

Kurz zázraků.

A Course In Miracles.

DÍL PRVNÍ ⇒ kapitoly 1 až 12

Autorka o sobě

Jako psycholožka, učitelka, konzervativní co do teorie a ateistka přesvědčením jsem pracovala v prestižním a vysoce akademickém prostředí. Pak se najednou stalo něco, co uvedlo do pohybu řetěz událostí, které bych nikdy nemohla předpovědět. Vedoucí naší katedry nečekaně oznámil, že už je unaven z pocitů zloby a agrese, které jsou odrazem našich postojů, a prohlásil, že „musí existovat jiná cesta“. Jako by to přišlo v ten pravý čas, souhlasila jsem s tím, že mu ji pomohu nalézt. Je zřejmé, že tou jinou cestou je tento Kurz.

Vlastnímu psaní předcházely tři neuvěřitelné měsíce, během nichž Bill navrhl, abych zapisovala vysoce symbolické sny a podivné obrazy, které se mi začaly vybavovat. Ačkoli jsem si v té době již zvykla na neočekávané, byla jsem velmi překvapená, když jsem začala psát: „Toto je kurz zázraků“. Takové bylo mé seznámení s Hlasem. Nevydával zvuk, ale zdálo se, že mi v mém nitru rychle diktuje věty, které jsem těsnopisem zapisovala do poznámkového bloku. Psaní nebylo nikdy automatické. Mohla jsem je kdykoli přerušit a později znovu navázat. I přesto, že mě psaní velmi znepokojovalo, nikdy mě vážně nenapadlo přestat. Zdálo se mi, že plním zvláštní poslání, a že jsem kdysi kdesi souhlasila, že je vykonám. Představovalo Billovu a mou spolupráci na společném úkolu a jsem přesvědčena, že značná část jeho významu spočívá právě v tom. Zapisovala jsem to, co mi Hlas „říkal“, a druhý den jsem to Billovi četla a on to podle mých zápisků přepisoval na stroji. Myslím, že i on měl svoji zvláštní úlohu. Bez jeho povzbuzování a podpory bych nikdy nebyla schopna tu svou splnit. Celý proces trval přibližně sedm let. Nejdříve vznikl Text, po něm Praktická cvičení pro studenty a nakonec Příručka pro učitele. V zapsaném materiálu bylo provedeno pouze několik menších změn. Do Textu byly vloženy názvy jednotlivých kapitol a podkapitol a vynechali jsme osobní odkazy, které jsme obdrželi na začátku spolupráce. Jinak je celý materiál v podstatě beze změn.

Poznámka vydavatele.

Helen Schucman, která sepsala *Kurz zázraků* (nechtěla být uváděná jako autorka, nýbrž jen jako „pisatelka“), tvrdila, že jí „hlas“ diktoval slova Božské moudrosti. *Kurz* má sloužit jako praktická metoda navrácení našeho vědomí zpět k Bohu.

Klasické duchovní dílo *Kurz zázraků* vyšlo prostřednictvím vydavatelství Eugenika v češtině poprvé, a to ve čtyřech částech. Originální český překlad najdeš na: <http://www.2012rok.sk/wp/knihy-2/38412-stiahnites-i-zdarma-ezotericku-klasiku-kurz-zazrakov>

Poznámka šířitele kurzu V této verzi překladu je anglické slovo atonement přeloženo jako *jednoznání* a výraz revelation jako *prozření*.

Jednoznání vyjadřuje princip změny mysli a vnímání směrem ke stavu „být jedné mysli“. Při jednoznání dojde k nápravě/odstranění iluzí.

Celý text je převeden do druhé osoby jednotného čísla. Za případné chyby se omlouvám.

Poznámka vydavatele Poznámka šířitele kurzu.

OBSAH.

..

1 1. Význam zázraků 1.1 I. Pravidla zázraků 1.2 II. Prozření, čas a zázraky 1.3 III. Jednoznání a zázraky 1.4 IV. Únik z temnoty 1.5 V. Celistvost a duch 1.6 VI. Iluze potřeb 1.7 VII. Zkreslování podnětů k zázrakům.

2 2. Odloučení a jednoznání 2.1 I. Počátky odloučení 2.2 II. Jednoznání jako obrana 2.3 III. Boží oltář 2.4 IV. Uzdravení jako vysvobození ze strachu 2.5 V. Úloha konatele zázraků 2.6 A. Zvláštní zásady konatelů zázraků 2.7 VI. Strach a rozpor 2.8 VII. Příčina a následek 2.9 VIII. Význam Posledního soudu.

3 3. Nevinné vnímání 3.1 I. Jednoznání bez obětí 3.2 II. Zázraky jako pravdivé vnímání 3.3 III. Vnímání versus vědění 3.4 IV. Omyl a ego 3.5 V. Mimo svět vnímání 3.6 VI. Soud a problém autority 3.7 VII. Tvoření versus sebeobraz.

4 4. Iluze ega 4.1 Úvod 4.2 I. Správné vyučování a správné učení 4.3 II. Ego a falešná samostatnost 4.4 III. Lásky bez rozporu 4.5 IV. Nemusí to tak být 4.6 V. Iluze ega a těla 4.7 VI. Boží odměna 4.8 VII. Tvoření a komunikace.

5 5. Uzdravení a celistvost 5.1 Úvod 5.2 I. Pozvání k Duchu svatému 5.3 II. Volání po Bohu 5.4 III. Průvodce ke spáse 5.5 IV. Učení a uzdravení 5.6 V. Ego a pocit viny 5.7 VI. Čas a věčnost 5.8 VII. Rozhodnutí pro Boha.

6 6. Lekce lásky 6.1 Úvod 6.2 I. Poselství ukřižování 6.3 II. Alternativa projekce 6.4 III. Zřeknutí se útoku 6.5 IV. Jediná odpověď 6.6 V. Lekce Ducha svatého 6.6.1 A. Chceš-li mít, dávej všechno všem 6.6.2 B. Chceš-li mít mír, uč mír, aby ses mu naučil 6.6.3 C. Dávej pozor jen na Boha a Jeho království.

7 7. Dary Království 7.1 I. Poslední krok 7.2 II. Zákon Království 7.3 III. Realita Království 7.4 IV. Uzdravení jako poznání pravdy 7.5 V. Uzdravení a neměnnost mysli 7.6 VI. Od ostražitosti k míru 7.7 VII. Úplnost Království 7.8 VIII. Neuvěřitelná víra 7.9 IX. Rozšiřování Království 7.10 X. Záměna bolesti a radosti 7.11 XI. Stav milosti.

8 8. Cesta zpět 8.1 I. Zaměření učiva 8.2 II. Rozdíl mezi uvězněním a svobodou 8.3 III. Svaté setkání 8.4 IV. Dar svobody 8.5 V. Jednotná vůle synovství 8.6 VI. Boží poklad 8.7 VII. Tělo jako komunikační prostředek 8.8 VIII. Tělo jako prostředek nebo cíl 8.9 IX. Uzdravení jako napravené vnímání.

9 9. Přijetí jednoznání 9.1 Přijetí skutečnosti 9.2 II. Odpověď na modlitbu 9.3 III. Náprava omylu 9.4 IV. Plán odpuštění Ducha svatého 9.5 V. Neuzdravený léčitel 9.6 VI. Přijetí bratra 9.7 VII. Dvojí hodnocení 9.8 VIII. Velikost versus velikášství.

10 10. Modly nemoci 10.1 Úvod 10.2 I. Doma v Bohu 10.3 II. Rozhodnutí zapomenout 10.4 III. Bůh nemoci 10.5 IV. Konec nemoci 10.6 V. Odmitání Boha.

11 11. Bůh, nebo ego 11.1 Úvod 11.2 I. Dary otcovství 11.3 II. Pozvání k uzdravení 11.4 III. Z temnoty do světla 11.5 IV. Dědictví Božího syna 11.6 V. „Dynamika“ ega 11.7 VI. Probuzení do jednoznání 11.8 VII. Podmínka reality 11.9 VIII. Problém a řešení.

12 12. Učební plán Ducha svatého 12.1 Výklad Ducha svatého 12.2 II. Jak si vzpomenout na Boha 12.3 III. Investice do reality 12.4 IV. Hledání a nalezení 12.5 V. Rozumný učební plán 12.6 VI. Kristův pohled 12.7 VII. Pohled do nitra 12.8 VIII. Přitažlivost lásky k lásce.

Úvod

Toto je kurz zázraků. Je povinný; jen doba, po kterou se jej budeš účastnit, je dobrovolná. Svobodná vůle neznámá, že si můžeš stanovit jeho osnovy.

Pouze znamená, že si můžeš zvolit, co chceš během daného času zvládnout. Kurz si neklade za cíl naučit tě významu lásky, neboť to se naučit nelze. Jeho účelem je však odstranit překážky, jež ti zabraňují uvědomovat si přítomnost lásky, která je tvým přirozeným údělem. Opakem lásky by měl být strach, ale co je všeobsahující (láska), nemůže mít žádný opak.

Tento kurz lze tedy velmi jednoduše shrnout následujícím způsobem:

Nic skutečného nemůže být ohroženo.

Nic neskutečného neexistuje.

V tom spočívá klid Boží.

1. KAPITOLA: Význam zázraků.

1.1 I. Pravidla zázraků.

1. Pro zázraky neplatí žádné stupně obtížnosti.

Žádný není „těžší“ nebo „větší“ než druhý. Všechny jsou stejné. Všechny projevy lásky jsou totiž maximální.

2. Zázraky jako takové nejsou důležité. Důležitý je pouze jejich zdroj, který stojí plně mimo evoluci.

3. Zázraky se dějí stejně přirozeně jako projevy lásky. Skutečný zázrak je láska, jež je vyvolává. V tomto smyslu je zázrak všechno, co vychází z lásky.

4. Všechny zázraky znamenají život a dárce života je Bůh. Jeho hlas ti velice zřetelně ukazuje cestu a říká ti vše, co potřebuješ vědět.

5. Zázraky jsou návyky, a proto by měly být bezděčné. Neměly by být ovládnuty vědomím, protože vědomě zvolené zázraky mohou být zavádějící.

6. Zázraky jsou přirozené. Pokud se nedějí, něco selhalo.

7. Na zázraky má právo každý, ale nejprve je nutné se očistit.

8. Zázraky uzdravují, protože vyplňují nedostatky; ti, kdo dočasně mají více, je konají pro ty, kdo dočasně mají méně.

9. Zázraky jsou jistý druh výměny. Jako všechny projevy lásky, které jsou ve svém pravém smyslu vždy zázračné, ruší tato výměna fyzikální zákony.

Zázraky přinášejí více lásky jak pro toho, kdo dává, tak pro toho, kdo dostává.

10. Využití zázraků jako podívané pro věřící znamená chybné pochopení jejich účelu.

11. Modlitba slouží jako prostředek k zázrakům. Představuje komunikační nástroj tvorstva s jeho Stvořitelem. Modlitbou se přijímá láska a zázrakem se vyjadřuje.

12. Zázraky jsou myšlenky. Myšlenky mohou představovat nižší čili tělesnou rovinu prožitku, nebo vyšší čili duchovní rovinu prožitku. Tělesné se *dělá* a duchovní se *tvorí*.

13. Zázraky jsou jak začátky, tak konce, a tím pozměňují časový sled. Vždy potvrzují pravdivost znovuzrození, a ačkoliv ti připadá, jako by se vracely zpět, ve skutečnosti postupují vpřed. Napravují minulost v přítomnosti, a proto osvobozují budoucnost.

14. Zázraky svědčí o pravdě. Jsou přesvědčivé, protože z přesvědčení pramení. Bez přesvědčení klesají na úroveň kouzel, která jsou bezduchá, a tím i ničivá; nebo přesněji řečeno představují netvořivý způsob využití mysli.

15. Zázrakům by měl být zasvěcen každý den. Účelem času je umožnit ti naučit se, jak jej využít konstruktivně. Z času se tak stává učební pomůcka, a tedy prostředek k dosažení cíle. Až jej v tomto ohledu nebude zapotřebí, zastaví se.

16. Zázraky jsou učební nástroje, jež mají ukázat, že dávat je stejně po-
žehnané jako přijímat. Navyšují sílu toho, kdo dává, a dodávají sílu tomu,
kdo přijímá.

17. Zázraky sahají až za hranice těla. Představují náhlé posuny do nevidi-
telnosti mimo tělesnou rovinu, a proto uzdravují.

18. Zázrak je nejvyšší služba, kterou můžeš druhému poskytnout. Je to
způsob, jak milovat svého bližního stejně jako sebe sama. Vyjadřuješ tím, že
si uvědomuješ svou vlastní cenu i cenu svého bližního.

19. Zázraky spojují mysl v Bohu. Jsou závislé na spolupráci, protože my
jako synové a dcery Boží jsme souhrnem všeho, co Bůh stvořil. Zázraky
tudíž odrážejí zákony věčnosti, a nikoliv zákony času.

20. Zázraky oživují vědomí, že duch, a nikoliv tělo je oltářem pravdy. To je
poznání, jež vede k léčivé moci zázraku.

21. Zázraky jsou přirozená svědectví o odpuštění. Prostřednictvím zázraků
přijímáš Boží odpuštění tím, že je rozšiřuješ na druhé.

22. Zázraky jsou spojovány se strachem pouze kvůli přesvědčení, že tem-
nota může mnohé skrýt. Věříš, že co nevidí tvoje fyzické oko, neexistuje.
Tím však popíráš existenci zraku duchovního.

23. Zázraky upravují vnímání a stavějí všechny roviny do správné per-
spektivy. Tento proces je léčivý, protože nemoc vychází ze záměny rovin.

24. Zázraky ti umožňují vyléčit nemocné a vzkřísit mrtvé; nemoc a smrt sis
totiž vytvořil ty sám, a proto je také ve tvé moci se obojího zbavit. Ty jsi zá-
zrak, jenž je schopný tvořit podle vzoru svého Stvořitele. Vše ostatní je tvoje
vlastní noční můra, která neexistuje. Skutečná jsou pouze stvoření pocháze-
jící ze světla.

25. Zázraky jsou součástí vzájemně propojeného řetězce odpuštění, z něž
se po jeho dokončení stává jednoznání. Jednoznání je účinné vždy a ve
všech dimenzích času.

26. Zázraky představují osvobození od strachu. *Odčinění* znamená *nápra-
vu*. Náprava strachu představuje klíčovou úlohu, kterou zázraky přispívají k
jednoznání lidstva.

27. Zázrak je univerzální požehnání Boha, jež je skrze jedince předáváno
všem jeho bratrům. Odpouštět je výsadou těch, kterým bylo odpuštěno.

28. Zázraky představují způsob, jak ze strachu získat svobodu. Prozření navozuje stav, v němž strach už neexistuje. Zázraky jsou tudíž prostředkem k cíli, kterým je *prozření*.

29. Zázraky skrze člověka velebí Boha, a to tím, že uctívají Jeho stvoření a dokládají lidskou dokonalost. Uzdravují, protože odmítají ztotožnění s tělem a potvrzují ztotožnění s duchem.

30. Přijetím ducha upravují zázraky roviny vnímání a ukazují je v patřičném uspořádání. Tím se duch dostává do ústřední pozice, jež mu umožňuje přímou komunikaci.

31. Zázraky by měly vyvolávat vděčnost, nikoliv bázeň. Měl bys děkovat Bohu za to, co ve skutečnosti jsi. Boží děti jsou svaté a zázrak uctívá jejich svatost, která sice může být skrytá, avšak nikdy není ztracená.

32. Všechny zázraky jsou ve skutečnosti přímluvy. Přímlouvají se za tvou svatost a dodávají ji i tvému vnímání. Tím, že tě přesouvají za hranice fyzikálních zákonů, tě povznášejí do sféry nebeského řádu, ve kterém jsi *dokonalý*.

33. Zázraky tě uctívají, protože jsi hodný lásky. Rozptylují tvoje iluze o tobě samém a díky nim je vidět světlo, které v sobě máš. Tvoje omyly napravují tím, že tě zbavují tvých nočních můr. Vysvobozením tvé mysli z vězení iluzí pak zároveň obnovují tvoje duševní zdraví.

34. Zázraky navracejí myslí úplnost. Odstraněním nedostatků nastolují dokonalou ochranu. Pravidla zázraků ducha nedává žádný volný prostor k narušení hranic.

35. Zázraky jsou projevy lásky, ale jejich účinky nemusejí být patrné za všech okolností.

36. Zázraky jsou příklady správného smýšlení, jež spojují tvoje vnímání s pravdou tak, jak ji stvořil Bůh.

37. Zázrak je náprava, kterou Bůh vnesl do nepravého smýšlení. Chová se jako katalyzátor, jenž rozbíjí chybné vnímání a přebudovává je do správného stavu. Tím se člověk dostává do vlivu principu jednoznání, kde pak dochází k nápravě jeho vnímání. Uzdravené vnímání je totiž nutným předpokladem k poznání Božího řádu.

38. Duch svatý představuje mechanismus zázraků. Chápe jak Božský svět, tak i tvoje iluze, a prostřednictvím své schopnosti vnímat spíše celek než jednotlivosti odděluje pravdivé od falešného.

39. Zázrak rozptyluje omyl, protože Duch svatý jej rozpoznává jako falešný či neskutečný. Je to totéž, jako když řekneme, že tma mizí automaticky s tím, jakmile začneme vnímat světlo.

40. Zázrak uznává každého jako tvého i mého bratra, což je způsob pochopení univerzálního Božího znamení.
41. Obsahem vnímání zázraků je celistvost, jejímž prostřednictvím zázraky napravují nebo odčihují nesprávné vnímání nedostatku.
42. Hlavní přínos zázraků spočívá v jejich síle, která tě umí osvobodit od falešného pocitu izolace, strádání a nedostatku.
43. Zázraky pramení ze zázračného stavu mysli neboli stavu připravenosti na zázraky.
44. Zázrak je výrazem vnitřního povědomí o Kristu a přijetí jeho jednoznační.
45. Zázrak se nikdy neztrácí. Může se dotknout mnoha lidí, které jsi dokonce ani nepotkal, a vyvolat netušené změny v situacích, o nichž vůbec ani nevíš.
46. Nejvyšší komunikační médium je Duch svatý. Zázraky však komunikace s ním nezahrnuje, protože jsou to *dočasné* komunikační prostředky. Až se navrátíš k původní formě komunikace s Bohem, a tedy k přímému prozření, potřeba zázraku zanikne.
47. Zázrak je učební nástroj, jehož prostřednictvím se oslabuje potřeba času. Zavádí mimočasové období, které nepodléhá obvyklým zákonům času. V tomto smyslu je zázrak nadčasový.
48. Zázrak je jediný prostředek k ovládnutí času, jež máš okamžitě k dispozici. Čas překračuje pouze prozření, které s ním ale nemá vůbec nic společného.
49. Zázrak nijak nerozlišuje mezi mírou nesprávného vnímání. Je to nástroj pro nápravu vnímání a je zcela účinný bez ohledu na míru či orientaci omylu. V tom spočívá jeho opravdová vlastnost nerozlišování.
50. Zázrak porovnává to, co jsi udělal, s tím, co bylo stvořeno; to, co je se stvořeným v souladu, přijímá jako pravdivé, a co není, odmítá jako falešné.

1.2 II. Prozření, čas a zázraky.

1. Prozření vyvolává kompletní, avšak jen dočasné pozastavení pochybností a strachu. Odráží původní formu komunikace mezi Bohem a jeho stvořeními, jež představuje onen krajně osobní smysl tvoření, který někdy vyhledáváš ve fyzických vztazích; fyzickou blízkostí ho ovšem dosáhnout nemůžeš. Zázraky jsou však skutečně mezilidské a vedou k opravdové blízkosti k druhým. Zatímco prozření tě přímo spojuje s Bohem, zázraky tě přímo spojují s tvými bratry. Ani jedno nepramení z vědomí, ale obojí je na rovině vědomí prožíváno. Vědomí je stav, jenž vyvolává činnost, ačkoliv není jejím zdro-

jem. Můžeš svobodně věřit tomu, pro co se rozhodneš, a tvoje konání bude vypovídat o tvé víře.

2. Prozření je velice osobní. Nelze je smysluplně vysvětlit, a proto je každý pokus o jeho slovní popis marný. Prozření vyvolává pouze prožitek, ale zázraky vyvolávají činnost a díky svému interpersonálnímu charakteru jsou pro tebe užitečnější. V této fázi učení je konání zázraků důležité, protože osvobození se od strachu nelze člověku vnutit. Prozření je doslova nepopsatelné, neboť se jedná o prožitek nevyjádřitelné lásky.

3. Posvátná bázeň by se měla týkat výhradně prozření, kterému naprosto správně a úplně odpovídá. V případě zázraků však není namístě, jelikož stav bázně je naplněn hlubokou úctou a naznačuje, že před Stvořitelem stojí někdo nižšího řádu. Lidé jsou ale dokonalá stvoření a bázeň by měly prožívat pouze v přítomnosti Stvořitelovy dokonalosti. Zázrak je tedy projevem lásky mezi sobě rovnými. Sobě rovní by před sebou neměli pociťovat bázeň, protože bázeň vyjadřuje nerovnost. I vůči mně [Kristovi] se tedy jedná o nevhodnou reakci. Starší bratr má právo na respekt, protože má větší zkušenosti, a na poslušnost, neboť je moudřejší. Má také právo na lásku, protože je to bratr, a na oddanost, pokud je sám oddaný. Pouze naše vlastní oddanost nás tedy opravňuje k oddanosti těch druhých. Není v nás nic, čeho by nemohli dosáhnout i druzí. Nemáme nic, co by nepocházelo od Boha. Rozdíl mezi námi je nyní jen v tom, že jednotlivec nemá nic jiného, a tím se nachází ve stavu, jenž je i potenciálem těch druhých.

4. „Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne,“ neznamená, že jsem [Kristus] jakkoliv zvláštní či jiný než ty, samozřejmě s výjimkou času, který ale ve skutečnosti stejně neexistuje. Tento výrok dává větší smysl ve významu vertikální, a ne horizontální osy. Ty stojíš pode mnou a já stojím pod Bohem. V procesu „stoupání vzhůru“ jsem výše, protože beze mě by byla vzdálenost mezi Bohem a člověkem příliš velká na to, aby se dala překonat. Tuto vzdálenost přemostuji na jedné straně v úloze staršího bratra a na straně druhé v úloze Syna Božího. Má oddanost k bratrům mi svěřila zodpovědnost za synovství, jež spojuji, neboť jsem jeho součástí. Může se zdát, jako bych tím popíral výrok „já a Otec jsme jedno“, avšak tato věta má dvě části, kterými se uznává, že Otec je význačnější.

5. K prozřením dávám nepřímý podnět, protože se vyskytují v těsné blízkosti Ducha svatého a zároveň posuzuji připravenost svých bratrů na prozření. Mohu na ně tedy snést víc, než by si dokázal přivolat sám. Duch svatý zprostředkovává komunikaci shora dolů a otevírá přímou cestu, kterou k tobě od Boha proudí prozření. Prozření totiž nefunguje oboustranně; postupuje od Boha k tobě, ale nikoliv od tebe k Bohu.

6. Zázrak minimalizuje potřebu času. V horizontální rovině se zdá, že uznání rovnosti členů synovství zahrnuje téměř nekonečný čas. Zázrak s

sebou nicméně nese náhlý posun od horizontálního k vertikálnímu vnímání. Tím vytváří prostor, z něž se jak dávající, tak přijímající dostávají v čase dále, než by se dostal za jiných okolností. Zázrak má tedy jedinečnou vlastnost rušit čas do takové míry, že časové rozpětí, které překlenuje, už není zapotřebí. Mezi dobou, po níž zázrak trvá, a dobou, kterou zahrnuje, neexistuje žádný vztah. Zázrak nahrazuje učení, jež by jinak mohlo zabrat tisíce let, protože uznává naprostou rovnost mezi dávajícím a přijímajícím, na které je založen. Zázrak zkracuje čas tím, že jej boří, a odstraňuje tak ve svém rámci určitá období. K tomu však dochází v mezích širšího časového rozpětí.

1.3 III. Jednoznání a zázraky.

Jsem zodpovědný za proces jednoznání, jež jsem se zavázal započít. Jestliže kterémukoliv z mých bratrů daruješ zázrak, dáváš jej *sobě* a mně. Důvod, proč máš přede mnou přednost, je ten, že já pro své vlastní jednoznání zázraky nepotřebuji, ale přesto za tebou stojím pro případ, že bys dočasně selhal. Má role v jednoznání představuje zrušení všech omylů, které bys jinak nemohl uvést na pravou míru. Až znovu poznáš svůj původní stav, staneš se sám přirozenou součástí jednoznání. Jakmile budeš sdílet mou neochotu smířovat se s omyly v sobě i v druhých, budeš se muset připojit k velkému tažení za jejich vymýcením; naslouchej tedy mému hlasu a nauč se napravovat omyly a jednat tak, abys je napravil. Moc konat zázraky patří tobě. Já ti poskytnu příležitost k jejich uskutečnění, ale ty k nim musíš být připravený a svolný. Konáním zázraků získáš jistotu a důvěru v tuto svou schopnost, protože jistota přichází s výsledkem. Schopnost představuje potenciál, výsledek je jeho projevem a cílem je jednoznání, jež je přirozeným posláním Božích dětí.

2. „Nebe a země pominou“ znamená, že nebudou dále pokračovat jako oddělené veličiny. Mé slovo, které znamená vzkříšení a život, nepomine, protože život je věčný. Jsi dílo Boží a Jeho dílo je bezvýhradně hodno lásky a bezvýhradně milující. Takový je člověk a právě takto musí o sobě ve svém srdci smýšlet.

3. Ti, jimž bylo odpuštěno, jsou prostředníky k jednoznání. Jsou naplněni duchem, a proto na oplátku odpouštějí. Ti, kdo byli osvobozeni, se musí zapojit do osvobození svých bratrů, neboť takový je plán jednoznání. Zázraky jsou způsob, kterým se myslí ve službě Ducha svatého spojují se mnou, aby spasily či vysvobodily všechna Boží stvoření.

4. Jsem jediný, kdo může konat zázraky bez činění rozdílů, protože já jsem jednoznání. Tvou roli ve jednoznání ti určím já. Zeptáš-li se mě, jaké zázraky bys měl vykonat, ušetříš si zbytečnou námahu, protože budeš jednat na základě přímé komunikace. Klíčovou součástí zázraku je jeho neo-

sobní charakter; umožňuje mi řídit využití zázraku a pod mým vedením směřuje k vysoce osobnímu prožitku prozření. Rolí průvodce není řídit, ale udávat směr; zda jej budeš následovat, je pak výhradně na tobě. „Neuved' nás v pokušení,“ znamená: „Uvědom si své omyly a rozhodni se jich pod mým vedením vzdát.“

5. Omyl nemůže ve skutečnosti ohrozit pravdu, která mu vždy dokáže odolat. Zranitelný je v podstatě pouze omyl. Záleží zcela na tobě, kde se rozhodneš postavit své království, ale ke správnému rozhodnutí dojdeš tehdy, pokud si budeš připomínat následující:

Duch se nachází navěky ve stavu milosti.

Tvá skutečnost je pouze duch.

Proto se i ty nacházíš navěky ve stavu milosti.

Z tohoto hlediska napravuje jednoznání všechny omyly, a tím ničí zdroj strachu. Kdykoliv pocítuješ Boží ujišťování jako hrozbu, vždy to znamená, že obhajuješ nesprávnou či nesprávně zaměřenou oddanost. Pokud ji budeš přenášet na druhé, zbavíš je jejich svobody, ale pouze do té míry, do jaké budeš dále posilovat chyby, kterých ses už dopustil.

Budeš pak náchylný ke zkreslenému vnímání druhých, protože zkreslené bude i tvoje vlastní vnímání sebe sama. Stačí však, když ti konatel zázraků dá požehnutí, a tím dojde k narovnání tvého zkresleného pohledu i vysvobození z vězení.

6. Tvé jednání odpovídá tvému vnímání, protože reaguješ na to, co vnímáš. Takzvané *zlaté pravidlo* tě žádá, abys jednal s lidmi tak, jak chceš, aby oni jednali s tebou. To ale znamená, že vnímání obou stran musí být správné. Zlaté pravidlo je tedy v podstatě pravidlem správného chování. Chovat se patřičně však nejde, pokud nebude správné i tvoje vnímání. Jelikož ty i tvůj bližní jste rovnocennými členy jedné rodiny, budeš s oběma jednat podle toho, jak je budeš vnímat. Na svatost druhých bys měl pohlížet skrze vnímání své vlastní svatosti.

7. Zázraky pramení z mysli, která je na ně připravená. Díky své celistvosti přechází na každého, a to dokonce i bez vědomí samotného konatele zázraků. Důvod neosobního charakteru zázraků spočívá v tom, že existuje jen jedno jednoznání, jež spojuje všechna stvoření s jejich Stvořitelem. Jako projev toho, co ve skutečnosti jsi, uvádí zázrak tvou mysl do stavu milosti, která tím přirozeně vítá Hostitele uvnitř i cizince zvenčí. Jestliže pak tohoto cizince zavedeš dovnitř, stane se tvým bratrem.

8. Skutečnost, že zázrak může mít vliv na tvoje bratry, aniž bys o něm věděl, tě nemusí znepokojovat. Zázrak totiž vždy požehná tobě. Zázraky, o které jsi nebyl požádán, však svou hodnotu neztrácejí. Jsou to stále projevy

tvého vlastního stavu milosti, ovšem řízení jejich účinku by mělo být přenecháno mně, neboť já dokonale znám celý plán. Neosobní povaha zázraků tedy ti jako jejich konateli zajišťuje milost, ale jen já vím, komu mohou být určeny.

9. Zázraky jsou selektivní pouze v tom smyslu, že jsou nasměrovány k těm, kdo je mohou využít. Jelikož se tím nevyhnutelně přenášejí i na ostatní, vytvářejí pevný řetěz jednoznání. Tato výběrovost však nijak nebere v úvahu velikost zázraku, protože pojem *velikost* existuje pouze v rovině, jež je sama o sobě nereálná. Poněvadž cílem zázraku je obnovit povědomí o realitě, nebylo by užitečné, aby byl spjatý se zákony, kterými se řídí omyl, k jehož nápravě zázrak směřuje.

1.4 IV. Únik z temnoty.

1. Únik z temnoty zahrnuje dvě fáze: za prvé je třeba si uvědomit, že temnota nedokáže nic skrýt; tento krok s sebou obvykle nese strach. A za druhé je třeba si uvědomit, že neexistuje nic, co bys skrýt chtěl, i kdybys mohl; tento krok pak přináší únik ze strachu. Jakmile budeš připraven nic neskrývat, budeš nejen připraven vstoupit do Božího společenství, ale také pochopíš, co je klid a radost.

2. Svatost nikdy nelze ukrýt v temnotě, přestože si můžeš nahlávat opak. Tento klam však v tobě vyvolává strach, protože hluboko v srdci si uvědomuješ, že se jedná jen o falešnou představu, a vyvíjíš ohromné úsilí na to, abys prokázal její skutečnost. Zázrak uvádí realitu na pravou míru. Skutečnost totiž patří pouze duchu a zázrak uznává pouze pravdu. Boží tím tvoje klamné představy o tobě samém a uvádí tě do spojení s tebou samými i s Bohem. Zázrak se účastní jednoznání tak, že světuje tvou mysl do služby Duchu svatému. Upevňuje tím správnou funkci mysli a napravuje její omyly, jež jsou v podstatě jen nedostatkem lásky. Tvoje mysl může sice žít v zajetí iluzí, ale duch je věčně svobodný. Pokud mysl vnímá bez lásky, vnímá jen prázdnou schránku a není si vědoma ducha, který spočívá uvnitř. Jednoznání však navrácí ducha na jeho správné místo a mysl, jež slouží duchu, je nezranitelná.

3. Temnota znamená nedostatek světla, stejně jako hřích znamená nedostatek lásky. Sama o sobě nemá žádné specifické vlastnosti; je jen příkladem víry v „nedostatek“, ze které může vzejít pouze omyl. Pravdy je vždy dostatek. Ti, kdo vnímají a uznávají, že mají vše, nemají vůbec žádné další potřeby. Cílem jednoznání je všechno ti vrátit; nebo přesněji řečeno, vrátit vše tvému vědomí. Tobě i všem ostatním totiž bylo při stvoření dáno vše.

4. Prázdnotu zapříčiněnou strachem musí nahradit odpuštění. To má na mysli *Bible*, když říká: „Tato cesta nesměruje k smrti,“ a proto jsem také ukázal, že smrt neexistuje. Přišel jsem, abych učinil zadosť zákonu tak, že jej

vyložím novým způsobem. Zákon sám, pokud je správně chápán, poskytuje pouze ochranu. Avšak právě ti, kteří svůj názor ještě nezměnili, do něj vnesli představu „ohně pekelného“. Ujistěuji tě, že budu svědkem pro všechny, kdo k tomu svolí, a do té míry, do jaké sám dovolí. Tvoje svědectví pak bude výrazem tvé víry, kterou tím následně posílíš. Ti, kdo svědčí pro mě, vyjadřují svými zázraky skutečnost, že se vzdali víry v nedostatek, a naopak umožnili vstup bohatství, o němž už vědí, že jim náleží.

1.5 V. Celistvost a duch.

1. Zázrak je do značné míry podobný tělu, protože obojí představuje učební pomůcky, jejichž úkolem je vyvolat takový stav, aby přestaly být potřebné. Jakmile duch dosáhne původního stavu přímé komunikace, neslouží už ani tělo ani zázrak žádnému účelu. Zatímco však stále věříš tomu, že tvoje realita spočívá v těle, můžeš si vybrat mezi dvěma cestami projevu: bez lásky, nebo se zázrakem. Můžeš vytvořit prázdnou skořápku; není ale možné, abys neprojevoval vůbec nic. Můžeš čekat, oddalovat, být nehybný nebo omezit svou tvořivost téměř na nulu. Avšak úplně ji odstranit nemůžeš. Můžeš zničit svůj prostředek komunikace, ale nikoliv svůj potenciál. Sám sebe jsi totiž nestvořil.

2. Základní rozhodnutí těch, kteří jsou připraveni k zázrakům, je nečekat na správný čas déle, než je zapotřebí. Časem se může plýtvat, ale zároveň i čas sám je schopen plýtvání. Konatel zázraků proto kontrolní faktor času ochotně přijímá. Uvědomuje si totiž, že jakýkoliv kolaps času posouvá každého jedince blíže ke konečnému osvobození od času, kde Syn a Otec jedno jsou. Rovnost neznamena rovnost *právě teď*. Jakmile všichni pochopí, že mají všechno, nebude už zapotřebí žádného individuálního přínosu synovství.

3. Až bude jednoznání dokončeno, budou všichni synové Boží sdílet veškeré možné nadání. Bůh není zaujatý. Všechny Jeho děti mají Jeho naprostou lásku a On všechny své dary dává ochotně a stejným dílem všem. „Jestliže nebudete jako děti“ znamená, že dokud plně nepřijmeš svou naprostou závislost na Bohu, nebudeš moci poznat skutečnou sílu syna v jeho opravdovém vztahu s Otcem. Výjimečnost Božích synů nepramení z vyloučení, ale ze začlenění. Všichni moji bratři jsou výjimeční. Pokud však věří, že jsou o něco připravováni, jejich vnímání se zkreslí. Dojde-li k této situaci, naruší se a oslabí vztahy v celé rodině Boží, a tedy v celém synovství.

4. Každý člen Boží rodiny se jednou musí vrátit domů. Zázrak ho přivolává zpět, protože mu žehná a uctívá ho, i kdyby jeho myšlenky směřovaly jinam. „Bohu se nikdo nebude posmívat,“ není varování, ale ujištění. Bůh by *byl* vysmíván, kdyby se kterémukoli z jeho stvoření nedostávalo svatosti. Stvo-

ření je však celistvé a projevem jeho jednoty je svatost. Zázraky potvrzují synovství, což je *stav úplnosti a dostatku*.

5. Cokoliv pravdivé je věčné a nemůže se měnit ani být měněno. Duch je tudíž neměnný, protože je dokonalý. Ale mysl si může zvolit, čemu bude sloužit. Jediné omezení, jež se vztahuje na její výběr, je, že nemůže sloužit dvěma pánům. Jestliže se rozhodne pro správnou cestu, může se stát prostředkem, který duch využije k tvoření podobným způsobem, jakým byl stvořen i on sám. V opačném případě si sice zachová svůj tvořivý potenciál, ovšem vloží jej do rukou spíše tyranské než autoritativní vlády. V konečném důsledku jej tedy uvěžňuje, protože takové jsou vůdčí principy tyranů. Změnit toto rozhodnutí znamená dát jej k dispozici *opravdové* Autoritě.

6. Zázrak je projevem toho, že si mysl vybrala mé vedení ve službě Kristu. Přirozeným výsledkem rozhodnutí vydat se po Jeho cestě je Kristovo bohatství. Všechny mělké kořeny musejí být vyvráceny, protože nejsou dost hluboké na to, aby tě udržely. Iluze, že mělké kořeny lze prohloubit, a tím jim dodat sílu, aby tě podepřely, je jednou z falešných domněnek, na nichž stojí opak zlatého pravidla. Jakmile dojde k odstranění těchto nepravých základů, bude výsledná nastolená rovnováha přechodně vnímána jako nestabilní. Nic však není méně stabilní než orientace obrácená vzhůru nohama a ani to, co ji v tomto stavu udržuje, nemůže vést k větší stabilitě.

1.6 VI. Iluze potřeb.

1. Ty, který toužíš po pokoji, jej můžeš najít pouze pomocí naprostého odpuštění. Nikdo se nenaučí nic, pokud sám nechce a nevěří, že by naučené vědomosti k něčemu potřeboval. Ačkoliv v Božím světě neexistuje nedostatek, je velice patrný ve světě, jež jsi udělal ty. A v tom také v podstatě spočívá základní rozdíl mezi nimi. Nedostatek nepřímou vyjadřuje, že by ses měl lépe ve stavu, který by byl v určitém směru odlišný od toho, v němž se nacházíš nyní. Až do *odloučení*, které svým významem odpovídá *pádu*, nikomu nic nechybělo. Neexistovaly vůbec žádné potřeby. Potřeby totiž vyvstávají tehdy, když si něco odpíráš. Jednáš pak podle konkrétního systému potřeb, jež sis sám stanovil, a který naopak záleží na tvém vnímání sebe samého.

2. Pocit odloučení od Boha je jediný nedostatek, jež doopravdy potřebuje odstranit. Tento pocit odloučení by nikdy nevznikl, kdyby sis nenarušil vnímání pravdy, a tedy neviděl sám sebe jako jedince, jemuž něco chybí. Představa systému potřeb vznikla proto, že tím, že ses dopustil oné základní chyby, rozdělil ses do rovin s různými potřebami. Jakmile se začneš opět spojovat, staneš se jedním celkem, a stejně tak se sloučí i tvoje potřeby. Sjednocené potřeby pak zabraňují vzniku konfliktu, a tím vedou ke sjednocenému jednání.

3. Předtím, než dojde k celkové nápravě rovin, musí být ve tvé vlastní rovině napravena představa hierarchie potřeb, která vychází z původního omylu, že člověk může existovat odloučeně od Boha. Tvoje jednání nemůže být účinné, dokud funguješ na různých úrovních. Avšak pokud se tak děje, musí k nápravě dojít vertikálně zdola nahoru, protože věříš, že žiješ v prostoru, kde pojmy jako *nahoru* a *dolů* dávají smysl. Ve skutečnosti je však prostor stejně bezvýznamný jako čas; obojí jsou pouhé domněnky.

4. Skutečným účelem tohoto světa je použít jej k nápravě tvé nevíry. Sám nedokážeš nikdy ovládat důsledky strachu, jelikož strach je tvůj výtvar a ty plně věříš v to, co jsi vytvořil. Přístupem, nikoliv však obsahem, se tedy podobáš svému Stvořiteli, jenž má naprostou důvěru ve Svá stvoření, *protože* je stvořil. Víra vede ke smíření se s existencí, a proto můžeš věřit tomu, co nikdo jiný za pravdivé nepovažuje. Pro tebe je však tvůj výtvar skutečný, neboť ty jsi jeho tvůrcem.

5. Všechny podoby strachu jsou falešné; neexistují totiž v rovině tvoření, a proto neexistují vůbec. Tvoje vnímání bude napraveno do té míry, do jaké budeš ochoten podrobit této zkoušce to, čemu věříš. Při oddělování falešného od pravdivého se zázrak řídí následujícím postupem:.

Dokonalá láska zapuzuje strach.

Kde je strach, tam není dokonalá láska.

Ale:

Existuje pouze dokonalá láska.

Jestliže je někde strach, pak vytváří stav, který neexistuje.

Uvěř tomu a osvobodíš se. Pouze Bůh může ustanovit takovéto východisko a víra v něj je Jeho dar.

1.7 VII. Zkreslování podnětů k zázrakům.

1. Tvé zkreslené vjemy vytvářejí kolem podnětů k zázrakům jakousi nepropustnou vrstvu, čímž jim ztěžují průnik do tvého vědomí. Záměna podnětů k zázrakům s fyzickými podněty je zásadním zkreslením vnímání. Tělesné podněty totiž představují nesprávně zaměřené podněty k zázrakům. Veškerá opravdová radost pochází z konání Boží vůle, neboť jejím *nekonáním* dochází k popření vlastního Já. To má za následek vznik iluzí, avšak náprava tohoto pochybení přináší vysvobození. Nezačneš si nalhávat, že můžeš mít klidný vztah k Bohu či svým bratrům prostřednictvím čehokoliv, co pochází zvenčí.

2. Dítě Boží, bylo jsi stvořeno k tomu, abys vytvářelo jen věci dobré, krásné a svaté, a na to nikdy nezapomínej. Boží láska musí být stále ještě vyjadřována pouze prostřednictvím lásky jednoho těla k druhému, protože tvoje vidění je pořád nejasné. Svě tělo můžeš využít k tomu, aby ti pomohlo rozšířit vnímání, a abys tak dosáhl skutečného vidění, kterého fyzické oko není schopno. Naučit se to je jediný skutečný účel těla.

3. Fantazie je narušená forma vnímání. Fantazie jakéhokoliv druhu totiž přináší zkreslení, protože ve svém důsledku vždy znamená překroucení skutečnosti do nereality. Jednání, jež pramení ze zkreslených představ, se dá bez přehánění označit za jednání těch, kteří nevědí, co činí. Fantazie představuje snahu řídit realitu podle falešných potřeb. Jestliže však realitu jakkoliv překroučíš, bude výsledkem tvoje rozkladné vnímání. Fantazie je nástroj k vytváření chybných asociací a snahy dosáhnout jejím prostřednictvím radosti. Ačkoliv však můžeš brát takovéto falešné asociace jako skutečné, nikdy nebudou reálné pro nikoho jiného kromě tebe samého. Věříš v to, co děláš. Budeš-li konat zázraky, bude silná i tvoje víra v ně a síla tvého přesvědčení pak posílí víru toho, kdo zázrak přijímá. Fantazie budou následně naprosto zbytečné, neboť zcela uspokojiví povaha reality bude jasná jak tomu, kdo dává, tak tomu, kdo přijímá. Realita se „ztrácí“ uzurpováním, jež plodí tyranii. Dokud bude po Zemi kráčet byt' jen jeden jediný „otrok“, nebude tvoje vysvobození úplné. Úplné znovunastolení synovství je jediným cílem těch, kdo věří v zázraky.

4. Toto je kurz cvičení mysli. Jakéhokoliv učení vyžaduje pozornost a studium na určité úrovni. Některé z dalších částí kurzu zcela zásadně vycházejí z těchto počátečních kapitol, které proto vyžadují pečlivé prostudování. Budeš je také potřebovat jako přípravu, protože jinak bys mohl dostat příliš velký strach z toho, co přijde, a nedokázal bys pak nabyté vědomosti využít konstruktivně. Během pročítání těchto úvodních částí však začneš chápat některé z důsledků, jež budou obsáhleji popsány později.

5. Kvůli záměně strachu a bázně, o které jsem se už zmiňoval a k níž tak často dochází, jsou nezbytné pevné základy. Řekl jsem, že bázeň není ve spojení se syny Božími patřičná, protože bys ji neměl prožívat v přítomnosti sobě rovných. Zároveň jsem ovšem upozornil, že je adekvátní v přítomnosti Stvořitele. Pozorně jsem objasnil svou roli ve jednoznání, aniž bych ji zveličoval či zlehčoval, a o totéž se snažím i v případě tvé role. Zdůraznil jsem, že bázeň není vhodnou reakcí ani vůči mně, jelikož je nám vlastní vzájemná rovnost. Některé z dalších kroků tohoto kurzu představují přímější přístup k Bohu samému. Nebylo by však rozumné pustit se do těchto kroků bez řádné přípravy, neboť jinak bys zaměňoval bázeň za strach a výsledný prožitek by pro tebe byl spíše traumatizující než oblažující. Konečné uzdravení náleží Bohu. Prozření ti může příležitostně ukázat cíl, ale k jeho dosažení jsou nezbytné prostředky, které se ti právě snažím co nejlépe objasnit.

2. KAPITOLA: Odloučení a jednoznání

2.1 I. Počátky odloučení

1. Schopnost expanze je základní Boží aspekt, který Bůh předal Svému synu. Při stvoření přenesl Bůh sám sebe na Svá stvoření a naplnil je stejnou láskyplnou vůlí tvořit. Stvořil tě tedy nejen úplného, ale i dokonalého, a tudíž v tobě není žádná prázdnota. Díky podobnosti se Stvořitelem jsi i ty tvořivý a o tuto schopnost nemůže přijít žádné Boží dítě, protože je neoddtělitelně spjatá s jeho skutečnou podstatou; i když ji nemusíš vždy využívat správným způsobem. K nepatřičnému využití přenášení neboli k *projekci* dochází, pokud věříš, že v tobě existuje nějaká prázdnota či nedostatek, jež můžeš místo pravdou vyplnit svými vlastními pojmy. Tento proces obnáší následující kroky:

Za první: Věříš, že to, co Bůh stvořil, můžeš o své vlastní vůli změnit.

Za druhé: Věříš, že z toho, co je dokonalé, lze udělat něco nedokonalého nebo nedostatečného.

Za třetí: Věříš, že můžeš zkreslit Boží stvoření včetně sebe samého.

Za čtvrté: Věříš, že můžeš stvořit sám sebe a že směr tvého vlastního tvoření záleží na tobě.

2. Tato vzájemně související zkreslená chápání představují obraz toho, k čemu došlo při odloučení, jež přineslo odklon od pravdy a příklon ke strachu. Před odloučením však žádné z nich neexistovalo a neexistuje ani teď. Vše, co Bůh stvořil, je stejné jako On. Rozšiřování v podobě, v jaké bylo původně vykonáno Bohem, je podobné niterné záři, kterou po Otci zdědily Jeho děti. Jeho skutečný zdroj je vnitřní, a to jak v případě Syna, tak Otce. V tomto smyslu tedy zahrnuje celé stvoření jak stvoření Syna Bohem, tak dílo Syna, jehož mysl byla uzdravena. To však vyžaduje, aby Bůh obdařil Syna svobodnou vůlí, protože veškeré láskyplné tvoření je svobodně předáváno v jedné nepřetržité linii, v níž jsou všechny aspekty na stejné úrovni.

3. Rajská zahrada neboli *stav před odloučením* byla stavem mysli, ve kterém nebylo nic zapotřebí. „Lži hada“, jimž Adam naslouchal, byly jen samá nepravda. Tomu, co není pravda, však nadále věřit nemusíš, pokud nechceš. Vše živé může zmizet doslova mrknutím oka, protože se jedná o pouhé mylné představy. Co se ukazuje ve snech, nám připadá velmi skutečné. Přestože *Bible* říká, že Adam upadl do hlubokého spánku, není nikde zmínka o jeho probuzení. Svět zatím neprožil žádné úplné probuzení ani znovuzrození. K takovému znovuzrození totiž nemůže dojít, pokud budeš neustále přenášet své mylné představy nebo nesprávně tvořit. V nitru ti i přesto stále přežívá schopnost přenášet se takovým způsobem, jakým na tebe Bůh přenesl Svého Ducha. Rozhodnout se pro tento styl tvoření je ve

skutečnosti ta jediná správná volba, protože svobodná vůle ti byla dána proto, aby ses radoval z dokonalého tvoření.

4. Všechn strach lze nakonec omezit na základní nesprávné pochopení toho, že máš schopnost přivlastnit si moc Boha; to však samozřejmě nemůžeš a nikdy jsi ani nemohl. V tom spočívá skutečný základ pro únik před strachem. Ze strachu se osvobodíš tím, že přijmeš jednoznání, které ti umožní si uvědomit, že k tvým omylům nikdy ve skutečnosti nedošlo. Adam mohl prožívat noční můry teprve poté, co upadl do hlubokého spánku. Jestliže se ti zdá strašlivý sen a někdo nečekaně rozsvítí světlo, zpočátku si můžeš světlo vykládat jako součást snu a bát se jej. Jakmile se však probudíš, začneš světlo správně vnímat jako vysvobození ze snu, jež už nepovažuješ za skutečný. Toto vysvobození není závislé na iluzích. Vědění, které osvětluje, tě nejen osvobozuje, ale také ti jasně ukazuje, že svobodný jsi.

5. Pro zázrak není vůbec důležité, jakým lžím věříš; všechny totiž dokáže stejně snadno uvést na pravou míru. Mezi klamnými představami nedělá žádný rozdíl a jeho jediným zájmem je rozlišit mezi pravdou na jedné straně a omylem na straně druhé.

Některé zázraky se možná jeví jako závažnější než jiné; ale vzpomeň si na první zásadu tohoto kurzu: pro zázraky neplatí žádné stupně obtížnosti. Ve skutečnosti vůbec nepodléháš účinku projevů nedostatku lásky, ať už pocházejí od tebe samého či od druhých nebo směřují od tebe k druhým či od druhých k tobě. Pokoj je vlastnost, jež sídlí v tobě. Nikde venku ješ tedy najít nemůžeš. Nemoc je pak určitá forma vnějšího hledání, zatímco zdraví je naopak vnitřní pokoj. Díky němu můžeš zůstat neovlivněn nedostatkem vnější lásky a být schopen prostřednictvím přijetí zázraků napravit poměry vycházející z nedostatku lásky v druhých.

2.2 II. Jednoznání jako obrana

1. Dokážeš udělat cokoliv, o co tě požádám. Požádal jsem tě, abys konal zázraky, a dal jsem ti jasně na srozuměnou, že zázraky jsou přirozené, nápravné, hojivé a univerzální. Neexistuje nic, co by neuměly udělat, ale nelze je vykonávat v ovzduší pochybností či strachu. Jestliže se čehokoliv bojíš, přiznáváš této věci sílu tě zranit. Nezapomeň, že kde je tvoje srdce, je i tvůj poklad. Věříš v to, čeho si vážíš. Jestliže se bojíš, přikládáš důležitost nesprávným věcem, což se pak zákonitě odrazí i ve tvé soudnosti. Přisouzením stejné síly všem myšlenkám tedy nevyhnutelně zničíš pokoj a klid. Proto hovoří *Bible* o „pokoji Božím, převyšujícím každé pomýšlení“. Je zcela nemožné, aby byl tento pokoj narušen omylem jakéhokoliv druhu. Pokoj odpírá všemu, co nepochází od Boha, schopnost tě ovlivnit; a v tom spočívá správné využití odpírání. Neslouží k tomu, aby něco skrylo, ale aby napravilo

omyl. Veškeré omyly přenáší do světla, a jelikož obrana omyl a temnota jsou totéž, automaticky tak všechny uvádí na pravou míru.

2. Správné odpírání je mocný ochranný prostředek. Můžeš – a měl bys – odmítat jakékoliv přesvědčení, že tě omyl může zranit. Tento druh odmítání nepředstavuje skrývání, ale nápravu, a tvoje opravdová mysl je na něm závislá. Odmítání omylů je silnou ochranou pravdy, zatímco odmítání pravdy vede ke špatnému tvoreni, a tedy k projekci ega. Odmítání omylu ve službách opravdové mysli mysl osvobozuje a znovu nastoluje svobodnou vůli. Je-li vůle opravdu svobodná, uznává pouze pravdu a nemůže pak tvořit nesprávně.

3. Obhajovat můžeš pravdu i omyl. Prostředky, které k tomu použiješ, lze snadněji pochopit poté, co se pevně stanoví význam cíle, neboť jde o to, čemu mají sloužit. Každý si chrání svůj poklad, a dělá tak automaticky. Skutečný problém se tedy týká toho, co za svůj poklad považuješ a nakolik si ho ceníš. Jakmile se naučíš brát tyto otázky v úvahu a pokládat si je při všem, co děláš, nebude pro tebe nijak obtížné ujasnit si i prostředky. Máš je totiž k dispozici, kdykoliv o ně požádáš, a jestliže nebudeš svou žádost zbytečně oddalovat, můžeš si ušetřit spoustu času.

4. Jednoznání je jediný obranný prostředek, jež nelze využít ničivým způsobem; není to totiž tvůj výtvar.

Princip jednoznání platil už dlouho předtím, než jednoznání vůbec začalo. Tímto principem byla láska a jednoznání bylo jejím *skutkem*. Před odloučením nebyly žádné skutky zapotřebí, protože neexistovala víra v prostor a čas; teprve po něm vznikl plán jednoznání a byly stanoveny podmínky nezbytné pro jeho uskutečnění. K němu však bylo zapotřebí i určitého mocného obranného nástroje, který by sice bylo možné odmítnout, ale nikoliv zneužít. Jeho odmítnutím z něj ovšem nemůžeš udělat útočnou zbraň, což je jinak rys vlastní ostatním druhům obran, a proto je jednoznání jediný obranný prostředek, jež nemůže sloužit jako dvousečná zbraň, ale může jen a pouze uzdravovat.

5. Jednoznání bylo spojeno s vírou v časoprostor proto, aby se tím stanovila hranice potřeby této víry a aby učení mohlo jednou skončit. Jednoznání totiž představuje jeho poslední lekci. Samotné učení je dočasné stejně jako třídy, ve kterých probíhá. Schopnost učit se ztrácí smysl, pokud se vytratí potřeba změny, a proto se ti, kdo jsou věčně tvořiví, nemají čemu učit. Můžeš se učit zdokonalovat své vnímání a být stále lepším a lepším žákem. Tím se budeš dostávat stále blíže ke shodě se synovstvím; avšak synovství samo je dokonalé a dokonalost nelze stupňovat. Učení má tedy smysl pouze tehdy, pokud existuje víra v rozdíly.

6. Vývoj je proces, během něž zdánlivě postupuješ od jednoho stupně k druhému. Svě předchozí chybné kroky napravuješ tak, že postupuješ vpřed.

Tento proces je z časového hlediska v podstatě nepochopitelný, protože současně s tím, jak postupuješ dopředu, se zároveň vracíš. Jednoznání je nástroj, jehož prostřednictvím se během postupu vpřed můžeš osvobodit od své minulosti. Napravuje totiž tvoje minulé chyby, a tím tě zbavuje nutnosti neustále se vracet stejnou cestou, aniž by ses vůbec přiblížil ke svému návratu. V tomto smyslu ti jednoznání šetří čas, ale stejně jako zázrak mu jen slouží a neodstraňuje ho. Dokud bude přetrvávat potřeba jednoznání, bude přetrvávat i potřeba času. Jednoznání jako dokončený plán má k času jedinečný vztah. Dokud nebude dokončeno, budou jeho jednotlivé fáze probíhat v čase, avšak vlastní jednoznání stojí na konci času, a tedy tam, kde je postaven most k návratu.

7. Jednoznání představuje naprosté odevzdání se. Tato skutečnost v tobě může vyvolávat dojem, že je spojeno se ztrátou, což je ostatně omyl, kterého se tak či onak dopouštějí všichni odloučení synové Boží. Je těžké uvěřit, že nejlepší obrana je ta, jež *nedokáže útočit*. To se míní větou: „Pokorní obdrží zemi,“ ovládnou ji doslova zásluhou své síly. Dvousečná obrana je totiž svou podstatou slabá právě kvůli tomu, že má dvě ostří a může být velice neočekávaně obrácena proti tobě. Tuto možnost nelze kontrolovat ničím jiným než zázraky. Zázrak obrací obrannou schopnost jednoznání k tvé skutečné ochraně a společně s tím, jak se posiluje tvoje bezpečí, sílí i tvůj přirozený dar od Boha chránit druhé, protože sám sebe znáš jako bratry (sestry) i jako syny (dcery).

2.3 III. Boží oltář

1. K vnitřnímu přijetí jednoznání může dojít pouze tehdy, pokud uvolníš své vnitřní světlo. Od doby, kdy došlo k odloučení, využívají lidé obranné systémy téměř výhradně k obraně *před* jednoznáním, a tím se neustále udržují ve stavu odloučení. Tento proces je obecně vnímán jako potřeba chránit si tělo. Velké množství tělesných fantazií, kterými se mysl zabývá, pramení z mylné představy, že jako prostředek k dosažení nápravy lze použít tělo. Vnímat tělo jako chrám však představuje teprve první krok k napravení této nesprávné představy, protože se týká pouze jedné její části. Přináší totiž pochopení toho, že jednoznání ve fyzickém smyslu je nemožné. Další krok znamená uvědomit si, že chrám není žádná stavba. Jeho opravdová svatost spočívá ve vnitřním oltáři, kolem nějž je vystavěn. Zaměřenost na krásné stavby je znakem strachu z jednoznání a neochoty dojít až k samému oltáři. Skutečnou krásu chrámu nelze vidět fyzickým okem. Na druhou stranu duchovní zrak nevidí vůbec žádnou stavbu, protože představuje dokonalé vidění, ale oltář vidí naprosto zřetelně.

Aby bylo jednoznání co nejučinnější, odehrává se ve středu vnitřního oltáře, kde napravuje odloučení a obnovuje celistvost mysli. Před odloučením

byla mysl dokonale chráněna před strachem, protože strach neexistoval. Jak odloučení, tak strach jsou omyly, které je třeba uvést na pravou míru, a tak obnovit chrám a otevřít oltář, aby mohl přijmout jednoznání. Tím, že ti do nitra vstoupí jediná účinná obrana proti všem myšlenkám na odloučení, dochází k překonání odloučení a znovunastolení tvé naprosté nezranitelnosti.

2. Je jen otázkou času, kdy jednoznání přijmou všichni. Skutečnost, že toto konečné rozhodnutí je nevyhnutelné, se může jevit jako popření svobodné vůle; tak tomu ale není. I když můžeš otálet (a v tomto ohledu jsi schopen mimořádně dlouhých průtahů), svého Stvořitele, jenž stanovil hranice tvé schopnosti nesprávného tvoření, nemůžeš opustit úplně. Uvězňená vůle je příčinou situace, která se ve svém nejzazším bodě stává naprosto neúnosnou. Odolnost vůči bolesti může být vysoká, ale není bezmezná. Časem začne každý zjišťovat, i když zpočátku třeba jen nejasně, že *musí* existovat lepší cesta. Jakmile se v tomto poznání utvrdí, nastane bod obratu. Dojde k probuzení duchovního zraku a zároveň k oslabení důležitosti zraku fyzického. Vystřídání podílu těchto dvou rovin vnímání je obvykle pocítováno jako konflikt, jenž může být velice vážný. Avšak výsledek je stejně jistý jako Bůh.

3. Duchovní zrak omyl doslova nedokáže vidět; hledí pouze směrem k jednoznání. Všechna řešení, která vyhledává fyzické oko, pod jeho pohledem mizí. Díky tomu, že se zaměřuje do nitra, duchovní zrak okamžitě rozpozná, že byl oltář pobořen a potřebuje opravit a chránit. Má naprosto jasnou představu o správné formě obrany, všechny ostatní přehlíží a bez ohledu na omyly vzhlíží k pravdě. Zásluhou síly svého vidění pak přivádí mysl do své služby, a tím znovu nastoluje její moc, jež je stále více neschopná snášet odklady, protože si uvědomuje, že tak jen přispívá ke zbytečné bolesti. V konečném důsledku se postupně zvyšuje citlivost myslí na to, co by kdysi považovala jen za nepatrné obtěžování nepříjemnými pocity.

4. Boží děti mají právo na úplné uspokojení, které vychází z úplné důvěry. Do té doby, než ho dosáhnou, však budou plýtvat samy sebou i svou pravou tvořivou silou ve zbytečné snaze docílit větší spokojenosti pomocí nepatřičných prostředků. Skutečné prostředky už ale mají k dispozici, a navíc nevyžadují z jejich strany vůbec žádné úsilí.

Jednoznání je jediný dar, jenž stojí za to, aby byl položen na Boží oltář, a to kvůli hodnotě oltáře samého. Byl stvořen jako dokonalý, a proto si zasluhuje dostávat dokonalost. Bůh a jeho stvoření jsou na sobě zcela závislí. Bůh je na nich závislý, *protože* je stvořil jako dokonalé. Obdařil je svým klidem, a tím jim daroval neotřesitelnost a odolnost vůči klamu. Kdykoliv se bojíš, jsi klamán a tvoje mysl nemůže sloužit Duchu svatému. Hladovíš, neboť je ti odprávná obživa. Bůh je bez Svých synů osamocen a oni jsou osamoceni bez Něj. Musejí se naučit nahlížet na svět jako na prostředek k překonání odloučení a jednoznání je záruka, že jednoho dne uspějí.

2.4 IV. Uzdravení jako vysvobození ze strachu

1. Nyní se zaměříme na uzdravování. Zázrak je *prostředek*, jednoznání je *princip* a uzdravení je *výsledek*. Hovořit o „zázraku uzdravení“ znamená nevhodně slučovat dva řády reality, protože uzdravení není zázrak. Jednoznání neboli nejvyšší zázrak je léčivý prostředek, jehož výsledkem je jakékoliv uzdravení, přičemž druh omylu, kterého se jednoznání týká, není podstatný. Veškeré uzdravení v zásadě představuje osvobození od strachu. Abyš k němu však dospěl, nesmíš být bázlivý, neboť překážkou k pochopení uzdravení je tvůj vlastní strach.

2. Hlavním krokem v plánu jednoznání je náprava omylů na všech rovinách. Nemoc čili *nesprávné smýšlení* vzniká na základě záměny rovin, protože ta s sebou vždy nese přesvědčení, že co není v pořádku na jedné rovině, může nepříznivě ovlivnit rovinu jinou. Zázraky jsme nazvali *prostředky k nápravě záměny rovin*, neboť všechny chyby musejí být napraveny v té rovině, kde se vyskytují. Omylu je však schopna pouze mysl. Tělo může jednat chybně jen tehdy, pokud reaguje na nesprávnou myšlenku.

Nedokáže totiž tvořit. Víra v opak je hluboký omyl, jenž má za následek všechny fyzické projevy.

Nemoc těla odráží víru v kouzla. Kouzla vznikla na základě mylné představy, že hmota disponuje tvořivou schopností, kterou mysl nedokáže ovládat.

Tento omyl na sebe může brát dvě podoby; buď začne člověk věřit, že je mysl schopna nesprávně tvořit v rámci těla, nebo že tělo je schopno nesprávně tvořit v rámci mysli. Jestliže člověk pochopí, že mysl, a tedy jediná rovina tvoření, nedokáže tvořit mimo své hranice, nemusí k ani jednomu typu nedorozumění vůbec dojít.

3. Tvořit může pouze mysl, protože duch je už stvořen a tělo představuje učební nástroj mysli. Učební nástroje nelze brát jako učební lekce; jejich účel spočívá výhradně v usnadnění procesu učení. To nejhorší, co se může při chybném využití učebního nástroje stát, je, že učení neusnadní. Sám o sobě tedy nemá žádnou moc způsobit při učení opravdové chyby. Tělo, pokud je chápáno správně, je stejně jako jednoznání odolné vůči dvoustrannému využití, což není dáno tím, že by tělo bylo zázrak, ale tím, že není svou podstatou přístupné nesprávným výkladům. Tělo je pouze částí tvé zkušenosti z hmotného světa. Jeho schopnosti však mohou být (a často také jsou) přeceňovány. Nicméně je téměř nemožné odmítat jeho existenci v tomto světě a ti, kdo tak dělají, se snižují k obzvláště zavrženíhodné formě popírání.

Výraz *zavrženíhodný* zde znamená pouze to, že není nutné chránit mysl popíráním toho, co není myslí naplněno. Nelze pochybovat o tom, že mysl je schopna nesprávného tvoření. Jestliže člověk toto nešťastné hledisko její síly popírá, popírá tím zároveň i samu její sílu.

4. Veškeré materiální prostředky, které přijmeš jako léčivé nástroje pro tělesné neduhy, jsou jen přeformulované principy kouzel. Činíš tím první krok k tomu, abys uvěřil, že tělo si způsobuje své nemoci samo. Druhý chybný krok pak spočívá ve snaze vyléčit je pomocí netvořivých prostředků.

Tělo však nechápe, že použití takovýchto prostředků k nápravným účelům je špatné. Nemoc někdy ovládá mysl tak silně, že člověku dočasně uzavře cestu k jednoznání. V tomto případě by mohlo být rozumné uplatnit kompromisní přístup k mysli a tělu, při němž je vnějšímu prostředku přechodně přiznána víra v léčivou schopnost. Nesprávně smýšlejícím čili *nemocným* totiž rozhodně nepomůžeme tím, že umocníme jejich strach; už tak se nacházejí ve stavu, kdy jsou strachem dost oslabeni. Pokud by pak byli vystaveni zázraku předčasně, mohl by jejich strach přerůst v panickou hrůzu. V některých lidech totiž zkreslené vnímání vyvolává přesvědčení, že zázraky jsou děsivé.

5. Význam jednoznání nespočívá ve způsobu, jakým se projevuje. Pokud se totiž použije správně, projeví se způsobem, jenž je pro konkrétního příjemce zrovna nejprospěšnější. Má-li být tedy zázrak co nejúčinnější, musí být vyjádřen jazykem, kterému příjemce beze strachu porozumí. Nemusí se vždy jednat o nejvyšší úroveň komunikace, jíž je dotyčný schopen, ale spíše o nejvyšší úroveň komunikace, které je schopen *nyní*. Cílem zázraku je totiž úroveň komunikace zvýšit, a nikoliv ji snížit umocněním strachu.

2.5 V. Úloha konatele zázraků

1. Předtím, než budou konatelé zázraků připraveni ujmout se na tomto světě své úlohy, je naprosto zásadní, aby zcela jasně porozuměli strachu z vysvobození. Jinak by mohl bezděčně napomáhat víře v to, že vysvobození je uvěznění, jež je už tak velice rozšířená. Tento nesprávný pohled vychází z přesvědčení, že uškodit se dá pouze tělu; a toto přesvědčení pak pramení ze skryté obavy, že mysl může ublížit sama sobě. Ani jeden z těchto omylů však není významný, protože nesprávné výtvoření mysli ve skutečnosti neexistují. Pochopit a přijmout tento fakt představuje mnohem lepší ochranný prostředek než jakákoliv forma záměny rovin, neboť přináší nápravu v náležitě rovině daného omylu. Je nutné si pamatovat, že tvořit může pouze mysl a že náprava má být provedena v rovině myšlenek. Duch je totiž dokonalý, a proto nevyžaduje nápravu, zatímco tělo existuje pouze jako učební prostředek mysli a jako takový není schopen svých vlastních omylů, protože nemůže tvořit. Je tedy jasné, že přesvědčit mysl, aby se vzdala svých mylných výtvorů, je jediné využití tvořivé schopnosti, které je skutečně smysluplné.

2. Kouzlo je bezmyšlenkovitý nebo zkreslený způsob využití mysli a farmaceutická léčiva jsou pak v tomto smyslu jakési formy „zaklínadel“. Jestliže se ovšem bojíš použít k uzdravení svou mysl, neměl by ses o to pokoušet.

Už sama skutečnost, že máš strach, zapříčiňuje náchylnost tvé mysli k nesprávnému tvoření. Je tedy pravděpodobné, že špatně porozumíš jakémukoliv uzdravení, k němuž by mohlo dojít, a jelikož sebestřednost a strach se zpravidla objevují společně, může se stát, že nebudeš schopen přijmout skutečný zdroj uzdravení.

Za těchto okolností je tedy pro tebe bezpečnější se dočasně spolehnout na alopatické léčebné prostředky, protože je na rozdíl od svých vlastních výtvorů nemůžeš interpretovat chybně. Dokud budeš mít stále pocit zranitelnosti, neměl by ses o zázraky vůbec pokoušet.

3. Jak už jsem řekl, jsou zázraky projevy smýšlení připraveného na zázraky; a takové smýšlení je správné. Řádně smýšlející lidé mysl konatele zázraků či mysl jejich příjemce ani nepovyšují, ani neznevažují. Nicméně nápravná funkce zázraku nevyžaduje, aby jeho příjemce patřil mezi správně smýšlející. Účelem zázraku je v podstatě navrátit člověku jeho duševní zdraví. Je však nezbytné, aby smýšlení konatele zázraků bylo byt' jen nakrátko správné, neboť jinak by nemohl tuto schopnost obnovit ani v nikom druhém.

4. Léčitel, který se spoléhá na své schopnosti, ohrožuje své chápání. Pokud se však nebudeš starat o vlastní schopnosti, ale budeš pevně věřit ve schopnosti mé, nebude ti hrozit žádné nebezpečí. Jestliže ti tvoje přirozené dispozice ke konání zázraků řádně nefungují, je to vždy způsobeno tím, že ti strach narušil správné smýšlení a převrátil je vzhůru nohama. Všechny formy nesprávného smýšlení jsou výsledkem neochoty přijmout jednoznání pro sebe sama. Pokud je však přijmeš, ocitneš se v pozici, z níž rozpoznáš, že ti, kdo potřebují uzdravit, jsou jednoduše ti, kdo si ještě neuvědomili, že správné smýšlení je uzdravující.

5. *Jedinou zodpovědností konatele zázraků je přijmout jednoznání pro sebe sama.* To znamená, že si plně uvědomíš skutečnost, že mysl je jediná tvořivá rovina a jednoznáním dojde k nápravě jejich omylů. Jakmile tento fakt přijmeš, bude tvoje mysl už jen a pouze uzdravovat. Odepřeš-li své mysli jakýkoliv ničivý potenciál a navrátíš-li jí její čistě tvořivou sílu, dostaneš se do role, kdy budeš moci napravovat záměnu rovin u druhých. Předáš jim tak poselství, že jejich mysl je v pravdě stejně tvořivá a že její nesprávné výtvořiny jim nemohou ublížit. Tímto ujištěním osvobodíš mysl od přečeňování významu jejího učebního nástroje, kterým je tělo, a navrátíš ji na její správné místo, a tedy na místo žáka.

6. Měl bych znovu zdůraznit, že tělo se neučí ani netvoří. Jako učební nástroj pouze následuje žáka, ale pokud je mu neprávem přidělena vlastní iniciativa, stává se z něj závažná překážka, jež učení brání, místo aby je usnadňovala. Osvícení je schopna pouze mysl, neboť duch je už osvícený a tělo samo o sobě je příliš materiální. Mysl však může na tělo své osvícení přenést tím, že uzná, že tělo není žák, a že je tudíž nepřístupné jakémukoliv

učení. Tělo lze ale snadno uvést do souladu s myslí, která se naučila dívat za jeho hranice směrem ke světu.

7. Začátek nápravného učení vždy spočívá v probuzení ducha a v odvrácení se od víry v moc fyzického zraku. To s sebou často nese strach, protože se obáváš toho, co ti tvůj duchovní zrak odhalí. Jak už jsem řekl dříve, Duch svatý omyl nevidí, ale je v zájmu jednoznání schopen vidět daleko za něj. Není pochyb, že co duchovní zrak vidí, může vyvolat jistý neklid; tento neklid však není konečným výsledkem vnímání. Je-li Duchu svatému dovoleno shlížet na pošpinění oltáře, okamžitě hledí i směrem k jednoznání. Nic, co vnímá, nemůže vyvolávat strach a vše, co je výsledkem duchovního uvědomění, je pouze nasměrováno k nápravě. Neklid je tedy vyvolán jen proto, aby si člověk uvědomil potřebu nápravy.

8. Strach z uzdravení pramení z neochoty bezvýhradně přijmout, že uzdravení je *nezbytné*. Svět pozorovatelný jen fyzickými očima nelze napravit, a chyba navíc nemůže být napravena žádným prostředkem, jež lze vidět fyzicky. Dokud budeš věřit v to, co ti říká tvůj tělesný zrak, budou tvoje snahy o nápravu mířit nesprávným směrem. Skutečné vidění máš zastřené, protože nesneseš pohled na svůj vlastní poskvrněný oltář. Jelikož je však pošpiněný, budeš se tak dlouho, než si tuto skutečnost doopravdy uvědomíš, nacházet ve dvojnásob nebezpečném stavu.

9. Uzdravení je schopnost, která se vyvinula po odloučení; před ním byla naprosto nepotřebná. Uzdravení je jako všechny aspekty víry v prostor a čas pomíjivé. Nicméně dokud bude přetrvávat čas, bude uzdravení nutné jako prostředek k ochraně. Spočívá totiž na milosrdenství a milosrdenství je způsob vnímání dokonalosti druhého, i když ji on sám v sobě nevidí. Většina ušlechtilých myšlenek, jichž jsi nyní schopen, je časově ohraničená. Milosrdenství je ve skutečnosti jen mdlý odlesk daleko silnější, všeobjímající lásky, která překračuje jakoukoliv formu milosrdenství, již si v tomto okamžiku dokážeš představit. Pro správné smýšlení je však milosrdenství důležité i v tak omezeném rozsahu, v jakém ho člověk nyní může dosáhnout.

10. Milosrdenství je způsob nahlížení na druhého, jako by už daleko předčil to, čeho v čase docílil ve skutečnosti. Sám jednoznání nevidí, jelikož jeho vlastní myšlení je nesprávné; jinak by žádné milosrdenství vůbec nepotřeboval. Milosrdenství, které je mu poskytováno, je jak přiznáním, že potřebuje pomoc, tak potvrzením, že ji přijme. Obě tato přesvědčení jasně naznačují svou závislost na čase a evidentně vyjadřují, že milosrdenství leží v rámci omezených možností tohoto světa. Už dříve jsem řekl, že čas překračuje pouze prozření. Záznak jako projev skutečného lidského milosrdenství jej může jen zkrátit. Přesto je však zapotřebí pochopit, že kdykoliv pro druhého vykonáš záznak, zkracuješ tím dobu utrpení pro sebe i pro něj a takováto náprava funguje zpětně i vpřed.

2.6 a. Zvláštní zásady konatelů zázraků

1. Zázrak odstraňuje potřebu zájmů nižšího řádu.

Jelikož se jedná o nelogický neboli *mimosystémový* časový interval, neuplatňují se při něm běžná kritéria času a prostoru. Až budeš konat zázrak, uzpůsobím prostor i čas tak, aby mu vyhovovaly.

2. Je podstatné rozlišovat mezi tím, co je *stvořeno*, a tím, co je *uděláno*. Na této rozhodující nápravě vnímání rovin spočívají všechny formy uzdravení.

3. Nikdy nezaměňuj správné a špatné smýšlení.

Reaguješ-li na jakýkoliv omyl čímkoliv jiným než touhou uzdravovat, znamená to, že jednáš pod vlivem této záměny.

4. Zázrak vždy představuje popření tohoto omylu a potvrzení pravdy. Pouze správné smýšlení může napravit způsobem, jenž je skutečně účinný.

Prakticky vzato, co nemá skutečný účinek, nemá skutečnou existenci; v takovém případě je výsledkem prázdnota, která *je*, jelikož nemá žádný skutečný obsah, vhodným předpokladem k projekci vlastních představ.

5. Moc zázraku upravit chápání rovin přináší správné vnímání, jež je nutné pro uzdravení a bez kterého nelze uzdravení porozumět správně.

Odpuštění je prázdné gesto, pokud není spojeno s nápravou; bez ní je odpuštění v podstatě spíše trestající než uzdravující.

6. Odpuštění založené na zázraku je *pouze* náprava a neobsahuje žádný prvek trestu. Výrok: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí,“ v žádném případě nehodnotí, co činí. Je to jen naléhavá žádost k Bohu, aby uzdravil jejich mysl. Neobsahuje ani žádnou zmínku o následku dané chyby, protože ten není podstatný.

7. Výzva: „Bud' jednomyslný,“ je příkazem k připravenosti k prozření. Má vlastní žádost: „To čiňte na mou památku,“ vyzývá konatele zázraků ke spolupráci. Tyto dva výroky se však nenacházejí ve stejném řádu reality. Pouze druhý z nich s sebou nese vědomí času, neboť vzpomínat znamená vybavit si v přítomnosti minulost. Čas podléhá mému vedení, avšak věčnost patří Bohu. V čase existujeme jeden pro druhého a jeden s druhým, zatímco ve věčnosti koexistujeme s Bohem.

8. Pro své vlastní uzdravení i uzdravení druhých můžeš v situaci, kdy je potřebná pomoc, udělat mnohé, pokud budeš uvažovat následujícím způsobem:

Jsem zde pouze proto, abych byl skutečně užitečný.

Jsem zde, abych zastupoval Toho, kdo mě sem poslal.

Nemusím si dělat starosti s tím, co mám říct či co mám udělat, protože Ten, kdo mě sem poslal, mě vede. Jsem spokojený všude tam, kde

si On přeje, abych byl, protože vím, že tam je se mnou. Uzdravím se tehdy, jakmile Mu dovolím, aby mě naučil uzdravovat se.

2.7 VI. Strach a rozpor

1. Strach se ti může jevit jako neúmyslně navozený stav, který se vymyká tvé kontrole. Avšak jak už jsem řekl, neúmyslné by měly být pouze tvořivé skutky. Vše, co není podstatné, může přejít pod mou kontrolu, a vše, co podstatné je, se může odehrávat pod mým vedením, pokud k tomu svolíš. Strach ovládat nemohu, ale ty jej můžeš ovládat sám.

Strach brání tomu, abych ti mohl poskytnout své vedení. Jeho náprava je tudíž na tobě, neboť přítomnost strachu ukazuje, že jsi tělesné myšlenky povýšil na úroveň mysli, čímž jsi je odsunul ze sféry mé kontroly a způsobil, že se za ně cítíš zodpovědný. Jedná se tedy o evidentní záměnu rovin.

2. Já rozvoji takovéto záměny rovin nenapomáhám; ty sám ji ale musíš chtít uvést na pravou míru. Svě nesmyslné chování bys přece neomlouval tvrzením, že za to nemůžeš. Proč bys tedy měl trpět nerozumné smýšlení? Panuje zde nedorozumění, které by sis měl jasně uvědomit. Možná věříš, že jsi zodpovědný za to, co děláš, ale nikoliv za to, co si myslíš. Pravdou však je, že za to, co si myslíš, zodpovědný jsi, protože pouze na této rovině můžeš činit rozhodnutí. Tvoje konání vychází z myšlenek.

Nemůžeš se oddělit od pravdy tím, že svému chování „udělíš“ samostatnost. To se totiž automaticky dostává pod mou kontrolu, jakmile své smýšlení svěříš mému vedení. Kdykoliv máš strach, je to jasné znamení toho, že jsi svou mysl nechal nesprávně tvořit a nedovolil jsi mi, abych ji řídil.

3. Je nesmyslné věřit, že řízením výsledku špatného smýšlení docílíš uzdravení. Bojíš-li se, znamená to, že sis zvolil chybně, a proto se za svůj strach cítíš zodpovědný. Musíš změnit svá rozhodnutí, nikoliv své chování; a to je bezpochyby otázka svobodné vůle. Vedení potřebuješ pouze na úrovni mysli, protože náprava je patřičná jen v rovině, kde je uskutečnitelná změna. V rovině projevů změna neznamená nic; v té je totiž nefunkční.

4. Náprava strachu skutečně spadá do tvé zodpovědnosti. Jestliže žádáš, abys byl zbaven strachu, dáváš tím najevo, že to vlastně nechceš. Místo toho bys měl žádat o pomoc ohledně okolností, které tento strach vyvolaly. Takovéto okolnosti s sebou vždy nesou snahu o odloučení a v jejich rovině je náprava možná. Jsi příliš shovívavý k tomu, že ti tvoje mysl bloudí a ty jen pasivně přihlížíš k jejím nesprávným výtvorům. Konkrétní výsledky nehrají roli; důležitý je výchozí omyl a jeho náprava je vždy stejná; předtím, než se rozhodneš cokoliv udělat, zeptej se mě, zda je tvoje rozhodnutí v souladu s mým. Pokud si budeš jistý, že je, pak nebudeš mít z ničeho strach.

5. Strach je vždy známkou napětí, jež vzniká jako následek rozporu mezi tím, co chceš, a tím, co děláš. Takováto situace se projevuje dvěma způsoby: buď se můžeš rozhodnout učinit vzájemně neslučitelné věci – ať už zároveň či postupně – což však vyvolá rozporuplné jednání, které pro tebe bude neúnosné, neboť část tvé mysli chce udělat něco, co jde proti jejímu přesvědčení. Nebo se můžeš chovat podle toho, jak si myslíš, že by ses chovat měl, aniž by však takovéto chování přesně odpovídalo tomu, co chceš. Výsledné jednání je pak sice soudržné, ovšem nese s sebou velké napětí. V obou případech jsou mysl a chování v rozporu a vedou k situaci, v níž děláš něco, co zcela neodpovídá tvým představám. Vzniká tak pocit tlaku, který zpravidla plodí zuřivost a velmi pravděpodobně pak vede i k její vnější projekci. Kdykoliv se tedy objeví strach, znamená to, že nejsi rozhodnutý. Máš rozpolcenou mysl, a v důsledku toho nevyhnutelně směřuješ k nevypočitatelnému chování. Náprava na rovině jednání sice může přesunout chybu prvního typu do typu druhého, ovšem strach neodstraní.

6. Je možné dosáhnout stavu, v němž svěříš svou mysl mému vedení bez vědomého úsilí, avšak to vyžaduje ochotu, ke které jsi zatím ještě nedospěl. Duch svatý po tobě nemůže žádat víc, než k čemu jsi svolný. Síla ke konání vychází z tvého bezvýhradného rozhodnutí. Vykonávat Boží vůli je snadné, pokud si uvědomíš, že tato vůle je i tvoje.

Úkol je to sice jednoduchý, avšak velmi často se mu nevěnuje pozornost. Proto se k němu budu stále vracet a nabádat tě, abys mi naslouchal. Strach může zplodit pouze tvoje mysl, a to kdykoliv, kdy je rozpolcena ohledně toho, co chce. Nevyhnutelně se pak dostává do stavu napětí, protože se její touha neslučuje s jejím jednáním. Napravit tento stav pak lze jen přijetím jednotného cíle.

7. Prvním krokem k odstranění chyby je uvědomit si, že rozpor je projevem strachu. Řekni si, že ses určitým způsobem rozhodl nemilovat, jinak by se strach vůbec neobjevil. Z celého nápravného procesu se posléze stává jen řada věcných kroků v rámci většího procesu přijetí jednoznání jako celkové nápravy. Takovéto kroky lze shrnout následovně:

Nejprve si uvědom, že máš strach.

Strach pramení z nedostatku lásky.

Jediná náprava nedostatku lásky je dokonalá láska.

Dokonalá láska znamená jednoznání.

8. Už jsem zdůraznil, že zázrak čili projev jednoznání je vždy vyjádřením skutečné úcty jednoho cenného člověka vůči druhému. Uznání této ceny je znovu nastoleno jednoznáním. Je tedy zřejmé, že pokud se bojíš, dostal ses do situace, kdy potřebuješ jednoznání. Vykonal jsi něco bez lásky, rozhodl

ses bez lásky. A právě pro tuto situaci je jednoznání určeno; vzniklo z potřeby nápravy. Dokud si budeš pouze připouštět, že potřebuješ nápravu, strach nezmizí. Jakmile však nápravu přijmeš, strach odstraníš, a tak dojde ke skutečnému uzdravení.

9. Strach prožívá každý. Uvědomit si jeho příčinu však vyžaduje pouze trošku správného smýšlení. Jen málokdo chápe skutečnou sílu mysli, a už vůbec nikdo si jí není plně vědom neustále. Budeš-li se však chtít před strachem uchránit, musíš si uvědomit několik věcí a musíš si je uvědomit bezvýhradně. Mysl je velmi mocná a její tvořivá síla se nikdy nevytrácí. Nikdy nespí; tvoří v každém okamžiku. Je obtížné přijmout, že spojením myšlenky a víry se vytváří mocná vlna, která dokáže doslova hory přenášet. Na první pohled se může zdát, že víra v takovouto osobní moc je namyšlenost, avšak to není hlavní příčina, proč této skutečnosti nevěříš. Raději věříš, že tvoje myšlenky takový vliv mít nemohou, protože se jich v podstatě bojíš. Tím sice můžeš zmírnit vědomí viny, ovšem jen tehdy, jestliže mysl považuješ za neschopnou. Budeš-li věřit, že to, co si myslíš, nemá žádný účinek, zbavíš se možná pocitu strachu, ale jen těžko budeš své myšlenky respektovat. *Žádné* myšlenky nejsou plané a veškeré myšlení vytváří chování v určité rovině.

2.8 VII. Příčina a následek

1. Pořád si stěžuješ na strach, ale přesto si jej nepřestáváš vyvolávat. Jak už jsem uvedl, nemůžeš mě žádat, abych tě od něj osvobodil. Já totiž vím, že neexistuje; to ty však nevíš. Kdybych ti zasahoval do tvých myšlenek a jejich následků, vměšoval bych se do základního zákona příčiny a následku, a tedy toho vůbec nejzákladnějšího zákona, který existuje.

Kdybych znevažoval sílu tvého vlastního myšlení, jen stěží bych ti pomohl. Bylo by to v přímém rozporu s tímto kurzem. Mnohem prospěšnější je připomínat ti, že si své myšlenky nehlídáš dostatečně obezřetně. Možná máš dojem, že to je možné jen za pomoci zázraku, což je naprostá pravda. Nejsi zvyklý vnímat svou mysl jako schopnou zázraků, ovšem tomuto smýšlení se lze naučit a takovouto přípravu potřebují všichni konatelé zázraků.

2. Nemohu dovolit, aby sis nechal mysl nestřeženou, jinak mi nebudeš schopen pomoci. Konání zázraků s sebou nese plné uvědomění si síly myšlenky, jež by mělo zabránit nesprávnému tvoření. V opačném případě bude zapotřebí zázraku, aby dal do pořádku samotnou mysl; to je však zdoluhavý proces, který by nakonec nevyvolal kolaps času, k němuž byl zázrak původně určen. Konatel zázraků musí přistupovat k zákonu příčiny a následku s opravdovou úctou jako k nezbytné podmínce k uskutečnění zázraku.

3. Jak zázrak, tak strach vycházejí z myšlenek. Jestliže se nedokážeš rozhodnout pro jeden, nemůžeš se rozhodnout ani pro druhý. Volba pro zázrak

znamená, že jsi *odmítl* strach, byť jen dočasně. Bojíš se všech a všeho; bojíš se Boha, mě i sebe. Vnímáš a utváříš nás mylně a věříš v to, co jsi z nás udělal.

K tomu by nikdy nedošlo, kdyby ses nebál svých vlastních myšlenek. Kdo se bojí, *musí* tvořit nesprávně, neboť nesprávně vnímá stvoření; a jestliže tvoříš nesprávně, trpíš bolestí. Princip příčiny a následku je pak skutečným urychlovačem, i když jen dočasným. Termín *příčina* v podstatě patří Bohu a jeho *následek* je jeho Syn. Tato skutečnost s sebou nese celou řadu spojení příčin a následků, která jsou naprosto odlišná od těch, jež jsi zavedl do svého chybného výtvoru. Základní rozpor v tomto světě tedy spočívá mezi skutečným stvořením a nesprávným stvořením. Druhému je vlastní veškerý strach, zatímco prvnímu veškerá láska. Vlastní konflikt se tedy týká lásky a strachu.

2.8 VII. Příčina a následek

4. Jak už bylo řečeno, věříš, že strach nedokážeš ovládat; vytvořil jsi ho totiž ty sám a tvoje víra v něj ti zdánlivě zabraňuje, abys ho kontroloval. Jakýkoliv pokus napravit chybu ovládnutím strachu je však marný. V podstatě už jen pouhý předpoklad, že je třeba strach ovládnout, jeho moc upevňuje. Skutečné řešení spočívá v ovládnutí prostřednictvím lásky. Prozatím se však pocitu rozporu nevyhneš, neboť jsi sám sebe dostal do pozice, kdy věříš v sílu něčeho, co neexistuje.

5. *Nic a všechno* nemůže existovat společně. Věřit v jedno znamená popřít druhé. Strach je ve skutečnosti nic a láska vše. Kdykoliv do tmy pronikne světlo, temnota zmizí. Čemu věříš, je pro tebe pravdivé. V tomto smyslu k odloučení *opravdu* došlo a odmítat tuto skutečnost představuje jen nepatřičný způsob využití odmítání. Nicméně další chybou je soustředit se na chybu. Výchozí postup nápravy spočívá v dočasném uvědomění si toho, že máme jakýsi problém, které by ovšem mělo sloužit jen jako ukazatel potřeby okamžité nápravy. Tím se mysl dostane do stavu, v němž může být bez prodlení přijato jednoznání. Je však třeba zdůraznit, že mezi *vším* a *ničím* není žádný kompromis skutečně možný. Čas je ve své podstatě nástroj, jehož prostřednictvím se lze v tomto smyslu zříci veškerých kompromisů. K jejich postupnému odstranění dochází jen zdánlivě, jelikož čas sám zahrnuje úseky, které neexistují. Aby prohlášení: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný,“ v tomto kontextu dávalo smysl, potřebuje pouze drobnou úpravu: „Dal jej svému jedinému Synovi.“

6. Je třeba zdůraznit, že Bůh má *jediného* Syna. Jestliže jsou všechna Jeho stvoření Jeho syny, pak musí být každý z nich neoddělitelnou součástí celého synovství. Jednota synovství je víc než součet jeho částí. Tato sku-

tečnost se však neprojeví dostatečně jasně, dokud bude jakákoliv jeho část chybět. Proto nelze daný rozpor s definitivní platností vyřešit dříve, než se vrátí všechny části synovství. Teprve tehdy bude možno pochopit smysl celistvosti v jejím pravém významu. Jakákoliv část synovství může věřit v omyl či neúplnost, jestliže se tak rozhodne. Tím ovšem věří v existenci nicoty. Nápravou tohoto omylu je jednoznání.

7. O připravenosti jsem už krátce hovořil, ale přesto by bylo prospěšné se k tomuto tématu ještě vrátit. *Připravenost* je jen nutným předpokladem k *úspěchu*. Tyto dva pojmy by se neměly zaměňovat. Jakmile nastane stav připravenosti, obvykle se do jisté míry pojí i s touhou uspět, ovšem v žádném případě není tento stav bezpodmínečně celistvý. Neznamená nic víc než schopnost změnit rozhodnutí. Sebedůvěra se plně rozvine teprve tehdy, až člověk dokonale zvládne daný problém. Napravit základní omyl, že strach lze ovládnout, jsme se už pokusili a také jsme zdůraznili, že jeho ovládnutí lze docílit pouze prostřednictvím lásky. Připravenost je jen začátek sebedůvěry, a ačkoliv si můžeš myslet, že postoupit od připravenosti k dokonalému zvládnutí vyžaduje obrovské množství času, rád bych ti opět připomněl, že čas a prostor jsou v mé moci.

2.9 VIII. Význam Posledního soudu

1. Jedním ze způsobů, jakým můžeš uvést na pravou míru záměnu kouzla a zázraku, je připomínat si, že jsi sám sebe nestvořil. Jestliže v tobě převládá egocentrismus, máš sklony na tuto skutečnost zapomínat, čímž se dostáváš do situace, kdy je prakticky nevyhnutelné věřit v kouzla. Vůle tvořit ti byla dána Stvořitelem, který tutéž vůli projevil ve Svém stvoření. Jelikož schopnost tvořit spočívá v mysli, je vše, co stvoříš, bezpodmínečně záležitostí vůle. Z toho také vyplývá, že cokoliv uděláš ty sám, je z tvého pohledu skutečné, ovšem nikoliv podle mysli Boha. Tento základní rozdíl nás přivádí přímo ke skutečnému významu posledního soudu.

2. Poslední soud je podle tvého myšlení jedna z nejhrozivějších představ, protože nechápeš jeho pravou podstatu. Soud nepatří k Božím vlastnostem; vznikl až po odloučení a zařadil se mezi další učební nástroje jako nedílná součást celkového plánu.

Odloučení existovalo po miliony let a obdobně dlouhou dobu, a možná i delší, obsáhne i Poslední soud. Jeho trvání však lze významně zkrátit zázraky, a tedy nástrojem vedoucím ke zkrácení, nikoliv však ke zrušení času. Pokud bude dostatečně velké množství lidí připraveno konat zázraky, může se tento proces zkracování stát prakticky nezměřitelným. Je však naprosto nezbytné, aby ses rychle osvobodil od strachu, protože budeš-li chtít přinést myslím druhých klid, musíš nejprve sám překonat rozpor ve vlastní mysli.

3. Poslední soud je obecně chápán jako úkon, který provede Bůh, ale ve skutečnosti jej s mou pomocí uskuteční moji bratři. Spíše než o vyměření trestu, jež sice můžeš považovat za zasloužený, se jedná o konečné uzdravení. *Trest* je pojem, který stojí v naprostém protikladu ke správnému smýšlení, a cílem Posledního soudu je správné smýšlení v tobě obnovit. Poslední soud lze nazvat *proces spravedlivého hodnocení*, což jednoduše znamená, že každý konečně pochopí, co je skutečně cenné a co nikoliv. Poté může být už schopnost činit rozhodnutí řízena rozumem. Avšak do té doby, než bude člověk takového rozlišení schopen, kolísání mezi svobodnou a uvězněnou vůlí neustane.

4. První krok ke svobodě zahrnuje oddělení falešného od pravdivého. Jedná se sice o proces rozdělení, ovšem v konstruktivním slova smyslu, jenž odráží skutečný význam apokalypsy. Každý nakonec nahlédne na vše, co stvořil, a rozhodne se zachovat pouze to dobré, stejně jako na Svě dílo pohlédl i sám Bůh a shledal, že je dobré. V tomto okamžiku se mysl může začít dívat na svůj výtvar s láskou, neboť pozná jeho hodnotu a zároveň se zřekne svého špatného díla, které bez víry v něj přestane existovat.

5. Výraz *Poslední soud* je děsivý nejen kvůli tomu, že byl přenesen na Boha, ale také kvůli asociaci slova *poslední* se smrtí. Jedná se o dokonalý příklad pokrouceného vnímání. Jestliže smysl Posledního soudu podrobíme objektivnímu hodnocení, musíme jasně dojít k závěru, že ve skutečnosti představuje vstupní bránu k životu. Nikdo, kdo žije ve strachu, není opravdu naživu. Tvůj vlastní Poslední soud nemůže být namířen na tebe samého, protože sám sebe jsi nestvořil. Můžeš jej však kdykoliv smysluplně upotřebit na vše, co jsi udělal, a ve své paměti si zachovat pouze to, co je tvořivé a dobré. A k tomu tě vede správné smýšlení. Jediným účelem času je dát ti dostatek času, abys takového soudu docítil. Jedná se o tvoje vlastní dokonalé hodnocení tvých vlastních výtvarů. Pokud bude vše, co si ponecháš, láskyplné, nebude důvod pro to, aby v tobě dále přetrvával strach. Taková je tvoje role ve jednoznání.

3. KAPITOLA: Nevinné vnímání

3.1 I. Jednoznání bez obětí

1. Aby zmizel i poslední strach spojený se zázraky, je třeba naprosto jasně pochopit ještě další skutečnost. Za vznikem jednoznání nestojí ukřížování, ale vzkříšení, což mnoho upřímných křesťanů stále nechápe. Avšak nikdo, koho nesvazuje víra v nedostatek, by se takového omylu dopustit nemohl. Jestliže se na ukřížování bude pohlížet nesprávným pohledem, bude se zdát, jako by Bůh dovolil, a dokonce podporoval, aby jeden z jeho synů trpěl kvůli své dobrotě. Toto mimořádně nešťastné vysvětlení, které vzešlo z projekce nesprávných představ, přivedlo mnoho lidí ke strachu z Boha a podobná protináboženská pojetí se dostala do množství náboženství. Opravdový křesťan by se však měl zamyslet a zeptat: „Jak by to bylo možné?“ Je možné, že sám Bůh by byl schopen myšlení, jež podle Jeho vlastních slov není hodno Jeho syna?

2. Nejlepší obrana je jako vždy na postoj druhého člověka neútočit, ale spíše chránit pravdu. Není rozumné přijmout jakékoliv přesvědčení, musíš-li proto, abys je ospravedlnil. přehodnotit celý úhel pohledu. Tento proces je bolestivý při jeho uplatnění v malém měřítku a doslova tragický v širším rozsahu, protože často vede k útlaču a pokusům „ospravedlnit“ zcela chybné pochopení toho, že Bůh sám ve jménu spásy utiskoval vlastního Syna. Vypořádat se s tímto omylem je mimořádně obtížné, přestože jeho náprava není o nic těžší než náprava jakéhokoliv jiného omylu.

Mnozí se jej však odmítají vzdát s ohledem na jeho zásadní hodnotu jako obranného prostředku. V mírnějších případech rodiče řeknou: „Bolí mě to víc než tebe,“ a mají dojem, že se tím očistil z výprasku, který dítěti uštědřil. Opravdu věříš, že by náš Otec mohl přemýšlet tímto způsobem? Zbavit se veškerého podobného smýšlení je tak důležité, že nám z něj v myslích nesmí zůstat ani sebenepatrnější zrnko. Nebyl jsem „potrestán“, protože ty jsi byl špatný. Celé laskavé poučení, jež nám má jednoznání dát, se vytrácí, pokud je pošpiněno podobným pokřiveným vnímáním.

3. Věta: „Mně patří pomsta, praví Pán,“ je špatně pochopena, pokud člověk jejím prostřednictvím připisuje svou vlastní „špatnou“ minulost Bohu. „Špatná“ minulost nemá s Bohem nic společného. Nestvořil ji ani na ní netrvá. Bůh nevěří na odplatu, Jeho mysl netvoří tímto způsobem. Nevyčítá ti tvoje „špatné“ skutky. Je snad možné, aby je zazlival mně? Měl by sis jasně uvědomit naprostou nesmyslnost této domněnky, která pramení z nesprávného vnímání. Takovýto omyl má na svědomí velké množství dalších, s ním spojených omylů včetně přesvědčení, že Bůh zavrhl Adama a vyhnal ho z rajské zahrady. Proto si také čas od času myslíš, že tě vedu nesprávným

směrem. Snažil jsem se ze všech sil použít slova, jež nelze překroutit, avšak symboly lze překroutit vždy, pokud to chceš.

4. *Oběť* je pojem, který je Bohu naprosto neznámý. Má totiž kořeny ve strachu a vystrašení lidé dokážou být krutí. Obětování jakéhokoliv druhu představuje nedodržení mé výzvy, abys byl milosrdný, jako je milosrdný tvůj Otec. Pro mnoho křesťanů je obtížné si uvědomit, že se to vztahuje zrovna na ně. Dobrý učitel své žáky nikdy neterorizuje. Terorizovat totiž znamená útočit, což následně vyústí v odmítnutí toho, co učitel předává, a výsledkem je učební nezdar.

5. Jsem plným právem označován za „beránka Božího, který snímá hříchy světa“, ale ti, kdo tohoto beránka představují jako poskvřeného krví, nechápou smysl jeho symbolu. Ve správné interpretaci se jedná o velmi prostý symbol, jenž poukazuje na mou nevinnost. Lev a beránek, kteří leží bok po boku, symbolizují skutečnost, že síla a nevinnost nejsou v rozporu, ale přirozeně žijí v míru. Jiný způsob, jak vyjádřit totéž, najdeme ve výroku: „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.“ Čistá mysl zná pravdu a v tom spočívá její síla. Nezaměňuje ničení a nevinnost, protože nevinnost spojuje se silou, a nikoliv se slabostí.

6. Nevinnost není schopna žádných obětí, neboť nevinná mysl má vše a snaží se pouze chránit svou celistvost. Neumí do druhých chybně promítat své představy, ale pouze uctívá jejich mysl, protože pro skutečně milované představuje úcta přirozené přijetí druhých, kteří jsou stejní jako oni. Beránek „snímá hříchy světa“ v tom smyslu, že ve stavu nevinnosti nebol *milosti* je smysl jednoznání zcela patrný. Jednoznání je naprosto jednoznačné a jasné, neboť existuje ve světle. Pro ty, kdo se rozhodl nevidět, je však nedostupné, neboť se je pokoušejí zahalit temnotou.

7. Jednoznání samo nevyzařuje nic jiného než pravdu, a proto je ztělesněním čistoty a šíří jen požehnání. To by nebylo možné, pokud by vycházelo z čehokoliv jiného než z dokonalé nevinnosti. Nevinnost je moudrost, protože nevnímá zlo, jež tak jako tak neexistuje, ale je si naprosto vědoma všeho, co je pravdivé. Vzkříšení je pouze projevem skutečnosti, že pravdu nemůže zničit nic. Dobro dokáže odolat jakémukoliv zlu, protože světlo odstraňuje všechny podoby temnoty. Jednoznání tedy přináší dokonalé poučení. Je závěrečnou ukázkou toho, že všechna ostatní poučení, která jsem ti předal, jsou pravdivá. Dokážeš-li nyní toto jediné obecné tvrzení pochopit a přijmout, nemusíš už hledat poučení v dalších malých lekcích. Pokud mu uvěříš, budeš vysvobozen ze všech omylů.

8. Nevinnost Boha je skutečným stavem mysli Jeho syna. Tvoje mysl v tomto stavu Boha zná, protože Bůh není symbolický; Bůh je skutečnost. Jestliže budeš znát Jeho Syna takového, jaký opravdu je, uvědomíš si, že jediným darem hodným Božího oltáře, kam nepatří nic než dokonalost, je

jednoznání, a nikoliv obětování. Nevinní chápou pravdu, a proto jsou jejich oltáře vskutkané zářící.

3.2 II. Zázraky jako pravdivé vnímání

1. Jak jsem už uvedl, nejsou základní pojmy zmiňované v tomto kurzu otázkou míry. Určité elementární představy totiž nelze chápat ve smyslu opaků. Na světlo a tmu či všechno a nic nemůžeme pohlížet jako na možnosti, které se vyskytují společně. Buď jsou všechny pravdivé, nebo všechny nesprávné. Musíš si uvědomit, že dokud se definitivně nerozhodneš pro jedno či pro druhé, budeš mít nestálé myšlení. Trvale se odevzdat temnotě nebo nicotě však není možné, neboť nikdo nikdy nežil, aniž by zakusil alespoň *nějaké* světlo či *něco*. Nikdo tedy není schopen zcela odmítat pravdu, přestože je přesvědčen o opaku.

2. Nevinnost není částečná vlastnost; není skutečná, *dokud* není úplná. Částečně nevinní lidé mají sklony se čas od času chovat absurdně. Jejich nevinnost se změní v moudrost teprve tehdy, až se pro ně stane závazným pohledem na svět s obecnou platností. Nevinné neboli *pravdivé* vnímání znamená, že nikdy nic nevnímáš chybně a vše vždy vidíš správně. Jednoduše řečeno tedy nikdy nevidíš to, co neexistuje, a vždy vidíš to, co existuje.

3. Jestliže nedůvěřuješ tomu, co druhý udělá, svědčí to o tvém přesvědčení, že jeho mysl se nenachází ve správném stavu. Takto však nevypadá smýšlení založené na víře v zázraky; a navíc má ničivý účinek, jenž spočívá v popírání moci zázraku. Zázrak vnímá vše takové, jaké to ve skutečnosti je.

Jestliže neexistuje nic než pravda, nevidí správné chápání nic jiného než dokonalost. Jak už jsem řekl, skutečně existuje jen to, co vytváří Bůh nebo co vytváří ty v souladu s Jeho vůlí. To je pak to jediné, co nevinní lidé vidí, protože jejich vnímání není pokřivené.

4. Bojíš se Boží vůle, neboť svou vlastní mysl, kterou Bůh stvořil k podobě Své mysli, používáš k nesprávnému tvoření. Mysl může tvořit nesprávně, jen pokud věří, že není svobodná. „Uvězněná“ mysl není svobodná, protože je posedlá či potlačovaná sama sebou. Je tudíž omezená a její vůle se nemůže projevat svobodně. Být jednotný znamená být jedné mysli či vůle; pokud je pak vůle synovství a Otce jednotná, vytváří jejich dokonalý soulad nebe.

5. Nic nemůže obstát před Synem Božím, jenž odevzdává svého ducha do rukou svého Otce. Mysl se tím probouzí ze spánku, rozpomíná se na svého Stvořitele a současně s tím mizí veškerý pocit odloučení. Syn Boží je součástí Nejsvětější trojice, avšak Trojice sama o sobě je jeden celek. Mezi jejími roviny neexistují žádné nejasnosti, protože všechny jsou jedné mysli a jedné vůle. Její jediný smysl je vytvořit dokonalé spojení a nastolit pokoj

Boží. Tuto představu však dokážou vnímat pouze skutečně nevinní lidé; mají totiž čistá srdce, a proto pravdu chrání, místo aby se chránili před ní. Jelikož dobře chápou význam jednoznání, nechtějí útočit, a tudíž vnímají správně. To má na mysli *Bible*, když říká: „Až se zjeví, budeme Mu podobni, protože Ho spatříme takového, jaký jest.“

6. Napravit mylné představy lze tím, že v ně přestaneme věřit a svou víru obrátíme pouze k věcem pravdivým. Z nepravdivého nemůžeš udělat pravdivé. Jestliže budeš ochoten přijmout ve všem, co vnímáš, to pravdivé, bude to pravdivé i pro tebe. Pravda překoná veškeré omyly a ti, kdo žijí v omylu a prázdnotě, nikdy nenajdou trvalou útěchu. Budešli vnímat pravdivě, odstraníš své mylné představy a zároveň i mylné představy druhých. Jelikož je vidíš takové, jací doopravdy jsou, ukazuješ jim, že přijímáš jejich pravdivost, a tím ji mohou přijmout i oni sami. A právě v tom spočívá uzdravení, které přináší zázrak.

3.3 III. Vnímání versus vědění

1. Doposud jsme se zaměřoval na vnímání, ale jen málo jsme mluvil o vědění, abys totiž *cokoliv* věděl, musí nejprve dojít k nápravě vnímání, protože *vědět* znamená *být si jistý*. Nejistota vyjadřuje, že nevíš. Vědění je mocné, neboť je jisté, a jistota je síla.

Vnímání je však pomíjivé; jako charakteristický znak víry v prostor a čas je podmíněno buď strachem, nebo láskou. Chybné vjemy mají za následek strach, zatímco pravdivé podporují lásku, avšak ani jedno z nich nepřináší jistotu, protože veškeré vnímání je proměnlivé, a proto ho nelze slučovat s věděním. Pravdivé vnímání je sice základem pro vědění, ovšem vědění samo je potvrzením lásky a nachází se mimo jakékoliv vjemy.

2. Všechny tvoje nesnáze vyplývají ze skutečnosti, že nerozpoznáváš sebe, svého bratra či Boha. *Rozpoznat* znamená *poznat znovu*, což naznačuje, že jsi už předtím znal. Vnímání můžeš mnoha způsoby, protože vnímání zahrnuje výklady, a není tudíž celistvé ani soudržné. Zázrak také představuje způsob vnímání, a proto se ani v jeho případě nejedná o vědění. Přinese ti sice správnou odpověď na otázku, ovšem pokud víš, neptáš se.

Zpochybňovat klamné představy znamená první krok k jejich nápravě a zázrak neboli *správná odpověď* je pak napravuje. Vzhledem k tomu, že vjemy se mění, je samozřejmá jejich závislost na čase. Jak v konkrétním okamžiku vnímáš, určuje to, co uděláš, a jednání se musí odehrávat v čase. Vědění je však nadčasové, neboť jistota je nezpochybnitelná. Víš, kdy přestaneš klást otázky.

3. Mysl, jež se dotazuje, chápe sebe sama v rámci času, a proto hledá budoucí odpovědi. Uzavřená mysl, a tedy taková, která se nedotazuje, na dru-

hou stranu věří, že budoucnost bude stejná jako přítomnost, což ji uvádí do zdánlivě stabilního stavu, jenž je ovšem zpravidla jen pokusem potlačit skrytou obavu, že budoucnost bude horší než současnost. Tento strach pak tlumí jakoukoliv tendenci ptát se či zpochybňovat.

4. Pravdivé vidění znamená přirozené vnímání duchovního zraku, avšak stále se spíše jedná o nápravu než o fakt. Duchovní zrak je symbolický, a proto neslouží jako nástroj poznání. Je však prostředkem správného vnímání, které jej přenáší do náležitého pole působnosti zázraků. Přesněji řečeno je tedy „vize Boha“ spíše zázrak než prozření. Skutečnost, že se při tomto prožitku uplatňují vjemy, ji tudíž odsouvá ze sféry vědění, a proto nejsou vize – byť sebezbožnější – trvalé.

5. *Bible* ti říká, abys poznal sám sebe – čili aby sis byl jistý. Jistota vždy pochází od Boha. Jestliže někoho miluješ, znamená to, že ho akceptuješ takového, jaký je, což ti umožňuje, abys ho opravdu poznal. Do té doby, než ho však poprvé rozeznáš takového, jaký je, ho však poznat nemůžeš. Pokud si stále kladeš otázky, dáváš tím jasně najevo, že Boha neznáš. Jistota totiž nevyžaduje žádné jednání. Řekneš-li, že jednáš na základě vědění, zaměřuješ ve skutečnosti vědění a vnímání. Vědění poskytuje sílu k tvořivému myšlení, ale nikoliv ke správnému konání. Vnímání, zázraky a konání jsou úzce spojeny, ale vědění je výsledkem prozření a vyvolává pouze přemýšlení. Vnímání i v té nejduchovnější formě zahrnuje tělo, zatímco vědění vychází z vnitřního oltáře a je nadčasové, neboť je jisté. Vnímání pravdu však není totéž jako ji znát.

6. Správné vnímání je nutné k tomu, aby mohl Bůh přímo komunikovat se Svými oltáři, které buduje ve Svých synech. Na této rovině dokáže předávat Svou jistotu a Jeho vědění bezpochyby přináší pokoj. Bůh není pro Své syny cizincem a cizí si nejsou ani Jeho synové navzájem. Vědění předcházelo jak vnímání, tak času, a obojí nakonec zase nahradí. To je skutečný smysl výroku „Alfa i Omega, počátek i konec“ či: „Dříve než se Abrahám narodil, já jsem.“ Vnímání může a musí být ustáleno, ale vědění ustálené je. „Boha se boj a Jeho přikázání zachovávej,“ se tedy mění na: „Boha poznej a přijmi Jeho jistotu.“

7. Jestliže napadneš chybu ve druhém, zraníš tím sám sebe. Svého bratra nemůžeš poznat, pokud na něj útočíš. Útok se totiž vždy vede proti cizímu člověku. Ze svého bratra tedy jeho chybným vnímáním děláš cizince, a proto jej nikdy nemůžeš poznat. A právě proto, že jsi z něj udělal cizince, se ho bojíš. Budeš-li ho vnímat správně, budeš ho moci i poznat. Mezi Božím tvorstvem neexistují žádní cizinci. Pokud budeš tvořit tak, jak tvořil Bůh, dokážeš tvořit pouze to, co znáš, a co tedy můžeš přijmout za vlastní. Bůh zná Své děti s naprostou jistotou, protože je stvořil tím, že je znal. Dokonale je chápe, a jestliže ony nechápou jedno druhé, nechápou ani Jeho.

3.4 IV. Omyl a ego

1 Schopnosti, které máš nyní, jsou pouhé stíny tvé opravdové síly. Duch ví, miluje a tvoří, a to jsou jeho jasné funkce. Všechny tvoje současné funkce jsou však nejednotné a otevřené otázkám i pochybnostem. Nejsi si totiž jistý, jak bys je měl využít, a proto nemůžeš dosáhnout vědění. Tomu navíc zabraňuje i skutečnost, že stále vnímáš bez lásky. Do té doby, než odloučení zavedlo různé stupně, hlediska a časová rozmezí, vnímání vůbec neexistovalo. Duch nemá žádné roviny, ale všechny rozpory vycházejí právě z *představy* rovin. Jednota je možná pouze v rámci rovin Trojice, avšak roviny stvořené odloučením musejí být zákonitě v rozporu, a to proto, že jedna pro druhou postrádají smysl a význam.

2 Vědomí – a tedy rovina vnímání – představovalo první rozštěpení, jež se objevilo v mysli člověka po odloučení, čímž se její úloha přesunula od tvoření spíše k vnímání. Vědomí je plným právem považováno za pole působnosti ega. Ego je nesprávná snaha vidět sebe sama tak, jak by sis přál, a nikoliv tak, jaký ve skutečnosti jsi. Avšak poznat sebe sama znamená poznat svou skutečnou podobu, neboť to je to jediné, čím si můžeš být jist. Vše ostatní je otevřeno pochybnostem.

3 Ego, které bylo spíše uděláno než stvořeno, představuje zpochybňující hledisko vlastního Já vzniklého po odloučení. Je sice schopno pokládat otázky, avšak nedokáže vnímat smysluplné odpovědi, protože k těm je zapotřebí vědění, a nikoliv vnímání. V důsledku toho vnáší do mysli zmatek, neboť bez nejasností může existovat pouze jednotná mysl. Odloučená či rozdělená mysl *musí* být zmatená, protože si není jistá tím, co vlastně je. Musí se tedy zmítat v rozporech, protože není v souladu sama se sebou. Její vlastní aspekty jsou si vzájemně cizí, v čemž spočívá podstata stavu náchylného ke strachu, jenž s sebou vždy nese možnost útoku. Podle toho, jak vnímáš sám sebe, máš tedy oprávněný důvod pociťovat strach, a proto se jej ani nemůžeš zbavit do té doby, než si uvědomíš, že jsi sám sebe nestvořil a ani stvořit nemohl. Své nesprávné vjemy nikdy nemůžeš přeměnit v pravdu a tvoje stvoření se nachází mimo dosah tvého vlastního omylu. Právě z toho důvodu se musíš nakonec rozhodnout překonat odloučení.

4 Správné smýšlení, by se nemělo zaměřovat za vědoucí mysl, protože správné smýšlení se vztahuje pouze na správné vnímání. Ať už smýšlíš správně či nesprávně, uplatňuje se i v tomto případě různá míra, což jasně ukazuje na absenci vědění. Výraz *správné smýšlení* se má používat ve smyslu nápravy *špatného smýšlení* a týká se stavu mysli, který vyvolává správné vnímání. Tento stav je otevřený zázrakům, protože uvádí mylné vnímání na pravou míru, což se s ohledem na tvoje chápání sebe sama dá samozřejmě za zázrak považovat.

5 Vnímání vždy zahrnuje určitý nesprávný způsob použití mysli, neboť ji přenáší do oblasti nejistoty. Mysl je velmi aktivní; jestliže se rozhodne pro odloučení, rozhodne se pro vnímání. Před takovýmto rozhodnutím touží jen po vědění, ale po něm se už nedokáže rozhodovat jednoznačně.

Jedinou cestou z nejednoznačnosti je jasné vnímání. Mysl se však navrátí ke své původní úloze pouze tehdy, pokud bude chtít *vědět*, a tím se dostane do služeb ducha, kde nastane i kýžená změna vnímání. Pokud se mysl rozhodne vytvořit své vlastní roviny, rozhodne se pro rozdělení. Od ducha se ovšem nemůže odloučit úplně, protože právě z něj pochází veškerá její síla dělat či tvořit. Mysl i při nesprávném tvoření podporuje svůj zdroj, jinak by přestala existovat. To však není možné, protože mysl náleží duchu, jež stvořil Bůh, a který je tudíž věčný.

6 Schopnost vnímání dala zrod tělu, neboť vnímat se musí *něco a něčím*. Proto je s vnímáním spojen určitý výklad, jež vědění nepotřebuje. Interpretáční funkce vnímání, a tedy *zkreslená forma tvoření*, ti pak umožňuje zaměřovat své tělo za pravou realitu ve snaze uniknout z rozporu, který jsi vyvolal. Vědoucí duch se však nemůže uvést v soulad s touto ztrátou síly, neboť není schopen temnoty. Tím je pak *téměř* nedosažitelný pro mysl a *naprosto* nedosažitelný pro tebe. Proto je tedy duch vnímán jako hrozba, neboť světlo odstraňuje tmu prostě tím, že ti ukáže, že tma neexistuje, a tímto způsobem pravda vždy vítězí nad omylem. Nejde však o aktivní proces nápravy, protože jak už jsem dříve zdůrazňoval, vědění nedělá nic. Může být sice vnímáno jak útočník, ale útočit nemůže. Co vnímáš jako jeho útoky, je v podstatě jen tvoje skryté povědomí o skutečnosti, že na vědění se lze vždy upamatovat, neboť nikdy nebylo zničeno.

7 Bůh a Jeho stvoření si uchovávají svou jistotu, a proto vědí, že žádné nesprávné tvoření neexistuje. Pravda se nemůže zabývat omyly, na nichž si trváš. Byl jsem člověk, který se rozpomenul na ducha a jeho vědění. Jako člověk jsem se nesnažil působit proti omylu prostřednictvím vědění, ale spíše jsem usiloval o jeho nápravu postupem zdola nahoru. Demonstroval jsem jak slabost těla, tak sílu mysli. Sjednocením své vůle s vůlí Stvořitele jsem si přirozenou cestou rozpomněl na ducha a jeho skutečný účel. Nemohu za tebe spojit tvou vůli s vůlí Boha, ale mohu ti z mysli vymazat veškeré klamné představy, pokud ji svěříš mému vedení. V cestě ti stojí jen a pouze nesprávné vjemy; bez nich se budeš rozhodovat naprosto neomylně. Rozumné rozhodování vychází ze zdravého vnímání. Nemohu rozhodovat za tebe, ale mohu ti pomoci ke správnému rozhodnutí dojít. „Mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán,“ by mělo spíše být: „Všichni jsou pozváni, ale málokdo se rozhodne naslouchat,“ a proto se nerozhodují správně. „Vyvolení“ jsou prostě ti, kdo se správně rozhodnou dříve. Správně smýšlející to dokážou okamžitě a naleznou odpočinutí svým duším. Bůh tě zná jen pokojně, a to je tvoje realita.

3.5 V. Mimo svět vnímání

1. Říkal jsem, že schopnosti, které nyní máš, jsou pouhé stíny tvé skutečné síly a že vnímání, jež je svou podstatou náchylné k soudům, vzniklo až po odloučení. Od té doby si nikdo není ničím jistý. Dále jsem objasnil, že vzkříšení bylo prostředkem k návratu k vědění a bylo uskutečněno spojením mé vůle s vůlí Otce. A nyní si objasníme rozdíl, který je důležitý pro pochopení některých následných tvrzení.

2. Od okamžiku odloučení se zaměřují slova *tvorit* a *dělat*. Jestliže něco *děláš*, činíš tak na základě určitého pocitu nedostatku či potřeby. Cokoliv, co je uděláno za konkrétním účelem, však nemá žádnou skutečně obecnou platnost. Uděláš-li něco, abys napravil jakýsi vnímaný nedostatek, v podstatě tím nepřímo naznačuješ, že věříš v rozdělání. Ego speciálně k tomuto účelu vynalezlo množství důmyslných myšlenkových systémů, avšak ani jeden z nich není tvořivý. Vynalézavost představuje i ve své nejdůmyslnější podobě jen marnou námahu. Vynález, jenž je svou povahou vždy určen ke konkrétnímu využití, není hoděn abstraktní tvořivosti Božích stvoření.

3. Vědění, jak už jsem podotkl, nevede ke konání. Záměna mezi tvým skutečným světem a tím, co jsi ze sebe udělal, je tak závažná, že je pro tebe doslova nemožné něco vědět. Vědění je vždy stabilní; je však celkem evidentní, že ty stabilní nejsi. Neměnný jsi ovšem v podobě, v jaké tě stvořil Bůh. Jestliže tedy z tohoto hlediska není tvoje jednání ustálené, rozchází se s Boží představou o svém tvoření. Pro tuto možnost se sice můžeš svobodně rozhodnout, ale nikdo se zdravým rozumem by na ni dobrovolně nepřistoupil.

4. Základní otázka, kterou sám sobě neustále pokládáš, nemůže směřovat přímo na tebe. Ustavičně se ptáš, co vlastně jsi, a tím naznačuješ, že nejenže neznáš odpověď, ale že je na tobě, abys ji našel. Sám sebe však nedokážeš vnímat správně; nemáš totiž žádný obraz, jež bys vnímat mohl. Slovo *obraz* je vždy spojeno s vnímáním, a nikoliv s vědáním. Obrazy jsou symbolické a reprezentují něco jiného. Úmysl „změnit svůj obraz“ dokládá sílu vnímání, ale zároveň nepřímo vyjadřuje, že neexistuje nic stabilního, co bylo nemožné vědět.

5. Vědění není přístupné interpretacím. Můžeš se sice pokusit „interpretovat“ smysl; tím se však snadno dopustíš chyby, neboť se jedná o smysl, který *vnímáš*. Takovéto rozpory pramení ze snahy pohlížet na sebe zároveň jako na oddělenou i neoddělenou bytost. Tato zásadní nejasnost však výsledně pouze zvyšuje míru tvé celkové nejistoty.

Tvoje mysl sice může být velice důmyslná, ovšem jako ve všech případech, kdy metoda a obsah nejsou v souladu, představuje její využití jen marnou snahu uniknout ze slepé uličky. Důmyslnost je naprosto neslučitelná s vědáním, protože vědění důmyslnost nevyžaduje. Vynalézavé smýšlení

není pravda, jež tě osvobodí, avšak pokud budeš ochoten se ho vzdát, osvobodíš se od pocitu jeho nezbytnosti.

6. Modlitba je způsob, jak o něco požádat. Je to prostředek k zázrakům. Smysl má však pouze modlitba za odpuštění, protože ti, kterým bylo odpuštěno, mají všechno. Jakmile člověk přijme odpuštění, pozbývá modlitba ve svém obvyklém smyslu na významu. Modlitba za odpuštění není ničím jiným než žádostí, aby ti bylo dovoleno rozpoznat, co už máš. Jestliže si místo vědění zvolíš vnímání, dostaneš se do situace, v níž se podobáš svému Otci pouze tím, že vnímáš *zázračně*. Tím se však připravuješ o vědění, že ty sám jsi zázrak Boží. Tvoření je tvůj zdroj i tvoje jediná skutečná úloha.

7. Abychom správně porozuměl výroku: „Bůh stvořil člověka, aby byl Jeho obrazem podle Jeho podoby,“ musíme se na něj podívat z jiného úhlu. *Obraz* lze chápat jako *myšlenku* a *podobu* jako *stejně vlastnosti*. Bůh opravdu stvořil ducha, aby byl Jeho myšlenkou a aby měl stejné vlastnosti jako On; a nic jiného *není*. Vnímání však na druhou stranu není možné, aniž by se věřilo ve „více“ a „méně“. Na každé své rovině zahrnuje výběrovost. Vnímání je nepřetržitý proces přijímání a odmítání, uspořádávání a přeuspořádávání či posunů a změn. Neoddělitelnou součástí vnímání je také hodnocení, neboť posuzování je nezbytným předpokladem k výběru.

8. Co se stane s vjemy, pokud bude existovat jen naprostá rovnost a žádné úsudky? Vnímání bude náhle nemožné, protože pravdu lze pouze vědět. Veškerá pravda je rovnocenně pravdivá a znát byť jen jedinou její část znamená znát ji celou. Částečné povědomí zahrnuje pouze vnímání. Vědění překračuje zákony, kterými se řídí vnímání, protože částečné vědění není možné. Vědění je celistvé a nemá žádné oddělené části. Tobě, kdo s ním ve skutečnosti tvoříš jeden celek, stačí poznat jen sebe samé a tvoje vědění bude úplné. Znat Boží zázrak totiž znamená znát Boha.

9. Odpuštění vede k nápravě nesprávného chápání odloučení. Vnímat svého bratra správně je nezbytné, neboť myslí se rozhodly vnímat samy sebe jako oddělené bytosti, a nikoliv jako součást celku. Duch však zná Boha dokonale a v tom spočívá jeho zázračná moc. Skutečnost, že tuto moc má každý, je smýšlení světa naprosto cizí. Svět věří, že má-li někdo vše, nic už nezbyvá. Boží zázraky jsou však stejně absolutní jako Jeho myšlenky, protože zázraky *jsou* Jeho myšlenky.

10. Modlitba bude mít své místo na světě do té doby, dokud bude přetrvávat vnímání. Jelikož vnímání spočívá v nedostatku, znamená to, že ti, kdo vnímají, ještě zcela nepřijal jednoznání a neodevzdal se pravdě. Vnímání je založeno na stavu oddělenosti, a proto potřebuje uzdravit každý, kdo vnímá. Přirozeným stavem těch, kdo vědí, je společenství, a nikoliv modlitba. Bůh a Jeho zázrak jsou neoddělitelní. Tvoje cena stojí výše než vnímání, neboť je

nezpochybnitelná. Nevnímej sám sebe v různých světlech, ale poznej se v jediném Světle, kde je zázrak, jímž jsi, naprosto jasný.

3.6 VI. Soud a problém autority

1. Posledním soudem jsme se už zabývali, ovšem nikoliv dostatečně podrobně. Po Posledním soudu už žádný další nepřijde. Soud je však pouze symbolický, protože mimo svět vnímání žádný soud neexistuje. Říká-li *Bible*: „Nesudte, aby nebyli souzeni,“ znamená to, že jestliže budeš soudit realitu druhých, nevyhneš se ani souzení své vlastní reality.

2. Rozhodnout se pro souzení místo pro vědění je příčinou ztráty klidu. Soud je proces, na němž je založeno vnímání, ale nikoliv vědění. O této problematice jsem už hovořil v kontextu výběrovosti vnímání a zdůraznil jsem, že hodnocení je jeho samozřejmým a nezbytným předpokladem.

Soud jde vždy ruku v ruce s odmítáním. Nikdy neklade důraz jen na pozitivní stránky toho, co je souzeno, ať už na tobě nebo na druhých. Vše, co jsi vnímal a odmítl, neboli soudil a shledal neuspokojivým, ti navždy zůstane v mysli, a to právě proto, že jsi to vnímal. Jednou z iluzí spojenou s vnímáním je, že co odsoudíš, nemá žádný účinek. To by však mohla být pravda pouze tehdy, pokud bys zároveň věřil, že co jsi odmítl, neexistuje. Tomu však evidentně nevěříš, jinak bys nemohl nic odsoudit. Zda je tvůj úsudek správný či špatný, ale nakonec není důležité. V každém případě totiž věříš v něco ne-reálného, čemuž se nelze vyhnout při žádném soudu, neboť jím vyjadřuješ přesvědčení, že si z reality můžeš vybírat, co sám chceš.

3. Nemáš nejmenší ponětí, jakou nesmírnou úlevu a hluboký klid přináší vidět sebe samé i druhé bez jakýchkoliv soudů. Až poznáš, co ty i tvou bratři doopravdy jsi, přijdeš na to, že vůbec nemá význam je jakkoliv soudit. Jejich pravá podstata ti totiž zůstává skrytá právě *proto*, že je hodnotíš. Veškerá nejistota pramení z přesvědčení, že se nacházíš pod tlakem soudu. Avšak k tomu, aby sis uspořádal svůj život, soud nepotřebuješ, a už vůbec jej nepotřebuješ k tomu, aby sis udělal pořádek v sobě samém. V přítomnosti vědění veškeré hodnocení automaticky ustává, což je proces, který umožňuje, aby poznání nahradilo vnímání.

4. Vše, co vnímáš, ale odmítáš přijmout, v tobě vyvolává strach. Věříš totiž, že nad tím, co odmítáš přijmout, ztrácíš kontrolu. Proto se ti tyto věci objevují v nočních můrách či ve zdánlivě šťastnějších snech, jež jsou však jen příjemnou maskou nepřijemné skutečnosti. Nic, co jsi odmítl přijmout, nelze přenést do vědomí. Samo o sobě to není nebezpečné, ale ty sám jsi způsobil, že ti to nebezpečné připadá.

5. Pokud se cítíš unaven, je to tím, že jsi na základě svého soudu došel k závěru, že unaven být *můžeš*. Pokud se někomu vysmíváš, pak proto, že jsi

ho svým soudem ohodnotil jako bezcenného. Pokud se vysmíváš sám sobě, musíš se vysmívat i druhým: už jen proto, že se nedokážeš smířit s myšlenkou, že bys mohl být bezcennější než oni. To vše tě unavuje, protože to vše je v podstatě skličující. Ve skutečnosti nejsi schopen *být* unaven, ale jsi nadměru schopen unavit *sám sebe*. Napětí, které s sebou neustále posuzování přináší, je prakticky neúnosné. Je zajímavé, že natolik vysilující schopnost může být tak vysoce oceňovaná. Jestliže si však přeješ být autorem reality, což je mimochodem naprosto nemožné, nezbude ti než neustále soudit a hodnotit. Na své soudy však zároveň budeš pohlížet se strachem, neboť uvěříš, že jednoho dne by mohly být použity proti tobě. Toto přesvědčení ale může existovat pouze tehdy, pokud budeš věřit v účinnost soudu jako zbraně sloužící k obraně tvé vlastní autority.

6. Bůh dává pouze milost; tvoje slova by měla odrážet pouze milost, protože tu jsi dostal a tu bys také měl dávat. Spravedlnost je dočasný prostředek neboli snaha naučit tě smyslu milosti. Je sice založena na soudech, ale jen proto, že mezi tvoje schopnosti patří i její opak.

7. Už jsem hovořil o různých projevech ega a v této konkrétní rovině jich existuje téměř nekonečné množství. Všechny však mají jednu jedinou společnou příčinu a tou je otázka rozhodujícího vlivu čili problém autority, jenž představuje „kořeny všeho zla“. Každý projev ega přináší vnitřní rozpor, protože mysl je rozpolcena mezi egem a Duchem svatým, a proto je cokoliv, co ego udělá, neúplné a rozporné. Takovýto neudržitelný stav vzniká jako následek problému autority, ze kterého – protože je založen na nepochopitelné myšlence – nedokáže vzejít nic jiného než další nepochopitelné myšlenky.

8. Otázka autority je ve skutečnosti spíše otázkou autorství. Řešíš-li problém autority, spočívá jeho příčina vždy ve víře, že jsi svým vlastním autorem, a tuto mylnou představu promítáš i do druhých. Takto vzniklá situace v tobě pak vyvolává dojem, že druzí s tebou o tvoje autorství soupeří, což je základní chyba všech, kdo věří, že si přivlastnil moc Boha. Toto přesvědčení je pro ně nadměru děsivé, ale Boha nijak neznepokojuje. Je však ochoten uvést je na pravou míru, a to nikoliv proto, aby Svě děti potrestal, ale pouze protože ví, jak nešťastní v této situaci jsou. Boží stvoření jsou obdařena skutečným autorstvím, ovšem pokud se rozhodneš žít v odloučení od svého Autora, vyjadřuješ tím, že dáváš přednost anonymitě. Jelikož si tím, že máš svého Autora, nejsi jist, věříš, že tvoje stvoření bylo anonymní, a tím se dostáváš do pozice, kde je zdánlivě logické uvěřit, že svým autorem jsi ty sám. Tento rozpor ohledně autorství ti uvádí mysl do takové nejistoty, že může dokonce pochybovat o tom, zda vůbec opravdu existuješ.

9. Pouze ti, kdo se naprosto vzdají veškeré touhy zavrhnout, mohou poznat, že jejich vlastní zavržení je nemožné. Boží moc jsi si nepřisvojil, ale naopak jsi ji ztratil. Naštěstí však něco ztratit neznamena, že je to navždy

pryč, ale pouze že si nepamatuješ, kde to je. Existence není závislá na tvé schopnosti ji rozpoznat, či dokonce posuzovat. Na realitu je možné pohlížet bez soudů a prostě uznat, že existuje.

10. Pokoj je přirozený odkaz ducha. Každý má právo jeho odkaz nepřijmout, ale nemá právo určovat, co tímto odkazem bude. Problém, který musí každý vyřešit, spočívá v základní otázce autorství. Veškerý strach v podstatě pochází z popírání Božího autorství, avšak urážku nepocituje Bůh, ale jen ten, kdo Ho popírá. Popřít Jeho autorství znamená zřít se pramene svého klidu a vidět sebe samé jen jako oddělené části. A právě takovéto podivné vnímání je pravým problémem autority.

11. Neexistuje nikdo, kdo by se určitým způsobem necítil uvězněn. Jestliže se tak děje na základě jeho svobodné vůle, musí svou vůli pokládat za ne-svobodnou, jinak by se neustále pohyboval v začarovaném kruhu. Svobodná vůle musí vést ke svobodě. Soud však vždy uvěžňuje, protože rozděluje části reality podle kolísavého žebříčku přání. Přání nejsou ze své podstaty fakta. *Přát si* naznačuje, že *mít vůli* je málo. Nikdo se zdravým rozumem však nevěří, že co si přeješ, je stejně skutečné, jako k čemu máš vůli. Místo: „Hledej především Jeho království,“ řekni spíše: „*Chťej* především Jeho království,“ a tím zároveň řekneš: „Vím, co jsem, a přijímám svůj vlastní úděl.“

3.7 VII. Tvoření versus sebeobraz

1. Každý myšlenkový systém musí mít určitý výchozí bod. Vzniká tím, že je někdo *udělá* nebo *stvoří*, přičemž rozdíl mezi těmito dvěma výrazy jsme si už vysvětlili. Společný bod představuje jejich schopnost tvořit základ. Ovšem to, co na něm spočívá, je velmi odlišné. V obou případech jde o základní kámen hodnotových systémů, jimiž se člověk ve svém životě řídí. Je chybné se domnívat, že myšlenkový systém založený na lžích je slabý. Nic, co bylo uděláno Božím dítětem, není bez síly. Je důležité si tuto skutečnost uvědomit, protože jinak nedokážeš uniknout z vězení, které sis sám postavil.

2. Problém autority nevyřešíš tím, že budeš znevažovat sílu své mysli. Tím by ses dopouštěl sebeklamu, jenž ti bude působit bolest, protože ve skutečnosti chápeš schopnost mysli zcela správně. Uvědomuješ si také, že ji nemůžeš oslabit, stejně jako nemůžeš oslabit Boha. „*Ďábel*“ je pro tebe děsivá představa, protože ti připadá neobyčejně mocný a aktivní. Vnímáš ho jako sílu, která bojuje s Bohem o nadvládu nad Jeho tvorstvem. *Ďábel* lže a klame a staví království, v nichž je vše v přímém protikladu k Bohu. Přesto však lidi přitahuje, místo aby je odpuzoval, a oni jsou ochotni „prodat“ mu svou duši výměnou za dary, které nemají žádnou skutečnou cenu, což je úplně nesmyslné.

3. O pádu čili odloučení jsme už hovořil, ale je nutné, aby ti byl jeho význam *naprosto* jasný. Odloučení je myšlenkový systém, jenž je dostatečně

reálný v čase, ale nikoliv ve věčnosti. Jakékoliv přesvědčení je skutečné pro toho, kdo v něj věří. V symbolické zahradě rostlo „zakázané“ ovoce pouze na jednom stromě; Bůh je však zakázat nemohl, neboť jinak by přece sníst nešlo. Jestliže Bůh zná Svě děti – a ujišťuji tě, že je opravdu zná – postavil by je snad 3.7 do situace, která by je mohla přivést ke zkáze? *Zakázaný strom* byl nazván *Strom vědění*. Vědění ale stvořil Bůh a dal je všem Svým stvořením. Této symbolice se dostalo mnoha interpretací; můžeš si však být jist, že jakákoliv interpretace, jež přisuzuje Bohu nebo Jeho stvořením schopnost zničit jejich vlastní smysl, je chybná.

4. Zkonzumování ovoce ze stromu vědění symbolicky vyjadřuje přisvojení si schopnosti sebestvoření. Toto je však jediný aspekt, ve kterém Bůh a Jeho stvoření nejsou spolutvůrci. Opačné přesvědčení je nepřímě vyjádřeno v *sebeпоjetí*, a tedy sklonu vlastního Já vytvářet obraz sebe sama. Obraz je však předmětem vnímání, a nikoliv vědění. Vědění nemůže klamat, ale vnímání ano. Můžeš se vnímat jako tvůrci sám sebe, ovšem věřit tomu je to jediné, co můžeš. Nemůžeš z toho udělat pravdu, a až jednou – jak už jsem řekl – bude tvoje vnímání napraveno, budeš za to jen rád. Do té doby však bude přesvědčení, že tuto schopnost máš, představovat základní kámen tvého myšlenkového systému a ty budeš všechny obranné prostředky používat k útoku na myšlenky, jež by mohly vynést na světlo pravdu. Stále ještě věříš, že jsi obraz své vlastní výroby. V tomto bodě se však tvoje mysl a Duch svatý rozcházejí a řešení nenalezneš, dokud budeš věřit něčemu, co je doslova neuvěřitelné. Proto nemůžeš *tvěřit* a proto ti to, co *děláš*, nahání strach.

5. Mysl dokáže dát víře v odloučení velmi skutečnou a hroznou podobu a tato víra je oním „Děblem“. Je mocná, aktivní, ničivá a v jasném protikladu k Bohu, protože doslova popírá Jeho otcovství. Podívej se na svůj život a uvidíš, co z něj ďábel udělal. Uvědom si však, že toto dílo se ve světle pravdy rozplyne, protože jeho základem je lež. Tvoje stvoření Bohem představuje jediné základy, které jsou neotřesitelné, protože v nich je přítomno světlo. Tvým výchozím bodem je pravda a ty se musíš vrátit na svůj začátek. Od té doby jsi sice mnohé viděl, ale nic se ve skutečnosti nestalo. Tvoje Já stále zůstává v pokoji, přestože tvoje mysl je zmitána rozpory. Doposud ses na své cestě nevrátil o dostatečný kus zpět, a proto máš strach. Jakmile se začneš přibližovat k začátku, pocítíš strach ze zničení svého myšlenkového systému jako strach ze smrti. Žádná smrt však není; existuje pouze *víra* v ni.

6. Větev, jež neplodí žádné ovoce, bude odříznuta a uschne. Buď za to rád! Ze skutečných základů života vytryskne proud záře a osvětlí omyl tvého starého myšlenkového systému. Ty, kdo máš strach ze spásy, si volíš smrt. *Život a smrt, světlo a tma, vědění a vnímání* – to jsou neslučitelné pojmy. Věřit, že slučitelné být mohou, znamená věřit, že Bůh a Jeho syn *nemohou*. Pouze celistvost vědění je prosta rozporu. Tvoje království není z tohoto

světa, protože ti bylo dáno z říše, která je mimo ně. Pouze v tomto světě má představa problému autority nějaký význam. Tento svět se však neopouští smrtí, ale pravdou, a pravdu může poznat každý, pro koho bylo Království stvořeno a na koho čeká.

4. KAPITOLA: Iluze ega

4.1 Úvod

1. *Bible* říká, že kdo tě donutí ke službě na jeden kilometr, jdi s ním dva, což rozhodně neznamená, že ho na jeho cestě budeš zdržovat. Tvoje oddanost bratru pak nemůže zdržet ani tebe, ale může vést pouze ke vzájemnému pokroku. Výsledkem pravé oddanosti je *inspirece*, což je slovo, které (pokud je správně pochopeno) představuje opak *vysílení*. Být vysílený znamená být bez ducha, zatímco být inspirovaný znamená být duchem naplněn. Být egocentrický znamená být bez ducha, ale být sebestředný ve správném slova smyslu znamená být inspirovaný neboli *naplněný duchem*. Co je skutečně inspirované, je osvícené, a nemůže tudíž přebývat v temnotě.

2. Z člověka může promlouvat duch, nebo ego; záleží jen na tobě, pro co se rozhodneš. Jestliže z tebe hovoří duch, rozhodl ses následovat biblické: „Přestaňte! Vězte, že já jsem Bůh.“ Tato slova jsou inspirativní, protože odrážejí vědění. Bude-li z tebe hovořit ego, budeš vědění popírat, místo abys je potvrdil, a tím se budeš vzdávat ducha. Nevydávej se na zbytečné cesty, neboť jsou opravdu marné. Ego po nich sice může toužit, ale duch se po nich pustit nemůže, protože se nikdy nechce odloučit od svých základů.

3. Cesta ke kříži by měla být poslední „zbytečná cesta“. Nepřemítej o ní, ale prostě ji považuj za vykonanou. Pokud ji dokážeš přijmout jako svou poslední zbytečnou cestu, budeš se zároveň moci připojit k mému vzkříšení. Do té doby však bude tvůj život opravdu promarnovaný, neboť bude jen dalším příkladem koloběhu odloučení, ztráty síly, marných pokusů ega o nápravu a nakonec ukřižování těla čili *smrti*. Takovéto opakování nebude mít konce, dokud se dobrovolně nerozhodneš s ním sám skoncovat. Nedopouštěj se oné žalostné chyby, že se budeš doslova držet svého kříže. Jediné poselství ukřižování spočívá ve skutečnosti, že ty svůj kříž dokážeš překonat. Avšak do té doby můžeš sám sebe ukřižovávat tak často, jak jen budeš chtít. To ovšem není učení, které jsem ti zamýšlel předat. Musíme podniknout jinou cestu; a pokud budeš tyto lekce studovat pozorně, pomohou ti se na ni řádně připravit.

4.2 I. Správné vyučování a správné učení.

1. Dobrý učitel objasňuje své vlastní myšlenky a tím, že je předává dál, je posiluje. V procesu učení si jsou učitel a žák podobní. Nacházejí se ve stejné rovině učení, a pokud se nebudou na lekcích podílet oba, bude jim chybět přesvědčení. Dobrý učitel musí věřit v myšlenky, které vyučuje, ale musí splňovat ještě jednu podmínku: musí věřit ve studenty, jimž své myšlenky předává.

2. Mnozí lidé si myšlenky střeží proto, že chtějí své myšlenkové systémy zachovat v podobě, v jaké jsou; avšak učení znamená změnu. Změna je pro ty, kdo jsou odloučení, vždy děsivá, neboť ji nepovažují za krok směřující k uzdravení odloučení, ale za krok směřující k dalšímu odloučení. Odloučení totiž představovalo jejich první zkušenost se změnou. Věříš, že jestliže si do svého ega nepustíš žádnou změnu, najde tvoje duše pokoj. Tento zásadní omyl je však možný pouze tehdy, pokud se budeš držet přesvědčení, že jeden myšlenkový systém může stát na dvou základech. Nic z ega ale nemůže proniknout do ducha a nic z ducha nemůže proniknout do ega. Duch nemůže ego posílit a nemůže ani zmírnit rozpor, který v něm panuje. Ego totiž je rozpor. Tvoje Já a Já Boha jsou v opozici; protikladný je jejich zdroj, směr i výsledek. Jsou naprosto neslučitelná, protože duch nevnímá a ego neví. Proto mezi nimi neprobíhá – a probíhat ani nemůže – žádná komunikace. I tak se však ego může učit, přestože se jeho majitel může mýlit. Nemůže ovšem připravit o život něco, čemu byl život dán.

3. Duch se učit nemusí, ale ego ano. Klíčový důvod, proč je učení vnímáno jako hrozba, spočívá ve skutečnosti, že vede ke zřeknutí se – nikoliv však ke zničení – ega ve prospěch světla ducha. To představuje změnu, jíž se ego musí bát, protože nesdílí mou laskavost. Má lekce byla stejná, jako je ta tvoje, a protože jsem se ji sám naučil, mohu ji předat i tobě. Nikdy neútočím na tvoje ego; pouze se ti snažím vysvětlit, z čeho pramení jeho myšlenkový systém. Jestliže ti tedy připomenu tvoje opravdové tvoření, nemůže reagovat jinak než strachem.

4. Ve vyučování a učení nyní leží tvoje největší síla, neboť ti umožňují změnit tvoje smýšlení a s tímtež pomoci i druhým. Odmítneš-li se svého smýšlení vzdát, nebude to v žádném případě dokazovat, že k odloučení nikdy nedošlo. Člověk, který zpochybňuje realitu svého snu, zatímco se mu stále zdá, ve skutečnosti nijak nepřispívá k vyléčení své rozštěpené mysli. Zdá se ti o rozděleném egu a věříš ve svět, jenž je na něm založen a který ti připadá velice skutečný. Napravit takovéto přesvědčení však nelze, pokud nezměníš své smýšlení. Jestliže budeš ochoten vzdát se role ochránce svého myšlenkového systému a svěříš jej do mých rukou, napravím jej a přivedu tě zpět k Bohu.

5. Každý dobrý učitel doufá, že svým studentům předá tolik vlastních vědomostí, že ho jednoho dne už nebudou potřebovat. Toto je jediný opravdový cíl učitele. Ego o této skutečnosti není možné přesvědčit, protože odporuje všem jeho vlastním zákonům. Pamatuj si však, že zákony slouží k tomu, aby zabezpečily nepřetržitě trvání systému, v nějž jejich tvůrce věří. Pro ego je tedy přirozené, že se snaží bránit sebe samo. Není však přirozené, aby ses ty chtěl řídit jeho pravidly, pokud jim sám nevěříš. Ego takovouto volbu nemá, a to kvůli podstatě svého původu. Ty ji však díky podstatě svého původu máš.

6. Ega mohou být v rozporu v jakékoliv situaci, ovšem duch nemůže být v rozporu vůbec. Jestliže budeš svého učitele vnímat jen jako „větší ego“, přinese ti to pouze strach, protože zvětšit ego znamená posílit obavu z odloučení. Budu s tebou učit i žít, pokud ty budeš se mnou myslet. Mým cílem však vždy bude zbavit tě potřeby učitele, což je opakem cíle učitele orientovaného na ego. Zabývá se vlivem vlastního ega na ego druhých, a jejich vzájemné působení si proto vykládá jako prostředek k ochraně ega. Kdybych této myšlenky věřil, nemohl bych se nikdy věnovat učení; a dokud jí budeš věřit ty, nikdy nebudeš oddaným učitelem. Má role učitele je neustále buď velebena, nebo odmítána; já se však ani s jedním pojetím neztotožňuji.

7. Tvá cena není dána vyučováním ani učením, ale byla ti dána Bohem. Dokud budeš tuto skutečnost zpochybňovat, bude veškeré tvoje jednání naplněno strachem, obzvláště pak v situacích, které podporují přesvědčení o nadřazenosti či podřazenosti. Učitelé musejí být trpěliví a opakovat své lekce tak dlouho, dokud se je žáci nenaučí. I já jsem ochoten být trpělivý, protože nemám žádné právo tvoje učení jakkoliv omezovat. Také v tomto případě pak platí, že nic, co děláš, co si myslíš či si přeješ, není zapotřebí k určení tvé ceny. Tato skutečnost je nesporně platná ve všech situacích, ovšem s výjimkou mylných představ. Tvoje ego není nikdy ohroženo, protože ho nestvořil Bůh; ohrožen však není ani tvůj duch, protože ten Bůh naopak stvořil. Jakýkoliv omyl v tomto bodě představuje klam, a dokud se ho nezbavíš, není možné dosáhnout oddanosti v jakékoliv podobě.

8. Ego se snaží využívat všechny situace k vlastnímu velebení, a překonat tím své pochybnosti. Pochybovat však bude tak dlouho, dokud budeš věřit v jeho existenci. Ty, kdo jsi jeho autorem, mu nemůžeš důvěřovat, protože si v jádru uvědomuješ, že není skutečné. Jediné rozumné řešení je tedy nesnažit se změnit realitu – což představuje opravdu hrozný úkol – ale přijmout ji takovou, jaká je. Jsi součástí reality, jež zůstává neměnná a která sice stojí mimo dosah ega, ale je snadno dosažitelná pro ducha. Až se budeš bát, zastav se a věz, že Bůh je skutečný a že jsi Jeho milované dítě, jež si vyvolil. Nedovol egu, aby tuto skutečnost zpochybňovalo, protože nemůže znát nic, co je pro ně tak nedosažitelné jako ty.

9. Ty, a nikoliv Bůh, jsi autorem strachu. Rozhodl jsi se tvořit jinak než On, a proto sis pro sebe udělal strach. Nenacházíš pokoj, protože nejsi věrný své funkci. Bůh ti dal velice vznešený úkol, jež však neplníš. Tvoje ego se totiž místo toho rozhodlo mít strach. Až procitneš, bude těžké tomu uvěřit, protože to je doslova neuvěřitelné. *Nevěř tedy v neuvěřitelné ani ted'*. Snažit se zvýšit uvěřitelnost neuvěřitelného znamená jen odkládat nevyhnutelné. Výraz *nevyhnutelný* je sice děsivý pro ego, ale radostný pro ducha. Znamená totiž Boha a Tomu se nemůžeš vyhnout, stejně jako On se nemůže vyhnout tobě.

10. Ego se bojí radosti ducha, protože jakmile ji jednou prožiješ, přestaneš ego chránit a zbavíš se jakéhokoliv strachu. Nyní tě však strach do velké míry ovlivňuje, protože je dokladem odloučení.

Svým jednáním tedy ego podporuješ, a tím mu přinášíš velké uspokojení. Oprosti se od něj! Nenaslouchej mu a nechraň ho. Naslouchej pouze Bohu, který není schopen klamu stejně jako duch, jehož stvořil. Osvobod se a osvobod druhé. Nepředkládej druhým falešný a nedůstojný obraz sebe sama a zároveň nepřijímej tento obraz ani o druhých.

11. Ego ti postavilo ubohý domov, který ti nemůže poskytnout dostatečnou ochranu, protože jinak stavět ani neumí. Nesnaž se, aby tento zubožený dům zůstal stát. V jeho chatrnosti spočívá tvoje síla. Pouze Bůh může vytvořit domov, jenž je hoden Jeho dětí, které se však rozhodly z něj dobrovolně vystěhovat. Přesto bude stát navždy, a až se rozhodneš vstoupit, bude pro tebe přichystán. Tím si můžeš být zcela jist. Bůh totiž neumí vytvářet nic pomíjivého, stejně jako ego neumí udělat nic věčného.

12. Žiješ-li v egu, nemůžeš udělat nic pro to, abys zachránil sebe či druhé; ovšem žiješ-li v duchu, můžeš udělat vše pro spásu obou. Pokora je lekce pro ego, ale nikoliv pro ducha. Duch stojí mimo pokoru, protože si uvědomuje svůj jas a s radostí všude rozlévá své světlo. Pokorní obdrží Zemi, protože jejich ego je skromné, a tím jim poskytuje pravdivější vnímání. Království nebeské je právo ducha, jehož krása a důstojnost leží mimo pochybnosti i mimo vnímání a žije navždy jako znamení lásky Boha k Jeho stvořením, jež si Ho zcela zasluhují. Nic jiného není vhodným darem pro stvoření samotného Boha.

13. Budu náhradou za tvoje ego, pokud si budeš přát, ale nikdy za tvého ducha. Otec může bez starostí přenechat dítě jeho staršímu bratru, který prokázal svou zodpovědnost, avšak v otázce otcovství nebude ani dál panoval žádná nejasnost. Bratr může ochraňovat tělo a ego dítěte, ale nebude kvůli tomu nezaměňován s jeho otcem. Tvoje tělo a ego mi mohou být svěřeny pouze proto, aby ses jimi nemusel zabývat, což mi umožní naučit tě vnímat, jak jsou bezvýznamné. Nikdy bych nedokázal pochopit, jak důležitá pro tebe jsou, kdybych sám kdysi nebyl v pokušení věřit v jejich význam. Pojdme se tedy naučit tuto lekci společně, abychom se od nich mohli společně i osvobodit. Potřebuji oddané učitele, který by sdílel můj cíl uzdravit mysl. Duch totiž stojí mimo potřebu tvé či mé ochrany. Pamatuj si toto: Na tomto světě nemusíš mít žádné soužení, neboť já jsem přemohl svět. Proto bys neměl ztrácet odvahu.

4.3 II. Ego a falešná samostatnost

1. Je naprosto pochopitelné, že se ptáš, jak mohla mysl vůbec kdy udělat ego. V podstatě je to ta nejlepší otázka, kterou si můžeš položit. Nemá však

význam odpovídat na ni ve smyslu minulosti, protože minulost není důležitá a historie by neexistovala, kdyby se v přítomnosti stále neopakovaly tytéž chyby. Na vědění se vztahuje abstraktní myšlení, neboť vědění je naprosto neosobní a jednotlivé příklady jsou pro jeho pochopení zcela nepodstatné. Vnímání je na druhou stranu vždy specifické, a proto poměrně konkrétní.

2. Každý dělá jedno ego či vlastní Já sám pro sebe, přestože je vzhledem ke své nestabilitě nesmírně náchylné ke změnám, a další ego pro každého, koho vnímá, přičemž toto ego je stejně proměnlivé. Jejich vzájemné působení pak představuje proces, který obě ega mění, jelikož nebyla stvořena ničím a s ničím neměnným. Je důležité si uvědomit, že k takovýmto změnám může docházet – a také dochází – stejně snadno, pokud interakce probíhá v mysli i týká-li se fyzické blízkosti. Přemýšlením o jiném egu dosáhneme vzhledem ke změně relativního vnímání totožných účinků jako při jejich vzájemném fyzickém působení. Je to ten nejlepší příklad skutečnosti, že ego je pouhá myšlenka, a nikoliv fakt.

3. Vhodným příkladem toho, jak bylo ego uděláno, je tvůj vlastní stav mysli. Pokud se zbavíš vědění, je to totéž, jako bys ho nikdy neměl. Je to tak evidentní, že aby člověk viděl, že se tak opravdu děje, stačí si tuto skutečnost pouze uvědomit. Jestliže k tomu pak dochází v přítomnosti, proč by nás mělo překvapit, že k tomuž docházelo i v minulosti? Překvapení představuje logickou reakci na něco neznámého, ale jen stěží na něco, co se objevuje s takovou vytrvalostí. Nezapomínej však, že mysl tímto způsobem fungovat nemusí, přestože tak funguje právě teď.

4. Zamysli se nad láskou zvířat k jejich potomkům, kterou k nim pociťují, a nad potřebou je chránit. Považuj je totiž za součást sebe samých. Nikdo nezavrhne nic, co považuje za svou vlastní součást. Na své ego reaguješ velmi podobně jako Bůh na Svá stvoření – s láskou, ochranou a laskavostí.

Tvoje reakce na vlastní Já, jež sis udělal, tedy nejsou překvapivé. V podstatě se v mnoha směrech podobají způsobu, jakým se jednoho dne budeš chovat ke svým skutečným výtvorům, které budou stejně nadčasové jako ty. Otázka tedy nespočívá v tom, jak reaguješ na ego, ale v tom, co věříš, že jsi. Víra je funkce ega; dokud tedy budeš svůj původ stavět na víře, budeš ho posuzovat ze zorného úhlu ega. Až se nebudeš potřebovat ničemu učit, budeš znát pouze Boha. Víra, že existuje jiný způsob vnímání, je ta nejvznesenější představa, jíž je smýšlení ega schopno. Obsahuje totiž náznak pochopení, že ego není to pravé Já.

5. Oslabování myšlenkového systému ega musí být vnímáno jako bolestivé, přestože nic není vzdálenější pravdě. Pokud dětem sebereš nůž či nůžky, vztekají se, ačkoliv kdybys to neudělal, mohly by se zranit. A v tomto smyslu jsi i ty stále dítětem. Nemáš žádný skutečný pud sebezáchovy, a proto je pravděpodobné, že vždy budeš chtít to, co by ti mohlo ublížit nejvíc.

At' už si nyní tuto skutečnost uvědomuješ nebo ne, přistoupil jsi na spolupráci, jejímž cílem je stát se jak neškodnými, tak prospěšnými, což jsou vlastnosti, které musejí vždy kráčet ruku v ruce. I vůči této otázce jsou však tvoje postoje rozpolcené, protože *všechny* postoje jsou založeny na egu. To však nebude trvat věčně. Buď chvíli trpěliví a pamatuj si, že výsledek je jistý jako Bůh.

6. Pouze ti, kdo mají skutečný a trvalý pocit dostatku, mohou být opravdu štědrí. Pro ego je *dávání* spojeno s představou, že se bez toho, co dáváš, budeš muset obejít. Jestliže dávání ztotožňuješ s obětováním, dáváš jen proto, že věříš, že dostaneš něco lepšího, a bez darovaného se tudíž můžeš snadno obejít. „Dávat, abych získal“ je nepopiratelný zákon ega, jež samo sebe vždy hodnotí ve vztahu k druhému egu. Proto se neustále zabývá jen vírou v nedostatek, která stojí za jeho vznikem. Vnímání jiného ega jako skutečného představuje pouze snahu, jíž chce přesvědčit sebe samo o *vlastní* skutečnosti. *Sebeúcta* z pohledu ega neznamená nic jiného, než že si ego samo namluvilo svou vlastní skutečnost, a z toho důvodu je dočasně méně kořistnické. Takováto sebeúcta ale vždy snadno podléhá stresu, což je pojem, který se vztahuje k čemukoliv, co ego vnímá jako hrozbu pro svou vlastní existenci.

7. Ego se doslova živí srovnáváním. To znamená, že rovnost je pro ně nedosažitelná a štědrost nemožná. Ego nikdy nedává z důvodu nadbytku, protože vzniklo jako jeho náhražka. Proto se v jeho myšlenkovém systému objevil pojem *získávání*. Veškeré touhy jsou mechanismy *získávání*, jež zastupují potřebu ega utvrdit se ve vlastní existenci. To platí jak pro tělesné touhy, tak pro takzvané *vyšší potřeby ega*. Tělesné touhy ale nemají fyzický základ. Ego považuje tělo za svůj domov a snaží se jeho prostřednictvím najít uspokojení. Představa, že toho lze takto dosáhnout, však pochází z mysli, která ztratila přehled o tom, co je ve skutečnosti možné.

8. Ego věří, že je zcela samostatné, čímž prakticky vyjadřuje, co si myslí o původu svého vzniku. Jedná se o tak děsivý stav, že se může buď obracet k jiným egům a pokoušet se s nimi spojit v chabé snaze o ztotožnění, nebo na ně ve stejně chabé snaze o demonstraci síly útočit. Výchozí domněnku však o vlastní vůli zpochybňovat nemůže, neboť tvoří jeho základ. Ego představuje víru mysli, že je naprosto samostatné. Neutuchající snaha ega získat si uznání ducha, a tím si vybudovat vlastní existenci, je marná. Duch si totiž není ve svém vědění ega vědom. Neútočí na ně; nedokáže si je vůbec představit. Ačkoliv ego si stejně tak není vědomo ducha, má pocit, že ho odmítá něco mnohem většího, než je samo. Proto musí být sebeúcta z pohledu ega sebeklam. Boží stvoření nevytvářejí mýty, přestože tvořivé úsilí se může v mytologii zvrhnout. To je však možné pouze pod jednou podmínkou: co člověk udělá, už nebude tvořivé.

Mýty jsou výhradně spojeny s vnímáním; svou formou jsou velmi nejednoznačné a pro jejich povahu je charakteristické založení na dobru a zlu, takže i ten nejlídnější z nich má děsivý význam.

9. Mýty jsou úzce spojeny s kouzly, neboť mýty obvykle souvisejí s původem ega a kouzla se silou, již si ego připisuje. Mytologické systémy zpravidla obsahují jistý popis „stvoření“, které spojují s konkrétním kouzlem. Takzvaný *boj o přežití* je pouze bojem ega o vlastním zachování a jeho výkladem o svém počátku. Ten je obvykle ztotožňován s fyzickým narozením, protože není vůbec snadné zastávat přesvědčení, že ego existovalo už před tímto okamžikem v čase. Více „nábožensky“ zaměřené ego může věřit, že duše existovala před dočasným přechodem do života ega a bude existovat i po něm. Některá jsou dokonce přesvědčena, že duše bude za tento přechod potrestána. Spása se však netýká ducha; není totiž ohrožen, a tudíž nepotřebuje být zachráněn.

10. Spása není nic jiného než *správné smýšlení*, jež sice není totéž co jednomyslnost Ducha svatého, ale jež je třeba dosáhnout, aby mohlo k obnově jednomyslnosti dojít. Správné smýšlení automaticky vede k dalšímu kroku, protože žádné správné vnímání nevyvolává útok, čímž odstraňuje nesprávné smýšlení. Jelikož pak ego nemůže přežít bez soudů, dojde v souladu s tím i k jeho likvidaci.

Mysli tedy zůstane pouze jeden směr, jímž se může pohybovat. Tento směr je vždy automatický, neboť nemůže být ovlivněn ničím jiným než myšlenkovým systémem, který mysl zastává.

11. Je třeba neustále zdůrazňovat, že náprava vnímání je pouze dočasným opatřením. Je nezbytná pouze proto, že vnímání je překážka k vědění; ovšem správné vnímání představuje pro vědění dobrý odrazový můstek. Celý význam správného vnímání spočívá v nevyhnutelném pochopení, že *veškeré* vnímání je nepotřebné; tímto uvědoměním se pak překážka odstraní úplně. Můžeš se ptát, jak je to možné, dokud zdánlivě žiješ v tomto světě. Je to velmi logická otázka. Musíš si však dát pozor, abys jí skutečně rozuměl. Kdo vlastně je ono „ty“, který žiješ v tomto světě? Duch je věčný a věčnost je konstantní stav. To platí teď, stejně jako to platilo vždy a vždy platit bude, neboť věčnosti se netýká vůbec žádná změna. Není to nepřetržitý sled událostí a nedá se pochopit ani srovnáním s opakem. Vědění se nikdy netýká srovnávání a v tom spočívá jeho zásadní odlišnost od všeho ostatního, čemu mysl může porozumět.

4.4 III. Láska bez rozporu

1. Pochopit, co opravdu znamená „království Boží je v tobě“, je obtížné, protože pro ego je tento výrok nesrozumitelný. Vykládá si jej tak, jako by něco vnějšího bylo uvnitř, což mu nedává smysl.

Předložka ve je zde zbytečná; království Boží jsi ty.

Co jiného než tě Stvořitel stvořil a co jiného než ty jsi Jeho království? V tom spočívá celé poselství jednoznání; poselství, které je ve svém celku nadřazeno součtu jeho částí. I ty máš království, jež stvořil tvůj duch. Klamně představy ega nezničily jeho tvořivou sílu. Tvoje výtvořiny mají otce stejně jako ty. Tvoje ego a duch nikdy nebudou na rozdíl od tvého ducha a tvého Stvořitele spolutvůrci, neboť ti jimi budou navždy. Buď si jistý, že tvoje výtvořiny jsou stejně bezpečné jako ty sám.

Království je naprosto jednotné a dokonale chráněné a ego nad ním nikdy nezvítězí. Amen.

2. Předchozí věta je napsána ve formě modlitby, protože je prospěšná v okamžicích pokušení. Je vyjádřením nezávislosti. Prokáže ti velkou službu, pokud jí však dobře porozumíš. Bez mé pomoci se neobejdeš; svého vlastního průvodce ses totiž zřekl, a proto potřebuješ jiné vedení. Mým úkolem je oddělit pravdivé od lživého, aby pravda mohla prolomit hranice, jež zbudovalo ego, a mohla ozářit tvou mysl. Nad našimi spojenými silami ego nemůže zvítězit.

3. Teď už by ti mělo být poměrně jasné, proč ego považuje ducha za svého „nepřítele“. Ego vzniklo z odloučení a jeho trvalá existence závisí na tvé přetrvávající víře v odloučení. Ego ti pak musí za zachování tohoto přesvědčení nabídnout jakousi odměnu. Jediné, co však může dát, je pocit dočasné existence, která začíná společně s jeho začátkem a končí s jeho vlastním koncem. Říká ti, že tento život je tvoje existence, protože to je i existence jeho.

Oproti tomuto pocitu dočasné existence ti však duch nabízí vědění trvalosti a neotřesitelné bytí. Nikdo, kdo prožil toto prozření, už nemůže v ego znovu zcela uvěřit. Jak by mohla jeho ubohá nabídka převážit nad velkolepým Božím darem? 4. Ty, kdo se ztotožňuješ se svým egem, nemůžeš uvěřit, že tě Bůh miluje. Ty totiž nemiluješ, co jsi udělal, a to naopak nemiluje tebe. Ego vzniklo na základě odmítnutí Otce, a proto nepocituje vůči svému autorovi žádnou oddanost. Kvůli tvé nenávisti k Já, jež jsi udělal, nemůžeš mít představu o skutečném vztahu, který panuje mezi Bohem a Jeho stvořeními. Do ega promítáš své rozhodnutí odloučit se, což je v rozporu s láskou, již k němu cítíš, protože jsi jeho tvůrcem. Takovouto rozpolcenost obsahuje veškerá láska na tomto světě, a jelikož žádné ego nikdy neprožilo jinou než rozpolcenou lásku, je pro ně její pravý význam nepochopitelný. Láska vstoupí bezodkladně do každé mysli, která po ní upřímně zatouží, ale musí ji chtít skutečně upřímně. To znamená, že ji chce bez rozporů, a takováto touha pak zcela postrádá nutkání ega něco získat.

5. Existuje určitý prožitek, jenž je tak odlišný od všeho, co ti ego může poskytnout, že jakmile jej okusíš, nebudeš jej už nikdy chtít zastírat či skrývat.

Je třeba neustále opakovat, že tvoje víra v temnotu a skrývání je příčina, která brání světlu ve vstupu. V *Bibli* najdeš množství odkazů na nezměrné dary, jež jsou určeny pro tebe, ale o které musíš požádat. Nejedná se však o podmínku ve smyslu, v jakém si podmínky klade ego. Je to překrásná podmínka toho, co jsi.

6. Žádná jiná síla kromě tvé vlastní vůle není dost silná ani dost vhodná k tomu, aby tě vedla. V tomto ohledu jsi svobodný jako Bůh a takoví také musíš zůstat navždy. Požádejme tedy Otce mým jménem, aby sis vždy uvědomoval Jeho lásku k tobě a svou k Němu. Takovéto prosbě nikdy neodmítne vyhovět, protože se jejím prostřednictvím žádá pouze o to, co si sám přeje. Ti, kdo žádají upřímně, jsou vždy vyslyšeni. Nebudeš mít jiného boha mimo Něj, neboť žádný jiný *není*.

7. Nikdy ti doopravdy nepřišlo na mysl, aby ses vzdal všech myšlenek, jež jsi kdy měl a které brání vědění. Udržuješ si tisíce drobných úlomků strachu, jež zabraňují Hospodinovi ve vstupu. Světlo nemůže proniknout skrze zdi, které jsi postavil. Abys mu zahradil cestu, protože se vždy zdráhá zničit cokoli, co jsi udělal. Nikdo nevidí skrz zeď, ale já ji mohu obejít. Měj se na pozoru před zbytky strachu, jinak mě nebudeš schopen požádat, abych tvou stěnu obešel. Mohu ti pomoci pouze tak, jak nás Otec stvořil. Budu tě milovat a ctít a budu uznávat vše, co uděláš, ovšem pouze za předpokladu, že to bude pravdivé. Nikdy tě neopustím, stejně jako tě nikdy neopustí Bůh, ale musím počkat, dokud se nerozhodneš opustit sám sebe. Jelikož čekám s láskou, a nikoliv netrpělivě, určitě mě požádáš upřímně. Půjdu, až uzmím jinou jasnou žádost.

Buď pozorní, abys viděl, o co ve skutečnosti žádáš, a v tomto ohledu k sobě buď velmi upřímní, protože jeden před druhým nesmíme nic skrývat. Budeš-li se opravdu snažit, uděláš tím první krok k přípravě na to, aby ti do tvé mysli mohl vstoupit Hospodin. Na tuto událost se připravíme společně, neboť jakmile přijde, budeš schopen mi pomoci na Jeho příchod připravit i další mysli. Jak dlouho Mu chceš odpírat Jeho království? 8. Tvá vlastní mysl skrývá vyjádření tvého osvobození, jež je však potlačeno egem. *Bůh ti dal vše*. Tato prostá skutečnost znamená, že ego neexistuje, a proto v něm vzbuzuje nesmírný strach. V řeči ega jsou výrazy *mít* a *být* rozdílné, avšak pro Ducha svatého vyjadřují totéž. Duch svatý totiž ví, že jednak *máš* vše a jednak jsi vše. Jakákoliv odlišnost v tomto směru má smysl pouze tehdy, pokud jsi už přijal myšlenku *získávání*, která naznačuje přítomnost nedostatku. Proto také neděláme žádný rozdíl mezi tím, že *máme* království Boží a *jsme* království Boží.

9. Pokojné bytí Božího království, jehož si je tvoje rozumná mysl naprosto vědoma, je nemilosrdně vypuzena z té části mysli, které vládne ego. Ego je zoufalé, protože vzdoruje něčemu, z čeho nemá tu nejmenší šanci vyjít jako

vítěz, a to ať už spíš nebo jsi bdělý. Zamysli se nad tím, kolik úsilí jsi doposud byl ochoten vynaložit na ochranu svého ega a jak málo na ochranu své pravé mysli. Kdo jiný než šílenec by se zavázal věřit něčemu, co není pravda, a tuto víru pak ochraňoval na úkor pravdy?

4.5 IV. Nemusí to tak být

1. Jestliže neslyšíš Boží hlas, pak je to jen proto, že ses rozhodl mu nenaslouchat. Raději nasloucháš hlasu ega a tato skutečnost se projevuje nežádoucími postoji, pocity a chováním. A přesto je to přesně to, co chceš; je to přesně to, co se snažíš udržet a ochránit.

Mysl máš plnou schémat k záchraně tváře ega, ale Kristovu tvář nehledáš. Zrcadlo, v němž se ego pokouší vidět svou tvář, je zakalené. Jak jinak než pomocí zrcadel by si mohlo zachovat svou podvodnou existenci? Je však jen na tobě, kam se budeš dívat, abys našel sám sebe.

2. Uvedl jsem, že své myšlení nemůžeš změnit tím, že změníš své chování, ale také jsem uvedl, a to mnohokrát, že své myšlení změnit *můžeš*. Jestliže ti tvoje nálada říká, že ses nerozhodl správně – a to je vždy, když nepociťuješ radost – pak věz, že *tak to být nemusí*. V každém případě je jasné, že jsi o bratru, kterého stvořil Bůh, smýšlel nesprávně a vidíš obrazy, jež odráží tvoje ego v potměšilém zrcadle. Upřímně se zamysli: co sis myslel, co by si Bůh nemyslel; a co sis nemyslel, co by si Bůh naopak myslel? Hledej, co jsi udělal a co jsi nechal nedodělané, a poté změňte své smýšlení tak, aby bylo v souladu s myšlenkami Boha. Ačkoliv se to může zdát těžké, je to ve skutečnosti jednodušší než si udržet nesouhlasné smýšlení. Tvoje mysl je jednotná s myslí Boha. Popíráním tohoto faktu a zastáváním opaku si sice udržuješ ego pohromadě, avšak na druhou stranu si doslova rozděluješ mysl. Jako milující bratr mám o tvou mysl upřímnou starost a nabádám tě, abys následoval mého příkladu v tom, jak se díváš na sebe a svého bratra, a v obou viděl Božská stvoření Božského Otce.

3. Jestliže jsi smutný, věz, že *tak to být nemusí*. Sklíčená nálada pramení z pocitu, že je ti odpíráno něco, co chceš a nemáš. Pamatuj si však, že ti není odpíráno nic, a pokud přesto ano, pak jen kvůli tvým vlastním rozhodnutím, která ovšem můžeš změnit.

4. Jestliže jsi naplněn obavami, uvědom si, že úzkost pramení z nestálosti ega, a věz, že *tak to být nemusí*. Tvoje ostražitost může směřovat proti hlasu ega, ale stejně tak i pro něj.

5. Jestliže pociťuješ vinu, pamatuj si, že ego sice skutečně porušilo Božské zákony, ale ty nikoliv. „Hříchy“ ega přenechej mně. K tomu je totiž určeno jedno znání. Jednoznání tě však nemůže osvobodit, dokud nezměníš smýšlení o těch, koho tvoje ego zranilo. Pokud se tedy cítíš provinile, zna-

mená to, že ti vládne ego, neboť pouze ego může prožívat vinu. *Tak to být ale nemusí.*

6. Hlídej si mysl před pokusem ega a nenechej se jím oklamat; nic ti ne nabídne. Až se vzdáš těchto podnětů, jimiž se dobrovolně připravuješ o radost, uvidíš, jak se mysl dokáže soustředit, povznášet se nad vysilení a uzdravovat se. Tvoje ostražitost vůči požadavkům ega však stále není dostatečně vysoká na to, aby ses vyprostil z jeho vlivu. *Tak to být ale nemusí.*

7. Naučit se být součástí Boha a Jeho stvoření je snadné, pokud budeš aktivně usilovat o to, aby se ti nevytratila mysl. Problém se netýká koncentrace; týká se mylného přesvědčení, že nikdo, a to ani ty sám, nestojí za nepřetržitě úsilí. Stůj v boji proti tomuto klamu důsledně na mé straně a nedovol, aby tě toto podlé přesvědčení zastavilo. Sklíčení lidé jsou bezcenní sám pro sebe i pro mě, ale sklíčené může ve skutečnosti *být* pouze ego.

8. Už ses někdy opravdu zamyslel nad tím, kolik jsi měl příležitostí, které by tě rozradostnily, a kolika ses vzdal? Síla Božího syna nemá hranice, ale on sám může projevy své síly omezit do té míry, do jaké chce. Naše mysl se mohou spojit, společným světlem zaplašit ego a pustit Božskou sílu do všeho, co si myslíš a děláš. Nespokoj se s ničím menším a odmítni si za svůj cíl vytyčit cokoliv jiného. Pečlivě si ochraňuj mysl před jakýmkoliv přesvědčením, jež by bránilo jeho uskutečnění. Jak dobře si v tom povedeš, posuzuj podle svých pocitů, neboť to představuje jediný správný soud. Soud lze stejně jako jakýkoliv jiný obranný prostředek využít k útoku či k ochraně, ke zranění nebo k uzdravení. Ego by *mělo* být předvedeno před tvůj vlastní soud a shledáno nevyhovujícím. Bez tvé loajality, ochrany a lásky nemůže existovat. A budeš-li je soudit spravedlivě, nezbude ti než ho své loajality, ochrany i lásky zbavit.

9. Jsi zrcadlo pravdy, ve kterém dokonalým světlem září sám Bůh. Kalnému zrcadlu ega stačí jen říct: „Nebudu se do tebe dívat, protože vím, že tvé odrazy nejsou pravdivé.“ Nechej Hospodina, aby na tebe pokojně rozléval Svě světlo, a věz, že toto a jen toto musí být. Jeho mysl tě ozářila v okamžiku, kdy jsi byl stvořen, a oživila ti tvou mysl. Svým světlem tě zalévá stále a musí zářit skrze tebe. Tvoje ego Mu nemůže zabránit, aby na tebe zářil, ale může zabránit tobě, abys Ho nechal zářit skrze sebe.

10. První příchod Krista je jen jiné jméno pro *stvoření*, neboť Kristus je Boží Syn. *Druhý příchod Krista* pak neznamená nic jiného než konec vlády ega a uzdravení myslí. Při prvním příchodu jsem byl stvořen jako ty a začal jsem tě vyzývat, aby ses ke mně připojil pro můj druhý příchod. Za druhý příchod nesu zodpovědnost já. A můj soud, jež používám pouze kvůli jeho ochraně, nemůže být nesprávný, protože nikdy neútočí. Ten tvůj však může být natolik zkreslený, že věříš, že jsem se zmýlil, když jsem si tě vybral. Ujišťuji tě, že se jedná o omyl tvého ega. Nezaměňuj ho za pokoru. Ego se tě snaží pře-

svědčit, že je skutečné, zatímco já nikoliv, protože jestliže jsem skutečný já, nejsem o nic skutečnější než ty. Takovéto vědění – a ujišťuji tě, že to je vědění – znamená, že ti *Kristus vstoupil do mysli a uzdravil ji*.

11. Na tvoje ego neútočím. Pracuji totiž s tvou vyšší myslí, která je domovem Ducha svatého, ať už spíš nebo jsi vzhůru. Ale ego pracuje s tvou nižší myslí, jež je pro změnu jeho domovem. V tomto ohledu budu bdělý za tebe, neboť ty jsi příliš zmatený na to, abys rozpoznal svou vlastní naději.

Nemýlím se. Tvoje mysl se rozhodne spojit s mou a společně budeme nepřemožitelní. Až se pak v mém jménu spojíš ty a tvůj bratr, navrátí se ti neporušená mysl. Vzkřísil jsem mrtvé, protože vím, že život je věčný rys všeho, co stvořil živoucí Bůh. Proč věříš, že je pro mě obtížné inspirovat toho, kdo je skleslý na duchu, či ustálit to, co je nepevné? Věřím, že pro zázraky neplatí žádné stupně obtížnosti, ale ty nikoliv. Povolal jsem tě a ty mě vyslyšíš. Víím, že zázraky jsou přirozené, protože představují projevy lásky. Skutečnost, že jsem tě k sobě zavolal, je stejně přirozená jako tvoje kladná odezva; a stejně nevyhnutelná.

4.6 V. Iluze ega a těla

1. „Všecko napomáhá dobrému.“ Neexistují žádné výjimky, ovšem nikoliv z pohledu soudů ega. Ego si totiž dává bedlivý pozor na to, co vpusť do vědomí; to však není způsob, jakým by si vyrovnaná mysl udržela svou celistvost. Ego se propadá do stále větší nevyrovnanosti, protože nedovolí, aby ti do vědomí pronikla jeho základní pohnutka, a upřednostňuje spíše nadvládu než rozumný úsudek. K takovému jednání má spoustu důvodů, neboť se chová v souladu s myšlenkovým systémem, jenž stojí za jeho vznikem a kterému slouží. Zdravý úsudek by totiž vždy stál proti egu, a proto musí být v zájmu zachování ega odstraněn.

2. Hlavní příčina nevyrovnaného stavu ega spočívá v jeho neschopnosti rozlišit mezi tělem a Božími myšlenkami. Boží myšlenky jsou pro ego nepřijatelné, neboť jasně poukazují na jeho neexistenci. Ego je tudíž buď zkresluje, nebo odmítá přijmout. Úplně je odstranit ale nedokáže, a proto se snaží skrýt nejen „nepřijatelné“ tělesné podněty, ale také Boží myšlenky, protože obojí pro ně představuje hrozbu. Jelikož se tváří v tvář takovému ohrožení zabývá především vlastní ochranou, považuje tyto dva druhy impulzů za totožné. Tím se snaží zachránit svou existenci, neboť v přítomnosti vědění by bylo bezpochyby zničeno.

3. Jakýkoliv myšlenkový systém, jenž zaměřuje Boha a tělo, musí být absurdní. Takováto záměna je však pro ego klíčová, protože ego uvažuje pouze v termínech vlastního ohrožení či bezpečí. V určitém smyslu je strach ega z Boha logický, neboť Bůh přináší jeho konec. Ovšem strach z těla, se kterým se ego tak úzce ztotožňuje, nedává vůbec žádný smysl.

4. Ego si tělo za svůj domov zvolilo záměrně; jen v něm se cítí bezpečně, neboť tělesná zranitelnost je největším argumentem ega proti tomu, že pochází z Boha. A tuto falešnou domněnku také ego silně podporuje. I přesto však tělo nenávidí, protože je nepovažuje za domov, jenž by pro ně byl dostatečně dobrý. Právě toto smýšlení způsobuje, že se mysl cítí skutečně zmatená. Na jedné straně jí ego říká, že je součástí těla a že tělo je jejím ochráncem, avšak zároveň jí jedním dechem tvrdí, že tělo ji ochránit nedokáže. Proto se mysl ptá: „Kde tedy najdu skutečnou ochranu?“ a ego odpovídá: „Obrát se ke mně.“ Mysl však egu logicky připomíná, že je totožné s tělem, a není tedy důvod, proč by se k němu měla v otázce ochrany vůbec obracet. Na to už ego nemá žádnou pořádnou odpověď, protože žádná taková ani neexistuje; dokáže si ovšem pomoci způsobem, který je pro ně typický: tuto otázku z vědomí myslí vytlačit. Jakmile se tedy otázka dostane mimo vědomí, může vyvolat (a skutečně také vyvolává) nejistotu, ale odpovědět na ni nelze, jelikož nemůže být položena.

5. Toto je otázka, již si *musíš* položit: „Kde najdu ochranu?“ „Hledej a nalezní“ neznamená, že bys měl slepě a zoufale hledat, aniž bys věděl, co vlastně hledáš. Smysluplné hledání je vědomě prováděné, vědomě organizované a vědomě řízené.

Musíš mít jasně formulovaný cíl a nikdy jej nepouštět ze zřetele. *Učit se a chtít se učit* jsou neoddělitelně spjaté pojmy. Nejlépe se totiž učíš, pokud věříš, že to, co se snažíš naučit, pro tebe má nějaký význam. Avšak ne vše, co se chceš naučit, může mít *trvalý* význam. Ve skutečnosti se mnoho věcí chceš naučit právě proto, že jejich hodnota trvalá není.

6. Ego se domnívá, že není výhodné zavázat se k něčemu, co je věčné, neboť věčné musí pocházet z Boha. Věčnost je jediná vlastnost, kterou si ego kdy pokoušelo vytvořit, avšak v tomto snažení nikdy neuspělo. V záležitostech věčnosti dělá ego kompromisy stejně jako v případech všech záležitostí, jež se jakkoliv dotýkají skutečných otázek. Zabývá 4.7 VI. Boží odměna se okrajovými problémy a doufá, že tím skutečnou otázku před myslí skryje. A právě to má za úkol charakteristická zaneprázdněnost ega zbytečnostmi.

Zaujetí problémy, které jsou vytvořeny proto, aby se nedaly vyřešit, představuje oblíbený nástroj ega, jehož účelem je ztěžovat postup učení. V rámci této taktiky, která má odvést tvou pozornost, však existuje jedna otázka, již si nikdo zainteresovaný neklade: *Proč?* Tuto otázku se *musíš* naučit klást v souvislosti se vším. Za jakým účelem? Tato otázka pak bude automaticky směřovat všechno tvoje snažení v jakékoliv situaci. Jakmile dojdeš k rozhodnutí, co tímto účelem je, dojdeš zároveň i k rozhodnutí, jež bude směřovat tvoje budoucí snažení; a toto rozhodnutí zůstane platné do té doby, dokud nezvolíš jinak.

4.7 VI. Boží odměna

1. Ego nerozpoznává skutečný zdroj „hrozby“, což znamená, že pokud se ztotožňuješ s egem, nechápeš situaci takovou, jaká skutečně je. Ego má nad tebou moc pouze tehdy, pokud jsi mu oddán. O egu jsem doposud hovořil tak, jako by se jednalo o samostatnou bytost, která se chová podle sebe. Chtěl jsem tě totiž přesvědčit, že není snadné ho odmítnout a že je nutné si uvědomit, jak velkou část lidského myšlení řídí. Nemůžeme to však bez rizika nechat tak, jak to je, protože jinak se pocitu zmatenosti a rozpolcenosti nezbavíš po celou dobu, po kterou zde budeš, nebo přesněji řečeno, dokud budeš *věřit*, že zde jsi. Ego není nic jiného než část tvého přesvědčení o sobě samém. Tvůj jiný život však pokračoval a stále pokračuje bez přerušení a nikdy nebude ovlivněn snahou se od něj oddělit.

2. Při učení zabývající se tím, jak se vymanit z iluzí, nesmíš nikdy zapomenout na závazek vůči svému bratru. Jedná se o tentýž dluh, jímž jsi zavázán i mně. Kdykoliv se vůči druhému chováš egoisticky, zahazuješ laskavost své vděčnosti, a tím i svaté vnímání, které by ti přinesla. Výraz *svatý* je zde zcela na místě, neboť zároveň s tím, jak se dozvídáš, nakolik jsi zavázán celému synovství, jež zahrnuje i mě, se dostáváš do takové blízkosti vědění, jaké je vnímání vůbec schopno. Zbývající vzdálenost je už tak nepatrná, že ji vědění dokáže snadno překonat a navždy odstranit.

3. Doposud je tvoje důvěra ve mě velmi malá, ale naroste, když se s žádostí o vedení budeš stále častěji místo ke svému egu obracet ke mně. Výsledky tě budou více a více přesvědčovat, že je to jediné rozumné rozhodnutí, které může člověk učinit. Nikdo, koho zkušenost naučila, že jedno rozhodnutí přináší pokoj a radost, zatímco jiné zmatek a zkázu, nepotřebuje další přesvědčování.

Učení odměnou je účinnější než učení bolestí, protože bolest je iluze ega a nikdy nemůže vyvolat jiný než dočasný výsledek. Boží odměny jsou však přímo rozpoznány jako věčné. Jelikož k takovémuto uvědomění dojdeš ty, a nikoliv tvoje ego, prokazuje toto poznání, že ty a tvoje ego nemůžete být totožní.

Možná už sice *věříš*, že jsi tento rozdíl pochopil a přijal, ale rozhodně o tom doposud nejsi plně přesvědčen. Poukazuje na to skutečnost, že *věříš*, že se musíš od ega osvobodit; osvobodit se od něj však nemůžeš tím, že je budeš pokořovat, ovládat či trestat.

4. Ego a duch se neznají. Rozdělená mysl si totiž udrží svou rozdělenost pouze prostřednictvím odloučení. Zavrhuje pak veškeré skutečně přirozené impulsy, a to nikoli proto, že oddělené je ego, ale protože chceš *věřit*, že oddělený jsi *ty*. Ego je prostředek, jenž slouží k zachování tohoto přesvědčení, ale záleží jen na tvém rozhodnutí, zda je za tímto účelem použiješ.

5. Jak můžeš člověka naučit hodnotě něčeho, co zahodil? Zbavil se toho přece proto, že to pro něj nemělo žádnou cenu. Jediné, co lze, je ukázat mu, jak nešťastný bez této věci je, a pomalu ji přibližovat, aby poznal, že jeho neštěstí klesá úměrně se vzdáleností, která ho od ní dělí. Naučí se tak spojit své utrpení s její absencí a opak utrpení s její přítomností. Postupně ji pak s tím, jak začíná rozeznávat její pravou cenu, začíná i potřebovat. Učím tě, aby sis utrpení spojil s egem a radost s duchem; sám sebe jsi totiž naučil opaku. Rozhodnutí je stále na tvé svobodné vůli, ale můžeš opravdu upřednostňovat odměnu, již ti přináší ego, před odměnou, kterou ti nabízí Bůh?

6. V této chvíli je má důvěra v tebe větší než tvoje důvěra ve mě, ale takto to nezůstane navždy. Máš velice snadný úkol: žít tak, abys ukázal, že nejsi ego. A nezapomínej, že Boží cesty nevybírám špatně. Hospodin sdílí mou důvěru a přijímá má rozhodnutí o jednoznání, protože má vůle není nikdy v rozporu s Jeho vůlí. Už předtím jsem řekl, že jsem zodpovědný za jednoznání. Jako člověk jsem v něm totiž svou úlohu už vykonal a nyní ji mohu vykonat i skrze jiné. Mnou vybrané cesty nemohou selhat, protože pokud se jim nebude dostávat potřebné síly, propůjčím jim svou.

7. Půjdu s tebou k Hospodinu, jenž prostřednictvím mého vnímání přemosťtí onu malou vzdálenost. Jediný dar, který od tebe chci, je tvoje vděčnost bratru. Zanesu jej za tebe k Bohu, protože vím, že znát svého bratra je znát Boha. Jsi-li vděčný svému bratru, jsi zároveň vděčný Bohu za to, co stvořil.

Pomocí své vděčnosti poznáš svého bratra a jediný okamžik skutečného poznání učiní ze všech lidí tvoje bratry, neboť každý z nich pochází z tvého Otce. Láska sice nepřemůže vše, ale vše dá do pořádku. Jelikož jsi království Boží, mohu tě zavést zpět k tvým vlastním stvořením. Nyní je sice ještě nerozpoznáváš, ale věz, že vše, co bylo odloučeno, v něm stále je.

8. Současně s tím, jak se přibližuješ ke svému bratru, se přibližuješ i ke mně, a jakmile se od něho vzdaluješ, vzdaluješ se i ode mě. Spása je společný podnik; ti, kdo se odpoutal od synovství, v něm však nemohou uspět, protože tím se odpoutal i ode mě. Bůh k tobě přijde jen tehdy, pokud Ho budeš chtít dát svým bratrům. Poznej nejprve je a pak budeš připraven uslyšet Boha, stejně jako slyšíš je.

4.8 VII. Tvoření a komunikace

1. Je jasné, že ačkoliv obsah jakékoliv konkrétní iluze ega není důležitý, je její náprava prospěšnější ve specifickém kontextu. Iluze ega jsou poměrně konkrétní, přestože mysl je přirozeně abstraktní. Dojde-li však k jejímu rozdělení, znamená to, že se jedna její část stane konkrétní. Tato část pak věří v ego, protože ego je závislé na konkrétnu. Ego je tedy součástí té části myslí, jež věří, že tvoje existence je formulována rozdělením.

2. Vše, co ego vnímá, představuje rozdělený celek, který neobsahuje vztahy, jež s sebou nese bytí. Ego je tedy proti komunikaci s výjimkou případů, kdy ji využívá spíše k podpoře oddělenosti než k jejímu ukončení. Komunikační systém ega je založen na jeho vlastním myšlenkovém systému stejně jako vše ostatní, co ego přikazuje. Jeho komunikace se odvíjí od potřeby vlastní ochrany a jakoukoliv komunikaci přeruší v okamžiku, kdy pocítí ohrožení. K takovému přerušení dochází v reakci na konkrétní osobu či osoby. Konkrétnost smýšlení ega pak vede k nepodloženému zobecnění, které ve skutečnosti není vůbec abstraktní. Ego pouze reaguje určitými konkrétními způsoby na vše, co vnímá jako související podněty.

3. Duch naopak reaguje stejným způsobem na vše, o čem ví, že je pravdivé, a na nic jiného nereaguje vůbec. Zároveň ani nevyvíjí sebemenší snahu stanovit, co pravdivé bude. Ví totiž, že pravdivé je vše, co stvořil Bůh. Je v úplném a přímém spojení s každým aspektem stvoření, protože je v úplném a přímém spojení s jeho Stvořitelem. A tato komunikace je Boží vůle. *Stvoření a komunikace* jsou synonyma. Bůh stvořil každou mysl tak, že ji spojil se Svou myslí, a tím z ní navždy vybudoval cestu pro přijímání Jeho mysli a vůle. Jelikož skutečné komunikace jsou schopny pouze bytosti podobné úrovni, komunikují Jeho stvoření samozřejmě s Ním a jako On. Tato komunikace je naprosto abstraktní, protože je obecně použitelná a nepodléhá žádným úsudkům, výjimkám ani změnám. Touto komunikací tě Bůh stvořil a stvořil tě i pro ni. Mysl může svou funkci zkreslit, ale nemůže si dát žádnou, kterou nebyla obdařena. Proto nemůže zcela přijít o schopnost komunikovat, i když ji může odmítnout využít ve prospěch bytí.

4. Jak existence, tak bytí spočívají na komunikaci. Pro existenci je však příznačné, že je nutné posoudit, jak bude komunikace probíhat i co a komu se bude sdělovat. Bytí tyto odlišnosti zcela pomíjí. Je to stav, v němž mysl komunikuje se vším, co je skutečné. Dovolíš-li, aby byl tento stav do jakékoliv míry omezován, snižuješ tím i pocit své vlastní reality, která může být úplná pouze tehdy, pokud pochopíš veškerou realitu v překrásném kontextu jejího skutečného vztahu k tobě. Toto je tvoje realita. Neznescvěcuj ji a neodvracej se od ní. Je to tvůj opravdový domov, tvůj opravdový chrám a tvoje opravdové Já.

5. Bůh, jenž zahrnuje všechno bytí, stvořil bytosti, z nichž každá sama o sobě sice má vše, ale chce se o to podělit, aby její radost byla ještě větší. Nic skutečného nelze zvýšit jinak než sdílením. Proto tě Bůh stvořil. Boží zaujetí nalézá potěšení ve sdílení; a to je také smysl tvoření. Pojmy jako *jak*, *co* a *komu* jsou zcela nepodstatné, protože skutečné tvoření dává vše, neboť dokáže tvořit pouze podle svého obrazu. Pamatuj si, že na rozdíl od existence je v Božím království *mít* a *být* totéž. Ve stavu bytí mysl dává vždy vše.

6. V *Bibli* se často opakuje, že máš chválit Boha. To určitě neznamená, abys Mu říkal, jak báječný je. Nemá žádné ego, které by takovouto lichotku mohlo přijmout, a žádné vnímání, jež by ji mohlo posoudit. Dokud se však nezhostíš svého úkolu při tvoření, nebude Jeho radost úplná, protože nebude úplná ani tvoje radost. A toto ví jistě. Ví to ve Svém vlastním bytí i prožitku bytí Jeho syna. Nepřetržitě vysílání Jeho lásky je však blokováno, pokud jsou Jeho komunikační kanály uzavřeny; Bůh se cítí osamocený, jestliže myslí, které stvořil, s Ním nekomunikují naplno.

7. Bůh má pro tebe tvoje království vždy připravené, ale nemůže se s tebou podělit o Svou radost, dokud to nebudeš vědět jistě a bez nejmenších pochybností. Prozření nestačí, protože se jedná o komunikaci jedním směrem, a to *od* Boha. Bůh nepotřebuje, aby mu bylo prozření oplaceno; stejně by to nebylo možné. Chce ale, aby bylo přeneseno na druhé, což samotným prozřením nelze udělat. Jeho obsah je totiž nepřenositelný, protože je silně osobní pro mysl, jež ho přijímá. Přesto ho však tato mysl může předat dalším, a to prostřednictvím postojů, které vědění získané ze prozření přináší.

8. Bůh je chválen, kdykoliv se jakákoliv mysl naučí být zcela užitečná. Toho však nelze dosáhnout, aniž by byl člověk úplně neškodný, protože tato dvě přesvědčení musejí existovat společně. Skutečně užiteční lidé jsou nezranitelní, protože si neochraňují ego, a tak jim nic nemůže ublížit. Svou užitečností chválí Boha, jenž jim tuto chválu oplácí, neboť jsou stejní jako On a mohou se pak radovat společně. Bůh přichází k nim a skrze ně a v celém Království panuje velká radost. Každá mysl, která se změní, tuto radost obohátí o individuální ochotu ji prožít společně. Skutečně užiteční lidé jsou Boží konatelé zázraků, jež povedu, dokud se všichni nespojíme v radosti království. Povedu tě tam, kde můžeš být opravdu užitečný, a zavedu tě ke komukoliv, kdo může skrze tebe kráčet pod mým vedením.

5. KAPITOLA: Uzdravení a celistvost

5.1 Úvod

1. Uzdravit znamená *učinit šťastným*. Už jsem ti říkal, aby ses zamyslel nad tím, kolik příležitostí potěšit sám sebe jsi měl a kolika se vzdal. Je to totéž, jako bych ti řekl, že jsi odmítl sám sebe uzdravit. Světlo, které ti patří, je světlem radosti, protože záře není spojena se smutkem. Radost vyvolává ochotu se o ni podělit, a podporuje tak přirozené nutkání mysli reagovat jednotně. Ti, kdo se snaží uzdravovat, aniž by sami byli naprosto radostní, vyvolávají v jeden okamžik různé odezvy, a připravují tím druhé o radost, již přinášají upřímná reakce.

2. Abys mohl být upřímný a pravdivý, musíš být šťastný. Jestliže strach a láska nemohou existovat společně a jestliže je možné být zcela naplněn strachem, a přesto zůstávat naživu, je jediným možným celistvým stavem stav lásky. Mezi láskou a radostí není žádný rozdíl, a proto je i stav naprosté radosti jediný možný celistvý stav. Uzdravovat čili *činit radostným* je tudíž totéž jako scelovat a sjednocovat. Proto nezáleží na tom, jaké části či jakou částí synovství je uzdravení poskytováno. Je prospěšné každé, a navíc stejnou měrou.

3. Každá blahodárná myšlenka kohokoliv z tvých bratří odkudkoliv na světě ti přináší požehnání. Na oplátku bys jim jako projev vděčnosti měl chtít také požehnat. Není nutné, abys osobně znal ty je nebo oni tebe, protože světlo je tak silné, že září ve všech částech synovství a vrací díky Otci za to, že ho ozařuje Svou radostí. Pouze svaté Boží děti si zasluhují, aby jimi proudila Jeho nádherná radost, neboť pouze ony jsou dostatečně nádherné na to, aby ji zachovala tím, že se o ni budou dělit. Není možné, aby Boží dítě milovalo svého bližního jinak než samo sebe. Proto zní modlitba léčitele takto: *Dej, ať znám tohoto bratra stejně, jako znám sebe.*

5.2 I. Pozvání k Duchu svatému

1. Uzdravení je myšlenka, jejímž prostřednictvím vnímají dvě mysli svou jednotnost, a která jim tak přináší radost. Tato radost povolává všechny části synovství, aby se radoval společně, a přenáší Boha do nich a skrze ně. Pouze uzdravená mysl může prožít prozření s trvalým účinkem, neboť prozření je prožitek ryzí radosti. Být radostný však musíš chtít; tvoje mysl totiž nemůže mít něco, čím netouží být. Pamatuj si, že duch nečiní rozdíly mezi *mít* a *být*. Vyšší mysl smýšlí v souladu se zákony, jimiž se řídí duch, a proto uctívá pouze Boží zákony. *Dostávat* neznámá pro ducha vůbec nic, ale *dávat* naopak úplně vše. Má vše a udržuje si je tím, že je dává, a tudíž tvoří stejně, jako tvořil Otec. Zatímco takovéto smýšlení je naprosto nepochopi-

telné v kontextu *věcí*, je celkem srozumitelné (a to dokonce i pro nižší mysl) ve spojení s *myšlenkami*. Sdílíš-li hmotné vlastnictví, rozděluješ ho mezi více vlastníků. Jestliže však sdílíš myšlenku, nezmenšuješ ji; stále ti patří celá, ačkoliv jsi ji zároveň i celou rozdal. Navíc pak pokud ji člověk, kterému jsi ji dal, uzná za svou, upevní ti ji v mysli, a tím ji posílí. Dokážeš-li tedy přijmout představu, že svět se skládá z myšlenek, přestaneš věřit v nesprávný vztah mezi dáváním a ztrátou, jež vytváří ego.

2. Na začátku našeho procesu probuzení si připomeňme několik jednoduchých myšlenek:

Myšlenky se rozdváním posilují.

Čím více je těch, kdo v ně věří, tím silnější jsou.

Všechno je jen myšlenka.

Jak tedy může souviset dávání se ztrátou?

3. Toto je pozvání k Duchu svatému. Už jsem říkal, že ti mohu snést Ducha svatého, ale pouze pokud jej sám pozveš. Duch svatý přebývá ve tvé správné mysli, stejně jako přebýval v mé. *Bible* říká: „Nechť je mezi tebou takové smýšlení jako v Kristu Ježíši.“ Tento výrok je modlitba; modlitba za smýšlení naplněného zářky, která prosí o to, abys dokázal smýšlet tak, jak jsem smýšlel já, a tím se se mnou v Kristově smýšlení sjednotit.

4. Duch svatý je jediná část svaté Trojice, jež má symbolickou funkci. V *Bibli* se o něm mluví jako o léčiteli, utěšiteli či průvodci a také se popisuje jako osoba, která je „odlišná“ od Otce i Syna. Já sám jsem prohlásil: „...a já požádám Otce a on sám dá jiného Přímluvce, aby byl s tebou navěky.“ Symbolická funkce Ducha svatého ztěžuje jeho pochopení, neboť symbolika umožňuje různé výklady. Jako člověka a zároveň jako jednoho z Božích stvoření mě mé správné smýšlení, jež pochází z Ducha svatého neboli *univerzální inspirace*, v první řadě naučilo, že tato inspirace je pro všechny. Kdybych to nevěděl, nemohl bych ji mít ani já sám. Výraz *vědět* je v tomto kontextu naprosto správný, protože Duch svatý je tak blízko vědění, že je vyvolává nebo – přesněji řečeno – umožňuje, aby přišlo. Už jsem hovořil o vyšším čili *pravdivém* vnímání, které se nachází v takové blízkosti pravdy, že Bůh sám může onu malou vzdálenost snadno překlenout. Vědění je vždy připraveno proudit kamkoliv, ale nedokáže ničemu odporovat. A proto mu sice můžeš bránit, ale nikdy o ně nemůžeš přijít.

5. Duch svatý je Kristova mysl, jež si je vědoma vědění, které se nachází mimo hranice vnímání. Vznikl při odloučení jako ochrana a současně dal podnět k principu jednoznání. Před odloučením nebylo uzdravení zapotřebí, neboť nikdo nebyl bezútěšný. Hlas Ducha svatého volá po jednoznání neboli po *znovunastolení jednoty myslí*. Až bude jednoznání dokončeno a celé

synovství bude uzdraveno, nebude nutné vyzývat k návratu. Co však stvoří Bůh, je věčné, a proto bude Duch svatý i nadále zůstat s Božími syny, aby žehnal jejich výtvorům a udržoval je ve světle radosti.

6. Bůh uctíval dokonce i nesprávné výtvořiny Svých dětí, protože byly jejich autory. Současně jim však daroval smýšlení, jež by dokázalo povznést jejich vnímání do takové výše, aby se k němu mohly téměř zcela navrátit. Duch svatý je myslí jednoznání; představuje stav mysli, který je tak blízko jedno-myslnosti, že konečný přechod k ní je uskutečnitelný. Vnímání sice není vědění, ale lze je ve vědění přeměnit neboli – jinak řečeno – může do něj přejít či do něj být přeneseno, protože poslední krok bude vykonán Bohem.

7. Duch svatý, a tedy inspirace, jež je sdílena celým synovstvím, vyvolává určité vnímání, které obsahuje množství prvků shodných s prvky samotného Království nebeského.

Za prvé: Jeho univerzálnost je naprosto evidentní a nikdo, kdo se k němu dopracuje, neuvěří ani na vteřinu, že bude-li se o něj dělit, přinese mu něco jiného než prospěch.

Za druhé: Není schopno útoku, a proto je skutečně otevřené. To znamená, že ačkoliv nevyvolává vědění, zároveň mu nijak nestojí v cestě.

A za třetí: Ukazuje správný směr přes uzdravení, jež přináší, a vede mysl přes její vlastní sjednocení k cestě tvoření. To je stadium, kdy dostatečná kvantitativní změna působí skutečný kvalitativní posun.

5.3 II. Volání po Bohu

1. Uzdravení není tvoření, ale náprava. Duch svatý podněcuje uzdravení tím, že se dívá až za ně a vidí, jaké byly Boží děti předtím, než bylo uzdravení nutné, a jaké budou poté, až budou uzdraveny. Takováto záměna časového sledu by ti neměla být neznámá, protože je velmi podobná posunu ve vnímání času, který vyvolává zázrak. Duch svatý dává podnět ke smýšlení naplněnému zázraku, a tedy k rozhodnutí uzdravit odloučení tím, že se ho vzdáme. Vůli po uzdravení máš v sobě, protože ti ji do mysli vložil Bůh, a ačkoliv ji můžeš nechávat spát, nemůžeš ji odstranit. Sám Bůh udržuje tvou vůli naživu tak, že ji přenáší ze Své mysli do tvé, a bude tak činit po celou dobu, dokud bude trvat čas. Odrazem této jednoty vůle mezi Otcem a synem je pak zázrak.

2. Duch svatý je duch radosti. Je výzvou k návratu, již Bůh obdaroval myslí Svých odloučených synů. Je to poslání mysli. Až do odloučení neměla mysl žádné poslání, protože jediné, co měla, bylo bytí a výzvě ke správnému smýšlení by neporozuměla. Duch svatý je Boží odpověď na odloučení; je to prostředek, kterým jednoznání uzdravuje do té doby, než se celá mysl navrátí k tvoření.

3. Principy jednoznání a odloučení vznikly zároveň. Když bylo utvořeno ego, vložil Bůh do mysli výzvu k radosti. Toto volání je tak mocné, že ego se pod silou jeho zvuku vždy vytrácí. Proto si musíš vybrat mezi dvěma hlasy, jež slyšíš ve svém nitru. Jeden z nich jsi udělal sám, ten nepatří Bohu. Ale druhý ti byl dán Bohem, který tě nežádá o nic jiného, než abys mu naslouchal. Říkám-li, že Duch svatý je v tobě, myslím to úplně doslova. Jemu patří hlas, jenž tě povolává zpět tam, kde jsi dříve byl a opět budeš. Dokonce i v tomto světě je možné slyšet pouze tento a žádný jiný hlas. Naučit se mu naslouchat však vyžaduje úsilí a velkou ochotu. Je to poslední lekce, kterou jsem se naučil i já, a Boží synové si jsou stejně rovni jako žáci i synové.

4. Ty jsi Království nebeské, avšak umožnil jsi, aby ti do mysli vstoupila víra v temnotu, a proto potřebuješ nové světlo. Duch svatý je záře, které musíš dovolit, aby zničila myšlenku temnoty. Jeho je sláva, před níž mizí všechna nejednotnost, a Království nebeské tak může vstoupit. Před odloučením jsi nepotřeboval vedení; věděl jsi a jednou budeš opět vědět, ale nyní nevíš.

Bůh nevede, protože může pouze sdílet dokonalé vědění. Vedení představuje hodnocení, neboť nepřímou vyjadřuje, že existuje správná cesta a zároveň i špatná cesta; že jednu si musíš vybrat a druhé se musíš vyhnout. Volbou jedné se vzdáváš druhé. Volba Ducha svatého tedy představuje volbu Boha. Bůh není v tobě v pravém slova smyslu; jsi totiž jeho součástí. Když ses rozhodl Ho opustit, daroval ti hlas, který za Něj s tebou hovoří, jelikož už s tebou nemohl nadále sdílet Svě vědění bez překážek. Vytvořil sis totiž jiný hlas, a proto byla přímá komunikace s Ním narušena.

5. Duch svatý tě vybízí k tomu, aby sis vzpomněl a zároveň zapomněl. Rozhodl ses žít ve stavu protikladů, kde mohou vedle sebe existovat opaky, a v důsledku toho také možnosti, z nichž musíš volit. Ve svatém stavu je vůle svobodná v tom smyslu, že její tvořivá síla je neomezená a výběr sám o sobě je bezvýznamný. Svoboda volby je tatáž moc jako svoboda tvoření, ale jejich uplatnění je rozdílné. Volit si totiž znamená, že máš rozdělenou mysl; Duch svatý pak představuje *jednu* cestu rozhodování. Bůh však nezanechal Svě děti v bezútěšném stavu, přestože se rozhodly Jej opustit. Hlas, který si samy vložily do mysli, nebyl hlasem Jeho vůle pro tebe, za niž hovoří Duch svatý.

6. Hlas Ducha svatého nepřikazuje, neboť není schopen povýšenosti, a ani se ničeho nedožaduje, protože netouží ovládat. Nevítězí, jelikož neútočí; pouze připomíná a jeho přesvědčivost spočívá jen v tom, co ti připomíná. Upozorňuje tvou mysl na *druhou* cestu, a zůstává klidný dokonce i uprostřed zmatku, který si sám vyvoláváš. Hlas, jenž mluví za Boha, je vždy klidný, protože mluví o klidu a míru. Mír je mocnější než válka, neboť uzdravuje, zatímco válka znamená rozdělení, a nikoliv vzestup. Bojem nikdo nic nezís-

ká. Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale ztratí svou duši? Jestliže budeš naslouchat nesprávnému hlasu, *ztratíš* svou duši z očí. Ztratit ji doslova sice nemůžeš, ale můžeš si ji neuvědomovat. Avšak do té doby, než si zvolíš správně, pro tebe „ztracená“ bude.

7. Duch svatý je tvůj průvodce při rozhodování. Přebývá v té části myslí, která vždy hovoří ve prospěch správné volby, protože Duch hovoří za Boha. Je tvou zbývající komunikací s Bohem, již sice můžeš přerušit, ale nikoliv zničit. Duch svatý je cesta, kterou se děje Boží vůle na Zemi stejně, jako se děje v nebi. Jak nebe, tak Země jsou v tobě, protože v myslí se ti ozývá hlas obojího. Hlas pro Boha vychází z tvých vlastních oltářů, jež jsi Mu postavil. Tyto oltáře však nezastupují žádnou věc, ale oddanost. Nyní ale máš ještě jinou oddanost; a právě z takovéto rozštěpené oddanosti vzešly ony dva hlasy, z nichž si musíš zvolit: musíš si vybrat, kterému oltáři budeš sloužit. Volání, na které teď odpovíš, s sebou nese hodnocení, protože musíš dojít k určitému rozhodnutí. Toto rozhodnutí je ovšem velmi snadné. Je totiž založeno na tom, které volání má pro tebe větší cenu.

8. Má mysl bude vždy stejná jako tvoje, protože jsme byli stvořeni jako sobě rovni. To, co mi dalo všechnu moc v nebi i na Zemi, bylo jen mé rozhodnutí. Jediný dar, jež ti dávám, je pomoc rozhodnout se stejně. Vůle k tomuto rozhodnutí je vůle ho sdílet, protože už samo toto rozhodnutí je rozhodnutí sdílet. Učiniš ho tak, že dáš; a právě proto je to jediná volba, která se podobá opravdovému tvoření. Jsem tvůj vzor pro rozhodování. Rozhodl jsem se pro Boha, a tím jsem ti ukázal, že toto rozhodnutí je možné a že je možné i pro tebe.

9. Ujistil jsem tě, že mysl, jež rozhodla za mě, je také v tobě a že i ty ji můžeš nechat, aby tě změnila, stejně jako změnila mě. Tato mysl je jednoznačná, protože slyší pouze jeden hlas a odpovídá pouze jedním způsobem. Ty a já společně jsme světlo světa. Odpočinek nepřichází se spánkem, ale s probuzením, a Duch svatý je hlas, který tě volá, aby ses probudil a byl radostný. Svět je velmi unaven, protože je zhmotněním představy únavy. Náš úkol je radostný: probudit svět hlasem volajícím po Bohu. Každý jednou vyslyší volání Ducha svatého; do té doby ale synovství nemůže být jednotné.

Mohlo by snad existovat nějaké lepší poslání pro jakoukoliv část království než obnovit jeho dokonalé spojení a celistvost? Naslouchej pouze této myšlence skrze Ducha svatého ve svém nitru a uč své bratry naslouchat, stejně jako já učím tebe.

10. Jestliže tě bude lákat nesprávný hlas, požádej mě, abych ti připomněl, jak uzdravovat sdílením a posilováním mého rozhodnutí. Jakmile bude náš cíl společný, zvětšíme jeho přitažlivost pro celé synovství a jeho prostřednictvím ho navrátíme k jednotě, v níž bylo stvořeno. Pamatuji si, že *jho* zname-

ná *spojení a břemeno* znamená *poselství*, a v tomto smyslu pak můžeme výrok: „Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží,“ vyjádřit takto: „Spojme se, neboť mé poselství netíží.“ 11. Nakázal jsem ti, aby ses choval stejně, jako jsem se choval já. Aby to však bylo možné, musíme reagovat na stejnou mysl. Touto myslí je Duch svatý, jehož vůle vždy stojí na straně Boha. Učí tě, jak smýšlet podle mého vzoru, a tím se jako já i chovat. Síla naší společné motivace je neuvěřitelná, nikoliv však nedosažitelná. Věci, kterých dokážeme docílit společně, nemají žádné meze, protože volání po Bohu je volání po bezmeznosti. Dítě Boží, mé poselství je určeno pro tebe, abys mu naslouchal a abys ho dával společně s tím, jak budeš odpovídat na volání Ducha svatého ve svém nitru.

5.4 III. Průvodce ke spáse

1. Svého bratra poznáš tak, že se naučíš vnímat a uznávat Ducha svatého v jeho nitru. Už jsem říkal, že Duch svatý je *most*, jenž mění vnímání na *vědění*; oba termíny můžeme tudíž používat, jako by byly spojeny, protože v mysli Ducha opravdu spojeny jsou. Jako spojené je chápat musí, protože jinak by nebylo možné rozdělení mezi těmito dvěma způsoby myšlení uzdravit. Duch svatý je součástí svaté Trojice, neboť jeho mysl je zčásti tvoje a zčásti Boha. Tuto skutečnost je třeba vyjasnit, nikoliv však prostřednictvím vět, ale prostřednictvím prožitku.

2. Duch svatý představuje *myšlenku* uzdravení, a jako každá jiná myšlenka sdílením roste. Je voláním *po* Bohu, a tím tedy představuje i myšlenku *Boha*. Jelikož součástí Boha jsi i ty, je proto i myšlenkou tebe samého a všech Jeho stvoření. Myšlenka Ducha svatého má tytéž vlastnosti jako ostatní myšlenky, neboť se řídí zákony vesmíru, jehož je součástí. Je posilována tím, že je předávána; roste v tobě současně s tím, jak ji předáváš svému bratru. Aby se tento zázrak uskutečnil, nemusí si tvůj bratr Ducha svatého ve svém nitru uvědomovat, neboť mají-li myšlenky existovat, nemusejí být vědomé. Tvůj bratr se mohl stejně jako ty od Božího hlasu odloučit. Toto odloučení však bude v obou z vás uzdraveno, jakmile si uvědomíš, a tedy i uznáš, existenci Božího hlasu, který se ozývá v jeho nitru.

3. Existují dva diametrálně odlišné způsoby vnímání bratra. Oba musejí být jednak ve tvé mysli, protože ty jsi ten, kdo vnímá, a zároveň i v jeho mysli, protože on je ten, *koho* vnímáš. Jestliže na něho budeš pohlížet nikoliv skrze ego, ale skrze Ducha svatého, jenž přebývá v jeho mysli, poznáš Ducha svatého i ve své mysli. Co uznáváš ve svém bratru, uznáváš zároveň i v sobě, a co sdílíš, posiluješ.

4. Hlas Ducha svatého, který je v tobě, je slabý, a proto jej musíš sdílet. Abys ho slyšel, musíš jej nejprve zesílit; dokud bude ve tvé mysli tak slabý, v sobě ho neuslyšíš. Sám o sobě sice slabý není, ale jeho sílu omezuje tvoje

neochota ho slyšet. Vůle je myšlenka, a pokud je sdílena, sílí. Jestliže se zmýlíš a budeš hledat Ducha svatého ve svém nitru sám, naženou ti tvoje myšlenky strach, protože přijetím pohledu ega se pod jeho vedením vydáváš na cestu, jež je samotnému egu cizí, což nemůže vyústit v nic jiného než ve strach.

5. Otálení vychází z ega, protože čas je jeho pojem. Jak čas, tak otálení či průtahy však ve věčnosti nemají žádný význam. Jak už jsem řekl, je Duch svatý Boží odpověď na ego. Vše, co ti Duch svatý připomíná, je v přímém rozporu s pojmy ega, neboť pravdivé a mylné vjemy jsou samy o sobě protichůdné. Úkolem Ducha svatého je napravit to, co udělalo ego, a činí tak v téže rovině, ve které ego působí, protože jinak by mysl neuměla tuto změnu pochopit.

6. Už několikrát jsem zdůraznil, že jedna rovina mysli není srozumitelná druhé, a to platí i pro ego a Ducha svatého, a tedy pro čas a věčnost. Duch svatý dokonale chápe věčnost, protože *věčnost* je pojem Boha; čas je na druhou stranu přesvědčení ega, a proto jej nižší mysl, kde ego působí, bez výhrad přijímá. Jediný aspekt času, který je věčný, je *nyní*.

7. Duch svatý je prostředníkem mezi výklady ega a věděním ducha. Dokáže správně zacházet se symboly, což mu umožňuje pracovat s přesvědčením ega v jeho vlastním jazyce. Zároveň však dokáže také pohlédnout za hranice symbolů do věčnosti, a tím chápat Boží zákony, jejichž jménem mluví. Tyto dvě schopnosti ho zcela opravňují k tomu, aby přehodnotil vše, co ego dělá, a to nikoliv pomocí ničení, ale pomocí pochopení. Pochopení je světlo a světlo vede k věděni. Duch svatý přebývá ve světle, protože přebývá v tobě, kdo jsi světlo, přestože o tom sám nevíš. Proto je úkolem Ducha svatého ti jménem Boha předat nové chápání sebe samého.

8. Bez pomoci nemůžeš sám sobě nikdy porozumět, protože jediný význam, jež máš, spočívá ve tvém právoplatném místě v synovství a právoplatné místo v synovství je Bůh. Toto je tvůj život, tvoje věčnost i tvoje Já; toto ti Duch svatý připomíná, protože toto vidí. Jeho vidění však nahání egu strach, protože je klidné a tiché. Mír je největší nepřítel ega, neboť podle jeho interpretace reality představuje záruku jeho přežití válka. Ego sílí v boji. Jestliže tedy budeš věřit, že tě čeká boj, budeš reagovat útočně, protože ti mysl ovládla myšlenka nebezpečí; a už sama myšlenka stačí egu jako výzva. Duch svatý se má před signálem nebezpečí na pozoru stejně jako ego, avšak na rozdíl od ega, jež ho vítá, mu čelí silou a na jeho útočné přivítání odpovídá přivítáním míru. Věčnost a mír jsou propojeny tak úzce jako čas a válka.

9. Vnímání odvozuje význam ze vzájemných vztahů; ty, které přijmeš, se pak stanou základem pro tvoje přesvědčení. Odloučení je pouze jiný výraz pro rozdělenou mysl. Symbolem odloučení je ego a ve stejném smyslu je

Duch svatý symbolem míru. Co vnímáš ve druhých, zároveň posiluješ sám v sobě. Můžeš sice dovolit, aby tvoje mysl vnímala nesprávně, ale Duch svatý naopak tvé mysli umožňuje, aby své vlastní mylné představy vyložila správně.

10. Duch svatý je dokonalý učitel. Používá výhradně to, čemu tvoje mysl už rozumí, aby tě naučil, že tomu nerozumíš správně. Duch svatý dokáže zvládnout i neochotného žáka, aniž by šel proti jeho mysli, protože jedna její část stále touží po Bohu. V porovnání s egem, jež se sice snaží tuto část skrývat, je však mnohem silnější, přestože ego si to neuvědomuje. Duch svatý si to naopak uvědomuje naprosto správně, protože tato část mysli je jeho bydlištěm: tam je doma. Doma jsi tam i ty, neboť je to místo míru a mír pochází z Boha. Ty, kdo jsi částí Boha, nejsi doma nikde jinde než v Jeho míru. A je-li mír věčný, jsi doma pouze ve věčnosti.

Ego udělalo svět podle toho, jak jej vnímá, ale Duch svatý, který uvádí na pravou míru všechny výtvořky ega, vidí svět jako učební nástroj, jež tě zavede domů. Duch svatý musí vnímat čas a přeformulovat jej do nadčasovosti. Musí působit prostřednictvím opaků, protože musí pracovat s myslí a pro mysl, která opaky žije. Napravuj, uč se a buď vstřícný učení. Pravdu jsi sice neudělal, ale právě ona tě může osvobodit. Dívej se tak, jak se dívá Duch svatý, a chápej tak, jak chápe on. Jeho pochopení hledí zpět k Bohu na mou památku. Duch svatý je navěky ve svatém společenství s Bohem a je tvou součástí. Je tvým průvodcem ke spáse, protože neustále myslí na věci dřívější i budoucí a přenáší je do přítomnosti. Laskavě udržuje radost ve tvých myslích a žádá po tobě jen to, abys ji jeho jménem sdílel, a tím posiloval, aby v tobě mohla růst i jeho radost.

5.5 IV. Učení a uzdravení

1. Co před tebou ukrývá strach, tě neopouští, ale stále zůstává tvou součástí. Cestu ze strachu najdeš tím, že se připojíš k jednoznání, neboť Duch svatý ti pomůže správně pochopit vše, z čeho máš strach, a naučí tě, že pravdivé je pouze to, co je láskyplné. Pravdu nemůžeš zničit, ale můžeš ji přijmout. Patří tobě, protože jsi ji stvořil společně s Bohem. Je tvoje, jelikož je částí tebe, stejně jako ty jsi částí Boha, jelikož tě stvořil. Nic, co je dobré, se nemůže ztratit, protože to pochází z Ducha svatého, a tedy z hlasu, jenž mluví ve prospěch stvoření. Nic, co dobré není, nikdy nebylo stvořeno, a proto nemůže být ochraňováno. Jednoznání je zárukou bezpečí Království a jednota synovství je jeho ochranou. Ego nemůže zvítězit nad Královstvím, neboť synovství je jednotné. V přítomnosti těch, kdo slyší volání Ducha svatého po jednotě, se ego vytrácí, až je úplně překonáno.

2. Ego si vše, co udělá, nechává pro sebe, a proto jeho dílo postrádá sílu. Jeho existence není sdílená. Ego neumírá, protože se nikdy nenarodilo.

Fyzický zrod není začátek, ale pokračování. Všechno, co pokračuje, se už narodilo a může růst společně s tvou ochotou navrátit neuzdravené části své mysli její vyšší části, a tím je celistvé navrátit i stvoření.

Přišel jsem, abych ti dal základ, na kterém tě mohou tvoje myšlenky skutečně osvobodit. Doposud sis nesl břemeno myšlenek, jež jsi nesdílel, a které proto byly příliš slabé na to, aby mohly růst. Jelikož to však byly tvoje myšlenky, neuvědomoval sis, jak bys je mohl napravit. Svě minulé omyly však nemůžeš vyrušit sám a bez pomoci. Bez jednoznání, a tedy bez nápravného prostředku, jež jsi nevytvořil ty, ti z mysli nezmizí. Jednoznání musíš chápat jako ryzí skutek sdílení. To jsem měl na mysli, když jsem říkal, že dokonce i na tomto světě je možné naslouchat jedinému hlasu. Jestliže jsi částí Boha a jestliže je synovství jednotné, nemůže být tvoje realita omezena pouze na Já, které vidí ego.

3. Jakákoliv milující myšlenka, již přechovává jakákoliv část synovství, patří všem jeho částem. Je společná, *protože* je milující. Sdílení je Boží způsob tvoření, a stejně tak i tvůj. Ego tě sice může udržovat ve vyhnanství z Království, ale v samotném Království nemá žádnou moc. Myšlenky ducha neopouštějí mysl, která si je myslí, a ani nepopírají jedna druhou. Myšlenky ega však ve vzájemném rozporu být mohou, protože se vyskytují v odlišných rovinách nebo v téže rovině zahrnují protichůdné myšlenky. *Sdílet protichůdné myšlenky není možné.* Sdílet můžeš pouze myšlenky, jež pocházejí z Boha a které pro tebe přechovává. A takové tvoří Království nebeské. Ty ostatní v tobě zůstanou jen do té doby, než je Duch svatý správně vyloží ve světle Království, a obdaruje je tak hodnotou, díky níž budou i ony vhodné ke sdílení. Až budou očištěny, dovolí ti je předávat dál. Touha po jejich sdílení je jejich očištění.

4. Slyšel jsem jeden hlas, protože jsem pochopil, že se bez pomoci vykoupit jednoznáním nemohu. Naslouchat jednomu hlasu znamená rozhodnout se sdílet ho, abys ho sám uslyšel. Mysl, která byla ve mně, je stále neodolatelně přitahována ke každé mysli, již stvořil Bůh, protože Boží celistvost představuje celistvost Jeho synů. Nemůže ti být ublíženo a svému bratru nechceš ukázat nic jiného než svou celistvost. Ukaž mu tedy, že ti nemůže ublížit a že mu nic nevyčítáš, jinak bys to vyčítal i sobě. Toto je pravý smysl biblické rady, abys útočníkovi „nastavil druhou tvář“.

5. Učit lze mnoha způsoby, ale především *příkladem*. Učení by mělo být uzdravující, protože představuje sdílení myšlenek a uvědomění si faktu, že sdílet je znamená je posilovat. Nemohu se vzdát své potřeby učit to, čemu jsem se naučil, a tuto potřebu mám právě proto, že jsem se tomu naučil. Vyzývám tě, abys učil, čemu ses naučil, protože tak se na naučené budeš moci spolehnout. Učini naučené spolehlivým v mém jménu, protože mé jméno

no je jméno Božího Syna. Dobrovolně ti dávám, co jsem se naučil, a mysl, která ve mně byla, se zaraduje, pokud se rozhodneš mé poselství vyslyšet.

6. Duch svatý činí jednoznání ve všech z vás tím, že tě napravuje, a tak z tebe snímá břemeno, jímž sis zatížil mysl. Budeš-li ho následovat, zavede tě zpět k Bohu, kam patříš; a jak jinak bys mohl najít správnou cestu, než že s sebou vezmeš svého bratra? Můj úkol ve jednoznání nebude dokončen, dokud se k němu nepřipojíš i ty a nebudeš je předávat dál.

Učíš se to, čemu učíš. Nikdy tě neopustím ani se tě nezřeknu, protože zřeknout se tě by znamenalo zřeknout se sama sebe i Boha, který mě stvořil. Sám sebe i Boha se však zříkáš, pokud se zříkáš jakéhokoliv ze svých bratrů. Musíš se je naučit vidět takové, jací jsou, a pochopit, že patří Bohu stejně jako ty. Jak lépe by ses mohl zachovat ke svému bratru, než že Bohu poskytněš to, co Mu náleží? 7. Jednoznání ti dává moc uzdravené mysli, ale moc tvořit patří Bohu. Proto se ti, jimž bylo odpuštěno, musejí nejprve zaměřit na uzdravování, neboť chtějí-li si udržet myšlenku uzdravování, kterou byl obdarován, musejí ji předávat dál. Plná síla stvoření se nemůže projevit, dokud bude Království odpírána jakákoliv z Božích myšlenek. Spojená vůle synovství je jediným stvořitelem, jenž dokáže tvořit jako Otec, protože pouze to, co je úplné, může smýšlet úplně a Boží smýšlení nemá žádný nedostatek. Avšak veškeré smýšlení, které neprochází Duchem svatým, je nedosta-
tečné.

8. Jak můžeš ty, kdo jsi tak svatý, trpět? Celá tvoje minulost kromě její krásy je pryč a nezbylo z ní nic jiného než požehnání. Uchoval jsem všechny tvoje laskavé služby a každou tvou milující myšlenku, již jsi kdy měl. Očistil jsem je od omylů, které zastínily jejich světlo, a udržuji je pro tebe v jejich vlastní dokonalé záři. Jsou nezničitelné a nevinné. Vzešly z Ducha svatého, jenž přebývá v tobě; a jak víme, co Bůh stvoří, je věčné. Můžeš odejít v pokoji, protože tě miluji stejně, jako jsem miloval sebe. Jdi s mým požehnáním a pro mé požehnání. Udržuj je a sdílej je, aby mohlo být navěky naše. Do srdcí i do rukou ti vkládám Boží pokoj, udržuj jej a sdílej jej. Srdce máš dostatečně čisté, aby jej udrželo, a ruce máš dostatečně silné, aby jej předávaly. Nemůžeme prohrát. Můj soud je stejně mocný jako moudrost Boha, v Jehož srdci a rukou spočívá naše bytí. Jeho pokojné děti jsou Jeho požehnaní synové. Boží myšlenky jsou s tebou.

5.6 V. Ego a pocit viny

1. Některé pojmy kurzu pravděpodobně nabudou konkrétnějších obrysů i osobnějšího významu, pokud si objasníme, jak ego využívá pocitu viny.

Ego má stejně jako Duch svatý určitý záměr. Je jím strach, protože pouze ti, kdo mají strach, mohou být egotističtí. Logika ega je stejně bezchybná jako logika Ducha svatého, neboť tvoje mysl má k dispozici prostředky k

tomu, aby se podle svého uvážení postavila buď na stranu nebe, nebo Země. I zde však platí, že obojí přebývá v tobě.

2. V nebi neexistuje žádná vina, protože Království se dosahuje jednoznačným, které ti vrací tvou schopnost tvořit. Výraz *tvořit* je v tomto kontextu naprosto adekvátní, neboť jakmile Duch svatý napraví to, co jsi *udělal*, dojde k obnovení zbylé, svaté části, jež tak může pokračovat ve tvoření. Co je skutečně požehnané, nemůže způsobovat pocit viny, ale musí vyvolávat radost. To zajišťuje jeho dokonalou ochranu před egem, jelikož mír požehnaného je neotřesitelný. Je dokonale chráněno před narušením, protože je celistvé. Pocit viny je vždy narušující.

Cokoliv, co plodí strach, rozděluje, neboť se řídí zákonem rozdělování. Jestliže je ego symbolem odloučení, je zároveň i symbolem viny. Vina je mnohem víc než aspekt, který nepochází od Boha; představuje symbol útoku na Boha. Má smysl pouze pro ego, avšak sílu víry ega v ni se nevyplácí podceňovat. Z této víry totiž ve skutečnosti pramení veškerý pocit viny.

3. Ego je část mysli, jež věří v rozdělení. Jak by se mohla jedna část Boha oddělit, aniž by věřila, že na Něho útočí? Už dříve jsme hovořili o problému autority, který je založen na představě osobování si Boží moci. Ego věří, že přesně to jsi udělal, protože věří, že ono je tvoje pravé Já. Pokud se tedy ztotožňuješ s egem, musíš na sebe pohlížet jako na provinilce. Kdykoliv budeš reagovat na své ego, budeš prožívat pocit viny a budeš se bát trestu. Ego skutečně představuje děsivou myšlenku. Jakkoliv absurdní může rozumné mysli představa útoku na Boha připadat, nikdy nezapomínej na skutečnost, že ego rozumné není.

Zastupuje systém mylných domněnek a mluví v jeho prospěch. Jestliže nasloucháš hlasu ega, vyjadřuješ tím víru, že je možné útočit na Boha a že jsi odtrhl jednu Jeho část. Logicky pak následuje strach z odplaty, protože pocit viny je tak závažný, že odplatu nelze neočekávat.

4. Cokoliv přijmeš do své mysli, má pro tebe povahu reality, již však vytváříš jen a pouze svým přijetím. Pokud pozvedneš ego až do své mysli, měníš ho ve skutečnost právě tím, že jsi mu do ní umožnil vstoupit. Mysl je totiž schopna vytvářet jak realitu, tak iluze. Už jsem říkal, že se musíš naučit smýšlet s Bohem. Smýšlet s Ním znamená smýšlet jako On, což plodí radost, a nikoliv pocit viny, protože takovéto smýšlení je přirozené. Pocit viny je evidentní známkou toho, že tvoje smýšlení není přirozené. Nepřirozené smýšlení je vždy doprovázeno pocitem viny, neboť představuje víru v hřích. Ego nevnímá hřích jako nedostatek lásky, ale jako pozitivní útočný čin, kterým si zabezpečuje vlastní přežití; jakmile totiž budeš na hřích nahlížet jako na nedostatek, budeš se automaticky snažit o nápravu a uspěješ. Ego to pak pokládá za zkázu, ale ty se to musíš naučit pokládat za svobodu.

5. Mysl bez viny nemůže trpět. Je pak zdravá a uzdravuje tělo, protože sama byla uzdravena. Zdravá mysl si nedokáže představit nemoc, neboť si nedokáže představit, že by mohla na někoho či něco útočit. Jak už jsem uvedl dříve, nemoc je určitý druh kouzla, ale možná by bylo lepší říct, že se jedná o určitý druh kouzelného řešení. Ego totiž věří, že potrestáním sebe sama zmírní Boží trest. Avšak i v tomto bodě se projevuje jeho namyšlenost. Připisuje Bohu úmysl trestat a posléze si tento úmysl přivlastňuje jako svou výsadu. Pokouší se zmocnit se všech rolí Boha tak, jak je vnímá, protože si uvědomuje, že spoléhat se lze pouze na naprostou oddanost.

6. Ego nemůže odporovat zákonům Boha o nic víc než ty, ale může si je stejně jako ty vykládat podle toho, co chce. Proto je třeba si odpovědět na otázku, co vlastně chceš. Odpovídáš si na ni každou minutou i každou vteřinou a každý okamžik rozhodnutí představuje soud, jenž rozhodně není bez následků.

Jeho účinky trvají automaticky do té doby, než své rozhodnutí změníš. Pamatuj si však, že možnosti samy jsou neměnné. Duch svatý i ego představují rozhodnutí. Společně tvoří všechny možnosti, které může mysl přijmout a jimiž se může řídit. Jsou to jediné možnosti, které máš k dispozici. První z nich stvořil Bůh, a proto ji nemůžeš odstranit. Druhou jsi si však udělal sám, a proto ji odstranit můžeš. Nezrušitelné a neměnné je pouze to, co stvořil Bůh.

Tvoje výtvoření lze ovšem změnit vždy, neboť pokud nemyslíš jako Bůh, nemyslíš ve skutečnosti vůbec. Klamné představy nejsou skutečné myšlenky, ačkoliv jim můžeš věřit. Pak ale nebudeš mít pravdu. Funkce myšlení pochází od Boha a je v *Bohu*. Jako část Jeho myšlenky pak *nemůžeš* myslet jinak než On.

7. Iracionální myšlení znamená neuspořádané myšlení. Tvoje myšlení uspořádává sám Bůh, protože ho stvořil. Pocit viny je vždy známkou toho, že si této skutečnosti nejsi vědom, a zároveň ukazuje, že věříš, že můžeš a chceš myslet jinak než On. Každá nespojitá myšlenka je ve svém počátku doprovázena pocitem viny, jenž také zabezpečuje její další trvání.

Pocit viny se nevyhne těm, kdo věří, že určují své vlastní myšlenky, a tudíž se musí řídit jejich příkazy. Tím v sobě vzbuzují pocit zodpovědnosti za své omyly, aniž by si uvědomoval, že přijetím této zodpovědnosti reagují velice nezodpovědně. Jeli jedinou zodpovědností konatelů zázraků přijmout jednoznání pro sebe – a ujišťuji tě, že tomu tak opravdu je – pak zodpovědnost za to, co bude napraveno, nemůže patřit tobě. Tento rozpor nemůže být vyřešen jinak než přijetím nápravného řešení. Za důsledky veškerého svého nesprávného smýšlení bys *byl* zodpovědný, kdyby nemohlo být napraveno. Cílem jednoznání je uchovat minulost pouze v její očištěné podobě. Přijmeš-

li tedy prostředek k vyřešení narušeného myšlení, a tedy prostředek, o jehož účinnosti nemůže být pochyb, jak by mohly dále přetrvávat jeho projevy?

8. Jediným možným důvodem k neutuchajícím pocitům viny je skutečnost, že ses stále nezřekl svého rozhodnutí zůstat odloučený. To už jsme sice říkali i dříve, ale nezdůraznili jsme ničivé následky takového rozhodnutí. Jakékoliv rozhodnutí ovlivňuje jak chování, tak prožitek. Co chceš, to také očekáváš, a v tomto případě se nejedná o žádnou mylnou představu. Tvoje mysl je skutečně tvůrcem tvé budoucnosti a může ji obrátit zpět k řádnému tvoření kdykoliv, jestliže nejprve přijme jednoznání. K řádnému tvoření se pak bezprostředně poté navrátí i mysl sama. Tím, že se vzdá nespojitého myšlení, se celkem jasně projeví i jeho správné uspořádání.

5.7 VI. Čas a věčnost

1. Bůh ve Svém vědění nečeká, ale Jeho království je osiřelé, zatímco ty čekáš. Všichni synové Boží čekají na tvůj návrat, stejně jako ty čekáš na jejich návrat. Otálení sice není důležité ve věčnosti, ale v čase je tragické. Rozhodl ses, že chceš být raději v čase než ve věčnosti, a proto věříš, že v čase *jsi*. Tvoje volba je svobodná, ale i změnitelná. Nepatříš do času. Tvoje místo je pouze ve věčnosti, přidělil ti je navěky sám Bůh.

2. Pocity viny jsou ochránci času. Vyvolávají strach z budoucí odplaty či opuštění, a tím zaručují, že budoucnost bude jako minulost. V tom spočívá trvání ega. Prostřednictvím přesvědčení, že se nemůžeš vymanit z jeho nadvlády, mu totiž dodáváš falešný pocit bezpečí. Ty se však z jeho nadvlády můžeš a musíš vymanit. Bůh ti výměnou za to nabízí trvání ve věčnosti. Jestliže se rozhodneš pro Jeho alternativu, vyměníš zároveň vinu za radost, krutost za lásku a utrpení za mír. Mým úkolem je pouze zbavit tvou vůli pout a dát jí svobodu. Ego však tuto svobodu nemůže přijmout a bude jí v jakémkoliv okamžiku a jakýmkoliv možným způsobem vzdorovat. Jako jeho autor si pak velmi dobře uvědomuješ, co dokáže udělat, neboť jsi mu k takovému jednání poskytl moc.

3. V každém okamžiku pamatuj na Království a na to, že ty, kdo jsi jeho částí, nemůžeš být ztracen. Mysl, jež byla ve mně, *je* v tobě, neboť Bůh tvoří naprosto spravedlivě. Dovol Duchu svatému, ať ti Jeho spravedlnost vždy připomíná, a dovol mně, abych tě naučil, jak se o ni máš dělit se svými bratry. Jak jinak by ti mohla být dána možnost žádat ji i pro sebe? Dva hlasy současně mluví za dva různé výklady téže věci; nebo téměř současně, neboť ego se vždy ozývá jako první. Až do té doby, než byla uskutečněna první, však různé interpretace nebyly nutné.

4. Ego sice vynáší soudy, ale Duch svatý mění jeho rozhodnutí, stejně jako má na tomto světě soud vyšší instance moc zvrátit rozhodnutí soudu nižšího. Rozhodnutí ega jsou vždy nesprávná, protože jsou založena na

omylu, k jehož prosazování byla učiněna. Nic, co ego vnímá, není interpretováno správně. Nejenže cituje *Písmo* pro své vlastní účely, ale navíc je i interpretuje jako svědka pro sebe samo. *Bible* nahání ego hrůzu, a jelikož ji vnímá jako děsivou, vykládá ji se strachem. Bojíš-li se, neodvoláš se k vyššímu soudu, protože jsi přesvědčen, že i jeho rozsudek by byl proti tobě.

5. Existuje mnoho příkladů, které ilustrují, jak zavádějící jsou interpretace ega. Abychom však ukázal, jak je Duch svatý dokáže ve svém vlastním světle přeformulovat, postačí nám jich jen několik.

6. „Co člověk zaseje, to také sklídí,“ z pohledu Ducha svatého znamená, že vše, co má podle tebe cenu pěstovat, budeš pěstovat v sobě. Cenu má pro tebe to, co jako cenné ohodnotíš.

7. „Mně patří pomsta, já odplátím, praví Pán,“ se dá vyložit velmi snadno, pokud si vzpomeneš, že myšlenky narůstají pouze sdílením. Výrok zdůrazňuje, že pomstu sdílet nelze. Přenechej ji proto Duchu svatému, jenž ji v tobě zničí, neboť nepatří do tvé mysli, která je částí Boha.

8. Výklad výroku: „Stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí,“ je podle ega mimořádně krutý. Pokouší si totiž jeho prostřednictvím zajistit své vlastní přežití. Z pohledu Ducha svatého však tato věta znamená, že může i v dalších generacích znovu vyložit to, co předchozí pokolení pochopila špatně, a tím odejmout myšlenkám schopnost vyvolávat strach.

9. „Avšak svévolní zhynou,“ je konstatování skutečnosti, pokud slovo *zhynou* pochopíme jako *budou napraveni*. Každá nemilující myšlenka musí být napravena, avšak ego výraz *napravit* vůbec nechápe. *Být napraven* pro ně totiž znamená *být zničen*. Ego ovšem zničeno nebude, protože je součástí tvého myšlení; jelikož je však netvořivé, a tudíž nesdílející, bude zcela přehodnoceno tak, aby ses osvobodil od strachu. Část mysli, již jsi dal ego, se pouze navrátí do Království, kam patří celá tvoje mysl. S připojením ke sjednocenému Království můžeš sice otálet, ale nemůžeš do něj vnést pojem *strach*.

10. Nemusíš se bát, že tě Vyšší soud odsoudí. Pouze zamítne žalobu, která na tebe byla uvalena. Proti Božímu dítěti nelze vést žádný spor a křivě svědectví o samotném Bohu podává každý svědek viny v Božím stvoření. Obracej se se vším, v co radostně věříš, k Božímu Vyššímu soudu, neboť ten mluví Jeho jménem, a proto mluví pravdivě.

Zamítne žalobu vedenou proti tobě bez ohledu na to, nakolik pečlivě sis ji vystavěl. Může sice obstát před pošetilcem, ale nikoliv před Bohem. Duch svatý jej nebude projednávat, neboť může podávat pouze pravdivé svědectví. Jeho rozsudek bude za všech okolností znít „tvé jest Království“, protože ti byl dán proto, aby ti připomínal, co opravdu jsi.

11. Když jsem řekl: „Já jsem přišel na svět jako světlo,“ myslel jsem tím, že jsem přišel, abych se s tebou o toto světlo podělil. Vzpomeň si na mou zmínku o kalném zrcadle ega a vzpomeň si také, že jsem řekl, aby ses do něj nedíval. Stále platí, že je jen na tobě, kam se budeš dívat, abys našel sám sebe. Mít trpělivost s bratrem znamená mít trpělivost sám se sebou. Nestojí snad Boží dítě za trpělivost? Prokázal jsem ti nekonečnou trpělivost, protože má vůle je i vůlí našeho Otce, od něhož jsem se nekonečně trpělivosti naučil. Jeho hlas byl ve mně stejně, jako je v tobě, a ve jménu svého Stvořitele se přimlouvá za trpělivost se synovstvím.

12. Nyní se musíš naučit, že okamžité výsledky vytváří pouze nekonečná trpělivost. Takto se čas mění ve věčnost. Nekonečná trpělivost totiž vyzývá k nekonečné lásce a tím, že se její účinky projeví *nyní*, způsobuje, že čas už není zapotřebí. Už několikrát jsme si řekli, že čas je učební nástroj, který zanikne, jakmile přestane být užitečný. Duch svatý, jenž hovoří za Boha v čase, také ví, že čas je bezvýznamný, a tuto skutečnost ti připomíná v každém okamžiku, protože jeho zvláštní úkol spočívá v tom, aby tě navrátil věčnosti a tam žehnal tvému tvoření. Je jediným požehnáním, které můžeš opravdu dát, neboť je skutečně požehnaný. Byl ti ochotně dán Bohem, a proto jej musíš dávat tak, jak jsi jej dostal.

5.8 VII. Rozhodnutí pro Boha

1. Opravdu věříš, že můžeš udělat hlas, jenž by přehlušil hlas Boha? Opravdu věříš, že můžeš vynalézt myšlenkový systém, který by tě mohl oddělit od Boha? Opravdu věříš, že si můžeš naplánovat bezpečí a radost lépe než On? Nemusíš být ani opatrný, ani neopatrný; stačí, když na Něho vložíš všechnu svou starost, neboť Mu na tobě záleží. Jsi jeho starost, protože tě miluje. Jeho hlas ti bude vždy připomínat, že ti díky Jeho péči patří všechna naděje. Nemůžeš se rozhodnout, že chceš utéci z dosahu Jeho péče, protože to není Jeho vůle; můžeš se však rozhodnout Jeho péči přijmout a využít její nekonečnou sílu pro všechny, jež jejím prostřednictvím stvořil.

2. Bylo a je mnoho léčitelů, kteří neuzdravili sami sebe. Jejich víra nepohnula horami, protože nebyla úplná. Někteří z nich sice čas od času uzdravili nemocné, ale nevzkřísili mrtvé. Dokud léčitel neuzdraví sám sebe, nemůže věřit, že pro zázraky neplatí žádné stupně obtížnosti. Nenaučil se, že si každá mysl, již Bůh stvořil, rovnocenně zasluhuje uzdravení, protože ji Bůh stvořil celistvou. Žádá se po tobě pouze to, abys Bohu vrátil mysl v takovém stavu, jak ji stvořil. Bůh tě žádá o to, co ti dal, neboť ví, že tím se uzdravíš. Zdraví je celistvost a zdraví tvého bratra je tvoje zdraví.

3. Proč bys měl naslouchat nekonečným a absurdním domnělým hlasům, když víš, že ve svém nitru máš hlas samotného Boha? Bůh vložil Svého

ducha do tvých rukou a chce po tobě, abys na oplátku ty vložil svého ducha do Jeho rukou. Touží mu zachovat dokonalý klid a mír, neboť jsi s Ním jedna mysl i jeden duch. Vyloučit sebe sám z jednoznání je poslední zoufalý pokus ega o záchranu jeho existence. Tento akt odráží jak potřebu ega po oddělení, tak tvou ochotu jeho samostatnost podpořit, kterou vyjadřuješ, že nechceš být uzdraven.

4. Nebyl jsi požádán o sestavení plánu spásy, protože, jak jsem ti už dříve říkal, skutečný lék nemůže pocházet z tvé dílny. Sám Bůh ti dal dokonalou nápravu pro vše, co jsi udělal a co není v souladu s Jeho svatou vůlí. Tlu- močím ti Jeho plán tak, aby byl dostatečně jasný; objasním ti také tvou úlohu v něm a vysvětlím, jak důležité je, abys ji splnil. Bůh roní slzy nad „obětí“ Svých dětí, jež věří, že jsou Mu lhostejné.

5. Pokaždé, když nepocituješ naprostou radost, je to tím, že jsi na některé z Božích stvoření reagoval s nedostatkem lásky, který vnímáš jako „hřích“, a tudíž se stahuješ do obrany, protože očekáváš útok. Rozhodnutí chovat se tímto způsobem je však výhradně tvoje, a proto ho můžeš napravit. Lítostí v obvyklém slova smyslu to však nelze, neboť tou nepřímou vyjadřuješ vinu. Pocitem viny pak chybu spíše posílíš, místo abys jí umožnil, aby mohla být napravena.

6. Rozhodnout se není těžké; přijdeš na to, pokud si uvědomíš, že už ses rozhodl: rozhodl ses nebyť naprosto šťastný, protože přesně tak se cítíš. První krok k nápravě tudíž spočívá v pochopení toho, že ses aktivně rozhodl nesprávně, ale stejně aktivně se můžeš rozhodnout i pro druhou možnost. Buď k sobě v tomto ohledu neústupný a neustále měj na paměti skutečnost, že tento nápravný proces jsi sice nestvořil, ale máš ho ve svém nitru, protože ho tam Bůh vložil. Tvým úkolem je pouze vrátit své myšlení zpět do okamžiku, kdy byla učiněna chyba, a pokojně ho odevzdat jednoznání. Co neju- přímněji si přeříkávej následující věty a pamatuj, že Duch svatý odpoví i na tvoje nejnesmělejší pozvání:

Určitě jsem se rozhodl špatně, protože nejsem poklidný.

Toto rozhodnutí jsem učinil sám, ale mohu se také rozhodnout jinak.

Chci se rozhodnout jinak, protože chci být poklidný.

Necítím se provinile, protože Duch svatý odčiní veškeré následky mého nesprávného rozhodnutí, pokud mu to umožním. Umožním mu to tím, že mu dovolím, aby se za mě rozhodl pro Boha.

6. KAPITOLA: Lekce lásky

6.1 Úvod

1. Vzájemný vztah mezi hněvem a útokem je celkem jasný, ale vzájemný vztah mezi hněvem a strachem už tak zřejmý nebývá. Do hněvu se vždy promítá oddělení, z čehož vyplývá, že za svůj hněv musíš nakonec přijmout zodpovědnost ty sám a nevinít z něj druhé. Hněv se může objevit pouze tehdy, pokud věříš, že ses stal terčem útoku, že tvůj vlastní útok je tím oprávněný a že za něj nejsi nijak zodpovědný. Na základě těchto tří zcela iracionálních předpokladů pak musíš dojít ke stejně iracionálnímu závěru, že tvůj bratr si spíše než lásku zaslouhuje útok. Co jiného než absurdní závěr se také dá očekávat od absurdních předpokladů? Napravit absurdní závěr lze tak, že zvážíš míru rozumnosti předpokladů, z nichž vychází: nemůžeš *být* cílem útoku, protože útok *nemá* žádné ospravedlnění a ty jsi zodpovědný za to, čemu věříš.

2. Žádá se po tobě, abys mě bral jako vzor pro své učení, neboť extrémní příklad představuje mimořádně účinný učební nástroj. Všichni učí – a učí neustále. Je to zodpovědnost, kterou na sebe nevyhnutelně přebíráš v okamžiku, kdy přijmeš jakýkoliv předpoklad. Nikdo si nemůže uspořádat život bez určitého myšlenkového systému; jakmile si nějaký vytvoříš, žiješ podle něj a vyučuješ jej. Tvoje schopnost zachovávat věrnost myšlenkovému systému sice může být zaměřena na nesprávný cíl, ale stále se jedná o určitý druh víry, a lze jí tudíž dát jiný směr.

6.2 I. Poselství ukřižování

1. Pojdme se pro potřeby učení znovu zamyslet nad ukřižováním. Dopsud jsem toto téma nerozebíral kvůli významu, který nahání hrůzu a ježž mu možná přisuzuješ. Jediné, co jsem v jeho souvislosti zdůraznil, je skutečnost, že se nejedná o žádný druh trestu. Ovšem nic nelze objasňovat pouze v negativních termínech. Existuje i pozitivní výklad ukřižování, který postrádá jakýkoliv strach, a jenž je proto tím, co učí, naprosto laskavý; ovšem pouze za předpokladu, že je správně pochopen.

2. Ukřižování nepředstavuje nic víc než mezní příklad. Jeho význam (ostatně jako význam jakéhokoliv jiného učebního nástroje) spočívá výhradně v učení, které má usnadňovat. Může však být – a také bylo – pochopeno nesprávně, protože vystrašení lidé mají sklon vnímat se strachem. Už jsem ti říkal, že mě můžeš kdykoliv požádat, abych se s tebou podělil o své rozhodnutí, a tím je posílil.

Také jsem ti říkal, že ukřižování je poslední zbytečná cesta, již musí synovství podstoupit, a že komukoliv, kdo mu rozumí, přináší osvobození od

strachu. Ačkoliv jsem předtím zdůraznil význam samotného vzkříšení, doposud jsem neobjasnil jeho spojitost s ukřižováním, a jak vlastně ukřižování vedlo ke vzkříšení. Pro tvůj život má však velký přínos, a pokud budeš ochoten na ně pohlížet beze strachu, pomůže ti pochopit tvou vlastní roli učitele.

3. Už mnoho let pravděpodobně reaguješ tak, jako by tě zrovna přibíjel na kříž. Jedná se o typický přístup odloučených lidí, kteří se zcela odmítají zabírat tím, co sami sobě udělali. Projekce mylných představ znamená hněv; hněv napomáhá zrodu útoku a útok vyvolává strach. Skutečný význam ukřižování spočívá ve *zdánlivé* intenzitě útoku některých Božích synů na jejich bratra. Ten je ve skutečnosti samozřejmě nemožný, a tak je třeba jej také chápat, protože jinak bych nemohl sloužit jako vzor pro učení.

4. Zaútočit lze jen na tělo. Není pochyb o tom, že jedno tělo může napadnout druhé, a dokonce je i zničit. Není-li však zničení samo možné, nemůže být skutečné nic, co je ničivé. Zničení těla tudíž neospravedlňuje hněv. Pokud jsi však přesvědčen o opaku, přijímáš chybný předpoklad a předáváš jej i dalším, a to do té míry, do jaké mu sám věříš.

Poselství ukřižování tě má tedy naučit, že v útisku není nutné vidět žádnou formu útoku, protože utiskován být nemůžeš. Reaguješ-li hněvem, musíš se ztotožňovat s něčím zničitelým, čímž sám na sebe nahlížíš absurdním pohledem.

5. Už jsem ti objasnil, že jsem jako ty a ty jsi jako já, ale naše základní rovnost se projeví pouze společným rozhodnutím. Je zcela na tobě a tvé volbě, zda se budeš považovat za utiskované. Jestliže se však rozhodneš takovýmto způsobem reagovat, pamatuj, že jsem byl pronásledován jen podle soudu světa, ale sám jsem tento názor nesdílel. A jelikož jsem jej nesdílel, neposiloval jsem jej. Přišel jsem s jiným pohledem na útok, o němž se s tebou chci podělit. Pokud mu uvěříš, pomůžeš mi jej předávat dál.

6. Jak už jsem řekl dříve, učíš se to, čemu učíš. Budeš-li reagovat, jako bys byl pronásledován, budeš učit pronásledování. To však není lekce, kterou by chtěl Boží syn učit, jestliže má uskutečnit svou vlastní spásu. Uč spíše svou vlastní naprostou nedotknutelnost, jíž je pravda ve tvém nitru, a uvědom si, že je nenapadnutelná. Nesnaž se ji však sám chránit, neboť tím uvěříš, že napadnutelná je.

Nikdo po tobě nechce, aby ses nechal ukřižovat; to byl *můj* přínos učení. Po tobě se pouze vyžaduje, abys následoval můj příklad vzhledem k té skutečnosti, že jsi vystavován mnohem méně extrémním pokušením vnímat nesprávně, a nepřijímal tato pokušení jako falešné ospravedlnění hněvu, neboť pro neospravedlnitelné žádné ospravedlnění existovat nemůže. Nevěř opaku a nevyučuj mu. Věř společně se mnou a staneme se rovnocennými učiteli.

7. Tvé vzkříšení je tvoje probuzení. Jsem sice vzorem pro znovuzrození, ale znovuzrození samo spočívá pouze v tom, že si tvoje mysl uvědomí, co už v sobě má. Obdařil ji tím sám Bůh, a proto je to navěky pravdivé. Věřil jsem v to, a tudíž jsem to přijal za pravdivé. Pomoz mi předat to dál našim bratrům ve jménu Božího království. Nejprve však sám musíš uvěřit, že je to pravdivé, jinak bys nemohl učit správně. Můj bratře během takzvaného „utrpení v zahradě“ spal, ale já jsem se na ně nemohl zlobit, protože jsem věděl, že *nemohu být opuštěn*.

8. Je mi líto, pokud moji bratři nesdílejí mé rozhodnutí slyšet ten jediný hlas, neboť je to oslabuje jako učitele i jako žáky. A přesto vím, že nemohou ve skutečnosti zradit sami sebe ani mě a že na nich musím vystavět svůj kostel. Nemám v tomto ohledu jinou možnost, protože pouze ty můžeš být základem Boží církve. Kostel je tam, kde je oltář, a přítomnost oltáře kostel posvěcuje. Kostel, který nepodněcuje lásku, má skrytý oltář, jenž neslouží účelu, který mu Bůh určil. Jeho kostel musím najít u tebe, protože ti, kdo mě přijmou za vzor, jsou doslova mými stoupenci. Stoupenci jsou následovníci, a jestliže se za příklad, jež následují, rozhodl, že je ušetří bolesti ve všech ohledech, byli by pošetilí, kdyby ho nenásledovali.

9. Rozhodl jsem se ve tvém i ve svém zájmu ukázat, že ani ten z pohledu ega nejnásilnější útok nemá žádný význam. Podle toho, jak svět takovéto věci posuzuje, ale nikoliv podle toho, jak je zná Bůh, jsem byl zrazen, opuštěn, zbit, rozdrásán a nakonec zabit. Je evidentní, že to vše se stalo jen kvůli tomu, že si do mě promítali jiné lidi, neboť jsem nikomu neublížil, ale mnohé jsem uzdravil.

10. Jako žáci si jsme rovni, přestože nemusíme mít stejné zkušenosti. Duch svatý je šťastný, pokud se z mých zkušeností můžeš poučit a jejich prostřednictvím se probudit. Je to jejich jediný účel a je to také jediný způsob, kterým mě lze vnímat jako cestu, pravdu i život. Pokud budeš naslouchat pouze jedinému hlasu, nebudeš nikdy vyzván k obětem. Právě naopak: budeš-li schopen slyšet Ducha svatého v druhých, budeš se moci poučit z jejich zkušeností a mít z nich užitek, aniž bys je musel sám osobně prožít. Duch svatý se totiž jen jeden a kdokoli, kdo naslouchá, je nevyhnutelně veden k tomu, aby jeho cestu ukazoval všem.

11. Nejsi pronásledován a ani já jsem nebyl pronásledován. Nežádá se po tobě, aby sis prošel mými zkušenostmi, protože Duch svatý, jež sdílíme, tě takovéto nutnosti zbavuje, abys však mohl použít mé zkušenosti konstruktivně, musíš stále následovat mého příkladu a vnímat je stejně jako já. Moji i tví bratři se neustále zabývají tím, jak ospravedlnit neospravedlnitelné. Jediná má lekce, kterou musím učit tak, jak jsem se ji sám naučil, je ta, že nelze ospravedlnit žádné vnímání, jež není v souladu s pohledem Ducha svatého. Rozhodl jsem se ukázat tuto pravdu prostřednictvím extrémního příkladu jen

proto, že extrémní příklad slouží jako dobrá učební pomůcka pro ty, jejichž pokušení podlehnout hněvu a útoku nebude tak krajní. Společně s Bohem si přeji, aby žádný z Jeho synů netrpěl.

12. Ukřížování nemůže být sdíleno, neboť je symbolem projekce, ale vzkříšení je symbolem sdílení, protože probuzení každého Božího syna je nezbytné k tomu, aby synovství mohlo poznat svou celistvost. A pouze to je vědění.

13. Poselství ukřížování je naprosto jasné:

Uč pouze lásce, neboť láska je to, co jsi.

14. Jestliže si budeš význam ukřížování vykládat jakýmkoliv jiným způsobem, budeš ho používat spíše jako útočnou zbraň než jako volání po míru, ke kterému bylo určeno. I apoštolové mu často rozuměli nesprávně, a to ze stejného důvodu, z jakého mu nesprávně rozumějí i jiní. Jejich vlastní nedokonalá láska byla příčinou náchylnosti k projekcím a na základě svého strachu pak hovořil o „hněvu Božím“ jako o Jeho odvetné zbrani. Ani o ukřížování pak nemohl mluvit zcela beze zloby, neboť zlobu v nich vzbuzoval jejich pocit viny.

Toto je několik příkladů převráceného myšlení v *Novém zákoně*, ačkoliv jeho skutečné poselství spočívá pouze v hlásání lásky. Pokud by se apoštolové necítili provinile, nikdy by nemohl uvádět, že jsem řekl: „Nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč,“ neboť takovýto výrok je evidentně v rozporu s tím, co jsem učil. Kdyby mě opravdu chápal, nemohl by ani popisovat mou reakci na Jidáše tak, jak to udělal. „Jidáš, políbením zraňuješ Syna člověka?“ bych mohl říct pouze tehdy, pokud bych věřil ve zradu. Celé poselství ukřížování však mělo vyjádřit jen to, že jsem v ni nevěřil. Podobný omyl byl i „trest“, jež jsem měl na Jidáše přivolat. Jenže Jidáš byl můj bratr a Boží syn a byl částí synovství stejně jako já. Je tedy pravděpodobné, že bych ho zavrhl, když jsem byl ochotný demonstrovat, že zavržení je nemožné?

15. Až budeš číst učení apoštolů, pamatuj si, že jsem jim sám řekl, že mnohé pochopí až později, neboť v té době nebyli ještě zcela připraveni mě následovat. Nechci, aby sis k myšlenkovému systému, ke kterému tě vedu, pustil jakýkoliv strach. Nedožadují se mučedníků, ale učitelů. Nikdo není trestán za hříchy a Boží synové nejsou hříšníci. Jakákoliv představa trestu s sebou nese projekci viny a posiluje myšlenku, že vina je odůvodněná. Výsledkem je pouze lekce z provinění, protože veškeré chování vyučuje přesvědčení, jež ho podněcuje. Vzkříšení bylo výsledkem očividně protichůdných myšlenkových systémů; bylo dokonalým symbolem „rozporu“ mezi egem a Božím synem. Tento rozpor se zdá stejně skutečný i nyní a stejně jako tehdy je i dnes třeba si z něj vzít ponaučení.

16. Nepotřebuji vděčnost, ale ty potřebuješ posílit svou oslabenou schopnost být vděčný, jinak si nebudeš moci vážit Boha. Bůh nepotřebuje tvoje

uznání, ale ty ano. Čeho si nevážíš, nemůžeš milovat, neboť strach zne-
možňuje uznání. Jestliže se bojíš toho, co jsi, nevážíš si toho, a proto to
odmítáš. V konečném důsledku tedy budeš odmítání i učit.

17. Moc Božích synů je přítomna neustále, neboť byli stvořeni jako stvoři-
telé. Jejich vzájemný vliv jednoho na druhého nemá hranice a musí být vyu-
žíván ke společné spáse. Každý se musí naučit učit, že žádná forma odmí-
tání nemá smysl. Odloučení je výrazem odmítání. Dokud budeš odmítání
vyučovat, budeš mu i věřit. Takto však Bůh nesmyslí a ty musíš smýšlet jako
On, chceš-li Ho znovu poznat.

18. Pamatuj si, že Duch svatý je komunikační nástroj mezi Bohem Otcem
a Jeho odloučenými syny. Jestliže budeš naslouchat jeho hlasu, poznáš, že
nejenže nemůžeš ublížit, ale že nemůže být ublíženo ani ti a že mnozí po-
třebují tvoje pozhnání, abys jim pomohl uslyšet totéž. Pokud v nich budeš
vnímat pouze tuto potřebu a nebudeš reagovat na žádnou jinou, dozvíš se o
mně a budeš dychtit po sdílení svého učení, stejně jako po něm dychtím i já.

6.3 II. Alternativa projekce

1. Jakýkoliv nesoulad v mysli se musí týkat odmítání jedné její části, a tedy
víry v rozdělení. Celistvost Boha, kterou představuje Jeho mír, si nelze uvě-
domit jinak než celou myslí, jež uznává celistvost Božího stvoření, a pro-
střednictvím tohoto uznání pak poznává svého Stvořitele. Vyloučení a rozdě-
lení jsou synonyma stejně jako rozdělení a odloučení. Jak už jsme řekli,
rozdělení bylo a je odloučení, a jakmile k němu jednou dojde, stává se pro-
jekce jeho hlavním obranným způsobem neboli *nástrojem, jenž zabezpečuje
jeho trvání*. Proč tomu tak je, však nemusí být tak zřejmé, jak si myslíš.

2. Co přenášíš na druhé, to neuznáváš za vlastní, a proto nevěříš, že patří
tobě. Sebe tedy vylučuješ už jen tím, že se považuješ za jiného, než je ten,
do koho promítáš své představy. Vzhledem k tomu, že odsuzuješ i to, co
promítáš, neustále na promítané útočíš, protože to vytrvale považuješ za
něco odděleného. Tímto konáním se snažíš podpořit skutečnost, že jsi na
sebe zaútočil nevědomě, a domníváš se, že ses ochránil.

3. Projekcí si však vždy budeš ubližovat. Posiluje totiž tvou víru v rozděle-
nou mysl a jediným jejím cílem je rozdělenost zachovat. Je pouhým nástro-
jem ega, který tě má přimět k tomu, aby ses cítil odlišný a oddělený od svých
bratrů. Ego toto své jednání obhajuje tím, že v tobě vyvolává pocit, že jsi
„lepší“ než oni, čímž před tebou stále více ukrývá fakt, že jsi si ve skutečnos-
ti se svými bratry roven. Projekce a útok jsou neoddělitelně spjaté, neboť
projekce je vždy prostředek k ospravedlnění útoku. Hněv bez projekce není
možný. Ego využívá projekci jen k tomu, aby zkreslilo pohled, jakým vnímáš
sám sebe i své bratry. Tento proces začíná vyloučením něčeho, co v tobě
existuje, ale co nechceš, a vede přímo k tvému odloučení od bratrů.

4. Víme však, že projekce má i alternativu. Každá schopnost ega má lepší způsob využití, neboť jeho schopnosti jsou řízeny myslí, v níž se skrývá vhodnější hlas. Duch svatý se rozšiřuje, zatímco ego se realizuje projekcí. Jelikož jejich cíle jsou protikladné, je protikladný i výsledek.

5. Duch svatý tě vždy vnímá jako dokonalé. Jelikož ví, že tato dokonalost je společná, rozpoznává ji i v ostatních, a tím ji na obou stranách posiluje. Místo hněvu tedy podněcuje lásku k oběma, neboť ta upevňuje začlenění. Poněvadž Duch svatý vnímá rovnost, vnímá i rovné potřeby, což automaticky vyvolává jednoznání, protože jednoznání je jediná potřeba na tomto světě, která je univerzální. Vnímání se tímto způsobem je jediný způsob, jak lze na světě najít štěstí. Jeho prostřednictvím totiž uznáváš, že na tomto světě vlastně nejsi, neboť tento svět je nešťastný.

6. Mohl bys snad najít radost na neradostném místě jinak než tím, že si uvědomíš, že na něm vůbec nejsi? Nemůžeš být nikde, kam tě Bůh neumístil. Bůh tě však stvořil jako Svou část, a tím určil jednak to, kde jsi i co jsi. Je to naprosto neměnný stav, stav absolutního začlenění. Nemůžeš jej změnit ani teď, ani nikdy jindy. Je navěky pravdivý. Není to víra, ale fakt. Cokoliv Bůh stvořil, je stejně pravdivé jako On. Pravda stvořeného spočívá výhradně v dokonalém začlenění do Boha, jenž je sám dokonalý. Popírat tuto skutečnost znamená popírat sebe sama i Jeho, neboť přijmout jedno bez druhého není možné.

7. Dokonalá rovnost vnímání Ducha svatého je odrazem dokonalé rovnosti Božího vědění. Vnímání ega sice nemá v Bohu žádnou obdobu, ovšem Duch svatý stále zůstává mostem mezi vnímáním a věděním. Díky tomu, že ti umožní používat vnímání způsobem, který odráží vědění, se nakonec na vědění upamatuješ. Ego by bylo raději, kdyby takovému rozpomenutí nebylo možné, ale jde o tvoje vnímání, jež Duch svatý řídí. Tvoje vnímání skončí tam, kde začalo; vše se setkává v Bohu, protože vše bylo stvořeno Bohem a v Bohu.

8. Bůh stvořil Své syny rozšířením Své myšlenky a výsledky tohoto rozšíření si uchoval v mysli. Všechny Jeho myšlenky jsou tudíž dokonale soudržné a jednotné, a to jak vnitřně, tak jedna s druhou. Duch svatý ti umožňuje, abys tuto celost vnímal *nyní*. Bůh tě stvořil k tomu, abys tvořil. Jeho království nemůžeš rozšířit, dokud nepoznáš jeho celistvost.

9. Myšlenky vznikají v mysli svého autora, ze které se šíří ven. Tato skutečnost platí pro Boží myšlení i pro tvoje. Jelikož máš rozdělenou mysl, máš schopnost jak vnímat, tak myslet. Vnímání se však nemůže vymykat základním zákonům mysli. Vnímáš tedy na základě své mysli a výsledné vjemy z ní pak vynášíš. Přestože žádné vnímání není skutečné, vytvořil jsi ho, a proto ho Duch svatý může dobře využít pro své účely; vnímání inspiruje a navádí ho směrem k Bohu. Může se ti zdát, že výsledné sblížení stojí v daleké bu-

doucnosti; to však jen proto, že tvoje mysl není v dokonalém spojení s touto myšlenkou, a tudíž ji nyní odmítá.

10. Duch svatý sice využívá čas, ale nevěří v něj. Pochází z Boha, a proto využívá vše, ale nevěří v nic, co není pravda. Jelikož Ducha svatého máme ve své mysli, může i ona věřit pouze tomu, co je pravdivé. Duch svatý mluví pouze ve prospěch pravdy, protože mluví za Boha. Říká ti, abys navrátil celou svou mysl Bohu, protože Ho nikdy neopustila. Jestliže Ho tedy nikdy neopustila, musíš ji vnímat pouze tak, že má být navracena. Plné pochopení jednoznání tedy spočívá v uznání, že *k odloučení nikdy nedošlo*. Ego nemůže nad touto skutečností zvíťezit, protože se skrze ni jasně vyjadřuje, že ego nikdy neexistovalo.

11. Ego dokáže přijmout myšlenku, že návrat je nezbytný, neboť z ní může velice snadno udělat zdánlivě obtížný úkol. Duch svatý ti však říká, že dokonce ani návrat není nutný, protože co se nikdy nestalo, nemůže být obtížné. Myšlenku návratu však můžeš *udělat* jak obtížnou, tak nutnou. I tak je ale naprosto jasné, že co je dokonalé, nepotřebuje nic; dokonalost tudíž nemůžeš chápat jako obtížný úkol, protože dokonalost je to, co jsi. Takto tedy musíš vnímat Boží stvoření; veškeré vnímání musíš uvést v soulad s tím, co vidí Duch svatý. Jeho vidění vede k přímé komunikaci s Bohem a umožňuje, aby ses svou myslí spojil s myslí Boha. V takovémto vnímání se nikde nevyskytuje žádný rozpor, protože je řízeno Duchem svatým, jehož mysl je upřena k Bohu. Rozpory dokáže vyřešit pouze Duch svatý, neboť pouze on je bezkonfliktní. Ve tvé mysli vnímá jen to, co je pravdivé, a rozšiřuje se pouze na to, co je pravdivé v jiných myslích.

12. Rozdíl mezi projekcí ega a rozšiřováním Ducha svatého je velmi prostý. Cílem projekce ega je vyčlenění, a tedy klam, zatímco Duch svatý se rozšiřuje tak, že v každé mysli rozpoznává sám sebe, a proto všechny vnímá jako jeden celek. V tomto vnímání není nic v rozporu, protože vše, co Duch svatý vnímá, je stejné. Kamkoliv se podívá, vidí sám sebe a díky své sjednocenosti vždy nabízí celé Království. Toto je jediné poselství, které mu bylo dáno Bohem a za něž musí mluvit, neboť představuje vše, co existuje. V tomto poselství spočívá Boží klid, a proto spočívá i v tobě. Ve tvé mysli navěky září nádherný mír Království, ale aby sis jej uvědomil, musí jeho záře vycházet ven.

13. Byl jsi obdarován Duchem svatým v jeho dokonalé celistvosti a poznat ho budeš moci pouze tím, že ho v jeho celistvosti i přijmeš. Existuje nezměrné množství eg, avšak Duch svatý je jen jeden. Nikde v Království nepřebývá žádná temnota a tvým úkolem je pouze nedopustit, aby se temnota uhnízdila ve tvé vlastní mysli. Spojení se světlem nemá hranic, protože je to spojení se světlem světa. Každý z nás je světlem světa a spojením svých myslí v tomto světě vyhlásíme společně a jednomyslně Boží království.

6.4 III. Zřeknutí se útoku

1. Jak už jsme zdůraznili, začíná každá myšlenka v mysli svého autora. Co se tudíž šíří z mysli, v ní i nadále zůstává, a to, z čeho se šíří, zná samo sebe. Výraz *zná* je v tomto případě na místě, neboť Duch svatý prostřednictvím svého celistvého vnímání uchovává vědění neustále v bezpečí tvé mysli. Jelikož na nic neútočí, nestaví žádné překážky komunikaci Boha, a tím není bytí nikdy ohroženo. Tvoje mysl, jež je podobná Bohu, nemůže být nikdy pošpiněna. Ego sice nikdy nebylo a nikdy nebude její částí, ale skrze ně můžeš slyšet, učit se a učit něco, co není pravda. Naučil jsi sám sebe věřit, že nejsi, co jsi. Nemůžeš učit něco, co ses nenaučil a co učíš, v sobě posiluješ, protože učené sdílíš. Učíš se každou lekcí, kterou vyučuješ.

2. Proto musíš vyučovat pouze jednu lekcí. Máš-li být sám prost jakéhokoliv konfliktu, musíš se učit pouze od Ducha svatého a vyučovat pouze podle něj. Jsi jen láska, ale jestliže tuto skutečnost popíráš, děláš z toho, co jsi, to, co se teprve musíš naučit. Jak už jsem řekl, zní poselství ukřižování: „Uč pouze lásce, neboť láska je to, co jsi.“ Toto je jediná lekce, jež je dokonale soudržná, protože to je jediná lekce, která je jednotná. Naučit se ji můžeš pouze tím, že ji budeš vyučovat. „Učíš se to, čemu učíš.“ Pokud je to pravda – a pravda to je – nezapomínej, že co vyučuješ, učí také tebe. A co přenášíš či šíříš, tomu věříš.

3. Jediné skutečné bezpečí spočívá v šíření Ducha svatého, protože pokud vidíš jeho laskavost v druhých, považuje se tvoje mysl za naprosto bezpečnou. Jakmile se dokáže s touto skutečností zcela ztotožnit, necítí žádnou další potřebu se chránit. Ocitne se pod ochranou Boha, jenž ji ujistí, že už je navěky v naprostém bezpečí. Ti, kdo jsou v naprostém bezpečí, jsou bezvýhradně laskaví. Žehnají, protože vědí, že jsou požehnaní. Mysl, která ne skrývá žádnou úzkost, je naplněna výhradně laskavostí, a jelikož šíří dobrodiní, je také ušlechtilá. Bezpečí znamená úplné zřeknutí se útoku; a v tom nelze dělat žádné kompromisy. Budeš-li vyučovat útok v jakémkoliv podobě, budeš se mu zároveň i učit, čímž si budeš ubližovat. Výsledek takovéhoho učení však není věčný; můžeš se jej snadno odnaučit tím, že jej učit přestaneš.

4. Jelikož není možné, abys neučil, spočívá spása v učení přesného opaku všeho, čemu věří ego. Tak se naučíš pravdě, jež tě osvobodí, a nabytou svobodu si udržíš tím, jak se od tebe budou pravdě učit i druzí. Jediný způsob, jak získat mír, je mír učit. Jeho vyučováním se mu musíš naučit i ty sám, protože nemůžeš učit nic, od čeho se distancuješ. Jedině tak můžeš získat zpět vědění, které jsi zahodil. Nemůžeš sdílet myšlenku, již nemáš. Probouzí se ti v mysli prostřednictvím přesvědčení, kterého jsi dosáhl jejím vyučováním. Učíš se vše, co učíš. Uč pouze lásku a naučíš se, že láska je tvoje a ty jsi láska.

6.5 IV. Jediná odpověď

1. Pamatuj si, že Duch svatý je odpověď, a nikoliv otázka. Jako první vždy promlouvá Ego. Je vrtkavé a nemyslí to se svým tvůrcem dobře. Věří totiž, a oprávněně, že by ho mohl kdykoliv zbavit své podpory. Kdyby to s tebou myslelo dobře, bylo by stejně jako Duch svatý šťastné, až tě přivede domů a až nebudeš potřebovat jeho vedení. Ego se nepovažuje za tvou součást; a v tom spočívá jeho nejdůležitější omyl, na němž stojí celý jeho myšlenkový systém.

2. Když tě Bůh stvořil, učinil tě Svou součástí. Proto nelze uvnitř Království útočit. Svě ego jsi ale udělal bez lásky, a proto tě nemiluje. V Království bys však bez lásky existovat nemohl, a jelikož Království je láska, věříš, že ho nemáš. Umožňuješ tím egu, aby se považovalo za oddělené a nezávislé na svém tvůrci, čímž může hovořit za tu část tvé mysli, která je přesvědčena, že oddělený a nezávislý na mysli Boha *jsi ty*. Ego tedy vzneslo úplně první otázku, jež kdy byla položena, ale na kterou nikdy nedokáže odpovědět. Tato otázka zní: „Co jsi?“ a znamenala začátek pochyb. Od té doby ego nikdy na žádnou otázku neodpovědělo, ačkoliv jich velmi mnoho položilo. Ani ty nejnynalézavější činnosti ega nedokázaly nic víc než tuto otázku zamlžit, protože ty na ni znáš odpověď a *ego se tě bojí*.

3. Tento rozpor ti bude jasný teprve tehdy, až zcela pochopíš zásadní skutečnost, že ego nemůže nic vědět. Duch svatý nepromlouvá jako první, *ale vždy odpovídá*. Všichni jsi ho už někdy nějak žádal o pomoc a všem se dostalo odpovědi. Duch svatý odpovídá pravdivě, a proto jsou jeho odpovědi platné *vždy*, z čehož vyplývá, že každý má k dispozici odpověď i *právě teď*.

4. Ego neslyší Ducha svatého, ale věří, že část mysli, jež je jeho autorem, stojí proti němu. Tuto skutečnost si vykládá jako ospravedlnění pro útoky na svého tvůrce. Je přesvědčeno, že nejlepší obranou je útok, a chce, abys tomu věřil i ty. Pokud tomu však věřit nebudeš, nebudeš tuto domněnku ega podporovat. Ego se pak bude cítit špatně, neboť potřebuje spojence, a nikoliv bratry. Jelikož vnímá, že máš v mysli něco, co mu je cizí, nehledá svého spojence v ní, ale v těle, protože tělo *není* tvou částí, a stává se tím přítelem ega. Jedná se tedy o spojenectví založené na rozdělení. Jestliže se pak k tomuto svazku připojíš, budeš mít strach, neboť jde o spojenectví strachu.

5. Ego využívá tělo k působení proti tvé mysli, protože si uvědomuje, že jejich „nepřítel“ je dokáže zničit pouze tím, že uzná, že nejsou tvou částí, a proto spojuje své síly s tělem a na mysl útočí společně. Takovéto vnímání je mimořádně podivné, zvážímeli, co opravdu obnáší. Ego, které *není* skutečné, se totiž snaží přesvědčit mysl, jež je skutečná, že mysl je jeho učebním nástrojem, a navíc že tělo je skutečnější než mysl. Žádný rozumný člověk by tomu nemohl uvěřit a také tomu nevěří.

6. Jediná odpověď Ducha svatého na všechny otázky, které pokládá ego, zní tedy takto: jsi Boží dítě, jsi drahocenná část Jeho království, jež stvořil jako Svou část. Nic jiného neexistuje a skutečné je pouze to. Zvolil sis spánek, ve kterém se ti zdají zlé sny, ale tento spánek není skutečný; Bůh tě volá, aby ses probudil. Až uslyšíš Jeho volání, nezbude z tvého snu vůbec nic, protože budeš už vzhůru. Ve snech se ti objevuje množství symbolů ega, jež tě matou; to však jen proto, že spíš a nevíš. Až se probudíš, uvidíš pravdu kolem sebe i v sobě a už nebudeš věřit snům, protože pro tebe nebudou skutečné. Tvou skutečností bude Království a vše, co jsi v něm vytvořil, neboť Království i tvoje stvoření jsou krásná a pravdivá.

7. V Království je naprosto jasné, kde jsi i co jsi. Nejsou v něm žádné pochybnosti, protože první otázka nebyla nikdy položena. V Království, kde vše žije v Bohu bez otázek a pochybností, žije už jen *bytí*. Čas, který jsi ve svém snu strávil dotazováním, ustoupil stvoření a jeho věčnosti. Jsi si stejně jistý jako Bůh, protože jsi stejně pravdivý jako On, ale co kdysi bylo ve tvé mysli jisté, se snem změnilo pouze ve schopnost jistoty.

8. Vznik schopností znamenal začátek nejistoty, protože schopnosti představují možnosti, a nikoliv uskutečnění. Tvoje schopnosti jsou naprosto zbytečné v přítomnosti toho, co uskutečnil nejen Bůh, ale i ty. Uskutečnění znamená dosažený výsledek, a je-li výsledek dokonalý, jsou schopnosti zbytečné. Je zajímavé, že dokonalé musí být nyní zdokonaleno. Ve skutečnosti to ale není možné. Musíš však mít na paměti, že pokud se dostaneš do bezvýhodné situace, začneš věřit, že nemožné je možné.

9. Předtím, než své schopnosti využiješ, je musíš rozvinout. To sice neplatí pro nic, co stvořil Bůh, ale je to to nejlídnější možné řešení pro to, co jsi udělal ty. V bezvýhodné situaci můžeš své schopnosti rozvinout tak, aby tě z ní dostaly. Máš sice průvodce, jenž ti ukáže, jak je správně rozvinout, ale jediným velitelem jsi ty sám. Za království jsi tedy zodpovědný ty sám, neboť máš jak průvodce, který ti ho pomůže najít, tak i prostředek, aby sis ho následně udržel. Máš vzor, jež můžeš následovat, který posílí tvoje velení a nikdy je nebude nijak znevažovat. Tím si zachováš ve svém domnělém otroctví ústřední pozici, což samo o sobě ukazuje, že zotročen nejsi.

10. V bezvýhodné situaci jsi jen proto, že si myslíš, že dostat se do ní je možné. V bezvýhodné situaci bys *byl*, kdyby ti Bůh ukázal tvou dokonalost a dokázal, že ses mýlil. To by naznačovalo, že dokonalí nejsou schopni si svou dokonalost uvědomit sami, čímž by se podporovalo přesvědčení, že ti, kdo mají vše, potřebují pomoc, a jsou tudíž bezmocní. To je příklad uvažování, jež je typické pro ego. Bůh, který ví, že Jeho stvoření jsou dokonalá, je však nikdy neuráží. Bylo by to stejně nemožné jako představa ega, že urazilo Jeho.

11. Z tohoto důvodu Duch svatý nikdy nenařizuje ani nevelí. Velet totiž znamená předpokládat existenci nerovnosti; Duch svatý však dokazuje, že nerovnost neexistuje. Zákonem myslí je oddanost předpokladům a vše, co Bůh stvořil, je Jeho zákonům věrné. I oddanost jiným zákonům je možná, ale nikoliv proto, že by tyto zákony byly platné, ale proto, že jsi je sám udělal. Jaký prospěch by přineslo, kdyby ti Bůh dokázal, že jsi smýšlel absurdně? Může snad Bůh přijít o Svou vlastní jistotu? Jak už jsem několikrát opakoval, jsi to, co učíš. Přinutil bys snad Boha, aby tě učil, že jsi hřešil? Pokud by proti sobě postavil Já, jež jsi udělal, a pravdu, kterou pro tebe stvořil, co jiného než strach by z takového srovnání pro tebe mohlo vzejít? Přestal bys věřit své myslí, jež je však jediným místem, kde lze najít soudnost, kterou tě obdařil.

12. Bůh neučí. Učit totiž znamená nepřímo vyjadřovat, že existuje určitý nedostatek; Bůh však ví, že tomu tak není. V Bohu není žádný rozpor. Učení usiluje o změnu, ale Bůh stvořil pouze neměnné. Odloučení nepředstavovalo ztrátu dokonalosti, ale selhání komunikace. Místo ní vznikla v podobě hlasu ega jakási nelítostná a křiklavá forma komunikace, jež sice nemohla zničit Boží mír, ale mohla zničit tvůj mír. Bůh ji však nepotlačil, neboť jejím vymýcením by na ni útočil. Byl dotazován, ale netázal se. Pouze poskytl odpověď. A Jeho odpověď je tvým učitelem.

6.6 V. Lekce Ducha svatého

1. Stejně jako jakýkoliv dobrý učitel zná Duch svatý víc než ty nyní, ale učí pouze proto, abyste si byli rovni. Sám sobě jsi byl špatným učitelem, neboť jsi věřil něčemu, co není pravda. Nevěřil jsi ve svou vlastní dokonalost. Učil by tě snad Bůh, že sis vytvořil rozštěpenou mysl, když ji zná pouze jako celistvou? Bůh ví, že Jeho komunikační cesty Mu nejsou otevřeny, a tudíž nemůže předávat Svou radost a poznat, že Jeho děti jsou zcela radostné.

Rozdávání Boží radosti je nepřerušovaný proces, a to nikoliv v čase, ale ve věčnosti. Rozšiřování Boha, avšak ne Jeho celistvost, je blokováno, pokud s ním synovství nekomunikuje jako celek. Říká si tedy: „Mé děti spí a musejí být probuzeny.“

2. Existuje snad laskavější způsob probuzení než prostřednictvím vlídného hlasu, který je nevyděsí, ale pouze jim připomene, že noc už skončila a přišlo světlo? Neřekneš jim, že noční můry, jež je tak strašily, nejsou skutečné, protože děti věří na kouzla a magii. Pouze je ujistíš, že *nyní* jsou v bezpečí. Teprve posléze je začneš učit rozeznávat rozdíl mezi spánkem a bděním, aby pochopily, že se snů bát nemusejí. A přijdou-li pak zlé sny, samy si přivolají světlo, aby noční můry rozehnal.

3. Moudrý učitel učí prostřednictvím přiblížení, a nikoli vyhýbání se. Nezdůrazňuje, čemu se musíš vyhnout, aby se ti nic nestalo, ale co se musíš

naučit, abys byl radostný. Zamysli se nad tím, jaký strach a zmatek bys v dítěti vyvolal, kdybys mu řekl: „Nedělej to, protože ti to ublíží a přivede tě to do nebezpečí; jestliže však místo toho uděláš toto, neublížíš si, budeš v bezpečí a pak už se nebudeš bát.“ Je rozhodně lepší použít jen tři slova: „Dělej pouze toto!“ Takováto jednoduchá věta je naprosto jasná, snadno pochopitelná a velmi jednoduše zapamatovatelná.

4. Duch svatý nikdy nerozvádí chyby, protože děti neděsí, a ti, kdo postrádají moudrost, *jsou* děti. Přesto vždy odpovídá na jejich volání a jeho spolehlivost jim přináší ještě větší jistotu. Děti nerozeznávají fantazii od reality a jsou vyděšené, neboť nevědí, jaký je mezi nimi rozdíl. Duch svatý nedělá mezi sny žádné rozdíly, ale pouze je svým světlem rozptyluje. Jeho světlo vždy představuje volání po probuzení, ať už se ti zdá cokoliv. Sny neobsahují nic trvalého a Duch svatý, který září světlem samotného Boha, mluví pouze za to, co trvá navěky.

6.6.1 A. Chceš-li mít, dávej všechno všem

1. Až bude tvoje ego, tělo i sny pryč, budeš vědět, že budeš trvat navěky. Možná si myslíš, že toho dosáhneš smrtí, avšak smrtí nelze dosáhnout ničeho, protože smrt není nic. Všeho se dosáhne životem: život pochází z mysli a je v mysli. Tělo ani nežije, ani neumírá, protože nemůže obsahovat tebe, kdo jsi život. Budeme-li sdílet tutéž mysl, můžeš smrt překonat, protože jsem ji překonal já. Smrt představuje pokus vyřešit rozpor tím, že se neučiní žádné rozhodnutí. Avšak stejně jako jakékoliv jiné neuskutečnitelné řešení, o něž usiluje ego, ani toto *nefunguje*.

2. Bůh nevytvořil tělo; je totiž zničitelné, a tudíž nepochází z Království. Tělo je symbol toho, co si myslíš, že jsi. Je to nástroj sloužící rozdělení, a proto neexistuje. Duch svatý jako vždy přemění, co jsi udělal, na učební nástroj. A opět jako vždy přeformuluje vše, co používá ego jako argumentu pro odloučení, do argumentu *proti* němu. Jestliže mysl dokáže uzdravit tělo, ale tělo nedokáže uzdravit mysl, musí být mysl silnější než tělo. A tuto skutečnost demonstruje každý zázrak.

3. Jak už jsem říkal, je Duch svatý motivací k zázrakům. Vždy ti připomíná, že skutečná je pouze mysl, protože pouze mysl může být sdílená. Tělo je oddělené, a proto nemůže být tvou částí. Být jedné mysli má smysl, ale být jedním tělem smysl postrádá. Podle zákonů mysli je tedy tělo bezvýznamné.

4. Pro Ducha svatého neexistují v zázracích žádné stupně obtížnosti. Tato skutečnost už je ti sice dobře známá, ale stále není uvěřitelná. Proto ji nechápeš a nemůžeš využít. Máme před sebou příliš mnoho úkolů, které musíme dokončit v zájmu Království, a nemůžeme si tudíž dovolit, aby nám tato zásadní myšlenka unikla. Je to totiž skutečný základní kámen myšlenkového systému, jež učím a který chci, abys učil i ty. Nemůžeš konat zázraky a

zároveň v ní nevěřit, protože ve skutečnosti představuje víru v naprostou rovnost. Rovnocenné syny Boží lze obdarovat pouze jediným rovnocenným darem, a tím je plné uznání. Nic víc a nic míň. Neexistuje-li pořadí, nemají stupně obtížnosti žádný smysl; a v tom, co nabízíš svému bratru, žádné pořadí existovat nesmí.

5. Duch svatý, jenž vede k Bohu, mění komunikaci na bytí, stejně jako nakonec přeměňuje vnímání na vědění. Co předáváš, neztrácíš. Ego využívá těla k útoku, k potěšení a k pýše. Absurdita takového vnímání je opravdu děsivá. Duch svatý tělo naopak vidí pouze jako komunikační prostředek, a jelikož komunikovat znamená *sdílet*, představuje tedy sdílení a spojení. Možná si myslíš, že lze předávat strach i lásku, a že je tudíž lze sdílet. Ve skutečnosti tomu tak ale není. Ti, kdo předávají strach, podporují útok a útok vždy ničí komunikaci, neboť ji znemožňuje. Ego se sice skutečně spojuje do dočasných svazků, ovšem jen aby každé *zvlášť* získalo, co chce. Duch svatý předává pouze to, co každý může dát všem. Nikdy si nic nebere zpět, protože chce, aby sis vše ponechal. Proto jeho učení začíná takovouto lekcí:

Chceš-li mít, dávej všechno všem.

6. Je to přípravný krok a je také jediný, který musíš udělat sám. Není dokonce ani nutné, abys jej sám dokončil, ale je naprosto nezbytné, aby ses obrátil správným směrem. Jestliže se rozhodneš vydat se na takovouto pouť, přebereš zodpovědnost za cestu, na níž musíš zůstat jen a pouze ty. Může ti připadat, že tento krok rozpor spíše zhorší, místo aby jej vyřešil. Jedná se totiž o první krok, který vede ke změně vnímání a obrací jej správným směrem, což je v protikladu k nesprávně orientovanému vnímání, jež jsi doposud neopustil; jinak by změna směru nebyla vůbec zapotřebí. Někdo setrvá u tohoto kroku velmi dlouho a prožívá velmi vážný konflikt. Mnozí se pak pokusí tento konflikt tolerovat a nečiní další krok k jeho vyřešení. Jestliže však udělají *první* krok, dostane se jim pomoci. Jakmile se totiž rozhodnou pro něco, co nemohou dokončit sám, sám už nebudou.

6.6.2 B. Chceš-li mít mír, uč mír, aby ses mu naučil

1. Všichni, kdo věří v rozdělení, mají strach z odvety a opuštěnosti. Protože věří v útok a odmítání, jsou tyto věci zároveň tím, co vnímají, učí se a učí. Takovéto absurdní myšlenky jsou jasným výsledkem odtržení a projekce. Jsi to, co učíš, ale je zcela zřejmé, že můžeš učit nesprávně, a tím být sám sobě nesprávným učitelem. Mnozí lidé se domnívali, že jsem na ně útočil, ačkoliv bylo patrné, že tomu tak není. Nerozumný žák se učí podivným lekcím. Musíš si však uvědomit, že pokud myšlenkový systém nesdílíš, oslabuješ jej. Ti, kdo v něj věří, tvůj postoj tedy vnímají jako útok na svou osobu. Každý se totiž ztotožňuje se svým myšlenkovým systémem a každý myšlenkový sys-

tém je založen na tom, čím podle sebe jsi. Jestliže je tedy základem myšlenkového systému pravda, šíří se z něj pouze pravda. Pokud však leží v jeho středu lež, proudí z něj jen klam.

2. Všichni dobří učitelé si uvědomují, že pouze zásadní změna je trvalá, avšak na této úrovni nezačínají. Jejich prvořadým úkolem je posílit motivaci ke změně; a zároveň je to i jejich poslední a závěrečný úkol. Zvýšit u žáka motivaci ke změně je to jediné, co musí učitel udělat, aby ke změně opravdu došlo. Změna v motivaci představuje změnu v mysli, což neodvratně vede k zásadní změně, neboť *mysl je zásadní*.

3. První krok v procesu změny neboli *nápravy* spočívá v *nápravě představy získávání*. V souladu s tím tedy byla první lekce Ducha svatého takováto: „Chceš-li mít, dávej všechno všem,“ což (jak už jsem řekl) pravděpodobně dočasně zvýší rozpor. Nyní si tuto myšlenku můžeme objasnit o něco důkladněji. V tuto chvíli ještě nevnímáš rovnost pojmů *mít* a *být*.

Než toho budeš schopen, bude se ti *mít* jevit jako opak *dávat*. První lekce tedy obsahuje zdánlivý rozpor, neboť je určena žákům s nejednotnou myslí. Vyvolává tudíž rozporuplnou motivaci, a proto se nelze této lekci zatím učit souvisle. Žákova mysl navíc přenáší i svůj vlastní rozpor, čímž nevnímá soudržnost v myslích druhých a je nedůvěřivá k jejich motivaci. V tom spočívá skutečný důvod toho, proč je z mnoha hledisek první lekce ta nejobtížnější. Neustále si totiž silně uvědomuješ ego ve svém nitru a tvoje reakce na druhé jsou v první řadě reakcemi na jejich ego, přičemž lekce, které dostáváš, tě mají naučit, abys jak na sebe, tak na druhé reagoval, jako by to, čemu věříš, nebyla pravda.

4. Kvůli své nesprávné orientaci vnímá ego první lekci jako absurdní. Je to v podstatě jeho jediná možnost, protože druhá alternativa, jež by pro ně byla mnohem méně přijatelná, by znamenala, že absurdní je ego. Hodnocení ega se jako vždy i v tomto případě odvíjí od toho, co ego je. K zásadní změně však i přesto dojde společně s tím, jak se změní způsob smýšlení. Stále větší zřetelnost hlasu Ducha svatého mezitím způsobí, že mu žák nebude moci nenaslouchat. Po určitou dobu bude tedy dostávat rozporuplná sdělení, která bude zároveň i přijímat.

5. Východisko z rozporu mezi dvěma protichůdnými myšlenkovými systémy jednoznačně spočívá v tom, že si jeden zvolíš a druhého se zřekneš. Jestliže se ztotožňuješ se *svým* myšlenkovým systémem – čemuž se nemůžeš vyhnout – a jestliže tedy přijmeš dva myšlenkové systémy, jež jsou v naprostém rozporu, nemůžeš dosáhnout míru v mysli. Budeš-li vyučovat oba (a budeš je rozhodně vyučovat tak dlouho, dokud budeš oba přijímat), budeš vyučovat konflikt, čímž se konfliktu budeš i sám učit. Přesto je jasné, že toužíš po míru, jinak bys přece nepožádal hlas, který za mír hovoří, aby ti pomohl. Jeho lekce není absurdní; absurdní je onen rozpor.

6. Mezi rozumným a absurdním uvažováním žádný rozpor být nemůže. Jen jedno je pravdivé, a proto je jen jedno skutečné. Ego se tě snaží přesvědčit, že se můžeš rozhodnout, který hlas je pravdivý, ale Duch svatý tě učí, že pravda byla stvořena Bohem a že tvoje rozhodnutí ji nemůže změnit. Jakmile si začneš uvědomovat klidnou sílu hlasu Ducha svatého a jeho dokonalou logiku, dojde ti, že se snažíš zvrátit rozhodnutí, jež bylo nezměnitelně učiněno za tebe. Proto jsem ti už dříve říkal, aby sis připomínal, že máš dovolit Duchu svatému, aby se za tebe rozhodl pro Boha.

7. Bůh tě neřádá, abys dělal nerozumná rozhodnutí, ačkoliv si můžeš myslet opak. Věřit, že rozhodnutí, co jsou Boží stvoření, je na tobě, však nerozumné určitě je. Duch svatý chápe tento rozpor přesně takový, jaký doopravdy je. Proto jeho druhá lekce zní:

Chceš-li mít mír, uč mír, aby ses mu naučil.

8. Stále se jedná o přípravný krok, neboť *mít* a *být* ještě nepovažuješ za totožné. V porovnání s prvním krokem, který představuje pouze začátek změny smýšlení, je však přece jen pokročilejší. Druhým krokem potvrzuješ, co chceš. Činíš tak krok směrem, jímž se zbavíš rozporu, protože jím ukazuješ, že jsi zvážil možnosti a vybral jsi jednu, po které toužíš víc.

Výraz *toužit víc* však nasvědčuje, že to, po čem toužíš, má různé stupně. Proto, ačkoliv je tento krok nezbytný ke konečnému rozhodnutí, není evidentně ten poslední. Doposud jsi nepřijal neexistenci míry obtížnosti zázraků, protože nic, po čem toužíš *zcela*, není obtížné. Toužit *zcela* znamená tvořit a tvoření nemůže být obtížné, jestliže tě sám Bůh stvořil jako stvořitele.

9. Druhý krok se tedy stále týká vnímání, ačkoliv představuje obrovský posun směrem k jednotnému vnímání, jež odráží Boží vědění. Jakmile tento krok učiníš a udržíš si jeho směr, budeš se dostávat do středu svého myšlenkového systému, kde dojde k zásadní změně. Postup při druhém kroku je sice nesouvislý, ale je snadnější než první, protože z něj vyplývá. Uvědomíš-li si, že z něj *musí* vyplývat, dokážeš tím, že si jsi stále více vědom skutečnosti, že Duch svatý tě povede dál.

6.6.3 C. Dávej pozor jen na Boha a Jeho království

1. Jak už jsme řekli, Duch svatý hodnotí; a hodnotit musí. V myslí ti odděluje pravdivé od falešného a učí tě posuzovat každou myšlenku, kterou si do ní pustíš, ve světle toho, co do ní vložil Bůh. Vše, co je v souladu s tímto světlem, pak uchovává, aby posílil Království ve tvém nitru. Přijímá a očišťuje i to, co je s ním jen v částečném souladu, ale zcela odmítá vše, co je s ním v rozporu. Takto udržuje Království v dokonalé soudržnosti a jednotě.

Pamatuj si však, že co odmítá Duch svatý, ego přijímá, protože se zásadně rozcházejí v názoru na to, co opravdu jsi.

Přesvědčení ega jsou v tomto ohledu různá, což vyvolává různorodé nálad. Duch svatý má však na tuto zásadní stránku neměnný názor, a proto navozuje jedinou náladu, a to radost. Chrání ji tím, že odmítá vše, co radost nepodporuje, a tak tě jen on může udržet v naprosté radosti.

2. Duch svatý tě neučí hodnotit druhé, protože nechce, abys učil omyl, a tím se omylu sám učil. Jen stěží by si neodporoval, pokud by ti dovolil posilovat něco, čemu se musíš naučit vyhýbat. Podle smýšlení člověka je tedy opravdu kritický, ovšem jen proto, aby sjednotil mysl, která by tak dokázala vnímat bez soudů. Mysli je pak umožněno učit bez soudů, a tudíž se učit *být* bez soudů. Náprava je nutná pouze ve tvé mysli, aby ses vyhnul projekci svých mylných představ. Bůh sám určil, co můžeš naprosto bezpečně přenášet. Proto je třetí lekce Ducha svatého následující:

Dávej pozor jen na Boha a Jeho království.

3. Toto představuje klíčový krok k zásadní změně. I přesto skrývá ještě určitý aspekt obratu v myšlení, neboť naznačuje, že dávat pozor musíš *na* něco. Ve srovnání s první lekcí, jež obnáší pouze začátek obratu v myšlení, představuje velký posun, a stejně tak i ve srovnání se druhou lekcí, která je v zásadě ztotožněním s tím, co je více žádoucí. Třetí krok, jenž vyplývá z druhého podobně, jako druhý vyplývá z prvního, klade důraz na zřetelný rozpor mezi tím, co je a není žádoucí, čímž nevyhnutelně spěje ke konečnému rozhodnutí.

4. Zatímco první krok rozpor zdánlivě zvětšuje a druhý jej ještě do určité míry obsahuje, vyžaduje třetí krok, aby ses před ním měl důsledně na pozoru. Už jsem ti říkal, že před egem se můžeš mít na pozoru, ale stejně tak na něj pozor můžeš i dávat. Tato lekce tě však učí, že nejenže můžeš, ale *musíš*. Nezabývá se přímo stupni obtížnosti, ale nespornou důležitostí bezpřetnosti. Jednoznačnost této lekce spočívá v tom, že tě učí, že nesmí existovat žádné výjimky, ačkoliv nepopírá, že se vyskytne pokušení udělat výjimku. I přes všechn zmatek a chaos se tedy apeluje na tvou důslednost. Chaos a důslednost však nemohou existovat společně dlouho, protože se vzájemně vylučují. Dokud se budeš muset mít před čímkoliv na pozoru, nebudeš si tuto skutečnost uvědomovat a budeš si stále myslet, že si můžeš zvolit kteroukoliv z obou možností. Duch svatý tě učí, co si máš vybrat, a tím tě nakonec naučí, že si vybírat vůbec nemusíš. Osvobodí tak tvou mysl od nutnosti výběru a obrátí ji směrem ke tvoření uvnitř Království.

5. Výběr prostřednictvím Ducha svatého tě přivede do Království. Tvoříš svým pravým bytím, ale co doopravdy jsi, to se nejprve musíš naučit. Způsob, jakým toho dosáhneš, je obsažen ve třetím kroku, který spojuje lekce, jež jsou nepřímo vyjádřeny v ostatních lekcích, a překračuje je směrem ke

skutečnému sjednocení. Umožníš-li, abys v mysli měl jen to, co do ní vložil Bůh, uznáš ji takovou, jakou ji Bůh stvořil, a tím ji přijmeš takovou, jaká je. Jelikož je celistvá, budeš učit mír, *protože* v něj budeš věřit. Konečný krok za tebe sice udělá Bůh, ale třetím krokem tě Duch svatý na Boha připravuje. Díky samotné podstatě kroků, které s ním musíš podstoupit, tě připravuje na přeměnu *mít v být*.

6. Nejprve se učíš, že *mít* spočívá v dávání, a nikoliv v dostávání. Posléze se učíš, že se učíš tomu, co vyučuješ, a že se chceš naučit mír. Toto je podmínka ke ztotožnění se s Královstvím, neboť to je podmínka Království. Věřil jsi a věříš, že jsi bez Království, a proto ses z něj podle svého přesvědčení vyloučil. Je tedy nezbytné tě naučit, že do Království musíš být začleňen a že jediná věc, již musíš vyloučit, je víra v opak.

7. Třetí krok tedy směřuje k ochraně tvé mysli a umožňuje ti, aby ses ztotožnil pouze s jejím středem, kam Bůh umístil oltář. Oltáře představují víru, ale Bůh a Jeho stvoření stojí mimo víru, protože jsou nezpochybnitelní. Hlas pro Boha hovoří pouze za nezpochybnitelnou víru, což je příprava na *bytí* bez pochyb. Dokud bude víra v Boha a Jeho království napadána jakýmikoliv pochybami tvé mysli, nebude ti Jeho dokonalé dílo patrné. Proto musíš být v zájmu Boha ostražití. Ego hovoří proti Jeho tvorstvu, a tím vyvolává pochybnosti. Hranice víry však nepřekročíš, dokud zcela neuvěříš.

8. Učit celé synovství bez výjimky ukazuje, že chápeš jeho celistvost a že ses naučil, že je jednotné. Nyní však musíš dávat pozor na to, aby sis v mysli jeho jednotnost udržel, protože pokud dovolíš, aby do ní vstoupily pochybnosti, přestaneš si uvědomovat jeho celistvost a nebudeš schopen ji vyučovat.

Celistvost Království nezáleží na tvém vnímání, ale vědomí o její celistvosti ano. Ochranu tedy potřebuje pouze tvoje vědomí, neboť bytí napadnout nelze. Skutečného smyslu bytí však nedosáhneš, budeš-li pochybovat o tom, co jsi. Proto je ostražitost tak důležitá. Do mysli ti nesmí proniknout žádné pochybnosti ohledně bytí, jinak nikdy s jistotou nepoznáš, co jsi. Na pravdu dávat pozor nemusíš, ale je nutné, aby ses měl na pozoru před iluzemi.

9. Pravda v sobě nemá žádné iluze, a proto ji najdeš v Království. Vše mimo Království je přelud. Pravdu jsi však zahodil, a tím jsi sám sebe uviděl tak, jako by v tobě nebyla. Udělal sis jiné království, kterému jsi přisoudil vlastní cenu. Ve tvé mysli už tedy nebylo *výhradně* Boží království, čímž jsi z něj část své mysli odsunul. Svým výtvozem sis uvěznil vůli a přivolal na svou mysl, jež nyní potřebuje uzdravit, nemoc. Vyléčíš ji tak, že vůči její nemoci budete ostražití. Jakmile pak bude uzdravena, bude vyzařovat zdraví a učit uzdravování. Tím se z tebe stane učitel, který učí jako já. Ostražitost byla

vyžadována ode mě, stejně jako je vyžadována od tebe; a ti, kdo se rozhodnout učit tutéž věc, nesmějí být v rozporu ohledně toho, čemu věří.

10. Třetí krok tedy představuje jasné vyjádření, čemu chceš věřit, a nese s sebou ochotu zřici se všeho ostatního. Budeš-li následovat Ducha svatého, umožní ti, abys tento krok učinil. Svou ostražitostí dáváš najevo, že *chceš*, aby tě vedl.

Ostražitost sice vyžaduje určité úsilí, ovšem jen do té doby, než se naučíš, že úsilí samo o sobě není nezbytné. Vyvíjel jsi a stále vyvíjíš nezměrné úsilí, abys uchránil to, co jsi udělal, protože to není pravdivé. Z toho důvodu tedy musíš úsilí obrátit opačným směrem. Pouze tak odstraníš potřebu úsilí a přivoláš bytí, které *máš* a kterým i jsi. Toto poznání nevyžaduje vůbec žádné úsilí, neboť je pravdivé a není třeba je chránit. Nachází se v dokonalém bezpečí Boha. Začlenění je tudíž naprosté a tvoření nemá hranic.

7. KAPITOLA: Dary Království

7.1 I. Poslední krok

1. Tvořivá síla Boha a Jeho stvoření je bezmezná, ale z hlediska tvoření není jejich vztah oboustranný. Komunikuješ-li s Bohem, pak je tvoje komunikace s Ním úplná, stejně jako On v plné míře komunikuje s tebou. Jedná se o nepřetržitý proces, ve kterém sdílíš, a jelikož jej sdílíš, dostává se ti inspirace k tomu, abys tvořil jako Bůh. V procesu tvoření však nejsi s Bohem ve vzájemně rovnocenném vztahu, neboť On sice stvořil tebe, ale ty jsi nestvořil Jeho.

Jak už jsem říkal, tvoje tvořivá síla se liší od Boha jen v tomto ohledu. Paralelu takového vztahu najdeš i zde na Zemi: rodiče dávají život svým dětem, ale děti nedávají život svým rodičům. Dávají však život svým vlastním dětem, a proto tvoří stejně jako jejich rodiče.

2. Kdybys ty stvořil Boha a Bůh stvořil tebe, nemohlo by Království růst prostřednictvím své vlastní tvořivé myšlenky. Tvoření by bylo omezené a ty a Bůh byste nebyli spolutvůrci. Obdobně jako tvořivá myšlenka Boha přechází na tebe, musíš ty svou tvořivou myšlenku předávat svým stvořením. Pouze tak je možné, aby se veškerá tvořivá síla rozšiřovala. Boží skutky nejsou tvoje, ale tvoje skutky jsou *jako* Jeho. Stvořil synovství, které ty rozmnožuješ. Máš moc přidat se ke Království, ačkoliv nemáš moc se přidat k jeho Stvořiteli. Na ni budeš mít právo teprve tehdy, až svou bdělost obrátíš jen a pouze k Bohu a Jeho království. Přijetí této moci vyjadřuje, že ses naučil být tím, co jsi.

3. Tvá stvoření jsou z tebe, stejně jako ty jsi z Boha. Jsi částí Boha a tvou synové jsou částí Jeho synů. Tvořit znamená milovat. Láska se rozšiřuje jednoduše proto, že ji nelze ohraničit. Nemá hranice, a proto nekončí. Tvoří věčně, ale nikoliv v rámci času. Boží stvoření existovala vždy, protože vždy existoval Bůh. Tvoje stvoření také existovala vždy, neboť můžeš tvořit pouze tak, jak tvoří Bůh. Věčnost je tvoje, jelikož Bůh tě stvořil jako věčné.

4. Ego na druhou stranu vždy vyžaduje oboustranná práva, protože není milující, ale soupeřivé. Je vždy ochotno uzavřít výhodný obchod, ale nechápe, že být stejný jako druhý znamená, že žádné jednostranné výhodné obchody nejsou možné, abys získal, musíš dávat, a nikoliv smlouvat. Dávání se smlouváním omezuje, a to není Boží vůle. Mít stejnou vůli jako Bůh znamená jako On tvořit. Bůh své dary v žádném směru neomezuje. Ty jsi Jeho dary, a proto tvoje dary musejí být stejné jako Jeho. Tvoje dary Království musejí být jako Jeho dary pro tebe.

5. Dal jsem Království pouze lásku, protože jsem věřil, že láska je to, co jsem. Tvoje dary určuje to, čemu věříš, že jsi, a jestliže tě Bůh stvořil tak, že

na tebe rozšířil sám sebe, můžeš sám sebe rozšiřovat jen tak, jak to učinil On. Pouze radost roste věčně, neboť radost a věčnost jsou neoddělitelné. Bůh se rozšiřuje bez hranic a mimo čas, a proto ty, kdo jsi Jeho spolutvůrci, šíříš Jeho království věčně a neomezeně. Věčnost je trvalou známkou tvoření. Ti, kdo jsou věční, jsou navěky v míru a radosti.

6. Smýšlet jako Bůh znamená sdílet Jeho jistotu o tom, co jsi, a tvořit jako Bůh znamená sdílet dokonalou lásku, o níž se s tebou dělí. K tomu tě vede Duch svatý, aby tvoje radost mohla být úplná, neboť Boží království je úplné a celistvé. Jak už jsem říkal, bude poslední krok k oživení vědění vykonán Bohem. To je sice pravda, ale je velmi obtížné tuto skutečnost vysvětlit slovy, protože slova jsou symboly a nic, co je pravdivé, žádné vysvětlení nepotřebuje. Duch svatý má však za úkol udělat ze zbytečného užitečné, z nesignifikantního smysluplné a z dočasně věčné, a proto je schopen ti o tomto posledním kroku něco říci.

7. Bůh nepodniká žádné kroky, protože jeho dílo není postupné. Neučí, protože Jeho stvoření jsou neměnná. Nedělá nic nakonec, protože stvořil první a navěky. Je třeba pochopit, že slovo *první* ve spojení s Bohem nepředstavuje časový pojem. Je první v tom smyslu, že je první ve svaté Trojici. Je základním Stvořitelem, neboť stvořil své spolutvůrce, a proto se ani na Něho, ani na to, co stvořil, čas nevztahuje. „Poslední krok“, který Bůh učiní, byl tedy pravdivý zpočátku, je pravdivý nyní a bude pravdivý navždy. Co je věčné, existuje provždy, protože jeho existence je věčně neměnná.

Roste, ale nemění se, neboť bylo stvořeno, aby navěky rostlo. Jestliže věčně vnímáš jako něco nenarůstajícího, nevíš, co to je, a také nevíš, kdo ho stvořil. Bůh ti to však neodhalí, protože se nikdy nejednalo o nic skrytého. Jeho světlo nebylo nikdy skryté, neboť Bůh ho chce s tebou sdílet. Jak by tedy mohlo být něco, co je plně sdíleno, zatajeno a poté odhaleno?

7.2 II. Zákon Království

1. Uzdravování představuje jediný druh smýšlení na tomto světě, jež se podobá myšlení Boha, a díky jejich společným prvkům se v něj tedy může snadno změnit. Pokud bratr vnímá sám sebe jako nemocného, vnímá se jako neúplný, a tedy strádající. Jestliže ho pak stejně vidíš i ty, považuješ ho za někoho, kdo není v Království nebo je od něj odloučen, a tím pro tebe oba Království skrýváš. Nemoc a odloučení nejsou z Boha, ale Království ano. Pokud tudíž zakrýváš Království, musíš vnímat něco, co nepochází od Boha.

2. Uzdravit tedy znamená napravit vnímání v bratru i v sobě tím, že se s ním podělíš o Ducha svatého. Tak se oba dostaneš do Království a ve svých myslích obnovíš jeho celistvost. Tento proces odráží tvoření, neboť sjednocuje růstem a začleňuje rozšiřováním.

Co přenášíš nebo šíříš, považuješ za skutečné; a to je nezměnitelný zákon jak v tomto světě, tak v Království. Jeho obsah je však v tomto světě odlišný, protože myšlenky, které se jím řídí, jsou zcela odlišné od myšlenek v Království. Mají-li zákony sloužit k zachování pořádku, musejí být přizpůsobeny okolnostem. Výrazným rysem zákonů myslí v podobě, v jaké fungují na tomto světě, je, že budeš-li je dodržovat – a zabezpečuji tě, že je dodržovat musíš – můžeš dojít k diametrálně odlišným výsledkům. Zákony totiž byly uzpůsobeny okolnostem tohoto světa, v němž jsou diametrálně odlišné výsledky možné, protože můžeš reagovat na dva protichůdné hlasy.

3. Formulace zákona, který panuje uvnitř Království, zní mimo ně takto: „Věříš tomu, co promítáš do druhých.“ V této podobě se tedy využívá k učení, protože mimo Království je učení zcela zásadní. Vyjadřuje, že co jsi, se naučíš podle toho, co přenášíš do druhých, a tedy podle toho, čemu věříš, že jsou. V Království však žádné učení ani vyučování neexistuje, protože v něm neexistuje žádná víra. Je v něm pouze jistota. Bůh a Jeho synové v jistotě bytí vědí, že *jsi to, co šíříš*. Takováto formulace zákona není ničemu uzpůsobena, neboť se jedná o zákon tvoření. Vytvořil jej sám Bůh tím, že podle něj tvořil. Jeho synové, kteří tvoří jako On, se jím ochotně řídí, protože vědí, že na něm závisí růst Království, stejně jako na něm záviselo i stvoření jich samých.

4. Mají-li být zákony užitečné, musejí být předávány. V podstatě je třeba je přeložit pro ty, kdo mluví různými jazyky. Ačkoliv dobrý překladatel musí upravit formu překládaného textu, nikdy nemění jeho smysl. Ve skutečnosti je jeho úkolem změnit formu tak, aby byl zachován původní význam. Duch svatý je překladatel Božích zákonů pro ty, kdo jim nerozumějí. Sám bys to nedokázal, protože rozpolcená mysl nedokáže zachovat věrnost jednomu významu, a proto jej mění, aby zachovala formu.

5. Cíl Ducha svatého při překládání je zcela opačný. Překládá jen tak, aby ve všech ohledech i ve všech jazycích zachoval původní význam. Proto je tedy proti názoru, že rozdíly ve formě jsou významné; za všech okolností zdůrazňuje, že *tyto rozdíly nehrají žádnou roli*. Smysl jeho poselství je stále tentýž: záleží pouze na významu. Boží zákon tvoření nevyužívá pravdy, aby Svě syny o pravdě přesvědčil. Šíření pravdy, jež je zákonem Království, spočívá pouze ve vědění toho, co je pravda. Toto je tvoje dědictví, které nevyžaduje vůbec žádné učení, ale tím, že jsi se vydědil si se stal žákem z nutnosti.

6. Nikdo nezpochybňuje souvislost mezi učením a pamětí. Bez paměti není učení možné, neboť aby se dalo zapamatovat, musí být soudržné a ucelené. Proto představuje učení Ducha svatého lekci v pamatování. Jak už jsem dříve říkal, učí tě pamatovat si i zapomínat, ale zapominání slouží pouze k tomu, aby pamatování bylo stálé.

Zapomínáš, aby sis lépe vzpomněl. Dokud budeš naslouchat dvěma hlasy, jež překlady Ducha svatého interpretují, nikdy je nepochopíš. Chceš-li tedy rozumět jednomu, musíš zapomenout neboli *zřít se druhého*. To je jediný způsob, jakým se můžeš naučit ucelenosti, abys nakonec sám mohl *být celistvý*.

7. Co může dokonalá soudržnost Království znamenat pro ty, kdo jsou zmatení? Je zřejmé, že nejasnosti narušují chápání smyslu, a proto žáci brání v tom, aby si jej uvědomil. V Království nepanují žádné nejasnosti, neboť v něm existuje pouze jediný smysl. Tento smysl pochází z Boha a je Bůh. Jelikož jsi tímto smyslem i ty, sdílíš jej a šíříš stejně jako tvůj Stvořitel. Tuto skutečnost není zapotřebí překládat, protože je naprosto srozumitelná, ale je zapotřebí ji šířit, protože šíření *znamená*. Komunikace v Království je zcela přímá a dokonale jednotná. Je úplně svobodná, jelikož do ní nikdy nevstoupí nic, co by s ní nebylo v souladu. Proto je to Království Boha. Náleží Mu, a tudíž je jako On. Taková je jeho realita, kterou nic nemůže ohrozit.

7.3 III. Realita Království

1. Duch svatý učí pouze jedné lekci, již aplikuje na všechny jednotlivce ve všech situacích. Jelikož je Duch svatý bez jakéhokoliv rozporu, zvyšuje veškeré úsilí i všechny výsledky na nejvyšší míru.

Učí tě síle Božího Království, a tím tě učí, že všechna síla je tvoje. Její využití pak není důležité; je totiž vždy maximální. Tvoje bdělost ti umožňuje, abys ji používal vždy a všemi možnými způsoby.

Když jsem řekl: „Já jsem s tebou po všechny dny,“ myslel jsem svůj výrok doslova. Pro nikoho v žádné situaci nejsem nepřítomný. Jsem s tebou vždy, a proto jsi cesta, pravda i život. Sílu Božího Království jsi neudělal ty a nevytvořil jsem ji ani já.

Byla stvořena, aby byla sdílena, a tudíž není možné, aby byla vnímána jako něčí vlastnictví na úkor druhého. Takovéto chápání ji zbavuje jejího významu, neboť odstraňuje nebo přehlíží její skutečný a jediný smysl.

2. Boží smysl čeká v Království, protože tam ho Bůh umístil. Nečeká v čase; pouze klidně přebývá v Království, neboť to je místo, kam stejně jako ty patří. Jak můžeš ty, kdo jsi Boží smysl, vnímat sám sebe, jako bys v Království nebyl přítomen? Vidět sám sebe oddělené od svého smyslu můžeš jen tak, že se vnímáš jako nereálný. V tom spočívá absurdita ega; učí tě, že nejsi to, co jsi. Jeho učení je tak rozporuplné, že je očividně nemožné. Představuje tedy lekci, kterou se ve skutečnosti nemůžeš naučit, a již tudíž ve skutečnosti nemůžeš ani učit. I přesto však stále učíš, což znamená, že musíš učit něco jiného, ačkoliv ego neví, co to je. V egu se tím vždy vyvolává pocit zmaru a je vůči tvým pohnutkám podezřavé. Tvoje mysl se nemůže spojit

do svazku s egem, protože mu nepatří. Avšak co je „zrádné“ pro ego, je věrné míru. „Nepřítel“ ega je tedy tvým přítelem.

3. Říkal jsem, že přítel ega není tvou částí; ego má totiž pocit, že je ve válečném stavu, a proto potřebuje spojence. Ty, kdo však ve válce nejsi, musíš vyhledávat bratry a každého, koho vidíš, jako svého bratra uznávat, jelikož pouze mezi sobě rovnými panuje mír. Boží synové, kteří jsou si všichni rovni, mají vše, a proto nesoupeří. Pokud však jakéhokoliv ze svých bratrů vnímají jinak než jako sobě rovného, znamená to, že jim do mysli vstoupila myšlenka soupeření. Nepodceňuj svou potřebu mít se před takovouto myšlenkou na pozoru, protože právě ona je původcem veškerých tvých konfliktů. Představuje totiž přesvědčení, že je možné, aby existovaly protichůdné zájmy, a jejím přijetím tedy za pravdivé přijímáš něco, co není možné. Není to pak totéž, jako říct, že vnímáš sám sebe jako nereálného? 4. Být v Království pouze znamená plně na ně zaměřit svou pozornost. Dokud věříš, že můžeš sloužit něčemu, co není pravda, přijímáš rozpor jako svou volbu. Jedná se však o skutečnou volbu? Může se tak jevit, ale zdání a realita jsou jen sotva totéž. Ty, kdo jsi Království, se nestaráš o zdání. Realita je tvoje, protože ty jsi realita. Takto nakonec dojde ke sloučení významu pojmů *mít* a *být*, a to nikoliv v Království, ale ve tvé mysli. Jedinou realitou je oltář, jež obsahuje. Jeho smýšlení je naprosto jednoznačné, neboť je odrazem dokonalého smýšlení. Tvoje správná mysl tedy vidí pouze bratry, protože vše vidí pouze ve svém vlastním světle.

5. Bůh sám ti osvětlil mysl a Svým světlem ji ozařuje neustále, neboť Jeho světlo je tím, co je tvoje mysl. Tato skutečnost je zcela nezpochybnitelná, ale pokud si nejsi jist a pochybuješ, dostane se ti vysvětlující odpovědi, která vyvrátí tvoje pochyby potvrzením faktu, že pochybovat o realitě znamená pochybovat nesmyslně. Proto Duch svatý nikdy nepochybuje.

Jeho jediným úkolem je odstranit pochybnosti, a tím tě dovést k jistotě. Ti, kdo si jsou jistí, jsou naprosto klidní, protože nepochybují. Nekladou žádné otázky, protože jim do mysli neproniká nic zpochybnitelného. Udržují se tak ve stavu dokonalého klidu, protože vědí, co jsou, a svou jistotu tudíž mohou sdílet.

7.4 IV. Uzdravení jako poznání pravdy

1. Pravda může *být* pouze poznána a *potřebuje* být pouze poznána. Inspirace je z Ducha svatého a jistota je podle Božích zákonů z Boha. Obojí tedy pochází ze stejného zdroje, neboť inspirace pochází z hlasu pro Boha a jistota pochází ze zákonů Boha.

Uzdravení sice nevychází přímo od Boha, jenž ví, že Jeho stvoření jsou dokonale celistvá, ale přesto je z Boha, protože pramení z Jeho hlasu a z Jeho zákonů. Je to jejich výsledek v mysli, která se nachází ve stavu, kdy

Boha nezná. Tento stav je však pro Něj neznámý, a proto neexistuje; ale ti, kdo spí, si to neuvědomují. A jelikož jsou nevědomí, nevědí.

2. Aby tě Duch svatý naučil, že je v tobě, musí působit *skrze* tebe. Tento krok představuje určitý mezistupeň, jenž vede k poznání, že jsi v Bohu, protože jsi Jeho částí. Zázraky, které Duch svatý inspiruje, nemohou mít žádně stupně obtížnosti, protože všechny části stvoření jsou na stejné úrovni, což je Boží vůle i vůle tvoje. Takto to určují Boží zákony a Duch svatý ti tuto skutečnost připomíná.

Uzdravuješ-li, vzpomínáš si na zákony Boha a zapomínáš na zákony ega. Jak už jsem vysvětlil, představuje zapomínání pouze způsob, jak si lépe vzpomenout. Jestliže ho tedy chápeš dobře, není opakem vzpomínání; pokud ho však chápeš mylně, vyvolává – jako jakékoliv jiné nesprávné vnímání – dojem konfliktu. Je-li tedy vnímáno správně, může být jako veškeré řádně vnímání využito jako cesta k vysvobození se z konfliktu.

3. Ego nechce naučit každého všemu, co se naučilo, protože to by zhatilo jeho plány. Proto se ve skutečnosti neučí vůbec. Duch svatý tě učí využívat to, co ego udělalo, aby tě naučil opak toho, co se ego „naučilo“. Druh učení je stejně nepodstatný jako konkrétní schopnost, jež je při něm uplatňována. Jediné, co musíš udělat, je vynaložit na učení dostatek sil, neboť Duch svatý má pro veškeré úsilí jednotný cíl. Jestliže jsou po dostatečně dlouhou dobu využívány různé schopnosti k dosažení jediného cíle, dojde ke sjednocení i samotných schopností. Jsou totiž zaměřeny jedním směrem a nakonec všechny přispívají k jedinému výsledku, čímž se místo jejich odlišností zdůrazní spíše podobnost.

4. Všechny schopnosti by tedy měly být odevzdány Duchu svatému, který ví, jak je správně uplatnit. Využívá je výhradně k uzdravení, protože tě zná pouze jako celistvé. Prostřednictvím uzdravení poznáváš celistvost a prostřednictvím poznání celistvosti se učíš vzpomenout si na Boha. Zapomněl jsi na Něho, ale Duch svatý ví, že z tvého zapomnění je třeba udělat způsob, jak si vzpomenout.

5. Cíl ega je stejně jako cíl Ducha svatého jednotný, a proto nikdy nelze jejich cíle uvést v soulad, a to žádným způsobem a do žádné míry. Ego vždy usiluje o rozdělení a odloučení, zatímco Duch svatý vždy usiluje o sjednocení a uzdravení. Uzdravíš se zároveň s tím, jak uzdravuješ, protože Duch svatý nevidí v uzdravení žádně stupně obtížnosti.

Uzdravení je způsob, jak odstranit víru v odlišnosti, neboť to je navíc také jediný způsob, jak vnímat synovství jako celek. Takovéto vnímání je v souladu s Božími zákony, a to dokonce i ve stavu myslí, jenž není v souladu s Jeho myslí. Síla správného vnímání je tak obrovská, že uvádí mysl do souladu s Boží myslí, protože slouží Jeho hlasu, který je v tobě všech.

6. Domnívat se, že můžeš odporovat Boží vůli, je zcela lichá představa. Ego však věří, že může, a že ti navíc může darem nabídnout svou vlastní „vůli“.

Nechtěj ji. Není to dar; není to vůbec nic. Od Boha jsi dostal dar, jež máš a kterým zároveň jsi. Pokud jej však nebudeš používat, zapomeneš, že ho máš. A nevzpomeneš-li si na něj, nebudeš vědět, co jsi. Uzdravení je tedy způsob, jímž se přiblížíš k vědění tím, že budeš smýšlet v souladu s Božími zákony a uvědomíš si jejich obecnou platnost. Bez toho pro tebe nebudou mít smysl. Boží zákony však nejsou nesmyslné, neboť veškerý smysl řídí i obsahují.

7. Hledej především Království nebeské, neboť Boží zákony v něm fungují pravdivě, a to proto, že to jsou zákony pravdy. Hledej však pouze to, jelikož nic jiného najít nemůžeš; nic jiného totiž *není*. Bůh je vše ve všem v doslovném slova smyslu. Všechno bytí je v Něm, který je vším bytím. Proto jsi v Něm i ty, neboť tvoje bytí je i Jeho bytí. Uzdravení je způsob, jak zapomenout na pocit nebezpečí, jež v tobě vyvolalo ego, tím, že ve svém bratru nepřipouštíš jeho existenci. Odmítáš brát na vědomí strach, a tudíž posiluješ Ducha svatého v sobě i ve svém bratru. Lásce takováto pobídka stačí. Přichází ochotně ke všem členům synovství, neboť je to, co je synovství. Až si ji uvědomíš, jednoduše zapomeneš, co nejsi, a tím si budeš moci vzpomenout na to, co jsi.

7.5 V. Uzdravení a neměnnost myslí

1. Tělo je pouze rámec, v němž dochází k rozvoji schopností, ale který je oddělený od toho, k čemu se následně schopnosti využijí, a tedy k rozhodnutí. Následky rozhodnutí ega jsou v tomto ohledu tak evidentní, že není vůbec zapotřebí je nijak rozebírat, ale rozhodnutí Ducha svatého využít tělo pouze ke komunikaci je natolik přímo spojeno s uzdravením, že je budeme muset objasnit. Neuzdravený léčitel samozřejmě nerozumí svému vlastnímu poslání.

2. Komunikace probíhá pouze v rovině myslí. Vzhledem k tomu, že ego nemůže zničit nutkání ke komunikaci, neboť se zároveň jedná o nutkání k tvoření, může tě jen učit, že tělo dokáže jak komunikovat, tak tvořit, a proto mysl nepotřebuje.

Ego se tě tak snaží přesvědčit, že tělo se může chovat jako mysl, a je tudíž soběstačné. Avšak jak už víme, není chování ta správná rovina k učení ani k vyučování, neboť se dokážeš chovat i v souladu s tím, čemu *nevěříš*. Tím se ovšem oslabuješ jako učitel i žák, protože – jak jsem opakovaně zdůrazňoval – učíš to, čemu *věříš*. Nesoudržná lekce se však špatně vyučuje i učí. Jestliže budeš vyučovat jak nemoc, tak uzdravení, budeš špatný učitel i špatný žák.

3. Uzdravování je jediná schopnost, již si každý může a musí rozvinout, má-li být uzdraven. Uzdravování je forma komunikace Ducha svatého na tomto světě a zároveň také jediná, kterou přijímá. Žádnou jinou neuznává, protože nepřijímá záměnu mysli a těla, již podporuje ego. Mysli mohou komunikovat, ale nemohou ubližovat. Tělo ve službě egu sice může ublížit jinému tělu, ovšem pouze za předpokladu, že je zaměňováno za mysl. Tuto skutečnost lze také využít buď k uzdravení, nebo k magii, ale musíš mít na paměti, že magie je vždy spojena s vírou, že uzdravení je škodlivé. Takovéto přesvědčení, které představuje její výchozí bod, je naprosto absurdní, a proto je absurdní celá.

4. Uzdravování pouze posiluje, zatímco magie se vždy snaží oslabit. Uzdravování nevidí v léčiteli nic, co by neměl i všichni ostatní. Magie však v léčiteli vidí vždy něco „výjimečného“; léčitel je pak přesvědčen, že tuto zvláštnost může nabídnout darem někomu, kdo ji nemá. Může sice věřit, že tohoto daru se mu dostalo od Boha, ale je naprosto evidentní, že pokud si myslí, že má něco, co druhému schází, Bohu vůbec nerozumí.

5. Duch svatý nepůsobí náhodou; uzdravení, jež z něj pochází, funguje vždy. Dokud nebude léčitel vždy uzdravovat jeho prostřednictvím, budou výsledky proměnlivé. Ovšem uzdravení samo o sobě je stálé, neboť pouze stálost neobsahuje žádný rozpor a pouze ti, kdo jsou bezkonfliktní, jsou celiství.

Jestliže léčitel toleruje výjimky a připouští, že někdy dokáže uzdravit a někdy ne, je jasné, že tím přijímá nestálost. To v něm vyvolává rozpor, který zároveň i učí. Může snad cokoli, co pochází z Boha, nebýt pro všechny a navždy? Láska není schopna žádných výjimek. Představa výjimek se zdá smysluplná pouze za předpokladu, že existuje strach. Výjimky nahánějí strach, protože ze strachu vznikají. *Léčitel vzbuzující strach* je protimluv, a tudíž pojem, jež by jako smysluplný mohla vnímat pouze rozpolcená mysl.

6. Strach nepřináší radost, zatímco uzdravování ano. Strach vždy způsobuje výjimky, ale uzdravování nikdy. Strach vždy zapřičiňuje odtržení, neboť vyvolává rozdělení. Výsledkem uzdravování je pokaždé naopak harmonie, protože vychází ze začlenění. Je předvídatelné, jelikož se na ně můžeme spolehnout. Na vše, co pochází od Boha, je možné se spolehnout, protože vše z Boha je zcela skutečné. Uzdravování je spolehlivé, neboť je inspirováno Jeho hlasem a je v souladu s Jeho zákony. Je-li tedy uzdravování stálé a soudržné, nemůže být chápáno nestále a nesoudržně.

Pochopení znamená stálost, protože Bůh znamená stálost. A jelikož to je Jeho smysl, je to zároveň i tvůj smysl, který s ním nemůže být v rozporu, neboť z Jeho smyslu vychází a jako Jeho smysl je. Bůh nemůže být v rozporu sám se sebou, a tudíž ty nemůžeš být v rozporu s Ním. Nemůžeš své Já

oddělit od svého Stvořitele, jenž tě stvořil tak, že se s tebou podělil o Svě bytí.

7. Neuzdravený léčitel vyžaduje od svých bratrů vděk, ale sám jim vděčný není. Domnívá se totiž, že jim něco dává, ale na oplátku nedostává nic, co by bylo stejně žádoucí. Jeho učení je omezené, protože se sám učí velmi málo. Lekci v uzdravování omezuje svou vlastní nevděčností, a proto je to tedy v podstatě lekce nemoci. Pravdivé učení je nepřetržitě a jeho moc měnit je tak výrazná, že Boží syn si dokáže svou sílu uvědomit okamžitě a vzápětí změnit svět. Změní-li totiž své myšlení, změní nejmocnější nástroj ke změně, který mu kdy byl dán. Tato skutečnost nijak nepopírá neměnnost mysli v podobě, v jaké ji Bůh stvořil; ty se však budeš tak dlouho, dokud se budeš učit prostřednictvím *ega*, domnívat, že jsi ji změnil. Dostáváš se tím do situace, v níž se potřebuješ naučit lekci, která se zdá rozporuplná: musíš se naučit změnit přístup své mysli ke své mysli. Pouze tak se můžeš naučit, že je neměnná.

8. Přesně tento fakt se učíš, když uzdravuješ. Ve svém bratru rozpoznáváš neměnnou mysl tím, že si uvědomuješ, že ji změnit nemohl; a to je přesně způsob, jakým vnímáš Ducha svatého, jenž je v jeho nitru. Pouze Duch svatý v něm totiž nikdy neměnní svou mysl. Tvůj bratr si však možná myslí, že ji změnit může, jinak by sám sebe nevnímal jako nemocného. Proto neví, co je jeho pravé Já. Pokud v něm uvidíš pouze to neměnitelné, ve skutečnosti ho nezměníš. Změníš-li ale postoj své mysli k jeho za něj, pomůžeš mu vrátit změnu, o které se jeho *ego* domnívá, že v něm učinilo.

10. Jestliže slyšíš dva hlasy, znamená to, že vidíš i dvě cesty. Jedna cesta ti ukazuje obraz neboli *idol*, jež ze strachu sice můžeš uctívat, ale který nikdy nebudeš milovat. Druhá ti ukazuje pouze pravdu, již budeš milovat, protože jí budeš rozumět.

Porozumění je uznání, protože s tím, čemu rozumíš, se můžeš ztotožnit, a tudíž to můžeš přijmout s láskou. Tímto způsobem tě stvořil Bůh; s porozuměním, s uznáním a s láskou. Pro *ego* je to naprosto nepochopitelné, protože svým výtvorům nerozumí, neváží si jich a nemiluje je. Věří totiž, že po každé, když někomu něco sebere, roste. Jak už jsem několikrát říkal, Království roste prostřednictvím tvých výtvorů, které mohou být stvořeny pouze tak, jak jsi byl stvořen ty. Veškerá sláva a radost, jež *jsou* Království, spočívají v tom, že je budeš rozdávat. Je snad vůbec možné, abys je rozdávat nechtěl? Na Otce nemůžeš zapomenout, protože já, který na Něho nemohu zapomenout, jsem s tebou. Zapomenout na mě znamená zapomenout na sebe i na Něho, jenž tě stvořil. Naši bratři jsou však zapomnětliví, a proto potřebují vzpomínku na mě i na Něho, který mě stvořil.

Prostřednictvím této vzpomínky můžeš změnit jejich smýšlení o sobě samých, stejně jako já dokážu změnit tvoje smýšlení. Tvoje mysl je tak silně

světlo, že můžeš nahlédnout do myslí druhých a osvítit je, stejně jako já mohu osvítit tu tvou. Nechci s tebou sdílet své tělo, protože to znamená nesdílet nic. Chtěl bych se snad s nesvatějšími dětmi nejsvatějšího Otce dělit o klam? Chci se s tebou podělit o svou mysl, neboť jsme jedné mysli a tato mysl je naše společná. Všude musíš vidět jen tuto mysl, protože jen ona je všude a ve všem. Je vším, protože v sobě obsahuje všechny věci. Blaze tobě, kdo vidíš jen ji, neboť vidíš jen to, co je pravda.

11. Pjijď tedy ke mně, aby ses dozvěděl o pravdě, již máš v sobě. Mysl, kterou sdílíme, sdílejí i všichni naši bratři, a jakmile je spatříme v jejich pravdě, budou uzdraveni. Ať tvoje mysl společně s mou ozařuje jejich mysli; díky naší vděčnosti, již k nim chováme, si i oni uvědomí světlo ve svém nitru.

Toto světlo pak bude na oplátku ozařovat nejen tebe, ale i celé synovství, protože to je ten pravý dar, který můžeš dát Bohu. Bůh ho přijme a daruje ho synovství; a jelikož je přijatelný pro Něho, je přijatelný i pro Jeho syny. Tak vypadá skutečné společenství s Duchem svatým, jenž v každém člověku vidí Boží oltář, a až si díky němu tuto skutečnost uvědomíš i ty, uposlechneš jeho výzvy a budeš milovat Boha i Jeho stvoření. O synovství můžeš smýšlet pouze jako o celku. Je to součást zákona tvoření, a proto se jím řídí všechny myšlenky.

7.6 VI. Od ostražitosti k míru

1. Přestože můžeš synovství milovat jako celek, můžeš ho vnímat, jako by bylo rozděleno na části. Není však možné, abys něco viděl v jedné jeho části a zároveň to nepřipisoval celku. Proto není žádný útok nikdy uvážlivý a proto je třeba se ho zcela zřít. Pokud se ho totiž nezřekneme úplně, nezřekneme se ho vůbec. Strach a láska dělají nebo tvoří – podle toho, zda je plodí, respektive inspiruje ego či Duch svatý – ale vždy se vrací do mysli svého autora a ovlivňují jeho celkové vnímání, které zahrnuje jeho pojetí Boha a Božích i jeho vlastních stvoření. Žádného z nich si nebude vážit, pokud k nim bude přistupovat se strachem. Bude-li k nim však přistupovat s láskou, bude si vážit všech.

2. Mysl, jež přijímá útok, nemůže milovat. Věří totiž, že lásku může zničit, čímž dokládá, že nechápe, co láska je. Jestliže tedy nechápe, co je láska, nemůže samu sebe vnímat jako milující. Tím se ztrácí vědomí bytí a vyvolávají se pocity nereálnosti, což má za následek naprosté zmatení. To vše způsobilo tvoje myšlení, a to kvůli své síle; ale tvoje myšlení tě před takovýmto stavem může zároveň i ochránit, protože autorem jeho síly nejsi ty. Součástí jeho síly totiž je i tvoje schopnost řídit své myšlení tak, jak chceš. Jestliže nevěříš, že to dokážeš, popíráš sílu svých myšlenek, a tím je na základě svého přesvědčení zbavuješ moci.

3. Důmyslnost, jejímž prostřednictvím si ego zabezpečuje své přežití, je nesmírná, ovšem vychází z vlastní síly mysli, kterou ego popírá. To znamená, že ego útočí na to, co ho udržuje při životě, což musí neodvratně vést k extrémní úzkosti. Proto si nikdy neuvědomuje, co vlastně dělá. Jeho jednání je sice zcela logické, ale evidentně absurdní. Ke své existenci totiž využívá jediný zdroj, jenž je s ní naprosto neslučitelný. Jelikož má strach uvědomit si sílu tohoto zdroje, je nuceno ji znevažovat, čímž ohrožuje svou vlastní existenci a dostává se do stavu, který je pro ně neúnosný. Zcela v souladu se svou logikou – ovšem i absurditou – řeší ego toto absurdní dilema naprosto absurdním způsobem.

Svou vlastní existenci nepovažuje za ohroženou, protože ohrožení přeneše na *tebe*, a tvoje bytí vnímá jako neexistující. Pokud budeš stát na jeho straně, zajistí si své trvání tím, že nedovolí, abys poznal, že ty sám jsi v bezpečí.

4. Ego si nemůže dovolit něco vědět. Vědění je totiž celistvé, ale ego v celistvost nevěří. Na této nevěře stojí jeho základy, a ačkoliv tě ego nemiluje, je věrné svým předkům a plodí tak, jak bylo zplozeno.

Mysl se totiž vždy rozmnožuje stejným způsobem, jakým vznikla. Jelikož ego vzniklo ze strachu, rozmnožuje strach. Taktó vypadá jeho věrnost, jež způsobuje, že ego je zrádné vůči lásce, neboť láska jsi ty. Láska je tvoje síla, kterou ego musí popírat. A musí navíc popírat i vše, co ti tato síla dává, protože ti dává vše. Nikdo, kdo má vše, totiž ego nechce; nechce ho tedy jeho vlastní autor. Jediné rozhodnutí, jež by tudíž ego čekalo, kdyby mysl, která je udělala, znala sama sebe, by bylo odmítnutí. A sama sebe *by* poznala, kdyby poznala jakoukoliv část synovství.

5. Proto se ego staví proti všemu uznání, všemu poznání, všemu rozumnému vnímání i všemu vědění. Jejich hrozbu vnímá jako absolutní, protože si uvědomuje, že vše, k čemu se mysl zaváže, je absolutní. Je tedy nuceno se od tebe oddělit a je ochotno spojit se s čímkoliv jiným. Nic jiného však *není*. Mysl ale umí utvářet iluze, jimž pak uvěří, protože právě tak je utvořila.

6. Duch svatý uvádí iluze na pravou míru, aniž by na ně útočil, a to pouze tím, že je vůbec nevnímá. Pro něj tedy neexistují. Zjevný konflikt, který vyvolávají, řeší tak, že mu nepřikládá žádný význam. Jak už jsem říkal, vidí Duch svatý konflikt přesně takový, jaký je, a tedy bezvýznamný. Duch svatý nechce, abys konflikt pochopil; chce, aby sis uvědomil, že jelikož je nesmyslný, je nepochopitelný. Také jsem říkal, že pochopení přináší uznání a uznání přináší lásku. Nic jiného nelze pochopit, protože nic jiného není skutečné, a proto nic jiného nemá smysl.

7. Jestliže si budeš chtít v mysli ponechat, co ti Duch svatý nabízí, nemůžeš dávat pozor na nic jiného než na Boha a Jeho království. Jediný důvod,

proč ti to může připadat obtížné, je, že si stále možná myslíš, že existuje i něco jiného. Víra však vyžaduje ostražitost pouze tehdy, pokud je rozporná.

Obsahuje totiž protichůdné složky, jež vedou k válečnému stavu, a tehdy je ostražitost nesmírně důležitá. V míru ovšem není na místě. Je nutná kvůli přesvědčení, která nejsou pravdivá; Duch svatý by tě k ní nikdy nevyzýval, kdybys v právě taková nevěřil. Jestliže v něco věříš, začne to být pro tebe pravdivé. Jestliže tedy věříš v to, co Bůh nezná, je tvoje myšlení ve zdánlivém rozporu s Jeho, což v konečném důsledku vypadá, jako bys na Něho útočil.

8. Opakovaně jsem zdůrazňoval, že ego věří, že může na Boha útočit, a snaží se tě přesvědčit, že na Něho útočíš ty. Pokud však mysl útočit nedokáže, dochází ego naprosto logicky k přesvědčení, že musíš být tělo. Jelikož tě nevidí takového, jaký opravdu jsi, může samo sebe vidět takové, jaké chce být.

Vzhledem k tomu, že si velmi dobře uvědomuje svou slabost, vyžaduje po tobě oddanost, ovšem nikoliv v podobě, jež by byla vlastní tomu, co doopravdy jsi. Tvou mysl chce vtáhnout do svého systému klamných představ, protože jinak by se ve světle tvého pochopení rozplynulo. Nechce ani jedinou část pravdy, neboť samo není pravdivé. Jestliže pravda je absolutní, nemůže nepravda vůbec existovat. Závazek ke kterékoli z nich musí být naprostý; nemohou ti v mysli existovat společně, aniž by ji nerozdělily. Pokud tedy není možné, aby společně existovaly v míru (a pokud ty chceš mír), musíš se zcela a navždy vzdát představy konfliktu. To vyžaduje ostražitost, ovšem pouze do té doby, než si uvědomíš, co je pravdivé. Dokud budeš věřit, že dva naprosto protichůdné myšlenkové systémy obsahují pravdu, budeš ostražitost určitě potřebovat.

9. Tvá mysl dělí svou věrnost mezi dvě království, a proto nejsi ani jednomu z nich oddaný úplně. Nikdo kromě tebe samého – a to pokud je tvoje smýšlení absurdní – nemůže zpochybnit tvoje ztotožnění s Královstvím. Co opravdu jsi, neurčuje a neovlivňuje tvoje vnímání. Vnímání problémy s identifikací v jakémkoliv rovině se netýkají skutečností, ale chápání, neboť jejich přítomnost automaticky předpokládá přesvědčení, že co jsi, záleží na tvém rozhodnutí. Ego tomu věří bezvýhradně, protože je takoveto myšlenice plně oddáno. Není však pravdivá, a proto je ego zcela oddáno nepravdě a jeho vnímání je v naprostém rozporu s Duchem svatým i s věděním Boha.

10. Pouze Duch svatý tě vnímá s tvou skutečnou hodnotou, protože tvoje bytí je věděním Boha. Jakémkoliv jiné přesvědčení, které přijmeš za své, ti zastíní Boží hlas v nitru, čímž před tebou skryje Boha. Stvořitele nepoznáš, dokud nebudeš vnímat Jeho stvoření pravdivě, neboť Bůh a Jeho stvoření nejsou oddělení. Jednota Stvořitele a stvoření představuje tvou celistvost, vyrovnanost i neomezenou sílu. Neomezená síla je dar od Boha, protože

neomezená síla jsi ty. Pokud od ní svou mysl oddělíš, budeš nejmocnější zdroj vesmíru vnímat, jako by byl slabý; nebudeš totiž věřit, že jsi jeho částí.

11. Jestliže vnímáš Boží stvoření tak, že nejsi jeho částí, vnímáš je jako slabé; a ti, kdo sami sebe vidí jako oslabené, útočí. Takovýto útok je však neopodstatněný, neboť neexistuje nic, na co by se mělo útočit. Proto si vytvářejí různé představy, jež považují za bezcenné, a kvůli jejich bezcennosti na ně útočí. Takový je svět ega. Není nic; nemá žádný smysl. Neexistuje. Nesnaž se jej pochopit, protože tím bys věřil, že pochopit lze, a že jej proto lze i uznávat a milovat. To by ospravedlnilo jeho existenci, která však ospravedlněna být nemůže. Z nesmyslného nemůžeš udělat smysluplné; taková snaha by byla absurdní.

12. Pokud si do mysli vpustíš absurditu, znamená to, že rozumnost nepovažuješ za zcela žádoucí. Jestliže chceš něco jiného, něco jiného si uděláš; jelikož se však jedná o něco jiného, zaútočí to na tvůj myšlenkový systém a rozdělí ti to tvou věrnost. V takovémto nejednotném stavu nemůžeš tvořit, a proto se před ním musíš mít na pozoru, neboť šířit lze pouze mír. Rozdělená mysl brání šíření Království a jeho šíření je tvoje radost. Jestliže ho však nerozšiřuješ, znamená to, že tvoje smýšlení ani tvoření nejsou ve shodě se Stvořitelem.

13. V takovémto skličujícím stavu ti Duch svatý laskavě připomíná, že jsi smutný, protože nenaplnuješ svou roli spolutvářce s Bohem, a proto se připravuješ o radost. To není Boží volba, ale tvoje. Kdyby mohla být tvoje mysl v rozporu s Boží myslí, neměla by tvoje vůle žádný smysl. Avšak jelikož Boží vůle je nezměnitelná, není žádný skutečný konflikt vůlí možný. V tom spočívá naprosto soudržné učení Ducha svatého. Tvou vůlí je tvoření, a nikoli odloučení, protože je to i Boží vůle, a vše, co jí odporuje, postrádá jakýkoliv význam. Synovství je dokonalý výtvar, a proto může tvořit pouze dokonale, šířit radost, v níž bylo stvořeno, a ztotožňovat se jak se svým Stvořitelem, tak se svými stvořeními, neboť ví, že jsou jedno.

7.7 VII. Úplnost Království

1. Kdykoliv odmítneš dát požehnání svému bratru, budeš strádat ty, protože odmítání je stejně absolutní jako láska. Odmítat část synovství je stejně nemožné jako ho milovat jen částečně nebo ho milovat sice zcela, ale pouze občas. Naprosto oddán nemůžeš být jen někdy. Odmítání nemá žádnou vlastní sílu, ovšem můžeš mu dát sílu své mysli, která nezná hranice. Jestliže ji využiješ k tomu, abys odmítal či popíral realitu, je pro tebe realita ztracena. *Realitu nelze uznávat jen částečně.* Proto si jí tím, že popíráš jakoukoliv její část, přestáváš uvědomovat celou. Popírání je však obranný prostředek, a proto je možné jej upotřebit jak pozitivně, tak negativně. Při negativním využití bude ničivé, protože bude využito k útoku, zatímco ve službách

Ducha svatého ti může pomoci rozpoznat část reality, a tudíž si ji uvědomit celou. Mysl je příliš mocná na to, aby podlehla vyloučení. Nikdy se tedy nebudeš moci vyloučit ze svých myšlenek.

2. Pokud se bratr chová nerozumně, dává ti příležitost k tomu, abys mu požehnal. Jeho potřeba je i tvoje potřeba; i ty tedy potřebuješ požehnání, jež mu můžeš poskytnout. Nemůžeš ho totiž získat jinak, než že ho dáš. To je Boží zákon, který nezná žádné výjimky. Co odmítáš, to postrádáš; ne však proto, že bys to neměl, ale protože jsi to odmítl u druhého, čímž si toho nejsi vědom ani sám v sobě. Každá tvoje reakce se odvíjí od toho, co si myslíš, že jsi; a co si myslíš, že jsi, je to, co chceš být. Co chceš být, musí tedy určovat každou tvou reakci.

3. Boží požehnání nepotřebuješ, protože to máš navěky, ale potřebuješ své požehnání. Ego si tě představuje jako strádající, nemilující a zranitelné. Tento obraz nemůžeš milovat; můžeš se z něj však velmi snadno osvobodit tím, že jej nepřijmeš, neboť takoví vůbec nejsi. Nesmíš jej vidět ani v druhých, protože tak bys jej přijal za vlastní. Všechny mylné představy o synovství se pak rozplývají společně, neboť byly společně i udělány. Neuč nikoho, že je tím, čím bys sám nechtěl být. Tvůj bratr je totiž zrcadlo, jež bude odrážet tvůj obraz tak dlouho, dokud bude přetrvávat tvoje vnímání, a tedy do té doby, než synovství pozná samo sebe jako celistvé. Vnímání je tvým výtvořem, a proto musí trvat tak dlouho, jak budeš chtít.

4. Iluze jsou jako investice; dokud jim budeš přikládat hodnotu, budou trvat. Hodnoty jsou sice relativní, ale zároveň i mocné, protože představují soudy mysli. Jediný způsob, jak rozptýlit klamné představy, je přestat do nich cokoliv investovat. Tím, že si je odstraníš z mysli, je zbavíš života. Dokud je do ní ale budeš stále začleňovat, budeš jim život dávat, a to i přesto, že neexistuje nic, co by tvůj dar mohlo přijmout.

5. Dávat dar života můžeš zcela svobodně, protože byl dán i tobě. Svůj dar si však neuvědomuješ, protože ho nedáváš. Přivést k životu *nic* nemůžeš, protože *nic* nemůže být oživeno. Tím nerozšiřuješ dar, jež máš a kterým i jsi, a tedy neznáš své bytí. Všechny nejasnosti pramení z *nerozšiřování* života, protože se to neslučuje s vůlí tvého Stvořitele. Odděleně od Něho nemůžeš dělat nic, a proto odděleně od Něho *neděláš* nic. Drž se Jeho cesty, aby sis na sebe upamatoval, a vyučuj Jeho cestu, abys na sebe nezapomněl. Synům živoucího Boha prokazuj jen úctu a ochotně se mezi ně počítej.

6. Pouze úcta je vhodným darem pro ty, jež Bůh stvořil jako úctyhodné a které ctí. Projevuj jim uznání, jež jim poskytuje i Bůh, protože jsou to jeho milovaní syni, kteří mu neustále přinášejí velkou radost. Nemůžeš být od nich oddělen, neboť nejsi oddělen od Něho. Odpočívej v Jeho lásce a láskou svůj klid ochraňuj. Miluj však vše, co stvořil, a tedy čeho jsi částí, jinak nepo-

znáš Jeho mír a nebudeš moci přijmout dar, jež ti dává a kterým jsi. Dokud nebudeš uctívat všechny, kdo byl stvořen jako ty, nepoznáš svou vlastní dokonalost.

7. Jediný, kdo je hoden být učitelem Božího dítěte, je jiné Boží dítě, protože ve všech myslích přebývá jediný učitel, jenž všechny učí témuž: učí tě o nevyčísitelné ceně každého Božího syna; učí s nekonečnou trpělivostí zrozenou z nekonečné lásky, za kterou hovoří. Každý útok je volání po jeho trpělivosti, neboť jeho trpělivost dokáže přeměnit útok v požehnání. Ti, kdo útočí, nevědí, že jsou obdarováni. Útočí, protože věří, že trpí nedostatkem. Rozdávej tedy ze svého bohatství a uč své bratry o tom jejich. Nesdílej jejich iluzi nedostatku, jinak budeš sám sebe vnímat jako jedince, kterému něco chybí.

8. Útok by nikdy nemohl vyvolat protiútok, pokud bys jej nevnímal jako prostředek, jenž tě má připravit o něco, co sám chceš. Přijít však může pouze o to, čeho si nevážíš, a co tudíž nechceš. Z toho pramení tvůj pocit, že ti bylo něco sebráno, a domníváš se, že tě o to připravil druzí. Věřit, že tvůj bratr na tebe útočí, aby ti vyrval Království nebeské, musí být strašné. Na tomto základě jsou však postaveny všechny projekce ega.

9. Vzhledem k tomu, že ego je ta část tvé mysli, jež nevěří, že je zodpovědná sama za sebe, a vzhledem k tomu, že nezachovává věrnost Bohu, není ego schopné důvěry. Přenáší na tebe své absurdní přesvědčení, že jsi zradil svého Stvořitele, a proto věří, že tví bratři, kteří jsou však stejně neschopní zrady jako ty, se ti chystají Boha vzít. Této falešné domněnce věří každý, kdo zaútočí na svého bratra. Projekce může za to, že svá přání vidíš v druhých. Jestliže se tedy rozhodneš oddělit se od Boha, budeš si myslet, že přesně to dělají druzí tobě.

10. Boží vůle jsi ty. Za svou vůli nepřijímej nic jiného, protože bys odmítal to, co jsi. Pokud to odmítneš, budeš útočit, protože uvěříš, že jsi byl napaden. Musíš v sobě vidět Boží lásku, a jakmile ji uvidíš v sobě, uvidíš ji všude, neboť všude skutečně je. Ve všech musíš vidět Jeho bohatství; pak poznáš, že jsi v Bohu společně s nimi. Jsou totiž částí tebe, kdo jsi částí Boha. Dokud tuto skutečnost nepochopíš, budete osamělí, jako je osamělý samotný Bůh, jestliže se k němu neznají Jeho synové. Jakmile pochopíš, najdeš Boží mír. Ze smýšlení světa lze uniknout pouze jednou cestou, stejně jako se do něj dalo pouze jednou cestou dostat. K úplnému pochopení dojdeš tím, že pochopíš celistvost.

11. Budeš-li jakoukoliv část myšlenkového systému ega vnímat jako zcela absurdní, klamnou a nežádoucí, budeš správně hodnotit celý jeho myšlenkový systém. Takováto náprava ti umožní vnímat jakoukoliv část stvoření jako zcela skutečnou, dokonalou a žádoucí. Jakmile budeš chtít jen toto, budeš mít jen toto; a jakmile budeš dávat jen toto, budeš jen toto. Dary, kte-

ré poskytuješ ego, jsou vždy pocíťovány jako oběti, ale dary, jež nabízíš Království, jsou dary pro tebe. Bohu budou vždy drahocenné, neboť patří Jeho milovaným synům, kteří patří Jemu. Všechna moc i sláva jsou tvoje, protože Království je Jeho.

7.8 VIII. Neuvěřitelná víra

1. Jak už jsme řekli, nemůže žádný hněv existovat bez projekce, ale je také pravda, že žádná láska nemůže existovat bez rozšiřování. Tyto skutečnosti odrážejí základní zákon mysli, a tedy takový, který je vždy platný. Je to zákon, podle něž tvoříš a podle něž jsi byl stvořen. Je to zákon, který sjednocuje Království a uchovává je v Boží mysli. Ego tento zákon vnímá jako prostředek, jímž se může zbavit něčeho, co nechce, zatímco pro Ducha svatého představuje základní zákon sdílení, podle kterého rozdáváš to, čeho si ceníš, aby sis to udržel v mysli. Pro Ducha svatého je to zákon rozšiřování; pro ego je to zákon zbavování se. Vyvolává tedy hojnost, respektive nedostatek, a to podle toho, jak se jej rozhodneš použít. Takováto volba je zcela na tobě, ale na tobě už není, abys rozhodl, zda tento zákon uplatníš či nikoliv. Každá mysl se musí zabývat buď projekcí, nebo rozšiřováním, protože to či ono představuje, jak žije; a každá mysl je život.

2. Aby mohlo dojít k definitivní nápravě neoddelitelného spojení projekce a hněvu, musíš nejprve plně pochopit, jak ego projekci využívá. Ego se vždy snaží zachovat konflikt. Je však velmi vynalézavé ve způsobech, jež budí dojem, že konflikt zmenšují, protože nechce, abys jej považoval za neúnosný a chtěl se ho zbavit. Ego se tě tedy snaží přesvědčit, že tě samo může z konfliktu vysvobodit; bojí se totiž, aby tě nenapadlo se jej zbavit a osvobodit se svými vlastními silami.

Prostřednictvím zkreslených verzí Božích zákonů využívá moc mysli pouze k tomu, aby zmařilo její skutečný účel. Z tvé mysli pak konflikt přenáší na jiné, čímž se tě pokouší přesvědčit, že jsi problém odstranil.

3. Takovéto úsilí zahrnuje dva klíčové omyly. Za prvé konflikt nelze vůbec přenášet, protože jej nelze sdílet. Jakákoliv snaha udržet si jednu jeho část a zbavit se jiné nemá ve skutečnosti žádný smysl. Pamatuj si, že vnitřně rozpolcený učitel je špatný učitel i špatný žák. Jeho lekce jsou zmatené, čímž se snižuje hodnota předávaného učiva. Druhý omyl spočívá v domněnce, že se toho, co nechceš, můžeš zbavit tak, že to někomu dáš. Dáváním si to však *ponecháváš*. Představa, že pokud tuto věc vidíš mimo sebe, znamená to, že jsi ji vyloučil ze svého nitra, znamená ovšem naprosto chybné pochopení schopnosti rozšiřování. Proto si ti, kdo se stále neoprostil od projekce ega, úzkostlivě střeží vlastní bezpečí. Mají totiž strach, že se jim projekce vrátí a ublíží jim. Věří sice, že si je z mysli vymazal, ale zároveň i věří, že se do ní snaží znovu vkrást. Jelikož ale projekce ve skutečnosti nikdy jejich

mysl neopustily, jsou nuceni vyvíjet neustálou aktivitu nasměrovanou k tomu, aby si tuto skutečnost neuvědomoval.

4. Klamnou představu o druhém si nemůžeš udržet, aniž by sis ji zároveň neudržel o sobě. Z takového rozporu nelze uniknout, protože mysl není možné rozdělit. Rozdělit znamená *rozlámat na části*, ale mysl nemůže napadat ani být napadena. Víra v opak, a tedy omyl, kterého se ego dopouští neustále, tvoří základ celého využití projekce. Ego nechápe, co je mysl, a proto nechápe, co jsi ty. Jeho existence je však na mysli závislá, neboť ego je tvoje představa. Ego tedy ztělesňuje záměnu identifikace. Jelikož nikdy nemělo žádný soudržný vzor, nikdy se nevyvíjelo soudržně. Je výsledkem nesprávné aplikace Božích zákonů ze strany pokřivené mysli, jež zneužívá jejich moc.

5. *Neměj z ega strach*. Je závislé na tvé mysli; utvořil jsi ho tím, že jsi v ně věřil, a proto ho můžeš stejným principem i zlikvidovat: přestaneš v ně věřit. Nepřenášej zodpovědnost za svou víru v ně na nikoho jiného, neboť tak by sis ji jen udržel. Jakmile budeš ochoten za existenci ega přijmout svou výhradní zodpovědnost, odstraníš veškerý hněv i útok, protože pocházejí z tvé snahy přenášet zodpovědnost za své vlastní omyly na druhé. Až však své omyly přijmeš, nenechávej si je. Okamžitě je předej Duchu svatému, aby je uvedl na pravou míru, a aby tak z tvé mysli i z celého synovství zmizely veškeré jejich následky.

6. Duch svatý tě naučí vnímat mimo hranice tvé víry, protože pravda stojí mimo víru a protože jeho vnímání je pravdivé. Na ego můžeš zapomenout kdykoliv, protože představuje naprosto neuvěřitelnou víru; nikdo přece nechce setrávat ve víře, kterou sám ohodnotil jako *neuvěřitelnou*. Čím více se o ego dozvíš, tím více si budeš uvědomovat, že mu nelze věřit. Neuvěřitelné nelze pochopit, a to právě proto, že je to neuvěřitelné. Je zcela jasné, že vnímání založené na neuvěřitelném je naprosto nesmyslné; protože však vzniklo právě z víry, nemusí si člověk jeho neuvěřitelnost uvědomovat.

7. Veškerý smysl tohoto kurzu je naučit tě, že ego je a vždy bude neuvěřitelné. Ty, kdo jsi ego udělal tím, že jsi uvěřil v neuvěřitelné, si však tento fakt nedokážeš uvědomit sám. Přijmeš-li jednoznání, rozhodneš se tak nevěřit domněnce, že můžeš být sám, čímž rozptýlíš představu odloučení a potvrdíš své skutečné ztotožnění s celým Královstvím, jež je doslova tvou částí. Takovéto ztotožnění stojí mimo pochyby i mimo víru. Tvá celistvost nemá hranic, protože bytí je nekonečno.

7.9 IX. Rozšiřování Království

1. Svou tvořivou sílu můžeš omezovat pouze ty sám, avšak Boží vůlí je, aby omezovaná nebyla. Bůh nechce, aby ses sám připravoval o svá stvoření, stejně jako se On nechce připravovat o ta Svá. Budeš-li synovství odpírat

své dary, budeš sám sebe odpírat Bohu. *Sobectví* patří egu, ale duchu patří *sebenaplnění*, neboť to je způsob, jakým jej Bůh stvořil. Duch svatý přebývá v té části mysli, která leží mezi egem a duchem; je jejich prostředníkem a jedná vždy ve prospěch ducha. Ego chápe tuto skutečnost jako nadřování, a proto reaguje, jako by proti němu byl zaujatý. Duch ji však chápe jako pravdu, protože zná svou plnost a nedokáže si představit, že by mohlo být vyloučeno z jakékoliv části.

2. Duch ví, že vědomí všech jeho bratrů je obsaženo v jeho vlastním vědomí, stejně jako je obsaženo i v Bohu. Síla celého synovství a jeho Stvořitele tudíž představuje vlastní plnost ducha, jež činí všechna jeho stvoření stejně celistvá a vzájemně rovná v dokonalosti. Ego nemůže obstát před celistvostí, která zahrnuje Boha, a každá celistvost Boha zahrnovat *musí*. Všem, co stvořil, dal všechnu Svou moc, protože Jeho stvoření jsou Jeho částí a sdílejí s Ním Jeho bytí. Tvoření je opak ztráty ve stejném smyslu, v jakém je požehnání opakem obětování. Bytí *musí* být rozšiřováno; tak si totiž zachovává vědomí o sobě samém. Duch touží po sdílení svého bytí, jako po něm toužil i jeho Stvořitel. Byl stvořen sdílením, a proto je jeho vůle tvořit. Nepřeje si, aby byl Bůh omezen na jeho hranice, ale přeje si rozšiřovat Jeho bytí.

3. Rozšiřování Božího bytí je jedinou funkcí ducha. Jeho plnost nelze spoutat, jako nelze spoutat plnost jeho Stvořitele. Plnost znamená rozšiřování. Celý myšlenkový systém ega však rozšiřování brání, a proto brání i tvé jediné funkci. Tím zároveň stojí v cestě tvé radosti, a proto se nepovažuješ za šťastného a naplněného. Nenaplněn však budeš tak dlouho, dokud nebudeš tvořit; tvořit však musíš, protože Bohu je pocit nenaplnění cizí. Svá stvoření si sice nemusíš uvědomovat, což ale nemůže tvou realitu nijak ovlivnit, stejně jako nemůže nevědomí o tvém duchu ovlivnit jeho bytí.

4. Království se rozšiřuje věčně, protože je v mysli Boha. Svou vlastní radost neznáš, protože neznáš svou vlastní plnost; jakmile ze sebe vyloučíš jakoukoliv část Království, budeš neúplný. Rozdělená mysl svou plnost vnímat nedokáže, a tudíž si potřebuje uvědomit zázrak své celistvosti, jenž ji uzdraví. Tím se její celistvost oživí, a jakmile ji mysl přijme, navrátí se Království. Naprosté uznání sebenaplnění zabraňuje existenci sobectví a nevyhnutelně spěje k rozšiřování. Proto panuje v Království dokonalý mír. Duch totiž plní svou funkci a pouze naprosté naplnění přináší mír.

5. Tvá stvoření jsou pro tebe ochraňována, protože Duch svatý, který ti přebývá v mysli, o nich ví a může ti pomoci si jejich existenci uvědomit, kdykoliv mu to dovlíš. Jsou částí tvého vlastního bytí, protože jsou obsažena ve tvém naplnění. Stvoření každého Božího syna jsou tvoje, neboť všechna stvoření patří všem, protože byla stvořena pro synovství jako celek.

6. Není pravda, že jsi selhal v rozmnožování dědictví Božích synů, a proto také není pravda, že by se ti nepodařilo si je udržet. Bůh ti ho dal navždy, jelikož taková byla Jeho vůle. A jelikož si přál, abys ho měl navždy, dal ti také prostředky k tomu, aby sis ho udržel. *A to jsi také udělal.* Neuposlechnout Boží vůli má význam pouze pro blázný, protože ve skutečnosti to vůbec nelze. Tvoje sebenaplnění je stejně neomezené jako Boží sebenaplnění a stejně jako Jeho se rozšiřuje věčně a v dokonalém míru. Jeho jas je tak silný, že tvoří v naprosté radosti, a z jeho celistvosti může vzejít pouze celistvé.

7. Věř tomu, že jsi svou pravou identitu nikdy neztratil a že rozšiřování uchovává její celistvost a mír. Projevem tohoto přesvědčení jsou zázraky. Jsou odrazem jak tvého správného ztotožnění se s tvými bratry, tak vědomí, že tvoje ztotožnění se zachovává rozšiřováním. Zázrak je lekce úplného vnímání; zahrneš-li do ní jakoukoliv část úplnosti, zahrnuješ tím do ní celou.

7.10 X. Záměna bolesti a radosti

1. Království je stejně jako tento svět výsledkem výchozích předpokladů. Prostřednictvím úvah ega jsi pravděpodobně dospěl k logickému závěru, jímž je naprostý zmatek ve všem. Kdybys však výsledek takového uvažování opravdu viděl, nemohl bys jej chtít. Jediný možný důvod, proč bys chtěl přijmout byť jen jednu jeho část, spočívá v tom, že jej nevidíš jako celek. O předpokladech ega jsi sice ochoten přemýšlet, ale nikoliv o jejich logickém důsledku. Není pak možné, že jsi obdobně postupoval i v případě předpokladů Boha? Tvoje stvoření jsou logickým výsledkem Jeho předpokladů, neboť vycházejí z Jeho myšlení. Jsou přesně tam, kde je jejich místo. Patří do tvé mysli jako součást tvého ztotožnění se s Jeho myslí, avšak tvůj stav mysli i to, co připustíš, že v ní je, záleží na tom, čemu o své mysli věříš. Ať už jsou takováto přesvědčení jakákoliv, vytvářejí vždy výchozí body, které určují, co do své mysli přijmeš.

2. Je zcela zřejmé, že do své mysli dokážeš jednak přijmout to, co v ní není, a jednak popřít to, co v ní je. Přestože funkci, již dal mysli skrze Svou vlastní mysl sám Bůh, můžeš odmítat, nemůžeš ji zastavit.

Je totiž logickým výsledkem toho, co jsi. Schopnost vidět logický závěr záleží na ochotě jej vidět, ale tvoje ochota nemá nic společného s jeho pravdivostí. Pravda je Boží vůle. Budeš-li sdílet Jeho vůli, budeš sdílet i to, co zná. Budeš-li popírat, že Jeho vůle je i tvoje, budeš popírat Jeho království i své.

3. Duch svatý tě povede jen do té míry, aby ses vyhnul bolesti. Proti tomu cíli by jistě nikdo nemohl nic namítat, pokud by si jej ovšem uvědomoval. Problém nespočívá v tom, zda je to, co Duch svatý říká, pravdivé, ale zda chceš tomu, co říká, naslouchat. Nerozeznáváš, co přináší bolest, a nevíš, co je radost, a v podstatě máš sklony si obojí plést. Hlavní funkce Ducha

svatého je naučit tě, jak je od sebe rozeznat. Co je radostné pro tebe, je bolestné pro ego, a dokud budeš pochybovat o své skutečné podstatě, nebude ti rozdíl mezi radostí a bolestí jasný. Tato nejasnost je příčinou celé myšlenky obětování. Budeš-li poslouchat Ducha svatého, zřekneš se ega, a to bez jakýchkoliv obětí; a dokonce získáš vše. Kdybys této skutečnosti věřil, žádný rozpor by neexistoval.

4. Proto musíš sám sobě ukázat, co je samozřejmé; pro tebe to ovšem samozřejmé není. Věříš totiž, že dělat opak Boží vůle je pro tebe výhodnější, a dokonce věříš i tomu, že *dělat* opak Boží vůle je možné. Proto také věříš, že máš možnost nemožné volby, a to takové, která je zároveň děsivá i žádoucí. Bůh však chce; nepřeje si. Tvoje vůle je stejně silná jako Jeho, protože *je* Jeho. Přání ega nemají žádný význam, neboť ego si přeje nemožné. Přát si nemožné sice můžeš, ale chtít můžeš pouze s Bohem. V tom spočívá jak slabost ega, tak tvoje síla.

5. Duch svatý stojí vždy na tvé straně a na straně tvé síly. Dokud budeš jakkoliv odmítat jeho vedení, budeš chtít být slabý. Slabost však vzbuzuje strach. Co jiného tedy může takovéto rozhodnutí znamenat, než že chceš mít strach? Zatímco Duch svatý nikdy nežádá žádné oběti, ego je požaduje vždy. Případné nejasnosti ohledně těchto rozdílných pohnutek vznikají pouze na základě projekce. Projekce představuje záměnu pohnutek, která znemožňuje existenci důvěry. Nikdo nebude ochotně následovat průvodce, jemuž nedůvěřuje, což však neznamená, že tento průvodce není důvěryhodný. V takovém případě to totiž vždy znamená, že nedůvěryhodný je ten, kdo ho má následovat. I to se však týká výhradně jeho vlastního přesvědčení. Jelikož věří, že může zradit, věří, že cokoliv může zradit jeho.

Tento postoj ovšem vyplývá pouze z jeho rozhodnutí řídit se špatným vedením. Jelikož se jím nedokáže řídit beze strachu, spojuje si strach s vedením vůbec a odmítá následovat jakéhokoliv průvodce. Jen stěží nás pak může překvapit, že výsledkem takového rozhodnutí je zmatek.

6. Duch svatý je zcela důvěryhodný – stejně jako ty. Sám Bůh ti důvěřuje, a proto je tvoje důvěryhodnost nezpochybnitelná. Nezpochybnitelná pak zůstane navždy bez ohledu na to, nakolik ji ty sám můžeš zpochybňovat. Jak už jsem říkal dříve, jsi Boží vůle. Jeho vůle není žádné marné přání a tvoje ztotožnění se s Jeho vůlí není volitelné, neboť je to, co jsi. Sdílet Jeho vůli se mnou tedy není otázkou výběru, ačkoliv ti to tak může připadat. A na tomto omylu je postavena celá podstata odloučení. Jediný způsob, jak se z tohoto omylu vysvobodit, je *rozhodnout se, že nic rozhodovat nemusíš*. Prostřednictvím rozhodnutí Boha ti bylo dáno vše. A to je Jeho vůle, kterou nemůžeš změnit.

7. Podle vlastního přání se nemůžeš zřící ani svého domnělého výsadního práva na rozhodování, jež si ego tak žárlivě střeží. To za tebe už totiž bylo

uskutečněno prostřednictvím vůle Boha, který nedopustí, abys byl sklíčený. Jeho hlas tě naučí, jak máš rozlišit bolest a radost, a vyvede tě z nejasností, do nichž jsi sám sebe dostal. V mysli Božího syna nepanují žádné nejasnosti; jeho vůle musí být vůlí Otce, protože vůlí Otce je Jeho syn.

8. Zázraky jsou v souladu s Boží vůlí, kterou však neznáš, protože nemáš jasno v tom, co je tvoje vůle. To znamená, že ti není jasné, co jsi. Jestliže jsi Boží vůlí, ale Jeho vůli nepřijímáš, odmítáš radost. Zázrak tedy představuje lekci v tom, co je radost. Jelikož je to lekce sdílení, je to zároveň lekce lásky, jež je radost. Každý zázrak je tudíž lekce pravdy a tím, že budeš pravdu dávat, se budeš zároveň učit rozdílu mezi bolestí a radostí.

7.11 XI. Stav milosti

1. Duch svatý tě vždy povede pravdivě, protože tvoje radost je jeho radost a taková je jeho vůle pro všechny, neboť hovoří za Boží Království, které je radost. Následovat jej je tedy ta nejsnadnější věc na světě a zároveň jediná, jež je snadná, protože není z tohoto světa. Je tudíž přirozená. Svět jde proti tvé přirozenosti, jelikož není v souladu s Božími zákony. Ve všem vidí stupně obtížnosti, neboť ego nevnímá nic jako zcela žádoucí. Dokážeš-li si, že pro zázraky neexistují žádné stupně obtížnosti, přesvědčíš se, že ve tvém přirozeném stavu není obtížné vůbec nic, protože je to stav milosti.

2. Milost je přirozený stav každého Božího syna.

Není-li ve stavu milosti, nachází se mimo své přirozené prostředí a nefunguje správně. Vše, co dělá, od něho vyžaduje velké úsilí, jelikož nebyl stvořen pro prostředí, které sám udělal. Nemůže se mu tudíž přizpůsobit a nemůže ho ani přizpůsobit sobě. Pokoušet se o to nemá smysl. Boží syn je totiž šťastný jen tehdy, pokud je s Bohem. To je jeho jediné prostředí, v němž nebude prožívat napětí, protože tam skutečně patří. Je to zároveň jediné prostředí, které si ho zaslouhuje, neboť jeho vlastní cena je mnohem vyšší než cokoliv, co dokáže udělat.

3. Zamysli se nad královstvím, jež jsi udělal, a spravedlivě posuď jeho cenu. Stojí za to, aby se stalo domovem pro Boží dítě? Ochraňuje jeho mír a ozařuje ho láskou? Chrání jeho srdce před strachem a umožňuje mu, aby neustále dával, aniž by pociťoval jakoukoliv ztrátu? Učí ho, že toto dávání je jeho radost a že mu za ně děkuje sám Bůh? Tak vypadá místo, kde můžeš být šťastný. Udělat ho však nemůžeš, stejně jako nemůžeš udělat sám sebe. Bylo pro tebe stvořeno a ty bylo stvořeno pro ně. Bůh dohlíží na Svě děti a nic jim neodpírá. Jestliže si však ony odpírají Boha, nevědí o tom, protože tím samy sobě odpírají všechno. Ty, kdo bys mohl dát Boží lásku všemu, co vidíš, čeho se dotýkáš a co si pamatuješ, sám sobě doslova odpíráš nebe.

4. Vyzývám tě, aby sis vzpomněl, že jsem si tě vyvolil proto, abys Království naučil Království. V této lekci neplatí žádné výjimky, protože tato lekce spočívá v absenci výjimek. Každý syn, který se vrátí do Království s touto lekcí v srdci, uzdravuje synovství a děkuje Bohu. Každý, kdo se tuto lekcí naučí, se stane dokonalým učitelem, protože se ji naučil od Ducha svatého.

5. Jestliže má mysl pouze světlo, zná pouze světlo.

Všude kolem září její vlastní jas a osvětluje i temnotu druhých myslí, jež přeměňuje na vznešenost. Je v nich vznešenost Boha, již si musíš uvědomit, uznat a poznat. Poznat v bratru vznešenost Boha znamená přijmout svůj vlastní odkaz. Bůh dává jen a pouze stejnou měrou. Prostřednictvím uznání Jeho daru v kterémkoliv z bratrů uznáváš zároveň, co dal tobě. Nic si nelze uvědomit snáze než pravdu. Takovéto uvědomění je okamžité, jasné a přirozené. Sám sebe však učíš si ji neuvědomovat, což je pro tebe velmi obtížné.

6. Z místa mimo své přirozené prostředí se budeš pravděpodobně ptát, co je pravda, neboť pravda je prostředí, kterým a pro které jsi byl stvořen. Nemáš přímou zkušenost s nebem, protože neznáš svého Stvořitele. Neznáš svá stvoření, protože neznáš své bratry, již je stvořil společně s tebou. Už jsem říkal, že pouze celé synovství si zasluhuje, aby bylo spolutvůrcem s Bohem, jelikož pouze celé synovství může tvořit jako On. Kdykoliv uzdravíš bratra tím, že přijmeš jeho cenu, uznáš zároveň jeho i svou sílu tvořit. On, Bůh i ty jste všichni spolutvůrci. Popřeš-li jeho tvořivou sílu, popřeš tím také nejen svou sílu, ale i sílu Boha, který tě stvořil.

7. Nemůžeš popřít část pravdy. Neznáš svá stvoření, protože neznáš jejich stvořitele, a sám sebe neznáš, protože neznáš *svého* Stvořitele. Tvá stvoření ti nemohou určovat realitu, stejně jako ty nemůžeš určovat realitu Boha. Obojí však můžeš *poznat*. Bytí se pozná prostřednictvím sdílení, a proto můžeš poznat Boha, jelikož se s tebou o Svě bytí podělil. Musíš však také poznat všechna Jeho stvoření, abys poznal, o co se podělila ona. Bez svého Otce nepoznáš své otcovství. Boží království zahrnuje všechny Jeho syny i jejich děti, jež jsou stejně podobné synům, jako jsou podobné Otcům. Poznáš-li tedy Boží syny, budeš znát veškeré tvorstvo.

8.KAPITOLA: Cesta zpět

8.1 I. Zaměření učiva

1. Motivací k tomuto kurzu není vědění, ale mír. Mír je nezbytným předpokladem k vědění jen proto, že ti, kdo trpí nějakým rozporem, nejsou pokojní. Mír je tedy podmínka vědění, protože to je podmínka Království. Ke znovunastolení míru může dojít pouze tehdy, pokud splníš jeho podmínky. Nejedná se však o žádný obchod uzavřený Bohem, protože Bůh žádné obchody neuzavírá. Jedná se jen o výsledek tvého zneužití Jeho zákonů ve prospěch jakési smyšlené vůle, která není Jeho. Jeho vůle je vědění. Jestliže tedy odporuješ Jeho vůli, jak bys mohl získat vědění? Už jsem říkal, co ti vědění dává, ale možná jeho přínos stále nepovažuješ za naprosto žádoucí. Jinak bys totiž nebyl tak ochoten se ho zříci, když tě ego požádá o věrnost.

2. Zásahy ega ti mohou zdánlivě bránit v učení, ale ego ve skutečnosti nemá žádnou moc odvádět ti tvou pozornost, pokud mu ji sám neudělíš. Hlas ega je přelud; nemůžeš očekávat, že ho uslyšíš říkat: „Nejsem skutečné.“ A přece se po tobě nežádá, abys své přeludy rozptýlil sám, ale pouze abys je zhodnotil s ohledem na to, jaké důsledky z nich pro tebe vyplývají. Jestliže je nebudeš chtít, protože si uvědomíš, že tě zbavují míru, budou za tebe z tvé mysli odstraněny.

3. Každá reakce na ego je výzvou k válce, ale válka tě připravuje o mír. V této válce však není žádný soupeř a ty právě k takovému přehodnocujícímu výkladu – jedinému, jež musíš vůbec kdy udělat – potřebuješ dospět, aby sis zajistil mír. Ti, které vnímáš jako své soupeře, jsou částí tvého míru, jehož se však zříkáš, protože na ně útočíš. Jak bys mohl mít něco, čeho se zříkáš? Abys měl, sdílíš, ale sdíleného se přitom sám nezříkáš. Jestliže se tedy vzdáš míru, sám se z něj vyloučíš. Tato podmínka je natolik nepodobná Království, že nemůžeš pochopit stav, který v něm existuje.

4. Tvé minulé učení tě muselo naučit špatným věcem, a to jednoduše proto, že tě neučinilo šťastnými. Už jen z tohoto důvodu by měla být zpochybněna jeho hodnota. Jestliže učení směřuje ke změně, což je vždy jeho účel, jsi spokojený se změnami, jež ti přineslo? Nespokojenost s výsledky učení je totiž signál, že učení selhalo, neboť znamená, že jsi nezískal, co jsi chtěl.

5. Učivo jednoznání představuje opak učiva, které sis zadal sám pro sebe, a opačný je i jeho výsledek. Pokud se tedy z výsledku učení netešíš a pokud chceš, aby byl tento výsledek jiný, je jasné, že je nutné změnit učivo. První změna, již je třeba vykonat, se týká změny zaměření. Smysluplné učivo nemůže být rozporné. Je-li však připravováno dvěma učiteli, z nichž každý věří v diametrálně odlišné myšlenky, nemůže být soudržné. Jestliže pak tyto dva učitelé realizují svůj plán současně, pouze se vzájemně popírají, což vede ke kolísání, ale nikoliv ke změně. Nestálí lidé nemají žádný směr; nedoká-

žou si žádný konkrétní vybrat, protože se nedokážou zřít ani žádného druhého, byť by neexistoval. Jejich rozporné učivo je však učí, že existují oba směry, a proto jim nedává žádný důvod, aby si jeden z nich vybral.

6. Aby mohlo dojít k opravdové změně zaměření, je třeba si plně uvědomit naprostou nesmyslnost takového učebního plánu. Nemůžeš se učit zároveň od dvou učitelů, kteří se neshodují vůbec v ničem. Jejich společný plán přináší neuskutečnitelný učební úkol. Každý z nich tě učí zcela odlišné věci a zcela odlišným způsobem, což by nebylo nemožné, pokud by tě však oba neučil o tobě. Ani jeden z nich nemá vliv na tvou realitu, ale pokud budeš naslouchat oběma, bude se tvoje mysl ohledně otázky, co touto realitou je, zmítat v rozporech.

8.2 II. Rozdíl mezi uvězněním a svobodou

1. Pro volbu však důvod *existuje*. Pouze jeden učitel totiž ví, co je tvoje realita. Je-li cílem jeho učiva odstranit překážky, jež stojí v cestě tomuto vědění, musíš se učit od něj. Ego neví, co se tě snaží naučit; snaží se tě naučit, co jsi, aniž by to však samo vědělo. Je odborníkem pouze na nejistotu a ničemu jinému nerozumí. V roli učitele je tedy ego jak zcela zmatené, tak matoucí. I kdybys dokázal Ducha svatého naprosto ignorovat – což není možné – stále by ses od ega nemohl naučit nic, protože ego nic nezná.

2. Existuje snad nějaký důvod, proč by sis měl vybrat zrovna takového učitele? Dává snad smysl skutečnost, že ignoruje vše, co učí? Je to učitel, ke kterému by se měl obrátit Boží syn, aby našel sám sebe? Ego ti nikdy na nic nedalo rozumnou odpověď. Neměla by tě už jen tvoje vlastní zkušenost s jeho učením dovést k rozhodnutí, že pro tebe není tím správným budoucím učitelem? Ego však tvému učení uškodilo mnohem víc. Učení je radostné, pokud tě vede po tvé přirozené cestě a napomáhá rozvoji toho, co máš. Jestliže však směřuje proti tvé přirozenosti, budeš učením dokonce ztrácet, protože tě bude uvěžňovat. Tvoje vůle je totiž ve tvé přirozenosti, a proto nemůže jít proti ní.

3. Pokud budeš mít svobodnou vůli, nemůže tě tvoje ego naučit vůbec nic, protože mu nebudeš naslouchat. Tvoje vůle není být vězněm, protože tvoje vůle je svobodná. Ego tudíž představuje popření svobodné vůle. Bůh tě nikdy k ničemu nenutí, protože s tebou sdílí Svou vůli. Jeho hlas učí pouze v souladu s Jeho vůlí, ale v tom lekce Ducha svatého nespočívá, protože Jeho vůle je, co jsi. Lekce Ducha svatého spočívá v tom, že tvoje vůle a vůle Boha nemohou být v rozporu, protože jsou totéž. Tím se napravuje vše, co se tě snaží naučit ego. Bez rozporu tedy musí být nejen zaměření učiva, ale také jeho obsah.

4. Ego se tě snaží naučit, že chceš odporovat Boží vůli. Tuto nepřirozenou lekci se však naučit nelze; pokoušet se o to by znamenalo zasahovat do své

vlastní svobody. Dostal by ses totiž do situace, kdy se budeš bát své vůle, protože je svobodná. Duch svatý však stojí proti jakémukoliv uvěznění vůle Božího syna, jelikož ví, že vůle syna je vůle Otce. Duch svatý tě neochvějně vede po cestě svobody a učí tě, jak ignorovat či přehlížet vše, co by tě brzdilo.

Řekli jsme, že Duch svatý tě učí rozdílu mezi bolestí a radostí. To je totéž, jako bychom řekli, že tě učí rozdílu mezi uvězněním a svobodou. Bez jeho pomoci je však rozlišit nedokážeš, neboť jsi sám sebe naučil, že uvěznění je svoboda. Pokud věříš, že jsou jedno a totéž, jak bys je od sebe mohl rozoznat? Můžeš snad požádat část své mysli, která tě naučila věřit, že jsou stejné, aby tě naučila, v čem je jejich rozdíl?

5. Učení Ducha svatého má pouze *jednu* cestu a *jeden* cíl. Jeho cestou je svoboda a jeho cílem je Bůh. Boha si však nemůže představit bez tebe, protože Jeho vůle není *být* bez tebe. Jakmile se naučíš, že tvoje vůle je Boží vůle, nebudeš už chtít být bez Boha, stejně jako On nechce být bez tebe. To je svoboda a to je radost. Budeš-li si je odpírat, budeš Bohu odpírat Jeho království, protože pro ně tě Bůh stvořil.

6. Když jsem řekl, že všechna moc i sláva jsou tvoje, protože Království je Jeho, měl jsem na mysli toto: Boží vůle je bezmezná a právě v ní leží všechna moc i sláva. Nemá hranice v síle, v lásce ani v míru.

V podstatě nemá vůbec žádné hranice, protože její rozšiřování je neomezené a zahrnuje všechny věci, protože všechny věci stvořila, čímž je učinila svou částí. I ty jsi Boží vůlí, neboť tak jsi byl stvořen. Stvořitel tvoří pouze ve Svě podobě, a proto jsi jako On. Jsi částí Boha, jenž je všechna moc i sláva, a tudíž jsi stejně bezmezný jako On.

7. Čeho jiného než veškeré moci a slávy se může Duch svatý dovolávat, aby znovu nastolil Boží království? Žádá tím pouze o to, co Království je; vyžaduje pouze to, aby svou realitu samo přijalo. Jakmile ji přijmeš ty, automaticky přineseš totéž přijetí každému, protože vlastním přijetím přijímáš i všechny ostatní. Prostřednictvím svého uvědomění probudíš i jejich uvědomění a prostřednictvím jejich uvědomění se to tvoje rozšíří. V odpověď na volání po Bohu se probuzení šíří Královstvím snadno a radostně. Je to přirozená reakce každého Božího syna na hlas jeho Stvořitele, protože je to hlas, který mluví za jeho stvoření a za jeho vlastní rozšiřování.

8.3 III. Svaté setkání

1. Sláva na výsostech Bohu i tobě, neboť taková je Jeho vůle. Proste a bude ti dáno, protože už ti *bylo* dáno. Proste o světlo a nauč se, že jsi světlo. Chceš-li pochopení a osvětlení, naučíš se to, neboť tvoje rozhodnutí naučit se je rozhodnutí naslouchat učitelům, jenž světlo zná, a proto tě ho může naučit.

Tvoje učení nemá žádné hranice, protože žádné hranice nemá ani tvoje mysl. Ani učení Ducha svatého nemá žádné hranice, neboť byl stvořen, aby učil. Svě úloze dokonale rozumí a dokonale ji také plní, jelikož je to jeho i tvoje radost.

2. Jen naprosté plnění Boží vůle ti přinese takovou radost a takový mír, které mohou být plně poznány, neboť mohou být i plně prožity. Jakmile bude tento úkol splněn, žádné další prožitky už nebudou.

Avšak touha po jiných prožitcích bude jeho splnění bránit; Boží vůle ti nemůže být vnucována násilím, neboť je prožitkem naprosté ochoty. Duch svatý ví, jak tě tomu může naučit, ale ty nikoliv; proto ho potřebuješ a proto ti ho Bůh dal. Pouze jeho učení přivede tvou vůli k vůli Boží a spojí ji s Jeho mocí a slávou, jež se tak stanou i tvé mocí a slávou. Budeš se o ně dělit stejně, jako se o ně dělí i Bůh, protože sdílení je přirozeným důsledkem jejich existence.

3. Vůle Otce i vůle syna jsou totožné; jsou spojené svým rozšiřováním. Jejich rozšiřování je výsledkem jednoty Otce a syna, kterou si udržují tím, že šíří svou společnou vůli. Jedná se o dokonalé tvoření dokonale stvořených v jednotě s dokonalým Stvořitelem. Otec musí předávat otcovství Svému synu, protože Jeho vlastní otcovství musí být šířeno. Ty, kdo jsi částí Boha, máš svatý úkol šířit Jeho otcovství tím, že ho nebudeš ničím omezovat. Dovol Duchu svatému, aby tě naučil, jak to máš dělat, neboť dozvědět se, co otcovství skutečně znamená, můžeš pouze od Boha samotného.

4. Měj na paměti, že každé setkání s druhým je *svaté* setkání. Jak vidíš toho druhého, uvidíš i sebe. Jak jednáš s ním, budeš jednat i se sebou. Jak smýšlíš o něm, budeš smýšlet i o sobě. Na to nikdy nezapomeň, neboť v druhém se buď najdeš, nebo ztratíš. Kdykoliv se setkají dva Boží synové, dostává se jim další příležitosti ke spáse. Neodcházej od nikoho, aniž bys mu poskytl spásu a aniž bys ji zároveň sám přijal. Neboť jsem s tebou navěky, na tvou památku.

5. Cílem učiva, a to bez ohledu na učitele, kterého si zvolíš, je „poznej sám sebe“; o nic jiného usilovat nelze. Každý hledá sám sebe i moc a slávu, o nichž si myslí, že je ztratil. Kdykoliv jsi tedy s kterýmkoliv bratrem, máš další příležitost je najít. Tvoje moc a sláva jsou v něm, protože jsou tvoje. Ego se pokouší je najít pouze v tobě, protože neví, kde by je mělo hledat. Duch svatý tě učí, že pokud hledíš pouze na sebe, sám sebe nikdy nenajdeš, protože to není, co jsi. Kdykoliv jsi s bratrem, učíš se, co jsi, protože co jsi, učíš. Jeho reakce bude buď bolest, nebo radost, a bude to záviset na tom, jakého učitele budeš následovat. Podle tvého rozhodnutí bude buď uvězněn, nebo osvobozen, a stejně tomu bude i s tebou.

Nikdy nezapomeň na zodpovědnost, kterou vůči němu máš, protože to je zodpovědnost, již máš sám vůči sobě. Dej mu jeho místo v Království, a tím v něm budeš mít i své.

6. Království nemůžeš najít sám, a proto ty, kdo jsi Království, nemůžeš najít ani sám sebe. Abys tedy dosáhl cíle učebního plánu, nemůžeš naslouchat ego, jehož úkolem je zmařit svůj vlastní cíl. Ego to však neví, protože neví nic. Ty to ovšem poznat můžeš; a poznáš, pokud budeš ochoten podívat se na to, co z tebe ego udělalo. Je to tvoje povinnost, neboť jakmile se jednou na jeho výtvar skutečně podíváš, bude to znamenat, že *přijímáš* jednoznání.

Máš snad jinou možnost? Díky svému rozhodnutí přijmout jednoznání pochopíš, proč jsi kdysi při setkání s někým jiným věřil, že *je* někdo jiný. A každé svaté setkání, kterého se zúčastníš naplno, tě naučí, že tak tomu není.

7. Můžeš se setkat pouze s částí sebe samého, protože jsi částí Boha, jenž je vše. Jeho moc a sláva jsou všude, a tudíž z nich nemůžeš být vyloučen ani ty. Ego tě učí, že tvoje síla je jen v tobě, zatímco Duch svatý tě učí, že všechna síla je v Bohu, *a proto* i v tobě. Boží vůle je, aby nikdo netrpěl. Bůh nechce, aby někdo – a to ani ty – trpěl následkem špatného rozhodnutí. Proto ti dal nástroj k jeho nápravě. Prostřednictvím Jeho síly a slávy dojde k úplné nápravě všech špatných rozhodnutí, a tím se ty i tvůj bratr osvobodíš od každé uvězňující myšlenky, kterou má jakákoliv část synovství. Špatná rozhodnutí nemají žádnou moc, protože nejsou pravdivá, a tudíž není pravdivé ani zdánlivé uvěznění, jež přinášejí.

8. Moc a sláva patří výhradně Bohu; a ty také. Bůh dává, cokoliv Mu patří, protože dává ze Sebe a Jemu patří vše. Dávat ze sebe je úkol, který Bůh přidělil i tobě. Pokud jej budeš bezvýhradně plnit, upamatuješ si na to, co *máš* z Něho, a tím si také vzpomeneš, co v Něm jsi. Taková je tvoje moc, a proto nemůžeš být bezmocný. Sláva je tvým darem od Boha, neboť je to, co je On. Budeš-li tedy vidět slávu všude kolem sebe, vzpomeneš si na to, co jsi.

8.4 IV. Dar svobody

1. Boží vůle je, abys zažíval naprostý mír a radost; pokud však pociťuješ něco jiného než jen mír a radost, znamená to, že odmítáš Jeho vůli přijmout. Jeho vůle nekolísá, neboť je navěky neměnná. Jestliže tedy nejsi klidný, může to být jen proto, že nevěříš, že jsi v Bohu. Bůh je však úplně ve všem. Jeho mír je úplný a ty musíš být jeho částí. Vládou ti Jeho zákony, protože vládou všemu. Jeho zákonům sice nemůžeš nepodléhat, ale můžeš se jimi neřídit. Ovšem pokud tak učiníš, a *pouze* pokud tak učiníš, budeš se cítit osamocení a bezradní, protože tím si budeš odpírat všechno.

2. Já jsem přišel jako světlo na svět, jenž si odpírá všechno, a to jednoduše tím, že se od všeho odděluje. Svět tedy představuje iluzi osamocenosti živené strachem z téže samoty, která je jeho iluzí. Řekl jsem, že jsem s tebou po všechny dny až do skonání tohoto věku. Proto jsem *světlo světa*. Jestliže s tebou budu v samotě tohoto světa, samota zmizí; na iluzi osamocenosti nemůžeš trvat, pokud nejsi sám. Mým cílem tedy je přemoci svět. Neútočím na něj, ale mé světlo jej musí rozptýlit právě kvůli tomu, jaký je. Světlo na tmou neútočí, ale rozptyluje ji svým jasem.

A jestliže tě mé světlo doprovází na všech cestách, rozptyluješ ji společně se mnou. Toto světlo bude patřit mně i ti a pak už nebudeš moci přebývat ve tmě a tma nebude moci být nikde, kam půjdeš. Vzpomeneš-li si na mě, vzpomeneš si na sebe i na Boha, jenž mě k tobě poslal.

3. V temnotě jsi žil do té doby, než byla Boží vůle zcela uskutečněna jednou částí synovství, čímž byla zcela uskutečněna i všemi ostatními. Jak jinak by také mohla být uskutečněna *zcela*? Mým posláním bylo jednoduše sjednotit vůli synovství s vůlí Otce tak, že si vůli Otce sám uvědomím. Přišel jsem, abych ti toto uvědomění přinesl; ale svět má s jeho přijetím problém, a to je jeho hlavní problém. Spása přijde, až tento problém zmizí; v takovém smyslu *jsem* spásou světa. Svět mnou však opovrhne a zavrhuje mě, protože svět *je* víra, že láska není možná. Jestliže tedy budeš chtít přijmout skutečnost, že jsem s tebou, odmítneš svět a přijmeš Boha. Má vůle je i Jeho vůle a tvoje rozhodnutí mě vyslyšet je rozhodnutí vyslyšet Jeho hlas a žít v Jeho vůli. Stejně jako mě Bůh poslal za tebou, pošlu já tě za druhými. A půjdu k nim s tebou, abychom je společně naučil míru a jednotě.

4. Myslíš si, že svět potřebuje mír méně než ty? Odmítáš ho světu dát, přestože ho chceš mít sám? Pokud mu ho však nedáš, nezískáš ho. Chceš-li ho ode mě, musíš ho dávat. Uzdravení nepřijde od nikoho zvenčí, a proto musíš přijmout vedení ze svého nitra. Toto vedení však musíš chtít, jinak pro tebe nebude mít žádný smysl. Uzdravení je tedy společný podnik. Já ti mohu říct, co máš dělat, ale ty se mnou musíš spolupracovat tak, že budeš věřit, že vím, co bys měl dělat. Teprve tehdy si v mysli zvolíš, že mě budeš následovat. Bez této volby bys nemohl být uzdraven, protože jejím nepřijetím by ses automaticky rozhodl neuzdravit se, a tím bys jakékoliv uzdravení zne možnil.

5. Uzdravení je odrazem naší společné vůle, což ti musí být naprosto jasné, pokud si uvědomíš, čemu uzdravení slouží. Uzdravení je způsob, kterým se přemůže rozdělení. Rozdělení se přemůže pouze jednotou; dalším rozdělením jej přemoci nelze.

Rozhodnutí k jednotě tedy musí být jednoznačné, aby sama mysl nebyla rozdělená, ale celistvá. Mysl je prostředek, jímž určuješ svůj vlastní stav, protože je to nástroj k rozhodování. Je to síla, kterou rozděluješ nebo spoju-

ješ a v závislosti na níž prožíváš bolest či radost. Mé rozhodnutí nemůže převážit nad tvým rozhodnutím, jelikož tvoje rozhodnutí je stejně silné jako moje. Pokud by tomu tak nebylo, nebyli by si Boží synové rovni. Skrze naše společné rozhodnutí je možné všechno, ale pouze mé bez tvého ti pomoci nemůže. Tvoje vůle je stejně svobodná jako má a samotný Bůh by jí nikdy neodporoval. Nemohu chtít nic, co by zároveň nebylo Boží vůlí. Mohu ti nabídnout svou sílu, aby se tvoje síla stala nepřemožitelnou, ale nemohu se stavět proti tvému rozhodnutí, aniž bych s ním nesoupeřil, a tím se neprotivil vůli, již pro tebe má Bůh.

6. Nic, co Bůh stvořil, nemůže oponovat tvému rozhodnutí, a nic, co Bůh stvořil, nemůže oponovat Jeho vůli. Bůh dal tvé vůli sílu, kterou nemohu než na počest té Jeho uznávat. Pokud chceš být jako já, pomohu tobě, neboť vím, že jsme si podobní.

Chceš-li však být jiný než já, počkám, než své rozhodnutí změníš. Mohu tě učít, ale jen ty se můžeš rozhodnout mému učení naslouchat. Jak jinak by to také mohlo být, jestliže Boží království je svoboda? Svobodě se nelze naučit skrze žádnou tyranii a dokonalou rovnost všech Božích synů nelze přijmout prostřednictvím nadvlády jedné mysli nad druhou. Boží synové si jsou svou vůlí vzájemně rovni, neboť všichni jsou vůlí svého Otce. Přišel jsem, abych tě naučil této – a jen a pouze této – lekci.

7. Kdyby tvoje vůle nebyla mou, nebyla by ani našeho Otce. Znamenalo by to, že jsi svou vůli uvěznil a nedovolil jsi jí, aby byla svobodná. Sám nedokážeš nic, protože sám *nejsi* nic. Já nejsem nic bez Otce a ty nejsi nic beze mě, protože odmítáním Otce odmítáš sám sebe. Budu si tě pamatovat navěky a má vzpomínka na tebe skrývá tvou vzpomínku na sebe. V naší vzájemné vzpomínce pak leží vzpomínka na Boha. A v této vzpomínce se ukrývá tvoje svoboda, protože tvoje svoboda je v Něm.

Připoj se tedy ke mně v Jeho chvále a chvále tebe, jež stvořil. Je to náš dar vděčnosti, o který se podělí s veškerým Svým stvořením, jemuž dává stejným dílem vše, co je přijatelné i pro Něho. Jelikož je přijatelný pro Něho, je to dar svobody, která je Jeho vůlí pro všechny Jeho syny. Budeš-li svobodu dávat, sám se osvobodíš.

8. Svoboda je jediný dar, jež můžeš nabídnout Božím synům, neboť představuje uznání toho, co jsou oni i co je Bůh. Svoboda je tvoření, protože to je láska. Snažíš-li se někoho uvěznit, a to včetně sebe, znamená to, že ho nemiluješ a nemůžeš se s ním ztotožnit. Pokud uvězniš sám sebe, přestaneš si uvědomovat své skutečné ztotožnění se mnou i s Otcem, a tedy ztotožnění, které zahrnuje jak Otce, tak Syna. Nemůže zahrnovat jen jednoho z nich, protože jsi-li částí jednoho, musíš být i částí druhého, neboť jsou jedno. Svatá Trojice je svatá právě *proto*, že je jedna. Pokud se z tohoto svazku vyloučíš, budeš svatou Trojici vnímat jako rozdělenou. Ty však do ní musíš

být začleněn, protože je vším. Dokud v ní nezaumíš své místo a nebudeš plnit svůj úkol jako její část, bude svatá Trojice strádat stejně jako ty. Má-li být poznána její pravda, nemůže být uvězněna žádná její část.

8.5 V. Jednotná vůle synovství

1. Je možné, abys žil v odtržení od své identity, a přesto žil v klidu? Odloučení není řešení, ale falešná představa. Ti, kdo žijí v klamu, věří, že pravda na ně bude útočit, a tudíž ji nevidí, protože dávají přednost klamu. Pravdu hodnotí jako něco, co nechtějí, a proto vnímají své klamné iluze, jež brání poznání. Pomoz jim a v jejich zájmu jim nabídní svou sjednocenou mysl, stejně jako já ti nabízím svou v zájmu té tvé. Sami nedokážeme nic, ale společně se naše mysli spojí do takové síly, která daleko převyšuje sílu jednotlivých částí. Tím, že nebudeme rozdělení, pronikne mysl Boha do naší mysli a naší myslí se i stane. Takováto mysl pak bude nepřemožitelná, protože bude jednotná.

2. Jednotná mysl synovství je dokonalým stvořitelem, neboť zcela odpovídá obrazu Boha, jehož vůlí je. Ze synovství nemůžeš být vyloučen, máš-li pochopit, co je a co jsi ty. Přesvědčením, že máš svou vůli oddělenou od té mé, se vylučuješ z Boží vůle, jíž však jsi. Uzdravit ale znamená *scelit*, a tedy sjednotit se s těmi, kdo jsou jako ty, protože pochopit tvou vzájemnou podobnost znamená poznat Otce. Jestliže je tvoje dokonalost v Něm a pouze v Něm, jak bys ji mohl poznat, aniž bys poznal Jeho? Poznat Boha znamená *poznat sebe sama*. Mezi Bohem a Jeho tvorstvem neexistuje žádné rozdělení. Tuto skutečnost si uvědomíš, až pochopíš, že neexistuje žádné rozdělení mezi tvou a mou vůlí. Přijmi mě a nechej se ozářit Boží láskou. Má realita je tvoje i Jeho. Spojením své mysli s mou dáš najevo, že si uvědomuješ, že Boží vůle je jen jedna.

3. Boží jednota a naše jednota nejsou oddělené, protože Jeho jednota zahrnuje i tu naši. Spojit se se mnou znamená navrátit ti Jeho sílu, neboť ji sdílíme. Nabízím ti sice pouze poznání Jeho síly, kterou máš v sobě, ale právě v ní spočívá všechna pravda. Spojíme-li se, spojíme se i s Bohem. Sláva spojení Boha a Jeho synů! Všechna sláva leží v nich, *protože* jsou spojeni. Zázraky, jež konáme, jsou svědectvím Otcovy vůle pro Jeho syny a zároveň naší radosti ze spojení s Jeho vůlí pro nás.

4. Jestliže se spojíš se mnou, spojíš se bez ega, neboť já jsem se ega v sobě zřekl, a proto se s tvým egem spojit nemohu. Naše spojení tedy představuje cestu, jak se vzdáš svého ega. Pravda v obou z nás totiž stojí mimo hranice ega. Bůh je zárukou, že ego překročíme, a já toto přesvědčení sdílím za nás za oba i za všechny ostatní. Všem Božím dětem vracím Jeho mír, protože mi jej daroval pro nás všechny. Nic nemůže vítězně obstát před naší spojenou vůlí, jelikož nic nemůže vítězně obstát před vůlí Boží.

5. Chtěl bys znát Boží vůli? Požádej mě o ni a najdeš ji, protože já ji znám. Neodepřu ti nic, neboť Bůh neodpírá nic mně. Musíme jen společně kráčet zpět k Bohu, který je naším domovem. Kdykoliv naši cestu k míru naruší strach, znamená to, že se k nám na naší pouti snaží připojit ego; ale nemůže. Tuší, že bude poraženo, a jeho porážka ho přivádí k zuřivosti; má pocit, že bylo odmítnuto, a proto se uchyluje k odvetným úderům. Proti jeho odvetě jste však chráněni, protože já jsem s tebou. Na této cestě sis za svého průvodce vybral *místo* ega mě. Nesnaž se tedy držet se nás obou, jinak se budeš pokoušet jít různými směry a zabloudíš.

6. Cesta ega není moje, ale není ani tvoje. Duch svatý má pro všechny myslí jeden směr, a to ten, jež naučil i mě a který je také tvůj. Jeho směr nesmíme kvůli klamným představám ztratit z dohledu, neboť pouze iluze jiného směru může zahalit ten, pro nějž hovoří Boží hlas v nás všech. Nikdy neuděl egu takovou moc, aby do této cesty zasahovalo. Samo totiž žádnou moc nemá, protože naše cesta vede k pravdě. Opusť všechny iluze a přenes se přes všechny snahy ega tě zadržovat. Já jdu před tebou, protože jsem ego už překročil. Chyť se mě tedy za ruku, protože i ty chceš ego překročit. Má síla nikdy nebude nedostatečná, a jestliže ji budeš chtít se mnou sdílet, sdílet ji budeš. Dávám ti ji ochotně a rád, neboť tě potřebuji stejně, jako ty potřebuješ mě.

8.6 VI. Boží poklad

1. Jsme spojená vůle synovství, jehož celistvost je pro všechny. Společně se vydáváme na zpáteční cestu a na ní pak postupně přibíráme své bratry. Svou rostoucí sílu nabízíme všem ostatním, aby i oni mohli odložit slabost a připojit svou sílu k naší. Boží přijetí čeká na nás na všechny a Bůh nás přivítá stejně, jako já vítám tebe. Nezapomínej na Boží království kvůli ničemu, co ti může nabídnout svět.

2. Svět sice nemůže sílu a slávu Boha i Jeho svatých synů ničím obohatit, ale budou-li na něj synové upírat svůj zrak, může je oslepit a Boha před nimi skrýt. Jestliže však budeš svůj pohled směřovat ke světu, Boha nepoznáš, protože pouze jeden z nich je pravdivý. Přišel jsem, abych ti řekl, že není na tobě zvolit si, který z nich to je. Kdyby bylo, zničil bys sám sebe. Vůle Boha však nebyla zničit Jeho stvoření, neboť je stvořil pro věčnost. Jeho vůle tě tedy ochránila; nikoliv však před tebou samými, ale před tvou iluzí o sobě.

3. Chvalme Boha, jehož svět odmítá, neboť nad Jeho královstvím nemá svět žádnou moc. Nikdo, kdo byl stvořen Bohem, nemůže nalézt radost v ničem jiném než ve věčném; ne však proto, že by mu bylo něco jiného odpíráno, ale protože nic jiného mu není hodno. Co Bůh a Jeho synové stvoří, je věčné a v tom (a jen a pouze v tom) spočívá jejich radost.

4. Poslechni si příběh o marnotratném synovi a dozvíš se, co je opravdový Boží poklad, a tedy i tvůj poklad: tento syn milujícího otce opustil svůj domov, protože si myslel, že prohýřil vše za věci, které neměly žádnou cenu, ačkoliv v té době si jejich bezcennost neuvědomoval. Styděl se vrátit ke svému otci, neboť se domníval, že mu ublížil. Když však přece jen přišel zpět domů, uvítal ho otec s radostí, protože právě jeho syn *byl* jeho pokladem; nic jiného nechtěl.

5. Bůh chce pouze Svého syna, protože Jeho syn je Jeho jediný poklad. Ty chceš svá stvoření stejně jako On ta Svá. Tvoje stvoření jsou darem svaté Trojici, neboť byla stvořena z vděčnosti za tvoje stvoření. Neopustí tě, stejně jako ty jsi neopustil svého Stvořitele, ale rozšíří tvoje stvoření, stejně jako se Bůh rozšířil na tebe. Mohou se snad stvoření samotného Boha radovat z něčeho, co není skutečné? A co jiného je skutečné než Boží stvoření a stvoření těch, kdo byli stvořeni jako Jeho? Tvoje stvoření tě milují stejně, jako ty miluješ svého Otce za dar stvoření. Neexistuje žádný jiný dar, jenž by byl věčný, a proto neexistuje žádný jiný dar, který by byl pravdivý. Jak bys tedy mohl přijímat nebo dávat cokoliv jiného a na oplátku očekávat radost? A co jiného než radost bys měl chtít? Nevytvořil jsi ani sám sebe ani svou roli. Pouze ses rozhodl, že si ani jedno nezasluhuješ. Svou cenu si však odejmout nemůžeš, protože jsi Boží poklad, a čeho si cení Bůh, je drahocenné. O ceně takového pokladu nelze pochybovat, neboť je určena tím, že Bůh s ním sdílí sám sebe, a tak navěky stanovuje jeho hodnotu.

6. Váš úkol je obohatit Boží poklad stvořením svého pokladu. Jeho vůle je vůle *pro* tebe. Tvoření by ti nikdy neodepřel, protože právě v něm spočívá Jeho radost. A svou radost nenajdeš jinak, než jak ji nachází Bůh. Jeho radost spočívala ve tvém stvoření; Své otcovství na tebe rozšiřuje proto, aby ses sám mohl rozšiřovat jako On. Jestliže to nechápeš, pak proto, že nechápeš Jeho. Nikdo, kdo nepřijme svůj úkol, nemůže porozumět tomu, co tímto úkolem je, a nikdo nemůže přijmout svůj úkol, pokud neví, co je *on* sám. Tvoření je Boží vůle. Jeho vůle tě stvořila k tomu, abys tvořil. A jelikož tvoje vůle nebyla stvořena jako oddělená od Jeho, musíš chtít totéž co On.

7. „Neochotná vůle“ neznamená nic, protože se jedná o protimluv, jenž ve skutečnosti nemá žádný význam. Pokud si myslíš, že nejsi ochotný mít stejnou vůli jako Bůh, nemyslíš. Boží vůle je myšlení a myšlením ji nelze popřít. Bůh sám sebe nepopírá, a proto Jeho synové, kteří jsou jako On, nemohou popírat sami sebe ani Jeho. Jejich myšlení je však natolik mocné, že přejí-li si, mohou mysl Božího syna uvěznit. Takovéto rozhodnutí mu sice znemožní, aby poznal svou úlohu, ale před jeho Stvořitelem ji nikdy neskryje. A jelikož není neznámá jeho Stvořiteli, je pro něho vždy poznatelná.

8. Existuje pouze jediná otázka, již bys sám sobě měl položit: „Chci vědět, jakou vůli pro mě má můj Otec?“ Nebude ji skrývat. Mně ji odhalil, protože

jsem Ho o ni poprosil, a dozvěděl jsem se, co už mi dal. Naším úkolem je pracovat společně, neboť ve vzájemném odloučení nemůžeme pracovat vůbec. Veškerá moc Božího syna leží v nás všech, ale nikoliv v žádném z nás odděleně. Bůh by nechtěl, abychom byli sami, jelikož *On* nechce být sám.

Proto stvořil Svého syna a dal mu moc tvořit společně se Sebou. Naše stvoření jsou stejně svatá jako my, kdo jsme synové samotného Boha, a tudíž stejně svatý jako *On*. Skrze svá stvoření šíříme svou lásku, a tím narůstá radost svaté Trojice. Nechápeš to, protože ty, kdo jsi pokladem samotného Boha, se nepovažuješ za drahocenné. A za tohoto předpokladu nemůžeš chápat nic.

9. Já i Bůh známe cenu, kterou ti přisuzuje. Má oddanost vůči tobě pochází z Něho, neboť se zrodila na základě toho, že znám sám sebe i Boha. Nemůžeme být oddělení. Koho Bůh spojil, nelze rozdělit, a Bůh se sebou spojil všechny Své syny. Můžeš snad žít v odloučení od svého života a bytí? Cesta k Bohu tedy představuje pouze opětné probuzení povědomí o tom, kde a co navěky jsi. Je to cesta, na níž není zapotřebí překonat žádnou vzdálenost; cesta k cíli, který se nikdy nezměnil. Pravdu lze pouze prožít. Nelze ji popsat a nelze ji vysvětlit. Mohu tě přivést k tomu, aby sis uvědomil podmínky pravdy, ale prožitek patří Bohu. Společně můžeme její podmínky splnit, ale pravda na tebe sestoupí už sama.

10. Co je Boží vůli pro tebe, *je* tvoje. Dal Svou vůli Své mu pokladu, a to je naopak jeho poklad. Kde je tvůj poklad, tam je tvoje i Jeho srdce. Ty, kdo jsi Bohem milovaný, jsi obdarovaný. To se ode mě nauč, a osvobodíš tak svatou vůli všech, kdo jsou stejně obdarováni jako ty.

8.7 VII. Tělo jako komunikační prostředek

1. Útok je vždy fyzický. Pokud ti tedy do mysli vstoupí v jakékoliv podobě, znamená to, že se ztotožňuješ s tělem, neboť takto tělo interpretuje ego. Abys přijal jeho výklad, nemusíš útočit fyzicky. Přijímáš jej už pouhou vírou, že ti útok může přinést něco, co chceš. Pokud bys tomu nevěřil. Útok by tě vůbec nelákal. Budeš-li se stavět na roveň tělu, budeš vždy pociťovat sklíčenost. Jestliže o sobě Boží dítě přemýšlí tímto způsobem, znevažuje samo sebe a stejně vidí i své bratry. Poněvadž však samo sebe může najít pouze v nich, odřezává se svým postojem od spásy.

2. Pamatuj si, že Duch svatý považuje tělo pouze za komunikační prostředek. Jelikož tedy tělo představuje komunikační spojení mezi Bohem a Jeho odloučenými syny, interpretuje Duch svatý vše, co jsi udělal, s ohledem na to, co je. Ego se prostřednictvím těla odděluje, zatímco Duch svatý se skrze něj dostává k druhým. Své bratry nevnímáš stejně jako Duch svatý, protože nepovažuješ tělo za výhradní nástroj ke spojení myslí a k jejich sjednocení s

myslí tvou i mou. Takovýto přístup k tělu zcela změní pohled, jímž tvoje mysl vidí jeho hodnotu. Samo o sobě však žádnou hodnotu nemá.

3. Budeš-li tělo používat k útoku, bude pro tebe nebezpečné. Budeš-li ho ovšem využívat pouze k tomu, aby ses dostal k myslím těch, kdo věří, že jsou svým tělem, a naučíš-li je *pomocí* těla, že tomu tak není, pochopíš sílu myslí, která přebývá ve vás obou. Jestliže tedy tělo použiješ jen a pouze k tomuto účelu, nebudeš ho moci používat k útoku.

Ve službě sjednocení se mění na nádhernou lekci ve spojení, jež má význam tak dlouho, dokud spojení *trvá*. To je způsob, kterým Bůh přeměňuje to, co jsi omezil. Na neomezené. Duch svatý nevidí tělo jako ty, protože ví, že jedinou všudypřítomnou a existující realitou je služba, kterou tato věc prokazuje Bohu v rámci funkce, již jí Bůh dává.

4. Komunikace odloučení ukončuje, zatímco útok ho posiluje. Tělo je krásné nebo ošklivé, mírumilovné či surové, prospěšné nebo škodlivé, a to vše podle toho, k čemu ho používáme. V těle druhého uvidíš stejný způsob využití, který jsi přidělil svému tělu.

Jestliže se tělo stane prostředkem, jež dáš Duchu svatému, aby jej použil v zájmu jednoty synovství, uvidíš ho z fyzického hlediska pouze takové, jaké skutečně je. Použiješ-li ho pro pravdu, uvidíš ho pravdivě. Pokud ho však použiješ nesprávně, budeš ho i nesprávně chápat, což jsi už v podstatě už udělal tím, že jsi ho nesprávně použil. Jestliže si budeš cokoli vykládat jinak než Duch svatý, nebudeš k tomu mít důvěru. To tě přivede k nenávisti, útoku a ztrátě míru.

5. Všechny ztráty však pramení jen z tvého neporozumění. Žádná skutečná ztráta totiž není možná. Pokud ale budeš na svého bratra nahlížet jako na fyzickou bytost, bude pro tebe jeho i tvoje moc a sláva „ztracená“. Zaútočil jsi na něho, ovšem nejdříve jsi musel zaútočit sám na sebe. Pro svou vlastní spásu, která mu musí přinést jeho, ho tak vnímat nesmíš. Nedovol mu, aby sám sebe ve tvé mysli znevažoval, ale vysvobod' ho z jeho víry v malost, čímž se zároveň vymaníš i z područí své malosti. Je tvou částí, a proto je svatý. Ty jsi mou částí, a proto jsi svatý. Komunikovat s částí samotného Boha znamená dostat se až za Království k jejímu Stvořiteli, a to prostřednictvím Jeho hlasu, jež zřídil jako tvou součást.

6. Raduj se tedy, že sám nedokážeš nic. Nejsi totiž ze sebe. On, ze kterého jsi, chce, abys měl moc a slávu, jejichž pomocí můžeš zcela uskutečnit Jeho svatou vůli, pokud ji ovšem pro sebe přijmeš. Neodejmul ti Svě dary, ale ty věříš, že jsi je odejmul Jemu. Nedovol, aby jakýkoliv Boží syn zůstal skrytý Jeho jménu, protože Jeho jméno je i tvoje jméno.

7. *Bible* říká, že slovo (čili myšlenka) se stalo tělem. To však není ve skutečnosti možné, neboť se to týká domnělého posunu jednoho řádu reality do jiného. Různé řády reality však existují pouze zdánlivě, stejně jako různé

stupně zázraků. Myšlenku nelze přeměnit v tělo jinak než vírou, jelikož myšlenka není hmotná. Myšlení ale představuje komunikaci, pro niž může být tělo použito. V podstatě se jedná o jediný přirozený způsob využití, který mu může být přidělen. Používat tělo nepřirozeně znamená pustit ze zřetele zámer Ducha svatého, a tudíž zastřít cíl jeho učebního plánu.

8. Pro žáka neexistuje nic tak frustrujícího jako učivo, jemuž se nemůže naučit. V takovém případě má totiž pocit, že je nepřiměřené, což logicky vede k malomyslnosti. Být postaven do bezvýchodné učební situace je nejvíce deprimující věc na světě; a v podstatě je to hlavní důvod, proč je tak deprimující samotný svět. Učivo Ducha svatého však nikdy deprimující není, protože je to učivo radosti. Kdykoliv se v reakci na učení vynoří malomyslnost, znamená to, že jsi pustil ze zřetele skutečný cíl plánu.

9. V tomto světě není jako celistvé vnímáno ani tělo. Lidé vidí jeho smysl, jako by byl roztržštěn do mnoha funkcí, které spolu souvisejí buď jen trochu, nebo vůbec, čímž podléhají dojmu, že mu vládne chaos. Pokud je řízeno egem, chaos mu opravdu vládne. Pokud je však řízeno Duchem svatým, pak nikoliv. V jeho službách se stává nástrojem, jehož prostřednictvím může ta část myslí, již ses snažil oddělit od ducha, překonat své zkreslené představy a k duchu se vrátit. Chrám ega se tedy mění na chrám Ducha svatého, kde je oddanost egu nahrazena oddaností Duchu. V tomto smyslu se tedy tělo opravdu stává chrámem pro Boha; přebývá v něm Jeho hlas a řídí jeho využití v souladu s tím, k čemu je určeno.

10. Uzdravení přichází jako výsledek využití těla výhradně ke komunikaci. Jelikož se jedná o jeho přirozené využití, uzdravuje tím, že sceluje, což je také přirozené. Mysl je celistvá a věřit, že jedna její část je tělesná, není její správná interpretace. Mysl nelze přeměnit ve hmotu, ale může se *hmotou* projevit, pokud využívá tělo k tomu, aby hranice hmoty překročilo, a aby se tak umožnilo její rozšiřování. Mysl nekončí na hranici těla, neboť pokud by tam končila, bránila by svému vlastnímu záměru. Mysl, která by byla takto zablokovaná, by se pak dobrovolně dostávala do stavu, kdy by snadno podléhala útoku, protože se obrátila sama proti sobě.

11. Jediný způsob, jak si zajistit pomoc a uzdravení, tedy spočívá v odstranění překážek. Pomoc a uzdravení jsou obvyklé projevy myslí, jež funguje *skrze* tělo, ale nikoliv *v* něm. Jestliže mysl věří, že je jejím cílem tělo, začne jeho smysl vnímat zkresleně; bude tak bránit vlastnímu rozšiřování za jeho hranice, čímž si přivodí nemoc, protože bude napomáhat rozvoji oddělení. Vnímat tělo jako oddělenou entitu nemůže přinést nic jiného než nemoc, protože oddělené není. Komunikační nástroj totiž přestává být užitečný, je-li použit k jinému účelu než ke komunikaci. Využít jej tedy jako nástroj k útoku se rovná evidentnímu neporozumění jeho smyslu.

12. Komunikovat znamená *spojovat*, zatímco útočit znamená *rozdělovat*. Jak bys mohl obojí dělat s toutéž věcí, a přitom netrpět? Vnímání těla může být sjednoceno pouze jednotným cílem. Tím se mysl zbaví pokušení vidět tělo v mnoha světlech a odevzdá je zcela do rukou jediného světla, v němž může být skutečně pochopeno. Zaměřovat učební nástroj s učebním cílem představuje klíčové nedorozumění, které brání pochopení obou. Učení musí vést za hranice těla k obnovení síly mysli, jež v něm přebývá. Toho lze dosáhnout pouze tehdy, pokud se mysl dostane k jiným myslím a sama sebe ve svém rozšiřování nezaráží. Takovéto zbrzdění je příčinou všech nemocí, protože jedinou funkcí mysli je rozšiřování.

13. Opakem radosti je sklíčenost. Vyvolává-li tedy učení místo radosti sklíčenost, je jasné, že nenasloucháš radostnému Božímu učiteli a neučíš se jeho lekcím. Vidět tělo jinak než jako komunikační prostředek znamená omezovat si svou mysl a ubližovat sám sobě. Zdraví tedy není nic jiného než jednotný účel. Jestliže svěříš tělo účelu mysli, nabude celistvosti, neboť účelem mysli je jednota. Útok může být pouze smyšleným účelem těla, protože s výjimkou toho, že tvoří „schránu“ mysli, nemá tělo účel vůbec žádný.

14. Tělo nepředstavuje tvoje hranice a myšlenka se nemůže stát tělem. Mysl se však může prostřednictvím těla projevovat, pokud ho ovšem překročí a nebude ho považovat za omezení. Kdykoliv tedy vnímáš druhého tak, jako by byl omezen tělem či se omezoval pouze na tělo, převádíš jeho omezení i na sebe. Jsi snad ochoten tuto skutečnost přijmout i přesto, že hlavním záměrem učení je z omezení se vymanit? Považovat tělo za prostředek k útoku a věřit, že jeho výsledkem by mohla být radost, jednoznačně ukazuje na to, že jsi špatný žák. Přijal jsi totiž učební cíl, který je v jasném rozporu s jednotným záměrem učiva, a jenž navíc narušuje jeho schopnost přijmout tento záměr za vlastní.

15. Radost je jednotný záměr a jednotný záměr je pouze Boží záměr. Je-li tedy tvůj záměr jednotný, je to i záměr Boha. Věříš-li, že se můžeš do Jeho záměru vměšovat, potřebuješ spásu. Odsuzuješ sám sebe, ale odsuzování nepochází z Boha. Není tudíž pravdivé a pravdivé nejsou ani žádné jeho zdánlivé následky. Jestliže vidíš bratra jako tělo, odsuzuješ ho, protože jsi odsoudil sám sebe. Pokud je však veškeré odsuzování neskutečné – a neskutečné musí být, neboť je to určitá forma útoku – nemůže mít žádné následky.

16. Nedopust', abys trpěl smyšlenými následky něčeho, co není pravda. Osvobod' si mysl od přesvědčení, že je to možné. Všechna tvoje naděje na vysvobození se ukrývá právě v naprosté nereálnosti takovéto možnosti. Jakou jinou nadějí bys snad chtěl mít? Od iluzí se oprostíš tak, že jim nebudíš věřit. Neexistuje žádný útok, ale *existuje* nebo cíl neomezená komunikace, a tedy neomezená síla a celistvost. Síla celistvosti leží v rozšiřování.

Nebudeš-li si uvěžňovat myšlení na tomto světě, otevřeš si mysl k tvoření v Bohu.

8.8 VIII. Tělo jako prostředek nebo cíl

1. Přístup k tělu odráží přístup k útok. Definice ega jsou dětinské a vždy založené na jeho víře, *k čemu* má daná věc sloužit. Není totiž schopno opravdového zobecnění, a co vidí, ztotožňuje s funkcí, kterou této věci připisuje; neztotožňuje ji však s tím, co *je*. Podle ega slouží tělo k tomu, aby se jeho prostřednictvím útočilo. Jelikož tě tedy považuje za totožné s tělem, učí tě, že ty sloužíš k tomu, aby se tebou útočilo. Tělo pak není zdrojem svého vlastního zdraví. Zdravotní stav těla tedy spočívá výhradně v tom, jak si vykládáš jeho funkci.

Funkce představují část bytí, jelikož z něj pocházejí, ale tento vztah není oboustranný. Celek sice skutečně definuje své části, ale části nedefinují celek. A přesto vědět zčásti znamená *vědět zcela*, a to kvůli základnímu rozdílu mezi věděním a vnímáním. Co se týče vnímání, skládá se celek z částí, jež lze oddělit a znovu složit v jiném uspořádání. Ale vědění se nikdy nemění, a proto je jeho uspořádání trvalé. Představa vztahů mezi částí a celkem má tedy smysl pouze v rovině vnímání, kde může dojít ke změně. V jiném případě není mezi částí a celkem žádný rozdíl.

Tělo existuje ve světě, který zdánlivě obsahuje dva hlasy, jež bojují o to, kdo si ho přivlastní. V takto vnímaném schématu je na tělo nahlíženo tak, jako by bylo schopno přenášet svou oddanost od jednoho k druhému a považovat jak zdraví, tak nemoc za smysluplné. Ego však, jako ostatně vždy, zásadně zaměňuje prostředek a cíl. Tělo pokládá za cíl, a tudíž pro ně nemá žádné skutečné využití, protože tělo ve skutečnosti cíl *není*. Určitě sis všiml pozoruhodné vlastnosti každého cíle, které ego přijalo za vlastní: jakmile ho dosáhneš, *neuspokojí tě*. Proto je ego nuceno se bez ustání posunovat od jednoho cíle k druhému, a tím tě udržovat v naději, že ti má stále co nabídnout.

2. Vypořádat se s vírou ega, že tělo je cíl, je nesmírně obtížné, neboť je zároveň neoddelitelně spjata s vírou, že útok je cíl. Ego má velký zájem na nemoci. Jsi-li nemocný, jak bys mohl odporovat pevnému přesvědčení ega, že nejsi nezranitelný? Z pohledu ega se jedná o velice přitažlivý argument, protože zastírá jasný útok, jenž má na svědomí vznik nemoci. Pokud by sis to uvědomil a zároveň se rozhodl neútočit, nemohl bys postojí ega poskytovat takovéto křivé svědectví.

3. Vnímat nemoc jako falešného svědka je těžké, neboť si neuvědomuješ, že nemoc je v naprostém rozporu s tím, co chceš. Takovýto svědek se pak zdá být nevinný a důvěryhodný, protože jsi ho nepodrobil řádnému křížové-

mu výsledku. Jinak bys nemohl nemoc považovat za tak přesvědčivého svědka, jež hovoří ve prospěch stanoviska ego.

Ovšem ti, kdo chtějí ego, mají sklony k jeho obhajobě, a proto by měl být jejich výběr svědků nebo cíl pochybný už od samého začátku. Ego nepovolává svědky, kteří by měli na jeho případ jiný názor, ale Duch svatý také ne. Jak už jsem říkal, je soud funkcí Ducha svatého, k jejímuž vykonávání je dokonale vybaven. Ego jako soudce však neumí vynášet nezaujaté soudy. Jestliže tedy povolá nějakého svědka, už předtím si z něj udělalo svého spojence.

4. Tělo samo o sobě nemá žádnou funkci, protože není cílem. Ego ho však za cíl považuje, neboť tím zamlžuje jeho skutečnou funkci. A takový je účel všeho, co ego dělá. Jeho záměr spočívá výhradně v tom, aby nebralo ohled na funkci čehokoliv. Nemocné tělo nemá vůbec žádný smysl; nemůže ho mít, protože nemoc není to, k čemu bylo tělo určeno. Nemoc by byla smysluplná pouze tehdy, pokud by byly pravdivé dvě základní domněnky, podle nichž přistupuje ego k tělu: tělo slouží k útoku a ty jsi tělo. Bez těchto předpokladů by nemoc byla nemyslitelná.

5. Nemoc je určitý projev toho, že ti může být ublíženo. Je dokladem tvé křehkosti, zranitelnosti a krajní potřeby závislosti na vnějším vedení. Ego ji využívá jako svůj nejlepší argument pro tvou potřebu *jeho* vedení. Předepisuje ti nesčetné recepty, s jejichž pomocí by ses měl vyhnout katastrofickým následkům. Duch svatý, který si je této situace naprosto dobře vědom, se však nezabývá tím, aby ji vůbec analyzoval. Jsou-li totiž vstupní údaje nesignifikantní, nemá význam je analyzovat. Funkcí pravdy je shromáždit takové informace, jež jsou pravdivé. Nezáleží na tom, *jak* se vypořádáš s chybou; žádný způsob nevede k ničemu. Čím komplikovanější jsou výsledky, tím obtížnější pro nebo cíl tebe může být uvědomit si jejich nicotu; ovšem abys pravdivě posoudil všechny možné důsledky, které vznikají na základě výchozích předpokladů, není nutné je zkoumat.

6. Učební nástroj není učitel; nemůže ti říct, jak se cítíš. Nevíš to, protože jsi přijal zmatek a nejasnosti, jež způsobilo ego, a proto věříš, že učební nástroj ti *dokáže* sdělit, jak se cítíš. Nemoc je tedy jen další příklad toho, že trváš na vedení učitele, který nezná odpověď. Ego není schopno vědět, jak se cítíš. Když jsem řekl, že ego neví nic, vyjádřil jsem jedinou věc, jež je pro ego zcela pravdivá. Z toho vyplývá jeden zásadní důsledek: skutečnou existenci má pouze vědění; ego však žádné vědění nemá, a proto také nemá žádnou existenci.

7. Pravděpodobně se zeptáš, jak může být hlas něčeho, co neexistuje, tak neodbytný. Zamyslel ses už někdy nad tím, jakou rušivou sílu má to, co chceš, i když to není skutečné? Existuje mnoho příkladů, které ilustrují, jak může to, co chceš, narušit vnímání. Nikdo nemůže zpochybňovat, že ego

dokáže nesmírně šikovně vytvářet živé argumenty. A nikdo nemůže zpochybňovat ani tvou ochotu mu naslouchat, dokud se nerozhodneš přijmout jen a jen pravdu. Budeš-li ego ignorovat, zmizí. Hlas Ducha svatého je stejně silný jako tvoje ochota mu naslouchat. Silnější však být nemůže, protože tím by ti zasahoval do svobody volby, již se snaží v tobě obnovit, a nikoliv oslabit.

8. Duch svatý tě učí používat tělo jen k tomu, aby ses dostal ke svým bratrům, a aby tak mohl skrze tebe předávat své poselství. Tím se uzdraví oni, a tudíž i ty. Vše, co se používá v souladu s představou Ducha svatého, je odolné vůči nemoci. A naopak vše, co se používá jinak, nemocné je. Nedovol, aby bylo tělo zrcadlem tvou rozdělené mysli. Nedovol, aby se stalo obrazem tvého vlastního vnímání malosti. Nedovol, aby odráželo tvoje rozhodnutí útočit.

Zdraví je přirozeným stavem všeho, co přenecháme výkladu Ducha svatého, který v ničem nevidí žádný útok. Zdraví je výsledkem zřeknutí se všech pokusů používat tělo bez lásky. Zdraví je začátkem správného pohledu na život pod vedením jediného učitele, jenž ví, co je život, neboť hovoří přímo ve jménu života.

8.9 IX. Uzdravení jako napravené vnímání

1. Jak už jsem říkal, Duch svatý je odpověď, a to odpověď na všechno, protože ví, co onou odpovědí na všechno je. Ego neví, co je skutečná otázka, ačkoliv jich samo pokládá nesčetně. Ty se jí však můžeš dozvědět, jakmile se naučíš zpochybňovat cenu ega, a tím si vybuduješ schopnost správně hodnotit jeho otázky. Až tě bude ego svádět k nemoci, neproste Ducha svatého, aby ti uzdravil tělo, neboť to by znamenalo, že přijímáš přesvědčení ega, že tělo je skutečným cílem uzdravení. Raději požádej, aby tě Duch svatý naučil správnému *vnímání* těla, jelikož pouze vnímání může být zkreslené. Pouze vnímání může být nezdravé, protože pouze vnímání může být špatné.

2. Špatné vnímání je přání, aby věci byly takové, jaké nejsou. Realita všeho je však zcela neškodná, protože naprostá neškodnost je podmínkou jeho reality. Je to zároveň podmínka, která je nezbytná k tomu, aby sis ty tuto realitu uvědomil. Realitu nemusíš hledat; ona bude hledat tě a také tě najde, až splníš její podmínky. Její podmínky jsou částí toho, co je. A tato část je pouze na tobě, zatímco zbytek je na ní. Stačí, abys splnil jen tento malý úkol, a to proto, že tvoje malá role je dostatečně mocná na to, aby ti přinesla celek. Přijmi tedy svůj malý díl a dovol, aby byl tvůj i celek.

3. Celistvost uzdravuje, protože pochází z mysli. Všechny formy nemoci jsou fyzickými projevy strachu z probuzení. Jsou to pokusy prodloužit spánek z obavy před probuzením. Jedná se tedy o žalostný způsob, jak se sna-

žit neprozřít tím, že schopnosti vidět odejmeme její účinnost. „Odpočívej v pokoji“ je požehnání živým, a nikoliv mrtvým, protože odpočinek pramení z probuzení, a nikoliv ze spánku. Spánek představuje odstraňování, zatímco probuzení spojování. Sny jsou iluze spojování, protože odrážejí zkrácené pojetí ega o tom, co spojování je. Duch svatý však má pro spánek dobré využití a sny může upotřebit ve prospěch probuzení, pokud mu to ovšem dovolíš.

4. Jak se po probuzení cítíš, je projevem toho, k čemu jsi spánek využil. Komu jsi ho dal? Kterému učiteli jsi ho svěřil? Kdykoliv se probudíš sklíčením, znamená to, že jsi jej nesvěřil Duchu svatému. Pouze pokud se probudíš v radostné náladě, využil jsi spánek v souladu se záměrem Ducha svatého. Jestliže jej ovšem zneužiješ ve prospěch nemoci, může tě „omámit“. Spánek je forma smrti, stejně jako je smrt forma nevědomí. Naprosté nevědomí však není možné. Odpočívat v pokoji můžeš pouze proto, že jsi vzhůru.

5. Uzdravení je osvobození od strachu z probuzení a slouží jako náhrada za rozhodnutí probudit se. Rozhodnutí se probudit odráží vůli milovat, neboť veškeré uzdravení se týká výměny strachu za lásku. Duch svatý nerozlišuje mezi mírou omylu, protože pokud by učil, že jedna forma nemoci je závažnější než jiná, učil by tím, že jeden omyl může být skutečnější než jiný. Jeho úkolem je rozlišit pouze mezi falešným a pravdivým a falešné pravdivým nahradit.

6. Ego, jež chce mysl vždy oslabit, se snaží ji oddělit od těla, a tím ji zničit. I přesto však věří, že ho chrání. Věří totiž, že mysl je nebezpečná a že odstranění mysli přinese uzdravení. Odstranit mysl však není možné; pokoušel by ses totiž udělat nic z něčeho, co stvořil Bůh. Ego sice opovrhne slabostí, ale všemožně se snaží ji podněcovat. Ego chce pouze to, co nenávidí, a takovýto postoj považuje za zcela rozumný. Jelikož věří v útok, útok i chce.

7. *Bible* ti přikazuje, abys byl dokonalý, napravoval všechny omyly, nepřemýšlel o tělu jako o oddělené jednotce a konal všechny věci v mém jménu. Mé jméno však nepatří výhradně mně, protože ty a já máme společnou identitu. Boží jméno je jen jedno a ti je přikazováno, abys vykonával dílo lásky, protože tuto jednotu sdílíme. Naše mysli jsou celistvé, jelikož jsou jednotné. Jsi-li nemocný, vzdaluješ se ode mě. A přesto se nemůžeš vzdálit *jen* ode mě; vzdálit se můžeš pouze od sebe a ode mě.

8. Určitě sis už začal uvědomovat, že toto je velmi praktický kurz, který myslí vážně to, co říká. Nežádal bych tě, abys dělal věci, jež udělat nedokážeš, a není možné, abych já dokázal udělat něco, co bys nedokázal ani ty. S ohledem na tuto skutečnost ti doslova nic nezabrání, abys udělal přesně to, o co tě požádám. V ničem tě neomezují, protože tě v ničem neomezuje ani Bůh. Jestliže tedy omezuješ sám sebe, nejsme jedné mysli, a to znamená

nemoc. Nikoliv však nemoc těla, ale nemoc mysli. Všechny formy nemoci jsou projevem rozdělené mysli, která nepřijímá jednotný záměr.

9. Sjednocení záměru je tedy jediný způsob, jakým Duch svatý uzdravuje. Jedná se totiž o jedinou rovinu, v níž je uzdravení smysluplné. Uzdravit chaotický myšlenkový systém lze tím, že v něm znovu nastolíme smysl. Tvým úkolem je pouze splnit podmínky smyslu, neboť smysl sám patří Bohu. Tvůj návrat ke smyslu je však nezbytný pro Jeho smysl, protože tvůj smysl je částí Jeho smyslu.

Tvoje uzdravení je tedy částí Jeho zdraví, jelikož je částí Jeho celistvosti. Bůh o ni sice nemůže přijít, ale ty si ji nemusíš uvědomovat. I přesto je to Jeho vůle pro tebe a Jeho vůle musí trvat navěky a ve všem.

9. KAPITOLA: Přijetí jednoznání

9.1 Přijetí skutečnosti

1. Strach z Boží vůle je jedno z nejpodivnějších přesvědčení, které kdy lidská mysl vytvořila. K tomu by nemohlo dojít, kdyby mysl nebyla silně rozštěpena, a neumožnila tak, aby se bála toho, co ve skutečnosti je. Realita však nepředstavuje žádnou „hrozbu“ pro nic kromě klamných představ; realita může pouze obhajovat pravdu. Už sám fakt, že Boží vůle, již jsi, je vnímána jako děsivá, dokládá, že se bojíš toho, co jsi. Nebojíš se tedy Boží vůle, ale své vůle.

2. Tvá vůle není totožná s vůlí ega, a proto je ego proti tobě. Co se jeví jako strach z Boha, je ve skutečnosti strach z tvé vlastní reality. Ve stavu panického strachu však není možné se ničemu naučit. Je-li cílem tohoto kurzu pomoci ti upamatovat se na to, co jsi, a pokud věříš, že co jsi, je děsivé, pak z toho vyplývá, že si lekce kurzu osvojit nemůžeš. Avšak důvod, proč bys měl kurz absolvovat, je právě skutečnost, že nevíš, co jsi.

3. Jestliže nevíš, co je tvoje skutečná realita, jak bys mohl vědět, zda je děsivá, či nikoliv? Spojení pravdy a strachu je obzvláště nepatřičné v myslích těch, kdo nevědí, a pravda je. Znamenalo by totiž, že si svévolně spojuješ něco, co neznáš, s něčím, co nechceš. Je tedy jasné, že soudíš něco, čeho si nejsi vůbec vědomí. Tím se dostáváš do podivné situace, ze které lze uniknout pouze za pomoci průvodce, jenž ví, co tvoje realita je. Cílem tohoto průvodce je pouze ti připomenout, co chceš. Nepokouší se ti vnutit cizí vůli, ale jen se co nejusilovněji snaží, a to v rámci mezí, které mu sám stanovuješ, přimět tě znovu si uvědomit svou vlastní vůli.

4. Svou vůli jsi odsunul mimo hranice vědomí, kde sice zůstává, ale kde ti nemůže pomoci. Když jsem říkal, že úkolem Ducha svatého je oddělit ti v mysli pravdivé od falešného, měl jsem na mysli, že Duch svatý má moc prozkoumat to, co jsi ukryl, a ve skrývaném rozpoznat Boží vůli. Tím, že ji rozpozná, ji pak za skutečnou uznáš i ty, protože Duch svatý přebývá ve tvé mysli, a proto je tvou realitou. Jestliže ti tedy způsob, jakým vnímá tvou mysl, přinese zpět její realitu, pomůže ti vzpomenout si, co opravdu jsi. Strach při tomto procesu může vycházet jediné z toho, co si myslíš, že ztratíš. Mít však můžeš jen to, co vidí Duch svatý.

5. Už mnohokrát jsem zdůrazňoval, že Duch svatý po tobě nikdy nebude chtít, abys cokoliv obětoval. Budeš-li však sám od sebe žádat oběť vlastní reality, bude ti muset Duch svatý připomenout, že to není Boží vůle, protože to není tvoje vůle. Mezi tvou a Boží vůlí není totiž žádný rozdíl. Kdybys neměl rozdělenou mysl, poznal bys, že vůle je spása, neboť je to komunikace.

6. Pokud komunikuje každá strana v jiném jazyce, nedomluví se. Ty a tvůj Stvořitel můžeš komunikovat prostřednictvím tvoření, protože to a pouze to je tvoje společná vůle. Nejednotná mysl nemůže komunikovat, protože mluví ve prospěch více věcí. Tím však přichází o schopnost komunikovat vůbec, a to jednoduše proto, že zmatená komunikace nemůže přinést žádný výsledek. Jakékoliv sdělení lze předat pouze tehdy, pokud dává smysl. Jak smysluplné tedy může být tvoje sdělení, jestliže žádáš o něco, co nechceš? Avšak pokud se bojíš své vůle, žádáš přesně o to.

7. Možná si trváš na tom, že ti Duch svatý neodpovídá, ale snad by bylo rozumnější, kdyby ses zamyslel nad tím, jaký jsi tazatel. Nežádáš jen o to, co chceš. Bojíš se totiž, že bys to mohl dostat, a také bys to dostal. Proto své žádosti vytrvale směřuješ na učitele, jenž ti nemůže dát, co chceš. Od něho se nikdy nemůžeš dozvědět, co to je, a to ti přináší iluzi bezpečí. V bezpečí však nelze být před pravdou, ale pouze v pravdě. Jediné bezpečí je realita. Tvoje vůle je tvoje spása, protože je stejná jako Boží vůle. Odloučení pak není nic jiného než víra, že jsou odlišné.

8. Žádná rozumná mysl nemůže věřit, že její vůle je mocnější než Boží vůle. Pokud tedy mysl věří, že její vůle je jiná než Jeho, může dojít k přesvědčení, že buď žádný Bůh není, nebo že Jeho vůle je děsivá. První možnost se týká ateistů a druhá mučedníků, kteří věří, že Bůh si žádá oběti. Obě ovšem vyvolávají panický strach, protože ateista věří, že je sám, a mučedník věří, že ho Bůh trýzní. Nikdo ale nechce ani opuštěnost, ani odplatu, ačkoliv mnozí usilují o obojí. Mohl bys snad Ducha svatého prosit o takovéto „dary“ a doopravdy očekávat, že je dostaneš? Nemůže ti dát nic, co nechceš. Jestliže žádáš univerzálního dárce o něco, co nechceš, žádáš o něco, co ti nemůže být dáno, protože to nikdy nebylo stvořeno. A nikdy to nebylo stvořeno, jelikož to nikdy nebyla tvoje vůle.

9. Jednoho dne se musí každý upamatovat na Boží vůli, neboť jednoho dne musí každý poznat sám sebe. Toto poznání představuje poznání, že jeho vůle a Boží vůle jsou jedno. V přítomnosti pravdy nejsou žádní nevěřící a žádné oběti. V bezpečí reality je strach zcela nesmyslný. Popírat, co je, se může pouze zdát děsivé. Strach nemůže být skutečný bez příčiny, ale jediná příčina je Bůh. Bůh je láska a Boha chceš. To je tvoje vůle. Požádáš-li o to, budeš vyslyšen, protože tím budeš žádat pouze o to, co ti náleží.

10. Pokud poprosíš Ducha svatého o něco, co by ti mohlo ublížit, nemůže tě vyslyšet, protože ti nemůže nic ublížit, a svou prosbou tudíž nežádáš o nic. Jakékoliv přání, jež vychází z ega, je přáním ničeho a prosit o to není žádost. Je to pouze odmítnutí ve formě žádosti. Duch svatý se však nezabývá formou, protože si uvědomuje pouze význam. Ego navíc nemůže Ducha svatého poprosit vůbec o nic, protože v komunikaci mezi nimi došlo k naprostému selhání. Ty však můžeš Ducha svatého požádat o všechno: tvoje

žádosti jsou skutečné, neboť pocházejí z tvé správné mysli. Zapřel by snad Duch svatý Boží vůli? A mohl by ji snad v Božím synu nepoznat?

11. Neuvědomuješ si, jakým nesmírným množstvím energie plýtváš na popírání pravdy. Co bys řekl o někom, kdo se vytrvale snaží o nemožné a věří, že dosáhnout toho znamená uspět? Víra, že být šťastný znamená mít nemožné, je v naprostém rozporu s principem tvoření. Bůh by nemohl chtít, aby štěstí záviselo na něčem, co nikdy nemůžeš mít.

Skutečnost, že Bůh je láska, nevyžaduje víru, ale přijetí. Ačkoliv fakta samozřejmě můžeš popírat, nemůžeš je změnit. Pokud si zakryješ oči rukama, neuvidíš nic, neboť tím zabráníš uplatnění zákonů vidění. Jestliže pak budeš popírat lásku, nepoznáš ji, protože zákonem jejího bytí je tvoje spolupráce. Nemůžeš změnit zákony, jež jsi nevytvořil, a zákony štěstí byly stvořeny pro tebe, ale nikoliv tebou.

12. Jakákoliv snaha popřít to, co je, musí být děsivá, a je-li takováto snaha silná, vyvolá panický strach. Z vůle, která – ačkoliv je to nemožné – jde proti realitě, lze udělat velmi neodbytný cíl, přestože jej vůbec nechceš. Zamysli se však nad důsledky tohoto podivného rozhodnutí: tvoje mysl je oddaná něčemu, co nechceš. Jak skutečná může takováto oddanost být? Jestliže něco nechceš, znamená to, že to nikdy nebylo stvořeno. A jestliže to nikdy nebylo stvořeno, není to nic. Můžeš být skutečně oddaný ničemu? 13. Bůh tě ve Své oddanosti k tobě stvořil jako oddané všemu a to, čemu jsi oddán, ti také dal. Jinak bys nebyl stvořen jako dokonalý. Realita je všechno; a protože jsi skutečný, máš všechno. Nemůžeš udělat nic, co není skutečné, protože absence reality je děsivá a strach nemůže být stvořen. Dokud budeš věřit, že strach je možný, nebudeš tvořit. Protichůdné řády reality zbavují realitu smyslu, ale realita je smysl.

14. Pamatuj si tedy, že Boží vůle je možná a že nic jiného nikdy možné nebude. V tom spočívá ono prosté přijetí reality, protože pouze ta je skutečná. Pokud realitu zkreslíš, nemůžeš ji poznat. Budeš prožívat úzkost, sklíčenost a nakonec panický strach, protože se budeš pokoušet udělat sám ze sebe něco nereálného. Jestliže se budeš takto cítit, nesnaž se hledat pravdu nikde mimo sebe, neboť pravda může být pouze v tobě. A proto si řekni: 9.2 II. Odpověď na modlitbu

Kristus je ve mně, a kde je on, musí být i Bůh, neboť Kristus je Jeho část.

9.2 II. Odpověď na modlitbu

1. Každý, kdo se někdy pokusil využít modlitbu k tomu, aby o něco požádal, prožil jakýsi zdánlivý neúspěch. To platí nejen ve spojení s konkrétními věcmi, jež by mohly být škodlivé, ale také ve spojení se žádostmi, které jsou v naprostém souladu s tímto kurzem. Obzvláště druhý případ by mohl být

nesprávně vykládán jako „důkaz“, že smyslem kurzu není to, co říká. Musíš si však uvědomit, že kurz uvádí, a to opakovaně, že jeho smyslem je osvobození od strachu.

2. Předpokládejme tedy, že to, o co žádáš Ducha svatého, skutečně chceš, ale stále se toho bojíš. Co bys v takovém případě úspěšně získal, by však už nebylo to, co chceš. Proto se určitých konkrétních forem uzdravení nedocílíš, i když *stavu* uzdravení ano. Člověk může například žádat o fyzické uzdravení, protože má strach z tělesné újmy. Zároveň ovšem, pokud by byl po fyzické stránce uzdraven, by pro něho mohlo být ohrožení jeho myšlenkového systému mnohem děsivější než jeho tělesné projevy. V takovém případě tedy ve skutečnosti nežádá o osvobození od strachu, ale o odstranění příznaku, jež si sám vybral. Takováto prosba tudíž vůbec není prosbou o uzdravení.

3. *Bible* zdůrazňuje, že všechny modlitby budou vyslyšeny, a to je neodiskutovatelná pravda. Už sám fakt, že Duch svatý byl o něco požádán, je zárukou odpovědi. Současně je však jisté, že žádná jeho odpověď nebude nikdy taková, aby v tobě zvýšila strach. Je možné, že jeho odpověď neuslyšíš, ovšem není možné, že by se ztratily. Existuje řada odpovědí, které jsi sice dostal, ale doposud nezaslechl. Ujišťuji tě, že na tebe čekají.

4. Chceš-li mít jistotu, že tvoje modlitby budou vyslyšeny, nikdy nepochybuj o Božím synu. Neměj o něm žádné pochybnosti, neboť tvoje víra v něj představuje tvou víru v sebe. Chceš-li poznat Boha i Jeho odpověď, věř ve mě, neboť moje víra v tebe je neotřesitelná. Můžeš snad upřímně žádat Ducha svatého, a přitom pochybovat o svém bratru? Věř, že slova tvého bratra jsou pravdivá, protože vycházejí z pravdy, již má v sobě. Jestliže se pak s touto pravdou spojíš, jeho slova *budou* pravdivá. Stejně jako slyšíš jeho, uslyšíš i mě. Naslouchat pravdě je jediný možný způsob, jakým ji lze uslyšet a nakonec poznat.

5. O poselství, které ti tvůj bratr předá, rozhoduješ ty. Co ti říká? Co chceš, aby ti říkal? Jak se ho rozhodneš vidět, bude určující pro sdělení, jež obdržíš. Pamatuj si, že v něm přebývá Duch svatý a skrze něj k tobě promlouvá jeho hlas. Co jiného než pravdu by ti pak tak svatý bratr mohl říci? Ovšem nasloucháš jí? Tvůj bratr možná neví, kdo je, ale v jeho mysli je světlo, které to ví. Toto světlo ti dokáže proniknout do mysli; dokáže jeho slova obdařit pravdou a ti umožnit, abys je slyšel. Jeho slova jsou odpovědí Ducha svatého. Je tvoje víra v bratra natolik silná, abys je slyšel?

6. Nemůžeš se modlit sám za sebe, stejně jako nemůžeš najít radost sám pro sebe. *Modlitba* představuje jen jiný termín pro *začlenění* a je řízena Duchem svatým v souladu s Božími zákony. Spása přichází od tvého bratra. Duch svatý se rozšiřuje z jeho mysli na tvou, a tím odpovídá tobě. Hlas, jenž mluví za Boha, nemůžeš slyšet pouze sám v sobě, protože nejsi sám. A jeho

odpověď je jen pro toho, kým opravdu jsi. Důvěru, kterou k tobě chovám, nepoznáš jinak, než že ji budeš rozšiřovat. Pokud radu Ducha svatého neuslyšíš ve druhých, nebudeš jí důvěřovat a nebudeš věřit, že je určena tobě. Musí být pro tvého bratra, *protože* je pro tebe. Stvořil by snad Bůh nějaký hlas, jenž by byl jen pro tebe? Uslyšel bys jeho odpověď, kdyby neodpovídal všem Božím synům?

7. Miluji tě kvůli pravdě, kterou máš v sobě, a stejně tak tě miluje i Bůh. Svým klamáním můžeš obelhat sám sebe, ale nikoliv mne. Jelikož vím, co jsi, nemohu o tobě pochybovat. Slyším v tobě jen Ducha svatého, jenž se mnou skrze tebe hovoří. Chceš-li mě slyšet, naslouchej bratrům, ve kterých mluví Boží hlas. Odpověď na všechny modlitby leží v nich. Budeš vyslyšen, jakmile uslyšíš odpověď v každém ze svých bratrů. Nenaslouchej ničemu jinému, protože jinak pravdu neuslyšíš.

8. Věř ve své bratry, jelikož já věřím v tobě, a dozvíš se, že má víra v tebe je oprávněná. Věř ve mě tak, že budeš věřit v ně, a to kvůli tomu, co jim Bůh dal. Vyslyší tě, pokud se naučíš od nich žádat pouze pravdu. Nežádej o dary, aniž bys jim zároveň sám nějaké dával, neboť jen tak se dozvíš, že jsi obdarován. Půjdeš-li touto cestou, budeš hledat pravdu, již máš v sobě. Tato cesta nevede kolem tebe, ale k tobě. Jestliže budeš v Božích synech slyšet jen Boží odpověď, budeš vyslyšen.

9. Nevěřit znamená *být proti* nebo *útočit*, zatímco věřit znamená přijmout a podporovat. Věřit neznamená být důvěřivý, ale přijmout a vážit si. Čemu nevěříš, toho si nevážíš a za něco, čeho si neceníš, nemůžeš být vděčný. Za každý soud zaplatíš určitou cenu, protože soudit znamená *stanovit cenu*. A jakou cenu stanovíš, takovou zaplatíš.

10. Jestliže placení spojuješ se získáváním, stanovuješ nízkou cenu, ale budeš požadovat vysoký zisk. V takovém případě ovšem zapomínáš, že ocenit znamená *ohodnotit*, a tvůj zisk bude tedy úměrný tomu, jakou hodnotu dané věci přičkneš.

Spojuješ-li placení s dáváním, nemůžeš ho vnímat jako ztrátu, ale uvědomuješ si vzájemný vztah mezi dáváním a získáváním. S ohledem na hodnotu, kterou na oplátku dostaneš, tedy stanovíš cenu vysoko. Určit co nejnižší cenu a očekávat, že za ni získáš mnoho, tedy znamená *nebrat zřetel na hodnotu*, což v konečném důsledku vyústí v situaci, kdy si nebudeš vážit toho, co dostaneš, a proto to nebudeš ani chtít.

11. Nikdy tedy nezapomínej, že cenu toho, co obdržíš, stanovuješ tím, co dáváš. Věřit, že je možné získat hodně za málo, je totéž jako věřit, že s Bohem můžeš smlouvat. Boží zákony jsou vždy spravedlivé a naprosto důsledné. Získáváš tím, že dáváš. Získat však znamená přijmout, a nikoliv dostat. Nemůžeš nemít, ale můžeš nevědět, že máš. Ochota dávat pak přináší uznání, že máš, a pouze prostřednictvím takovéto ochoty můžeš po-

znat, co máš. Co dáváš, tedy určuje hodnotu, již pak přisuzuješ tomu, co máš, a zároveň tím přesně stanovuješ, do jaké míry chceš to, co máš.

12. Ducha svatého tedy můžeš žádat o něco pouze tak, že mu budeš dávat, a dávat mu můžeš jen tam, kde ho vidíš. Budeš-li ho vidět v každém bratru, zamysli se nad tím, kolik od něho budeš žádat a kolik obdržíš. Nic ti neodepře, protože ani ty jsi mu nic neodepřel, a proto můžeš všechno sdílet. Takto a pouze takto se ti může dostat jeho odpovědi, neboť jeho odpověď je to jediné, o co můžeš žádat a co můžeš chtít. Každému tedy říkej následující:

Jelikož chci poznat sám sebe, vidím tě jako Božího syna a svého bratra.

9.3 III. Náprava omylu

1. Ostražitost ega vůči omylům jiného ega není ten druh bdělosti, který by Duch svatý chtěl, aby sis ty uchoval. Ego je kritické z hlediska „smyslu“, jež reprezentuje. Takovému smyslu rozumí, protože je pro ně rozumný. Duchu svatému však nedává vůbec žádný smysl.

2. Ego si myslí, že upozorňovat na chyby a „opravovat“ je je laskavé, správné a prospěšné. Pro ego je takovýto pohled zcela smysluplný, protože si neuvědomuje, co jsou omyly a co je náprava. Zdrojem omylů je totiž právě ego a jejich náprava spočívá ve zřeknutí se ega. Jestliže opravuješ bratra, říkáš mu, že nemá pravdu. Možná se zrovna nechová rozumně, a promlouvá-li z něj ego, jinak se chovat ani nemůže. Tvým úkolem je i přesto mu sdělit, že má pravdu. Pokud však mluví hloupě, neřekneš mu to slovy; potřebuje nápravu v jiné rovině, protože i jeho omyl leží v jiné rovině. Stále má pravdu, protože je Božím synem, ale jeho ego nikdy, a to bez ohledu na to, co říká či dělá.

3. Upozorňuješ-li na omyly ega svého bratra, znamená to, že na něho nahlížíš skrze vlastní ego, protože Duch svatý jeho omyly nevidí. To *musí* být pravda, neboť mezi egem a Duchem svatým neprobíhá žádná komunikace. Ego nedává žádný smysl, a proto se Duch svatý nesnaží pochopit nic, co z něho pochází. A jelikož to nechápe, ani to nesoudí, protože ví, že nic, co dělá ego, nemá vůbec žádný význam.

4. Pokud jakkoliv reaguješ na omyly, nenasloucháš Duchu svatému. On je totiž přehlídí, ale jestliže ty jim věnuješ pozornost, znamená to, že ho neslyšíš. Neslyšíš-li ho, posloucháš své ego, a tím jsi stejně nerozumný jako bratr, jehož chyby vnímáš. Takto nemůže vypadat náprava. Jedná se tu však o něco víc než jen o absenci nápravy pro něj: jedná se o zřeknutí se nápravy v tobě samém.

5. Jestliže se bratr chová nerozumně, můžeš ho uzdravit jen tak, že v něm budeš vnímat pouze rozumnost. Pokud budeš vnímat a přijímat jeho chyby,

budeš zároveň přijímat i své chyby. Chceš-li však své chyby svěřit Duchu svatému, musíš totéž udělat i s omyly svého bratra. Dokud se tento proces nestane tím jediným způsobem, jakým budeš přistupovat ke všem omylům, nepochopíš, jak lze všechny omyly napravit. Není to totéž, jako když jsem ti říkal, že se učíš tomu, co učíš? Tvůj bratr má pravdu stejně jako ty a pokud si myslíš, že tomu tak není, odsuzuješ sám sebe.

6. Ty nemůžeš sám sebe napravit; bylo by tedy možné, abys napravit někoho jiného? Můžeš ho však vidět v pravdivém světle, neboť tak můžeš vidět i sám sebe. Není na tobě, abys svého bratra měnil, ale pouze ho přijal takového, jaký je. Jeho omyly nevycházejí z pravdy, která v něm je, a jen tato pravda je tvoje. Jeho omyly nemohou tuto skutečnost změnit a zároveň nemohou mít ani žádný vliv na pravdu, jež je v tobě. Vnímat chyby ve druhém a reagovat na ně, jako by byly skutečné, znamená skutečnými je pro sebe udělat. Za to budeš muset zaplatit; ne však proto, abys byl potrestán, ale proto, že následuješ špatného průvodce, a tudíž scházíš ze správné cesty.

7. Chyby tvého bratra nejsou jeho, stejně jako tvoje chyby nejsou tvoje. Jestliže přijmeš jeho chyby jako skutečné, zaútočíš sám na sebe. Chceš-li tedy najít svou správnou cestu a udržet se na ní, vnímej vedle sebe pouze pravdu, protože kráčíš společně. Duch svatý odpouští vše v tobě i ve tvém bratru. Jeho chyby jsou mu odpuštěny společně s tvými. Stejně jako láska není ani jednoznání odloučené a odloučené být nemůže, jelikož vychází z lásky. Pokusíš-li se jakkoliv napravit bratra, znamená to, že věříš, že napravit můžeš, což je ovšem pouze namyšlenost ega. Náprava patří Bohu, který namyšlenost nezná.

8. Duch svatý odpouští vše, protože vše bylo stvořeno Bohem. Nesnaž se převzít jeho úkol, jinak zapomeneš na ten svůj. Přijmi jen svůj úkol v čase, jímž je uzdravovat, protože k tomu je čas určen. Pro věčnost ti Bůh dal jiný úkol, a to tvořit. Nemusíš se mu naučit, ale musíš se ho naučit chtít. K tomu bylo učení uděláno. Představuje způsob, jakým Duch svatý využívá schopnost, kterou nepotřebuješ, ale již jsi udělal. Svěť mu ji! Vždyť nevíš, jak bys ji měl správně použít. Naučí tě, jak vidět sám sebe bez odsuzování, a to tím, že se bez odsuzování naučíš pohlížet na vše. Odsuzování pak pro tebe nebude skutečné a všechna tvoje provinění ti budou odpuštěna.

9.4 IV. Plán odpuštění Ducha svatého

1. Jednoznání je pro všechny, protože je to způsob, jak napravit přesvědčení, že cokoli je jen pro tebe. Odpouštět znamená přehlížet; svůj pohled tedy směřuj až za hranice chyby a nedovol, aby na ní záviselo tvoje vnímání, neboť věříš tomu, čemu věří tvoje vnímání. Chceš-li poznat sám sebe, přijmi za pravdivé pouze to, jaký tvůj bratr doopravdy je. Jestliže ho budeš vnímat

jinak, nedozvíš se, co jsi, protože ho budeš vidět nepravdivě. Měj vždy na paměti, že tvoje identita je společná a že v jejím sdílení tkví její realita.

2. Ve jednoznání sice máš svou roli, ale sestavení plánu jednoznání k ní nepatří. Nevíš, jak přehlížet chyby, neboť jinak by ses jich nedopouštěl. Věřit, že je buď neděláš vůbec, nebo že je můžeš napravit bez pomoci průvodce k nápravě, by byla jen další chyba. Jestliže nebudeš tohoto průvodce následovat, nebudou tvoje chyby odčiněny. Plán jednoznání tedy není tvůj, a to kvůli tvým nedostatečným představám o tom, co jsi. Toto omezení je totiž bod, kde pramení všechny omyly. Cestu k jejich nápravě tedy sice nevytváříš ty, ale byla *pro tebe* stvořena.

3. Jednoznání představuje lekci sdílení, kterou se musíš naučit, protože *jak sdílet jsi* zapomněl. Duch svatý ti pouze připomíná přirozený způsob využití tvých schopností. Tím, že přehodnocuje schopnost útočit jako schopnost sdílet, mění vše, co jsi udělal, v to, co stvořil Bůh. Chceš-li toho dosáhnout skrze něj, nemůžeš na své schopnosti nahlížet ze zorného úhlu ega, neboť tak je budeš soudit stejně jako ono. Veškerá jejich škodlivost spočívá pouze v jejich hodnocení egem, zatímco veškerá jejich užitečnost spočívá v tom, jak je hodnotí Duch svatý.

4. I ego má však plán na odpuštění, protože ty nějaký vyžaduješ, třebaže ne od toho správného učitele. Plán ega je samozřejmě nesmyslný a nefunguje. Budeš-li se jím řídit, dostaneš se pouze do bezvýhodné situace, kam tě ostatně ego zavádí pokaždé. Jeho plánem je přimět tě, abys chybu nejprve jasně viděl a teprve pak ji přehlížel. Jak bys však mohl přehlížet něco, z čeho jsi udělal realitu? Realitu jsi z chyby udělal tím, že ji jasně vidíš, a proto ji *nemůžeš* přehlížet. V takovém případě je ego nuceno odvolávat se na „záhady“ a trvá na tom, že musíš kvůli své záchraně přijmout něco, co postrádá smysl. Mnozí se o to už v mém jménu pokusil, ale zapomněl, že má slova vždy dávají naprostý smysl, protože pocházejí z Boha. Jsou stejně rozumná teď, jako byla vždy, neboť vyjadřují myšlenky, jež jsou věčné.

5. Odpuštění, které se učíš ode mě, nepoužívá strach jako nástroj k nápravě strachu a ani nedělá z neskutečného realitu, již pak ničí. Odpuštění skrze Ducha svatého spočívá jednoduše v tom, že přehlížíš chybu od samého začátku, a tím pro tebe nikdy nebude skutečná. Nedovol, aby ti do mysli vstoupilo jakékoliv přesvědčení o její reálnosti, protože jinak budeš zároveň věřit, že aby ti bylo odpuštěno, musíš odčinit, co jsi udělal. Co nemá žádný následek, neexistuje a z pohledu Ducha svatého následky chyby neexistují. Tím, že vytrvale a důsledně ruší všechny její následky, a to všude a po všech stránkách, tě učí a současně dokazuje, že ego neexistuje.

6. Řiď se tedy učením Ducha svatého o odpuštění, protože odpuštění je jeho úkol a ví, jak ho perfektně splnit. To jsem měl na mysli, když jsem řekl, že zázraky jsou přirozené, a že když se nedějí, nejde něco tak, jak má. Zá-

zraky jsou jen projevem tvé ochoty řídit se plánem spásy Ducha svatého, přestože si uvědomuješ, že nechápeš, co tímto plánem je. Jeho práce není tvůj úkol, a dokud tuto skutečnost nepřijmeš, nedozvíš se, co je tvůj úkol.

7. Záměna úkolů je pro ego tak typická, že teď by ti už měla být celkem jasná. Ego věří, že všechny úkoly patří jemu, ačkoliv nemá ani ponětí o tom, jaké úkoly to jsou. To je však víc než pouhá záměna; je to mimořádně nebezpečná kombinace velkorysosti a zmatku, která způsobuje, že ego je náchylné zaútočit na kohokoliv a cokoliv, aniž by k tomu mělo sebenepatrnější důvod. A přesně to ego dělá. Jeho reakce jsou nevypočitatelné, protože nemá nejmenší představu o tom, co vnímá.

8. Nemáš-li ani ponětí o tom, co se děje, jak přiměřená může být tvoje reakce? Měl by ses sám sebe ptát, a to bez ohledu na to, jak si danou reakci zdůvodňuješ, zda je nepředvídatelnost ega tou správnou vlastností, již bys očekával od spolehlivého průvodce. Znova ti opakuji, že předpoklady ega k tomu, aby se mohlo stát průvodcem, jsou mimořádně nevyhovující a zvolit si ho za učitele spásy je tedy nanejvýš špatné rozhodnutí. Kdokoliv si za svého průvodce zvolí někoho naprosto nerozumného, musí být sám naprosto nerozumný. A navíc ani není pravda, že by sis nerozumnost tohoto průvodce neuvědomoval. Uvědomuješ si ji, protože si ji uvědomuji já, a hodnotíš ji podle stejných kritérií jako já.

9. Ego má doslova na kahanku a jeho dny už jsou sečteny. Neměj strach z Posledního soudu, ale přivítej jej a na nic nečekej, neboť čas vyměřený egu je zapůjčený z tvé věčnosti. Toto je druhý příchod, který znamená pouze *návrat rozumu*. Mohlo by se tedy jednat o něco děsivého? 10. Co jiného než fantazie by mohlo být děsivé? A kdo jiný se obrací k fantazii než ten, kdo nemá naději, že najde uspokojení v realitě? Ve fantazii však nikdy uspokojení nenajdeš, a jediná tvoje naděje tedy spočívá ve změně smýšlení o realitě.

Bůh může mít pravdu pouze tehdy, pokud se rozhodneš, že není pravdivé tvrzení, že realita je děsivá. A ujišťuji tě, že Bůh pravdu *má*. Buď tedy rád, že ses mýlil, neboť ses mýlil jen proto, že jsi nevěděl, kdo doopravdy jsi. Kdybys to věděl, mýlit by ses nemohl, stejně jako se nemýlí Bůh.

11. Nemožné se může odehrát pouze ve fantazii. Hledáš-li realitu ve svých představách, nikdy ji nenajdeš. Najdeš v nich však množství symbolů, jež ovšem patří egu. Nesnaž se v nich ale dobrat žádného smyslu; žádný totiž nemají, stejně jako představy, do kterých jsou zasazeny. Pohádky mohou být buď příjemné, nebo děsivé, ale nikoho by ani nenapadlo je nazývat pravdivými. Věřit jim mohou děti, a tak jsou pro ně nakrátko pravdivé. Když však přijde realita, je fantazie pryč. Neznamená to však, že do té doby byla realita pryč; druhý příchod tedy představuje uvědomění si reality, ale nikoliv její návrat.

12. Pohled, mé dítě, realita je zde. Patří ti i mně a Bohu a přináší naprosté uspokojení nám všem. Pouze toto vědomí uzdravuje, protože to je vědomí pravdy.

9.5 V. Neuzdravený léčitel

1. Plán odpuštění ega je uplatňován mnohem více než Boží plán, protože jej uskutečňují i neuzdravení léčitelé, a proto tedy vychází z ega. Pojďme se nyní podrobněji zabývat neuzdraveným léčitelem. Už ze své podstaty se pokouší dát něco, co sám neobdržel.

Je-li neuzdravený léčitel například teolog, bude možná vycházet z následujícího předpokladu: „Jsem bídný hříšník a ty také.“ Je-li jím psychoterapeut, pravděpodobně bude spíše stavět na stejně neuvěřitelné domněnce, že útok je skutečný jak pro něho samotného, tak pro pacienta, ale ani pro jednoho nemá žádný význam.

2. Už několikrát jsem zdůrazňoval, že přesvědčení ega nemůže být sdíleno, a proto je nereálné. Jak by z něj tedy mohlo jeho „odhalení“ skutečnost udělat? Každý léčitel, jenž hledá pravdu ve fantaziích, musí být neuzdravený, protože neví, kde má pravdu hledat, a proto ani nemá odpověď na otázku uzdravení.

3. Přenést noční můry do světla vědomí je prospěšné, ale pouze k tomu, aby ses dozvěděl, že nejsou skutečné a že nic z toho, co obsahují, nemá žádný význam. Neuzdravený léčitel to však nedokáže, protože tomu nevěří. Všichni neuzdravení léčitelé se tak či onak řídí plánem ega na odpuštění. Jedná-li se o teology, budou pravděpodobně odsuzovat sám sebe, vyučovat odsuzování a obhajovat řešení, které nahání strach. Tím, že odsuzování promítají do Boha, Mu přisuzují touhu po odvetě a bojí se odplaty. Jednají tak, protože se ztotožňují s egem, a jelikož si uvědomují, co ego dělá, odsuzují kvůli této záměně sám sebe. Je pochopitelné, že takovémuuto pojetí se lidé vzpírají, ale vzbouřit se proti němu ještě neznamená v ně nevěřit.

4. Některé novější formy plánu ega jsou stejně neužitečné jako ty starší, protože na formě nezáleží a obsah zůstává nezměněn. V jedné z nich může například psychoterapeut vykládat symboly ega obsažené v noční mýře a poté je využít k tomu, aby dokázal, že daná noční můra je skutečná. Přemění ji tedy ve skutečnost a posléze se pokouší rozptýlit její následky tím, že znevažuje důležitost toho, komu se zdá. To by se sice dalo za léčebný přístup považovat, ale pouze pod podmínkou, že by se i na toho, komu se zdá, pohlíželo jako na nereálného. Je-li však stavěn na roveň myslí, je nápravná síla myslí prostřednictvím Ducha svatého odmítnuta. Jedná se o jasný rozpor, a to dokonce také z pohledu ega, jež si ho i přes všechny své nejasnosti zpravidla uvědomuje.

5. Spočívá-li způsob, jak potlačit strach, v omezení důležitosti mysli, jak by mohlo dojít k nárůstu síly ega? Takovéto očividné neslučitelnosti jsou příčinou skutečnosti, že nikdo doposud doopravdy neobjasnil, co se při psychoterapii děje. Nic skutečného se při ní totiž neděje. Neuzdravenému léčiteli, který se musí učit svým vlastním vyučováním, se neděje nic skutečného. Jeho ego se bude vždy snažit něco z dané situace vytěžit.

Neuzdravený léčitel tedy neví, jak by měl dávat, a proto nemůže ani sdílet. Nemůže napravovat, protože nepůsobí nápravně. Věří, že je zcela na něm, aby pacienta naučil, co je skutečné, ačkoliv to sám neví.

6. Co by se tedy mělo dít? Když Bůh řekl: „Buď světlo!“ světlo *bylo*. Můžeš snad najít světlo analýzou tmy, jak to dělají psychoterapeuti, nebo jako teologové, kteří připouštějí tmu ve svém nitru a hledají vzdálené světlo, jež by ji rozptýlilo, přičemž však kladou důraz na onu vzdálenost? Uzdravení není žádná záhada. Nic se nezmění, dokud nepochopíš, neboť světlo *je* pochopení. „Bídny hříšník“ nemůže být uzdraven bez použití kouzel a bez kouzla si sama sebe nemůže začít vážit ani „nedůležitá mysl“.

7. Obě formy přístupu ega se musejí zákonitě dostat do slepé uličky, a tedy do oné typicky bezvýchodné situace, kam tě ego zavede vždy. Někomu může pomoci, pokud mu naznačíš, kam směřuje; to však není k ničemu, jestliže mu zároveň nepomůžeš jeho stávající směr změnit. Neuzdravený léčitel mu v tom nepomůže, protože nedokáže změnit ani svůj vlastní směr. Jediný smysluplný přínos, který může léčitel mít, je poukázat na příklad někoho, jemuž byl jeho směr změněn a jenž už nevěří v žádné noční můry. Světlo v jeho mysli může tudíž odpovědět tazateli, který se musí rozhodnout s Bohem, že v ní světlo opravdu je, *protože* ho vidí. Tím, že ho léčitel vezme na vědomí, pozná, že tam skutečně je. Takovýmto způsobem se vnímání nakonec mění na vědění: konatel zázraků světlo nejprve vnímá a společně s tím, jak toto světlo neustále rozšiřuje a přijímá, se jeho vjem následně mění v jistotu. Jeho účinky ho totiž ujišťují, že existuje.

8. Terapeut neuzdravuje, ale *nechává uzdravení být*. Může upozornit na tmu, ale sám do ní světlo vnést nemůže, neboť světlo nepochází z něho. Je však *pro* něho, a proto musí být i pro jeho pacienta. Jediným terapeutem je Duch svatý. Uzdravení dává jasně najevo v jakékoliv situaci, v níž působí jako průvodce. Stačí jen, když mu dovolíš, aby splnil svůj úkol, a k tomu žádnou další pomoc nepotřebuje. Přesně ti řekne, co máš udělat, abys pomohl komukoliv, koho za sebou pošle pro pomoc, a bude s ním skrze tebe hovořit, pokud tuto komunikaci nebudeš narušovat. Pamatuj si, že průvodce či rádce si volíš proto, aby ti pomohl; špatná volba tedy pomoc nepřinese. Zároveň však měj na paměti, že správná ano. Důvěřuj mu, protože pomáhat je jeho úkol a protože pochází z Boha. Až přiměješ jiné mysli, aby si uvědomily Ducha svatého skrze něj, a nikoliv skrze tebe, pochopíš, že se neřídíš

zákony tohoto světa. Zákony, kterými se řídíš, však fungují. „Vše, co funguje, je dobré“ je sice rozumný, avšak nedostatečný výrok. Pouze dobré *může* fungovat. Nic jiného nefunguje.

9. Tento kurz ti předkládá velice otevřenou a jednoduchou učební situaci a poskytuje ti průvodce, jenž ti řekne, co máš udělat. Jestliže to uděláš, uvidíš, že to funguje. Výsledky jsou přesvědčivější než slova; přesvědčí tě, že slova jsou pravdivá. Budeš-li následovat toho správného průvodce, naučíš se tu nejjednodušší lekci:

Po jejich ovoci je poznáš a oni poznají sama sebe.

9.6 VI. Přijetí bratra

1. Jak jinak by sis mohl stále více uvědomovat Ducha svatého v sobě, než že si budeš všimnout jeho účinků? Tvoje oči ho nevidí a uši neslyší; jak se dá tedy vůbec vnímat? Vzbuzuješ-li radost a reagují-li na tebe druzí radostí, ačkoliv sám radost nepociťuješ, musí být v tobě něco, co je schopno ji vyvolat. Jestliže je to tedy v tobě a jestliže vidíš, že to u druhých způsobuje radost, znamená to, že se od toho ve svém nitru určitě distancuješ.

2. Připadá ti, že Duch svatý v tobě nevyvolává radost soustavně jen proto, že ty soustavně nepodněcuješ radost v druhých. Jejich reakce na tebe pro tebe představují měřítko hodnocení stálosti Ducha svatého. Pokud jsi však nesoudržný, nebudeš vždy vyvolávat jen radost, a tudíž si ne vždy budeš vědom jeho stálosti. Co nabízíš svému bratru, nabízíš i jemu, protože Duch svatý nemůže dávat víc, než ty nabízíš. Ne že by omezoval to, co dává, ale ty omezuješ to, co můžeš obdržet. Rozhodnutí obdržet je rozhodnutí přijmout.

3. Jestliže jsou bratři tvou součástí, přijmeš je? Pouze oni tě mohou naučit, co jsi, neboť tvoje učení je výsledkem toho, co ty jsi naučil je. Co požaduješ v druhých, požaduješ i v sobě; a jakmile to v nich požaduješ, začne to pro tebe být skutečné. Bůh má jen jednoho syna; všechny zná jako jeden celek.

Pouze Bůh sám je víc než oni, ale oni nejsou méně než on. Chtěl bys poznat, co to znamená? Jestliže to, co děláš mému bratru, děláš i mně, a jestliže vše děláš pro sebe, protože my jsme tvou částí, pak vše, co děláme my, patří i tobě. Každý, koho stvořil Bůh, je tvou částí a sdílí s tebou Jeho slávu. Jeho sláva patří Jemu, ale stejně tak náleží i tobě. Nemůžeš být tedy méně velkolepý než On.

4. Bůh je víc než ty jen proto, že tě stvořil, ale ani ve tvoření ti nechce bránit. Proto můžeš tvořit stejně, jako tvořil On, a tvoje odtržení to nezmění. Boží světlo ani tvoje světlo nejsou potměnělé kvůli tomu, že ty je nevidíš. Jelikož synovství musí tvořit jako celek, vzpomeneš si na tvoření, kdykoliv rozpoznáš jakoukoliv část stvoření. Každá část, na kterou si upamatuješ,

přispívá k tvé celistvosti, protože každá část je celistvá. Celistvost je nerozdělitelná, ale svou celistvost poznáš teprve tehdy, až ji uvidíš všude.

Znát sám sebe můžeš pouze tak, jako Bůh zná Svého syna, neboť své vědění sdílíš s Bohem. Až se probudíš v Bohu, poznáš svou důležitost tím, že přijmeš za svou Jeho neomezenost. Do té doby ji však budeš posuzovat tak, jak ji posuzuješ u svého bratra, a přijímat tak, jak ji přijímáš i u něj.

5. Zatím nejsi vzhůru, ale probudit se se můžeš naučit. Duch svatý tě jednoduše učí, jak probudit druhé. Až je uvidíš bdělé, dozvíš se, co probuzení znamená; a jelikož ses rozhodl je probudit, naučí tě jejich vděčnost a uznání toho, co jsi jim dal, pravou hodnotu probuzení. Stanou se svědky tvé reality, neboť jste byli stvořeni jako svědci Boží reality. Skutečnost, že se synovství spojilo a přijalo svou jednotnost, se pozná podle jeho stvoření, jež budou svědectvím jeho reality, stejně jako je syn svědectvím reality svého Otce.

6. Zázraky nemají místo ve věčnosti, protože jsou nápravné. Dokud se však stále budeš nacházet ve stavu, kdy budeš potřebovat uzdravení, budou zázraky jedinými svědky tvé reality, které dokážeš rozpoznat. Zázraky nemůžeš vykonávat sám pro sebe, neboť představují způsob, jak dávat a dostávat přijetí. V čase přichází dávání vždy jako první, ačkoliv ve věčnosti, kde nemohou být oddělená, se dávání i dostávání odehrávají současně. Jakmile se naučíš, že jsou totožná, nebudeš už čas potřebovat.

7. Věčnost je jeden čas, jehož jediná dimenze je *vždy*. To však pro tebe nemůže mít žádný smysl do té doby, než si vzpomeneš na otevřenou náruč Boha a než konečně poznáš i Jeho otevřenou mysl. Stejně jako On jsi i ty *vždy*; v Jeho mysli a s myslí, jakou má On. V takovéto mysli máš svá stvoření; jsou zrozena z dokonalého pochopení a panuje mezi tebou dokonalá komunikace. Pokud přijmeš být jen jediné z nich, nebudeš už chtít nic, co nabízí svět.

Vše ostatní bude postrádat jakýkoliv smysl. Boží smysl je bez tebe neúplný a ty jsi neúplný bez svých stvoření. Přijmi svého bratra na tomto světě a nepřijímej nic jiného, neboť v něm najdeš svá stvoření, protože je stvořil společně s tebou. Nikdy se nedozvíš, že ty a Bůh jsi spolutvůrci, dokud nepoznáš, že spolutvůrci jsi i ty a tvůj bratr.

9.7 VII. Dvojí hodnocení

1. Boží vůle je tvoje spása; nedal by ti snad Bůh nástroje, jak ji najít? Jestliže je Jeho vůlí, abys ji získal, musel zároveň zařídit, aby její dosažení bylo možné a jednoduché. Tvou bratři jsou všude, a proto nemusíš při svém hledání spásy chodit daleko. Každá minuta a každá vteřina představuje příležitost k tvé záchraně. Nezahazuj tyto příležitosti, a to ne proto, že se nevrátí, ale protože oddalovat radost je zbytečné. Bůh chce, abys byl dokonale

šťastný už teď. Je tedy možné, aby tvoje vůle byla jiná? A je možné, aby to současně nebyla i vůle tvých bratrů? 2. Pamatuj tedy, že v této společné vůli, a jedině v ní jste všichni jednotní. Odlišné názory můžeš mít na cokoli jiného, ale ne na ni. V této jednotě totiž přebývá mír a ty budeš žít v míru tehdy, pokud se pro ni rozhodneš. Nejprve však musíš přijmout jednoznání, protože jednoznání je cesta k míru. Důvod, proč tomu tak je, je zcela prostý a tak samozřejmý, že je často přehlížený. Ego se samozřejmých věcí bojí, neboť samozřejmost je základním rysem reality. Ty jej však přehlédnout nemůžeš, pokud se ovšem díváš.

3. Je naprosto jasné, že jestliže Duch svatý pohlíží s láskou na vše, co vnímá, pohlíží s láskou i na tebe. Způsob, jakým tě hodnotí, vyplývá ze skutečnosti, že ví, co jsi, a tudíž tě hodnotí pravdivě. Jeho hodnocení pak musí být ve tvé mysli, protože v ní je i on. V mysli však máš i ego, neboť jsi ho do ní přijal. Jeho hodnocení ale představuje přesný opak hodnocení Ducha svatého, jelikož ego tě nemiluje.

Neuvědomuje si, co jsi, a je zcela nedůvěřivé vůči všemu, co vnímá, protože jeho vjemy jsou velice proměnlivé. Ego je tedy v nejlepším případě schopno podezřívavosti a v nejhorší krutosti. Pohybuje se pouze v tomto rozmezí, které nemůže překonat kvůli své nejistotě; a protože si nikdy nemůže být jisté, nikdy jeho hranice ani nepřekročí.

4. V mysli se ti tedy setkávají dvě protichůdná hodnocení tvé bytosti a obě pravdivá být nemohou. Jejich zásadní odlišnost si však neuvědomuješ, protože nechápeš, jak ušlechtilý je pohled, jímž na tebe pohlíží Duch svatý. Nenechá se oklamat ničím, co děláš, neboť nikdy nezapomíná na to, co skutečně jsi. Ego na druhou stranu klame vše, co děláš, a to obzvláště tehdy, když reaguješ na Ducha svatého, jelikož v takovýchto okamžicích narůstá jeho nejistota a zmatenost. Ego na tebe tedy bude s největší pravděpodobností útočit v momentech, kdy budeš reagovat s láskou, protože tě vidí jako nemilující, a svým projevem tedy jeho hodnocení odporuješ. Jakmile budou tvoje pohnutky v jasném rozporu s tím, jak tě vnímá, zaútočí na ně a přesune se od podezřívavosti ke krutosti, neboť tvoje reakce zvýší jeho nejistotu. Je však naprosto nesmyslné, abys mu oplácel stejnou mincí, a tedy útokem. Co jiného by to totiž znamenalo, než že souhlasíš s tím, jak ego hodnotí, co jsi?

5. Jestliže se rozhodneš vidět sám sebe jako nemilujícího, nebudeš šťastný. Tímto pohledem se odsuzuješ, a proto se musíš považovat za neschopné. Obrátil by ses pak k egu, aby ti pomohlo osvobodit se od tohoto pocitu neschopnosti, jež vyvolalo a který musí podporovat, aby si zajistilo svou existenci? Mohl by ses snad zbavit jeho hodnocení za použití metod, jež mají takovýto obraz zachovat nedotčený? 6. Posuzovat absurdní hodnotový systém zevnitř není možné; brání tomu už sám jeho rozsah. Docílit toho lze

pouze tak, že se z něj vymaniš a pohlédneš na něj z místa, kde existuje rozumnost, a kde tedy zřetelně *uvidíš její opak*. Jen prostřednictvím tohoto opaku může být absurdnost posouzena jako absurdní. I přes Boží velikost, kterou máš v sobě, ses rozhodl být malý a nad svou malostí bédovat. V rámci systému, jenž ti tento výběr přikázal, je však nářek nevyhnutelný. Tvoje malost je v něm považována za samozřejmost a ty se neptáš, kdo její samozřejmost určil. Uvnitř myšlenkového systému ega je tato otázka nemsylná, protože by celý myšlenkový systém otevřela pochybnostem.

7. Jak už jsem řekl, ego neví, co je skutečná otázka. Nedostatek jakéhokoliv vědění je vždy spojen s nechotou vědět, což má za následek úplný nedostatek vědění, a to jednoduše proto, že vědění je úplné. Nezpochybňovat svou malost tedy znamená *popírat všechno vědění a uchovávat celý myšlenkový systém ega nedotčený*. Nelze si ponechat jen část myšlenkového systému, protože zpochybnit můžeš pouze jeho základy. A to musíš udělat z pozice mimo něj, protože z pohledu zevnitř jsou jeho základy neotřesitelné. Duch svatý odsuzuje realitu myšlenkového systému ega pouze proto, že ví, že jeho základy nejsou pravdivé. Proto tedy nemá nic, co z něj vychází, žádný význam. Každé tvoje přesvědčení posuzuje Duch svatý z hlediska místa, odkud vzešlo. Vychází-li z Boha, ví, že je pravdivé. V opačném případě ví, že je bezvýznamné.

8. Kdykoliv budeš zpochybňovat svou hodnotu, řekni si:

Sám Bůh je beze mě neúplný.

Vzpomeň si na tuto větu vždy, když bude mluvit ego, a neuslyšíš ho. Pravda o tobě je tak vznešená, že nic, co není hodno Boha, není hodno ani tebe. S ohledem na tuto skutečnost si pak zvol, co chceš, a nepřijmi nic, co bys nenabídl Bohu jako zcela odpovídající Jeho ceně. Nic jiného nechtěj. Navrať mu svou část a On ti za to, že mu vrátíš, co Mu patří a co Ho činí úplným, dá na oplátku Sebe celého.

9.8 VIII. Velikost versus velikášství

1. Velikost patří jen a pouze Bohu, a proto je i v tobě. Kdykoliv si ji uvědomíš, byť jen mlhavě, zříkáš se automaticky ega, protože v přítomnosti Boží velikosti je bezvýznamnost ega jasně patrná. Jakmile tato situace nastane, ego věří, že jeho „nepřítel“ udeřil, a pokouší se ti nabídnout dary, aby tě přimělo znovu se obrátit k jeho „ochraně“. Jediné, co však může nabídnout, je nadutost. Velikášství ega je alternativou velikosti Boha. Kterou z nich si vybereš? 2. Velikášství je vždy zástěrkou zoufalství. Je beznadějně, protože není skutečné. Je to snaha zmírnit tvou malost, jež vychází z přesvědčení,

že malost je skutečná. Bez tohoto přesvědčení nedává velikášství smysl; bez něj bys ho nemohl chtít.

Podstatou velikášství je soutěživost, protože s sebou vždy nese útok. Je to šalebný pokus překonat, ale nikoliv napravit. Jak jsme už řekli, pohybuje se ego v rozmezí mezi podezřívavostí a krutostí. Podezřívavé zůstává tak dlouho, dokud nad sebou zoufáš. Jakmile se však rozhodneš netolerovat nadále své sebeponižení a hledat vysvobození, přesune se na své škále ke krutosti. A jako „řešení“ ti pak nabídne iluzi útoku.

3. Ego nechápe rozdíl mezi velikostí a velikášstvím, protože nevidí žádný rozdíl mezi podněty k zázrakům a vlastním, sobě cizím přesvědčením. Říkal jsem ti, že ego si sice uvědomuje ohrožení své existence, ale mezi těmito dvěma zásadně odlišnými hrozbami nerozlišuje. Jeho hluboce zakořeněný pocit zranitelnosti mu brání v tom, aby soudil jinak než z pohledu útoku. Pokud tedy ego pocituje hrozbu, rozhoduje se pouze, zda má zaútočit ihned, nebo odložit útok na později. Jestliže přijmeš jeho nabídku velikášství, zaútočíš okamžitě. V opačném případě se rozhodne vyčkat.

4. V přítomnosti Boží velikosti je ego paralyzováno, neboť Jeho velikost je dokladem tvé svobody. I ten nejmilhavější náznak tvé reality ti doslova vytlačuje ego z mysli, protože ho přestaneš jakkoliv podporovat. Velikost zcela postrádá klamně představy, a jelikož je skutečná, je neodolatelně přesvědčivá. Přesvědčení o realitě však v tobě nezůstane, pokud egu dovolíš, aby na ně zaútočilo. Ego se bude všemi možnými způsoby snažit se vzchopit a zmobilizovat veškerou svou energii proti tvému osvobození. Bude ti říkat, že jsi šílený, a tvrdit, že velikost nemůže být tvou skutečnou součástí, a to kvůli malosti, ve kterou věří. Tvoje velikost však není pouhým preludem, neboť nejsi jejím autorem. Jsi autorem velikášství, jehož se zároveň bojíš, protože představuje jistý druh útoku. Tvoje velikost však pochází z Boha, který ji stvořil ze Své lásky.

5. Ze své velikosti můžeš pouze dávat, protože představuje tvoje bohatství. Dáváním si ji zachovávaš v mysli, chráníš ji před iluzemi a sám sebe udržuješ v mysli Boha. Měj vždy na paměti, že být jinde než v mysli Boha nemůžeš. Jakmile na to zapomeneš, *budeš* zoufalý a *budeš* útočit.

6. Ego závisí výhradně na tvé ochotě ho tolerovat. Budeš-li ochoten brát v úvahu svou velikost, nebudeš si moci zoufat, a proto nebudeš chtít ego. Tvoje velikost je Boží odpověď na ego, protože je pravdivá. Malost a velikost nemohou existovat společně, a navíc není ani možné, aby se objevovaly střídavě. Malost a velikášství se naopak mohou a musejí střídat, neboť obojí je nepravdivé, a tudíž na stejné úrovni. Vzhledem k tomu, že tato rovina zahrnuje změny, je prožívána jako pohyblivá a jejím základním charakteristickým rysem jsou extrémy.

7. Pravda a malost se vzájemně popírají, protože pravda znamená velikost. Pravda nekolísá; je vždy pravdivá. Jestliže ti velikost uniká, znamená to, že jsi ji nahradil něčím, co jsi udělal. Možná se jedná o víru v malost; možná se jedná o víru ve velikášství.

V každém případě to však musí být něco absurdního, protože to není pravdivé. Tvoje velikost tě neoklame nikdy, ale tvoje iluze vždy. Iluze jsou totiž klamy. Nemůžeš mít radost z vítězství, ale jsi nadšený. A ve svém radostném rozpoložení vyhledáváš druhé, kteří jsou jako ty, aby ses radoval společně.

8. Odlišit velikost od velikášství je snadné, protože láska je opětována, ale pýcha nikoliv. Pýcha nevyvolává zázraky, a tím tě připravuje o pravdivé svědky tvé reality. Pravda není ani zamížená, ani skrytá, ale její viditelnost spočívá v radosti, již přinášíš jejím svědkům, kteří ti ji dokazují. Jsou dokladem tvé velikosti, avšak nemohou být dokladem pýchy, neboť pýcha není sdílená. Bůh chce, abys spatřil to, co stvořil, protože to je Jeho radost.

9. Může snad být tvoje velikost domýšlivá, pokud je jejím dokladem sám Bůh? A může být skutečné něco, o čem neexistuje žádné svědectví? Co dobrého z toho může vzejít? A jelikož z toho nemůže vzejít nic dobrého, nemůže to Duch svatý využít. Co nemůže přetvořit k Boží vůli, vůbec neexistuje. Velikášství je klamné, protože slouží jako náhražka za tvou velikost. Avšak co stvořil Bůh, nemůže být ničím nahrazeno. Bůh je bez tebe neúplný, jelikož Jeho velikost je úplná a ty v ní nemůžeš chybět.

10. Vy všichni jste v mysli Boha nenahraditelní. Nikdo jiný tě v ní nemůže nahradit, a proto dokud se do ní nevrátíš, bude na tebe tvoje věčné místo čekat. Bůh ti prostřednictvím Svého hlasu toto místo připomíná a sám v něm v bezpečí uchovává tvoje stvoření. Nemůžeš je však poznat, dokud se k nim nevrátíš. Nemůžeš nahradit Království a nemůžeš nahradit sebe. Bůh, jenž zná tvou cenu, by to tak nechtěl, a proto to tak není. Tvoje cena je v Boží mysli, a tudíž nejen ve tvé. Přijmout sám sebe tak, jak tě Bůh stvořil, není domýšlivost, ale odmítnutí domýšlivosti. Domýšlivé je přijmout svou malost, protože to znamená, že věříš, že tvoje hodnocení sebe sama je pravdivější než to, jak tě hodnotí Bůh.

11. Je-li však pravda nerozdělitelná, musí být tvoje hodnocení sebe sama totožné s Božím. Svou cenu jsi neurčil ty, a proto nepotřebuje žádnou ochranu. Nic na ni nemůže zaútočit a nic ji nemůže porazit. Není proměnlivá; prostě je. Zeptej se Ducha svatého, jaká je, a řekne ti to, a neboj se jeho odpovědi, protože pochází z Boha. Vzhledem ke svému zdroji je tedy radostná, a protože její zdroj je pravdivý, je i pravdivá. Naslouchej a co slyšíš, nezpochybňuj, neboť Bůh neklame. Chce, abys víru ega v malost zaměnil za Jeho vlastní radostnou odpověď na to, co jsi, a tím přestal tuto skutečnost zpochybňovat a poznal ji takovou, jaká je.

10. KAPITOLA: Modly nemoci

10.1 Úvod

1. Nic mimo tebe samého ti nemůže ani nahánět strach, ani v tobě vzbuzovat lásku, protože nic mimo tě *neexistuje*. Čas i věčnost existují jen ve tvé mysli, a dokud je nepřijmeš jako pouhé prostředky ke znovuzískání věčnosti, budou ve vzájemném rozporu. Ten však nevyřešíš, jestliže budeš věřit, že cokoliv z toho, co se ti děje, způsobují vnější okolnosti. Musíš pochopit, že čas je určen výhradně k tvé potřebě a že nic na světě tě nemůže této zodpovědnosti zbavit. Ve své fantazii sice můžeš Boží zákony porušovat, avšak uniknout jim nemůžeš, neboť byly utvořeny pro tvou ochranu a jsou stejně neporušitelné jako tvoje bezpečí.

2. Bůh nestvořil nic jiného než tě a nic jiného kromě tebe neexistuje, protože ty jsi Jeho součástí. Může snad kromě Něho existovat ještě něco jiného? Nic kromě Něho se nemůže stát, neboť nic kromě Něho není skutečné. K Němu se stejně jako ty připojují i tvoje stvoření, ale nic jiného, protože nic jiného není skutečné. Znepokojuje tě pouze to, co je pomíjivé, ale jak by mohlo být pomíjivé skutečné, jestliže jediným Božím stvořením jsi ty, kterého stvořil jako věčné? Všechno, co se ti děje, určuje tvoje svatá mysl; každá reakce na vše, co vnímáš, záleží výhradně na tobě, protože tvoje mysl vymezuje, *jak* vnímáš.

3. Bůh na tebe nemění svůj názor, neboť si není sám sebou nejistý. A to, co zná On, může být poznáno, protože Jeho vědění není určeno jen pro Něho samotného. Stvořil tě pro Sebe, avšak zároveň ti dal moc, abys pro sebe mohl tvořit i ty, a byl tedy jako On. Proto je tvoje mysl svatá. Může něco převýšit lásku Boha? A může tak něco převýšit tvou vůli? Do nitra ti nemůže proniknout nic zvenčí, protože tím, že jsi v Bohu, zahrnuješ vše. Jestliže tomu uvěříš, uvědomíš si, co všechno záleží na tobě. Pokud něco ohrozí pokoj tvé mysli, zeptej se sám sebe: „Změnil snad na mě Bůh názor?“ Jeho rozhodnutí pak přijmi, neboť je skutečně neměnné, a odmítni změnit názor na sebe samé. Bůh tě nikdy neodmítne, protože tím by odmítl sám sebe.

10.2 I. Doma v Bohu

1. Svá stvoření neznáš jednoduše proto, že dokud bude tvoje mysl rozdělená, budeš se jich zříkat, avšak není možné napadat to, co jsi stvořil. Pamatuj si ovšem, že *to není možné ani pro Boha*. Zákon stvoření zní, že své stvoření miluješ stejně jako sám sebe, jelikož je tvou součástí. Proto je vše, co kdy bylo stvořeno, v naprostém bezpečí, neboť Boží zákony to ochraňují prostřednictvím Jeho lásky.

Jakákoliv část tvé mysli, která si tuto skutečnost neuvědomuje, vyloučila sama sebe z vědění, protože nespĺnilo její podmínky. Ale kdo jiný než ty by mohl něco takového udělat? Přiznej si to: jelikož takovéto přiznání vede k pochopení, že tvoje vyloučení nepochází od Boha, tak tudíž neexistuje.

2. Doma jsi v Bohu; ačkoliv spíš a zdá se ti o vyhnanství, nic ti nebrání se probudit do skutečnosti. Rozhodneš se procitnout? Z vlastní zkušenosti víš, že to, co vidíš ve snech, považuješ v okamžiku, kdy spíš, za skutečnost. Avšak jakmile se probudíš, uvědomíš si, že žádná událost ze snů se doopravdy vůbec nestala. Nepřekvapuje tě to, přestože během tvého spánku byly porušeny všechny zákony reality, do níž ses probudil. Není nakonec možné, že ses pouze přesunul z jednoho snu do druhého, aniž bys skutečně procítl?

3. Snažil by ses uvést v soulad události, ke kterým došlo ve dvou protichůdných snech, nebo bys oba zavrhl, pokud bys zjistil, že realita neodpovídá ani jednomu z nich? To, že jsi už byl vzhůru, si nepamatuješ. Až uslyšíš Ducha svatého, budeš se cítit lépe, neboť ti najednou bude připadat zcela reálné milovat; avšak na skutečnost, že jednou tomu tak už bylo, si nyní již nevzpomínáš. A právě rozpomenutí ti přinese poznání, že tomu tak může být znovu. Co je možné, doposud nebylo uskutečněné, ale co bylo kdysi, je i teď, pokud je to věčné. Až si vzpomeneš, poznáš, že to, na co sis vzpomněl, je věčné, a proto je to i teď.

4. Na všechno se rozpomeneš v okamžiku, kdy po tom budeš z celého srdce toužit, a jelikož toužit z celého srdce znamená tvořit, zbavíš se tak touhy po odloučení a svou mysl navrátíš nejen Stvořiteli, ale i svému stvoření. Až je poznáš, nebudeš už chtít spát, ale pouze procitnout a radovat se. Snům nedáš nejmenší šanci, poněvadž budeš toužit pouze po pravdě; a protože to konečně bude tvoje opravdová vůle, pravda se ti otevře.

10.3 II. Rozhodnutí zapomenout

1. Nelze se odloučit od něčeho, co bys dříve neznal. Odloučení není možné bez předešlého vědění, což znamená, že odloučení znamená rozhodnutí zapomenout. To, co bylo zapomenuto, ti pak zdánlivě nahání strach, ale pouze proto, že odloučení je útok na pravdu. Bojíš se, *protože* jsi zapomněl. Vědění jsi nahradil vědomím snů, neboť máš strach ze svého odloučení, a nikoliv z toho, od čeho ses odloučil. Jakmile pak to, od čeho ses odloučil, opět přijmeš, přestane ti to nahánět strach.

2. Zřekneš-li se odloučení od reality, získáš mnohem víc než jen vysvobození ze strachu; takovéto rozhodnutí přináší radost, pokoj a krásu tvoření. Stačí, když Duchu svatému poskytněš pouhou ochotu si vzpomnout, a on ti pak nabídne poznání Boha i tebe samého, které pro tebe uchovává, zatímco trpělivě čeká na tvoje svolení. S radostí se zřekni všeho, co brání tomu, aby

ses rozpomenul, jelikož Bůh přebývá ve tvých vzpomínkách. Jestliže budeš ochoten se na Něho upamatovat a znovu poznat svou realitu, uslyšíš Jeho hlas, který ti řekne, že jsi Jeho součástí. Nedovol, aby tě cokoliv na tomto světě zdržovalo od toho, aby sis na Něho vzpomněl, protože v této vzpomínce leží tvoje poznání sebe sama.

3. Vzpomenout si znamená v mysli si vybavit to, *co tam už je*. To, na co si vzpomínáš, nevytváříš; pouze znovu přijímáš něco, co v ní bylo už dříve, ale co jsi zavrhl. Schopnost přijmout pravdu na tomto světě je obdobou tvoření v Království na rovině vnímání. Bůh vykoná svůj díl práce, pokud ty vykonáš ten svůj, a Jeho návrat výměnou za tvůj návrat

4. Jeho vůli pro tebe; jen projev svou vůli si na Něho upamatovat a viz! Dá ti vše, když o to jen požádáš.

5. Útočíš-li, zapíráš sám sebe. Přesněji řečeno si vštěpuješ, že nejsi to, co jsi. Popření reality znemožňuje přijetí Božího daru, protože místo něho přijímáš něco jiného. Pokud pochopíš, že tím vždy napadáš pravdu a pravda je Bůh, uvědomíš si, proč je to spojeno se strachem. A jestliže dále uznáš, že jsi součástí Boha, pochopíš, proč tak vždy napadáš především sám sebe.

6. Všechny útoky jsou útoky na sebe sama; a ničím jiným být ani nemožnou. Jsou to útoky na pochopení a přijetí osobní podstaty, jež vycházejí z vlastního rozhodnutí nebýt tím, kým doopravdy jsi. Útok tedy představuje způsob, jakým se ztrácí tvoje ztotožnění, protože jestliže útočíš, znamená to, že jsi musel zapomenout, co jsi. A je-li pak tvoje realita realitou Boha, svým útokem vyjadřuješ, že si na Boha nevzpomínáš; ne však proto, že by On byl pryč, ale jelikož jsi se dobrovolně a aktivně rozhodl si na Něho nevzpomenout.

7. Pokud by sis uvědomoval, jaký zmatek si tím vnášíš do klidu a pokoje své mysli, nikdy by ses k takovéto pošetilé volbě nemohl uchýlit. Stále však věříš, že toto rozhodnutí ti může přinést něco, po čem toužíš. Z toho ovšem vyplývá, že toužíš po něčem jiném, než je pokojná mysl, aniž bys skutečně zvážil, co můžeš na základě své touhy získat. Logický závěr tvé volby je tedy zcela jasný: tím, že jsi zamítl svou opravdovou realitu, ses dostal do pozice, ve které se musíš mít na pozoru před Bohem a Jeho královstvím, což následně způsobuje, že se bojíš si na Něho upamatovat.

10.4 III. Bůh nemoci

1. Boha jsi však nenapadl, protože ve skutečnosti Ho miluješ. Dokážeš snad změnit svou realitu? Nikdo přece nemůže chtít zničit sám sebe. Domníváš-li se, že napadáš sám sebe, je to neklamné znamení toho, že nenávidíš to, co si *myslíš*, že jsi. A toto, pouze a jen toto, můžeš napadnout. Co si myslíš, že jsi, může být opravdu nenávislné a takováto pokřivená představa

tě může dovést k neuvěřitelně zhojbnému jednání. Jeho ničivý výsledek však není o nic skutečnější než tvoje představa, ačkoliv ti, kdo vytvářejí modly, je uctívají. Modly nejsou nic, ale jejich uctívači jsou nemocní synové Boží. Bůh je však jejich nemoci zbaví a přivede je zpět do Své mysli. Nebude omezovat tvou moc jim pomoci, protože právě proto ti ji dal. Neboj se jí, neboť v ní leží tvoje spása.

2. Existuje snad jiný utěšitel nemocných Božích dětí než Jeho moc, jež působí skrze tebe? Pamatuj si, že nezáleží na tom, která část synovství Jej přijme. Vždy je přijímán pro všechny, a pokud Ho přijme tvoje mysl, probudí se vzpomínka na Něho v celém synovství. Uzdrav své bratry jednoduše tím, že pro ně přijmeš Boha. Nemáš oddělené mysli a Bůh má jen jednu cestu, jež vede k uzdravení, protože má jen jednoho syna. Boží komunikační spojení se všemi Jeho dětmi vede nejen k jejich vzájemnému sjednocení, ale i k propojení s Ním. Uvědomit si tuto skutečnost znamená uzdravovat, protože znamená pochopit, že nikdo není oddělený, a tudíž ani nemocný.

3. Věřit, že Boží syn může být nemocný, je totéž jako věřit, že část Boha může trpět. Láska však nemůže trpět, protože nemůže útočit. Vzpomínka na lásku s sebou tedy přináší nezranitelnost. Nestav se na stranu nemoci v přítomnosti Božího syna, i když on sám v ní věří, neboť přijmeš-li Boha, který je v něm, stvrdíš Boží lásku, na niž on zapomněl. Jestliže uznáš, že je součástí Boha, připomeneš mu pravdu o jeho skutečné podstatě, kterou zapírá. Chtěl bys v něm snad posilovat popírání Boha, a tím si zastřít pohled na svou vlastní podstatu? Nebo bys mu raději připomněl jeho celistvost a zdraví, a společně s ním si tak upamatoval na svého Stvořitele?

4. Věřit, že Boží syn je nemocný, znamená uctívat tutéž modlu, jako uctívá on sám. Bůh stvořil lásku, a nikoliv modlářství. Veškeré formy modlářství jsou pouhé karikatury stvoření, jež rozšiřují nemocné mysli, které jsou příliš rozštěpené na to, aby věděly, že stvoření se o moc dělí a nikdy si ji nepřisvojuje. Nemoc je modlářství, protože to je přesvědčení, že tě někdo může o tvou moc připravit. To však nelze, jelikož jsi součástí Boha, jenž je všechna moc. Chorý bůh je modla vytvořená podle představy, jakou má její autor o sobě. A přesně to vidí ego v Božím synovi; chorého boha, vytvořeného sebou samým, soběstačného, velmi krutého a také velmi zranitelného. Je toto modla, kterou bys chtěl uctívat? Je toto představa, již bys chtěl chránit? Opravdu se bojíš, že bys o něco takového mohl přijít?

5. Zamysli se nad logickým důsledkem myšlenkového systému ega a posud, zda jeho nabídka skutečně odpovídá tomu, co chceš, abys získal to, co ti nabízí, jsi ochoten napadnout Božskou podstatu svých bratrů, a tím ztratit z očí i svou vlastní. Jsi ochoten ji skrývat a bránit modlu, o níž si myslíš, že tě ochrání před nebezpečím, které sama představuje, ale jež neexistuje.

6. V Království neexistují žádní modláři, jen nesmírný vděk za vše, co stvořil Bůh, a to díky vědomí, že každý je Jeho částí. Boží syn neuznává žádné modly, ale uznává svého Otce. Tvoje zdraví na tomto světě je rovnocennou náhradou tvé hodnoty v nebi. Nedávám ti svou ctnost, ale svou lásku, protože si nevážíš sám sebe. A pokud si nevážíš sám sebe, onemocníš, avšak hodnota, kterou v tobě vidím, tě může uzdravit, protože hodnota Božího syna je jen jedna. Když jsem říkal: „Svůj pokoj ti dávám,“ myslel jsem to doslova, neboť skrze mě k tobě přichází pokoj od Boha. Je pro tebe, i když o něj možná nežádáš.

7. Je-li bratr nemocný, znamená to, že nežádá o pokoj, a proto neví, že jej má. Přijetí pokoje představuje odmítnutí iluze, a nemoc je iluze. Každý Boží syn má však moc odmítnout iluze kdekoliv v Království; stačí, když je zcela odmítne sám v sobě. Mohu tě uzdravit, protože tě znám. Znáš svou cenu, již si sám nejsi vědom, a právě ta tě uzdraví. Zdravá, celistvá mysl není modlářská a neuznává existenci protichůdných zákonů. Uzdravím tě pouze tím, že ti předám jediné poselství, a tím je pravda. Uzdraví tě tvoje víra v ně; stačí mi jen důvěřovat.

8. Nepřináším Boží poselství klamem, což poznáš, jakmile si uvědomíš, že vždy dostaneš tolik, kolik přijmeš. Teď tedy můžeš přijmout pokoj pro všechny, a tím je osvobodit od všech iluzí, neboť jsi uslyšel Jeho hlas. Ale neměj jiné bohy mimo Něho, protože bys Ho neslyšel. Bůh nežárlí na bohy, které sis vytvořil, ale ty ano. Ochraňuješ je a sloužíš jim, jelikož věříš, že tě vytvořil. Domníváš se, že jsou tvými otci, protože si do nich promítáš děsuplnou skutečnost, že jsi je vytvořil, abys jimi nahradil Boha. A i když se ti zdá, že k tobě hovoří, pamatuj si, že Boha nemůže nahradit nic a jakékoliv náhrady, o něž usiluješ, nejsou vůbec nic.

9. Jednoduše řečeno: možná věříš, že se bojíš nicoty, ale ve skutečnosti se nebojíš ničeho. Jakmile si to uvědomíš, budeš uzdraven. Slyšíš boha, kterému nasloucháš. Utvořil sis boha nemoci, a protože jsi ho udělal, slyšíš ho. I přesto jsi ho však nestvořil. Jelikož on není vůlí Otce, a proto není věčný a bude zničen ve stejném okamžiku, kdy dáš najevo svou ochotu přijímat jen to, co je věčné.

10. Jestliže má Bůh pouze jednoho syna, pak existuje pouze jeden Bůh. Sdílí s ním Jeho realitu, protože realita není rozdělená. Přijímat jiné bohy mimo Něho znamená upřednostňovat jiné představy o sobě. Neuvědomuješ si, nakolik nasloucháš svým bohům a jak bedlivě si je střežíš. Existují však jen proto, že je uctíváš. Jakmile ovšem projevíš úctu tam, kde má své pravé místo, získá tvoje mysl pokoj; to je tvoje dědictví od svého skutečného Otce. Svého otce nemůžeš vytvořit a otec, jehož jsi vytvořil. Nevytvořil tebe. Úcta nepatří iluzím, neboť uctívat iluze znamená neuctívat nic. Nepatří jim však ani strach, jelikož iluze nejsou ničím, rovnají se nicotě a vůbec neexistují,

kterým jsou, nemůže vzbuzovat strach. Rozhodl ses, že se budeš bát lásky, a to pro její naprostou nevinnost a neškodnost. A kvůli tomuto strachu jsi ochoten se vzdát své vlastní prospěšnosti a své vlastní dokonalé pomoci.

11. Pokoj nalezněš pouze u Božího oltáře, jenž je ve tvém nitru, kam ho Bůh umístil. Jeho hlas, který tě nepřestává volat k návratu, uslyšíš tehdy, pokud nebudeš mít žádné jiné bohy kromě Něho. Boha nemoci se můžeš zříct i za své bratry; pravda je, že jestliže ses ho zřekl sám pro sebe, ve skutečnosti jsi to už udělal. Neboť vidíš-li boha nemoci kdekoliv kolem sebe, znamená to, že ho přijímáš. A dokud ho přijímáš, budeš se mu klanět a uctívat ho, protože byl vytvořen jako náhrada za Boha. Představuje víru, že si sám můžeš zvolit, který bůh je skutečný. Ačkoliv je jasné, že to nemá nic společného s realitou, je stejně jasné, že se to týká způsobu, jakým realitu vnímáš.

10.5 IV. Konec nemoci

1. Veškerá kouzla jsou jen pokusem sloučit neslučitelné. Veškeré náboženství však vyjadřuje uznání, že neslučitelné sloučit nelze. Nemoc a dokonalost jsou neslučitelné. Jestliže tě Bůh stvořil dokonalé, pak dokonalý opravdu jsi. Pokud věříš, že můžeš být nemocný, znamená to, že před Ním upřednostňuješ jiné bohy. Tím, kdo válčí s bohem nemoci, jehož sis udělal, není Bůh, ale ty. Je to znamení, že ses rozhodl odmítnout Boha; boha nemoci se však bojíš, protože je neslučitelný s Boží vůlí. Jestliže na něj zaútočíš, stane se pro tebe realitou, ale odmítneš-li ho uctívat v jakékoliv podobě, ve které se ti zjevuje, a kdekoliv si myslíš, že ho vidíš, rozplyne se do nicoty, z níž byl původně udělán.

2. Pouze jasná a nezkalená mysl může odhalit realitu, která vytrvale čeká na své přijetí, jež však záleží na tvé ochotě ji vzít za svou, abys poznal realitu, musíš nereálnost přisoudit hodnotu, kterou skutečně má. Přehlížet nicotu pouze znamená posuzovat ji správně a díky schopnosti správného zhodnocení se pak od ní dokážeš osvobodit. Poznání se neodkryje myslí, jež je zaplněna iluzemi, protože pravda a iluze jsou neslučitelné. Pravda je celá a úplná a není možné, aby byla poznána jen částí myslí.

3. Synovství nelze chápat jako zčásti nemocné, neboť chápat je takto znamená nechápat je vůbec. Jestliže je synovství jednotné, je jednotné ve všech ohledech, jelikož jednotu nelze rozdělit. Pokud si do myslí necháš proniknout jiné bohy, rozdělíš ji a tomuto rozštěpení nebudeš schopen zamezit, protože je známkou toho, že ses částí své myslí odklonil od Boží vůle, čímž jsi nad ní ztratil kontrolu. Ztratit kontrolu znamená v tomto významu ztratit smysl, a mysl beze smyslu se pak stává nesmyslnou a absurdní. Je to však jen otázka definice; jestliže mysl definuješ nesprávně, budeš ji považovat i za nesprávně fungující.

4. Boží zákony ti zachovají pokoj v mysli, protože pokoj je Jeho vůlí a na jeho ochranu ustanovil Své zákony. Boží zákony osvobozují, ale tvoje zákony svazují a zotročují. Jelikož svoboda a otroctví jsou neslučitelné, nelze jejich zákony chápat společně. Zákony Boha slouží jen pro tvoje dobro a mimo Jeho zákony žádné jiné neexistují. Vše ostatní je tudíž bezzákonné, a tedy chaotické. Bůh sám však Svými zákony ochraňuje vše, co stvořil, a proto neexistuje nic, co by jim nepodléhalo. *Zákony chaosu* je pojem, který nemá význam. Stvoření se řídí zákony a to, co je chaotické, postrádá jakýkoliv význam, protože to postrádá Boha. Bohům, které sis udělal, jsi „dál“ svůj pokoj, ale oni si ho od tebe nemohou vzít, a koneckonců ty jim ho ani nemůžeš dát.

5. Své svobody se nemůžeš vzdát, ale můžeš ji popírat. Nemůžeš udělat něco, co Bůh neměl v úmyslu, protože to, co neměl v úmyslu, se nestane. Tvou bozi nepřinášejí chaos; ten jim dáváš ty a od nich ho pak přijímáš. Nic z toho však nikdy nebylo. Jediné, co vždy bylo a je, jsou Boží zákony, a jediné, co kdy bude, je Jeho vůle. Byl jsi stvořen Jeho vůlí a prostřednictvím Jeho zákonů a způsob tvého stvoření tě předurčil k tomu, aby ses sám stal stvořitelem. Co jsi však udělal, je tě tak nehodné, že bys to jen stěží mohl chtít, pokud bys byl ochoten vidět to takové, jaké to ve skutečnosti je; viděl bys totiž, že jsi neudělal vůbec nic. Automaticky bys pak svůj zrak obrátil k tomu, co je dál, co je v tobě i kolem tebe. Realita nedokáže prolomit překážky, které stavíš, ale jakmile se jich sám zbavíš, zcela tě pohltí.

6. Až pocítíš Boží ochranu, pochopíš, že vytváření model je pro tebe nemyšlitelné. V mysli Boha neexistují žádné podivné představy, a co není v Jeho mysli, nemůže být ani ve tvé mysli, protože jsi jedna mysl, jež náleží Jemu. Tvoje je právě proto, že náleží Jemu, neboť vlastnictví pro Něho představuje sdílení. Platí-li to tak pro Něho, pak to platí i pro tebe. Jeho definice jsou Jeho zákony, jelikož jimi dal vesmíru podobu, kterou má. Žádní nepraví bozi, jež se snažíš klást mezi sebe a svou realitu, pravdu vůbec neovlivňují. Pokoj je tvůj, protože tě stvořil Bůh. A nic jiného nestvořil.

7. Zázrak je skutek Božího syna, který se zbavil všech nepravých bohů a vyzývá své bratry, aby učinil totéž. Je to skutek víry, protože s sebou přináší pochopení, že jeho bratr to dokáže. Je to volání k Duchu svatému v jeho mysli, volání, jež se zesiluje společně s tím, jak se k němu přidávají další hlasy. Jelikož konatel zázraků uslyšel Boží hlas, zesiluje ho i v nemocném bratru, a to tím, že oslabuje jeho víru v nemoc, kterou s ním nesdílí. Síla jedné mysli může proniknout svým jasem do mysli jiné, protože všechny Boží lucerny byly rozsvíceny toutéž jiskrou, jež je všudypřítomná a věčná.

8. V mnohých zůstala pouze tato jiskra, neboť velké paprsky obestírá mlha. Bůh ji však udržuje naživu, aby paprsky nikdy neupadly v zapomnění. Stačí jen uvidět jiskru, a poznáš vyšší světlo. Pohled na jiskru přináší uzdra-

vení, ale poznání světla přináší tvoření. Návrat však začíná přijetím malého světla, neboť odloučení představovalo sestup od velikosti k malosti. Jiskra si i přesto stále uchovává čistotu velkého světla, protože je zbývajícím voláním lidstva. Pokud do něho vložíš veškerou svou víru, odpoví ti sám Bůh.

10.6 V. Odmítání Boha

1. Obřady boha nemoci jsou podivné a velmi náročné. Nedovolují ti se radovat, protože známkou tvé oddanosti tomuto bohu je sklíčenost. Sklíčenost znamená, že ses zřekl Boha. Mnoho lidí se obává rouhání, aniž by však chápal, co to doopravdy je. Neuvědomují si, že odmítat Boha je totéž jako odmítat svou vlastní identitu, a v tomto smyslu je cenou za hřích opravdu smrt, a to doslova; zřeknout se života znamená přijmout jeho opak, neboť veškeré popírání nahrazuje to, co je, něčím, co není. Ačkoliv takovéto odmítání ve skutečnosti není vůbec možné, je třeba brát v úvahu to, co si *myslíš*, že můžeš, a co *věříš*, že máš.

2. Nezapomínej však, že popřením Boha se nevyhneš promítání svých postojů do druhých, takže uvěříš, že za to můžou druzí, a nikoliv ty. Dostaneš to, co dáváš, neboť to je to, co chceš. Možná věříš, že své bratry soudíš podle toho, co ti dávají, ale ve skutečnosti je soudíš podle toho, co dáváš ty jim. Nepřisuzuj jim své odmítání radosti, protože jinak nespátíš jiskru v jejich nitru, která by ti přinesla radost. Sklíčenost přichází právě s popřením této jiskry, jelikož pokud budeš pohlížet na bratry tak, jako by ji neměl, budeš tím odmítat Boha.

3. Oddanost tomu, když popíráš Boha, je náboženství ega. Bůh nemoci zcela zjevně vyžaduje, aby ses zřekl zdraví, protože zdraví je v přímém rozporu s jeho vlastním přežitím. Zamysli se však nad důsledky, jež z toho pro tebe vyplývají. Na bozích, které sis udělal, nemůžeš trvat, pokud budeš zdravý, protože takové bohy by mohl chtít pouze nemocný. Rouhačství je tudíž *sebezničující*, ale v žádném případě neničí Boha. To znamená, že jsi ochotný nepoznat svou pravou podstatu, abys mohl být nemocný. Je to absurdní oběť, již od tebe vyžaduje tvůj bůh, protože tím, že sis ho udělal z čirého šílenství, zosobňuje šílenou a absurdní myšlenku.

4. Zdá se, že nemoc a smrt vstoupila do mysli Božího syna proti Jeho vůli. „Útok na Boha“ ho dovedl k domněnce, že nemá Otce, a aby se zbavil svého smutku, utvořil si boha sklíčenosti. Byla to pro něj náhrada za radost, protože se nedokázal smířit se skutečností, že ačkoliv je stvořitel, on sám byl stvořen. Avšak syn bez Otce, který jediný mu může přinést pomoc, je bezmocný a bezradný.

5. Už dříve jsem říkal, že sám od sebe nedokážeš udělat nic; ty ale *nejsi* sám od sebe. Kdybys byl, pak by to, co jsi vytvořil, bylo skutečné a ty bys nikdy nemohl uniknout. Avšak právě proto, že sám sebe jsi nevytvořil. Tebe

nemusí nic znepokojovat. Tví bozi nejsou nic, protože je nestvořil tvůj Otec. Můžeš udělat pouze taková stvoření, která jsou jako on, stejně jako On by nemohl stvořit syna, jenž by nebyl jako On. Jestliže tvořit znamená sdílet, pak stvořené nemůže stvořit nic, co by mu bylo nepodobné. Sdílet může pouze to, čím samo je. Sklíčenost však znamená osamění, a proto nemohla být stvořena.

6. Synové Boží, nezhrěšil jsi, ale hodně ses mýlil. Tvoje omyly lze ovšem uvést na pravou míru a Bůh ti pomůže, jelikož ví, že by ses proti Němu nikdy nemohl prohřešit. Odmítl jsi Ho, protože jsi Ho miloval, a nyní jsi poznal, že kdyby sis uvědomil lásku, kterou k Němu chováš, odmítnout bys Ho nemohl. Tvoje odmítnutí tedy znamená, že Ho miluješ a že víš, že On miluje tebe. Pamatuj si, že to, co odmítáš, jsi předtím musel znát. A jestliže přijímáš odmítnutí, můžeš také přijmout jeho nápravu.

7. Váš Otec tě však neodmítá; neoplácí stejnou mincí; pouze tě vyzývá, aby ses vrátil. Pokud se domníváš, že neodpověděl na tvoje volání, je to tím, že ty jsi neodpověděl na Jeho. Jestliže Jeho poselství uslyšíš, znamená to, že ti odpověděl, a budeš-li naslouchat dobře, poznáš Ho. Láska Boha je ve všem, co stvořil, protože Jeho syn je všude. Pohlížej na své bratry s pokojem a do srdce ti vstoupí Bůh jako projev vděčnosti za dar, jež Mu dáváš.

8. Pro uzdravení se neobracej k bohu nemoci, ale pouze k Bohu lásky, protože uzdravení přichází s Jeho uznáním. Až Ho uznáš, zjistíš, že On sám tě nikdy nepřestal uznávat, jelikož v tomto Jeho uznání leží tvoje bytí. Nejsi nemocný a nemůžeš zemřít, ale můžeš se nechat zmást tím, co umírá. Pamatuj si však, že právě v tom spočívá rouhání, neboť na Boha i Jeho stvoření, od kterých Ho nelze oddělit, pohlížíš bez lásky. Milováno může být pouze to, co je věčné, protože láska neumírá. Co pochází od Boha, je Jeho navždy, a ty pocházíš od Boha. Dopustil by snad, aby On sám trpěl? A nabízel by Svému synu něco, co není přijatelné pro Něho samotného? Jestliže přijmeš sám sebe takového, jakého tě Bůh stvořil, nebudeš moci trpět. K tomu je ale zapotřebí, abys Ho uznal jako svého Stvořitele. Nikoliv však proto, že jinak bys byl potrestán, ale proto, že uznání tvého Otce znamená uznání tebe samého takového, jaký doopravdy jsi. Podoba, do jaké tě tvůj Otec stvořil, je zcela bez hříchů, zcela bez bolesti a bez jakéhokoliv utrpení. Jestliže Ho však zapřeš, vneseš si do své vlastní mysli hřích, bolest a utrpení sám. Bůh ti totiž obdařil mysl velkou silou a svobodou, a proto si dokáže nejen stvořit světy, ale také to, co stvořila, popírat.

9. Neuvědomuješ si, do jaké míry zapíráš sám sebe a ani to, že Bůh si to ve Svě lásce vůbec nepřeje. Nikdy by ti v tom však nebránil, protože ví, že Jeho syn je svobodný. Pokud by ti bránil, napadal by sám sebe, ale Bůh není šílený; šílený jsi ty, jestliže Ho popíráš. Chtěl bys snad, aby tvoje šílenství sdílel i On? Bůh nikdy nepřestane milovat Svého syna, stejně tak jako

Jeho syn nikdy nepřestane milovat Jeho. S takovou podmínkou, jež je navždy a neměnně uložena v Boží mysli, stvořil Svého syna. Poznat ji přináší zdraví, ale popřít ji je šílenství. Tvým stvořením ti dal Bůh sám sebe – a jeho dary jsou věčné. Chtěl bys Mu odpírat sám sebe?

10. Z tvých darů Bohu se Království navrátí Jeho synovi, který se však sám vyčlenil z Jeho daru, když odmítl přijmout to, co pro něj bylo stvořeno a co stvořil ve jménu svého Otce. Nebe čeká na jeho návrat, neboť bylo stvořeno jako přibyték Božích synů. Je to tvůj jediný a pravý domov; doma nejsi nikde jinde. Neodpírej si radost, jež byla stvořena pro tebe, a nevyměňuj ji za utrpení, které sis pro sebe udělal sám. Bůh ti dal prostředky k nápravě toho, co jsi udělal. Poslouchej a dozvíš se, jak se upamatovat na to, čím doopravdy jsi.

11. Jestliže Bůh zná své děti jako zcela čisté a bezhříšné, pak se rouháš, pokud je považuješ za vinné. Jestliže Bůh zná své děti jako oprostěné od veškeré bolesti, je rouháním vidět kdekoliv utrpení. Jestliže Bůh zná své děti jako naprosto radostné, je rouháním cítit se sklíčením. Všechny tyto iluze i všechny další podoby, jimiž se rouhání může projevat, znamenají odmítnutí přijmout lidstvo takové, jaké je. Pokud Bůh stvořil Svého syna dokonaleho, musíš se ho naučit vidět právě takového, abys poznal jeho skutečnou realitu. A jelikož i ty jsi součástí synovství, musíš se tak naučit vidět i sám sebe, abys poznal svou skutečnou realitu.

12. Nedovol, aby ti do mysli proniklo cokoli z toho, co nestvořil Bůh, protože tím by ses Ho zříkal. Jediné otcovství je Jeho otcovství, které je zároveň i tvoje, protože ti ho dal. Dary, jež dáváš sám sobě, jsou bezvýznamné, ale dary, které dáváš svým stvořením, jsou jako Jeho, neboť je dáváš v Jeho jménu, a proto jsou tvoje stvoření stejně skutečná jako Jeho. Máš-li ovšem poznat opravdového syna, musíš nejprve uzнат opravdové otcovství. Věříš, že choré věci, jež sis udělal, jsou opravdová stvoření, protože věříš, že choré představy, které ti naplňují mysl, jsou opravdoví synové Boží. Avšak získat *cokoliv* můžeš pouze tehdy, pokud přijmeš otcovství Boha, protože Jeho otcovství ti dalo vše. Proto popíráš-li Jeho, popíráš sám sebe.

13. Povýšenost je popření lásky, protože láska sdílí, zatímco povýšenost dávat odmítá. Dokud ti obojí bude připadat jako žádoucí, pak se z myšlenky výběru, jež však nepochází od Boha, nevysvobodíš. Ačkoliv neplatí ve věčnosti, platí v čase, takže dokud ti v mysli bude přetrvávat čas, budou existovat i možnosti volby. Sám čas je totiž tvou volbou; chceš-li se však rozpočtenout na věčnost, musíš se dívat pouze na to, co je věčné. Dokud se budeš zaměstnávat tím, co je dočasné, budeš žít v čase. A jako vždy je tvůj výběr určen tím, čemu přisuzuješ nějakou cenu. Čas i věčnost nemohou být skutečné zároveň, protože se vzájemně popírají. Jestliže za skutečné při-

jmeš pouze to, co je nadčasové, začneš chápat věčnost, která se tak stane tvou.

11. KAPITOLA: Bůh, nebo ego

11.1 Úvod

1. Buď Bůh, nebo ego je absurdní. Posoudíš-li spravedlivě důkazy na obou stranách, uvědomíš si, že to musí být pravda. Ani Bůh, ani ego nenabízejí částečný a neúplný myšlenkový systém. Každý z nich je vnitřně soudržný, ale celkově jsou ve všech ohledech diametrálně odlišné, což znemožňuje částečné sdílení. Pamatuj si také, že jejich důsledky jsou stejně rozdílné jako základy, na nichž spočívají, a že jejich zásadně neslučitelné podstaty nelze uvést v soulad tím, že budeš přecházet od jednoho ke druhému. Nic, co je živé, nepostrádá otce, neboť život je stvoření. A proto se tvoje rozhodnutí vždy odvíjí od odpovědi na otázku: „Kdo je mým otcem?“ Otcí, kterého si vybereš, pak budeš zachovávat věrnost.

2. Co bys však řekl tomu, kdo by namítl, že v této otázce se skrývá rozpor? Jestliže autorem ega jsi ty, jak by mohlo být zároveň ego autorem *tvým*? Zdrojem rozporu je tedy stále jen problém autority, protože ego bylo uděláno z přání Božího syna být jeho otcem. Ego tudíž není ničím jiným než systémem mylných představ, v jehož rámci jsi utvořil svého vlastního otce. Pokud tuto myšlenku posoudíme zcela otevřeně, zní absurdně, ale ego se na to, co dělá, nikdy nedívá s naprostou upřímností.

V tom však také spočívá jeho absurdní předpoklad, jenž je pečlivě ukryt v temném základním kameni jeho myšlenkového systému. Buď pak přijmeš, že ego, které jsi udělal, je tvým otcem, nebo se celý jeho myšlenkový systém zhroutí.

3. Zatímco ty *děláš* pomocí přenášení svých představ, Bůh *tvoří* rozšiřováním. Základním kamenem Božího tvoření jsi ty, neboť Jeho myšlenkový systém je světlo. Čím blíže se dostáváš ke středu Jeho myšlenkového systému, tím jasněji toto světlo září. Čím blíže se však dostáváš ke středu myšlenkového systému ega, tím více temnoty a mlhy ti halí cestu. Nicméně i ona malá jiskra ve tvé mysli stačí na to, aby ji rozjasnila. Neboj se tedy toto světlo využít; bez obav ho přidrž u základů myšlenkového systému ega a snaž se ho s naprostou upřímností posoudit. Odhal temný základní kámen hrůzy, na němž spočívá, a vynes jej na světlo. Tam pak uvidíš, že celou dobu spočíval na nesmyslnosti a že všechno, čeho jsi se bál, nebylo založeno na ničem.

4. Bratře, jsi částí Boha i mou částí. Jakmile se konečně bez zdráhání podíváš na základy ega, spatříš zároveň naše základy. Přicházím k tobě od Otce, abych ti znovu nabídl vše. Neodmítej to a nesnaž se v sobě uchovat základní kámen temnoty, protože jeho ochrana ti nepomůže. Já ti dávám lucernu a půjdu s tebou; na své cestě nebudeš sám. Povedu tě k tvému

skutečnému Otci, který tě potřebuje stejně, jako tě potřebuji i já. Neodpovíš na volání lásky s radostí?

11.2 I. Dary otcovství

1. Poznal jsi, že potřebuješ uzdravit; jestliže si tedy tuto potřebu uvědomuješ, chtěl bys synovství přinést něco jiného? V tomto uvědomění totiž leží začátek tvého návratu k vědění; je to základ, na němž ti Bůh pomůže znovu vystavět myšlenkový systém, který s Ním máš společný. Ani jediný kámen, jež na něj položíš, nezůstane nepožehnán, neboť budeš příbytek Jeho syna, kam podle Boží vůle patří a kde doopravdy je. Ať už tuto realitu obnovíš v jakékoliv části myslí Božího syna, obnovíš ji i pro sebe. V myslí Boha žiješ společně se svým bratrem, neboť ani Bůh si nepřál být sám.

2. Být sám znamená být odloučen od nekonečna; je to však vůbec možné, pokud nekonečno nemá žádný konec? Nikdo nemůže existovat za hranicemi toho, co je bezmezné, protože to, co nemá žádné hranice, musí být všude. V Bohu, jehož vesmírem je On sám, nejsou žádné začátky ani konce. Můžeš se tudíž vyloučit z vesmíru, a tedy z Boha, který je vesmírem? Já a můj Otec jsme totéž jako ty, neboť ty jsi naší součástí. Skutečně věříš, že Bůh může postrádat jednu svou část či o ni přijít?

3. Kdybys nebyl částí Boha, nebyla by Jeho vůle jednotná. Je to snad myslitelné? Může část Jeho myslí neobsahovat nic? Jestliže tvoje místo v Jeho myslí, jež jsi zaujal svým stvořením, nemůže obsadit nikdo jiný kromě tebe, byl by bez tebe v Boží myslí prázdný prostor. Rozšiřování však nelze zabránit a ani v něm neexistuje žádná prázdnota. Pokračuje bez přerušení a navěky, a to bez ohledu na to, nakolik ho popíráš. Popíráním jeho reality ho sice můžeš uvěznit v čase, ale nikoliv ve věčnosti. Proto se tvoje stvoření nikdy nepřestala rozšiřovat a proto toho tolik čeká na tvůj návrat.

4. Čekat lze ovšem pouze v čase, přestože čas nemá žádný význam. Ty, kdo jsi tvůrci prodlení, se můžeš od času oprostít jednoduše tím, že uznáš, že věčný Bůh Svá stvoření nebo ty, kdo tvoří jako On, neomezil žádnými hranicemi a nestvořil ani začátky, ani konce. Tato skutečnost je ti však stále vzdálená, protože se pokoušíš omezit to, co stvořil, a tak věříš, že veškeré stvoření má nějaké hranice.

Pokud tedy popíráš nekonečno, jak bys mohl poznat svá stvoření? 5. Zákony vesmíru nepřipouštějí existenci protichůdných skutečností. Co platí pro Boha, platí i pro tebe. Budeš-li věřit, že neexistuješ v Bohu, budeš také věřit, že On neexistuje v tobě.

Nekonečno bez tebe ale nemá smysl a ty nemáš smysl bez Boha. Bůh ani Jeho syn nemají konce, neboť my *jsme* vesmír. Bůh není neúplný a není ani bezdětný. Jelikož si nepřál být sám, stvořil syna, jenž je Mu podobný. Neod-

pírej Mu Jeho syna jen proto, že tvoje neochota přijmout Jeho otcovství ti odepřela tvého. Nahlížej na Jeho stvoření jako na Jeho syna, neboť tvoje vlastní stvoření byla stvořena na Jeho počest. Vesmír lásky neskončí jen proto, že jej nevidíš, stejně jako tvoje oči nepozbudou schopnosti vidět jen proto, že jsi je zavřel. Vnímej slávu a nádheru Jeho stvoření a poznáš, co pro tebe Bůh uchovává.

6. Bůh ti daroval ve Své mysli místo, které ti patří navždy. Udržet si ho však můžeš pouze tím, že ho budeš dávat tak, jak bylo dáno i tobě. Pokud ti ho Bůh dal proto, že si nepřál být sám, mohl bys být v Jeho mysli sám ty? Boží mysl nelze zmenšovat; lze ji pouze zvětšovat, neboť úlohou všeho, co stvoří, je tvořit. Láska neohraničuje a to, co stvoří, nemá žádné hranice. Bůh si přeje, abys dával bez hranic a omezení, protože pouze to ti může přinést radost, jež je i Jeho radostí a o kterou se chce s tebou podělit. Tvoje láska je stejně bezmezná jako Jeho, protože je Jeho.

7. Mohla by kterákoliv část Boha nemít Jeho lásku a dalo by se kterékoliv části Jeho lásky zabránit v šíření? Bůh je tvým dědictvím, neboť Jeho jediným darem je On sám. Kdybys tudíž věděl, co ti dává darem, mohl bys dávat jinak než On? Dávej tedy neomezeně a nekonečně a poznáš, kolik ti toho dal On sám. Zda Ho přijmeš, pak bude záviset na tom, jestli budeš ochotný dávat tak, jako dává On. Tvoje otcovství a tvůj Otec jsou jedno. Bůh touží tvořit, a jelikož tvoje vůle je Jeho vůlí, toužíš tvořit i ty. Tvoje vůle totiž vychází z Jeho vůle, a protože jsi rozšířením Jeho vůle, musí být ta tvoje naprosto stejná.

8. Avšak po čem toužíš, nevíš – a to není vůbec divné, jestliže si uvědomíš, že „nevědět“ znamená popírat či odmítat. Boží vůle je, abys byl Jeho syn, ovšem nepřijetím této vůle se zříkáš i své vlastní vůli, a proto nevíš, jaká doopravdy je. Musíš se tedy ptát, jaká je Jeho vůle, neboť taková je i tvoje vůle. Přestože ty sám ji neznáš, Duch svatý si ji pamatuje za tebe. Ptej se ho tedy, jaká je Boží vůle, a on ti řekne, jaká je tvoje vůle. Kdykoliv se ti bude zdát, že to, co ti Duch svatý říká, v sobě nese stopy nátlaku, je to jen tím, že jsi svou vůli zatím nerozpoznal.

9. Projekce ega způsobuje, že máš dojem, jako by Boží vůle byla jiná než ta tvoje. Podle chápání ega je možné, aby Boží vůle a tvoje byly v rozporu. Může se pak tedy zdát, že Bůh od tebe vyžaduje něco, co nechceš dát, a proto tě připravuje o něco, co si chceš ponechat. Avšak byl by toho Bůh, jenž chce jen to, co je tvoje vůle, schopen? Tvoje vůle je Jeho život, který ti dal; žít v odloučení od Něho nemůžeš dokonce ani v čase. Spánek není smrt; to, co stvořil, tedy sice může spát, ale nikoliv zemřít. Boží vůle pro Jeho syna je nesmrtelnost a taková je i vůle Jeho syna pro něho samého. Boží syn si pro sebe nemůže přát smrt, protože jeho Otec, jehož syn je stejný jako On, je život. Tvou vůlí je tedy tvoření, protože tvoření je Jeho vůlí.

10. Šťastný můžeš být jen tehdy, pokud budeš dělat to, po čem doopravdy toužíš, což nelze změnit, protože to je nezměnitelné. Je to nezměnitelné jak podle Boží vůle, tak podle tvé, neboť jinak by Jeho vůle nebyla rozšiřována. Poznat Boží vůli se bojíš proto, že věříš, že je jiná než tvoje. A právě v tomto přesvědčení spočívá celá tvoje nemoc i všechen tvůj strach. Pramení z něj každý příznak nemoci a strachu, jelikož způsobuje, že *chceš* nevědět, a tím se ukrýváš v temnotě a popíráš, že ti v nitru dřímá světlo.

11. Důvěřovat Duchu svatému se od tebe vyžaduje jen proto, že mluví ve tvém zájmu. Je to hlas pro Boha, ale nikdy nezapomínej, že Bůh si nepřál být sám. O Svou vůli se s tebou dělí; nenutí ti ji. Vždy si pamatuj, že co dává, také sám má, a proto Mu nic, co dává, neodporuje. Ty, kdo sdílíš Jeho život, se o něj musíš dělit, abys ho poznal, neboť sdílení *je* poznání. Blaze tobě, kdo poznáš, že naslouchat vůli svého Otce přináší poznání tvé vlastní vůle, jelikož tvou vůlí je být jako On, jehož vůlí je, aby tomu tak bylo. Boží vůlí je, aby s Ním byl Jeho syn sjednocený a spojený v Jeho jedinství. A proto se v uzdravení skrývá začátek pochopení, že tvoje vůle je Jeho.

11.3 II. Pozvání k uzdravení

1. Je-li nemoc odloučení, pak prvním krokem k uvědomění si toho, po čem skutečně toužíš, je rozhodnutí uzdravovat a být uzdraven. Každým útokem se od této mety vzdaluješ, zatímco každou uzdravující myšlenkou se k ní přibližuješ. Syn Boží *má* jak Otce, tak i syna, protože *je* jak otcem, tak i synem. Spojit to, co *máme*, s tím, co *jsme*, znamená spojit svou vůli s Jeho, neboť On ti přeje Sám sebe. Ty Mu pak pro změnu přeješ sebe, protože díky tomu, že Mu zcela porozumíš, pochopíš, že existuje pouze jedna jediná vůle. Jestliže však napadáš kteroukoliv část Boha či Jeho království, ukazuješ, že mu nerozumíš zcela, a tím ztrácíš ze zřetele to, co skutečně chceš.

2. Uzdravení se tedy stává lekcí v porozumění, a čím více se v něm budeš procvičovat, tím lepší žák i učitel z tebe bude, abys přestal popírat pravdu, můžeš si přát nějaké lepší svědky její reality, než jsou ti, kdo se její zásluhou uzdravili? Mezi ně však musíš počítat i sám sebe, neboť tvoje ochota připojit se k nim vyjadřuje, že jsi uzdravení dosáhl. Každý zázrak, který vykonáš, k tobě promlouvá o otcovství Boha. Každá uzdravující myšlenka, již přijmeš – a to buď od svého bratra, nebo ze své vlastní myslí – tě učí, že jsi syn Boží. V každé zraňující myšlence, ať už pochází odkudkoliv, však leží popření Božího otcovství i tvého synovství.

3. A popření je stejně absolutní jako láska. Nelze popřít či zavrhnout jen jednu svou část, protože zbytek se pak bude jevit jako oddělený, a tedy beze smyslu. Nemá-li pak něco pro tebe smysl, nikdy to nepochopíš, jelikož popřít smysl znamená nedokázat pochopit. Uzdravit můžeš jen sám sebe, neboť pouze Boží syn potřebuje uzdravení. Potřebuješ ho, protože sám sebe ne-

chápeš, a proto nevíš, co děláš. Kvůli tomu, že jsi zapomněl svou vůli, nevíš, co doopravdy chceš.

4. Uzdravení je znamením, že chceš být opět celistvý. Ochota uzdravit se ti otvírá uši pro hlas Ducha svatého, jehož poselstvím je celistvost. Umožní ti, abys dosáhl mnohem více než uzdravení, neboť k tvé *ochotě* navrátit se k celistvosti připojí i svou vlastní celistvou vůli, a tvou tím zacelí. Existuje snad něco, čeho by Boží syn s otcovstvím Boha ve svém nitru nedosáhl? I přesto však musí pozvání přijít z tvé strany, neboť jak určitě víš, ten, koho pozveš jako svého hosta, u tebe zůstane.

5. Duch svatý nemůže promlouvat k nevlídnému hostiteli, protože ten ho neuslyší. Věčný host v něm bude sice existovat i nadále, ale jeho hlas v nepřátelském prostředí zeslábné. Potřebuje tvou ochranu, a to jen proto, že tvoje péče je znamením, že ho chceš. Stačí pouze trošku myslet jako on a jiskřička ve tvém nitru přeroste v zářivé světlo, jež ti naplní mysl, takže se z něho stane *jediný* host. Kdykoliv však pozveš ego, přijetí Ducha svatého oslabíš; avšak zůstane i přesto, že se s egem proti němu spojíš. Ať už se rozhodneš pro jakoukoliv cestu, půjde s tebou a bude čekat. S jistotou můžeš důvěřovat jeho trpělivosti, protože nemůže opustit část Boha. Ty však potřebuješ mnohem víc než trpělivost.

6. Pokoj nalezneš teprve tehdy, až si uvědomíš svou úlohu a začneš ji plnit, neboť pouze tak lze zcela sjednotit tvou vůli s vůlí tvého Otce. *Mít* Ho znamená *být* jako On, kdo ti dal Sám sebe darem.

Ty, kdo máš Boha, musíš být jako Bůh, protože Jeho darem se z Jeho úkolu stal i tvůj úkol. Pozvi toto poznání zpět do své mysli a nedovol, aby mu cokoli bránilo ve vstupu. Host, kterého ti Bůh poslal, tě naučí, jak to udělat; stačí jen, když rozpoznáš onu jiskřičku a budeš ochoten ji nechat růst. Tvoje ochota pak nemusí být naprostá a dokonalá, protože taková je Jeho ochota. Jestliže Mu poskytneš jen trochu prostoru, rozjasní ho natolik, že mu rád umožníš, aby se zvětšoval a narůstal. A právě společně s tímto zvětšováním si začneš vzpomínat na stvoření.

7. Chtěl bys být zcela závislý na egu, nebo raději hostit Boha? Přijmeš pouze toho, koho pozveš. Je zcela na tvém svobodném rozhodnutí, kdo bude tvým hostem a jak dlouho u tebe zůstane. Skutečná svoboda to však není, neboť stále závisí na pohledu, jakým na celou situaci nahlížíš. Duch svatý je ve tvém nitru, ale nemůže ti pomoci, pokud ho nepozveš dál. Ego naopak není nic, a to bez ohledu na to, zda ho pozveš či ne. Skutečná svoboda záleží na tom, jestli přivítáš realitu, a jediný, kdo je ze všech tvých hostů skutečný, je Duch svatý. Poznej tedy toho, kdo v tobě přebývá, a to jednoduše tak, že si uvědomíš, co už v sobě máš. Nespokoj se se smyšlenými utěšiteli, neboť skutečného utěšitele Božího máš v sobě.

11.4 III. Z temnoty do světla

1. Až budeš znavení a vyčerpaní, uvědom si, že únavu cítíš kvůli tomu, že sis ublížil. Pokoje a odpočinku však nedosáhneš sám, ale poskytně ti je tvůj Utěšitel. Sám totiž nevíš, jak je nalézt, protože kdybys to věděl, nikdy by ses nemohl cítit znavení. Kdyby sis neublížil. Nikdy bys nemohl trpět, protože Bůh Svému synu žádné utrpení nepřeje. Bolest nepochází od Něho, jelikož Bůh nedokáže útočit, ale pouze tě pokojně a neslyšně obklopuje Svým mírem. Bůh je velmi tichý, poněvadž v Něm není žádný rozpor. Rozpor totiž představuje kořeny všeho zla, které (protože je slepé) nevidí, na koho útočí. Vždy však útočí na Božího syna, jímž jsi ty.

2. Boží syn zajisté potřebuje útěchu, neboť neví, co činí, když věří, že jeho vůle není vůbec jeho. Ačkoliv mu patří Království, bloudí jako bez domova. Doma v Bohu je osamocený a mezi všemi svými bratry se cítí jako bez přátel. Dovolil by Bůh, aby takto vypadala skutečnost, přestože On sám si nepřeje být sám? Je-li pak Jeho vůle i tvou vůlí, nemůže to být pravda pro tebe, protože to není pravda pro Něho.

Mé dítě, kdybys věděl, co si pro tebe Bůh přeje, byla by tvoje radost bezmezná! Vše, co si přeje, se stalo a stane, neboť to vždy bylo a je pravdivé a skutečné. Až k tobě přijde světlo a až řekneš: „Boží vůle je moje,“ spatříš krásu, která bude tak skvostná, že poznáš, že nepochází z tebe. Ve své radosti pak budeš v Jeho jménu tvořit krásu, neboť stejně jako se Bůh nemůže nedělit o svou radost, nebudeš ani ty moci zadržovat tu svou. Bezútesný svět se rozplyne v nicotě a srdce ti zaplaví taková vlna radosti, že vyletí přímo do nebe a do Boží přítomnosti. Nemůžu ti říct, jaké to bude, jelikož tvoje srdce ještě není připravené. Avšak mohu ti říct a často připomínat, že to, co si Bůh přeje pro sebe, si přeje i pro tebe a to, co si pro tebe přeje, je tvoje.

3 Cesta není těžká, ale od té tvé se velice liší. Tvoje cesta je cestou bolesti, kterou Bůh nezná a jež je bezpochyby strastiplná a velmi osamělá. Tvými hosty jsou strach a zármutek, které tě na ní doprovázejí a nikdy tě neopouštějí. Tato temná cesta však není cestou Božího syna; jdi ve světle a nevyhledávej temné společníky, protože nejsou vhodnými souputníky Božího syna, jenž byl stvořen ze světla a ve světle. Velké světlo je stále všude kolem tebe a vyzařuje ti z nitra. Je vůbec možné v takovémto světle vidět ony temné společníky? Pokud je stále vidíš, znamená to, že odmítáš světlo. Místo toho však odmítáš je, neboť světlo je zde a je skutečné a na cestě nejsou žádné překážky.

4 Bůh před Svým synem nic neskrývá, ačkoliv Jeho syn skrývá sám sebe. Boží syn však svou nádheru a zář skrýt nemůže, neboť Bůh si přeje, aby byl nádherný, a dal mu světlo, které v něm září. Na své cestě se nikdy neztratíš, protože tě vede Bůh. Jestliže bloudíš, znamená to, že pouze jdeš po cestě,

jež není skutečná. Temní souputníci i temná cesta – to vše je jen klam a iluze. Obrat' se ke světlu, jelikož jiskřička, která ti dřímá v nitru, je částí tak obrovského světla, že tě navždy vyvede z veškeré temnoty. Neboť tvůj Otec je tvůj Stvořitel a ty jsi jako On.

5 Děti světla nemohou setrávat v temnotě, protože ve svém nitru žádnou temnotu nemají. Nenechej se oklamat temnými utěšiteli a nikdy jim nedovol vstoupit do mysli Božího syna, neboť v Jeho chrámu nemají místo. Budeš-li v pokušení Ho odmítnout, vzpomeň si, že *nejsou* jiní bozi mimo Něho, a v pokoji pro sebe přijmi Jeho vůli. Neboť jinak než v pokoji ji ani přijmout nemůžeš.

6 Útěchu ti může přinést pouze Boží utěšitel. Čeká v tichu svého chrámu, aby ti dal mír, jenž je tvůj, abys však mohl do tohoto chrámu vstoupit a najít Boží pokoj, který v něm na tebe čeká, musíš ho dávat. V přítomnosti Boha musíš být svatý, jinak nepoznáš, že jsi její součástí. Neboť to, co není jako Bůh, Mu nemůže proniknout do mysli, jelikož to nebyla Jeho myšlenka, a proto Mu nepatří.

Pokud pak budeš chtít poznat, co patří tobě, musíš mít mysl stejně čistou jako On. Ochraňuj pečlivě Jeho chrám, ve kterém pokojně přebývá. Do Boží přítomnosti nemůžeš vstoupit s temnými společníky, ale nemůžeš do ní vstoupit ani sám. S tebou musí vejít všichni tvou bratře, a dokud je nepřijmeš, vstoupit nemůžeš. Nemůžeš totiž pochopit celistvost, dokud sám nebudeš celistvý, jestliže má Boží syn poznat celistvost svého Otce, nemůže z ní vyloučit žádnou její část.

7 Do své mysli můžeš přijmout celé synovství a požehnat mu světlem, jež ti dal tvůj Otec. Pak budeš hodni přebývat v chrámu společně s Ním, protože tvou vůlí bude nebýt sám. Bůh požehnal Svému synu navěky; pokud mu tedy ty požehnáš v čase, budeš ve věčnosti. Čas tě totiž nemůže oddělit od Boha, jestliže jej budeš využívat ve prospěch věčnosti.

11.5 IV. Dědictví Božího syna

1. Nikdy nezapomeň, že synovství je tvoje spása, neboť synovství je tvoje pravé Já. Jako Boží stvoření patří tobě, a jelikož patří tobě, patří i Bohu. Tvoje opravdové Já spásu nepotřebuje, ale tvoje mysl se potřebuje naučit, co spása je. Nejsi spasen *před* něčím, ale jsi spasen *pro* slávu. Sláva je dědictví, které jsi dostal od svého Stvořitele, abys ho dále šířil. Jestliže však budeš část svého Já nenávidět, nikdy nedosáhneš pochopení, protože budeš na to, co Bůh stvořil jako tebe, pohlížet bez lásky. A jelikož vše, co stvořil, je Jeho součástí, budeš Mu odpírat Jeho místo u Jeho vlastního oltáře.

2. Mohl by ses pokusit připravit Boha o Jeho domov, a přitom vědět, že jsi doma? Může syn zapřít Otce, aniž by věřil, že Otec zapřel jeho? Boží záko-

ny platí pouze pro tvou ochranu a nikdy nejsou zbytečné. I to, co prožíváš, pokud zapíráš svého Otce, slouží stále k tvé ochraně, neboť sílu tvé vůle nelze zmenšit bez Božího zásahu. Bůh si však nepřeje tvou moc jakkoliv omezovat, a proto se spoléhej pouze na sílu, již ti dal, aby tě zachránil. Pamatuj si, že je tvoje, *protože* je Jeho, a spoj se pak se svými bratry v Jeho míru.

3. Váš mír spočívá v jeho bezmeznosti. Jakmile omezíš mír, který sdílíš, nikdy nepoznáš své vlastní Já. Každý Boží oltář je tvou částí, protože světlo, jež Bůh stvořil, je stejné jako On. Chtěl bys snad ze světla, které je tvoje, vyčlenit nějaké další světlo? Pokud by sis 4. uvědomil, že tím by sis zatemnil pouze svou vlastní mysl, nikdy bys to už udělat nechtěl. Jakmile ho však vrátíš zpět světlu, vrátíš se mu i ty sám. Takový je Boží zákon, jenž slouží pro ochranu celistvosti Božího syna.

5. *Tím, kdo tě může o něco připravit, jsi pouze ty sám.* Nestav se proti tomuto uvědomění, neboť představuje skutečný začátek rozbřesku. Pamatuj si také, že odmítání této skutečnosti na sebe bere různé podoby, které se musíš naučit rozpoznávat a vytrvale a bez výjimky jim čelit, protože je to klíčový krok, jenž vede k opětovnému probuzení. Úvodní fáze takového obratu jsou často bolestné, jelikož vzhledem k tomu, že se vinu postupně učíš nevidět vně, máš sklon ji přesouvat do svého nitra. Avšak zpočátku je těžké si uvědomit, že se jedná přesně o totéž, neboť mezi *vně* a *uvnitř* neexistuje žádný rozdíl.

6. Jelikož tvou bratři jsou tvou částí, pak pokud je viníš za svůj nedostatek, viníš sám sebe. A naopak: nemůžeš obviňovat sám sebe, aniž bys zároveň neobviňoval i je. Proto je zapotřebí se viny zbavit, a nikoliv ji vidět někde jinde. Jakmile ji budeš přičítat sám sobě, nikdy nepoznáš své skutečné Já, protože jediný, kdo obviňuje, je ego. Sebeobviňování tudíž představuje ztožnění s egem, pro které je stejně silným obranným prostředkem, jakým je obviňování druhých. *Do Boží přítomnosti nemůžeš vstoupit, pokud budeš útočit na Jeho syna.* Až začne Jeho syn hlasitěji velebit svého Stvořitele, uslyší i hlas, jenž mluví za jeho Otce. Avšak Stvořitel nemůže být veleben, aniž by byl zároveň veleben i Jeho syn, neboť jejich sláva je společná a společně jsou i velebeni.

7. Kristus čeká u Božího oltáře na návrat Božího syna. Přijď však k němu bez jakéhokoliv odsuzování, neboť jinak uvěříš, že dveře jsou zavřené na závoru a že nemůžeš vstoupit. Na dveřích však žádná závora není a je zcela nemožné, abys nemohl vstoupit tam, kde tě Bůh chce mít. A miluj sám sebe Kristovou láskou, jelikož tak tě miluje tvůj Otec.

Můžeš sice odmítnout vstoupit, ale nemůžeš zavřít na závoru dveře, které ti drží otevřené Kristus. Přijď ke mně, jenž ti držím dveře otevřené, neboť

dokud žiji, nelze je zavřít, a já žiji věčně. Bůh je můj život i tvůj a Svému synu nic neodpírá.

8. Kristus čeká u Božího oltáře, až ho v sobě znovu vzkřísíš. Bůh ví, že Jeho syn je stejně nevinný jako On sám, a cesta k Němu vede přes uznání Jeho syna. Kristus čeká, až ho uznáš za sebe sama a jeho celistvost přijmeš za svou vlastní. Neboť Kristus je Boží syn, který žije ve svém Stvořiteli a září Jeho slávou. Kristus je rozšířením lásky a laskavosti Boha; je stejně dokonalý jako jeho Stvořitel a žije v Božím pokoji.

9. Požehnaný je Boží syn, jenž září světlem svého Otce a přeje si sdílet slávu stejně, jako ji jeho Otec sdílí s ním. V nitru Božího syna není žádné odsuzování, protože není ani v nitru jeho Otce. Otec se s ním dělí o dokonalou lásku, a proto se i on sám musí dělit o to, co Mu patří – jinak nepozná ani Otce, ani syna. Pokoj tobě, kdo svůj klid nalézáš v Bohu a v kom nalézáš svůj klid celé synovství.

11.6 V. „Dynamika“ ega

1. Nikdo nedokáže uniknout iluzím, dokud se jimi nezačne zabývat, protože jejich ochrana spočívá v jejich přehlížení. Iluzím není zapotřebí se vyhýbat, neboť nemohou být nebezpečné. Jsme připraveni důkladně prozkoumat myšlenkový systém ega, protože společně držíme v rukou lucernu, která ho svým světlem rozptýlí. O tvé připravenosti nemůže být pochyb, jelikož si uvědomuješ, že po takovémto myšlenkovém systému netoužíš. Ke svému zkoumání však musíme přistupovat tiše a pokojně, neboť jeho prostřednictvím pouze upřímně hledáme pravdu. Na chvíli se tudíž budeme zabývat dynamikou ega; nejdřív totiž musíme prozkoumat to, co je v něm, abychom posléze viděli to, co je za ním. Z ega sis udělal skutečnost, ale společně tvou chybu napravíme a pak pohlédneme za jeho hranice, kde leží pravda.

2. Co jiného je uzdravení než odstranění všeho, co stojí v cestě k vědění? A jak jinak lze rozptýlit klamné představy než tím, že se na ně přímo a otevřeně podíváme, aniž bychom je obhajovali? Neměj tedy obavy, neboť to, na co se budeš dívat, představuje zdroj strachu, ale ty si už začínáš uvědomovat, že tento strach není skutečný. Rovněž začínáš chápat, že jeho účinky lze snadno zrušit jednoduše tím, že popřeš to, že reálně existují. Krok, jenž logicky následuje, tedy spočívá v poznání, že to, co nevyvolává žádné účinky, neexistuje. Zákony totiž nefungují ve vzduchoprázdnu a něco, co nevede k ničemu, jako by se nestalo. Jestliže se realita pozná podle toho, že se rozšiřuje; pak přece nemůže být realitou to, co nevede k ničemu. Neměj proto obavy pohlédnout na strach, neboť ve skutečnosti jej neuvidíš. Jasnost a srozumitelnost už ze své podstaty odstraňují všechny nejasnosti, a podívat se tedy na temnotu prostřednictvím světla znamená tuto temnotu rozptýlit.

Začněme tudíž tuto lekci o *dynamice ega* tím, že pochopíme, že samotný obrat nedává vůbec žádný smysl. Sám v sobě totiž obsahuje rozpor, který ho veškerého smyslu zbavuje. Výraz *dynamika* neboli *hybná síla* vyjadřuje schopnost něco vyvolat či způsobit a celá klamná představa o odloučení je založena na víře, že ego *má schopnost* a moc něco způsobit. A právě proto, že této falešné domněnce věříš, ti ego nahání strach. Avšak pravda je velmi prostá:

Všechna moc je od Boha.

To, co není od Boha, nemá žádnou moc cokoli způsobit.

3. Pokud tedy zkoumáme ego, neuvažujeme o dynamice, ale o mylných představách. Na systém falešných domněnek můžeš klidně pohlížet bez strachu, protože vzhledem k tomu, že zdroj ega není skutečný, nemůže ani vyvolávat žádné následky. Skutečnost, že strach je naprosto nepatřičný, ti začne dávat ještě větší smysl, jestliže si uvědomíš, že cíl ega je tak nesmyslný, že jakákoliv snaha nasměrovaná na jeho podporu představuje jen zbytečné mrhání silami. Jeho cílem je totiž zcela nepokrytě vlastní samostatnost. Od začátku je jeho záměrem být oddělené, soběstačné a nezávislé na jakékoliv jiné moci a síle kromě své vlastní. A proto je ego symbolem odloučení.

4. Každá myšlenka má účel a její účel vždy představuje přirozený důsledek toho, jaká je. Všechno, co pochází z ega, je přirozeným důsledkem jeho ústředního přesvědčení a způsob, jakým lze jeho následky odstranit, jednoduše spočívá v uznání toho, že jejich zdroj není přirozený, neboť není v souladu s tvou přirozenou podstatou. Jak už jsem říkal: přát si něco jiného, než Bůh představuje, je jen toužebné přání, a nikoliv skutečnou vůli. Jeho vůle je totiž jednotná právě proto, že její rozšíření jí nemůže být nepodobné. Skutečný rozpor, jež tedy prožíváš, je rozpor mezi marným přáním ega a Boží vůlí, kterou s Ním sdílíš. Ale může být takovýto konflikt skutečný?

5. Tobě patří nezávislost z tvoření, a nikoliv ze samostatnosti. Veškerá tvoje tvořivá úloha spočívá ve tvé naprosté závislosti na Bohu, jenž se s tebou dělí o Svou úlohu. Tím pak, že byl ochoten se s tebou o ni podělit, je stejně závislý na tobě, jako jsi závislý ty na Něm. Nepřisuzuj tudíž Bohu domýšlivost ega, protože On netouží být na tobě nezávislý; zahrnul tě totiž do Své vlastní samostatnosti. Mohl bys snad uvěřit tomu, že samostatnost má bez Něho nějaký smysl? Za víru v samostatnost ega platíš tím, že si neuvědomuješ svou závislost na Bohu, v níž však leží tvoje svoboda. Ego považuje veškerou závislost za hrozbu, a dokonce i tvou touhu po Bohu překroutilo do prostředku, kterým upevňuje svou existenci. Nenechej se však zmást výkladem, jímž ego interpretuje tvůj rozpor.

6. Ego vždy útočí ve prospěch odloučení. Jelikož věří, že to dokáže, nedělá nic jiného, protože jeho cílem, kterým je samostatnost, *není* nic jiného. Ego je realita naprosto vzdálená, avšak nikdy nepouští ze zřetele svůj cíl. Je mnohem ostražitější než ty, protože si je svým smyslem a záměrem nezlomně jisté. Ty však svůj vlastní záměr ani smysl nerozpoznáváš, a proto jsi zmatený.

7. Musíš pochopit, že to poslední, co si ego přeje, je, aby sis uvědomil, že se ho bojíš. Neboť pokud by ego vyvolávalo strach, zmenšilo by tak tvou nezávislost a oslabilo tvou moc. Jediné, čím si získává tvou oddanost, je představa, že ti může moc a sílu dát; bez ní bys mu vůbec nenaslouchal. Jak by tedy mohlo dále existovat, kdyby sis uvědomil, že jeho přijetím znevažuješ sám sebe a připravuješ se o sílu?

8. Ego tě může nechat – a také tě nechává – si o sobě myslet, že jsi povýšený, nedůvěřivý, bezstarostný, otažitý, citově povrchní, bezcitný, nezáživný, nebo dokonce zoufalý, ale nikoliv bázlivý. Neustále se snaží omezovat tvůj strach na nejmenší možnou míru, ale v žádném případě se jej nepokouší odstranit úplně; a v této dovednosti je bezesporu obdivuhodně vynalézavé. Mohlo by vůbec kázat o samostatnosti, kdyby si ji neudržovalo prostřednictvím strachu? A naslouchal bys mu, kdyby sis uvědomoval, co vlastně dělá?

9. Jakmile tedy pochopíš, že cokoliv, co tě zdánlivě odlučuje od Boha, je pouze strach (a to bez ohledu na podobu, jakou na sebe bere, a na způsob, jakým ego chce, abys ho prožíval), ohrožíš tím existenci ega na nejvyšší možnou míru a svým poznáním otřeseš samotnými základy jeho snu o samostatnosti. Neboť přestože můžeš tolerovat či podporovat mylnou představu o vlastní nezávislosti, nepřijmeš ji za cenu strachu – pokud si ji tedy uvědomíš. Avšak taková je cena a ego ji nedokáže snížit. Jestliže budeš přehlížet lásku, budeš přehlížet sám sebe; to v tobě nevyhnutelně vyvolá strach z nereality, *protože odmítáš sám sebe*. Uvěříš-li, že jsi úspěšně zaútočil na pravdu, znamená to, že věříš v moc útoku. Zcela jednoduše se tedy začneš bát sám sebe. Ale nikdo nechce zjistit, že to, čemu věří, ho může zničit.

10. Pokud by ego mohlo dosáhnout svého cíle – samostatnosti, byl by zmařen Boží záměr; avšak to není možné. Jedině prostřednictvím toho, že se naučíš, co je strach, se můžeš nakonec naučit rozlišovat možné od nemožného a falešné od pravého. Ego učí, že jeho vlastní cíl je na rozdíl od Božího záměru, jenž je neuskutečnitelný, dosažitelný. Ovšem podle učení Ducha svatého lze docílit *pouze* Božího záměru, který už ostatně docílen byl.

11. Bůh je stejně závislý na tobě, jako ty jsi závislý na Něm, protože Jeho samostatnost obsahuje tvou, a bez ní je tudíž neúplná. Svou vlastní samostatnost můžeš vybudovat pouze tehdy, pokud se ztotožníš s Bohem a bu-

deš plnit svou roli tak, jak je ti dána v pravdě. Ego věří, že štěstí spočívá ve splnění jeho cíle. Avšak ti je dáno poznat, že Boží role je i tvoje role, a že tedy mimo tvou společnou vůli štěstí nenalezneš. Jakmile uznáš, že ti cíl ega, jež jsi tak příčinlivě sledoval, přinesl pouze strach, bude pro tebe těžké si uchovat přesvědčení, že strach je štěstí.

Tato domněnka ale přesně odpovídá tomu, čemu bys podle ega měl věřit. Avšak Boží syn není hloupý, a proto jí věřit nemůže. Stačí mu umožnit, aby si její nesmyslnost uvědomil, a nebude ochoten ji přijmout. Neboť pouze hlupáci by si zvolil strach místo lásky a pouze hlupáci by věřil, že lásku lze získat útokem. Rozumní lidé totiž chápou, že pouze z útoku pramení strach, před kterým je však zcela ochraňuje Boží láska.

12. Zatímco ego analyzuje, Duch svatý přijímá. Poznání celistvosti přichází pouze prostřednictvím přijetí, neboť analyzovat znamená rozkládat či oddělovat. Pokoušet se pochopit úplnost tím, že ji rozložíme, představuje typický rozporuplný přístup ega, jímž pohlíží na všechno. Ego věří, že síla, pochopení a pravda leží v odloučení, a aby tuto myšlenku prokázalo, musí útočit. Jelikož si neuvědomuje, že ji potvrdit nelze, a jelikož je posedlé přesvědčením, že v odloučení spočívá spása, útočí na vše, co vnímá, a to tím, že to rozkládá na malé a oddělené částičky, které nespojuje žádný smysluplný vztah, a jež tudíž nemají žádný smysl. Ego vždy zaměňuje chaos za smysl, neboť pokud je odloučení spása, pak soulad je hrozba.

13. Způsob, jakým ego interpretuje zákony vnímání, je – a musí být – přesným opakem způsobu, jakým je chápe Duch svatý. Ego se zaměřuje na chyby a přehlíží pravdu. Každý omyl, který si uvědomuje, přetváří na skutečnost a na základě svého charakteristického chybného deduktivního postupu vyvozuje, že právě kvůli omylu nemůže být neměnná pravda smysluplná.

Následující krok v jeho uvažování je tedy jasný: nemá-li neměnná pravda smysl, pak musí být skutečná a pravdivá proměnlivost. Vzhledem k tomu, že mysl ega tedy ovládá omyl a že ego si chrání to, z čeho samo udělalo skutečnost, dochází ve svém myšlenkovém systému k paradoxnímu závěru: omyl je skutečný a pravda je omyl.

14. Ego se vůbec nesnaží tento závěr, jenž je zcela očividně nepochopitelný, pochopit, ale rozhodně se snaží ho dokazovat, a to neustále. Jelikož se pokouší svou analýzou napadat smysl, úspěšně jej přehlíží a jediné, co mu pak zbývá, je řada roztržštěných vjemů, které libovolně spojuje ve svůj vlastní prospěch. Výsledkem jeho úsilí je pak vesmír v podobě, v níž ho vnímá. A právě tento vesmír se stává důkazem a projevem jeho vlastní skutečnosti.

15. Nepodceňuj přitažlivost důkazů ega pro ty, kdo mu chtějí naslouchat. Selektivní vnímání si vybírá své důkazy velice pečlivě a jeho důkazy jsou

logické a důsledné. Argument, který hovoří v zájmu absurdity, je pro nerozumné lidi dostatečně silný, neboť argumentace končí hned na samém začátku, protože žádný myšlenkový systém nepřekročí svůj zdroj. Avšak argumentací beze smyslu se nemůže dokázat vůbec nic a ti, kdo se i přesto nechají přesvědčit, musejí být bláhoví. Může ego vyučovat pravdivě, pokud pravdu přehlídí? Může vnímat a chápat to, čeho se zříká? Důkazy, jež předkládá, toto zřeknutí sice potvrzují, ale jen stěží dokládají to, čeho se zřeklo. Ego se dívá přímo na Otce, ale nevidí Ho, protože se zřeklo Jeho syna.

16. Chceš se ty upamatovat na svého Otce? Pak přijmi Jeho syna a vzpomeneš si na Něho. Nic nemůže dokázat, že Jeho syn je bezcenný, neboť nic nemůže dokázat, že lež je pravda. To, co z Jeho syna vidíš očima ega, je důkaz, že Jeho syn neexistuje; avšak kde je syn, musí být i Otec.

Jakmile přijmeš to, čeho se nezříká Bůh, vyjde pravda najevo. Svědkové Boha stojí v Jeho světle a vidí vše, co stvořil. Jejich mlčení je znamením, že spatřil Božího syna, a v přítomnosti Krista nemusejí dokazovat vůbec nic, neboť Kristus s nimi mluví o sobě a o svém Otci. Mlčí, protože s nimi mluví Kristus, a oni sami promlouvají Kristovými slovy.

17. Každý bratr, s nímž se setkáš, je buď svědkem Boha, nebo ega; záleží na tom, co v něm vidíš. Každý tě přesvědčí nejen o tom, co chceš vidět, ale také o skutečnosti království, které sis pro sebe zvolil. Všechno, co vnímáš, je důkazem myšlenkového systému, jež chceš považovat za pravdivý.

Každý bratr má schopnost tě osvobodit, pokud se rozhodneš být svobodný. Nemůžeš přijmout *jeho* falešné svědectví, pokud jsi nějaké neuvedl *proti* němu. Jestliže s tebou nehovoří o Kristu, znamená to, že jsi s ním o Kristu nehovořil ani ty. Slyšíš pouze svůj vlastní hlas, a proto pokud bude skrze tebe promlouvat Kristus, uslyšíš Krista.

11.7 VI. Probuzení do jednoznání

1. Není možné nevěřit tomu, co vidíš, ale stejně nemožné je vidět to, čemu nevěříš. To, co vnímáš, je založeno na zkušenosti a zkušenost vede k přesvědčení a víře. Jakmile jsou pak přesvědčení pevně zakořeněná, vjemy se ustalují a upevňují, z čehož vyplývá, že to, čemu věříš, opravdu i vidíš. To jsem měl na mysli, když jsem řekl: „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili!“ neboť ti, kdo věří ve vzkříšení, je uvidí. Vzkříšení představuje naprosté vítězství Krista nad egem, a to nikoliv prostřednictvím útoku, ale prostřednictvím překročení, jelikož Kristus se povznáší nad ego i veškeré jeho dílo a stoupá k Otci a Jeho království.

2. Chtěl by ses připojit ke vzkříšení, nebo k ukřižování? Chtěl bys své bratry zahrnout, nebo či osvobodit? Chtěl bys překročit své vězení a dostat se až k Otci? Všechny tyto otázky znamenají totéž a na všechny se odpovídá

společně. Význam slova *vnímání* vyvolává velké nedorozumění, protože se používá jak pro uvědomění, tak pro výklad uvědomění. Bez výkladu si však nemůžeš být vědom ničeho, neboť to, co vnímáš, je tvůj výklad.

3. Tento kurz je zcela srozumitelný. Pokud ti však srozumitelný nepřijde, znamená to, že tvůj výklad je zaměřen *proti* němu, a proto mu nevěříš. A jelikož víra udává směr vnímání, nevnímáš to, co znamená, a proto ho nepřijímáš. Nicméně různé prožitky vedou k různému přesvědčení a víře, a tedy i k různým vjemům. Vedu tě k nové zkušenosti, jíž se budeš chtít zříkat se stále menší ochotou. Kristovo učení je snadné, neboť vnímat společně s ním nevyžaduje vůbec žádnou námahu. Jeho vjemy představují tvoje přirozené vědomí; jediné, co tě může znavit a vyčerpát, jsou tvoje vlastní pokřivené představy. Dovol, aby se Kristus, který je ve tvém nitru, stal tvým tlumočnickem a nesnaž se svým malicherným přesvědčením, jež není hodno Božího syna, omezovat to, co vidíš. Neboť dokud Kristus nedojde uplatnění, bude mít Boží syn pocit, že nemá Otce.

4. Jsem tvoje vzkříšení i tvůj život. Žiješ ve mně, protože žiješ v Bohu, a v tobě pak žije každý, jelikož ty žiješ v každém. Mohl bys tedy vnímat svého bratra jako nehodného a přitom sám sebe vidět opačně? A mohl bys vnímat sám sebe jako nehodné, a přitom Boha vnímat jinak? Věř ve vzkříšení, protože bylo vykonáno, a bylo vykonáno v tobě. To je pravda nyní a bude to pravda navždy, protože vzkříšení je vůlí Boha, který nezná žádný čas ani žádné výjimky. Ani ty tedy nedělej žádné výjimky, jinak neuvidíš, co pro tebe bylo vykonáno. Neboť k Otci přicházíme společně; tak je tomu nyní i navždy, protože taková je podstata Božího syna, jak ho Bůh stvořil.

5. Nepodceňuj sílu oddanosti Božího syna ani sílu, již nad ním má bůh, kterého uctívá. Neboť si sám vyhrazuje místo, jež zaujme u oltáře svého boha, ať už je to bůh, kterého si udělal, nebo Bůh, jenž ho stvořil. Proto je jeho otroctví stejně naprosté jako jeho svoboda, jelikož naslouchá pouze bohu, kterého přijímá. Bůh utrpení se dožaduje souzení a po svých vyznavačích chce, aby ho poslouchal. V jeho jménu se sám přibíjejí na kříž, protože věří, že moc Božího syna se rodí z oběti a bolesti. Naopak Bůh vzkříšení nevyžaduje vůbec nic, neboť si nepřaje nikoho o nic připravit. Nedomáhá se poslušností, jelikož poslušnost s sebou nese podřízení. Chce jen, abys poznal svou vůli a řídil se jí, a to nikoliv v duchu oběti a poroby, ale v radosti ze svobody.

6. Vzkříšení se nelze oddat jinak než ochotně a radostně, protože je symbolem radosti. Veškerá jeho přesvědčivá síla spočívá ve skutečnosti, že představuje to, čím chceš být. Svoboda zbavit se všeho, co tě zraňuje, ponižuje a děsí, ti nemůže být vnucována proti tvé vůli, ale může ti být dána prostřednictvím Boží milosti. A skrze Boží milost ji také můžeš přijmout, neboť Bůh je ke Svému synovi dobrotivý a milostivý a přijímá ho jako Svého vlast-

ního bez jakýchkoliv pochybností. Kdo je tedy tvůj vlastní? Otec ti dal vše, co je Jeho, a s tím je tvůj i On sám. Ochraňuj tudíž všechny v jejich vzkříšení, jinak se nikdy neprobudíš v Bohu, bezpečně obklopeni tím, co ti navěky patří.

7. Pokoj nalezneš teprve tehdy, až z rukou Božího syna odstraníš hřeby a vytáhneš mu z čela všechny trny. Božího syna, jehož bůh utrpení zatracuje, obklopuje láska Boha. Neuč, že jsem zemřel zbytečně; raději uč, že jsem nezemřel, a to tak, že dokážeš, že dál žiji v tobě. Odčinění ukřižování Božího syna je totiž součástí jednoznání, ve kterém všichni hrají rovnocennou roli. Bůh neodsuzuje Svého nevinného syna; jak by také mohl, když mu dal Sám sebe?

8. Na kříž ses přibil sám a sám sis také na hlavu vložil trnovou korunu. Ani přesto však Božího syna ukřižovat nemůžeš, neboť vůle Boha nemůže zemřít. Jeho syn byl ze svého vlastního ukřižování vykoupen, a navíc nemůžeš poslat na smrt toho, koho Bůh obdaroval věčným životem. Víčka ti stále klesají pod tíhou snu o ukřižování, avšak to, co vidíš ve snech, není skutečnost. Dokud vnímáš Božího syna jako ukřižovaného, znamená to, že spíš. A dokud věříš, že ho můžeš ukřižovat, znamená to, že tě pouze sužuje noční můra. Tobě, kdo začínáš процитат, stále leží v mysli sny a zatím jsi na ně nezapomněl. Úplné zapomnění, jež jde ruku v ruce s uvědoměním si Krista, přijde tehdy, až процитиnou ostatní, aby s tebou sdílel tvoje jednoznání.

9. Probudí tě tvoje vlastní volání, neboť volání po probuzení ti vychází z vlastního nitra. Žiji-li v tobě, jsi vzhůru. A přece je zapotřebí, abys viděl dílo, které jsem skrze tebe učinil, protože jinak si neuvědomíš, že jsem ho udělal pro tebe. Neomezuj svou víru v to, co *skrze tebe* dokážu udělat, jinak nepřijmeš to, co dokážu udělat *pro* tebe. Avšak to vše už bylo učiněno, a pokud nedáš všechno, co jsi dostal, nikdy nepoznáš, že tvůj vykupitel je živ a že jsi процитл společně s ním. Jednoznání lze totiž poznat pouze tehdy, pokud je sdíleno.

10. Boží syn však *je* spasen. Stačí, když synovství přineseš pouze toto uvědomění, a získáš svůj díl ve jednoznání, jenž má stejnou hodnotu jako můj. Tvůj díl totiž musí být stejný jako můj, pokud jej přebíráš ode mě. Jestliže věříš, že tvůj díl je omezený, znamená to, že omezuješ díl, který patří mně. Pro záznaky však neplatí žádné pořadí obtížnosti, protože všichni Boží synové mají stejný význam a jejich jednota spočívá v jejich rovnocennosti. V každé části Boha leží celá Jeho síla a nic, co se neslučuje s Jeho vůlí, není ani velké, ani malé. Neboť to, co neexistuje, nemá žádnou velikost ani žádnou hodnotu. Pro Boha jsou všechny věci možné a proveditelné; a Kristu je dáno, aby byl jako Otec.

11.8 VII. Podmínka reality

1. Svět v podobě, v jaké ho vnímáš, nemohl být stvořen Otcem, neboť svět není takový, jak ho vidíš. Bůh stvořil pouze to, co je věčné, ale vše, co ty vidíš, je pomíjivé. A proto musí existovat ještě nějaký jiný svět, který nevidíš. *Bible* hovoří o novém nebi a nové Zemi; to však nemůže být bráno doslova, neboť je-li něco věčné, nemůže to být stvořeno znovu. Vnímat nově znamená pouze vnímat znovu, což naznačuje, že dříve nebo v období mezi těmito dvěma způsoby vnímání jsi nevnímal vůbec. Co je tedy oním světem, jenž čeká na to, až jej uvidíš?

2. Každá láskyplná myšlenka, kterou kdy měl jakýkoliv Boží syn, je věčná. Láskyplné myšlenky, jež vnímá jeho mysl na tomto světě, jsou jedinou realitou, která může existovat na tomto světě. I přesto, že pořád představují jen pouhé dojmy, neboť Boží syn stále věří, že je odloučený, jsou věčné, protože jsou láskyplné. Jelikož jsou totiž láskyplné, podobají se Otcí, a proto nemohou zemřít. Skutečný svět však lze vidět; stačí k tomu jen ochota nevidět nic jiného. Neboť pokud budeš vnímat jak dobro, tak zlo, budeš přijímat jak lež, tak pravdu, a nebudeš mezi nimi dělat žádné rozdíly.

3. Ego se může zdát dobré, ale nikdy *pouze* dobré, a proto jsou jeho vjemy tak proměnlivé. Dobrotu neodmítá úplně, neboť pak bys ho nemohl přijmout. K tomu, co je skutečné, však vždy přidává něco neskutečného, čímž směšuje klam a realitu. Vjemy totiž nemohou být jen částečně pravdivé; jestliže věříš jak v pravdu, tak v iluzi, nedokážeš jednu od druhé odlišit a určit, která z nich je pravdivá, aby sis vybudoval svou vlastní samostatnost, snažil ses tvořit jinak než tvůj Otec a věřil jsi, že to, co jsi udělal, Mu může být nepodobné. Avšak všechno pravdivé je jako On; budeš-li vnímat pouze skutečný svět, dosáhneš skutečného nebe, protože pouze prostřednictvím takového pohledu ho pochopíš.

4. Vnímání dobra sice není totéž jako vědění, ale kvůli popření opaku dobra si uvědomíš podmínku, za níž opaky neexistují. A taková je podmínka vědění. Bez tohoto uvědomění nesplníš podmínky vědění, a dokud je nesplníš, nikdy nepoznáš, že už víš. Vytvořil jsi řadu myšlenek, které jsi postavil mezi sebe a svého Stvořitele, a právě tyto myšlenky představují svět, jež kolem sebe vidíš. Pravda v něm sice nechybí, ale není zřetelná. Vzhledem k tomu, že neznáš rozdíl mezi tím, co jsi *udělal* a co *stvořil* Bůh, neznáš ani rozdíl mezi tím, co jsi udělal a co jsi stvořil ty. Víra, že dokážeš vnímat opravdový svět, je zároveň také víra, že dokážeš poznat sám sebe. Boha můžeš poznat proto, že být poznán je Jeho vůle. Skutečný svět je vše, co pro tebe z toho, co jsi udělal, uchoval Duch svatý. Jakmile pak budeš vnímat pouze takovýto svět, dosáhneš spásy, neboť vnímat pouze toto znamená pochopit, že realita je výhradně to, co je pravdivé.

11.9 VIII. Problém a řešení

1. Toto je velice jednoduchý kurz. Možná si myslíš, že kurz, který tě nakonec naučí jen to, že pouze skutečnost je pravdivá, vlastně nepotřebuješ. Ale opravdu tomu věříš? Až totiž začneš vnímat skutečný svět, poznáš, že jsi tomu nevěřil. Avšak při rychlosti, jakou se tvoje nové a jediné skutečné vnímání přemění do vědění, ti bude stačit jen okamžik na to, aby sis uvědomil, že pouze toto je pravdivé. A pak bude zapomenuto vše, co jsi udělal: to dobré i to zlé, to falešné i to pravdivé. Neboť jakmile nebe a Země splynou v jedno, zmizí ti z dohledu dokonce i skutečný svět. Konec světa neznamená jeho zničení, ale jeho přeměnu v nebe. Nové vidění světa totiž představuje přeměnu veškerého vnímání na vědění.

2. *Bible* ti říká, abyste byli jako děti. Děti si totiž uvědomují, že nerozumějí tomu, co vnímají, a proto se ptají, co to znamená. Nedopouštěj se tedy omylu a nemysli si, že chápeš to, co vidíš, neboť pravý význam ti stále uniká. Duch svatý ho ale pro tebe uchovává, a pokud mu dovolíš, aby ti jej přetlumočil, vrátí ti vše, čeho ses zřekl. Avšak dokud si budeš myslet, že pravý význam znáš, nebudeš mít potřebu se na něj ptát.

3. Ty ovšem neznáš pravý význam vůbec ničeho z toho, co vnímáš; ani jedna tvoje myšlenka není úplně pravdivá. A toto uvědomění představuje skutečný začátek. Nikdo tě nesvádí na špatnou cestu; pouze jsi doposud nepřijal žádného průvodce, přestože pro správný výklad vnímání jej bezesporu potřebuješ, jelikož nerozumíš vůbec ničemu.

Uvědom si to, ale nesmiř se s tím, neboť tvým dědictvím je pochopit. Vnímání je předmětem učení, a ty přece učitele máš! Nicméně tvoje ochota učit se od něho záleží na tvé ochotě zpochybnit vše, co ses naučil od sebe, protože ty, kdo učíš špatně, bys učitelem sám sobě být neměl.

4. Nikdo nemůže zadržovat pravdu před nikým jiným než sám před sebou. Přesto ti Bůh neodepře řešení, jež pro tebe má. Požádej tedy o to, co je tvoje, přestože jsi to nevytvořil a nebraň sám sobě v nalezení pravdy. Vytvořil jsi problém, který Bůh vyřešil. Polož si tedy pouze jedinou, jednoduchou otázku:

Chci problém, nebo chci řešení?

Jestliže se rozhodneš pro řešení, získáš ho, neboť ho uvidíš takové, jaké je, a tedy že je tvoje.

5. Můžeš si stěžovat, že tento kurz není dostatečně konkrétní na to, abys ho pochopil a uplatnil. Avšak možná jsi neudělal to, co konkrétně doporučuje. Jeho cílem není naučit se, jak si s myšlenkami hrát, ale jak je prakticky uplatňovat. Nic by nemohlo být konkrétnější než to, když se dozvíš, že pokud o něco požádáš, pak to dostaneš. Duch svatý vyřeší každý konkrétní problém, jestliže budeš věřit, že problémy *jsou* konkrétní. Poskytne ti mnoho

řešení, jež budou zároveň tím jediným, pokud budeš věřit, že *jediné* znamená *mnoho*. Možná ti určitost Ducha svatého nahání hrůzu; máš strach z toho, co si myslíš, že od tebe bude vyžadovat. Avšak pouze tak, že požádáš, se dozvíš, že nic z toho, co je od Boha, od tebe vůbec nic nevyžaduje. Bůh dává; nebere. Jestliže odmítáš požádat, je to tím, že věříš, že požádat neznamena sdílet, ale brát.

6. Duch svatý ti dá pouze to, co je tvoje, a nic si za to nevezme na oplátku. Neboť ti patří vše a to sdílíš s Bohem; taková je totiž opravdová skutečnost všeho. Byl by snad Duch svatý, který si přeje pouze vracet, schopen vyložit si špatně otázku, již musíš položit, abys od něho získal odpověď? Odpověď sice slyšíš, ale nechápeš žádost. Věříš, že požádat Ducha svatého, aby tě vedl, je jako požádat ho, aby ti něco vzal.

7. Boží dítě, nerozumíš svému Otci. Věříš ve svět, který bere, protože věříš, že braním můžeš získat. A kvůli takovému vidění jsi ztratil z dohledu skutečný svět. Světa, jak jej vidíš, se bojíš, avšak skutečný svět je stále váš; stačí o něj jen požádat.

Nezříkej se jej, neboť tě může jen osvobodit. Nic, co pochází od Boha, neztročí Jeho syna, jehož stvořil jako svobodného a jehož svoboda je ochraňována Jeho existencí. Požehnaný, kdo jsi ochoten se beze strachu zeptat Boha na pravdu, jelikož pouze tak se můžeš dozvědět, že Jeho odpověď ti přinese vysvobození ze strachu.

8. Boží dítě, žádáš pouze o to, co jsem ti slíbil. Nebo snad věříš, že bych tě mohl podvést? Království nebeské skutečně máš ve svém nitru; věř tedy, že pravda je ve mně, neboť já vím, že je v tobě. Boží synové nemají nic, co by nesdílel. Jestliže tudíž požádáš o pravdu jakéhokoliv Božího syna, je to totéž, jako bys o ni požádal mě. Neexistuje nikdo, kdo by v sobě neměl odpověď, kterou by nedal tomu, kdo ho o ni požádá.

9. Pokud se na cokoliv zeptáš Božího syna, odpoví ti jeho Otec, neboť Kristus se neklame ve svém Otci a jeho Otec se neklame v něm. Nemyl se tedy ve svém bratru a za jeho realitu považuj pouze jeho láskyplné myšlenky, neboť jakmile odmítneš představu, že má rozpolcenou mysl, uzdravíš mysl *svou*. Přijmi ho tak, jak ho přijímá jeho Otec, a uzdrav ho do Krista, jelikož Kristus představuje jeho i tvoje uzdravení. Kristus je Boží syn, jehož nic neodděluje od jeho Otce a jehož každá myšlenka je stejně láskyplná jako myšlenka jeho Otce, kterou byl stvořen. Nemyl se v Božím synovi, protože tím by ses mýlil sám v sobě. A pokud by ses mýlil sám v sobě, mýlil by ses ve svém Otci, v němž však žádná mylka není myslitelná.

10. Ve skutečném světě neexistuje žádná nemoc, protože v něm neexistuje žádné vyloučení ani žádné rozdělení. Ve skutečném světě panují pouze láskyplné myšlenky, a jelikož nikdo nepostrádá tvou 11.9 VIII. Problém a řešení pomoc, provází tě na každém kroku pomoc Boží. Jakmile pak o tuto

pomoc požádáš, čímž vyjádříš svou ochotu ji přijmout, začneš ji i dávat, protože ji budeš sám chtít. Nic nebude nad síly tvé uzdravující moci, neboť ničemu nebude odmítnuta tvoje prostá žádost. Mohly by snad nějaké problémy přetrvávat v přítomnosti Božího řešení? Požádej tedy o to, abys ve svém bratru viděl jeho pravou skutečnost, a v jeho kráse spatříš i odraz své vlastní krásy.

11. Nesmiřuj se s proměnlivými podobami, kterými tvůj bratr vidí sám sebe, neboť jeho rozštěpená mysl je zároveň i tvou myslí, a bez jeho uzdravení tudíž neuznáš ani své vlastní uzdravení. Vždyť skutečný svět máš společný stejně jako nebe, a uzdravení tvého bratra je tedy i tvým uzdravením. Milovat sám sebe znamená se uzdravit, ale svého cíle nikdy nemůžeš dosáhnout, pokud budeš považovat jakoukoliv svou část za nemocnou. Bratře, uzdravujeme společně, protože společně žijeme i milujeme. Nemyl se v Božím synovi, neboť je v jednotě se sebou i v jednotě se svým Otcem. Budeš-li milovat toho, kdo je milován svým Otcem, poznáš lásku, již chová Otec k tobě.

12. Pokud v kterémkoliv ze svých bratrů uvidíš prohřešek, pokus si tuto myšlenku vytěsnit z mysli, neboť jejím prostřednictvím dáváš najevo, že se proti tobě prohřešuje Kristus a že se v něm mýlíš. Avšak v Kristu musíš pouze uzdravovat; Kristus se totiž neprohřešuje, neboť v něm žádný prohřešek není. Jestliže máš pocit, že se to, co vnímáš, na tobě dopustilo nějakého provinění, znamená to, že jsi sám v sobě provinilý a odsuzuješ Božího syna, kterého však neodsuzuje ani sám Bůh. Dovol tedy, aby Duch svatý zbavil Božího syna všech prohřešků, jež páchá sám na sobě, a aby všechny bratry bez výjimky vnímal pouze skrze jeho vedení, neboť tím ho ochrání před veškerým odsuzováním. Přijmi jeho uzdravující sílu a uplatni ji na vše, co ti posílá, neboť si přeje pouze uzdravit Božího syna, ve kterém se neklame.

13. Děti vidí děsivé duchy, příšery a saně, jež jim nahánějí hrůzu. Avšak pokud se zeptají někoho, komu důvěřují, na skutečný význam toho, co vidí, a pokud jsou ochotné vzdát se svého pojetí v pro spěch reality, zmizí společně s jejich mylným výkladem i strach. Jakmile dítěti pomůžeš přeměnit jeho „ducha“ do záclony, jeho „příšeru“ do stínu a jeho „saň“ do snu, už se nebude bát a svému strachu se bude radostně smát.

14. Ty, mé dítě, se bojíš svých bratrů, svého Otce i sám sebe; za tvým strachem však stojí pouze skutečnost, že se v nich mýlíš. Požádej svého učitele reality, aby ti řekl, kým *doopravdy* jsou, a až uslyšíš jeho odpověď, budeš se i ty smát svému strachu, který s radostí vyměníš za pokoj. Strach totiž nežije v realitě, ale v myslích dětí, jež realitě nerozumějí.

Za jejich hrůzou stojí pouze nedostatečné pochopení, ale jakmile se naučí vidět věci pravdivě, bát se přestanou a díky tomu znovu požádají o pravdu, až je opět přemůže strach. To, co tě děsí, není skutečná realita tvých bratrů,

Otce ani tebe samého. Za duchy, příšery a saně je považuješ proto, že nevíš, jací jsou doopravdy. Zeptej se tedy na jejich opravdovou podstatu toho, kdo jediný ji zná a který ti pravdu ochotně sdělí; potřebuješ poznat realitu, aby rozptýlila tvoje obavy, neboť své bratry, Otce ani sám sebe nechápeš a to, co vidíš, v tobě pouze vyvolává klamné iluze.

15. Nechtěl bys snad vyměnit své obavy za pravdu, pokud jediné, co musíš udělat, je o ni požádat? Neboť jestliže se v tobě neklame Bůh, musíš se v sobě klamat pouze ty sám. Pravdu o sobě se však můžeš dozvědět od Ducha svatého, jenž tě naučí, že jelikož jsi částí Boha, není možné, aby v tobě nějaký takovýto klam vůbec existoval. Jakmile se začneš vidět bez jakéhokoliv klamu, přijmeš skutečný svět a nahradíš jím ten falešný, který sis udělal sám. A pak se k tobě skloní tvůj Otec a učiní za tebe poslední krok, jímž tě pozvedne k Sobě.

12. KAPITOLA: Učební plán Ducha svatého

12.1 Výklad Ducha svatého

1. Jak už jsem ti říkal, neměl bys omyly měnit ve skutečnost a způsob, jakým toho dosáhneš, je velice prostý. Budeš-li chtít věřit v omyl, skutečnost z něj budeš muset udělat, protože omyl není pravdivý. Avšak pravda *je* skutečná, a proto, abys věřil v pravdu, *nemusíš dělat vůbec nic*.

Musíš pochopit, že tvoje reakce se netýkají přímo konkrétních událostí či jevů, ale tvé vlastní *interpretace* toho, co je nebo co se událo. Tento výklad tedy ospravedlňuje tvou reakci, a proto je nesmírně riskantní, pokud se pokoušíš analyzovat motivy chování druhých lidí. Jestliže usoudíš, že někdo se tě opravdu snaží napadnout, opusťt nebo zotročit, budeš reagovat tak, jako by tak už učinil, neboť jeho omyl přeměníš ve skutečnost. Ovšem interpretovat omyl znamená dodat mu sílu, a tím přehlížet pravdu.

2. Analýza motivace ega je velice složitá, zavadějící a nikdy ji nelze provádět zcela bez účasti vlastního ega. Celý proces představuje zřejmý pokus dokázat svou vlastní schopnost pochopit to, co vidíš, což jasně vyplývá ze skutečnosti, že na své interpretace reaguješ tak, jako by byly správné. Svě reakce pak sice můžeš ovládat po stránce chování, ale nikoliv po stránce emocí. To by samozřejmě přineslo rozdělení nebo napadení jednoty tvé mysli, neboť bys jednu její rovinu stavěl proti druhé.

3. Existuje pouze jediný výklad motivace ega, který dává smysl. A jelikož se jedná o výklad Ducha svatého, nevyžaduje z tvé strany vůbec žádné úsilí. Každá láskyplná myšlenka je pravdivá a všechno ostatní je pouhou výzvou k uzdravení a voláním o pomoc, a to bez ohledu na podobu, v jaké se projevuje. Mohl by mít někdo právo reagovat na bratrovu úpěnlivou prosbu o pomoc zlostině? Jedinou náležitou odezvou je ochota mu tuto pomoc poskytnout, neboť pomoc je to jediné, o co žádá.

Pokud mu nabídneš něco jiného, znamená to, že si přisvojuješ právo napadnout jeho realitu tím, že si ji vyložíš podle svého. Možná ti nebezpečí, jež toto chování představuje pro tvou vlastní mysl, zatím nepřipadá příliš zřetelné. Budeš-li však věřit, že volání o pomoc je něčím jiným, budeš reagovat na něco jiného. Tvoje reakce tudíž bude nepatřičná vůči skutečnosti, jaká doopravdy je, ale nikoliv vůči způsobu, jakým ji vidíš.

4. Nic kromě tvé zdánlivé potřeby po útoku ti nebrání v tom, abys pochopil přesný význam všech volání o pomoc. A pouze tato potřeba stojí za tvou ochotou neustále se zapojovat do nekonečných „bitev“ s realitou, ve kterých popíráš skutečnost potřeby po uzdravení tím, že ji činíš neskutečnou. K tomu by však nikdy nedošlo nebyť tvé neochoty přijmout realitu takovou, jaká je, a tudíž se od ní ustavičně vzdalovat.

5. Je bezpochyby užitečné ti poradit, abys nesoudil to, čemu nerozumíš. Ten, kdo má na věci osobní zájem, není spolehlivým svědkem, protože pravdě dává takovou podobu, jakou chce. Jestliže nejsi ochotný považovat volání o pomoc za to, čím doopravdy je, znamená to, že nejsi ochotný pomoc ani dávat, ani přijímat. Nepoznat volání o pomoc je totiž totéž jako pomoc odmítnout. Chceš snad trvat na tom, že ji nepotřebuješ? Avšak přesně to děláš, pokud odmítáš připustit bratrovu úpěnlivou prosbu, neboť pouze tím, že na ni odpovíš, můžeš pomoci sám sobě. Odmítneš-li mu svou pomoc, nikdy neuslyšíš odpověď, již má Bůh *pro tebe*. Duch svatý nepotřebuje tvou pomoc k tomu, aby pochopil motivy, ale ty potřebuješ Jeho.

6. Patřičnou odpovědí na tvého bratra je pouze vděk, který mu náleží jak za jeho láskyplné myšlenky, tak za jeho volání o pomoc, neboť zásluhou obojího – pokud si je ovšem budeš vykládat správně – si můžeš uvědomit lásku. Jakýkoliv pocit napětí a námahy však vychází z tvé snahy činit opak. Jak jednoduchý je Boží plán na jednoznání. Existuje pouze jediná odpověď na realitu, neboť realita nevyvolává vůbec žádný rozpor. Existuje pouze jediný učitel reality, jenž rozumí tomu, čím realita doopravdy je. Svůj názor na realitu nemění, protože se nemění realita. Ačkoliv ve tvém nejednotném stavu myslí nedávají tvoje výklady reality vůbec žádný smysl, jeho výklady zůstávají neměnně pravdivé. Dávám ti je, protože jsou *pro tebe*. Nesnaž se „pomoci“ bratru podle svého, protože tak nemůžeš pomoci sám sobě. Avšak jakmile vyslyšíš jeho volání o Boží pomoc, poznáš, že Otce potřebuješ i ty.

7. Způsob, jakým chápeš potřeby svého bratra, odpovídá způsobu, jakým chápeš své vlastní potřeby. Tím, že pomoc dáš, o ni zároveň požádáš, a pokud v sobě nenajdeš žádnou potřebu, budeš uzdraven. Neboť Boží odpověď přijmeš v podobě, v jaké ji budeš chtít mít, a pokud ji budeš chtít v pravdě, bude pravdivě tvoje. Každou prosbou, na kterou odpovíš ve jménu Krista, se přiblížíš k tomu, aby sis upamatoval na svého Otce. V zájmu své potřeby tedy přijmi každé volání o pomoc takové, jaké skutečně je, aby mohl Bůh odpovědět tobě.

8. Jakmile budeš stále důsledněji uplatňovat způsob, jakým Duch svatý chápe reakce druhých, začneš si uvědomovat, že jeho kritéria jsou stejnou měrou použitelná i pro tebe. Neboť poznat strach nestačí na to, aby ses od něj osvobodil, avšak toto poznání je nezbytné k tomu, aby sis uvědomil *potřebu* se od něj osvobodit. Duch svatý musí i tak přeměnit strach na pravdu, protože pokud by v tobě strach přetrvával i poté, co sis ho uvědomil, realitě by ses nepřibližoval, ale naopak by ses od ní vzdaloval. Avšak jak už jsme mnohokrát zdůrazňovali, představuje potřeba poznat strach a postavit se mu otevřeně čelem rozhodující krok k odstranění ega.

Zamysli se tedy nad tím, jakou službu ti může prokázat výklad, jímž Duch svatý objasňuje motivy druhých. Jelikož tě učí přijímat v druhých pouze lás-

kyplné myšlenky a všechno ostatní považovat za volání o pomoc, učí tě také, že voláním o pomoc je i samotný strach. V tom spočívá pravý smysl poznání strachu; pokud si na strachu nebudeš tvrdošíjně trvat, nabídne ti jeho nový význam. A v tom také spočívá hlavní význam učení, které nám říká, abychom útok brali jako prosbu o lásku. Už víme, že strach a útok jsou neoddělitelně spjaté. Vezmeme-li v úvahu, že příčinou strachu je jen a pouze útok, a pokud budeš na útok pohlížet jako na volání o pomoc, jímž také je, musíš si logicky uvědomit, že strach nemá žádnou reálnou podstatu. Neboť strach je prosbou o lásku, za kterou stojí nevědomé pochopení toho, co bylo odmítáno.

9. Strach je známkou tvého vlastního pocitu ztráty. Pokud se v případě, že ho vidíš v druhých, naučíš tuto ztrátu nahradit, odstraníš základní příčinu strachu, a tím poznáš, že strach neexistuje ani v tobě. Prostředek k jeho odstranění máš v sobě, což jsi dokázal tím, že jsi jej *dal*. Strach a láska jsou jediné emoce, jichž jsi schopen. Ta první je nepravdivá, neboť vznikla z popření, které je v zájmu vlastní existence závislé na víře v to, co je popíráno. Jakmile však strach pochopíš správně, a tedy jako potvrzení skrytého přesvědčení, jež zakrývá, postupně oslabíš jeho zdánlivou užitečnost, neboť prokážeš jeho zbytečnost. Obranných prostředků, které nejsou účinné, se totiž automaticky zříkáš. Jestliže povýšíš to, co strach zakrývá, na úroveň jasné a jednoznačné nadvlády, ztratí strach svůj význam. Popřeš tím totiž jeho moc zakrýt lásku, jež představuje jeho jediný účel, a tím odhrneš roušku, do které jsi tvář lásky původně zahaliil.

10. Pokud bys viděl lásku, jež bezpochyby je realitou světa, mohl bys snad udělat něco lepšího než v každé obraně *proti* ní rozpoznat skryté volání po ní? A jak lépe bys mohl poznat její skutečnost než tak, že ji v odpověď na toto volání budeš dávat? Způsob, jakým Duch svatý chápe strach, přináší jeho konec, neboť nic nemůže popřít vědomí pravdy. Duch svatý tedy vyměňuje strach za lásku a omyl přeměňuje v pravdu. Tak se od něj také naučíš, jak vyměnit svůj sen o odloučení za skutečnost jednoty; neboť odloučení představuje pouze popření jednoty, a pokud je správně pochopeno, svědčí o tvém věčném povědomí, že jednota je pravdivá.

12.2 II. Jak si vzpomenout na Boha

1. Zázraky představují pouze přeměnu zříkání se v pravdu. Jestliže milovat sám sebe znamená uzdravit sám sebe, pak ti, kdo jsou nemocní, sami sebe nemilují. Proto také žádají o lásku, jež by je uzdravila, ale kterou si sami odpírají. Kdybys znal pravdu sám o sobě, nemohl bys být nemocný. Úkolem konatele zázraků je tedy *zříci se toho, abychom si odpírali pravdu*. Nemocní musejí uzdravit sami sebe, neboť pravda leží v jejich nitru. Avšak protože ji

skrývají, musí jim mysl ozářit světlo jiné mysli, protože toto světlo je i jejich světlem.

2. Světlo v jejich nitru září stejně jasně, a to bez ohledu na hustotu mlhy, jež ho zakrývá. Jestliže neposkytneš mlze sílu k tomu, aby světlo zakryla, žádnou mít nebude, neboť sílu má pouze tehdy, pokud ji dostane od Božího syna. On sám musí mlhu této síly zbavit, protože veškerá síla pochází od Boha. To můžeš připomínat celému synovství; nedovol, aby si tvůj bratr nevzpomněl, jelikož jeho zapomnětlivost je i tvou zapomnětlivostí. Avšak tvoje vzpomínka je zároveň i jeho vzpomínkou, neboť na Boha se nelze upamatovat jednotlivě. *A právě to jsi zapomněl.* Považovat uzdravení svého bratra za své vlastní uzdravení je cesta, jak se upamatovat na Boha. Zapomínáš-li na Něho, zapomínáš i na své bratry, a proto jedinou odpovědí, kterou ti Bůh na tvoje zapomnění dává, je způsob, jak se upamatovat.

3. Nemoc tedy považuj pouze za další volání po lásce a nabídni svému bratru to, o čem se domnívá, že sám nabídnout nemůže. Bez ohledu na nemoc, jež tě trápí, existuje pouze jediný lék. Uzdravíš se tím, že uzdravíš někoho jiného, neboť považovat nemoc za prosbu o zdraví je totéž jako v nenávisti vidět prosbu o lásku. Dát pak svému bratru to, co opravdu chce, je dát totéž i sám sobě, neboť tvůj Otec si přeje, abys svého bratra považoval za sebe sama. Jakmile vyslyšíš bratrovo volání po lásce, bude vyslyšeno i tvoje. Uzdravení je láska Krista k jeho Otcí i k sobě samému.

4. Vzpomeň si, co jsem říkal o děsivých představách malých dětí, které jim nahánějí hrůzu proto, že jim nerozumějí. Jestliže požádají o vysvětlení a jestliže ho přijmou, jejich strach zmizí. Pokud ale budou své noční můry skrývat, nezabaví se jich. Pomoci nejistému dítěti je velice snadné, protože si uvědomuje, že nechápe, co jeho dojmy znamenají. Ty však věříš tomu, že význam svých vlastních představ chápeš. Dítě, schováváš hlavu pod vrstvami hustých závojů, do nichž ses sám zahalil! Skrýváš své noční můry v temnotě své vlastní mylné jistoty a odmítáš otevřít oči, abys je viděl takové, jaké jsou.

Neochraňujme noční můry, neboť nejsou vhodnými dary pro Krista, a tudíž nejsou vhodnými dary ani pro tebe. Odhrň závoj a podívej se na to, čeho se bojíš. Pouze očekávání tě může děsit, protože realita nicoty děsivá být nemůže. Neoddalujme to, jelikož svého snu o nenávisti se nezabavíš sám bez pomoci a pomoc na tebe už čeká. Nauč se být tichý uprostřed vřavy, protože ticho představuje konec sváru, a to je cesta k míru. Pohlédni přímo na každou představu, která tě na této cestě zdržuje; cíl je totiž nevyhnutelný, jelikož je věčný. Cíl lásky je tvoje právo a patří ti i navzdory tvým snům.

5. Stále chceš totéž, co si přeje i Bůh, a žádná noční můra nemůže zvítězit nad záměrem Božího dítěte, neboť svůj záměr jsi dostal od Boha a uskutečnit jej musíš, protože taková je Jeho vůle. Probud' se a upamatuj si na něj,

jelikož je tím, co opravdu chceš. To, co pro tebe bylo uskutečněno, musí být tvoje. Nepřipust', aby tvoje nenávisť stála v cestě lásce, protože lásce Krista k Jeho Otci ani lásce Jeho Otce k němu nemůže odolat vůbec nic.

6. Spatříš mě už za malý okamžik, neboť já nejsem skrytý proto, že ty se skrýváš. Probudím tě stejně jistě, jako jsem probudil sám sebe, jelikož jsem se probudil pro tebe. V mém vzkříšení je tvoje vysvobození. Naší misí je uniknout ukřižování, a nikoliv jednoznání. Důvěřuj v Mou pomoc, protože jsem nešel sám, a půjdu s tebou, tak jako se Mnou šel náš Otec. Nevíš snad, že jsem ho doprovázel v míru? A neznamená to, že mír doprovází na naší cestě i *nás*?

V dokonalé lásce neexistuje žádný strach. Jediné, co uděláme, je, že *pro tebe* učiníme dokonalým to, co už v tobě dokonalé je. Nemáš strach z neznámého, ale ze známého. A neboj se: ve svém poslání neselžeš, protože já jsem neselhal ve Svém. Stačí, když mi budeš ve jménu naprosté důvěry, již k tobě chovám, alespoň trochu důvěřovat a spolu pak snadno dosáhneme cíle dokonalosti. Neboť dokonalost *je* a nelze ji zapřít. Zřící se zapírání dokonalosti není tak těžké jako zřící se pravdy a tomu, co můžeme společně uskutečnit, uvěříš, až uvidíš, že jsme to uskutečnil.

7. Ty, kdo se snažíš vypudit lásku, neuspěješ, ale ty, kdo ses rozhodl vypudit strach, uspět musíš. Pán je s tebou, i když to nevíš; tvůj vykupitel je stále živ a zůstává v tobě v pokoji, ze kterého byl stvořen. Nechtěl bys toto vědomí vyměnit za vědomí strachu? Přesně to totiž pochopíš, jakmile přemůžeš strach – a to nikoliv tím, že ho budeš skrývat, zlehčovat nebo jakkoliv popírat jeho skutečný význam. Nemůžeš odstranit překážky, jež stojí v cestě skutečnému vidění, aniž by ses na ně podíval, neboť odstranit je znamená rozhodnout se v jejich neprospěch. Pokud se však na ně upřímně podíváš, Duch svatý rozhodne a rozhodne po pravdě. Toho, co před Ním skrýváš, tě však zbavit nedokáže, neboť Mu to nenabízíš a on sám ti to o své vůli vzít nemůže.

8. Začínáme tedy uskutečňovat dobře organizovaný, uspořádaný a pečlivě připravený plán, jehož prostřednictvím se naučíme dávat Duchu svatému všechno, co nechceme, protože na rozdíl od nás ví, co s tím má dělat. Jakmile tedy od tebe dostane něco, co nepochází od Boha, odstraní to. Podívat se na to ale musíš i ty, a to ochotně a zcela otevřeně, neboť jinak ti Jeho vědění nepřinese žádný užitek.

A můžeš si být jistý, že svou pomoc ti neodepře, jelikož pomáhat je Jeho jediným záměrem. K čemu tedy máš lepší důvod: bát se světa v podobě, v jaké ho vidíš, nebo odhalit příčinu strachu a navždy se ho zbavit?

12.3 III. Investice do reality

1. Kdysi jsem tě požádal, abys prodal všechno, co máš, rozdal chudým a pak přišel a následoval Mne; a toto jsem měl na mysli: jestliže nebudeš mít na ničem v tomto světě žádný hmotný zájem, budeš moci učit chudé, v čem spočívá jejich bohatství. Chudí jsou pouze ti, kdo špatně investovali; a jejich chudoba je nesmírná! Jelikož jsou pak potřební, musíš jim pomoci, neboť patříš mezi ně. Zamysli se nad tím, jestli by se od tebe tvou lekci nenaučil nejlépe tím, že nebudeš ochoten jejich chudobu sdílet. Neboť chudoba je nedostatek a nedostatek je pouze jeden, protože je pouze jedna potřeba.

2. Představ si, že na tebe tvůj bratr naléhá, abys udělal něco, co udělat nechceš. Už samotné jeho naléhání by ti mělo říci, že věří, že v tom spočívá spása. Pokud budeš vytrvale odmítat a postavíš se do opozice, svědčí to o tvém přesvědčení, že spása spočívá v tom, že to, co po tobě chce, neuděláš. Tím se budeš dopouštět stejného omylu jako on, který pro oba z vás přeměníš ve skutečnost. Naléhat či vyžadovat znamená investovat a to, do čeho investuješ, je vždy spojeno s tvou představou záchrany. V takovém případě jsou pokaždé na místě dvě otázky: *co má být zachráněno a jak to má být zachráněno?*

3. Kdykoliv se z jakéhokoliv důvodu rozzlobíš na bratra, věříš, že má být zachráněno ego, a to útokem. Jestliže zaútočí bratr, znamená to, že s tímto přesvědčením souhlasíš; jestliže pak zaútočíš ty, toto přesvědčení ještě posílíš. *Pamatuj si však, že ti, kdo útočí, jsou chudí.* Svou chudobou žádají o dary, a nikoliv o další ochuzování. Pokud ovšem ty, kdo bys jim mohl pomoci, přijmeš jejich chudobu za vlastní, pak jednáš zhojně. Kdybys ale neinvestoval stejně jako oni, nikdy by tě ani nenapadlo jejich potřebu přehlížet.

4. *Uvědom si to, na čem nezáleží,* a jestliže tě pak bratr požádá, abys udělal něco „zcela nepřijatelného“, vyhov mu, a to *právě proto*, že na tom nezáleží. Jakmile však odmítneš, dáš svým odporem najevo, že ti na tom záleží. Tím ale potvrdíš skutečnost, že jsi to pouze ty, kdo jeho žádost činí „zcela nepřijatelnou“, přestože každá bratrova žádost je žádostí za tebe. Proč bys ho tedy měl tvrdošijně odmítat? Vždyť to by znamenalo odpírat si sám sebe, a oba tím ochuzovat. Žádá pouze o spásu, stejně jako ty. Chudoba pochází od ega, ale nikdy od Boha. Pro nikoho, kdo si uvědomuje, co je skutečně cenné, a nechce přijmout nic jiného, není žádná žádost „zcela nepřijatelná“.

5. Spása je určena myslí a lze jí dosáhnout prostřednictvím klidu. Mysl je to jediné, co může být zachráněno, a pokoj je jediný nástroj, jak lze záchrany docílit. Jakákoliv jiná odpověď než láska pramení z toho, že si neuvědomuješ, *co a jak* má být spaseno. Láska je jedinou odpovědí; nikdy na to nezapomínej a nikdy nepřipusť, že bys mohl být jen na kratičký okamžik věřit, že existuje ještě nějaká další odpověď. Neboť tím by ses s jistotou zařadil mezi chudé, kteří nechápou, že žijí v hojnosti a že spása už přišla.

6. Ztotožnit se s egem znamená zaútočit sám na sebe a učinit ze sebe chudáka. Proto má každý, kdo se s ním identifikuje, pocit, že je ochuzený, a pociťuje sklíčenost či zlobu, protože přijetím takového ztotožnění vyměnil lásku k sobě sama za nenávisť k sobě sama a začal se sám sebe bít. To si však neuvědomuje; ačkoliv si je zcela jasně vědom úzkosti, nepovažuje za její zdroj svou identifikaci s egem a vždy se pokouší ji zvládnout prostřednictvím určitých absurdních „dohod“ se světem. Tento svět považuje za něco, co existuje mimo jeho nitro, jelikož takovýto pohled je rozhodující pro to, aby se dokázal přizpůsobit. Neuvědomuje si ovšem, že tento svět sám vytváří, neboť mimo jeho nitro neexistuje žádný svět.

7. Pokud jsou realitou světa pouze láskyplné myšlenky Božího syna, pak musí být skutečný svět v jeho mysli, v níž ale musejí být i absurdní myšlenky. Tak závažný vnitřní rozpor však nemůže dlouho vydržet. Rozštěpená mysl je ohrožená a poznání, že v sobě zahrnuje zcela protikladné myšlenky, je neúnosné, a proto navenek projevuje onen rozpor, a nikoliv realitu. Všechno, co pokládáš za vnější svět, představuje pouze tvou snahu uchovat si ztotožnění s egem, neboť každý věří, že ve ztotožnění je spása.

Avšak zamysli se nad tím, k čemu doopravdy došlo, protože myšlenky nepochybně přinášejí svému tvůrci jisté následky. Se světem v podobě, v jaké ho vnímáš, ses dostal do sporu, neboť máš pocit, že je k tobě nepřátelský. A to je nezbytný důsledek toho, co jsi udělal. Navenek jsi totiž projevil něco, co je nepřátelské vůči tomu, co je uvnitř, a svět tudíž musíš vnímat přesně tak, jak jej vnímáš. Proto si předtím, než se zbavíš nenávisť, musíš uvědomit, že přebývá ve tvé mysli, a nikoliv venku; a proto se jí také musíš zbavit, abys mohl vnímat svět takový, jaký doopravdy je.

8. Už dříve jsem řekl, že Bůh svět miloval tolik, že ho dal Svému jedinému synu. Bůh opravdu miluje skutečný svět a ti, kdo vnímají jeho skutečnost, nevidí svět smrti. Neboť smrt není ze skutečného světa, kde je všechno odrazem věčnosti. Bůh ti dal skutečný svět výměnou za ten, který sis sám udělal kvůli své rozštěpené mysli a jenž je symbolem smrti. Neboť kdyby ses doopravdy mohl oddělit od Boží mysli, zemřel bys.

9. Svět, jež vnímáš, je světem odloučení, abys zapřel svého Otce, jsi možná dokonce ochoten smířit se i se smrtí. Avšak On si to nepřeje, a proto tomu tak není. Jelikož tvoje vůle nemůže být jiná než Jeho, nemáš nad světem, který sis udělal, vůbec žádnou moc. Není to svět vůle, protože je řízen touhou být jiný než Bůh, ale tato touha není vůle. Svět, jež jsi vytvořil. Je tudíž zcela chaotický; panují v něm svévolné a nesmyslné „zákony“ a postrádá jakýkoliv smysl. Je totiž utvořen z něčeho, co nechceš a co si vytlačuješ z mysli, protože se toho bojíš. Avšak takovýto svět existuje pouze v mysli svého tvůrce, a to společně s jeho skutečnou spásou. Nevěř tomu, že existuje mimo jeho nitro, neboť pouze tím, že si uvědomíš, kde je, nad ním zís-

káš kontrolu. Nad svou myslí totiž kontrolu máš, jelikož mysl představuje mechanismus pro rozhodování. Jakmile si uvědomíš, že veškerý útok, který vnímáš, máš pouze ve své mysli a nikde jinde, konečně odhalíš jeho zdroj; a tam, kde vzniká, musí také zanikat, neboť v tomto místě leží rovněž spása; leží v něm Boží oltář, kde přebývá Kristus. Oltář jsi sice 12.4 IV. Hledání a nalezení znesvětil. Ale nikoliv svět. I přesto však Kristus pro tebe na oltář položil vykoupení. Ty na něj tedy polož své představy o světě, neboť tento oltář je oltářem k pravdě. Právě u něj uvidíš, jak se tvůj pohled mění, a právě u něj se naučíš vidět pravdivě. Z tohoto místa, kde Bůh a Jeho syn přebývají v míru a kde jsi vítán, bude tvůj pohled klidný a ty svět uvidíš takový, jaký je. Avšak abys toto místo našel, musíš se vzdát své investice do podoby světa, již považuješ za skutečnou, a dovolit Duchu svatému, aby na tebe od Božího oltáře přenesl svět opravdový.

12.4 IV. Hledání a nalezení

1. Ego je pevně přesvědčeno o tom, že láska je nebezpečná, a tato myšlenka představuje ústřední motiv jeho učení. Nikdy ji však takto neformuluje; naopak: každý, kdo věří, že ego je spása, jako by se náruživě věnoval hledání lásky. Avšak ego, které hledání lásky aktivně podporuje, si klade jednu podmínku: nesmíš najít. Jeho příkazy se tedy dají snadno vyjádřit pokynem: *Hledej a nenajdeš*. Toto je jediný slib, jež ti ego dává, a zároveň jediný, který i dodrží. Neboť ego si jde za svým cílem s houževnatou vytrvalostí a jeho úsudek, ačkoliv je vážně narušený, je naprosto logický.

2. Hledání, jemuž se ego věnuje, je tudíž odsouzeno k nezdaru. Jelikož tě zároveň učí, že představuje tvoje ztotožnění, dostáváš se pod jeho vedením na cestu, která musí skončit tvou zdánlivou porážkou. Ego totiž nemůže milovat a v rámci svého horečného pátrání po lásce hledá to, co se bojí nalézt. Hledání je však nevyhnutelné, protože ego je součástí tvé mysli; díky svému zdroji ovšem není zcela odtržené, jinak by nebylo možné mu vůbec věřit. Neboť ten, kdo v ně věří a zajišťuje mu jeho existenci, je tvoje mysl. Avšak tvoje mysl má i moc existenci ega odmítnout a bezpochyby tak učiní, jakmile si uvědomíš, kam přesně vede cesta, na niž tě ego vysílá.

3. Je zcela jasné, že nikdo nechce najít to, co by nad ním nadobro zvítězilo. Jelikož ego není schopno milovat, bylo by v přítomnosti lásky naprosto nevyhovující, protože by vůbec nedokázalo reagovat. Musel by ses tudíž zřítí jeho vedení, neboť by sis uvědomil, že tě nenaučilo reakcím, které potřebuješ. Aby tomu zabránilo, bude lásku překrucovat a učit tě, že láska ve skutečnosti vyžaduje takové odpovědi, jež tě naučit *může*. Budeš-li se řídit jeho učením, budeš sice hledat lásku, avšak nikdy ji nepoznáš.

4. Uvědomuješ si, že tě ego musí vysílat na cestu, která tě dovede pouze k pocitům marnosti a sklíčenosti? Hledat a nenacházet může jen stěžejí přináš-

šet radost. Chtěl bys snad takovýto slib dodržet? Duch svatý ti však nabízí jiný slib, a to takový, jenž tě dovede k radosti. Jeho slib totiž zní *Hledej a nalezeš* a pod jeho vedením nemůžeš být nikdy poražen. Jeho cesta je cestou k úspěchu a cíl, který ti vytyčuje, ti také dá. Neboť nikdy nepodvede Božího syn, jehož miluje láskou svého Otce.

5. Je jisté, že na cestu se vydat musíš, protože na tomto světě nejsi doma. Zcela určitě tedy budeš hledat svůj domov, ať už vědomě nebo nevědomě. Budeš-li věřit, že je mimo tvoje nitro, bude tvoje hledání marné, neboť je budeš hledat tam, kde není. Nevzpomínáš si, jak se zahledět do nitra, protože nevěříš, že v něm leží tvůj domov. Avšak Duch svatý si to pamatuje za tebe, jelikož takový je Jeho úkol. Tím, že jej plní, tě zároveň učí, jaký je tvůj úkol, protože tvůj úkol je stejný jako Jeho. Pokud tedy budeš své bratry obracet na cestu k domovu, budeš pouze následovat Ducha svatého.

6. Pohlédni na průvodce, kterého ti dal tvůj Otec, aby ses mohl naučit, že tvůj život je věčný. Smrt totiž není ani vůlí tvého Otce, ani tvou vůlí, již však je vše, co je pravdivé. Za život neplatíš žádnou cenu, protože jsi ho dostal darem, ale za smrt platíš, a to cenu, která je velice vysoká. Jestliže budeš smrt považovat za svůj poklad, prodáš vše ostatní, aby sis ji mohl koupit. A tomu, že sis ji koupil, budeš i věřit, protože jsi prodal všechno ostatní. Avšak Království nebeské prodat nemůžeš; své dědictví totiž nemůžeš ani koupit, ani prodat. Synovství nemůže obsahovat žádné vyděděné části, neboť Bůh je úplný a neporušený a všechna Jeho stvoření jsou jako On.

7. Jednoznání není cenou za tvou celistvost, ale rozhodně je cenou za tvoje *vědomí* vlastní celistvosti. To, co ses rozhodl „prodat“, pro tebe totiž muselo být zachováno, jelikož by sis to nemohl „koupit“ zpět. I přesto však musíš investovat, a to nikoli peníze, ale myšlenku. Neboť myšlenka je vůle a vůle je „cena“, již platíš za Království. Tvoje dědictví čeká pouze na to, až si uvědomíš, že jsi byl vykoupen. Duch svatý tě vede do věčného života, avšak musíš se zřící své investice do smrti, protože jinak život neuvidíš, ačkoliv je všude kolem tebe.

12.5 V. Rozumný učební plán

1. Pouze láska je silná, protože je úplná a celistvá.

Silní neútočí, protože k útoku nevidí žádný důvod. Aby se tvé myslí mohla zmocnit myšlenka na útok, musel jsi sám sebe vnímat jako slabého. A jelikož jsi napadl sám sebe a uvěřil, že tvůj útok byl účinný, považuješ se za oslabeného. Vzhledem k tomu, že sebe a své bratry už tedy nevidíš jako rovnocenné, ale sám sebe pokládáš za slabšího, pokoušíš se situaci, kterou jsi však vyvolal sám, určitým způsobem „vyrovnat“. Toho chceš dosáhnout prostřednictvím útoku, protože věříš, že právě útok tě oslabil.

2. Proto je pro navrácení duševního zdraví tak důležité si uvědomit svou vlastní nezranitelnost, neboť pokud ji přijmeš, pochopíš, že útok nemá žádný účinek. Ačkoliv jsi sám na sebe zaútočil, budeš tedy dávat najevo, že ve skutečnosti se vůbec nic nestalo, a že jsi tudíž svým útokem nedosáhl ničeho. Jakmile si tento fakt uvědomíš, v útoku už neuvidíš žádný smysl, neboť poznáš, že zcela očividně nefunguje a nemůže tě ochránit. Avšak přijetí vlastní nezranitelnosti v sobě nese i něco víc než jen negující hodnotu. Pokud tě totiž tvoje útoky na sebe sama neoslabilo, znamená to, že jsi stále silný, a nemáš tedy žádný důvod k tomu, abys v zájmu nastolení své vlastní síly musel vzniklou situaci „vyrovnat“.

3. Naprostou zbytečnost útoku si uvědomíš pouze tehdy, pokud pochopíš, že tvůj útok na sebe sama nemá žádný účinek. Jakmile totiž druzí zaregistrují jakýkoliv útok, neodvratně na něj zareagují, a jestliže na ně tedy budeš útočit, nevyhneš se tomu, abys celou situaci chápal ve smyslu *posílení*. Avšak jediné místo, kde můžeš odstranit veškerý pocit posilování, je ve tvém nitru. Neboť prvním cílem svého útoku jsi vždy ty sám, ale pokud k němu ve skutečnosti nikdy nedošlo, nemůže mít žádné důsledky.

4. Tvá síla je v lásce Ducha svatého, protože tvoje láska je rozdělená, a proto také není opravdová. Nemůžeš přece věřit své vlastní lásce, pokud ji napadáš. S rozštěpenou myslí se nemůžeš naučit nic o dokonalé lásce, neboť svým rozštěpením ze sebe děláš špatného žáka. Pokusil ses své odloučení učinit věčným, protože sis sice chtěl ponechat zásadní rysy tvoření, avšak toužil jsi mu přidělit vlastní obsah. Tvoření ovšem nepochází od tebe a slabší žáci bezpochyby potřebují zvláštní přístup.

5. Trpíš poruchou učení, a to doslova. Některé tvoje učební schopnosti jsou natolik oslabené, že jakýkoliv pokrok můžeš udělat pouze pod neustálým a jednoznačným vedením učitele, jenž dokáže překonat tvoje omezené možnosti i prostředky. Stane se tvým prostředkem, protože sám od sebe se učit nemůžeš. Učební situace, ve které ses ocitl vlastní vinou, je pro tebe bezvýchodná, a proto zcela jasně potřebuješ zvláštního učitele i zvláštní osnovy. Špatní žáci nejsou dobrými učiteli, a to ani sám pro sebe, ani pro nikoho jiného. Jen stěží bys je oslovil. Aby sám sestavil plán, jehož pomocí by se dokázal zbavit svých omezení. Pokud by totiž chápal, co je za jejich hranicí, žádným handicapem by netrpěl.

6. Váš handicap spočívá v tom, že neznáš význam lásky. Nepokoušej se tedy naučit sám sebe to, co nechápeš, a nepokoušej se ani stanovit cíle osnovy, neboť všechny tvoje cíle doposud vždy selhaly. Za cíl sis totiž kladl *nenaučit se* a takový cíl přece nemůže vést k úspěšnému učení. Nemůžeš předávat něco, co ses nenaučil; a tvoje oslabená schopnost zobecňovat představuje zásadní učební nezdár. Ptal by ses těch, kdo selhal v učení, k čemu jsou učební pomůcky? Nevědí to; pokud by totiž dokázal takovéto

pomůcky správně pochopit, dokázal by je i využít a jejich prostřednictvím se naučit.

Jak už jsem řekl, je pravidlem ega *Hledej a nenajdeš*. Pokud tento pokyn zasadíme do kontextu učení, bude jeho význam znít *Pokus se naučit, ale nenauč se*. Výsledek takového učební cíle je pak zcela jasný: každá patřičná učební pomůcka, každá skutečná výuka i každý rozumný návod na učení budou nesprávně pochopeny, neboť všechny slouží k usnadnění učení, s nímž je však cíl těchto podivných osnov v rozporu. Pokud se budeš snažit naučit, jak se nenaučit, a pokud bude cílem tvého učení cíle nedosáhnout, co jiného než zmatek můžeš očekávat? Takovýto učební plán přece nedává žádný smysl. Touto snahou „naučit se“ si oslabuješ mysl do té míry, že nedokážeš milovat, protože osnova, pro kterou ses rozhodl, je namířena proti lásce a v podstatě se rovná kurzu, jehož primárním záměrem je naučit se, jak útočit sám na sebe.

Doplňkovým cílem je pak osvojit si dovednost, jak se *nevypořádat* s rozpor, jenž umožňuje, abys uvěřil jeho základnímu cíli. A rozpor v této osnově také nepřekonáš, neboť veškeré tvoje učení bude směřovat na jeho podporu. Avšak tvoje mysl hovoří proti tvému učení stejně, jako tvoje učení hovoří proti tvé myslí; a proto budeš proti všemu svému učení bojovat a uspěješ, neboť přesně to chceš. Možná si zatím ještě neuvědomuješ, že přece jen existuje něco, co se naučit *chceš* a co se naučit i *dokážeš*, protože si to doopravdy přeješ.

7. Ty, kdo se snažíš naučit to, co nechceš, bys měl sebrat všechnu odvalu a upřímně se zadívat na osnovy, které si sestavuješ. Odhalíš totiž, že jsou skutečně bezúčelné a absurdní. Je snad možné dospět k cíli tak, že jej nedosáhneš? Vzdej se tedy pozice svého vlastního učitele. Tato rezignace nepovede ke sklíčenosti a bezúčelnosti, protože bude pouze výsledkem upřímného zhodnocení toho, co jsi sám sebe naučil a učebních výsledků, jichž jsi dosáhl. Za správných učebních podmínek, které ani nestanovuješ, ani nechápeš, se z tebe stane skvělý žák i skvělý učitel. Těmi však doposud nejsi a nebudeš jím, dokud se nezmění učební situace, již jsi nastolil.

8. Tvé učební schopnosti, pokud jsou správně pochopeny, jsou neomezené, protože tě dovedou k Bohu. Způsob, jak se k Němu dostaneš, se můžeš naučit i učit, jestliže budeš následovat učitele, který cestu k Němu zná a chápe Jeho plán, jak si tuto cestu osvojit. Takovýto plán je naprosto jednoznačný, protože jeho cíl není nejednotný a účel i prostředky jsou v naprostém souladu. Jediné, co od tebe vyžaduje, je soustředěná pozornost; všechno ostatní dostaneš. Neboť ve skutečnosti se chceš učit správně a nic nemůže čelit rozhodnutí Božího syna. Jeho učení je totiž stejně bezmezné, jako je on sám.

12.6 VI. Kristův pohled

1. Ego se tě snaží naučit, jak získat celý svět a ztratit svou vlastní duši. Duch svatý tě naopak učí, že svou duši ztratit nemůžeš a že na světě nic nezískáš, protože sám o sobě nepřináší žádný prospěch. Investovat bez zisku zcela jasně znamená ochuzovat sám sebe, a to za cenu vysokých nákladů. Nejenže svou investicí vůbec nic nezískáš, ale suma, již za ni zaplatíš, bude horentní, neboť takovouto investicí přicházíš tím, že popíráš svou vlastní realitu, o realitu světa, a na oplátku nedostáváš vůbec nic. Svou duši sice nemůžeš prodat, ale můžeš prodat své povědomí o ní. Za cennou ji pak nebudeš považovat do té doby, dokud budeš větší hodnotu přisuzovat něčemu jinému.

2. Tvá síla leží v Duchu svatém, který za tvoje pravé Já považuje jen a pouze tvou duši. Je si zcela vědom toho, že sám sebe neznáš, a naprosto přesně ví, jak tě naučit si upamatovat na to, čím doopravdy jsi. Miluje tě, a proto tě ochotně naučí to, co miluje, neboť se o to touží podělit. Nikdy na tebe nezapomíná, a tudíž nedovolí, abys ty zapomněl na svou cenu. Neboť Otec mu nikdy nepřestává připomínat Svého syna a on nikdy nepřestává Božímu synu připomínat jeho Otce; právě díky němu máš Boha ve své paměti. Ačkoliv ses rozhodl na svého Otce zapomenout, ve skutečnosti si to nepřeješ, a proto se můžeš rozhodnout znovu a jinak. A jelikož takové bylo mé rozhodnutí, je i tvoje.

3. Svět není to, co chceš. Jediné, co v něm má nějakou hodnotu, je jakákoliv jeho část, na niž pohlížíš s láskou, a právě to poskytuje světu tu jedinou realitu, kterou bude vůbec kdy mít. Jeho hodnota není v něm samém, ale tvoje hodnota je v tobě. Jelikož vlastní cena pramení z rozšiřování sebe sama, pramení i vnímání vlastní ceny ze šíření láskyplných myšlenek. Přeměň pro sebe svět ve skutečnost, protože skutečný svět je darem Ducha svatého, a proto ti patří.

4. Náprava je určena všem, kdo nevidí. Otevřít oči nevidoucím je úkolem Ducha svatého, který ví, že o svůj zrak nepřišel, ale že pouze spí, a touží je probudit ze spánku, v němž se jim zdá, že zapomněl, jak si upamatovat na Boha. Kristus má však oči otevřené, a pokud přijmeš jeho vidění za své, bude na vše, co vidíš, pohlížet s láskou. Duch svatý uchovává Kristův pohled pro všechny Boží syny, kteří spí. Jeho oči vidí, že Boží syn je dokonalý, a touží se s tebou o svůj pohled podělit. Ukáže ti skutečný svět, neboť Bůh ti dal nebe, a skrze Krista vyzývá tvůj Otec Svého syna, aby se upamatoval. Jeho syn se probudí, jakmile začne investovat do skutečného světa, čímž se naučí znovu investovat sám do sebe. Neboť realita je celistvá teprve s Otcem i Synem a Duch svatý žehná skutečnému světu v jejich jménu.

5. Až uvidíš skutečný svět – a o tom není pochyb – vzpomeneš si i na nás. Avšak nejprve si musíš uvědomit, kolik tě stojí tvůj spánek, a tuto cenu od-

mítnout zaplatit; teprve tehdy se rozhodneš probudit. Náhle se ti před očima zjeví skutečný svět, protože Kristus nikdy nespál a nespí. Čeká, až ho uvidíš, zatímco on sám tě nikdy neztratí z dohledu. Pokojně se dívá na skutečný svět, o němž se s tebou chce podělit, protože zná lásku, kterou k němu chová Otec, a tak ti chce dát to, co ti patří. V naprostém míru na tebe čeká u oltáře svého Otce a podává ti Otcovu lásku v tichém světle požehnání Ducha svatého. Neboť Duch svatý dovede každého domů k jeho Otci, kde na něho čeká Kristus jako jeho pravé Já.

6. V Kristu je každé Boží dítě celistvé, protože v Kristu má své bytí, stejně jako Kristus má své bytí v Bohu. Láska, již k tobě Kristus chová, je láska, kterou chová ke svému Otci a již zná, protože zná lásku, kterou jeho Otec chová k němu. Až tě Duch svatý nakonec přivede ke Kristu, jenž čeká u oltáře svého Otce, splyne vidění s věděním, neboť vidění už bude natolik svaté, že jeho přenos na svatost bude pouze jeho přirozeným rozšířením. Láska se přenáší na lásku bez jakýchkoliv překážek, neboť jedno je totéž co druhé. Jakmile začneš vidět ve všech situacích stále více společných prvků, budeš na ně pod vedením Ducha svatého stále častěji a stále obecněji aplikovat to, co ses naučil. Postupně se to pak naučíš uplatňovat na všechny i na všechno, neboť použitelnost tohoto učení je bez nadsázky univerzální. Až tohoto docílíš, budou si vidění a vědění tak podobné, že budou sdílet jednu Božích zákonů.

7. To, co je jednotné, nelze vnímat jako oddělené, přičemž popření rozdělení znamená obnovu vědění. U Božího oltáře je svaté vnímání Božího syna tak osvětlené, že do něj světlo přímo proudí a duch Božího syna září v myslí Otce, s nímž se sjednocuje. Bůh září velice mírumilovně sám na sebe; miluje totiž rozšíření Sebe sama, které je Jeho synem. Svět ztratí svůj smysl, jakmile splyne se smyslem Boha. Neboť skutečný svět poklidně a tiše vklouzne do nebe, v němž vše vždy bylo, je i bude věčné. V něm se Spasitel i spasení spojí v dokonalé lásce Boha i lásce jednoho k druhému. Nebe je tvým domovem, a jelikož je v Bohu, musí být i v tobě.

12.7 VII. Pohled do nitra

1. Zázraky dokazují, že pod správným vedením je učení úspěšné, protože učení je neviditelné a to, co ses naučil lze poznat pouze prostřednictvím výsledků učení. Zobecnění naučeného se totiž projevuje tím, že osvojená zjištění uplatňuješ ve stále více situacích. Jakmile je pak budeš aplikovat na úplně všechny situace, pochopíš, že ses už naučil, že pro zázraky neexistují žádné stupně obtížnosti. Neexistuje žádná situace, na kterou by se zázraky nevztahovaly; díky tomu, že je budeš užívat ve *všech* situacích, získáš skutečný svět. Neboť až dosáhneš takového svatého vnímání, budeš konečně celistvý, a jakmile pro sebe přijmeš jednoznání, bude vycházet z tvého nitra

a ozařovat všechny, jež k tobě Duch svatý vyšle, abys jim udělil své požehnání. V každém Božím dítěti totiž leží Boží požehnání a ve tvém požehnání Božím dětem leží Jeho požehnání tobě.

2. Každý na světě se musí podílet na jeho jednoznání, aby si uvědomil, že svět už vykoupen byl. To, co je neviditelné, sice nemůžeš vidět, ale pokud vidíš jeho účinky, víš, že musí existovat. Jestliže tedy pochopíš, co způsobuje, uvědomíš si jeho existenci a prostřednictvím toho, co způsobuje, pak poznáš, čím je. Svou sílu sice nevidíš, ale o její existenci tě utvrzuje skutečnost, že ti dává schopnost jednat. A výsledky svého jednání vidět bezpochyby můžeš.

3. Duch svatý je neviditelný, ale důsledky jeho přítomnosti vidíš, a jejich prostřednictvím se tudíž utvrzuješ v jeho existenci. To, co ti umožňuje udělat, zcela jasně nepochází z tohoto světa, protože zázraky porušují každý zákon reality tak, jak ji svět vnímá. Všechny zákony času a prostoru, a to jakékoliv důležitosti a jakéhokoliv rozsahu, jsou překonány, neboť to, co ti Duch svatý umožňuje udělat, je nade vši pochybnost překračuje. Jakmile tedy uvidíš důsledky existence Ducha svatého, pochopíš, kde musí být, a nakonec poznáš, čím doopravdy je.

4. Ducha svatého sice nemůžeš vidět, ale můžeš vidět jeho projevy. Dokud je však vidět nezačneš, nepochopíš, že existuje. Jeho důkazy jsou zázraky, které svědčí o jeho přítomnosti. To, co nemůžeš vidět, pro tebe totiž nabývá podobu skutečnosti prostřednictvím důkazů, jež existenci neviditelného dokládají. Neboť přítomnost neviditelného můžeš vnímat a považovat za přesvědčivě reálnou tehdy, jakmile se skrze tebe projeví. Konej tedy práci Ducha svatého, protože s ním sdílíš jeho úlohu.

Tvou úlohou v nebi, kterou s tebou sdílí Bůh, je tvoření a úlohou na Zemi, již s tebou sdílí Duch svatý, je uzdravování. Dokud budeš věřit, že tvou úlohou je něco jiného, bude zapotřebí neustále uvádět tvůj omyl na pravou míru. Neboť takovéto přesvědčení přináší zkázu míru, a tedy výsledek, který je v naprostém rozporu se záměrem Ducha svatého.

5. Vidíš to, co předpokládáš, a předpokládáš to, co k sobě zveš. Tvůj pohled je výsledkem tvého pozvání a přichází k tobě proto, že jsi pro něj poslal. Čí projevy bys tedy chtěl vidět? O čí přítomnosti bys chtěl být přesvědčen? Věříš totiž v to, co projevuješ navenek, a to, co vidíš vně, vidíš i uvnitř. Tvoje mysl skrývá dva pohledy na svět a tvoje vnímání odráží vedení, pro které ses rozhodl.

6. Já jsem projevem Ducha svatého, a až mě uvidíš, bude to znamenat, že jsi Ho k sobě pozval. Pošle ti totiž důkazy o své přítomnosti, pokud ovšem budeš ochotný je vidět. Měj stále na paměti, že vidíš to, co hledáš, neboť to, co hledáš, najdeš. I ego nalézá, co hledá, a nic jiného. Lásku však nenalézá, protože láska není tím, co hledá. Ovšem hledání a nalézání je totéž; pokud

tedy usiluješ o dva cíle, najdeš je, ale jeden od druhého nerozpoznáš. Budeš si myslet, že jsou stejné, jelikož chceš oba. Mysl se vždy snaží dosáhnout celistvosti, a pokud je rozpolcená a svůj rozpor si chce ponechat, bude věřit, že nemá dva cíle, ale pouze jeden, protože dokáže, aby jako jeden navenek vypadaly.

7. Jak už jsem říkal, záleží výhradně na tobě, zda budeš do druhých promítat své představy, nebo zda budeš šířit pravdu. Musíš ale vždy dělat buď jedno, nebo druhé, protože takový je zákon mysli. Předtím, než pohlédneš ven, se však vždy musíš zahledět do nitra. To je totiž místo, kde se rozhodneš, kterého průvodce budeš následovat, a jakmile pak obrátíš svůj pohled ven, spatříš důkazy, jež hovoří v jeho zájmu. Proto také nalézáš to, co hledáš. Navenek totiž projevuješ to, co chceš ve svém nitru a co také přijmeš od světa, do kterého jsi to díky své touze uložil. Pokud si myslíš, že na druhé přenášíš něco, co nechceš, je to tím, že to ve skutečnosti stále chceš. Taková situace přímo vede k rozštěpení, neboť znamená přijetí dvou cílů, z nichž každý vidíš na jiném místě a které jsou oddělené, protože jsi se sám rozdělil. Mysl se pak domnívá, že svět je nejednotný mimo ni, avšak nikoliv v jejím nitru. To jí poskytuje zdání jednoty, díky němuž věří, že sleduje pouze jeden cíl. Ovšem dokud budeš svět vnímat jako rozdělený, nikdy se neuzdravíš. Uzdravit se totiž znamená jít za jedním cílem, protože pouze jeden cíl přijímáš a pouze jeden chceš.

8. Jestliže budeš chtít pouze lásku, nic jiného než lásku neuvidíš. Důkazy, které se ti jeví jako protichůdné, pouze odrážejí tvoje rozporuplná pozvání. Zadíval ses do své mysli, a jelikož jsi v ní hledal protiklad, našel jsi jej a přijal. Nevěř ale, že svědci, již hovoří ve prospěch protikladu, jsou upřímní a pravdiví, neboť pouze potvrzují tvoje rozhodnutí ohledně reality a vracejí ti poselství, která jsi vyslal ty k nim. I lásku lze však poznat podle jejích poslů; jakmile tedy projevíš lásku, uvidíš její posly, již za tebou přijdou v odpověď na tvoje pozvání.

9. Moc rozhodnout se je jediná svoboda, která ti jako vězni na tomto světě zbývá, a proto se můžeš rozhodnout vidět jej takový, jaký ve skutečnosti je. To, co jsi z něj udělal, totiž není jeho realita, neboť jeho realita je pouze to, co mu dáváš. Doopravdy však nikomu a ničemu nemůžeš dát nic jiného než lásku a nic jiného než lásku od nich nemůžeš ani dostat. Pokud se domníváš, že jsi dostal něco jiného, znamená to, že jsi při pohledu do svého vlastního nitra spatřil moc *dávat* něco jiného. A právě tato myšlenka určila, co jsi nalezl, neboť stála za tvým rozhodnutím, co chceš hledat.

10. Bojíš se mě, protože jsi pohlédl do svého nitra a to, co jsi v něm spatřil, ti nahnalo strach. Realitu jsi však spatřit nemohl, neboť realita tvé mysli je nejnádhernejší ze všech Božích stvoření. Jelikož pochází pouze od Boha, může ti její moc a velkolepost přinést mír; *stačí se jen na ni opravdu zadívat*.

Pokud máš strach, je to tím, že jsi uviděl něco, co v ní není. Na tomtéž místě jsi však mohl spatřit i mě a všechny své bratry – v naprostém bezpečí myslí, jež nás stvořila. V ní totiž přebýváme v pokoji Otce, který si přeje Svůj pokoj rozšiřovat i skrze tebe.

11. Jakmile tedy přijmeš svůj úkol rozšiřovat klid, nalezneš jej i sám pro sebe, neboť tím, že jej projevíš navenek, jej také uvidíš. Obklopí tě jeho svatí svědci; přijdou za tebou, protože jsi je pozval. I já jsem uslyšel tvoje volání a odpověděl jsem na ně, avšak ty mě neuvidíš a ani neuslyšíš odpověď, již jsi hledal. Je to tím, že zatím nechceš *pouze* ji, ale ještě nějakou jinou. Avšak až pro tebe budu skutečnější, pochopíš, že to je *jediná* odpověď, kterou chceš doopravdy. Jakmile se pak zahledíš do svého nitra, uvidíš mě a na skutečný svět se budeme dívat společně. Pokud se díváš pohledem Krista, neexistuje nic než skutečný svět a nic než skutečný svět nelze spatřit. To, co uvidíš, tedy bude záviset na pohledu, jež si vybereš. A vše, co pak spatříš, bude svědectvím o tvém rozhodnutí.

12. Pokud při pohledu do svého nitra spatříš mě, znamená to, že ses rozhodl ukázat pravdu. A pokud ji budeš ukazovat, uvidíš ji jak v nitru, tak mimo ně. Mimo ně ji uvidíš právě proto, že jsi ji nejprve spatřil uvnitř. Všechno, co vidíš mimo své nitro, totiž odráží tvoje pochopení, které jsi spatřil uvnitř. Jestliže se však bude jednat o tvůj vlastní úsudek, pak bude tento úsudek nesprávný, neboť tvým úkolem není usuzovat. Bude-li se naopak jednat o hodnocení Ducha svatého, bude správné, jelikož Jeho úkolem *je* hodnotit. Skutečnost, že sdílíš jeho úkol, platí pouze tehdy, pokud budeš hodnotit *stejně* jako on a pokud si pro sebe nebudeš vyhrazovat vůbec žádné vlastní hodnocení. Ty bys totiž rozhodoval ve svůj neprospěch, zatímco Duch svatý vždy rozhoduje ve tvůj prospěch.

13. Pamatuj si tedy, že kdykoliv se podíváš mimo své nitro a tvoje odezva na to, co uvidíš, bude nepříznivá, znamená to, že jsi sám sebe ohodnotil jako nehodné a odsoudil se k smrti. Trest smrti je totiž konečným cílem ega, jež naprosto věří tomu, že jsi zločinec, který si zaslouží smrt; avšak Bůh ví, že si zasloužíš život. Trest smrti nikdy ani na okamžik neopouští mysl ega, protože si ho pro tebe vždy vyhrazuje jako konečné rozhodnutí. Jelikož tě chce jako projev citů, jež k tobě chová, zabít, nechává tě sice žít, ale současně očekávat smrt.

Zatímco budeš žít, bude tě trýznit a mučit, avšak jeho nenávisť bude uspokojená teprve s příchodem tvé smrti. Neboť tvoje zničení je jediný konec, ke kterému se propracovává, a jediný konec, jenž mu přinese uspokojení.

14. Ego není zrádcem v očích Boha, pro kterého je zrada nemyslitelná, ale zrádcem ve tvých očích, kdo věříš, že jsi zradil svého Otce. A právě proto je základním úkolem učení Ducha svatého odčinění viny, neboť dokud cítíš vinu, znamená to, že nasloucháš hlasu ega, jenž ti říká, že ses zachoval

zrádně vůči Bohu, a proto si zaslouhuješ smrt. To tě dovede k přesvědčení, že smrt pochází od Boha, a nikoliv od ega, protože tím, že zaměňuješ sám sebe za ego, věříš, že smrt chceš. A před tím, co chceš, tě Bůh neochrání.

15. Jestliže budeš v pokušení podlehnout touze po smrti, *pamatuj si, že já jsem nezemřel*. Pokud se zahledíš do svého nitra a *uvidíš* mě, uvědomíš si, že je to pravda. Chtěl bych snad zvítězit nad smrtí jen kvůli sobě? A dostal bych snad od Otce věčný život, kdyby ho zároveň nedal i tobě? Až se naučíš projevovat mou přítomnost, smrt už nikdy neuvídíš. Neboť jelikož jsi ve svém nitru spatřil nesmrtelnost, uvidíš mimo ně svět, který nemůže zemřít, a v něm pouze to, co je věčné.

12.8 VIII. Přitažlivost lásky k lásce

1. Opravdu věříš, že můžeš zabít Božího syna? Otec ukryl Svého syna do bezpečí Svého nitra a udržuje Ho daleko od tvých ničivých myšlenek, jež ti brání v tom, abys poznal Otce i syna. Každý den, každou hodinu i každou minutu útočíš na skutečný svět, a přesto tě stále překvapuje, takže ho nevidíš. Jestliže totiž hledáš lásku proto, abys na ni útočil, nikdy ji nenajdeš. Neboť pokud je láska sdílení, jak jinak než skrze sebe bys ji mohl najít? Jakmile ji začneš dávat, přijde i k tobě, protože přitahuje sama sebe. Jakmile však budeš útočit, láska pro tebe zůstane nedostupná, protože může žít pouze v míru.

2. Boží syn je v bezpečí stejně jako jeho Otec, protože ví, že je pod ochranou Otce, a proto nemůže mít strach. Láska jeho Otce ho udržuje v naprostém pokoji, a jelikož nic nepotřebuje, o nic nežádá. I přesto je však daleko od tebe – jejichž je ale skutečným Já – neboť ses rozhodl na něho zaútočit, a proto ti zmizel z dohledu a ukryl se do bezpečí Otce. Nezměnil se, ale ty ano. Rozdělená mysl i veškeré její dílo totiž nebyly stvořeny Otcem, a tudíž by nemohly žít s vědomím o Jeho přítomnosti.

3. Tím, že jsi zviditelnil to, co není pravdivé, jsi pro sebe učinil neviditelným to, co pravdivé je. Avšak ve skutečnosti to neviditelné vůbec být nemůže, neboť Duch svatý to vidí naprosto zřetelně. Neviditelné je to pouze pro tebe, protože se díváš na něco jiného. Ovšem není na tobě, abys rozhodoval, co je viditelné a co neviditelné, stejně jako není na tobě, abys rozhodoval, co je realita. To, co lze vidět, je to, co vidí Duch svatý. Realitu vymezuje Bůh, a nikoliv ty; stvořil ji a ví, jaká je. Ty, kdo jsi to také věděl, jsi ovšem zapomněl, a pokud by ti neukázal cestu, jak si vzpomenout, odsoudil bys sám sebe k věčnému zapomnění.

4. Na svého Otce však díky Jeho lásce nikdy zapomenout nemůžeš, protože nikdo nemůže zapomenout něco, čemu Bůh sám daroval místo ve své paměti. Můžeš se toho zříkat, ale nemůžeš o to přijít. Na každou otázku, kterou vzneseš, dostaneš odpověď a pohled, jímž nahlížíš na vše, co vidíš,

bude uveden na pravou míru. Neboť to, co jsi učinil neviditelným, představuje jedinou pravdu a to, co neslyšíš, představuje jedinou odpověď. Bůh tě opět spojí s tvým skutečným Já a ve tvém utrpení tě neopustí. Čekáš pouze na Něho, ale nevíš o tom. Jeho vzpomínka ti září v mysli a nelze ji zničit; není ani minulá, ani budoucí, neboť je navždy věčná.

5. Aby sis vzpomněl, stačí o tuto vzpomínku jen požádat. Avšak vzpomínka na Boha nemůže zazářit v mysli, která ji vytěsnila a která chce, aby vytěsněná zůstala i nadále. Neboť vzpomínka na Boha může proniknout pouze do mysli, jež se rozhodla, že si chce vzpomenout, a která se zřekla absurdní touhy ovládat realitu. Ty, kdo nedokážeš ovládat ani sám sebe, bys mohl jen stěžít usilovat o ovládnutí vesmíru. Podívej se na to, co jsi z reality udělal, a raduj se, že taková ve skutečnosti vůbec není.

6. Boží synové, nespokojuj se s ničím, co není! To, co není skutečné, nelze vidět a nemá žádnou hodnotu. Bůh by však Svému synu nikdy nedal nic bezcenného a Jeho syn by to nikdy nemohl přijmout. Byl jsi vykoupen už v okamžiku, kdy sis pomyslel, že jsi Ho opustil. Nic, co jsi kdy udělal, nikdy ve skutečnosti neexistovalo a není viditelné, protože Duch svatý to nevidí. Avšak to, co vidí, je určeno i tvým očím a Jeho pohled uvede tvoje mylné dojmy na pravou míru. Jedinou pravdu, jež na tomto světě existuje, jsi učinil neviditelnou. Jelikož sis vážil něčeho, co nemá žádnou hodnotu, nehledal jsi *nic*. A jelikož jsi toto *nic* pro sebe přeměnil ve skutečnost, viděl jsi je, *přestože neexistuje*. Kristus je pak pro tebe neviditelný právě kvůli tomu, co sis pro sebe zviditelnil.

7. Avšak nezáleží na tom, jak velký odstup ses pokusil vytvořit mezi svým vědomím a pravdou. Božího syna lze spatřit, protože jeho obraz je sdílený. Duch svatý jej vidí a v tobě pak nevidí nic jiného. Vše, co je pro tebe neviditelné, vidí svým pohledem jako dokonalé. Vzpomněl si na tobě, protože nezapomněl na svého Otce. Ty jsi se však díval na něco, co je neskutečné, a proto jsi našel pouze zoufalství. Co jiného bys také mohl nalézt, pokud hledáš neskutečné? Neskutečný svět totiž je zoufalý, protože nikdy nemůže být skutečný. A ty, kdo s Bohem sdílíš Jeho bytí, bys nikdy nemohl být bez reality oddán spokojeně. To, co jsi nedostal od Boha, nad tebou nemůže mít žádnou moc a přitažlivosti lásky k lásce nelze odolat. Neboť úlohou lásky je v sobě vše sjednocovat a prostřednictvím rozšiřování své celistvosti udržovat všechno pohromadě.

8. Skutečný svět jsi dostal od Boha výměnou za svět, který sis udělal a jež vidíš. Vezmi si jej tedy z rukou Krista a zadívej se na něj; jeho realita učiní všechno ostatní neviditelným, protože pohled na něj představuje pohled na vše. A až ho uvidíš, vzpomeneš si, že tak tomu bylo vždy. Nicota bude náhle neviditelná, protože se ti konečně před očima zjeví realita. Napravené vnímání se snadno přemění na vědění, jelikož pouze vnímání je schopno do-

pouštět se omylů a jelikož vnímání nikdy neexistovalo. Jakmile tedy bude vnímání napravené, nahradí ho vědění, které je navždy tou jedinou realitou. Jednoznání je pouze cestou zpět k tomu, co nikdy nezmizelo; tvůj Otec nemohl přestat milovat Svého syna.

Kurz zázraků.

A Course In Miracles.

DÍL DRUHÝ ⇒ kapitoly 13 až 21

Poznámka vydavatele.

Helen Schucman, která sepsala *Kurz zázraků* (nechtěla být uváděná jako autorka, nýbrž jen jako „pisatelka“), tvrdila, že jí „hlas“ diktoval slova Božské moudrosti. *Kurz* má sloužit jako praktická metoda navrácení našeho vědomí zpět k Bohu.

Klasické duchovní dílo *Kurz zázraků* vyšlo prostřednictvím vydavatelství Eugenika v češtině poprvé, a to ve čtyřech částech. Originální český překlad najdeš na: <http://www.2012rok.sk/wp/knihy-2/38412-stiahnitesi-zdarma- ezotericku-klasiku-kurz-zazrakov> Poznámka šířitele kurzu V této verzi překladu je anglické slovo atonement přeloženo jako *jednoznání* a výraz revelation jako *prozření*.

Jednoznání vyjadřuje princip změny myslí a vnímání směrem ke stavu „být jedné myslí“. Při jednoznání dojde k nápravě/odstranění iluzí.

Celý text je převeden do druhé osoby jednotného čísla. Za případné chyby se omlouvám.

Poznámka vydavatele Poznámka šířitele kurzu.

OBSAH

13 13. Svět bez viny 13.1 Úvod 13.2 I. Nevinnost a nezranitelnost 13.3 II. Boží syn bez viny 13.4 III. Strach z jednoznání 13.5 IV. Úloha času 13.6 V. Dvě emoce 13.7 VI. Nalezení přítomnosti 13.8 VII. Dosažení skutečného světa 13.9 VIII. Od vnímání ke vědění 13.10 IX. Mrak viny 13.11 X. Osvobození od viny 13.12 XI. Nebeský pokoj.

14 14. Učení k pravdě 14.1 Úvod 14.2 I. Podmínky učení 14.3 II. Šťastný žák 14.4 III. Rozhodnutí pro nevinu 14.5 IV. Tvoje úloha ve jednoznání 14.6 V. Kruh jednoznání 14.7 VI. Světlo komunikace 14.8 VII. Vnímání s Duchem svatým 14.9 VIII. Svaté místo setkání 14.10 IX. Odraz svatosti 14.11 X. Rovnost zázraků 14.12 XI. Zkouška pravdy.

15 15. Svatý okamžik 15.1 I. Dva způsoby použití času 15.2 II. Konec pochybností 15.3 III. Malost versus velikost 15.4 IV. Procvičování svatého okamžiku 15.5 V. Svatý okamžik a výjimečné vztahy 15.6 VI. Svatý okamžik a Boží zákony 15.7 VII. Nepotřebná oběť 15.8 VIII. Jediný skutečný vztah 15.9 IX. Svatý okamžik a přitažlivost Boha 15.10 X. Čas znovuzrození 15.11 XI. Vánoce jako konec obětí.

16 16. Odpuštění iluzí 16.1 I. Skutečná empatie 16.2 II. Síla svatosti 16.3 III. Ovoce, které přináší učení 16.4 IV. Iluze a realita lásky 16.5 V. Rozhodnutí pro úplnost 16.6 VI. Most do skutečného světa 16.7 VII. Konec iluzí.

17 17. Odpuštění a svatý vztah 17.1 I. Iluze v rukou pravdy 17.2 Svět, kterému bylo odpuštěno 17.3 III. Stíny minulosti 17.4 IV. Dva obrazy 17.5 V. Uzdravený vztah 17.6 VI. Stanovení cíle 17.7 VII. Volání po důvěře 17.8 VIII. Podmínky míru.

18 18. Zánik snu 18.1 I. Náhradní realita 18.2 II. Princip snu 18.3 III. Světlo ve snu 18.4 IV. Troška ochoty 18.5 V. Šťastný sen 18.6 VI. Za hranicemi těla 18.7 VII. Nemusím dělat nic 18.8 VIII. Zahrádka v nitru 18.9 IX. Dva světy.

19 19. Dosažení míru 19.1 Uzdravení a důvěra 19.2 II. Hřích versus omyl 19.3 III. Neskutečnost hříchu 19.4 IV. Překážky na cestě k míru 19.5 A. První překážka: Touha zbavit se míru 19.6 Přitažlivost viny 19.7 Přitažlivost bolesti 19.8 C. Třetí překážka: Přitažlivost smrti 19.9 Nehynoucí tělo 19.10 D. Čtvrtá překážka: Strach z Boha 19.11 Odhrnutí závoje.

20 20. Pohled na svatost 20.1 I. Svatý týden 20.2 II. Dar lilii 20.3 III. Hřích jako přízpůsobení 20.4 IV. Vstup do korábu míru 20.5 V. Poslové věčnosti 20.6 VI. Chrám Ducha svatého 20.7 VII. Soulad prostředků a cíle 20.8 VIII. Vidění bezhříšnosti.

21 21. Rozum a vnímání 21.1 Úvod 21.2 I. Zapomenutá píseň 21.3 II. Zodpovědnost za to, co vidím 21.4 III. Víra, důvěra a vidění 21.5 IV. Strach z pohledu do nitra 21.6 V. Role rozumu 21.7 VI. Zdravý rozum versus šílenství 21.8 VII. Poslední nezodpovězená otázka 21.9 VIII. Vnitřní změna.

KAPITOLA 13: Svět bez viny

13.1 Úvod

1. Pokud bys nepocítoval vinu, nemohl bys útočit, neboť zdrojem veškerého útoku je odsuzování. To znamená, že jedna mysl považuje druhou za nehodnou lásky a domnívá se, že si zaslouží potrestání. Ale v tomto úsudku se skrývá rozpor. Mysl, která hodnotí a odsuzuje, se pokládá za oddělenou od té, již hodnotí, a věří, že potrestáním jiné mysli sama trestu unikne. Ve skutečnosti se však jedná o naprosto lichý pokus mysli odmítnout sama sebe, a přitom sama uniknout trestu odmítnutí. Nejedná se tedy o snahu odmítání se zříci, ale naopak na něm trvat, neboť právě pocit viny ti zakrývá pohled na Otce a právě pocit viny je příčinou tvého šílenství.

2. Přijetí viny do mysli Božího syna předznamenalo začátek odloučení, zatímco přijetí jednoznání znamená jeho konec. Svět v podobě, v jaké ho vidíš, představuje systém mylných představ těch, které vina dohnala k šílenství. Zadívej se pozorně na tento svět a uvědomíš si, že to nemůže být jinak, neboť tento svět je symbolem trestu a všechny zákony, jimiž se zdánlivě řídí, jsou zákony smrti. Děti se do něj rodí skrze bolest a v bolesti. Jejich růst doprovází utrpení a setkávají se smutkem, odloučením a smrtí. Mysl mají zdánlivě uvězněnou v mozku, a pokud je zraněno jejich tělo, ochabují i jejich síly. Na první pohled milují, ale i přesto opouštějí a jsou opouštěny. A věří tomu, že to, co milují, ztrácejí, a tedy té nejabsurdnější představě. Těla jim chřadnou a ústa lapají po dechu, až jsou nakonec jejich tělesné schránky uloženy do země a už nejsou. Ani jedno dítě tohoto světa se nevyhnulo myšlence, že Bůh je krutý.

3. Pokud by takto vypadal skutečný svět, pak by Bůh krutý opravdu byl. Neboť žádný milující Otec by nemohl jako cenu za jednoznání požadovat od Svých dětí takovéto utrpení. *Láska ve jménu záchrany nezabíjí*. Kdyby opravdu zabíjela, byl by záchranou útok, ale takto ji chápe ego, a nikoliv Bůh. Tak vysokou cenu by mohl vyžadovat pouze svět, kde existuje vina, neboť pouze ti, kdo jsou vinni, by mohl tuto domněnku považovat za představitelnou. Adamův „hřích“ by nemohl nikoho zasáhnout, pokud bys nevěřil. Že tím, kdo ho vyhnal z ráje, byl Otec. Neboť právě v této představě se ztratilo povědomí o Otci, jelikož jí mohl uvěřit jen ti, kdo Ho nechápoju.

4. Tento svět je zcela určitě obrazem ukřižování Božího syna. Ale dokud si neuvědomíš, že Boží syn nemůže být potrestán, jiný svět neuvidíš. Takovéto pochopení však přijde až tehdy, jakmile přijmeš věčný fakt, že Boží syn je bez viny. Zaslouhuje si výhradně lásku, protože láska je to jediné, co kdy dal. Nemůže být odsouzen, neboť nikdy neodsoudil. Jednoznání je tou poslední lekcí, kterou se musí naučit a na jejímž základě pozná, že jelikož nikdy nezhrěšil, nepotřebuje být spasen.

13.2 I. Nevinnost a nezranitelnost

1. Jak už jsem vysvětloval dříve, sleduje Duch svatý cíl, jenž je společný všem dobrým učitelům: dosáhnout toho, aby je už žáci nepotřebovali, a to tím, že je naučí všechno, co sami znají. Duch svatý touží pouze po tomto, neboť jelikož s Otcem sdílí lásku k Jeho synovi, snaží se jeho mysl zbavit veškerých pocitů viny, aby si v pokoji upamatoval na svého Otce. Pokoj a pocit viny jsou totiž naprosté opaky, přičemž na Otce si lze upamátovat pouze v pokoji. Láska a vina nemohou existovat společně, a proto přijmout jedno znamená odmítnout druhé. Vina ti totiž zakrývá pohled na Krista, neboť představuje popření nevinnosti Božího syna.

2. V podivném světě, který jsi vytvořil, však Boží syn skutečně zhřešil. Jak bys ho tedy mohl vidět? Tím, že jsi ho učinil neviditelným, vyrostl z černého mraku viny, již jsi přijal, svět zasloužené odplaty, kterého si velmi ceníš. Avšak nevinnost Krista je důkazem, že ego nikdy neexistovalo a existovat ani nemůže. Bez viny totiž nemá žádný život, a Boží syn je bez viny.

3. Pokud se na sebe zadíváš a upřímně posoudíš to, co děláš, budeš možná v pokušení skutečnost, že jsi bez viny, zpochybnit. Avšak zamysli se nad tímto: nevinní nejsi v čase, ale ve věčnosti. V minulosti jsi sice „zhřešil“, ale žádná minulost neexistuje. *Stále* nemá žádný směr. Čas zdánlivě ubíhá jedním směrem, ale jakmile dojdeš na jeho konec, stočí se jako dlouhý koberec rozvinutý přes minulost, která je za tebou, a poté zmizí. Dokud budeš věřit, že Boží syn je vinen, budeš po tomto koberci kráčet stále dál a myslet si, že vede ke smrti. Tato cesta ti bude připadat dlouhá, krutá a nesmyslná, neboť taková skutečně je.

4. Pouť, na niž Boží syn vyslal sám sebe, je bezpochyby zbytečná, avšak cesta, na kterou ho vysílá jeho Otec, je cestou vysvobození a radosti. Otec není krutý a Jeho syn si nemůže ublížit. Odplata, již se bojí a kterou vidí, ho nikdy nepostihne, neboť ačkoliv v ni věří, Duch svatý ví, že není skutečná. Duch svatý stojí na konci času, kde musíš být i ty, protože on je s tebou. Vše, co nebylo hodno Božího syna, už napravil, jelikož takový byl jeho úkol, jež mu svěřil Bůh. A to, co dává Bůh, bylo i je navždy.

5. Spatříš mě, jakmile zjistíš, že Boží syn je bez viny. Svou nevinnost hledá odjakživa a také ji najde, neboť každý se snaží uniknout z vězení, které si udělal, a cestu k nalezení svobody mu nikdo neodpírá. Skrývá se totiž v něm, a proto ji najde.

Kdy ji najde, je jen otázkou času, avšak čas je pouhá iluze. Boží syn je totiž bez viny *nyní* a lesk Jeho čistoty bude navždy zářit v Boží mysli, protože Boží syn bude vždy takový, jaký byl stvořen. Zřekni se tedy svého světa a nesud' Božího syna, jelikož jeho věčná nevinnost přebývá v mysli jeho Otce a navěky ho ochraňuje.

6. Jakmile přijmeš jednoznání, uvědomíš si, že v Božím synovi není žádná vina. A teprve tehdy, až na něho budeš nahlížet jako na nevinného, pochopíš jeho jednotnost. Myšlenka viny s sebou totiž nese víru ve vzájemné odsuzování a místo jednoty přináší odloučení. Odsuzovat však můžeš pouze sám sebe, ovšem pak nikdy nepoznáš, že jsi Boží syn. Zřekl ses totiž podmínky jeho bytí, jíž je naprostá nevinnost. Byl stvořen z lásky a v lásce přebývá; a na jeho cestě s ním vždy kráčejí dobrota a milosrdenství, neboť vždy rozšiřuje lásku svého Otce.

7. Až si uvědomíš, jací společníci tě na cestě doprovázejí, zjistíš, že se vlastně nejedná o žádnou cestu, ale pouze o probuzení. Boží syn, který nespí, zůstal věrný Otci za tebe. Neexistuje žádná cesta, po níž bys měl jít, ani žádný čas, kterým bys měl cestovat. Bůh totiž nečeká na Svého syna v čase, neboť bez něho nechce být ani na jeden jediný okamžik. A tak tomu bylo odjakživa. Nebraň tomu, aby svatost Božího syna svou září odehnala mrak viny, jenž ti zatemňuje mysl, ale přijmi jeho čistotu za svou a dozvíš se od něho, že *je* i tvoje.

8. Jsi nezranitelný, protože jsi nevinný. Na minulosti můžeš trvat pouze prostřednictvím viny, neboť vina určuje, že budeš potrestán za to, co jsi udělal, a proto závisí na jednorozměrném čase, který plyne od minulosti k budoucnosti. Nikdo, kdo takovéto myšlence věří, nemůže pochopit, co znamená *stále*, a vina ho tudíž musí připravovat o pochopení věčnosti. Jsi nesmrtelný, protože jsi věčný, a *stále* musí být i nyní. Vina tedy přestavuje způsob, jehož prostřednictvím si v mysli uchovááš minulost a budoucnost, abys zajistil nepřetržité trvání ega. Zárukou jeho trvání je totiž představa, že to, co se stalo, bude potrestáno. Avšak zárukou tvého trvání je trvání Boha, a nikoliv ega. A nesmrtelnost je opakem času, protože čas uplyne, zatímco nesmrtelnost je stálá.

9. Co je nesmrtelnost, se naučíš skrze přijetí jednoznání, neboť přijetím své nevinnosti poznáš, že minulost nikdy nebyla, a tudíž je zbytečná i budoucnost, jež ostatně nikdy nebude. Budoucnost – míněno v čase – je vždy spojena s odčiněním či jednoznáním, avšak pocit potřeby jednoznání (pokání) může vyvolat pouze vina. Přijetí nevinnosti Božího syna za své tedy představuje způsob, kterým ti chce Bůh připomenout Svého syna i to, jaký doopravdy je: jelikož ho Bůh nikdy neodsoudil a jelikož je bez viny, je věčný.

10. Viny se nemůžeš zbavit tak, že z ní nejprve uděláš skutečnost, a pak se z ní budeš kát. Ovšem takový je plán ega, jež ti předkládá místo toho, aby tě viny zbavilo. Ego věří, že odčinit lze prostřednictvím útoku, neboť je naprosto oddáno absurdní představě, že v útoku se skrývá záchrana. Tomu však musíš věřit i ty, kdo s láskou opatruješ vinu; kdyby ses totiž neztotožňoval s egem, mohl bys ctít něco, co nechceš?

11. Ego tě učí, abys napadal sám sebe, protože jsi vinný, čímž se tvůj pocit viny ještě prohlubuje, neboť vina vzniká v důsledku útoku. Podle učení ega neexistuje způsob, jakým by ses vině mohl vyhnout; útok ji totiž přeměňuje na skutečnost, a pokud je skutečná, pak opravdu neexistuje způsob, jak ji přemoci. Duch svatý ji však odstranit dokáže, a to pouze tím, že si rozvážně uvědomuje, že nikdy neexistovala. Vidí nevinného Božího syna a ví, že jeho nevinnost je skutečná. Jelikož je tedy skutečná i pro tebe, nemůžeš na sebe útočit, neboť bez viny útočit nelze. Tvoje záchrana tudíž spočívá v přijetí skutečnosti, že Boží syn je bez viny. A protože jsi naprosto čistý, jsi i nezranitelný.

13.3 II. Boží syn bez viny

1. Základním cílem projekce podle toho, jak ji využívá ego, je zbavit se viny. Avšak ego se jí pokouší zbavit svým typickým způsobem, neboť jakkoliv si ji chce udržet, ty ji považuješ za neúnosnou. Vina ti totiž znemožňuje upamatovat se na Boha, jehož přitažlivost je však tak silná, že jí nemůžeš odolat. Tento problém tedy představuje zdaleka nejzávažnější rozpor, jelikož pokud si chceš udržet vinu – jak vyžaduje ego – *nemůžeš být sám sebou*. Ego tě tedy může přimět k tomu, abys projevoval vinu, a tím si ji neustále udržoval v mysli, pouze tehdy, pokud tě přesvědčí, že je tvým pravým Já.

2. Avšak zamysli se nad tím, jak podivné je řešení, které leží v takovémto plánu ega. Vinu projevuješ proto, aby ses jí zbavil, avšak ve skutečnosti ji pouze ukrýváš. Pocit viny sice opravdu prožíváš, avšak nemáš nejmenší ponětí proč. Naopak si ji spojuješ se zvláštní směsicí „ideálů ega“, jichž se ti podle ega nepodařilo dosáhnout. Přitom ovšem vůbec netušíš, že pokud v Božím synovi vidíš nějakou vinu, zrazuješ ho. A jelikož věříš, že už nejsi tím, kým doopravdy jsi, neuvědomuješ si, že zrazuješ sám sebe.

3. Za skutečností, že si svou víru ve vinu neuvědomuješ, stojí ten nejtemnější ze všech tvých skrytých základních kamenů. Toto temné a utajené místo v tobě totiž vzbuzuje domněnku, že jsi zradil Božího syna, protože jsi ho odsoudil na smrt. Nemáš ani zdání o tom, že se v něm tato sice nebezpečná, ale absurdní myšlenka skrývá, avšak nutkání ega ničit a pustošit je tak silné, že ho může uspokojit pouze ukřížování Božího syna. Ego sice neví, kdo je Boží syn, jelikož je slepé, ovšem pokud mu dovolíš kdekoliv spatřit nevinnost, pokusí se ji zničit, protože se jí bojí.

4. Velkou část podivného jednání ega lze přímo připsat tomu, jak formuluje vinu. Pro ego je totiž ten, *kdo je bez viny, vinen*, protože ten, kdo neútočí, je jeho „nepřítel“. Nevází si způsobu, kterým ego vykládá spásu, a proto se nachází na nejlepší cestě k tomu, aby se od ega osvobodil. Odhalil v základech ega ten nejtemnější a nejhlouběji uložený kámen, a ačkoliv ego snese, abys zpochybňoval všechno ostatní, toto tajemství sřeží svým vlastním

životem, neboť na tom, že nikdy nevyjde najevo, závisí jeho existence. Právě tomuto tajemství tedy musíme věnovat pozornost, protože před pravdou tě ego nemůže ochránit, ale naopak v její přítomnosti mizí.

5. Připusťme v tichém světle pravdy, že věříš, že jsi ukřižoval Božího syna. K tomuto „hroznému“ tajemství jsi se však nepřiznal, protože pokud bys dokázal Božího syna najít, přál by sis ho ukřižovat i teď. Avšak samo toto přání ho před tebou skrylo, neboť ti nahání strach, a proto se ho bojíš nalézt. Zabít sám sebe si přeješ proto, že nevíš, kým doopravdy jsi, a ztotožňuješ se s něčím úplně jiným. Vinu projevuješ slepě a bezhlavě, aniž bys však odhalil její zdroj. Ego tě totiž opravdu chce zabít, a pokud se s ním ztotožňuješ, musíš zároveň věřit, že jeho cíl je i tvým cílem.

6. Jak už jsem říkal, je symbolem ega ukřižování. Když bylo totiž ego postaveno před skutečnou nevinou Božího syna, pokusilo se ho zabít a jako důvod uvedlo, že nevinost je rouháním vůči Bohu. Podle ega je však Bohem ego, a nevinost tudíž musí být chápána jako nejvyšší vina, která plně ospravedlňuje vraždu. Zatím si neuvědomuješ, že jakýkoliv strach, jež můžeš pociťovat ve spojení s tímto kurzem, v podstatě vychází z jeho mylné interpretace, avšak jestliže se zamyslíš nad tím, jak reaguješ na strach, budeš stále více přesvědčen o tom, že to tak doopravdy je.

7. Tento kurz zcela otevřeně uvádí, že jeho cílem je tvoje štěstí a pokoj. A přesto se ho bojíš. Ačkoliv ses už mnohokrát dozvěděl, že tě osvobodí, stále někdy reaguješ tak, jako by se tě naopak snažil uvěznit. Často ho zavrhuješ s mnohem větší ochotou, než zavrhuješ myšlenkový systém ega. Do určité míry tedy musíš věřit, že pokud cíle kurzu nedosáhneš, ochráníš sám sebe. Přitom si ovšem bez viny neuvědomuješ, že jediné, co tě skutečně může ochránit, je tvoje nevinost.

8. Jednoznání bylo vždy vykládáno jako vysvobození z viny, a taková definice je správná, jestliže je ovšem správně pochopena. Avšak i přesto, že ti jeho správný význam mohu přetlumočit, máš právo ho zavrhnout a nepřijmout. Možná jsi už pochopil marnost ega i jeho darů, ale přestože je nechceš, nejsi zatím schopen se s radostí podívat na jinou možnost. V krajním případě se dokonce jednoznání bojíš a domníváš se, že tě zahubí. Nezpochybňuj závažnost tohoto strachu; vždyť jím vyjadřuješ své přesvědčení, že se i v přítomnosti pravdy můžeš obrátit sám proti sobě a zničit se.

9. Boží dítě, ujišťuji tě, že tak to není. Tvoje „tajemství viny“ není nic, a jakmile budeš ochoten ho vynést na světlo, světlo ho rozežene. A pak už nebude mezi tebou a vzpomínkou na tvého Otce stát žádný temný mrak, neboť se upamatuješ na Jeho nevinného syna, který nezemřel, protože je nesmrtelný. A poznáš, že jsi byl vykoupen společně s ním a že jsi od něho nikdy nebyl odloučený. Jakmile to pochopíš, upamatuješ se; jelikož toto pochopení znamená přijetí lásky beze strachu. Tvůj návrat domů vyvolá v nebi

nesmírnou radost, a tato radost bude tvoje. Neboť spasený syn člověka je nevinný syn Boha a v tom, že ho v něm poznáš, leží tvoje spása.

13.4 III. Strach z jednoznání

1. Možná se zamýšlíš nad tím, proč je zcela nezbytné, abys otevřeně pohlédl na svou nenávist a v plné šíři si ji uvědomil. Snad se rovněž domníváš, že pro Ducha svatého by bylo poměrně jednoduché, aby ti ji ukázal a odstranil ji, aniž by ses k jejímu pochopení musel propracovat sám. Avšak mezi sebe a jednoznání jsi postavil ještě další překážku. Jak už jsme říkali, nikdo nebude tolerovat strach, jakmile ho pozná a pochopí. Ovšem ve stavu, kdy tvou mysl ovládá zmatek, se nebojíš strachu; sice se ti nelíbí, ale tvoje touha útočit není ve skutečnosti tím, co tě opravdu děsí. Tvoje nepřítelství tě příliš neznepokojuje; ukrýváš ho jen proto, že se mnohem více bojíš toho, co se skrývá pod ním. I na ten nejtemnější základní kámen ega bys dokázal pohlédnout beze strachu, kdybys nevěřil, že bez ega bys ve svém nitru našel něco, z čeho máš ještě větší strach. V podstatě se tedy nebojíš ukřižování, ale opravdovou hrůzu ti nahání jednoznání.

2. V podloží temných základů ega totiž leží vzpomínka na Boha; a právě tě se ve skutečnosti tak bojíš, neboť by tě okamžitě navrátila na tvoje pravé místo, které se však zrovna snažíš opustit. Tvůj strach z útoku není ničím v porovnání s tvým strachem z lásky. Dokonce i na své kruté přání zabít Božího syna bys dokázal pohlédnout otevřeně, kdybys ovšem nevěřil, že tě ochrání před láskou.

Neboť právě takovéto přání zapříčinilo odloučení, a ty jej ochraňuješ proto, že se z odloučení uzdravit nechceš. Uvědomuješ si, že jakmile bys odstranil temný mrak, jenž ho zahaluje, přiměla by tě tvoje láska k tvému Otci vyslyšet Jeho volání a vystoupat rovnou do nebe. Útok ti v tom však brání, a proto se domníváš, že v útoku je spása. Neboť v mnohem větší hloubce, než se nacházejí kořeny ega, leží nejen tvoje silná a planoucí láska k Bohu, ale i Jeho láska k tobě, která je daleko mocnější, než může ego vůbec kdy být. A právě to chceš doopravdy skrývat.

3. Upřímně: není pro tebe říct „miluji“ těžší než říct „nenávidím“? Lásku si spojuješ se slabostí a nenávist se silou, přičemž tvoje vlastní skutečná moc ti připadá jako tvoje skutečná slabost. Kdybys však této mylné představě nevěřil, nemohl bys zadržet svou radostnou odpověď na volání lásky, jakmile bys ho uslyšel, a pak by se vytratil celý svět, o němž se domníváš, že jsi ho utvořil. Připadá ti tedy, že Duch svatý útočí na tvou pevnost, neboť nechceš, aby do ní vstoupil Bůh, avšak On si nepřeje zůstat stát venku.

4. Vybudoval sis celý absurdní myšlenkový systém, protože si myslíš, že v Boží přítomnosti bys byl bezmocný a že ti může poskytnout ochranu před Jeho láskou, která by tě podle tvého mínění rozdrtila na prach. Bojíš se, že

by tě ponížila a vzdálila tvému vlastnímu Já, protože věříš, že velikost spočívá ve vzdoru a že útok představuje vznešenost. Máš dojem, že jsi udělal svět, jež chce Bůh zničit; pokud bys Ho pak miloval (a Boha doopravdy miluješ), tohoto světa by ses zbavil (což by se ve skutečnosti také stalo). Proto jsi svůj svět využil k tomu, abys zakryl svou lásku, ale čím hlouběji pronikáš do černoty základů ega, tím blíže se dostáváš k lásce, která leží pod nimi. *A právě toho se skutečně děšíš.*

5. Absurditu a šílenství dokážeš přijmout proto, že sis je udělal, ale lásku přijmout nedokážeš, jelikož tu sis neudělal. Raději bys chtěl být otrokem ukřižování než Božím synem jednoznání. Tvoje osobní smrt ti připadá cennější než tvoje živoucí jednota, neboť toho, co jsi dostal, si nevážíš tolik jako toho, co sis udělal. Z Boha máš větší strach než z ega, avšak láska nemůže vstoupit tam, kde není vítána, na rozdíl od nenávisti, jež vstupuje o své vlastní vůli a o tvou se nestará.

6. Na své klamné představy se musíš podívat otevřeně a přestat je skrývat, protože nestojí na svých vlastních základech. Dokud je budeš ukrývat, budeš věřit v opak a bude ti připadat, že jsou samostatné a nezávislé. To je však základní iluze, na níž spočívají všechny ostatní. Pod jejich úrovní totiž leží láskyplná mysl, jež se domnívá, že je utvořila ve hněvu, ale kterou neodhalíš, dokud své iluze budeš skrývat. Jakmile ji ovšem odkryješ, najdeš v ní takovou bolest, že nebudeš ani na vteřinu pochybovat o tom, že potřebuje uzdravit. Avšak žádné triky ani hry, jež jí nabízíš, ji uzdravit nedokážou, neboť před tebou leží skutečné ukřižování Božího syna.

7. A přece není ukřižován. V této mysli spočívá jak jeho bolest, tak i jeho uzdravení, jelikož pohled Ducha svatého je milosrdný a soucitný a jeho pomoc je okamžitá. Utrpení před jeho zrakem neskrývej, ale ochotně mu ho přiznej. Svěř jeho věčné moudrosti veškerou svou bolest a dovol mu, aby tě uzdravil. Neschovávej před jeho světlem ani jediné bolavé místo a prozkoumej svou mysl opravdu důkladně, abys našel úplně všechny myšlenky, které by ses mohl bát odhalit. Neboť Duch svatý uzdraví i tu sebenepatrnější myšlenku, již si uchováváš proto, aby tě zraňovala, očistí ji od její malosti a zároveň ji navrátí do Boží velikosti.

8. Pod veškerou velkolepostí, které si tak ceníš, leží tvoje skutečné volání o pomoc, neboť po lásce ke svému Otci voláš zároveň s tím, jak tě Otec volá k Sobě. A na tomto místě, jež však ukrýváš, nebudeš chtít nic jiného než se připojit ke svému Otci. Najdeš ho tehdy, pokud ho spatříš i ve svých bratřech, neboť ačkoliv mohou sami sebe klamat, ve skutečnosti touží stejně jako ty po vznešenosti, kterou mají ve svém nitru. Jakmile ji tedy uvidíš, radostně ji přivítej, a tím ji přijmeš i sám pro sebe. Vznešenost je totiž právo Božího syna, jež nemohou uspokojit žádné iluze a ani ho ochránit před tím,

čím doopravdy je. Skutečná je pouze jeho láska, a uspokojení nalezne pouze ve své realitě.

9. Vysvobod' ho ze všech jeho iluzí, abys mohl v pokoji a radosti přijmout vznešenost svého Otce. Ze své lásky však nevyklučuj ani jednoho Božího syna, jinak bys v mysli ukrýval temné místo, kde není Duch svatý vítaným hostem. Tím bys totiž sám sobě odpíral jeho léčivou sílu, neboť dokud nebudeš dávat úplnou lásku, nebudeš uzdraven úplně. Uzdravení musí být stejně úplné, jako je úplný strach, protože láska nemůže vstoupit tam, kde jí být jen jediný kousek strachu brání ve vřelém přijetí.

10. Ty, kdo dáváš přednost odloučení před zdravím, ho se zdravím rozumem nikdy nedosáhneš. Žil jsi v pokoji, dokud jsi nepožádal o zvláštní laskavost, ve které ti však Bůh nevyhověl. Tvoje žádost mu totiž byla cizí; něco takového jsi přece nemohl chtít od Otce, jenž upřímně miluje Svého syna. Proto jsi z Něho udělal Otce, který nemiluje, a vyžadoval od Něho to, co ti může dát pouze nemilující otec. V tom okamžiku se zhroutily základy pokoje Božího syna, neboť Mu přestal rozumět. Báł se toho, co udělal, ale ještě větší strach měl ze svého skutečného Otce, protože napadł nádhernou rovnost, jež mezi ním a jeho Otcem panuje.

11. V míru nepotřeboval nic, a proto o nic nežádal, zatímco ve válce vyžadoval vše, avšak nedostal nic. Vždyť mohla by snad mírumilovnost lásky reagovat na jeho žádosti jinak než tím, že v míru odejde a navrátí se k Otcí? Pokud si syn nepřál setrvávat v míru, pak v něm setrvat nemohl. Ztemnělá mysl totiž nemůže žít ve světle, ale musí si hledat temné místo, kde podle sebe může být, avšak kde ve skutečnosti není, protože Bůh nepřipustí, aby na takovémto místě našel svůj pravý domov. Ty jsi to však vyžadoval, a proto jsi věřil, že jsi ho opravdu našel.

12. *Vyčlenit* znamená *osamostatnit*, a tedy *osamět*. To by ti však Bůh nikdy neudělal; mohl by tě snad oddělit, když ví, že tvůj pokoj spočívá v Jeho jednotě? Odepřel ti pouze tvou žádost o bolest, neboť utrpení není Jeho dílem. Jelikož ti však dal moc tvořit, nemohl tě o ni najednou připravit. Jediné, co tedy mohl udělat, bylo dát ti na tvou absurdní žádost rozumnou odpověď, která by v tobě zůstala i přes tvou nerozumnost. A to také udělal. Každý, kdo uslyší Jeho odpověď, se své nerozumnosti zřekne, jelikož představuje výchozí bod, jenž stojí mimo všechny iluze a ze kterého se na ně tedy může znovu podívat a pochopit, jak absurdní jsou. Hledej toto místo, a nalezneš ho, protože láska přebývá ve tvém nitru a bez zaváhání tě tam doveče.

13.5 IV. Úloha času

1. Důvod, proč máš strach z tohoto kurzu, by ti nyní už měl být jasný. Učí tě totiž lásce, protože je kurzem o tobě samém. Jak už ses dozvěděl, je tvou

úlohou na tomto světě uzdravovat, zatímco v nebi tvořit. Ego ti naopak tvrdí, že tvoje role na Zemi spočívá v ničení, zatímco v nebi nemáš roli vůbec žádnou. Chtělo by tě tedy na tomto světě nejen zničit, ale i pohřbít a neza-
nechat ti žádné dědictví kromě prachu, z něhož jsi podle něho byl utvořen. Dokud je tedy s tebou poměrně spokojené – samozřejmě v souladu se svým způsobem uvažování – nabízí ti zapomnění. Jakmile však začne být otevře-
ně kruté, nabízí ti peklo.

2. Avšak ani zapomnění, ani peklo pro tebe nejsou tak nepřijatelné jako nebe. Nebe si totiž definuješ jako peklo a zapomnění, kdežto skutečné nebe pro tebe představuje tu největší hrozbu, jaké můžeš být vystaven. Neboť peklo a zapomnění jsou pojmy, jejichž autorem jsi ty sám a cílevědomě usi-
luješ o to, abys v zájmu prokázání své vlastní reality demonstroval realitu jejich. Je-li tedy zpochybňována jejich realita, jsi přesvědčen, že je zpochyb-
ňována realita tvoje. Věříš totiž, že tvou realitou je útok a že tvoje zničení je definitivním důkazem toho, že ses nemýlíš.

3. Nebylo by tedy za daných okolností více žádoucí, aby ses mýlíš – a to bez ohledu na skutečnost, že ses skutečně mýlíš? Ačkoliv by se snad dalo tvrdit, že smrt dokazuje, že život *byl*, nikdo by už přece nemohl prohlašovat, že smrt dokazuje, že život *je*. Dokonce i uplynulý život, který smrt dosvědču-
je, nemohl být jiný než marný, pokud musel skončit smrtí a pokud jí potřebu-
je jako důkaz, že vůbec byl. Je s podivem, že přestože zpochybňuješ nebe, tento argument svým pochybnostem nevystavuješ. Avšak kdybys ho zpo-
chybňovat začal, mohl bys uzdravovat i být sám uzdraven. A ačkoliv nebe neznáš, nemyslíš si, že by pro tebe mohlo být daleko lepší volbou než smrt? Při zpochybňování se ovšem chováš stejně výběrově jako při vnímání; k upřímnosti však potřebuješ otevřenou mysl.

4. Ego vnímá čas velice zvláštním způsobem a právě jeho pojetí času by tě mohlo dovést k tomu, abys ho konečně začal zpochybňovat. Ego se sou-
středí především na minulost, a v konečném důsledku pak věří, že minulost je jediný aspekt času, jenž má nějaký smysl. Vzpomeň si, že klade důraz na vinu, a tím si zabezpečuje vlastní trvání, jelikož budoucnosti propůjčuje po-
dobu minulosti, čímž se vyhýbá přítomnosti. Na základě myšlenky, že za minulost se platí v budoucnosti, se tedy minulost stává určujícím faktorem pro budoucnost; tyto dva časové aspekty tudíž plynule navazují jeden na druhý a nenechávají žádný prostor přítomnosti, která leží mezi nimi. Ego totiž považuje přítomnost jen za krátkou přechodovou zónu do budoucnosti, v níž přenáší minulost do budoucnosti tím, že o přítomnosti se vyjadřuje v termínech minulosti.

5. Pojem *nyní* nemá pro ego vůbec žádný význam. Přítomnost mu jen při-
pomíná bolest z minulosti a reaguje na ni tak, jako by minulostí skutečně byla. Ego se nedokáže smířit s osvobozením od minulosti, a ačkoliv minulost

je dávno pryč, snaží se uchovat její obraz tak, že na ni reaguje, jako by se jednalo o přítomnost. Reakce na ty, koho potkáváš v přítomnosti, ti tedy diktuje z výchozího bodu minulosti, čímž zamlžuje jejich přítomnou realitu.

Budeš-li se tudíž řídit diktátem ega, budeš na svého bratra reagovat v podstatě tak, jako by byl někým jiným, což v konečném důsledku povede k tomu, že ho nepoznáš takového, jaký doopravdy je. Sdělení, která od něho budeš přijímat, budou pocházet z tvé vlastní minulosti, z níž uděláš realitu v přítomnosti, a proto budeš sám sobě bránit v tom, aby ses od minulosti oprostil. To znamená, že budeš sám sobě odpírat poselství o vysvobození, které ti každý tvůj bratr dává *právě teď*.

6. Od čeho se musíš osvobodit, jsou stíny postav z minulosti. Nejsou skutečné a nemají nad tebou žádnou moc, pokud si je ovšem nevláčíš s sebou. Do myslí ti vnáší skvrny bolesti a nabádají tě k tomu, abys v odplatě za minulost, jež už není, útočil v přítomnosti. Takovéto rozhodnutí však představuje rozhodnutí o budoucí bolesti. Dokud nepochopíš, že minulá bolest je pouhou iluzí, volíš si budoucnost iluzí a připravuješ se o velkou řadu příležitostí, které ti jako cestu k osvobození přináší přítomnost. Ego chce uchovat tvoje noční můry a zabránit ti v tom, abys procítl a uvědomil si, že jsou minulostí. Dokázal bys snad rozpoznat svaté setkání, pokud bys ho považoval za setkání se svou vlastní minulostí? Ve skutečnosti by ses totiž nesetkával vůbec s nikým, protože společné jednoznání, jež dodává setkání jeho svatost, by ti zmizelo z dohledu. Duch svatý učí, že se vždy setkáváš sám se sebou a že toto setkání je svaté, protože svatý jsi ty. Ego naopak učí, že se vždy setkáváš se svou minulostí, a jelikož tvoje sny svaté nebyly, nemůže být svatá ani budoucnost, přičemž přítomnost nemá vůbec žádný význam.

7. Je naprosto jasné, že Duch svatý chápe čas zcela opačně než ego. Jasný je i důvod: jako diametrálně odlišný totiž vnímají i cíl času. Podle Duha svatého je účelem času prokázat, že ho není zapotřebí. Úlohu času považuje za dočasnou, protože čas mu slouží výhradně ke splnění výukové role, která je ze své podstaty dočasná. Důraz tedy klade pouze na jediný aspekt času, jenž se může rozšířit na nekonečno, a tím je *ted'*. *Ted'* totiž představuje to nejtěsnější přiblížení k věčnosti, které tento svět nabízí. A právě v realitě *ted'*, jež postrádá minulost i budoucnost, leží začátek pochopení věčnosti. Neboť pouze *ted'* je zde a pouze *ted'* přináší příležitosti ke svatým setkáním, jejichž prostřednictvím lze dosáhnout spásy.

8. Ego, na druhou stranu, vidí úkol času v rozšiřování sebe sama namísto věčnosti, jelikož si stejně jako Duch svatý vykládá cíl času jako svůj vlastní cíl. Jediný účel, který ego přikládá času, je návaznost minulosti a budoucnosti, a to pod jeho řízením, jež se spojují nad přítomností tak, aby nevznikl žádný volný prostor v jeho vlastní spojitosti. Spojitost ega tě tedy v čase udržuje, zatímco Duch svatý tě chce z času vysvobodit. Chceš-li tudíž i ty

sdílet cíl Ducha svatého, kterým je spása pro tebe, musíš pochopit a přijmout způsob, jakým vykládá potřebu prostředků ke spáse.

9. I ty budeš úlohu času chápat tak, jak budeš chápat svou vlastní úlohu. Jestliže přijmeš svůj úkol ve světě času jako úkol uzdravovat, budeš klást důraz pouze na ten aspekt času, v němž uzdravovat lze.

Uzdravení nemůžeš dosáhnout v minulosti; k uzdravení musí dojít v přítomnosti, abys osvobodil budoucnost. Takovýto pohled připoutává budoucnost k přítomnosti a spíše než minulost rozšiřuje přítomnost. Pokud však budeš za svůj úkol považovat ničení, pustíš přítomnost ze zřetele a budeš lpět na minulosti, aby sis zabezpečil ničivou budoucnost. Čas bude takový, jak ho budeš chápat, protože sám o sobě není vůbec ničím.

13.6 V. Dvě emoce

1. Jak už jsem říkal, prožívat můžeš pouze dvě emoce: lásku a strach. První z nich je neměnná, ale neustále vyměňovaná, neboť věční ji dávají věčným. Díky takovému výměně se rozšiřuje, protože společně s tím, jak je dáována, narůstá. Ta druhá se projevuje v mnoha podobách, jelikož jednotlivé iluze se značně liší svým obsahem. I přesto však mají jednu věc společnou: všechny jsou absurdní a choré. Skládají se z obrazů, které nejsou vidět, a ze zvuků, jež nejsou slyšet. Vytvářejí přísně soukromý svět, který nelze sdílet. Smysl mají pouze pro svého tvůrce, a tudíž nemají smysl vůbec žádný. V takovémto světě se jeho stvořitel pohybuje úplně sám, neboť ho vidí pouze on.

2. Každý si svůj svět zalidňuje postavami ze své osobní minulosti, a proto jsou soukromé světy tak odlišné. Avšak postavy, jež vidí, nikdy nebyly skutečné, protože jsou utvořené pouze z jeho reakcí na bratry a nezahrnují reakce bratrů na něho. Z toho důvodu tedy nevidí, že si je udělal sám a že nejsou celistvé. O těchto postavách totiž neexistují žádné důkazy, jelikož je vnímá pouze jedna jediná, odloučená mysl.

3. Právě tyto podivné a imaginární postavy jsou prostředníky, jejichž pomocí navazují nerozumní lidé kontakt se svým absurdním světem. Vidí totiž pouze ty, kdo jim jejich představy připomínají, a proto s nimi komunikují. Ve skutečnosti však komunikují s někým, kdo v jejich světě není, přestože od nich dokonce dostávají odpovědi. Ty ovšem neslyší nikdo jiný než ten, kdo se k nim obrací, a pouze on sám věří, že mu odpověděl.

Tvoje představy totiž určují to, co vnímáš; zabraňují ti vnímání překročit a spatřit, co je za ním. Stále znovu útočíš na svého bratra, protože v něm vidíš temnou postavu ze svého osobního světa. Avšak tím útočíš především na sebe, neboť napadáš něco, co není v druhých, ale jehož jediná realita leží ve

tvé vlastní mysli. Útokem na druhé tedy bez přehánění útočíš na něco, co neexistuje.

4. Ti, kdo trpí klamnými představami, se dokážou chovat nesmírně ničivě, neboť si neuvědomují, že odsuzují sami sebe. Nepřejí si sice zemřít, ale svého odsouzení se nezříkají. Proto se izolují do vlastního soukromého světa, kde panuje chaos a nesoulad a kde to, co je uvnitř, budí dojem, že je vně. To, co je uvnitř, ale nevidí, protože nemohou poznat a pochopit skutečnou realitu svých bratrů.

5. Každý má pouze dvě emoce, avšak ve svém osobním světě na ně reaguje tak, jako by byly právě tou opačnou. Láska ale nemůže přebývat v izolovaném světě, ve kterém – pokud do něho vstoupí – není poznána. Jestliže budeš svou vlastní nenávist považovat za svého bratra, znamená to, že mu nerozumíš. Každý se přibližuje tomu, co miluje, a naopak se odtaňuje od toho, čeho se bojí. Ty však na lásku odpovídáš strachem, a proto se od ní odvracíš. Nicméně strach tě přitahuje, a jelikož věříš, že je to láska, přivoláváš ho k sobě. Tvůj soukromý svět je tedy plný postav strachu, jež jsi do něho pozval a přijal, a tudíž nevidíš lásku, kterou ti bratři ve skutečnosti nabízejí.

6. Jakmile se však na svůj svět zahleďš s otevřenými očima, zjistíš, že jsi sám sebe vehnal do náruče šílenství. Vidíš to, co není, a slyšíš to, co nevydává žádné zvuky; projevy tvých emocí jsou v přímém protikladu k tomu, čím tyto emoce doopravdy jsou; komunikuješ s někým, kdo neexistuje, a od reality jsi odříznutí do takové míry, jako bys byl v celém vesmíru úplně sám. Ve svém šílenství totiž realitu zcela přehlídíš a jediné, co vidíš všude, kam se podíváš, je tvoje vlastní rozštěpená mysl. Bůh tě volá, avšak ty Ho neslyšíš, protože jsi zaujat výhradně svým vlastním hlasem. Tvoje oči se nedívají pohledem Krista, neboť hledíš pouze sám na sebe.

7. Boží dítě, chtěl bys, aby v takovémto světě žil i tvůj Otec? Vždyť pokud ho dáváš sám sobě, dáváš ho i Jemu! Bůh ti ho však nevrací; tvůj dar Ho totiž není hoden, a proto není hoden ani tebe. Naopak: vyprostí tě z něho a osvobodí tě. Jeho rozumná odpověď ti říká, že sis dal něco, co není skutečné, avšak to, co ti nabízí On, se nikdy nezmění. Ty, kdo nevíš, co činíš, můžeš poznat, co je šílenství, a spatřit, co žije za ním. Je ti dáno poznat, jak se šílenství zřící, a v pokoji vyjít ze svého soukromého světa. Pak uvidíš všechno, co jsi zavrhoval ve svých bratrech, protože jsi to zavrhoval sám v sobě. Budeš je milovat, a proto se k nim budeš přibližovat a zároveň je přitahovat k sobě, a uvidíš v nich svědky reality, již sdílíš s Bohem. Jsem s nimi stejně, jako jsem i s tebou, a společně je vysvobodíme z jejich soukromých světů, protože díky tomu, že jsme sjednoceni spolu, se sjednotíme i s nimi. Otec vítá s radostí všechny své syny, a právě radost je tím, co bychom Mu měli dávat. Neboť tobě, komu Bůh dal Sám sebe, je dán každý Boží syn a právě

Bůh je tím, koho jim musíš dávat, abys poznal, jaký dar jsi od Něho sám dostal.

8. Vidět lze pouze tehdy, pokud je světlo; ve tmě vidět nemůžeš. I přesto, že máš zavřené oči, však ve tmě – ve svém soukromém světě spánku – vidíš. To, co vidíš, jsou však jen sny a vše, co vidíš, je pouze tvůj vlastní výtvar. Jakmile ovšem tmou rozptýlíš, rozptýlíš i své sny, neboť skutečnost, že je vidíš, je známkou toho, že se zříkáš schopnosti vidět. Zříkat se jí ovšem neznamená o ni přijít. Zříkáním se či odmítáním pouze přijímáš šilenství a věříš, že můžeš vytvořit svůj vlastní svět a ovládat své vlastní vnímání, abys toho ovšem dosáhl, nesmíš do něho vpustit světlo, jelikož jakmile do něho pronikne, začneš vidět a tvoje sny zmizí.

9. Nesnaž se vidět svýma očima, neboť své vidění jsi přizpůsobil tak, abys viděl ve tmě, avšak v ní jsi pouze klamán. Za ní, a přesto stále v tobě, přebývá pohled Krista, který na vše pohlíží ve světle. Tvoje „vidění“ vychází ze strachu, ale vidění Krista vychází z lásky. Kristus vidí i za tebe, a je pro tebe tedy svědkem skutečného světa. Je projevem Ducha svatého; vždy se dívá pouze na skutečný svět, přivolává jeho svědky a přibližuje je k tobě. Miluje to, co vidí ve tvém nitru, přeje si to rozšiřovat a k Otci se nevrátí dříve, dokud k Němu nerozšíří i tvoje vnímání. V Něm pak tvůj vlastní pohled zmizí úplně, neboť společně se sebou navrátí Otci i tebe.

10. Každý má pouze dvě emoce; jednu si utvořil a druhou dostal. Obě představují odlišný způsob vidění, jimiž vidíme odlišné světy. Zvol si ten, který ti byl dán, neboť prostřednictvím Kristova pohledu vidí Kristus sám sebe. A tím, že vidí to, čím doopravdy je, poznává svého Otce. Za hranicí tvých nejtemnějších snů vidí ve tvém nitru Božího syna bez viny, jenž září dokonalým jasem, který tvoje sny nemohou zeslabit. A takovému Já spatříš, jakmile budeš hledět očima Krista, neboť jeho pohled je dar lásky, jež dostal od Otce, aby ti ho dal.

11. Duch svatý je světlo, které odhaluje Krista. A všichni, kdo ho chtějí spatřit, ho uvidí, neboť jejich přání znamená, že o světlo požádal. Neuvidí ho však samotného, neboť není samotný, stejně jako nejsou samotní ani oni. Díky tomu, že uviděl syna, vystoupal v něm k Otci. A to vše jim náhle bude jasné, protože když obrátil zrak do svého nitra, za tmou v něm spatřil Krista a poznal ho. Zásluhou neporušenosti jeho pohledu na sebe pohlédl s láskou a uviděl se tak, jak je vidí Duch svatý. A ruku v ruce s tím, jak se shledal s pravdou ve svém nitru, přišla všechna krása světa a ozářila je svým jasem.

13.7 VI. Nalezení přítomnosti

1. Vnímat skutečně a opravdově znamená uvědomovat si veškerou realitu, a to prostřednictvím uvědomění si své vlastní reality. K tomu je však zapotřebí, aby ti pohled nezastíraly žádné iluze, neboť v realitě není pro žádný

klam místo. To znamená, že svého bratra vnímáš tak, jak ho vidíš *ted'*. V přítomnosti totiž nemá jeho minulost žádnou realitu, a proto ji nevidíš. Přítomnost nezahrnuje ani tvoje minulé reakce na něho, a pokud se stane, že reaguješ právě na ně, je to, co vidíš, pouze obrazem tvého bratra, jež jsi sám vytvořil a který ctíš místo jeho skutečného Já. Až budeš zpochybňovat iluze, zeptej se, zda je opravdu smysluplné považovat to, co bylo, za to, co je nyní. Jakmile se ti při pohledu na tvého bratra ukrade do mysli minulost, nebudeš schopen vnímat realitu, která je *ted'*.

2. Využívat svou minulou zkušenost jako výchozí bod, z něhož soudíš přítomnost, pokládáš za „přirozené“. Ve skutečnosti je však tento proces *nepřirozený*, neboť přináší pouze klam. Jestliže se naučíš pohlížet na každého bez jakékoliv spojitosti s minulostí – ať už jeho, nebo tvé – dokážeš se poučit z toho, co vidíš *ted'*. Neboť minulost nemůže vrhnout na přítomnost žádný temný stín, *pokud ovšem nemáš strach ze světla*. Pouze tehdy by sis totiž s sebou chtěl nést tmu a tím, že by sis ji uchovával v mysli, bys minulost viděl jako temný mrak, který halí tvoje bratry a zakrývá ti pohled na jejich realitu.

3. *Tuto tmu máš v sobě*. Kristus nemá v podobě, v níž se ti ukazuje nyní, žádnou minulost, protože je neměnný a právě v jeho neměnnosti leží tvoje osvobození. Neboť jestliže je takový, jaký byl stvořen, nemá v sobě žádnou vinu. Nezastínil ho žádný mrak viny a v každém, s kým se setkáš, se ti jasně odhaluje, jelikož ho vidíš skrze něho samého. Znovu se narodit znamená vysvobodit se z minulosti a na přítomnost nahlížet bez odsuzování. Minulost je totiž mrak, který ti zakrývá pohled na Božího syna, avšak pokud ho chceš nechat přejít a navždy zmizet, nesmíš ho vidět *nyní*. Jestliže ho ale ve svých klaných představách nyní vidíš, znamená to, že tě neopustil, ačkoliv v tobě doopravdy vůbec není.

4. Čas dokáže osvobozovat i uvězňovat; záleží na tom, podle které definice ho uplatníš. Minulost, přítomnost a budoucnost jsou souvislé pouze tehdy, pokud jim souvislost vnutíš. Za souvislé je můžeš považovat a pro sebe je i takové udělat, avšak nemyl se a nevěř, že takové jsou ve skutečnosti.

Neboť věřit, že realita je taková, jakou si ji můžeme podle své představy o jejím využití udělat, je klamné. Rozložením času na minulost, přítomnost a budoucnost podle své vlastní potřeby bys totiž zničil jeho návaznost a nepřetržitost. Na základě své minulé zkušenosti bys pak předjímal budoucnost a podle toho ji i plánoval. Tím bys však pouze spojoval minulost s budoucností a nenechal bys žádný prostor zázraku, jenž by do nich mohl zasáhnout a osvobodit tě, aby ses mohl znovu narodit.

5. Zázrak ti umožňuje, abys svého bratra viděl bez jeho minulosti, a tím ho považoval za znovuzrozeného. Všechny jeho omyly patří minulosti, a pokud ho budeš vidět bez nich, osvobodíš ho. A jelikož jeho minulost je i tvou minulostí, budeš toto vysvobození sdílet společně s ním. Nedovol, aby ti ho za-

kryl jakýkoliv temný mrak minulosti, neboť pravda leží pouze v přítomnosti, kde ji také najdeš, jestliže ji tam budeš hledat. Doposud jsi ji však nenalezl, protože jsi ji hledal někde, kde není. Nauč se ji tedy hledat tam, kde doopravdy je, a ona se pak očím, které vidí, odhalí. Minulost sis udělal ve zlobě, a pokud ji použiješ k tomu, abys zaútočil na přítomnost, nikdy nespátíš svobodu, již ti přítomnost skýtá.

6. Odsuzování a zavrhování jsou už za tebou, ale skutečnost, že jsi od nich osvobozen, poznáš teprve tehdy, pokud si je neponeseš s sebou. Pohlížej na přítomnost s láskou, neboť v sobě skrývá to jediné, co je navěky pravdivé. Leží v ní veškeré uzdravení, protože její nepřetržitost je skutečná. Rozprostírá se ve všech částech synovství zároveň, a tím jim umožňuje, aby se mohly dostat jedna k druhé. Přítomnost existovala už předtím, než byl čas, a bude existovat, až čas nebude. Obsahuje všechno, co je věčné, a to v sobě spojuje v jedno. Spojitost těchto jednotlivých elementů je nadčasová a nekonečná a jejich vzájemná komunikace je neporušená, neboť nejsou rozděleny minulostí. Rozdělovat může pouze minulost, ale ta není nikde.

7. Přítomnost ti nabízí tvoje bratry ve světle, které tě s nimi spojí a osvobodí tě od minulosti. Mohl bys jim pak chtít minulost vyčítat? Pokud ano, znamenalo by to, že ses rozhodl zůstat ve tmě, jež však není, a odmítnout světlo, které je ti nabízeno. Světlo dokonalého vidění se totiž dává i dostává svobodně a přijmout ho lze pouze bez omezení. V tomto jediném a nehybném rozměru času, jenž se nemění a neobsahuje žádný obraz toho, jaký jsi byl, hledíš na Krista a voláš jeho svědky, aby tě ozářil svým jasem. Ti pak pravdu v tobě nezapřou, protože jsi ji hledal v nich, a tudíž našel.

8. *Nyní* je čas spásy, neboť *nyní* představuje vysvobození z času. Vyjdi ke všem svým bratrům a dotkni se jich dotykem Krista. Ve tvé společné, bezčasové jednotě spočívá tvoje nepřetržitost, která není narušená, protože je celá sdílená. Nevinný syn Boží je pouze světlem; nikde v něm nepřebývá tma, neboť je celistvý. Pověl všechny jeho bratry, aby podal svědectví o jeho celistvosti, stejně jako volám já tebe, aby ses ke mně přidal. Žádný hlas není postradatelný v naší společné písni o jednoznání, jež je chvalozpěvem na radost a poděkováním za světlo jeho Stvořiteli. Svaté světlo, které vyznačuje z Božího syna, je důkazem, že pochází od jeho Otce.

9. Ozařuj své bratry tímto světlem na památku svého Stvořitele, neboť tím, že budeš přivolávat svědky Jeho stvoření, se na Něho upamatuješ. O tvém uzdravení svědčí ti, jež uzdravuješ, protože v jejich celistvosti spatříš i svou vlastní úplnost. A jakmile tvoje chvalozpěvy na radost vystoupají až ke Stvořiteli, vrátí ti tvoje díky skrze jasnou odpověď na tvoje volání. Nikdy se totiž nestane, aby žádost Božího syna zůstala nevyslyšena, neboť volání, kterým tě k sobě Stvořitel zve, není ničím jiným než voláním, jímž Ho ty zveš k sobě. Až budeš v Něm, přinese ti Jeho klid vytouženou odpověď.

10. Dítě světla, nemáš ani tušení, že světlo máš ve svém nitru. Najdeš jej prostřednictvím jeho svědků, neboť ti, protože jej dostal, jej budou vracet. Každý, koho uvidíš ve světle, ti pomůže k tomu, aby sis uvědomil své vlastní světlo. Láska vždy vede k lásce. Nemocní, kteří žádají o lásku, jsou za ni vděční a ve své radosti září jasným zbožným poděkováním tobě, kdo jsi jim dal radost. Jsou tvými průvodci k radosti, již si chtějí ponechat, neboť ji od tebe dostali darem. Ustanovil jsi je průvodci k pokoji, protože díky nim se mohl projevit pokoj, který jim přebývá v nitru. A při pohledu na ně tě jejich krása volá k návratu domů.

11. Existuje světlo, jež tento svět nemůže dát. Dát ho však můžeš ty, protože ti bylo dáno. Pokud se ho rozhodneš dávat, začne ti z nitra proudit jeho záře a vyzývat tě k tomu, aby ses odvrátil od tohoto světa a následoval jej. Bude tě totiž přitahovat mnohem větší silou než cokoli, co ti může poskytnout tento svět. Ten pak necháš stranou a nalezněš jiný, který září láskou, již jsi dal, a ve kterém ti bude vše připomínat tvého Otce a Jeho svatého syna. Světlo nemá hranice a v tomto novém světě se šíří v poklidné radosti. Všichni ti, jež přivedeš s sebou, tě budou ozařovat svým jasem a ty budeš naopak svým jasem ozařovat je, abys jim vyjádřil vděčnost za to, že tě do tohoto světa zavedli. Tvoje světlo se spojí s jejich a síla výsledné záře bude tak strhující, že jakmile jen pohlédneš na ostatní, vyvedeš je z temnoty, ve které přebývají.

12. Probuzení do Krista se řídí zákony lásky tvé svobodné vůle a vychází z tichého uznání pravdy, jež v nich spočívá. Za přitažlivou silou světla musíš jít ochotně a ochota se projevuje dáváním. Ti, kdo přijali tvou lásku, jsou tedy ochotnými svědky lásky, kterou jsi jim dal, a jsou to právě oni, kdo ti lásku nabízejí. Když spíš, jsi sám a vědomí máš zúženo pouze na sebe samého; proto tě také trápí noční můry. O osamění a odloučenosti se ti zdá proto, že máš zavřené oči. Své bratry tudíž nevidíš a ve tmě, jež tě obklopuje, nemůžeš spatřit světlo, které jsi jim dal.

13. Zákony lásky však nepřestanou platit jen kvůli tomu, že spíš. Řídil ses jimi, i když tě děsily noční můry, a nepřestal jsi dávat, protože jsi nebyl sám. Kristus tě ochraňoval dokonce i ve spánku a opatroval pro tebe skutečný svět, abys ho mohl spatřit, až procitneš. Dával za tebe tvým jménem a dary, jež dával, dal i tobě. Boží syn je stále stejně milující jako jeho Otec. Jelikož navazuje na svého Otce, nemá kromě Něho žádnou minulost, a tím nikdy nepřestal a nepřestane být svědkem svého Otce i svým vlastním svědkem. Přestože spal, pohled Krista ho neopustil; a proto také k sobě může povolat svědky, díky kterým pozná, že ve skutečnosti nikdy nespal.

13.8 VII. Dosažení skutečného světa

1. V tichu se zadívej na svět, jež vidíš, a řekni si: „Skutečný svět není jako ten, který vidím. Nejsou v něm žádné domy ani žádné ulice, po nichž chodí osamělí a odloučení lidé. Nejsou v něm žádné obchody, kde si lidé kupují nekonečnou řadu věcí, které nepotřebují. Neosvěcují ho umělá světla a nepadá na něj noc. Nepřichází na něm žádný den, jenž ho rozjasní a se svým odchodem opět zahalí do tmy. Nejsou v něm žádné ztráty. Není v něm nic, co by nezářilo, a to navěky.“

2. Světa, který vidíš, se musíš zřici, neboť cena, již za tento pohled platíš, je ztráta jiného způsobu vidění. *Vidět oba světy zároveň není možné*, protože na každý z nich se musíš dívat jinýma očima a oba jsou závislé na tom, čeho si vážíš. Pohled na jeden je možný jen proto, že druhého ses zřekl. Opravdové však nejsou oba, přestože kterýkoliv z nich ti bude připadat natolik skutečný, nakolik si ho budeš cenit. Shodná pak není ani jejich síla, jelikož není stejná přitažlivost, jíž tě k sobě vábí.

3. Svět, který vidíš, ve skutečnosti nechceš, protože ti od samého počátku času přináší jen zklamání. Domovy, jež sis zbudoval, tě nikdy neochránily, cesty, které jsi postavil. Tebe nikam nedovedly a žádné město, jež jsi založil, nepřežilo útok času. Úplně všechno, co jsi udělal, nese znamení smrti.

Neceň si ho, neboť je starý, omšelý a připravený znovu se obrátit v prach, ze kterého jsi ho zbudoval. Tento bolestivý svět nemá vůbec žádnou moc dovést tě do světa živého; nelze mu ji dát, a tak ačkoliv se od něho odvracíš se smutkem v duši, nenacházíš v něm cestu, jež z něho vede do světa jiného.

4. Skutečný svět však *má* moc se tě dotknout i na tomto světě, protože skutečný svět upřímně miluješ. Toho, po čem voláš s láskou, se ti vždy dostane. Láska tě totiž vždy vyslyší, protože nedokáže odmítnout volání o pomoc ani neslyšet výkřiky bolesti, které se ozývají ze všech koutů tohoto podivného světa, jež sis vytvořil, ale který nechceš. To jediné, co potřebuješ k tomu, aby ses vzdal tohoto světa a výměnou za něj dostal to, co jsi sám nevytvořil. Je ochota poznat, že tvůj svět není pravdivý.

5. Svůj svět nevidíš správně, protože správně nevidíš sám sebe. Co bys tedy mohl vidět z tak pokřiveného úhlu pohledu? To, co člověk vidí, záleží na něm samotném, protože on rozhoduje o tom, co je i co není skutečné; to, co pak posoudí jako neskutečné, nevidí. Ty, kdo posuzuješ realitu, ji nemůžeš vidět, protože při jakémkoliv tvém posuzování se realita vytrácí. Je pravda, že co se jde z očí, sejde z mysli; to, co popíráme, stále existuje, avšak my to nepoznáváme. Kristus tu je i přesto, že ho nepřijímáš. Jeho bytí totiž není závislé na tvém uznání; žije v tobě v tiché přítomnosti a čeká, až se osvobodíš z minulosti a vstoupíš do světa, jež ti s láskou nabízí.

6. Na tomto šíleném světě neexistuje ani jediný člověk, který by nezahlédl letmé záblesky jiného světa. Dokud však bude přikládat význam svému vlastnímu světu, pohled na tento druhý si bude odpírat a bude trvat na tom, že miluje to, co doopravdy vůbec nemiluje, a bude se vyhýbat cestě, již mu ukazuje láska. Avšak láska vede s radostí a ochotně! Pokud budeš následovat Krista, budeš mít velkou radost z toho, že se stal tvým souputníkem a že jsi díky němu poznal radostnou cestu, která tě zavede domů. Jediní, na koho čekáš, jsi ty sám. Opustit tento smutný svět a vyměnit své omyly za Boží pokoj není nic jiného než tvoje vůle. A Kristus ti bude vždy nabízet vůli Boha jako projev uznání za to, že ji sdílíš společně s ním.

7. Vůlí Boha je, aby se Jeho syna nedotklo nic kromě Něho samého a aby se nic kromě Něho samého nemohlo dostat do jeho blízkosti. Před bolestí je v bezpečí stejně jako sám Bůh, jenž na něho dává pozor ve všech ohledech. Svět kolem něho září láskou, protože Bůh mu určil jeho místo, které je v Něm, kde neexistuje žádná bolest a kde ho obklopuje nekonečná a bezchybná láska. Pokoj Božího syna nemůže nikdy nic narušit, a proto v naprosté neporušenosti vidí jen lásku, neboť je všude kolem něho i v něm. V okamžiku, kdy si uvědomí, že je v objetí lásky, se musí světa bolesti zřít. Z tohoto bezpečného místa se pak kolem sebe v poklidu rozhlíží a poznává, že skutečný svět a on jsou totéž.

8. Pokoj Boží převyšuje každé pomyšlení pouze v minulosti; i přesto však je *zde* a můžeš ho pochopit *právě teď*. Bůh navždy miluje Svého syna, jenž navždy Jeho lásku vrací. Skutečný svět je cesta, která tě dovede ke vzpomínce na to jediné, co je zcela pravdivé a zcela tvoje. Všechno ostatní je totiž použitelné pouze v čase a jednou zmizí. Tato jediná věc je však tvoje navždy, protože je darem, jež Bůh dal Svému synu. Dostal jsi tu jedinou realitu, kterou můžeš mít, a tím, že ti ji dal Bůh, tě stvořil v jednotě se Sebou samým.

9. O pokoji se ti bude nejdříve zdát a později se do něho probudíš. Tvoje první výměna toho, co sis vytvořil, za to, co chceš, představuje výměnu nočních můr za šťastné sny o lásce. V nich je skryto tvoje vnímání skutečnosti, neboť Duch svatý uvádí svět snů, kde leží veškeré vnímání, na pravou míru.

Vědění však žádnou nápravu nepotřebuje, a sny o lásce vedou k vědění. V nich totiž nevnímáš vůbec nic hrozivého, a proto představují vřelé přijetí, s nímž vítáš vědění. Láska čeká na pravé přijetí, a nikoliv na pravý čas; skutečný svět pak není nic jiného než vděčné přijetí toho, co vždy bylo i je, a proto je v něm i radostná výzva, kterou ochotně vyslyšíš, a probudíš se tak do toho, o co jsi nikdy nepřišel.

Chval tedy Otce za dokonalé zdraví Jeho nejsvětějšího syna. Vždyť tvůj Otec ví, že nic nepotřebuješ; v nebi nic nepotřebuješ, neboť co bys také mohl potřebovat ve věčnosti? Ve svém světě však potřebuješ řadu věcí. Je

to totiž svět nedostatku, v němž se nacházíš, *protože* trpíš nedostatkem. Můžeš však v takovémto světě opravdu najít sám sebe? Bez Ducha svatého by odpovědí bylo *ne*, ale díky němu je jí radostné *ano!* Jako prostředník mezi těmito dvěma světy ví, co potřebuješ a co ti neublíží. Vlastnictví je nebezpečný pojem, pokud se jeho význam ponechá tvému vlastnímu výkladu. Ego chce totiž vlastnit věci pro svou spásu, neboť vlastnictví je jeho zákon. Vlastnictví v zájmu sebezachování představuje ústřední přesvědčení ega, a tedy základní kámen v kostelech, které si staví samo pro sebe, po tobě pak chce, abys mu na oltář položil všechny věci, jež na jeho pobídku hromadíš, a tím ti znemožní, aby ses z nich radoval.

10. Všechno, o čem tě ego přesvědčuje, že potřebuješ, ti pouze ublíží. Neboť ačkoliv tě bez ustání nabádá k tomu, abys hromadil, nenechává ti nic, protože to, co získáš, od tebe následně vyžaduje; vytrhne ti to z rukou, zahodí a zadupe do prachu. Jelikož tam, kde ego vidí spásu, vidí také odloučení, a proto přijdeš o vše, co jsi v jeho jménu získal. Neptej se tudíž sám sebe, co potřebuješ, jelikož to nevíš a rady, které sám sobě dáváš, ti ubližují. Vždyť to, co si myslíš, že potřebuješ, nakonec poslouží jen k tomu, že tvůj svět se ještě pevněji uzavře před světlem, a ty tudíž nebudeš ochoten zpochybňovat hodnotu, již ti ve skutečnosti může nabídnout.

11. Pouze Duch svatý ví, co potřebuješ, a dá ti vše, co nestojí v cestě ke světlu. Co jiného bys také mohl potřebovat? V čase ti dá všechny věci, bez kterých se neobejdeš, a bude je pro tebe opatrovat tak dlouho, dokud je budeš potřebovat. A dokud je budeš potřebovat, žádnou z nich si od tebe nevezme.

I přesto však ví, že vše, co potřebuješ, je pomíjivé a bude existovat jen tak dlouho, dokud se od všech svých potřeb neoprostíš a neuvědomíš si, že všechny už byly uspokojeny. Na věcech, jež ti poskytuje, tudíž nemá žádný zájem; jediné, čím si chce být jistý, je, že je nebudeš využívat k tomu, aby ses i nadále zdržoval v čase. Ví, že v čase nejsi doma, a nepřeje si oddalovat tvůj šťastný návrat do skutečného domova.

12. Svěť tedy své potřeby do rukou Ducha svatého; uspokojí je, aniž by jim však přikládal jakoukoliv váhu. To, co přichází od něho, přináší bezpečí, neboť Duch svatý zajistí, aby se z toho nikdy nestalo temné místo ve tvé mysli, které by ti mohlo ublížit. Pod vedením Ducha svatého se můžeš na cestu vydat nalehko a tvoje pouť bude snadná, jelikož na jejím konci na tebe stále čeká jeho způsob vidění, a tedy jeho cíl. Boží syn není kočovníkem, jenž cestuje po vnějších světech; bez ohledu na to, jak svaté může být jeho vnímání, v žádném vnějším světě své dědictví nenajde. Ve svém nitru nemá žádné potřeby, neboť světlo nepotřeboje nic jiného, než v pokoji zářit a tiše šířit své paprsky do nekonečna.

13. Kdykoliv budeš v pokušení vydat se na zbytečnou cestu, která by tě odvedla od světla, připomeň si, co doopravdy chceš, a řekni si:

Duch svatý mě vede ke Kristu, a kam jít bych chtěl také jít? Co jiného potřebuji než se probudit v Něm?

14. Následuj ho pak radostně a s vírou, že tě bezpečně provede všemi nástrahami tohoto světa, jež mohou ohrozit pokoj tvé mysli. Nekleč před oltáři, abys nabízel oběti, a neusiluj o to, o co zcela určitě přijdeš. Spokoj se jen s tím, co si stejně určitě můžeš udržet, a nebuď nepokojný, neboť kráčíš po tiché cestě k Božímu pokoji, abys v něm podle Jeho vůle přebýval v tichu a poklidu.

15. Ve mně jsi už překonal každé pokušení, které by tě mohlo zdržovat. Společně kráčíme po cestě za poklidem, jenž je Božím darem. Uchovávej si mě v srdci s láskou, neboť co jiného kromě svých bratrů vůbec potřebuješ? Navrátíme ti pokoj mysli, který musíme najít společně. Duch svatý tě naučí, jak si uvědomit nás i sebe samé; to je jediná potřeba, jež musí být uspokojena v čase, a pouze v tom spočívá záchrana před tímto světem. Dávám ti svůj pokoj; vezmi si jej a s radostí jej vyměň za vše, co ti tento svět sice dal, ale o co tě také připravil. A jako závoj světla jej společně rozprostřeme po smutné tváři světa, ve kterém skrýváme své bratry před skutečným světem a zároveň i skutečný svět před nimi.

16. Chvalozpěv na jednoznání nemůžeme zpívat sám; svůj úkol splním teprve tehdy, až se k mému hlasu přidají i všechny ostatní. Můj hlas však není můj, protože stejně jako je darem pro tebe, byl i darem, jež jsem já dostal od Otce skrze Jeho ducha.

Jeho zvuk vyžene zármutek z mysli nejsvětějšího Božího syna, kde pro něho není místo. V čase je uzdravení zcela nezbytné, neboť radost nemůže nastolit svou věčnou vládu tam, kde přebývá zármutek. A nepřebýváš tam ani ty, protože tvoje místo je ve věčnosti. Cestuješ pouze ve snu, zatímco ve skutečnosti jsi v bezpečí domova. Vzdej díky každé své části za to, že ses naučil. Jak se na sebe upamatovat, a jako Boží syn tak vzdej díky svému Otci za svou čistotu.

13.9 VIII. Od vnímání ke vědění

1. Veškeré uzdravení představuje osvobození od minulosti, a proto je jediným léčitелеm Duch svatý. Učí, že minulost neexistuje, což je skutečnost, která patří do sféry vědění, a již tudíž nikdo na světě nemůže znát. Neboť ten, kdo by ji znal, by bezpochyby nemohl žít v tomto světě. Mysl, která ji zná, totiž zároveň ví, že přebývá ve věčnosti, kde se neuplatňuje vůbec žád-

né vnímání. Nezabývá se tedy tím, kde je, protože pojem *kde* pro ni nic neznamená. Ví, že je všude, i to, že má všechno a navěky.

2. Skutečný rozdíl mezi vnímáním a věděním poměrně jasně pochopíš, pokud vezmeš v úvahu následující: na věděním není nic částečného. Každá jeho část je celá, a proto není žádná z nich oddělená. Části věděním jsi i ty, neboť jsi v myslí Boha, jenž tě zná. Veškeré věděním tedy musí být tvoje, protože veškeré věděním se nachází v tobě. Vnímání, byť ve své nejušlechtlejší podobě, však nikdy není úplné. Dokonce i vnímání Ducha svatého, a tedy to nejdokonalejší vnímání, nemá v nebi žádný význam. Pod jeho vedením může vnímání proniknout kamkoliv, jelikož pohled Krista vidí vše ve světle. Avšak žádné vnímání, bez ohledu na to jak svaté, netrvá navěky.

3. Dokonalé vnímání má s věděním řadu společných prvků, které mu tak umožňují, aby se přeměnilo na věděním. Ten poslední krok však musí vykonat Bůh, protože poslední krok ve tvé spáse, jež se jeví jako záležitost budoucnosti, byl vykonán Bohem už při tvém stvoření. Odloučení tvoje stvoření nepřerušilo, neboť tvoření nelze přerušit. Odloučení je v podstatě pouze nesprávnou formulací reality, která však ve skutečnosti nehraje vůbec žádnou roli.

Zázrak, jenž nemá žádný význam v nebi, je ale potřebný na Zemi. Na tomto světě lze totiž stále spatřit jednotlivé aspekty reality, které postupně zaujmou místo aspektů nerealit. Části reality lze vidět všude a ve všem, avšak pouze Bůh je dokáže všechny shromáždit tím, že je jako jediný celek ověncí nejvyšším darem věčnosti.

4. Odděleně od Otce a syna nemá Duch svatý žádnou úlohu. Není oddělen ani od jednoho z nich, neboť je myslí obou a ví, že mysl je jednotná. Je Boží myšlenkou, již ti dal Bůh, protože nemá žádné myšlenky, které by nebyly všem společné. Jeho poselství hovoří o bezčasovosti v čase, a proto Kristův pohled pohlíží na vše s láskou. Avšak ani Kristův pohled není Jeho realita. Drahocenné části reality, jež pod Kristovým láskyplným pohledem povstávají do světla, jsou jen dílčími náznaky nebe, které leží za jejich hranicí.

5. Toto je zázrak stvoření: *stvoření je navždy jednotné*. Každý zázrak, jež nabídněš Božímu synovi, není ničím jiným než skutečným a pravdivým viděním jedné části celku. Skutečnost, že každá část je celek, však poznáš teprve tehdy, až si uvědomíš, že každá část je úplně stejná a že na každou je pohlíženo v tomtéž světle, a proto je jednotná a jediná. Každý, koho budeš vidět bez minulosti, tě tedy přiblíží konci času, a to tím, že do temnoty vnese uzdravený i uzdravující pohled a umožní světu, aby viděl. Neboť aby bylo možné hledět v potemnělém světě Kristovým pohledem, musí do něho vstoupit světlo. Pomoz mu rozdávat jeho dar světla všem, kdo se domnívají,

že bloudí temnotou, a umožni mu, aby je shromáždil pod svůj tichý pohled, který je všechny sjednotí.

6. Všichni jsou úplně stejní; všichni jsou krásní a rovni si svou svatostí. Kristus je dá svému Otci, stejně jako oni byl dáni jemu. Existuje jen jeden zázrak, neboť existuje pouze jedna realita. A každý zázrak, jež učiníš, obsahuje i všechny ostatní, jelikož každá část reality, kterou vidíš, poklidně splývá s jedinou realitou Boha. Jediný zázrak, jenž kdy existoval, je nejsvětější Boží syn, který byl stvořen v jediné realitě, a tedy ve svém Otci. Od Krista dostáváš darem jeho pohled, přičemž Kristovo bytí je dar, jež dostal od svého Otce.

7. S radostí tedy přijímej i dávej uzdravení, jelikož Kristův dar můžeš dávat dál, přičemž o dar svého Otce nemůžeš přijít. Nabízej Kristův dar všude a všem, neboť zázraky, které dostává Boží syn skrze Ducha svatého, tě uvádějí v soulad s realitou. Duch svatý zná tvou úlohu ve jednoznání a ví, koho hledáš i kde ho najdeš. Vědění zdaleka přesahuje tvoje osobní zájmy; ty, kdo jsi částí vědění a zároveň i celým věděním, si musíš pouze uvědomit, že pochází od Otce, a nikoliv od tebe. K vědění tě dovede tvoje role ve jednoznání, a to tím, že ti v mysli znovu nastolí jeho jednotu.

8. Jakmile budeš všechny své bratry považovat za sebe sama, ocitneš se na cestě k vědění, jelikož budeš vědět, jak se osvobodit skrze Něho, jenž zná svobodu. Spoj se se mnou pod svatou korouhví Jeho učení, a až vzroste naše síla, oživne v nás moc Božího syna, která se dotkne úplně všech, takže nikdo nezůstane osamocený. Náhle pak skončí čas a všichni se spojíme ve věčnosti Boha Otce. Vráť se ti svaté světlo, jež jsi viděl mimo sebe – v každém zázraku, který jsi učinil pro své bratry. A jelikož budeš vědět, že toto světlo máš ve svém nitru, budou v něm s tebou i tvoje stvoření, stejně jako ty jsi ve svém Otci.

9. Zázraky tě na tomto světě spojují s tvými bratry, zatímco tvoje stvoření potvrzují tvoje otcovství v nebi. Jsi důkazem otcovství Boha, jenž ti dal moc stvořit si důkazy *svého* otcovství, které je jako Jeho. Pokud však zavrhneš bratra na tomto světě, zavrhneš i důkaz svého otcovství v nebi. Zázrak, jež stvořil Bůh, je dokonalý; a stejně dokonalé jsou zázraky, které jsi dokázal vykonat v Jeho jménu. Pokud je poznáš a přijmeš, nebudou žádné uzdravení potřebovat ani ony, ani ty.

10. V tomto světě však tvoje dokonalost nemá žádné svědky. Bůh ji sice zná, ale ty ne, a proto s Ním nesdílíš Jeho svědectví. Tím však zároveň nevydáváš svědectví ani o Něm, neboť realitu lze stvrdit pouze jako celek. Bůh čeká, až budeš svědkem Jeho syna i Jeho samého. Zázraky, jež konáš na Zemi, jsou povznášeny do nebe i k Němu. Potvrzují to, co nevíš, a jakmile se dostanou k nebeské bráně, Bůh ji otevře. Neboť Bůh by nikdy nedopustil, aby Jeho milovaný syn zůstal stát před branou, a tedy mimo Něho.

13.10 IX. Mrak viny

1. Vina je to jediné, co zakrývá pohled na Otce, jelikož vina je útokem na Jeho syna. Ti, kdo jsou vinní, vždy odsuzují, a protože odsoudil, budou odsuzovat i dál a v souladu se zákonem ega spojovat budoucnost s minulostí. Oddanost jeho zákonu nenechává žádný prostor pro světlo, neboť vyžaduje oddanost temnotě, a znemožňuje tak probuzení. Zákony ega jsou přísné, a každé porušení je tvrdě trestáno. Nenechej se tedy jimi ovládat, jelikož jsou to zákony trestu. Ti však, kdo je dodržují, věří, že jsou vinní, a proto musejí odsuzovat. Chceš-li se osvobodit, musí mezi budoucnost a minulost vstoupit zákony Boha, a tedy jednoznání, které září jako lucerna takovým jasem, že se řetěz temnoty, jímž ses spoutal, rozplyne.

2. Jakmile se osvobodíš od viny, přineseš zkázu egu.

Nevyvolávej v nikom strach, neboť jeho vina je i tvou vinou, a pokud budeš dodržovat nelitostné příkazy ega, přeneseš na sebe jeho odsouzení a neunikneš postihu, kterým trestá ty, kdo ho poslouchají. Ego totiž odměňuje věrnost, již mu prokazuješ, bolestí, protože loajalita k němu je bolest. Loajalita může být odměněna pouze v souladu s přesvědčením, na které se naše věrnost vztahuje, protože mu dodává sílu, a to, kam ji nasměrujeme, určuje povahu následné odměny. Věrnost totiž zachováváme tomu, čeho si ceníme, a to, čeho si ceníme, nám bude vráceno.

3. Svět ti dá pouze to, co jsi ty dal jemu, neboť jelikož není ničím jiným než tvou vlastní projekcí, nemá žádný význam kromě toho, co jsi v něm našel a do čeho jsi vložil svou víru. Budeš-li tedy zachovávat věrnost temnotě, nevidíš, protože tvoje víra bude odměněna stejným způsobem, jakým jsi ji dal. Jestliže tudíž vložíš svou víru do minulosti, bude budoucnost stejná jako minulost. Cokoliv, čeho si vážíš, přijmeš a díky tomu, že si toho budeš vážit, to budeš považovat za své vlastní.

4. Jednoznání přináší nové zhodnocení toho, co chováš v úctě, neboť je prostředkem, jehož pomocí odděluje Duch svatý nepravdivé od pravdivého, jež považuješ za totožná. Jednoho bez druhého si tudíž nemůžeš vážit, a vina se tak pro tebe stává stejně skutečnou jako nevína. Nevěříš, že Boží syn je nevinný, protože vidíš minulost, a proto nevidíš jeho. Pokud odsuzuješ svého bratra, jako bys říkal: „Já, kdo jsem se provinil, na své vině dobrovolně trvám.“ Upíráš mu jeho svobodu, a tím nepřijímáš svědectví o svobodě své. Avšak z jeho minulosti bys ho stejně dobře mohl i vysvobodit a z mysli mu odehnat mrak, který ho k ní váže. V jeho svobodě bys pak našel i svou vlastní svobodu.

5. Nepřisuzuj Božímu synu jeho vinu, neboť jeho vina spočívá v jeho utajované představě, že totéž udělal on tobě. Chtěl bys ho snad v jeho nepravdě domněnce utvrzovat? Myšlenka, že nevinný Boží syn může zaútočit

sám na sebe a přisoudit si vinu, je absurdní a šílená. *Nevěř jí* – ať už se projevuje v jakékoliv podobě a ve kterémkoliv z tvých bratrů.

Neboť hřích a odsuzování jsou totéž, a víra v jedno je vírou v druhé, jež volá místo po lásce po trestu. Nic nemůže ospravedlnit šílenost, a volat po potrestání sebe sama šílené rozhodně je.

6. Nebudeš-li nikoho považovat za vinného, potvrdíš pravdu, že bez viny jsi i ty sám. V každém odsouzení, jehož se dopustíš na Božím synovi, leží přesvědčení o tvé vlastní vině. Jestliže tedy chceš, aby tě jí Duch svatý zbavil, přijmi jeho nabídku na jednoznání za všechny své bratry. Neboť tak se dozvíš, že i ty jsi neviní. Měj vždy na paměti, že není možné odsuzovat Božího syna částečně. Ti, které budeš považovat za provinilé, se stanou důkazem viny v tobě; vinu pak v sobě skutečně uvidíš, jelikož tam bude tak dlouho, dokud nebude odstraněna. A vina vždy leží v mysli, jež odsoudila sebe sama. Nepřenášej ji tedy na druhé, neboť tím se jí nikdy nezbavíš. Avšak s každým, koho z viny vysvobodíš, vzroste radost v nebi, kde jásají svědci tvého otcovství.

7. Vina tě oslepuje; dokud totiž ve svém nitru uvidíš byt' jen jedinou skvrnu viny, neuvidíš světlo. A budeš-li ji přenášet na druhé, bude ti svět připadat temný a zahalený do tvé viny. Přes svět jsi přehodil tmavý závoj, a protože skrze něj nevidíš, nevíš, co zakrývá. Máš strach z toho, co bys pod ním spatřil, avšak to tam vůbec není. *To, čeho se bojíš, je pryč.* Spatřil bys pouze jednoznání, které tiše a v pokoji ozařuje oltář tvého Otce.

8. Neměj strach zvednout závoj a odhalit, co se pod ním skrývá. Ego ti říká, že vina ti celé nitro obarvila načerno, a zrazuje tě od toho, aby ses o jeho tvrzení sám přesvědčil. Místo toho tě vyzývá, aby ses obrátil ke svým bratrům a vinu viděl v nich. To však můžeš udělat pouze tehdy, pokud zůstaneš slepý.

Neboť ti, kdo vidí své bratry ve tmě a v této tmě, do níž je sami halí, v nich vidí vinu, mají příliš velký strach na to, aby viděl světlo, které mají ve svém nitru. V nitru nemáš to, co si myslíš, že v něm je, a do čeho vkládáš svou víru; je v něm svaté znamení naprosté důvěry, již k tobě chová tvůj Otec. Tvou hodnotu vidí jinde než ty; zná Sám sebe a zná i pravdu, která je v tobě. Ví, že neexistuje žádný rozdíl, protože žádné rozdíly neuznává. Můžeš tedy vidět vinu tam, kde Bůh ví, že je jen naprostá nevina? To, co ví, sice můžeš popírat, ale nemůžeš změnit. Bez obav tedy pohlédni na světlo, jež ti vložil do nitra, a pak poznáš, že to, čeho ses obával, že v něm najdeš, vystřídala láska.

13.11 X. Osvobození od viny

1. Už sis zvykl, že mysl vidí zdroj bolesti tam, kde není. Pochybná služba, kterou ti takovéto přemísťování prokazuje, spočívá v zakrytí skutečného zdroje viny, jež ti zabraňuje, aby sis uvědomil její naprostou šílenost a absurditu. K tomuto posunu může docházet jen díky iluzi, že zdroj viny, od kterého je však pozornost odvedena, musí být skutečný. Zároveň pak musí vzbuzovat strach; přece bys vinu nepřesunul na něco, co by podle tebe bylo méně hrozné. Proto jsi ochoten vidět všemožné „zdroje“, avšak pouze za předpokladu, že nejsou oním hlubším zdrojem, k němuž ve skutečnosti nemají vůbec žádný vztah.

2. Absurdní myšlenky a představy nemají žádný skutečný vztah k ničemu, a proto jsou také absurdní. Žádný skutečný vztah nemůže být založen na vině, a dokonce v sobě nemůže nést ani jednu jedinou stopu viny, která by poskvnila jeho čistotu. Neboť všechny vztahy, jež poznamenala vina, používáš pouze k tomu, abys unikl dané osobě i vině. Za tímto podivným účelem jsi dokázal vybudovat opravdu podivné vztahy a zapomněl jsi, že skutečné vztahy jsou svaté a že ty nemůžeš být tím, kdo je využívá. Využívá je totiž výhradně Duch svatý, a právě díky tomu jsou čisté. Pokud je však nahradíš vinou, Duch svatý je využit nemůže. Jestliže si totiž pro své vlastní účely přivlastňuješ něco, co jsi mu měl dát, nemůže to využít pro tvoje vysvobození. Nikdo, kdo se chce sjednotit s kterýmkoliv z bratrů pro svou *osobní* spásu, ji v takovýchto podivných vztazích nenajde. Nejsou totiž sdílené, a proto nejsou skutečné.

3. V jakémkoliv spojení s bratrem, ve kterém na něho budeš přenášet svou vinu nebo ji s ním sdílet či v něm dokonce vidět nějakou jeho vinu, to budeš ty, kdo se bude cítit provinile. V takovémto vztahu nenajdeš uspokojení ani pokoj, neboť tvoje domnělá jednota není skutečná; budeš v něm neustále nacházet vinu, a to proto, že jsi ji do něj sám vnesl.

Zcela nevyhnutelně se jí tedy budou ti, kdo trpí pocitem viny, snažit vytlačit, jelikož věří, že je skutečná. Avšak přestože trpí, nepodívají se do svého nitra, aby se jí zbavil, a proto nemohou poznat, že milují, a nemohou pochopit, co milovat znamená. Nejdůležitější pro ně totiž je vidět zdroj viny mimo své nitro, a tedy mimo svou kontrolu.

4. Pokud budeš trvat na tom, že ses provinil a že zdroj tvé viny leží v minulosti, znamená to, že se nedíváš do svého nitra. Minulost totiž v sobě nemá a tvoje podivné vztahy k ní nemají v přítomnosti vůbec žádný význam. I přesto však dovolíš, aby stály mezi tebou a tvými bratry, s nimiž tak nenačázíš vůbec žádné spojení. Očekáváš snad, že bys mohl své bratry využít jako prostředky k „vyřešení“ minulosti, a přesto je vnímat takové, jací doopravdy jsou? Ti, kdo využívají své bratry k tomu, aby skrze ně vyřešil problémy, které neexistují, spásu nenajdou. Spásu v minulosti jsi nechtěl; chtěl

bys snad přenést svá marná přání do přítomnosti a doufat, že spásu najdeš nyní?

5. Rozhodni se tedy nebýt takový, jaký jsi byl. Nevyužívej žádný vztah k tomu, aby tě poutal k minulosti, ale s každým vztahem, každý den, se znovu narod'. Pouhá minuta, ba dokonce i méně, bude stačit na to, aby tě osvobodila od minulosti a v pokoji předala tvou mysl do rukou jednoznání. Až budeš každého přijímat tak, jak bys chtěl, aby tě přijímal tvůj Otec, neuvidíš už v sobě vůbec žádné provinění. Neboť přijmeš jednoznání, jež ti zářilo v nitru po celou dobu, po kterou se ti zdálo o vině a po níž ses do něho odmítal zahledět, ačkoliv bys v něm nenašel nic jiného než spásu.

6. Dokud budeš věřit, že vinu lze odůvodnit jakkoliv i v komkoliv, a to bez ohledu na to, co dělá, nikdy se nepodíváš do nitra, kde bys však vždy našel jen jednoznání. Pocitu viny se nezbavíš, dokud budeš přesvědčen, že pro něj existuje nějaký důvod. Musíš pochopit, že vina je vždy naprosto absurdní a nemá žádný smysl. Duch svatý neusiluje o to, aby rozprášil realitu. Kdyby byla vina skutečná, jednoznání by neexistovalo. Smyslem jednoznání je tedy rozehnat iluze, a nikoliv potvrdit jejich skutečnost a poté je odpustit.

7. Duch svatý ti v mysli neuchovává iluze proto, aby tě vyděsil a jejich prostřednictvím ti ukazoval, před čím tě ochránil. To, před čím tě ochránil, je totiž pryč. Nepřikládej tedy vině žádnou realitu a nehledej pro ni žádný důvod. Duch svatý vykonává a vždy vykonával to, co po něm chtěl Bůh. Vidí odloučení, ale zná i jednotu; učí uzdravování, ale také zná tvoření. Chce, abys viděl i učil stejně jako on a skrze něho. Avšak to, co ví on, ty nevíš, ačkoliv je to tvoje.

8. *Nyní* je ti dáno, abys uzdravoval a učil, a tedy abys utvořil to, co bude *nyní*. *Nyní* však zatím ještě není. Boží syn věří, že je ztracen ve vině, že je sám v temném světě, kde ho všude zvenčí utiskuje bolest. Jakmile se však zahledí do svého nitra a uvidí zář, jež v něm je, vzpomene si, že ho Otec nesmírně miluje. Pak mu přijde neuvěřitelné, že si někdy mohl myslet, že ho Otec nemiluje a že se považoval za odsouzeného. V okamžiku, kdy si uvědomíš, že pocit viny je absurdní, naprosto neoprávněný a zcela bezdůvodný a nesmyslný, nebudeš se bát pohlédnout na jednoznání a bez jakýchkoliv pochybností ho přijmout.

9. Ty, kdo jsi k sobě nelítostný, si nevzpomínáš na lásku, kterou k tobě chová tvůj Otec. A protože se stejnou nemilosrdností pohlížíš i na své bratry, nevzpomínáš si na lásku, již chováš ty k Němu. Tvoje zapomnění však nemůže popřít to, co je navždy skutečné. Ve tvém nitru přebývá v zářivém pokoji dokonalá čistota, ve které jsi byl stvořen. Neboj se tedy pohlédnout na nádhernou pravdu, již máš v sobě. Pohled skrze mrak viny, který ti zamlžuje výhled, a svůj zrak obrať až za temnotu ke svatému místu, kde spatříš světlo. Oltář tvého Otce je stejně čistý jako ten, kdo ho postavil na Svou vlastní

počest. Nikdo před tebou nemůže skrýt to, co Kristus chce, abys viděl. Jeho vůle je stejná jako vůle jeho Otce; každému Božímu dítěti nabízí slitování a milosrdenství a přeje si, abys totéž nabízel i ty.

10. Osvobozuj od viny stejně, jako jsi od ní osvobozen ty; jinak totiž nelze pohlédnout do nitra a uvidět světlo lásky, jež září stále stejně a stejně spolehlivě, jako Bůh vždy miloval Svého syna. *A jak Ho navždy miluje Jeho syn.* V lásce není žádný strach, neboť láska je bez viny. Ty, kdo jsi vždy miloval svého Otce, nemusíš mít strach pohlédnout do svého nitra a spatřit svou svatost.

Nemůžeš být takový, za jaké ses považoval. Tvá vina postrádá jakýkoliv smysl, protože není v myslí Boha, kde je tvoje místo, a kde tudíž jsi. A toto je smysl, který ti chce Duch svatý navrátit. Jediné, čeho tě zbavuje, jsou iluze a vše ostatní ti ukáže; pomocí Kristova pohledu ti odhalí naprostou čistotu, jež navždy panuje v nitru Božího syna.

11. Se žádným z Božích synů nemůžeš navázat skutečný vztah, dokud je nebudeš milovat všechny a stejnou měrou. Láska nedělá výjimky. Jestliže si pro svou lásku vybereš pouze část synovství, budeš do všech svých vztahů vnášet vinu, a tím je budeš zbavovat jejich skutečnosti. Milovat můžeš pouze tak, jak miluje Bůh. Nesnaž se milovat jinak než On, protože jiná láska než Jeho neexistuje. Teprve až pochopíš, že toto je pravda, poznáš, jaká je láska ve skutečnosti. Nikdo, kdo odsuzuje bratra, nemůže sám sebe považovat za nevinného a pochopit, že žije v Božím pokoji. Je-li však bez viny a v pokoji, a přesto to nevidí, znamená to, že jeho mysl ovládají mylné představy a že se nepodíval do svého nitra.

Tomu pak říkám:

Pohled' na Božího syna; pohled' na jeho čistotu a utiš se. V tichu se zadívej na jeho svatost a vzdej díky jeho Otcí za to, že mu nikdy neublížila žádná vina.

12. Žádná iluze, kterou jsi mu kdy zazlíval, se nikdy nijak nedotkla jeho nevinnosti. Jeho zářivá čistota, zcela nedotčená vinou a naprosto milující, v tobě svítí svým jasem. Dívejme se na něho společně a milujme ho. Neboť v lásce, již k němu chováš, leží tvoje nevinnost. A podívej se do sebe a radost a vděčnost za to, co spatříš, tě navždy zbaví jakékoliv viny. Děkuji ti, Otče, za čistotu Tvého nejsvětějšího syna, kterého jsi navždy stvořil jako nevinného.

13. Má víra a mé přesvědčení jsou stejně jako tvoje soustředěny na to, co chovám v lásce. Rozdíl však je, že miluji *pouze* to, co se mnou miluje i Bůh, a proto v tobě vidím mnohem vyšší hodnotu, než je cena, již si přisuzuješ sám. Miluji vše, co stvořil, a Jeho dílu dávám veškerou svou víru i přesvěd-

čení. Má víra v tebe je stejně silná jako všechna láska, kterou dávám svému Otci. Má důvěra v tebe nemá žádné hranice a nesnižuje ji žádná obava, že mě neuslyšíš. Děkuji Otci za tvou nádheru a za všechny dary, jež mi umožníš dát Království na počest jeho celistvosti a jednoty, které pocházejí od Boha.

14. Chvála těm, kdo sjednocují Otce s Jeho synem. Jsme-li sami, jsme všichni ubozí; společně však záříme světlem tak jasným, jež si žádný z nás – je-li sám – nedokáže ani představit. V nádherné záři Království se vina vytratí; přemění se na laskavost a nikdy už nebude taková jako předtím. Každá odezva, se kterou se setkáš, bude nesmírně čistá, a proto vhodná jako chvalozpěv na tvého Otce. Vše, co stvořil, vnímej pouze jako chválu na Něho, neboť On nikdy nepřestane chválit tebe. V této chvále jsme pak všichni spojeni a stojíme před branou do nebe, kam ve své bezhříšnosti vstoupíme. Bůh tě miluje; mohl bych snad v tebe nemít naprostou důvěru, a přesto Ho zcela milovat?

13.12 XI. Nebeský pokoj

1. Zapomnětlivost, spánek, a dokonce i smrt jsou tím nejlepším doporučením ega, jak nakládat s vnímaným a nelítostným pronikáním viny do pokoje. Avšak nikdo nemá pocit, že by se ocitl uprostřed konfliktu, kdy ho sužuje krutá válka, pokud nevěří, že oba protivníci jsou skuteční. Věří-li tomu, musí uniknout, neboť taková válka by bezpochyby znamenala konec pokoje jeho mysli, a tudíž by ho zničila. Kdyby si však uvědomil, že se jedná o válku mezi skutečnou a neskutečnou silou, spatřil by svou realitu, a tedy svou svobodu. Nikdo se nemůže domnívat, že ho ničí a rozvracují nekonečné bitvy, pokud je sám považuje za zcela nesmyslné.

2. Bůh by nikdy neposlal Svého syna do války, a proto je jeho předpokládaný „nepřítel“ naprosto nereálný. Jediné, o co se tedy snažíš, je uniknout z nenávistné války, z níž jsi však ve skutečnosti už unikl. Válka skončila, neboť jsi zaslechl chvalozpěv na svobodu, který stoupá k nebi. Radost a štěstí, jež nejsou tvým výtvozem, patří Bohu, aby tě jejich pomocí vysvobodil. Avšak stejně jako jsi nevytvořil svobodu, nevytvořil jsi ani válku, která by ji mohla ohrozit. Nic ničivého nikdy neexistovalo ani existovat nebude. Válka, vina i minulost zmizely společně v nerealitě, z níž původně vzešly.

3. Až budeme všichni v nebi spojeni v jedno, nebudeš si vážit ničeho z toho, čeho si ceníš zde na Zemi. Neboť ničeho, čeho si vážíš zde, si nevážíš zcela, a proto si toho nevážíš vůbec. Cena je tam, kde ji vidí Bůh, a cena toho, čeho si váží Bůh, nemůže být předmětem dohadů, jelikož je pevně dána. To, čeho si váží Bůh, je nezpochybnitelně hodnotné. Cenit si toho jen zčásti není možné; jediné, co můžeme, je hodnotu uznat, nebo neuznat, neboť cenit si jen zčásti znamená ji neznat. V nebi je vše, čeho si Bůh cení,

a není v něm nic jiného. Nebe je naprosto jednoznačné; všechno v něm je jasné a čisté a vzbuzuje pouze jedinou reakci. Není v něm žádná temnota ani žádný protiklad a nejsou v něm žádné rozdíly ani překážky. Je v něm pouze pocit pokoje, který je tak hluboký, že v žádném snu na tomto světě jsi nemohl zahlédnout ani ten nejmenší náznak toho, jaký doopravdy je.

4. Takovýto pokoj ti nemůže přinést nic, co je z tohoto světa, neboť v něm není nic, co bys sdílel úplně. Dokonalé vnímání ti může pouze ukázat, co lze sdílet úplně, a zároveň ti může ukázat i výsledky, co takovéto sdílení přinese, zatímco si stále pamatuješ, jaké výsledky přináší *nesdílení*. Duch svatý v tichu poukazuje na tento rozdíl a ví, že mu nakonec dovolíš, aby za tebe tyto opaky posoudil, a tím mu umožníš, aby ti ukázal, který z nich musí být skutečný a pravdivý. Ve tvůj konečný úsudek má naprostou důvěru, neboť ví, že ho učiní za tebe. Zpochybňovat tuto skutečnost by znamenalo zpochybňovat, že splní svůj úkol. A bylo by snad možné, aby ho nesplnil, když jeho poslání pochází od Boha?

5. Ty, jehož mysl zatemňuješ pochyby a vina, si pamatuj toto: Bůh tě obdařoval Duchem svatým a Duchu svatému uložil úkol, aby odstranil všechny pochybnosti i sebemenší náznak viny, jimiž si Jeho milovaný syn sám zatížil srdce. Není možné, aby ve svém poslání selhal. Nic nezabrání tomu, aby se uskutečnilo to, co chce Bůh. Nezáleží na tom, jak odpovíš na hlas Ducha svatého, ani na tom, kterému hlasu se rozhodneš naslouchat, nebo na tom, jakými podivnými myšlenkami se budeš zabývat, neboť Boží vůle je vykonána. Vždy najdeš pokoj, jež ti určil, protože Svá rozhodnutí nikdy nemění. Je stejně neměnný jako pokoj, ve kterém přebýváš a jež ti Duch svatý připomíná.

6. V nebi si nebudeš pamatovat změny a střídání, protože opaky a rozdíly potřebuješ pouze na tomto světě. Představují nezbytné učební pomůcky, jejichž prostřednictvím poznáváš, čemu se máš vyhýbat a co naopak máš hledat. Až se to naučíš, nalezneš odpověď, na jejímž základě zmizí potřeba jakýchkoliv rozdílů. Pravda přichází o své vlastní vůli za tím, co je jí vlastní. Až poznáš, že patříš pravdě, zlehka a bez jakéhokoliv rozdílu tě celé zaplaví. Neboť nebudeš vůbec potřebovat žádný rozdíl k tomu, aby ti pomohl si uvědomit, že chceš pouze toto a nic jiného. Neboj se, že by Duch svatý nesplnil úkol, který mu zadal tvůj Otec. Boží vůle totiž nemůže selhat v ničem!

7. Bude úplně stačit, pokud budeš důvěřovat pouze této jediné skutečnosti: Bůh tě chce v nebi, a o nebe tě nemůže připravit nic, stejně jako nebe nemůže nic připravit o tebe. Tvoje klamné iluze, tvoje podivné představy, tvoje nejčernější noční můry – ty všechny neznamenají vůbec nic; nezávážní nad pokojem, jež si pro tebe Bůh přeje. Duch svatý ti vrátí tvoje duševní zdraví, protože šílenství není Boží vůlí. Je-li pak postačující pro Něho, je dostatečné i pro tebe. Neponecháš si nic, čeho se máš podle Boží vůle zba-

vit, jelikož jinak bys přerušil komunikaci, kterou však chce Bůh zachovat. Jeho hlas pak *bude* vyslyšen.

8. Komunikační spojení, jež ve tvém nitru zřídil sám Bůh a kterým spojuje tvou mysl se Svou, nelze přerušit. Možná se domníváš, že ho přerušit chceš, a toto přesvědčení pak zajisté narušuje hluboký pokoj, v němž lze navázat laskavou a nepřetržitou komunikaci, kterou chce s tebou Bůh sdílet. Avšak komunikační kanály, jimiž se spojuje s ostatními, nemohou být od Něho zcela odříznuty či odděleny. Není možné, abys pokoj nezískal, protože je Jeho vůlí a neustále k tobě od Něho proudí. Máš ho už teď; Duch svatý tě naučí jak ho používat a tím, že ho budeš dále rozšiřovat, poznáš, že je v tobě. Bůh ti ve Své vůli přeje nebe, a nikdy ti nebude přát nic jiného. Jelikož Duch svatý pak uznává pouze Jeho vůli, neexistuje možnost, že nebe by tvoje nebylo. Bůh si je totiž jistý, a stejně jisté je i to, co je Jeho vůlí.

9. Naučíš se zachraňovat, a proto poznáš, co je spása. Od toho, co tě chce Duch svatý naučit, se nebudeš moci oddělit. Spása je stejně jistá, jako si je jistý Bůh; a jeho jistota je dostačující. Nauč se, že dokonce i ta nejtemnější noční můra, která zneklidňuje mysl spícího Božího syna, nad ním nemá žádnou moc, a on se pak naučí lekci o probuzení. Pozor na něho dává sám Bůh a obklopuje ho jasné světlo.

10. Může se snad Boží syn ztratit ve snech, když mu Bůh do nitra uschoval radostnou výzvu, aby procitl a byl šťastný? Jelikož se nemůže odloučit od toho, co má ve svém nitru, neodolá jeho spánek pod náporem volání po probuzení. Poslání, jehož cílem je jednoznání, bude splněno stejně jistě, jako je jisté, že stvoření zůstane v celé věčnosti beze změny. K tomu, aby bylo nebe tvoje, nemusíš vědět, že je tvoje. Zkrátka tvoje *je*. Ale abys to poznal, musíš přijmout Boží vůli za vlastní.

11. Duch svatý uvede na pravou míru vše, co tě učí, že to, co není pravda, se s pravdou musí smířit. Takovéto smíření však představuje způsob, jímž ego nahrazuje tvoje smíření se zdravím a pokojem. Smíření, které má pro tebe na mysli Duch svatý, je však zcela odlišné, a uskuteční ho stejně jistě, jako ego neuskuteční to, o co se pokouší. Neúspěch je vlastní egu, a nikoliv Bohu. Z Jeho cesty nemůžeš sejít a neexistuje vůbec žádná možnost, že by se plán, jež Duch svatý nabízí *každému* a pro spásu *každého*, neuskutečnil. Budeš osvobozen; nebudeš si pamatovat nic z toho, co jsi udělal a co nebylo stvořeno pro tebe nebo na oplátku tebou. Vždyť jak by sis mohl pamatovat něco, co nikdy nebylo skutečné, nebo si naopak nepamatovat to, co je skutečné a pravdivé odjakživa? A toto je smíření s pravdou – a pouze s pravdou – ve kterém spočívá nebeský pokoj.

14. KAPITOLA: Učení k pravdě

14.1 Úvod

1. Ano, jsi skutečně pozhennáný; avšak v tomto světě o tom nevíš. I přesto ale máš k dispozici nástroje, jejichž pomocí to můžeš poznat a zcela jasně pochopit. Duch svatý používá logiku stejně snadno a stejně dobře jako ego, jen s tím rozdílem, že jeho závěry nejsou absurdní. Mají zcela opačný směr a vedou tě do nebe, zatímco závěry ega tě dovedou k temnotě a ke smrti. Doposud jsme se velkou měrou zabývali logikou ega a poznal jeho logické závěry. Na základě jejich zkoumání jsme si uvědomili, že se s nimi lze setkat pouze v iluzích, neboť jenom v nich nám může jejich zdánlivá pochopitelnost připadat celkem pochopitelná. Pojďme je nyní opustit a zaměřme se na jinou logiku, a to na jednoduchou logiku Ducha svatého, jejímž prostřednictvím nás přivádí k prostým závěrům, které hovoří ve jménu pravdy, a pouze pravdy.

14.2 I. Podmínky učení

1. Pokud jsi pozhennáný, ale nevíš o tom, potřebuješ se tento fakt nějakým způsobem naučit. Poznání či vědění však nedosáhneš tak, že tě ho někdo naučí, ale musíš si osvojit jeho podmínky, neboť právě ony představují to, čeho ses zřekl. Nelze pochybovat o tom, že se můžeš naučit dávat pozhennání a že nemůžeš dávat něco, co nemáš. Pokud tedy dáváš pozhennání, muselo být nejprve dáno ti a zároveň jsi ho musel i přijmout, protože jinak bys ho nemohl rozdávat dál. A právě zázraky ti přinášejí svědectví o tom, že jsi pozhennáný. Jestliže dáváš naprosté odpuštění, znamená to, že ses musel zříci viny, a to tak, že jsi poznal a přijal, že jsi bez viny. Neboť poznat, že pro tebe bylo učiněno něco, o čem nevíš, můžeš jediné tak, že uděláš to, co bys udělat musel, kdyby to pro tebe skutečně *bylo* učiněno.

2. Ve světě beze směru, vytvořeném z popírání, se nelze obejít bez nepřímého důkazu pravdy. Tuto nutnost pochopíš, jestliže si uvědomíš, že popírat znamená rozhodnout se nevědět. Logika světa tedy nezbytně nevede vůbec k ničemu, neboť jeho cílem není *nic*. Pokud se rozhodneš mít i dávat, ale nebyť ničím jiným než snem, musíš své myšlenky směřovat do zapomnění. Pokud však máš i dáváš a jsi vším, avšak tuto skutečnost popíráš, je tvůj myšlenkový systém zcela uzavřený a naprosto izolovaný od pravdy. Je nezpochybnitelné, že tento svět *je* absurdní, avšak nepodceňuj rozsah jeho absurdnosti. Neexistuje ani jedna oblast tvého vnímání, jež by se nedotkla, a proto považuješ svůj sen za posvátný a nedotknutelný. Avšak právě z tohoto důvodu ti Bůh obdaroval nitro, kam sis ty umístil svůj sen, Duchem svatým.

3. Vidění se vždy obrací směrem ven. Kdyby všechny tvoje myšlenky pocházely výhradně od tebe, byl by myšlenkový systém, jehož jsi autorem, navždy temný. Myšlenky, které mysl Božího syna přenáší nebo rozšiřuje, mají tak velkou moc, jakou jim sám dá. Myšlenky, jež sdílí s Bohem, se netýkají jeho přesvědčení, avšak ty, které si vytvořil, jeho přesvědčení určují. A právě ty, a nikoliv pravdu, si zvolil k tomu, aby je bránil a miloval. Nikdo mu je nevezme; avšak může se jich sám vzdát, neboť zdroj, jehož pomocí je lze uvést na pravou míru, má v sobě. V tomto světě nenajdeš nic, co by Božího syna naučilo, že logika světa je naprosto absurdní a nevede k ničemu. Ovšem v nitru toho, kdo tuto absurdní logiku utvořil, je rovněž ten, kdo ví, že k ničemu nevede, jelikož ví vše.

4. Jakákoliv cesta, jež tě vede jinam, než tě vede Duch svatý, nevede nikam. Cokoliv, co odmítáš, avšak co on zná jako skutečné a pravdivé, odmítáš sám sobě, a proto tě musí naučit, abys to neodmítal. Byl jsi stvořen jen proto, abys tvořil, a nikoliv aby sis představoval nebo vytvářel. Tyto činnosti jsou pouze nepřímým vyjádřením vůle žít, jejímž skutečnému projevu však brání vrtkavý a zvrhneý rozmar smrti a vraždy, který s tebou tvůj Otec sdílí. Uložil sis úkol naučit se sdílet něco, co sdílet nelze; ale dokud si budeš myslet, že naučit se to je možné, nebudeš věřit ničemu, co se naučit skutečně lze.

5. Duch svatý tudíž musí začít svou výuku tím, že ti ukáže to, co se nikdy nemůžeš naučit. Jeho sdělení není nepřímé, ale tuto prostou pravdu musí zanést do myšlenkového systému, jenž nabyt tak zkraslené a tak spletité podoby, že nechápeš, že nemá vůbec žádný smysl. Pouze prozkoumá jeho základy a zavrhne je. Avšak ty, který nedokážeš odstranit něco, co jsi udělal, ani se zbavit břemene jeho beznadějnosti, jež ti zatěžuje mysl, nedokážeš prohlédnout a odhalit, na čem vlastně stojí. Klame tě, protože ses rozhodl klamat sám sebe. Ti, kdo se rozhodnou být klamáni, budou pouze napadat a ohrožovat přímé přístupy, protože v nich vyvolávají dojem, že jejich klam narušují.

14.3 II. Šťastný žák

1. Duch svatý potřebuje šťastného žáka, který mu umožní zdárně uskutečnit jeho poslání. Ty, kdo jsi zarytě oddán utrpení a strádání, si musíš nejprve uvědomit, že jsi zkroušený, a nikoliv šťastný. Duch svatý tě nemůže učit, dokud ti tento rozdíl nebude zcela jasný a dokud nepřestaneš věřit, že utrpení je štěstí. Tento omyl tě mate natolik, že se snažíš naučit něco, co se naučit nikdy nemůžeš, a jsi přesvědčen, že dokud se to nenaučíš, nebudeš šťastný. Nechápeš však, že základy, na nichž takovýto nanejvýš podivný učební cíl spočívá, nejsou vůbec *nic*. Tobě však i přesto může dávat smysl; vzpomeň si, že to, co hledáš, nakonec nalezneš. Budeš-li tedy věřit v *nic*,

pak „poklad“, který hledáš, také nalezneš. Tím však svou mysl, jež se už tak prohýbá pod tíhou nákladu, zatěžuješ dalším břemenem. Věříš totiž, že *nic* má nějakou hodnotu, a budeš si ho tudíž cenit. Střípek skla, zrno prachu, tělo nebo válka – ty všechny jsou pro tebe totéž. Neboť jestliže si ceníš jedné věci, která je udělána z ničeho, znamená to, že jsi uvěřil, že nic může být hodnotné, a že se tedy *můžeš* naučit, jak z nepravdivého udělat pravdivé.

2. Jelikož Duch svatý vidí, kde jsi, a zároveň ví, že jsi jinde, než bys být měl, začíná svou lekci o jednoduchosti základní poučkou, že *pravda je pravdivá*. Toto je ta nejtěžší a nakonec i ta jediná lecke, již se kdy naučíš. Jednoduchost je totiž pro mysl, kterou naplňují pokřivené představy, těžko pochopitelný pojem. Zamysli se nad všemi myšlenkami, jimiž na základě své víry v *nic* zkresluješ skutečnost; zvaž všechny podivné podoby, které jsi jí dal, i všechny pocity, činy a reakce, jež jsi z ní utkal. Nic ti není tak vzdálené jako jednoduchá pravda a ničemu nejsi ochoten naslouchat méně než jí. Rozdíl mezi tím, co je a co není pravdivé, je naprosto zřetelný, avšak ty ho nevidíš. To, co je jednoduché a očividné, není totiž zřejmé těm, kdo obývají paláce postavené z ničeho a oblékají se do královských rouch ušitých z ničeho, protože věří, že právě ty z nich dělají krále se zlatými korunami.

3. To všechno Duch svatý vidí a jednoduše učí, že nic z toho není pravda. Nešťastným žákům, kteří sami sebe neučí *nic* a namlouvají si, že toto nic má hodnotu a smysl, Duch svatý s neochvějným klidem říká:

Pravda je pravdivá. Na ničem jiném nezáleží, nic jiného není skutečné a nic kromě ní neexistuje.

Dovol mi za tebe rozlišit to jediné, co rozlišit neumíš, ale co se rozlišovat musíš naučit. Tvoje víra v nic tě klame a podvádí; dej mi svou důvěru a já ji přenesu na místo, kam patří. V něm nenajdeš žádný klam, ale pouze jednoduchou pravdu, již budeš milovat, protože jí budeš rozumět.

4. Stejně jako ty není ani Duch svatý autorem pravdy, avšak stejně jako Bůh ví, že je pravdivá. Světlem pravdy ozařuje temnotu, aby její jas pronikl i do tebe. Jakmile pak zazáří, spatří ji tví bratři, kteří si uvědomí, že je to něco, co jsi nevytvořil ty sám, a proto mnohem zřetelněji než ty sám uvidí, co je v tobě. Stanou se z nich šťastní žáci, již si s radostí osvojí lekci, kterou jim toto světlo přináší, neboť je naučí, jak se vysvobodit z nicoty i ze všeho, co je jejím výtvořem. Teprve tehdy, až k nim doneseš světlo, si uvědomí, že řetězy, jež je zdánlivě svazovaly se zoufalstvím a beznadějí, jsou jen pouhé nic. A až uvidí, že zmizely, pochopí, že ničím jiným než pouhým nic ani být *ne-mohly*. To všechno pak s nimi pochopíš i ty. Jelikož jsi je totiž naučil radosti a svobodě, stanou se z nich učitelé, kteří budou svobodu a radost učit tebe.

5. Pokud někoho učíš, že pravda je pravdivá, učíš se to zároveň s ním i ty sám. Tím se také učíš, že to, co jsi nejprve považoval za nejtěžší, je to nejněsnější. Nauč se být šťastným žákem. Pochop, že se nikdy nenaučíš, jak z ničeho udělat vše; uvědom si, že to byl až doposud tvůj cíl, a uznej, že je zcela pošetilý. Raduj se, že zmizel, protože zmizí v okamžiku, kdy se na něj podíváš se vší upřímností a otevřeností. Už dříve jsem ti říkal, aby ses nespokojil s *ničím*, protože věříš, že *nic* tě může uspokojit. *Tak to ale není.*

6. Jestliže budeš chtít být šťastným žákem, musíš vše, co ses naučil, předat Duchu svatému, aby tě to odnaučil. Teprve poté se začneš učit lekce radosti, jež spočívají na pevných základech faktu, že pravda je pravdivá. Otevře se před tebou vesmír učení ve vší své laskavé jednoduchosti a v přítomnosti pravdy, která se ti bude jeho prostřednictvím nabízet, se už nebudeš ohlížet zpět.

7. Šťastný žák je ten, kdo na tomto světě splňuje podmínky učení, stejně jako v Království splňuje podmínky vědění. To vše je založeno na plánu Ducha svatého, jehož cílem je vysvobodit tě z minulosti a otevřít ti cestu ke svobodě. Neboť pravda je pravdivá. Mohlo by být, nebo dokonce snad i někdy bylo, pravdivé něco jiného? Tato jednoduchá lekce obsahuje klíč k temným dveřím, o nichž ses domníval, že jsou navždy zamčeny.

Vyrobil sis je z ničeho a za nimi neleží nic jiného než nicota. Oním klíčem je tedy pouze světlo, které rozptýlí všechny siluety a podoby, jež na sebe nicota bere, i obavy, které v tobě vyvolává. Přijmi ho z rukou Krista, jenž ti ho podává, aby ses k němu mohl připojit a společně s ním plnit svatý úkol, a tedy přinášet světlo. Neboť stejně jako tvou bratři si ani ty neuvědomuješ, že světlo už přišlo a vysvobodilo tě z temného spánku.

8. Pohlédni na svobodu svých bratrů a nauč se od nich, jak se zbavit temnoty. Probudí je světlo, které září v tobě, a jakmile budou vzhůru, nenechají spát ani tebe. Pohled Krista ti totiž bude dán v okamžiku, kdy si ho uvědomíš. Tam, kde je všechno jasné, je všechno svaté. Pokud jednoduchosti a prostoty pravdy je tak přesvědčivý a podmanivý, že pochopíš, že není možné ji popírat. Neboť neexistuje nic jiného; Bůh je všudypřítomný a Jeho syn je v Něm společně se vším ostatním. Je-li to pravda, mohl by snad zpívat smutné žalozpěvy?

14.4 III. Rozhodnutí pro nevinu

1. Šťastný žák se nemůže kvůli učení cítit provinile; tato skutečnost je pro učení tak nezbytná, že by se na ni nemělo nikdy zapomínat. Nevinný žák se učí snadno, protože jeho myšlenky nejsou spoutané. Avšak to s sebou nese pochopení, že vina představuje překážku, a nikoliv spásu, a že neslouží vůbec žádnému užitečnému účelu.

2. Možná jsi zvyklý využívat nevinu pouze k vyvážení bolesti z viny a nevnímáš ji jako něco, co má hodnotu samo o sobě. Věříš, že hodnotu má jak vina, tak i nevinu, přičemž každá z nich představuje způsob úniku před tím, co ti ta druhá neposkytuje. Ani jednu z nich nechceš bez druhé, neboť bez obou se považuješ za neúplné, a tedy nešťastné. Avšak šťastný jsi naopak pouze ve své nevině, a pouze v ní šťastný být můžeš. Nemysli si, že tato skutečnost v sobě skrývá nějaký rozpor; toužit po vině, jakkoliv a v jakékoliv podobě, totiž vyústí ve ztrátu povědomí 14.4 III. Rozhodnutí pro nevinu o hodnotě tvé vlastní nevinu, již tím pustíš ze zřetele.

3. S vinou nemůžeš dělat žádné kompromisy a s její pomocí ani nemůžeš uniknout bolesti, kterou dokáže utišit pouze nevinu. Život na tomto světě spočívá v učení, zatímco býtí v nebi spočívá ve tvoření. Kdykoliv se ti bude zdát, že tě přitahuje bolest viny, vzpomeň si, že jakmile jí podlehneš, rozhodneš se v neprospěch svého štěstí, a být šťastný se tudíž nikdy nenaučíš. Pak si tedy, laskavě, avšak s přesvědčením zrozeným z lásky Boha a Jeho syna, řekni:

Co prožívám, projevuji navenek. Jestliže jsem bez viny, nemám se čeho bát. Mým rozhodnutím je tedy dokazovat, že jsem jednoznání přijal, a nikoliv odmítl. Svou nevinu přijmu tím, že ji budu ukazovat a budu se o ni dělit. Necht' přináším Božímu synu od Jeho Otce klid.

4. Každý den, každou hodinu, dokonce i každou vteřinu se rozhoduješ mezi ukřižováním a vzkříšením; mezi egem a Duchem svatým. Ego představuje volbu viny, zatímco Duch svatý volbu nevinu. Jediné, co ti skutečně patří, je moc rozhodnout se, zatímco to, mezi čím se rozhoduješ, je pevně dáno, protože jiné možnosti než pravda a iluze neexistují. Mezi nimi pak nenajdeš žádný styčný bod, neboť jsou to opaky, jež nelze uvést v soulad a které nemohou být pravdivé zároveň. Jsi buď vinný, nebo nevinný; spoutaný, nebo volný; buď nešťastný, nebo šťastný.

5. Zázrak tě učí, že sis zvolil nevinnost, svobodu a radost. Není příčinou, ale důsledkem; je přirozeným výsledkem správné volby, jenž vypovídá o tvém štěstí, které pramení z rozhodnutí být bez viny. Každý, komu daruješ uzdravení, ti ho vrátí, zatímco každý, na koho zaútočíš, si tvůj útok ponechá a bude si ho střežit tím, že ho obrátí proti tobě. Zda to skutečně udělá, není důležité; ty si totiž budeš *myslet*, že to udělá. Není možné dávat to, co sám nechceš, aniž by tě tento trest nestihl, neboť cena, již platíš za dávání, je dostávání. Buď pak tedy dostaneš trest, který ti přinese utrpení, nebo poklad, jehož si budeš vážit.

6. Jediný, kdo je trestán nebo trestá Božího syna, je on sám. Každá příležitost, kterou dostane, aby uzdravil, je příležitostí k tomu, aby nahradil temnotu světlem a strach láskou. Pokud ji nevyužije, připoutává se k temnotě,

protože se rozhodl neosvobodit svého bratra a společně s ním vstoupit do světla. Tím, že nicotu obdaroval mocí, se zbavuje možnosti poznat, že nicota žádnou moc nemá. A jelikož nerozptýlil temnotu, začal se bát jí i světla. Radost, jež přichází s poznáním, že temnota nemá nad Božím synem žádnou moc, představuje lekci štěstí, kterou tě učí Duch svatý a již touží učít společně s tebou. Předávat ji mu přináší velkou radost a stejnou radost to bude přinášet i tobě.

7. Způsob, jakým lze takovouto jednoduchou lekci předávat, spočívá v jednoduché skutečnosti: nevinnost je nezranitelnost. Každému tedy ukazuj svou nezranitelnost a uč ho, že bez ohledu na to, co se ti snaží udělat, poukazuje tvoje pevné přesvědčení, že ti nemůže být ublíženo, na skutečnost, že je bez viny. Nemůže udělat nic, co by ti ublížilo, a jestliže mu nedovolíš, aby si myslel opak, učíš ho, že jednoznání, které jsi přijal pro sebe, patří i jemu. Není nic, co bys mu měl odpouštět. Nikdo nemůže ublížit Božímu synovi. Jeho pocit viny je absolutně bezdůvodný, a jelikož nemá příčinu, nemůže existovat.

8. Jedinou příčinou je Bůh a od Něho vina rozhodně nepochází. Nikoho tedy neuč, že ti ublížil, protože tím bys učil sám sebe, že něco, co nepochází od Boha, má nad tebou moc. *Co nemá příčinu, nemůže existovat.* Nejednej tedy tak, abys potvrzoval bezdůvodné, a nepodporuj tuto myšlenku ani v žádné jiné mysli. Vždy si pamatuj, že stejně jako existuje pouze jedna mysl, existuje i pouze jedna příčina. Komunikovat s touto jednotou se naučíš pouze tehdy, pokud se naučíš odmítat to, co příčinu nemá, a pokud Boží příčinu přijmeš za svou. Moc, již dal Bůh Svému synu, je zcela nezvratně jeho a Jeho syn nemůže tuto skutečnost vidět – nebo se rozhodnout vidět – jinak, aniž by na sebe přivolal trest viny, a to namísto veškerého radostného učení, které mu Duch svatý ochotně nabízí.

9. Kdykoliv si usmyslíš rozhodovat se jen sám pro sebe, bude tvoje myšlení přinášet zkázu a rozhodnutí, jež učiníš, nebudou správná. Zraní tě, a to kvůli způsobu, jakým pojem rozhodování chápeš. Není pravda, že se můžeš rozhodovat jen sám pro sebe nebo za sebe, protože žádná myšlenka Božího syna nemůže být ve svých důsledcích oddělená či izolovaná. Každé rozhodnutí je rozhodnutím za celé synovství, které je nasměrované dovnitř i ven a jež má mnohem větší vliv, než si vůbec dokážeš představit.

10. Ti, kdo přijímají jednoznání, jsou nezranitelní, zatímco ti, kdo věří, že jsou vinni, budou reagovat na vinu, protože jsou přesvědčeni, že ve vině je spása, a budou ji tudíž odmítat vidět v pravém světle, a naopak ji podporovat. Věřící totiž, že posilování viny slouží k ochraně vlastního Já; nechápou jednoduchou skutečnost, že to, co nechtějí, jim musí ublížovat, protože nevěří, že to, co chtějí, je dobré. I jim však byla dána vůle, která jim poskytne

vše, co potřebují, a získají to stejně přirozeně jako pokoj, jenž nemá žádné hranice.

Jejich svatá vůle jim totiž vždy přinese vše, co má nějakou hodnotu. Svou vůli sice nechápou, avšak chápe ji za ně Duch svatý a to, co chtějí, jim dává, aniž by o to musel usilovat, a zbavuje je tak nesnesitelného břemene rozhodnutí o tom, co sami chtějí i potřebují.

11. Nikdy nedojde k tomu, aby ses musel rozhodovat sám za sebe. Máš totiž k dispozici pomoc i pomocníka, který zná řešení. Chtěl by ses snad spokojit s málem, a tedy s tím, co můžeš nabídnout sám sobě, pokud ti ten, kdo ti poskytuje vše, vše jednoduše dá? Nikdy se nebude ptát, co jsi udělal, abys byl Božího daru hoden; tuto otázku si tudíž nepokládej ani ty, ale přijmi místo ní jeho odpověď, protože on ví, že jsi hoden všeho, co ti Boží vůle nabízí. Nepokoušej se vyhnout daru Boha, jež ti tak ochotně a radostně dává, protože ti dává pouze to, co mu Bůh dal pro tebe. Nemusíš se rozmyslet, zda si ho zasloužíš; Bůh totiž ví, že ti po právu náleží.

12. Chtěl bys popírat pravdu Božího rozhodnutí a namísto klidné a pevné ceny, kterou ustanovil pro Svého syna, se přiklonit k žalostnému hodnocení sebe sama? Nic nemůže zvíkat Boží přesvědčení o tom, že vše, co stvořil, je dokonale čisté, neboť takové to doopravdy je. Nečň tedy rozhodnutí, jež by tento fakt popírala, jelikož co stvořil, pochází od Něho, a proto musí být skutečné a pravdivé. Každou mysl, která v poklidu přijme Boží plán na své jednoznání a zřekne se svého vlastního plánu, naplní pokoj. O spáse nevíš nic proto, že jí nerozumíš; nepokoušej se tedy vůbec sám rozhodovat, co vlastně je a v čem spočívá, ale na vše se zeptej Ducha svatého a veškeré rozhodování svěř do rukou jeho laskavého vedení.

13. Ten, kdo zná Boží plán, jímž by ses měl podle vůle Boha řídit, tě může naučit, jaký tento plán je. Pouze jeho moudrost tě dokáže dovést k tomu, aby ses jím řídil. Každé rozhodnutí, které uděláš sám, naznačuje skutečnost, že chceš sám stanovit, co je spása a před čím bys měl být spasen. Duch svatý však ví, že veškerá spása spočívá ve vysobození z viny. Žádného jiného „nepřítele“ nemáš a v prostředí takovéto podivné, zkreslené představy o čistotě Božího syna je Duch svatý tvým jediným přítelem. Je mocným ochráncem nevinnosti, jež tě osvobozuje, a rozhodl se, že odstraní vše, co by tvé nezkalené mysli zabraňovalo spatřit tvou nevinnost.

14. Dovol mu tedy, aby se stal jediným průvodcem, kterého budeš následovat a s nímž dojdeš až ke spáse, protože zná cestu a radostně tě na ní povede. S ním bezpochyby poznáš, že to, co si pro tebe přeje Bůh, je i tvou vůlí. Bez jeho vedení si budeš myslet, že cestu znáš sám, a všechna tvoje rozhodnutí, která tě také dovedla k přesvědčení, že spása záleží jen na tobě samotném, budou hovořit v neprospěch tvého pokoje. Spása však leží v Duchu svatém, jemuž ji Bůh pro tebe dal a který na to nikdy nezapomíná.

Jestliže pak ty nezapomeneš na něho, učiní všechna rozhodnutí za tebe, pro tvou spásu i Boží pokoj ve tvém nitru.

15. Nesnaž se sám stanovit cenu Božího syna, jež Bůh stvořil svatého, neboť tím bys zároveň stanovoval i cenu jeho Otce a rozhodoval se jinak než On. Za tento domnělý zločin, který však ve skutečnosti nemůže spáchat nikdo ani na Zemi, ani v nebi, by tě pak trápil pocit viny. Duch svatý pouze učí, že „hřích“, jehož ses dopustil tím, že jsi na Boží trůn dosadil sám sebe, nepředstavuje zdroj viny. To, co se nemůže stát, nemůže přece vyvolávat důsledky, které by ti mohly nahánět strach. Poklidně tedy důvěřuj tomu, kdo tě miluje a kdo tě zbaví tvého šílenství. Šílenství totiž sice může být tvou volbou, ale nikoli tvou realitou. Nikdy nezapomínej na lásku Boha, jenž nikdy nezapomíná na tebe. Neboť nepřipustí, aby Jeho syn opustil Jeho mysl, ve které byl stvořen a kde má svůj domov, navěky prostoupený naprostým a dokonalým pokojem.

16. Řekni Duchu svatému pouze: „Rozhodni za mne,“ a rozhodnutí bude v tom okamžiku učiněno. Neboť jeho rozhodnutí se opírají o to, co o tobě ví Bůh, a v tomto světle není myslitelný žádný omyl. Proč by ses měl tak zoufale snažit předvídat vše, co nemůžeš vědět, když veškeré vědění leží v každém rozhodnutí, jež za tebe učiní Duch svatý? Poznej jeho moudrost i lásku a předávej jeho odpověď každému, kdo zápasí v temnotě. Neboť rozhoduješ za něho i za sebe.

17. Jak milostivé je rozhodovat vše skrze Ducha svatého, který dává svou lásku všem bez rozdílu a stejným dílem! Nedovolí, aby kdokoliv zůstával mimo tvoje nitro, a tím ti dává to, co je tvoje, protože tvůj Otec si přeje, abys to s Ním sdílel. Nechej se jím vést ve všem, a tuto svou volbu nepřehodnocuj. Důvěřuj mu, že rychle, jistě a s láskou přebere zodpovědnost za každého, koho se jeho rozhodnutí bude jakkoliv týkat; a týkat se bude každého. Mohl bys snad na sebe vzít výhradní zodpovědnost za rozhodnutí, jež přinese dobro úplně všem? A věděl bys vůbec, jaké by takové rozhodnutí mělo být? 18. Dokázal sis osvojit ten nejnepřirozenější návyk, a to nekomunikovat se svým Stvořitelem. I přesto však zůstáváš v úzkém kontaktu nejen s Ním, ale i se vším, co je v Ném, neboť je to i v tobě. Prostřednictvím laskavého vedení Ducha svatého se ovšem této odloučenosti a izolace můžeš zbavit a poznat radostnou komunikaci, které ses sice zřekl, ale o niž jsi nemohl přijít.

19. Kdykoliv budeš na pochybách, co bys měl udělat, vzpomeň si na jeho přítomnost ve svém nitru a řekni si toto a pouze toto:

Vede mě a zná cestu, kterou já neznám.

Avšak nikdy přede mnou nebude skrývat to, co chce, abych poznal. A proto mu důvěřuji, že mi předá vše, co pro mě ví.

Pak mu dovol, aby tě tiše naučil, jak vnímat tvou nevinnost, již máš ve svém nitru.

14.5 IV. Tvoje úloha ve jednoznání

1. Až přijmeš bratrovu nevinu, spatříš v jeho nitru jednoznání. Tím, že přijmeš jednoznání, které je v něm, z něho pak učiníš své vlastní jednoznání a najdeš, co jsi hledal. Zář symbolu nevinu tvého bratra však v jeho nitru nespattíš, dokud budeš věřit, že v něm není. V jeho nevinnosti leží tvoje jednoznání, a proto mu ji neodpírej, a poznáš pravdu toho, co jsi mu přiznal. Avšak pravda se dává především proto, aby byla přijata, a takto ji poprvé dal dokonce i Bůh Svému synu. *První* v čase neznamená nic, ovšem první ve věčnosti je Bůh Otec, jenž je jak první, tak jediný. Po prvním už není žádný další, protože neexistuje žádné pořadí, a tedy neexistuje žádný druhý či třetí, ale jen první.

2. Ty, kdo patříš první příčině a kterého Bůh stvořil Sobě podobnému a jako Svou neoddelitelnou součást, jsi víc než jen nevinný. Stav nevinnosti je pouze situace, v níž se z neuspořádané mysli odstranilo to, co v ní sice nebylo, ale o čem se domníváš, že v ní je. Tohoto, a žádného jiného stavu musíš dosáhnout, a to s Bohem po svém boku, neboť jinak nepřestaneš věřit, že jsi od Něho odloučený. Možná už cítíš Jeho přítomnost ve své blízkosti, ale stále si neuvědomuješ, že ty a On jsi jedno.

3. Jakmile umožníš, aby bylo odstraněno vše, co ti ve tvé nejsvětější mysli zakrývalo pravdu, a jakmile tedy budeš stát v milosti před svým Otcem, dá ti Sám sebe, jak to činí odjakživa. Dát Sám sebe je to jediné, co umí a zná, a proto to také představuje veškeré vědění. Neboť to, co nezná, nemůže existovat, a proto nemůže být ani dáno. Nežádej o odpuštění, protože to ti už bylo dáno, ale žádej o pomoc, jak se naučit odpouštět a do své neodpouštějící mysli navrátit to, co v ní vždy bylo.

Jednoznání se pro ty, kdo ho uplatňují, stává skutečným a viditelným. Je to jediná úloha, kterou máš na Zemi, a musíš poznat, že je tím jediným, co se opravdu chceš naučit. Dokud se to však nenaučíš, budeš pocítovat vinu, neboť tvoje vina, a to bez ohledu na podobu, již na sebe bere, nakonec vždy pramení z neúspěchu při plnění úkolu, jaký máš podle Boží mysli, i při plnění všech tvých úkolů. Mohl by ses tudíž pocitu viny zbavit tím, že bys nesplnil úkol, který máš na tomto světě?

4. Bůh neodstraňuje žádné překážky a žádné ani nepostavil; ty sám se jich musíš zbavit a teprve potom budou nenávratně pryč. Pamatuj si, že Bůh v ničem neselže a nikdy neselhal. Rozhodni se tedy, že způsob, jakým tě chápe Bůh, je správný, zatímco ty sám se v sobě mýlíš. Vytvořil tě ze Sebe, a přesto v Sobě, a proto ví, jaký doopravdy jsi. Měj vždy na paměti, že nikdo kromě Něho neexistuje, a proto nikdo nemůže postrádat Jeho svatost nebo

být nehodný Jeho dokonalé a úplné lásky. Dostůj tedy svému úkolu milovat v místě bez lásky, jež bylo utvořeno z temnoty a klamu, neboť pouze tak lze temnotu a klam odstranit. Nezrazuj sám sebe, ale místo toho dej Bohu i sobě Jeho nevinného syna. Sám Bůh pak vymění tento malý dárek, kterým Mu vzdáváš díky za Jeho lásku, za Svůj vlastní dar. Dříve než učiníš nějaké rozhodnutí sám za sebe, vzpomeň si, že jsi se až doposud rozhodoval v neprospěch svého úkolu v *nebi*, a pak pečlivě zvaž, zda se chceš sám rozhodovat i na Zemi. Tvým úkolem zde je totiž rozhodnout se nerozhodovat o tom, co chceš, a vyjádřit tím pochopení, že to nevíš.

Jak by ses tedy za těchto okolností dokázal rozhodnout, co bystě měl udělat? Přenechej veškeré rozhodování na tom, kdo hovoří v zájmu Boha i tvé skutečné úlohy, již zná. Naučí tě, jak si sejmout břemeno, které sis sám na sebe naložil tím, že jsi nemiloval Božího syna a pokoušel se mu vnutit vinu místo lásky. Zanechej tohoto zběsilého a šíleného úsilí, jež tě okrádá o radosti života s tvým Bohem a Otcem i o radostné probuzení do Jeho lásky a svatosti, které spojují stejně jako pravda ve tvém nitru, a z tebe a Boha tak činí neoddelitelnou jednotu.

5. Až se naučíš rozhodovat s *Bohem*, budou všechna rozhodnutí, jež učiníš, správná a snadná jako dýchání. Nebude zapotřebí žádného úsilí ani námahy a vedení, kterému se ochotně poddáš, tě povede laskavě a zlehka, jako bys kráčel po tiché, sluncem zalité pěšině. Rozhodování považuješ za těžké jen kvůli tvé vlastní volbě. Duch svatý nebude otálet a okamžitě ti zodpoví každou otázku na to, co máš dělat. On to totiž ví, a proto ti to řekne a poté i za tebe udělá. Ty, kdo jsi unaven, zjistíš, že ti to přinese mnohem větší odpočinek a uklidnění než spánek, neboť do spánku si můžeš přenést svou vinu, avšak sem nikoliv.

6. Kdybys nebyl bez viny, nemohl bys poznat Boha, jehož vůlí je, abys Ho poznal. A proto *musíš* být bez viny. Pokud však nepřijímáš tuto podmínku, jež je k Jeho poznání nezbytná, znamená to, že Ho odmítáš, a tudíž Ho ani nevidíš, ačkoliv je všude kolem tebe.

Nemůže být poznán, aniž by byl zároveň poznán i Jeho syn, jehož nevinnost je podmínkou pro Jeho poznání. Považovat Božího syna za vinného znamená úplně popřít Otce, a z mysli tak odstranit samotnou možnost poznání, do níž ji však vložil sám Bůh. Kdybys ovšem jen trochu naslouchal, poznal bys, že je to zcela nemožné. Nepřisuzuj Mu vlastnosti, které chápeš, neboť nejsi Jeho tvůrcem a nic, co chápeš, nepochází od Něho.

7. Vaším úkolem není utvářet realitu; realita existuje i bez tvého přičinění, avšak nikoliv bez tebe. Ty, kdo se pokoušíš zničit sám sebe a příliš málo si vážíš Boha, naslouchej mým slovům, jež hovoří v Jeho i ve tvém zájmu. Velikost lásky, kterou k tobě chová tvůj Otec, nemůžeš pochopit, protože žádná zkušenost na světě ti nemůže přinést podobnou lásku, jež by ti ji po-

chopit pomohla. Na Zemi neexistuje nic srovnatelného a nic, co jsi kdy cítil v odloučení od Něho, se jí ani trochu nepodobá.

Dokonce ani požehnání nedokážeš dát s naprostou laskavostí. Chtěl bys tedy poznat toho, kdo dává navždy a kdo nezná nic jiného než dávání?

8. Děti nebe žijí ve světle požehnání svého Otce, protože vědí, že jsou bez hříchu. Jednoznání je pak prostředkem k návratu nevinnosti do myslí, které ji odmítají, a tím samy sobě odpírají nebe. Jednoznání tě učí poznat skutečný stav Božího syna; neučí tě, kdo jsi nebo kdo je tvůj Otec. Duch svatý, jenž si to pamatuje za tebe, tě pouze učí, jak odstranit překážky, které stojí mezi tebou a tím, co víš. Jeho paměť je i tvou pamětí, a jelikož v ní leží vzpomínka na realitu, leží i v tobě.

9. Neexistuje způsob, jak by si nevinní a vinní mohli porozumět. Každý totiž toho druhého vnímá jako sobě podobného, čímž však oběma znemožňuje komunikaci, protože na druhého pohlíží jinak, než jak druhý vidí sám sebe. Bůh může komunikovat pouze s Duchem svatým ve tvé mysli, protože pouze on společně s Bohem ví, jaký doopravdy jsi. A pouze Duch svatý může za tebe Bohu odpovědět, neboť pouze on ví, jaký je Bůh. Nic, co sis sám vnesl do myslí, nemůže existovat, jelikož to, co není ve spojení s myslí Boha, nikdy nebylo. Spojení s Bohem je život a to, co toto spojení postrádá, vůbec neexistuje.

14.6 V. Kruh jednoznání

1. Jediná část tvé mysli, jež nepostrádá realitu, je ta, která představuje tvoje trvalé spojení s Bohem. Chtěl bys celou přeměnit do zářivého poselství o Boží lásce a podělit se o ně se všemi, kdo jsou osamělí, protože Ho odmítli? *Bůh to umožní.* Nebo bys chtěl odmítnout Jeho touhu být poznán? Toužíš po NĚm, stejně jako On touží po tobě; a to je navždy nezměnitelné. Smiř se tedy s tím, co se nedá změnit, opusť svět smrti a tiše se navrať do nebe. Na tomto světě není nic cenného, ale v nebi je cenné vše. Naslouchej Duchu svatému a skrze něho i Bohu. Promlouvá k tobě o tebe; nemáš v sobě žádnou vinu, neboť Bůh je svatý ve Svém synu, stejně jako je Jeho syn svatý v NĚm.

2. Každý má ve jednoznání svou zvláštní roli, ale poselství, jež dostávají všichni do jednoho, je totéž: *Boží syn je bez viny.* Každý toto poselství předává jinak a jinak se ho i učí, ale dokud ho nebude předávat a dokud se ho sám nenaučí, bude trpět bolestí, kterou způsobuje nejasné povědomí o tom, že stále nesplnil svůj skutečný úkol. Břemeno viny je těžké, ale Bůh nechce, aby tě spoutávalo. Jeho plán na tvoje probuzení je dokonalý, zatímco všechny tvoje vlastní plány jsou nespolehlivé. Nevíš, co činíš, avšak ten, kdo to ví, je s tebou. Jeho laskavost patří ti a uchovává pro tebe všechnu lásku, již sdílíš s Bohem. Jediné, co tě touží naučit, je být šťastný.

3. Požehnaní synové Otce, který je zcela svatý, radost byla stvořena *pro tebe*. Kdo může zavrhnout toho, komu Bůh požehnal? V mysli Boha není nic, co nesdílí Jeho zářivou nevinnost. Tvoření je jen přirozeným rozšířením dokonalé čistoty. Jediným tvým posláním na tomto světě je ochotně popírat vinu ve všech jejích podobách. Obviňovat znamená *nechápat*. Ze šťastných žáků jednoznání se stávají učitelé nevinnosti, na niž mají neodvolatelné právo všichni, které Bůh stvořil. Neodpírej jim, co jim patří, neboť sám jim to stejně nevezmeš.

4. Právem Božího syna je dědictví Království, jež mu bylo dáno při jeho stvoření. Nesnaž se mu ho vzít, neboť tím bys žádal o pocit viny, který bys nakonec i získal. Ochraňuj jeho čistotu před každou myšlenkou, jež by ho o ni chtěla připravit, a nedovol, aby mu pronikla do mysli. Pozvedni jeho nevinnost do světla jako odpověď na volání po jednoznání. Nikdy nedovol, aby čistota zůstávala skrytá, ale odhrň těžké závěsy viny, do kterých se Boží syn sám zahalil a jež mu zakrývají pohled na jeho skutečnost.

5. To jediné, co nás na tomto světě všechny spojuje, je jednoznání a nic jiného nás v něm spojit nemůže. Díky našemu sjednocení se vytratí svět odloučení a mezi Otcem a synem se znovu rozproudí úplná komunikace. Zázrak potvrzuje tvou nevinnost, kterou jsi doposud popíral, a proto je nezbytné uvést vše na pravou míru, a tím tě uzdravit. Nevzdávej se tohoto radostného potvrzení, neboť v něm leží naděje na štěstí a vysvobození z jakéhokoliv utrpení. Existuje snad někdo, kdo by si nepřál, aby netrpěl žádnou bolestí? Možná se ještě nenaučil, jak vyměnit vinu za nevinnost, a možná si ani neuvědomuje, že tato výměna mu může přinést osvobození od bolesti. Avšak ti, kteří selhali v učení, se potřebují učit, a nikoliv útočit. A útočit na ty, kdo se potřebují učit, znamená nic se od nich nenaučit.

6. Všichni učitelé nevinnosti se navzdory tomu, že ji každý vyučuje svým vlastním způsobem, spojil, aby společně uskutečnil učební plán jednoznání.

Neexistuje žádný jiný společný učební cíl než tento jediný a v tomto učebním plánu, jenž má jediný cíl bez ohledu na to, jak je vyučován, neexistuje žádný rozpor. Každá snaha, která je namířena v jeho prospěch, slouží k jedinému účelu, a to k osvobození od viny a k věčné slávě Boha a Jeho tvorstva. A každé učení, jež směřuje k tomuto cíli, vede přímo do nebe a k Božímu pokoji. Neexistuje žádná bolest, žádný soud ani žádný strach, které by toto učení nedokázalo přemoci, neboť ho podporuje síla samotného Boha, a zajišťuje mu tak neomezené výsledky.

7. Spoj svá jednotlivá úsilí do síly, jež nemůže selhat a musí neochvějně vést ke klidu. Neexistuje nikdo, koho by se takovéto učení nedotklo. Budeš-li vyučovat pouze toto, poznáš, že nejsi mimo dosah Boží síly. Nebudeš vyloučen z účinků této nejsvětější lekce, jejímž jediným cílem je vrátit Božímu tvorstvu to, na co má právo. Od každého, komu poskytneš vysvobození z

viny, se nevyhnutelně naučíš svou vlastní nevinností. Kruh jednoznání nemá žádný konec; společně s každým, koho přivedeš do jeho bezpečí a dokonalého pokoje a míru, vzroste tvoje přesvědčení o tom, že do něho sám zaručeně patříš.

8. Pokoj tobě, kdo se staneš učitel pokoje, neboť je uznáním dokonalé čistoty, ze které není vyloučen vůbec nikdo. V jejím svatém kruhu se nachází každý, koho Bůh stvořil jako Svého syna. Jejím sjednocujícím prvkem je radost, jež nedovolí, aby někdo stál mimo kruh, a jako jediný tak trpěl pocitem viny. Síla Boha přitahuje každého do svého bezpečného objetí lásky a spojení. Stůj tiše v tomto kruhu a přivolávej všechny ztrápené mysli, aby se společně s tebou připojily do bezpečí jeho klidu a svatosti. Přebývej v něm i společně se mnou, a to jako učitel jednoznání, a nikoliv viny.

9. Buď pozhnaný ty, kdo učíš společně se mnou. Naše síla nepochází od nás, ale od našeho Otce, kterého poznáme v naší nevinnosti, protože On ví, že jsme bez viny. Stojím v kruhu a vyzývám tě, abys do pokoje vstoupil i ty. Uč pokoj společně se mnou a společně se mnou stůj na svaté půdě. Za každého se upamatuj na sílu svého Otce, již mu dal, a nevěř, že nedokážeš předávat Jeho dokonalý mír. Nestůj venku, ale pojď za mnou dovnitř. Nedopusť, abys nesplnil ten jediný úkol, ke kterému tě vyzývá mé učení: navrát Bohu Jeho syna tak, jak ho stvořil, a to tím, že ho naučíš, že je nevinný.

10. Ukřižování nemělo ve jednoznání žádnou úlohu; mou jedinou rolí bylo vzkříšení, jež je symbolem osvobození od viny prostřednictvím nevinnosti. Toho, koho považuješ za vinného, toužíš ukřižovat, ale komukoliv, koho vidíš jako nevinného, vracíš jeho nevinnost. Ukřižování je cílem ega, protože každého vnímá jako vinného, a svým odsouzením ho zabíjí. Duch svatý však vidí pouze nevinnost a ve své laskavosti osvobozuje od strachu a znovu nastoluje vládu lásky. Síla lásky spočívá v jeho laskavosti, která pochází od Boha, a tudíž nedokáže ani ukřižovat, ani se s ukřižováním smířit. Chrám, jež obnovuješ, se stane tvým oltářem, neboť byl znovu postaven skrze tebe. A vše, co dáváš Bohu, je tvoje. Tímto způsobem tvoří, a tímto způsobem musíš obnovovat.

11. Každého, koho vidíš, posíláš buď do svatého kruhu jednoznání, nebo ho necháváš stát venku, a to podle toho, zda usoudíš, že mu náleží ukřižování, nebo spása. Jestliže ho zavedeš do kruhu čistoty, budeš tam s ním odpočívat i ty; jestliže ho však necháš stát venku, zůstaneš venku i ty. A proto nesud jinak než v poklidu, který však nepochází od tebe. Zavrhní myšlenku, že by komukoliv chyběl dar jednoznání, a doved' ho k němu tím, že mu ho dáš. Svatost musí být sdílena, a v tom spočívá vše, co ji činí svatou. S radostí se zapoj do svatého kruhu a z jeho středu v pokoji pohlížej na všechny, kdo se domnívají, že stojí venku. Nikoho z něho nevyháněj, neboť v tomto kruhu je vše, co společně s tebou hledá. Přijď a připojme se k němu

na svatém místě pokoje, jež je určeno pro nás pro všechny a ve kterém jsme všichni sjednoceni v Bohu, jenž je příčinou pokoje.

14.7 VI. Světlo komunikace

1. Cesta, kterou společně podnikáme, představuje výměnu temnoty za světlo a nevědomosti za pochopení. To, čemu rozumíš, není děsivé, protože zdroj strachu vnímáš pouze v temnotě a nevědomosti a ustupuješ před ním do ještě větší temnoty. Avšak děsit může pouze to, co je skryté, a to ne kvůli tomu, jaké to je, ale právě kvůli tomu, že je to skryté. Co je skryté a utajené, je děsivé, protože nechápeš jeho význam. Kdybys ho totiž chápal, bylo by ti vše jasné a z temnoty bys unikl.

Nic v sobě nenese skrytý význam, neboť to, co je skryté, nemůže být sdílené, a jeho hodnota je tudíž neznámá. Skryté věci jsou vždy oddělené, avšak hodnota spočívá ve společném a sdíleném pochopení. Co je skrývané, nemůže být milované, a proto musí vyvolávat strach.

2. Tiché světlo, v němž v tobě přebývá Duch svatý, je v podstatě jen naprostá otevřenost, ve které není nic skryté, a proto ani děsivé. Útok vždy ustoupí lásce, pokud je lásce vystaven, a nikoliv před ní ukrýván. Neexistuje žádná temnota, již by světlo lásky nedokázalo rozptýlit, pokud ji před jejím dobrodiním nebudeš skrývat. To, co naopak udržuješ v neustálém odloučení od lásky, nemůže sdílet její léčivou sílu, protože je to od ní oddělené, a tudíž udržované ve tmě. Jeho bezpečí bedlivě střeží hlídka temnoty a ty, kdo jsi tuto stráž iluze vytvořil z ničeho, se jí bojíš.

3. Chtěl bys i nadále dodávat těmto podivným představám o bezpečí imaginární sílu? Nejsou ani bezpečné, ani nebezpečné; neochraňují, ale ani neútočí. Nedělají vůbec nic, protože vůbec nic nejsou. Jelikož stráží temnotu a nevědomost, najdeš u nich vždy jen strach, protože to, co udržují skryté, skutečně je děsivé. Avšak jakmile se jich zbavíš, to, co bylo děsivé, už děsivé nebude. Nebude-li mít neznámo své strážce, zůstane pouze světlo lásky, neboť pouze ta má význam a pouze ta může žít ve světle. Všechno ostatní se musí vytrátit.

4. Smrt ustupuje životu jednoduše proto, že ničení a zkáza nejsou pravdivé. Světlo nevinnosti zažene vinu svou září, neboť jakmile jsou nevina a vina postaveny proti sobě, musí díky pravdivosti první z nich zcela jasně vyloučit na povrch nepravdivost jejího opaku. Neudržuj je tedy oddělené, neboť tvoje přesvědčení, že si můžeš ponechat obě, je nesmyslné. Tím, že je udržuješ v odloučení, totiž ztrácíš představu o jejich skutečném významu, neboť jednu zaměňuješ za druhou, čímž si neuvědomuješ, že význam má pouze jedna z nich a že druhá jakýkoliv smysl zcela postrádá.

5. Odloučení považuješ za prostředek, jehož pomocí lze zničit komunikaci s tvým Otcem. Avšak Duch svatý na ně pohlíží jako na nástroj k obnově toho, co nebylo zničeno, ale je pouze skryto. Všechno, co jsi udělal, totiž dokáže využít, aby dosáhl svého nejsvětějšího záměru. Ví, že od Boha ve skutečnosti odloučení nejsi, ale ve tvé mysli vidí řadu myšlenek, které v tobě tento mylný dojem vyvolávají. A pouze od těch tě chce odloučit; od ničeho jiného. Naučí tě, jak ve svůj vlastní prospěch využívat moc rozhodovat, již sis vytvořil namísto moci tvořit, a to výhradně proto, abys sám sebe ukřižoval. Od Ducha svatého se tedy musíš naučit, jak ji uplatnit v zájmu svatého cíle – navrácení do původního stavu.

6. Ty, kdo mluvíš v temných a scestných symbolech, nechápeš jazyk, který sis sám vymyslel. Nemá žádný smysl, protože jeho cílem není komunikace, ale spíše její přerušení. Je-li ovšem smyslem řeči komunikovat, jak by mohl tento jazyk vůbec něco znamenat? Avšak i tvoje podivná snaha komunikovat prostřednictvím nekomunikování zahrnuje dostatek lásky na to, aby tato řeč smysl mít mohla, jestliže ji ale bude interpretovat ten, kdo není jejím autorem. Její tvůrce, a tedy ty, totiž její pomocí nevyjadřuje nic jiného než rozpor, od něž tě chce Duch svatý osvobodit. Nechej na něm vše, co chceš sdělit; vysvětlí ti to bez jakýchkoliv nejasností, protože ví, s kým jsi ve skutečnosti ve spojení.

7. Nevíš, co říkáš, a proto nevíš, co se říká tobě. Tvůj tlumočník však chápe význam, který se skrývá za slovy tvého cizího jazyka. Nebude se pokoušet předávat dál to, co nemá žádný smysl, ale oddělí vše, co smysl má, od toho, co ho postrádá, a nabídne tvou upřímnou komunikaci těm, kdo s tebou chtějí komunikovat stejně otevřeně. Hovoříš dvěma jazyky zároveň, což musí nevyhnutelně vést k nesrozumitelnosti. Ovšem jestliže jeden z nich nic neznamená, a druhý naopak znamená vše, je pro účely komunikace použitelný pouze druhý, zatímco první ji znemožňuje.

8. Úlohou Ducha svatého je výhradně komunikace. Chce-li ji tedy obnovit, musí odstranit vše, co jí je na překážku. Nezatajuj proto před ním žádný zdroj překážek, neboť na tvoje strážce nezaútočí. Místo toho je k němu doved' a dovol mu, aby tě jeho laskavost naučila, že ve světle nejsou děsiví a nemohou sloužit jako ochránci temných dveří, za nimiž není důkladně ukryto vůbec nic. Musíme otevřít všechny dveře a vpustit dovnitř paprsky světla. V Božím chrámu nejsou žádné utajené komnaty; jeho brány jsou otevřeny dokořán a zvou Božího syna dovnitř. Není možné, aby někdo nevstoupil tam, kam ho Bůh zve, pokud si před pozváním svého Otce nezavře dveře sám.

14.8 VII. Vnímání s Duchem svatým

1. Co chceš? Světlo, nebo temnotu; vědění, nebo nevědomost? Všechny jsou tvoje, ale nemůžeš mít vždy oba opaky najednou. Ty je totiž zapotřebí spojit, a nikoliv udržovat oddělené, neboť jejich oddělení existuje pouze ve tvé mysli a do souladu je lze – stejně jako tě – uvést pouze sjednocením. Sjednocením dosáhneš toho, že všechno, co není skutečné, zmizí, jelikož pravda je sjednocení. Stejně jako v přítomnosti světla mizí temnota, vytrácí se nevědomost v okamžiku, kdy přijde vědění. Prostředkem, kterým se pak nevědomost mění na vědění, je vnímání, jež však nesmí obsahovat žádný klam, neboť jinak se při hledání pravdy stává spíše než pomocníkem poslem nevědomosti.

2. Hledání pravdy není ničím jiným než upřímným pátráním po všem, co je pravdě na překážku. Pravda je; nemůžeš ji ani ztratit, ani hledat a ani nalézt. Je všude, kde jsi ty, neboť je v tobě. Avšak můžeš ji buď poznat, anebo pro tebe může zůstat nepoznána; může pro tebe být buď skutečná, nebo neskutečná.

Jestliže ji budeš skrývat, stane se pro tebe neskutečnou, a to právě proto, že ji skrýváš a obklopuješ strachem. Pod každým základním kamenem strachu, na kterém jsi vybudoval svůj absurdní myšlenkový systém, se tedy ukrývá pravda. Vědět to však nemůžeš, neboť tím, že jsi pravdu ukryl ve strachu, nevidíš žádný důvod věřit, že čím více se budeš na strach dívat, tím méně ho uvidíš a tím zřetelněji vyplyne na povrch to, co zakrývá.

3. Není možné přesvědčit nevědoucí o tom, že vědí, protože z jejich úhlu pohledu to není pravda. Avšak ve skutečnosti to pravda je, neboť Bůh to ví. Jedná se tedy zcela jasně o opačné pohledy na to, kdo jsou „nevědoucí“. Jelikož pro Boha nepřichází nevědění v úvahu, nejde tedy o vůbec žádný způsob pohledu, ale pouze o víru v něco, co neexistuje. A právě toto přesvědčení, na němž si nevědoucí trvají, způsobuje, že se v sobě mýlí. Sami sebe definují jinak, než jak byli stvořeni. Ovšem jejich stvoření nebylo otázkou úhlu pohledu, ale jistoty.

4. Doposud jsem kladl důraz na to, jak to, co je nežádoucí, převést na žádoucí; jak to, co nechceš, převést na to, co chceš. Skutečnost, že tímto způsobem musíš dosáhnout spásy, si jasně uvědomíš, pokud zvážíš, co je *oddělování*. Oddělování je zkreslený proces myšlení, při kterém si udržuješ dva systémy přesvědčení, jež však nemohou existovat společně. Pokud je spojíš, nebude možné je přijímat oba, ale jestliže budeš jeden z nich udržovat před druhým v temnotě, vyvolá jejich oddělení zdánlivou představu o tom, že oba fungují a jsou stejně reálné. Jejich spojení se tedy stane zdrojem strachu, neboť tím by vyplynulo napovrch, že jeden z nich je pro tebe nepřijatelný.

Oba mít nemůžeš, jelikož jeden popírá druhý. Jsouli však oddělené, není tento fakt zřejmý, protože pokud každý z nich udržuješ na odlišném místě, můžeš přesvědčivost dodat oběma z nich. Jakmile je ovšem spojíš, bude ti skutečnost, že jsou neslučitelné, okamžitě jasná. Jeden z nich pak opustíš, protože pochopíš ten druhý.

5. Světlo nemůže proniknout do temnoty, pokud mysl v temnotu věří a nechce ji opustit. Pravda však nebojuje proti nevědomosti a láska neútočí na strach, neboť to, co nepotřebuje chránit, samo sebe nebrání. Obrana je tvůj výtvar; Bůh ji nezná a Duch svatý využívá obranné prostředky jen ve prospěch pravdy, a to výhradně proto, že jsi je vytvořil *proti* ní. Způsob, jakým je v souladu se svým záměrem vnímá, je pouze přetváří na volání po tom, na co jsi jejich prostřednictvím zaútočil. Obranné prostředky – stejně jako všechno, co jsi udělal – je zapotřebí vlídnou cestou obrátit ve tvůj prospěch a umožnit Duchu svatému, aby je přeměnil z nástrojů sebezničení na nástroje pro zachování a osvobození. Jeho úkol je ohromný, ale na své straně má sílu Boha, a proto je pro něho tak snadný, že byl splněn už v okamžiku, kdy mu bylo určeno, aby ho pro tebe vykonal. Neoddaluj tedy svůj návrat ke klidu tím, že budeš stále dokola přemýšlet, jak může splnit to, co mu Bůh uložil. Nechej to na něm, jelikož on to ví. Nežádá se po tobě, abys tento ohromný úkol vykonal ty sám; po tobě se pouze chce, abys udělal jen to málo, co ti navrhuje, a věřil mu, že pokud tě o to požádá, udělat to dokážeš. A pak poznáš, že vše, o co tě požádá, lze provést velmi snadno.

Duch svatý tě žádá pouze o toto: předej mu každé tajemství, které jsi před ním doposud skrýval. Otevřeš mu všechny dveře a dovol mu vstoupit do temnoty a rozptýlit ji svým světlem. Na tvoje pozvání přijde rád a ochotně. Do temnoty vnese světlo, pokud ji však před ním nebudeš udržovat za zamčenými dveřmi, protože to, co skrýváš, nevidí. Vidí totiž za tebe, a dokud se nebudeš dívat s ním, neuvidí. Kristův pohled není určen jen jemu samotnému, ale jemu ve spojení s tebou. Předej mu tedy všechny své temné a utajované myšlenky a zadívej se na ně společně s ním. On má světlo, zatímco ty máš temnotu, a pokud se na ně podíváš společně, pochopíš, že obojí zároveň nemůže existovat. Jeho názor a přesvědčení musejí zvítězit, a jakmile připojíš svůj způsob vidění k jeho, dá ti je, abys je mohl přijmout za vlastní.

6. Připojit se k jeho způsobu vnímání je cesta, jíž se naučíš vykládat si to, co vnímáš, jako on; takováto interpretace pak vede k vědění. Sám nevidíš nic. Budeš-li však sdílet vnímání s tím, koho ti dal Bůh, naučí tě porozumět tomu, co vidíš. Zjistíš, že nic z toho, co vidíš sám, nemá samo o sobě vůbec žádný význam. Společný pohled s Duchem svatým ti však ukáže, že veškerý význam, včetně významu tebe samého, nevychází z dvojího vidění, ale z laskavého splynutí všeho do *jediného* významu, *jediné* emoce a *jediného* záměru. Bůh má pouze jeden záměr, který s tebou sdílí. S jediným pohle-

dem, jež ti dává Duch svatý, ti tato jednota vstoupí do mysli s takovou jasností a zářící, že si za nic na světě už nebudeš přát odmítnout to, co Bůh chce, abys měl.

Pohlédni tedy na svou skutečnou vůli a uznej, že je stejná jako Jeho, a zároveň s tím přijmi za vlastní i všechnu Jeho lásku. Buď chvála ti skrze Ducha svatého a skrze něho buď chvála Bohu.

14.9 VIII. Svaté místo setkání

1. V temnotě jsi skryl slávu a nádheru, které ti dal Bůh, i sílu, již poskytl Svému nevinnému synovi. To vše leží ukryté na potměšilém místě, zahalené vinou a temným popřením nevinnosti. Za tmavými dveřmi, které jsi zavřel, sice ve skutečnosti neleží nic, protože nic nemůže zakrýt Boží dar, avšak právě uzavřením těchto dveří jsi postavil překážku, jež ti brání, abys poznal Boží moc, která v tobě září. Nevyháněj si ji z mysli, ale předej vše, co tvou slávu zakrývá, úsudku Ducha svatého a dovol mu, aby tě toho zbavil. Neboť ten, koho chce pro slávu zachránit, už pro ni zachráněn je. Slíbil Otcí, že tě skrze sebe osvobodí od malosti a přivede tě k nádheře a slávě. A tomu, co slíbil Bohu, je bezvýhradně věrný, jelikož s Ním sdílí slib, jenž mu byl dán proto, aby jej sdílel i s tebou.

2. A sdílí jej stále, za tebe. Všechno, co slibuje něco jiného, ať už velkého, nebo malého a bez ohledu na to, nakolik ceněno, nahradí jediným slibem, který mu byl dán, aby jej položil na oltář tvému Otcí a Jeho synu. Neexistuje žádný oltář, jenž by byl postaven Bohu, aniž by byl zároveň postaven i Jeho synu. A vše, co je k němu přineseno a co není stejnou měrou hodno obou, bude nahrazeno dary, které jsou zcela přijatelné jak pro Otce, tak i syna.

Můžeš snad Bohu nabízet vinu? A můžeš ji tudíž nabízet Jeho synovi? Vždyť nejsou oddělení a dary, jež dáváš jednomu, tedy zároveň dáváš i druhému. Boha neznáš proto, že neznáš tento prostý fakt; avšak i přesto ti není ani jedno neznámé. Obojí se totiž skrývá v bezpečí tvého nitra, kde září Duch svatý. Nezáří na místě nejednoty, ale na místě setkání, na kterém skrze něho Bůh – spojený se Svým synem – hovoří se Svým synem. Komunikace mezi tím, co nelze oddělit, nemůže ustát. Svaté místo setkání Boha, jenž není odloučený od Svého syna, leží v Duchu svatém a v tobě a je zcela nemyslitelné, aby na něm došlo k přerušení spojení, které je vůlí samotného Boha. Mezi Otcem a synem bez přestání proudí ničím nepřerušovaná a trvalá láska, protože tak si to oba přejí, a proto to tak také je.

3. Nenechej svou mysl bloudit temnými chodbami, jež tě zavedou daleko od středu světla. Ty i tvůj bratr se sice můžeš sám rozhodnout, že sejdeš z cesty, ale sjednotit tě může pouze průvodce, který ti byl určen. Bezpečně tě dovede tam, kde Bůh a Jeho syn čekají na tvoje uznání. Jsou spojeni darem jednoty, jež ti dávají a před kterým mizí všechno rozdělení. Sjednot' se tedy

s tím, co jsi, protože s ničím jiným než s realitou se sjednotit nemůžeš. Náleží ti sláva Boha i sláva Jeho syna. Nemají žádný opak a nic jiného dát sám sobě nemůžeš.

4. Pravda nemá žádnou náhradu. A pravda ti tento fakt jasně ozřejmí, jakmile se dostaneš na místo, kde se s ní setkáš a kam budeš zaveden laskavým pochopením, jež tě nikam jinam ani zavést nemůže. Tam, kde je Bůh, jsi i ty; taková je pravda. Vědění, které jsi dostal od Boha, nemůže nic přeměnit na nevědění. Všechno, co Bůh stvořil, zná svého Stvořitele, neboť takovýmto způsobem tvoří Stvořitel i Jeho stvoření. Na svatém místě setkání je spojen Otec se Svými stvořeními a společně s nimi i se stvořeními Jeho syna. Všichni jsou sjednoceni jediným spojením, jež udržuje jejich jednotu, ze které vychází veškeré tvoření.

5. Spojení, jehož pomocí napojuje Otec Sám sebe na ty, jimž dává moc tvořit, nemůže být nikdy zrušeno. Sloučení s veškerým stvořením i s jeho jediným Stvořitelem představuje samotné nebe; a nebe zůstává tím, co si pro tebe Bůh přeje. Na své oltáře nepokládej žádné jiné dary, neboť zároveň s Božím darem nemohou žádné jiné dary vůbec existovat. V nebi jsou všechny tvoje malé dary spojeny s velkým darem Boha a pouze to, co je hodno Boha, může být přijato Jeho synem, pro kterého je tento dar určen. Ten, komu Bůh dává Sám sebe, Boha bezpochyby dostane a tvoje malé dárky se rozplynou na oltáři, kam Bůh položil Svůj vlastní dar.

14.10 IX. Odraz svatosti

1. Jednoznání ti nepřináší svatost, neboť jako svatý jsi byl stvořen, ale pouze přivádí nesvatost ke svatosti, to jest to, co jsi udělal, k tomu, co jsi. Přivádět iluzi k pravdě, neboli ego k Bohu, je jedinou úlohou Ducha svatého. Nezatajuj před svým Otcem své výtvořiny, neboť za jejich skrývání platíš tím, že zapomínáš na Otce i na sebe sama. Vědění je v bezpečí, ale v čem jiném než v něm leží tvoje bezpečí? Za tvým výtvořem času, jímž jsi nahradil věčnost, stálo rozhodnutí nebýt tím, kým doopravdy jsi. Z pravdy jsi tak udělal minulost a přítomnost jsi zasvětil iluzi. Změnil jsi však i minulost a vložil jsi ji mezi to, co vždy bylo, a přítomnost. Minulost, kterou si pamatuješ, ovšem nikdy nebyla a představuje pouze popření toho, co bylo vždy.

2. Přivést ego k Bohu není nic jiného než přivést omyl k pravdě, kde může být uveden na pravou míru, protože je opakem toho, s čím se setkává, a kde tedy napraven být musí, neboť ve světle jasného pochopení nemůže takovýto rozpor přežívat nadlouho. Jak dlouho by také mohl přetrvat, pokud se zřetelně ukáže jeho bezvýchodná podstata? To, co se rozplyne ve světle, nepodléhá útoku, ale pouze jednoduše zmizí, protože to není skutečné ani pravdivé. Rozdílné reality nemají vůbec žádný smysl, protože realita musí být jen jedna. Nemůže se měnit v průběhu času, podle nálady ani v závislos-

ti na příležitosti; a právě v její neměnnosti leží její skutečnost. Tento fakt nelze napravit, neboť náprava je určena pro nerealitu. A tím, co pro tebe uvádí nerealitu na pravou míru, je právě realita.

3. Pravda tě osvobozuje od všeho, čím není, a to jednoduše tak, že je tím, čím je. Jednoznání je tak vlídné, že ti stačí jen zašeptat a na pomoc ti přispěchá veškerá jeho síla. S Bohem po svém boku nejsi slabý, zatímco bez Něho nejsi nic. Jednoznání ti dává Boha. O dar, jež odmítáš, ale nepřijdeš; Duch svatý ho pro tebe uchovává ve tvém nitru.

Bůh neopustil svůj oltář, ačkoliv Jeho vyznavači si na něj umístil jiné bohy. I přesto zůstává chrám stále svatý a neposkvrněný, neboť přítomnost, která v něm přebývá, je svatost.

4. Svatost v tomto chrámu v poklidu čeká na návrat těch, kdo ji milují, jelikož přítomnost, jež jej obývá, ví, že se navrátí k čistotě a k milosti. Laskavost Boha je vlídně zavede dovnitř a překryje veškerý jejich pocit bolesti a ztráty věčným ujištěním o lásce jejich Otce. Na tomto místě bude strach ze smrti nahrazen radostí ze života, neboť Bůh je život a oni přebývají v životě. Život je stejně svatý jako svatost, kterou byl stvořen. Přítomnost svatosti žije ve všem, co žije, neboť svatost stvořila život a to, co stvořila stejně svaté, jako je ona sama, neopouští.

5. Na tomto světě se můžeš stát zrcadlem bez poskvrny, v němž z tebe bude na všechny i všechno kolem tebe vyzařovat jas svatosti tvého Stvořitele. Na tomto světě můžeš být odrazem nebe, avšak zrcadlo, které má v sobě zachytit Boží obraz, nesmí zclonit žádné odlesky obrazů jiných bohů, protože Země může odrážet buď nebe, nebo peklo; buď Boha, nebo ego. Zrcadlo musíš zachovat čisté a vzdálené všem skrytým podobám temnoty, jež k němu přibližuješ. Sám Bůh ho pak ozáří svým jasem a v tomto zrcadle pak bude možné spatřit zřetelný odraz Jeho samého.

6. Odrazy jsou viditelné ve světle, zatímco v temnotě jsou skryté a jejich smysl se v ní odvozuje z nich samých, ale z jejich proměnlivých interpretací. Odraz Boha však žádnou interpretaci nepotřebuje; je totiž jasný. Stačí očistit zrcadlo a poselství, které vyzařuje z toho, co zrcadlo nabízí všem k vidění, nemůže nikdo pochopit nesprávně. Je to poselství, jež Duch svatý nastavuje zrcadlu, které má každý v sobě. Každý si ho také uvědomuje, protože se naučil, že ho potřebuje, avšak neví, kde má hledat, aby ho našel. Umožni mu tedy, aby ho spatřil v tobě, a dovol mu ho s tebou sdílet.

7. Kdyby sis jen na jediný okamžik uvědomil léčivou sílu, již může odraz Boha, který září ve tvém nitru, přinést celému světu, nemohl by ses už dočkat, abys zrcadlo své mysli očistil a přijal obraz svatosti, jenž uzdravuje svět. Obraz svatosti, který ti září v mysli, není temný a nemění se. Jeho význam není tём, kdo se na něj dívají, nejasný, neboť každý ho chápe úplně

stejně. K jeho léčivému světlu přinášejí všichni své vlastní, odlišné problémy a žádný z nich nezůstává v jeho záři nevyřešen.

8. Odpověď svatosti na omyl v jakékoliv podobě je vždy tatáž, neboť v tom, co svatost vyvolává, neexistuje žádný rozpor. Jedinou její odpovědí je uzdravení, a to bez ohledu na to, s čím jsi za ní přišel. Ti, kdo se díky odrazu svatosti ve svém nitru naučí dávat pouze uzdravení, jsou konečně připraveni na nebe. V nebi není svatost pouhým odrazem, ale skutečným stavem, jehož odraz spatřil na Zemi. Bůh totiž není žádným obrazem a Jeho stvoření – jako Jeho části – Ho uchovávají v sobě. Ve skutečnosti tedy pravdu neodrážejí, ale pravdou *jsou*.

14.11 X. Rovnost zázraků

1. Pokud mezi Bohem a Jeho stvořeními nebo mezi Jeho dětmi a jejich vlastními dětmi nestojí žádné vnímání, musí vědění o tvoření pokračovat navěky. Odrazy, jež přijímáš do zrcadla své mysli v čase, pouze buď přibližují, nebo vzdalují věčnost. Avšak věčnost sama je mimo hranice všeho času. Jakmile se vyprostíš z času a za pomoci jeho odrazu ve svém nitru se jí dotkneš, obrátíš se od času ke svatosti stejně jistě, jako odraz svatosti vybízí každého, aby se zbavil veškeré viny. Budeš-li tedy na Zemi odrážet pokoj nebe, přeneseš tento svět do nebe. Neboť odraz pravdy přitahuje každého k pravdě, a jakmile do ní vstoupí, od všech odrazů se oprostí.

2. V nebi se realita sdílí, a nikoliv odráží. Budeš-li však sdílet její odraz na tomto světě, stane se její pravda jediným vjemem, který bude Boží syn přijímat. Tím se mu otevře vzpomínka na jeho Otce a nebude se už moci spokojit s ničím jiným než se svou skutečnou realitou. Ty, kdo žiješ na Zemi, nemáš nejmenší pojem o bezmeznosti, jelikož svět, v němž zdanlivě přebýváš, je světem mezí a hranic. Na tomto světě neplatí, že se v něm může vyskytovat něco bez stupňů obtížnosti; zázrak má tudíž poměrně jedinečnou funkci a podnět k němu dává jedinečný učitel, který do tohoto světa vnáší zákony světa jiného. Zázrak je jediná věc, při jejímž konání překračuješ stupně a pořadí, neboť není založen na rozdílech, ale na rovnosti.

3. Zázraky spolu nesoupeří a můžeš jich vykonat neomezené množství; můžeš jich také provádět nespočet souběžně. Tuto skutečnost snadno pochopíš, jakmile je budeš považovat za myslitelné i proveditelné. Obtížnější však pro tebe bude porozumět tomu, že pro ně neplatí žádné stupně obtížnosti, což jasně naznačuje, že zázraky nemohou pocházet z tohoto světa, ale odjinud. To je ovšem z pohledu světa celkem nemyslitelné.

4. Snad sis už všiml, že mezi tvými myšlenkami nepanuje žádná rivalita a že ačkoliv mohou být ve vzájemném rozporu, mohou existovat společně. Možná jsi na tuto skutečnost už natolik zvyklý, že tě ani nepřekvapuje. Avšak zároveň jsi také zvyklý považovat některé z nich za důležitější, většší,

lepší, moudřejší, plodnější či hodnotnější než jiné. Taková hierarchie platí pro myšlenky, jež se nacházejí v mysli těch, kdo se domnívají, že žijí odděleně. Neboť některé z nich jsou odrazy nebe, zatímco jiné jsou vyvolány egem, které myslí jen zdánlivě.

5. Výsledkem je nestabilní a proměnlivý systém, jenž je v neustálém pohybu a nikdy ani na okamžik nezůstává v klidu. Bez ustání se přesouvá přes zrcadlo tvé mysli, na kterém odlesky nebe nevydrží déle než malou chvilku, než úplně pohasnou, neboť je zakryje temnota. Světlo nahradí tma v kratičkém okamžiku, a tvou myslí tak ustavičně probíhají pro měnlivé vzorce světla a tmy. Tu trošku přičetnosti a zdraví, jež ti ještě zbývá, udržuje pohromadě pocit řádu, který v nich sám nastoluješ. Avšak už samotný fakt, že dokážeš do chaosu vnést alespoň nějaký řád, dokazuje, že svou podstatou nejsi ego a že v tobě musí být ještě něco více. Neboť ego je chaos, a pokud bys nebyl víc než ego, nebyl by myslitelný vůbec žádný řád. Je tedy pravda, že řád, jež si zavádíš v mysli, omezuje ego, ale zároveň omezuje i tě samotné. Určovat řád totiž znamená hodnotit, a tedy uspořádat podle vlastního úsudku. Jenže tento úkol nenáleží tobě, ale Duchu svatému.

6. Možná ti bude připadat těžké se naučit, že pro uspořádávání svých myšlenek nemáš vůbec žádný důvod. Pomocí této lekce, jíž tě Duch svatý učí tím, že ti předkládá jasné příklady zázraků, ti chce ukázat, že tvůj způsob určování pořadí není správný a že se ti nabízí mnohem lepší způsob. Zázrak totiž dává naprosto stejnou odpověď na každé volání o pomoc, aniž by toto volání jakkoliv hodnotil. Pouze rozpozná a pochopí, čím doopravdy je, a podle toho odpoví; nezabývá se tím, které volání je hlasitější, mohutnější nebo důležitější. Asi se budeš ptát, jak se může po tobě, kdo hodnotit musíš, chtít něco, co nevyžaduje vůbec žádný vlastní úsudek. Odpověď je velmi prostá. Zázraky vyvolává moc Boha, a nikoliv moc tvoje, a zázrak tedy není ničím jiným než důkazem, že moc Boha nosíš v sobě. To je také důvod, proč zázrak dává stejné požehnání všem, kteří se na něm podílejí, i proč se na něm podílejí úplně všichni. Boží moc je totiž bezmezná; a poněvadž je vždy největší možná, dává každému volání vše bez ohledu na to, ze kterých úst vychází. Pro zázraky neexistují žádné stupně obtížnosti. Volat o pomoc znamená pomoc dát.

7. Jediné hodnocení, jež je na místě, je takové, kterým Duch svatý stanovuje dvě kategorie: kategorii lásky a kategorii volání po lásce. Toto rozdělování však nemůže být ponecháno na tobě, neboť jsi příliš zmatení na to, abys buď poznal lásku, nebo věřil, že všechno ostatní je výhradně voláním po ní. Jsi příliš svázán s formou, a nikoliv s obsahem; to, co považuješ za obsah, ve skutečnosti vůbec není obsahem, ale pouze formou, a ničím jiným. A proto neodpovídáš na to, co ti bratr doopravdy dává, ale pouze na to, jakým způsobem jeho nabídku vnímá, a podle toho i posuzuje, tvoje ego.

8. Ego je naprosto neschopné porozumět obsahu a zaujímá k němu zcela nevšimavý postoj. Pro ego platí, že je-li přijatelná forma, musí být přijatelný i obsah; v opačném případě pak zaútočí na formu. Pokud věříš, že rozumíš něčemu z „dynamiky“ ega, pak tě mohu ujistit, že nerozumíš vůbec ničemu, neboť sám od sebe mu porozumět nemůžeš. Zkoumání ega není zkoumáním myslí; ego ve skutečnosti nalézá ve zkoumání sebe sama velké potěšení a zcela schvaluje počinky studentů, kteří ho chtějí „analyzovat“, a tím doložit jeho smysl a důležitost. Ovšem to, co studují, je pouze forma s bezvýznamným obsahem, neboť jejich učitel je naprosto absurdní, ačkoliv se snaží tento fakt pečlivě skrýt za působivě znějícími slovy, jež však dohromady nedávají vůbec žádný smysl.

9. Toto je typická vlastnost úsudků ega. Odděleně vyvolávají zdání platnosti, avšak jakmile je sloučíš, zrodí se z jejich spojení nesouvislý a naprosto chaotický myšlenkový systém. Forma totiž není dostačující na to, aby vytvořila smysl, a skrytý nedostatek obsahu proto znemožňuje vznik soudržného systému. Odloučení tedy zůstává podmínkou, kterou si ego dobrovolně volí, neboť ho nikdo nedokáže sám a bez pomoci zhodnotit takové, jaké doopravdy je. Avšak jestliže se při hledání pravdy spojí dvě či více myslí, ego už nemůže dále úspěšně chránit nedostatečný obsah, protože fakt jednoty jim prozradí, že ego není skutečné ani pravdivé.

10. Vzpomenout si na Boha potají a v samotě není možné, neboť vzpomínka na Něho znamená, že nejsi sám a že jsi ochoten a připraven se na tuto skutečnost rozpomenout. Nezabírej si žádnou myšlenku jen pro sebe, neboť žádná myšlenka, již máš, *není* jen pro tebe. Chceš-li si vzpomenout na svého Otce, dovol Duchu svatému, aby ti uspořádal myšlenky, a dávej výhradně takovou odpověď, kterou ti odpovídá on. Každý hledá lásku, stejně jako ji hledáš i ty, avšak dozví se o tom teprve tehdy, až se k tobě v jejím hledání připojí. Jestliže se do hledání pustíš společně, poneseš si s sebou nesmírně silné světlo, jež ti objasní smysl všeho, co uvidíš. Osamocená cesta je odsouzená k nezdaru, protože je z ní vyloučeno to, co se má nalézt.

11. Když Bůh komunikuje s Duchem svatým v tobě, překládá Duch svatý skrze tebe jeho sdělení tak, abys jim porozuměl. Bůh nemá žádná utajená sdělení; vše, co pochází od Něho, je naprosto otevřené a zcela přístupné všem, neboť to pro všechny také je. Nic nežije v utajení, a proto to, co skrýváš před Duchem svatým, není nic. Každá tvoje vlastní interpretace, na jejímž základě pohlížíš na svého bratra, postrádá jakýkoliv smysl. Dovol Duchu svatému, aby ti ukázal jeho skutečnou podstatu, a aby ti tak dal poznat jeho lásku i volání po lásce. Ani jeho mysl, ani tvoje v sobě neobsahuje víc než tyto dvě kategorie myšlenek.

12. Záznak představuje pochopení a přijetí pravdivosti takového rozdělení. Je-li ve tvém bratru láska, musí ti ji díky její podstatě dát; ale je-li v něm

volání po lásce, musíš ji dát ty, a to díky tvé podstatě. Už dříve jsem říkal, že tento kurz tě naučí se upamatovat na to, čím doopravdy jsi, a vrátit ti tak tvou pravou identitu. Už jsme se také dozvěděli, že tato identita je společná a sdílená. Zázrak se pak stává prostředkem jejího sdílení; pokud dodáš svou identitu tam, kde není poznána, poznáš ji. A sám Bůh, který si přeje navždy zůstat se Svým synem, požehná každému takovému poznání Svého syna veškerou láskou, již k němu chová. Síla Jeho lásky pak nebude chybět ani žádnému zázraku, který vykonáš pro Jeho syna. Mohly by tudíž mezi nimi existovat nějaké stupně obtížnosti?

14.12 XI. Zkouška pravdy

1. Avšak to zásadní, co se musíš naučit, je, že *nevíš*. Vědění je moc, a všechna moc pochází od Boha, a proto jsi ji ty, kdo se ji pokoušíš přisvojit, „ztratil“. Ve skutečnosti jsi o ni nepřišel, ale mezi ni a své povědomí o ní jsi vložil příliš mnoho věcí, takže ji neumíš uplatnit. Vše, co jsi sám sebe naučil, před tebou tvou moc odsouvalo do stále větších hloubek, takže *nevíš*, co tato moc vlastně je ani kde je. Namísto skutečné síly sis utvořil jen její zdání a okázalý projev, jenž je tak žalostný, že tě musí zklamat. Avšak vše, co stojí mezi tebou a mocí Boha v tobě, vzniklo pouze na základě toho, že jsi sám sebe naučil něco, co není pravdivé, a že ses pravdy snažil zbavit.

2. Ochotně tedy přijmi, že toto všechno pro tebe bude uvedeno na pravou míru, a raduj se, že k tomu nebudeš připoután navěky. Sám sebe jsi totiž naučil. Jak uvěznit Božího syna, což je tak nemyslitelná lekce, že by si ji i ti nejbližovější šilenci mohl představovat pouze v nejhlubším spánku. Může se snad Bůh naučit, jak nebýt Bůh? A může se Jeho syn, kterému dal všechnu Svou moc, naučit, jak být bezmocný? Co z toho, co jsi sám sebe naučil, by sis chtěl raději ponechat namísto toho, co doopravdy *máš* a jaký doopravdy jsi?

3. Jednoznání tě učí, jak se navždy osvobodit od toho, co jsi sám sebe v minulosti naučil, a to tím, že ti pouze ukazuje, jaký jsi *nyní*. Učení znamená nejprve se naučit a teprve poté vidět jeho důsledky; učení tedy probíhá v minulosti, ale jeho vliv se projevuje v přítomnosti, jelikož jí dodává takový význam, jež pro tebe má. Tvoje učení však přítomnosti nedodává vůbec žádný smysl. Nic, co ses kdy naučil. Ti nemůže pomoci pochopit přítomnost ani tě naučit, jak se zbavit minulosti, protože tvoje minulost je to, co jsi sám sebe naučil.

Zbav se jí. Nepokoušej se pochopit vůbec žádnou událost, vůbec nikoho a vůbec nic v jejím „světle“, neboť temnota, ve které se snažíš vidět, pouze zakrývá pravdu. Nevěř tomu, že temnota může osvětit tvoje pochopení, neboť pokud do ní vložíš svou důvěru, budeš popírat světlo, a tudíž si myslet,

že temnotu vidíš. Avšak temnotu nelze vidět, jelikož není ničím jiným než okolností, jež vidění znemožňuje.

4. Ty, kdo jsi doposud nepřenesl do světla v sobě všechnu temnotu, kterou jsi sám sebe naučil, můžeš jen stěžít posoudit pravdu a hodnotu tohoto kurzu. Avšak Bůh tě neopustil, a proto ti posílá další lekci, již se za každé dítě světla už naučil ten, komu ji Bůh dal. Tato lekce září Boží slávou, neboť v ní leží Jeho moc, o kterou se radostně a ochotně dělí se Svým synem. Poznej Jeho štěstí, jež je i tvým štěstím, abys toho ovšem dosáhl, musíš pravdě ochotně svěřit všechny své temné lekce a předat jí je z rukou, které jsou otevřené, a tedy připravené přijímat, a nikoliv sevřené v pěst, a tedy připravené brát. Duch svatý, jenž učí světlo, od tebe přijme každou temnou lekci, kterou mu přineseš, protože už ji nechceš. A každou s radostí vymění za zářivou lekci, již se za tebe naučil. Nikdy nevěř, že jakákoliv lekce, kterou ses naučil od někoho jiného než od něho, má nějaký smysl.

5. Abys poznal, že to, co ses naučil. Je pravda, máš k dispozici spolehlivou zkoušku. Pokud jsi zcela osvobozen od jakéhokoliv strachu a pokud všichni, s nimiž se setkáš, sdílejí tvůj naprostý pokoj a mír, můžeš si být jist, že ses naučil Boží lekci, a nikoliv svou vlastní. Jestliže však jednu z podmínek nesplníš, je to známkou toho, že ti v mysli stále přetrvávají temné lekce, které ubližují a překážejí ti i všem kolem tebe. Nepřítomnost naprostého pokoje znamená pouze jediné: domníváš se, že si pro Božího syna nepřeješ totéž, co si pro něho přeje jeho Otec. Toto je totiž cílem každé temné lekce, ať už na sebe bere jakoukoliv podobu. Avšak každá zářivá lekce, již Duch svatý nahradí všechny tvoje temné lekce, tě učí, že tvoje vůle je stejná jako vůle Otce a Jeho syna.

6. Nezapývej se tím, jak by ses mohl naučit lekci, jež je zcela odlišná od všeho, co jsi naučil sám sebe. Jak bys to mohl vědět? Tvoje úloha je velmi prostá: musíš pouze pochopit a uznat, že nechceš nic z toho, co ses naučil. Požádej o jiného učitele a neuplatňuj své zkušenosti, abys potvrdil to, co ses naučil. Pokud budeš cítit, že je ohrožen nebo jakkoliv narušen tvůj pokoj, řekni si:

Neznám pravý význam ničeho, včetně tohoto, a proto nevím, jak správně reagovat. Nebudu používat to, co jsem sám sebe naučil v minulosti, jako světlo, které by mě mělo nyní vést.

Tím, že odmítneš učit sám sebe něco, co neznáš, k tobě promluví průvodce, jež ti přidělil Bůh, a v okamžiku, kdy své minulé učení opustíš a nabídneš mu ho, zaujme ve tvém vědomí své právoplatné místo.

7. Nemůžeš být svým vlastním průvodcem k zázrakům, neboť jsi to byl ty, kdo jsi z nich udělal naprostou nutnost. Avšak právě kvůli tomu, že jsi to byl ty, ti byl dán nástroj, na který se můžeš zcela spolehnout. Boží syn nemůže

mít žádné potřeby, jež by jeho Otec neuspokojil; aby mu vyhověl, stačí Mu sebemenší ochota se s nimi na Něho obrátit. K tomu však nemůže Svého syna nutit, neboť tím by přestal být sám sebou. Aby Bůh ztratil Svou totožnost, je ovšem zcela nemožné, neboť tak bys o svou identitu přišel i ty. Jelikož je tvoje, nemůže se Bůh změnit, protože tvoje identita je neměnná. Zázrak dokládá Jeho neměnnost tím, že vidí Jeho syna takového, jaký vždy byl, a nikoliv takového, jakého sám sebe udělal. Zázrak přináší důsledky, které může přinést pouze nevinnost, a proto potvrzuje skutečnost, že nevinnost musí existovat.

8. Jak by sis dokázal ty, kdo jsi tak pevně připoután k pocitu viny a odhodlání v jeho zajetí setrvat, prokázat svou vlastní nevinnost? To je zhora nemožné; avšak tuto nemožnost musíš být ochoten připustit, neboť jen kvůli tomu, že se domníváš, že si sám můžeš řídit malou část života nebo zvládat jeho určité aspekty, omezuješ vedení Ducha svatého. Tím mu však přisuzuješ imaginární nespolehlivost, již pak využíváš jako výmluvu pro to, abys před ním zatajoval určité temné lekce. Takovýmto omezováním vedení namísto jeho přijetí se však zbavuješ možnosti spolehnout se na zázraky jako na prostředky, které za tebe vyřeší všechny tvoje problémy.

9. Domníváš se, že by tě Duch svatý připravil o to, co chce, abys dával? Nemáš žádné problémy, jež by nedokázal vyřešit tím, že ti nabídne zázrak. Zázraky jsou pro tebe. A každá obava, bolest nebo soužení, které máš, už byly odstraněny. Vynesl je na světlo, přejal je od tebe a uznal, že nikdy nebyly. Neexistují žádné temné lekce, jež by pro tebe už předem nerozjasnil, a lekce, které jsi sám sebe učil, už uvedl na pravou míru. V jeho myslí vůbec neexistují, neboť ho nespazuje minulost, a proto nespazuje ani tebe. Čas nechápe tak, jak ho chápeš ty; s každým zázrakem, jež ti dává, napravuje tvůj nesprávný způsob chápání času tak, aby odpovídal jeho vlastnímu pojetí.

10. Tebe, koho vysvobodil z minulosti, chce naučit, že jsi z ní vysvobozen. Nechce nic jiného, než abys jeho výsledky přijal za své, neboť to, co udělal, udělal pro tebe, a proto *jsou* tvoje. Osvobodil tě od toho, co jsi sám vytvořil. Můžeš ho sice popírat, ale zároveň si můžeš být jist, že žádná žádost, se kterou se na něho obrátíš, nezůstane nevyšlyšena. Namísto tvých darů dává vždy své vlastní; touží po tom, aby se ti jeho učení usadilo v mysli tak pevně, aby v místě, jež svou přítomností učinil svatým, nepřebývala ani jediná temná lekce viny. Děkujeme tedy Bohu za to, že ho máš ve svém nitru a že působí skrze tebe. Všechno jeho dílo je tvoje. S každým zázrakem, který mu dovolíš skrze tebe vykonat, ti další dává.

11. Boží syn zůstane navždy nerozdělitelný; a jelikož jsme v Bohu jako jeden, jako jeden se v Něm i učíme. Boží učitel je podobný svému Stvořiteli stejně jako Jeho syn, a skrze Svého učitele projevuje Bůh Svou jednotu i

jednotu Svého syna. Naslouchej v tichosti a nezvyšuj na něho hlas. Neboť učí zázrak jednoty a před jeho lekcí mizí veškeré rozdělení. Budeš-li tedy na tomto světě *učit* jako on, vzpomeneš si, že jsi vždy *tvořil* jako tvůj Otec. Zázrak stvoření nikdy nezanikl, jelikož v sobě nese svaté znamení věčnosti. Taková je Boží vůle pro všechna stvoření a všechna stvoření se k Jeho vůli připojují.

12. Ti, kdo nikdy nepouštějí ze zřetele, že nic nevědí, a kdo jsou ochotni se všechno naučit, se to i naučí. Kdykoliv však začnou více důvěřovat sami sobě, učení znemožní. Tím, že si myslí, že už vědí, totiž ničí svou motivaci k učení. Nedomnívej se tedy, že vůbec něčemu rozumíš, dokud nesložíš zkoušku naprostého pokoje, neboť pokoj a pochopení krácejí vždy bok po boku a nikdy nemohou existovat jedno bez druhého. Každé z nich v sobě nese i to druhé, protože podle Božího zákona nejsou oddělené. Jsou si vzájemně příčinou a následkem, a proto tam, kde chybí jedno, nemůže být druhé.

13. Naučit se mohou pouze ti, kdo připouštějí, že nemohou vědět, dokud sami na sobě nepoznají výsledky, jež jim přinese pochopení. Díky tomu si totiž uvědomíš, že nechteš nic jiného než pokoj. Kdykoliv si tedy budeš myslet, že víš, pokoj se ti vzdálí, protože svou nesprávnou myšlenkou opouštíš učitele pokoje. Kdykoliv však bezvýhradně uznáš, že nevíš, pokoj se k tobě vrátí, jelikož svým uznáním se vzdáš ega, a to ve prospěch učitele pokoje, kterého tudíž pozveš, aby ti pokoj přinesl zpět. Na ego se neobracej vůbec s ničím; to je to jediné, co musíš udělat. Duch svatý pak sám o sobě prostoupí každou mysl, jež mu tak v sobě udělala místo.

14. Jestliže chceš pokoj, musíš se zřítci učitele útoku. Učitel pokoje tě nikdy neopustí; ty sice můžeš opustit jeho, ale on ti nikdy neoplatí stejnou mincí, neboť jeho naprostá důvěra v tebe představuje jeho pochopení. Je stejně pevná jako důvěra, kterou má ve svého Stvořitele, a ví, že důvěra v jeho Stvořitele v sobě musí obsahovat i důvěru v Jeho stvoření. V této soudržnosti leží Jeho svatost, již nemůže opustit, neboť opustit ji není Boží vůle. Vždy má na paměti tvou dokonalost a dar pokoje dává každému, kdo si uvědomuje, že pokoj potřebuje, a kdo ho také dostane. Uvolni místo pokoji, a přijde. Neboť pochopení, ze kterého musí vzejít pokoj, máš v sobě.

15. Síla Boha, z níž pramení jak pokoj, tak pochopení, je tvoje stejně jako Jeho. Domníváš se, že Ho neznáš, ale jen proto, že poznat Ho v osamocení není možné. Avšak jakmile pohlédneš na všechno velké dílo, které skrze tebe vykonává, budeš nezlomně přesvědčen, že jsi je vykonal ty skrze Něho. Nelze přece popírat zdroj účinků, jež jsou tak mocné, že nemohou pocházet od tebe. Jakmile Mu ve svém nitru uvolníš místo, zjistíš, že tě naplní taková síla, že nic nebude moci zvítězit nad tvým pokojem. A toto bude zkouška, na jejímž základě poznáš, že jsi pochopil.

15. KAPITOLA: Svatý okamžik

15.1 I. Dva způsoby použití času

1. Dokážeš si představit, jaké to je nemít vůbec žádné starosti, trápení ani obavy, ale neustále být naprosto klidný a pokojný? A právě k tomu je určen čas: naučit se v jeho průběhu pouze toto a nic jiného. Boží učitel nemůže být spokojen se svým učením, dokud nebude představovat to *jediné*, co se učíš. Své poslání učitele splní teprve tehdy, až se z tebe stane natolik důsledný žák, že se budeš učit pouze od něho. A jakmile k tomu dojde, nebudeš už potřebovat žádného učitele ani čas, který slouží k tomu, aby ses v jeho průběhu učil.

2. Jednou z příčin, jež by mohla být zodpovědná za tvou zdánlivou nechuť k učení, je domněnka, že naučit se vyžaduje čas, a že výsledky učení Ducha svatého se tedy dostaví až v daleké budoucnosti. To však není pravda, neboť Duch svatý využívá čas svým vlastním způsobem a není jím nijak svázán. Čas je v učení jeho přítelem; na rozdíl od tebe ho čas vůbec neoslabuje. Za veškerou ztrátu, kterou čas zdánlivě přináší, stojí pouze tvoje ztotožnění s egem, jež ho využívá na podporu své víry v ničení. Ego – stejně jako Duch svatý – používá čas k tomu, aby tě přesvědčilo o nevyhnutelnosti cíle a konce učení. Pro ego je ovšem cílem smrt, která však zároveň představuje jeho vlastní konec, zatímco cílem Ducha svatého je život, jenž žádný konec nemá.

3. Ego je spojencem času, ale nikoliv jeho přítelem, neboť je stejně nedůvěřivé ke smrti, jako je nedůvěřivé k životu, a to, co pro tebe chce, samo nedokáže snést. Chce, abys byl mrtvý ty, ale ne ono.

Výsledkem takovéhoho prazvláštního náboženství tedy musí být přesvědčení, že tě může pronásledovat i po smrti. S ohledem na svou touhu nedopřát ti pokoj ani po smrti ti tedy nabízí nesmrtelnost v pekle. Hovoří k tobě o nebi, ale ujišťuje tě, že nebe pro tebe není. Jak by také mohl provinilci doufat v nebe?

4. Ti, kdo se identifikují s egem, nemohou víře v peklo uniknout; mají s ním spojeny všechny své noční můry i obavy. Ego učí, že peklo je v budoucnosti, neboť přesně tam míří veškeré jeho učení. Jeho cílem je tedy peklo. Přestože si však klade za cíl smrt a zánik jako konec, nevěří mu. Cíl smrti, kterou si pro tebe toužebně přeje, ho neuspokojuje.

Nikdo, kdo se řídí učením ega, nemůže nemít strach ze smrti. Pokud by však smrt byla považována pouze za konec utrpení, naháněla by strach? Na tento zvláštní paradox jsme v myšlenkovém systému ega narazili už dříve, ale nikdy nebyl tak zřejmý jako v tomto případě. Aby si totiž udrželo tvou oddanost a poslušnost, musí budit dojem, že tě před strachem brání. Ovšem

v zájmu zachování své existence ho v tobě paradoxně musí zároveň vyvolávat. Ego tedy usiluje – až příliš často úspěšně – o obojí, a to pomocí oddělování, jež spojuje a udržuje pohromadě oba protichůdné cíle tak, aby se zdály být v souladu. Ego tudíž učí následující: smrt je konec, pokud doufáš v nebe. Avšak jelikož ty a ego nemůžete být rozdělení a jelikož ego si nedokáže představit svou vlastní smrt, bude tě pronásledovat neustále, protože vina je věčná. Takovýmto způsobem chápe ego nesmrtelnost a právě toto její pojetí podporuje svým přístupem k času.

5. Ego učí, že nebe je teď a tady, protože budoucnost je peklo. I přestože jsou jeho útoky tak kruté, že se jimi pokouší vzít život někomu, kdo si myslí, že neexistuje jiný hlas než hlas ega, o peklu hovoří dokonce i k němu. Říká mu totiž, že na tomto světě je nejen nebe, ale i peklo, a vyzývá ho, aby se z pekla posunul do zapomnění. Jediný čas, na který ego vůbec komu dovoluje pohlédnout v klidu, je minulost, jejíž jediná hodnota však spočívá v tom, že už není.

6. Jak bezútěšný a zoufalý je způsob, jakým ego využívá čas! A jakou hrůzu nahání! Neboť v jeho fanatickém přesvědčení, že minulost a budoucnost jsou totéž, se pro pokoj skrývá mnohem zákeřnější hrozba. Ego totiž svou nejvyšší hrozbu nedává otevřeně najevo, protože tím by poskytlo svým vyznavačům naději, že ještě mohou uniknout.

Avšak přesvědčení o vině musí vést k víře v peklo, a také vždy vede. Jediný způsob, jímž ego umožňuje prožít strach z pekla, je přenést peklo sem, ale vždy jen jako předzvěst budoucnosti. Neboť nikdo, kdo se domnívá, že si zasluhuje peklo, nemůže věřit, že trest skončí pokojem.

7. Duch svatý však učí toto: žádné peklo neexistuje. Peklo je pouze to, co ego udělalo z přítomnosti. Víra v peklo ti znemožňuje pochopit přítomnost, protože se jí bojíš. Duch svatý tě však vede k nebi stejně vytrvale, jako tě ego směřuje do pekla. Duch svatý, který zná pouze přítomnost, ji totiž využívá k odstranění strachu, jenž ega slouží k tomu, aby přítomnost zbavilo jakéhokoliv smyslu. Způsob, jakým ego používá čas, tedy neposkytuje žádnou možnost úniku ze strachu, protože podle jeho učení není čas ničím jiným než učebním prostředkem, jehož pomocí znásobuje vinu do té míry, až se navždy stane všeobsahující a všeobecnou odplatou.

8. To všechno však Duch svatý uvádí na pravou míru, a to *nyní*. Strach nelze mít z přítomnosti, ale pouze z minulosti a budoucnosti, které ale neexistují. V přítomnosti neexistuje žádný strach, neboť každý její okamžik je zřetelně oddělený od minulosti, jež žádným svým stínem nezasahuje do budoucnosti. Každý okamžik je čisté a neposkvřené zrození, při kterém se Boží syn vynořuje z minulosti do přítomnosti. A přítomnost se navždy rozrůstá. Je tak krásná, čistá a prostá vši viny, že neobsahuje nic jiného než štěstí. Nejsou v ní žádné vzpomínky na temnotu, ale pouze nesmrtelnost a radost.

9. Lekce Ducha svatého nezabere žádný čas, protože co je čas bez minulosti a budoucnosti? Čas byl zapotřebí k tomu, abys byl sveden na špatnou cestu, ale abys byl tím, kým doopravdy jsi, k tomu žádný čas zapotřebí není. Přikloň se ke způsobu, jakým čas využívá Duch svatý, a začni ho uplatňovat jako učební pomůcku ke štěstí a pokoji. Uchop tento okamžik, nyní, a považuj ho za to jediné, čím čas může být. V něm tě nemůže dostihnout nic z minulosti a právě v něm jsi zcela zproštěn a osvobozen od odsouzení. V tomto svatém okamžiku, v němž se znovu zrodila svatost, půjdeš dál v čase beze strachu a bez jakéhokoliv pocitu, že se v jeho průběhu měníš.

10. Čas je beze změny nepředstavitelný, ale svatost se nemění. Nauč se díky tomuto okamžiku víc, než jen že peklo neexistuje; je totiž očišťující a leží v něm nebe, které se nemění, protože zrození do svaté přítomnosti představuje vysvobození ze změny. Změna je pouhá iluze, již se snaží vyučovat ti, kdo nedokážou sami sebe vidět bez viny. V nebi neexistuje žádná změna, protože žádná změna neexistuje v Bohu. V tomto svatém okamžiku, ve kterém sám sebe vidíš prozářeného svobodou, si vzpomeneš na Boha. Neboť vzpomínka na Něho leží ve vzpomínce na svobodu.

11. Pokud budeš v pokušení se cítit sklesle, protože budeš přemýšlet, jak dlouho ti potrvá, než své myšlení tak radikálně změníš, polož si tuto otázku: „Jak dlouhý je okamžik?“ Nemohl bys snad dát Duchu svatému tak krátkou chvíli na to, aby ti přinesl spásu? Víc nežádá, protože víc nepotřebuje. K tomu, aby využil tento nepatrný okamžik a dal ti celé nebe, potřebuje mnohem kratší dobu, než kterou ty potřebuješ k tomu, aby ses naučil být ochoten mu tak málo dát. A výměnou za tento okamžik je připraven ti dát vzpomínku na věčnost.

12. Tento svatý okamžik nikdy nedáš Duchu svatému ve prospěch svého osvobození, dokud nebudeš ochoten ho dát svým bratrům v zájmu *jejich* osvobození, protože okamžik svatosti je společný, a nemůže tedy být jen tvůj. Kdykoliv budeš v pokušení zaútočit na svého bratra, si tudíž pamatuj, že jeho okamžik vysvobození je i tvým okamžikem vysvobození. Okamžiky osvobození jsou záznaky, jež dáváš, a tím také dostáváš. Dosvědčují tvou ochotu a připravenost být osvobozen a nabídnout čas Duchu svatému, aby ho využil způsobem, který je mu vlastní.

13. Jak dlouhý je okamžik? Pro tvého bratra je stejně krátký jako pro tebe. Nauč se dávat tento požehnaný okamžik svobody všem, kdo jsou zotročeni časem, a udělej tak za ně z času jejich přítele. Duch svatý ti dává jejich požehnaný okamžik tím, že jim ho dáváš ty; jakmile jim ho dáš, dá ho Duch svatý i tobě. Nebuď neochotný dávat to, co od něho chceš dostat, neboť dáváním se s ním spojuješ. V křišťálově čistém osvobození, jež dáváš, spočívá tvoje okamžitě vysvobození z viny, neboť pokud dáváš svatost, sám musíš být svatý.

14. Čas bude tvůj přítel, jestliže ho předáš Duchu svatému, aby ho využil tak, jak dokáže. K tomu, aby ti vrátil veškerou Boží sílu, potřebuje jen velmi málo. Duch svatý, který za tebe překračuje čas, rozumí, k čemu čas je. Svatost neleží v čase, ale ve věčnosti, v níž nikdy nenastal ani jediný okamžik, kdy by Boží syn ztratil svou čistotu. Jeho neměnný stav leží mimo hranice času, jelikož jeho čistota navždy zůstává mimo hranice útoku i proměnlivosti. Čas je v jeho svatosti nehybný a neměnný, a proto přestává být časem. Jelikož je totiž sevřený v jediném okamžiku věčné neporušitelnosti Božího stvoření, přeměňuje se na věčnost. Dávej tedy tento věčný okamžik, aby ti v jeho záři naprostého osvobození mohla být připomenuta věčnost. Předávej zážrak svatého okamžiku skrze Ducha svatého a dovol mu, aby ho on dal tobě.

15.2 II. Konec pochybností

1. K jednoznání sice dochází v čase, ale není určeno *pro* čas. Jelikož je totiž v tobě, je věčné, a to, co obsahuje vzpomínku na Boha, nemůže být svázáno časem. Časem tedy nejsi svázán ani ty, neboť pokud nespoutává Boha, nemůže spoutávat ani tebe. Okamžik, který dáš Duchu svatému, je tvým jménem předán Bohu, a proto se v Něm v tomto okamžiku probudíš. V požehnaném okamžiku se osvobodíš od všeho, co ses naučil v minulosti, a Duch svatý ti na oplátku za to vzápětí nabídne celou lekci pokoje. Jak dlouho pak může trvat, než se ji naučíš, pokud byly odstraněny všechny překážky, jež ti bránily v cestě k jejímu pochopení? Pravda existuje mimo čas do takové míry, že se všechna odehrává najednou. Neboť jelikož byla stvořena jako jednotná, není její jednota na čase ani trochu závislá.

2. Z času neměj strach a neboj se okamžiku svatosti, který veškerý strach odstraní. Okamžik pokoje je totiž věčný právě proto, že v něm žádný strach není. Jelikož je lekcí, již ti dává Bůh, přijde skrze učitele, kterého ustanovil, aby přeměnil čas na věčnost. Požehnaný je Boží učitel, jenž s radostí učí svatého Božího syna o jeho svatosti. Jeho radost však není obsažena v čase a jeho učení je určeno tobě, protože jeho radost je i tvou radostí. Prostřednictvím Ducha svatého stojíš u Božího oltáře, kde Bůh láskyplně přeměňuje peklo v nebe. Neboť pouze nebe je místem, na kterém tě Bůh chce mít.

3. Jak dlouho může trvat, než se dostaneš tam, kde tě chce Bůh mít? Vždyť jsi tam, kde jsi vždy byl i budeš; vše, co máš, máš navždy. Požehnaný okamžik se rozšiřuje tak, aby do sebe zahrnul čas, stejně jako se sám Bůh rozšiřuje tak, aby do sebe zahrnul tebe. Ty, kdo jsi vynaložil dny, hodiny, a dokonce i celé roky na to, abys připoutal své bratry ke svému egu ve snaze ho podporovat a obhajovat jeho slabost, nechápeš, co je pravým zdrojem

síly. V tomto svatém okamžiku osvobodíš všechny své bratry a odmítneš už dále podporovat jak jejich, tak i svou vlastní slabost.

4. Neuvědomuješ si, nakolik zneužíváš své bratry tím, že v nich vidíš zdroj podpory ega. V konečném důsledku je tedy ze svého pohledu považuješ za svědky existence ega, čímž ti zdánlivě poskytují důvod, aby ses ho nevzdával. Avšak i přes tvou mylnou domněnku jsou mnohem silnějšími a přesvědčivějšími svědky Ducha svatého, již podporují *jeho* sílu. Zda budou důkazem ega, nebo Ducha svatého ve tvém nitru, tedy zcela závisí na tvém rozhodnutí; to, ke které variantě ses přiklonil, pak poznáš z jejich reakcí. Božího syna, jenž byl osvobozen skrze Ducha svatého v jeho bratru, nelze nepoznat ani popírat. Pokud v tobě stále přetrvává určitá nejistota, znamená to, že jsi mu nepřinesl *úplné* osvobození, a tedy že jsi Duchu svatému nedal ani jediný okamžik *úplně*. Protože kdybys dal, s jistotou bys to věděl. Nemohl bys o tom pochybovat, jelikož jeho svědek by o něm vypovídal tak jasně a zřetelně, že bys ho slyšel i pochopil. Do té doby však, než uslyšíš jediného svědka, kterému jsi skrze Ducha svatého přinesl úplné vysvobození, budeš pochybovat. Pak už ale pochybovat nebudeš.

5. Svatý okamžik jsi doposud neprožil; ale určitě ho prožiješ, a až se tak stane, poznáš to s naprostou jistotou. Žádný Boží dar totiž nemůžeš poznat jinak než s naprostou jistotou. Zatím si můžeš zkoušet, jak svatý okamžik působí, a mnohé se tak o něm dozvědět. Avšak jeho zářivý a jiskřivý jas, jenž tě doslova oslepí tak, že neuvidíš tento svět, nemůžeš ničím nahradit. Bude tu pro tebe, v jediném okamžiku, úplný, dokonalý a bez výhrad darovaný.

6. Neotálej a hned teď si začni procvičovat svou malou úlohu, kterou hraješ při vyčleňování svatého okamžiku. Současně s tím, jak budeš postupovat, budeš dostávat velmi konkrétní pokyny. Naučit se vyčlenit tuto jedinou vteřinu a prožívat ji jako věčnou, znamená začít vnímat sám sebe jako nevyčleněné. Neměj obavy, že by se ti nedostalo pomoci, protože Boží učitel a jeho lekce ti budou dodávat sílu. Jediné, co tě při tomto cvičení opustí, bude tvoje slabost, neboť si jeho prostřednictvím budeš procvičovat Boží sílu, již máš v sobě. Jakmile ji uplatníš jen v jednom jediném okamžiku, už nikdy se jí nezřekneš. Kdo by se také mohl zřící přítomnosti toho, čemu se s vděčností a radostí klaní vesmír? Vždyť před uznáním vesmíru, který je svědkem této přítomnosti, nemohou obstát žádné tvoje pochybnosti.

15.3 III. Malost versus velikost

1. Nespokoj se s malostí, ale pochop, co malost je a proč tě nikdy nemůže uspokojit. Malost je dar, jež dáváš sám sobě a který také přijímáš, a to namísto velikosti. Na tomto světě je všechno malé, protože byl utvořen z malosti na základě pokřiveného přesvědčení, že malost tě dokáže uspokojit.

Kdykoliv na tomto světě o něco usiluješ v pevném přesvědčení, že ti to přinese pokoj, znevažuješ sám sebe a zakrýváš si oči páskou, takže nevidíš slávu. Malost a sláva představují možnosti, z nichž si můžeš sám vybrat podle toho, o kterou z nich usiluješ, a kterou si pak vždy zvolíš na úkor té druhé.

2. Při svém rozhodování si však neuvědomuješ, že každá tvoje volba poukazuje na to, jak hodnotíš sám sebe. Vybereš-li si malost, pokoje nikdy nedosáhneš, neboť svou volbou vyjadřuješ, že ho nejsi hoden. A cokoliv jiného, o co budeš namísto něho usilovat, bude příliš nuzným darem na to, aby tě uspokojil. Je nezbytné, abys přijal fakt – a přijal ho ochotně – že neexistuje žádná podoba malosti, jež by ti kdy mohla přinést uspokojení. Samozřejmě si jich můžeš vyzkoušet, kolik chceš, ale jediné, čeho tím docílíš, je, že budeš oddalovat svůj návrat domů. Neboť uspokojení nalezneš pouze ve velikosti, která je tvým opravdovým domovem.

Zavazuje tě jedna důležitá povinnost, již se musíš naučit mít neustále na paměti. Zpočátku ti možná bude připadat těžké si tuto lekci osvojit, ale jakmile si uvědomíš, že je pravdivá a že není ničím jiným než projevem úcty k tvé síle, naučíš se ji milovat. Ty, kdo jsi hledal, a našel malost, si pamatuj, že každé rozhodnutí, které uděláš, vychází z toho, co si myslíš, že jsi, a představuje hodnotu, již sám sobě přisuzuješ. Jestliže tedy budeš věřit, že se můžeš spokojit s málem, budeš sám sebe omezovat, a tím nikdy spokojenosti nedosáhneš. Neboť tvoje úloha není malá, a teprve tehdy, až ji poznáš a splníš, budeš se moci od malosti osvobodit.

3. O tom, co je tvou úlohou, není žádných pochyb, protože ji zná Duch svatý. Nelze pochybovat ani o její velikosti, jelikož ta k tobě skrze něho přichází ze zdroje vší velikosti. Nemusíš o ni usilovat, protože ji už máš, ale veškeré tvoje úsilí musí být namířeno proti malosti, neboť k tomu, abys na tomto světě dokázal ochránit svou velikost, je zapotřebí nesmírné ostražitosti. Být si ve světě malosti zcela vědom své velikosti je úkol, který nedokáže vykonat nikdo malý. A přesto se od tebe vyžaduje, a to na počest tvé velikosti, a nikoliv malosti. Avšak nevyžaduje se, abys ho vykonal pouze sám; za každým tvým počinem, jež vykonáš v zájmu drahého Božího syna, bude stát síla Boha. Jakmile tedy budeš usilovat o malost, budeš si odpírat Jeho sílu. Bůh si nepřeje, aby se Jeho syn spokojil s něčím méně než se vším, neboť není spokojen bez Svého syna, který tudíž nemůže být spokojen s něčím menším než s tím, co mu dal jeho Otec.

4. Už dříve jsem se tě ptal, zda bys chtěl být zcela závislý na egu, nebo raději hostit Boha. Dovol, aby ti tuto otázku položil Duch svatý pokaždé, když se rozhoduješ. Neboť každé rozhodnutí, jež učiníš, je odpovědí právě na tuto otázku, a v souladu s ní ti přináší buď smutek, nebo radost. Když ti Bůh dal při tvém stvoření Sám sebe, ustanovil tě Svým věčným hostitelem. Neo-

dešel od tebe, a ani ty jsi Ho neopustil. Žádný z tvých pokusů popírat Jeho velikost a udělat z Jeho syna rukojmí ega nemůže znevážit toho, koho Bůh spojil se Sebou. Každé rozhodnutí, které učiníš, je buď volbou nebe, nebo pekla a přinese ti poznání toho, co sis vybral.

5. Duch svatý dokáže uchovat tvou velikost, oproštěnou od jakékoliv malosti, v dokonalém bezpečí tvé mysli a uchrání ti před každým malým darem, jež se ti snaží nabídnout svět malosti. Aby to však dokázal, nemůžeš si přát něco jiného než on, ale musíš se skrze něho rozhodnout pro Boha.

Neboť malost i přesvědčení, že ti malost může přinést uspokojení, jsou volby, kterými rozhoduješ sám o sobě. Boží síla a sláva, jež máš ve svém nitru, jsou určeny všem, kteří se stejně jako ty považují za malé a věří, že malost lze nafouknout do pocitu velikosti, jenž je může uspokojit. Malost ani nedávej, ani nepřijímej; hostitel Boha totiž patří veškerá úcta. Tvoje malost tě klame, ale tvoje velikost pochází od Boha, který přebývá v tobě a v němž přebýváš ty. Ve jménu Krista, věčného hostitele svého Otce, tedy nikomu neublížuj malostí.

6. V tomto období [Vánoce], které je oslavou příchodu svatosti do tohoto světa, se spoj se mnou, jenž jsem se za tebe rozhodl pro svatost. Naším společným úkolem je navrátit hostiteli, kterého si pro sebe určil sám Bůh, vědomí velikosti. Dávat Boží dar přesahuje schopnosti malosti, ale nikoliv schopnosti tvoje, neboť Bůh chce dávat Sám sebe skrze tebe, od tebe se dostane ke každému a přes něho pak i ke všem stvořením Svého syna, aniž by tě však opustil. Daleko mimo tvůj malý svět, ale přesto stále v tobě se navěky rozšiřuje a veškeré Svě rozšíření přenáší i na tebe jako na Svého hostitele.

7. Dá se snad hovořit o nějaké oběti, pokud opustíš malost a přestaneš se jen tak bezcílně potulovat? Uvědomit si slávu přece není žádná oběť, již však je přijmout cokoliv menšího. Poznej, že musíš být hoden prince pokoje, který se v tobě zrodil na počest Boha, jehož jsi hostiteli. Pravý význam lásky neznáš, jelikož ses jí snažil koupit za malé dary, a proto sis jí cenil příliš málo na to, abys mohl pochopit její velikost. Láska však není malá a přebývá v tobě právě proto, že jsi Božími hostiteli. A před velikostí, jež tedy v tobě žije, se musí nízká cena, kterou si přisuzuješ, i všechny tvoje malé dary, jež dáváš, rozplynout do nicoty.

8. Svaté Boží dítě, kdy konečně poznáš, že pouze svatost ti může přinést uspokojení a pokoj? Pamatuj si, že se neučíš sám pro sebe, stejně jako jsem se sám pro sebe neučil ani já. A právě proto, že jsem se učil pro tebe, se můžeš učit ty ode mě. Nechci nic jiného než tě naučit, co je tvoje, abychom pak společně mohli nahradit povrchní malost, která připoutává Božího hostitele k vině a slabosti, radostným povědomím o slávě, již má ve svém nitru. Díky mému zrození v tobě si uvědomíš svou velikost. Přivítej mě u

oltáře svatosti, kde svatost přebývá v naprostém pokoji. Mé království není z tohoto světa, protože je v tobě; a ty pocházíš ze svého Otce. Spojme se a společně vzdějme čest tobě, kdo musíš navždy zůstat nade vší malostí.

9. Rozhodni se stejně jako já, který jsem se rozhodl zůstat s tebou. Přeji si totéž, co si přeje i můj Otec, protože vím, že Jeho vůle je stálá a navěky v souladu sama se sebou. Nic jiného než Boží vůle tě neuspokojí. Nesmiřuj se tedy s ničím menším a pamatuj si, že vše, co jsem se naučil, je tvoje. To, co miluje můj Otec, miluji stejně jako On, a stejně jako On to nemohu přijímat jinak než takové, jaké to doopravdy je. Totéž pak platí i pro tebe; až se naučíš přijímat sám sebe takové, jaký ve skutečnosti jsi, nebudeš si už dále vytvářet dary, jež si budeš dávat, neboť budeš vědět, že jsi úplný, nic nepotřebuješ a nedokážeš nic přijmout jen sám pro sebe. Naopak: budeš radostně dávat, protože jsi dostal. Hostitel Boha nemusí nic hledat, aby našel.

10. Pokud s bezvýhradnou ochotou dovolíš, aby se spása odehrála podle plánu Boha, a vzdáš se všech pokusů si ji uzmut sám pro sebe, bude ti dána. Nemysli si však, že Boží plán můžeš nahradit svým plánem; raději se do Jeho plánu spolu se mnou zapoj, abychom mohli tím, že budeme společně hlásat, že Boží syn je Jeho hostitelem, osvobodit všechny, kdo jsou uvězněni. Neumožníme tak nikomu, aby zapomněl to, na co se chceš upamatovat i ty. A právě tímto způsobem se na to upamatuješ.

11. V každém podněcuj pouze vzpomínku na Boha a na nebe, které má v sobě. Neboť místo, kde budeš chtít mít svého bratra, bude zároveň místem, o němž se budeš domnívat, že v něm jsi i ty. Nevěnuj tedy pozornost jeho naléhavé žádosti o peklo a malost, ale pouze jeho volání po nebi a velikosti. Nezapomínej, že jeho prosba je i tvou prosbou, a vyslyš ho společně se mnou. Síla a moc Boha jsou navždy na straně Jeho hostitele, protože jediné, co ochraňuje, je pokoj, ve kterém Sám přebývá. Nepokládej Mu na Jeho svatý oltář malost, neboť ten vystupuje nad hvězdy a sahá až k nebi právě zásluhou darů, jež jsou mu přinášeny.

15.4 IV. Procvičování svatého okamžiku

1. Cíle tohoto kurzu je možné dosáhnout okamžitě, pokud ovšem nebudeš věřit, že to, co si přeje Bůh, vyžaduje čas. Toto přesvědčení by pouze znamenalo, že chceš oddalovat poznání, jaká je Jeho vůle. Svatý okamžik je tento stejně jako každý jiný; pro tebe jím bude ten, který budeš chtít, a ten, jež jako svatý chtít nebudeš, jen promarníš. Záleží výhradně na tobě, pro který okamžik se rozhodneš; ale neoddaluj ho, protože v záživé pohotovosti čeká na tvoje přijetí na místě, jež je mimo minulost i budoucnost, v nichž ho nenajdeš. Avšak uvědomit si ho můžeš teprve tehdy, až ho budeš opravdu chtít, neboť v sobě skrývá úplné osvobození od malosti.

2. Své procvičování tedy musíš založit na ochotě vzdát se veškeré malosti. Okamžik, ve kterém si uvědomíš svou velikost, je tak daleko, jaká vzdálenost tě dělí od touhy po něm. Dokud si ho nebudeš přát, budeš se od něho vzdalovat natolik, nakolik silná bude tvoje touha po malosti, zatímco čím více ho budeš chtít, tím blíže se k němu dostaneš. Nenechej se ovládat mylnou domněnkou, že ke spáse můžeš dojít svou vlastní cestou, ale naopak se vzdej každého plánu, který sis pro dosažení spásy sám vymyslel, a vyměň jej za plán Boha. Jsi totiž součástí Jeho vůle a pouze Jeho vůle ti přinese pokoj, neboť pokoj pochází výhradně od Boha, a od nikoho jiného.

3. *Před* Bohem stůj v pokoře, ale v Něm buď velký. Nepřikládej žádnému plánu ega větší cenu než Božímu plánu, jelikož tím bys v Jeho plánu nechával prázdné své místo, jež bys však vyplnil, pokud by ses do něj společně se mnou zapojil. Žádám tě, abys splnil svůj svatý úkol v plánu, který dal Bůh světu, aby ho vysvobodil z malosti. Bůh chce, aby Jeho hostitel přebýval v úplné svobodě, a proto budeš-li se oddaně řídit jiným plánem než Jeho, snížíš ve své vlastní mysli hodnotu Jeho vůle. Avšak právě tvoje mysl je tím, kdo je Jeho hostitelem.

4. Chtěl bys poznat, jak dokonalý a neposkvrněný je svatý oltář, na nějž tvůj Otec umístil sám sebe? K tomuto poznání dojdeš ve svatém okamžiku, kdy se ochotně a s radostí zřekneš jakéhokoliv plánu kromě Jeho. V něm totiž leží pokoj, který poznáš s naprostou jistotou, protože budeš připraven splnit jeho podmínky; a dosáhnout svatého okamžiku můžeš kdykoliv a kdekoliv. Snaž se tedy vzdát jakéhokoliv plánu, jež jsi přijal jako nástroj, jehož prostřednictvím jsi chtěl najít velikost v malosti.

Velikost však v malosti není. Využij svatý okamžik jen k tomu, abys pochopil, že nemůžeš vědět, v čem doopravdy je, a že svými domněnkami můžeš jedině klamat sám sebe.

5. Najdeš mě ve svatém okamžiku a budu tak zřetelný, jak chceš. Na míře, do jaké se mě naučíš přijímat, bude záležet množství času, které budeš potřebovat na to, abys přijal svatý okamžik za svůj. Vyzývám tě, abys ho za svůj přijal bez prodlení, neboť vysvobození z malosti, jež ovládá mysl hostitele Boha, není závislé na čase, ale na ochotě.

6. Důvod, proč je tento kurz tak jednoduchý, spočívá v tom, že jednoduchá je pravda. Složitost náleží ega a jejím prostřednictvím nechce nic jiného než zakrýt to, co je samozřejmé. Mohl bys navěky žít ve svatém okamžiku – od této chvíle a navždy – nebýt jednoho prostého důvodu; neskrývej jeho prostotu, protože tím bys pouze dával najevo, že ho nechceš poznat a že se ho nechceš vzdát. Tento jednoduchý důvod zní, jednoduše řečeno, takto: svatý okamžik je moment, ve kterém přijímáš i dáváš přesná sdělení. To tedy znamená, že je to moment, kdy je tvoje mysl otevřená jak přijímat, tak i dá-

vat, a představuje pochopení, že všechny mysli jsou spolu ve vzájemné komunikaci. Proto není jeho cílem něco změnit, ale pouze vše přijmout.

7. Jak bys toho však mohl docílit, kdyby sis raději chtěl vytvářet a ochraňovat své soukromé myšlenky? Neboť jediný způsob, jakým by sis je mohl uchovat, spočívá v zamítnutí dokonalé komunikace, jež dělá svatý okamžik tím, čím je. Věříš totiž, že si můžeš udržet myšlenky, které nechceš sdílet, a že spásy dosáhneš tehdy, pokud si je budeš nechávat jen pro sebe. Neboť v soukromých myšlenkách, jež jsou známy pouze ti samotným, najdeš podle svého přesvědčení cestu, jak si ponechat to, co chceš mít jen pro sebe, a naopak sdílet jen to, co chceš sdílet *ty*. Pak se ovšem divíš, jak je možné, že nejsi s těmi, kdo jsou kolem tebe, i s Bohem, který tě všechny obklopuje, v otevřeném a maximálním spojení.

8. Každá myšlenka, již skrýváš, takovouto komunikaci narušuje, protože si ji narušovat přeješ. Poznat dokonalou komunikaci však nelze, dokud budeš jejím narušováním přikládat váhu. Odpověz si tedy upřímně a otevřeně na tuto otázku: „Chci dokonalou komunikaci a jsem zcela ochoten se navždy zřít všeho, co ji znemožňuje?“ Zní-li tvoje odpověď *ne*, pak ochota Ducha svatého ti ji dát nestačí na to, aby byla tvoje, protože nejsi připraven ji s ním sdílet.

Nemůže totiž vstoupit do mysli, která se rozhodla, že ji bude potírat. Neboť svatý okamžik je dáván i přijímán s ochotou, jež musí být stejná na *obou* stranách, jelikož vyjadřuje přijetí jediné vůle, která ovládá veškeré myšlení.

9. Nezbytnou podmínkou svatého okamžiku není to, aby všechny tvoje myšlenky byly čisté, ale aby mezi nimi nebyla ani jediná, již by sis chtěl nechat jen sám pro sebe. Nevinnost není tvým výtvozem, ale dostaneš ji okamžikem, kdy ji budeš chtít přijmout za vlastní. Jednoznání by neexistovalo, kdyby nebylo zapotřebí. Dokonalou komunikaci budeš moci přijmout teprve tehdy, až ji před sebou přestaneš skrývat. Neboť to, co skrýváš, ti skryté i zůstane. Pokus se tedy mít se na pozoru před klamem a nesnaž se chránit myšlenky, které si chceš uchovat pouze pro sebe. Dovol, aby je rozehnala čistota Ducha svatého, a obrať všechnu svou pozornost na to, abys byl připraven a ochoten přijmout čistotu, již ti dává. Tím tě dovede k uvědomění, že jsi hostitelem Boha a že nejsi rukojmím nikoho ani ničeho.

15.5 V. Svatý okamžik a výjimečné vztahy

1. Svatý okamžik je nejužitečnější učební nástroj Ducha svatého, jehož pomocí tě naučí, co znamená láska, neboť jeho smysl spočívá v tom, aby ses zcela oprostil od usuzování. Usuzování totiž vždy vychází z minulosti, protože minulá zkušenost představuje základ, od kterého se tvůj úsudek odvíjí. Usuzovat bez minulosti není možné, jelikož bez ní ničemu nerozumíš. Pokud by ses jí tedy vzdal, hodnotit by ses vůbec nesnažil, neboť by ti bylo

zcela jasné, že nechápeš smysl vůbec ničeho. Avšak takováto situace ti nahání strach, protože věříš, že bez ega by všechno bylo jen zmatkem. Já tě ale mohu ujistit, že bez ega by všechno bylo jen láskou.

2. Hlavní učební pomůckou ega je minulost, jelikož právě v minulosti ses naučil definovat své vlastní potřeby a osvojil si postupy, jak je podle sebe můžeš uspokojit. Už jsme si vysvětlili, že omezovat lásku jen na určitou část synovství znamená vnést do svých vztahů vinu, a připravit je tím o jejich vlastní podstatu. Jestliže se pokusíš vydělit určité aspekty celku, přičemž od nich budeš očekávat, že splní tvoje imaginární představy, budeš se pokoušet využít oddělování ke své vlastní záchraně. Jak bys tedy za této situace mohl zabránit tomu, aby do ní pronikl pocit viny? Vždyť zdrojem viny je právě oddělování a obracet se na ně kvůli spáse je totéž jako věřit, že jsi sám. Být sám ovšem znamená být vinen, jelikož budeš-li se považovat za osamělého, budeš popírat jednotu Otce a Jeho syna, a tím útočit na realitu.

Jestliže miluješ jen určité části reality, nemůžeš pochopit, co je láska. Jak bys ji také mohl pochopit, pokud chceš milovat jinak než Bůh? Věřit, že *výjimečné* vztahy, v nichž panuje *výjimečná* láska, ti mohou přinést spásu, se rovná přesvědčení, že spása leží v oddělování. Avšak spása ve skutečnosti spočívá v naprosté rovnosti jednoznání. Jak se můžeš domnívat, že určité části synovství ti mohou dát víc než jiné? To tě naučila minulost; ale svatý okamžik tě naopak učí, že tomu tak není.

3. Kvůli pocitu viny obsahují všechny výjimečné vztahy prvky strachu, a proto se tak často posouvají a mění. Nejsou totiž založeny na neměnnosti samotné lásky. A na lásku, do které pronikl strach, se nelze spolehnout, protože není úplná. Duch svatý ve své roli tlumočnicka toho, co jsi utvořil, využívá výjimečné vztahy, jež sis vybral pro podporu ega, jako učební zkušenosti, které poukazují na pravdu. Pod jeho vedením se tedy každý výjimečný vztah přemění na lekci lásky.

4. Duch svatý ví, že nikdo není výjimečný, ale zároveň i ví, že sis sám utvořil řadu výjimečných vztahů, jež chce očistit, a nepřipustí, aby tě zničily. Ať už jsi pro ně měl jakkoliv nesvatý důvod, dokáže je přeměnit na svatost tím, že z nich odstraní tolik strachu, kolik mu umožníš. Můžeš mu svěřit jakýkoliv vztah a být si jist, že ti nepřinese utrpení, pokud ochotně svolíš, aby ho využil pouze pro svou, a žádnou jinou potřebu. Veškerá vina, kterou obsahuje, totiž vychází ze způsobu, jakým ho využíváš ty; veškerá láska pak naopak vychází ze způsobu, jakým ho využívá on. Neboj se tedy vzdát všech svých smyšlených potřeb, jež by tento vztah zničily, neboť tvoje jediná a skutečná potřeba je stejná jako Jeho.

5. Pokud budeš chtít kterýkoliv z tvých vztahů nahradit jiným, znamená to, že jsi jej nesvěřil Duchu svatému úplně, aby ho využil ke svému účelu. Láska *nemá* žádnou náhražku. Jestliže by ses snažil nahradit jeden aspekt lás-

ky jiným, přisuzoval bys jednomu menší hodnotu a druhému větší. Nejenže bys je oddělil, ale zároveň bys je i oba zavrhl. Tím bys ovšem především zavrhl sám sebe, neboť jinak by sis ani nedokázal představit, že bys mohl potřebovat své bratry takové, jací nejsou. Dokud se totiž budeš domnívat, že láska chybí ti samotným, budeš stejně, a tedy bez lásky, vidět i druhé.

6. Způsob, kterým vztahy využívá ego, je založen na takové rozříštěnosti, že často zachází ještě mnohem dál; pro jeho účely se mu nehodí už ani *celý* aspekt lásky, ale pouze jedna jeho *část*, zatímco jindy dává přednost jiným částem jiného aspektu. Realitu si tedy skládá podle svých vlastních, vrtkavých sympatií, a tím tě nutí hledat představu, jejíž reálná podoba však neexistuje, neboť se jí nepodobá nic ani v nebi, ani na Zemi. A tak bez ohledu na to, jak usilovně hledáš její skutečnou podobu, ji nikdy nemůžeš nalézt, protože skutečná *není*.

7. Každý na Zemi si utváří výjimečné vztahy, a ačkoliv v nebi neexistují, Duch svatý do nich umí i zde na tomto světě vnést trochu nebe. Ve svatém okamžiku není nikdo výjimečný, neboť do nikoho nepronikají tvoje osobní potřeby, jež jsou příčinou toho, že se ti tvou bratři zdají být rozdílní. Bez měřítek minulosti bys je všechny považoval za rovné a mezi nimi a sebou bys neviděl žádný rozdíl ani rozdělení. Ve svatém okamžiku tedy ve všech vztazích uvidíš, jaké to bude, až budeš vnímat pouze přítomnost.

8. Bůh tě zná takového, jaký jsi *právě teď*. Nic si nemusí pamatovat, protože tě vždy znal přesně tak, jak tě zná nyní. Svatý okamžik tedy odráží Jeho vědění tím, že veškeré chápání zbavuje minulosti, a tak odstraňuje úhel pohledu, který sis utvořil proto, abys mohl soudit své bratry. Jakmile ho odstraní, nahradí ho Duch svatý svým vlastním úhlem pohledu, jímž je prostě Bůh. Bezčasovost Ducha svatého leží právě a pouze ve svatém okamžiku, neboť v něm jsi osvobozen od minulosti a vidíš, že lásku máš ve svém nitru. Zbavíš se tak potřeby ji hledat mimo ně a provinile ji krást tam, kde se domníváš, že je.

9. Všechny tvoje vztahy jsou ve svatém okamžiku požehnané, protože požehnání nemá žádné hranice. Ve svatém okamžiku získává synovství vše jako jeden celek, a jelikož je spojeno ve tvém požehnání, jsi s ním sjednocen i ty. Láska má jen takový význam, který jí dal Bůh; dáš-li jí jakýkoliv jiný význam, nebude možné ji správně pochopit. Bůh miluje všechny bratry stejnou láskou, jakou miluje i tebe; ani menší, ani větší. Všechny je potřebuje stejnou měrou a stejnou měrou je potřebuješ i ty. V čase se po tobě chce, abys konal zázraky, k nimž tě vedu, a umožnil Duchu svatému, aby k tobě dovedl ty, kdo tě hledají. Avšak ve svatém okamžiku se přímo spojuješ s Bohem a všichni tvou bratři se sjednocují v Kristu. Ti, kdo jsou sjednoceni v Kristu, nejsou v žádném ohledu oddělení, neboť Kristus je Já, které sdílí celé synovství, protože s Kristem sdílí Svě Já Bůh.

10. Domníváš se snad, že můžeš hodnotit, jaké je Já Boha? Bůh ho stvořil jako nehodnotitelné, a to na základě Své potřeby rozšiřovat Svou lásku. S láskou ve svém nitru tudíž nepotřebuješ nic jiného než ji rozšiřovat. Ve svatém okamžiku neexistují žádné rozporné potřeby, protože v něm existuje pouze jediná potřeba. Svatý okamžik tudíž sahá až k věčnosti a k Boží mysli. A pouze tam má láska smysl a pouze tam ji lze pochopit.

15.6 VI. Svatý okamžik a Boží zákony

1. Není možné využít jeden vztah na úkor druhého, a přitom nepociťovat vinu. Stejně nemožné je nalézt pokoj ve vztahu, jehož jednu část zavrhuješ. Podle učení Ducha svatého představují všechny vztahy absolutní závazky, jež však nejsou v žádném ohledu ve vzájemném rozporu. Naprostá důvěra, že každý z nich tě dokáže zcela uspokojit, je ovšem neoddělitelně spjata s naprostou důvěrou v sebe sama. Tu ale nemůžeš mít, dokud v tobě budou přetrvávat pocity viny, a tedy tak dlouho, dokud budeš přijímat možnost, že můžeš ze svého bratra udělat něco, čím není, protože bys ho takového chtěl mít.

2. Tak malou důvěru v sebe sama máš proto, že nejsi ochoten připustit fakt, že ve svém nitru máš dokonalou lásku; a proto mimo ně hledáš něco, co mimo ně najít nemůžeš. Namísto všech tvých pochyb ti nabízím svou naprostou důvěru v tebe. Nezapomínej však, že má důvěra v tebe musí být stejně naprostá, jako důvěra, kterou mám ve tvoje bratry, neboť jinak bych ti dával jen částečný a omezený dar. Svou důvěru v Božího syna ve svatém okamžiku sdílíme, jelikož společně uznáváme, že si ji zcela zaslouží, a díky tomu, že uznáváme jeho cenu, nemůžeme zpochybňovat jeho svatost. A proto ho milujeme.

3. Jakmile začneš sdílet svatost, zmizí všechno odloučení, protože svatost je síla, jež sdílením narůstá. Pokud budeš hledat uspokojení v naplňování svých potřeb podle toho, jak je vnímáš ty, znamená to, že musíš věřit, že síla pochází od někoho jiného a že to, co ty získáš, on ztrácí. Pokud totiž sám sebe považuješ za slabé, musíš vždycky někdo ztrácet. Avšak na vztahy existuje i jiný pohled, který naprosto přesahuje myšlenku ztráty síly.

4. Uvěřit, že pokud kromě tebe žádá Boha o pomoc ještě někdo jiný, zůstává tvoje volání stejně silné, pro tebe není těžké. Ani se nedomníváš, že jestliže Bůh vyslyší jeho, sníží se tvoje šance, že vyslyší tebe. Naopak: jeho úspěch budeš spíše považovat za důkaz, že úspěchu můžeš dosáhnout i ty. Za tím vším se totiž skrývá tvoje vědomí, byť by mohlo být jen mlhavé, že Bůh je myšlenka, a že tvoje důvěra v Něho tedy roste společně se sdílením. To, co je však pro tebe opravdu těžké, je přijmout skutečnost, že stejně jako tvůj Otec jsi myšlenkou i ty. A stejně jako On se tedy můžeš dávat úplně a

bez jakýchkoliv ztrát a dáváním pouze získat. A právě v tomto pojetí leží pokoj, protože v něm neexistuje vůbec žádný rozpor.

5. Ve světě nedostatku nemá láska žádný význam a nelze v něm dosáhnout pokoje, jelikož v něm mají místo zisk i ztráta, a proto si neuvědomuješ, že dokonalou a naprostou lásku máš v sobě. Ve svatém okamžiku však tuto myšlenku lásky ve svém nitru přijímáš a spojuješ ji s myslí, jež ji stvořila a předala, aniž by se jí sama zřekla, a tím dokázala, že o nic nepřišla. Lekce svatého okamžiku tě má tedy naučit, jak si ve své mysli uchovat všechny své bratry a nepocítovat přitom vůbec žádnou ztrátu, ale jen úplnost, z čehož vyplývá, že můžeš jedině dávat. A právě toto je láska, protože pouze toto je podle zákonů Boha přirozené. Ve svatém okamžiku panují Boží zákony a jedině ty máš nějaký smysl, zatímco zákony tohoto světa v něm o svůj smysl přicházejí. Až přijme Boží syn zákony Boha jako to, co opravdu chce, nebude už moci být žádným způsobem uvězněn ani omezený. V tomto okamžiku bude konečně tak svobodný, jak si to Bůh přeje, neboť v tomto okamžiku se odmítne nechat spoutávat hranicemi, a proto jimi ani spoután nebude.

6. Ve svatém okamžiku nenastane nic jiného než to, co vždy bylo. Jinými slovy se tedy odhrne závoj, který zahaluje realitu. Nedojde k žádné změně, ale každý si naopak okamžitě uvědomí neměnnost. Nikdo, kdo odhrnutí závoje doposud neprožil a nepocítil neodolatelnou přitažlivost světla, jež se za ním skrývá, nemůže věřit v lásku, která postrádá jakýkoliv strach. Avšak Duch svatý ti tuto víru dává, protože ji dal i mně a já jsem ji přijal. Neboj se, že ti bude svatý okamžik odepřen, jelikož já jsem se ho nezřekl. A skrze mě ho Duch svatý dává tobě, a to tehdy, pokud jej budeš ochoten dávat i ty. Nedovol, aby ti žádná tvoje zdánlivá potřeba skryla potřebu dávat, neboť ve svatém okamžiku poznáš tu jedinou potřebu, již všichni Boží synové sdílejí rovným dílem, a tímto poznáním se ke mně připojíš, abychom mohli společně dávat to, co je zapotřebí.

7. Pokoj přijde právě skrze *nás*. Připoj se ke mně v myšlence pokoje, neboť právě v myšlenkách spolu myslí mohou komunikovat. Pokud budeš chtít dávat sám sebe tak, jak tvůj Otec dává Své Já, pochopíš, co znamená Jáství, a pochopíš také, co znamená láska. Pamatuj si však, že pochopení vychází z mysli, a pouze z mysli. Z mysli tudíž pochází i vědění a společně s ním jsou v ní obsaženy i jeho podmínky. Kdybys nebyl myšlenkou – a ničím jiným než myšlenkou – nemohl bys být v úplném spojení se vším, co kdy bylo. Dokud však budeš raději něčím jiným, nevzpomeneš si na jazyk, kterým komunikuješ a jež dokonale ovládáš.

8. Ve svatém okamžiku se upamatuješ na Boha a zároveň s tím se upamatuješ i na řeč, kterou se dorozumíváš se všemi svými bratry. Neboť vzpomeneš-li si na komunikaci, vzpomeneš si na ni úplně, stejně jako na pravdu. Ve svatém okamžiku neexistuje žádné vyloučení, protože se v něm

vytrácí minulost a s ní i základ, na němž vylučování stojí. Vyloučení bez svého zdroje mizí, a zanechává ti tak ve vědomí místo, které vyplní tvůj zdroj, jenž 15.7 VII. Nepotřebná oběť je zároveň i zdrojem všech tvých bratrů. Bůh a Jeho síla v tobě zaujmou své právoplatné postavení, a ty tak konečně prožiješ úplnou komunikaci myšlenek s myšlenkami. Až se přesvědčíš, že to dokážeš, poznáš, čím doopravdy musíš být, neboť začneš chápat, čím je tvůj Stvořitel i čím jsou Jeho stvoření společně s Ním.

15.7 VII. Nepotřebná oběť

1. Za slabou přitažlivostí výjimečných vztahů se skrývá silná přitažlivost, kterou Boží syn pociťuje ke svému Otci. Žádná jiná láska tě nemůže uspokojit, protože žádná jiná láska *neexistuje*. Toto je jediná láska, jež je plnou měrou dávana i vracena. Jelikož je dokonalá, nic nežádá, a jelikož je zcela čistá, má každý, kdo se k ní připojí, úplně všechno. Princip jakýchkoliv vztahů, do kterých pronikne ego, je však naprosto jiný, neboť každý z nich je výjimečný.

2. Ego si buduje vztahy jen proto, aby něco získalo, a dárce pak k sobě připoutává tím, že v něm vyvolává pocit viny. Ego nemůže do žádného vztahu proniknout beze zloby, protože věří, že prostřednictvím zloby dokáže navázat přátelství. Nedává ji sice najevo, ale i přesto je jeho záměrem, neboť skutečně věří, že vyvoláním pocitu viny může získat a získané si i udržet. V tom spočívá jeho ubohá přitažlivost; přitažlivost, jež je tak slabá, že nemá vůbec žádnou moc kromě toho, že ji nikdo nerozpozná. Ego totiž vždy *zdánlivě* přitahuje prostřednictvím lásky, ale pro ty, kdo chápou, že doopravdy přitahuje prostřednictvím viny, žádnou přitažlivost nemá.

3. Zvrácenou přitažlivost viny je zapotřebí vidět takovou, jaká je. Jelikož ji považuješ za skutečnou, je nezbytné, aby ses na ni zcela upřímně podíval, uvědomil si, že v ní neleží tvůj zájem, přestal do ní investovat, a tím se jí zbavil. Nikdo by se samozřejmě dobrovolně nerozhodl zbavit se něčeho, co má podle jeho názoru hodnotu. Avšak přitažlivost viny má pro tebe hodnotu pouze proto, že se nedíváš na její pravou podstatu a hodnotíš ji v naprosté tmě. Jakmile ji však vyneseme na světlo, začneš se ptát, jak je možné, že jsi ji někdy mohl vůbec chtít. Zadívej se na ni pozorně; nemáš tím co ztratit, protože takováto ošklivost nepatří do tvé svaté mysli. Hostitel Boha na ni nemůže mít vůbec žádný skutečný zájem.

4. Jak už jsme říkali, snaží se ego pocit viny udržovat, a dokonce i posilovat, ale takovým způsobem, abys nepoznal, že ti ve skutečnosti ubližuje. Základním principem ega totiž je, že tomu, co uděláš druhým, se sám vyhneš. Ego nepřeje nic dobrého nikomu, avšak jeho existence závisí na tvém přesvědčení, že se tě jeho zlé úmysly netýkají. Radí ti tedy, aby ses stal jeho hostitelem, protože v takovém případě zajistí, aby jeho zloba směřovala mimo

tebe, čímž před ní budeš v bezpečí. A tím se začíná nekonečný a nepřínosný řetěz výjimečných vztahů, který je vytvořen ze zloby a zasvěcen jedné jediné absurdní představě: čím více zloby ze sebe budeš vydávat, tím bezpečněji se budeš cítit.

5. Právě tímto řetězem je Boží syn připoután k vině a právě tento řetěz mu chce Duch svatý z mysli odstranit. Neboť řetěz krutosti nepatří těm, jež si Bůh zvolil za své hostitele, a kteří tudíž nemohou sami ze sebe udělat hostitele ego. Ve jménu osvobození Božího syna a ve jménu toho, kdo je chce osvobodit, se zadívejme otevřeně na vztahy, které vynalézá ego, a dovolme Duchu svatému, aby upřímně posoudil jejich kořeny. Je totiž jisté, že jakmile se na ně podíváš, rád mu je svěříš. Nevíš sice, co z nich umí udělat, ale budeš to chtít zjistit, pokud ovšem nejprve budeš ochoten vidět, co jsi z nich udělal ty.

6. Tak či onak je každý vztah, jež vytváří ego, založen na myšlence, že jestliže se ego obětuje, pak vztah naroste. V takovéto „oběti“, kterou považuje za očistění, leží v podstatě jádro jeho nenávistné zášti, neboť by raději útočilo přímo a neoddalovalo to, co doopravdy chce. Avšak jelikož uznává „realitu“ podle toho, jak ji samo vnímá, uvědomuje si, že přímý útok by si nikdo nemohl vykládat jako lásku. Ovšem vyvolávat pocit viny přímý útok je, ačkoliv jako takový vůbec nevypadá. Ti, kdo jsou vinni, totiž útok očekávají, a jelikož o něj svým očekáváním žádají, jsou k němu přitahováni.

7. V takovýchto absurdních vztazích je přitažlivost toho, co nechceš, zdánlivě silnější než přitažlivost toho, co chceš, protože každý si myslí, že druhému něco obětoval, a kvůli tomu ho nenávidí, přičemž se domnívá, že právě to ten druhý chtěl. Druhého vůbec nemiluje, ale věří, že je zamilován do oběti.

A na základě této oběti, již vyžaduje sám od sebe, se domáhá, aby vinu přijal i druhý a obětoval se stejně jako on sám. Za této situace není odpuštění vůbec myslitelné, protože ego je přesvědčeno, že odpustit druhému znamená ho ztratit. Pouze prostřednictvím útoku, který postrádá jakékoliv odpuštění, si může ego zajistit trvání viny, jež je pojítkem všech jeho vztahů.

8. Jejich soudržnost je ovšem pouze zdánlivá, protože ego vnímá vztahy jen jako spojení těl a jen to jediné vyžaduje. Nenamítá nic proti tomu, kde se vyskytuje mysl a co si myslí, neboť to nepovažuje za důležité. Dokud je do vztahu zapojeno tělo, aby mohlo přijmout jeho oběť, je ego spokojené. Mysl pokládá za velmi osobní a soukromý aspekt a domnívá se, že sdílet lze výhradně tělo. Myšlenky ho v podstatě vůbec nezajímají; jejich význam vidí pouze v tom, že jednomu tělu mohou přiblížit či oddálit druhé tělo. A právě podle tohoto kritéria je také hodnotí jako dobré či špatné. „Dobré“ jsou takové, které v druhém vyvolávají pocit viny a pomocí této viny ho ovládají, za-

tímco myšlenky, jež ho viny zbavují, jsou „špatné“, protože ho dovádějí k přesvědčení, že to, co je spojeno, nejsou těla, a tudíž je pro ego ztracen.

9. Utrpení a oběť jsou dary, kterými ego „žehná“ všem svazkům. Ti pak, kdo jsou sjednoceni u jeho oltáře, přijímají utrpení a oběť jako cenu, již musejí zaplatit za své spojení. Ve svých zlostných spojenectvích, která se zrodila ze strachu z osamění, a přesto jsou zasvěcena nepřetržitému trvání samoty, hledá každý vysvobození z pocitu viny tím, že jej posiluje ve druhém, neboť věří, že tak svůj vlastní pocit viny utlumí. Má dojem, že druhý na něho vždy útočí a zraňuje ho, možná jen trochu, možná „nevědomky“, ale nikdy aniž by vyžadoval oběť. Ani zdaleka si neuvědomuješ zlobu těch, již jsou spojeni před oltářem ega, protože si neuvědomuješ to, co ego doopravdy chce.

10. Kdykoliv tě ovládne zloba, můžeš si být jist, že sis utvořil výjimečný vztah, kterému „požehnal“ ego, protože zloba je jeho požehnáním. Zloba na sebe bere velké množství podob, jež ale nemohou nadlouho oklamat toho, kdo pozná, že láska nepřináší vůbec žádnou vinu a že to, co vinu přináší, tedy nemůže být láska, ale *musí* to být zloba. Veškerá zloba není nic jiného než snaha vyvolat v někom pocit viny a tato snaha představuje jediný důvod pro výjimečné vztahy, který ego přijímá. Vina je to jediné, co ego potřebuje, a dokud se s ním budeš ztotožňovat, bude tě vina stále přitahovat. Avšak pamatuj si, že být ve spojení s tělem neznamená komunikovat. Dokud si to budeš myslet, bude v tobě komunikace vyvolávat pocit viny a budeš se bát uslyšet Ducha svatého a v jeho hlase rozpoznat svou vlastní potřebu komunikovat.

11. Duch svatý nemůže učit skrze strach. A kromě toho, jak by s tebou mohl komunikovat, pokud se domníváš, že komunikace přináší osamění? Je zcela absurdní věřit, že budeš-li komunikovat, budeš opuštěn, avšak i přesto tomu mnozí věří. Myslí si totiž, že svou mysl si musejí udržet jen sám pro sebe, jinak by o ni přišel, ale pokud budou sdílet své tělo, zůstane pro ně mysl výlučně soukromou záležitostí. Spojení těl tedy chápou jako způsob, jakým si mohou zachovat oddělenou mysl. Neboť těla nemohou odpouštět; mohou dělat pouze to, co jim přikazuje mysl.

12. Iluze samostatnosti těla a jeho schopnosti překonat osamění není ničím jiným než krokem v plánu ega, jehož cílem je vybudovat si vlastní nezávislost. Dokud budeš věřit, že být ve spojení s tělem tě může vysvobodit z osamocení a přinést ti společnost, budeš nucen usilovat o to, abys svého bratra omezoval pomocí viny pouze na tělo. Ve vině pak uvidíš bezpečí, zatímco v komunikaci nebezpečí, neboť ego učí, že osamělost se vyřeší vinou a že příčinou osamělosti je komunikace. I přes očividnou absurdnost této lekce se jí mnozí dokázal naučit.

13. V komunikaci však leží odpuštění, kdežto ve vině leží zavržení. Cílem učení Ducha svatého je tedy přesvědčit ty, kdo v komunikaci vidí zavržení, že komunikace je ve skutečnosti spása. A ve svém úkolu uspěje, protože síla Boha, jež je v něm i v tobě, se spojuje ve skutečném vztahu, který je tak svatý a tak silný, že beze strachu překoná i tuto mylnou představu.

14. Právě ve svatém okamžiku se uskuteční to, co se zdá neuskutečnitelné, a dostane se ti tak důkazu, že to neuskutečnitelné není. Ve svatém okamžiku nemá vina vůbec žádnou přitažlivou sílu, neboť se v něm obnovuje skutečná komunikace, ani žádnou úlohu, protože jejím smyslem je komunikaci narušovat. Ve svatém okamžiku není nic utajované a nejsou v něm žádné soukromé myšlenky, jelikož ochota komunikovat k němu komunikaci přitahuje a zbavuje tě veškeré osamělosti. Ve svatém okamžiku panuje naprosté odpuštění; neexistuje v něm totiž žádná touha vyloučit kohokoliv z tvé úplnosti, neboť náhle porozumíš, že pro tvou úplnost má každý bratr svou nezastupitelnou hodnotu. V zájmu ochrany své celistvosti je tedy k sobě všechny pozveš a přivítáš je s otevřenou náručí. Pochopíš také, že tvoje úplnost znamená úplnost Boha, jenž potřebuje pouze to, abys byl úplný. Ve svatém okamžiku poznáš sám sebe tak, jak jsi byl stvořen a jaký doopravdy jsi.

15.8 VIII. Jediný skutečný vztah

1. Svatý okamžik nenahrazuje tvou potřebu se učit, neboť Duch svatý tě v roli tvého učitele nemůže opustit do té doby, než se svatý okamžik rozroste daleko za hranice času. Pro splnění svého učebního plánu musí v zájmu tvého vysvobození využít vše, co tento svět přináší. Musí podpořit každý náznak či symbol tvé ochoty naučit se od Něho, co je pravda, a dokáže okamžitě uplatnit vše, co Mu ve jménu dosažení tohoto cíle dáš. Jeho starost i péče, kterou tě zahrnuje, jsou bezmezné. S ohledem na tvůj strach z odpuštění, jež si jasně uvědomuje, přestože zároveň ví, že v odpuštění leží svoboda, tě naučí, že odpuštění ti nepřinese ztrátu, ale spásu, a že v úplném odpuštění, kdy pochopíš, že není co odpouštět, spočívá tvoje úplné vysvobození.

2. Naslouchej Mu s radostí a ochotou a dozvíš se od Něho, že nepotřebuješ vůbec žádné výjimečné vztahy. Hledáš v nich pouze to, co jsi odvrhl; jejich prostřednictvím nikdy nepoznáš hodnotu toho, čeho ses zřekl, ale po čem i přesto stále z celého srdce toužíš. Spojme své úsilí a učiňme ze svatého okamžiku to jediné, co existuje, a to tím, že si budeme přát, aby existovalo *pouze* to jediné. Tvoje ochota napřít všechno své úsilí tímto směrem je pro Božího syna tak důležitá, že si míru závažnosti jeho potřeby nedokážeš ani představit. Poznej tu jedinou potřebu, která je společná Bohu i Jeho synovi, a chtěj se s nimi setkat. Na tento úkol nejsi sám, neboť vůle tvých stvo-

ření tě vyzývá, abys svou vůli sdílel i s nimi. Zbav se tedy viny a v pokoji se obrať k Bohu i k nim.

3. Navazuj vztahy pouze s tím, co tě nikdy neopustí a co nikdy neopustíš ani ty, protože samota Božího syna znamená samotu jeho Otce. Neodmítej si uvědomit svou úplnost a nesnaž se ji v sobě obnovit sám bez pomoci; neboj se svěřit svou spásu do rukou lásky tvého Spasitele. Nezklame tě, protože přichází od toho, jenž zklamat nemůže.

Uvědom si, že tvůj pocit selhání nepramení z ničeho jiného než z nesprávného pochopení, čím doopravdy jsi. Neboť Boží hostitel nemůže selhat a nemůže mu být odepřeno nic, co si přeje. Vztah, ve kterém jsi a navždy budeš, je tak svatý, že každého vybízí, aby unikl samotě a připojil se k tvé lásce. Vždyť místo, kde se skutečně nacházíš, musí hledat každý, a tam tě také najít.

4. Na chvílku se zamysli: Bůh ti dal synovství, aby zajistil, že tvoje stvoření bude dokonalé. Dal ti ho proto, že ti neodepřel Sám sebe, a tím ti neodepřel ani Svá stvoření; vše, co stvořil, je tedy tvoje. Tvoje skutečné vztahy jsou tedy vztahy s vesmírem, jenž – jelikož pochází od Boha – zdaleka přesahuje zanedbatelné množství všech izolovaných a odloučených těl, která ve své omezenosti vidíš ty. Neboť všechny jeho části jsou spojeny v Bohu skrze Krista, v němž se svému Otci podobají. Kristus nezná odloučení od svého Otce; jejich vztah je ten jediný, který má a v němž dává stejným způsobem i stejnou měrou, jako jeho Otec dává jemu.

5. Cílem úkolu, který Bůh určil Duchu svatému, je zbavit tě toho, čemu Bůh nerozumí. A jelikož zdrojem tohoto úkolu je Bůh, Duch svatý ho bezpochyby splní. Duch svatý tě žádá, abys odpovídal stejně jako Bůh, neboť tě chce naučit to, čemu nerozumíš. Bůh vyslyší každou potřebu bez ohledu na její podobu a přes Ducha svatého s tebou neustále udržuje spojení, abys mohl přijímat sdělení, jež má On pro tebe, i ta, která máš ty pro Něho. To, čemu Bůh nerozumí, je tvůj problém s komunikací, a to proto, že ji s tebou nesdílí. Pouze ty věříš, že tvoje komunikace je srozumitelná; Duch svatý ovšem ví, že srozumitelná není, ale i přesto jí rozumí, protože rozumí všemu, co jsi sám vytvořil.

6. Duch svatý zahrnuje to, co Bůh nemůže poznat a to, co ty nechápeš. Jeho svatým úkolem je obojí přijmout, odstranit z nich každý nesouhlasný prvek a spojit je do jednoho. A tento svůj úkol splní, jelikož mu byl určen Bohem. Přenechej tedy to, co se ti zdá nemožné, Duchu svatému, jenž ví, že to možné je, protože taková je Boží vůle. A dovol Duchu svatému, jehož učení pochází pouze od Boha, aby tě naučil, v čem spočívá jediný smysl vztahů. Neboť Bůh stvořil jen jediný vztah, který má smysl, a tím je Jeho vztah s tebou.

15.9 IX. Svatý okamžik a přitažlivost Boha

1. Ego usiluje o to, aby se tvůj pohled na bratry omezil pouze na jejich tělo, zatímco Duch svatý chce tvůj pohled naopak od všech hranic očistit, abys spatřil velké paprsky, jež z nich vycházejí a které jsou tak bezmezné, že sahají až k samotnému Bohu. A k takovéto změně vidění dochází právě ve svatém okamžiku. I přesto je však nezbytné, abys poznal, co tato změna znamená, a byl tudíž ochoten z ní udělat změnu trvalou. Toto vidění sice je trvalé, ale natrvalo si ho uchováš výhradně tehdy, pokud budeš chtít. Jakmile ho přijmeš jako jediný způsob vnímání, o nějž doopravdy stojíš, přemění ho Bůh na vědění, a to z titulu jediné úlohy, kterou ve jednoznání hraje, protože pouze tomuto kroku ve jednoznání rozumí. Až tedy budeš připraven, nesetkáš se s žádným otálením a oddalováním, protože na rozdíl od tebe je Bůh připraven už teď.

2. Naším úkolem je tedy pouze co nejrychleji pokračovat v procesu, při němž upřímně posoudíme vše, co tě zdržuje, a budeme to vidět přesně takové, jaké to je. Neboť je naprosto nemožné pochopit, že to, co si myslíš, že chceš, postrádá jakoukoliv radost. Tělo je symbolem ega a ego je symbolem odloučení, přičemž ego i tělo neusilují o nic jiného než o to, aby omezila tvou komunikaci, a tím ji zcela znemožnila. Aby totiž komunikace mohla mít nějaký smysl, musí být neomezená, a bude-li jí pak smysl chybět, nemůže tě úplně uspokojit. I přesto však zůstává jediným nástrojem, jehož prostřednictvím můžeš navazovat skutečné vztahy, které jsou zcela neomezené, protože byly navázány Bohem.

3. Ve svatém okamžiku, kdy si namísto těla začínáš uvědomovat energetické paprsky, je ti dáno poznat vztahy, jež nesvazují žádné hranice, abys je však dokázal rozpoznat, musíš se zřít každého způsobu, kterým ego využívá tělo, a přijmout skutečnost, že s egem nemáš žádný společný záměr. Ego totiž redukuje všechny tvoje bratry pouze na tělo jen proto, aby dosáhlo svého záměru, a dokud se budeš domnívat, že má nějaký smysl, budeš dobrovolně využívat prostředky, jimiž se snaží svého záměru docílit. Toho však nedocílí nikdy. I přesto sis už určitě uvědomil, že ego, jehož cíle jsou naprosto nedosažitelné, o ně usiluje větší silou, a to silou tak velkou, jakou mu dočkáš.

4. Je zcela nemožné dělit svou sílu mezi nebe a peklo, a tedy mezi Boha a ego, a přitom uvolnit její tvořivou schopnost, což je jediný důvod, proč ti byla dána. Láskou se vždy roste, zatímco ego prostřednictvím omezování dosahuje svého cíle zmenšit a zneschopnit. Pokud budeš svého bratra považovat jen za tělo – což budeš činit tak dlouho, dokud ho z něho nebudeš chtít vysvobodit – budeš sám sobě odpírat dar, který ti nabízí. Jeho tělo ti ho totiž dát nemůže a nenajdeš ho ani prostřednictvím vlastního těla. I přesto jsou

však tvoje mysli spojené, a jakmile uznáš a přijmeš jejich jednotu, samota se rozplyne v nebi.

5. Umožníš-li Duchu svatému, aby ti pověděl o lásce, již k tobě chová Bůh, a o potřebě tvých stvoření být navždy tvou neoddělitelnou součástí, pocítíš přitažlivost věčnosti. Nikdo, kdo uslyší jeho slova, se už nebude chtít nadlouho zdržovat na tomto světě, protože tvou vůlí je být v nebi, kde jsi úplný a pokojný a kde jsou tvoje vztahy tak pevné a tak láskyplné, že nemohou být jiné než neomezené. Nechtěl bys je tedy přijmout výměnou za své vlastní vztahy, které jsou malé a bezvýznamné? Neboť nemůže být pochyb o tom, že tělo je malé a omezené, a dar svobody ti tak mohou poskytnout pouze ti, jež uvidíš bez hranic, kterými je spoutává ego.

6. Nemáš ani představu o tom, do jaké míry sis sám omezil své vlastní vidění světa i druhých, a netušíš, jakou nádhery bys spatřil, kdyby ses z těchto pout vysvobodil. Pamatuji si však, že přitažlivost viny působí proti přitažlivosti Boha. Přitažlivost, již pro tebe Bůh má, je sice stále neomezená, ale protože tvoje síla je stejně velká jako Jeho – jelikož Jeho je – můžeš se od lásky odvrátit. To, co vkládáš do viny, odebíráš Bohu. Tvůj pohled je pak stále slabší, nejasnější a omezenější, protože se pokoušíš oddělit Otce od syna a oslabit jejich komunikaci. Jednoznání tedy nehledej v dalším oddělování a neredukuj svůj pohled na Božího syna pouze na to, co mu znemožňuje dosáhnout svobody a co musí Duch svatý odstranit, aby ho osvobodil. Neboť to, co ho uvěznilo, je jeho víra v omezování.

7. Jakmile tě přestane přitahovat tělo a jakmile pochopíš, že jeho prostřednictvím nezískáš vůbec nic, nebude už tvé komunikaci s Bohem nic bránit a tvoje myšlenky budou stejně svobodné jako Jeho. Až umožníš, aby tě Duch svatý naučil využívat tělo pouze za účelem komunikace, a až se ho zřekneš jako nástroje pro odloučení a útok, za který ho považuje ego, poznáš, že tělo vlastně vůbec nepotřebuješ. Ve svatém okamžiku neexistují žádná těla a jediná přitažlivost, již v něm pocítuješ, je přitažlivost Boha. Jelikož pochopíš, že tato přitažlivost je absolutní, v jediném okamžiku se s Ním zcela spojíš, protože svou jednotu s Ním nebudeš omezovat žádnými hranicemi. Realita tohoto vztahu se pak pro tebe stane tou jedinou pravdou, kterou budeš chtít; a v ní leží *všechna* pravda.

15.10 X. Čas znovuzrození

1. Moc oddalovat dokonalou jednotu Otce a syna v čase máš proto, že v tomto světě mezi nimi stojí přitažlivost viny. Ani čas, ani chvíle neznamení ve věčnosti sice nic, ale na tomto světě je úkolem Ducha svatého využít obojí, i když ne tak jak je využívá ego. Toto je chvíle [Vánoce], kdy chceš oslavit mé narození do tohoto světa, avšak nevíš jak. Dovol tedy Duchu svatému, aby tě to naučil, a dovol mně, abych skrze něho oslavil tvoje zro-

zení. Jediný dar, jež od tebe mohu přijmout, je dar, který jsem já dal tobě. Osvobod' mě, neboť i já si přeji tvou svobodu. Čas Krista oslavujeme společně, protože pokud budeme oddělení, nebude mít žádný smysl.

2. Časem Krista je právě svatý okamžik, protože v této osvobozující chvíli není Božímu synu přikládána žádná vina, a tím je mu navracena jeho neomezená síla. Jaký jiný dar bys mi mohl nabídnout, jestliže já ti chci dát výhradně toto? Vidět mě znamená vidět mě v každém a každému dávat tentýž dar, jež dáváš i mně. Stejně jako Bůh nedokážu přijmout oběť, ale každou oběť, kterou vyžaduješ sám od sebe, zároveň vyžaduješ i ode mě. Nauč se, že žádnou obětí nedosáhneš ničeho jiného než omezení své schopnosti dávat. A tímto omezením si omezuješ i schopnost přijmout dar, jež ti dávám.

3. My, kdo jsme jedno, totiž nemůžeme dávat odděleně. Jakmile budeš ochoten přijmout náš vztah jako skutečný, nebude pro tebe vina už vůbec přitažlivá, neboť do naší jednoty zahrneš i všechny své bratry. Narodil jsem se, abych dával jediný dar, a to dar jednoty, abys ho však mohl získat, musíš mi ho dát. Čas Krista je ta pravá chvíle, kdy bys měl dar svobody dávat, a to každému. A každému ho dáš tím, že ho sám přijmeš.

4. Mohu tě ubezpečit, že učinit z této chvíle svatý okamžik je ve tvé moci, neboť je ve tvé moci zařídít, aby čas Krista nastal právě teď. Obojí lze udělat najednou, protože k obojímu je zapotřebí pouze jediné změny ve způsobu vnímání; udělal jsi totiž pouze jedinou chybu. Přestože se ti zdá, že jich je mnoho, jsou všechny stejné, neboť ačkoliv ego na sebe bere celou řadu podob, představuje vždy tutéž myšlenku: to, co není láska, je vždy strach, a nic jiného.

5. Není nutné následovat strach na všech jeho zdlouhavých a křivolakých cestách, na nichž si v zemi vyhrabává skrýše, ukrývá se v temnotě a posléze se vynořuje v podobách, které jsou jiné, než jaký doopravdy je. Co však nutné je, je každou z nich pečlivě prozkoumat, a to dokud se budeš chtít držet principu, jímž se všechny řídí. Jestliže je budeš ochoten považovat nikoliv za samostatné představy, ale za různé projevy téže představy, a to takové, kterou nechceš, zbavíš se jich všech najednou. Ona představa je následující: věříš, že je možné buď hostit ego, nebo být zcela závislý na Bohu. Domníváš se, že z těchto dvou možností si můžeš vybrat, a že si dokonce vybrat musíš. Žádné jiné alternativy nevidíš, neboť nedokážeš přijmout skutečnost, že oběti nic nezískáš. Oběť je pro tvůj myšlenkový systém tak klíčový pojem, že spása bez oběti pro tebe nemá vůbec žádný smysl. Oběť a lásku si pleteš tak zásadně, že si lásku bez oběti nedokážeš ani představit. Ale právě tuto svou domněnku musíš podrobit kritickému zkoumání, protože oběť je útok, a nikoliv láska. Jestliže přijmeš tuto jedinou myšlenku, tvůj strach z lásky zmizí. Jakmile se zbavíš představy oběti, zbavíš se

i viny, protože oběť vždy znamená, že jeden platí a druhý získává. Jediná otázka, jež pak zbývá, je, jak vysoká je cena a co za ni dostaneš.

6. V úloze hostitele ego věříš, že se veškeré své viny můžeš kdykoliv zbavit, a tím si koupit pokoj, aniž bys zdánlivě platil ze svého. Ačkoliv je zřejmé, že ego vždy vyžaduje, aby dostalo zapláceno, nikdy nedovolí, abys měl dojem, že zaplatit požadovanou cenu chce na tobě. Odmítáš pochopit, že ego, které sis pozval jako svého hosta, se chová zrádně pouze k těm, kdo se domnívají, že jsou jeho hostiteli. by nikdy nepřipustilo, aby sis tuto zásadní myšlenku uvědomil. Jelikož by se náhle ocitlo bez domova.

Jakmile si ji totiž zcela jasně uvědomíš, nenecháš se oklamat žádnou podobou, již na sebe ego bere, aby před tvým zrakem ukrylo svou pravou podstatu. V každé jeho podobě spatříš pouhou zástěrku jediné myšlenky, která se skrývá ve všech z nich: láska vyžaduje oběti, a proto ji nelze oddělit od útoku a strachu. Cenou za lásku je pak vina, již musíš zaplatit ve formě strachu.

7. Jak strašlivý je tedy ve tvých očích Bůh a jak velkou oběť si podle tebe vyžaduje Jeho láska! Jelikož naprostá láska by vyžadovala naprostou oběť, připadá ti, že ego po tobě chce méně než Bůh, a proto ho oproti Bohu považuješ za menší zlo, přičemž jednoho se možná trochu bojíš, ale druhé je zapotřebí zcela zničit. Lásku tedy považuješ za ničivou a tvoje jediná otázka tudíž je, koho musíš zničit: sebe, nebo někoho jiného? Odpověď na ni hledáš ve svých výjimečných vztazích, ve kterých jsi zdánlivě částečně ničitelem i ničěným, ale nikdy ne jedním z nich úplně. A to tě podle tvých představ chrání před Bohem, jehož naprostá láska by tě zničila naprosto.

8. Domníváš se, že oběť od tebe vyžaduje každý okolo tebe, a nevidíš, že jediný, kdo ji doopravdy vyžaduje, jsi ty sám, a to sám od sebe. Avšak požadavek oběti je tak krutý a tak děsivý, že nedokážeš vidět jeho skutečný zdroj. Cena, již jsi za tuto ne schopnost zaplatil. Je tak vysoká, že místo abys Boha spatřil. Jsi se Ho zřekl. Neboť pokud by od tebe Bůh opravdu vyžadoval naprostou oběť, bylo by pro tebe bezpečnější Ho odstranit ze svého nitra a nebýt Jeho hostiteli. Přisoudil jsi Mu zradu ega, neboť jsi ego pozval na Jeho místo, aby tě před Ním chránilo. Neuvědomuješ si však, že to, co jsi do svého nitra pozval, ti přináší zkázu a ruku v ruce s tím i požadavek naprosté oběti. Touhu tohoto nelítostného hosta neukojí žádná částečná oběť, jelikož je to útočník, který zdánlivě nabízí laskavost, ale ve skutečnosti se dožaduje úplné oběti.

9. Na egu nemůžeš být nikdy závislý jen částečně, protože nedodrží žádné dohody a nic ti nenechá, ale zároveň nemůžeš být ani jeho částečným hostitelem. Musíš si vybrat mezi naprostou svobodou a naprostým uvězněním, jelikož žádné jiné možnosti neexistují. Ve snaze nepřipustit si, že musíš udělat takovéto rozhodnutí, usiluješ o řadu kompromisů; a přesto

právě pochopení, že toto rozhodnutí udělat musíš, ho činí tak snadným. Spása je snadná, neboť pochází od Boha, a proto je snadné ji pochopit. Nesnaž se ji vytlačovat ze svého nitra a vidět ji mimo ně; v sobě máš jak otázku, tak odpověď, a tedy jak požadavek oběti, tak Boží pokoj.

15.11 XI. Vánoce jako konec obětí

1. Neboj se pochopit, že celá myšlenka oběti je jen tvůj výtvar, a nehledej jistotu tak, že se budeš snažit chránit před tím, v čem není. Tvou bratři i tvůj Otec v tobě vzbuzuje velký strach, a proto s nimi chceš vyjednat několik výjimečných vztahů, v nichž podle sebe vidíš jakési zlomky bezpečí. Nepokoušej se déle udržovat své myšlenky v odloučení od té, která ti byla dána. Jakmile je totiž k sobě přiblížíš a uvidíš, kde se nacházejí, bude pro tebe volba mezi nimi stejně snadná jako přirozené probuzení do nového, světle zalitého dne po vydatném spánku.

2. Znamením Vánoc je hvězda, světlo v temnotě. Nesnaž se její zář vidět kdesi mimo sebe, ale pouze v nebi ve svém nitru, a přijmi ji jako znamení, že přišel čas Krista. Kristus přichází, aniž by cokoliv vyžadoval; od nikoho nežadá žádnou oběť. V jeho přítomnosti ztrácí celá myšlenka oběti význam, neboť je hostitelem Boha. Jediné, co musíš udělat, je pozvat do svého nitra toho, kdo v něm už je, a to tím, že uznáš, že Jeho hostitel je jen jeden a že s Ním v tobě nemůže přebývat žádná myšlenka, jež je cizí jednotě Jeho hostitele. Aby se Mu však dostalo vřelého přijetí, je zapotřebí, aby láska byla naprostá, neboť přítomnost zdroje svatosti vytváří svatost, která ji obklopuje. Žádný strach nemůže proniknout do hostitele, jenž poskytuje útočiště Bohu v čase Krista, jelikož Jeho hostitel je stejně svatý jako dokonalá nevinnost, kterou ochraňuje a jejíž síla naopak ochraňuje jeho.

3. O těchto Vánocích předej Duchu svatému vše, co by ti mohlo ublížit. Umožni mu, aby tě úplně uzdravil, a aby ses tak k němu mohl připojit a uzdravovat společně s ním; oslavme spolu své vysvobození tím, že zároveň se sebou vysvobodíme i všechny ostatní.

Předej mu úplně všechno, neboť osvobození je úplné, a jakmile ho se mnou přijmeš, budeš ho se mnou i dávat. Veškerá bolest, oběti i malost zmizí v našem spojení, jež je stejně čisté i stejně mocné jako naše spojení s Otcem. Bolest, která nám bude předána, se v naší přítomnosti rozplyne; bez bolesti pak nemůže být žádná oběť a bez žádné oběti nemůže být nic jiného než láska.

4. Ty, kdo se domníváš, že láska spočívá v oběti, se musíš naučit, že v oběti ve skutečnosti spočívá odloučení od lásky, protože oběť přináší vinu stejně určitě, jako láska přináší pokoj. Vina je podmínkou oběti, zatímco pokoj je podmínkou pro to, aby sis uvědomil své spojení s Bohem. Prostřednictvím viny od sebe odděluješ svého Otce i své bratry, avšak prostřednic-

tvým pokoje je k sobě opět zveš a uvědomuješ si, že jsou tam, kde si je svým pozváním přeješ mít. To, co od sebe odděluješ, se ti zdá děsivé jen proto, že tomu strach sám dodáváš a pokoušíš se to ze sebe vypudit, ačkoliv je to tvou součástí. Mohl by snad někdo žít sám se sebou v pokoji, pokud by považoval některou část svého Já za odpudivou? A mohl by se snad někdo snažit vyřešit svůj vnitřní „konflikt“ mezi nebem a peklem tím, že by nebe ze sebe vypudil a přisoudil mu vlastnosti pekla, aniž by se cítil neúplný a osamocенý?

5. Dokud budeš svou realitu ztotožňovat pouze se svým tělem, budeš se cítit osaměle a neúplně a budeš se rovněž považovat za oběť oběti, jež je oprávněna obětovat druhé. Neboť mohl by snad někdo od sebe odstrčit nebe a jeho Stvořitele, a neprožívat přitom pocit oběti a ztráty? A mohl by snad někdo trpět pocitem oběti a ztráty, a přitom se nesnažit znovu získat vše, o co přišel? Jak bys toho však mohl dosáhnout sám bez pomoci, když se tvoje snažení opírá o přesvědčení, že strádání a ztráta jsou skutečné? Strádání a nedostatek totiž plodí útok, neboť představují víru, že takovýto útok je oprávněný. Avšak dokud si budeš chtít uchovat nedostatek, budeš útok považovat za svou spásu, zatímco oběť naopak za lásku.

6. Nacházíš se tedy v situaci, že hledáš-li lásku, hledáš oběť a také ji nalézáš. Lásku však nenacházíš, protože lásku nelze poznat, pokud odmítáš či popíráš to, co doopravdy je. Smysl lásky leží v tom, co jsi vypudil ze svého nitra, a mimo ně nemá žádný smysl. Nic, co si chceš uchovat, tudíž nemá žádný smysl; veškerý smysl vesmíru spočívá v tom, co chceš udržet mimo své nitro a co ho svým smyslem udržuje pohromadě. Dokud tedy v sobě nespojíš celý vesmír, budeš postrádat Boha a být bez Boha znamená být beze smyslu.

7. Ve svatém okamžiku je splněna podmínka lásky, neboť v něm dojde ke spojení myslí, aniž by do toho zasahovala těla, a tam, kde panuje komunikace, panuje klid. Princ klidu se zrodil, aby znovu potvrdil podmínku lásky tím, že tě naučí, že komunikace zůstává nepřerušovaná i tehdy, pokud je zničeno tělo; ovšem jen za předpokladu, že nebudeš tělo považovat za prostředek, bez něž se komunikace neobejde. Pochopíš-li tuto lekci, uvědomíš si, že obětovat tělo znamená neobětovat nic, zatímco komunikace, která je doménou mysli, obětována být nemůže. V čem tedy oběť vlastně spočívá? Podstatou lekce, již je mi dáno učit od mého zrození a kterou chci naučit všechny tvoje bratry, je to, že oběť není vůbec nikde, zatímco láska je úplně všude. Neboť komunikace zahrnuje naprosto vše a v pokoji, jež znovu nastoluje, přichází láska sama o sobě.

8. Nedovol, aby radost Vánoc zakrylo zoufalství, jelikož čas Krista nemá bez tvé radosti žádný význam. Oslavme pokoj a mír všichni společně, a to tak, že od nikoho nebudeme vyžadovat žádnou oběť; tím mi dáš lásku, kte-

rou já dávám tobě. Může ti snad něco přinést větší radost než zjištění, že nám nic nechybí a že nás nikdo o nic nepřipravuje? Tak zní poselství času Krista, jež ti dávám, abys ho mohl předávat dál a navrátit ho tak Otci, od kterého jsem ho dostal. Neboť v čase Krista se obnovuje spojení s Bohem, jenž se k nám připojuje, aby společně s námi oslavil stvoření Svého syna.

9. Bůh vzdává díky svatému hostiteli, který Mu poskytuje útočiště a přijímá Ho do svého nitra, aby přebýval tam, kde má Své pravé místo. Díky tvému přijetí tě pak přijímá do Sebe, neboť to, co je v tobě, kdo Ho radostně vítáš, je Mu vráceno. Svým přijetím do svého nitra tedy oslavujeme Jeho celistvost a úplnost. Ti, kdo přijímají Otce, s Ním tvoří nerozdělitelnou jednotu, jelikož hostí toho, kdo je stvořil. A zároveň s Ním do nich vstupuje i vzpomínka na Něho i na jediný vztah, jež kdy měl a který kdy toužil mít.

10. Toto je období, v němž se z času Krista brzy zrodí nový rok. Bezvýhradně věřím, že dokážeš dosáhnout všeho, čeho dosáhnout chceš i máš. Nic ti nebude chybět; vše budeš jen scelovat a nic nebudeš ničit. Řekni tedy svému bratru:

Dávám tě Duchu svatému jako část sama sebe.

Vím, že budeš osvobozen, pokud tě ovšem nebudu chtít využít jako prostředku ke svému vlastnímu uvěznění.

Chci tě osvobodit ve jménu své vlastní svobody, protože si uvědomuji, že vysvobození budeme pouze společně.

Nový rok pak začne radostí a svobodou. Máme před sebou ještě mnoho práce, od které nás doposud stále něco zdržovalo. Přijmi tedy svatý okamžik v tomto čase, kdy se rodí nový rok, a zaujmi své místo ve velkém probuzení, jež jsi dlouho nechával opuštěné. Změň tento rok, a to tak, že ho uděláš neměnným. A dovol, aby do všech tvých vztahů vstoupila svatost. Taková je naše vůle. Amen.

16. KAPITOLA: Oduštění iluzí

16.1 I. Skutečná empatie

1. Vcítit se do něhoho a skutečně ho chápat neznamená připojit se k jeho utrpení, neboť utrpení musíš naopak *odmítat* pochopit. Takovýmto způsobem ale vidí empatii ego a využívá ji při budování výjimečných vztahů, v nichž se utrpení vždy sdílí. Schopnost vcítit se je však velmi užitečná i pro Ducha svatého, a to za předpokladu, že mu dovolíš, aby ji využil podle svých vlastních představ, které jsou samozřejmě diametrálně odlišné od představ ega. Duch svatý nechápe utrpení a chce, aby i ty jsi učil, že je nepochopitelné. Když skrze tebe komunikuje, nekomunikuje totiž skrze tvoje ego s jiným egem; nepřipojuje se k bolesti, protože ví, že bolest nelze uzdravit klamnou snahou do ní proniknout a zmírnit ji tím, že tento klam budeme sdílet.

2. Jasný důkaz, že způsob, jakým ego využívá empatii, je ničivý, spočívá ve skutečnosti, že ji uplatňuje jen na určité problémy a jen v případech některých lidí, jež si pečlivě vybírá a se kterými se pak spojuje. Je ale třeba vědět, že ego se spojuje jen proto, aby upevnilo svou sílu. Jelikož se ztotožňuje s tím, čemu podle svého mínění rozumí, vidí v tom samo sebe a narůstá tím, že sdílí, co se mu podobá.

Nenechej se však tímto manévrem oklamat: ego se vcítuje jen proto, aby oslabilo, a oslabovat vždy znamená útočit. Skutečný význam empatie sice neznáš, ale jedním si můžeš být naprosto jist: pokud budeš jen v tichosti přihlížet a dovolíš, aby skrze tebe komunikoval Duch svatý, budeš se vcítovat výhradně do síly a výsledkem celého procesu bude to, že podpoříš svou sílu, a nikoliv slabost.

3. Jediným tvým úkolem je tedy mít neustále na paměti, že ze vztahu by nemělo vzejít nic, čemu přiřadíš nějakou vlastní hodnotu; nechceš mu ani uškodit, ale nechceš ho ani uzdravit, protože nevíš, v čem uzdravení spočívá. Vše, co ses o empatii naučil, pramení z minulosti; ale v minulosti není nic, co bys mohl sdílet, protože v ní není nic, co by sis mohl uchovat. Nevyužívej empatii k tomu, abys z minulosti udělal skutečnost, a tím ji udržoval naživu. Upust' od ní a nebraň tomu, abys mohl být uzdraven. V mysli si uchovej pouze jedinou myšlenku a tu nikdy nepouštěj ze zřetele bez ohledu na to, jak velké bude tvoje pokušení soudit jakoukoliv situaci a na základě svého vlastního úsudku pak na ni reagovat. Svou pozornost zaměř pouze na toto:

Nejsem sám a nechci svému hostu vnucovat minulost.

Pozval jsem ho, a proto je zde se mnou.

Jediné, co opravdu musím dělat, je nezasahovat.

4. Skutečná empatie pochází od toho, kdo ví, co doopravdy znamená. Její pravý význam poznáš i ty, jestliže mu umožníš, aby využil tvou sílu, a nikoliv slabost. Neopustí tě a můžeš si být jist, že ty neopustíš jeho. V pokoře je síla pouze v tom smyslu, že připustit a přijmout skutečnost, že nevíš, znamená připustit a přijmout, že on *ví*. Zda splní svůj úkol, si však nejsi jist, a to proto, že ty jsi zatím nesplnil svůj vlastní úkol. Nemůžeš vědět, jak reagovat na to, co nechápeš. Nenechej se tedy svést pokušením a nepodlehni vítězným svodům způsobu, jímž ego využívá empatii pro svou vlastní slávu.

5. Vítězství slabosti není dar, který bys měl nabízet svému bratru. A přesto žádné jiné vítězství nepřipouštíš. Toto však nemá nic společného s věděním a podoba empatie, již v tobě vyvolává, je tak zkreslená, že vede k uvěznění toho, co by naopak měla osvobozovat. Ti, kdo nejsou spaseni, sice nemohou spasit, ale i přesto mají Spasitele. Nesnaž se ho učit, neboť učitelem je on, zatímco ty jsi jeho žáci. Nezaměňuj svou roli za jeho, protože tím bys nepřinesl pokoj vůbec nikomu. Místo toho mu nabídni své pochopení, jelikož to, co opravdu chceš sdílet, je *jeho* způsob vnímání a *jeho* síla. A dovol mu, aby ti svou sílu i svůj způsob vnímání předal, a tím je skrze tebe sdílel.

6. Význam lásky, kterým je *síla*, se vytrácí v každém vztahu, v němž se obracíš ke slabosti a doufáš, že v ní najdeš lásku. Pravá moc lásky leží v Boží síle, která se nad ní vznášá a v tichosti ji přikrývá svými hojivými křídly. Nebraň se jí a v žádném případě se ji nepokoušej nahradit svým „zázrakem“. Už jsem říkal, že pokud tě bratr požádá, abys pro něho udělal něco pošetilého, měl bys mu vyhovět. To však neznamená, že bys měl udělat takovou pošetilou věc, jež by ublížila buď jemu, nebo tobě, neboť to, co by ublížilo jednomu, by ublížilo i druhému. Pošetilé žádosti jsou pošetilé jen proto, že jsou rozporné, jelikož vždy obsahují určitý prvek výjimečnosti. Pouze Duch svatý dokáže rozlišit pošetilé potřeby od skutečných a naučí tě, jak uspokojit obojí, aniž bys o kteroukoliv z nich přišel.

7. Ty se pokoušíš o totéž, avšak pouze v tajnosti, a domníváš se, že pokud vyhovíš potřebám jednoho, neohrožuješ potřeby druhého, protože je udržuješ oddělené a jedno před druhými skrýváš. Tím však ničeho nedosáhneš, protože takový způsob nevede k životu a k pravdě. Pokud však všechny potřeby přenecháš tomu, kdo má za úkol je uspokojovat, žádné nezůstanou dlouho neuspokojeny. Tento úkol patří jemu, a nikoliv tobě; nebude je uspokojovat potají, neboť chce sdílet vše, co skrze něho dáváš. A proto také dává. To, co dáváš skrze něho, patří celému synovství, a ne pouze jedné jeho části. Nepřebírej tedy jeho úkol, jelikož ho dokáže splnit v tom okamžiku, kdy mu dovolíš vstoupit do tvých vztahů a požehnat jim ve tvém zájmu.

16.2 II. Síla svatosti

1. Pokud se stále domníváš, že svatost nelze pochopit, znamená to, že nechápeš, jakým způsobem se dá rozšířit tak, aby zahrnovala každého. Jak už jsem ti 16.2 II. Síla svatosti říkal, zahrnovat každého *musí*, neboť jinak by nemohla být svatá. S principem rozšiřování svatosti si však nedělej starosti; vždyť nechápeš podstatu zázraků, a koneckonců je ani nekonáš. Důkaz, že je nekonáš, spočívá právě v jejich rozšiřování, jež daleko překračuje hranice toho, co jsi schopen vnímat. Proč by ses tedy měl zabývat tím, jak se rozšiřují na celé synovství, když ti není jasná ani jejich podstata? Pochopit jeden aspekt celku není o nic těžší než pochopit celek. Pokud tedy zázraky *jsou* jako celek, pak musejí být zázračné i jejich jednotlivé aspekty, neboť jsou jejich součástí.

2. Je zcela zřejmé, že máš sklon rozdělovat a zabývat se pravdivostí pouze jedné malé části celku. Tento proces nepředstavuje nic jiného než způsob, jak odvrátit svůj pohled od celku a nasměrovat jej k tomu, co podle svého mínění dokážeš pochopit snáze. V podstatě se tedy jedná o další pokus nechat si pochopení výhradně pro sebe. Avšak lepší a mnohem užitečnější způsob nahlížení na zázraky je takovýto: byly skrze tebe vykonány, přestože je nechápeš, a to ani částečně, a už vůbec ne úplně. Z toho lze vyvodit, že není nutné, abys je chápal; avšak to, co nechápeš, nemůžeš uskutečnit, a proto se musí ve tvém nitru skrývat něco, co to chápe.

3. Zázraky pro tebe nemohou být přirozené, protože to, co jsi udělal, ublížilo tvé myslí do té míry, že si nedokáže vzpomenout na to, co je pro ni opravdu přirozené. A pokud se ti řekne, co pro ni přirozené je, nedokážeš to pochopit. Zcela přirozené je přijmout část jako celek a celek vidět v každé jeho části, protože takto smýšlí Bůh; a to, co je přirozené pro Boha, je přirozené i pro tebe. Naprosto přirozený způsob vnímání by ti tedy okamžitě ukázal, že v případě zázraků nelze hovořit o stupních obtížnosti, neboť tím by se popírala samotná jejich podstata. Pokud bys tudíž chápal, v čem spočívá jejich smysl, mohly by v tobě jejich jednotlivé aspekty jen stěží vyvolávat zmatek a nejasnosti.

4. Ačkoliv zázraky jsi skutečně vykonal, je naprosto zřejmé, že jsi je nevykonal sám o sobě. Kdykoliv ses pokusil přiblížit jiné myslí a spojit se s ní, uspěl jsi. Jestliže se pak dvě myslí spojí do jedné a rovným dílem sdílí jednu myšlenku, znamená to, že bylo navázáno první spojení, které vede k pochopení synovství jako celku. Jakmile tedy učiníš takovéto spojení, k němuž tě Duch svatý vybízí, a jakmile mu ho svěříš do rukou, aby ho využil podle svých představ, dokáže ho díky přirozenému způsobu, kterým tvůj dar vnímá, pochopit, a ti zároveň umožní, abys jeho pochopení využil ve svých prospěch. O realitě toho, co bylo zcela jasně učiněno, a to prostřednictvím

tvé ochoty, tě lze přesvědčit teprve tehdy, až přestaneš věřit, že to musíš chápat a že jestliže to nechápeš, skutečné to být nemůže.

5. Jak bys mohl věřit v realitu, jestliže jsi tak skálopevně rozhodnutí z ní dělat něco, čím není? Máš doopravdy pocit, že „realita“ iluzí ti přinese větší bezpečí než radostné přijetí pravdy takové, jaká je? Uctívej pravdu, jež ti byla dána, a raduj se z toho, že ji nechápeš. Zázraky jsou přirozené pro toho, kdo mluví ve jménu Boha, neboť jeho úkolem je přeměnit zázrak do vědění, které zastupuje a jež je ti skryté. Přijmi jeho pochopení zázraků za dostačující a neodvracej se od všech svědků, které ti dává jako důkazy o své realitě.

6. Žádný důkaz tě nepřesvědčí o skutečnosti toho, co nechceš; i přesto však je tvůj vztah s Duchem svatým skutečný. Uznej tento fakt s radostí, a nikoliv se strachem. Ten, koho jsi pozval, je s tebou. Přivítej ho s otevřenou náručí a oslavuj svědky, již ti přinášejí radostné zvěsti, že přišel. Je pravda – a toho se také bojíš – že uznat ho znamená popřít vše, co si myslíš, že víš. Ale to, co si myslíš, že víš, není a nikdy nebylo pravdivé. Co bys tedy mohl získat tím, že si na svém „vědění“ budeš trvat a odmítneš důkazy o pravdě? Vždyť nyní ses k pravdě dostal už příliš blízko na to, abys ji mohl popřít a abys nepodlehł její neodolatelné přitažlivosti. Můžeš to sice oddalovat, ale nikoliv nadlouho; ozval se v tobě hostitel Boha, a ty jsi ho konečně zaslechl. Od této chvíle už nebudeš ochoten mu nenaslouchat.

7. Toto je rok radosti, ve kterém mu budeš naslouchat mnohem víc než dříve, a díky tomu bude narůstat i tvůj klid. Začneš si uvědomovat, že ve svatosti je síla, zatímco v útoku je slabost. Vezmeš-li v úvahu, že k takovému pochopení dojde mysl, jež byla doposud nezlomně přesvědčena o naprostém opaku, musíš uznat, že se jedná o zázrak, který by měl být dostatečným důkazem faktu, že tvůj učitel nepochází z tebe. Vzpomeň si navíc, že kdykoliv ses řídil jeho výkladem, přinesly ti výsledky tvého jednání radost. Chtěl bys tedy stále trvat na výsledcích, jež ti přináší tvoje vlastní interpretace reality, pokud upřímně zvážíš, jaké doopravdy byly? Bůh ti však přeje něco mnohem lepšího. Nemohl bys tedy s větší shovívavostí pohlížet na toho, ke komu Bůh chová naprostou a dokonalou lásku?

8. Nesměřuj své výklady *proti* Boží lásce, protože před sebou máš mnoho svědků, kteří ji dosvědčují tak jasně, že pouze slepí a hluchí by je neviděli a neslyšeli. Tento rok se rozhodni nezříkat se toho, co ti Bůh dal. Procitni a sdílej Jeho dar, neboť sdílet jej představuje jediný důvod, proč tě k sobě volá. Ačkoliv je Jeho hlas zcela zřetelný, tvoje důvěra v to, co slyšíš, je stále příliš malá, protože mnohem větší důvěru vkládáš ve zkázu, jež však nepochází od Boha, ale od tebe. Dnes se tedy společně rozhodněme přijmout radostnou zvěst, že tato zkáza není skutečná a že realita nemá se zkázou vůbec nic společného. Realita je bezpečná, neškodná a naprosto vlídná ke

všem i ke všemu. Neexistuje nic, co by ti mohlo přinést větší lásku, a proto tento fakt přijmi a raduj se, neboť to jediné, co po tobě láska chce, je, abys byl šťastný, a poskytne ti vše, co ke štěstí vede.

9. Žádný problém, se kterým ses kdy obrátil na Ducha svatého, nezůstal nevyřešen, a buď si jist, že tak tomu bude vždy. Kdykoliv ses pokoušel vyřešit jakýkoliv problém sám, neuspěl jsi. Není tedy načase, aby sis tyto skutečnosti uvědomil a vyvodil z nich jasný závěr? Toto je rok, kdy bys měl začít uplatňovat myšlenky, jež ti byly dány, neboť myšlenky jsou mocné síly, které bys měl využívat, a nikoliv je nechat nečinně zahálet. O své síle tě přesvědčily už tolikrát, že bys jim měl začít důvěřovat a přestat je odmítat. Tento rok tedy investuj do pravdy a nebraň jí v tom, aby mohla v klidu působit. Důvěřuj Duchu svatému, jenž důvěřuje tobě. Přemýšlej o tom, co jsi doopravdy viděl a slyšel, a přijmi to. Můžeš snad být ve společnosti takovýchto svědků sám?

16.3 III. Ovoce, které přináší učení

1. Už jsem říkal, že každý učí, a to neustále. Možná jsi byl dobrý učitel, ale ani přesto ses nenaučil, jak přijmout důsledky, jež tvoje učení přináší. Pokud se zamyslíš nad tím, co jsi doposud učil a jak vzdálené to je tomu, o čem ses domníval, že znáš, nezbude ti než si uvědomit, že tvůj učitel musí čerpat z jiných než tvých myšlenek. Jeho myšlení tedy spočívá na základech diametrálně odlišného myšlenkového systému, který nemá s tvým vůbec nic společného, a proto ho také dokáže spravedlivě posoudit a poznat, že není pravdivý. Nemůže být pochyb o tom, že to, co učí on a co skrze něho učíš i ty, je úplně jiné než to, co jsi učil předtím, než přišel. S jeho příchodem se také změnily výsledky učení: tam, kde byla bolest, je nyní pokoj, a zmizelo i utrpení, jež vystřídala radost.

2. Možná jsi učil svobodu, ale být svobodný ses nenaučil. Už dříve jsem říkal: „Po jejich ovoci je poznáš a oni poznají sami sebe,“ neboť je nesporné, že sám na sebe pohlížíš v souladu s tím, co učíš. Učení ega přináší okamžité výsledky, protože jeho rozhodnutí okamžitě přijímáš jako svá vlastní rozhodnutí. Jejich přijetím tedy potvrzuješ, že jsi podle nich ochoten soudit i sám sebe. V myšlenkovém systému ega jsou příčina a důsledek naprosto jasné, protože všechno tvoje učení doposud směřovalo k tomu, aby mezi nimi vybudovalo pevnou souvislost. Bylo by tedy vůbec možné, abys nevěřil tomu, čemu jsi se tak horlivě a svědomitě učil věřit? Zvaž však, kolik úsilí jsi vložil do výběru jeho důkazů a jak důsledně ses vyhýbal těm, které hovořily v zájmu příčiny *pravdy* a jejich důsledků.

3. Nepoukazuje tedy fakt, že ses nenaučil to, co jsi učil. Na skutečnost, že nevnímáš synovství jako jednotný celek? A nepoukazuje rovněž na to, že za jednotný celek nepovažuješ ani sám *sebe*? Vždyť nemůžeš úspěšně naučit

něco, o čem nejsi pevně přesvědčen, a stejně tak není možné, aby toto přesvědčení vycházelo odjinud než z tvého nitra.

Nikdy bys nemohl nikoho naučit svobodu, pokud bys v ni sám nevěřil; to, co jsi naučil. Tedy muselo vycházet z tebe. Toto své Já však zcela očividně neznáš, a přestože působí, neuvědomuješ si ho. Avšak co působí, musí existovat; jediný způsob, jakým můžeš popřít jeho existenci, je ten, že budeš popírat výsledky jeho činnosti.

4. Toto je kurz, jenž tě má přivést k poznání sebe sama. To, co jsi, jsi sice učil. Ale tomu, co jsi, jsi nedovolil. Aby učilo tebe. Velmi důsledně ses snažil vyhýbat zřejmým skutečnostem a nevidět opravdový a naprosto jasný vztah mezi příčinou a důsledkem. Avšak vše, co jsi učil. Máš v sobě; co tedy může být tím, co se tvoje lekce nedokázalo naučit? Musí to být něco, co je mimo tvoje nitro, a to nikoliv kvůli tomu, že jsi to z něj vypudil. Ale protože to do tebe nepatří. Není to tedy tvou součástí, ale i přesto jsi to do svého nitra přijal. To, co si necháš proniknout do mysli, ji však nemůže doopravdy změnit, protože iluze představují pouze víru v něco, co neexistuje. Zdánlivý konflikt mezi pravdou a iluzí lze pak vyřešit jedině tím, že se odloučíš od iluze, a nikoliv od pravdy.

Díky svému učení jsi tohoto oddělení už dosáhl, protože Duch svatý je tvou neoddělitelnou součástí. Jelikož byl stvořen Bohem, neopustil ani Boha, ani Jeho stvoření; je jak Bohem, tak tebou, neboť ty jsi Bůh i on zároveň. Boží odpověď na tvoje odloučení ti přinesla víc, než ses pokoušel odstranit. Bůh ochraňoval současně tě i tvoje stvoření – udržoval tě v jednotě s tím, co jsi ze svého nitra chtěl vyloučit, a co v něm tedy nahradí všechny mylné představy, kterými sis sám naplnil mysl. Tvoje stvoření jsou naprosto skutečná, neboť jsou součástí tvého Já, přestože ho neznáš. Komunikují s tebou prostřednictvím Ducha svatého a ochotně a plni vděku za své stvoření nabízejí tobě, kdo jsi jejich domovem, svou sílu na cestě k nalezení tvého pravého Já. Jsi nejen hostitel Boha, ale i jejich hostiteli, neboť nic, co je skutečné, nikdy mysl svého stvořitele neopustilo, zatímco vše, co skutečné není, v ní nikdy nebylo.

5. Nejsou v tobě dvě Já, jež by si vzájemně odporovala. Co je mimo Boha? Boha máš v sobě, stejně jako Bůh má v sobě tebe, a proto jsi celý vesmír; všechno ostatní tedy musí být mimo tento vesmír, kde však není nic. Takové je učení, které jsi vždy předával, a z dalekého vesmíru, a přesto nikoliv ze světa mimo tebe, k tobě přicházeli svědci pravdivosti tvého učení, aby ti pomohl se ho sám naučit. Jejich vděčnost se připojila k tvé vděčnosti i vděčnosti Boha, a posílila tak tvou důvěru v to, co jsi učil. Neboť to, co jsi učil. Je pravda. Sám bez nich stojíš mimo hranice svého učení, ale s nimi i ty sám poznáš to, co jsi učil, a to díky přesvědčení a jistotě, jež s nimi sdílíš.

6. Tento rok se začneš učit a naučíš se tolik, kolik sám učíš. K rozhodnutí naučit se a poznat tě dovedla tvoje ochota vyučovat. Ačkoliv možná máš dojem, že jsi kvůli svému učení trpěl, nakonec poznáš, že přináší radost, neboť radost z učení leží v žáku, který ji z vděčnosti předává svému učiteli a s ním se o ni dělí. Až se budeš učit, budeš pociťovat stále větší vděk vůči svému Já, které tě učí, jaké doopravdy je, a dopomůže ti k tomu, aby sis ho začal vážit. Poznáš jeho moc, sílu a čistotu a budeš ho milovat stejně, jako ho miluje jeho Otec. Království tvého Já totiž nemá žádné hranice ani žádný konec a není v něm nic, co by nebylo dokonalé a věčné. To všechno jsi ty a buď si jist, že je-li něco jiné, pak to určitě ty *nejsi*.

7. Budiž chvála tvému nejsvětějšímu Já za to, jaký jsi, i za to, jaký je Bůh, jenž tě stvořil takového, jaký jsi. Dříve či později musí každý překlenout propast, která podle jeho představ dělí jeho dvě Já. Každý si staví most, jenž ho přes tuto propast převede v okamžiku, jakmile bude ochoten vynaložit jakékoliv, byť i sebemenší úsilí na její překonání. Podpoří ho totiž síla nebe a spojená vůle všech, kdo z nebe svým sjednocením dělají to, čím je. A proto do něj bude ten, který chce most přejít, doslova přenesen.

8. Váš most je mnohem pevnější, než si myslíš, a tvoje kroky jsou mnohem jistější. Neboj se, že by tě ti, kdo stojí na druhé straně a čekají na tebe, přes něj nedokázal bezpečně převést; vždyť směřuješ tam, kde máš být a kde na tebe čeká tvoje pravé Já.

16.4 IV. Iluze a realita lásky

1. Neboj se otevřeně pohlédnout na *výjimečný* nenávistný vztah, neboť v odhalení jeho podstaty leží tvoje svoboda. Kdyby totiž neexistoval, bylo by nemožné nepoznat smysl lásky. Neboť *výjimečný* láskyplný vztah, v němž však skutečný význam lásky není zřejmý, navazuješ pouze proto, abys nenávisť kompenzoval, a nikoliv aby ses jí zbavil.

Jakmile se tedy upřímně zahledíš na pravou podstatu takovýchto vztahů, přijdeš zcela jistě na to, v čem spočívá tvoje spása. Nenávisť nemůžeš ani omezit, ani ji kompenzovat výjimečným láskyplným vztahem, jelikož ten ji pouze odsouvá do větší hloubky, kam nedohlédneš. Je naprosto nezbytné, abys ji vynesl na světlo a přestal ji ukrývat, protože skrývat ji znamená pokoušet se ji vyvážit láskou, avšak tím pro tebe láska ztrácí svůj pravý smysl. Neuvědomuješ si, jak závažný je tento rozpor, ale dokud si jej opravdu neuvědomíš, nepoznáš, že vůbec existuje, a tudíž jej nebude možné vyřešit.

2. Symboly nenávisť, které stojí proti symbolům lásky, vytvářejí konflikt, jenž neexistuje. Symboly totiž pouze něco zastupují, avšak pokud láska znamená úplně vše, nemá její symbol žádný smysl. Touto poslední nápravou projdeš bez sebemenší újmy a nakonec se z ní vynoříš v podobě svého skutečného Já. Toto je poslední krok, který musíš vykonat, abys byl připra-

ven na Boha. Teď už neotálej; jsi příliš blízko cíli své cesty a buď si jist, že most přejdeš v naprostém bezpečí a z války budeš vyveden do míru a pokoje. Neboť iluze lásky tě nikdy neuspokojí, ale její realita, jež na tebe čeká na druhé straně, ti dá úplně vše.

3. Výjimečným láskyplným vztahem se pouze pokoušíš omezit ničivé důsledky nenávisti tím, že hledáš útočiště v bouři viny. Nad bouří tě však nevynese, nevystoupáš do slunečního světla; ba právě naopak: takovýto vztah pouze zvýrazňuje vinu, která se nachází mimo tvoje útočiště. Snažíš se proti ní vybudovat barikády a zůstat za nimi, ukryti v bezpečí, jež ti zdánlivě poskytuje. Výjimečný láskyplný vztah tedy nepovažuješ za něco, co má svou vlastní hodnotu, ale vnímáš ho jen jako bezpečné místo, které tě drží v dostatečné vzdálenosti od nenávisti a jež tě od ní odděluje.

Partner, se kterým takovýto vztah navazuješ, je pak pro tebe přijatelný pouze tak dlouho, dokud splňuje tento účel. Nenávist do něj tedy stále může proniknout a v určitých ohledech je zajisté vítána, avšak i přesto vztah nedokáže zničit, a to díky iluzi lásky, jež ho drží pohromadě. Zmizí-li tudíž iluze, vztah se rozpadne nebo tě přestane z důvodu vystřízlivění z iluze uspokojovat.

4. Láska však není iluze; láska je fakt, a proto tam, kde může dojít k odstranění iluze, nikdy nebyla láska, ale pouze nenávist, protože nenávist na rozdíl od lásky není ničím jiným než iluzí. Pokud se tedy něco mění, pak to určitě nikdy nemohla být láska. Ti, kdo si vybírají pro určité stránky života jen určité partnery a využívají je k jistým účelům, které nechtějí sdílet s ostatními, se snaží s vinou spíše žít, a nikoliv na ni umřít; vybírají si tak z jediných možností, jež připouštějí, přičemž láska pro ně představuje pouze způsob úniku před smrtí. Hledají ji, ale hledají ji zoufale, místo toho, aby ji hledal v míru a pokoji, ve kterém by k nim tiše přišla. Jakmile pak zjistí, že v nich stále přetrvává strach ze smrti, vytrácí se z jejich láskyplného vztahu iluze, že je tím, čím není. A jakmile padnou barikády, jež ho ochraňují, okamžitě do něj pronikne strach a nenávist slaví triumf.

5. Žádná vítězství lásky neexistují; jediným, koho vůbec „vítězství lásky“ znepokojuje, je nenávist. Iluze lásky sice může zvítězit nad iluzí nenávisti, ale vždy pouze za tu cenu, že obě zůstanou jen iluzemi. Dokud tedy budeš věřit v iluzi nenávisti, budeš za iluzi považovat i lásku a za takovýchto okolností ti nezbude nic jiného než si mezi nimi jednu vybrat. Ve volbě mezi pravdou a iluzí však žádný konflikt *není*. Jakmile se tedy na výběr podíváš z tohoto úhlu pohledu, pochopíš, že není proč váhat. Pokud se ovšem budeš rozhodovat mezi iluzemi, konfliktu se nevyhneš; na výsledku tvého rozhodnutí ale nezáleží, protože pokud je jedna možnost stejně nebezpečná jako druhá; vybíráš si pouze ze dvou beznadějí.

6. Vaším úkolem není hledat lásku, ale pouze ve svém nitru hledat a najít všechny překážky, které jsi jí postavil do cesty. Není nutné hledat to, co je pravda, ale je naprosto nezbytné hledat to, co pravda není. Každá iluze je iluzí strachu bez ohledu na podobu, již na sebe bere, a proto musí selhat každý pokus uniknout před jednou iluzí do iluze jiné. Jestliže hledáš lásku mimo své nitro, svědčí to o tvém přesvědčení, že v něm je nenávist, které se bojíš. Avšak pokoje nikdy nedosáhneš prostřednictvím iluze lásky, ale výhradně prostřednictvím její reality.

7. Taková je pravda; uvědom si to, protože chceš-li odlišit pravdu od iluze, musíš si ji uvědomit: výjimečné láskyplné vztahy představují pouze pokus odvést lásku do izolace a odloučení, a tedy ji odvést do strachu a v něm z ní udělat skutečnost.

Zásadním nedodržením jediné podmínky, již láska má, by pak výjimečný láskyplný vztah dosáhl něčeho, co není možné, a nemohl by toho tedy dosáhnout jinak než v iluzi. Je tudíž zcela nezbytné, abychom se do hloubky zamysleli nad tím, co přesně se domníváš, že můžeš udělat, abys vyřešil takovéto dilema, které ti připadá velice skutečné, ale jež doopravdy vůbec neexistuje. Dostal jsi se těsně k pravdě a mezi tebou a mostem, který tě k ní zavede, stojí pouze tento jediný úkol.

8. Nebe na tebe v tichosti čeká a tvoje stvoření k tobě natahují ruce, aby ti pomohla přejít a přivítat je, neboť jsou právě těmi, koho hledáš. Jediný důvod, proč hledáš, je, abys našel svou úplnost, a to jediné, co ti do úplnosti chybí, jsou právě tvoje stvoření.

Výjimečné láskyplné vztahy jsou pouze chatrnou náhražkou za to, co tě v pravdě, nikoliv však v iluzi, dovede k naprosté úplnosti. Vztah, jenž mezi tebou panuje, zcela postrádá jakoukoliv vinu, a to ti umožňuje, abys na všechny své bratry pohlížel s vděčností, protože tvoje stvoření byla stvořena ve shodě s nimi. Přijetím svých stvoření zároveň přijímáš i jednotu celého tvorstva, bez kterého bys nikdy nemohl být úplný. Žádná výjimečnost ti nemůže poskytnout to, co ti dal Bůh a co tě s Ním v dávání spojuje.

9. Na druhé straně mostu na tebe čeká tvoje úplnost, neboť úplný budeš až v Bohu, kdy nebudeš toužit po ničem výjimečném, ale pouze po tom, abys byl úplný stejně jako On a svou úplností zaručil úplnost Jeho. Neboj se přejít po mostu k přibytku pokoje a dokonalé svatosti, protože pouze tam najdeš věčnou úplnost Boha i Jeho syna. Nehledej ji v nehostinném světě iluzí, kde není nic jisté a kde tě nic nemůže naplnit, ale ve jménu Boha buď bezvýhradně připraven se zříct všech iluzí. V jakémkoliv vztahu, v němž budeš ochoten přijmout úplnost, a nic než úplnost, bude Bůh úplný a s Ním i Jeho syn.

10. Most, který tě vede k jednotě ve tvém nitru, *musí* vést i k vědění, neboť byl postaven s Bohem po tvém boku a zavede tě přímo k Němu, kde leží

tvoje úplnost, jež je zcela slučitelná s úplností Jeho. Každá iluze, kterou si necháš proniknout do mysli tím, že ji ohodnotíš jako dosažitelnou, tě zbaví pocitu tvé vlastní úplnosti, a tím zároveň popře i celistvost tvého Otce. Každý přelud, ať už lásky, nebo nenávisti, tě připraví o vědění, neboť přeludy jsou závoj, jenž skrývá pravdu. Budeš-li však chtít odhrnout tento závoj, který ti připadá nesmírně temný a těžký, stačí, pokud si budeš pravdy vážit víc než všech svých přeludů a pokud nebudeš ochoten vzít místo pravdy zavděk iluzí.

11. Nechceš přejít od strachu k lásce? Láska tě volá, ale nenávist chce, abys zůstal. Nenaslouchej volání nenávisti a nedovol, aby ti pohled zkreslily přeludy, neboť tvoje úplnost leží v pravdě, a nikde jinde. Volání nenávisti i každý přelud, jenž se ti staví do cesty a zdržuje tě, považuj pouze za volání o pomoc, kterým se bez ustání obracíš na svého Stvořitele. Domníváš se, že by tebe, v jehož úplnosti spočívá Jeho vlastní úplnost, mohl nevyslyšet? Miluje tě, a to bez jakýchkoliv iluzí, a stejně tak musíš milovat i ty, protože v lásce nejsou vůbec žádné iluze, a proto v ní není ani žádný strach. Ten, koho si pamatuje Bůh, musí být úplný, a Bůh nikdy nezapomněl, co je příčinou Jeho úplnosti. Ve tvé úplnosti leží vzpomínka na Jeho celistvost i Jeho vděk za to, že je celistvý díky tobě. V Jeho spojení s tebou leží jak Jeho neschopnost zapomenout, tak tvoje schopnost si vzpomenout. V Něm se spojuje tvoje ochota milovat a všechna láska Boha, jenž na tebe nezapomněl.

12. Váš Otec nemůže zapomenout na pravdu, kterou máš v sobě, stejně jako si ty na ni nemůžeš nevzpomenout. Duch svatý je most, jenž tě k Němu dovede; stojí na základech tvé ochoty se s Ním spojit a byl postaven díky Jeho radosti z tvé společné jednoty. Cesta, která se ti zdála nekonečná, je téměř u konce, neboť to, co je nekonečné, je velmi blízko. Cíl už máš téměř na dosah ruky; teď se tedy se mnou nekompromisně odvrát od všech iluzí a nedovol, aby cokoliv stálo pravdě v cestě. Společně osvobodíme pravdu od poslední marné a zbytečné cesty a poté se vydáme přímo k Bohu. Naše pouť bude radostnou odpovědí na Jeho volání, jímž nás žádá o Svou úplnost.

13. Mohou mít pro tebe jakékoliv výjimečné vztahy vůbec nějakou cenu, pokud brání Bohu v dosažení úplnosti? To, co překáží Bohu, musí překážet i tobě. Avšak být na překážku Boží celistvosti se zdá možné pouze v čase. Most, přes který tě přenese, tě vyzdvihne z času do věčnosti. Procitni z času a beze strachu odpověz na volání Boha, jenž ti dal tvým stvořením věčnost. Na této straně mostu, který vede do nadčasovosti, nerozumíš vůbec ničemu, ale jakmile na něj vkročíš, pocítíš sílu věčnosti, jež tě zavede přímo do srdce Boha. Nikde jinde než v jeho středu nejsi navždy v bezpečí, protože nikde jinde nejsi navždy úplný. Neexistuje žádný závoj, který by nedokázala odhr-

nout naše společná láska k Bohu. Cesta k pravdě je volná; vydej se po ní společně se mnou.

16.5 V. Rozhodnutí pro úplnost

1. Budeš-li přemýšlet nad výjimečnými vztahy, je nejprve nutné si uvědomit, že jsou spojeny s velkou bolestí. Přestože úzkost, zoufalství, pocit viny a útok jsou jejich neoddelitelnou součástí, objevují se v nich i období, kdy máš dojem, že zmizely. Všechny tyto aspekty musíš chápat tak, jaké doopravdy jsou. Ať už se projeví v jakékoliv podobě, vždy představují pouze útok na vlastní Já, jehož cílem je probudit v druhém pocit viny. O této skutečnosti jsem už hovořil, ale existují i další hlediska, o nichž jsem se doposud nezmínil a která hrají v této souvislosti nezanedbatelnou roli.

2. Jednoduše řečeno: snaha vyvolat pocit viny je vždy namířena proti Bohu, protože ego chce, abys vinu viděl výhradně v Bohu, a tím celé synovství zbavil ochrany před útokem. Výjimečný láskyplný vztah je hlavní zbraní ega, jehož prostřednictvím tě udržuje v odloučení od nebe. Za zbraň jej sice na první pohled nepovažuješ, ale pokud se zamyslíš nad tím, proč a nakolik si ho vážíš, uvědomíš si, že ničím jiným ani být nemůže.

3. Výjimečný láskyplný vztah je nejhonosnějším darem ega, jenž má největší přitažlivost pro ty, kdo se nechtějí zříct viny. V takovémto vztahu lze nejzřetelněji vidět, jak funguje „dynamika“ ega, neboť s ohledem na přitažlivost tohoto daru jsou přeludy, které se kolem něj hromadí, často poměrně jasné a otevřené a považované nejen za přijatelné, ale i za přirozené. Nikdo se nepozastavuje nad tím, že lze milovat i nenávidět současně, a dokonce i ti, kdo věří, že nenávisť je hřích, pouze pociťují vinu, ale neusilují o její nápravu. Jedná se totiž o „přirozenou“ okolnost odloučení a ti, kdo poznají, že přirozená vůbec není, vzbuzují v ostatních dojem, že nejsou normální. Tento svět totiž skutečně je opakem nebe, neboť byl utvořen proto, aby jím byl, a všechno v něm má přesně opačný smysl než to, co je pravdivé. V nebi, kde je význam lásky známý, je láska totéž jako jednota, zatímco na tomto světě, kde je namísto lásky přijímána pouze její iluze, se láska považuje za odloučení a vyloučení.

4. A právě ve výjimečných vztazích, jež se zrodily ze skryté touhy získat výjimečnou lásku Boha, vítězí nenávisť ega. Výjimečnými vztahy se totiž zříkáš Boží lásky a snažíš se zajistit si pro vlastní Já výjimečnost, kterou však Bůh odmítl. Pro zachování existence ega je absolutně nezbytné, abys věřil, že takováto výjimečnost není peklo, ale nebe, neboť ego by nikdy nepřipustilo, abys pochopil, že odloučení přináší pouze ztrátu, a že je tedy jedinou okolností, za níž by nebe nemohlo existovat.

5. Na skutečnosti, že nebe všem přináší úplnost, se shoduje jak ego, tak i Duch svatý. Naprosto se však rozcházejí v pojetí, jakým chápou úplnost i to,

jak jí lze dosáhnout. Duch svatý ví, že úplnost leží nejprve v jednotě a následně v jejím rozšiřování, zatímco pro ego spočívá úplnost ve „vítězství“ a v jeho rozšiřování až ke konečnému triumfu nad Bohem. V něm vidí naprostou svobodu Já, protože jeho prostřednictvím odstraní vše, co by mu bylo na překážku. Takovouto představu má tedy ego o nebi, a proto také považuje jednotu, která je jedinou podmínkou, za níž se ego nemůže uplatnit, za peklo.

6. Výjimečné vztahy slouží jako podivný a nepřírozený nástroj ega, jehož pomocí spojuje peklo a nebe tak, aby nebyla rozlišitelná. Snaha nalézt to zdánlivě „nejlepší“ z obou světů nevedla k ničemu jinému než k přijetí jejich iluzorních podob a k neschopnosti vidět oba takové, jaké doopravdy jsou. Výjimečný vztah pak představuje finální vítězství takovéto záměny, protože je určitým druhem jednoty, která však jednotu vylučuje. Jelikož základní kámen takovéto jednoty stojí paradoxně na vyloučení, mohli bychom nalézt lepší příklad, jenž by potvrdoval hlavní zásadu ega *hledej, ale nenajdi?*

7. Nejpodivnější ze všech představ ega je však pojetí Já, které ego ve výjimečných vztazích podporuje. Takovéto „Já“ vyhledává vztahy pro to, aby našlo svou úplnost. Avšak jakmile najde výjimečný vztah, v němž může podle sebe své úplnosti dosáhnout, pokouší se svého vlastního Já zbavit a „vyměnit“ je za Já někoho jiného. V takovém případě ovšem nejde o jednotu, protože jednota se vyznačuje růstem a rozšiřováním. Každý partner se snaží vzdát Já, které nechce, ve prospěch jiného Já, o němž se domnívá, že by chtěl mnohem raději. Trápí ho pak pocit viny z „hříchu“, že bere, aniž by na oplátku dával něco hodnotného. Jakou hodnotu tedy může přisuzovat Já, kterého se chce zřít, aby získal nějaké „lepší“? „Lepší“ Já, jež ego hledá, je vždy takové, které je výjimečnější. Kdokoliv pak zdánlivě vlastní výjimečné Já, je „milován“ pro to, co mu může být sebráno. Ve vztahu, kde oba partneři vidí takovéto výjimečné Já jeden v druhém, vidí ego „jednotu nebe“, jelikož ani jeden z nich si neuvědomuje, že požádal o peklo, a proto nezasahuje do iluze nebe, již si ego utvořilo a kterou jim nabízí z toho důvodu, aby jim zneškodnilo nebe skutečně dosáhnout.

Avšak jsou-li všechny iluze pouze iluzemi strachu – a ničím jiným být nemůžou – pak iluze nebe není ničím jiným než „lákavou“ formou strachu, jež pohřbívá vinu do velké hloubky, ze které se následně vynořuje v podobě „lásky“.

8. Půvab pekla spočívá výhradně v nesmírně přitažlivosti viny, již ego nabízí těm, kdo svou důvěru vkládají do malosti. Přesvědčivá síla malosti pak naopak spočívá v každém výjimečném vztahu, neboť výjimečnosti si mohou cenit pouze ti, kdo mají pocit, že trpí nedostatkem. Požadavek výjimečnosti a skutečnost, že dávání výjimečnosti považují za projev lásky, pak opravdovou lásku přeměňuje v nenávistný pojem. Pravým smyslem výjimečných

vztahů – a to v naprostém souladu s cíli ega – je tedy ničit realitu a nahrazovat ji iluzí, protože ego samo je iluze, a jedinými svědky jeho „reality“ tedy mohou být pouze další iluze.

9. Toužil bys po výjimečných vztazích, kdybys je pokládal za vítězství nad Bohem? Ponechme stranou jejich děsivou podstatu, vinu, kterou s sebou musejí nést, i smutek a samotu, neboť ty všechny představují pouze atributy celého náboženství odloučení i souvislostí, v nichž se domněle vyskytují. Ústředním tématem jejich litaní na oběť je představa, že Bůh musí zemřít, abys ty mohl žít. A právě tato myšlenka je ztvárněována ve výjimečných vztazích. Domníváš se, že prostřednictvím smrti svého vlastního Já můžeš zaútočit na Já druhého člověka a to mu ukrást, abys nahradil Já, kterým opovrhuješ. Opovrhuješ jím proto, že si myslíš, že ti nepřináší výjimečnost, již vyžaduješ. A jelikož ho nenávidíš, považuješ ho za malé a bezcenné, protože se ho bojíš.

10. Jak bys mohl připisovat neomezenou moc něčemu, na co jsi podle sebe zaútočil? Z pravdy jsi udělal tak děsivý a hrůzostrašný pojem, že se na ni dokážeš zahledět teprve tehdy, až bude slabá, malá a nehodná toho, abys jí mohl přikládat jakoukoliv cenu. Myslíš si, že je bezpečnější obdařit malé Já, které sis vytvořil, mocí, již jsi uchvátil pravdě, a tím jsi nad ní domněle zvítězil a zanechal ji zcela bezmocnou. Uvědom si, že přesně tento rituál se odehrává ve výjimečných vztazích. Mezi dvěma oddělenými bytostmi se vztyčí oltář, na němž se každá z nich snaží zabít své Já a na jeho místo postavit jiné Já, které by mělo svou sílu načerpat ze smrti svého předchůdce. A takový rituál se odehrává stále dokola; nikdy neskončí a skončit ani nemůže, neboť život nepochází ze smrti a nebe nepochází z pekla.

11. Kdykoliv tě bude forma výjimečného vztahu svádět k tomu, abys hledal lásku v rituálu, pamatuj si, že láska je obsah, a nikoliv jen forma. Výjimečný vztah je totiž rituálem formy, jenž je zaměřen na to, aby formou nahradil Boha, a to na úkor obsahu. Forma nemá žádný význam, a ani mít nikdy nebude. Na výjimečný vztah je třeba pohlížet tak, jaký doopravdy je, a tedy jako na nesmyslný rituál, ze kterého je síla získávána ze smrti Boha a převáděna na Jeho kata jako znamení, že forma zvítězila nad obsahem, a láska tak ztratila svůj význam. Chtěl bys, aby něco takového bylo možné, a to i bez ohledu na to, že to zcela zjevně možné není? Kdyby to však možné bylo, připravil by ses o veškerou moc a sílu. Bůh se nezlobí; pouze by nemohl dopustit, aby k tomu došlo, a Jeho rozhodnutí nedokážeš změnit. Žádné rituály, jež jsi vytvořil a při kterých se s radostí oddáváš tanci smrti, nemohou přinést smrt tomu, co je věčné a na co nemůže mít vůbec žádný vliv smyšlenka, již sis vybral jako náhražku za celistvost Boha.

12. Výjimečné vztahy nepovažuj za nic jiného než za bezvýznamný pokus mít jiné bohy mimo Něho a jejich uctíváním zakrýt jak jejich malost, tak i Boží

velikost. Uvědom si, že v zájmu své úplnosti takovýto vztah nechceš, neboť každé modly, které si vážíš víc než Jeho, si vážíš více než *sebe*, a tedy více než toho, kým doopravdy jsi.

13. Spása spočívá v pochopení prosté skutečnosti, že iluze nejsou děsivé, protože nejsou skutečné. Strach vzbuzují pouze zdánlivě, a to do té míry, do jaké nejsi schopen odhalit jejich pravou podstatu, již ovšem neodhalíš, dokud budeš *chtít*, aby byly pravdivé. Tím však budeš popírat pravdu a sám sobě bránit v tom, abys mohl učinit jednoduché rozhodnutí mezi pravdou a iluzí, mezi Bohem a smyšlenkou. Jakmile si to uvědomíš, nebude pro tebe nijak těžké pochopit, mezi čím a jak by ses měl skutečně rozhodnout.

14. Podstata iluze o odloučení spočívá jednoduše ve smyšlené představě o zničení významu lásky, a dokud ti tudíž význam lásky nebude navrácen, nemůžeš poznat sám sebe, protože tvůj význam je stejný jako její. Odloučení tedy představuje pouze rozhodnutí *nepoznat* sám sebe. Celý tento myšlenkový systém je pečlivě sestrojenou učební zkušeností, jejímž cílem je zavést tě od pravdy do iluze. Avšak za každé učení, které by ti mohlo ublížit, ti Bůh nabízí nápravu a naprosté vysvobození od všech jeho následků.

15. Rozhodnutí, zda naslouchat tomuto kurzu a řídit se jím, nepředstavuje nic jiného než volbu mezi pravdou a iluzí. Nabízí ti pravdu oproštěnou a jasně oddělenou od všech smyšlenek. Jakmile pak pochopíš, z čeho si ve skutečnosti musíš vybrat, nebudeš pochybovat o tom, jak snadné takovéto rozhodnutí je. Neboť to jediné, co vnáší zmatek do možností výběru, jsou iluze, jež jsou však zcela nereálné.

16. Považuj tedy tento rok za okamžik, kdy učiníš to nejjednodušší, a zároveň i to jediné rozhodnutí, před které jsi kdy byl postaven. Přes most, jenž tě zavede do reality, přejdeš jednoduše tak, že si uvědomíš, že na druhé straně je Bůh, zatímco na tvé straně není vůbec nic. A jakmile toto pochopíš, nebude už možné učinit jiné než přirozené rozhodnutí.

16.6 VI. Most do skutečného světa

1 Hledáš-li výjimečný vztah, znamená to, že se ztotožňuješ s egem, a nikoliv s Bohem, protože výjimečné vztahy mají cenu pouze pro ego. Pokud pak naopak výjimečnou hodnotu postrádají, nemají pro něj význam vůbec žádný, neboť lásku považuje za výjimečnou. Takový vztah však nemůže být přirozený, jelikož je nepodobný vztahu Boha a Jeho syna, a proto *muzejí* být nepřirozené všechny vztahy, které jsou jiné. Bůh totiž stvořil láskou takovou, jakou chtěl, aby byla, a dal ji takovou, jaká je. Láska nemá žádný jiný význam než ten, jaký jí dal Stvořitel v souladu se Svou vůlí. Je zcela nemožné ji definovat jinak, a přitom jí rozumět.

2 Láska je svoboda. Hledat ji tak, že sám sebe uvrhneš do vězení, tedy znamená se od ní odloučit. V zájmu lásky Boha tudíž neusiluj o jednotu v odloučení a nehledej svobodu ve vězení, protože budeš osvobozen v okamžiku, kdy osvobodíš. Na to nikdy nezapomínej, jinak tě láska nebude moci najít a přinést ti útěchu.

3 Nejužitečnějším nástrojem Ducha svatého, jímž tě ochraňuje před přitažlivostí viny, a tedy skutečným lákadlem výjimečných vztahů, je svatý okamžik. Skutečnost, že jejich opravdová přitažlivost spočívá právě ve vině, si neuvědomuješ, protože tě ego naučilo, že spočívá ve svobodě. Avšak čím pečlivěji prozkoumáš výjimečné vztahy, tím jasnější ti bude, že musí vyvolávat pocity viny, a tedy uvěžňovat.

4 Bez těla nemá výjimečný vztah vůbec žádný smysl; pokud si tedy ceníš jeho, musíš si cenit i těla. A toho, čeho si ceníš, se nezbavuješ. Výjimečný vztah tedy představuje nástroj, jehož prostřednictvím omezuješ své Já pouze na tělo a stejně omezeně vnímáš i druhé. Kdybys však spatřil paprsky svatého světla, zjistil bys, že výjimečné vztahy nemají naprosto žádnou cenu. V jejich záři by se totiž rozplynulo tělo, protože by pozbylo hodnoty, kterou mu přisuzuješ, a současně i vše, co jsi společně s ním považoval za cenné.

5 Vidíš takový svět, jehož si ceníš. Na této straně mostu tedy vidíš svět odloučených těl, která usilují o vzájemné spojení v odloučených svazcích a sjednocují se tím, že něco ztrácí. Jestliže se dvě bytosti sjednocují podle tohoto chápání, znamená to, že se pokoušejí omezit svou velikost. Každá z nich se zřídá své síly, neboť odloučená jednota ze sebe vylučuje vesmír. Mimo vztah tedy zůstává mnohem víc, než do něho vkládáš, neboť mimo něj zůstává Bůh, a to, co do něho přinášíš, tedy není *nic*. Kdyby však byla takováto jednota utvořena na základě naprosté důvěry, vesmír by z ní vyloučen být nemohl, a naopak by se stal její neoddělitelnou součástí. Ego ovšem neusiluje o to, aby se kdokoliv do výjimečných vztahů zapojil celou svou bytostí; chce, aby do nich vložil pouze určitou její část a nic jiného než tuto část nevnímá.

6 Na druhé straně mostu je všechno naprosto odlišné; existence těla je si ce po jistou dobu ještě vnímána, ale v žádném případě nepředstavuje ten jediný cíl vnímání, jenž je typický pro tvou stranu mostu. Tvoje oči už začínají rozeznávat i jiskřičku, která v sobě skrývá velké paprsky, a tato malá jiskra nemůže být považována za malou a bezvýznamnou nadlouhu. Jakmile přejdeš most, hodnota těla klesne natolik, že už mu nebudeš chtít jakýmkoliv způsobem vrátit jeho zdánlivou cenu, neboť si uvědomíš, že jeho jediným významem je umožnit, abys k mostu s sebou přivedl i své bratry a společně s nimi pak byl vysvobozen.

7 Samotný most nepředstavuje nic jiného než posun ve vnímání reality. Vše, co vidíš na této straně, je zásadně zkreslené a vnímané mimo skutečné souvislosti; to, co je malé a nevýznamné, je zveličováno, zatímco to, co je silné a mocné, je snižováno na malost. Během posunu perspektivy se dostaví období zmatku, v němž se tě možná zmocní pocit momentální dezorientace. Avšak nemusíš z něho mít strach, protože je pouze známkou tvé ochoty zřít se svého zkresleného úhlu pohledu, který zdánlivě udržuje tvůj svět pohromadě. Jelikož takovýto úhel pohledu si buduješ a uplatňuješ právě v souvislosti s výjimečnými vztahy, musíš se ho vzdát a bez této iluze pak poznáš, že v nich nemůže být žádný smysl, jež jsi v nich doposud hledal.

8 Neboj se, že budeš neočekávaně vyzvednut a vrženi do reality. Čas je laskavý, a pokud ho budeš využívat v zájmu reality, umožní ti pozvolný a nenásilný přechod. To jediné, co je zapotřebí vykonat naléhavě, je uvolnit ti mysl z pevného sevření tohoto světa, ale tím se nepřipravíš o domov ani o potřebný úhel pohledu. Období dezorientace, které předchází vlastnímu přechodu, je mnohem kratší než čas, jež jsi potřeboval na to, abys svou mysl pevně uvěznil do iluzí. Otálení tě však nyní bude bolet víc než předtím, protože si uvědomuješ, že opravdu otálíš a že od bolesti je možné se osvobodit. V tomto stavu nehledej zoufalství, ale spíše naději a útěchu. V žádném výjimečném vztahu na tomto světě bys už nedokázal nalézt ani iluzi lásky, protože už ses částečně vymanil ze svého šílenství a brzy poznáš, v čem opravdu spočívá vina ze zrady, které se dopouštíš sám na sobě.

9 Nic, co se pokoušíš posílit ve výjimečném vztahu, není tvou skutečnou součástí. Nemůžeš si uchovat část myšlenkového systému, jenž tě naučil, že to skutečné je, a zároveň pochopit prvotní myšlenku, která ví, jaký jsi doopravdy. Umožnil jsi, aby ti do mysli pronikla myšlenka tvé opravdové reality, a jelikož přišla na tvoje pozvání, zůstane. Budeš ji milovat natolik, že už sám sebe nebudeš moci dál klamat ani přijmout žádný vztah, do něhož by nemohla proniknout společně s tebou, neboť od ní už nebudeš chtít být oddělen.

10 Raduj se, že ses vysvobodil z karikatury spásy, kterou ti nabízelo ego, a neohlížej se toužebně po frašce, již udělalo z tvých vztahů. Nyní už nikdo nemusí trpět, protože jsi došel už příliš daleko, abys podlehl kráse a svatosti viny. Pouze naprostí šílenci by totiž mohl považovat smrt, utrpení, nemoc a zoufalství za krásné a svaté. Vše, co pramení z viny, je ošklivé, děsivé a velmi nebezpečné, a proto v ní nehledej žádnou iluzi pravdy a krásy, ale buď vděčný za to, že místo, kde na tebe čeká opravdová pravda a krása, skutečně existuje. Jdi jim radostně vstříc a neváhej poznat, co všechno můžeš dostat za prostou ochotu vzdát se ničeho jen proto, že to není nic.

11 Základem nové perspektivy, kterou získáš přechodem přes most, bude poznání, kde je nebe. Z této strany se ti zdá, že je mimo tvůj svět, že je na

druhé straně. Avšak jakmile most přejdeš, aby ses s ním spojil. spojí se ono s tebou a vytvoříš společnou jednotu. A pak si v radostném údivu pomyslíš, že to všechno jsi získal jen proto, že ses vzdal něčeho, co není *nic*. Radost nebe, jež je zcela neomezená, roste s každým světlem, které se vrací, aby v něm zaujalo své právoplatné místo. Už ani minutu nečekej na lásku Boha a na sebe. Umožni svatému okamžiku, aby ti na tvé cestě pomohl, neboť jakmile mu otevřeš svou náruč, stane se tvým průvodcem a cestu ti bez váhání urychlí.

12 Duch svatý tě žádá pouze o tuto jedinou, malou pomoc: kdykoliv tvoje myšlenky zabloudí do výjimečného vztahu, jenž tě stále přitahuje, vejdí společně s ním do svatého okamžiku a dovol mu, aby tě v něm osvobodil, abys mohl zcela přijmout jeho úhel pohledu, nepotřebuje od tebe nic víc než tvou ochotu ho s ním sdílet. Tvoje ochota přitom nemusí být úplná, protože taková je jeho ochota. Jeho úkolem je napravit tvou neochotu svou naprostou důvěrou, a ve svatém okamžiku je tvoje důvěra stejná jako jeho. Jeho naprosté ochoty se ti pak dostane tehdy, jakmile si uvědomíš svou neochotu být vysvobozen. Neboj se ho požádat, neboť nebe přichází na jeho zavolání, a dovol mu, aby o ně pro tebe požádal.

16.7 VII. Konec iluzí

1. Osvobodit se od minulosti není možné bez toho, aby ses zřekl výjimečných vztahů, neboť jejich prostřednictvím si znovu přehráváš minulost a pokoušíš se ji změnit. Domnělé urážky, nezapomenutá bolest, minulá zklamání, zdánlivá nespravedlnost a strádání – ty všechny se odrážejí ve výjimečných vztazích, jež se tak pro tebe stávají nástrojem, který ti má pomoci získat zpět tvou poraněnou sebeúctu. Na jakém základě by sis vybíral výjimečného partnera, kdybys neměl minulost? Každou takovou volbu totiž uskutečňuješ s ohledem na něco „zlého“ z minulosti, na čem lpíš a co musí napravit někdo druhý.

2. Výjimečné vztahy se mstí minulosti; jelikož totiž usilují o to, aby odstranily utrpení z minulosti, přehlížejí kvůli své naprosté oddanosti a ve svém zaujetí minulostí přítomnost. Žádný výjimečný vztah se neprožívá v přítomnosti. Obklopují jej stíny minulosti, a pokud tedy nemá žádný význam *nyin*, nemůže mít vůbec žádný skutečný význam. Lze snad minulost změnit jinak než v představách či ve snech? A kdo by ti koneckonců měl dát to, o co tě podle tvého názoru minulost připravila? Minulost není nic. Nepokoušej se na ni svalovat vinu za tvoje strádání, neboť minulost je pryč. Vždyť není možné, aby ses zbavil něčeho, co už dávno zmizelo; jediné vysvětlení domnělé existence minulosti tedy spočívá v tom, že si uchovááš iluzi, že stále existuje, protože může posloužit ke splnění jakéhosi zdánlivého účelu. Z toho však

zároveň vyplývá, že takovýto účel nelze splnit v přítomnosti, ale pouze v minulosti.

3. Nepodceňuj sílu touhy ega mstít se za minulost. Je extrémně kruté a šílené, neboť si pamatuje vše, co jsi udělal a co ho poškodilo, a proto usiluje o to, aby se ti dostalo zaslouženého trestu. Iluze, jež vnáší do vybraných vztahů, aby v nich otevřeně vyjádřilo svou nenávist, jsou sny o tvém zničení. Ego ti totiž minulost zazlívá a tvoje vysvobození z ní tedy chápe jako pokus vyhnout se trestu, který si po právu zasloužíš. Avšak k tomu, aby tě stále připoutávalo k minulosti, se neobejde bez tvého spojenectví, jímž aktivně napomáháš svému vlastnímu zničení. Spojením s egem ve výjimečných vztazích tedy otvíráš cestu svému zničení. Šílenost a absurditu této myšlenky nelze nevidět; ovšem už méně patrná je skutečnost, že dokud budeš jako spojenci ega usilovat o dosažení jeho cíle, bude pro tebe přítomnost zbytečná.

4. Minulost je pryč; nesnaž se ji udržovat při životě ve výjimečných vztazích, které tě k ní připoutávají, jelikož ty tě učí, že tvoje záchrana leží v minulosti, a proto – chceš-li nalézt spásu – se do ní musíš vracet. Neexistuje žádná iluze, jež by neobsahovala sen o odplatě za minulost. Chtěl bys tedy takovýto sen uskutečnit, anebo ho raději opustit?

5. Výjimečný vztah ti však nepřipadá jako nástroj odplaty, o kterou usiluješ. A i když si na chvíli uvědomíš jeho nenávist a krutost, iluzí lásky to v žádném případě nijak zásadně neotřese. To jediné, co ego nikdy nepřipustí, aby sis uvědomil. Je skutečnost, že výjimečným vztahem se mstíš sám sobě. Ale co jiného než pomsta na vlastní bytosti by to měla být? Hledáš-li totiž výjimečný vztah, znamená to, že nehledáš slávu, již máš v sobě.

Skutečnost, že ji v sobě máš, naopak popíráš, a takovýto vztah se tedy stává její náhražkou. Odplatou pak nahrazuješ jednoznání a únik před odplatou pro tebe představuje ztrátu.

6. Oproti šílenému a absurdnímu pojetí, kterým ego chápe spásu, přichází Duch svatý se svatým okamžikem. Už jsme říkali, že Duch svatý musí učit pomocí protikladů, jež využívá k tomu, aby ukázal pravdu. Svatý okamžik je tedy opakem utkvělé představy ega o tom, že spásy lze dosáhnout prostřednictvím odplaty za minulost. Ve svatém okamžiku každý pochopí, že minulosti je pryč a s ní se vytrácí i touha po odplatě. Nehybnost a poklid přítomného okamžiku tě obklopí naprostou laskavostí a mírumilovností a zmizí všechno kromě pravdy.

7. Po určitou dobu se možná budeš snažit do svatého okamžiku vnášet iluze, aby ti zabránily si plně uvědomit diametrální rozdíl, který panuje mezi tvým prožitkem pravdy a prožitkem iluze. Tato doba však nebude dlouhá; ve svatém okamžiku totiž zcela převáží moc Ducha svatého, protože spojením se svatým okamžikem se spojuješ i s Duchem svatým. Iluze, jež si s sebou

přineseš, ti sice prožitek Ducha svatého na krátkou chvíli utlumí a znemožní ti, aby sis ho uchoval v mysli, ale svatý okamžik je věčný a tvoje iluze času nezabrání, aby nadčasové bylo tím, čím je, ani abys to takové prožíval.

8. To, co ti dává Bůh, je ti dáváno upřímně a skutečně, a také bude skutečně přijato. Neboť Boží dary existují teprve tehdy, až je přijmeš, a jejich přijetím tedy dovršuješ Jeho dávání. Dostáváš je proto, že Jeho vůlí je dávat. I svatý okamžik dal z toho důvodu, aby ti byl dán, a jelikož ho dal, není možné, abys ho nedostal. Pokud si přál, aby Jeho syn byl svobodný, pak Jeho syn svobodný skutečně je. Ve svatém okamžiku se tedy skrývá připomínka, že Boží syn bude vždy přesně takový, jaký byl stvořen. A vše, co učí Duch svatý, slouží k tomu, aby sis vzpomněl, že jsi dostal to, co ti Bůh dal.

9. Neexistuje nic, co bys mohl vyčítat realitě. Jediné, co musíš odpustit, jsou iluze, které vyčítáš svým bratrům. Jejich realita totiž není v minulosti a nic jiného než iluze odpuštěno být nemůže. Bůh nikomu nic nevyčítá, neboť není schopen vytvářet jakékoliv iluze. Vysvobod' tedy své bratry z otroctví jejich iluzí tím, že jim odpustíš iluze, jež v nich vidíš. Tak poznáš, že bylo odpuštěno i tobě, jelikož jsi to byl právě ty, kdo jim iluze dával.

10. Pamatuj si, že se vždy rozhoduješ mezi pravdou a iluzí, a tedy mezi skutečným jednoznáním, které uzdravuje, a „jednoznáním“ ega, jež ničí. Až budeš hledat své místo v plánu jednoznání, který pramení z lásky Boha, bude ti pomáhat Jeho moc i neomezená síla veškeré Jeho lásky. Při hledání způsobu, jakým můžeš dosáhnout jednoznání, buď spojencem Boha, a nikoliv ega. Boží pomoc bude dostatečná, protože Jeho posel ví, jak ti navrátit Království i jak všechen tvůj zájem obrátit pouze na spásu, jež leží ve tvém spojení s Ním.

11. Jeho poselství hledej a najdi ve svatém okamžiku, kde jsou odpuštěny všechny iluze. Z tohoto místa se šíří zázrak, který žehná úplně každému a řeší všechny problémy, ať už je považuješ za velké, malé, možné či nemožné. Před Ním a Jeho vznešeností ustupuje vše. Navázat blízký vztah s Bohem znamená přijímat vztahy jako skutečné a na základě jejich reality vyměnit všechny své iluze za realitu tvého vztahu s Ním. Buď pochváleno tvoje spojení s Bohem, a žádné jiné, neboť pouze v něm leží pravda, a nikde jinde ji nenajdeš. Zvolíš si buď ji, nebo nic.

12. *Otče, odpusť nám naše iluze a pomoz nám přijmout náš opravdový vztah s Tebou, v němž žádné iluze nejsou a do kterého žádné ani nemohou proniknout. Naše svatost je Tvá svatost. Co v nás potřebuje odpuštění, když Tvé odpuštění je naprosté? Spánek zapomnění je pouze nechotou upamatovat se na Tvé odpuštění a na Tvou lásku. Nedovol, abychom upadli v pokušení, neboť pokušení Božího syna není Tvou vůlí. A dej, ať dostáváme pouze to, co nám dáváš Ty, a ať je naše mysl naplněna pouze tím, co jsi stvořil a co miluješ. Amen.*

17. KAPITOLA: Opuštění a svatý vztah

17.1 I. Iluze v rukou pravdy

1. Zrada Božího syna žije pouze v iluzích a všechny jeho „hříchy“ jsou jen jeho vlastní přeludy, jelikož jeho skutečná podstata je navždy bez hříchu. Nepotřebuje, aby mu bylo odpuštěno, ale aby byl probuzen. Ve svých snech zrazuje sám sebe, své bratry i svého Boha, ale to, co se odehrává ve snech, se neodehrává doopravdy. Přesvědčit o této skutečnosti spícího, který sní, je zcela nemožné, neboť sny jsou založeny právě na své iluzorní představě reality. Úplně se od nich osvobodit lze jen probuzením, protože pouze tehdy může být člověku zcela zřejmé, že na realitu nemají vůbec žádný vliv a že ji nijak nezměnily. Sny a fantazie ji sice mění, jelikož takový je jejich smysl; realitu však není možné změnit ve skutečnosti, ale jen v myslí, jež po její změně touží.

2. To, co ti nahání strach, je tedy pouze tvoje přání změnit realitu, protože se domníváš, že prostřednictvím tohoto přání dosáhneš toho, po čem toužíš. Takovýto podivný přístup je v jistém smyslu dokladem tvé moci, ale tím, že realitu zkresluješ a zasvěcuješ „zlu“, ji zároveň zbavuješ její skutečnosti. Svou oddanost nemůžeš dělit mezi dva pány, kteří od tebe vyžadují vzájemně neslučitelné věci; to, co uplatňuješ ve smyšlenkách, tedy upíráš pravdě, avšak to, co dáš pravdě, aby to využila ve tvůj prospěch, je před iluzemi zcela chráněno.

3. Trváš-li na tom, že pro zázraky musí platit pořadí obtížnosti, znamená to, že podle tebe existují určité věci, jež bys měl před pravdou chránit. Domníváš se, že pravda si s nimi nedokáže poradit, a to pouze proto, že je před ní chceš tajit. Jednoduše řečeno tedy pramení tvoje nedostatečná důvěra v sílu, která uzdravuje všechnu bolest, z přání převést určité aspekty reality na iluze. Kdyby sis jen uvědomil, do jaké míry tento přístup ovlivňuje tvou schopnost pochopit celek! Neboť to, co si vyhrazuješ jen pro sebe, bereš Jemu, kdo tě chce osvobodit, a dokud Mu to nevrátíš, nebude tvůj pohled na realitu jiný než zkreslený a nesprávný.

4. Pokud si budeš na tomto stavu trvat, nezbavíš se iluze o stupních obtížnosti zázraků, neboť ty sis vytvořil v realitě tím, že jednu její část jsi světil do rukou jednoho učitele, zatímco druhou do rukou učitele jiného. Tím se tedy učíš nakládat s jednou částí pravdy jedním způsobem a s druhou částí odlišným způsobem. Avšak rozdělovat pravdu znamená ji zbavovat smyslu, a tedy ničit. Stupně reality totiž představují způsob pohledu na život, jenž postrádá pochopení; umísťují realitu do rámce předpokladů, který s ní však není slučitelný.

Domníváš se snad, že můžeš pravdu přenést do iluzí, a z jejich perspektivy pak poznat, co pravda znamená? V iluzích nemá pravda žádný význam;

jediným úhlem pohledu, z něž je poznatelná, je ona sama. Jestliže se pokoušíš vnést pravdu do iluzí, pouze se pokoušíš udělat z iluzí skutečnost a odůvodňováním své víry v ně si je pak uchovat.

Avšak postavit naopak iluze před pravdu znamená umožnit pravdě, aby tě naučila, že iluze jsou neskutečné, a tím umožnit *tobě*, aby ses z nich vysvobodil. Neochraňuj tedy před pravdou ani jedinou smyšlenku, neboť tím bys vytvářel stupně reality, které by tě v konečném důsledku uvězňovaly. Pro realitu neexistují žádné stupně ani pořadí, jelikož jejím jediným obsahem je pravda.

5. Ochotně tedy předej vše, co jsi před pravdou doposud skrýval tomu, kdo pravdu zná a v němž je vše na pravdu přeměněno. Vysvobození z odloučení musí být úplné, jinak není vůbec žádné. Zabývej se výhradně tím, jak v sobě probudit *ochotu* tohoto vysvobození dosáhnout, protože vlastní vysvobození neuskutečníš ty, ale Bůh. Měj však vždy na paměti jedno: jakmile se ti z mysli vytratí klid v případě, kdy se druhý bude snažit vyřešit problémy prostřednictvím iluzí, znamená to, že sám sobě odmítáš odpustit za tutéž snahu. Tím se však oba vzdaluješ pravdě i spáse. Jestliže mu ale odpustíš, navrátíš pravdě to, co jsi jí oba odepřel. A odpuštění poznáš v okamžiku, kdy je dáš.

17.2 Svět, kterému bylo odpuštěno

1. Umíš si představit, jak krásní ti budou připadat ti, jimž odpustíš? V žádné fantazii se ti nemohl zdát tak nádherní. Nic, co vidíš na tomto světě, ať už spíš, nebo jsi bdělý, se nemůže takové kráse ani zdaleka vyrovnat, a až ji poznáš, nebudeš si ničeho cenit a vážit víc než jí. Nic, co ti doposud v srdci rozezvučelo píseň radosti, ti nepřineslo ani zlomek štěstí, který ti přinese tento pohled, neboť uvidíš Božího syna. Spatříš krásu, na niž Duch svatý pohlíží se zalíbením a za kterou děkuje Otci. Byl stvořen, aby ji viděl za tebe, dokud se ji nenaučíš vidět sám. Všechno jeho učení tě tudíž vede k tomu, abys ji spatřil také a vzdával za ni díky společně s ním.

2. Tato krása není iluze; je to skutečný svět, jasný, čistý a svěží, v němž vše září ve hřejivých paprscích slunce. Nic v něm není utajeno, neboť vše bylo odpuštěno a neexistují v něm žádné fantazie, které by ukryvaly pravdu. Most mezi tímto světem a tvým světem je tak krátký a lze ho přejít tak snadno, že jen stěží dokážeš uvěřit, že představuje místo setkání světů, jež jsou tak diametrálně odlišné. A přesto je tento krátký most tou nejmocnější věcí, která se vůbec dotýká tohoto světa. Tímto krůčkem, jenž je tak malý, že úplně unikl tvé pozornosti, projdeš časem do věčnosti a přenešeš se přes všechnu ošklivost do krásy, která ti učaruje a uchvátí tě natolik, že se nikdy nepřestaneš podívat nad její dokonalostí. Tento krok, ten nejmenší krok, jenž kdy byl udělán, představuje ten největší počín v Božím plánu na jed-

noznání. Všechno ostatní se naučíš, ale dar v podobě posledního kroku je ti dán, a to úplně a bezvýhradně, a proto jej nemůže uskutečnit nikdo jiný než Bůh, který je tvůrcem plánu tvé spásy.

Skutečného světa ve vší jeho kráse se naučíš dosáhnout; všechny iluze budou odstraněny a napraveny, takže nebudou svazovat nikoho a nic, a odpuštěním sám sobě si sejmeš pásku z očí a prozřeš. Uvidíš sice jen to, co jsi sám utvořil, ale bude to zářit požehnáním tvého odpuštění. A tímto konečným požehnáním, jež dá Boží syn sám sobě, splní skutečné vnímání, zrozené z nového pohledu, kterým se naučil dívat, svůj účel.

3. Hvězdy se vytratí ve světle a slunce, jež oživilo svět krásy, zmizí. Jakmile bude vnímání přivedeno k dokonalosti, ztratí svůj smysl, neboť žádný nástroj, který sloužil k učení, už nebude mít význam. Nic se už nikdy nezmění; nedojde k žádným posunům, nebudou se vyskytovat žádné jemné rozdíly, odlišnosti ani změny, jež umožňovaly vnímání a dávaly mu smysl. Doba, po kterou budeš vnímat skutečný svět, bude tak krátká, že budeš mít stěží dost času na to, abys za něj Bohu poděkoval. Bůh totiž nebude posledním krokem oddalovat a uskuteční jej v tom okamžiku, jakmile dosáhneš skutečného světa a budeš na Něho připraven.

4. Skutečného světa dosáhneš jednoduše tím, že odpustíš světu starému, světu, na nějž nahlížíš bez odpuštění. Duch svatý, který mění vnímání, společně s tebou pečlivě prozkoumá tvou mysl, jež je tvůrcem tohoto světa, a pomůže ti rozkrýt zdánlivé důvody, kterými sis ospravedlňoval jeho budování. Ve světle skutečného důvodu, jež ti přinese, ti ukáže, že tento svět nemá *vůbec žádný* důvod. Každé místo, do kterého jeho důvod pronikne, oživne krásou a to, co ti v temnotě tvého nedostatečného důvodu připadalo ošklivé, bude náhle vysvobozeno pro krásu. Ani to, co Boží syn vytvořil v šílenství a absurditě svých scestných představ, nemůže postrádat skrytou jiskru krásy, z níž by laskavost nedokázala vykřesat jasnou zář.

5. Všechna tato krása se vynoří, aby požehnala tvému pohledu a umožnila, aby ses na svět díval očima odpuštění, neboť odpuštění doslova mění způsob vidění. Díky němu poznáš, že nad chaosem a zmatkem se pokojně a láskyplně rozprostírá skutečný svět a odstraňuje všechny iluze, které ti pokřivily vnímání a z minulosti udělaly jeho základní kámen. Náhle pro tebe bude i ten nejmenší lísteček hotovým divem a stéblo trávy známkou Boží dokonalosti.

6. Jakmile Boží syn odpustí světu, jež si vytvořil, bude jednoduše a nenásilně povznesen do svého skutečného domova, kde pozná, že neexistoval ani jeden jediný okamžik, kdy v něm v poklidu nepřebýval. V této chvíli se dokonce i spása přemění v sen a pokojně se mu vytratí z mysli, neboť spása znamená vysvobození ze snů, a proto tam, kde nejsou sny, nemá žádný

smysl. Mohl by snad někdo, kdo procitl a bdí v nebi, snít sen o tom, že by spása musela být vůbec kdy zapotřebí?

7. Zamysli se nad tím, jak moc toužíš po spáse. Dá ti skutečný svět a je připravena ti ho dát okamžitě. Duch svatý se už nemůže dočkat, až ti ho konečně dá, a přesto trpělivě čeká. Připoj k jeho trpělivému čekání svou netrpělivost a nechtěj setkání s ním dále odkládat; vykroč ochotně vstříc setkání se svým Spasitelem a společně s ním se s důvěrou odvrát' od tohoto světa a vstup do skutečného světa krásy a odpuštění.

17.3 III. Stíny minulosti

1. Odpustit znamená pamatovat si výhradně láskyplné myšlenky, které jsi v minulosti dal i dostal. Všechny ostatní je třeba zapomenout. Odpuštění tedy představuje výběrové vzpomínání, jež se ovšem neřídí tvým výběrem, neboť stíny postav, které jsi obdařil nesmrtností, jsou „nepřáteli“ reality. Buď ochoten odpustit Božímu synu to, čeho se nedopustil, protože stíny postav jsou svědci, jež ochraňuješ jen proto, abys prokázal, že udělal něco, co neudělal. A jelikož je ochraňuješ, budeš jim i naslouchat. Svou ochranu však zakládáš na vlastním výběru a nechápeš, jak hluboko ti pronikl do mysli a jaký mají smysl. Představují totiž zlo, které na tebe bylo podle tvého mínění spácháno, a své společníky jsi z nich udělal proto, abys zlo mohl oplatit zlem, neboť jejich svědectví tě opravňuje se domnívat, že můžeš o druhém smýšlet jako o provinilci, aniž bys přitom ublížil sám sobě. O odloučení a rozdělení vypovídají tak jasně, že jim může naslouchat jen ten, kdo je odloučením posedlý. Předkládají ti „důvody“, proč bys měl navazovat hanebná a nesvatá spojenectví, abys podpořil cíle ega, a ze svých vztahů tak utvořil důkazy jeho síly.

2. Právě tyto stíny dodávají ve tvých očích egu svatost a učí tě, že vše, co děláš, abys ho udržel v bezpečí, je láska. Vždy hovoří v zájmu odplaty a všechny vztahy, do nichž proniknou, jsou naprosto šílené a absurdní. Smyslem takovýchto vztahů je bez výjimky zamezit přístupu pravdy o druhém i o tobě, a proto v sobě i v druhém vidíš něco, co v tobě není, a z obou tak děláš otroky pomsty. Proto tě také přitahuje vše, co ti připomíná minulá bezpráví a zdánlivě se řídí principy lásky, a to bez ohledu na to, jaké zkreslené souvislosti v tobě tento pocit vyvolávají. A nakonec i právě proto jsou všechny vztahy pokusem o sjednocení prostřednictvím *těla*, neboť pouze tělo lze vidět jako nástroj odplaty.

Skutečnost, že tělo představuje klíčový prvek pro všechny nepřírozené a nesvaté vztahy, je zřejmá; poznal jsi to z vlastní zkušenosti. Co si však možná neuvědomuješ, jsou důvody, proč jsou tyto vztahy nesvaté. Nesvatost se totiž – ostatně stejně jako svatost – pokouší podporovat a posilovat sebe samu tím, že v sobě shromažďuje vše, co považuje za sobě podobné.

3. V nesvatém vztahu nejde o snahu navázat vztah s tělem druhého, ale s tělem někoho, kdo neexistuje, neboť jeho těžiště nepředstavuje tělo druhého jako *celek*, a to ani v tak silně omezené podobě, v jaké je vnímán. Za hodnotné jsou považovány, a proto také přísně oddělovány výhradně takové jeho části, které lze využít pro přelud odplaty a nejsnáze ztotožnit s těmi, na něž je odplata zaměřena. Každý krok, který je učiněn v procesu budování, zachování i ukončení nesvatého vztahu, směřuje k dalšímu rozdělování a nerealitě. Stíny postav do něho pronikají se stále větší intenzitou a význam toho, v němž zdánlivě přebývají, se tím neustále snižuje.

4. Čas je pro nesvatý vztah bezcitnou veličinou, neboť není pochyb o tom, že v rukou ega je skutečně krutý, zatímco je-li využíván v zájmu laskavosti, je bezvýhradně vlídný. Přitažlivost nesvatého vztahu se začíná vytrácet prakticky v tomtéž okamžiku, kdy je navázán. Jeho záměr je totiž neproveditelný, a proto do něho musejí už při jeho vzniku proniknout i pochybnosti. „Ideál“ nesvatého vztahu tedy představuje stav, kdy do něho vůbec nezasáhne skutečná podstata druhého člověka, aby „nezmařila“ sen. Čím méně pak druhý opravdu vnáší do vztahu, tím „lepší“ vztah je. Snaha vybudovat takovéto spojení proto představuje pouze způsob, jak z něho vyloučit toho, se kterým má být navázáno. Záměrem takovéto prapodivné jednoty je tedy druhého z ní vyřadit a spojit se s iluzemi v trvalém a dokonalém „šťěstí“.

5. Jak může Duch svatý vstoupit se svou interpretací těla jako komunikačního prostředku do vztahů, jejichž jediným smyslem je odloučení od reality? Umožňuje mu to samotná podstata odpuštění. Je-li zapomenuto vše s výjimkou láskyplných myšlenek, je to jediné, co zbývá, věčné a přeměněná minulost je pak přetvořena do přítomnosti. Minulost už tedy není v rozporu s přítomným okamžikem a tato kontinuita následně rozšiřuje přítomnost tím, že si stále více začínáš uvědomovat její realitu a hodnotu.

V láskyplných myšlenkách přežívá jiskra krásy, jež je skryta v ošklivosti nesvatého vztahu, kde mají své místo vzpomínky na nenávisť, a která se vynoří, jakmile vztah svěříš do rukou Ducha svatého, aby jej obdařil životem a krásou. Proto se jednoznámní zaměřuje na minulost, jež je zdrojem rozdělování, a ve které tedy musí být rozdělování napraveno, neboť napravit je lze pouze v místě jeho vzniku.

6. Ego se nesnaží „vyřešit“ své problémy u jejich zdroje, ale na místě, kde nevznikly, čímž usiluje o to, aby vyřešeny nikdy nebyly. Duch svatý naopak chce, aby byla jeho řešení konečná a dokonalá, a proto hledá a také nalézá zdroj problémů tam, kde je, a tam je rovněž napravuje. Každým krokem své nápravy postupně odstraňuje odloučení a rozdělení a přibližuje jednotu. Žádné „důvody“ pro odloučení v něm nevyvolávají zmatek či nejasnosti; odloučení vnímá pouze jako omyl, jenž musí být uveden na pravou míru.

Umožni mu tedy, aby ve tvých vztazích odhalil skrytou jiskru krásy a ukázal ti ji.

Její nádhera tě bude přitahovat tak mocnou silou, že ji už nikdy nebudeš chtít ztratit z dohledu, a proto jí nebudeš bránit, aby tvůj vztah přeměnila tak, abys ji viděl stále zřetelněji. Budeš po ní toužit stále víc a stále usilovněji se budeš snažit, aby ti už nikdy nezmizela z očí. Postupně se pak naučíš vyhledávat a vytvářet podmínky, ve kterých lze tuto krásu vidět.

7. To vše budeš dělat s radostí a ochotou, pokud ovšem Duchu svatému dovolíš, aby ti tuto jiskru ukázal a její pomocí ti posvětil na cestu. Boží syn je jeden; koho spojil Bůh, nemůže ego rozloučit. Jiskra svatosti je v bezpečí v každém vztahu bez ohledu na to, jak hluboko je ukrytá, protože Stvořitel jediného vztahu se nevyloučil ze žádné jeho části. A právě toto je ta jediná část vztahu, již Duch svatý bere na zřetel, jelikož ví, že pouze ta je pravdivá a skutečná. Ze skutečného vztahu jsi udělal vztah neskutečný, a tedy nesvatý tím, že jsi ho viděl tam, kde není, a takový, jaký není. Svěť tudíž minulost do rukou toho, kdo dokáže změnit pohled, kterým na ni nazíráš. Předtím si však musíš plně uvědomit, co a proč představuje minulost podle tebe.

8. Minulost chápeš jako opodstatnění pro vstup do trvalého, nesvatého spojení s egem proti přítomnosti. Přítomnost je totiž odpuštění, a proto vztahy, jež vznikají pod diktátem nesvatého spojení, nevnímáš ani neprožíváš *právě teď*. Avšak úhel pohledu, ze kterého chceš odvodit smysl přítomnosti, je pouze *iluze* minulosti, v níž jsou uchovány prvky, které splňují účel nesvatého spojení, zatímco všechny ostatní jsou z ní odstraněny. To, co je tedy odstraněno, je ta jediná pravda, již kdy mohla minulost nabídnout přítomnosti jako důkaz její skutečnosti, kdežto to, co je zachováno, jsou důkazy reality snů.

9. Rozhodnutí, zda se připojíš k pravdě, nebo k iluzi, máš ve svých rukou. Pamatuj si však, že zvolit si jednu znamená odmítnout druhou. Té, již si vybereš, dodáš krásu i realitu, protože tvoje volba závisí na tom, které si vážíš víc. Jiskra krásy, nebo závoj ošklivosti; skutečný svět, nebo svět viny a strachu; pravda, nebo iluze; svoboda, nebo otroctví – na ničem z toho nezáleží, protože to jediné, mezi čím se můžeš doopravdy rozhodnout, je Bůh, nebo ego. Myšlenkové systémy jsou buď pravdivé, nebo nepravdivé a všechny jejich vlastnosti vycházejí z toho, na jakých základech stojí. Pravdivé jsou pouze myšlenky Boha a vše, co z nich pramení, se odvíjí od toho, jaké jsou, a proto jsou stejně pravdivé jako svatý zdroj, z něhož vzešly.

10. Můj svatý bratře, toužím proniknout do každého tvého vztahu a postavit se mezi tebe a tvoje iluze. Nebraň tomu, aby pro tebe byl můj vztah k tobě skutečný, a umožni mi vnést skutečnost i do pohledu, jakým nahlížíš na své bratry. Nebyli stvořeni proto, aby sis jejich prostřednictvím ubližoval; byli stvořeni proto, aby společně s tebou tvořili. Toto je pravda, kterou chci vložit

mezi tebe a tvůj cíl dosáhnout šílenství. Neodděluj se ode mě a nedovol, aby se ti svatý smysl jednoznání rozplynul ve snech o odplatě. Ze vztahů, v nichž žijí takovéto sny, jsem vyloučen; nechej mě tedy do nich ve jménu Boha vstoupit a přinést ti mír, abys ho mohl dát i ty mně.

17.4 IV. Dva obrazy

1. Bůh vytvořil Svůj vztah s tebou proto, abys byl šťastný, a nic, co děláš s jiným záměrem než takovým, který je v souladu s Jeho úmyslem, nemůže být skutečné. Všechno může mít pouze takovou funkci, jež pramení ze smyslu, který mu určil Bůh. A proto je navždy s ohledem na důvod, proč stvořil Svůj vztah s tebou, tím jediným smyslem jakéhokoliv vztahu *učinit šťastným*. Abys tuto funkci splnil. Navazuješ se svými stvořeními stejné vztahy jako Bůh se Svými. Neboť nic, co Bůh stvořil, není odloučeno od štěstí a netouží po ničem jiném než šířit štěstí stejným způsobem, jakým ho rozšířil jeho Stvořitel. Cokoliv, co tuto úlohu nesdílí, pak nemůže být skutečné.

2. Na tomto světě sice není možné tvořit, ale je možné učinit šťastným. Už několikrát jsem zdůrazňoval, že Duch svatý tě o tvoje výjimečné vztahy nepřipravuje, ale že je přetváří. Jeho úkol tedy jednoduše spočívá v tom, že jim navrátí smysl, jenž jim byl určen Bohem, neboť role, kterou jsi jim přisoudil ty, rozhodně nemá s cílem učinit šťastným nic společného. Účel svatého vztahu je ten, jenž mu byl dán Bohem, a jeho smyslem v žádném případě není vytvořit účel náhradní. Avšak každý výjimečný vztah, který jsi si utvořil. Představuje náhražku za Boží vůli a namísto ní oslavuje vůli tvou, a to na základě mylné domněnky, že jsou odlišné.

3. I na tomto světě jsi navázal skutečné vztahy, ale nevíš o nich, protože jejich náhražky jsi postavil tak vysoko nad ně, že když tě volá pravda – a volá tě neustále – odpovídáš náhražkou. Cílem každého výjimečného vztahu, jenž pramení z jeho základního účelu, je zaneprázdnit tvou mysl do té míry, abys neslyšel volání pravdy.

4. V jistém smyslu byl výjimečný vztah odpovědí ega na stvoření Ducha svatého, který byl naopak Boží odpovědí na odloučení. Neboť ačkoliv ego nechápalo, co bylo stvořeno, uvědomovalo si hrozbu, již to pro ně znamenalo. Celý obranný systém, který vyvinulo s cílem udržet odloučení v bezpečí před Duchem svatým, bylo reakcí na dar, jímž Bůh umožnil, aby odloučení mohlo být napraveno. Tento dar v sobě uchovává pravdu o všem, kterou je skutečnost, že Duch svatý je s tebou v úzkém vztahu, protože v něm dochází k obnově tvého vztahu s Bohem. Tvoje spojení s Bohem nikdy nebylo přerušeno, jelikož Duch svatý už od vzniku samotného odloučení nikdy nebyl a není odloučen vůbec od nikoho. Skrze něho jsou pak pečlivě ochraňovány všechny svaté vztahy, aby pro tebe mohly splnit účel, jež jim určil Bůh.

5. Ego si je vždy plně vědomo všech hrozeb, a proto ta část tvé mysli, do které bylo přijato, dbá úzkostlivě na to, aby zachovala jeho smysl v souladu s tím, jak ho vnímá. Přitom však vůbec nevidí, že je naprosto šílený. Pokud chceš, aby ti bylo navráceno duševní zdraví, musíš si uvědomit, co přesně výše řečené znamená. Šílenci sice ochraňují svůj myšlenkový systém, ale ochraňují ho šíleným způsobem. Veškeré jejich obranné prostředky jsou stejně šílené jako to, co mají ochraňovat. Odloučení v sobě nemá nic přirozeného a zdravého, neobsahuje žádnou část, žádný „mysl“ ani žádný rys, jež by nebyly šílené. Jelikož jeho „ochrana“ je jeho neoddělitelnou součástí, musí být stejně šílená jako celek. Vzhledem k tomu, že hlavním obranným prostředkem odloučení je výjimečný vztah, musí být tedy šílený a absurdní i ten.

6. Nyní už ti nedělá velké potíže si uvědomit, že myšlenkový systém, který ochraňuje výjimečný vztah, není ničím jiným než systémem mylných představ. Alespoň v obecné rovině chápeš, že ego je šílené. A přesto ti připadá, že výjimečný vztah je do jisté míry „jiný“, ačkoliv jsme ho prozkoumali do mnohem větší hloubky než řadu dalších aspektů myšlenkového systému ega, jichž by ses zřekl mnohem ochotněji. Avšak dokud se nezabavíš tohoto obranného prostředku, nevzdáš se ani ostatních, neboť jeho úloha není jiná než jejich. Jestliže si ho uchováš, uchováš si všechny.

7. Je zcela nezbytné si uvědomit, že obranné prostředky *dělají* to, co mají bránit; skrytým základem pro jejich účinnost je skutečnost, že dávají to, co chrání. To, co chrání, je jim dáno do úschovy a při své činnosti ti to předávají. Každý obranný nástroj funguje prostřednictvím dávání darů, přičemž takovýto dar je vždy zmenšeninou myšlenkového systému, který daný nástroj ochraňuje a jenž je v zájmu zachování své přitažlivosti zasazen do zlatého rámu. Rám je propracovaný do posledního detailu, je vykládaný drahými kameny, vyřezávaný a naleštěný. Jeho smyslem je, aby byl hodnotou *sám o sobě* a odvrátil pozornost od toho, co je zasazeno v jeho středu. Avšak získat jen samotný rám bez obrazu nemůžeš a cílem činnosti obranných prostředků je pak přesvědčit tě o opaku.

8. Výjimečný vztah se chlubí nejimpozantnějším a zároveň nejošidnějším rámem ze všech obranných prostředků, které ego využívá. Jeho myšlenkový systém, jenž se v něm nabízí, lemuje tak masivní a tak propracovaný rám, že jeho velkolepá struktura téměř zakrývá obraz umístěný v jeho středu. Do rámu jsou vyřezány všechny možné vrtošivé a roztráštěné představy o lásce, které jsou vykládané sny o oběti a zveličování vlastního ega a protkávané pozlacenými vlákny sebezničení. Kapky krve se na něm třpytí jako rubíny a slzy jsou vybroušené po vzoru diamantů a září v tlumeném světle, v němž je ti tento dar nabízen.

9. Zadívej se na *obraz* a nenechej se rozptylovat rámem. Tento dar tě dovede do ztracení, a pokud jej přijmeš, uvěříš, že skutečně ztracen jsi. Rám bez obrazu nemůžeš přijmout; to, čeho si ceníš, je rám, neboť v něm nevidíš žádný konflikt, avšak ten není tím pravým darem. Je to jen obal, který skrývá dar rozporu. Nenechej se oklamat nejpovrchnějšími aspekty tohoto myšlenkového systému, neboť je do nich zabalen celek, jenž je úplný v každém svém aspektu. V tomto blyštivém daru leží smrt, a proto odtrhni svůj pohled od hypnotického lesku rámu. Podívej se na obraz a uvědom si, že to, co je ti nabízeno, je smrt.

10. Právě proto je při obraně pravdy tak důležitý svatý okamžik, neboť samotná pravda nepotřebuje chránit, ale ty potřebuješ být chráněn před přijetím daru smrti. Jakmile ty, kdo jsi pravda, přijmeš myšlenku, která pro pravdu představuje tak vážné ohrožení, riskuješ, že ji zničíš. V zájmu zachování celistvosti pravdy je tedy nezbytné, abys zmobilizoval své obranné prostředky. Moc nebe, Boží láska, Kristovy slzy i radost jeho věčného ducha se sešikují, aby tě bránily před tvým vlastním útokem. Jelikož jsi totiž jejich současník, útočíš zároveň i na ně, a jelikož milují sami sebe, musejí tě zachránit.

11. Svatý okamžik je zmenšeninou nebe, jež ti byla poslána z nebe. I tento obrázek je zasazen do rámu, ale pokud ho přijmeš, rám vůbec nevidíš, protože tento dar lze přijmout pouze tehdy, pokud budeš ochoten obrátit všechnu svou pozornost na obraz. Svatý okamžik je zmenšeninou věčnosti; je to obraz bezčasovosti zasazený do rámu času. Jestliže se zaměříš na obraz, uvědomíš si, že za obraz jsi ho považoval jen kvůli rámu. Bez rámu ho však budeš pokládat za to, co symbolizuje. Neboť stejně jako leží celý myšlenkový systém ega v darech, které ti nabízí, leží celé nebe v tomto okamžiku, jenž je pro tebe vypůjčen z věčnosti a zasazen do rámu času.

12. Nabízejí se ti dva dary; každý z nich je celek, který nelze rozdělit a přijmout jen jednu jeho část. Každý z nich představuje obraz všeho, co můžeš mít, ale na co je pohlíženo z diametrálně odlišné perspektivy. Jejich hodnotu nemůžeš srovnávat tak, že porovnáš obraz s rámem; jediné, co lze porovnávat, jsou samotné obrazy, jinak bude srovnávání postrádat jakýkoliv smysl. Pamatuj si, že darem je obraz, a nikoliv rám, a že si tedy můžeš vybírat pouze na tomto základě. Podívej se na obrazy, a to na oba. Jeden z nich je tak malý, že ho lze jen stěží rozeznat pod tmavými stíny, jež na něj vrhá jeho masivní a neúměrně velký rám, zatímco druhý je lemován jen skromnou obrubou a zavěšen ve světle; jeho krása nespočívá v rámu, ale v tom, čím je.

13. Ty, kdo ses tak usilovně snažil a stále snažíš zasadit lepší obrázek do nesprávného rámu, a tím spojit to, co je neslučitelné, pochop a s radostí přijmi tuto skutečnost: každý z obou obrazů má rám, který se dokonale hodí k tomu, co zobrazuje. Jeden z nich je zarámován proto, aby od sebe odvedl

pozornost a nebyl vidět, kdežto druhý je zarámován tak, aby vynikla jeho naprostá přesnost a srozumitelnost. Až budeš postupně odhalovat, že přemrštěně zdobený rám skrývá obraz temnoty a smrti, začne pozbývat své přesvědčivosti. Jakmile každý absurdní kámen, jenž zdánlivě září z temnoty rámu, vystavíš světlu, ztratí svůj jas, potemní a přestane odvracet tvou pozornost od obrazu. Nakonec pak uvidíš samotný obraz a zjistíš, že bez ochrany rámu nemá vůbec žádný smysl.

14. Druhý obraz je zarámován jen skromně, neboť čas nemůže ohraničit věčnost. Při pohledu na obraz nebe a věčnosti nic neodvádí tvou pozornost, a čím více se na něj díváš, tím přesvědčivější pro tebe je. Po otevřeném a pravdivém srovnání tedy konečně může dojít k přeměně obou obrazů; jakmile se na každý z nich zadíváš ve vztahu k druhému, určíš oběma jejich náležitě místo. Jestliže temný obraz vyneseš na světlo, nebude ti už nahánět strach, ale konečně si uvědomíš, že se jedná jen o obraz. To, co zobrazuje, pochopíš přesně takové, jaké to doopravdy je, a tedy jako obraz něčeho, co jsi za skutečné jen *považoval*. Nic víc neuvidíš, protože nic víc za ním není.

15. V jednoznačném a zcela zřejmém protikladu k temnému obrazu spatříš obraz světla, který se přemění v to, co se v něm skrývá. Jakmile se na něj pozorně zadíváš, uvědomíš si, že se nedíváš na obraz, ale na skutečnost. Nejedná se o žádné zpodobnění myšlenkového systému, ale o samotnou myšlenku; je tím, co symbolizuje. Rám se začne pozvolna vytrácet a v mysli se ti vynoří vzpomínka na Boha, jenž ti výměnou za tvůj titěrný, nehodnotný a zcela bezvýznamný obrázek nabídne celé stvoření.

16. Až Bůh i ty zaujmeš svá právoplatná místa, pocítíš znovu pravý význam vztahu a poznáš, že je skutečný. Vystoupejme společně v pokoji k našemu Otci tím, že Mu ve svých myslích předáme vládu. Dáme-li Mu moc a slávu a nebudeme-li si trvat na mylných představách o tom, kde je můžeme získat, dostaneme vše. Jsou totiž v nás, a to díky Jeho vládě, kterou jsme Mu předali. To, co dal, je Jeho; Jeho dary září v každé Jeho části stejně jako v celku. Veškerá podstata tvého vztahu s Ním spočívá ve vztazích, jež panují mezi námi. Svatý okamžik ozařuje všechny vztahy bez rozdílu, neboť v něm jsou pouze jedním. Ve svatém okamžiku je totiž uzdravení hotové a úplné, protože v něm je Bůh, a tam, kde je Bůh, je vše úplné a dokonalé.

17.5 V. Uzdravený vztah

1. Svatý vztah je projevem svatého okamžiku v životě na tomto světě. Jako vše, co se týče spásy, je i svatý okamžik praktickým nástrojem, jehož existenci a činnost dokládají jeho výsledky. Na svatý okamžik se můžeš spolehnout vždy a za všech okolností; prožíváš ho v každém okamžiku, avšak pokud by neměl žádný projev, nebylo by možné si ho pamatovat. Svatý vztah je tedy trvalou připomínkou prožitku, ve kterém se vztah stal tím,

čím doopravdy je. A stejně jako je nesvatý vztah nepřetržitým chvalozpěvem na nenávisť a oslavou jejího tvůrce, je svatý vztah radostnou písní ke chvále spasitele vztahů.

2. Svátý vztah je zásadní krok, jenž tě dovede ke vnímání skutečného světa a který se lze naučit. Je to v podstatě starý, nesvatý vztah, jenž je přetvořen a viděn z nové perspektivy. Svátý vztah představuje mimořádný učební počin. Ve všech svých fázích – v začátku, ve stadiu budování i při dokončení – spěje k radikálnímu přetvoření nesvatého vztahu. Z tohoto úkolu však nemusíš mít strach: jediným náročným krokem je začátek, neboť při něm je cíl vztahu náhle přeměněn na svůj pravý opak. Je to první výsledek, který ti přinese úsilí svěřit vztah do rukou Ducha svatého, aby ho využil pro své účely.

3. Jakmile Ducha svatého vybidneš, aby se zapojil do tvých vztahů, přijde okamžitě; nemarní čas a bez otálení ti ukáže praktické výsledky tvého pozvání – jeho cíle ihned nahradí tvoje. To vše se odehraje velice rychle, avšak po určitou dobu ti bude vztah připadat narušený, rozdělující, a dokonce značně znepokojivý. Důvod těchto pocitů je ovšem zcela nasnadě, neboť vztah takový, jaký je, je v rozporu se svým vlastním cílem a zcela nevhodný pro záměr, jež jsi mu původně stanovil. V jeho nesvaté podobě mu smysl zdánlivě dodával pouze tvůj cíl, ale nyní máš dojem, jako by smysl zcela postrádal.

V tomto bodě nejistoty už byla ukončena řada vztahů, a aby mohlo být dosaženo starého cíle, byly navázány nové. Neboť jakmile přijme nesvatý vztah cíl svatosti, už nikdy nemůže být takový, jaký do té chvíle byl.

4. Pokušení podlehnout ego je po posunu cílů nesmírně silné, protože vztah se doposud nezměnil natolik, aby původního cíle zcela zbavil přitažlivosti, a jeho struktura je tedy „ohrožena“ poznáním, že se nehodí pro nový účel. Rozpor mezi cílem a strukturou vztahu je tak výrazný, že nemohou existovat společně. Avšak v této fázi se už cíl nezmění. Jelikož je v nesvatém vztahu pevně zakořeněn, nelze udělat nic jiného než změnit samotný vztah tak, aby byl slučitelný se svým cílem. Dokud toto radostné řešení nepochopíš a nepřijmeš jako jediný způsob, který tě vyvede z konfliktu, může ti vztah připadat jako silně napjatý a nepřírozený. Pozvolnější změna cíle by však nepřinesla kýžené výsledky, neboť by se ztratil rozdíl mezi starým a novým záměrem a ego by navíc mělo dostatek času na to, aby si každý postupný krok vyložilo podle svého. Pouze radikální posun účelu může vyvolat úplný obrat ve smýšlení o tom, k čemu vztah slouží.

Současně s tím, jak se tato změna rozvíjí a nakonec dovrší, přináší stále prospěšnější a radostnější výsledky. Zpočátku je však celá situace vnímána jako velmi svízelná a nejistá, neboť cílem vztahu, jež navázal dva jedinci za nesvatým účelem, je náhle svatost. Pokud pak přemýšlejí o svém vztahu z

perspektivy nového účelu, musejí být oba naprosto zděšení, a vztah mohou dokonce do určité míry vnímat jako rozvrácený. A přesto jejich původní úhel pohledu už neslouží účelu, na kterém se oba dohodl.

5. Toto je chvíle pro *důvěru*. Dovolil jsi, aby ti někdo jiný stanovil tvůj cíl, což bylo projevem důvěry. Neopouštěj tedy důvěru zrovna teď, v okamžiku, kdy začíná nést ovoce. Jestliže jsi uvěřil, že Duch svatý přijal tvůj vztah, proč bys neměl dál věřit, že to, co jsi mu svěřil do péče, očistí? Důvěřuj svému bratru v době, jež je těžká a tvrdá jen zdánlivě. Cíl je už pevně určen: smyslem tvého vztahu je zbavit se šílenství a dosáhnout zdraví. Nyní se totiž nacházíš v šíleném vztahu a jako šílený ho konečně ve světle jeho cíle i chápeš.

6. Ego ti radí, aby sis jako náhradu za tento domněle neuspokojivý vztah našel jiný, pro který by byl vhodný starý cíl. Tvrdí, že svému utrpení můžeš uniknout, ale pouze tak, že se zbavíš svého bratra. *Nenaslouchej našeptávání ega!* Důvěřuj tomu, kdo tě vyslyšel. Slyšel tvoje volání; nebyla snad jeho odpověď dostatečně jasná? Nyní už nejsi naprosto šílený, a proto nemůžeš popřít, že ti dal tu nejotevřenější odpověď. Teď tě žádá pouze o to, abys nezhazoval svou víru a dál mu i ve svém zmatku důvěřoval, neboť zmatek brzy zmizí a na jeho místě se začne vynořovat opodstatnění tvé důvěry, jež ti přinese nepopiratelnou jistotu. Neopouštěj ho a neopouštěj ani svého bratra, jelikož tvůj vztah se právě znovu rodí jako svatý.

7. S radostí přijmi to, čemu nerozumíš, a umožni, aby ti to bylo vysvětleno tím, že poznáš, že dokáže tvůj vztah přeměnit na svatý. Naskytne se ti mnoho příležitostí, kdy budeš chtít svého bratra obviňovat ze „selhání“ tvého vztahu, neboť občas budeš mít dojem, že postrádá smysl. Bude tě pronásledovat pocit marnosti, který ti bude připomínat vše, čím jsi kdysi chtěl dosáhnout uspokojení a domníval se, že jsi ho doopravdy dosáhl. Vzpomeň si však, že ve skutečnosti jsi našel jen utrpení a neštěstí, a nevdechuj tedy život selhávajícímu a upadajícímu egu. Tvůj vztah se totiž nerozbil na kusy, ale byl naopak zachráněn.

8. Cesty spásy jsou pro tebe zcela nové, a proto máš pocit, že jsi ztracen. Ten je však mylný, neboť to, co se ztratilo, nejsi ty, ale pouze tvoje cesta. Nemysli si ovšem, že jsi touto ztrátou o něco přišel. Na své nové pouti měj na paměti, že ty a tvůj bratr jsi začal znovu, *společně*. Uchop ho za ruku a spolu s ním se vydej na cestu, jež není ani zdaleka tak neznámá, jak se ti teď zdá. Není snad nad slunce jasné, že si vzpomeneš na cíl, který zůstal nezměněn v průběhu celé věčnosti? Vždyť to jedině, pro co ses rozhodl, je Boží cíl, jenž vždy představoval i tvůj skutečný úmysl.

9. V celém synovství zní jako radostná ozvěna tvého rozhodnutí píseň o svobodě. Ve svatém okamžiku ses připojil k mnoha dalším, kteří se zároveň připojili k tobě. Neboj se, že by ses mohl kvůli své volbě cítit bezútešně a

sklesle, neboť tvému svatému vztahu požehnal Sám Bůh. Přidej se k Jeho požehnání a neupírej mu své vlastní požehnání, jelikož je to to jediné, co nyní potřebuje, abys poznal, že v něm spočívá spása. Nezavrhuješ spásu, jež k tobě přišla, ale společně ji přivítej, neboť k tobě přišla proto, aby tě spojila s tvým bratrem ve vztahu, ve kterém je požehnáno celému synovství společně.

10. Společně ses zavázal k tomu, že do svého vztahu přizveš Ducha svatého, protože jinak by do něho nemohl vstoupit. Ačkoliv ses od té doby možná dopustil mnoha chyb, nelze pochybovat o tom, že jsi vyvinul obrovské úsilí, aby mohl vykonávat svou práci. Za vše, co jsi pro něho udělal, je ti nesmírně vděčný a v žádném případě se nezabývá tvými omyly. Projevuje stejnou vděčnost i ty svému bratru? Oceňuješ jeho úsilí a přehlídíš jeho chyby, anebo tvoje uznání skomírá a potemňuje v jejich zdánlivém světle? Možná se právě vydáváš na válečné tažení, abys ho obvinil z potíží, které přinesla situace, v níž se nacházíš. Ovšem tvůj nedostatečný vděk a pochopení vedou pouze k tomu, že nejsi schopen prožít svatý okamžik, a proto ho pouštíš ze zřetele.

11. Prožitek okamžiku, byť by byl sebepůsobivější, lze snadno zapomenout, pokud dovolíš, aby ho sevřel čas. Jeho zář a půvab musíš udržovat ve svém *povědomí* o čase a v žádném případě nepřipustit, aby se skryl *uvnitř* času. Svatý okamžik je stále s tebou, ale kde jsi ty? Být vděčný svému bratru znamená uznat svatý okamžik, a tím umožnit, aby mohly být přijaty a sdíleny jeho důsledky. Útočit na bratra pak neznamená o svatý okamžik přijít, ale znemožnit jeho působení.

12. Svatý okamžik jsi sice dostal, ale svým jednáním jsi mohl vytvořit situaci, ve které ho nedokážeš využít. V konečném důsledku si tedy neuvědomuješ, že ho stále máš. Tím, že se odřízneš od jeho projevů, upíráš sám sobě jeho přínos. Tento stav pak upevňuješ každým dalším útokem na svého bratra, protože každý takovýto útok tě zaslepuje tak, že nevidíš ani sám sebe. Pokud však budeš zapírat sám sebe, nepoznáš, co ti bylo dáno a co jsi přijal.

13. Ve svaté přítomnosti pravdy jsi s bratrem spojen a s tebou je v ní spojen i svatý cíl. Domníváš se snad, že cíl sám je tak nemohoucí, že by ti nedokázal ochotně poskytnout prostředky ke svému dosažení? To, co způsobuje tvoje zdánlivé utrpení, avšak z čeho se nebe raduje, je nesoulad mezi novým záměrem, jež jsi už přijal, a starými prostředky. Kdyby nebe existovalo mimo tvoje nitro, nemohl by ses k jeho radosti připojit, avšak jelikož ho máš v sobě, je jeho radost i *tvou* radostí.

Cíl máš společný, přestože v prostředcích se stále neshoduješ. Neměj ale obavy, že by tento konflikt přetrvával navěky; prostředky se cíli nepochybně

přízpůsobí, neboť je pevně daný, neměnný a jistý. A pak se budeš společně s celým synovstvím radovat, že je přesně takový.

14. Jakmile si začneš uvědomovat a přijímat dary, které jsi ochotně a dobrovolně dal svému bratru, přijmeš také účinky svatého okamžiku a využiješ je k tomu, abys napravil všechny své chyby a vysvobodil se z jejich důsledků. Až se to naučíš, naučíš se zároveň i vysvobozovat celé synovství a radostně a s vděčností ho nabídneš tomu, kdo ti dal tvou svobodu a kdo ji skrze tebe rozšiřuje.

17.6 VI. Stanovení cíle

1. Praktické uplatnění záměru Ducha svatého je nesmírně prosté a jednoznačné. Koneckonců, aby bylo prosté, jiné než jednoznačné být ani nemůže. Prosté je to, co lze snadno pochopit, a proto není sporu o tom, že to musí být jednoznačné a jasné. Stanovení cíle Ducha svatého představuje obecný krok; nyní se bude ve spolupráci s tebou snažit, aby ho konkretizoval, neboť použití *je* konkrétní. Pro jakoukoliv situaci ti poskytne velice konkrétní pokyny, ale pamatuj si, že jejich univerzální uplatnění si doposud neuvědomuješ. Proto je v daném okamžiku nezbytné, abys je uplatňoval pro každou situaci odděleně, dokud se nenaučíš vidět to, co je za hranicemi těchto situací, a nepochopíš je v mnohem širších souvislostech, než v jakých je vnímáš nyní.

2. V jakékoliv situaci, jež v tobě vyvolává nejistotu, si nejprve musíš položit následující otázku: „Co chci, aby z této situace vzešlo? K čemu slouží?“ Hned na začátku si tedy musíš ujasnit cíl, protože cíl určuje výsledek. Ego však používá přesně opačný postup: situace je rozhodujícím činitelem pro výsledek, kterým může být cokoli. Důvod pro tento nesystematický přístup je zřejmý; ego totiž neví, co chce, aby z dané situace vzešlo. Uvědomuje si, co *nechce*, ale nic jiného. Nemá tedy vůbec žádný pozitivní cíl.

3. Bez jednoznačného, pozitivního cíle, stanoveného na samém začátku, se situace jednoduše odehraje a smysl začne dávat teprve po svém skončení. Pak ji začneš zkoumat a snažíš se dát dohromady, v čem asi její smysl spočíval. A tvůj závěr bude nesprávný. Nejenže se totiž tvoje hodnocení vztahuje k minulosti, ale navíc nemáš nejmenší představu o tom, co by se stát *mělo*, protože sis nestanovil žádný cíl, jehož dosažení by se přízpůsobily prostředky. Jediné hodnocení, které tedy můžeš udělat, je posoudit, zda se situace líbí či nelíbí ego, zda je přijatelná nebo zda volá po odplatě. Neexistence určujícího měřítko výsledku, stanoveného předem, zpochybňuje veškeré pochopení a znemožňuje jakékoliv hodnocení.

4. Hodnota kroku, jímž *předem* určíš, co chceš, aby se stalo, spočívá v tom, že danou situaci budeš vnímat pouze jako nástroj, jehož prostřednictvím dosáhneš svého cíle. Proto se ze všech sil budeš snažit přehlížet vše, co jeho docílení brání, a budeš se naopak zaměřovat na vše, co ti ho pomů-

že splnit. Nelze si nevšimnout, že takovýto přístup tě přiblíží ke způsobu, kterým Duch svatý odděluje pravdu od nepravdy. Pravdou bude pro tebe to, co lze použít k dosažení cíle, zatímco nepravda bude z tohoto úhlu pohledu zcela zbytečná. Situace tedy dostane smysl, ale pouze proto, že jí ho dodá cíl.

5. Cíl pravdy má ještě další praktické výhody. Pokud je situace využívána k pravdě a k duševnímu zdraví, musí být jejím výsledkem mír, což je poměrně vzdáleno tomu, co výsledek doopravdy je. Je-li mír podmínkou pravdy a zdraví a zároveň nemůže existovat bez nich, pak musejí být tam, kde je mír. Pravda však přichází sama o sobě. Jestliže tedy pocítíš mír, je to proto, že k tobě přišla pravda, a výsledek pak spatříš zcela jasně, neboť klam nad tebou nemůže zvítězit. Výsledek tedy poznáš právě *díky* tomu, že se v tobě rozhostí mír. I v tomto případě lze jasně vidět, že ego se řídí zcela odlišným úhlem pohledu, jelikož věří, že situace přináší prožitek. Avšak Duch svatý ví, že situace je taková, jakou ji určí cíl, a její prožitek pak tomuto cíli přesně odpovídá.

6. Cíl pravdy vyžaduje naprostou důvěru, již projevuješ přijetím záměru Ducha svatého; a takováto důvěra musí zahrnovat vše. Tam, kde je cílem pravda, totiž musí být i důvěra. Duch svatý vnímá situaci jako celek a cíl určuje, že každý, koho se týká, sehraje při jeho dosažení svou úlohu. Tento fakt je nezpochybnitelný, stejně jako skutečnost, že nikdo ve své roli neselže. Možná ti připadá, že důvěra, která se od tebe vyžaduje, překračuje tvoje možnosti i to, co dokážeš dát. Takto to však vidí ego, neboť je přesvědčeno, že konflikt lze „vyřešit“ pomocí rozdělování, a situace tedy nevnímá jako celek. Proto se snaží celek rozdělit na části, jež pak řeší zvlášť, jelikož věří v oddělování, a nikoliv v celek a jednotu.

7. Je-li ego postaveno před určitou stránku situace, která mu připadá obtížná, pokusí se ji přenést na jiné místo a tam ji vyřešit. Zdánlivě sice uspěje, avšak nesmíme zapomínat, že takovýto postup je v rozporu s jednotou, a musí tedy zastřít cíl pravdy; za takovýchto okolností lze mír prožít pouze ve snech a představách. Pravda pak nepřijde, protože odmítáš vložit svou důvěru tam, kde má své právoplatné místo. Tím přicházíš o pochopení situace, jehož bys ovšem dosáhl pomocí cíle pravdy, neboť iluzorní a klamná řešení přinášejí pouze iluzi prožitku, a iluze míru samozřejmě nevytváří podmínky k tomu, aby mohla vstoupit pravda.

17.7 VII. Volání po důvěře

1. Náhrady určitých aspektů situace představují důkaz, že ti chybí důvěra. Ukazují, že nevěříš, že situace a problém se nacházejí na tomtéž místě. Pravým problémem však je tvoje nedostatečná důvěra, a právě to dáváš najevo, pokud důvěru přesuneš z jejího zdroje na jiné místo, čímž v koneč-

ném důsledku zabrániš tomu, abys problém pochopil. Kdybys ovšem věřil, že problém vyřešit lze, zmizel by a situace by ti dávala smysl, neboť by byla odstraněna překážka, která jejímu pochopení bránila. Přesunout problém na jiné místo znamená si ho ponechat, jelikož tím se od něj izoluješ a zbavuješ ho možnosti vyřešení.

2. V žádné situaci neexistuje ani jediný problém, jež by nevyřešila důvěra. Pokud jakýkoliv aspekt problému přemístíš, pouze zabrániš jeho vyřešení, protože jeho přesunutím se ztratí smysl celého problému a protože řešení problému je s jeho smyslem neoddělitelně spjata. Není tedy možné, že všechny tvoje problémy už byly vyřešeny, ale ty ses jen od jejich řešení izoloval? Tam, kde však pro tebe bylo něco učiněno a kde s jistotou vidíš, že to učiněno skutečně bylo, musí být důvěra.

3. Za situaci pokládej i vztah, neboť v něm jde o spojení myšlenek. Vnímáš-li v něm nějaké problémy, znamená to, že se domníváš, že mezi myšlenkami panuje rozpor. Pokud je však cílem pravda, pak mezi nimi žádný rozpor být nemůže. Do vztahu tedy musela proniknout představa těla, jelikož mysl nedokáže útočit; myšlenka těla je známkou nedůvěry, protože tělo neumí nic vyřešit. A právě vstupem těla do vztahu, a tedy chybou, které se dopustily myšlenky při hodnocení situace, si odůvodňuješ nedostatek důvěry. Ačkoliv takovéto chyby se určitě dopustíš, nemusí ti dělat starosti, protože není důležitá. Nedůvěra, jež pronikne do důvěry, totiž nikdy nenaruší pravdu, avšak nedůvěra, která je použita *proti* pravdě, důvěru vždy neodvratně zničí. Pokud tedy postrádáš důvěru, požádej, aby byla navrácena na místo, z něhož se vytratila, a nesnaž se získat kompenzaci někde jinde, jako bys o ni byl nespravedlivě připravěn.

4. Jakákoliv situace může postrádat pouze to, co jsi jí nedal ty. Pamatuj si, že cíl svatosti jsi svému vztahu nestanovil ty, protože svatost lze poznat pouze skrze důvěru. Tvůj vztah tedy nebyl svatý, protože tvoje důvěra v bratra byla příliš malá a omezená, abys dosáhl cíle, který mu byl určen, musí tvoje důvěra narůst; a tu v tobě vzbudí skutečná podstata cíle vztahu, neboť pochopíš, že mír a důvěra nepřijdou odděleně. Mohl bys snad nedůvěřovat určité situaci, a přitom zůstat věrný svému bratru?

5. Každá situace, v níž se ocitneš, není ničím jiným než prostředkem, jehož pomocí dosáhneš cíle, který byl stanoven pro tvůj vztah. Jakmile ji budeš chápat jinak, znamená to, že nedůvěřuješ. Neuplatňuj svou nedůvěru; pouze ji nechej vstoupit a s poklidem na ni pohlédni, ale k ničemu ji nevyužívej. Nedůvěra je totiž služkou iluze, jež je své paní naprosto oddána. V okamžiku, kdy ji uplatníš, tě zavede přímo do iluzí, a proto se nenechej zlákat tím, co ti nabízí. Není na překážku cíli, avšak ovlivňuje to, jakou hodnotu cíli přisoudíš. Nepřijímej tedy iluzi míru, kterou ti nabízí, ale naopak se na její dar otevřeně zahleď a uvědom si, že se ve skutečnosti jedná o pouhou iluzi.

6. Cíl iluze je úzce spjat s nedůvěrou stejně, jako je důvěra spjata s pravdou. Pokud někomu nedůvěřuješ, že dokáže bezchybně splnit svůj úkol v jakékoliv situaci, jež byla předem zasvěcena pravdě, znamená to, že tvoje oddanost je rozdělená a nejednotná; nezůstal jsi věrní svému bratru a svou nedůvěru jsi využil proti němu. Žádný vztah nemůže být svatý, dokud nebude svatost jeho součástí vždy a všude, a jelikož svatost a důvěra jsou neoddělitelné, musí svatost vztahu vždy kráčet ruku v ruce s důvěrou v něj. Realita cíle vyvolá a uskuteční každý zázrak, který bude potřebný k jeho dosažení. Všechno příliš malé i příliš velké, příliš slabé i příliš působivé bude povolna přeměněno tak, aby to splnilo účel cíle. Ke splnění cíle radostně poslouží celý vesmír, protože cíl slouží vesmíru. Stačí, když nebudeš zasahovat.

7. Moc, jež byla dána tobě, pro koho byl stanoven cíl Ducha svatého, přesahuje tvoje omezené pojetí bezmeznosti do takové míry, že nemáš ani tušení, jak ohromná je síla, kterou v sobě neseš. A *tu*, a nikoliv nedůvěru můžeš využít bez jakéhokoliv rizika. Pokud však místo této nesmírné síly, jež překračuje hvězdy a rozrůstá se až k vesmíru, který leží za nimi, využiješ svou malou nedůvěru, stane se pro tebe zbytečnou a neužitečnou.

8. Avšak zamysli se a uvědom si příčinu nedůvěry: domníváš se, že svému bratru zazlíváš to, co ti udělal. Ve skutečnosti ho ovšem viníš z toho, co jsi ty udělal *jemu*. Nevyčítáš mu tedy *jeho* minulost, ale svou, a nedůvěřuješ mu kvůli tomu, jaký jsi byl ty. Nicméně toho, čím jsi byl, jsi byl stejně jako tvůj bratr zbaven. To, co nikdy nebylo, nemá příčinu a nemůže bránit pravdě. Pro nedůvěru tedy neexistuje žádná příčina, jež však existuje pro důvěru. Tato jediná příčina pak pronikne do každé situace, která sdílí její účel. Ze samého nitra situace vyzraňuje světlo pravdy a svými paprsky se dotýká všech, koho příčina přivolává. A přivolává každého.

Neexistuje žádná situace, jež by nezahrnovala celý tvůj vztah, v každém jeho ohledu a s každou jeho částí, která je stejně úplná jako celek. Ze vztahu nemůžeš vyčlenit žádnou svou část, a přitom zachovat svatost situace, protože situace má stejný účel jako celý tvůj vztah, od něhož odvozuje svůj smysl.

9. Ke každé situaci musíš přistupovat s důvěrou ve svého bratra, jinak budeš nedůvěřovat svému vlastnímu vztahu. Svou důvěrou k sobě přivoláš ostatní, aby s tebou sdílel tvůj cíl, neboť tentýž cíl byl příčinou tvé důvěry. A pak se staneš svědky toho, jak se prostředky, které jsi kdysi využíval k tomu, aby tě zavedly do iluzí, mění na prostředky k dosažení pravdy. Pravda vyžaduje důvěru a důvěra vytváří prostor pro pravdu. Když Duch svatý vyměnil tvůj účel tvého vztahu za *svůj*, byl cíl, jež mu tím stanovil, rozšířen na úplně každou situaci, ve které se kdy ocitneš. Každou situaci tak zbavil minulostí, jež by ji o smysl a účel připravila. Po důvěře voláš kvůli tomu, kdo tě dopro-

vází v každé situaci. Už nejsi úplně šílený a už nejsi sám, neboť samota v Bohu není ničím jiným než snem. Ty, jejichž vztah sdílí cíl Ducha svatého, jsi od samoty odloučen, protože do něho vstoupila pravda. Její volání po důvěře je nepřeslechnutelné; nevyužívej proti ní svou nedůvěru, neboť tě volá ke spáse a k míru.

17.8 VIII. Podmínky míru

1. Svatý okamžik není ničím jiným než zvláštním případem či mezním příkladem toho, jaký význam by každá situace měla nést. Smysl, který mu dal cíl Ducha svatého, byl dán zároveň i všem ostatním situacím. Vyvolává tutéž nutnost zřít se nedůvěry a neuplatňovat ji, a umožnit tak, aby důvěra mohla vyslyšet volání pravdy. Svatý okamžik je zářným příkladem, jasnou a jednoznačnou ukázkou smyslu každého vztahu i každé situace, viděných jako celek. Důvěra v něm totiž přešla na každý aspekt situace a nedůvěra z něho nedokázala vůbec nic vyloučit. Je to stav naprostého míru, a to jednoduše proto, že jsi svému vztahu nebránil, aby byl tím, čím skutečně je.

2. Duch svatý tě žádá o jedinou prostou službu: nebraň pravdě v tom, aby byla tím, čím je. Nezasahuj do ní, neútoč na ni a nepřekážej jejímu příchodu. Dovol jí obsáhnout každou situaci a přinést ti mír. Nevyžaduje od tebe ani důvěru, protože nevyžaduje vůbec nic. Nechej ji vstoupit a důvěru, již k dosažení míru potřebuješ, ti zajistí. Jestliže se jí však budeš stavět na odpor, nepřijde, protože bez tvé ochoty neudělá nic.

3. Nechtěl bys každou situaci přeměnit ve svatý okamžik? Neboť takový je dar důvěry, který je rozdáván všude tam, kde je odložena nedůvěra, a kde lze tedy místo ní bez omezení využívat moc cíle Ducha svatého. Tato moc v okamžiku přemění všechny situace do jediného bezpečného a stálého nástroje, jehož prostřednictvím se nastolí cíl Ducha svatého a prokáže se jeho pravá podstata. Ta se tak rázem stane skutečností, již nebude možné nedůvěřovat. Zatímco k tomu, abys pravdě odmítl důvěřovat, je zapotřebí mnohem většího úsilí, než si uvědomuješ, odpovědět na pravdu důvěrou nevyžaduje úsilí vůbec žádné.

4. Tobě, kdo jsi vzal na vědomí volání svého Spasitele, připadá námaha, která je nutná k tomu, abys jeho volání nevyslyšel, mnohem větší než dříve. Tak to ale není. Ohromné zátěži jsi byl vystaven i předtím, ale připisoval jsi ji něčemu jinému a věřil jsi, že ji toto „něco jiného“ způsobovalo. To všechno ale byly jen mylné domněnky, neboť to, co toto „něco jiného“ doopravdy způsobovalo, byl jen smutek a sklíčenost, nemoc a bolest, temnota a nejasné obrazy násilí, bezcitné představy o strachu a horečnaté sny o pekle. Pod nesnesitelným tlakem jsi se tudíž ocitl proto, že jsi odmítal důvěřovat pravdě a vidět její očividnou skutečnost.

5. Tak doopravdy vypadalo ukřižování Božího syna, kterého jsi přibil na kříž, protože jsi mu nedůvěřoval. Pečlivě tedy zvaž, zda proti němu skutečně chceš využít nedůvěru. Neboť byl probuzen a příčinu jeho probuzení jsi už za svou přijal i ty. Převzal jsi svůj úkol v jeho jednoznání, a proto se mu bezvýhradně zodpovídáš. Nezklam ho, jelikož ti bylo dáno poznat, co by nedůvěra v něho přinesla tobě. Jeho spása je tedy jediným tvým cílem; a tento cíl si stanov pro každou situaci, aby se tak mohla stát nástrojem, jehož prostřednictvím dosáhneš jí a pouze jí.

6. Jelikož jsi za cíl svého vztahu přijal pravdu, stal ses dárcem pokoje, jenž svůj dar dává stejně, jako ho dostal od svého Otce. Cíl míru jsi totiž nemohl přijmout, aniž bys zároveň nesplnil jeho podmínky a nedůvěřoval mu, protože nikdo nemůže přijmout za pravdivé něco, v jehož pravdivost nevěří. Tvůj záměr se nezměnil a ani se nikdy nezmění, neboť jsi přijal to, co je navždy neměnné, a už nemůžeš odmítat nic, co je k zachování jeho neměnnosti zapotřebí. Tvoje vysvobození je jisté; stačí dávat stejně, jako jsi dostal, a dokázat, že ses povznesl vysoko nad každou situaci, která by ti mohla bránit dosáhnout cíle a udržovat tě v odloučení od toho, na jehož volání jsi odpověděl.

18. KAPITOLA: Zánik snu

18.1 I. Náhradní realita

1. Nahrazovat znamená výměnou přijímat něco jiného. Kdyby ses však do hloubky zamyslel nad tím, co takovéto jednání skutečně obnáší, okamžitě bys pochopil. Jaký rozpor vyvolává s ohledem na cíl, jež ti dal Duch svatý a kterého chce pro tebe dosáhnout. Nahrazovat znamená rozhodovat se mezi dvěma aspekty synovství, přičemž jednoho z nich se zříkáš ve prospěch druhého a nahrazuješ ho tím, jež považuješ za cennější. Vztah, ve kterém se objevilo nahrazení, je tedy rozdělený a v souladu s tím musí být rozdělený i jeho účel. Rozdělovat je totiž totéž co vylučovat, a nahrazování je tudíž nejsilnějším obranným prostředkem, jež ego využívá k vybudování a zachování odloučení.

2. Duch svatý se na rozdíl od ego k žádnému nahrazování nikdy neuchyluje. V situacích, kde ego vnímá jednu osobu jako náhradu za druhou, považuje Duch svatý obě za spojené a nerozdělitelné. Nerozhoduje se mezi nimi, protože ví, že jsou jedno. Jsou jedno, jelikož jsou sjednocené a totožné, avšak nahrazování zcela jasně představuje proces, v němž jsou pokládány za rozdílné. Duch svatý tedy spojuje, zatímco ego rozděluje. Ovšem to, co spojil Bůh a co Duch svatý vidí jako jednotné, nemůže nic rozdělit, kdežto nejednotný vztah, o jehož zničení usiluje ego, *zdánlivě* rozděluje úplně vše.

3. Jediná emoce, která znemožňuje nahrazování, je láska, zatímco strach je kvůli své podstatě s nahrazováním naopak neodlučně spojen, neboť je jak rozdělenou, tak i rozdělující emocí. Zdánlivě na sebe bere velké množství podob, jež vyžadují různé přístupy. Ačkoliv tato skutečnost vyvolává poměrně proměnlivé chování, spočívá její závažnější dopad v nejednotném a roztržitém vidění, ze kterého takovéto chování pramení, neboť nikdo není viděn jako úplný a celistvý. Důraz je kladen na tělo a na jeho určité části, jež při projevu konkrétní formy strachu představují určující hledisko pro přijetí či odmítnutí.

4. Ty, kdo věříš, že Bůh je strach, jsi vytvořil pouze jednu jedinou náhradu, která však na sebe vzala řadu podob, neboť představovala nahrazení pravdy iluzí, a tedy celistvosti rozdělením. Tato náhražka je tak roztržiténá a znovu a znovu rozdělovaná do stále menších částí, že teď už je téměř nemožné, aby sis uvědomil. Že původně existovala pouze v jediné formě a že je stále taková, jaká bývala. Tato chyba, již jsi pravdu přeměnil na iluzi, nekonečnost na čas a život na smrt, byla ta jediná, které ses kdy dopustil a na níž stojí celý tvůj svět. Vše, co vidíš, je jejím odrazem a každý výjimečný vztah, který jsi navázal, je její součástí.

5. Fakt, že realita je diametrálně odlišná od toho, co vidíš, tě překvapuje proto, že si neuvědomuješ, jak závažný dopad měla ta jediná chyba, již jsi

udělal. Byla tak velká a tak neuvěřitelná, že z ní zkratka *musel* vzejít svět naprosté nereality. Mohlo se z ní snad zrodit něco jiného? Už při pohledu na jeho roztržité aspekty tě jímá hrůza, ale nic, co jsi doposud viděl, ti ani zdaleka neukazuje rozsah původní chyby, která tě zdánlivě vyhnala z nebe, rozbila vědění do kousků nejednotných způsobů vnímání beze smyslu a přinutila tě vytvářet další náhražky.

6. Takto vypadal první vnější projev tvé chyby. Svět nereality vznikl proto, aby ji skryl a stal se plátnem, na němž by se mohla promítat a postavit se mezi tebe a pravdu. Pravda se totiž šíří směrem dovnitř, kde představa ztráty nemá žádný význam a kde je myslitelný pouze růst. Ruku na srdce: opravdu ti přijde zvláštní, že svět, ve kterém je vše převrácené, se zrodil na základě omylu? Jeho vzniku nešlo zabránit, protože pravda v takovémto světě nemohla dělat nic jiného, než v poklidu přebývat v nitru a této šílené projekci, z níž byl utvořen, jen přihlížet. Nenazývej tuto chybu hříchem, ale šíleností, jelikož tou byla a stále je; nehovoř v její souvislosti o vině, neboť vina by naznačovala, že ses jí dopustil ve skutečnosti; a hlavně: *neměj z ní strach*.

7. Jakmile budeš mít dojem, že se původní chyba v určité zkreslené podobě vynořuje, aby ti nahnala strach, řekni si pouze: „Bůh není strach, ale láska,“ a okamžitě zmizí. Pravda tě vždy zachrání; nedovolila, abys vešel do šíleného světa a aby ses tak od ní odloučil. Ve tvém nitru je zdravý, zatímco šílenost se nachází mimo ně. Ty však věříš, že je to přesně naopak; že pravda je venku, kdežto v tobě je chyba a vina. Tvoje malé a nesmyslné náhražky, které jsou poznamenány šílenstvím a unášeny vírem šíleného směru jako peříčka, jež rozpustile tančí ve větru, nemají vůbec žádné opodstatnění. Spojují se a rozdělují v proměnlivých obrazech, které postrádají jakýkoliv smysl a jež nelze vůbec hodnotit. Hodnotit je odděleně totiž k ničemu nevede, neboť jejich nepatrné odlišnosti ve formě nepředstavují vůbec žádné skutečné odlišnosti. Na žádné z nich nezáleží a pouze to je pro ně pro všechny společné. Avšak co dalšího je třeba udělat pro to, aby všechny byly úplně stejné?

8. Nechej je jít, nechej je odtančit ve větru, klesat a kroužit, až ti zmizí z dohledu a budou daleko, velmi daleko od tvého nitra. Pak se obrať k jeho vznešenému pokoji, kde ve svatém poklidu přebývá živoucí Bůh, jehož jsi nikdy neopustil a který nikdy neopustil tebe. Duch svatý tě láskyplně uchopí za ruku, vrátí se s tebou po tvé šílené cestě, jež tě zavedla tak daleko od sebe samého, a dovede tě zpět k pravdě a bezpečí tvého nitra. Všechny tvoje absurdní projekce a neuvážené náhražky uvede na pravou míru, a tím tě odkloní od pouti k šílenství a navrátí ti zdravý rozum.

9. Jakmile na tvou žádost převezme ve vztahu s tvým bratrem Duch svatý za vše zodpovědnost, vyše tě na cestu do tvého nitra, kde žije pravda, kte-

rou spolu sdílíš. Ve venkovním šileném světě nemůže být nic sdíleno, ale pouze nahrazeno, přičemž sdílení a nahrazování nemají ve skutečnosti nic společného. Ve svém nitru miluješ bratra naprostou láskou. Tvoje nitro je svatá půda, kam nemůže vstoupit žádná náhražka a kde může přebývat pouze pravda ve tvém bratru. S bratrem jsi v něm spojen v Bohu stejně, jako jsi spojen s Bohem. Nepronikla do něho původní chyba a nikdy ani nepronikne. Je v něm pouze zářivá pravda, jíž Duch svatý zasvětil tvůj vztah. Nebraň mu, aby ji navrátil tam, kde ji chceš mít ty. Poskytni mu jen trošku důvěry ve svého bratra, abys mu pomohl ti ukázat, že žádná náhražka, kterou sis vytvořil místo nebe, ti nebe nemůže vzít.

10. Ve svém nitru nemáš žádné rozdělení a žádná náhražka tě nedokáže oddělit od tvého bratra. Tvou skutečnou podstatu nelze ničím nahradit, protože ji stvořil Bůh. V nitru jste tak pevně spojeni v pravdě, že je v něm pouze Bůh, jenž by místo tebe nikdy nepřijal nic jiného. Miluje vás oba, stejnou láskou a jako jednoho. A takoví, jaké vás miluje, doopravdy jste. Nejste spojeni v iluzích, ale v myšlence, která je tak svatá a tak dokonalá, že v její přítomnosti nemohou přetrvat žádné iluze, aby zastínily světlo místa, v němž se společně nacházíte. Můj bratře, Bůh je s tebou. Připojme se k Němu v pokoji a s vděčností a přijměme Jeho dar jako svou nejsvětější a dokonalou realitu, kterou v Něm sdílíme.

11. Skrze tvůj vztah je nebe navráceno celému synovství, neboť právě v něm se synovství nachází; přebývá v něm v bezpečí tvé lásky ve své celistvosti a kráse. Nebe do něho poklidně vstoupilo, jelikož všechny iluze byly vlídně předvedeny před pravdu ve tvém nitru, a tě tak ozářila láska, jež tvému vztahu požehnala pravdou. Bůh i celé Jeho tvorstvo do něho vešel společně; jak krásný a jak svatý je tvůj vztah, který ozařuje pravda! Nebe ho vidí a raduje se, že jsi jí dovolil přijít. A Bůh Sám je šťastný, že tvůj vztah je přesně takový, jaký byl stvořen. Společně s tvým bratrem je s tebou ve tvém nitru spojen i celý vesmír. Nebe s láskou pohlíží na to, co je v něm sjednoceno, a co je tak zároveň sjednoceno i s jeho Stvořitelem.

12. Ten, na koho zavolal Bůh, by neměl naslouchat žádným náhražkám, neboť jejich volání je pouze ozvěnou původní chyby, jež roztříštila nebe na tisíce kousků. A co se stalo s mírem v těch, kdo jim přece jen dopřál sluchu? Navrať se se mnou do nebe; vydej se společně se svým bratrem na cestu, která tě vyvede z tohoto světa a povede tě světem jiným, jenž v sobě skrývá krásu a radost. Chtěl bys i nadále narušovat a rozdělovat to, co už teď je rozdělené a beznadějně? Nebo bys to raději chtěl scelit a připojit se k uzdravení toho, co téměř zničily odloučení a nemoc?

13. Společně s tvým bratrem jste byli povoláni k nejsvětějšímu úkolu, který lze vykonat na tomto světě. Je to ten jediný úkol, jenž nemá žádné hranice; uzdravuje každý poničený kousek synovství a poskytuje mu pomoc sjedno-

cením. Takovéto pomoci se dostane i tobě, a to ve tvém svatém vztahu. Pokud ji v něm přijmeš, budeš ji dávat stejně, jako jsi ji přijal. Zároveň s Božím mírem dostáváš i zářivý cíl, ve kterém se spojuješ se svým bratrem. A jakmile pak toto svaté světlo, jež tě sjednocuje, přijmeš, bude se šířit stále dál.

18.2 II. Princip snu

1. Nepřipadá ti svět, který se ti zjevuje ve snu, celkem skutečný? Avšak zamysli se nad tím, co tento svět tvoří; nelze pochybovat o tom, že je jiný než ten, jež jsi viděl, než jsi usnul. Představuje jeho zkreslenou podobu, která odpovídá výhradně tomu, čemu bys raději dal přednost. V takovémto světě můžeš zcela „svobodně“ předělat vše, co na tebe zdánlivě zaútočilo, a přeměnit to v poctu egu, jež bylo domnělým „útokem“ pobouřeno. To by sis však nemohl přát, pokud by ses neztotožňoval s egem, které na sebe, a tedy i na tebe vždy pohlíží tak, jako by bylo vystaveno útoku, jenž ho ohrožuje na životě.

2. Ve snech panuje chaos, jelikož se řídí tvými protichůdnými přáními, a proto nemají zájem poznat, co je pravda. Jsou tou nejlepší ukázkou způsobu, jak lze vnímání využít k nahrazení pravdy iluzemi. Jakmile se ovšem probudíš, už je nebereš vážně, protože si zcela jasně uvědomíš fakt, že v nich dochází k nemilosrdnému narušení reality. A přesto představují způsob nahlížení na svět a jeho přeměnu do podoby, která nejlépe odpovídá cílům ega. Znázorňují do očí bijící příklady jednak neschopnosti ega tolerovat realitu a jednak tvé ochoty ji změnit v jeho prospěch.

3. Rozdíl mezi tím, co vidíš ve spánku a po probuzení, tě nijak neznepokojuje. Uvědomuješ si, že svět, jež spatříš po procitnutí, je ve snech potlačen, a neočekáváš, že po probuzení zmizí. Ve snech vše organizuješ ty; lidé jsou takoví, jaké je chceš mít, dělají to, co jim nařídíš, a při tvorbě náhražek tě nesvazují žádné hranice. Na okamžik se ti tedy zdá, jako bys svět dostal proto, abys mu dal podobu, jakou chceš. Nechápeš však, že na něj útočíš, snažíš se nad ním zvítězit a přimět ho k tomu, aby ti sloužil.

4. Sny jsou v podstatě záchvaty vzteku, ve kterých zuřivě dupeš a křičíš: „Chci to takhle!“ A přestože to takové také zdánlivě je, nemůže sen uniknout své podstatě. Pronikají do něho zlost a strach a v jediném kratičkém okamžiku napadá iluzi uspokojení iluze hrůzy. Neboť sen o tom, že dokážeš ovládat realitu, je hrůzný. Tvoje snaha potlačit realitu je skutečně nesmírně děsivá, ale tuto skutečnost si odmítáš připustit. Nahrazuješ tudíž *představu*, že realita je děsivá, a nikoliv to, co jsi z ní udělal. A tímto způsobem měníš vinu ve skutečnost.

5. Sny ti ukazují, že máš moc si utvořit takový svět, jaký chceš, a že díky tomu, že ho chceš, ho také vidíš. Dokud ho vidíš, nepochybuješ o jeho reál-

nosti. Avšak je to svět, který přestože je zcela jasně ve tvé mysli, v tobě budí dojem, jako by existoval mimo ni. Nereaguješ na něj tak, jako bys ho utvořil, a ani nechápeš, že emoce, jež sen vzbuzuje, musejí vycházet z tebe. To, co tento sen zdánlivě vytváří, jsou postavy v něm a jejich jednání. Neuvědomuješ si, že všechno, co dělají, dělají pro tebe, neboť kdyby sis toho byl vědom, nemohl bys vinu svalovat na ně, a přišel bys tak o iluzi uspokojení. Tyto charakteristické rysy snu ti nejsou neznámé; víš, že jakmile se probudíš, sen zmizí. Co si ovšem neuvědomuješ, je skutečnost, že ačkoliv sen se vytratí, nevytratí se jeho příčina, a proto tě neopustí ani přání vybudovat si jiný svět, který však opět nebude skutečný. Svět, do něhož procitneš, je tudíž jen jinou formou téhož světa, který vidíš ve snech. Všechn svůj čas vlastně marně sněním; sen o spánku a sen o procitnutí jsou jen dvě podoby jednoho snu, jež mají totožný obsah. Představují tvůj protest proti realitě a tvoje utkvělé a absurdní přání ji změnit. Výjimečný vztah zaujímá ve snech o probuzení speciální místo, neboť je prostředkem, jehož pomocí se snažíš uskutečnit své sny o spánku. Z něho už neprocítáš, neboť výjimečný vztah vyjadřuje tvoje pevné odhodlání trvat na nerealitě a zabránit sám sobě v probuzení. Dokud tedy budeš spánku přikládat větší cenu než procitnutí, nevzdáš se ho.

6. Duch svatý tvoje sny díky své účelné moudrosti přijímá a využívá je jako nástroje k probuzení, zatímco ty se jejich prostřednictvím snažíš ve stavu spánku udržet. Už jsem říkal, že první změna, ke které dojde, než se sny vytratí, spočívá v přeměně snů o strachu na sny o štěstí. A právě to dělá Duch svatý s výjimečnými vztahy. Neničí je, ani ti je nebere; jen je využívá jinak než ty, a to jako pomoc k tomu, abys jeho cíl začal považovat za skutečný.

Výjimečný vztah tedy přetrvává; nikoliv však jako zdroj bolesti a viny, ale jako zdroj radosti a svobody. Nebude sloužit jen ti samotným, protože právě v tom spočívá jeho neštěstí. Stejně jako jeho nesvatost způsobila, že byl určen jen pro někoho, přemění ho jeho svatost na dar, jenž bude k dispozici všem. Váš *výjimečný* vztah se tedy stane nástrojem k odstranění viny v každém, komu se skrze tvůj *svatý* vztah dostane požehnání. Stane se snem o štěstí, o který se podělíš se všemi, s kým se setkáš, a jeho prostřednictvím se rozšíří požehnání, jež mu Duch svatý udělil. Nedomnívej se, že by někomu odepřel cíl, který dal i tobě; neboj se, že by zapomněl na tebe, komu dal svůj dar. Každého, kdo ho požádá, využije jako prostředku ke spáse všech a pomocí tebe, kdo jsi mu svěřil svůj vztah, probudí každého. Kéž by sis jen uvědomil jeho vděčnost! Kéž by sis jen uvědomil *mou* vděčnost, již vyjadřuji skrze něho! Jsme totiž spojeni jedním cílem, neboť jsme jedné mysli.

7. Nedovol, aby ti sen zavíral oči. Není nijak nepochopitelné, že sny dokážou utvořit svět, který je neskutečný; to, čemu lze ale uvěřit jen stěží, je *přání* takovýto svět zbudovat. Z tvého vztahu s bratrem však toto přání už zmi-

zelo, neboť jeho prvotní cíl dosáhnout snu byl nahrazen cílem dosáhnout pravdy. O této skutečnosti ovšem nejsi pevně přesvědčen, a to pouze proto, že se domníváš, že by se mohlo jednat jen o další sen. Jsi natolik zvyklý vybírat si mezi sny, že nevidíš, že ses konečně rozhodl mezi pravdou a *všemi* iluzemi.

8. O nebi však pochybovat nemusíš, protože nebe není sen. Jeho příchod znamená, že jsi si zvolil pravdu, jež k tobě přišla, protože jsi umožnil. Aby výjimečný vztah splnil její podmínky. Duch svatý vložil do tvého vztahu skutečný svět; svět šťastných snů, ze kterých se lze probudit velmi snadno a přirozeně. Neboť stejně jako představují sny o spánku a procitnutí stále totéž přání tvé mysli, spojují se v Boží vůli skutečný svět a pravda nebe. Sen o procitnutí je pak snadno přeměněn na skutečnost, jelikož odráží tvou vůli sjednocenou s vůlí Boha. A to, co má být podle této vůle uskutečněno, nikdy neuztane neuskutečněno.

18.3 III. Světlo ve snu

1. Ty, kdo jsi celý život přetvářel pravdu na iluzi či realitu na přelud, jsi krácel po cestě snů, neboť ses stále pohyboval mezi probuzením a spánkem a z jednoho spánku jsi přecházel do spánku ještě hlubšího. Každý sen vedl jen k dalším snům a každá iluze, jež zdánlivě vnášela světlo do tmy, tmou naopak ještě prohlubovala. Tvým cílem byla temnota, do které by nemohl vniknout ani jediný paprsek světla; hledal jsi neproniknutelnou černotu, aby ses mohl ve světě naprostého šilenství navždy ukrýt před pravdou. Zapomněl jsi však na jednu skutečnost: Bůh nedokáže zničit Sám Sebe. Světlo tedy máš v sobě; temnota ho sice může schovat, ale nikdy ho nemůže uhasit.

2. Jak se k tobě bude světlo přibližovat, budeš spěchat do temnoty a ve snaze vyhnout se pravdě budeš utíkat někdy do lehčích forem strachu a jindy do naprosté hrůzy. Stále ale budeš postupovat, protože tvým cílem je přejít od strachu k pravdě. Cíl, který jsi přijal, představuje cíl vědění, k jehož dosažení jsi ochotně svolil. Strach žije v temnotě; jakmile tedy dostaneš strach, znamená to, že jsi udělal krok zpět. Spojme se tudíž bez váhání v jediném okamžiku světla, který bude stačit na to, aby ti připomněl, že světlo je tvým cílem.

3. Pravda ti spěchá naproti už od chvíle, kdy jsi o ni požádal. Kdybys věděl, kdo kráčí po tvém boku na cestě, již jsi si zvolil. Neměl by strach nejmenší šanci. To však nevíš, protože pouť do temnoty byla daleká a krutá a ty jsi po ní urazil už příliš velký kus. Letmý záchvěv víček, která byla tak dlouho zavřena, ještě nestačil na to, aby ti dodal důvěru v sebe sama, a tedy v toho, kým jsi dlouho opovrhoval. Kráčíš směrem k lásce, již však stále nenávidíš, a máš obrovský strach z toho, jak tě bude soudit. Neuvědomuješ si ovšem, že se v podstatě nebojíš lásky, ale pouze toho, co jsi z ní udělal.

Postupuješ k jejímu pravému smyslu a vzdaluješ se od všech iluzí, kterými jsi ji obklopil. Ustoupíš-li zpět do iluze, tvůj strach vzroste, neboť není zapotřebí pochybovat o tom, že to, co si *myslíš*, že láska je, je skutečně děsivé. Avšak čím je pro nás, kdo cestujeme bez sebemenšího zaváhání a s jistotou se vzdalujeme strachu?

4. Ty, kdo držíš za ruku svého bratra, držíš za ruku i mě, neboť tím, že ses spojil spolu, ses spojil i se mnou. Domníváš se snad, že bych tě zanechal v temnotě, již ses rozhodl společně se mnou opustit? Tvůj vztah je světlem tohoto světa, a proto v jeho přítomnosti musí strach zmizet. Nebud' v pokušení ukrást svému bratru dar důvěry, který jsi mu dal, jelikož tím bys svůj strach pouze podpořil. Tento dar jsi dal navěky, neboť ho přijal Sám Bůh; nemůžeš si ho vzít zpět, protože jsi přijal Boha. Nechápeš sice, co jsi přijal, ale vzpomeň si, že to chápat nemusíš. Jediné, co je zapotřebí, je *přát si* pochopit. Tímto přáním vyjadřuješ touhu být svatý, jež je z Boží vůle splněna, neboť toužíš po tom jediném, co jsi kdy měl i čím jsi kdy byl.

5. Každý okamžik, který strávíme společně, tě naučí, že dospět k tomuto cíli je možné, a posílí tvou touhu ho dosáhnout. A právě v této touze leží tvůj úspěch, jelikož je v naprostém souladu s veškerou mocí vůle Ducha svatého. Žádný z váhavých krůčků, jež uděláš, nemůže oddělit tvou touhu od jeho vůle a síly. Držím tě za ruku se stejnou jistotou, s jakou ses rozhodl uchopit za ruku svého bratra. Nic tě nerozdělí, neboť jsem s tebou a kráčím s tebou po cestě, která vede k pravdě. A všude, na každém kroku nás doprovází Bůh.

6. Ve svém vztahu ses připojil nejen ke mně, ale i k mému úkolu přinést nebe Božímu synu, jenž se skryl v temnotě. Prokázal jsi, že jsi ochoten vyměnit temnotu za světlo, a tato ochota dodává sílu všem, kdo stále zůstávají ve tmě. Ti však, kdo *chtějí* vidět, uvidí. Přidaj se ke mně, abychom společně vnesli jejich světlo do temnoty; od temnoty ve svém nitru se pak navždy osvobodí tím, že ji předají světlu.

Potřebuji tě, aby ses se mnou spojil ve svatém světle svého vztahu, a má potřeba představuje tvou potřebu spásy. Domníváš se snad, že bych ti nechtěl dát totéž, co jsi ty dal mně? Tím, že ses totiž připojil ke svému bratru, jsi vyslyšel mou žádost.

7. Úkolem tebe, kdo přinášíš spásu, je vnášet světlo do temnoty. Do temnoty, která přebývala v tobě, už světlo vneseno bylo; zanes ho tedy do ní ještě jednou, a to ze svatého okamžiku, do něž jsi ho přinesl. Svě vlastní celistvosti dosáhneš, pokud budeš sám toužit scelovat. Nedělej si starosti s časem, neboť všechny obavy, které ty i tvůj bratr pociťuješ, jsou ve skutečnosti minulostí. Smysl času byl pozměněn tak, aby nám pomohl společně docílit toho, v čem ti bránily tvoje rozdělené minulosti. Ujišťuji tě, že strach jsi

už překonal, jelikož žádné dvě mysli se nemohou spojit v touze po lásce, aniž by se s nimi zároveň nespojila touha samotné lásky.

8. Neexistuje ani jediné světlo v nebi, jež by tě nedoprovázelo. Neexistuje ani jediný paprsek, který navěky září v Boží mysli, jenž by neozařoval i tebe. Na tvé cestě do nebe se k tobě připojuje celé nebe. Pokud se k tobě tedy přidaly tak početné paprsky, aby jiskřičce tvé touhy dodaly sílu a moc samotného Boha, mohl bys i nadále přebývat v temnotě? Ty a tvůj bratr se společně vracíš domů z dlouhé a bezvýznamné pouti, na niž ses vydal odděleně a která tě nikam nedovedla. Konečně jsi však našel svého bratra a jeden druhému budeš svítit na cestu. Z tohoto světla vzejdou velké paprsky, jejichž svit se rozlije zpět do temnoty i vpřed k Bohu, aby odehnal minulost, a udělal tak prostor pro Jeho věčnou přítomnost, v níž vše září oslnivým světlem.

18.4 IV. Troška ochoty

1. Svatý okamžik je důsledkem tvého pevného rozhodnutí být svatý; svatý okamžik je *odpověď*. Jeho příchodu předchází touha a ochota, aby přišel, avšak svou mysl na něj připravuješ pouze do té míry, že si uvědomíš, že ho chceš víc než cokoli jiného. Není nutné, abys udělal víc, přičemž samozřejmě musíš pochopit, že víc ani udělat nemůžeš. Nesnaž se tedy dávat Duchu svatému něco, o co nežádá, neboť tím bys k němu připojil i ego a jedno od druhého bys pak nedokázal rozeznat. Vyžaduje od tebe jen velmi málo a tomuto málu pak sám dodává důležitost a moc. Přidává se k tobě, aby svatý okamžik obdařil takovou velikostí, která zdaleka přesahuje možnosti tvého chápání. A právě tvoje uvědomění, že stačí, abys ty vykonal tak málo, mu umožňuje dát tak hodně.

2. Nedůvěřuj svým dobrým úmyslům, neboť ty nestačí. Bezvýhradně však důvěřuj své ochotě; zaměř se pouze na ni a neohlížej se na to, že ji obklopují stíny. Vždyť kvůli tomu jsi přišel; kdybys mohl přijít bez nich, svatý okamžik bys nepotřeboval. Nevstupuj do něho s domyšlivou představou, že musíš předem dosáhnout stavu, jenž nastává až s jeho příchodem. Zázrak svatého okamžiku spočívá ve tvé ochotě nebránit mu v tom, aby byl tím, čím je. A v této ochotě zároveň spočívá i tvoje přijetí sebe samého tak, jak jsi byl stvořen.

3. Pokora od tebe nikdy nebude chtít, abys zůstal spokojeni s malostí, avšak vždy od tebe bude vyžadovat, aby ses nespokojil s ničím menším než s velikostí, která nepochází od tebe. Tvoje nesnáze spojené se svatým okamžikem pramení z pevného přesvědčení, že ho nejsi hoden. Nevyjadřuje ovšem tato domněnka rozhodnutí být takový, jaký chceš být ty? Bůh přece nestvořil Svůj přibyték tak, aby Ho nebyl hoden. Jestliže tedy věříš, že ne-

může vstoupit tam, kde si přeje být, zasahuješ do Jeho vůle. Sílu ochoty bys tudíž neměl čerpat ze sebe, ale pouze z Jeho vůle.

4. Svátý okamžik totiž nepřichází výhradně na základě tvé ochoty, ale je vždy výsledkem její kombinace s neomezenou silou Boží vůle. Pokud se domníváš, že se na Boha musíš připravit, mylíš se. Je naprosto nemyslitelné provádět povýšené přípravy na svatost a zároveň nevěřit, že je jen na tobě, jaké podmínky nastolíš k dosažení míru. Ty přece určil Bůh; nečekají, až budeš ochoten schválit, jaké jsou. Tvoje ochota je zapotřebí pouze k tomu, abys *poznal*, jaké jsou. Pokud si však stále trváš na tom, že si takovéto poznání nezasluhuješ, bráníš v dosažení cíle této lekce, neboť věříš, že musíš změnit žáka. Jelikož však nejsi jeho tvůrcem, změnit ho nemůžeš. Chtěl bys snad nejprve ty sám vykonat zázrak a teprve poté očekávat, že další bude vykonán pro tebe?

5. Vaším úkolem je pouze položit otázku a odpověď k tobě už přijde sama. Nesnaž se odpovídat sám, ale jen přijmi odpověď, již dostáváš. V průběhu přípravy na svátý okamžik se tedy nepokoušej sám dosáhnout svatosti, abys byl správně nachystán na jeho přijetí, neboť tím bys zaměňoval svou roli za roli Boha. Jednoznání nemůže přijít k těm, kdo se domnívají, že nejprve musejí sami sebe vykoupit, ale výhradně k těm, kdo mu nenabídnou nic víc než prostou ochotu nebránit jeho příchodu. Očištění pochází jen od samotného Boha, a proto je určeno pro tebe. Místo snahy připravit se na Boha se tedy raději pokus uvažovat takto: *Já, který jsem hostitelem Boha, jsem Ho hoden.*

On, jenž ve mně zbudoval Svůj příbytek, jej stvořil přesně takový, jaký si ho přál mít.

Není tedy zapotřebí, abych ho pro Něho jakýmkoliv způsobem připravoval; to jediné, co musím udělat, je nestavět překážky do cesty Jeho 18.4 IV. Troška ochoty plánu, jehož cílem je, abych si znovu uvědomil svou připravenost, která je věčná.

K Jeho plánu nemusím přispívat vůbec ničím.

Abych ho však mohl přijmout, musím být ochoten nenahrazovat ho svým vlastním plánem.

6. A to je vše. Jakmile k tomu cokoliv přidáš, odebereš to málo, jež je od tebe vyžadováno. Vzpomeň si, že to ty jsi tvůrci viny a že tvůj plán na vysvobození z ní spočíval v myšlence přivést ji k jednoznání, a spojit tak spásu se strachem. Avšak strach je to jediné, co přidáš, pokud se budeš připravovat na lásku. Příprava na svátý okamžik patří do rukou toho, kdo ho dává. Osvobod se pro toho, jehož úkolem je osvobozovat, a nepřisvojuj si jeho roli.

Dej mu pouze to, o co tě žádá, abys poznal, jak malý je tvůj úkol a jak velký je jeho.

7. Právě v tom spočívá snadnost a přirozenost svatého okamžiku; komplikovanou záležitost z něho děláš pouze ty, protože se nechceš vzdát představy, že určitě musíš udělat mnohem víc. Přijmout myšlenku, že stačí dát tak málo, abys dostal tak hodně, je pro tebe obtížné. A stejně obtížné je pochopit, že za skutečností, že tvůj příspěvek a příspěvek Ducha svatého jsou tak nepoměrné, se neskrývá žádný osobní útok na tvoje schopnosti.

Stále jsi přesvědčen, že tvoje pochopení představuje pro pravdu velký přínos a že bez něho nemůže být pravda taková, jaká je. Avšak vzpomeň si, že jsem opakovaně zdůrazňoval, že není nutné, abys cokoliv chápal. Spása je snadná právě proto, že od tebe nevyžaduje nic než to, co jsi schopen dát právě teď.

8. Měj na paměti, že rozhodnutí přeměnit vše, co je pro tebe přirozené a snadné, na neproveditelné jsi učinil ty sám. Jestliže věříš, že dosáhnout svatého okamžiku je pro tebe obtížné, znamená to, že jsi sám sebe jmenoval do pozice soudce, který určuje, co je možné, a že stále nejsi ochoten přenechat tuto roli tomu, kdo ví. Právě na této myšlence je založena celá mylná představa, že mezi zázraky existují stupně obtížnosti. Vše, co si Bůh přeje, je nejen možné, ale už se i stalo. A proto je minulost pryč; proto se ve skutečnosti nikdy neodehrála. Je zapotřebí ji odstranit pouze z tvé mysli, neboť ta je přesvědčena o opaku.

18.5 V. Šťastný sen

1. *Nyní se připravuj na odstranění všeho, co nikdy nebylo. Kdybys už rozdíl mezi pravdou a iluzí chápal, nemělo by jednoznání žádný význam. Svatý okamžik, svatý vztah, učení Ducha svatého i veškeré prostředky ke spáse by postrádaly smysl, neboť ty všechny jsou jen různými podobami plánu, jehož cílem je přeměnit tvoje sny o strachu na sny o štěstí, z nichž snadno procitneš do vědění. Nesnaž se toho dosáhnout sám, neboť nedokážeš rozlišit, co je postup a co ústup; některé ze svých největších pokroků jsi totiž vyhodnotil jako neúspěchy, zatímco některé ze svých nejzávažnějších ústupů jako úspěchy.*

2. Ke svatému okamžiku se nikdy nechtěj obrátit až poté, co si z mysli odstraníš veškerý strach a nenávisť, neboť to je *jeho* role. Vínou se nikdy nesnaž přehlížet dříve, než požádáš Ducha svatého o pomoc, neboť to je *jeho* role. Tvým úkolem je pouze mu poskytnout trošku ochoty, a umožnit mu tak, aby tě zbavil všeho strachu a nenávisť a aby ti bylo odpuštěno. Na špetce tvé důvěry, spojené s jeho pochopením, vybuduje tvou úlohu ve jednoznání a zajistí, abys ji snadno dokázal splnit. Společně s ním si pak postavíš žebřík,

který bude ukotven v pevné skále důvěry a povede až do nebe, kam po něm vystoupáš; a ani tentokrát nepůjdeš sám.

3. Prostřednictvím svatého vztahu, znovuzrozeného a požehnaného v každém svatém okamžiku, jehož příprava samozřejmě není tvým úkolem, vystoupají do nebe společně s tebou tisíce dalších. Dokázal bys snad sám něco takového naplánovat nebo se na takovýto úkol sám bez pomoci připravit? I přesto je ale proveditelný, neboť si to přeje Bůh, který Svůj úmysl v žádném případě nezmění. Jak prostředky, tak i cíl jsou v Jeho rukou. To druhé z nich jsi přijal a to první dostaneš. Dosáhnout takového cíle je bez vhodných prostředků nemyslitelné, ale Bůh je poskytne každému, kdo sdílí Jeho záměr.

4. Šťastné sny se vyplní, a to nikoliv proto, že to jsou sny, ale proto, že jsou šťastné, a tudíž musejí být láskyplné a milující. Jejich poselství zní „staň se Tvá vůle“, a ne „chci to jinak“. Uvést v soulad prostředky a cíl představuje počin, jenž přesahuje možnosti tvého chápání. Ve skutečnosti si ani neuvědomuješ, že jsi přijal cíl Ducha svatého za svůj, a proto bys k jeho uskutečnění využil nesvaté prostředky. Ona troška důvěry, která byla nutná ke změně tvého záměru, je to jediné, co je doopravdy zapotřebí k tomu, abys obdržel i vhodné nástroje a dokázal je správně uplatnit.

5. Milovat svého bratra jako sebe sama není žádný sen a žádným snem není ani tvůj svatý vztah. To jediné, co v něm přetrvává jako sen, je fakt, že se stále jedná o výjimečný vztah. Pro Ducha svatého, jenž v jeho rámci plní speciální úkol, však představuje nesmírně užitečný nástroj. Přemění ho ve šťastný sen, jehož pomocí může přenášet radost na tisíce těch, kdo věří, že láska není štěstí, ale strach. Nechej ho splnit úlohu, kterou připsal tvému vztahu tím, že ji za tebe přijal, a nic nebude chybět k tomu, aby ho přetvořil do podoby, v níž ho chce mít.

6. Jakmile budeš mít dojem, že cokoliv ohrožuje svatost tvého vztahu, neváhej a navzdory svému strachu ochotně důvěřuj Duchu svatému, aby mohl vyměnit tento okamžik bázně za svatý okamžik, kterému už nyní dáváš přednost. Můžeš se na něho spolehnout, protože v tomto úkolu nikdy neselže. Měj však neustále na paměti, že vztah mezi tebou a tvým bratrem je tentýž pro oba, a proto cokoliv ohrozí mír jednoho, ohrozí stejnou měrou i mír druhého. Síla spojeného požehnání tvého vztahu spočívá ve skutečnosti, že ani ty, ani tvůj bratr nemůžeš prožívat strach sám nebo se s ním sám vypořádat. Nikdy nevěř, že to je nutné, nebo dokonce možné. A stejně nemožné je, aby svatý okamžik přišel jen k jednomu z vás; přijde k oběma zároveň bez ohledu na to, který z vás o něj požádá.

7. Ten z vás, kdo je v okamžiku ohrožení rozumnější, by si měl připomenout, že je druhému hluboce zavázán a dluží mu svou vděčnost, a proto by

měl s radostí přivítat možnost, že může svůj dluh splatit tím, že přinese štěstí oběma. Připomeň mu to a řekni si:

Po tomto svatém okamžiku toužím proto, abych jej mohl sdílet se svým bratrem, jehož miluji.

Není možné, abychom ho získali jeden bez druhého, ale bezpochyby možné je, abychom ho nyní sdíleli.

A proto svěřuji tento okamžik do rukou Ducha svatého, aby na nás mohlo sestoupit jeho požehnání a abychom oba i nadále setrvali v míru a pokoji.

18.6 VI. Za hranicemi těla

1. Mimo tě neexistuje vůbec nic; tento fakt se musíš konečně naučit, neboť přináší pochopení, že je ti navraceno království nebe, které je tím jediným, co Bůh stvořil a co neopustil ani od Sebe neoddelil. Království nebeské je přibýtkem Božího syna, jenž neopustil svého Otce a nežije v odloučení od Něho. Nebe není ani místem, ani podmínkou, ale pouze vědomím dokonalé jednoty a poznáním, že nic jiného neexistuje; nic kromě této jednoty a nic jiného v ní.

2. Co jiného by mohl Bůh dát než poznání Sebe? A co jiného lze vůbec dát? Domněnka, že bys mohl dát či dostat něco jiného, co není v tobě, tě připravilo o vědomí nebe a své identity. Dopustil ses podivnějšího omylu, než si zatím uvědomuješ: vinu jsi přesunul z mysli na tělo. Avšak tělo nemůže být vinno, protože samo od sebe nemůže dělat vůbec nic. Ty, kdo si myslíš, že nenávidíš své tělo, se klameš; ve skutečnosti totiž nenávidíš svou mysl, neboť do ní pronikla vina, a proto touží zůstat oddělena od mysli tvého bratra, což ovšem nemůže.

3. Na rozdíl od těl jsou totiž mysli spojeny. Dojem rozdělení může vzniknout pouze tehdy, pokud myslí přisoudí vlastnosti těla, a to, co je pak zdánlivě roztříštěné, soukromé a osamocené, je mysl. Svůj pocit viny, který ji udržuje v odloučení, přenáší na tělo, jež trpí a umírá, protože jsou na ně podnikány útoky, aby v mysli udrželo rozdělení a neumožnilo jí poznat její pravou identitu. Mysl sice nedokáže útočit, ale dokáže vytvořit iluzorní představy a řídit tělo tak, aby je uskutečnilo. Ovšem to, co dělá tělo, nikdy nepřináší zdání uspokojení. Pokud mysl nevěří, že tělo v podstatě jen realizuje její smyšlenky, útočí na ně tím, že na ně ve stále větší míře přenáší svou vinu.

4. V tomto se však mysl zcela očividně mýlí. Nedokáže útočit, ale trvá si na opaku, a vše, co dělá, využívá k tomu, aby ublížila tělu, a tak prokázala, že útočit dokáže. Mysl tedy nemůže útočit, ale může klamat sama sebe; a to jedině také dělá, pokud věří, že zaútočila na tělo. Svou vinu sice může pře-

nášet, ale tím se jí nezbaví. Ačkoliv má bezpochyby schopnost si úlohu těla vykládat špatně, nemůže ji změnit a dát jí jinou podobu, než jí určil Duch svatý. Tělo nebylo utvořeno láskou, ale láska je nezavrhuje a dokáže je láskyplně využít s ohledem na to, co z něho Boží syn udělal, aby ho vysvobodila z jeho iluzí.

5. Nechtěl bys, aby byly nástroje odloučení přetvořeny na prostředky ke spáse a využity pro účely lásky? Nepřivítal bys a nepodporoval přeměnu iluzí o odplatě na cestu k osvobození od nich? Tvůj způsob vnímání těla sice může být nesprávný, ale nepřenášej ho na tělo, neboť tvoje přání přísoudit ničivou sílu něčemu, co ničit nedokáže, nemá na realitu vůbec žádný vliv. To, co Bůh stvořil, stvořil pouze takové, jaké si to přál mít. Jeho vůli nelze připsat ničivé schopnosti; to jediné, co můžeš, je vytvořit si falešné představy, ve kterých bude tvoje vůle v rozporu s Jeho, ale nic jiného.

6. Je naprosto šílené využívat tělo jako obětního beránka viny, řídit jeho útoky a obviňovat ho z toho, co udělalo podle tvého přání. Není možné uskutečnit iluze, ale právě to stále chceš, přestože nemají nic společného s tím, co dělá tělo. Nesní o nich a nejsou ničím jiným než překážkou na místě, kde by mohly být přínosem. Iluze totiž udělaly z těla tvého „nepřítele“, jenž je slabý, zranitelný a zrádný a hoden pouze nenávisti, kterou mu projevuješ. Čím ti tento přístup posloužil? Ztotožnil ses s tím, co nenávidíš, s nástrojem odplaty a domnělým zdrojem tvého pocitu viny. To všechno jsi udělal z věci, jež nemá žádný význam; prohlásil jsi ji za příbytek Božího syna a obrátil jsi ji proti němu.

7. Takto vypadá hostitel Boha, kterého jsi vytvořil ty. Ani Bůh, ani Jeho nejsvětější syn nemohou vstoupit do příbytku, jenž poskytuje útočiště nenávisti a do kterého jsi zasel semínka odplaty, násilí a smrti. Toto „obydlí“, jež jsi zbudoval proto, aby sloužilo tvé vině, stojí mezi tebou a ostatními myslmi. Mysli *jsou* sice spojené, ale ty se s nimi neztotožňuješ. Představuješ si, že jsi zavřen v izolovaném vězení, kde jsi odříznut od ostatních a nemáš možnost se k nim žádným způsobem dostat, stejně jako oni nemají šanci se dostat k tobě. Toto vězení, které jsi si sám postavil nenávidíš a toužíš ho zničit, avšak nemůžeš z něho uniknout, aniž bys ho poškodil a přenesl na ně svou vinu.

8. Jedině takovýmto způsobem však uniknout skutečně *můžeš*. Domov odplaty není tvým pravým domovem; místo, jež jsi vyhradil k tomu, aby poskytl přístřeší tvé nenávisti, není vězením, ale iluzí o tvé podstatě. Tělo představuje omezení, které zabraňuje všeobecné komunikaci, jež je věčnou schopností mysli. Avšak tato komunikace je vnitřní; mysl se spojuje sama se sebou. Netvoří ji různé části, které spolu vzájemně komunikují, a neobrací se směrem ven. Uvnitř sebe sama nemá žádné hranice a mimo ni nic nee-

xistuje. Obsahuje vše: obsahuje tě v sobě i sebe v tobě. Neexistuje nic jiného – nikdy ani nikde.

9. Tělo se nachází mimo tebe; zdánlivě tě obklopuje, uzavírá tě před ostatními a vzájemně tě izoluje. Ve skutečnosti tam však není, protože mezi Bohem a Jeho synem nestojí žádná zeď a protože Jeho syn může být oddělen sám od sebe pouze v iluzích, a nikoliv v realitě. Jeho opravdová podstata je úplně jiná, přestože věří v opak. Takovouto podobu by mohla mít pouze tehdy, pokud by se Bůh mylil; aby to bylo možné, musel by tvořit jinak a musel by Sám Sebe oddělit od Svého syna. Musel by stvořit jiné věci a zavést různé řády reality, z nichž pouze některé by byly láskou. Avšak láska musí být navždy taková, jaká je, a tedy navždy neměnná a navždy bez alternativy. A taková také je. Nemůžeš kolem sebe zbudovat obrannou zeď, neboť Bůh nepostavil žádnou hradbu, jež by Ho od tebe oddělovala.

10. Pokud natáhneš ruku, můžeš se dotknout nebe. Tím, že jsi uchopil svého bratra za ruku, jsi už začal překonávat hranice svého těla – avšak nikoliv své vlastní hranice – abys spolu dosáhl své společné identity. Mohla by se snad nacházet někde mimo tebe? Tam, kde není Bůh? Je snad Bůh tělem nebo tě snad stvořil jiné, než je On Sám, a jinde, než může být? Nejsi obklopen tělem, ale pouze Bohem; pokud jsi v Něm tedy obsažen úplně celý, můžeš mít nějaké hranice?

11. Každý už prožil to, co by se dalo nazvat pocitem, jako bys byl přenesen mimo sebe. Tento pocit osvobození zdaleka přesahuje sny o svobodě, které si někdy toužíš splnit prostřednictvím výjimečných vztahů. Je to pocit skutečného oproštění od všech omezení. Pokud se zamyslíš nad tím, co takové „přenesení“ opravdu znamená, uvědomíš si, že při něm náhle přestáváš registrovat vlastní tělo a navazuješ spojení s něčím jiným, při němž se tvoje mysl rozšiřuje do té míry, aby do sebe toto „něco jiného“ zahrnula. To se pak stává tvou součástí, a jelikož ani jedna složka není vnímána jako oddělená, jsou obě celistvé. Ve skutečnosti tedy dochází k tomu, že se vzdáváš klamné představy o omezeném vědomí a přestáváš mít strach z jednoty. Láska, která strach okamžitě nahrazuje, se rozrůstá na to, co tě osvobodilo, a sjednocuje se s tím. Dokud tento stav trvá, jsi si zcela jist svou pravou identitou, již nijak neomezuješ. Zbavil ses totiž strachu a vstoupil do naprostého míru; neptáš se, jaká je realita, ale pouze ji přijímáš. Přijímáš ji namísto svého těla a nebráníš tomu, aby ses sjednotil s tím, co ho přesahuje, a to jednoduše tak, že nedovolíš, aby ti tělo omezovalo mysl.

12. K takovéto situaci může dojít bez ohledu na fyzickou vzdálenost, která tě zdánlivě dělí od toho, s čím se spojuješ, nebo bez ohledu na vzájemnou polohu v prostoru i na rozdíly ve velikosti či domnělé vlastnosti. Čas zde nehraje žádnou roli; k propojení může dojít s něčím v minulosti, přítomnosti nebo s tím, co očekáváš. Ono „něco“ může být cokoliv i kdekoliv; může to

být zvuk, pohled, myšlenka, vzpomínka, a dokonce i obecná představa bez konkrétní souvislosti. V každém případě se s tím však spojuješ bez jakýchkoliv pochybností, neboť to miluješ a nechceš bez toho být. A tak spěcháš, aby ses s tím setkal, necháváš mizet své hranice, nevšímáš si „zákonů“, jimiž se řídí tvoje tělo, a pozvolna je všechny rušíš.

13. Toto osvobození postrádá jakékoliv násilí, protože tělo není vystaveno žádným útokům, ale je pouze správně chápáno. Neomezuje tě jednoduše proto, že se jím omezovat nenecháš. Nejsi z něho „vyzvednut“, jelikož nemůžeš být jeho obsahem. Jdeš tam, kde máš být, a na této cestě neztrácím smysl svého Já, ale naopak ho získáváš. V těchto okamžicích vysvobození z fyzických omezení prožíváš mnohé z toho, co se odehrává ve svatém okamžiku: odstranění překážek času a prostoru, náhlý prožitek míru a radosti, ale především naprostá nevšímavost k existenci těla i pochyb, zda je to všechno vůbec možné.

14. Ujišťuji tě, že to možné je, a to proto, že to chceš. Náhlé rozšíření vědomí, ke kterému dojde díky tomu, že po něm toužíš, má neodolatelné kouzlo, jímž tě k sobě přitahuje svatý okamžik. Žádá tě, abys byl sám sebou, aby ses nechal sevřít v náručí jeho bezpečí. V něm jsou zrušeny zákony omezení, abys mohl bez obav vkročit do otevřenosti mysli a svobody. Vejdí do tohoto útočiště, kde můžeš být v pokoji sám sebou; nevstupuj však do něho pomocí ničení a pustošení, ale pouze pomocí klidného splnutí. Na tomto místě získáš mír jednoduše proto, že jsi byl ochoten se zříct omezení, kterými jsi spoutal lásku, a připojil ses k ní tam, kde je a kam tě zavedla.

18.7 VII. Nemusím dělat nic

1. Do těla vkládáš příliš velkou důvěru jako do zdroje síly. Uvědomuješ si vůbec, že všechny tvoje plány určitým způsobem zahrnují jeho pohodlí, ochranu či potěšení? Tím však tělo nechápeš jako prostředek, ale jako účel, což znamená, že je pro tebe hřích stále přitažlivý. Přijímáš-li však za svůj cíl hřích, nemůžeš přijmout jednoznání. Nesplnil jsi tedy tu *jedinou* povinnost, již máš. Z jednoznání nemůže mít radost ten, kdo dává přednost bolesti a ničení.

2. Existuje jedna věc, kterou jste doposud nikdy neudělali: nikdy jsi úplně nezapomněl na tělo. Možná jsi ho občas nebral v úvahu, ale nikdy nezmizelo úplně. Nechce se od tebe víc, než aby pro tebe jen na jeden jediný okamžik přestalo *úplně* existovat, neboť právě v tomto okamžiku se odehrává zázrak jednoznání. Po něm sice tělo uvidíš znovu, ale už nikdy takové jako předtím. Po každém okamžiku, jež strávíš v naprostém nevědomí těla, na ně získáš odlišný pohled.

3. Tělo neexistuje ani v jediném okamžiku; vždy si na ně jen vzpomínáš nebo si ho představuješ v budoucnosti, ale nikdy ho neprožíváš *právě teď*.

Jeho zdánlivou realitu mu dodávají pouze jeho minulost a budoucnost. Je naprosto pod nadvládou času, neboť k hříchu nikdy nedochází v přítomnosti; v jakémkoliv jejím jednotlivém okamžiku bys totiž přitažlivost viny prožíval výhradně jako bolest, a tudíž bys se snažil jí vyhnout. V jediném skutečném aspektu času, a tedy *právě teď* nemůže být vina ničím přitažlivá. Veškeré její kouzlo je jen zdánlivé a smyšlené, a proto musí být spojována pouze s minulostí nebo s budoucností.

4. Je zcela nemožné přijmout svatý okamžik bez výhrad a pochybností, dokud alespoň na jedinou chvíli nebudeš ochoten nevidět minulost ani budoucnost. Nelze se na něj připravovat, protože tím bys mu určoval místo v budoucnosti; avšak vysvobození je ti dáno v okamžiku, kdy o ně požádáš. Mnozí tráví přípravami celý život a bezpochyby prožijí chvíle úspěchu. Cílem tohoto kurzu není naučit je víc, než se naučil v čase, ale čas *ušetřit*. K cíli, který jsi přijal, se snažíš dojít po velmi zdoluhavé cestě, avšak dosáhnout jednoznání prostřednictvím boje proti hříchu je nesmírně obtížné, neboť při něm vynakládáš ohromné úsilí na to, abys přeměnil na svaté něco, co nenávidíš a čím opovrhuješ. Zároveň ale není nutné ani strávit život rozjímáním a dlouhými meditacemi zaměřenými na odpojení od těla; takovéto snažení sice nakonec povede k úspěchu, a to díky jeho smyslu, avšak tyto prostředky jsou únavné a zaberou spoustu času, jelikož všechny vidí vysvobození z přítomného stavu nehodnosti a nedostatečnosti v budoucnosti.

5. Tvá pravá cesta bude jiná; nebude se lišit cílem, ale prostředky. Svatý vztah je prostředkem, jehož pomocí ušetříš čas. Jediný okamžik strávený společně s tvým bratrem ti oběma navrátí celý ves mír. Připraven už jsi; to jediné, co nyní musíš udělat, je uvědomit si, že nemusíš dělat nic. Teď by pro tebe bylo mnohem prospěšnější zaměřit se výhradně na tuto skutečnost spíše než přemýšlet, co bys měl udělat. Když ti, kdo zápasí s pokušením a bojují proti podlehnutí hříchu, konečně dosáhnou míru; když ti, kdo zasvětil svou mysl rozjímání, konečně dosáhnou světla; nebo když kdokoliv konečně dosáhne cíle, dosáhnou ho vždy jen díky jedinému šťastnému pochopení: *nemusím dělat nic*.

6. V tom spočívá konečné vysvobození, k němuž jednoho dne dojde každý: svou vlastní cestou, svým vlastním tempem a ve svůj vlastní okamžik. Tento čas nepotřebuješ; jelikož ty a tvůj bratr jste pospolu, byl pro tebe ušetřen. A právě to je zvláštní nástroj, který tento kurz používá, aby ti ušetřil čas. Pokud však budeš neústupně uplatňovat prostředky, jež posloužily dobře druhým, a budeš opomíjet to, co bylo uděláno *pro tebe*, znamená to, že náš kurz nevyužíváš ke svému prospěchu. Ušetříš mi čas tím, že se budeš věnovat této jediné přípravě, a nauč se nedělat nic jiného. *Nemusím dělat nic* je vyjádřením oddanosti a bezvýhradné loajality. Jakmile tomu uvěříš na jeden jediný okamžik, dosáhneš více, než můžeš získat během celého století rozjímání či boje s pokušením.

7. K tomu, abys něco udělal, potřebuješ tělo. Pokud si však uvědomíš, že nemusíš udělat nic, zbavíš svou mysl představy, že tělo má nějakou hodnotu, a otevře se ti brána, kterou se přenesesh přes staletí trvajících úsilí a unikneš času. Je to cesta, na níž *právě teď* ztrácí hřích veškerou svou přitažlivost, neboť *právě teď* představuje popření času, a tedy zmizení minulosti i budoucnosti. Ten, kdo nemusí udělat nic, nepotřebuje čas. Nedělat nic znamená odpočívat a utvořit si v nitru prostor, kde si činnost těla přestává vynucovat pozornost. Do tohoto prostoru pak vstoupí Duch svatý a nalezne v něm svůj příbytek. Zůstane i tehdy, pokud zapomeneš a vědomou mysl ti opět začne zaměstnávat činnost těla.

8. Toto místo odpočinku, toto klidné oko zuřivého hurikánu, kam se můžeš kdykoliv vrátit, ti však zůstane v nitru už navždy a budeš si ho postupně uvědomovat stále zřetelněji než šílené běsnění bouře. Toto klidné centrum, ve kterém neděláš nic, tě už neopustí a poskytne ti útočiště uprostřed všeho horečného úsilí a počínání, k němuž jsi neustále puzen, neboť právě v něm ti bude ukázána cesta, jak využívat své tělo bez hříchu. Právě toto centrum, kde neexistuje vědomí těla, ti pomůže vnímat tělo takové, jaké skutečně je.

18.8 VIII. Zahrádka v nitru

1. Pouze vědomí těla svazuje lásku zdánlivými hranicemi, neboť tělo lásku skutečně omezuje. Vzniklo totiž z představy, že láska je omezená, a jeho původním smyslem bylo ohraničit bezmezné. Nedomnívej se však, že se jedná pouze o obrazné vyjádření, jelikož bylo utvořeno proto, aby omezilo tebe. Můžeš se pak ty, kdo sám sebe vidíš uvězněné v těle, považovat za myšlenku? Vše, co přijímáš, si ztotožňuješ s něčím vnějším, s něčím, co je vně sebe. Ani o Bohu nedokážeš smýšlet jako o bytosti bez těla, která by neměla jakousi podobu, již umíš pochopit.

2. Tělo nemůže vědět. Dokud si tedy budeš vnímání nechávat ohraničovat jeho nepatrnými smysly, nespátíš velikost a nádheru, které tě obklopují. Bůh nemůže vstoupit do těla a v těle se nemůžeš ani ty připojit k Němu. Hranice, jež omezují lásku, Mu budou vždy zdánlivě uzavírat cestu a udržovat tě daleko a v odloučení od Něho. Tělo je plot obehnaný kolem malé části skvostné a dokonalé myšlenky. Vymezuje nesmírně malý kruh kolem zanedbatelného úseku nebe, který je izolovaný od celku a snaží se ti namluvit, že uvnitř něho je tvoje království, kam Bůh nemůže vstoupit.

3. V tomto království vládne ego, a vládne krutě. Aby toto zrníčko prachu ochránilo, vyzývá tě, abys bojoval s celým vesmírem. Tento zlomek tvé mysli představuje její tak nepatrnou část, že kdyby sis jen dokázal uvědomit celek, okamžitě bys pochopil, že je jako nejtenčí sluneční paprsek nebo nejdrobnější vlnka na hladině oceánu. Ve své úžasné domýšlivosti se sluneční paprsek rozhodl, že je sluncem, a téměř nepostřehnutelná vlnka se považuje

za celý oceán. Zamysli se nad tím, jak osamocená a vystrašená je takováto malá myšlenka, takováto neobyčejně malá iluze, jež se sama izoluje od vesmíru. Ze slunce se pak stává „nepřítel“ slunečního paprsku, který jej chce ovládnout, a vlnku přemůže panický strach, že ji chce pozřít oceán.

4. Avšak ani slunce, ani oceán si toto podivné a nesmyslné jednání neuvědomují. Dál trvají, aniž by si byly vědomy toho, že jedna jejich droboučká část se jich bojí a nenávidí je. Avšak ani ta pro ně není ztracena, neboť odděleně od nich by nemohla přežít. Co si sama myslí, ovšem v žádném případě nemůže změnit, že její bytí závisí na nich, že celá její existence stále spočívá na nich. Bez slunce by totiž sluneční paprsek zmizel a vlnka bez oceánu by byla nemyslitelná.

5. Takto vypadá ona podivná situace, v níž se zdánlivě nacházejí ti, kdo přebývají ve světě obývaným těly. Každé tělo představuje domnělý příbytek izolované mysli, odtržené myšlenky, která žije osamoceně a v žádném ohledu není spojena s velkou myšlenkou, jíž byla stvořena. Každá její nepatrná část se jeví jako soběstačná a samostatná jednotka, která potřebuje druhou jen pro něco a v žádném případě není naprosto závislá na svém jediném Stvořiteli; která však potřebuje celek, aby měla nějaký smysl, neboť sama o sobě neznamená vůbec nic a sama o sobě a oddělená nemá žádný život.

6. I tvoje pravé Já přetrvává stejně jako slunce a oceán a nedbá na to, že jedna maličká část se považuje za tvoje Já. Není ztracená; kdyby byla odloučená, nemohla by existovat a samotný celek by bez ní nebyl úplný. Není samostatným královstvím, jemuž vládne představa odloučení od zbytku. Neobklopuje ji plot, aby jí bránil spojit se s okolím a udržoval ji v izolaci od jejího Stvořitele. Tento malý aspekt se v ničem neliší od celku, neboť je jeho neodmyslitelnou a souhlasnou součástí. Nevede samostatný život, protože jeho život je ve skutečnosti jednota, ve které bylo stvořeno jeho bytí.

7. Nepřijímej tuto malou, plotem oddělenou část jako své pravé Já; slunce ani oceán nejsou nic vedle toho, čím jsi ty. Paprsek září pouze ve slunečním světle a vlnka tančí jen díky tomu, že spočívá na hladině oceánu. Avšak ani ve slunci, ani v oceánu není skryta síla, jež přebývá v tobě. Chtěl bys zůstat zavřen ve svém malém království jako ubohý král, zahořklý vládce všeho, co vidí, který však nevidí nic, a přesto je ochoten položit svůj život za to, aby to ubránil? Toto malé Já není tvým královstvím. Tvým skutečným královstvím je nádherný a velkolepý celek, jenž se klene nad titěrnou říší, obklopuje ji láskou a každé své části dává všechno své štěstí i hluboký obsah. Jeden malý díl, o kterém se domníváš, že jsi ho z celku vyčlenil, není výjimkou.

8. Láska nezná žádná těla a rozprostírá se po všem, co bylo stvořeno jako ona sama; nezná žádné omezení a právě v absolutní nepřítomnosti jakýchkoliv hranic spočívá její význam. Dává naprosto nestranně a rozšiřuje se jen proto, aby zachovala úplnost toho, co má dávat. Ve svém osobním králov-

stvíčku máš ve srovnání s tím tak málo! Neměl bys tedy lásku pozvat právě tam? Pohlédni na tu poušť – suchou, neúrodnou, vyprahlou a neradostnou – jež ho celé pokrývá, a uvědom si, že láska by do něho z místa, odkud pochází a kam se s tebou vrátí, přinesla život a radost.

9. Tvé království obklopuje Boží myšlenka; čeká u bariéry, kterou jsi postavil, a touží vstoupit a svým světlem ozářit pustou krajinu. Jen se podívej, jak se všude kolem tebe probouzí život! Poušť se mění na tichou zahradu plnou zeleně, jež nabízí odpočinek těm, kdo sešel z cesty a bloudí v prachu. Poskytni jim útočiště zbudované z lásky k nim na místě, kde kdysi bývala poušť. Všichni, které přivítáš, ti přinesou lásku z nebe. Do tohoto svatého azylu vstoupí jednotlivě, ale odcházet z něho už nebudou sami. Láska, již si přinesl, s nimi zůstane navždy a zůstane i s tebou. Díky tomuto dobrodiní se začne tvoje malá zahrádka rozrůstat a přijme každého, kdo prahne po živé vodě, ale je už příliš unavený na to, aby šel dál sám.

10. Vyjdi a najdi je, neboť ti přinesou tvoje Já. Zaveď je do své poklidné zahrady a tam přijmi jejich dar. Bude se tak rozšiřovat a postupně pokryje celou poušť, takže před láskou nezůstane uzavřeno ani jedno malé království. Pak poznáš sám sebe a uvidíš, jak se tvoje malá zahrádka pozvolna mění na nebeské království a jak ji ozařuje všechna láska jeho Stvořitele.

11. Svatý okamžik je pozvání, kterým žádáš lásku, aby vstoupila do tvého nehostinného a neradostného království a přeměnila je na zahradu klidu a vřelého přijetí. Láska nebude váhat a tvoje pozvání ihned přijme. Přijde, protože ty jí kráčíš vstříc bez těla, a nestavíš jí tak do cesty žádnou překážku, jež by jí bránila ve vstupu. Ve svatém okamžiku žádáš od lásky pouze to, co dává každému, ani méně, ani více. Žádáš o všechno a dostaneš to. Tvoje zářící Já pak vyzdvihne onu drobnou část přímo do nebe, před kterým ses ji pokoušel skrýt. Celek neodmítne ani jednu jedinou část lásky; ani jeden jediný Boží syn nezůstane vyčleněn z Božího otcovství.

12. Skutečností, že láska vstoupila do tvého výjimečného vztahu, si můžeš být jist, přestože tvoje pozvání bylo nesmělé. Její příchod si však neuvědomuješ, protože ses doposud zcela nezbavil všech bariér, jimiž se odděluješ od svého bratra. Avšak ani ty, ani on nemůžeš přivítat lásku jednotlivě; Boha nemůžeš poznat sám a odděleně, jelikož Bůh tě zná pouze v jednotě s tvým bratrem. Společně už ovšem láska tvé pozornosti neunikne a stejně tak není možné, aby se v tobě sama nepoznala.

13. Došel jsi až na samý konec prastaré pouti, a přesto si neuvědomuješ, že jsi v cíli. Stále se cítíš vyčerpaně a před očima se ti pořád zvedá clona pouštního prachu, která tě zaslepuje. Avšak Bůh, jehož jsi k sobě pozval, přišel a touží tě přivítat v Sobě. Čeká už hodně dlouho, aby ti mohl dát Svůj dar. Přijmi ho tedy, neboť chce, abys Ho poznal. Mezi tebou a tvým bratrem už stojí jen nepatrné trosky z ochranného valu z prachu; stačí jen lehce

fouknout a s radostným smíchem pozorovat, jak se hroutí. Pak už budeš moci vkročit do zahrady, kterou pro oba z vás připravila láska.

18.9 IX. Dva světy

1. Říkal jsem ti, abys temnotu vynesl na světlo a vinu přenesl ke svatosti. Také jsem ti říkal, že chyba se musí napravit u své příčiny, a proto potřebuje Duch svatý právě onu nepatrnou část tvého Já, onu malou myšlenku, jež je zdánlivě odtržená a samostatná. Zbytek je zcela v opatrovnictví Boha, a tudíž nevyžaduje žádného rádce a průvodce. Tato neuspořádaná a mylná myšlenka však potřebuje pomoc, protože ve svých klamných představách se domnívá, že je úplným a všemocným Božím synem, výhradním panovníkem v království, které si sám vyčlenil, aby v něm jako tyran a despota dovedl jeho obyvatele prostřednictvím šílenství do zapomnění a otroctví. A zrovna tuto malou část jsi podle sebe ukradl nebi. Vrať mu ji; nebe o ni sice nepřišlo, ale tobě tím zmizelo nebe z dohledu. Dovol Duchu svatému, aby ti odvrátil zrak od vyprahlého království, na něž jsi ho zaměřil a kde tě obklopuje temnota, která je strážena útokem a posilována nenávisť. Uvnitř jeho zdí stále zůstává drobný zlomek Božího syna, jenž je celistvý, svatý a poklidný a nevsímá si toho, čím je *podle tebe* obklopen.

2. Zboř všechny hranice a nesnaž se izolovat, neboť Bůh, který tvoje království obklopuje doopravdy, ti přinese jednotu a navrátí tvůj bezvýznamný dar temnoty do věčného světla. To všechno se odehraje zcela snadno, a to kvůli podstatě, na níž je tvoje malé království založeno: neúrodné a vyprahlé písčiny a temnotu bez života totiž vidí pouze oči těla. Neradostný obrázek, který se otvírá jeho zraku, je však zkreslený a sdělení, jež vysílá k tobě, kdo jsi je utvořil, aby sis uvěznil vědomí do těsné cely, jsou bezvýznamná, omezená a natolik roztržštěná, že postrádají jakýkoliv smysl.

3. Ze světa těla, zbudovaného šílenstvím, se do mysli, která je jeho autorem, zdánlivě vracejí šílená sdělení, jež pak podávají o tomto světě svědectví a prohlašují jej za skutečný. K tomu však dochází jen proto, že jsi sám vyslal posly, aby ti takovéto svědectví přinesl. Všechno, co se prostřednictvím získaných sdělení dozvíš, pochází jen zvenčí, z povrchu. Žádná z nich nevyprávějí o tom, co leží uvnitř, neboť tělo není tím, kdo by mohl hovořit o věcech, které se skrývají pod povrchem. Jeho oči je nevidí; jeho smysly jsou k nim netečné; jeho jazyk nedokáže vyjádřit jejich poselství. Ten, kdo tě do tohoto vnitřního prostoru přenést *dokáže*, je Bůh, pokud však budeš ochoten následovat Ducha svatého světem zdánlivé hrůzy a pokud mu budeš důvěřovat, že tě neopustí a že tě v něm nenechá. Děsit tě totiž není jeho cílem, ale pouze tvém. Jsi ve velkém pokušení ho opustit už na samotné vnější hranici strachu, avšak on tě bezpečně převede nejen přes něj, ale i daleko za něj.

4. Kruh strachu leží těsně pod úrovní, již vidí tělo, a představuje základ, na kterém je postaven tento svět. V něm leží všechny iluze, všechny zkeslené představy, všechny šílené útoky, zběsilost, odplata i zrada, jež byly utvořeny proto, aby udržely vinu tam, kde je, a umožnily tak, aby se z ní mohl zrodit tento svět a skrýt ji ve svém nitru. Jeho stíny vystupují až na povrch a do své temnoty halí vnější projevy strachu, vnášejí do něj zoufalství a samotu a dbají na to, aby zůstal neradostný. Sílu tohoto kruhu strachu chrání odolné obranné vrstvy, které ho spolehlivě oddělují od toho, co bylo utvořeno proto, aby zabezpečilo jeho utajení, a tedy od těla. Tělo ho tudíž nemůže spatřit, přestože vzniklo kvůli jeho ochraně, protože ta záleží na tom, že zůstane nepoznán. Oči těla na něj nikdy nepohlédnou, ale vždy uvidí to, co určuje.

5. Tělo zůstane poslem viny a bude jednat tak, jak mu nařídí, do té doby, než přestaneš věřit, že vina je skutečná. Realita viny je totiž iluze, jež jí dodává závažnost, mlhavost a neproniknutelnost a činí z ní základ myšlenkového systému ega. Fakt, že ve skutečnosti je slabá a zcela průhledná, ti nebude zřejmý, dokud nespatříš světlo, které se za ní skrývá. Teprve tehdy poznáš, že je jen křehkým závojem před světlem.

6. Tato zdánlivě masivní bariéra, tato uměle vytvořená vrstva, jež budí dojem skály, je jako hradba nízkých temných mraků, která se jeví jako pevná zeď před sluncem. Její neproniknutelný vzhled je však jen iluze. Snadno ustupuje vrcholům hor, jež se nad ní tyčí, a nemá žádnou moc komukoliv zabránit, aby vystoupal až nahoru a spatřil slunce. Není dostatečně silná na to, aby zachytila padající knoflík nebo udržela pírkou. Nic na ní nemůže spočívat, protože je pouhou iluzí podkladu. Budeš-li se jí chtít dotknout, rozplyne se; budeš-li ji chtít uchopit, sáhnou tvoje ruce do prázdna.

7. Avšak v této hradbě mraků je snadné spatřit, jak vzniká celý svět. Ve tvé představivosti se rodí horský masiv, jezero i město a poslové tvého vnímání se k tobě vracejí z mise do mraků a ujišťují tě, že tento svět opravdu existuje. Kráčejí po něm postavy, jejichž jednání vyvolává zdání skutečnosti a jejichž podoba se mění od krásy k ošklivosti. Pohybují se stále tam a zpět, a to tak dlouho, dokud budeš chtít hrát dětskou hru na předstírání. Ovšem bez ohledu na to, jak dlouho ji budeš hrát i kolik fantazie do ní budeš vkládat, neměl bys tento svět zaměňovat za ten, který je pod ním, a už vůbec ne se snažit z něho udělat realitu.

8. Tak by to mělo být i s temnými mračny viny, jež nejsou o nic víc neproniknutelná ani odolná; budeš-li jimi chtít projít, nezraníš se. Dovol svému průvodci, ať tě poučí o jejich nehmotné podstatě, až tě skrze ně povede, neboť pod nimi se nachází svět světla, na který nevrhají žádné stíny. Jejich stíny dopadají pouze na svět za nimi, jenž je ještě dál od světla a jehož mračky světlo zatemnit nemohou.

9. Tento svět světla, tento kruh záře je skutečný svět, kde se vina střetává s odpuštěním a kde vnější, iluzorní svět vnímáš jinak: beze stínu viny, který jsi na něm kdysi viděl. Ve světě světla je ti odpuštěno, neboť ty jsi odpustil všem; díváš se novým pohledem, v němž vše září neviností, ve kterém je vše omyto průzračnou vodou odpuštění a očištěno od každé zlé myšlenky, již jsi ho kdysi zatížil. Nesetkáš se v něm se žádným útokem na Božího syna a jsi v něm srdečně vítán. V tomto jasném kruhu leží tvoje nevinnost, která čeká, aby tě mohla zahalit a ochránit a připravit tě na poslední krok na tvé cestě do nitra. Odložíš temný a těžký oděv viny a výměnou za něj dostaneš čistotu a lásku.

10. Avšak ani odpuštění neznamena konec cesty. Odpuštění sice přináší krásu, ale netvoří. Je zdrojem uzdravení a poslem lásky, ale nikoliv jejím pramenem. Na toto místo jsi zaveden proto, aby za tebe Bůh mohl bez překážek vykonat poslední krok, neboť na něm nic nebrání lásce, jež tak může být tím, čím doopravdy je. Krok, kterým se dostaneš za toto svaté místo odpuštění a hlouběji do nitra, ten jediný, jež nemůžeš udělat ty sám, tě přeneš do naprosto jiného světa. V něm se setkáš se zdrojem světla, kde nic není vnímáno, odpuštěno ani přeměněno, ale pouze poznáno.

11. Tento kurz tě přivede k poznání a vědění, ale vědění samo přesahuje rámec našich osnov. Nemusíme mluvit o tom, co se skrývá za slovy; musíme si pouze pamatovat, že každý, kdo dosáhne skutečného světa, za který už učení nemůže dojít, jej překročí, ale jiným způsobem, než na jaký byl do té doby zvyklý. Tam, kde končí učení, začíná Bůh, neboť učení končí před Ním, jenž je úplný tam, kde začíná a kde není žádný konec. Naším úkolem není bloumat nad tím, čeho nelze docílit, ale mnohému se naučit, abychom byli na vědění *připraveni*.

12. Lásce se nelze naučit; její význam se nachází v ní samotné, avšak učení končí ve chvíli, kdy si uvědomíš vše, čím *není*. A právě v tom spočívá překážka, právě to je nutné napravit. Lásce se nemůžeš naučit, protože neexistoval a neexistuje ani jeden jediný okamžik, kdy bys ji neznal. V přítomnosti tvého Stvořitele je učení zcela nepotřebné, neboť tvoje vzájemné bezvýhradné přijetí a uznání převyšuje veškeré učení do té míry, že vše, co ses kdy naučil, ztrácí jakýkoliv smysl a je navždy nahrazeno poznáním lásky a jejího jediného smyslu.

13. Kořeny tvého vztahu s bratrem už byly vyrvány ze světa stínů a jeho nesvatý smysl byl bezpečně převeden přes bariéry viny, očištěn odpuštěním a pevně usazen do světa světla. Z tohoto místa tě volá, aby ses i ty vydal jeho směrem, nechal se vynést vysoko nad temnotu a dovést před nebeskou bránu. Svatý okamžik, ve kterém jste byli spojeni se svým bratrem, je poslem lásky, jenž byl za tebou vyslán ze sfér za odpuštěním, aby ti připome-

nul vše, co leží až za ním. Avšak tato vzpomínka se ti vybaví pouze *skrze* odpuštění.

14. Až se ti na svatém místě odpuštění vrátí vzpomínka na Boha, nebudeš si pamatovat už vůbec nic jiného a paměť bude stejně nepotřebná jako učení, neboť tvým jediným smyslem bude tvořit. K tomu však dojde teprve tehdy, až bude každá tvoje smyšlená představa založená na klamném vnímání očištěna a nakonec navždy odstraněna. Odpuštění odstraňuje pouze to, co není pravdivé, jelikož zahání stíny, které zatemňují svět, a ve své laskavosti vše nepravdivé bezpečně přenáší do zářivého světa nového a čistého vnímání. V něm leží tvůj smysl, a to *právě teď*, a v něm na tebe čeká klid a mír.

19. KAPITOLA: Dosažení míru

19.1 Uzdravení a důvěra

1. Už jsme říkali, že pokud celou situaci bezvýhradně zasvětiš pravdě, s naprostou jistotou dojdeš k cíli míru. Jeho dosažení představuje měřítko, podle kterého lze spolehlivě určit, zda oddanost pravdě byla naprostá. Také jsme, však uváděl, že míru nelze dosáhnout bez důvěry, neboť to, co bylo zasvěceno pravdě jako jedinému cíli, je k pravdě dovedeno pouze pomocí důvěry. Tato důvěra zahrnuje všechny zúčastněné, jelikož pouze tak lze situaci vnímat jako smysluplnou a celistvou. A zúčastnění musejí být úplně všichni, protože jinak by tvoje důvěra byla omezená, a oddanost tak jen částečná.

2. Každá situace, pokud je vnímána ve správném světle, představuje příležitost k uzdravení Božího syna, jenž je uzdraven právě proto, že jsi mu poskytl svou důvěru, svěřil ho do rukou Ducha svatého a osvobodil jsi ho od všech nároků, které na něho klade tvoje ego. Svého bratra pak začneš vidět jako svobodného a k tomuto pohledu se připojí i Duch svatý, jenž, jelikož ho sdílí, ho musel i dát, a tak skrze tebe uzdravuje. Díky tomu, že přijmeš společný cíl, z něj uděláš cíl jediný, a tím i skutečný. A právě v tom leží uzdravení; tělo je uzdraveno, protože ses oprostil od jeho nezbytnosti a spojil ses s myslí, ve které všechno uzdravení spočívá.

3. Tělo neumí uzdravovat, protože nemůže být příčinou své nemoci. *Nepotřebuje* uzdravit; jeho zdraví či nemoc závisí výhradně na způsobu, jakým ho vnímá mysl, a na účelu, pro něž ho chce využít. Je zcela jasné, že část mysli se může považovat za oddělenou od všudypřítomného a jediného účelu, a v takovém případě pak tělo využívá jako zbraň, jejíž pomocí proti tomuto účelu bojuje, aby prokázalo „fakt“, že k oddělení skutečně došlo. Z těla se tedy stává nástroj iluze, jehož jednání odpovídá jeho imaginárnímu smyslu: vidí, co neexistuje, slyší, co pravda nikdy nevyslovila, a chová se šíleně, neboť je šílenstvím uvězněno.

4. Nepřehlížej naše předchozí tvrzení, že nedůvěra vede přímo k iluzím, neboť nedůvěra znamená, že svého bratra vidíš jako tělo, avšak tělo nelze využít pro účely sjednocení. Dostáváš se tím do situace, kdy je jednota s bratrem vyloučena. Tvoje nedůvěra k němu tě rozdělila a oba zbavila možnosti uzdravení. Postavila se tak proti úmyslu Ducha svatého a umístila mezi tebe iluze, jejichž ústředním bodem je tělo. V takovém případě ti pak bude tělo připadat nemocné, jelikož jsi mu přiřkl roli „nepřítele“ uzdravení a opaku pravdy.

5. Není těžké pochopit, že opakem nedůvěry je důvěra. Těžší už však je si uvědomit rozdíl v tom, jak působí, přestože jejich činnost pramení přímo z jejich diametrálně odlišných podstat. Nedůvěra vždy omezuje a útočí, zatím-

co důvěra všech omezení zbavuje a sceluje. Nedůvěra ničí a rozděluje, zatímco důvěra spojuje a uzdravuje. Nedůvěra vkládá mezi Božího syna a jeho Stvořitele iluze, zatímco důvěra všechny překážky, které se mezi nimi zdánlivě tyčí, odstraňuje. Nedůvěra je zcela oddána iluzím, zatímco důvěra pravdě. Částečná oddanost je nemyslitelná, jelikož předpokladem pravdy je nepřítomnost iluze, kdežto předpokladem iluze je nepřítomnost pravdy. Obě nemohou existovat společně a nelze je vnímat na tomtéž místě zároveň. Oddat se oběma znamená vytyčit si cíl, jež nikdy nemůžeš dosáhnout, neboť o jednu jeho část usiluje tělo, které je považováno za prostředek ke hledání reality pomocí útoku, zatímco smyslem jeho druhé části je uzdravovat, a toho lze docílit výhradně pomocí mysli, a nikoliv těla.

6. Logicky tedy následuje kompromis, jenž je založen na přesvědčení, že uzdravit se musí tělo, ne však mysl. Nejednotný cíl totiž obojí obdařil rovnocennou realitou, která je ovšem myslitelná pouze za předpokladu, že je mysl omezena na tělo a rozdělena do malých, zdánlivě celistvých částí, mezi nimiž ale neexistuje žádné propojení. Takovýto stav sice neublíží tělu, ale do mysli zavádí myšlenkový systém mylných představ. Uzdravit je tedy třeba právě tu; a právě mysl je místem, kde se uzdravení nachází. Bůh totiž neuložil možnost uzdravení jinam než nemoc; léčivý prostředek neumístil tam, kde nemůže existovat nemoc. Jsou neoddělitelně spjaty, a jestliže budou vnímány společně, pak se budou všechny pokusy udržet v mysli jak pravdu, tak i iluzi projevovat jako oddanost iluzi. Té se však zřekneš, jakmile ji uvidíš ve světle pravdy a poznáš, že je s pravdou naprosto neslučitelná, a to žádným způsobem a v žádném ohledu.

7. Mezi pravdou a iluzí neexistuje žádné spojení a tento fakt bude platit kdykoliv bez ohledu na to, jak usilovně se je snažíš spojit. Samotné iluze, ostatně stejně jako pravda, jsou však spojeny vždy. Každá z nich vytváří jednotný a ucelený myšlenkový systém, který je ovšem naprosto odtržen od myšlenkového systému pravdy, a naopak. Pochopit to znamená si uvědomit, v čem spočívá rozdělení a kde je třeba ho napravit. Důsledek myšlenky nelze nikdy odloučit od jejího zdroje; představa odloučení, jež vytvořila tělo, je s ním tedy neoddělitelně spojena a je původcem jeho nemoci, protože mysl se s tělem ztotožňuje. V takovém případě se budeš domnívat, že skrýváním tohoto spojení tělo ochráníš, neboť prostřednictvím jeho utajování zdánlivě udržuješ své ztotožnění v bezpečí před „útokem“ pravdy.

8. Měl bys však pochopit, že takovéto podivné utajování nesmírně ubližuje tvé mysli a způsobuje, že se ztotožňuješ s něčím, čím vůbec nejsi. Neuvědomuješ si, jaký pustošivý účinek má tvoje nedůvěra, neboť představuje útok, jehož opodstatnění nacházíš v jeho důsledcích. Odpíráním důvěry totiž vidíš to, co jí není hodno, a nedokážeš pohlédnout až za bariéru, kde bys spatřil, co je s tebou skutečně spojeno.

9. Důvěřovat znamená uzdravovat. Důvěra je známkou toho, že jsi přijal jednoznání, které tudíž chceš sdílet. Jejím prostřednictvím dáváš dar vysvobození z minulosti, jež jsi sám dostal. Nic, co tvůj bratr udělal v *minulosti*, nevyužíváš k tomu, abys ho odsuzoval v *přítomnosti*. Dobrovolně se rozhodneš přehlížet jeho omyly, dívat se až za hranice všech bariér, které mezi tebou stojí, a vidět je jako jednu jedinou. A pak pochopíš, že tvoje důvěra je plně opodstatněná. Pro nedůvěru neexistuje žádný důvod, zatímco důvěra je naopak vždy oprávněná.

10. Důvěra je – podobně jako láska – opakem strachu, neboť strach pramení z útoku. Důvěra je známkou uznání jednoty; je známkou laskavého přijetí každého bratra jako syna tvého nemilostivějšího Otce, jenž ho miluje stejně jako tebe, a proto ho i ty miluješ stejně jako sám sebe. Tím, co tě spojuje s tvým bratrem, je Boží láska a díky Jeho lásce nechceš, aby byl kdokoliv připraven o lásku *tvou*. Každý se ti zjevuje v podobě, v jaké ho vnímáš ve svatém okamžiku, kde jste všichni sjednoceni jediným cílem, a to osvobodit se od viny. V nitru všech vidíš Krista, a tím je uzdravuješ, neboť pohlédneš na to, co je navždy důvodem tvé důvěry.

11. Důvěra je Boží dar, který dostáváš skrze toho, koho ti dal Bůh. Nedůvěra považuje Božího syna za nehodného odpuštění, ale v očích důvěry mu už bylo odpuštěno a byl osvobozen od veškeré viny, již sám sobě přisoudil. Důvěra ho vnímá pouze takového, jaký je *нынí*, protože ho nehodnotí podle jeho minulosti, ale vidí v něm pouze to, co vidí v tobě. Nedívá se očima těla a neobrací se k tělu proto, aby ospravedlnila svou existenci. Je poslem nového vnímání, který byl vyslán, aby shromáždil svědky jeho příchodu a aby ti přinesl jejich poselství.

12. Důvěru lze vyměnit za vědění stejně snadno jako skutečný svět, neboť důvěra pramení ze způsobu vnímání Ducha svatého a je známkou toho, že jsi s ním sdílíš. Důvěra je dar, jež nabízíš Božímu synu skrze něho samého a který je zcela přijatelný jak pro Otce, tak i pro něho; a proto je dáván i tobě. Tvůj svatý vztah, jenž byl obdařen novým cílem, ti dává důvěru, kterou můžeš vložit ve svého bratra. Spásu v jeho nitru nemůžeš spatřit proto, že tě tvoje nedůvěra rozdělila, avšak důvěra tě opět spojuje ve svatosti, již vidíš, a to nikoliv očima těla, ale pohledem toho, kdo tě spojil a v kom jste jednotní.

13. Milost není darem pro tebe, ale pro mysl. Mysl, která jej přijme, okamžitě pohlédne za hranice těla a spatří svaté místo, odkud byla uzdravena a kde se nachází oltář, z něhož jí milost byla dána a u kterého nyní sama stojí. Nabídní tedy milost a požehnání i svému bratru, neboť stojíš u téhož oltáře, na nějž byla milost umístěna pro tebe pro oba. Touto milostí se pak nechej společně uzdravit, abys mohl skrze důvěru dál uzdravovat.

14. Ve svatém okamžiku stojíš ty i tvůj bratr před oltářem, který Bůh postavil Sobě a zároveň i ti oběma. Odlož tedy nedůvěru a společně k němu při-

stup. Spatříš pak zázrak svého vztahu, jenž byl vykonán opět skrze důvěru, a uvědomíš si, že neexistuje nic, co by důvěra nedokázala odpustit.

Žádný omyl nenarušuje její poklidný pohled, jenž přináší zázrak uzdravení snadno a bez rozdílu úplně všem. Neboť poslové lásky vykonají, co vykonat mají, a vrátí se s radostnou zvěstí, že to vykonali pro tebe a pro tvého bratra, kteří stojíte společně před oltářem, odkud byl vyslán.

15. Nedůvěra bude jen udržovat pustotu a odloučenost tvých malých království, zatímco důvěra pomůže Duchu svatému připravit půdu pro zbudování nejsvětější zahrady, do níž jí chce přetvořit. Důvěra totiž přináší mír, a tím vyzývá pravdu, aby vstoupila a dodala krásu tomu, co už je na krásu připraveno. Pravda následuje důvěru a mír, a dokončuje tak to, co začaly. Důvěra je stále jen učebním cílem, který už nebude zapotřebí, jakmile se danou lekcí naučíš; avšak pravda s tebou zůstane už navždy.

16. Obratř tedy svou oddanost k věčnosti a nauč se, jak jí nestavět do cesty žádné překážky a neudělat z ní otroka času, neboť to, co si myslíš, že děláš věčnému, děláš sobě. Ten, koho Bůh stvořil jako Svého syna, není otrokem ničeho, jelikož je společně se svým Stvořitelem pánem všeho. Tělo sice můžeš zotročit, ale nikoliv myšlenku; ta je svobodná a uvěznit ji či omezit může pouze mysl, jež je jejím tvůrcem. Je navždy spojena se svým zdrojem, který může být buď jejím vězňem, anebo osvoboditelem, a to přesně v souladu s cílem, jež si pro sebe stanoví.

19.2 II. Hřích versus omyl

1. Je zcela nezbytné, abys nezaměňoval omyl za hřích, protože právě díky jejich důslednému rozlišení je možné dojít spásy. Omyl lze totiž uvést na pravou míru a křivdu lze napravit, ale hřích, pokud by byl vůbec možný, by byl nezvratný. Víra v hřích je založena na pevném přesvědčení, že útočit může mysl, ne však tělo. Mysl by pak byla vinna a zůstala by vinna do té doby, než by jí celá mysl – nikoliv jen jedna její část – dala rozhrěšení. Hřích volá po potrestání, stejně jako chyba volá po nápravě, přičemž domněnka, že potrestání je náprava, je zcela jasně šílená.

2. Hřích není totéž co omyl, neboť hřích s sebou nese povýšenost, která je však myšlenkou omylu naprosto cizí. Hřešit by znamenalo pokusit se znesvětit realitu a uspět. Hřích by vyjadřoval, že útok je skutečný a vina oprávněná. Hřích počítá s tím, že Boží syn je vinen, a že tedy dokázal přijít o svou nevinu a stal se takovým, jakým ho Bůh nestvořil. Stvoření pak tudíž není vnímáno jako věčné a na Boží vůli je nahlíženo tak, jako by bylo možné se proti ní postavit a porazit ji. Hřích je velkolepá iluze, jež je skrytým základním kamenem veškeré velkoleposti ega, neboť jeho prostřednictvím se mění samotná podstata Boha, kterému je upřena Jeho nezměnitelná úplnost.

3. Boží syn se může mýlit, může klamat sám sebe, a dokonce může obrátit sílu své mysli proti sobě, ale *nemůže* hřešit. Nemůže totiž udělat nic, co by doopravdy jakýmkoliv způsobem změnilo jeho skutečnou podstatu nebo mu připsalo vinu. To by však hřích udělal, neboť takový je jeho účel. I přes všechno bezhlavé šílenství, jež myšlenka hřichu obsahuje, však není možný, neboť odměnou za hřích je smrt, ale jak může zemřít to, co je nesmrtelné?

4. Hlavním principem šíleného náboženství ega je přesvědčení, že hřích není omyl, ale pravda, a že to, co klame a podvádí, je nevinnost. Čistota je chápána jako povýšenost, zatímco přijetí vlastního Já jako hříšného je považováno za svatost. Právě tato doktrína nahrazuje skutečnou podstatu Božího syna, jak ji stvořil Bůh, a popírá, že ji stvořil jako věčnou. Dá se snad takovýto přístup pokládat za pokoru? Nebo je to spíše snaha násilím vyrvat tvorstvo z rukou pravdy a udržet ho v odloučení od ní?

5. Jakýkoliv pokus vykládat hřích jako omyl je pro ego vždy neospravedlnitelný. Myšlenka hřichu je pro jeho myšlenkový systém naprosto nedotknutelná a přístupná pouze skrze zbožnou úctu a posvátnou bázeň. Je to „nejsvětější“ pojem v systému ega; krásný a mocný, zcela pravdivý a ochraňovaný všemi jeho dostupnými prostředky. V něm leží jeho „nejlepší“ nástroj obrany, kterému slouží všechny ostatní. Ego ho považuje za svou zbroj, za svou ochranu a v souladu se svým výkladem i za základní cíl výjimečného vztahu.

6. Můžeme bez přehánění říct, že ego zbudovalo tento svět na hřichu. Pouze ve světě založeném na hřichu totiž může být vše svým vlastním opakem. Právě to vyvolává prapodivnou iluzi, jež způsobuje zdánlivou hustotu a neproniknutelnost mraků viny; právě na této myšlence spočívá domnělá pevnost základů tohoto světa. Neboť hřích přeměnil tvorstvo z Boží myšlenky na ideál, o který usiluje ego, a tedy na svět, jemuž samo vládne a který tvoří těla bez mysli náchylná ke zničení a rozkladu. Bude-li takováto představa považována za pouhý omyl, pak může být zcela jednoduše napravena pravdou; jakýkoliv omyl totiž může být uveden na pravou míru, pokud jeho nápravu svěříme do rukou pravdy.

Jestliže však omylu přisoudíme status pravdy, do jakých rukou bychom ho měli svěřit? „Svatost“ hřichu je zachována pouze prostřednictvím této prazvláštní myšlenky. Jako pravda je nedotknutelný, a slouží tak jako měřítko, podle něhož se vše posuzuje. Jako omyl však musí *sám* být podroben posouzení podle skutečného měřítka, kterým je pravda. Důvěřovat hřichu nelze, jelikož hřích *je* nedůvěra; to, čemu však důvěřovat lze, je skutečnost, že omyl může být vždy uveden na pravou míru.

7. V obležené tvrzi ega neexistuje ani jeden jediný kámen, jenž by byl bráněn s větším úsilím než myšlenka, že hřích je skutečný, a tedy přirozený

projev toho, co ze sebe udělal Boží syn a čím je. Ego nepokládá tuto představu za omyl; je to jeho skutečná podstata, je to jeho „pravda“, ze které nikdy nebude možné uniknout. Pro Božího syna je to minulost, přítomnost i budoucnost, neboť nějakým způsobem dokázal uplatit svého Otce a přimět Ho k naprosté změně názoru. Oplakávej tedy smrt Boha, jehož zabil hřích! Přesně po tom touží ego, které ve své šílenosti věří, že se jeho přání splnilo.

8. Nechtěl bys, aby toto všechno bylo jen omylem, jenž je napravitelný a ze kterého se dá uniknout stejně snadno jako projít mlžným oparem do slunce? Vždyť tento omyl skutečně je jen mlžným oparem, ničím jiným. Možná budeš v pokušení souhlasit s egem, že je mnohem lepší být hříšný než se mýlit. Avšak dříve než dojdeš ke konečnému rozhodnutí, pečlivě ho zvaž; nepřistupuj k němu lehkomylně, jelikož představuje volbu mezi peklem a nebem.

19.3 III. Neskutečnost hříchu

1. Přitažlivou sílu viny najdeš v hříchu, ale nikoliv v omylu, a právě na základě této přitažlivosti dochází k jeho neustálému opakování. Strach, jež v tobě vzbuzuje, sice může být tak velký, že tě před ním „ochrání“, ale dokud pro tebe bude vina přitažlivá, bude mysl trpět a myšlenky hříchu se nezbaví. Vina se totiž k hříchu nepřestává obracet, a jelikož mysl nemůže její volání přeslechnout, touží po něm a sama se ochotně stává vězněm jeho absurdní a šílené přitažlivosti. Hřích ztělesňuje myšlenku zla, po které – přestože ji nelze napravit – stále toužebně dychtíš. Je neodmyslitelnou částí toho, za co tě ego považuje, a proto po něm vždy budeš toužit. A pouze mstítel, jehož mysl je zcela odlišná od tvé, by ho mohl vymýtit prostřednictvím strachu.

2. Podle ega není možné, aby to, k čemu hřích doopravdy vyzývá, byla láska – a nikoliv strach – jež navíc jeho volání *vždy vyslyší*. Ego totiž hřích se strachem spojuje, a tudíž vyžaduje jeho potrestání. Avšak trest je jen další způsob, který zabezpečuje trvání pocitu viny, jelikož pokud si něco zasluhuje potrestání, znamená to, že k tomu opravdu došlo. Trest je velkým ochráncem hříchu, jenž k němu přistupuje s respektem a ctí jeho hrůznost. Musí-li být něco potrestáno, musí to být skutečné. A je-li to skutečné, musí to být i věčné, a proto se to nikdy nepřestane odehrávat, neboť po tom, co je podle tebe skutečné, opravdu toužíš a v žádném případě se toho nechceš vzdát.

3. Omyl naopak žádnou přitažlivou silou nedisponuje, protože to, co zcela jasně považuješ za chybu, chceš napravit. Přestože k hříchu může někdy docházet opakovaně a přestože nelze přehlédnout jeho vážné důsledky, svou přitažlivost neztrácí. Avšak jakmile ho přestaneš pokládat za hřích a začneš o něm uvažovat jako o omylu, nebudeš ho už víckrát opakovat; budeš se mu vyhýbat a osvobodíš se od něho, ovšem jen v případě, že v tobě

stále nebudou přetrvávat pocity viny. Tím bys pouze dal hříchu jinou podobu: sice bys uznal, že se jednalo o chybu, avšak nijak bys ji nenapravil. Nezměnil bys tudíž svůj úhel pohledu, neboť potrestání vyžaduje hřích, a nikoliv omyl.

4. Duch svatý nemůže potrestat hřích, protože připoustí pouze chyby a ty chce samozřejmě v souladu s úkolem, který mu byl svěřen Bohem, napravit. Hřích vůbec nezná a nezná ani omyly, jež nelze uvést na pravou míru, protože chyba, kterou není možné napravit, pro něho nemá žádný smysl. Jediným smyslem chyb je jejich náprava a nic jiného nevyžadují. To, co vyžaduje potrestání, tedy nevyžaduje nic. Každá chyba *musí* být žádostí o lásku; co je pak hřích? Mohl by být něčím jiným než chybou, již skrýváš? Voláním o pomoc, které je tak neslyšné, že nemůže být vyslyšeno?

5. V čase Duch svatý jasně vidí, že Boží syn dělá chyby; v tom se tvůj pohled shoduje. Bodem, kde se rozcházíš, je ovšem pochopení rozdílu mezi časem a věčností. Jakmile jsou omyly napraveny, čas se stává věčností. Duch svatý tě může naučit, jak na čas pohlížet jinak a vidět až za jeho hranice, avšak ne tehdy, pokud budeš věřit ve hřích. Nevadí, budeš-li věřit v chybu, protože chybu lze s použitím mysli napravit, avšak hřích vyjadřuje přesvědčení, že způsob tvého vnímání je neměnný a že mysl musí přijmout jako pravdivé to, co je jí jeho prostřednictvím sdělováno. Jestliže se tím pak neřídí, je považována za šílenou. Jediná síla, jež by mohla způsob vnímání změnit, je tedy neustále udržována v zajetí neschopnosti těla, a to strachem z nového úhlu pohledu, který by jí přinesl její učitel, jenž s ní tvoří neoddělitelnou jednotu.

6. Až budeš v pokušení uvěřit, že hřích je skutečný, připomeň si, že kdyby skutečný opravdu byl, pak by nebyl skutečný Bůh ani ty. Představuje-li stvoření rozšíření, musel Stvořitel rozšířit Sám Sebe, a tudíž není možné, aby jedna Jeho část byla naprosto odlišná od zbytku. Kdyby byl hřích skutečný, pak by musel Bůh válčit Sám se Sebou. Musel by být rozštěpený a rozdělený mezi dobrem a zlem; zčásti zdravý a zčásti šílený. Musel by totiž stvořit něco, co by si Ho přálo zničit a mělo moc to udělat. Není tedy jednodušší uvěřit, že ses mylil, než se domnívat, že takováto myšlenka by mohla být správná?

7. Dokud budeš přesvědčen, že tvoje skutečná podstata či podstata tvého bratra je omezena tělem, budeš věřit ve hřích. Dokud budeš přesvědčen, že tělo dokáže sjednocovat, bude tě stále přitahovat vina a budeš věřit, že hřích má velkou cenu. Přesvědčení, že tělo omezuje mysl, by vedlo k pohledu na svět, který by v každém svém aspektu zdánlivě poukazoval na existenci odloučení. Bůh a Jeho stvoření by se jevil jako rozdělení a přemožení. Hřích by dokázal, že to, co Bůh stvořil jako svaté, nad ním nemůže zvítězit a pod náporem jeho síly zůstat samo sebou. Hříchu by byla připisována větší moc

než Bohu, před ním by se Bůh musel sklonit a předat Svá stvoření Svému přemožitel. Jednalo by se pak o pokoru, nebo o šílenství?

8. Pokud by byl hřích skutečný, neexistovala by naděje na uzdravení, protože by představoval sílu nadřazenou moci Boha, schopnou utvořit jinou vůli než vůli Boží, napadnout ji a přemoci; schopnou dát Božímu synu vůli, která by byla odlišná a silnější. Každá část roztržitého Božího tvorstva by měla svou vlastní vůli, jež by byla v rozporu s vůlí Boha, Bohem samotným i vůlí všech ostatních. Cílem tvého svatého vztahu je však dokázat, že nic takového není možné. Usmálo se na něj nebe a v tomto úsměvu lásky se rozplynuly kořeny víry v hřích. Stále ho sice vidíš, protože si neuvědomuješ, že jeho základní kámen se rozpadl na prach; jeho zdroj byl odstraněn, a tak už mu zbývají jen poslední okamžiky před tím, než zmizí v nenávratnu a zbude po něm pouze zvyk ho hledat.

9. I přesto se ti však na rtech usadil úsměv nebe a tvůj pohled září jeho požehnáním; hřích už zakrátko neuvidíš, neboť v novém způsobu vnímání ho mysl, jakmile se ti zdánlivě vynoří před očima, napraví, a stane se tak neviditelným. Snadno rozpozná chyby a bez váhání je předá k nápravě, aby byly uvedeny na pravou míru, a nikoliv skryty. Z hřichu a ze všech jeho ničujících účinků budeš uzdraven v okamžiku, kdy nedovolíš, aby měl nad tvým bratrem jakoukoliv moc, a kdy mu pomůžeš, aby se vypořádal s omyly tím, že ho radostně osvobodíš od víry v hřích.

10. Ve svatém okamžiku uvidíš nejen úsměv nebe, který bude svým měkkým a láskyplným světlem zalévat jak tebe, tak i tvého bratra, ale i jasně paprsky, jimiž budeš svého bratra ozařovat ty v radostném přijetí milosti, která ti byla dána. Hřích nezvítězí nad jednotou, na níž se usmálo nebe. Ve svatém okamžiku, který ti dalo nebe, byl uzdraven tvůj způsob vnímání. Zapomeň na to, co jsi vídal kdysi, a v důvěře obrať svůj zrak k tomu, co vidíš nyní. Pod tvým svatým pohledem zmizí všechny překážky na cestě do nebe, neboť tobě, kdo jsi byl nevidomý, byl darován zrak. Nehledej to, co bylo odstraněno, ale pouze slávu a krásu, jež ti byly navráceny, abys mohl svým očím dopřát ten skvostný pohled.

11. Pohlédni na svého Spasitele a spatříš, co ti chce ve tvém bratru ukázat. Nedovol hřichu, aby se znovu vynořil a zaslepil tě, neboť by tě od tvého bratra opět oddělil. Tvůj Spasitel však touží po tom, abys na bratra pohlížel jako na sebe. Tvůj vztah je nyní chrámem uzdravení a místem, kde všichni znavení najdou odpočinek. V něm čeká na všechny, kdo se cítí vyčerpané po dlouhé cestě, klid, který jim skrze tvůj vztah přibližuješ.

19.4 IV. Překážky na cestě k míru

1. Až se bude mír šířit z hlubin tvého nitra, aby se rozrostl na celé synovství a dopřál mu zaslouženého odpočinku, setká se s mnoha překážkami.

Některé z nich se mu budeš do cesty snažit klást ty, zatímco jiné budou mít kořeny jinde: u tvých bratrů či v různých aspektech vnějšího světa. Avšak mír je postupně překoná a projde přes ně bez jakýchkoliv potíží. Rozšíření záměru Ducha svatého z tvého vztahu na jiné představuje způsob, jakým Duch svatý uvede v soulad prostředky a cíl. Mír, jež uložil do hlubin tvého nitra i nitra tvého bratra, se bude pokojně rozšiřovat na všechna hlediska tvého života a obklopuvat tě i tvého bratra zářícím štěstím a pokojným vědomím naprostého bezpečí. Jeho poselství lásky, bezpečí a svobody předáš každému, kdo se ocitne v blízkosti tvého chrámu, ve kterém na něho čeká uzdravení. Ty však nebudeš čekat, až půjde náhodou kolem, ale pozveš ho dál a on tvoje pozvání přijme, neboť v něm rozpozná volání po Bohu. Zaveď ho dovnitř a dopřeješ mu odpočinek stejně, jako byl dopřán i tobě.

2. To všechno uděláš. Avšak mír, jenž už ti dávno leží hluboko v nitru, se musí nejprve rozšířit a přenést se přes překážky, které jsi mu postavil do cesty. I toto dokážeš, neboť nic, co vykonáš s Duchem svatým, nezůstane nedokončeno. Ničím, co vidíš ve vnějším světě, si sice nemůžeš být jist, ale jednou věcí si jist být můžeš: Duch svatý tě žádá, abys mu poskytl místo k odpočinku, kde budeš v jeho přítomnosti odpočívat i ty. Přijal tvoje pozvání a vstoupil do tvého vztahu. Nechtěl bys mu tedy nyní oplatit jeho laskavost a vstoupit do vztahu s ním? Vždyť právě on nabídl tvému vztahu dar svatosti, bez něhož by sis nikdy neuvědomil pravou hodnotu svého bratra.

3. Jediné, o co tě Duch svatý žádá, je, abys vděčnost, kterou jsi mu zavázán, přijal za něho. Jakmile se s laskavým vděkem zahleď na svého bratra, spatříš i jeho, neboť se budeš dívat tam, kde doopravdy je. Neuvidíš Ducha svatého, ale uvidíš své bratry takové, jací skutečně jsou; světlo, jež v nich září, ti ukáže vše, co potřebuješ vidět. Až se mír tvého nitra rozšíří na všechny tvoje bratry, bude úkol Ducha svatého na tomto světě splněn. K čemu by pak bylo nutné vidět? Jakmile Bůh Sám učiní onen poslední krok, Duch svatý shromáždí všechny díky i všechnu vděčnost, které jsi mu projevil, a ve jménu nejsvětějšího Božího syna je láskyplně předá jeho Otci a Stvořiteli, jenž je Svým jménem přijme. K čemu by pak – v přítomnosti Jeho vděčnosti – bylo nutné vidět?

19.5 A. První překážka: Touha zbavit se míru

1. První překážka, kterou musí mír překonat, je tvoje touha se ho zbavit, neboť rozšířit se může pouze tak, že si ho ponecháš. Jsi centrem, z něhož vyzařuje, a svými paprsky zve každého dovnitř. Jsi jeho domovem; jeho pokojným útočištěm, ze kterého se šíří ven, aniž by tě však opustil. Pokud bys ho ovšem chtěl o jeho domov připravit, jak by pak mohl přebývat v nitru Božího syna? Má-li se rozšířit na celé stvoření, musí začít u tebe a od tebe

se přenést na každého, kdo po něm zatouží, a dopřát mu odpočinek tím, že se k tobě připojí.

2. Proč bys chtěl mír připravit o jeho domov? Proč si myslíš, že aby v tobě mohl přebývat, měl by přijít o svůj majetek? V čem spočívá cena, již se zdráháš zaplatit? Mezi tebou a bratrem stále stojí malá bariéra z písku; chtěl bys ji snad nyní zpevnit? Nežádá se po tobě, aby ses jí zbavil jen kvůli sobě. Kristus tě o to žádá kvůli *sobě*. Touží přinést mír každému, ale to nelze udělat jinak než skrze tebe. Proč bys ten malý písečný násep, tu stěnu z prachu, nepatrnou a zdánlivou překážku chtěl nechat stát mezi tvými bratry a spásou? Tento zbývající střípek útoku, který stále opatruješ a jenž tě odděluje od tvého bratra, je první překážkou, na kterou mír ve tvém nitru na své pouti narazí. Tato tenká zeď nenávisti stále vzdoruje Boží vůli a omezuje ji.

3. Smysl Ducha svatého v poklidu odpočívá ve tvém nitru, a i přesto mu pořád bráníš, aby se s tebou zcela spojil. Stavíš se proti Boží vůli, a to jen jednou maličkostí, jež však představuje omezení, kterým svazuješ celek. Existuje pouze jedna Boží vůle; přesvědčení, že jich je více, je mylné. Nemá žádné soupeře ani protiklady, protože kromě ní neexistuje žádná jiná. To, co by sis stále přál uchovat v bezpečí za malou bariérou a udržet v odloučení od svého bratra, ti připadá mocnější než celý vesmír, neboť to má podle tebe schopnost zastavit vesmír i jeho Stvořitele. Tato tenká stěna má skrýt smysl nebe a *od* nebe ho nadobro izolovat.

4. Chtěl bys spásu odstrčit od toho, kdo ji dává? Vždyť jejím dárce ses stal právě ty. Mír tě už nemůže opustit, stejně jako nemůže opustit Boha. Neboj se této drobné překážky; nemá moc zastavit Boží vůli. Mír ji snadno překoná a bez potíží se s tebou spojí. Nic ti nezabrání v tom, abys získal spásu, protože v ní spočívá tvůj cíl. Nemůžeš si vybrat nic jiného než ji; tvůj cíl není jiný než cíl tvého bratra a než ten, o nějž se chce s tebou na tvou žádost podělit Duch svatý. Ona tenká zeď se pod křídly míru tiše rozpadne, jelikož mír vyšle z tvého nitra své posly do celého světa a jejich příchodem se snadno zhroutlí všechny bariéry – i ty, které jsi míru do cesty postavil ty sám.

Vypořádat se se světem není o nic těžší než zdolat tvou malou zídku. Záznak tvého svatého vztahu, kde tato překážka neexistuje, obsahuje *všechny* zázraky. Vzpomeň si, že pro zázraky neplatí žádné stupně obtížnosti, neboť jsou všechny stejné. Každý z nich představuje vlídné vítězství půvabu lásky nad přitažlivostí viny. Vina nedokáže postavit lásce do cesty žádné skutečné překážky, a proto musí padnout vše, co zdánlivě stojí mezi tebou a tvým bratrem, a to díky žádosti, již jsi vyslyšel. Z tebe pak, kdo jsi ji vyslyšel, se bude ozývat ten, kdo vyslyšel, jelikož svůj domov má ve tvém svatém vztahu. Nepokoušej se stát mezi ním a jeho svatým cílem, jelikož tento cíl je i

tvým cílem. Místo toho mu dovol rozšiřovat zázrak tvého vztahu na každého, koho tvůj vztah zahrnuje, a dát ho tak, jak byl dán tobě.

5. Jako uznání a poděkování za ukončení poutě se v nebi rozhostí ticho; je to okamžik šťastného očekávání, krátká radostná odmlka. Teď už mezi tebou a bratrem nestojí žádná iluze, a proto neobracej svůj pohled k malé zdi ze stínů, neboť nad ní vyšlo slunce. Mohl by ti snad stín zabránit spatřit slunce? A mohly by ti tedy stíny zabránit vidět světlo, ve kterém končí všechny iluze? Každý zázrak přináší konec iluze. Taková byla cesta a takový je její konec. A v cíli pravdy, jež jsi přijal, musí skončit všechny iluze.

6. Ono nesmyslné a šílené přání zbavit se Ducha svatého, kterého jsi sice k sobě pozval, ale zároveň ho vytlačil, v tobě zákonitě *musí* vyvolat vnitřní konflikt. Když se nyní díváš na svět, může se toto bezvýznamné přání, jež bylo vypuzeno ze svého domova a bloudí bez cíle, usídlit kdekoliv, avšak jen na krátko, neboť teď už nemá žádný smysl. Předtím, než ti do nitra vstoupil Duch svatý, aby v něm našel své věčné útočiště, ti připadalo, že smysl tohoto přání, který spočíval v pevné a neměnné oddanosti hříchu a jeho důsledkům, je ohromný. Nyní je však zcela bezúčelné, bezcílně bloumá a jediné, co dokáže, je na chvíli utlumit půvab a přitažlivost lásky.

7. Toto přání, toto lehounké pírkó, nepatrná iluze, nejmenší střípek víry v hřích je to jediné, co zbývá z toho, co se ti kdysi jevilo jako celý svět. Teď už pro tebe nepředstavuje houževnatou a odolnou překážku míru. Kvůli jeho bezcílnému potulování se ti jeho důsledky zdají proměnlivější a nepředvídatelnější než dříve, avšak co může být nestálejší než pevně uspořádaný systém mylných představ? V jeho zdánlivé stabilitě se skrývá jeho hlavní slabina, jež prostupuje každou jeho částí. Proměnlivost, kterou tento poslední zbytek chatrného světa iluzí vyvolává, je pouze známkou jeho omezených důsledků.

8. Jak silně a mohutně může vypadat drobné pírkó před ohromnými křídly pravdy? Může snad vzdorovat letu orla nebo oddálit nástup léta? Může snad zabránit tomu, aby jarní slunce vykonalo svou práci na zahradě pokryté sněhem? Jen pohleď na to, jak snadno lze tento chomáček navždy odnést pryč a rozluč se s ním s radostí, a nikoliv s lítostí. Sám o sobě totiž neznamená nic a žádný smysl neměl ani tehdy, když jsi ještě do jeho ochrany vkládal větší důvěru. Nechtěl bys raději přivítat slunce než se upřeně dívat na tající sněhovou vločku a se smutkem v duši vzpomínat na zimní chlad?

19.6 Přitažlivost viny

1 Přitažlivost viny má za následek strach z lásky, jelikož láska vinu přehlíží. Základní vlastností lásky je totiž dívat se pouze na pravdu, neboť v ní vidí sama sebe, svou pravou podstatu, s níž se chceš spojit ve svaté a konečné jednotě. Stejně jako láska musí přehlížet strach, musí však i strach přehlížet

lásku, protože láska v sobě skrývá konec viny, zatímco strach je na ní bezvýhradně závislý. Lásku přitahuje pouze láska, a jelikož úplně pomijí vinu, nevidí žádný strach. Zcela totiž postrádá myšlenku útoku, a proto nemůže mít strach. Strach je naopak přitahován tím, co láska nevidí, přičemž jak láska, tak i strach věří, že ten druhý pohlíží na něco, co neexistuje. Strach pohlíží na vinu s naprosto stejnou oddaností, s jakou láska pohlíží na sebe samu. Každý z nich vysílá své posly, kteří se k nim vracejí s poselstvím napsaným v tomtéž jazyce, v jakém byli za svým úkolem vysláni.

2 Poslové lásky jsou na cestu vysíláni vlídnými slovy, a vracejí se tak se zprávou o lásce a laskavosti, kdežto poslům strachu je přísně přikázáno vyhledávat vinu, opatrovat každý střípek zla a hříchu, jež naleznou, neztratit po cestě ani kousek z jejich bolesti ze smrti a nakonec je uctivě složit k nohám jejich pána a vládce. Vnímání však nemůže poslouchat dva pány, pokud každý z nich vyžaduje poselství o jiných věcech v rozdílných jazycích. To, z čeho žije strach, láska přehlídí; to, čeho se dožaduje strach, láska vůbec není schopna vidět. Svůdný a krutý půvab, kterým k sobě vina přitahuje strach, je vlídnému vnímání lásky zcela cizí. Avšak to, na co pohlíží láska, je pro strach bezcenné a úplně neviditelné.

3 Vztahy na tomto světě jsou odrazem pohledu, jímž se na něj díváš. Ten pak závisí na tom, která z obou emocí byla požádána, aby vyslala své posly, již se vrátí se zprávou o tom, co viděl. Poslové strachu jsou cvičeni prostřednictvím hrůzy, a proto se chvějí, když je jejich pán povolává do služby. Strach je totiž neúprosný a nemilosrdný dokonce i ke svým přátelům, a jeho poslové se tudíž provinile odplíží, aby lačně vyhledával vinu, neboť jejich pán je drží zavřené v chladu a o hladu. Dělá z nich kruté bytosti a dovoluje jim na slavnostní hostině po skončení jejich mise pozřít pouze to, s čím se k němu vrátí. Ve svém nelitostném hledání hříchu se vrhají na cokoliv živého, co vidí, a přinášejí to svému vládcovi, aby si na tom pochutnal.

4 Nevysílejte do světa tyto dravé posly, aby ho pohltil a živil se realitou, neboť zpráva, kterou přinesou, bude hovořit jen o kostech, kůži a masu. Byli totiž naučeni, aby vyhledával pouze to, co je zničitelné, a aby se vracel se chřtány plnými zkažených a hnijících úlovků. Jim připadají krásné, jelikož tlumí jejich svíravou bolest z hladu. Jsou totiž šílení strachem a touží odvrátit trest, jenž na ně čeká u jejich pána, tím, že mu dají to, čeho si váží.

5 Duch svatý ti svěřil posly lásky, abys je vyslal na cestu místo těch, které sis vycvičil strachem. O to, přinést ti zpět vše, čeho si sám váží, usilují se stejnou horlivostí jako poslové krutosti, a pokud je tedy požádáš, aby splnil svůj úkol, uvidí pouze to, co je bez viny, krásné, vlídné a laskavé. Se stejnou obezřetností se budou snažit, aby jejich pozornosti neunikl sebemenší dobročinný skutek, nejnepatrnější projev odpuštění či závan lásky. Vráti se k tobě se všemi radostnými věcmi, jež najdou, aby se o ně s tebou láskyplně

podělit. Neboj se jich, neboť ti nabízejí spásu; jejich poselství je poselstvím o bezpečí, jelikož vidí svět jako nedozírně laskavý.

6 Jestliže vyšeš pouze posly, které ti dává Duch svatý, a jestliže nebudeš chtít slyšet žádné jiné poselství než jejich, nespatriš už strach. Svět se ti změní před očima, bude zbaven veškeré viny a jemně očištěn krásou. Svět totiž neobsahuje žádný jiný strach než ten, jež jsi do něho vnesl ty sám, a nenajdeš v něm žádný, který by z něho poslové lásky na tvou žádost neodstranil. Aby ti už dál nezatemňoval pohled. Duch svatý ti svěřil své posly proto, abys je vyslal ke svému bratru a aby ti přinesl zpět to, co vidí láska. Dal ti je z toho důvodu, aby nahradil hladové psy strachu, jež jsi na cestu vyslal místo nich. A tak kráčeji za svým úkolem a ukazují ti, že nastává konec strachu.

7 I láska tě zve na hostinu, která je však prostřena na zářivě bílých ubrusích bez poskvrny, v klidné zahradě, kde nezaslechneš nic jiného než zpěv a tlumený, radostný šepot. Tato hostina je oslavou tvého svatého vztahu a každý je na ni vítán jako vážený host. V jediném svatém okamžiku všichni společně projeví milost tím, že mírumilovně a pokojně usednou u společného stolu. U něho se k tobě pak připojím i já, jak jsem ti už před dávnou dobou slíbil a stále slibuji. Neboť ve tvém novém vztahu jsem vítaným hostem a tam, kde jsem vítaným hostem, také skutečně jsem.

8 Vítaným hostem jsem ve stavu milosti, což znamená, že jsi mi konečně odpustil. Stal jsem se totiž symbolem tvého hříchu, a proto jsem musel zemřít místo tebe. Pro ego znamená hřích smrt, a pokání se tak dosáhne prostřednictvím vraždy. Na spásu pohlíží jako na způsob, jímž byl místo tebe zabit Boží syn. Mohl bych ti však nabídnout své tělo, tobě, kterého miluji, když moc dobře vím, jak bezvýznamné je? Nebo bych tě chtěl spíše naučit, že těla nás nemohou rozdělit? Mé tělo nebylo o nic důležitější, než je tvé; nebylo o nic lepším prostředkem k předání spásy a nebylo ani jejím pramenem. Nikdo nemůže zemřít za nikoho a smrt neodčiňuje hřích. Můžeš však žít, a ukázat tak, že není skutečný. Tělo ti skutečně může připadat jako symbol hříchu, pokud věříš, že ti může přinést to, po čem toužíš. Dokud budeš přesvědčen o tom, že ti může přinést potěšení, budeš se zároveň domnívat, že ti může přinést i bolest. Myslet si, že by tě něco tak malého mohlo učinit šťastnými a spokojenými, však znamená ubližovat sám sobě, a omezovat štěstí, jež bys mohl dosáhnout, vybízí k tomu, abys svůj život vyplnil bolestí, a tím došel jeho naplnění. Takto vypadá naplnění, jak je chápe ego: vina se vplíží na místo, ze kterého bylo vypuzeno štěstí, a zcela ho nahradí. Spojení ovšem představuje jiné naplnění, jež přesahuje vinu, protože přesahuje tělo.

B. Druhá překážka: Přesvědčení, že hodnota těla spočívá v tom, co dává

1. Jak jsme říkali, musí mír nejprve zdolat překážku v podobě tvé touhy se jej zbavit, neboť tam, kde vládne přitažlivost viny, není mír vítaným hostem. Druhou překážkou, kterou musí mír překonat a jež je s první úzce spojena, je přesvědčení, že hodnota těla spočívá v tom, co nabízí. Skrze tělo se totiž přitažlivost viny projevuje navenek, a jeho prostřednictvím je tudíž vina viditelná.

2. V tom tedy spočívá hodnota, o kterou tě chce podle tvého mínění mír oloupit. Domníváš se, že tě chce o tento „majetek“ připravit a udělat z tebe bezdomovce, a právě kvůli tomu odmítáš poskytnout míru domov. Máš pocit, že takováto „oběť“ je příliš velká, že se od tebe žádá příliš mnoho. Je to však skutečně oběť, anebo spíše osvobození? Co ti kdy tělo dalo? Jaký důvod ti poskytlo k tomu, aby ses domníval, že v něm najdeš spásu? Copak nechápeš, že se doopravdy jedná o víru v smrt? Z tohoto úhlu pohledu je těžišťem způsob, jakým vidíš jednoznání, vražda. V tomto přesvědčení se nachází pramen myšlenky, že láska je strach.

3. Poslové Ducha svatého jsou vysíláni na cestu, jež zdaleka přesahuje hranice těla, a vyzývají mysl, aby se připojila ke svatému spojení a míru. Tak zní poselství, které jsem jim pro tebe předal. Tělo naopak vidí pouze poslové strachu, neboť hledají to, co může trpět. Lze tedy považovat za oběť, pokud budeš od toho, co může trpět, osvobození? Duch svatý od tebe nevyžaduje, abys obětoval naději na radost těla, neboť v něm žádná radost *není*; nemůže ti přinést ani strach z bolesti, neboť bolest je tou jedinou „obětí“, již od tebe žádá a které tě také touží zbavit.

4. Mír vychází z toho, co je věčné ve tvém nitru, a vyzařuje a rozšiřuje se pouze na to, co je rovněž věčné; přes všechno ostatní se přenesou. Druhá překážka není o nic bytelnější než první, neboť o mír nechceš ani přijít a nechceš ho ani omezovat. Co jiného jsou tedy překážky, jež stavíš mezi mír a jeho rozšiřování, než bariéry, které umísťuješ mezi svou vůli a její dosažení? Toužíš po sjednocení, a nikoliv po strachu. Přeješ si spásu, a nikoliv bolest z viny. Chceš, aby tvým domovem byl tvůj Otec, a nikoliv hromádka hlíny. Ve svém svatém vztahu naleznáš syna svého Otce, jenž neztratil spojení ani s Ním, ani sám se sebou. Tuto skutečnost jsi přijal tím, že ses rozhodl připojit ke svému bratru. Za to žádnou cenu neplatíš, ale právě naopak: od placení jsi osvobozen.

5. Za své iluze jsi zaplatil ohromnou cenu, avšak žádná z nich ti nepřinesla mír. Nejsi tedy rád, že nebe nemůže být obětováno a že od tebe nelze vyžadovat žádnou oběť? Neexistuje žádná překážka, kterou bys mohl položit do cesty naší jednotě, neboť už jsem součástí tvého svatého vztahu. Společně zdoláme všechny bariéry, protože už nestojíme *před* vstupní branou, ale za ní. Zevnitř lze bránu otevřít skutečně snadno, a vpustit tak dovnitř mír, aby

požehnal znavenému světu. Spojil ses s tím, co nemá hranice; myslíš si, že je tedy pro nás obtížné společně zdolat všechny překážky? Ve svých rukou držíš možnost skoncovat s vinou; chtěl bys ji tedy nyní ve svém bratru opět začít hledat?

6. Dovol mi, abych se pro tebe stal symbolem konce viny, a na svého bratra pohlížej stejně, jako pohlížíš na mě. Opuď mi všechny hříchy, o nichž se domníváš, že je spáchal Boží syn. Ve světle odpuštění si pak vzpomene, kým skutečně je, a zapomene to, co nikdy nebylo. Žádám tě o odpuštění, neboť pokud jsi vinen ty, musím být vinen i já. Když jsem však přemohl vinu a zvítězil nad světem, byl jsi se mnou i ty. Jestliže si tedy uvědomíš, že to, co znamenám pro tebe, vidíš i sám v sobě, mohl bys ve mně vidět symbol *viny*, nebo *konce viny*?

7. Ve tvém svatém vztahu pravda velebí pravdu a láska shlíží sama na sebe. Z hlubin domova, který jsi poskytl mému Otci i mně, vyvěrá spása. Přebýváme v něm společně, v poklidném spojení Otce a syna. A tak chvátej, ty věrný, a připoj se ke svaté jednotě Otce a syna, již nalezneš ve svém nitru. Nestůj stranou od toho, co je ti dáno z vděčnosti za to, že jsi míru poskytl domov v nebi. Vyšleš do celého světa radostnou zvěst o konci viny a celý svět tě vyslyší. Zamysli se nad tím, jaké štěstí ti přinese, když se každý stane svědkem konce hříchu a ukáže ti, že jeho moc je navždy pryč. A kde pak bude vina, pokud zmizí víra v hřích? A kde pak bude smrt, pokud už nikdo nebude naslouchat jejímu největšímu zastánci?

8. Opuď mi své iluze, a vysvobod' mě tak z trestu za to, co jsem neudělal. Poznáš pak svobodu, o které jsem učil tak, že jsem ji naučil tvého bratra, a tím jsem se osvobodil. Jsem součástí tvého svatého vztahu, ale i přesto mě uvěžňuješ za překážkami, jež stavíš mezi sebe a svobodu, a blokuješ mi cestu k tobě. Ovšem zabránit ve vstupu tomu, kdo už je uvnitř, skutečně nelze. A v jeho přítomnosti je možné, aby se naše jednota, ve které už jsme spojeni, stala ústředním bodem nového způsobu vnímání, jež přinese světlo celému světu, a tedy světu, který máš v sobě.

19.7 Přitažlivost bolesti

1 Vaší malou úlohou je předat Duchu svatému celou myšlenku oběti a výměnou za ni od něho přijmout mír, a to bez omezení, jež by bránila jeho rozšiřování, a tím bránila *tobě*, aby sis uvědomil jeho přítomnost. Dar, který ti dává Duch svatý, totiž musí být rozšiřován, máš-li získat jeho neomezenou moc a využít ji pro osvobození Božího syna. O tento dar nepřijdeš, jelikož ho už máš, a proto také nemůžeš nijak omezit jeho působení. Jestliže však připravíš mír o jeho domov, připravíš o domov sebe i mě a bez domova se ocitne i Bůh, jenž je naším společným domovem. Přál by sis něco takového?

Chtěl bys být navždy tulákem, který hledá mír? Toužíš vložit svou naději na mír a štěstí do něčeho, co musí selhat?

2 Víra v to, co je věčné, je vždy oprávněná, neboť věčné je navěky laskavé, bezmezně trpělivé a zcela milující. Přijme tě k sobě bez výhrad a dá ti klid a mír. Spojit se však může pouze s tím, co už v poklidu přebývá ve tvém nitru a co je stejně nesmrtelné. Tělo ti nemůže přinést ani mír, ani neklid; ani radost, ani bolest. Tělo je totiž prostředek, a nikoliv účel. Samo o sobě nemá žádný smysl; dělá pouze to, co je mu určeno, a proto bude prostředkem k dosažení jakéhokoliv cíle, jež mu stanovíš. Stanovit cíl ovšem může pouze mysl a pouze mysl si může představit prostředky k jeho dosažení a odůvodnit jejich použití. Kýženým cílem může být jak mír, tak i vina, což jsou stavy myslí, které jsou domovem emoce, jež je vyvolává a je s nimi tudíž slučitelná.

3 Zamysli se tedy nad tím, která z nich je slučitelná s tebou. Nabízejí se ti dvě možnosti a rozhodnutí je zcela na tobě. Uvědom si však, že zároveň s ním přijmeš i vše, co je s tvou volbou neodlučitelně spojeno, a tedy i to, za co považuješ sám sebe. Tělo je zdánlivým zrádcem důvěry. Skrývá v sobě zklamání a zárodky nedůvěry, avšak pouze v případě, pokud od něho budeš vyžadovat něco, co ti nemůže dát. Může tvůj omyl představovat rozumný důvod pro pocity sklíčenosti a rozčarování a pro odvetný útok na to, co tě podle tvého mínění zradilo? Nevyužijej svou chybu jako opodstatnění pro nedůvěru. Nedopustil ses hříchu, ale pouze ses zmylil v tom, co ti zůstává věrné. Dostane-li se však tvé chybě náležitě nápravy, získáš důvod k důvěře.

4 Hledat potěšení skrze tělo a vyhnout se tomu, že najdeš jen bolest, je zcela nemožné. Tuto souvislost musíš pochopit, neboť právě v ní ego vidí důkaz hříchu. Nejedná se o žádnou formu trestu, ale pouze o nevyhnutelný důsledek skutečnosti, že sám sebe ztotožňuješ s tělem, čímž k sobě neodvratně přivoláváš bolest. Skrze toto přesvědčení totiž otvíráš své nitro strachu, jenž se tak stává tvým cílem, a společně s ním do něj *musí* proniknout i přitažlivost viny. Proto je pak vše, co tělo pod vedením strachu dělá, nepřijemné a bolestivé. Bude se v něm projevovat bolest všech iluzí, a iluze potěšení tak bude totožná s bolestí.

5 Není tedy zřejmé, že takovýto důsledek je nevyhnutelný? Podle příkazů strachu bude tělo usilovně vyhledávat vinu, a sloužit tak svému pánu, jemuž přitažlivost k vině zabezpečuje celou iluzi jeho existence. V tom pak spočívá přitažlivost bolesti. Tělo se pod nadvládou takového pohledu stává sluhou bolesti, kterou se svědomitě snaží vyhledávat, a řídí se myšlenkou, že bolest je radost. Právě tato myšlenka tvoří základ veškerých investic, jež ego vkládá do těla. A právě tuto šílenou souvislost udržuje v utajení, a to i přesto, že

je z ní živo. Tebe učí, že tělesné potěšení znamená štěstí, avšak samo sobě šeptem připomíná, že to je smrt.

6 Proč by pro tebe mělo mít tělo nějaký význam? To, z čeho je uděláno, nemá bezpochyby žádnou hodnotu. Nic necítí; pouze ti předává takové pocity, po kterých toužíš. Jako jakýkoliv jiný komunikační prostředek přijímá a vysílá jen ty zprávy, jež dostává, aniž by k nim mělo nějaký citový vztah. Veškeré pocity, které jeho sdělení obsahují, pocházejí od toho, kdo je vysílá a přijímá. Tuto skutečnost si uvědomuje jak ego, tak i Duch svatý a oba rovněž vědí, že ten, kdo vysílá, zároveň i přijímá. Duch svatý ti tento fakt sděluje ochotně a s radostí, zatímco ego ho před tebou tají. Vždyť kdo by chtěl vysílat poselství o nenávisti a útoku, kdyby věděl, že je posílá sám sobě? Kdo by chtěl sám sebe obviňovat a zatracovat?

7 Sdělení ega vždy směřují od tebe k někomu jinému, neboť věříš, že za tvoje poselství o útoku a vině bude pykat někdo jiný. Domníváš se, že dokonce i v situaci, kdy bys za ně přece jen trpěl ty sám, bude někdo jiný trpět ještě víc. Ego jako velký podvodník si jasně uvědomuje, že ve skutečnosti tomu tak není, ale ve své roli „nepřítele“ míru tě nabádá k tomu, abys nenávistné zprávy vysílal dál a jejich prostřednictvím sama sebe osvobodil. Aby tě pak přesvědčilo, že dosáhnout svobody tímto způsobem je doopravdy možné, vyzývá tělo, aby v útoku na druhého vyhledávalo bolest, nazývalo ji radostí a předávalo ti ji jako osvobození od útoku.

8 Nenaslouchej takovýmito absurdními myšlenkám a nevěř, že to, co je nemožné, je skutečné a pravdivé. Nezapomínej, že ego zasvětilo tělo cíli hříchu a vkládá do něho veškerou důvěru, že tohoto cíle lze dosáhnout. Jeho zkroušení následovníci neustále pějí na tělo oslavné ódy, a velebí tak krutovládu ega. Ani jeden z nich nesmí pochybovat o tom, že podlehnout přitažlivosti viny znamená osvobodit se od bolesti. Ani jeden z nich nesmí pochybovat o tom, že tělo je jeho pravé Já, bez něhož by zemřel, a to navzdory skutečnosti, že v něm se smrti vyhnout nemůže.

9. Následovníkům ega není dáno pochopit, že sami sebe zasvětili smrti. Svoboda je jim sice nabízena, ale nepřijal ji, avšak aby to, co se nabízí, bylo skutečně dáno, musí to být i přijato. Duch svatý je komunikační prostředek, který přijímá sdělení od Otce a předává je Jeho synu. A stejně jako ego je zároveň tím, kdo vysílá, i tím, kdo přijímá. Zprávy, jež jsou skrze něho posílány, se tak k němu i vracejí, neboť na své cestě vyhledávají samy sebe a to, co hledají, nalézají. Stejným způsobem pak ego nachází smrt, kterou hledá a již ti také vrací.

19.8 C. Třetí překážka: Přitažlivost smrti

1. Díky tomu, že do tvého výjimečného vztahu vstoupil Duch svatý, je ti i tvému bratru umožněno vysvobozovat i vysvobodit se z oddanosti smrti,

kteřou ti nabídlo ego a již jsi přijal. O této podivné oddanosti se však musíš dozvědět víc, neboť se v ní skrývá třetí překážka, kteřou musíš míř překonat. Nikdo nemůže zemřít, pokud si smrt sám ne zvolí. To, co ti připadá jako strach ze smrti, je ve skutečnosti její přitažlivost. Zdrojem strachu je i vina, avšak vliv může mít pouze na ty, koho přitahuje a kdo ji vyhledávají. Stejně je to i se smrtí; jelikož jejím autorem je ego, padá její temný stín na vše živé, protože ego je „nepřítelem“ života.

2. Stín však nedokáže zabít. Co znamená stín pro živé? Jakmile kolem něho projdou, zmizí. Co ale ti, již nejsou oddáni životu; ti „hříšníci“ oděni do černého hávu; ten smuteční sbor ega, který se namáhavou chůzí vzdaluje životu, táhne za sebou těžké řetězy a vleče se v pomalém procesí, jež oslavuje svého neúprosného vládce, pána smrti? Stačí, aby ses kteréhokoliv z nich dotkl svou laskavou rukou odpuštění, a uvidíš, jak společně s jeho okovy padají i tvoje. Uvidíš, jak odhazuje černý hábit, který si oblékl na svůj pohřeb, a uslyšíš ho, jak se směje smrti. Skrze tvoje odpuštění se může vysvobodit z rozsudku, jež nad ním vynesl hřích. Nepovažuj to za nadutost a pýchu, neboť to je Boží vůle. Bylo by snad něco nemožné pro tebe, kdo sis za svou vůli zvolil vůli Boha? Co je pro tebe smrt? Nejsi přece oddán ani smrti, ani jejímu pánu. Když jsi místo cíle ega přijal cíl Ducha svatého, smrti ses zřekl a vyměnil ji za život. Už víme, že myšlenka neopouští svůj zdroj; smrt je tedy důsledkem myšlenky, kteřou nazýváme ego, zatímco život je důsledkem myšlenky, již nazýváme Bůh.

19.9 Nehynoucí tělo

1 Hřích, vina a smrt vzešly z ega jako protiklad života a nevinnosti i vůle samotného Boha. Mohl by se snad takovýto protiklad nacházet někde jinde než v chorých myslích bláznů, kteří jsou oddáni šílenství a štvání proti míru nebe? Jedno je jisté: Bůh, jenž nestvořil ani hřích, ani smrt, si nepřeje, abys jimi byl svázán. Nezná ani hřích, ani jeho důsledky. Zahalené postavy ve smutečním procesí nepochodují na počest svého Stvořitele, jehož vůlí je, aby žily; neřídí se Jeho vůlí, ale naopak jí vzdorují.

2 A co je vlastně ono tělo oblečené v černém hábitu, které chtějí pohřbít? Je to tělo, jež zasvětil smrti, je to symbol rozkladu, je to oběť, která je přinášena hřichu proto, aby z ní žil a zabezpečoval si svou existenci; je to věc, jež je odsouzena a zatracena svým tvůrcem a oplakávána každým truchlícím pozůstalým, který ji považuje za své pravé Já. Ty, kdo věříš, že jsi odsoudil Božího syna k tomuto osudu, jsi domýšlivý a pyšný. Avšak ty, kdo ho chceš osvobodit, ctíš vůli jeho Stvořitele. Nadutost hřichu, pýcha viny, hrobka odloučení – ty všechny jsou jen součástí tvé nepoznané oddanosti smrti. Pozlátka viny, do něhož jsi ho zabalil. Tělo zabije, neboť ego odměňuje to, co ho věrně miluje, smrtí. To však, co se jím neřídí, zabít nemůže.

3. Nabízí se ti ale ještě další oddanost, která zabezpečí tělu nezničitelnost a dokonalost, pokud je však budeš využívat ve prospěch svého svatého cíle. Tělo necítí, ani neumírá; nedělá totiž nic. Samo o sobě není ani zničitelné, ani nezničitelné, protože není *ničím*. Je jen důsledkem nepatrné, šílené myšlenky zničitelnosti, jež však může být uvedena na pravou míru, jelikož Bůh na ni odpověděl Svou vlastní myšlenkou. Jeho odpověď Ho nikdy neopustila a nikdy se od Něho neodloučila, a proto společně s ní vstupuje do povědomí každé mysli, která Jeho odpověď uslyšela a přijala, i Sám Stvořitel.

4. Tobě, kdo jsi oddán nezničitelnému, byla skrze tvoje přijetí a pochopení dána moc ze zkázy a rozkladu vysvobozovat. Existuje snad lepší způsob, jak tě naučit hlavní a rozhodující princip v kurzu zázraků, než že ti bude dokázáno, že zázrak, jenž se ti jeví jako nejtěžší, může být uskutečněn jako první? Tělo může pouze posloužit tvému účelu: jak se na ně budeš dívat, takové ti bude připadat. Smrt by pak – kdyby byla skutečná – přinesla konečné a nevratné přerušení komunikace, které je cílem ega.

5. Ti, kdo se bojí smrti, nevidí, jak často a jak hlasitě ji volají a vyzývají, aby přišla a zachránila je před komunikací. Smrt totiž považují za bezpečí, za velkého a temného spasitele před světlem pravdy, za odpověď na Boží odpověď, za umlčitelné hlasu, jenž hovoří za Boha. Avšak útek do smrti neznamená konec rozporu; ten přichází výhradně s Boží odpovědí. Překážka tvé domnělé lásky ke smrti, kterou musí mír překonat, je zdánlivě ohromná, neboť v ní leží všechna tajemství ega, všechny jeho nástroje ke klamání i všechny jeho choré myšlenky a podivné představy. Leží v ní definitivní konec jednoty, vítězství výtvorů ega nad stvořením, triumf neživého nad samotným životem.

6. Ego chce položit Božího syna, zavražděného na jeho příkaz, pod prašný povrch svého zvráceného světa a jeho rozklad chce použít jako důkaz, že Bůh je před silou ega bezmocný a neschopný ochránit život, jež stvořil jako protiklad krutého přání ega zabíjet. Můj bratře, dítě našeho Otce, toto je *sen* o smrti. Tělo tě nevede k žádnému pohřbu, k žádným temným oltářům, k žádným neradostným příkázáním ani zvráceným rituálům odsouzení. Nežádej tedy o vysvobození z těla, ale zbav je nemilosrdných a neustálých příkazů, které mu dáváš, a odpusť mu to, co jsi mu sám nařídil udělat. Tím, že jsi ho chválil a velebil. Jsi mu poručil zemřít, neboť pouze smrt by mohla přemoci život. A co jiného než šílenství by chtělo shlížet na smrt Boha a domnívat se, že je skutečná?

7. Strach ze smrti zmizí, jakmile její přitažlivost podlehne skutečnému půvabu lásky. Konec hříchu, jenž sídlí v klidu a bezpečí tvého vztahu chráněného jednotou s tvým bratrem a připraveného přerůst do mocné síly ve prospěch Boha, je velmi blízko. Čerstvě zrozená spása je bedlivě střežena láskou, ochraňována před každou myšlenkou, která by na ni chtěla zaútočit, a

pokojně připravována na splnění velkého úkolu, kvůli němuž ti byla dána. Tvůj znovuzrozený cíl je opatrován anděly, uctíván Duchem svatým a chráněn samotným Bohem. Nepotřebuje tvou ochranu; je tvůj. Je totiž nehynoucí a právě v něm leží konec smrti.

8. Jaké nebezpečí by mohlo hrozit těm, kdo jsou zcela nevinní? Co by mohlo zaútočit na ty, kdo jsou bez viny? Jaký strach by mohl proniknout do bezhříšnosti a narušit ji? To, co ti bylo dáno, je dokonce i na svém počátku, ve svém útlém dětství v úplné komunikaci s Bohem i s tebou. Ve svých drobných ručkách drží každý zázrak, který vykonáš, a podává ti ho. Zázrak života je nestárnoucí; je zrozen v čase, ale živen ve věčnosti. Pohlédni na toto dítě, jemuž jsi poskytl útočiště tím, že jsi odpustil svému bratru, a spatříš Boží vůli. Uvidíš znovuzrozené betlémské nemluvně. A každý, kdo mu poskytne přístřeší, ho bude následovat; nikoliv však na kříž, ale ke vzkříšení a životu.

9. Pokud v tobě cokoliv vyvolává strach, pokud tě jakákoliv situace ochromuje hrůzou a tělo ti polévá studený pot strachu, pamatuj si, že je to vždy z *jednoho jediného* důvodu: ego tuto situaci vnímá jako symbol strachu, jako znamení hříchu a smrti.

Měj však na paměti, že ani znamení, ani symbol nelze zaměňovat za jejich zdroj, jelikož jejich smyslem je zastupovat něco jiného, a nikoliv samy sebe. Jejich význam nemůže ležet v nich samotných, ale je zapotřebí ho hledat v tom, co vyjadřují. Mohou tedy znamenat všechno, nebo nic, a to v závislosti na pravdivosti či nesprávnosti myšlenky, kterou odrážejí. Až budeš postaven před takovouto zdánlivou nejistotu významu, nesnaž se k němu dobrat sám. Nezapomínej, že zdrojem hodnocení a soudů je svatá přítomnost toho, kdo ti byl dán. Nechej tedy veškeré soudy na něm a řekni si:

Svěřuji ti tuto situaci, abys na ni pohlédl a posoudil ji za mne.

Nedovol, abych ji viděl jako znamení hříchu a smrti nebo ji využil k ničení.

Nauč mě, jak z ní neudělat překážku pro klid a mír a jak umožnit, abys ji využil za mě, a usnadnil tak jejich příchod.

19.10 D. Čtvrtá překážka: Strach z Boha

1. Co bys spatřil, kdybys neměl strach ze smrti? Co bys cítil a na co bys myslel, pokud by na tebe smrt nepůsobila žádnou přitažlivou silou? Odpověď je prostá: vzpomněl by sis na svého Otce, na Stvořitele života, zdroj všeho, co žije, Otce vesmíru všech vesmírů i na vše, co leží až za nimi.

Až se ti začne tato vzpomínka vybavovat, bude muset mír překonat ještě jednu, poslední překážku. Poté už bude spása dokončena a Boží syn bude

zcela zbaven šílenství a bude mu navráceno zdraví. V tomto okamžiku totiž skončí svět.

2. Čtvrtá překážka, již je zapotřebí zdolat, visí jako těžký závoj přes obličej Krista. Avšak jakmile se za ním začne jeho tvář pozvolna rýsovat a zářit radostí, protože Kristus žije v lásce svého Otce, mír tento závoj zlehka odhrne a poběží mu vstříc, aby se s ním konečně mohl spojit. Neboť jakmile zmizí strach ze smrti, rozplyne se tento těžký závoj, jenž dodává tváři Krista vzezření malomocného a kvůli kterému vypadají jasné paprsky lásky jeho Otce, jež mu ozařují tvář blažeností, jako pramínky krve, v zářivém světle, které přebývá za ním.

Toto je ten nejtemnější závoj, jehož trvání zabezpečuje víra ve smrt a ochraňuje její přitažlivost. Oddanost smrti a její svrchovanosti není ničím jiným než slavnostní přísahou, slibem, jímž se potají zavazuješ egu, že závoj nikdy neodhrneš, nikdy se k němu nepřiblížíš, a dokonce se ani nikdy nebudíš domnívat, že vůbec existuje. Je to tajná dohoda s egem, která má zajistit, aby to, co leží za závojem, zůstalo navždy skryto a aby ses na to nikdy neupamatoval. Je to slib, že nikdy nevyslyšíš volání jednoty, jež tě chce vysvobodit z izolace; je to rozsáhlá amnézie, při které se vzpomínka na Boha jeví jako zapomenutá; je to rozpor, jenž tě odděluje od tvého pravého Já; je to *strach z Boha*, a tedy poslední krok ve tvém odloučení.

3. Zamysli se nad tím, jak by tě víra ve smrt zdánlivě „zachránila“: kdyby totiž zmizela, z čeho jiného než ze života bys měl strach? Právě kvůli přitažlivosti smrti ti život připadá ošklivý, krutý a tyranský. Smrti se nebojíš o nic víc než ega; jsou to přátelé, které sis dobrovolně vybral. Na základě tvého tajného spojenectví s nimi jsi souhlasil s tím, že nikdy nedovolíš, abys byl vysvobozen ze strachu, a mohl tak pohlédnout na tvář Krista a spojit se s ním v jeho Otci.

4. Každá překážka, již musí mír překonat, je zdolána stejným způsobem: strach, který ji postavil, ustupuje lásce, jež se skrývá za ní, a tím mizí. Tak je tomu i v případě čtvrté překážky; touha zbavit se míru a odehnat od sebe Ducha svatého slábne v přítomnosti klidného pochopení, že ho miluješ. Místo těla začínáš oslavovat ducha, kterého miluješ tak, jako se tělo nikdy milovat nedá. Jakmile se probudí přitažlivost lásky a začne na tebe působit svou silou, půvab smrti se navždy vytratí. Zpoza všech překážek, jež jsi jí postavil do cesty, se totiž ozve volání samotné lásky, a každá překážka tak bude překonána silou přitažlivosti, která leží za ní. Tvůj strach je všechny zdánlivě udržuje na místě, avšak až k tobě z prostoru za nimi dolehne hlas lásky, odpovíš a překážky navždy zmizí.

5. Nyní tedy stojíš v hrůze před tím, na co jsi slíbil nikdy nepohlédnout. Máš sklopený zrak a vybavuješ si přísahu, již jsi dal svým „přátelům“. „Krása“ hříchu, jemný půvab viny, „svatý“, voskově bílý obraz smrti i strach z

odplaty ega, kterému ses krví zavázal, že ho nikdy neopustíš, ty všechny se náhle probouzejí k životu a vyzývají tě, abys nechal svůj zrak sklopený. Uvědomuješ si totiž, že jakmile jej pozvedneš a odhrneš závoj, všechny navždy zmizí. Všichni tvou „přátelé“, tvou „ochránci“ i tvůj „domov“ se vytratí a ty si nebudeš pamatovat nic z toho, na co si nyní vzpomínáš.

6. Připadá ti, že pokud pozvedneš svůj zrak, svět tě naprosto opustí. Avšak to jediné, co se doopravdy stane, je, že svět navždy opustíš ty, a dojde tak k obnovení tvé vůle. Pohlédni tedy bez obav a otevřeně na to, co se skrývá za překážkami, a pak už nikdy nebudeš věřit, že jsi vydán na milost věcem a silám, jež nedokážeš ovládat, a myšlenkám, které k tobě přicházejí proti tvé vůli. Tvou skutečnou vůlí je pozvednout zrak a uvidět. Proti tvé vůli nemůže obstát žádná šílená touha, žádný nicotný podnět opět zapomenout, žádný záchvat strachu ani studený pot zdánlivé smrti. Neboť to, co tě přitahuje ze sféry za závojem, je také hluboko ve tvém nitru a je to s ním navždy spojené a naprosto jednotné.

19.11 Odhrnutí závoje

1 Měj stále na paměti, že tak daleko jsi ty a tvůj bratr došel *společně* a že to, co tě dovedlo až sem, rozhodně nebylo ego. Žádnou překážku, jež stojí v cestě míru, totiž nelze překonat za pomoci ega; neotvírá ti svá tajemství a nevybízí tě, abys na ně otevřeně pohlédl a překročil je. Nechce, abys odhalil jeho slabiny a dozvěděl se, že nemá žádnou moc tě udržovat v odloučení od pravdy. Ten skutečný průvodce, který tě zavedl až sem, s tebou stále zůstává, a proto až pozvedneš svůj pohled, budeš připraven pohlédnout na všechnu tu hrůzu beze strachu. Nejprve však obrať svůj zrak vzhůru a zadívej se na svého bratra s nevinností, jež pramení z naprostého odpuštění jeho iluzí, a očima důvěry, které ani jedinou z nich nevidí.

2 Nikdo nemůže pohlédnout na strach z Boha bez bázně, dokud nepřijme jednoznání a nepozná, že žádná iluze není skutečná. Nikdo nemůže stát před touto překážkou sám, protože by se nikdy nedostal tak daleko, pokud by na této pouti nekráčel s bratrem po svém boku. A nikdo by se na něj neodvážil pohlédnout, aniž by jeho srdce nebylo naplněno naprostým odpuštěním bratru. Postůj zde chvíli a nechvěj se strachem; *budeš* připraven. Spojme se ve chvíli svatosti, na tomto místě, kam tě zavedl cíl, jež jsi dostal ve svatém okamžiku. A spojme se ve víře, že ten, kdo nás sem společně dovedl, ti dá nevinnost, kterou potřebuješ a již přijmeš ve jménu mé i Jeho lásky.

3 Na strach z Boha však nelze pohlédnout předčasně. Je to bod, do kterého musí každý dospět teprve v okamžiku, až bude připraven. A připraven bude tehdy, jakmile zjistí, že je připraven i jeho bratr. Dojít až sem však nestačí, protože cesta bez cíle je stále cestou beze smyslu, jež ti zdánlivě nedává dokonce ani poté, co dojdeš na její konec. Jak můžeš poznat, že

skončila, pokud si neuvědomuješ, že byl splněn její účel? Avšak zde, na místě, kde máš její konec před sebou, její účel *vidíš*. A právě zde se rozhodneš, zda na něj pohlédneš, nebo zda se budeš dál bezcílně potulovat jen proto, aby ses jednou opět vrátil a znovu rozhodl.

4 Pohlédnout na strach z Boha nelze bez určité přípravy. Pouze ti, kdo jsou zcela rozumní, se mohou dívat na naprostou nepřítelnost a absurdní šílenství s lítostí a soucitem, avšak nikoliv s bázní. Šílenství totiž vypadá děsivě jen v případě, pokud se na něm podílíš, a podílet se na něm budeš tak dlouho, dokud na svého bratra nezačneš pohlížet s bezvýhradnou důvěrou, láskou a něhou, abys odpustil, musíš odpustit úplně. Boha se totiž bojíš proto, že se bojíš svého bratra, a bojíš se těch, kterým neodpouštíš. Nikdo však nemůže dosáhnout lásky se strachem po svém boku.

5 Bratr, jenž stojí vedle tebe, ti stále připadá jako cizí člověk. Neznáš ho a vidíš v něm důvod ke strachu. Stále na něj útočíš, aby sis uchoval to, co považuješ za své nepoškozené a zdravé Já. V jeho ruce ovšem leží tvoje spása. Vidíš jeho šílenství, které nenávidíš, protože je i tvým šílenstvím. Všechna lítost a odpuštění, jež by jeho i tě ze šílenství uzdravilo, ale ustupuje strachu. Bratře, musíš odpustit svému bratru, neboť podílet se na šílenství nebo sdílet nebe můžeš pouze *společně*. A stejně tak můžeš pozvednout i svůj zrak: společně, nebo vůbec.

6 Vedle tebe stojí ten, kdo ti podává kalich jednoznání, neboť v něm přebývá Duch svatý. Chtěl bys mu zazlívát jeho hříchy, nebo raději přijmout jeho dar? Je tento dárce spásy tvým přítelem, nebo nepřitelem? Rozhodni se, kým je, ale pamatuj si, že od něho dostaneš to, co bude odpovídat tvé volbě. Má v sobě moc odpustit ti tvoje hříchy, stejně jako ty máš moc odpustit mu ty jeho. Ani jeden z vás nemůže tento dar dát jen sám sobě. Tvůj spasitel a zachránce však stojí vedle tebe. Dovol mu být tím, kým je, a nesnaž se z lásky udělat nepřítele.

7 Pohlédni na svého přítele, na Krista, který stojí po tvém boku. Jak svatý a krásný je! Myslel sis, že zhřešil, protože jsi mu zahalil tvář rouškou hříchu, abys skryl jeho půvab. I přesto ti podává odpuštění, aby se s tebou podělil o svou svatost. Tento „nepřítel“, tento „cizinec“ ti i přesto nabízí spásu jako Kristův přítel. „Nepřítel“ Krista, vyznavači hříchu nevědí, na koho útočí.

8 Toto je tvůj bratr, jehož jsi ukřižoval hříchem a který čeká na vysvobození z bolesti. Nechtěl bys mu dát odpuštění, když tím jediným, kdo může dát odpuštění tobě, je právě on? Za své jednoznání ti nabídne tvoje stejně jistě, jako Bůh stvořil a miluje vše živé. Dá ti ho doopravdy, neboť bude jak dáno, tak i přijato. Neexistuje žádná milost nebe, již bys svému bratru, svému nejsvětějšímu příteli nemohl poskytnout a zároveň ji od něho přijmout. Nedovol, aby si ji nechával jen pro sebe, jelikož tím, že ji přijmeš, ji dáš i jemu a on od tebe pak na oplátku přijme to, co jsi ty přijal od něho. Jednoznání ti bylo

dáno proto, abys je mohl dát svému bratru, a tudíž i přijmout. Ten, komu odpustíš, je svobodný a to, co dáš, sdílíš. Odpusť svému bratru hříchy, kterých se podle sebe dopustil, a odpusť mu všechnu vinu, již v něm podle svého názoru vidíš.

9 Toto je svaté místo vzkříšení, na které opět přicházíme a kam se budeme vracet do té doby, než bude dokončeno a přijato jednoznání. Dříve než odsoudíš svého bratra, zamysli se nad tím, kým doopravdy je, a děkuj Bohu za to, že je svatý a že dar svatosti dostal pro tebe. Připoj se k němu s radostí a zbav jeho neklidnou a ztrápenou mysl všech stop viny. Pomoz mu zvednout těžké břímě hříchu, jež jsi na něj naložil a které přijal za své, a odhod ho od něho s lehkostí a radostným smíchem. Nezarývej ho do něho jako trny do čela a nepřibíjej ho na něj, neboť tím bys mu odpíral jednoznání a naději.

10 Dej svému bratru důvěru, jelikož důvěru, naději a milost máš proto, abys je dával. Tento dar byl vložen do rukou, jež dávají. Pohlédni na svého bratra a spatříš v něm Boží dar, který máš přijmout. Blíží se Velikonoce, čas vzkříšení, a proto si vzájemně dejme jednoznání a podílejme se na něm, abychom se mohli ve vzkříšení znovu probudit k životu jako jedna bytost, jež není rozdělena smrtí. Pohlédni na dar svobody, který jsem pro tebe dal Duchu svatému. Tentýž dar mu pak nabídni zpět, aby ses společně se svým bratrem osvobodil. Až mu ho dáš, zároveň ho od něho i přijmi na oplátku za to, co jsi dal. Vede společně tě i mě, abychom se mohli sejít na tomto svatém místě a učinit shodné rozhodnutí.

11 Na tomto místě, v tomto světě osvobod' svého bratra stejně, jako jsem osvobodil já tebe. Dej mu přesně týž dar a nedívej se na něho odsuzujícím pohledem. Pohlížej na něho jako na nevinného, stejně jako pohlížím i já na tebe, a přehlížej jeho hříchy, o nichž se domnívá, že vidí ve svém nitru. Dej svému bratru svobodu a zbav ho hříchu, a to na tomto místě, v zahradě zdánlivého utrpení a smrti. Tak si společně přichystáme cestu ke vzkříšení Božího syna a umožníme mu se opět probudit do radostné vzpomínky na jeho Otce, který nezná hřích ani smrt, ale pouze věčný život.

12 Společně se vytratíme v přítomnosti ukryté za závojem, a to nikoliv proto, abychom se ztratili, ale abychom se našli; nikoliv abychom byli viděni, ale abychom byli poznáni. A až sami poznáme, bude plán, ježž Bůh ustanovil pro spásu, dokončen. V tom spočívá účel cesty, bez kterého nemá žádný smysl. Zde leží Boží mír, ježž jsi od Něho dostal jako věčný dar. Zde najdeš pokoj a klid, který hledáš, i důvod své cesty. Nebe je dar, ježž dlužíš svému bratru; je to dluh vděčnosti, který splácíš Božímu synu jako dík za to, čím je a jakým ho Otec stvořil.

13 Důkladně se zamysli nad tím, jak budeš pohlížet na dárce takového daru, neboť na tvém pohledu záleží, jak bude vypadat samotný dar. Můžeš v něm vidět buď dárce viny, nebo dárce spásy a v souladu s tím pak budeš

chápat i přijímat jeho dar. Ti, kdo jsou ukřižováni, dávají smutek a žal, protože trpí. Avšak ti, kdo jsou vykoupeni, dávají radost, protože byli od utrpení a bolesti osvobozeni. Každý dává tak, jak přijímá, ale musí si zvolit, co přijme. Pro co se rozhodne, pak pozná podle toho, co dává a co je mu zároveň i dáno, neboť ani v pekle, ani v nebi není dáno nic, co by bylo v rozporu s jeho rozhodnutím.

14 Tak daleko jsi došel proto, že to bylo tvoje rozhodnutí. Nikdo přece nepodnikne nic, o čem se domnívá, že nemá žádný smysl. To, čemu jsi důvěřoval, je ti stále věrné a hlídá tě s důvěrou, jež je laskavá, a přesto dostatečně silná na to, aby tě vyzvedla vysoko nad závoj hříchu a přenesla Božího syna do náručí bezpečné ochrany jeho Otce. V tom spočívá jediný účel, který dává světu i dlouhé pouti po něm jakýkoliv smysl; bez něj jsou zbytečné. Ty a tvůj bratr stojíš bok po boku a stále nejsi o jejich smyslu přesvědčen. Ten však můžeš spatřit ve svém svatém příteli a díky němu i pochopit, že tvůj cíl je úplně stejný.

20. KAPITOLA Pohled na svatost

20.1 I. Svatý týden

1. Dnes je Květnová neděle, jež je oslavou vítězství a přijetí pravdy, a proto tento svatý týden nestrávíme přemítáním o ukřižování Božího syna, ale šťastným velebením jeho vysvobození. Velikonoce jsou totiž symbolem klidu a míru, a nikoliv bolesti a utrpení. Zabitý Kristus nemá žádný význam, ale vzkříšený Kristus se stává znamením, že Boží syn odpustil sám sobě; znamením, že sám na sebe pohlíží jako na uzdravenou a celistvou bytost.

2. Tento týden začíná palmovými ratolestmi a končí liliemi, které jsou bělostným a svatým symbolem nevinnosti Božího syna. Nepřipusťme, aby jakýkoliv náznak ukřižování oddělil cestu od jejího smyslu; aby vstoupil mezi přijetí pravdy a její projev. Tento týden oslavujeme život, a nikoliv smrt a uctíváme dokonalou čistotu Božího syna, a nikoliv jeho hříchy. Nabídní tedy svému bratru dar lilí, a nikoliv trnovou korunu; dej mu dar lásky, a nikoliv „dar“ strachu. Stojíš po boku svého bratra: v jedné ruce držíš trny a v druhé lilie, avšak nejsi si jist, které z nich mu máš dát. Připoj se ke mně a zahod' trny, abys místo nich mohl dát lilie. Tyto Velikonoce si přeji, abys mě obdařoval darem tvého odpuštění a abych ti tentýž dar vrátil. V ukřižování a ve smrti se nemůžeme sjednotit a vzkříšení nemůže být dokončeno, dokud na Kristu nespočine společně s mým odpuštěním i tvoje.

3. I přesto, že týden je krátká doba, je tento svatý týden symbolem celé pouti, již podnikl Boží syn. Začal znamením vítězství, a tedy příslibem vzkříšení, které mu už bylo dáno. Nedovol, aby bloudil v pokušení ukřižování a aby se v něm zdržoval. Pomoz mu ho v pokoji a míru překročit za pomoci světla jeho vlastní nevinnosti, jež mu ozáří cestu k jednoznání a vysvobození. Nezadržuj ho trny a hřeby – vždyť svou spásu má na dosah ruky – ale naopak mu jeho cestu ke vzkříšení usnadni svým zářivým darem lilí.

4. Velikonoce nejsou oslavou *ceny* hříchu, ale jeho *konce*. Až pod závojem zahlédneš, jak se ze sněhobílých okvětních lístků lilí, které jsi dostal a dal jako svůj dar, vynořují obrysy Kristovy tváře, spatříš tvář svého bratra a konečně ho poznáš. Přestože jsem pro tebe byl cizincem, přestože jsi nevěděl, kdo jsem, přizval jsi mě k sobě. Díky svému daru lilí mě však poznáš. Ve tvém odpuštění tomuto cizinci, jehož neznáš, a přesto je tvým odvěkým přítelem, totiž spočívá nejen jeho vysvobození, ale i tvoje společné jednoznání. Velikonoční čas je časem radosti, a nikoliv smutku a truchlení. Pohlédni tedy na svého vzkříšeného přítele a spolu se mnou oslavuj jeho svatost, neboť Velikonoce jsou okamžikem tvé i mé spásy.

20.2 II. Dar lilií

1. Zamysli se nad všemi lacinými tretkami, kterými si chceš ověsit tělo, abys ho pod nimi skryl a utajil jeho pravý účel. Pohled na všechny zbytečnosti, jejichž úkolem je upoutat pozornost očí těla. Přemýšlej o všech darech, jež mají tělu přinést potěšení, a měj na paměti, že ty všechny byly vytvořeny proto, aby ti to, co nenávidíš, připadalo krásné. Chtěl bys využít tyto nenáviděné předměty k tomu, abys k sobě přivábil svého bratra a přitáhl pohled očí jeho těla? Nauč se mu *nenabízet* trnovou korunu, protože si neuvědomuješ, co v sobě skutečně skrývá, a nesnaž se prokazovat pravdivost své vlastní interpretace její hodnoty tím, že tvůj bratr od tebe tento dar přijme. Otevřeně jím totiž vyjadřuješ, že bratr je pro tebe bezcenný, a pokud jej s radostí přijme, dává najevo, že tutéž nedostatečnou hodnotu přisuzuje i sám sobě.

2. Mají-li být dary skutečně dány i přijaty, nelze to udělat pomocí těla, neboť tělo nedokáže ani nabízet, ani přijímat; nedokáže ani dávat, ani brát. Určovat cenu může pouze mysl a pouze mysl se může rozhodnout, co má přijmout či dát. To, jaký dar dá, pak záleží na tom, co chce. Nanejvýš pečlivě si zkrášluje svůj zvolený domov, aby jej připravila pro dary, které chce přijmout, a to tím, že je nabídne těm, kdo do jejího domova přicházejí, nebo těm, jež do něho touží pozvat. Na tomto místě se tedy vzájemně obdarují: dají i přijmou to, co jejich myslí ocení jako dary, které si zasluhují. Každý dar představuje ohodnocení nejen toho, pro koho je určen, ale i toho, kdo jej *dává*. Nikdo nevidí ve svém zvoleném domově nic jiného než oltář k vlastní slávě. Nikdo neusiluje o nic jiného, než aby k němu přivábil vyznavače toho, co na tento oltář umístil, a zajistil, aby byl hoden jejich oddanosti.

Každý na svém oltáři rozsvítil světlo, aby jasně viděl, co na něj položil a co přijal za vlastní. A v tom spočívá cena, již přisuzuješ svému bratru i sám sobě. Na tvém oltáři leží dar, který dáváš jak jemu, tak i sobě, a tedy tvůj názor, jaký je Boží syn. Nezapomínej však, že svůj dar nabízíš svému spasiteli. Pokud mu tedy dáš trnovou korunu, ukřižován budeš ty. Pokud mu ale dáš lilie, budeš tím, koho vysvobodíš, ty sám.

3. Lilie jsou darem, po němž dychtivě toužím, neboť mi Boží syn doposud neodpustil. Mohu mu snad nabídnout odpuštění, pokud mi on sám vkládá na hlavu trnovou korunu? Ten, kdo kterémukoliv ze svých bratrů podává trny, je stále proti mně; a kdo může být úplný bez svého bratra? Staň se jeho přítelem kvůli mně, aby mi mohlo být odpuštěno a abys uviděl Božího syna jako úplného a celistvého. Nejprve se však zadívej na oltář v domově, jež sis pro sebe vybral, a pohlédni na to, jaký dar jsi na něj pro mě položil. Jsou-li jím trny, jejichž špičky se blyští v krvavě červeném světle, zvolil sis za svůj domov tělo a nabízíš mi odloučení. I přesto však už trny zmizely; podívej se na ně ještě jednou a pozorněji a uvidíš, že tvůj oltář už není takový, jaký býval.

4. Přestože se stále díváš očima těla, které nevidí nic jiného než trny, už jsi požádal o jiný zrak a také jsi ho už dostal. Ti, kdo přijmou cíl Ducha svatého, s ním totiž sdílejí i jeho pohled. A to, co mu umožňuje vidět, jak z každého oltáře září jeho cíl, je nejen jeho, ale i tvoje. Nevidí žádné cizince; jen upřímně milované a milující přátele. Nevidí žádné trny, ale pouze lilie, jež se třpytí v laskavém světle míru, které svým jasem ozařuje vše, na co se dívá a co miluje.

5. Tyto Velikonoce začni na svého bratra pohlížet jinýma očima. Už jsi mi odpustil. Avšak já nemůžu využít tvůj dar lilí, dokud je sám neuvidíš. Ty pak nemůžeš využít to, co jsem dal já tobě, pokud to nebudeš sdílet. Pohled Ducha svatého není žádný banální dar; není to žádná hračka, s níž se chvíli pobavíš a pak ji odložíš. Poslouchej dobře: není to žádný sen, žádná lehkovážná myšlenka na hraní ani hračka, po které čas od času sáhneš a pak ji zase odhodíš. Pokud se totiž budeš k tomuto daru chovat právě takovýmto způsobem, bude se stejně chovat i on k tobě.

6. Nyní už máš k dispozici pohled, jehož pomocí přehlédneš všechny iluze. Dostal jsi ho, abys už neviděl žádné trny, žádné cizince ani žádné překážky, jež by stály v cestě míru. Strach z Boha už pro tebe neznamená vůbec nic. Kdo by se bál otevřeně pohlédnout na iluze, pokud ví, že má po svém boku svého zachránce? S ním se tvůj pohled stává tou největší silou k nápravě iluzí, kterou ti mohl dát jen Bůh, neboť to, co dal Bůh Duchu svatému, jsi dostal ty. Boží syn se na tebe spoléhá, že mu přineseš vysvobození, protože jsi požádal o sílu, abys mohl bez obav pohlédnout na tuto poslední překážku a nevidět žádné trny ani hřeby, jimiž bys ukřižoval Božího syna a prohlásil ho králem smrti. Jestliže jsi pak o ni požádal, nemůže být pochyb o tom, že jsi ji také dostal.

7. Váš pravý domov je na druhé straně, za závojem. Byl pro tebe pečlivě nachystán a je připraven tě přijmout. Očima těla ho sice neuvidíš, ale vše, co je zapotřebí k tomu, abys ho spatřil, už máš. Hlas svého domova, který tě k sobě volá od samého počátku času, jsi sice zaslechl, ale nevěděl jsi, jak ani kam se máš podívat. Nyní už to víš a toto vědění máš v sobě; je připraveno na to, abys ho odhalil a osvobodil ode vší hrůzy, jež ho udržovala ve skrytu.

Láska totiž žádný strach neskrývá. Píseň o Velikonocích je radostný nápěv, ve kterém se zpívá, že Boží syn nikdy nebyl ukřižován. Pozvedněme společně svůj zrak, a to nikoliv v bázni, ale v důvěře. Nitra nám už nebude naplňovat strach, jelikož náš pohled nám nebude ukazovat žádné iluze, ale pouze cestu k dokořán otevřeným dveřím do nebe, a tedy k domovu, jež v poklidu sdílíme a kde spolu žijeme mírumilovně a pokojně – jako jeden.

8. Nechtěl bys, aby tě tvůj svatý bratr na toto místo zavedl? Jeho nevinost, jež světlo vyzařuje ze svatého oltáře v jeho nitru, na který jsi položil lilie odpuštění, ti posvítí na cestu a poskytne ti ochranu a bezpečí. Dovol mu,

ať se stane tvým zachránce před iluzemi, a pohlížej na něho novým pohledem, jenž vidí lilie a přináší ti radost. Naše kroky směřují za závoj strachu a svými světly si vzájemně svítíme na cestu. Svatost, která nás vede, je v nás, kde je také náš domov. Tak nalezneme to, co máme za pomoci svého průvodce najít.

Naše cesta vede do nebe a k míru Velikonoc, v němž se spojujeme v radostném pochopení, že Boží syn vstal z minulosti a procitl do přítomnosti. Nyní je svobodný a díky jeho spojení se vším, co žije v jeho nitru, ho nic neomezuje. Lilie jeho nevinnosti už nejsou poznamenány hříchem a jsou dokonale chráněny před mrazivým chladem strachu i zkázonosným působením hříchu. Tvůj dar ho ušetřil trnů a hřebů a jeho silná paže je nyní volná, aby tě bezpečně provedla přes ně i dál až za ně. Kráčeš s ním s radostí, neboť tě přišel uvítat zachránce, který tě vysvobodí ze všech iluzí a zavede tě s sebou domů.

9. Před tebou stojí tvůj zachránce a přítel, jenž byl díky tvému pohledu vysvobozen z ukřižování. Jelikož je nyní svobodný, může tě dovést tam, kde si sám přeje být. Neopustí tě; neopustí přece svého zachránce, kterého svírá bolest a utrpení. Společně a radostně pak půjdeš po cestě nevinnosti a se zpěvem uvítáš pohled na otevřené dveře do nebe, za nimiž poznáš domov, který tě k sobě zavolal. S radostí a ochotou dej svému bratru svobodu a sílu, aby tě tam mohl zavést. Předstup před jeho svatý oltář, kde tato síla a svoboda čekají na to, aby mohly dát i přijmout jasné pochopení, jež tě dovede domů. Světlo ve tvém nitru září kvůli tvému bratru a ruce, které mu ho podaly, tě převedou přes strach až k lásce.

20.3 III. Hřích jako přízpůsobení

1. Víra v hřích je jakási úprava a úprava je změna. Představuje posun ve způsobu vnímání a vyjadřuje přesvědčení, že něco bylo oproti své původní podobě pozměněno. Jelikož každá úprava je tedy neodlučně spjata s narušením a zásahem, využívá rozličné obranné prostředky, jež ji mají prosazovat na úkor reality. Vědění však žádné úpravy nevyžaduje; v podstatě se dá říct, že jakmile dojde k nějakému posunu, vědění se ztrácí, neboť změna je snižuje na pouhý způsob vnímání: na úhel pohledu, ze kterého se vytrácí jistota, a nastupují pochybnosti. Pro takovýto narušený stav jsou úpravy bezpochyby nutné, jelikož není skutečný. Avšak kdo se musí přízpůsobovat pravdě, jež k tomu, aby ji pochopil, vyžaduje pouze to, aby byl tím, čím doopravdy je?

2. Jakékoliv úpravy vycházejí vždy z ega, neboť ego je skálopevně přesvědčeno, že všechny vztahy jsou na nich závislé, a to proto, aby byly takové, jaké je chce mít. Upřímné vztahy, které neovlivnily žádné zásahy, chápe jako nebezpečné. Ego je totiž samozvaným prostředníkem všech vztahů;

provádí úpravy, jež považuje za nezbytné, a staví je mezi ty, kdo se mají ve vztahu spojit, aby je naopak udrželo oddělené a jejich sjednocení zabránilo. Právě tento předem promyšlený zásah způsobuje, že je pro tebe tak obtížné přijmout tvůj svatý vztah takový, jaký skutečně je.

3. Ti, kdo jsou svatí, do pravdy nezasahují. Nebojí se jí, neboť právě v ní poznávají svou svatost a radují se z toho, co vidí. Pohlížejí na ni otevřeně a přímo a nesnaží se jí přizpůsobit, a už vůbec ne ji pro sebe upravit. To jim umožňuje pochopit, že se skrývá v jejich nitru, aniž by se musel nejprve rozhodnout, kde ji vlastně chtějí mít. Svým pohledem na ni pouze pokládají otázku a to, co vidí, jim odpovídá. Ty si však nejprve zbuduješ svět a poté se mu nejen přizpůsobuješ, ale navíc jej pro sebe ještě dál upravuješ. Z tvého úhlu pohledu, podle kterého jsi utvořil jak sám sebe, tak i tento svět, mezi tebou není žádný rozdíl.

4. Je však zapotřebí najít odpověď na jednu prostou otázku: líbí se ti, co jsi vytvořil? Líbí se ti svět vraždění a útoků, jímž bázně kličkuješ vystaven neustálým nebezpečím, sám a vystrašen, a nanejvýš doufáš, že smrt ještě chvíli počká, než se tě zmocní, a ukončí tak tvou existenci? To všechno je jen tvůj *výmysl*. Je to obraz toho, za co se považuješ, jak sám sebe vidíš. Ten, kdo vraždí, *musí* být vystrašený a sám se bojí smrti. To všechno jsou jen děsivé myšlenky těch, kdo se chtějí přizpůsobit světu, který je hrůzostrašný pouze kvůli úpravám, jež na něm sám provedl. S pláčem a utrpením vyhlížejí ven ze světa, který v sobě skrývá bolest a smutek, a všude kolem sebe tak vidí jen zármutek a žal.

5. Nepřemýšlel jsi někdy o tom, jaký je svět *doopravdy*? Jak by vypadal, kdybys na něj pohlížel očima radosti a štěstí? Svět, jež vidíš, nepředstavuje nic jiného než to, za co považuješ sám sebe; ve skutečnosti vůbec neexistuje. Svým soudem však nad ním vynášíš ortel a odůvodňuješ jeho existenci, kterou tak přesouváš do sféry skutečnosti. Takový je svět, jež vidíš: je to rozsudek, který jsi vyřkl sám nad sebou. Tento chorobný obraz tebe samého je pečlivě ochraňován egem, jehož věrnou podobu zobrazuje a které ho miluje a vyhrazuje mu místo ve světě mimo tvoje nitro. Tomuto světu se pak musíš přizpůsobovat tak dlouho, dokud věříš, že takovýto obraz se skutečně nachází vně tě a že jsi mu vydán na milost a nemilost. Tvůj svět je skutečně nelítostný, a pokud by se nalézal mimo tvoje nitro, určitě by ses ho měl bát. Avšak tím, kdo z něho udělal svět neúprosnosti, jsi byl právě ty, a jestliže ti nyní jeho nemilosrdnost zdánlivě vrací svůj pohled, je zcela ve tvé moci jej napravit.

6. Mohl by si snad někdo ve svatém vztahu dlouho zachovat nesvatost? Svět, jež vidí svatí, je stejný jako oni, stejně jako se svět, na který shlíží ego, podobá jemu samému. Svět, jež vidí svatí, je krásný, protože v něm poznávají svou nevinost. Neurčil mu, jaký má být; neupravil ho tak, aby odpovídal

jejich představám. Jen se ho šeptem zeptali: „Jaký jsi?“ a ten, kdo dohlíží nad vším vnímáním, jim odpověděl. Nepovažuj způsob, jakým hodnotíš svět, za odpověď na otázku „Jaký jsem já?“. Svět věří ve hřích, avšak víra, která mu dala podobu, již vidíš, se nenachází mimo tebe, ale ve tvém nitru.

7. Neusiluj o to, aby se chtěl Boží syn přizpůsobit svému šílenství. Žije v něm cizinec, který se ledabyle zatoulal do domova pravdy a zase z něho odejde. Nepřišel úmyslně, ale v přítomnosti zářivého světla, jež mu Duch svatý nabídl a které jsi přijal, se nezdrží, neboť v něm přichází o svůj domov, v němž jsi však ty vítaným hostem. Neptej se toho nestálého cizince, kým jsi, jelikož je jediný na celém světě, který to neví. A přesto se ho ptáš a jeho odpovědi se chceš přizpůsobit. Tato jediná, bezhlavá myšlenka, jež je ve své domýšlivosti nesmírně krutá, a přece tak nepatrná a nepodstatná, že vesmírem pravdy proklouzne bez povšimnutí, se stává tvým průvodcem. Obracíš se k ní s otázkou na smysl vesmíru, a jediného slepce v celém vidomém vesmíru se tak ptáš: „Jak mám pohlížet na Božího syna?“

8. Mohl by ses někoho, kdo zcela postrádá schopnost soudit, ptát na úsudek? A pokud bys to učinil, věřil bys jeho odpovědi a přizpůsobil se jí, jako by se jednalo o pravdu? Svět, na který se díváš, je odpověď, již jsi od něho dostal, a svou otázkou jsi mu dal moc přizpůsobit svět tak, aby jeho odpověď byla pravdivá. Tohoto nicotného chomáčku šílenství ses zeptal na smysl svého nesvatého vztahu, který jsi pak jeho šílené odpovědi uzpůsobil. Jaké uspokojení ti to přineslo? Setkal ses s radostí se svým bratrem, abys požehnal Božímu synu, a vzdal jsi mu díky za všechno štěstí, jež ti nabídl? Poznal jsi ve svém bratru věčný dar, který ti dává Bůh? Spatřil jsi svatost, jež zazářila v tobě i ve tvém bratru, aby sis vzájemně požehnali? Takový je smysl tvého *svatého* vztahu. Neptej se na prostředky, jejichž pomocí ho můžeš dosáhnout, toho jediného, který si stále přeje, aby zůstal nesvatý, a nedávej mu žádnou moc, aby upravoval prostředky i účel.

9. Vězni, již jsou dlouhá léta spoutáni těžkými řetězy, které jsou vyhladovělí, vychrtlí, slabí a vyčerpaní a jejichž oči byly tak dlouho sklopeny v temnotě, že si nepamatují, jak vypadá světlo, nevyskočí radostí v okamžiku, kdy jsou osvobozeni. Chvilí jim trvá, než pochopí, co znamená svoboda. Zatím jsi jen nesměle šmátral v prachu a našel jsi ruku svého bratra; nejsi si však jist, zda ji máš zase pustit, nebo uchopit život, jenž ti byl tak dlouho upírán. Žádám tě, abys ji pevně sevřel a pozvedl svůj zrak k silnému druhovi, ve kterém leží smysl tvé svobody. Zdálo se, že byl ukřižován vedle tebe; a přesto zůstal nedotčen a v tento den s ním po svém boku vstoupíš do ráje a poznáš Boží mír.

10. Taková je moje vůle pro tebe i pro tvého bratra; přeji si, aby sis totéž přál jeden pro druhého i pro sebe. V Božím míru nalezneš pouze svatost a spojení bez hranic, neboť co jiného je nebe než otevřená a úplná jednota, již

nezastiňuje žádný závoj strachu? V něm jsme všichni jednotní a s naprostou laskavostí pohlížíme nejen jeden na druhého, ale i sami na sebe. V něm jsou všechny myšlenky na naše rozdělení nepředstavitelné. Ty, kdo jsi byl vězněm v samotě a odloučení, jsi nyní svobodný v ráji. A na tomto místě se s tebou, a tedy se svým přítelem, svým bratrem a svým pravým Já, spojím i já.

11. Dar, který jsi dal svému bratru, mi dodal jistotu, že naše jednota není daleko. Sdílej tuto víru se mnou a poznej, že je oprávněná. V dokonalé lásce napanuje sebemenší strach, *protože* nezná hřích a na druhé se musí dívat jako sama na sebe. Dívá-li se tedy s laskavostí, jež přebývá v jejím nitru, čeho v okolním světě by se měla bát? Ti, kdo jsou nevinní, vidí bezpečí; ti, jejichž srdce je čisté, vidí v Božím synu Boha a obracejí se k němu, aby je zavedl k jejich Otcí. Kam jinam by také mohl jít než tam, kde si přejí být? Ty a tvůj bratr se nyní vzájemně dovedeš k Otcí; to je stejně jisté, jako že Bůh stvořil Svého syna svatého a jeho svatost uchoval navěky. Ve tvém bratru září světlo věčného Božího příslibu tvé nesmrtnosti. Stačí, abys v něm neviděl žádný hřích, a tvoje nitro pak bude zcela očištěno od jakéhokoliv strachu.

20.4 IV. Vstup do korábu míru

1. Nic ti nemůže ublížit, pokud tomu moc ublížit sám nedáš. Avšak způsob, jakým dáváš moc ty, je zcela v souladu s výkladem, kterým dávání upravují zákony tohoto světa: dáš-li, sám ztratíš. Dávat moc tudíž v žádném případě nemůže být tvým úkolem. Moc dává Bůh, protože pochází z Něho, a oživuje ji Duch svatý, jenž ví, že dáváním získáš. Hříchu ovšem Bůh žádnou moc nedává, a ten proto také žádnou nemá. Nedává moc ani jeho důsledkům, které svět vnímá, a tedy nemoci, smrti, utrpení či bolesti. Tyto věci se ve skutečnosti nikdy nevyskytovaly, neboť Duch svatý je nevidí, a nedodává tak žádnou sílu jejich zdánlivému zdroji, čímž tě od nich oprostuje. Jelikož způsob, jakým na tebe Duch svatý pohlíží, zcela postrádá jakékoliv iluze, předává všechno Bohu, jenž už dal i přijal vše, co je pravdivé. To pak, co je nepravdivé, ani nepřijal, ani nedal.

2. V nebi se pro hřích nenajde žádné místo, neboť jeho důsledky jsou mu cizí; do nebe nemůže vniknout ani hřích, ani jeho zdroj. A v tom spočívá podstata tvé potřeby nahlížet na svého bratra jako na bytost bez hříchu, jelikož nebe se nachází *v jeho nitru*. Jakmile v něm uvidíš hřích, nebe nenajdeš, ale pokud ho uvidíš takového, jaký je, přenesse se z něho na tebe záře toho, co je i tvoje. Tvůj zachránce ti nabízí pouze lásku, avšak to, co od něho přijmeš, závisí na tobě. V jeho nitru dřímá schopnost přehlížet tvoje chyby a leží v něm i jeho vlastní spása. A stejně je to samozřejmě i v případě tvé spásy. Z pohledu Ducha svatého je spása lekcí v dávání; je to obnovení

Božích zákonů v myslích, které si ustanovily vlastní zákony a dodaly jim moc prosazovat to, co Bůh nestvořil.

3. Tvé absurdní a šílené zákony byly vytvořeny proto, aby zajistily, že budeš chybovat, a tím, že přijmeš důsledky svých omylů jako to, co si spravedlivě zaslouhuješ, jim nad sebou dáš moc. Co jiného než šílenství by těmito důsledky mohlo být? A co jiného než šílenství bys mohl z pohledu šílenice vidět ve svém zachránči? Ve skutečnosti je však jeho nitro – stejně jako tvoje – od všech takovýchto důsledků osvobozeno a ve svobodě, již v něm vidíš, vidíš i svou vlastní svobodu. Tu totiž sdílíš. To, co dává Bůh, podléhá výhradně Jeho zákonům a ti, kdo se jimi řídí, nemohou trpět důsledky, které vyplývají z jakéhokoliv jiného zdroje.

4. Ti, kdo si zvolí svobodu, se setkají pouze s *jejími* důsledky. Jejich moc pochází od Boha, a proto ji udělí jen tomu, co jim Bůh dal proto, aby to s Ním sdílel. Nic jiného je nemůže ovlivnit, neboť nic jiného nevidí a svou moc sdílí přesně v souladu s Boží vůlí. Tím si nejen vybudují, ale i udrží svobodu, jež bude přísně dohlížet na to, aby nepodlehli pokušení uvěznit nebo se nechat uvěznit. A právě těch, kdo poznal pravý smysl svobody, by ses měl ptát, co je svoboda. Neobracej se na vrabce, aby ti vysvětlil, jak létá orel, neboť ti, kdo mají malá křídla, sám nepřijal moc, o kterou by se s tebou mohl podělit.

5. Ti, kdo jsou bez hříchu, dávají tak, jak přijal. Odhal tedy v nitru svého bratra sílu bezhříšnosti, a poděl se tak s ním o moc vysvobození z hříchu, již jsi mu nabídl. Každému, kdo kráčí po této Zemi, je dán spasitel, který ho má zachránit, a tím osvobodit i sám sebe. Ve světě odloučení jsou všichni zachránči určováni odděleně, přestože jsou všichni úplně stejní. Avšak ti, kdo vědí, že jsou stejní, zachránit nepotřebují. Každý najde svého spasitele v okamžiku, kdy bude připraven pohlédnout do tváře Krista a vidět ho bez hříchu.

6. Tvůrcem plánu tvé spásy nejsi ty a to jediné, co by tě mělo zajímat, je naučit se a poznat to, co se naučit a poznat máš i můžeš. O ostatní se už postará Duch svatý sám, avšak nemysli si, že k tomu, aby vykonal svůj díl práce, nepotřebuje tvou pomoc. Je totiž zcela závislý na tom, že ty splníš svou úlohu, protože bez ní není žádný krok spásy úplný a bez ní nelze ani dosáhnout jejího cíle. Do korábu míru se vchází po dvou, avšak společně s nimi do něho proniká i začátek jiného světa. Vstoupit do něho musí každý svatý vztah, aby poznal, jakou zvláštní úlohu hraje v plánu Ducha svatého, jehož cíl už nyní sdílí. Až bude tento cíl splněn, zrodí se nový svět, do něhož nemůže proniknout žádný hřích a kam může Boží syn beze strachu vstoupit, aby si na chvíli odpočinul, zapomněl na vězení a upamatoval se na svobodu. Mohl by snad vstoupit, odpočívát a rozpomenout se sám, bez tebe?

Vždyť úplný bude teprve tehdy, až s ním v tomto novém světě budeš i ty, a právě na svou úplnost si pak vzpomene.

7. Toto je ten pravý smysl, který ti byl dán. Nedomnívej se, že pokud odpustíš svému bratru, přineseš tím prospěch pouze ti dvěma, neboť nový svět leží v rukou *jakékoliv* dvojice, jež do něho vstoupí, aby si odpočinula. Až budou odpočívat, ozáří je světlo Kristovy tváře, a oni si tak vzpomenu na Boží zákony. Vše ostatní zapomenou a budou toužit pouze po tom, aby v jejich nitru i v nitru všech jejich bratrů došly Boží zákony úplného naplnění. Myslíš si snad, že za takovýchto okolností bys mohl v tomto novém světě v poklidu odpočívat sám bez nich? Ve skutečnosti bys totiž ani jednoho z nich nemohl nechat stát venku, stejně jako bych nemohl opustit já tebe, a zapomenout tak na jednu svou část.

8. Možná přemýšlíš o tom, jak můžeš dosáhnout míru, když – zatímco stále žiješ v čase – musí být k tomu, aby se cesta k míru otevřela, vykonána taková řada věcí. Možná ti připadají neproveditelné, ale polož si otázku, zda je možné, aby Bůh stvořil plán na tvou spásu, který by byl neuskutečnitelný. Jakmile přijmeš Jeho plán jako tu jedinou úlohu, již musíš splnit, vše ostatní už zařídí Duch svatý, aniž by k tomu bylo zapotřebí tvého úsilí a námahy. Půjde před tebou a na cestě nenechá ležet žádný kámen, o který bys mohl zakopnout, ani žádné překážky, jež by ti bránily v dalším postupu. Nic, co budeš potřebovat, ti nebude odmítnuto. Všechny zdánlivé obtíže se rozplynou dříve, než na ně narazíš. Nemusíš si dělat žádné starosti ani nad ničím přemýšlet, ovšem s výjimkou jediné myšlenky, a to myšlenky na cíl, kterého máš dosáhnout. Tento cíl ti byl dán a stejně ti bude dáno i jeho splnění. S Boží zárukou překonáš všechny překážky, neboť je založena na jistotě, a nikoliv na nepředvídatelnosti. Je totiž založena na tobě. A co může být jistější a spolehlivější než Boží syn?

20.5 V. Poslové věčnosti

1. Na tomto světě se Boží syn sám sobě nejvíce přibližuje ve svatém vztahu; v něm si začíná uvědomovat jistotu, již v něm má jeho Otec, a objevuje svou úlohu, a to znovu zavést zákony svého Otce do toho, co z nich bylo vyřato, a nalézt to, co bylo ztraceno. Ztratit lze pouze v čase, avšak ani v čase nelze ztratit navždy, a proto se v něm jednotlivé části Božího syna postupně opět spojují, přičemž s každým spojením se přibližuje konec času. Každý zázrak spojení je mocným poslem věčnosti. Nikdo, kdo má jediný cíl, který je celistvý a jistý, nemůže mít strach. A nikdo, kdo s ním tento cíl sdílí, s ním *nemůže* být nejednotný.

2. Každý posel věčnosti zpívá o konci hříchu a strachu. Každý mluví v čase o tom, co čas daleko přesahuje. Každý vyzývá dvěma spojenými hlasy k tomu, aby srdce všech lidí bila jako jedno. A v tomto jediném úderu srdce je

chválena a vítána jednota lásky. Pokoj tvému svatému vztahu, jenž má sílu zachovat jednotu Božího syna. Svému bratru dáváš za všechny, a tvůj dar tak přináší radost úplně každému. Pokud nezapomeneš, kdo ti dal dary, které dáváš, vzpomeneš si i na toho, kdo je dal jemu, aby je dal tobě.

3. Je zcela nemožné přecenit či podcenit význam tvého bratra; soudí výhradně ego, avšak pouze proto, že jelikož druhého pro sebe potřebuje, přikládá mu příliš nízkou váhu. Něco, co je neocenitelné, ale nelze hodnotit. Uvědomuješ si, že nesmyslná snaha posoudit to, co přesahuje schopnosti tvého úsudku natolik, že to ani nevidíš, přináší strach? Nesuď nic, co je pro tebe neviditelné, jinak to nikdy nespátříš, ale trpělivě vyčekej, až se ti to přiblíží na dohled. Rozpoznat cenu tvého bratra ti bude dáno v okamžiku, jakmile to jediné, co pro něj budeš chtít, bude mír. A to, co pro něj budeš chtít, dostaneš i ty.

4. Jak můžeš odhadovat význam toho, kdo ti nabízí pokoj a mír? Co jiného kromě jeho daru bys chtěl mít? Jeho pravou cenu, již mu stanovil jeho Otec, poznáš v okamžiku, kdy skrze něho přijmeš dar jeho Otce. Světlo, které se skrývá v nitru tvého bratra, uvidíš tak jasně, že ho budeš s pocity hluboké vděčnosti bezvýhradně milovat. Ani tě nenapadne, abys ho soudil, neboť kdo by chtěl při pohledu na Kristovu tvář trvat na tom, že jeho úsudek má nějaký význam? Na tom mohou trvat pouze ti, kdo nevidí. Jasný zrak a soud představují dvě možnosti, mezi nimiž se rozhoduješ, ale které nikdy nemůžeš mít obě zároveň.

5. Tělo tvého bratra má zanedbatelný význam jak pro tebe, tak i pro něho samotného. Pokud je používáno v souladu s učením Ducha svatého, nemá vůbec žádnou funkci, neboť k tomu, aby mysl mohla komunikovat, tělo nepotřebuje. Zrak, jak jej chápe tělo, nemá žádné uplatnění, jež by posloužilo účelu svatého vztahu. Pokud tedy na svého bratra nahlížíš takovýmto pohledem, znamená to, že prostředky a účel nebyly doposud uvedeny v soulad. Proč by k tomu mělo být zapotřebí tolika svatých okamžiků, když stačí jeden jediný? Koneckonců více než jeden ani neexistuje. Malý závan věčnosti, který probíhá časem jako paprsek zlatého světla, je stále stejný; nic není ani před ním, ani po něm. Na každý svatý okamžik pohlížíš jako na rozdílný bod v čase a neuvědomuješ si, že se nikdy nemění.

Vše, co kdy obsahoval a vždy bude obsahovat, je v něm právě teď. Minulost ho o nic nepřipravuje a budoucnost mu nic nepřidává, a proto je v něm všechno. Je v něm krása tvého vztahu, v němž už jsou prostředky a účel v dokonalém souladu. Naprostá důvěra, kterou jednoho dne dáš svému bratru, v něm už byla dána; bezmezná odpuštění, jež mu jednoho dne dáš, v něm už bylo dáno; a tvář Krista, kterou teprve uvidíš, v něm už byla spatřena.

6. Můžeš hodnotit význam dárce, jenž ti nabízí takovýto dar? Chtěl bys snad tento dar za něco vyměnit? Vždyť jeho prostřednictvím se ti znovu vybavují Boží zákony a pouze tím, že si na ně vzpomeneš, musíš zapomenout na zákony, které tě držely jako vězně bolesti a smrti. Tento dar ti nenabízí bratrovo tělo. Závoj, jenž jeho dar ukrývá, zároveň ukrývá i jeho samého, neboť tím darem je on sám, i přestože to neví. Ačkoliv to nevíš ani ty, důvěřuj tomu, že ten, kdo v tobě i ve tvém bratru onen dar vidí, ho dá i přijme za tebe za oba. Skrze jeho pohled ho pak spatříš i ty a skrze jeho pochopení si ho uvědomíš a budeš ho milovat jako svůj vlastní dar.

7. Ujišťuji tě, že můžeš být klidný a pokojně vnímat lásku Ducha svatého, který nad tebou bdí a má naprostou důvěru v to, co vidí. Božího syna zná velmi dobře a stejně jako jeho Otec si je jistý, že vesmír je v jeho rukou v bezpečí a míru. Zamysleme se nyní nad tím, co musí Boží syn poznat, aby sdílel důvěru, již v něj má jeho Otec. Jaký doopravdy je, když mu Stvořitel vesmíru dává celé Svě dílo a ví, že je u něho v naprostém bezpečí? Sám na sebe se nedívá tak, jak ho zná jeho Otec, a i přesto je zhola nemožné, aby Bůh vložil Svou důvěru do někoho, kdo si ji nezaslouží.

20.6 VI. Chrám Ducha svatého

1. Význam Božího syna leží výhradně ve vztahu s jeho Stvořitelem. Kdyby byl někde jinde, znamenalo by to, že spočívá v nahodilosti; nikde jinde však být nemůže, protože nic jiného *není*. Takovýto vztah je naprosto láskyplný a věčný, a i přesto vytvořil Boží syn mezi sebou a svým Otcem vztah jiný, a to nesvatý. Jeho skutečný vztah charakterizuje dokonalá jednota a nepřetržitě trvání, ale ten, který si utvořil, je neúplný, sebestředný, roztržštěný a plný strachu. Vztah, jež stvořil jeho Otec, zahrnuje celé Já a toto Já rozšiřuje, zatímco ten, který si utvořil Boží syn sám, jeho Já ničí a omezuje.

2. Nic nemůže závatný rozdíl mezi nimi ukázat lépe než prožitek jak svatého, tak i nesvatého vztahu. První z nich je založen na lásce, jež ho nenužuje a zabezpečuje mu poklid a mír, přičemž tělo do něho nijak nezasahuje. Základem vztahu, do kterého však tělo pronikne, není láska, ale modlářství. Láska si přeje být poznána, zcela pochopena a sdílena. Nemá žádná tajemství, nemá nic, co by chtěla skrývat či držet v utajení. Kráčí ve slunečném světle, v poklidu, se široce otevřenýma očima, s upřímným úsměvem na rtech a s jistotou; je tak prostá a tak očividná, že nemůže být pochopena nesprávně.

Modly však na rozdíl od lásky nesdílejí. Modly přijímají, ale nikdy nevracejí; mohou být milovány, ale samy milovat nedokážou. Nechápu, co je jim nabízeno, a jakýkoliv vztah, do něhož vstoupí, ztrácí svůj význam. Láska k nim připravila lásku o smysl. Žijí v utajení, nenávidí sluneční světlo a jsou šťastné v temnotě těla, kde se mohou ukrýt a zároveň i schovat svá tajem-

ství. Nenavazují žádné vztahy, neboť v jejich „domově“ není nikdo jiný vítaným hostem. Na nikoho se neusmívají a ty, kdo se usmívají na ně, nevidí.

3. Láska nemá žádné potemnělé chrámy, kde by skrývala tajemství a chránila je před sluncem. Nehledá moc, ale vztahy. Ego však využívá tělo jako zbraň k dosažení moci *prostřednictvím* vztahů, které tak musejí být nesvaté, jelikož vůbec nechápe, jaké doopravdy jsou. Ego po nich touží výhradně kvůli darům, z nichž mají potěšení jeho modly, a jakoukoliv jinou hodnotu vztahů přehlídí, protože to jediné, co skutečně mohou nabídnout, vnímá jako bezcenné. Bez pravého domova bloumá a vyhledává co nejvíce těl, aby do nich umístilo své modly, a tak z nich vybudovalo chrámy ke své vlastní slávě.

4. Chrámem Ducha svatého není tělo, ale vztah. Tělo je izolovaná skvrnka temnoty; je to tajná komora, nepatrný kousek absurdního tajemství, nesmyslná a pečlivě strážovaná hradba, za kterou se však nenachází vůbec nic. V těle utíká nesvatý vztah před realitou a hledá v něm drobečky, jež by ho udržely naživu. Chce do něho zatáhnout i své bratry a skrze své modlářství je v něm ovládat. V těle je nesvatý vztah „v bezpečí“, neboť do něho nemůže proniknout láska. Duch svatý však nebuduje své chrámy na místech, kam láska nemůže vstoupit. Chtěl by si snad ten, kdo vidí tvář Krista, zvolit za svůj domov to jediné místo v celém vesmíru, kde lásku nelze spatřit?

5. Z těla nikdy nemůžeš zbudovat chrám Ducha svatého a nikdy se nestane sídlem lásky, protože je domovem modláře, který lásku odsuzuje. Láska je v něm totiž synonymem strachu a naděje v něm nemá žádné místo. Dokonce i samotné modly jsou v něm obestřeny tajemstvím a udržovány v odloučení od těch, kdo je uctívají. Tělo je chrám, jenž je zasvěcen cíli nevytvářet žádné vztahy a nevracet a ve kterém je „tajemství“ odloučení vnímáno s posvátnou bází a chováno ve zbožné úctě. To, co Bůh *nechce*, je v něm před Bohem udržováno „v bezpečí“. Musíš si ovšem uvědomit, že Bůh ti nahání strach právě kvůli tomu, čeho se ve svém bratru bojíš, ale co v něm nechceš vidět, a to ti také zabraňuje, abys Ho poznal.

6. Modlářům bude láska vždy nahánět strach, neboť pro ně nic nepředstavuje vážnější ohrožení než příchod lásky. Jestliže dovolíš lásce, aby se k nim přiblížila a přehlížela tělo – což bezpochyby udělá – dají se se strachem na ústup, neboť budou mít pocit, že zdánlivě bytelné základy jejich chrámu se začínají otřásat a bortit. Bratře, chvěješ se společně s nimi, avšak to, čeho se bojíš, je pouze předzvěst úniku. Toto temné místo není tvým pravým domovem; tvůj skutečný chrám není ohrožen. Už nejsi modlářem, neboť cíl Ducha svatého leží v bezpečí ve tvém vztahu, a nikoliv ve tvém těle. Unikl jsi z těla a tam, kde jsi, tělo nemůže vstoupit, jelikož na tomto místě zbudoval svůj chrám Duch svatý.

7. Ve vztazích neexistují žádné třídy či řády; vztahy buď jsou, nebo nejsou. Nesvatý vztah tedy žádným vztahem není; je to stav osamělosti a odloučení, jenž se zdá být tím, čím ve skutečnosti vůbec není. V okamžiku, kdy jsi začal považovat absurdní a šílenou myšlenku, že je možné přetvořit tvůj vztah s Bohem na vztah nesvatý, za proveditelnou, ztratily smysl všechny tvoje vztahy. V tomto nesvatém okamžiku se zrodil čas a bylo vytvořeno tělo, aby měla takováto šílená představa kde přebývat a aby jí dodalo iluzi skutečnosti. Na krátkou chvíli jí tedy v čase poskytlo zdánlivý domov, který však posléze zmizel. Mohlo by se snad něco stát útočištěm pro tuto absurdní myšlenku, jež je v naprostém rozporu s realitou, déle než jen na prchavý okamžik?

8. Modly *musejí* zmizet, a to beze stopy. Nesvatý okamžik jejich zdánlivé síly je stejně křehký jako sněhová vločka, avšak postrádá její krásu. Chtěl bys snad mít něco takového místo věčného požehnání svatého okamžiku a jeho bezmezného dobrodiní? Dáváš před svatým okamžikem, který ti nabízí mír a pochopení, skutečně přednost zlovůli nesvatého vztahu, jehož síla je jen domnělá a podstata politováníhodně nepochopená? Raději odlož tělo a v poklidu jej překroč, neboť tím se znovu probudíš k životu a přivítáš to, co doopravdy chceš. Ze svatého chrámu Ducha svatého se už neohlížej na to, z čeho jsi procitl, jelikož žádné iluze nemohou přitahovat mysl, jež je překonala a nechala daleko za sebou.

Svatý vztah odráží pravý vztah, který panuje mezi Božím synem a jeho Otcem ve skutečnosti. Duch svatý v něm odpočívá v jistotě, že přetrvá navěky. Jeho pevné základy jsou navždy podporovány pravdou a láskou na ně sesílá zář přívětivého úsměvu a vlídného požehnání, jež dává i svým vlastním základům. Nesvatý okamžik je v něm s radostí vyměněn za svatý okamžik bezpečného návratu a otvírá se v něm cesta k pravým vztahům, po které projdeš společně se svým bratrem, s vděčností se oprostíš od svých těl a spočineš ve věčné náruči. Láska na tebe čeká s otevřenou náručí, aby ti mohla dát věčný klid a mír.

9. Tělo je modlou ega; ztělesňuje víru v hřích, již poté projevuje navenek, což způsobuje, že kolem myslí se vytváří jakási hradba z masa a kostí, která ji uvězní v malém úseku prostoru a času. Takováto mysl je zavázána smrti a je jí dopřán jen krátký okamžik, během něhož pouze vzdychá a truchlí a záhy umírá k počtě svého pána. A tento nesvatý okamžik se ti jeví jako život; je to však okamžik zoufalství a beznaděje, ostrůvek suchého písku bez vody, který váhavě směřuje do zapomnění. Na tomto místě se Boží syn zastavuje jen krátce, aby nabídl svou oddanost modlám smrti a zemřel. Na tomto místě je více mrtvý než živý, ale zároveň se na něm opět rozhoduje mezi modlářstvím a láskou. Zde si může zvolit, zda tento okamžik stráví tím, že vzdá hold tělu, nebo se z něho nechá vysvobodit. Na tomto místě může přijmout svatý okamžik, jenž je mu nabízen proto, aby nahradil nesvatý

okamžik, který si vybral předtím. A na tomto místě může rovněž poznat, že vztahy představují jeho spásu, a nikoli zkázu.

10. Ty, kdo tuto skutečnost právě poznáváš, máš možná stále strach, ale rozhodně nejsi nemohoucí. Už si uvědomuješ, že svatý okamžik má pro tebe větší hodnotu než jeho nesvatý protějšek a že opravdu chceš pouze jeden z nich. Nemusíš být proto smutný; snad jsi trochu zmatený, ale rozhodně by ses teď neměl nechat odradit. Máš *skutečný* vztah a ten má smysl. Podobá se tvému pravému vztahu s Bohem, jako se podobají dvě stejné věci. Modlářství je už minulostí a pozbylo veškerého smyslu. Možná se svého bratra ještě trochu bojíš; možná v tobě stále přežívá stín strachu z Boha.

Může to však jakýmkoliv způsobem ovlivnit ty, jimž byl dán jediný pravý vztah, který se nachází mimo hranice těla? Může jim být dlouho bráněno v tom, aby konečně pohlédl na tvář Krista? A mohou před sebou dlouho ukryvat vzpomínku na svůj vztah s Otcem a tajit před svým vědomím vzpomínku na Jeho lásku?

20.7 VII. Soulad prostředků a cíle

1. O nesrovnalostech mezi prostředky a cílem jsme už řekli mnohé a rovněž jsme do značné míry hovořili i o tom, že musejí být uvedeny v soulad, aby ti svatý a cíle vztah mohl přinášet jen radost. Zároveň jsme také uvedli, že prostředky k dosažení cíle Ducha svatého přijdou z téhož zdroje, z něhož pochází i jeho cíl. Jelikož tento kurz je jednoduchý a přímočarý, nenajdeš v něm nic, co by nebylo logické. Zdánlivé nesrovnalosti nebo části, které ti připadají obtížnější než jiné, pouze označují oblasti, kde prostředky a účel stále nejsou v souladu. To má samozřejmě za následek jisté znepokojení, jež však nemusí trvat dlouho, neboť tento kurz od tebe nevyžaduje téměř nic. Jen stěží si lze představit jiný kurz, který by po tobě chtěl tak málo a zároveň by ti mohl dát víc.

2. Období rozpaků a znepokojení, jež následuje po náhlé přeměně vztahu z hříchu na svatost, by nyní mělo pomalu končit. Míra tvého znepokojení odpovídá míře, do jaké stále odmítáš nechat prostředky na tom, kdo změnil cíl tvého vztahu. Uvědomuješ si, že tohoto cíle chceš dosáhnout, tak proč nejsi ochoten přijmout i odpovídající prostředky? V tom případě však musíš připustit, že si neodporuje kurz, ale ty. Cíle lze dosáhnout pomocí prostředků, a pokud ho tedy dosáhnout chceš, musíš chtít přijmout i patřičné prostředky. Jak bys mohl upřímně tvrdit, že po tomto cíli toužíš více než po čemkoliv jiném, a přitom nechít poznat prostředky, jejichž pomocí bys ho dosáhl?

3. K tomu, abys získal jeho cíl, od tebe Duch svatý skutečně vyžaduje velmi málo a víc nežádá ani pro to, aby ti mohl dát prostředky k jeho dosažení. Prostředky jsou v porovnání s cílem až druhořadé, a pokud tedy váháš,

znamená to, že tě leká cíl, a nikoliv prostředky. Na tuto skutečnost nikdy nezapomínej, jinak se budeš mylně domnívat, že k prostředkům se dopracuješ jen velice těžko. Jak by ti ale mohlo jejich získání činit potíže, když je jednoduše dostaneš? Zaručují dosažení cíle a jsou s ním v naprostém souladu. Dříve než se jimi budeme zabývat do větší hloubky, musíš mít stále na paměti, že pokud si myslíš, že je získat nelze, znamená to, že si nejsi jist, zda chceš dosáhnout cíle. Je-li však cíl dosažitelný, pak musejí být dosažitelné i prostředky.

4. Na rozdíl od cíle i prostředků je skutečně *nemožné* vidět svého bratra bez hříchu, a přitom si ho stále ztotožňovat s tělem. Není snad tento fakt v naprostém souladu s cílem svatosti? Vždyť svatost je pouze důsledkem procesu, při němž se ruší účinky hříchu, abys mohl jasně rozpoznat a pochopit to, co vždy byla a je pravda. Vidět *tělo* bez hříchu je zcela nemožné, protože svatost je pozitivní, zatímco tělo je pouze neutrální. Není tedy ani hříšné, ale ani bezhříšné. Jelikož není ničím, nemohou mu být přisuzovány ani vlastnosti Krista, ani vlastnosti ega. V obou případech by ses dopouštěl chyby, neboť bys přiděloval vlastnosti na místo, kde nemohou existovat. Aby bylo možné dosáhnout cíle pravdy, je tedy zapotřebí napravit oba postoje.

5. Tělo je nástroj, jehož prostřednictvím se ego snaží dodat nesvatému vztahu zdání skutečnosti, a doba, po kterou trvá, pak označuje nesvatý okamžik. Avšak účel, k němuž ego využívá tělo jako prostředku, je v tomto případě *hřích*. Jelikož takového záměru lze docílit pouze v iluzích, je iluze bratra jako těla celkem ve shodě s cílem nesvatosti. Vzhledem k tomuto souladu zůstávají tudíž prostředky nezpochybnovány, a to tak dlouho, dokud slouží účelu, ke kterému byly původně určeny. Úhel pohledu se pak přizpůsobuje přání, neboť je vždy podřízený touze. Pokud tedy vidíš tělo, znamená to, že ses rozhodl soudit, a nikoliv vidět, neboť pro vidění – stejně jako pro vztahy – platí skutečnost, že se nevyskytuje v žádných stupních: buď vidíš, nebo ne.

6. Ten, kdo vidí bratrovo tělo, nad ním vynesl rozsudek a nevidí *ho*; nevidí ho ani jako hříšného, protože ho nevidí vůbec. V temnotě hříchu je totiž neviditelný. V ní si ho můžeš pouze představovat a iluze, jež o něm máš, se v ní nemohou setkat s realitou, neboť jsou od ní důsledně oddělovány. V temnotě nejsou iluze nikdy postaveny před pravdu, protože jsou před ní naopak skrývány. Na tomto místě si bratrovu skutečnou podstatu představuješ jako tělo, které navazuje nesvaté vztahy s jinými těly, a na kratičkou chvíli – než umře – tak slouží účelu hříchu.

7. Mezi takovými bezcennými představami a skutečným viděním je velký rozdíl, jenž nespočívá v nich samotných, ale v jejich smyslu. V obou případech se jedná o pouhé prostředky, přičemž každý z nich je přesně v souladu s účelem, pro který je určen. Ani jeden nemůže posloužit účelu druhého z

nich, neboť oba ztělesňují *volbu* účelu, pro jehož dosažení jsou uplatňovány. Bez cíle, pro něž byly stanoveny, nemá žádný z nich smysl ani vlastní hodnotu. Prostředky se zdají být reálné proto, že cíli je přikládán určitý význam, a soudit tudíž můžeš výhradně tehdy, pokud je tvým cílem hřích.

8. Na tělo nelze nahlížet jinak než optikou soudu. Vidět tělo je známkou toho, že nevidíš a odmítáš prostředky, které ti nabízí Duch svatý proto, aby posloužily *jeho* účelu. Jak může svatý vztah dosáhnout svého cíle pomocí prostředků hřichu? Soudit ses naučil sám, avšak vidět se učíš od toho, kdo chce tvoje učení napravit. Jeho zrakem nelze vidět tělo, protože nevidí hřích, a tím tě přivádí k pohledu na realitu. Tvůj svatý bratr, jehož musíš *vidět*, aby ses osvobodil, není žádnou iluzí. Nesnaž se ho tudíž vidět v temnotě, neboť v ní ti tvoje představy o něm budou připadat skutečné. Zavřel jsi oči, abys ho nevnímal; takový byl tvůj cíl, a dokud pro tebe bude mít nějaký smysl, budeš prostředkům k jeho dosažení přisuzovat hodnotu vidění, a proto neuvidíš.

9. Neměl by ses ptát, jak můžeš vidět svého bratra bez těla, ale zda si ho skutečně přeješ vidět jako nevinného. Až si budeš tuto otázku pokládat, nezapomínej, že v jeho bezhříšnosti leží tvoje vysvobození ze strachu. Cílem Ducha svatého je spása a nástrojem k jeho dosažení je vidění, neboť to, co vidí pravý zrak, je doopravdy bezhříšné. Nikdo, kdo miluje, nemůže soudit a vidí bez jakéhokoliv odsuzování. Není tvůrcem toho, co vidí, neboť vidět to mu bylo dáno, stejně jako mu byl dán zrak, který mu vidění umožnil.

20.8 VIII. Vidění bezhříšnosti

1. Vidění k tobě bude nejdříve přicházet jen jako letmé záblesky, jež však budou dostatečně výmluvné na to, aby ti ukázaly, co je dáno tobě, kdo uvidíš svého bratra jako nevinného a bezhříšného. Pravdu získáš zpět díky tomu, že po ní budeš toužit, stejně jako jsi o ni na základě své touhy po něčem jiném přišel.

Jakmile však zpřístupníš svaté místo, které jsi uzavřel kvůli tomu, že jsi tomuto „něčemu jinému“ přikládal určitou hodnotu, poklidně se k tobě vrátí to, co jsi nikdy neztratil, protože to pro tebe bylo po celou dobu pečlivě ochraňováno. Vidění by nebylo nutné, kdyby ses dříve nedopustil chyby úsudku. Pokud však budeš upřímně toužit po její nápravě, bude napravena.

2. Opravdu nechceš poznat svou skutečnou totožnost? Opravdu nechceš vyměnit pochybnosti za jistotu? Opravdu se nechceš dobrovolně vysvobodit z utrpení a znovu zjistit, co je radost? To všechno ti nabízí tvůj svatý vztah, jenž ti byl dán, a proto ti bude dáno i to, co přináší. Jeho cíl jsi nestanovil ty sám, stejně jako nebudeš vymezovat prostředky, jejichž pomocí ho dosáhneš.

Raduj se z toho, co získáš díky tomu, že o to pouze požádáš, a buď si jist, že nemusíš určovat ani účel, ani prostředky k jeho docílení. To všechno je ti dáno; tobě, kdo nechceš vidět svého bratra jinak než jako nevinného. To vše je ti dáno a pouze čeká na to, až si budeš z celého srdce přát, abys to dostal. Vidění je totiž snadno a ochotně dáno všem, kdo o ně požádají.

3. Bezhrášnost tvého bratra se ti nabízí v zářivém světle; pohled' na ni zrakem Ducha svatého a společně s ním se z ní raduj. Mír a klid totiž získají všichni, kdo o ně požádají v upřímné touze a bez pochybností o jejich smyslu, jež sdílejí s Duchem svatým, a kteří se s ním shodují v tom, co je spása. Nebraň se vidět svého bratra jako nevinného, aby se ti před očima mohl vynořit Kristus a přinést ti radost; a nepřisuzuj žádnou cenu jeho tělu, protože právě to ho udržuje v zajetí iluzí o tom, jaký je. Stejně jako ty touží i on po tom, aby spatřil svou nevinnost. Požehnej tudíž Božímu synu ve svém vztahu a nechtěj v něm už vidět to, co jsi z něho sám udělal.

4. Duch svatý zajistí, abys dostal to, co si Bůh přál a co ti dal. Jeho vůle je nyní tvým cílem a pohled, který z této vůle učiní i vůli tvou, nyní čeká na tvoje přijetí. Dostal jsi zrak, jenž ti umožní *nevidět* tělo. Až pak pohlédneš na svého bratra, spatříš oltář postavený ke slávě tvého Otce, který je stejně svatý jako nebe a třpytí se zářivou čistotou a liliemi, jež jsi na něj položil. Můžeš snad něčemu přikládat větší hodnotu? Proč si stále myslíš, že pro Božího syna je lepším domovem a bezpečnějším útočištěm tělo? Proč by ses měl dívat raději na ně než na pravdu? Jak bys mohl dávat přednost nástroji ničení a dobrovolně jím nahrazovat svatý domov, který ti nabízí Duch svatý a v němž bude společně s tebou přebývat?

5. Tělo je symbolem slabosti, zranitelnosti a ztráty síly. Mohl by ti takovýto zachránce pomoci? Požádal bys v nouzi a těžkostech o pomoc toho, kdo je bezmocný? Představuje snad to, co je žalostně malé, nejvhodnější zdroj, na který by ses měl obrátit se žádostí o sílu? Odsuzováním svého zachránce v sobě vyvoláváš zdání, že je slabý, ale ty potřebuješ jeho sílu. Neexistuje žádný problém, žádná událost, situace ani nejasnost, jež by nedokázal vyřešit ten pravý pohled; všechno lze zachránit, pokud se na to budeš dívat správným úhlem pohledu, neboť tento pohled není tvůj a přináší s sebou zákony, které miluje Duch svatý, jemuž doopravdy patří.

6. Vše, na co pohlížíš pravým zrakem, se postupně vyjasňuje, a to v souladu se zákony, jež přináší poklidný a jistý pohled Ducha svatého. To, na co se dívá, vždy dosáhne svého cíle a splní jeho účel, neboť jeho zrak nikdy nic nepřizpůsobuje a ve všem vidí dokonalý nástroj k docílení jeho záměru.

Niživost je náhle neškodná a hřích se pod jeho laskavým pohledem mění na požehnání. Co naopak mohou vnímat oči těla? Přizpůsobují se hříchu, nejsou schopny přehlížet žádnou z jeho podob a vidí ho všude a ve všem. Budeš-li se tedy dívat zrakem těla, uvidíš kolem sebe jen odsouzení a nikdy

nespatříš to, co by tě mohlo zachránit. Tvůj svatý vztah, a tedy pramen tvé spásy, bude postrádat smysl a jeho nejsvětější účel bude zbaven prostředků k jeho dosažení.

7. Úsudek je jen hračka, je to vrtoch a zcela zbytečný nástroj prázdné hry smrti, kterou se zabýváš ve svých představách. Avšak skutečný pohled uvádí omyly na pravou míru a všechno svěřuje do laskavé vlády zákonů nebe. Co by se stalo, kdybys poznal, že tento svět je jen přeludem; kdybys pochopil, že jsi ho vytvořil ty sám; kdyby sis uvědomil, že ti, kdo po něm chodí a na své pouti hřeší, umírají, útočí, vraždí a ničí sami sebe, nejsou vůbec skuteční? Mohl bys pak důvěřovat tomu, co vidíš? A viděl bys to?

8. Přeludy mizí okamžikem, kdy je poznána jejich pravá podstata, a v tomto pochopení spočívá pomoc a náprava. Jakmile jim přestaneš věřit, ztratí se. To jediné, co musíš udělat, je uvědomit si, že jsi je odstranil ty. Jakmile přijmeš tuto prostou skutečnost a sílu, již jsi dal jim, dáš sám sobě, vysvobodíš se z nich. Jedno je jisté: přeludy slouží určitému účelu, a pokud tento účel přestaneš sledovat, přeludy zmizí.

Otázka by tedy nikdy neměla znít, zda chceš přeludy, ale zda chceš účel, kterému slouží. Tento svět se jeví jako studnice bezpočtu cílů, jež se od sebe liší a mají různou hodnotu. Ve skutečnosti jsou však všechny stejné; i v jejich případě platí, že neexistují žádné stupně či pořadí, ale pouze zdánlivá hierarchie hodnot. Myslitelné jsou pouze dva cíle a žádné další neexistují: jedním je hřích a druhým je svatost. Ten, pro který se rozhodneš, určuje, co vidíš, jelikož to, co vidíš, je jen tebou zvolený způsob, jakým dosáhneš svého cíle. Přeludy slouží účelu šílenství; jsou to prostředky, jimiž se vnější svět – přenesený z nitra – přizpůsobuje hříchu a stává se zdánlivým dokladem jeho reality. I v tomto případě sice stále platí, že mimo tvoje nitro není nic, avšak právě z tohoto „nic“ vznikají všechny projekce, neboť mu dodávají veškerý „smysl“, který má.

9. To, co nemá žádný smysl, nelze pochopit. Smysl se vždy nejprve zahledí do nitra, aby našel sám sebe, a teprve poté se dívá ven. Veškerý smysl, jež dáváš vnějšímu světu, tudíž musí odrážet pohled, který jsi spatřil uvnitř; nebo lépe řečeno, musí odrážet to, zda jsi vůbec viděl, nebo pouze odsoudil. Vidění je prostředkem, jehož pomocí Duch svatý přeměňuje tvoje noční můry do šťastných snů; tvoje šílené přeludy, jež ti ukazují všechny děsivé důsledky domnělého hříchu, mění na poklidné a povzbudivé obrazy. Při pohledu na ně tě zaplavuje pocit štěstí a s radostí nasloucháš vlídným zvukům, které jsou předzvěstí svobody. Představují to, čím Duch svatý nahradí všechny děsivé obrazy i ječivé zvuky, k nimž obrací tvou pozornost cílega. Ustupují od hříchu a připomínají ti, že tě neděsí realita a že omyly, kterých ses dopustil, mohou být napraveny.

10. Jakmile pohlédneš na to, co se ti zdálo děsivé, a uvidíš, jak se to mění na výjevy krásy a poklidu; jakmile se podíváš na scény násilí a smrti a budeš sledovat, jak se mění na pokojné obrazy zahrad pod širým nebem, jimiž protékají zurčící a nevyčerpatelné potůčky čisté, životadárné vody, bude tě muset někdo přesvědčovat o tom, abys přijal dar vidění? A až jej dostaneš, mohl bys odmítnout to, co musí přijít? Zamysli se jen na kratičký okamžik nad tím, že i ty můžeš spatřit svatost, kterou dal Bůh Svému synu; pak už se nikdy nebudeš domnívat, že můžeš vidět něco jiného.

21. KAPITOLA Rozum a vnímání

21.1 Úvod

1. Vnímání vzniká na základě projekce. Svět, jež tedy vidíš, je tvořen pouze tím, co jsi mu dal a nic víc v něm nenajdeš. Ačkoliv však v sobě neskryvá nic víc, neskryvá v sobě ani nic méně, a proto je pro tebe důležitý. Je totiž důkazem tvého stavu mysli, vnějším odrazem vnitřní situace. Jak člověk smýšlí, tak také vnímá. Nesnaž se tudíž změnit svět, ale rozhodni se změnit své smýšlení o něm. Vnímání je výsledek, a nikoliv příčina, a proto postrádá smysl se domnívat, že zázraky se vyskytují v různých stupních obtížnosti. Vše, na co se díváš pravým zrakem, je uzdravené a svaté, zatímco to, na co pohlíš bez něho, neznamená vůbec nic. A kde není smysl, je chaos.

2. Zatracení je soud, který jsi vynesl sám nad sebou, a jež tudíž budeš i přenášet do světa. Budeš-li na něj pohlížet jako na zatracený, spatříš pouze to, co jsi udělal, abys ublížil Božímu synu. Jestliže uvidíš neštěstí a pohromy, znamená to, že ses pokusil Božího syna ukřižovat. Pokud však uvidíš svatost a naději, znamená to, že ses připojil k Boží vůli a toužíš ho osvobodit. Kromě těchto dvou možností už žádná další neexistuje. Důkazy, pro kterou variantu ses rozhodl, uvidíš zcela zřetelně a podle nich pak poznáš, jaká byla tvoje volba. Svět, jež vidíš, ti pouze odhaluje, kolik radosti sis dovolil vidět ve svém nitru a přijmout za vlastní. A je-li právě *toto* smyslem světa, pak musí moc, kterou mu dáváš radost, ležet zrovna ve tvém nitru.

21.2 I. Zapomenutá píseň

1. Nikdy nezapomínej na to, že svět, jež „vidí“ nevidomí, musí být smyšlený, neboť jeho skutečnou podobu neznají. To, co by mohl vidět, pouze odvozují, a to z důkazů, které jsou jen nepřímé. Své závěry pak musejí neustále opravovat, neboť vzhledem k tomu, co nezjistil či nepoznal, ustavičně klopýtají a padají nebo naopak bez újmy procházejí otevřenými dveřmi, jež považoval za zavřené. Ve stejné situaci se nachází i ty: nevidíš. Vodítka, která jsou základem tvých logických úsudků, jsou nesprávná, a proto vrávoráš a padáš přes kameny, s nimiž jsi nepočítal, a vůbec si neuvědomuješ, že můžeš projít branou, kterou jsi pokládal za zavřenou, ale jež je ve skutečnosti před tvými nevidoucíma očima dokořán otevřená a dychtivě čeká na tvůj příchod.

2. Jak poštilé je se dohadovat, jakou podobu má skutečnost, pokud ji lze jasně vidět. Není nutné si *představovat*, jak svět vypadá. Jedině tak lze odhalit, které dveře jsou otevřené, a jediné tak můžeš spatřit, kde najdeš bezpečí, která cesta vede do temnoty a která do světla. Úsudek tě vždy zavede

špatným směrem, ale vidění ti zřetelně ukáže, kudy se máš vydat. Proč bys tedy měl hádat?

3. Není vůbec zapotřebí se učit prostřednictvím bolesti, neboť laskavé lekce si osvojuješ s radostí a také si je ochotně pamatuješ. To, co ti dává radost a štěstí, se chceš naučit a nechceš zapomenout. Tuto skutečnost určitě nepopíráš, ale stále hledáš odpověď na otázku, zda ti prostředky, jež pro učení uplatňuje náš kurz, přinesou radost, kterou slibuje.

Kdybys tomu věřil, nečinilo by ti učení žádné potíže. Spokojeným a šťastným žákem tedy dosud nejsi jen proto, že si stále nejsi jist tím, že ti vidění dá víc než dohady, přičemž však už víš, že obojí si ponechat nemůžeš.

4. Nevidomí si zvyknou na svůj svět tím, že se mu přizpůsobí, a proto se domnívají, že se v něm vyznají. Nenaučil se to však pomocí radostných lekcí, ale na základě strohé nutnosti a víry, že jsou omezováni hranicemi, jež podle svého názoru nedokážou překonat. Stále tomu věří a naučených lekcí si nesmírně váží a lpí na nich, protože nevidí. Nechápu, že právě tyto lekce z nich činí nevidomé, a tak si neustále trvají na světě, který se naučil „vidět“ ve své představivosti, a věří, že jinou možnost ani nemají. Svět, jež poznal skrze bolest, nenávidí a vše, co v něm podle nich je, slouží jen k tomu, aby jim připomínalo, že jsou neúplní a trpí nesmírným nedostatkem.

5. Tím si vymezují jak život, tak i místo, kde žijí a kterému se přizpůsobují, neboť se domnívají, že to jinak nejde, a bojí se, že přijdou i o to málo, co mají. V takové situaci se nacházejí všichni, kdo považují tělo za to jediné, co mají nejen oni sami, ale i jejich bratři. Snaží se k sobě přiblížit, ale neustále se jim to nedaří. A proto se přizpůsobují samotě a věří, že pokud si zachovají tělo, zachrání to málo, co mají. Poslouchej a zkus se zamyslet nad tím, zda si vzpomínáš na něco z toho, o čem nyní budeme hovořit.

6. Poslouchej; možná zachytíš náznak dávného stavu, jenž není tak úplně zapomenutý; který je mlhavý, a přesto nikoliv zcela neznámý – jako píseň, jejíž název si už nepamatuješ a nevzpomínáš si na okolnosti, za nichž jsi ji slyšel. Nevybavuješ si celou píseň, ale jen prchavý nápěv, který si nespojuješ se žádnou osobou, místem nebo ničím konkrétním. Na základě těchto několika tónů si však vzpomínáš, jak krásná byla nejen sama píseň, ale i prostředí, kde jsi ji slyšel, a jak jsi miloval ty, kdo tam byl a naslouchal jí společně s tebou.

7. Tato melodie sice nemá žádný význam, ale ty sis ji zapamatoval, a to nikoliv kvůli ní samé, ale jako vlídnou připomínku toho, co by ti do očí vehnalo slzy, kdyby sis vzpomněl, jak blízké ti to kdysi bylo. Vzpomenout by sis sice dokázal, ale máš strach, že bys tím přišel o svět, jež jsi od té doby poznal. A přesto víš, že nic, co jsi v něm poznal, není ani z poloviny tak cenné. Poslouchej a uvidíš, zda si vybavíš prastarou píseň, kterou jsi znal před

dávnou dobou a vážil si jí více než jakékoliv jiné melodie, již ses od té doby naučil.

8. Daleko za hranicemi těla, výše než slunce i hvězdy, nade vším, co vidíš, se klene povědomý oblouk zlatého světla, které se rozšiřuje zároveň s tím, jak hledíš do velkého a zářícího kruhu. Před tvýma očima se kruh naplňuje světlem; mizí jeho hranice a to, co v něm bylo, už není ničím ohraničeno. Světlo se šíří a pokrývá úplně vše, rozrůstá se do nekonečna a září věčným jasem, bez přerušení a bez jakéhokoliv omezení. Všechno je v něm sjednoceno v dokonalém spojení a nelze si představit, že by se něco mohlo vyskytovat mimo ně, neboť neexistuje místo, kde by toto světlo nebylo.

9. Takto vypadá Boží syn, jehož dobře znáš a který zná svého Otce. Toto je vzpomínka na to, co jsi; jsi součástí světla a zároveň ho celé máš v sobě; jsi s ním dokonale spojen, stejně jako jsou všechny jeho části spojeny v tobě. Přijmi pohled, jenž ti může ukázat tuto skutečnost, a nikoliv tělo. Onu prastarou píseň znáš a znáš ji dobře. Nic ti nikdy nebude tak drahé jako tento pradávný chvalozpěv na lásku, kterou Boží syn stále zpívá svému Otcí.

10. Slepí už nyní vidí, neboť tatáž píseň, již zpívají ke chvále svého Stvořitele, velebí i je samotné. Slepoť, kterou si sám způsobil, nevydrží pod náporem vzpomínky na tuto píseň. Zadívací se na obraz Božího syna a vzpomenu si, kdo je tím, o kom zpívají. Co jiného je zázrak než tato vzpomínka? A existuje snad někdo, kdo tuto vzpomínku nepřechovává? Světlo v jednom ji oživí ve všech. Až ji tedy uvidíš ve svém bratru, vzpomeneš si i ty, a to za všechny.

21.3 II. Zodpovědnost za to, co vidím

1 Už několikrát jsme opakovali, že k tomu, aby ses naučil lekce tohoto kurzu, se od tebe vyžaduje skutečně jen málo. Jde o onu špetku ochoty, již potřebuješ, aby byl celý tvůj vztah přetvořen na radost; o onen malý dárek pro Ducha svatého, který ti na oplátku za něj dá úplně vše; o maličkost, v níž spočívá spása; o drobnou změnu v myšlení, na jejímž základě se ukřižování změní na vzkříšení. A jelikož se jedná o pravdu, je tak prostá, že ji nelze nepochopit. Můžeš ji nepřijmout, ale nikdy nebude nejednoznačná a nejasná. Pokud se nyní rozhodneš v její neprospěch, nebude pro tebe nepochopitelná proto, že je komplikovaná, ale proto, že cena, kterou máš zaplatit za mír a klid, ti podle tvého soudu přijde příliš vysoká.

2 Toto je to jediné, co musíš udělat, aby se ti dostalo pravého zraku, štěstí, vysvobození z bolesti i úplného osvobození od hříchu. Říkej si, co je psáno na následujících řádcích, a to upřímně a bez výhrad, neboť v tom spočívá síla spásy:

Za to, co vidím, jsem skutečně zodpovědný jen já sám.

Já se rozhoduji, jaké pocity budu prožívat i jakého cíle chci dosáhnout.

A vše, co se mi přihodí, se děje jen proto, že jsem o to požádal, a tudíž i dostal.

Už si dál nenalhávej, že nemáš moc ovlivnit to, co se ti děje. Stačí připustit, že ses mylil, a všechny důsledky tvých omylů se vytratí.

3 Je zcela nemožné, aby byl Boží syn zmián pouze událostmi z vnějšího světa. Je zcela nemožné, aby se mu děly věci, jež si sám nezvolil. Jeho moc rozhodovat je určujícím faktorem každé situace, ve které se ocitá zdánlivě neúmyslně či náhodou. Ve vesmíru, jež stvořil Bůh a mimo který nic není, nepřicházejí v úvahu žádné náhody či nepředvídanosti. Trpíš-li, znamená to, že sis za svůj cíl zvolil hřích. Jsi-li však šťastný, znamená to, že jsi svěřil moc rozhodovat do rukou toho, kdo se za tebe rozhoduje pro Boha. A právě to je onen malý dárek, jež dáváš Duchu svatému a který jsi od něho dostal, abys ho mohl dát sám sobě. Tímto darem totiž dostáváš moc osvobodit svého spasitele, aby on mohl dát spásu tobě.

4 Nelituj tedy takovéto nepatrné oběti, neboť jakmile ji odmítneš přinést, svět, jež vidíš nyní, ti zůstane. Ale pokud tento malý dárek ochotně dáš, odejde s ním i vše, co vidíš; uvědom si, že jsi nikdy nedostal tolik za tak málo. Výměna darů se uskutečňuje a zabezpečuje ve svatém okamžiku, ve kterém se svět, jež nechceš, setkává se světem, který chceš. A právě ve svatém okamžiku jej i dostaneš, a to proto, že po něm toužíš. Aby k tomu však mohlo dojít, musíš si nejprve uvědomit sílu své touhy, a nikoliv její slabost. Musíš pochopit, že to, co je dostatečně silné na to, aby zbudovalo vlastní svět, zároveň dokáže tento svět i opustit a přijmout nápravu, pokud je ovšem ochotné vidět a připustit, že se mylilo.

5 Svět, jež vidíš, je jen nevěrohodným svědkem tvé mylné domněnky, že jsi měl pravdu, a pokud se na něj spoléháš, musíš být šílený. Sám jsi ho naučil znění jeho výpovědi, a když ti své naučené svědectví přednášel, pozorně jsi mu naslouchal a přesvědčil sám sebe, že to, co viděl, je skutečné. Jakmile pochopíš, co jsi sám sobě způsobil. Pochopíš také, že tvoje „vidění“ se opírá o logiku bludného kruhu. Takovýto pohled ti nebyl dán; sobě i svému bratru jsi ho dal ty. Nebraň tedy tomu, aby jej mohl vyměnit za pravdu, a až spatříš tuto změnu v něm, bude ti dáno ji spatřit i v sobě.

6 Možná se domníváš, že tuto malou oběť nemusíš přinést. Pak se ovšem důkladněji zamysli nad tím, co díky ní doopravdy získáš, a prostě ji považuj za výměnu odloučení za spásu. Ego je pouze myšlenka, že je možné, aby se Božímu synu děly věci, které si nepřeje. V takovém případě by však nebyly v souladu s vůlí jeho Stvořitele, jež nemůže být jiná než jeho vlastní vůle. Touto domněnkou nahrazuje Boží syn svou skutečnou vůli; představuje

absurdní revoltu proti tomu, co musí vždy být. Je to jasné vyjádření, že má schopnost zbavit Boha Jeho síly, sám si ji přisvojit, a připravit se tak o to, co si pro něho Bůh přál. Takovouto myšlenku tedy ochraňuješ a uctíváš u svých oltářů a cokoliv ji ohrožuje, považuješ za útok na svou víru. Nedomnívej se, že jsi nevěřící, neboť tvoje víra a důvěra v tuto pošetilou představu je opravdu silná.

7 Duch svatý ti může dát víru ve svatost i pohled, kterým ji snadno uvidíš. Avšak na oltářích, kam jeho dary patří, jsi jim nenechal žádné místo. Umístil jsi na něj modly, skrze něž uctíváš něco jiného, a této jiné „vůli“, která ti říká, co se musí stát, dodáváš zdání skutečnosti. Obraz, jež ti pak odhaluje jiný pohled, tedy logicky musíš považovat za neskutečný. Jediné, co se po tobě žádá, je udělat místo pravdě. Nechce se po tobě, abys udělal něco, co přesahuje tvoje chápání i možnosti, ale pouze to, abys pravdu *pustil dovnitř*, a přestal tak zasahovat do událostí, které se stanou samy o sobě. Jednoduše řečeno se tedy od tebe vyžaduje jen to, aby sis znovu uvědomil přítomnost toho, čeho ses podle sebe zbavil.

8 Buď tudíž alespoň na okamžik ochoten odstranit ze svých oltářů to, co jsi na ně umístil, a pak nebudeš moci nevidět, co na nich leží doopravdy. Svatý okamžik není okamžikem stvoření, ale poznání a pochopení, jelikož poznání vychází z vidění, a nikoliv z dohadů. Jedině tehdy je možné zahledět se do nitra a spatřit, co v něm musí být, co se zřetelně otvírá tvému pohledu a je naprosto nezávislé na dedukcích či odhadech. Náprava sice není tvým úkolem, ale je zcela na tobě, zda ji uvítáš či ne. Víra a touha jsou neoddělitelně spjaté, neboť každý věří tomu, po čem touží.

9 Jak už jsme říkali, jsou zbožná přání způsobem, jímž se ego vypořádává s tím, co chce. Neexistuje snad lepší příklad, který by ukazoval sílu touhy – a tedy i víry – dodat cílům ega zdání skutečnosti a uskutečnitelnosti. Víra v neskutečné vede k tomu, že si uzpůsobuješ skutečnost tak, aby vyhovovala cíli šílenství. Cíl hřichu pak způsobuje, že kolem sebe vidíš svět hrůzy, jenž odůvodňuje jeho smysl. To, po čem toužíš, také uvidíš. Pokud je tedy realita tvého světa falešná, budeš ji obhajovat tím, že si nebudeš uvědomovat úpravy a změny, které jsi na něm provedl, abys mu dal podobu, již nyní vidíš.

10 Odmítáš-li vidět skutečnost, musí nevyhnutelně dojít k záměně příčiny a důsledku. V takovém případě je totiž nezbytné udržet příčinu důsledku v utajení a důsledek přetvořit tak, aby se jevil jako příčina. Takováto zdánlivá nezávislost důsledku pak vyvolává dojem, že je zcela samostatný, a tedy schopný posloužit jako příčina událostí a pocitů, které podle toho, kdo mu status „samostatnosti“ dodal, způsobila. Už dříve jsme hovořili o tvé touze stvořit si svého vlastního stvořitele, a být mu tedy otcem, a nikoliv synem. Jedná se o přání, pro něž beze zbytku platí výše uvedená úvaha: syn je

důsledkem, jehož pravou příčinu však odmítá, a proto se sám jeví jako příčina schopná vyvolat skutečné důsledky. Nic ovšem nemůže mít důsledky bez příčiny a zaměňovat oba pojmy pouze znamená zásadně nepochopit ani jednu z nich.

11 Je zcela nezbytné, abys pochopil, že tvůrcem světa, který vidíš, jsi ty sám, a stejně nutně si musíš i uvědomit, že sám sebe jsi naopak rozhodně nestvořil. V obou případech se jedná o *tentýž omyl*. Nic, co nebylo stvořeno tvým Stvořitelem, na tebe nemá žádný vliv. Pokud se tedy domníváš, že to, co jsi vytvořil, ti může říct, co vidíš a cítíš, a pokud této jeho schopnosti slepě důvěřuješ, pak popíráš svého Stvořitele a věříš, že svým stvořitelem jsi ty sám. Jestliže si totiž myslíš, že svět, jež jsi vytvořil, má moc tě přetvořit do podoby, v jaké tě chce mít, zaměňuješ syna a otce, a tedy důsledek a příčinu.

12 To, co stvoří syn, je stejné jako to, co stvořil jeho Otec. Při skutečném tvoření si však syn za žádných okolností nenamlouvá, že je nezávislý na své příčině, neboť v jeho jednotě s ní spočívá příčina jeho tvoření. V odloučení od ní moc tvořit nemá, a proto pak nemá to, co vytvoří, žádný smysl.

Jeho výtvořiny na skutečném stvoření vůbec nic nemění a závisejí výhradně na šílenství svého autora, přestože pro opodstatnění tohoto šílenství jsou zcela nepoužitelné. Tvůj bratr se domnívá, že tento svět vytvořil společně s tebou, čímž popírá stvoření. Společně s tebou je však rovněž přesvědčen, že svět, který vytvořil, vytvořil jeho, a tím ovšem zároveň popírá, že jeho tvůrcem je on sám.

13 Pravdou však je, že ty i tvůj bratr jste byli stvořeni milujícím Otcem, jenž vás stvořil najednou a jako jednoho. Budeš-li stále vidět to, co „dokazuje“ opak, budeš odmítat celou svou skutečnou podstatu. Jakmile ovšem připustíš, že vše, co zdánlivě stojí mezi tebou a tvým bratrem, co tě odděluje od sebe i od tvého Otce, jsi v utajení vytvořil ty sám, v tom okamžiku se osvobodíš.

Všechny důsledky původní domněnky náhle zmizí, protože odhalíš jejich příčinu. A právě domnělá nezávislost jejich příčiny je věznitelem, který tě drží pod zámkem. Jestliže totiž budeš trvat na tom, že je samostatná, budeš dělat stejnou chybu jako v případě, kdy si myslíš, že nejsi závislý na příčině, jež tě stvořila a kterou jsi nikdy neopustil.

21.4 III. Víra, důvěra a vidění

1. Cílem všech výjimečných vztahů je hřích, neboť představují dohodu se skutečností, jíž se přizpůsobuje i podoba zdánlivé jednoty. Nezapomínej však, že uzavírat dohodu znamená vymezovat hranice, a proto každého bratra, se kterým máš omezený vztah, nenávidíš. Možná se snažíš této do-

hodě ve jménu „spravedlnosti“ dostát a žádáš, abys za ni zaplatil buď ty sám, anebo – a to snad častěji – ten druhý. Takovouto „spravedlností“ se tedy pokoušíš zmírnit pocit viny, jež v tobě vyvolává přijatý cíl vztahu. Duch svatý tudíž musí změnit právě tento cíl; jednak aby mohl tvůj vztah využít pro své účely a jednak aby sis jím neublížoval.

2. Jestliže přijmeš tuto změnu, přijmeš zároveň myšlenku, že pravdě musíš udělat místo, a zbavíš se tak *příčiny* hříchu. Možná se domníváš, že stále podléháš jeho důsledkům, avšak za svůj cíl ho už nepokládáš a nechceš ho dosáhnout. Nikdo nepřipustí, aby došlo ke změně cíle, pokud po něm stále touží, neboť nic není tak uctíváno a ochraňováno jako cíl, který mysl bezvýhradně přijímá. Za tím pak jde, ať už zasmušile nebo radostně, ale vždy s vírou a vytrvalostí, již víra nevyhnutelně přináší. Sílu víry nikdy nelze poznat, pokud věříš v hřích. Jestliže však věříš v lásku, pak nemůže zůstat nepoznaná.

3. Proč ti přijde nepochopitelné, že by víra mohla hory přenášet? Pro takovou sílu je to zaručeně jen nepatrný počín. Víra totiž dokáže spoutat Božího syna těžkými řetězy, a to za předpokladu, že věří, že spoutaný je. Jakmile však přestane věřit v jejich existenci, vysvobodí se z nich; opustí víru, že ho mohou spoutat, a místo toho začne věřit ve svou svobodu. Je zcela nemožné věřit stejnou měrou ve dva opačné směry. Důvěru, kterou vkládáš do hříchu, tedy odebíráš svatosti, a to, co dáváš svatosti, naopak bereš hříchu.

4. Důvěra, víra a vidění jsou prostředky, jimiž dosáhneš cíle svatosti. Jejich pomocí tě Duch svatý dovede do skutečného světa a vyvede ze všech iluzí, do kterých jsi vložil svou důvěru. Toto je jeho směr; toto je ten jediný směr, jež vidí. Bloudíš-li, připomene ti, že jiný než tento neexistuje. Jeho důvěra, víra i vidění jsou určeny pro tebe. Až je bez výhrady přijmeš namísto svých vlastních, už je nebudeš potřebovat, neboť důvěra, vidění a víra mají smysl pouze do té doby, než dosáhneš stavu jistoty. V nebi jsou zcela neznámými pojmy, ale jinak než jejich prostřednictvím nebe nedosáhneš.

5. Není myslitelné, aby Boží syn postrádal důvěru, avšak záleží výhradně na jeho rozhodnutí, do čeho ji vloží. Nedůvěra neznamena absenci důvěry, ale znamená důvěru v nic. Důvěra vložená do iluzí v žádném případě nepostrádá sílu a moc, jelikož jejím prostřednictvím Boží syn věří, že je bezmocný. Tím nedůvěruje sám sobě, avšak pevně věří svým *iluzím* o sobě. Důvěru, vnímání a víru jsi totiž vytvořil ty, a to jako prostředky, kterými se připravuješ o jistotu a nacházíš hřích. Tento absurdní a šílený směr sis tedy zvolil zcela dobrovolně a vzhledem k tomu, že jsi důvěřoval tomu, co sis vybral, vytvořil jsi to, po čem jsi toužil.

6. Duch svatý dokáže využít všechny prostředky, jejichž pomocí ses pokoušel nalézt hřích, ve prospěch svého vlastního účelu. Způsob, jakým je uplatňuje, tě však od hříchu odvádí, protože jeho cíl leží v opačném směru.

Vidí sice prostředky, jež využíváš, ovšem nikoliv už účel, pro který jsi je vytvořil. Nevezme ti je, jelikož chápe, že je lze použít jako nástroje pro to, co si pro tebe přeje on. Vnímání jsi vytvořil proto, aby sis mohl vybírat mezi svými bratry a společně s nimi usilovat o hřích. Duch svatý však považuje vnímání za prostředek, jímž tě naučí, že obraz svatého vztahu je to jediné, co *chceš* vidět. Poté začneš důvěřovat svatosti, po které budeš toužit a v níž budeš díky své touze i věřit.

7. Důvěra a víra jsou neoddělitelně spjaty s viděním, neboť všechny prostředky, které kdysi sloužily hříchu, nyní směřují ke svatosti. To, co považuješ za hřích, je totiž ve skutečnosti omezení, a ty, jejichž podstatu se pokoušíš omezit na tělo, nenávidíš, protože se jich bojíš. Svým odmítnutím jim odpustit je odsuzuješ k tělu, a jelikož si ceníš nástrojů k dosažení hříchu, svou víru a důvěru vkládáš právě do těla. Cílem svatosti je však tvého bratra osvobodit a vymýtit nenávist pomocí odstranění strachu, a to nikoliv jako jejího příznaku, ale jako její příčiny.

8. Ti, kdo chtějí vysvobodit své bratry z těla, se nemají čeho bát. Tím, že se rozhodl umožnit, aby byla odstraněna všechna omezení, se totiž zřekl prostředků k dosažení hříchu. Jelikož touží pohlížet na své bratry ve svatosti, vidí díky síle své víry a důvěry daleko za hranice těla, a nestaví tak pravému vidění do cesty žádné překážky. Tomu však předcházelo poznání, nakolik jim jejich víra omezovala pochopení světa, a samozřejmě i touha přenést její sílu jinam, pokud jim bude nabídnut jiný úhel pohledu. Zázraky, jež pak následují toto rozhodnutí, se rovněž rodí na základě důvěry, neboť všichni, kdo se rozhodnou odvrátit svůj zrak od hříchu, dostanou dar vidění a jsou vedeni ke svatosti.

9. Ti, kdo věří v hřích, jsou přesvědčeni, že Duch svatý od nich vyžaduje oběť, neboť cesta oběti podle nich představuje způsob, jakým dosáhnou svého cíle. Bratře, Duch svatý ví, že oběť nepřináší nic; Duch svatý neuzavírá žádné obchody a nevyjednává. A pokud se ho budeš snažit omezit, budeš ho nenávidět, protože se ho budeš bát. Dar, který ti dal, je víc, než ti může dát tato strana nebe. Okamžik k jeho poznání a přijetí je blízko, a proto spoj své pochopení s tím, co už bylo spojeno, a to tak, že svou víru a důvěru obrátíš ke svému bratru. Neboť ten, jenž miluje svět, jej za tebe vidí; bez jediné skvrny hříchu a v nevinnosti, díky které je pohled na něj stejně krásný jako pohled na nebe.

10. Svou vírou v oběť jsi oběti dodal velkou moc, ale neuvědomuješ si, že právě kvůli ní nevidíš. Oběť lze totiž vyžadovat pouze od těla a vyžadovat ji může jen další tělo. Mysl ji nemůže sama od sebe ani vyžadovat, ani přijmout; a totéž platí i pro tebe. Požadavek oběti vychází z mysli, jež se snaží využít tělo jako prostředek k hříchu, ve který věří. Ti, kdo si cení hříchu, tedy

nevyhnutelně spojují mysl s tělem a oběť se pak stává nástrojem k dosažení omezení, a tedy k nenávisti.

11. Domníváš se, že Duch svatý by snad usiloval o něco takového? To, co ti dává, ti přece nedává proto, aby tě od toho odvedl. Myslíš si, že tě chce pro tvoje dobro o něco připravit, ale dobro a strádání jsou opaky, jež nelze žádným smysluplným způsobem sloučit. Je to stejné, jako bys tvrdil, že měsíc a slunce jsou totéž, protože doprovázejí noc a den, a proto musejí být spojeny. Vidíš-li však jedno, znamená to, že druhé se ti z dohledu ztratilo. Je zhola nemožné, aby to, co dává světlo, bylo stejné jako to, co můžeme spatřit pouze tehdy, pokud je tma. Ani jedno nevyžaduje, aby se druhé pro něho obětovalo, avšak každé z nich je závislé na absenci svého protějšku.

12. Tělo bylo vytvořeno proto, aby se stalo obětí hříchu, a v temnotě je za takovouto oběť stále považováno. Ve světle vidění je na ně však pohlíženo z úplně jiného úhlu pohledu. Tělu můžeš důvěřovat jako nástroji, který poslouží splnění cíle Ducha svatého a vrátí nevidomým zrak. Až opět uvidí, budou se ale stejně jako ty dívat mimo jeho hranice. Důvěra a víra, jež jsi dal tělu, patří jinam. Vnímání, víru a důvěru jsi přesunul z mysli na tělo, a proto je nyní nutné, aby byly navráceny do svého zdroje, který je i přesto dokáže využít k tomu, aby se zachránil před tím, co sám vytvořil.

21.5 IV. Strach z pohledu do nitra

1. Duch svatý tě nikdy nebude učit, že jsi hříšný. Bude sice napravovat chyby, ale to není důvod, aby se ho kdokoli bál. Nelze pochybovat o tom, že máš strach pohlédnout do svého nitra a spatřit hřích, jež bys tam podle sebe našel, a tuto skutečnost se nebojíš přiznat. Ego totiž považuje strach ve spojení s hříchem za celkem náležitou reakci a s úsměvem ji schvaluje. Nebojí se tě nechat cítit se zahanbeně; nezpochybňuje tvou důvěru a víru v hřích. Základy jeho chrámů se kvůli tomuto přesvědčení neotřásají. Tvoje víra, že v sobě najdeš hřích, pouze svědčí o tvé touze, abys ho v sobě našel. Tvoje nitro se ovšem jako zdroj strachu pouze jeví.

2. Pamatuj si, že ego není na světě samo. Jeho vláda je oslabená, protože se bojí svého neznámého „nepřítele“, kterého dokonce ani nevidí. Důrazně tě žádá, aby ses nedíval do nitra, protože jinak by ti zrak padl na hřích a Bůh by ti přivodil slepotu. Tomu věříš, a proto se v souladu s jeho pokyny nedíváš. Avšak přestože tě ego nahlas a až příliš často na toto nebezpečí upozorňuje, není si tím ve skutečnosti tak jistý, neboť za jeho neutichajícím a vzrušeným křikem se skrývá jiný strach, jenž je tak silný, že se při myšlence na něj ego celé chvěje.

3. Co kdybys totiž přece jen pohlédl do svého nitra a spatřil, že v něm žádný hřích není? Tuto „děsivou“ otázku si ego nikdy neklade; kladeš si ji ovšem ty, a tím ohrožuješ celý obranný systém ega tak vážně, že se už ani

nesnaží předstírat, že je tvým přítelem. Ti, kdo se spojil se svými bratry, se odklonil od přesvědčení, že jejich pravá totožnost leží v egu. Ve svatém vztahu se spojuješ s tím, co je v pravdě tvou součástí. Tvoje víra v hřích už není tak pevná a pomalu začínáš připouštět myšlenku, že bys mohl pohlédnout do svého nitra a hřích v něm vůbec nenajít.

4. Osвобоzen jsi stále jen částečně; tvoje svoboda je stále omezená a neúplná, ale už se zrodila ve tvém nitru. Jelikož už nejsi zcela šílený, ochotně jsi pohlédl na velkou řadu svých nesmyslných domněnek a uznal jejich absurdní charakter. Tvoje víra se přesouvá dovnitř, mjí šílenství a postupuje ke zdravému rozumu, avšak slova, která ti rozum nyní říká, ego neslyší. Část tvé mysli, o níž ego neví a o které jsi donedávna nevěděl ani ty, už přijala cíl Ducha svatého. A právě tato část, s níž se nyní ztotožňuješ, se nebojí pohlédnout sama na sebe, protože nezná žádný hřích. Jak jinak by také mohla být ochotna považovat cíl Ducha svatého za svůj vlastní?

5. Tato část už od počátku času vidí pravou podstatu tvého bratra a bez výhrad ji uznává a přijímá. Nikdy si nepřála nic jiného než se s ním spojit a být opět svobodná, jako bývala dříve. Čekala na zrod svobody; čekala, až přijmeš vysvobození. Nyní si tedy uvědomuješ, že to nebylo ego, kdo přistoupil na cíl Ducha svatého, a že to tudíž muselo být něco jiného. Možná se domníváš, že to je šílená představa, ale mylíš se, neboť tato myšlenka, ke které tě vede tvůj zdravý rozum, je v dokonalém souladu s tím, co ses doposud naučil.

6. V učení Ducha svatého nenajdeš žádnou nelogičnost, neboť se řídí uvažováním a argumentací *rozumu*. Už jsi pochopil, že ego je šílené, a jelikož ses rozhodl jeho šílenství nesdílet, nenechal ses jím vystrašit. Čas od času tě sice stále dokáže oklamat, avšak v okamžicích, kdy v tobě opět převládne zdravý rozum, ti jeho tiráda nenahání strach. Uvědomuješ si totiž, že žádný z darů, o něž by tě v rozrušení nad tvým „troufalým“ přáním pohlédnout do svého nitra připravilo, vůbec nechceš. Ačkoliv tvou pozornost občas ještě upoutává zář několika zbývajících laciných tretek, už bys „neprodal“ nebe za to, abys je získal.

7. A teď se ego skutečně bojí. To, čemu však naslouchá s hrůzou, slyší druhá část tvé mysli jako tu nejsladší hudbu; jako píseň, kterou toužila zaslechnout už od té doby, co ti ego poprvé vstoupilo do mysli. Její síla spočívá ve slabosti ega a píseň o svobodě, jež velebí jiný svět, jí přináší naději na pokoj a mír. Na nebe si totiž dobře vzpomíná a s radostí vítá, že konečně přišlo na Zem po dlouhé nadvládě ega, která mu tak tvrdošíjně bránila ve vstupu. Nebe přišlo, protože ve tvém svatém vztahu našlo na Zemi svůj domov. Země pak už nemůže nadále ovládat to, co bylo dáno nebi jako jeho vlastní.

8. Pohlédni vlídně na svého bratra a měj na paměti, že pohledy tě obou odhalují slabost ega. To, co chtělo udržet v odloučení, se setkalo a spojilo a pohled na ego v něm nevzbuzuje sebemenší strach. Boží dítě, čistá a bezhříšná, vydej se s radostí po cestě k jistotě a bezpečí. Nenechej se zdržovat strachem, jenž si absurdně stojí za tím, že jistota leží v pochybnostech. Vždyť tato myšlenka je nesmyslná. Nezáleží přece na tom, s jakým důrazem je pronášena, neboť to, co nemá smysl, ho nemůže získat ani opakováním či hlučným vyžadováním. Otevřela se ti tichá cesta; s radostí se na ni vydej a nezpochybňuj to, co musí být.

21.6 V. Role rozumu

1. Jelikož vnímání je vždy výběrové, utváří svět, který vidíš. Chápe ho přesně a doslova tak, jak mu diktuje mysl. Zákony o velikosti, tvaru a jasnosti by snad ještě mohly platit, pokud by ovšem ostatní věci byly stejné. Ty však stejné nejsou, neboť to, co hledáš, objevíš s mnohem větší pravděpodobností než to, co bys raději chtěl přehlížet. Pokud tedy chceš slyšet klidný a tichý hlas, jenž hovoří ve jménu Boha, nemusíš se bát, že by ho přehlušily vřeštivé výkřiky a nesmyslné blábolení ega. Vnímání představuje volbu, a nikoliv fakt, avšak od této volby se odvíjí mnohem víc, než si možná zatím uvědomuješ. Na hlasu, kterému se rozhodneš naslouchat, a na obrazech, jež se rozhodneš vidět, totiž zcela závisí celé tvoje přesvědčení o tom, jaký jsi. Vnímání je důkaz, který potvrzuje tuto tvou domněnku, a nikoliv skutečnost. I přesto ti však může ukázat okolnosti, za nichž je možné si skutečnost uvědomit nebo za kterých by sis ji naopak nikdy uvědomit nemohl.

2. Realita nepotřebuje tvou pomoc k tomu, aby byla tím, čím je; pomoc je ale zapotřebí k tomu, aby sis realitu uvědomil, neboť takovéto uvědomění je předmětem volby. Pokud budeš naslouchat tomu, co ti říká ego, a pokud uvidíš to, co tě nutí vidět, je jisté, že se budeš považovat za nepatrné a zranitelné a nevyhneš se strachu. Ovládne tě smutek a podlehneš pocitu bezcennosti, pomíjivosti a neskutečnosti. Uvěříš, že jsi bezmocnou kořistí sil, jež nelze ovládat a které jsou mnohem mocnější než ty, a budeš se domnívat, že svět, jež jsi vytvořil, řídí tvůj osud. Takové bude tvoje přesvědčení, avšak nikdy nevěř, že tato tvoje víra má moc utvářet realitu.

3. Tvá svoboda leží v jiném pohledu a v jiném hlase, které čekají pouze na to, až se pro ně rozhodneš. Jakmile svou víru obrátíš k nim, ukáží se ti jiné Já, jež přebývá ve tvém nitru. Toto jiné Já považuje zázraky za přirozené; jsou pro ně stejně prosté a přirozené jako dýchání pro tebe. Jsou samozřejmou a tou jedinou odpovědí na volání o pomoc. Pro ego představují zázraky nepřirozený jev, protože nechápe, jak by se mohly oddělené mysli vzájemně ovlivňovat. Ty by se sice ovlivňovat skutečně nemohly, ale nezapomínej, že oddělené být nemůžou, což si ono jiné Já dokonale uvědomuje. Proto také

chápe, že zázraky nemohou působit na mysl druhého, ale pouze na vlastní mysl. Vždy mají vliv pouze na tvou mysl, protože žádná jiná neexistuje.

4. Nemáš ani tušení o tom, do jaké míry narušila představa odloučení zdravý rozum. Rozum totiž leží v onom druhém Já, které sis vytlačil z vědomí, a nic, co jsi v něm ponechal, není rozumného uvažování schopno. Jak by mohla část mysli, již jsi zbavil rozumu, pochopit, co rozum je, nebo porozumět sdělením, která by ti měl předat? Může se v ní vynořit celá řada různých otázek, ale pokud ta základní pramení v rozumném uvažování, nikdy si ji nepoloží. Jako všechno, co pochází z rozumného uvažování, je i tato základní otázka zcela zřejmá a prostá, avšak stále zůstává nevznesená. Tato skutečnost tě ovšem nesmí přivést k domněnce, že rozum by ji nedokázal zodpovědět.

5. Boží plán na tvou spásu nemohl být stanoven bez tvé vůle a souhlasu. Boží syn jej musel schválit, neboť to, co si pro něho Bůh přeje, musí dostat. Boží vůle totiž není jiná než jeho vlastní vůle a její splnění nezávisí na čase. To, co sjednotilo Boží vůli, musíš mít tedy v sobě právě teď, neboť je to věčné. V mysli sis musel vyhradit místo, v němž může přebývat a také přebývat Duch svatý. Na tomto místě musí být už od chvíle, kdy jsi ho začal potřebovat; a v tomtéž okamžiku byla tvoje potřeba i uspokojena. To by ses dozvěděl od rozumu, kdybys mu ovšem naslouchal. Uvažování ega je však očividně jiné. Fakt, že podstata tvého rozumu je odlišná od ega, představuje důkaz, že v něm svou odpověď nenajdeš. Pokud se však najít musí, musí i existovat. A jestliže existuje pro tebe a jejím cílem je tvoje svoboda, pak ti musí být umožněno, abys ji našel. Boží plán je prostý; nikdy není zdoluhavý ani předem odsouzený k nezdaru. Bůh se nezabývá jinými myšlenkami než takovými, jak rozšiřovat Sám Sebe, a z těch nemůže být vyloučena tvoje vůle. V mysli ti tudíž musí existovat část, která Jeho vůli zná i sdílí. Nemá význam se ptát, zda to, co musí být, také je. To, co však význam má, je ptát se, proč si neuvědomuješ, že to tak je. Tato otázka musí být zodpovězena, pokud má být Boží plán na tvou spásu dokončen. A dokončen být musí, neboť jeho zdroj nezná nic, co by dokončeno být nemohlo.

6. Kde jinde by se mohla tato odpověď nacházet než v samém zdroji, a tedy v samé příčině plánu? A kde jinde jsi ty než v místě, kde leží tato odpověď? Společně s ní tam tedy musíš najít i svou pravou totožnost, jež je skutečným a identickým důsledkem téže příčiny, jako je jím i hledaná odpověď. Ano, znáš ji a znáš toho mnohem víc. Avšak libovolná část vědění ohrožuje existenci rozdělení do stejné míry, do jaké ji ohrožuje vědění celé, přičemž celé vědění přichází ruku v ruce s jakoukoliv svou částí.

Přijmi tedy jednu jeho část, která se ti nabízí. To, co naznačuje rozum, vidíš, protože důkazy, jež hovoří v jeho zájmu, jsou zcela jasné. Pouze naprostý šílenci by je mohl ignorovat, ale tuto fázi už máš za sebou. Rozum je

prostředek, který vlastním přičiněním slouží cíli Ducha svatého. Na rozdíl od jiných nástrojů jej totiž Duch svatý nepřehodnocuje a neodvrací od cíle hříchu, neboť rozum nepatří do škály prostředků ega.

7. Důvěra, vnímání a víra mohou být na nesprávném místě a posloužit potřebám velkého podvodníka stejně dobře, jako mohou posloužit pravdě. Zdravý rozum však nemá v šílenství žádné místo a ani ho nelze přizpůsobit jeho cíli. Důvěra a víra jsou pro šílenství silnými nástroji, jež vedou vnímání směrem k tomu, čeho si váží mysl. Rozum se však tohoto dění vůbec neúčastní, neboť jakmile by se začal uplatňovat, vnímání by se okamžitě vytratilo. V šílenství zdravý rozum neexistuje, jelikož je založeno na jeho naprosté absenci. Ego ho tedy nikdy nevyužívá, protože si vůbec neuvědomuje jeho existenci. Ti však, kdo jsou šílení jen částečně, k němu mají přístup a pouze ti ho potřebují, neboť vědění je na šílenství zcela nezávislé, přičemž šílenství mu do sebe nedovolí proniknout.

8. Část mysli, kde sídlí rozum, byla tvou vůlí ve shodě s vůlí tvoje Otce zasvěcena nápravě šílenství. Přijala a zároveň s přijetím i uskutečnila cíl Ducha svatého. Rozum je pro šílenství zcela neznámým pojmem, a proto ti, kdo ho používají, získávají prostředek, který nemůže být uplatněn v zájmu hříchu. Vědění sice nelze dosáhnout, protože ti musí být dáno, ale rozum může posloužit jako klíč k otevření dveří, jež sis před věděním zavřel.

9. Tento klíč máš na dosah ruky. Důvěra a víra se přemístily a ty jsi položil otázku, na kterou se ego nikdy nezeptá. Neříká ti nyní zdravý rozum, že tato otázka musí pocházet z něčeho, co neznáš, ale co je i přesto tvou neoddělitelnou součástí? Důvěra a víra, podporovány rozumem, nemohou zklamat a dovedou tě ke změně ve způsobu vnímání, jež udělá prostor pravému vidění. Vidění sahá daleko za své vlastní hranice, stejně jako účel, kterému slouží, i všechny prostředky k jeho dosažení.

21.7 VI. Zdravý rozum versus šílenství

1. Rozum sice nevidí hřích, avšak vidí omyly a vede k jejich nápravě. Nehodnotí je, ale jejich nápravu. Rozum ti také řekne, že pokud se domníváš, že hřešíš, ve skutečnosti voláš o pomoc. Jestliže ovšem pomoc, o níž žádáš, nepřijmeš, nikdy neuvěříš, že tuto pomoc můžeš i sám poskytnout. V tom případě ji samozřejmě neposkytneš, a tím si stále budeš stát za svou původní domněnkou. Omyl, který není uveden na pravou míru, v tobě totiž vyvolává klamnou představu, že v sobě nemáš sílu, jež chyby napравuje. Pokud totiž napravovat dokáže, avšak ty jí v tom bráníš, odpíráš jí jak sobě, tak i svému bratru. Jestliže pak tvůj bratr sdílí tvoje přesvědčení, oba si myslíš, že jsi zatracen. Toho bys však jeho i sebe mohl ušetřit, neboť rozum umožňuje nápravu nejen tvých omylů, ale i omylů tvého bratra.

2. Ačkoliv nápravu nemůžeš přijmout či odmítnout sám bez svého bratra, hřích si trvá na opaku. Rozum ti naopak říká, že nemůžeš sebe nebo svého bratra považovat za hříšného, a přitom na druhého z vás pohlížet jako na nevinného. Může snad ten, kdo se pokládá za vinného, vidět svět kolem sebe jako bezhříšný? A může ten, kdo svět vnímá jako hříšný, nahlížet sám na sebe jinak? Hřích zastává názor, že ty a tvůj bratr jste odděleni, zatímco rozum ti napovídá, že toto přesvědčení musí být mylné. Pokud jste ty a tvůj bratr neoddělitelně spojeni, jak bys mohl mít soukromé a utajené myšlenky? A jak by mohly myšlenky, které proniknou do prostoru, jenž je jen *zdánlivě* výhradně tvůj, nemít žádný vliv na to, co tvoje skutečně *je*? Jsou-li však myslí spojeny, nepřipadá něco takového vůbec v úvahu.

3. Nikdo nemůže myslet jen sám za sebe, protože Bůh nesmýšlí jinak než Jeho syn. To by bylo možné jen v případě, kdyby podstata obou spočívala pouze v těle; jedna mysl by dokázala smýšlet sama za sebe pouze tehdy, pokud by tělo bylo myslí, neboť jen těla mohou být oddělená, a proto neskutěčná. Prostor, který poskytuje domov šílenství, se nemůže stát domovem zdravého rozumu, ale lze ho snadno opustit, pokud v něm uvidíš rozum. Šílenství se totiž nezaváže tím, že před ním utečeš někam jinam, ale jednoduše tím, že do téhož místa, kde je, přijmeš rozum. Šílenství i rozum sice vidí stejné věci, ale nelze pochybovat o tom, že na ně nahlízejí z diametrálně odlišného úhlu pohledu.

4. Šílenství je útokem na zdravý rozum; vypuzuje ho z mysli a zaujímá jeho místo. Rozum naopak neútočí, ale pokojně a v poklidu ho nahrazuje, pokud se ten, kdo je šílený, rozhodne mu naslouchat. Šílenci však neznají svou vůli, neboť věří, že vidí tělo, a umožňují, aby jim jejich šílenství namlouvalo, že tělo je skutečné. Zdravý rozum by něčeho takového nebyl schopen. Pokud ovšem před ním budeš chtít své tělo hájit, nikdy neporozumíš správně ani tělu, ani sobě.

5. Tělo tě od tvého bratra neodděluje, a jestliže jsi přesvědčen o opaku, jsi šílený. Šílenství však má svůj cíl a věří, že má i prostředky k tomu, aby jej uskutečnilo. Považovat tělo za bariéru mezi tím, co ti rozum říká, že je spojené, musí být šílené. Pokud bys skutečně naslouchal rozumu, takovouto zeď bys neviděl. Může snad stát něco mezi tím, co je souvislé? A nestojí-li tedy mezi tím vůbec nic, jak by mohlo být něco, co pronikne do jedné části, udržováno v odloučení od ostatních částí? To ti říká rozum; avšak zamysli se nad tím, co si musíš uvědomit, aby tomu tak skutečně bylo.

6. Jestliže se místo uzdravení rozhodneš pro hřích, odsoudíš Božího syna k tomu, co nikdy nemůže být napraveno. Svým rozhodnutím mu říkáš, že je zatracený, navěky oddělený od tebe i od svého Otce a bez naděje na bezpečný návrat. Tuto představu ho učíš a od něho se na oplátku naučíš přesně totéž, co jsi ho sám naučil. Učíš ho totiž, že je takový, jakého ho chceš mít,

avšak volbou, jíž rozhodneš o tom, jaký je on, zároveň rozhodneš o tom, jaký jsi ty. To ti ale nemusí nahánět strach, protože tvoje spojení je fakt, a nikoliv domněnka či interpretace, a fakt může vzbuzovat hrůzu pouze tehdy, pokud je v rozporu s tím, čeho si ceníš víc než pravdy. Rozum ti však řekne, že v tomto faktu leží tvoje vysvobození.

7. Ani ty, ani tvůj bratr nemůžete být vystaveni útoku odděleně. Avšak žádný z vás si rovněž nemůže zvolit místo útoku zázrak, aniž by jím zároveň nebyl požehnán ten druhý, a tím uzdraven z bolesti. Rozum tě – stejně jako láska – uklidňuje a neusiluje o to, aby tě vystrašil. Sílu uzdravit Božího syna máš proto, že je s tebou spojen; ty jsi zodpovědný za to, jak sám sebe vidí. Rozum ti říká, že dokážeš změnit celé jeho smýšlení, které je neoddělitelně spjata s tvým, v jednom kratičkém okamžiku, přičemž k tomu, abys uvedl všechny jeho omyly na pravou míru a vrátil mu jeho celistvost, je vhodný jakýkoliv okamžik. V tomtéž okamžiku, v němž se rozhodneš, že se necháš uzdravit ty, je společně s tvou spásou považována za dovršenou i celá jeho spása. Rozum je ti dán proto, abys pochopil, že zrovna tak to je, neboť rozum, který je stejně laskavý jako účel, k jehož dosažení slouží, vede neochvějně od šílenství k cíli pravdy. V tomto okamžiku ze sebe shodíš břemeno popírání pravdy a uvědomíš si, že děsivé je právě toto břemeno, a nikoliv pravda.

8. Ve skutečnosti, že ty a tvůj bratr jste spojeni, leží tvoje spása; je to dar nebe, a nikoliv dar strachu. Připadá ti nebe jako břemeno? V šílenství ano, avšak to, co vidí šílenství, musí rozum rozptýlit. Rozum tě ujišťuje, že tím, co chceš, je nebe; že nebe je tím *jediným*, po čem toužíš. Naslouchej tomu, kdo hovoří s rozumem a uvádí tvůj rozum do souladu se svým. Ochtně svol k tomu, aby se rozum stal prostředkem, jehož pomocí ti Duch svatý ukáže cestu, jak se zbavíš šílenství. Neskrývej se za šílenstvím, abys unikl rozumu. To, co by totiž šílenství ukrylo, Duch svatý i přesto každému otevřeně ukazuje, aby na to mohl s radostí pohlédnout.

9. Spasitelem svého bratra jsi ty a tvým spasitelem je *on*; právě tuto skutečnost ti sděluje rozum. Takovýto laskavý plán na tvou spásu dostala láska od lásky a to, co naplánuje láska, je stejné jako ona sama: jelikož jste neoddělitelně spojeni, chce, abys poznal, jaký musíš být i ty a že ti musí být dáno dávat totéž, co dala a stále dává i ona sama. Jen na jeden jediný okamžik s radostí přijmi to, co je ti dáno dát svému bratru, a společně s ním poznej, co bylo dáno oběma. Dávat nepřináší větší požehnání než dostávat, ale zároveň ani menší.

10. Božím synům se vždy dostane požehnání společně. Jakmile pocítíš, že je tobě, kdo jsi mu poželal, tvůj bratr vděčný, rozum ti řekne, že není možné, aby se ti požehnání vyhnulo. Vděčnost, již ti projevuje, ti připomíná vděk tvého Otce za to, že jsi Mu konečně umožnil, aby byl úplný. Jedině

tehdy se od svého rozumu dozvíš, že můžeš pochopit, jaký doopravdy jsi. Tvůj Otec je ti stejně blízký jako tvůj bratr; mohlo by ti však být něco bližší než tvoje Já?

11. Moc, kterou máš nad Božím synem, nepředstavuje ohrožení jeho podstaty, ale naopak slouží pouze k jejímu potvrzení. Kde jinde než v něm samotném by mohla ležet jeho svoboda, pokud už svobodný je? A kdo jiný než on sám by mohl být svým vlastním vězňem, pokud se své svobody zříká? Božího syna nelze uvěznit, pokud po tom sám nebude toužit; a na jeho touze zároveň záleží i jeho svoboda. V tom spočívá jeho síla, a nikoliv jeho slabost. Je vydán na milost jen sám sobě, a jestliže se tedy rozhodne být milosrdný, osvobodí se. Pokud se ovšem místo toho rozhodne sám sebe odsoudit, uvrhne se do vězení a v řetězech bude čekat na svou milost, jež by mu přinesla svobodu.

21.8 VII. Poslední nezodpovězená otázka

1. Copak nechápeš, že všechno tvoje utrpení a strádání vychází z podivného přesvědčení, že jsi bezmocný? Bezmoc je cena, kterou platíš za hříchy; je to jeho podmínka a ten jediný požadavek, jež na tebe má ohledně toho, čemu musíš věřit. Věřit v něj by totiž mohl pouze bezmocný. Hrůznost a obrovitost v sobě skrývají přitažlivost jen pro to, co je malé, a přitahuje výhradně ty, kdo věří, že sami jsou malí. Zrada Božího syna je obranným prostředkem těch, kteří se s ním neztotožňují. Můžeš tedy být buď pro něj, nebo proti němu; buď ho milovat, nebo ho napadat; buď ochraňovat jeho jednotu, nebo ho sledovat, jak se hroutí a umírá pod náporem tvého útoku.

2. Nikdo nevěří, že Boží syn je bezmocný. Ti pak, kdo se za bezmocné považují, musejí být přesvědčeni, že Božími syny nejsou. Mohl by tedy být něčím jiným než jeho nepřítel, již mu jeho moc závidí a kvůli své závisti se jí bojí? Takoví lidé jsou zlověstní, ustrašení, osamělí a nekomunikativní, mají strach, že je síla Božího syna zahubí, a proto proti němu rozněcují a štvou svou bezmoc. Připojují se k armádě dalších bezmocných, aby proti němu společně vedl odvetnou válku plnou hořkosti a záště, a usilují o to, aby se s nimi spojil. Jelikož však nevědí, že spojení s ním *jsou*, neuvědomují si, koho skutečně nenávidí. Jejich armáda je bezpochyby politováníhodná, protože ačkoliv si vzpomínají, že je spojil společný cíl, může každý její člen napadnout jak svého bratra, tak i sám sebe.

3. Tito zlověstní lidé vyvolávají dojem, že jsou zběsilí, důrazní a silní. Avšak jediné, co vědí o svém „nepříteli“, je, že ho nenávidí. Návist je svedla dohromady, ale nespojila je, neboť pokud by se skutečně spojil, neměla by návist šanci přežít. V přítomnosti síly se armáda bezmocných musí rozpadnout. Ti, kdo jsou silní, totiž nikdy nezradí, protože o síle nepotřebují snít a nemusejí o uskutečnění svého snu usilovat. Ale jak by mohla

armáda fungovat ve snech? Přece nijak. Mohlo by se ti sice zdát, že útočí čímkoliv na cokoliv, ale ve snech nenajdeš ani špetku soudnosti a zdravého rozumu. Květina se v nich mění na kopí s otráveným hrotem, z dítěte se v nich stává obr a myš řve jako lev. A stejně snadno se v nich láska přeměňuje na nenávisť. To však není armáda, ale zmatek a blázinec, a to, co se jeví jako naplánovaný útok, je jen vřava a chaos.

4. Není třeba pochybovat o tom, že armáda bezmocných je slabá. Nemá žádné zbraně ani žádného nepřítele. Je sice pravda, že může zaplavit celý svět a nepřítele si *hledat*, ale nikdy nemůže najít to, co neexistuje. Může se jí *zdát*, že nepřítele našla, avšak ten se bude s každým útokem měnit, protože bude neustále hledat dalšího, a tudíž nikdy nedosáhne odpočinku, který přináší vítězství. Při svém zběsilém běhu se obrací sama proti sobě, neboť se domnívá, že zahlédla velkého nepřítele, jenž vždy uniká jejímu vražednému útoku tím, že se změní v něco jiného. Jak zrádný se pak jeví nepřítel, pokud se neustále mění tak, že ho není možné ani poznat.

5. Nenávisť však musí mít nějaký cíl, neboť bez nepřítele nemá víra v hřích sebemenší šanci. Kdo z těch, kteří věří v hřích, by se odvážil domnívat, že nemá žádného nepřítele? Mohl by snad připustit, že ho o jeho sílu nikdo nepřipravil? Rozum by ho bezpochyby vybědl, aby už dál nehledal něco, co nelze najít. Nejprve však musí být ochoten vnímat kolem sebe svět, kde to, co hledá, neexistuje. Není nutné, aby pochopil, *jak* ho může vidět; dokonce by se o to neměl ani pokoušet, neboť jestliže se zaměří na to, co pochopit nedokáže, pouze zdůrazní svou bezmoc a umožní, aby mu hřích nalhal, že svým nepřítelem musí být on sám. To jediné, co by měl udělat, je položit si následující otázky a rozhodnout se, kterou možnost si přeje, aby pro něj mohla být splněna:

***Toužím místo světa, jenž ovládá mě, získat svět, kterému vládnu já?
Toužím místo světa, kde jsem bezmocný, získat takový, kde mám moc?
Toužím po světě, v němž nemám žádné nepřátele a nemohu hřešit?
A chci vidět to, čeho jsem se zřekl, a to jedině proto, že je to pravda?***

6. Na první tři otázky sis už pravděpodobně odpověděl, ale čtvrtá zůstává nezodpovězená, protože v tobě stále vyvolává obavy a dojem, že je jiná než ostatní. Rozum by tě však ubezpečil, že všechny jsou stejné. Už jsme řekli, že tento rok vyzdvihne stejnost věcí, které jsou stejné. Čtvrtá otázka, jež je tou poslední, na kterou musíš najít odpověď, však v sobě pro tebe skrývá hrozbu, již předchozí otázky už ztratily. A právě tento domnělý rozdíl tě jen utvrzuje v přesvědčení, že nepřítelem, kterého stále ještě můžeš najít, je zrovna pravda. Čtvrtá otázka tedy zdánlivě obsahuje poslední zbytek naděje, že najdeš hřích, a tedy nepřijmeš sílu.

7. Nezapomínej, že volbou mezi hříchem a pravdou, mezi bezmocí a mocí se rozhoduješ, zda budeš útočit či uzdravovat, neboť uzdravení pramení v moci, zatímco útok v bezmoci. Toho, na koho útočíš, *nemůžeš* chtít uzdravit, kdežto toho, koho jsi uzdravil, ses musel rozhodnout před útokem ochránit. Takovéto rozhodnutí není ničím jiným než volbou, zda ho chceš vidět očima těla, nebo na něho pohlížet pravým zrakem. Jakým způsobem vede tvoje rozhodnutí k účinkům, jež nevyhnutelně vyvolává, není otázkou, kterou by ses měl zabývat, jelikož toto je kurz o příčině, a nikoliv o důsledcích. To jediné, co musíš mít na paměti, je skutečnost, že záleží jen na tobě, co chceš vidět.

8. Důkladně zvaž svou odpověď na poslední otázku, již jsi doposud nechal nezodpovězenou, a dovol svému rozumu, aby ti řekl, že odpovědi na ni se nelze vyhnout, jelikož byla zodpovězena už ve třech předchozích otázkách. Pak ti bude jasné, že jakmile se zadíváš na důsledky hříchu v jakémoliv podobě, kterou na sebe vezmou, musíš si položit pouze jedinou otázku: *Je to, co vidím, tím, co mám vidět a chci vidět?*

9. Toto je poslední rozhodnutí, k němuž musíš dospět; je to podmínka toho, co se odehraje dál. Nesouvisí s tím, *jak* se to odehraje, ale *proč*, a toto hledisko máš zcela ve své moci. Pokud se tedy rozhodneš vidět svět bez nepřítele, ve kterém nejsi bezmocný, pak ti prostředky k tomu, abys ho skutečně viděl, budou dány.

10. Proč je závěrečná otázka tak důležitá? To ti řekne rozum. Je stejná jako tři předchozí, ale nikoliv v čase. Ty totiž představují rozhodnutí, jež lze stále dokola měnit, ale pravda je konstantní a navozuje stav, kde není žádné kolísání možné. Můžeš toužit po světě, kterému vládneš ty, a nikoliv on tobě, ale své rozhodnutí můžeš posléze změnit. Můžeš chtít svou bezmoc vyměnit za moc, avšak téhož přání se vzdát, jakmile tvou pozornost upoutá drobný záblesk hříchu. Můžeš si přát vidět bezhříšný svět, a přitom dovolit svému „nepříteli“, aby tě svedl k tomu, že se znovu začneš dívat očima těla, a svou původní touhu opustíš.

11. Po stránce obsahu jsou všechny otázky stejné, jelikož každá z nich se tě ptá, zda jsi ochoten vyměnit svět hříchu za to, co vidí Duch svatý, neboť právě to svět hříchu zavrhuje. A proto ti, kdo se dívají na hřích, vidí popření skutečného světa. Poslední otázka však přání, jež vyjadřuješ v odpovědích na první tři dotazy, obohacuje o touhu po stálosti, o touhu vidět skutečný svět nepřetržitě, která z tvého přání dělá to jediné, jež máš. Jakmile na závěrečnou otázku odpovíš *ano*, potvrdíš všechna ostatní rozhodnutí, která už jsi učinil, neboť pouze takováto odpověď znamená, že se vzdáváš možnosti znovu si vše rozmyslet. Až se pevně rozhodneš, že se už jinak rozmyslet nechceš, budou předchozí otázky plně a definitivně zodpovězeny.

12. Proč se domníváš, že si nejsi jist, zda byly ostatní otázky zodpovězeny? Bylo by snad nezbytné, aby byly pokládány tak často, pokud by zodpovězeny skutečně byly? Dokud neučiníš poslední rozhodnutí, bude možné na ně odpovědět jak *ano*, tak i *ne*, neboť *ano* jsi odpověděl, aniž by sis uvědomil, že musí znamenat *nikoliv ne*. Nikdo se nerozhodne tak, aby byla jeho volba v rozporu s jeho štěstím, s výjimkou situace, kdy si toho není vědom. Jestliže však vidí, že se jeho štěstí neustále mění, že je jím jednou to a podruhé ono a jindy zase jen nepolapitelný stín, jenž není s ničím pevně spojený, rozhodne se v jeho neprospěch.

13. Nepolapitelné štěstí nebo štěstí v proměnlivé podobě, která se mění s časem i místem, je jen iluzí bez sebemenšího významu. Štěstí musí být stálé, neboť ho lze dosáhnout tím, že se vzdáš touhy po tom, co je *nestálé*. Radost můžeš vnímat pouze prostřednictvím stálého a neměnného vidění, přičemž takovéto vidění může být dáno výhradně těm, kdo touží po stálosti. Moc přání a touhy Božího syna je důkazem, že ten, kdo sám sebe považuje za bezmocného, se mylí. To, po čem budeš toužit, uvidíš a budeš považovat za skutečné. Neexistuje myšlenka, jež by neměla moc osvobodit či naopak zabít, a žádná nemůže opustit mysl toho, kdo je jejím autorem, ani na něho nemít žádný vliv.

21.9 VIII. Vnitřní změna

1. Jsou tedy myšlenky nebezpečné? Jsou, ale pouze pro tebe. Myšlenky, které zdánlivě zabíjejí, jsou takové, jež učí svého autora, že zabit může být i on sám, a proto „umírá“ kvůli tomu, co se naučil. Postupuje od života ke smrti, což je konečným důkazem skutečnosti, že si nestálosti vážil víc než stálosti. Nemůže být pochyb o tom, že se domníval, že si přeje být šťastný, ale po štěstí doopravdy netoužil, a to právě proto, že štěstí je pravda, a proto musí být stálé.

2. Stálost radosti je stav, který je tvému chápání poměrně vzdálený. Kdyby sis však dokázal jen představit, jaký musí být, toužil bys po něm, aniž bys ho chápal. Ve stálosti štěstí nenajdeš žádné výjimky ani změny jakéhokoliv druhu. Je neochvějná a skálopevná jako láska, již chová Bůh ke Svým stvořením. Štěstí svým neměnným pohledem a s vědomím, že jeho Stvořitel je ve všem, co Sám zná, rozpoznává, že všechno je stejné. Nevnímá nic jako pomíjivé, neboť si přeje, aby všechno bylo stejné jako ono, a tak to také vidí. Nic nemá moc přemoci jeho stálost, protože nepochybuje o své touze. S jistotou přichází k těm, kdo si uvědomují, že v zájmu ostatních otázek je nezbytné, aby zodpověděl tu poslední, stejně jako mír musí přijít k těm, kdo se rozhodnou uzdravovat, a nikoliv soudit.

3. Rozum ti řekne, že o štěstí nemůžeš žádat kolísavě, neboť pokud to, po čem toužíš, dostaneš a pokud je štěstí stálé, pak o ně stačí požádat jednou

a budeš ho mít navždy. Jestliže ho však neprožíváš navždy, vzhledem k jeho podstatě to znamená, že jsi o ně nepožádal. Nikdo přece nemůže bez úspěchu vyžadovat splnění svého přání od něčeho, co má podle jeho mínění schopnost mu ho splnit. Může sice vyžadovat něco nevhodného nebo si nemusí zvolit patřičné místo či toho, na koho se se svou žádostí obrátí, ale i přesto požádá, jelikož touha je prosba; je to přání, které vyslovuje ten, koho Bůh nikdy neodmítne vyslyšet. Bůh už mu dal vše, co skutečně chce, avšak to, čím si není jistý, mu dát nemůže. Pokud si tím totiž není jistý, znamená to, že po tom netouží z celého srdce, ale proto, aby byl Boží dar úplný a dokonalý, musí být i přijatý.

4. Ty, kdo dovršuješ Boží vůli a jsi Jeho štěstí; ty, jejichž vůle je stejně mocná jako Jeho vůle a představuje sílu, již nezničí tvoje iluze, zamysli se důkladně nad tím, proč ses doposud nerozhodl, jak odpovíš na poslední otázku. Odpověď na předchozí otázky ti pomohla se zbavit svého naprostého šílenství a dosáhnout částečného duševního zdraví, ale právě ta poslední se tě ptá, zda jsi doopravdy ochoten být *zcela* přičetný.

5. Co jiného je svatý okamžik než žádost Boha, abys poznal, co ti dal? Je to naléhavá výzva, abys přijal rozum; aby sis uvědomil, co je navždy otevřeno tvému pohledu, a spatřil štěstí, které by mohlo být navždy tvoje. Svatý okamžik je stálý klid a mír, jež bys mohl prožívat navěky. V něm je ti odhaleno to, čeho ses popíráním zřekl. Ve svatém okamžiku je poslední otázka už zodpovězena a to, o co žádáš, už je ti dáno. V něm je budoucnost už *nyní*, neboť čas je kvůli tvé touze získat to, co se nikdy nezmění, zcela bezmocný. Ve svatém okamžiku jsi totiž poprosil, aby nic nestálo mezi svatostí tvého vztahu a tvým *vědomím* o jeho svatosti.

Kurz zázraků.

A Course In Miracles.

DÍL TŘETÍ ⇒ kapitoly 22 až 31

Poznámka vydavatele.

Helen Schucman, která sepsala *Kurz zázraků* (nechtěla být uváděná jako autorka, nýbrž jen jako „pisatelka“), tvrdila, že jí „hlas“ diktoval slova Božské moudrosti. *Kurz* má sloužit jako praktická metoda navrácení našeho vědomí zpět k Bohu.

Klasické duchovní dílo *Kurz zázraků* vyšlo prostřednictvím vydavatelství Eugenika v češtině poprvé, a to ve čtyřech částech. Originální český překlad najdeš na: <http://www.2012rok.sk/wp/knihy-2/38412-stiahnitesi-zdarma- ezotericku-klasiku-kurz-zazrakov> Poznámka šířitele kurzu V této verzi překladu je anglické slovo atonement přeloženo jako *jednoznání* a výraz revelation jako *prozření*.

Jednoznání vyjadřuje princip změny mysli a vnímání směrem ke stavu „být jedné mysli“. Při jednoznání dojde k nápravě/odstranění iluzí.

Celý text je převeden do druhé osoby jednotného čísla. Za případné chyby se omlouvám.

Poznámka vydavatele Poznámka šířitele kurzu.

Obsah.

22 22. Spása a svatý vztah 22.1 Úvod 22.2 I. Poselství svatého vztahu 22.3 II. Bezhříšnost tvého bratra 22.4 III. Rozum a různé formy chyby 22.5 IV. Na rozcestí 22.6 V. Slabost a obrana 22.7 VI. Světlo svatého vztahu.

23 23. Válka proti sobě 23.1 Úvod 23.2 I. Neslučitelná přesvědčení 23.3 II. Zákony chaosu 23.4 III. Spása bez kompromisu 23.5 IV. Nad bitevním polem.

24 24. Cíl výjimečnosti 24.1 Úvod 24.2 I. Výjimečnost jako náhrada za lásku 24.3 II. Proradnost výjimečnosti 24.4 III. Odpuštění výjimečnosti 24.5 IV. Výjimečnost versus bezhříšnost 24.6 V. Kristus v tobě 24.7 VI. Záchrana před strachem 24.8 VII. Místo setkání.

25 25. Boží spravedlnost 25.1 Úvod 25.2 I. Spojení s pravdou 25.3 II. Zachránce před temnotou 25.4 III. Vnímání a volba 25.5 IV. Světlo, které přinášíš 25.6 V. Stav bezhříšnosti 25.7 VI. Zvláštní úkol 25.8 VII. Skála spásy 25.9 VIII. Spravedlnost navracená lásce 25.10 IX. Spravedlnost nebe.

26 26. Přechod 26.1 „Obětování“ jednosti 26.2 II. Mnoho forem, jedna náprava 26.3 III. Hranice 26.4 IV. Místo, které opustil hřích 26.5 V. Nepatrná překážka 26.6 VI. Určený přítel 26.7 VII. Zákony uzdravení 26.8 VIII. Okamžitá spása 26.9 IX. Neboť přišli 26.10 X. Konec nespravedlnosti.

27 27. Uzdravení snu 27.1 I. Obraz ukřižování 27.2 II. Strach z uzdravení 27.3 III. Nade všemi symboly 27.4 IV. Tichá odpověď 27.5 V. Příklad uzdravení 27.6 VI. Svědci hříchu 27.7 VII. Ten, kdo sní sen 27.8 VIII. „Hrdina“ snu.

28 28. Odčinění strachu 28.1 Vzpomínka na přítomnost 28.2 II. Záměna příčiny a následku 28.3 III. Souhlas se spojením 28.4 IV. Vyšší spojení 28.5 V. Náhradník za sny o strachu 28.6 VII. Archa bezpečí.

29 29. Probuzení 29.1 I. Překlenutí propasti 29.2 II. Příchod hosta 29.3 III. Boží svědci 29.4 IV. Role ve snu 29.5 V. Neměnný příbytek 29.6 VI. Odpuštění a konec času 29.7 VII. Nehledej mimo sebe 29.8 VIII. Antikrist 29.9 IX. Odpouštějící sen.

30 30. Nový začátek 30.1 Úvod 30.2 I. Pravidla rozhodování 30.3 II. Svoboda vůle 30.4 III. Nade všemi modlami 30.5 IV. Pravda za iluzemi 30.6 V. Jediný účel 30.7 VI. Oprávněnost odpuštění 30.8 VII. Nový výklad 30.9 VIII. Neměnná skutečnost.

31 31. Konečný pohled 31.1 I. Jednoduchost spásy 31.2 II. Chodit s Kristem 31.3 III. Sebeobviňování 31.4 IV. Skutečná možnost 31.5 V. Sebepojetí a skutečné Já 31.6 VI. Uznání ducha 31.7 VII. Spasitelův pohled 31.8 VIII. Rozhodni se ještě jednou

22. KAPITOLA: Spása a svatý vztah

22.1 Úvod

1. Slituj se nad sebou, neboť jsi už příliš dlouho zotročen. Raduj se, že ti, koho Bůh spojil, se opět sblížil a nemusejí už v odloučení pohlížet na hřích. Žádní dva lidé nemohou vidět hřích společně, jelikož by ho nikdy nemohl spatřit ve stejný okamžik na tomtéž místě. Hřích je silně individuální vjem, který sice vidí v druhém, ale přesto věří, že se nachází v nich samotných. Každý dělá zdánlivě stejnou chybu, avšak jeden druhému nemohou rozumět. Bratře, je to tatáž chyba, jíž se dopouští tatáž bytost a která je odpuštěna tímtež způsobem. Svatost tvého vztahu odpouští ti i tvému bratru zároveň a ruší důsledky toho, v co jste oba věřil a co jste viděli. A společně s těmito důsledky pak mizí i potřeba hříchu.

2. Kdo potřebuje hřích? Pouze ti, kdo jsou osamělí a opuštěni a domnívají se, že jejich bratři jsou jiní než oni sami. Právě tento rozdíl – viděný, ale neskutečný – způsobuje, že potřeba hříchu – neskutečného, ale viděného – se jim zdá odůvodněná. To vše by bylo skutečné, kdyby byl ovšem skutečný hřích. Nesvatý vztah je totiž založen na rozdílech; každý si v něm myslí, že druhý má něco, co on sám nemá. Sbližují se tedy proto, aby získal to, co jim chybí, a to tím, že o to druhého oloupí. Vztah udržují do té doby, než usoudí, že už nemají co ukrást, a pak se obracejí k novému vztahu. Tímto způsobem se potulují světem neznámých a jim nepodobných lidí a s jejich těly žijí pod jednou střechou, jež jim však neposkytuje útočiště a nechrání ani jednoho z nich; žijí v jedné místnosti, a přesto v odděleném světě.

3. Svatý vztah vychází z jiného předpokladu, a to že oba zúčastnění pohlédli do svého nitra a nespatriil v něm žádný nedostatek. Přijal svou úplnost, kterou rozšiřují prostřednictvím spojení s druhým, jenž je stejně celistvý jako on sám. Mezi oběma jejich Já nevidí žádný rozdíl, neboť rozdíly se nalézají pouze v tělech. Nevidí tak nic, co by si mohl vzít, a nepopírají svou vlastní skutečnou podstatu, protože vědí, že je pravdivá. Nacházejí se sice před branami nebe, ale stojí tak blízko, že se už nemohou vrátit na Zem. V jejich vztahu se totiž skrývá svatost nebe; jak daleko od domova pak může být vztah, který je tak podobný nebi?

4. Zamysli se nad tím, co tě může svatý vztah naučit, neboť v něm mizí víra v rozdílnost, jež je přeměněna na víru ve stejnost, a pohled, kterým lze vidět odlišnosti, se mění na pravé vidění. Rozum může tě i tvého bratra dovést k logickému závěru o podstatě tvé jednoty. Musí se rozšiřovat, stejně jako ses rozšířil i ty, když ses spojil. Musí překonat své vlastní hranice, stejně jako jsi i ty překonal hranice vlastního těla, aby ses mohl spojit se svým bratrem.

Stejnost, již jsi spatřil, se nyní rozšiřuje, až nakonec úplně odstraní smysl všech rozdílů a bude jasně patrná. Ve svatém vztahu poznáš Božího syna, neboť to, co se v něm zrodí, nemůže nikdy zaniknout.

22.2 I. Poselství svatého vztahu

1. Umožni rozumu zajít ještě o krok dále. Pokud útočíš na toho, koho chce Bůh uzdravit, a nenávidíš toho, koho Bůh miluje, znamená to, že jsou tvoje vůle a vůle tvého Stvořitele odlišné. Jestliže jsi však Jeho vůlí ty, pak musíš být zákonitě přesvědčen o tom, že nejsi tím, čím jsi. Tomu samozřejmě věřit můžeš a také věříš, a proto rovněž nacházíš řadu důkazů, které tvou domněnku potvrzují. Lámeš si hlavu, kde se ti v nitru bere podivný neklid, pocit odloučení a neodbytný strach z nedostatku smyslu. Je to, jako by ses bezúčelně zatoulal do nitra jen s tím cílem, že ho musíš opustit, neboť pouze to ti připadá jisté.

Na podobný popis jsme narazili už dříve, ale nevztahoval se k tobě. I přesto však tuto podivnou představu, již přesně vystihuje, *považuješ* za své pravé Já. Rozum by ti řekl, že svět, který vidíš očima, jež nejsou tvoje, ti nemůže dávat žádný smysl. Komu by takovýto pohled mohl vracet svá poselství? Určitě ne tobě, jehož zrak je zcela nezávislý na očích, které se dívají na svět. Pokud se tedy nejedná o tvůj pohled, co ti může ukázat? Mozek nedokáže vysvětlit, co vidí tvoje oči a čemu bys rozuměl. Mozek totiž vysvětluje tělu, jehož je součástí. Přestože to, co říká, nemůžeš pochopit, stále mu nasloucháš a usilovně se snažíš jeho sdělením porozumět.

2. Zatím si neuvědomuješ, že není možné, abys pochopil něco, co nikdy nemůže dospět až k tobě. Doposud jsi neobdržel žádná sdělení, jimž bys mohl rozumět, neboť nasloucháš tomu, co nedokáže komunikovat. Zamysli se tedy nad tím, co to všechno způsobuje. Jelikož popíráš svou pravou podstatu a pevně věříš, že jsi něčím jiným, stává se toto „něco jiného“, které jsi povýšil na své skutečné Já, tvým pohledem. To, co se tedy dívá, nejsi ty, ale právě toto „něco jiného“, a proto ti musí své vjemy vysvětlovat. Pokud bys používal svůj vlastní zrak, nebylo by to vůbec zapotřebí. Nezapomínej ale, že své oči jsi zavřel a obrátil ses na tento zrak, aby tě vedl a vysvětloval ti svět, jež vidí. Proto nemáš sebemenší důvod mu nenaslouchat nebo ho podezřívat, že nemluví pravdu. Rozum by ti ovšem sdělil, že pravdu ti říkat nemůže, a to právě proto, že tomu, co ti říká, nerozumíš. Bůh nemá žádná tajemství; nevede tě světem utrpení a nečeká, aby ti na konci tvé pouti oznámil, proč sis jím musel projít.

Mohou snad existovat nějaká tajemství, která by mohla být udržena v tajnosti před Boží vůlí? I přesto věříš, že tajemství máš; mohla by pak být něčím jiným než další „vůlí“, jež je odlišná od vůle Boha? Rozum by ti řekl, že takováto vůle rozhodně není žádné tajemství, které bys musel skrývat jako

hřích, ale že se ve skutečnosti jedná o omyl. Nedovol, aby ti strach z hřichu bránil jeho napravení, neboť přitažlivost viny je pouze strach. Je to ta jediná emoce, již jsi vytvořil, a to bez ohledu na podobu, ve které se zdánlivě projevuje. Je to emoce utajování, soukromých myšlenek a těla. Je to jediná emoce, jež odporuje lásce a vždy vede k obrazu odlišností a ztrátě stejnosti. Je to jediná emoce, která ti způsobuje slepotu a je zcela odkázaná na Já, jež jsi podle sebe vytvořil, aby tě provedlo světem, který pro tebe zbudovalo.

3. Váš zrak ti byl dán, a to společně se vším, co dokážeš pochopit. Až budeš naslouchat tomu, co ti tento zrak říká, nikdy nebudeš mít potíže mu porozumět, neboť každý vidí pouze to, za co považuje sám sebe. Co ti tvůj zrak ukáže, pochopíš proto, že ti ukáže pravdu. Pouze tvůj zrak ti může sdělit, co vidíš. Je s tebou v přímém spojení, a proto není zapotřebí, aby ti byly jeho vjemy vysvětlovány. To, co potřebuje vysvětlení, pro tebe musí být cizí a tlumočnick, jemuž nelze porozumět, ti to nikdy nemůže srozumitelně vysvětlit.

4. Ze všech sdělení, která jsi dostal a nedokázal pochopit, je pouze tento kurz srozumitelný a přístupný tvému pochopení, protože je psán ve tvém jazyce. Doposud jsi ho nepochopil jen proto, že tvoje komunikace se podobá komunikaci nemluvněte. Na zvuky, jež vytváří, i na to, co slyší, se nemůže spolehnout, protože pro ně mají v různých okamžicích různý význam. Ustálené nejsou ani zvuky, které slyší, ani obrazy, jež vidí. Avšak to, čemu prozatím nerozumí, je jeho mateřská řeč, kterou se jednou bude domlouvat s blízkými ve svém okolí a jíž na ně budou mluvit i oni. A ty neznámé, pohyblivé a proměnlivé postavy, které kolem sebe vidí, se stanou jeho utěšiteli a pozná domov, jež budou všichni společně obývat.

5. Každý svatý vztah přináší místo odděleného znovuzrození možnost komunikace. Je jako čerstvě narozené dítě: právě se zrodil ze vztahu nesvatého, a přesto je mnohem starší než dávná iluze, kterou nahradil. V tomto nemluvněti se ti však vrátí tvůj zrak a bude mluvit jazykem, jemuž rozumíš. Nepečuje o ně ono „něco jiného“, co jsi považoval za své pravé Já; nebylo mu dáno, ani jím nebylo přijato; dostalo a přijalo jen to, co je tvým skutečným Já. Dva bratři se totiž mohou spojit výhradně skrze Krista, jehož pohled je vidí jako jednoho.

6. Můj svatý bratře, zamysli se nad tím, co ti bylo skutečně dáno. Toto dítě tě naučí to, čemu nerozumíš, a jeho vysvětlení snadno pochopíš. Nebude totiž hovořit cizím jazykem; nebude potřebovat tlumočnicka, který by ti přeložil, co říká, neboť jsi to byl ty, kdo je naučil vše, co zná, a to proto, že jsi to znal i ty. Kristus nemohl přijít k nikomu jinému než k tobě; nemohl přijít k onomu „něčemu jinému“. Tam, kam vstoupil, není nikdo sám, jelikož svůj domov by nikdy nenašel v těch, kdo jsou odloučení. Do svého prastarého domova, jenž je zdánlivě nový, a přesto stejně starý jako on sám, se však

Kristus musí znovu narodit; přijít jako nový přírůstek, jehož život je závislý na svatosti tvého vztahu.

7. Buď si jist, že Bůh nesevěřil Svého syna do nehodných rukou. Vše, co je Jeho součástí, si zasluhuje být sjednoceno a zároveň není možné, aby cokoli, co Jeho součástí není, *dokázalo* spojit. V těch, kdo spojují, musela být obnovena komunikace, neboť prostřednictvím těla by sjednocovat nedokázal. Co je tedy spojilo? Rozum ti řekne, že jeden druhého musel vidět pohledem, který nepatří tělu, a komunikovat jazykem, jímž nehovoří tělo. Jejich spojení nemohlo vzejít z děsivého obrazu nebo zvuku, ale z toho, že jeden ve druhém spatřil dokonalé útočiště, ve kterém by se mohlo v naprostém klidu a bezpečí zrodit jejich Já. To jim řekl rozum; tomu uvěřil, a to právě proto, že je to pravda.

8. Tak vypadá úplně první obraz, jež můžeš vnímat přímo – prostřednictvím vědomí, které je starší než vnímání, a přesto znovuzrozené v pouhém okamžiku. Vždyť co znamená čas pro to, co vždy bylo takové, jaké je? Zamysli se nad tím, co ti tento okamžik přinesl: uvědomil sis, že ono „něco jiného“, co jsi považoval za svou pravou identitu, je iluze a ruku v ruce s tímto poznáním přišla pravda, aby ti ukázala, kde musí být tvoje skutečné Já. Popřením iluzí k sobě zveš pravdu, protože zavrhnout iluze znamená uznat, že strach postrádá jakýkoliv smysl. Do svatého domova, kde je strach bezmocný, vstupuje láska s radostí a vděkem, že je jedno s tebou, kdo ses spojil, aby mohla vstoupit.

9. Kristus přichází k tomu, co je jako on – co je stejné, a nikoliv rozdílné, neboť je vždy přitahován sám k sobě. A může se mu něco podobat více než svatý vztah? To, co tě sblížuje s tvým bratrem, ho k tobě přitahuje a ochraňuje jeho líbeznost a vlídnou nevinnost před útokem. Ve svatém vztahu se může směle vrátit, neboť důvěřovat druhému vždy znamená důvěřovat i Kristu. Je bezpochyby správné, pokud ve svém bratru spatřuješ útočiště, jež si Kristus zvolil za svůj domov, neboť v něm je tvoje vůle shodná jak s jeho vůlí, tak i s vůlí jeho Otce. Ten pak, kdo je přitahován ke Kristu, je přitahován i k Bohu, kteří jsou na oplátku přitahováni ke každému svatému vztahu, a tedy k domovu, jenž je pro ně připraven pro okamžik, až se Země změní v nebe.

22.3 II. Bezhříšnost tvého bratra

1. Opakem iluze není deziluze, ale pravda. Egu, pro které pravda postrádá jakýkoliv význam, se však iluze a deziluze jeví jako ty jediné možnosti, jež se od sebe zásadně liší, ale ve skutečnosti jsou totožné. Obě přinášejí tutéž míru utrpení, přestože ti každá z nich může připadat jako způsob, jakým se lze zbavit bolesti, kterou způsobuje druhá alternativa. V temných záhybech těžkého oděvu, v nichž ukřývají svou prázdnotu, přenášejí všechny iluze

bolest a trápení a halí do nich ty, kdo je vyhledávají, čímž před nimi skrývají radost z pravdy.

2. Opakem iluzí je pravda, protože dává radost. Vždyť co jiného než radost by mohlo být opakem utrpení a bolesti? Opustit jedno utrpení a uchýlit se k druhému lze jen stěží považovat za vysvobození; vyměnit jednu iluzi za jinou znamená nezměnit vůbec nic. Hledat radost v utrpení je nesmyslné, neboť v utrpení radost najít nelze. To jediné, co je v temném světě bolesti možné, je vyčlenit určité jeho aspekty, pokládat je za odlišné a tento rozdíl si vysvětlovat jako radost. Avšak vidět rozdíl tam, kde žádný neexistuje, může být sotva užitečné.

3. Iluze přinášejí svým zastáncům jen vinu, utrpení, nemoc a smrt, přičemž na podobě, ve které jsou přijaty, vůbec nezáleží, jelikož žádnou podobu utrpení nelze z pohledu rozumu zaměňovat za radost. Radost je věčná, a proto si můžeš být jist, že jakékoliv zdánlivé štěstí, jež nepřetrvá navěky, je ve skutečnosti strach. Radost se nemění v zármutek, neboť to, co je věčné, se nemůže změnit. Avšak zármutek a žal se v radost změnit mohou, jelikož čas ustupuje před věčností. V čase je neměnné pouze to, co je věčné, zatímco všechno ostatní se v jeho průběhu měnit může. Má-li však být takováto změna skutečná, a nejen smyšlená, pak musejí být iluze nahrazeny pravdou, a nikoliv dalšími sny, které jsou stejně nereálné.

4. Rozum ti řekne, že jediným možným způsobem, jak se zbavit utrpení, je ho rozpoznat a *vydat se opačným směrem*. Jako utrpení je i pravda stále stejná, ale obě možnosti jsou odlišné v každém aspektu a v každém případě bez výjimky. Domnívat se, že může existovat byt' jen jediná výjimka, znamená zaměňovat to, co je stejné, s tím, co je rozdílné. Budeš-li ctít a ochraňovat před pravdou jednu iluzi, budeš o smysl připravovat *celou* pravdu a *všem* iluzím dodávat zdání skutečnosti. Taková je síla přesvědčení; nedokáže dělat kompromisy. Víra v nevinost tudíž představuje víru v hřích, pokud z ní vyloučíš jedinou živoucí věc, jíž budeš odpírat své odpuštění.

5. Toto ti řeknou jak rozum, tak i ego, ale způsob, jak s touto skutečností naloží, je pro oba diametrálně odlišný. Ego tě bude ubezpečovat, že nevidět v nikom žádný hřích není možné; jelikož však právě takovýto pohled je tím jediným prostředkem, jakým se lze z hříchu vysvobodit, musí být víra v hřích věčná. Rozum ovšem uplatňuje jiný přístup, neboť ví, že zdroj myšlenky určuje, zda bude výsledně pravdivá či nesprávná. Jinak to ani být nemůže, pokud je myšlenka stejná jako její zdroj. A tudíž, říká rozum, jestliže bylo vysvobození z viny dáno Duchu svatému jako jeho cíl, a to Bohem, pro kterého není nic, co si přeje, neuskutečnitelné, jsou prostředky k jeho dosažení více než možné. Musejí existovat a ty je musíš mít.

6. Právě procházíš naprosto zásadní fází kurzu, při níž je nezbytné, aby došlo k úplnému oddělení tvého Já od ega. Máš-li totiž k dispozici prostřed-

ky, jejichž pomocí umožníš Duchu svatému, aby dosáhl svého cíle, můžeš je využít. A jakmile je začneš využívat, začneš jim i důvěřovat. Ego to však považuje za nemožné, protože nikdo se nepouští do úkolu, v jehož splnění vůbec nedoufá. Ty sice víš, že to, co si přeje tvůj Stvořitel, je možné, avšak to, co jsi sám vytvořil. Tomu nevěří. Nyní se tedy musíš rozhodnout mezi svým pravým Já a jeho iluzí; nemůžeš si zvolit obojí, ale pouze jedno z nich. Nemá smysl se snažit tomuto rozhodnutí vyhnout; zkrátka je musíš učinit. Důvěra a přesvědčení se mohou přiklonit k jakékoliv straně, avšak rozum ti říká, že na jedné z nich leží pouze utrpení, zatímco na druhé pouze radost.

7. Neopouštěj teď svého bratra, neboť ty, kdo jsi jako on, se nerozhoduješ jen sám pro sebe, ani jinak než on. Buď dáte jeden druhému život, nebo smrt; buď budeš jeden pro druhého zachráncem, nebo soudcem; buď si vzájemně nabídneš svaté útočiště, nebo odsouzení. Tomuto kurzu musíš věřit buď úplně, anebo vůbec, jelikož je buď zcela pravdivý, nebo úplně nepravdivý, a nelze mu věřit jen částečně. A stejně tak se z utrpení osvobodíš buď úplně, nebo vůbec. Rozum ti řekne, že neexistuje žádný kompromis, že neexistuje bod, ve kterém by ses mohl zastavit a váhavě otálet s rozhodnutím, zda se připojíš k radosti nebe, nebo k utrpení pekla. Dokud si totiž nezvolíš nebe, *budeš* v pekle a *budeš* trpět.

8. Neexistuje žádná část nebe, již bys mohl připojit k iluzím, a neexistuje ani jediná iluze, se kterou bys mohl vstoupit do nebe. Zachránce nemůže být soudcem a milost nemůže být odsouzením, jelikož právě vidění nemůže zatracovat, ale pouze žehnat. Ten, jehož úkolem je zachraňovat, zachraňovat bude. *Jak* to udělá, přesahuje rámec tvého chápání, ale *kdy* to udělá, záleží na tvém rozhodnutí, neboť čas je tvým výtvořem, a proto ho můžeš ovládat. Pamatuj si, že nejsi ani otrokem času, ani světa, jež jsi vytvořil.

9. Podívejme se nyní blíže na celou iluzi, že to, co jsi vytvořil, má moc zotročit svého autora. Jedná se o totéž přesvědčení, které dalo vzniknout odloučení. Je to nesmyslná představa, že myšlenky mohou opustit mysl svého tvůrce, být jiné než ona, a dokonce s ní být i v rozporu. Kdyby to byla pravda, myšlenky by nebyly *rozšířením* mysli, ale jejími *nepřáteli*, což je jen další podoba stále stejné a zásadní iluze, s níž jsme se setkali už mnohokrát. Pouze pokud by bylo možné, aby Boží syn opustil mysl svého Otce, změnil svou podstatu a stál proti Jeho vůli, by bylo možné, aby Já, které vytvořil, i vše, co vytvořilo toto Já, bylo jeho pánem.

10. Otevřeně pohlédni na tuto projekci obrovských rozměrů, avšak nedívej se na ni se strachem, ale s přesvědčením, že musí být uzdravena. Nic, co jsi vytvořil, nad tebou nemá žádnou moc, pokud si nebudeš přát být oddělen od svého Stvořitele a mít vlastní vůli, jež bude odporovat Jeho. Pouze pokud bys věřil, že Boží syn může být nepřitelem Boha, by bylo možné, aby ti to, co jsi vytvořil, patřilo. Jeho radost bys tím odsoudil k utrpení a změnil bys

Ho; všechno utrpení, které jsi vytvořil, by pak skutečně bylo tvoje. Nepřináší ti poznání, že takováto představa je naprosto mylná, velkou radost? Nevítáš snad s potěšením zprávu, že ani jedna z iluzí, jejichž autorem jsi, nenahradila pravdu?

11. Pouze tvoje myšlenky jsou neuskutečnitelné; spása neuskutečnitelná být nemůže. Na svého zachránce nelze pohlížet jako na nepřítele, a přitom poznat jeho pravou podstatu. Ovšem pokud si Bůh přeje, aby poznatelná byla, pak poznatelná být musí. To, čím Bůh obdařil tvůj svatý vztah, v něm bezpochyby je, neboť co dal Duchu svatému, aby předal tobě, ti skutečně dal. Nechtěl bys tedy spatřit zachránce, jehož jsi dostal? A nechtěl bys s vděčností vyměnit roli kata, kterou jsi mu přidělil, za roli, již má ve skutečnosti? Přijmi tudíž od něho to, co mu Bůh pro tebe dal, a nikoliv to, co ses mu ty sám snažil dát.

12. Za hranicemi těla, které jsi umístil mezi sebe a svého bratra, a v jasném svitu zlatavého světla, jež vyzařuje z nekonečného a věčně se rozšiřujícího kruhu, leží tvůj svatý vztah, který miluje Sám Bůh.

V jak neuvěřitelném pokoji a poklidu žije, v čase, a přesto za jeho hranicemi; nesmrtelný, a přesto na Zemi. Jak nesmírná je síla, jež v něm leží. Čas se podřizuje jeho vůli a Země bude taková, jakou si ji přeje mít. Nenajdeš v něm žádnou rozdílnou vůli ani touhu, aby cokoliv bylo odlišné a oddělené. Jeho vůle nemá žádné výjimky a to, co Sobě přeje, je pravda. Každou iluzi, kterou postavíš před jeho odpuštění, laskavě přehlídí, až úplně zmizí, neboť v jeho středu se znovu zrodil Kristus, aby ozářil svůj domov pohledem, jenž přehlídí tvůj svět. Nechtěl bys, aby tento svatý domov byl i tvým domovem? Vždyť v něm není utrpení, ale pouze radost.

13. To jediné, co musíš udělat, abys v něm mohl společně s Kristem v poklidu přebývat, je sdílet jeho pohled. Jeho způsob vidění je bez otálení a s radostí dán všem, kdo jsou ochotni vidět svého bratra bez hříchu. A ochoten musí být každý, pokud mu ochota přinese úplné vysvobození ze všech důsledků hříchu. Chtěl bys snad, aby ti bylo odpuštěno jen zčásti? Mohl bys dosáhnout nebe, pokud tě bude být jen jediný hřích stále svádět k tomu, aby sis ponechal život plný bolesti? Nebe je domovem naprosté čistoty, který stvořil Bůh pro tebe. Pohlédni tedy na svého svatého bratra, jenž je stejně bezhříšný jako ty, a nechej se jím dovést domů.

22.4 III. Rozum a různé formy chyby

1. Zavedení rozumu do myšlenkového systému ega představuje začátek jeho konce, neboť rozum a ego si vzájemně odporují a je zcela nemyslitelné, aby se ve tvém vědomí našlo místo pro obojí. Cílem rozumu je totiž vše zbavit nejasností a rozporů. Rozum *vidíš*; nejedná se o žádnou slovní hříčku, neboť ses dostal do bodu, kdy se začínáš dívat pohledem, který dává

smysl. Vidění je smysl, a to doslova, a pokud se tedy nejedná o zrak těla, *musí* být pro tebe jeho vjemy pochopitelné, protože jsou prosté a zřetelné; a jelikož to, co je očividné, není nejasné, můžeš jim snadno porozumět. V tomto bodě se rozum a ego rozcházejí a každý se vydává svou vlastní cestou.

2. Trvání ega závisí výhradně na jeho přesvědčení, že se tento kurz nedokáže naučit. Jakmile budeš jeho víru sdílet i ty, rozum nebude schopen vidět tvoje chyby a zajistit jejich nápravu. Rozum se totiž snaží chyby odhalovat a sdělit ti, že to, co jsi považoval za skutečné, skutečné není. Rozdíl mezi hříchem a omylem chápe i vidí, protože usiluje o nápravu. Proto se od něho dozvíš, že to, co jsi pokládal za nenapravitelné, napraveno být může, a že se tudíž nejedná o hřích, ale o chybu. Odpor, jež však vůči nápravě chová ego, způsobuje, že pevně věří v hřích a omyly ignoruje, a proto nevidí nic, co by bylo možné napravit. Ego tedy zatracuje, zatímco rozum zachraňuje.

3. Rozum sám o sobě není spásou, ale vytváří podmínky k dosažení míru a přivádí tě do stavu mysli, ve kterém ti spása může být dána. Hřích je překážka, jež je jako těžká, zamčená brána bez klíče umístěna napříč cesty k míru a pokoji. Nikdo, kdo se na ni dívá bez pomoci rozumu, by se jí nepokusil projít, neboť oči těla ji vidí jako masivní blok žuly, který je tak neprostupný, že usilovat o jeho zdolání by bylo čiré šílenství. Rozum se jím však nenechá oklamat, neboť ví, že se jedná o pouhý omyl, a podoba, již na sebe bere, nedokáže před zrakem rozumu skrýt jeho prázdnotu.

4. Ego přitahuje pouze *forma* chyby, neboť nerozpoznává smysl, a tudíž neví, zda vůbec nějaký má či ne. Vše, co vidí oči těla, je omyl; je to chyba ve vnímání, zkraslený zlomek celku bez významu, který by mu celek jinak dodal. I přesto ale mohou být chyby, a to bez ohledu na svou podobu, napraveny. Ani hřích není ničím jiným než omylem, jenž se projevuje ve zvláštní podobě, které si ego nesmírně váží. Usiluje o to, aby zachovalo všechny chyby a přeměnilo je v hřích, neboť v nich leží jeho vlastní stabilita, jeho těžká kotva v proměnlivém světě, jež vytvořilo; skála, na které je postaven jeho kostel a kde jsou jeho vyznavači úzce spojeni s tělem, jelikož věří, že jejich skutečná svoboda spočívá ve svobodě těla.

5. Rozum ti řekne, že chybu chybou nedělá její podoba. Je-li to, co forma ukrývá, chybou, pak rozhodně nemůže bránit její nápravě. Oči těla vidí pouze formu, protože nemají vidět nic víc než to, k čemu byly vytvořeny. A vytvořeny byly proto, aby viděly chybu, ale aby v žádném případě nedohlédly za její hranice. Jejich vnímání je skutečně zvláštní, neboť vidí pouze iluze, nejsou schopny pohlédnout za žulový blok hříchu a zastaví se u vnější formy ničeho. Pro takovýto zkraslený způsob vidění je vnější strana všeho, a tedy zdi, jež stojí mezi tebou a pravdou, naprosto reálná. Jak by však mohl zrak, který zastaví nicota, jako by se jednalo o pevnou stěnu, skutečně vidět? Ve

vidění mu brání forma, jež byla vytvořena proto, aby zabezpečila, že nic jiného než formu vidět nebude.

6. Tyto oči, které vznikly proto, aby neviděly, nikdy neuvidí, jelikož myšlenka, již zastupují, nikdy neopustila svého tvůrce a právě její tvůrce se jimi dívá. Mohlo snad být jeho cílem něco jiného než nevidět? K jeho dosažení jsou oči těla dokonalým prostředkem, ale nikoliv už k tomu, aby viděly.

Všimni si, jak zrak těla ulpívá na vnějších projevech a nemůže proniknout dál. Sleduj, jak se zastavuje u nicoty a není schopen překonat hranici formy a dostat se ke smyslu. Nic nezaslepuje víc než vnímání formy, neboť obraz formy znamená, že pochopení je skryto pod neproniknutelným závojem.

7. Chyby na sebe mohou brát různé podoby, a proto mohou klamat. Podobu lze změnit, a to proto, že se nejedná o pravdu, a jelikož je možné ji měnit, nikdy nemůže být realitou. Rozum ti řekne, že pokud forma nemůže být skutečná, pak se musí jednat o iluzi, a proto ji nelze vidět. Pokud ji i přesto vidíš, znamená to, že se musíš mýlit, neboť vidíš to, co *nemůže* být skutečné, tak, jako by to skutečné bylo. Pouze pokřivené vnímání nevidí za hranice toho, co neexistuje, a iluze tedy musí považovat za pravdu. Mohlo by snad v tom případě poznat, co pravda skutečně je?

8. Nedovol, aby tě forma jeho chyb oddělovala od tvého bratra, jehož svatost je i tvé svatostí. Nedovol, aby ti to, co vidí oči těla, bránilo spatřit jeho svatost, a tedy obraz, který by byl důkazem tvého odpuštění. Nedovol, aby ti pohled na hříchy a tělo tvého bratra znemožňoval poznat jeho pravou podstatu. Na co jiného v něm bys mohl útočit než na to, co si spojuješ s jeho tělem, jež podle tvého přesvědčení může hřešit? Jeho svatost a tvoje spása leží za hranicemi jeho chyb. Místo toho, abys mu dal svatost, která mu právem náleží, jsi se v něm ale pokoušel vidět své hříchy, abys zachránil sám sebe. Avšak jeho svatost se skrývá ve tvém odpuštění. Mohl by ses tedy zachránit tím, že bys toho, v jehož svatosti leží tvoje spása, považoval za hříšného?

9. Svatý vztah, přestože se zrodil teprve nedávno, si musí cenit svatosti víc než čehokoliv jiného. Nesvaté hodnoty zapřičiňují vznik nejasností a nevědomostí. V nesvatém vztahu si jeden druhého váží proto, že v něm vidí ospravedlnění svého hříchu; vidí v něm to, co ho nutí dopouštět se hříchu proti své vlastní vůli. Svě hříchy tedy klade na bedra druhého, k němuž je přitahován proto, aby zachoval *jeho* hříchy. Tím znemožňuje, aby oba pochopili, že hřích způsobuje každý sám, a to svou touhou z něho udělat skutečnost. Rozum však vidí svatý vztah takový, jaký skutečně je: jako společný stav mysli, kdy oba ochotně předávají své chyby k nápravě, aby mohli být společně uzdraveni.

22.5 IV. Na rozcestí

1. Jakmile dojdeš na rozcestí, kde se cesta zcela evidentně rozděluje do dvou směrů, nemůžeš jít rovně. Musíš se vydat buď po jedné, nebo po druhé stezce, jelikož kdyby ses ubíral stále rovně, jako jsi šel, než jsi na křižovatku dorazil, nikam bys nedošel. Do tohoto bodu ses dostal proto, aby ses rozhodl, po které z odboček budeš kráčet dál. Cesta, jež tě k němu dovedla, už není důležitá; už nemůže posloužit žádnému účelu. Nikdo, kdo dojde až na toto rozcestí, si nemůže zvolit špatně, ale může otálet. Jenže při putování se nelze dostat do zoufalejší a bezvýchodnější situace než se zastavit na křižovatce a nerozhodnout se, kterou cestou pokračovat.

2. Pouze první kroky, jež uděláš tím správným směrem, jsou zdánlivě těžké, protože už sis definitivně vybral, ačkoliv se možná stále domníváš, že se můžeš vrátit a svou volbu přehodnotit. To však ve skutečnosti nelze, neboť rozhodnutí učiněné za pomoci síly nebe, která je bezvýhradně podporuje, není možné vzít zpět. O tvé cestě už bylo rozhodnuto, a pokud tuto skutečnost přijmeš, nemusíš se bát, že by ses nedozvěděl vše, co na ní budeš dál potřebovat.

3. Ty a tvůj bratr ses tedy ocitl na tomto svatém místě; stojíš před závojem hříchu, jenž visí mezi vámi a tváří Krista. Nebraň tomu, aby mohl být odhnut, ale naopak ho společně se svým bratrem nadzvedněte; vždyť to, co tě rozděluje, je jen lehounká rouška. Buď ty, nebo tvůj bratr ji však považuješ za masivní blok a neuvědomuješ si, že se jedná o tenký závěs. Už chybí jen krůček k tomu, abys pochopil, že bariéra, jež mezi vámi stojí, je už téměř pryč, neboť klid a mír ti vyšly naproti dokonce až sem, před závoj. Zamysli se nad tím, co se odehraje, až roušku odhrneš. Tvář ti ozáří láska Krista a její paprsky proniknou do temného světa, který její světlo zoufale potřebuje. Z tohoto svatého místa se pak Kristus vrátí společně s vámi, a přitom neopustí ani je, ani tebe. Staneš se jeho poslem, díky němuž získá zpět sám sebe.

4. Přemýšlej o nádheře, kterou spatříš, pokud budeš dál kráčet v jeho společnosti. A zamysli se nad tím, jak krásný budeš ty v očích svého bratra a on ve tvých očích; jak šťastní spolu budete po tak dlouhé a osamocené cestě, již jste ušli každý zvlášť. Nebeské brány, které jsou ti nyní dokořán otevřeny, budeš otvírat pro všechny ostatní, již jsou smutní a truchliví. Všichni, kdo pohlédnou na Krista ve tvém nitru, se budou radovat. Jak nádherný je obraz, který jsi spatřil za závojem hříchu a viny a jehož světlo nyní budeš přinášet znaveným očím těch, kdo jsou vyčerpaní, jako jsi kdysi býval i ty. Jak vděční ti budou za to, že mezi ně vstoupíš a nabídneš jim Kristovo odpuštění, jež rozptýlí jejich víru v hřích.

5. Ty i tvůj bratr budeš toužit po tom, aby byl každý omyl, kterého se ten druhý dopustí, uveden na pravou míru. V jeho kráse a čistotě totiž leží tvoje

spása, již proto chceš uchovat mimo dosah jakéhokoliv ohrožení. Budeš mocným ochráncem svého bratra, který zajistí, aby tě nic nerozdělilo. Po světě tak budeš kráčet společně se mnou, jehož poselství doposud nebylo předáno všem, a tvým úkolem bude napomoci tomu, aby je konečně dostal úplně každý. Boží nabídka je stále platná a jen čeká na to, až bude přijata. Tento dar dáváš ty, kdo jste jej už přijali; s důvěrou byl svěřen tobě, kdo držíš za ruku svého bratra, neboť tím, že jej s ním sdílíš, ses stal jeho příčinnými strážci a ochránci.

6. Všem, kdo sdílejí Boží lásku, je dána milost, aby to, co dostal, dával dál, a poznal tak, že jim to navždy patří. Před jejich příchodem zmizí všechny bariéry, stejně jako byla nakonec překonána každá překážka, jež se jim dříve zdánlivě stavěla do cesty a bránila jim v postupu. Závoj, který odhrnuješ společně se svým bratrem, neotvírá cestu k pravdě jen vám dvěma. Ti, kdo dovolí, aby jim byly z mysli odstraněny všechny iluze, jsou spasiteli tohoto světa, po němž krácejí ruku v ruce se svým Spasitelem a předávají jeho poselství naděje, svobody a vysvobození z utrpení každému, kdo potřebuje zázrak, který ho zachrání.

7. Nabízet tento zázrak každému je tak snadné! Pro nikoho, kdo jej sám dostal, to nemůže být těžké, neboť tím, že jej dostal, si uvědomil, že nebyl dán jen jemu samotnému. V tom spočívá úloha svatého vztahu: společně přijímat a dávat tak, jak jsi dostal. Dokud ještě stojíš před závojem, může ti to stále připadat těžké, ale stačí jen natáhnout ruku, za níž tě drží tvůj bratr, dotknout se tohoto zdánlivě masivního žulového kvádra a poznáš, jak snadno ti prsty proklouznou jeho nicotou. Není to pevná zeď; je to jen iluze, která stojí mezi tebou a tvým bratrem a odděluje tě od svatého Já, jež spolu sdílíš.

22.6 V. Slabost a obrana

1. Jak se dají překonat iluze? Určitě ne silou či zlobou ani tím, že jim budeš oponovat. Vypořádat se s iluzemi lze jedině tehdy, pokud umožníš svému rozumu, aby ti řekl, že jsou v rozporu s realitou, přičemž tento rozpor vychází z nich samotných, a nikoliv z reality. Realita totiž neodporuje ničemu; to, co prostě je, nepotřebuje žádnou ochranu a žádnou ani neposkytuje. Ochranu potřebují pouze iluze, a to kvůli své slabosti. Jak těžké tedy může být kráčet po cestě pravdy, jestliže je na ní jedinou překážkou slabost? V tomto imaginárním konfliktu jsi ty tím silným, a proto nepotřebuješ žádnou ochranu a nechceš nic, co ji vyžaduje, neboť by tě to pouze oslabovalo.

2. Zamysli se nad tím, k čemu chce ego využít své obranné prostředky: jedině k tomu, aby odůvodnilo to, co je v rozporu s pravdou, co jí zcela protřečká a nedává žádný smysl. Je vůbec možné něco takového odůvodnit? Může to být něčím jiným než výzvou, aby ses připojil k šílenství, a zachránil se tak před pravdou? A před čím jiným by ses zachránil než před tím, čeho se bo-

jíš? Víra v hřích naopak ke své existenci potřebuje velkou ochranu, za kterou platíš ohromnou cenu; musí se bránit před vším, co nabízí Duch svatý, a to vše obětovat. Hřích je totiž vytesán do kvádru, jenž byl odštípnut z celku tvého míru a položen mezi tebe a jeho návrat.

3. Jak by však bylo možné rozštěpit tvůj mír na kousky? Vždyť je to stále jeden celek, ze kterého nic nebylo vyjmuto. Uvědom si, co to znamená: prostředky zlých snů a materiál, z něhož jsou složeny, nejsou ničím. V pravdě, a tedy ve skutečnosti stojíš ty a tvůj bratr bok po boku, aniž by tě cokoliv rozdělvalo. Za ruce tě drží Bůh, a co by pak mohlo odloučit ty, které spojil Bůh do jednoty se Sebou Samým? Ten, proti komu by ses bránil, by tedy byl tvůj Otec, avšak není možné, aby ses tím zároveň nebránil proti lásce. Bůh v tobě spočívá v poklidu, nic Ho nemusí chránit, přičemž nic chránit nemusí ani On Sám, neboť v samotném tomto stavu klidu a míru leží velká síla a moc. Nemůže do něho proniknout žádná slabost, protože v něm neexistuje žádný útok, a proto ani žádné iluze. Láska spočívá v jistotě; pouze nejistota může být obranná, avšak z čeho jiného pramení než z pochybností o své vlastní osobě?

4. Jak slabý je strach; jak je malý a nesmyslný. Jak je nepatrný před klidnou silou těch, jež spojila láska. Takto vypadá tvůj „nepřítel“: je to vyděšená myška, která chce zaútočit na celý vesmír. Jakou šanci má na úspěch? Může být těžké nevěnovat pozornost jejímu tenkému pískotu, jenž hovoří o její všemocnosti a usiluje o to, aby přehlušil oslavnou píseň na jejího Stvořitele, kterou zpívají všechna srdce v celém vesmíru – navěky a jako jeden? Co je silnější: malá myška, nebo vše, co stvořil Bůh? Tebe a tvého bratra nespojila tato myš, ale Boží vůle. A mohla by myš svěst na scesti toho, koho spojil Bůh?

5. Kdyby sis jen uvědomil. Jak málo dělí tebe a tvého bratra od poznání, že jste spojeni! Nenechej se oklamat iluzemi, že touto překážkou je velká a tlustá zeď, jež stojí na pevných a masivních základech. Očím těla sice může připadat jako ohromné těleso, kterým lze pohnout stejně obtížně jako horu, avšak v nitru máš sílu, proti níž nemohou obstát žádné iluze. Pociť, že tímto tělesem nelze pohnout, je jen zdánlivý, ale síle ve tvém nitru se nic nevyrovná; co se tedy musí stát, pokud jedno postavíš proti druhému? Může být iluze pevnosti a nepohytnosti dlouho bráněna proti tomu, co jí v poklidu projde a snadno pronikne za její hranice?

6. Měj na paměti, že jakmile tě přemůže dojem, že se musíš proti čemukoliv bránit, znamená to, že ses ztotožnil s iluzí. Cítíš se slabý, a to proto, že jsi sám. Slabost a osamění je cena, kterou platíš za všechny iluze. Neexistuje ani jedna, jež by nebyla založena na přesvědčení, že jsi oddělen. Neexistuje ani jedna, která by se jako těžká, masivní a nepřekonatelná překážka zdánlivě nestavěla mezi tebe a tvého bratra. A neexistuje ani jedna, již by pravda

nepřekonal tak snadno, že bys nemohl než uvěřit, že navzdory tomu, za co jsi ji považoval, není vůbec ničím. Jestliže odpustíš svému bratru, pravda ji *musí* snadno překonat, neboť tato překážka se jeví jako nepřekonatelná jen kvůli tvé neochotě přehlížet to, co tě odděluje od tvého bratra, a ochotě ochraňovat iluzi, že s ní nelze pohnout.

22.7 VI. Světlo svatého vztahu

1. Chceš získat svobodu těla, nebo myslí? Musíš si vybrat, neboť obě mít nemůžeš. Čeho si ceníš víc? Je tvým cílem tělo, nebo mysl? Jedno z nich totiž vnímáš jako prostředek, zatímco druhé jako cíl. Jedno tedy musí sloužit druhému a zákonitě vést k jeho nadvládě, neboť snižováním významu jednoho, roste význam druhého. Prostředky slouží účelu, a jakmile je účelu docíleno, hodnota prostředků postupně klesá, až v okamžiku, kdy zjistíš, že už nejsou k ničemu zapotřebí, ustoupí úplně do pozadí.

Neexistuje nikdo, kdo by netoužil po svobodě a nesnažil se ji nalézt. Hledá ji však tam, kde se domnívá, že je a že ji tam může najít. Je přesvědčen, že ji najde buď v mysli, nebo v těle, a druhému pak přisoudí roli prostředku, který dosažení hledaného cíle poslouží.

2. V případě, že se rozhodneš pro svobodu těla, budeš mysl využívat jako prostředku, jehož hodnota bude spočívat ve schopnosti vynalézt způsoby k dosažení zvoleného cíle. Svoboda těla však nemá žádný význam, což znamená, že mysl bude zasvěcena službě iluzím. Takováto situace je natolik rozporuplná a bezvýchodná, že ten, kdo se pro ni rozhodne, nemůže mít nejmenší tušení o tom, co je skutečně hodnotné. Avšak i za těchto okolností, jež vyvolávají tak zásadní zmatek a nejasnosti, že je lze jen stěží srozumitelně vysvětlit, Duch svatý trpělivě a laskavě čeká, neboť si je výsledkem jistý stejně, jako si je jistý láskou svého Stvořitele. Ví, že toto šílené rozhodnutí učinil ten, kdo je blízký srdci Bohu stejně, jako je láska drahá sama sobě.

3. Neznepokoj se myšlenkou, jak lehce dokáže Bůh v tom, koho miluje a koho chce mít navěky svobodné, vyměnit úlohu prostředku za úlohu cíle. Spíše bys měl s vděčností přijmout skutečnost, že můžeš být prostředkem, který poslouží Jeho cíli. To je totiž ta jediná služba, jež vede ke svobodě, abys mu však mohl skutečně posloužit, musíš vnímat tělo jako bezhříšné, protože bezhříšný je i samotný cíl. Právě díky absenci rozporu totiž může dojít ke snadné přeměně prostředku v cíl, jež je ve své podstatě stejně jednoduchý jako přechod od nenávisti k vděčnosti při pohledu odpouštějících a smířlivých očí. Jestliže budeš své tělo využívat pouze k tomu, aby posloužilo čistotě a nevinnosti, staneš se v očích svého bratra svatým a bude pro tebe zcela nemožné, abys nenáviděl nástroj, který slouží v zájmu toho, koho máš uzdravit.

4. Svatý vztah, jenž je nádherný svou nevinností, mocný svou silou a sálá mnohem jasnějším světlem, než jsou zářivé paprsky slunce, které osvětlují oblohu tvého světa, si tvůj Otec zvolil za prostředek k uskutečnění Svého plánu. Buď vděční, že neslouží tvému plánu. Nic, co je mu svěřeno, totiž nebude zneužito, a vše, co je mu dáno, bude uplatněno tím správným směrem. Svatý vztah má moc uzdravit všechnu bolest bez ohledu na podobu, v jaké se projevuje. Ani ty, ani tvůj bratr nemůžeš uzdravení přispět sám, jelikož leží pouze ve tvé spojené vůli. V ní najdeš své uzdravení a v ní přijmeš jednoznání. Prostřednictvím tvého uzdravení pak bude uzdraveno celé synovství, a to právě proto, že ty i tvůj bratr máš stejnou vůli.

5. Z nitra svatého vztahu nespatriš žádný hřích; tuto podobu chyby už nevidíš a rozum, spojený s láskou, se poklidně zadívá na všechny nejasnosti a pouze podotkne, že se jedná o omyl. Jednoznání, jež jsi přijal ve svém vztahu, pak tento omyl napraví a na jeho místo dosadí kousek nebe. Jak požehnaný jsi ty, kdo umožníš, aby mohl být tento dar dán! Každá část nebe, kterou přineseš, je totiž dána ti a každé prázdné místo v nebi, jež opět naplníš věčným světlem, září právě na tebe. Prostředky k dosažení čistoty a nevinnosti neznají žádný strach, neboť s sebou nesou pouze lásku.

6. Dítě míru, můžeš si být jisté, že světlo k tobě dorazilo. Světlo, které přinášíš ty, stále nerozpoznáváš, ale i přesto si na ně jednou vzpomeneš. Vždyť kdo by si mohl dlouho odpírat pohled, jež přináší ostatním? A kdo by mohl nepoznat dar, který byl skrze něho dán nebi? Laskavou službu, již prokazuješ Duchu svatému, prokazuješ sám sobě. Jelikož jsi nyní jeho prostředkem, musíš milovat totéž, co miluje i on. To pak, co mu svou službou přineseš, je tvoje vzpomínka na vše, co je věčné. Žádná stopa, která byla zanechána v čase, nemůže dlouho přetrvat v mysli, jež slouží tomu, co je nadčasové. A žádná iluze nemůže narušit mír vztahu, který se stal nástrojem k míru.

7. Až se na svého bratra zadíváš pohledem naprostého odpuštění, jenž neopomíjí žádnou chybu a nic neskrývá, mohl by snad někde existovat omyl, který bys nedokázal přehlédnout? Jaká forma bolesti a útrap by mohla být pro tvůj pohled překážkou a bránit ti, abys pohlédl až za její hranice? Mohl bys jakoukoliv iluzi považovat za něco jiného než za pouhý omyl; za stín, jímž projdeš bez sebemenší újmy? Bůh by nikdy nedopustil, aby cokoliv stálo v cestě těm, jejichž vůle je stejná jako Jeho vůle a kteří si tuto skutečnost musejí uvědomit právě proto, že Jeho vůli slouží. A slouží jí ochotně. Jak dlouho by pak za takovýchto okolností bylo možné oddalovat vzpomínku na to, čím doopravdy jsou?

8. Svou cenu uvidíš očima tvého bratra, přičemž každý bude osvobozen v okamžiku, kdy na místě domnělého útočníka, za něhož ho považoval, spatří svého spasitele. Prostřednictvím tohoto osvobození pak bude osvobozen

celý svět; v tom tedy spočívá tvůj úkol, kterým napomáháš splnění cíle přinést klid a mír na Zemi. Svou roli už znáš; zeptal ses na ni a dostal odpověď. Nesnaž se ji tudíž změnit a nepokoušej se ani dosáhnout jiného cíle, neboť ti byl dán pouze tento a žádný jiný. Přijmi ho a ochotně mu nabídni své služby; Duch svatý se pak už sám rozhodne, co, kde i kdy udělá s dary, jež dáváš svému bratru a které mu skrze tebe dává on sám. Předá je tam, kde budou vítány a s radostí přijaty; každý z nich využije ve prospěch cíle míru a zajistí, aby ani jediný náznak úsměvu či ochoty přehlédnout i ten sebenepatrnější omyl nebyl promarněný.

9. Mohl by být pohled na to, co tvůj Otec se shovívavostí miluje, něčím jiným než všeobecným požehnáním? Postarat se o rozšiřování odpuštění je úkolem Ducha svatého, a nikoliv tvým úkolem, a proto mu jej přenechej a zaměř se pouze na to, abys mu předal to, co je možné rozšířit. Nenechávej si pro sebe žádná temná tajemství, jež nedokáže využít, ale dávej mu ty drobné, nepatrné dárky, ze kterých umí navěky udělat dary nesmírné velikosti.

Každý z nich si od tebe vezme a přemění jej na mocnou sílu, jež poslouží míru. Ani jednomu z nich neodepře požehnání a nebude ho žádným způsobem omezovat. Dodá mu veškerou moc, kterou dostal od Boha, aby každý malý dárek lásky přetvořil na zdroj uzdravení pro všechny tvoje bratry. Každý dárek, jež nabídněš svému bratru, je světlo, které přinášíš světu; nestarej se o temnotu, ale raději od ní odvrát svůj zrak a pohlédni na svého bratra. Umožníš tak, aby ji Duch svatý, jenž světlo dobře zná a přidává je ke každému tichému úsměvu víry a důvěry, kterým žehnáš svému bratru, rozptýlil.

10. Na tvém učení a poznání závisí dobro celého světa. Pouze domýšlivost by mohla odpírat tvé vůli sílu, jež jí právem náleží. Domníváš se snad, že Boží vůle je bezmocná? Lze takovouto myšlenku považovat za skromnost a pokoru? Nechápeš, co jsi svým přesvědčením způsobil, a nerozumíš jeho dalekosáhlým důsledkům. Považuješ se za zranitelné a slabé a máš pocit, že je možné ti snadno ublížit či tě lehce zničit a že jsi vydán na milost nesčíslnému množství útočníků, kteří jsou silnější než ty. Podívejme se tedy přímo na to, jak takovýto omyl vznikl, neboť jeho základy představují kotvu, jež udržuje strach z Boha stále na místě a budí dojem, že je nehybný a pevný jako skála. Dokud si budeš na tomto omylu trvat, nikdy se svého klamného dojmu nezbavíš.

11. Kdo by mohl útočit na Božího syna, a přitom zároveň neútočit i na jeho Otce? Jak by mohl být Boží syn zranitelný, slabý a snadno zničitelný, pokud by takový nebyl i jeho Otec? Problém spočívá v tom, že si neuvědomuješ, že každým hříchem a každým odsouzením, které vnímáš jako opodstatněné, útočíš na svého Otce. Avšak právě proto k útoku vůbec nedošlo a právě proto nemůže být skutečný. Fakt, že se o něj pokoušíš, nechápeš, jelikož se

domníváš, že Otec a syn jsou různí a oddělení. K této domněnce tě pak dovádí strach, neboť zaútočit na druhého, nebo dokonce sám na sebe ti připadá bezpečnější než zaútočit na velkého Stvořitele vesmíru, jehož sílu znáš.

12. Kdybys byl s Bohem jedno a tuto jednotu si uvědomoval a uznával, věděl bys, že v Jeho síle spočívá tvoje síla. Na tuto skutečnost si však nemůžeš vzpomenout, dokud budeš věřit, že jakýkoliv útok má smysl. Útok však nemá žádný smysl, a proto je za všech okolností naprosto bezdůvodný. Opodstatněný by mohl být jen v případě, kdybyste ty a tvůj bratr byli oddělení jednak od sebe navzájem a jednak i každý z vás od svého Stvořitele. Pouze tehdy by bylo možné zaútočit na jednu část celého tvorstva, a tedy na syna, aniž bys současně nezaútočil na celek, a tedy na Otce, a pouze tehdy by bylo možné, abys zaútočil na druhého a sám se útoku vyhnul nebo aby sis způsobil bolest, již by druhý necítil. Tomu chceš věřit; ale v čem jiném spočívá hodnota tohoto přesvědčení než v touze útočit bezpečně? Útok ale není ani bezpečný, ani nebezpečný, neboť není možný, a to proto, že vesmír je jednotný. Zaútočit na jeho skutečnou podstatu by ses nikdy nerozhodl, pokud by útok nebyl nutný k tomu, abys ji viděl jako odlišnou od podstaty útočníka. Tím by pak vznikl dojem, že láska může útočit a vyvolávat strach.

13. Útočit může jen ten, kdo je odlišný, a proto docházíš k závěru, že jelikož můžeš útočit, musíš být jiný než tvůj bratr. I to však Duch svatý vysvětluje jinak: jelikož ty a tvůj bratr nejste odlišní, nemůžeš útočit. Oba výklady představují logický závěr; trvat je však možné pouze na jednom, a nikdy na obou. Jediná otázka, na niž je třeba najít odpověď, abys zjistil, který z nich je správný, je, zda jste ty a tvůj bratr odlišní. Na základě toho, čemu rozumíš, se odlišný opravdu jevíš, a proto také můžeš útočit. Z obou možností ti tato připadá jako přirozenější a více odpovídá tvým zkušenostem, abys však poznal, co je *skutečně* přirozené a pravdivé, je nezbytné, abys prožil i jiné zkušenosti, jež by byly ve větším souladu s pravdou.

14. Právě v tom spočívá úkol tvého svatého vztahu, neboť v něm to, co si myslí jeden, společně s ním prožívá i druhý. Co jiného by to mohlo znamenat, než že tvoje mysl a mysl tvého bratra jsou jednotné? Nepohlížej na tuto radostnou skutečnost se strachem a nedomnívej se, že pro tebe představuje těžké břemeno. Až ji totiž s radostí a ochotou přijmeš, uvědomíš si, že tvůj vztah je odrazem jednoty Stvořitele a Jeho syna. V láskyplných myslích neexistuje žádné rozdělení a každá myšlenka, která přináší potěšení jedné, přináší totéž potěšení i druhé, jelikož jsou stejné. Radost, již vyvolá, nemá hranic, jelikož každá zářící myšlenka lásky se zvětšuje a rozšiřuje a dává vzniknout dalším, které jsou jako ona sama, a nikde mezi nimi tudíž nena- jdeš žádnou odlišnost.

15. Světlo, které tě spojuje s tvým bratrem, září celým vesmírem, a jelikož sjednocuje tě a tvého bratra, sjednocuje tě i s tvým Stvořitelem. A v Něm je pak spojeno veškeré stvoření. Chtěl bys snad litovat, že nemůžeš mít strach, když můžeš díky svému vztahu poznat, že existuje síla lásky, jež jakýkoliv strach znemožňuje? Nesnaž se si zároveň s tímto darem ponechat i kousek ega, neboť jsi ho dostal proto, abys ho využil, a nikoliv abys ho skrýval. To, co tě učí, že nemůžeš být odlišný, je v rozporu s egem. Dovol tedy pravdě, aby rozhodla, zda jste ty a tvůj bratr jiní, nebo stejní, a naučila tě, která možnost je platná a pravdivá.

23. KAPITOLA Válka proti sobě

23.1 Úvod

1. Už chápeš, že opakem slabosti a bezmocnosti je bezhříšnost? Nevinost je síla a nic jiného než nevinost silné není. Ti, kdo jsou bezhříšní, nemohou mít strach, neboť hřích v jakékoliv podobě znamená slabost. Demonstrace síly, již se útok snaží zakrýt bezmocnost, však jeho slabost utajit nedokáže, neboť jak by mohlo být utajeno něco, co není skutečné? Nikdo, kdo má nepřítele, není silný, přičemž útočit může pouze ten, kdo věří, že nepřítele má. Přesvědčení o existenci nepřátel se tedy rovná přesvědčení o slabosti, avšak být slabý se neslučuje s Boží vůlí. Jelikož tedy to, co je slabé, odporuje Boží vůli, musí to být „nepřítelem“ Boha, který se tak na základě protichůdné vůle stává zdrojem strachu.

2. Jak podivná je tato válka, již vedeš sám proti sobě! Věříš, že vše, co využíváš v zájmu hříchu, ti může ublížit, a to se tak stává tvým nepřítelem. Bojuješ proti němu a snažíš se ho oslabit; a jakmile jsi přesvědčen, že jsi zvítězil, útočíš znovu. Skutečnost, že toho, na co útočíš, se bojíš, je stejně nezvratná jako to, že budeš milovat vše, co budeš považovat za bezhříšné. Kroky toho, kdo v nevinosti následuje cestu, kterou mu ukazuje láska, jsou klidné a mírumilovné, neboť společně s ním po ní kráčí i láska sama, jež ho chrání před strachem. Takový člověk vidí pouze bezhříšné, kteří nedokážou útočit.

3. Kráčeš pevně, s hlavou hrdě vztyčenou a beze strachu ze zla. Ti, kdo jsou nevinní, jsou v bezpečí, neboť svou nevinost sdílejí. Nic z toho, co vidí, není zhoubné, jelikož tím, že jsou si vědomi pravdy, vysvobozují vše z klamné iluze o škodlivosti. To pak, co se kdysi zdálo zhoubné, nyní září ve světle jejich nevinosti, osvobozeno od hříchu i strachu a radostně navráceno lásce. Sdílejí totiž sílu lásky, a to proto, že spatřil nevinost. Pod jejich pohledem se rozplynul každý omyl, neboť žádný neviděl. Ten, kdo hledá krásu, ji najde tam, kde je. A kde jinde by mohla být než v nevinných?

4. Nedovol těm malým narušitelům, aby tě vtáhl do malosti; vždyť v nevinosti se nesetkáš se žádnou přitažlivostí viny. Zamysli se nad tím, jak radostný je svět, pokud po něm kráčíš s pravdou po svém boku. Nevzdávej se tohoto světa svobody za nicotný povzdech zdánlivého hříchu nebo nepatrný náznak přitažlivosti viny. Chtěl by ses snad kvůli všem takovýmto bezvýznamnostem, jež odvádějí tvou pozornost, vzdát nebe? Tvůj osud i cíl leží daleko za jejich hranicemi, na místě bez poskvrny, kde malost neexistuje. Tvůj skutečný smysl je v rozporu s jakoukoliv malostí, a proto je i v rozporu s hříchem.

5. Nedovol, aby malost zavedla Božího syna do pokušení. Jeho krása, která je bezmezná a nekonečná jako věčnost, ji přesahuje. Nedovol, aby ti do pohledu, jímž se na něj díváš, pronikl čas.

Nedovol, aby zůstal opuštěný a vystrašený ve svém pokušení, ale pomoz mu se nad ně povznést a spatřit světlo, jehož je součástí. Tvoje nevinnost mu osvětlí cestu k jeho nevinnosti, která se tak na oplátku stane ochráncem té tvé. Mohl by snad ten, kdo pozná jeho krásu, vidět v Božím synu malost či slabost? Mohl by se snad ten, kdo si uvědomuje, že ho ozařuje krása nebe, trást strachy ve světě naplněném hrůzou?

6. Vše, co je kolem tebe, je tvou neoddělitelnou součástí, a proto na to pohlížej láskyplným pohledem, jemuž neunikne, že ve všem září světlo nebe. Jedině tak pochopíš, co je ti dáno. Ve vlídném odpuštění bude svět svítit radostí a vše, co jsi kdysi považoval za hříšné, nyní uvidíš jako součást nebe.

Jak nádherné je kráčet jako čistý, šťastný a hříchu zbavený Boží syn po světě, který zoufale potřebuje spásu, již mu poskytne tvoje nevinnost! Co pro tebe může mít větší hodnotu? Vždyť právě v tom spočívá tvoje spása a tvoje svoboda. A máš-li ji pochopit a přijmout, musí být úplná.

23.2 I. Neslučitelná přesvědčení

1. Vzpomínka na Boha se vybaví pouze v mysli, která je pokojná. Nemůže vstoupit tam, kde je nějaký konflikt, neboť mysl, jež vede válku sama proti sobě, si nevzpomíná na věčnou laskavost a vlídnost. Prostředky války nejsou totožné s prostředky k dosažení míru, a tudíž to, na co si vzpomínají bojechtiví, není láska. Válka je myslitelná pouze v případě, pokud věříš, že je možné zvítězit. Rozpor, který panuje ve tvém nitru, tedy naznačuje, že jsi přesvědčen, že ego může z bitvy vyjít jako vítěz.

Proč by ses s ním jinak chtěl ztotožňovat? Je zcela jasné, že si uvědomuješ, že ego válčí s Bohem, avšak zároveň nelze pochybovat o tom, že ego ve skutečnosti žádného protivníka nemá. Stejně nezpochybnitelné je ovšem i jeho pevné přesvědčení, že nepřítele, jehož musí porazit, má a že nad ním zvítězí.

2. Neuvědomuješ si, že válka proti sobě musí být válkou proti Bohu? Je v takovém případě vůbec možné zvítězit? I kdyby to možné bylo, bylo by takovéto vítězství něčím, co bys chtěl? Vždyť smrt Boha, pokud by byla myslitelná, by byla tvou smrtí. Lze něco takového považovat za vítězství? Ego vždy pochoduje vstříc porážce, neboť se domnívá, že je možné nad tebou zvítězit. Bůh však smýšlí jinak. Nejedná se o žádnou válku; pouze šílenci věří, že na Boží vůli lze zaútočit a že ji lze zničit. S touto domněnkou se sice můžeš ztotožňovat, avšak nikdy nebude ničím jiným než čirým šílenstvím. V šílen-

ství ti pak bude vládnout strach, který zdánlivě zaujme místo lásky. V tom spočívá cíl tohoto domnělého konfliktu; a těm, kdo si myslí, že je možné, aby byl skutečný, budou jako možné a skutečné připadat i prostředky k jeho dosažení.

Můžeš si být jist, že je zcela vyloučené, aby se Bůh a ego – nebo ty a ego – vůbec kdy setkal. Setkáváš se jen zdánlivě a základem tvého podivného spojení je představa, jež postrádá smysl. Sbližuješ se totiž s tělem, a tedy s domovem, který si za svůj zvolilo ego, a jež tudíž za svůj považuješ i ty. Tvoje spojení je tedy založeno na omylu; na chybném hodnocení sebe sama, podle kterého se ego spojuje s *iluzí* o tvé podstatě, již s ním sdílíš. Avšak iluze se spojovat nemohou, protože jsou všechny úplně stejné: nejsou totiž nic. Jejich spojení leží v nicotě, a proto jsou dvě iluze stejně nesmyslné jako jedna či tisíc. Ego se tedy nespojuje s ničím, přičemž samo není nic, a vítězství, o které usiluje, je stejně nesmyslné jako ono samo.

3. Bratře, válka, již vedeš sám proti sobě, je téměř u konce a na místě, kde je mír, se také nachází cíl tvé cesty. Nechtěl bys tedy mír, který se ti nabízí, přijmout právě teď? „Nepřítel“, proti němuž jsi bojoval jako proti narušiteli tvého míru, se na tomto místě a před tvýma očima mění na jeho *dárce*. Tvým „nepřítelem“ byl Sám Bůh, kterému jsou však veškeré konflikty, vítězství i útok zcela cizí. Miluje tě bez výhrad, úplně a věčně. Boží syn, jenž válčí se svým Stvořitelem, představuje situaci, která je podobně absurdní jako představa, že by příroda mohla vztekle řvát na vítr a prohlašovat, že už není její součástí. Byla by snad příroda schopna si něco takového myslet, ustanovit, a dokonce to i uskutečnit? Stejně tak ani ty neurčuješ, co bude tvou součástí a co od tebe bude odděleno. Cílem války proti sobě je naučit Božího syna, že není tím, čím je, a tedy že není synem svého Otce.

K tomu je samozřejmě nutné, aby mu byla vzpomínka na jeho Otce vymazána z paměti. Ta také vymazána je, ovšem pouze v životě těla; pokud 23.2 l. Neslučitelná přesvědčení se tudíž domníváš, že jsi tělem, budeš věřit, že jsi na něho skutečně zapomněl. Pravda však nikdy nemůže zapomenout sama na sebe, a proto jsi na svou pravou podstatu nemohl zapomenout. Zapomnění se týká pouze podivné a klamně *představy* o tom, čím jsi, a tedy přání nad tím, čím doopravdy jsi, zvítězit.

4. Válka proti sobě je pouze bitvou dvou iluzí, jež usilují o to, aby se jedna od druhé odlišily, neboť věří, že ta, která zvítězí, bude pravdivá. Mezi nimi a pravdou však neexistuje žádný konflikt; ve skutečnosti se jedna iluze od druhé vůbec neliší, neboť ani jedna z nich není pravdivá, a proto nezáleží na tom, jakou podobu na sebe vezmou. To, co je utvořilo, je šílené a ony stále zůstávají součástí svého zdroje. Šílenství však nepředstavuje pro realitu žádnou hrozbu a nemá na ni žádný vliv. Iluze tedy nemohou zvítězit nad

pravdou a ani ji nemohou nijak ohrozit, jelikož realita, již popírají, není jejich součástí.

5. To, co si pamatuješ ty, však tvou součástí *je*, neboť musíš být takový, jakého tě stvořil Bůh. Pravda neválčí s iluzemi a iluze neválčí s pravdou; boj vedou pouze iluze mezi sebou, a jelikož jsou rozdělené, rozdělují. Pravda je však nerozdělitelná a nachází se mimo jejich omezený dosah. Na to, co víš, si vzpomeneš tehdy, až poznáš, že nemáš s čím válčit. Jedna iluze o tobě sice může svádět boj s jinou iluzí, avšak válka mezi dvěma iluzemi představuje situaci, která k ničemu nevede; nevzejde z ní žádný vítěz ani vítězství. Pravda stojí mimo tento konflikt, oslnivá, nedotčená a pokojná v přítomnosti Božího míru.

6. Ke konfliktu může dojít pouze mezi dvěma silami. Stojí-li tedy na jedné straně moc a na druhé nic, žádný konflikt neexistuje. Nemůžeš zaútočit na nic, co by nebylo tvou součástí. Pokud tudíž zaútočíš, vytvoříš dvě iluze o tom, jaký jsi, jež postavíš proti sobě a které budou ve vzájemném rozporu. K tomu dojde, jestliže pohlédneš na cokoliv, co stvořil Bůh, jinak než s láskou. Konflikt je děsivý, protože se v něm rodí strach. Avšak to, co se zrodilo z ničeho, si nemůže svou skutečnost vydobýt v boji. Proč by sis tedy měl zaplňovat svět konflikty se sebou samými? Dovol, aby všechny tyto šílené představy byly uvedeny na pravou míru, a obrať se v míru ke vzpomínce na Boha, jež ti nepřestává zářit v poklidné mysli.

7. Přesvědč se, že konflikt iluzí zmizí v okamžiku, kdy jej postavíš před pravdu. Jako skutečný jej lze totiž vidět pouze tehdy, pokud jej považuješ za válku mezi rozporuplnými pravdami. Jej vítěz je pak pravdivější a skutečnější a z přemoženého, méně skutečného protivníka se stává na základě porážky iluze. Konflikt tedy představuje volbu mezi dvěma iluzemi, přičemž jedna z nich je povýšena na skutečnost a druhá je přemožena a pokládána za bezcennou. V takové situaci si na Otce samozřejmě nikdy nelze vzpomenout. Avšak žádná iluze nemůže napadnout Jeho domov a vyhnat Ho z místa, které navěky miluje. A to, co miluje, musí žít navždy v klidu a míru, protože je to Jeho domov.

8. Ty, kterého miluje Bůh, nejsi žádnou iluzí, neboť jsi stejně skutečný a svatý jako On Sám. Poklid jistoty, již máš v Něm i v sobě, je domovem vás obou, kteří v něm přebývají jako jeden. Otevři dveře Jeho nejsvětějšího domova a vpusť do něho odpuštění, aby odstranilo i ty sebenepatrnější náznaky víry v hřích, jež Boha a zároveň s ním i Jeho syna připravují o jejich společný domov. V Božím domově nejsi cizincem, a proto přivítej svého bratra v poklidu a míru domova, který mu Bůh zřídil a kde přebývá společně s ním. Tam, kde je láska, nemají iluze žádné místo, protože láska tě ochraňuje před vším, co není pravda. Přebýváš v míru, jenž je stejně neomezený jako

jeho Stvořitel; na Jeho domov dohlíží Duch svatý, který si je jistý, že jeho mír nemůže nikdy nic narušit.

9. Jak by se mohlo útočiště Boha obrátit samo proti sobě a usilovat o to, aby přemohlo toho, kdo v něm přebývá? Zamysli se nad tím, co by se stalo, pokud by domov Boha považoval sám sebe za rozdělený. Zmizel by oltář, pohasla by všechna světla a z chrámu Svatého by se stal dům hříchu. To jediné, co by sis na takovémto místě pamatoval, by byly iluze. A jelikož iluze mají různé podoby, mohou spolu válčit, a to pouze proto, aby určily, která z jejich forem je skutečná.

10. Iluze se střetávají s iluzemi, zatímco pravda se spojuje sama se sebou. Výsledkem střetu iluzí je válka, zatímco mír, jenž shlíží sám na sebe, vede k rozšiřování. Válka je situace, ve které se rodí strach, jenž narůstá a usiluje o nadvládu, zatímco mír je stav, kde přebývá láska a usiluje o to, aby byla sdílena. Konflikt a mír jsou opaky. Tam, kde je jeden, nemůže být druhý; z místa, do kterého dojde jeden, se druhý vytrácí. V myslích, jež se staly bojištěm iluzí, je tudíž vzpomínka na Boha potlačena, avšak daleko od této nescelné války stále září svým jasným světlem a je připravena se vynořit, jakmile se přikloníš k míru.

23.3 II. Zákony chaosu

1. „Zákony“ chaosu lze sice odhalit, ale nikdy pochopit; jelikož mohou jen stěží dávat nějaký smysl, stojí mimo sféru rozumu. I přesto však mohou fungovat jako zdánlivá překážka rozumu a pravdy. Pojdme se jimi tedy nyní s rozvahou zabývat, abychom mohli spatřit to, co je přesahuje, a pochopil, čím jsou a jaká je jejich úloha. Porozumět tomu, čemu slouží, je nescelné důležité, neboť jejich cílem je zbavovat smyslu a útočit na pravdu. Přestože to jsou pravidla, která platí ve světě, jež jsi utvořil, ve skutečnosti vůbec nic neurčují a není vůbec zapotřebí je porušovat. Stačí se totiž na ně podívat a překročit jejich hranice.

2. *První zákon chaosu* říká, že pravda je pro každého jiná. Ve shodě s ostatními principy chaosu tvrdí, že každý člověk je samostatný a disponuje osobitým souborem myšlenek, které ho odlišují od druhých. Toto pravidlo vychází z přesvědčení, že mezi iluzemi panuje určitá hierarchie, a tedy že některé jsou cennější, a tudíž pravdivé. Žebříček hodnot iluzí si každý stanovuje sám a jeho platnost potvrzuje tím, že napadá to, čeho si váží druhý. Takovéto jednání je odůvodněné, jelikož každý si cení něčeho jiného, a proto se ti, kdo přikládají váhu jiným hodnotám, jeví jako odlišní, a tedy jako nepřátelé.

3. Zamysli se nad tím, jak tato myšlenka koliduje s prvním pravidlem zářků. Tvrdí totiž, že iluze mají různé stupně pravdivosti, z čehož vyplývá, že některé z nich lze překonat obtížněji než jiné. Kdyby sis uvědomil, že všech-

ny jsou stejné i stejně nepravdivé, bylo by snadné pochopit, že zázraky lze uplatnit na všechny. Jakýkoliv omyl je totiž možno uvést na pravou míru právě proto, že není pravdivý. Jakmile chybu srovnáš s pravdou místo toho, abys ji srovnával s další chybou, jednoduše zmizí. Ani jedna část ničeho nemůže vzdorovat pravdě houževnatěji než jiná část.

4. *Druhý zákon chaosu*, jehož si bezpochyby nadmíru cení všichni vyznavači hříchu, říká, že každý *musí* hřešit, a proto si zasluhuje útok a smrt. Toto pravidlo, které je úzce spjato s první zásadou, vyjadřuje domněnku, že omyly vyžadují potrestání, a nikoliv nápravu. Zničíme-li toho, kdo udělal chybu, zbavujeme ho možnosti její nápravy i odpuštění. To, čeho se dopustil, je tedy chápáno jako neodvolatelný rozsudek, jež vynesl sám nad sebou a proti kterému je bezmocný i Sám Bůh. Hřích nelze prominout, neboť je zosobněním myšlenky, že Boží syn se může dopouštět chyb, za něž nevyhnutelně platí svým vlastním zničením.

5. Zamysli se nad tím, jak by takovéto přesvědčení ovlivnilo vztah mezi Otcem a synem: podle něj by byla jejich jednota neobnovitelná. Jeden by totiž vždy musel být druhým odsouzený, čímž by mezi nimi vznikla odlišnost, a tudíž nepřátelství. Jejich vztah by byl vztahem dvou protivníků, který by se podobal situaci, kdy se odlišné aspekty syna střetávají jen proto, aby spolu zápasily, a nikoliv aby se spojily. Jeden vítězí a sílí díky porážce druhého, jenž je naopak o svou sílu připraven. Strach z Boha i oboustranný strach z druhého se pak jeví jako rozumný a na základě toho, co Boží syn provedl jak sobě, tak svému Stvořiteli, i jako skutečný.

6. Povýšenost, na které stojí zákony chaosu, už nemůže být očividnější, jelikož toto pravidlo by určovalo, jaký musí být Sám Stvořitel reality; co si musí myslet, v co musí věřit a jak má v souladu s tímto přesvědčením reagovat. Dokonce není ani považováno za nutné se Ho ptát na pravdivost toho, v co Mu bylo určeno věřit, neboť to Mu může sdělit Jeho syn. Stvořitel má pak pouze na výběr, zda mu jeho slova uvěří nebo zda se bude v opačném případě mýlit. To vede přímo ke *třetímu* absurdnímu zákonu, podle něhož se chaos jeví jako věčný. Pokud se totiž Bůh nemůže mýlit, musí přijmout to, za co se Jeho syn považuje, jako pravdivé a za to ho pak nenávidět.

7. Povšimni si, jak tato třetí poučka posiluje strach z Boha. Podle ní by totiž bylo naprosto nemyslitelné se na Něho v utrpení obrátit o pomoc, neboť právě On by byl „nepřítelem“, který je způsobil, a proto by byla tvoje žádost o záchranu zcela zbytečná. Spásu by však nemohl přinést ani syn, jelikož každý jeho aspekt by s Ním byl ve válečném stavu a jeho útoky by byly za daných okolností oprávněné. Konflikt by pak byl nevyhnutelný a Bůh by nebyl schopen mu zabránit. Z toho jasně vyplývá, že dosáhnout spásy by bylo zhola nemožné, neboť ze Spasitele se stal nepřítel.

8. Z takovéto situace nelze uniknout a nelze se z ní vysvobodit. Jednozná-
ní odsouvá do kategorie mylných představ a za Boží vůli považuje odplatu, a
nikoliv odpuštění. Předpoklad, z něhož vychází, znemožňuje jakoukoliv na-
ději na pomoc a jediným jeho výsledkem může být ničení, které podporuje
dokonce i Sám Bůh, aby přemohl Svého syna. To je však úkolem tohoto
kurzu, jenž si cení úplně jiných hodnot než ego.

9. Ego si váží pouze toho, co bere, a tato skutečnost vede ke *čtvrtému zá-*
konu chaosu, který – jsou-li za pravdivé přijaty i ostatní – musí být pravdivý a
platný. Tento domnělý zákon vyjadřuje, že budeš mít to, co si vezmeš. Ztráta
druhého se tak stává tvým ziskem, což je myšlenka, jež brání pochopení, že
nikdy nemůžeš brát od nikoho jiného než sám od sebe. Je ovšem logickým
důsledkem všech předchozích zákonů, neboť nepřítelé si ochotně nedávají
vůbec nic a rozhodně se nesnaží podělit o to, čeho si cení. To, co ti tvou
nepřítelé odmítají vydat, však musí stát za to, abys to získal i ty; jinak by to
před tebou neskrýval.

10. V tomto zákoně se ukazují všechny mechanismy šílenství: „nepřítel“
sílí tím, že před tebou ukrývá cenné dědictví, které by mělo být tvé; tvůj útok
je oprávněný, neboť ti není vydáno to, po čem toužíš; a abys zachránil sám
sebe, musí nepřítel nevyhnutelně utrpět prohru a ztrátu. Na základě takovéto
logiky tedy provinilci tvrdí, že jsou „nevinní“, neboť pokud by nebyl ke svým
odporným útokům dohnán bezohledným chováním nepřítele, byly by jejich
odezvy výhradně laskavé a mírumilovné. Laskaví však v krutém světě ne-
přežijí, a proto, aby nebyli o všechno připraveni, musejí sami brát.

11. Nyní však stojíme před nezodpovězenou otázkou, jež doposud nebyla
„objasněna“. Co je tou vzácnou věcí, tou perlou nevyčísitelné hodnoty, tím
tajným pokladem, který bys měl ve spravedlivém rozhořčení vyrvat z rukou
svého nadmíru proradného a lstivého nepřítele? Musí to být něco, po čem
toužíš, ale co jsi nikdy nenašel, a nyní už „chápeš“, proč jsi to nenašel. Tvůj
nepřítel ti to totiž vzal a ukryl na místě, kam by tě ani nenapadlo se podívat.
Schoval to ve svém těle, z něhož tím udělal skrýš pro svou vinu a úkryt pro
to, co patří tobě, abys tedy to, co ti náleží, získal, musí být jeho tělo zničeno
a obětováno. Zradil, a proto si zasluhuje smrt, abys ty mohl žít. Útočíš tedy
výhradně v sebeobraně.

12. Avšak co je tím, co chceš a co si žádá jeho smrt? Můžeš si být vůbec
jist, že tvůj vražedný útok je oprávněný, pokud nevíš, kvůli čemu útočíš? Zde
přichází na „pomoc“ *pátý* a poslední zákon chaosu, který tvrdí, že za lásku
existuje náhrada. Je kouzlem, jež vyléčí všechny tvoje bolesti; je chybějícím
prvkem tvého šílenství, které mu dodá podobu „přičetnosti“; je opodstatně-
ním tvého útoku. Představuje důvod, jenž ospravedlňuje tvou odplatu. Po-
hlédni otevřeně na skrytý dar ega, který jsi vyrval z těla svému bratru, kde
byl ukrytý v zášti a nenávisti k tomu jedinému, jemuž tento dar patří. Chtěl tě

připravit o tajnou přísadu, která by dodala tvému životu smysl. Náhradou za lásku, zrozenou z tvého nepřátelství k bratru, tedy musí být spása. Ta už žádnou náhradu nemá a existuje pouze v jediném exempláři. Cílem všech tvých vztahů je tudíž se jí zmocnit a přisvojit si ji, aby se stala tvým výhradním majetkem.

13. Do svého vlastnictví ji však nikdy nezískáš nadobro, neboť tvůj bratr na tebe nikdy nepřestane útočit, aby dostal zpět to, o co jsi ho okradl, a ani Sám Bůh nikdy neukončí odvetnou válku, již vede proti tobě oběma, jelikož ve Svém šílenství je přesvědčen, že tuto náhradu za lásku musí mít On, a proto tě musí oba zabít. Ty, kdo věříš, že s rozumem a rozvahou kráčíš po pevné půdě a pohybuješ se po světě, ve kterém lze najít smysl, zamysli se nad tím, co jsme právě řekli: takové jsou zákony, na nichž je založena tvoje zdánlivá „příčetnost“; takové jsou principy, které půdě pod tvýma nohama dodávají domnělou pevnost. Jejich pomocí hledáš smysl a vytvořil sis je pro svou spásu. Zabezpečují existenci a trvání náhrady za nebe, již před ním upřednostňuješ. Takový je jejich smysl; právě proto byly utvořeny. Nemá cenu se ptát, co znamenají, neboť je to zcela jasné. Prostředky k dosažení šílenství totiž nemohou být jiné než šílené. Uvědomuješ si tedy, že jejich cílem je šílenství?

14. Nikdo netouží po šílenství a nikdo si v něm nepřeje setrvávat, pokud chápe, čím doopravdy je. Ochráncem šílenství je víra, že je pravdivé, neboť jeho cílem je zaujmout místo pravdy. Abys mu mohl věřit, musíš ho považovat za pravdu. Avšak je-li pravdou, pak musí být jeho opak, který byl pravdou předtím, šílenstvím. Takováto výměna, takovýto radikální obrat, při němž se šílenství mění v příčetnost, iluze v pravdu, útok v laskavost, nenávisť v lásku a vražda v požehnání, je cílem, kterému slouží zákony chaosu. Jsou to nástroje, jejichž pomocí se zdají být Boží zákony obrácené naruby. Zákony hříchu tedy působí tak, aby uvězňovaly lásku a osvobozovaly hřích.

15. Jako cíle chaosu však v žádném případě nevypadají, neboť v důsledku onoho absolutního obratu se jeví jako zákony řádu. Mohlo by tomu snad být jinak? Chaos je stav bezprávnosti, v němž nepanují žádné zákony. Aby tedy získal na věrohodnosti, musejí být jeho zdánlivé zákony pokládány za skutečné a platné a jejich cíl šílenství musí být vnímán jako cíl příčetnosti. Strach se sinalými rty a nevidomýma očima, zaslepený a hrůzný, je dosazen na trůn lásky, jeho umírající přemožitelky, jako její náhrada a zachránce před spásou. Jak nádhernou podobu dávají smrti zákony strachu! Vzdávej tedy díky hrdinovi na trůnu lásky, který zachránil Božího syna, aby jej zasvětil strachu a smrti!

16. I přese vše, co jsme uvedli, však lze takovýmto zákonům uvěřit. Proč? Protože existuje podivný nástroj, jenž jejich uvěřitelnost umožňuje. Není ti neznámý; s jeho působením jsem se setkal už několikrát. Neuplatňuje se

však ve skutečnosti, ale ve snech, kde hlavní roli hrají pouze stíny, se zdá nepřemožitelně mocný. Všechny zákony chaosu jsou totiž uvěřitelné jen zásluhou důrazu na formu a ignorace obsahu. Nikdo, kdo se domnívá, že byt' jen jeden z těchto zákonů je pravdivý, nechápe, co se v něm říká. Celý problém spočívá v tom, že některé podoby, v nichž se projevuje, *vypadají*, jako by měly smysl.

17. Jak by mohly některé formy vraždy neznamenanat smrt? Jak by mohl být útok v určité formě láskou? Jaká forma odsouzení by mohla být požeňnáním? Kdo může považovat svého spasitele za bezmocného, a přesto dosáhnout spásy? Nenechej se oklamat podobou, kterou na sebe bere útok na něho. Nemůžeš usilovat o to, abys mu ublížil, a sám se přitom zachrání. Kdo by se mohl ochránit před útokem tím, že zaútočí sám na sebe? Jaký význam by mohla mít podoba, v níž se takovéto šílenství projevuje? Je to rozsudek, který přináší porážku sám sobě, neboť odsuzuje to, co říká, že chce zachránit. Nenechej se oklamat tím, pokud na sebe šílenství vezme podobu, již považuješ za krásnou. To, co je odhodláno tě zničit, není tvým přítelem.

18. Prohlašuješ – a myslíš to zcela upřímně – že těmto nesmyslným zákonům nevěříš a že se jimi v žádném případě neřídíš. Pokud se totiž zamyslíš nad tím, co říkají, víš, že jim věřit nelze. Bratře, ujišťuji tě, že i přesto jim věříš. Jak jinak by sis mohl uvědomovat podobu, kterou na sebe bere jejich obsah? Může být jakákoliv forma takového obsahu vůbec obhajitelná a udržitelná? Ty jim však věříš právě kvůli jejich formě a jejich obsah nechápeš. Ten se ovšem nikdy nemění. Můžeš na kostru nakreslit růžové rty, obléci ji do nádherných šatů, hladit ji a hýčkat, a tím ji přivést k životu? A můžeš se spokojit s pouhou *iluzí*, že jsi naživu?

19. Život existuje pouze v nebi; musí být tam, kde ho Bůh stvořil. V jakémkoliv jiném stavu kromě nebe je život jen iluzí. Přinejlepším vypadá jako život; přinejhorším pak jako smrt. Ani jedna iluze však není skutečný život. Jsou si rovné svou nesprávností i absencí smyslu. Život jinde než v nebi není možný a to, co není v nebi, není nikde. Mimo nebe se nachází pouze konflikt iluzí, jenž je nesmyslný, bezvýhodný a mimo hranice rozumu, a přesto považovaný za věčnou překážku k dosažení nebe. Iluze jsou pouhé formy, které nikdy nemohou mít skutečný a pravdivý obsah.

20. Zákony chaosu vládnuou všem iluzím. Jejich různé formy jsou sice ve vzájemném rozporu, což vyvolává zdání, že některých si lze vážit více než jiných, avšak všechny bez výjimky jsou založeny na přesvědčení, že zákony chaosu jsou zákony řádu. Každá z nich je bezvýhradně dodržuje a podává určitý důkaz o jejich pravdivosti a ani zdánlivě mírnější formy útoku neposkytují méně spolehlivé a jisté svědectví o jejich platnosti i o jejich důsledcích. Jisté je, že iluze vždy přinesou strach, a to na základě přesvědčení, jež s

sebou nesou, a nikoliv na základě jejich formy. Absence víry v lásku, ať už se projeví v jakémkoliv podobě, pak potvrzuje realitu a pravou podstatu chaosu.

21. Z víry v hřích musí vyplývat víra v chaos. A právě proto, že z ní vyplývá, se jeví jako její logický závěr; jako rozumný krok spořádaného smýšlení. Nelze pochybovat o tom, že kroky, které vedou k chaosu, vyplývají ze svého výchozího předpokladu opravdu uspořádaně. Každý z nich představuje různou formu v postupu k přeměně pravdy a směřuje do ještě větší hrůzy a ještě více se vzdaluje pravdě. Nemysli si, že jeden krok je menší než jiný nebo že návrat z jednoho je snazší než návrat z druhého; každý z nich totiž představuje úplný sestup z nebe. Tam pak, kde tvoje myšlení začíná, musí také končit.

22. Bratře, nenechej se zlákat k tomu, abys učinil byť jen jediný krok k sestupu do pekla. Jakmile totiž učiníš jeden, ty ostatní už neuvidíš takové, jaké doopravdy jsou. A jejich příchod je nevyhnutelný. Útokem v jakémkoliv podobě jsi vkročil na točité schodiště, jež vede pryč z nebe. V jakémkoliv okamžiku však můžeš svůj krok napravit. Jak můžeš poznat, zda sis vybral schody do nebe, nebo cestu do pekla? Úplně jednoduše: jak se cítíš? Je tvoje vědomí naplněno mírem? Jsi si jist, kterou cestou máš jít? A jsi přesvědčen o tom, že cíle nebe lze dosáhnout? Pokud ne, pak kráčíš sám. V tom případě požádej svého přítele, aby se k tobě připojil a dodal ti jistotu, kterým směrem se vydat.

23.4 III. Spása bez kompromisu

1. Není snad pravda, že nerozpoznáváš všechny formy, jež může mít útok? Platí-li pak, že ti ublíží útok v jakémkoliv podobě, a tedy že ve formě, kterou neznáš, ti ublíží stejně jako v té, již znáš, musí z toho vyplývat, že ne vždy si uvědomuješ, co je zdrojem bolesti. Útok je bez ohledu na svou formu pokaždé stejně ničivý, protože jeho smysl se nemění. Jediným jeho cílem je vražda, ale jaká podoba vraždy by dokázala zakrýt těžkou vinu a zoufalý strach z trestu, které musí pociťovat vrah? Svůj vražedný čin sice může popírat a útoky doprovázet úsměvem, jímž omlouvá svou krutost; to ovšem nezabrání skutečnosti, že bude trpět, a jeho ničivé úmysly se mu budou zjevovat v nočních múrách, kde však už budou onen úsměv postrádat a kde jeho zděšené vědomí dohoní hrůza jeho cíle a nepřestane ho pronásledovat. Nikdo totiž nemůže myslet na vraždu, a přitom uniknout vině, kterou s sebou tato představa neodmyslitelně nese. Je-li tedy záměrem smrt, co záleží na tom, jakou podobu na sebe vezme?

2. Je smrt v jakékoli formě – bez ohledu na to, jak krásná a laskavá se může zdát – požehnáním a znamením, že skrze tebe k tvému bratru hovoří hlas pro Boha? Dar, jež dáváš, nedělá jeho obal. Prázdna krabice, byť nád-

herná a vlídně darovaná, stále neobsahuje nic a toho, kdo přijímá, i toho, kdo dává, nemůže její vzhled nadlouho oklamat. Budešli tedy svému bratru odpírat odpuštění, budeš na něho útočit. Nebudeš mu dávat vůbec nic a od něho pak na oplátku nedostaneš nic jiného než to, co jsi mu sám dal.

3. Spása není žádný kompromis. Udělat kompromis znamená přijmout pouze část toho, po čem toužíš; vzít si jen trochu a zbytku se vzdát. Avšak spása se nevzdává ničeho, jelikož je pro každého úplná. Pokud dovolíš, aby ti do mysli pronikla pouhá představa kompromisu, spásu nikdy nepochopíš, protože ti unikne její pravá podstata. Přijmeš-li totiž kompromis, spásy se zřekneš, neboť kompromisem vyjadřuješ přesvědčení, že spása není možná. V jeho důsledku se totiž budeš domnívat, že můžeš *trochu* útočit nebo *trochu* milovat a vědět, jaký je rozdíl mezi trochu a úplně. Kompromis by tě tudíž učil, že trochu ze shodného může být jiné, ale že i přesto však shodné zůstává nedotčené a celistvé. Dává to smysl? Lze to pochopit?

4. Tento kurz je snadný právě proto, že nedělá žádné kompromisy. Těm však, kdo stále věří, že na kompromis *lze* přistoupit, připadá obtížný, jelikož nechápou, že v takovém případě by spása byla útokem. Nelze pochybovat o tom, že přesvědčení, že spása je nedosažitelná, ti nemůže dodat klidné a pokojné ujištění, že už přišla. Odpustit či neodpustit svému bratru nemůžeš jen trochu; podstatu odpuštění nikdy nepochopíš, pokud na něho budeš z jednoho důvodu útočit a zároveň ho z jiného důvodu milovat. Nechtěl bys umět rozpoznat *všechny* formy útoku na tvůj mír, jestliže pouze tímto způsobem je možné zabezpečit, že se ti nikdy neztratí z dohledu? Jeho světlo ti může navždy zářit před očima jen v případě, pokud jej nikdy nebudeš bránit.

5. Ti, kdo věří, že mír lze bránit, a že útok v jeho zájmu je tedy oprávněný, si neuvědomují, že ho mají ve svém nitru. Jak by to také mohli vědět? Mohli by snad přijmout odpuštění, jestliže jsou zároveň přesvědčeni, že vražda se může projevit v podobě, která zachrání jejich mír? Byli by ochotni se smířit se skutečností, že jejich krutý cíl je namířen proti nim samotným? Nikdo se přece nespojuje se svými nepřáteli a nemá s nimi společný cíl. A nikdo se se svým nepřítelem nedohodne na kompromisu, aniž by ho přitom přestal nezávidět za to, co kvůli němu nezískal.

6. Nezaměňuj příměří za mír ani kompromis za vysvobození z konfliktu, neboť vysvobodit se z konfliktu znamená konflikt definitivně ukončit. Teprve pak se před tebou otevřou dveře, abys mohl navždy opustit bojiště. Nebudeš se na něm zdržovat a ustrašeně doufat, že se válka nevrátí, protože zbraně v této chvíli mlčí a strach, jenž toto místo smrti obchází, zrovna nikde nevidíš. Na bitevním poli tě bude vždy něco ohrožovat. Bezpečí, po kterém toužíš, ti přinese jen místo, jež se nachází nad ním. Teprve až se na bojiště zahledíš z výšky, můžeš si být jist, že ti nic neublíží. Dokud ovšem budeš

setrávat na bitevním poli, nikdy na něm nenajdeš žádný bezpečný kout. Ani jeden ze stromů, které odolaly nelítostnému boji, ti neposkytne skrýš.

Ani jedna iluze ochrany nemůže vzdorovat víře ve vraždu. Na bitevním poli stojí tělo, jež rozděluje přirozená touha komunikovat a nepřirozený úmysl vraždit a zemřít. Domníváš se, že nějaká podoba, kterou na sebe bere vražda, ti může přinést bezpečí? Mohla by tudíž na bojišti chybět vina?

23.5 IV. Nad bitevním polem

1. Nezůstávej ve válečném stavu, neboť válka se neobejde bez útoků. Strach z Boha znamená strach ze života, a nikoliv ze smrti, avšak jediným místem, kde najdeš bezpečí, je zrovna Bůh. V Něm se nesetkáš se žádným útokem; do nebe nepronikne iluze v žádné ze svých podob, neboť je naprosto pravdivé. Nevstoupí do něho žádná odlišnost a to, co je stejné, si nemůže odporovat. Nežádá se po tobě, abys bojoval se svým přáním vraždit, ale aby sis uvědomil, že v jakékoliv jeho formě se skrývá tentýž záměr. A právě tohoto záměru se bojíš, a nikoliv jeho formy. To, co není láska, je vražda. To, co není milující, musí být útok. Každou iluzí napadáš pravdu a každá se na představě pravdy dopouští krutého násilí, neboť vyvolává dojem, že je stejně pravdivá jako sama pravda.

2. Mohlo by se však to, co je jiné než pravda, pravdě rovnat? Vražda a láska jsou neslučitelné. Pokud by ovšem obě byly pravdivé, musely by být stejné, a tedy jedna od druhé nerozeznatelné. Takové se pak budou jevit těm, kdo považují Božího syna za pouhé tělo, neboť tělo není tím, co Bůh stvořil ke Svému obrazu, a je-li něco bez života, nemůže to být synem samotného života. Jak by se mohlo tělo rozšířit, aby dokázalo obsáhnout celý vesmír? Dokáže tvořit a být tím, co stvoří? A může dát svým stvořením vše, čím je, a přesto neutrpět žádnou ztrátu?

3. Proto Bůh nesdílí Svůj smysl s tělem, ale funkci tvořit dal Svému synu, a to díky tomu, že to je Jeho vlastní role. Věřit, že úkolem Božího syna je vraždit, není hřích, ale šílenství, neboť to, co je stejné, nemůže mít rozdílnou funkci. Stvoření je prostředek, jímž si Bůh zabezpečuje rozšiřování Sebe Sama, a tudíž to, co je Jeho, musí patřit i Jeho synu. Buď mohou být vrahy jak Otec, tak i syn, anebo jím nemůže být ani jeden. Život však nevytváří smrt, protože tvoří jen to, co je stejné jako on.

4. Vlídne světlo tvého vztahu je totožné s láskou Boha. Zatím ještě nemůže převzít svatou roli, kterou dal Bůh Svému synu, neboť jsi doposud neodpustil svému bratru úplně, a odpuštění tak nemůže být rozšířeno na celé tvorstvo. Každá forma vraždy a útoku, jež tě stále přitahuje a ve které nerozpoznáváš její pravý obsah, ti totiž omezuje moc uzdravovat a konat zázraky, jež jsi však schopen přenést na všechny i všechno. Duch svatý ovšem ví, jak tvoje malé dary zvětšit a učinit z nich ohromnou sílu, i to, jak můžeš svůj

vztah vyzvednout nad bitevní pole a zbavit ho válečné vřavy. Takový je tvůj úkol: uvědomit si, že si nepřeješ vraždu v žádné podobě a že tvým cílem je nyní shlížet na bojiště z bezpečného místa nad ním.

5. Nechej se vyzvednout a z výšky shlédni dolů. Poznáš, že odtud bude tvoje perspektiva úplně jiná. Dokud jsi v tomto světě, uprostřed bojiště, bude ti připadat skutečné, neboť ses dobrovolně rozhodl být jeho součástí, a tím ses dobrovolně rozhodl i pro vraždu. Avšak z výšky se tvoje volba vraždy změní na volbu zázraku a současně s ní přijde i odlišný pohled, který ti ukáže, že bitva vůbec není skutečná a že je snadné z ní uniknout. Těla sice mohou bojovat, ale střet forem je naprosto bezvýznamný.

Skončí v okamžiku, kdy si uvědomíš, že nikdy nezačal. Jak bys mohl bitvu považovat za nicotu, pokud jsi do ní zapojen? Jak bys mohl poznat pravdivost zázraků, pokud ses rozhodl pro vraždu?

6. Až se tě zmocní pokušení útočit a začne ti zatemňovat mysl vražednými úmysly, vzpomeň si, že na bitvu můžeš pohlédnout z tohoto vyvýšeného místa. Příznaky útoku poznáš, i kdyby se vynořily v podobách, jež jsou ti cizí. Bodavá bolest, náhlý pocit viny či zejména ztráta klidu – ty všechny dobře znáš. Jakmile se objeví, neopouštěj své místo na nebesích, ale okamžitě se místo pro vraždu rozhodni pro zázrak. Sám Bůh i všechna světla nebe se k tobě laskavě skloní a přidrží tě, abys opět neklesl dolů. Rozhodl ses totiž zůstat na místě, na kterém tě chce mít i Bůh, a žádná iluze nemůže zaútočit na klid a mír Boha, jenž je spojen se Svým synem.

7. Na nikoho nepohlížej z bitevního pole, neboť tak bys na něho nepohlížel odnikud. Bojiště ti nenabízí žádný výchozí bod, ze kterého by ses měl dívat a jenž by dodal smysl tomu, co vidíš. Útočit a vraždit totiž mohou pouze těla, a pokud je tvůj úmysl stejný, pak se s nimi musíš ztotožňovat. Moc spojovat má jen stejný cíl a ti, kdo mají společný cíl, mají i společnou mysl. Tělo však samo žádný cíl nemá, a proto musí být osamělé. Z pohledu zdola je nelze přemoci, avšak při pohledu shora mizí všechna omezení, kterými tělo limituje ty, kdo stále bojují. Tělo tedy stojí mezi Otcem a nebem, jež stvořil pro Svěho syna, právě proto, že nemá žádný cíl.

8. Zamysli se nad tím, co je dáno těm, kdo sdílejí cíl svého Otce a vědí, že je i jejich. Vůbec nic nepostrádají a smutek je pro ně nepředstavitelný. Uvědomují si pouze světlo, které milují a jež je tím jediným, co je navěky ozařuje. Je jejich minulostí, přítomností i budoucností; je stále stejné, věčně úplné a cele sdílené. Vědí, že není možné, aby se jejich štěstí vůbec kdy změnilo. Možná se domníváš, že na bitevním poli můžeš něco získat. Mohlo by to však být něco, co ti přinese naprostý mír a pocit lásky, jenž je tak hluboký a pokojný, že do tvé jistoty nikdy nepronikne ani jediný stín pochybností? A který navíc nikdy nepřestane trvat?

9. Ti, kdo si uvědomují, že jsou stejně silní jako Bůh, by nikdy nemohl myslet na bitvu. Co jiného by získal než ztrátu své dokonalosti? Neboť vše, o co se na bitevním poli bojuje, je spojeno s tělem a s tím, co ti zdánlivě dává nebo co vlastní. Nikdo, kdo ví, že má vše, by nemohl usilovat o omezení a nemohl by si cenit darů, jež mu nabízí tělo. Z klidné sféry nad bojištěm je nesmyslnost vítězství zcela zjevná. Co může být v rozporu se vším? A co může nabídnout méně, a přesto být žádanější? Kdo z těch, koho podporuje Boží láska, by mohl rozhodnutí mezi zázraky a vraždou považovat za obtížné?

24. KAPITOLA Cíl výjimečnosti

24.1 Úvod

1. Nezapomínej, že motivací k tomuto kurzu je dosáhnout stavu míru a navždy si jej udržet. Jelikož v takovémto stavu ti mysl prostoupí naprostý klid, dojde ke splnění podmínky, za které se rozpomeš na Boha. Není nutné Mu říkat, co má dělat; ve Svém úkolu neselže, neboť tam, kam může vstoupit, už také je. A je vůbec možné, aby nemohl vstoupit tam, kde si přeje být? Míru dosáhneš právě proto, že je to Jeho vůle. Mohl bys snad uvěřit, že by stín dokázal vytvořit nepřekonatelnou překážku pro vůli, jež udržuje v bezpečí celý vesmír? Bůh nečeká na to, až Mu iluze dovolí být Sám Sebou; a totéž platí i pro Jeho syna: bez ohledu na iluze *jsou* oba takoví, jací jsou. A jaká iluze, která se mezi nimi bezcílně potuluje, má sílu přemoci to, co je jejich společnou vůlí?

2. Aby ses látku tohoto kurzu naučil. Musíš se zamyslet nad každou hodnotou, jíž si ceníš. Každá, kterou budeš tajit a ukrývat, ohrozí dosažení tvého učebního cíle, protože žádné přesvědčení není neutrální. Všechna mají moc ovlivnit každé tvoje rozhodnutí, neboť rozhodnutí je závěr založený na tom, čemu věříš. Je to výsledek tvé víry, z níž vyplývá stejně nevyhnutelně, jako z viny vyplývá utrpení a z bezhříšnosti svoboda. Pro mír neexistuje žádná náhrada, jelikož to, co stvoří Bůh, nemá žádnou alternativu. Pravda pramení z toho, co Bůh zná; a tvoje rozhodnutí vycházejí z tvého přesvědčení stejně nepochybně, jako se všechno tvorstvo zrodilo v Jeho mysli právě díky tomu, co ví a zná.

24.2 I. Výjimečnost jako náhrada za lásku

1. Lásky je rozšiřování. Budeš-li tedy někomu odmítat dát i ten sebemenší dárek, znamená to, že nechápeš smysl lásky, neboť láska dává vše a navždy. Jestliže si ponecháš být jen jedině přesvědčení výhradně pro sebe, jestliže budeš zadržovat být jen jediný dar, láska zmizí, protože svou neochotou dávat žádáš, aby její místo zaujala nějaká náhrada. S tou jedinou alternativou, kterou si můžeš zvolit místo lásky, pak musí přijít válka, neboť je náhradou za mír. A tím, že se pro ni rozhodneš, jí zároveň dodáš zdání skutečnosti.

2. Různá přesvědčení na sebe nikdy nezaútočí otevřeně, protože z nich nemohou vzejít protichůdné výsledky. Avšak *nepoznané* přesvědčení představuje volbu tajné války, při níž jsou výsledky konfliktu udržované v utajení a nikdy nejsou vyneseny na světlo, aby je rozum vyhodnotil jako rozumné či nesmyslné. Tímto způsobem jsi došel k řadě pošetilých závěrů a učinil jsi bezpočet absurdních a důsledně utajovaných rozhodnutí, kterým jsi tak zá-

roveň dodal moc řídit veškeré následující rozhodování. Nepodléhej však mylnému dojmu, že tito skrytí válečníci mají moc ohrozit tvůj mír, neboť ten je jim vydán na milost pouze tehdy, pokud jim ho svěříš. Tajní nepřátelé míru, již se zrodil z tvého rozhodnutí zvolit si místo lásky útok, kteří jsou nepoznaní a neváhají tě vyzvat na souboj a vyprovokovat tě k násilnostem mnohem závažnějšího rozsahu, než si vůbec uvědomuješ, existují jen díky tvé volbě. Nepopírej jejich přítomnost ani následky, jež jsou s ní spojeny. To jedině, co lze popřít a čeho se lze zříci, nejsou jejich důsledky, ale pouze jejich skutečnost.

3. Vše, co je opatrováno jako skryté přesvědčení, co je hájeno, a přesto nepoznáno, představuje víru ve výjimečnost. Výjimečnost na sebe bere množství podob, ale vždy je v rozporu se skutečnou podstatou Božího tvorstva a s velikostí, kterou dal Bůh Svému synu. Jaký jiný důvod by mohl ospravedlnit útok? Kdo by mohl nenávidět někoho, jehož Já je jeho vlastním Já a koho dokonale zná? Nepřátele mohou mít pouze ti, kdo jsou výjimeční, jelikož nejsou stejní, ale odlišní. Jakákoliv odlišnost pak zapřičiňuje vznik stupňů či řádů reality, které s sebou nevyhnutelně nesou i potřebu soudit a hodnotit.

4. Na to, co stvořil Bůh, nelze zaútočit, protože v celém vesmíru neexistuje nic, co by nebylo stejné. To, co je však odlišné, si vyžaduje posouzení, jež musí zákonitě učinit někdo „lepší“, někdo, kdo nemůže být stejný jako to, co odsuzuje, kdo je „nad“ tím a ve srovnání s tím bezhříšný. Tím se tedy výjimečnost stává zároveň prostředkem i cílem, neboť nejenže odlišuje a odděluje, ale slouží i jako důvod, na jehož základě se útok na ty, kdo jsou „pod“ výjimečným, jeví jako přirozený a spravedlivý. Výjimeční se cítí slabí a křehcí právě kvůli své odlišnosti, neboť to, co způsobuje jejich výjimečnost, je jejich nepřitelem. I přesto však jeho nepřátelství ochraňují, nazývají jej „přitelem“ a ve jménu této nevraživosti bojují s celým vesmírem, protože ničeho na světě si neváží víc.

5. Výjimečnost je velkým diktátorem špatných rozhodnutí. V ní totiž spočívá ona velkolepá iluze o tom, jaký jsi ty i jaký je tvůj bratr, a představuje to, kvůli čemu je zapotřebí si vážít těla a ochraňovat ho. Z tohoto pohledu je tedy nutné výjimečnost bránit a opatrovat. Mohou na ni totiž útočit – a také na ni útočí – iluze, neboť to, čím se tvůj bratr musí stát, aby mohl uchovat tvou výjimečnost, je iluze. Ten, kdo je „horší“ než ty, musí být napaden, neboť tvoje výjimečnost je živa právě z jeho porážky. Výjimečnost je totiž vítězství, jehož triumf je neodmyslitelně spjat s prohrou a hanbou druhého. Jak by také mohl žít s těžkým břemenem všech tvých hříchů? A kdo jiný než ty musí být jeho přemožitelem?

6. Mohl bys nenávidět svého bratra, kdybys byl jako on? Mohl bys na něho útočit, pokud by sis uvědomoval, že kráčíš společně po stejné cestě k cíli,

který se vůbec neliší? Nepomohl bys mu ze všech sil k němu dojít, pokud by ti bylo jasné, že jakmile ho dosáhne on, dosáhneš ho i ty? Ve výjimečnosti jsi jeho nepřítelem, ale ve společném cíli jsi jeho přítelem. Výjimečnost nemůže nikdy nic sdílet, neboť je závislá na cílech, jichž můžeš dosáhnout jen ty sám, a proto musíš zabránit, aby v nich uspěl i někdo druhý. Mohla by mít láska smysl tam, kde je cílem vítězství? A mohl bys v zájmu takového cíle učinit nějaké rozhodnutí, které by ti neublížilo?

7. Váš bratr je tvým přítelem, neboť Bůh ho stvořil stejného, jaký jsi i ty; mezi vámi není žádný rozdíl. Svého bratra jsi dostal proto, aby se láska mohla rozšiřovat, a nikoliv abys ho od ní odřízl. O to, co si vyhrazuješ jen pro sebe, přicházíš. Tebe i tvého bratra dal Bůh Sám Sobě a vzpomenout si na tento dar je tvým jediným a společným cílem. Mohl bys tedy na svého bratra útočit, pokud by ses rozhodl vidět, že nejsi odlišný a že ani jeden z vás není výjimečný? Zamysli se upřímně nad tím, co tě vede k tomu, abys svého bratra přijímal jen částečně nebo aby ses domníval, že by ti bylo lépe každému zvlášť. Nejsi snad přesvědčen, že tvůj vztah představuje velké omezení pro tvou výjimečnost? A není právě ta oním „nepřítelem“, jenž je zodpovědný za to, že se jeden pro druhého stáváš iluzemí?

8. Strach z Boha i z tvého bratra pramení z každého nepoznaného přesvědčení o výjimečnosti. Od bratra totiž vyžaduješ, aby se jí proti své vůli podrobil, a musí ji uctívat dokonce i Sám Bůh, jinak se setká s odplatou. Výjimečnost je zdrojem úplně každého náznaku zloby, pocitu nenávisti či přání rozdělít, neboť ti i tvému bratru znemožňuje si uvědomit, že tě spojuje společný cíl. Je důvodem, proč stále odporuješ tomuto kurzu, neboť ten tě učí, že ty a bratr jste stejní. Nemáš žádný cíl, který bys nesdílel a jež by s tebou nesdílel i tvůj Otec, jelikož tvůj vztah byl od všech výjimečných cílů očištěn. Chtěl bys tedy zmařit cíl, jež mu dalo nebe? Který z pohledů, jimiž se dívají výjimeční, se nemění s každým zdánlivým úderem, s každou urážkou či smyšleným hodnocením sebe sama?

9. Ti, kdo jsou výjimeční, musejí bránit iluze před pravdou, neboť čím jiným je výjimečnost než útokem na Boží vůli? Svého bratra nemůžeš milovat, dokud ji před ním budeš chránit, neboť tím způsobíš, že na ni bude útočit. Výjimečnost je bitevní pole, na kterém proti němu vedeš válku a kde je tvým nepřítelem, a nikoliv přítelem, jelikož mezi odlišnými nikdy nemůže panovat mír. Nezapomínej však, že ve skutečnosti je tvým přítelem, a to právě proto, že jste stejní.

24.3 II. Proradnost výjimečnosti

1. Srovnání musí být nástrojem ega, neboť láska nikdy nesrovnává, zatímco výjimečnost naopak srovnává za všech okolností. Rodí se tehdy, pokud v druhém vidíš určitou nedostatečnost, a jestliže pak úmyslně vyhledáváš

všechny jeho zdánlivé nedostatky a nikdy je nepouštíš ze zřetele, zabezpečuješ její trvání. Neuvědomuješ si ovšem, že ten, koho tvoje výjimečnost pokojuje a oslabuje, by byl tvým zachráncem, kdyby ses nerozhodl z něho utvořit důkaz tvé výjimečnosti. Ve srovnání s malostí, již v něm vidíš, si totiž připadáš velcí, vznešení, bezúhonní, čestní a bez jakékoliv poskvrny, avšak nechápeš, že ten, koho svým přístupem ponižuješ, jsi ty sám.

2. Cenou, kterou platíš, pokud usiluješ o výjimečnost, je mír. Kdo by mohl útočit na svého zachránce a snižovat jeho význam, a přitom chápat, že v něm má silnou oporu? Kdo by mu mohl ubírat na jeho všemohoucnosti, a přitom sdílet jeho sílu? A kdo by ho mohl využívat jako měřítko malosti, a přitom být vysvobozen ze všech omezení? Tvým úkolem je spása a jeho plnění ti bude přinášet radost. Budeš-li se však snažit dosáhnout výjimečnosti, setkáš se jen s bolestí. Je to cíl, jenž usiluje o porážku spásy, a proto je v naprostém rozporu s Boží vůlí. Vážít si výjimečnosti znamená uznávat jinou vůli, pro kterou jsou *iluze* o tvé podstatě mnohem cennější než pravda.

3. Výjimečnost je situace, v níž se myšlenka hříchu stává skutečností. Bez ní by byl hřích nepředstavitelný, neboť se z ní zrodil, a pochází tedy z nicoty. Je samozvaným „spasitelem“, „stvořitelem“, který tvoří jinak než Otec a jenž utvořil Jeho syna ke svému obrazu, a nikoliv k obrazu jeho Otce. Má mnoho „výjimečných“ synů, kteří nikdy nejsou jednotní, a každý z nich žije ve vyhnanství, kam se dobrovolně poslal, aby unikl sám sobě i Bohu, jehož je neoddělitelnou součástí. Nemiluje jedinstvo, jež ho stvořila tak, aby s Ním byl jednotný, ale místo nebe a míru si zvolil výjimečnost a pečlivě ji zabalil do hříchu, aby ji „ochránil“ před pravdou.

4. Věť, že nejsi výjimečný; pokud jsi však přesvědčen o opaku a chceš svou výjimečnost hájit před pravdou, jaký doopravdy jsi, jak bys mohl pravdu poznat? Kterou z odpovědí Ducha svatého bys mohl zaslechnout, jestliže nasloucháš pouze své výjimečnosti a pokud je pouze ona tím, kdo se ptá i odpovídá? Tím jediným, čemu dopřáváš sluchu, je její nepatrná odpověď, jež se zcela ztrácí v melodii, která k tobě neustále proudí od Boha jako láskyplná chvála toho, čím doopravdy jsi. V přítomnosti mohutných slov výjimečnosti se však tato nekonečná píseň o cti a lásce k tobě za to, čím jsi, zdá tichá a neslyšitelná. Napínáš uši, abys zaslechl její bezezvučný hlas, avšak i přesto je pro tebe volání samotného Boha stále zcela neslyšné.

5. Svou výjimečnost sice můžeš ochraňovat, avšak v takovém případě nikdy neuslyšíš hlas, jenž mluví za Boha. Každý z nich totiž hovoří jinou řečí a doléhá k jiným uším. Pro každého výjimečného je pravdou jiné poselství s jiným významem, ale jak může být pravda pro každého jiná? Výjimečná sdělení, která slyší ti, kdo jsou výjimeční, je přesvědčují o tom, že jsou odlišní a oddělení, a to svými výjimečnými hříchy, jež je udržují v „bezpečí“ před pravdou, která jejich výjimečnost vůbec nevnímá. Kristův pohled je jejich

„nepřítelem“, neboť nevidí to, na co se chtějí dívat, a ukázal by jim, že výjimečnost, již podle sebe vidí, je pouhá iluze.

6. Co by spatřil místo ní? Jasnou zář Božího syna, který je tak podobný svému Otci, že by se na Něho okamžitě upamatoval. S takovouto vzpomínkou by si syn vybavil i svá vlastní stvoření, jež jsou mu podobná stejně, jako se on podobá svému Otci. Celý svět, který vytvořil, se vši jeho výjimečností i hříchy, na nichž si trval jako na obranných prostředcích proti poznání sebe sama, neprodleně zmizí, jakmile jeho mysl přijme pravdu o jeho skutečné podstatě, která je nahradí, a opět tak zaujme své právoplatné místo. Toto je „cena“ za pravdu: už neuvidíš to, co nikdy nebylo, a neuslyšíš to, co nevydává žádné zvuky. Lze snad hovořit o oběti, pokud se nevzdáš ničeho a výměnou za to dostaneš věčnou Boží lásku?

7. Ty, kdo jsi svého spasitele spoutal řetězy své výjimečnosti a postavil ji na jeho místo, nikdy nezapomínej, že neztratil svou moc ti odpustit všechny hříchy, jež jsi zdánlivě vložil mezi něho a jeho úkol přinést ti spásu. Jeho poslání nezměníš, stejně jako nemůžeš změnit pravdu, která žije v něm i v tobě. Buď si však jist, že tato pravda je pro tebe pro oba stejná. Nevysílá odlišná poselství a má pouze jeden význam, a to takový, jež můžeš ty i tvůj bratr pochopit a který ti oběma přinese vysvobození. Bratr, jenž před tebou stojí, ti podává klíč k nebi, a proto nedovol, aby tě i nadále rozděloval sen o výjimečnosti, neboť to, co je jednotné a jediné, je skutečně spojené.

8. Představ si, jakou nádheru bys spatřil ve svém nitru, kdybys na něho pohlížel jako na svého přítele. Tvůj bratr je doopravdy nepřítelem výjimečnosti, ale zároveň i jediným přítelem toho, co je v tobě skutečné. Ani jeden útok, který jsi proti němu podle sebe vedl, ho nepřipravil o dar, jež dostal od Boha proto, aby ho dal tobě. Potřebuje ti ho dát stejně naléhavě, jako ho ty od něho potřebuješ dostat. Dovol mu tedy, aby ti odpustil tvou výjimečnost, zacelil ti mysl a spojil tě se sebou. Na tvoje odpuštění čeká výlučně proto, aby ti je mohl vrátit. Ne Bůh, ale ty jsi odsoudil Jeho syna, abys zachránil jeho výjimečnost a zabil jeho pravé Já.

9. Urazil jsi už velký kus cesty k pravdě; došel jsi už příliš daleko na to, abys nyní ztratil odvahu a začal váhat. Stačí udělat ještě jeden krok a všechen zbývající strach z Boha se rozplyne v lásce. Výjimečnost tvého bratra a tvoje vlastní výjimečnost jsou bezpochyby nepřátelé, které spojuje nenávistné úsilí zabít jeden druhého a popírání skutečnosti, že jste stejní. Avšak to, co dospělo až k této poslední překážce, jež v tobě vyvolává dojem, že Bůh a Jeho nebe jsou tak daleko, že jsou pro tebe nedosažitelní, nebyly iluze. Na tomto svatém místě stojí pravda a čeká na to, aby tě i tvého bratra k sobě mohla přijmout v tichém požehnání a v míru, který je tak skutečný a všeobšahující, že se nic nenachází mimo jeho hranice. Nechej tedy všechny iluze o sobě vně tohoto místa, na něž přicházíš s nadějí a upřímností.

10. Váš bratr je spasitel, který tě ochrání před tvou výjimečností. Potřebuje od tebe, abys ho přijal jako svou neoddelitelnou část, a totéž potřebuješ i ty od něho. Bohu jsi podobný stejně, jako se podobá Sám Sobě. Není výjimečný, neboť by si nikdy nenechal jednu Svou část jen pro Sebe a nikdy by ji neodepřel Svému synu. A právě toho se bojíš, neboť pokud není výjimečný, pak si musel přát, aby Jeho syn byl stejný jako On, a tvůj bratr tedy musí být stejný jako ty. Není výjimečný, ale má vše, včetně tebe. Dej mu tedy jen to, co už má, a pamatuj si, že Bůh dal tobě i tvému bratru Sám Sebe se stejnou láskou, abyste mohli všichni společně sdílet celý vesmír s Ním, kdo se rozhodl, že láska nikdy nebude rozdělená a oddělená od toho, čím je a navždy musí být.

11. Nepochybuj o tom, že patříš svému bratru, neboť mu nebyla odepřena ani jediná část lásky. Mohlo by se stát, že bys kvůli jeho úplnosti o něco přišel? Vůbec ne, jelikož to, co mu bylo dáno, aby byl úplný, zároveň přineslo úplnost i tobě. Boží láska dala tě jemu a jeho ti proto, že Bůh ti oběma dal Sám Sebe. To pak, co je stejné jako Bůh, je s Ním jednotné a jediné. Pouze výjimečnost by mohla vyvolat zdání, že jedinstvo právě podstaty Boha a tě je čímkoliv, jen ne nebem a nadějí, že mír máš konečně na dohled.

12. Výjimečnost nese pečeť zrady, jíž se dopouštíš na daru lásky. Cokoliv dává, dává proto, aby sloužilo jejímu cíli, a tedy aby zabíjelo. Každý dar, do kterého je vypáleno její znamení, přináší jen zradu, a to jak tomu, kdo jej dává, tak i tomu, kdo jej dostává. Každý letmý pohled očí, jež zakrývá, odhaluje jen obraz smrti. Každý, kdo věří v její moc, usiluje pouze o výhodné obchody a kompromisy, které by ustanovily hřích jako náhradu za lásku a jemuž by oddané a věrně sloužil. A každý vztah, který opatruje její cíl, jen lpí na vraždě jako na prostředku k bezpečí a silném ochránci všech iluzí před „hrozbou“ lásky.

13. Naděje na výjimečnost vyvolává zdání, že Bůh vytvořil tělo jako vězení, jež má udržet Božího syna v odloučení od svého Otce. K tomu je totiž zapotřebí zvláštní a výjimečné místo, do kterého by Bůh neměl přístup, a úkryt, kde není vítán nikdo kromě tvého nepatrného Já. Vše je v něm zaskvěceno jen tobě samému; jsi v něm důsledně oddělen od všech svých bratrů, chráněn před tím, aby tvoje iluze narušil zdravý rozum, v bezpečí před Bohem a s jistotou neutuchajících konfliktů. V něm se nachází brána do pekla, jíž jsi za sebou zavřel, abys svému výjimečnému království vládl šílenstvím a v osamění, odloučení od Boha a daleko od pravdy a spásy.

14. Klíč, který jsi zahodil. Dal Bůh tvému bratru, jehož svaté ruce ti ho předají, jakmile budeš připraven přijmout místo svého plánu na spásu plán Boha. Jak jinak bys mohl takovéto připravenosti dosáhnout než skrze pohled na veškeré své utrpení a pomocí pochopení, že tvůj plán selhal a nikdy ti nedokáže přinést mír a radost? Takovouto fázi zoufalství si právě procházíš,

avšak věz, že se jedná pouze o *iluzi* zoufalství. Smrt výjimečnosti nepředstavuje tvou smrt, ale probuzení do věčného života. Její zánik tě vyvede z iluze o tom, jaký jsi, a dovede tě k přijetí sebe samého takového, jakého tě stvořil Bůh.

24.4 III. Opuštění výjimečnosti

1. Opuštění přináší konec výjimečnosti, neboť opuštěny mohou být pouze iluze, jež se okamžitě poté ztrácejí. Opuštění představuje vysvobození ze *všech* iluzí, a proto není možné odpustit jen částečně. Nikdo, kdo lpí být jen na jediné iluzi, nemůže vidět sám sebe jako bezhříšného, jelikož si stále trvá na určitém omylu, který nazývá „neodpustitelným“ a zařazuje ho do kategorie hříchu. Jak by mohl být v takovém případě schopen úplného opuštění, pokud by je nepřijal sám pro sebe? Je totiž jisté, že úplného opuštění by se mu dostalo v okamžiku, kdy by ho sám dal. Tím by se vytratila i jeho utajovaná vina, neboť by odpustil sám sobě.

Bez ohledu na to, jaké podoby výjimečnosti si ceníš, každou přeměňuješ na hřích. Přetrvává jako nedotknutelná a neporušená veličina, neboť ji důsledně ochraňuješ svou neduživou silou před Boží vůlí, čímž ji však stavíš proti sobě, a tedy *svému* nepříteli, a nikoliv nepříteli Boha. Zdánlivě tě tudíž od Boha odděluje, jelikož na sebe bereš roli jejího ochránce. Neuvědomuješ si však, že chceš chránit něco, co Bůh nestvořil, a nechápeš, že sílu, již ti tato modla podle tebe dodává, ti ve skutečnosti vzala. Dal jsi jí totiž dědické právo svého bratra, a tím jsi ho zanechal osamělého a bez opuštění a sám teď stojíš vedle něho v hříchu. Oba trpíš a skláníš se před modlou, která tě nemůže zachránit.

2. Ty však nejsi tím, kdo je tak zranitelný a tak náchylný k útokům, že pouhé šeptem pronesené slovo, jež se ti nelíbí, okolnost, která ti nevyhovuje, nebo událost, již jsi nepředpokládal, naruší tvůj svět a uvrhne ho v chaos. Pravda není křehká; iluze ji nijak neovlivní ani nepoznamenají. Výjimečnost ovšem může vyvést z rovnováhy cokoliv, protože není pravdou, kterou chováš ve svém nitru. To, co nestojí na ničem, nikdy nemůže být neměnné a trvalé. Jakkoliv obrovské a pompézní se to může zdát, stále se to musí při závanu sebemenšího vánku kymácat, točit a vířit.

3. Bez pevného základu není nic spolehlivé a bezpečné. Zanechal by snad Bůh Svého syna ve stavu, kde bezpečí nic neznamená? Nikoliv; Jeho syn je dokonale chráněný, protože spočívá na Něm. To, co je vždy napadáno vším, co chodí a dýchá, co se plíží a plazí, co zkrátka vůbec žije, je tvoje výjimečnost. Nic není v bezpečí před jejím útokem a ani ona sama není v bezpečí před ničím. Bude navždy neúprosná a neodpouštějící, neboť taková je její pravá podstata; je zosobněním tajné přísahy, že to, co pro tebe chce Bůh, se nikdy nestane, a že budeš vždy stát proti Jeho vůli. Je zcela vyloučeno,

aby tvoje vůle a Boží vůle byly vůbec kdy stejné, jelikož je rozděluje výjimečnost, jež mezi nimi stojí jako planoucí meč smrti a z obou dělá nesmiřitelné nepřátele.

4. Bůh tě žádá o odpuštění. Nedovolil by, aby mezi tím, co si pro tebe přeje On a co si přeješ ty, vyrostla oddělující zeď v podobě jiné vůle. Obě tvoje vůle jsou stejné, neboť ani jedna z nich netouží po výjimečnosti. Jak by si mohly přát smrt samotné lásky? I přesto však postrádají moc k tomu, aby zaútočily na iluze. Nejsou těly; jako jedna mysl čekají, až před ně budou všechny iluze předvedeny a poté opuštěny. Spása nenapadá dokonce ani smrt, ale Sám Bůh, který ví, že smrt není tvou vůlí, musí říct: „Staň se tvá vůle,“ protože ty jsi přesvědčen o opaku.

5. Odpusť velkému Stvořiteli vesmíru, zdroji života, lásky a svatosti a dokonalému Otcí dokonalého syna své iluze o tom, že jsi výjimečný. Tvoje výjimečnost totiž představuje peklo, jež sis zvolil za svůj domov; Jeho volba taková nebyla. Nežádej Ho, aby do něho vstoupil, neboť pro lásku a spásu je tato cesta neprodyšně uzavřena. Pokud však budeš chtít z hlubin pekla vysvobodit svého bratra, znamená to, že jsi odpustil Jemu, jehož vůlí je, abys navždy žil v náruči míru, v naprostém bezpečí a bez plamene a zloby byt' jen jediné představy o výjimečnosti, která by poskvřnila i všechny tvoje ostatní myšlenky. Odpusť svatému Bohu výjimečnost, již ti nemohl dát, a kterou jsi si proto vytvořil sám.

6. Ti, kdo jsou výjimeční, jsou pohrouženi do hlubokého spánku a obklopeni světem krásy, jež však nevidí. Vedle már, na kterých spí, bdí svoboda, mír a radost, jež je vyzývají, aby procitl ze svého spánku o smrti. Oni však jejich volání neslyší, neboť jsou ztraceni ve snech o výjimečnosti. K hlasu, který by je probudil, chovají zášť a proklínají Boha, že nezařídil, aby se jim jejich sen vyplnil. Proklínej tedy Boha a umírej, avšak nikoliv Jeho rukou, neboť On není tvůrcem smrti, jež tě může potkat pouze ve snech. Jestliže ale pootevřeš oči, spatříš spasitele, kterého ti dal Bůh; zadívej se na něho a vrať mu jeho dědické právo. Je totiž tvoje.

7. Jednoho dne budou svobodní i otroci výjimečnosti, neboť taková je vůle Boha i Jeho syna. Odsoudil by snad Bůh Sám Sebe k pecku a zatracení? A přeješ si, aby se něco takového stalo i tvému spasiteli? Z jeho nitra tě Bůh vyzývá, aby ses připojil k Jeho vůli, a zachránil tak sebe i svého bratra před peklem. Pohlédni na otisky hřebů na dlaních jeho rukou, jež k tobě vztahuje s prosbou o odpuštění. Bůh tě žádá o smilování nad Svým synem i nad Sebou Samým. Neodmítej je; nežádají totiž od tebe nic jiného, než aby se stala tvoje vůle. Dožadují se tvé lásky, abys mohl milovat sám sebe. Nemiluj místo nich svou výjimečnost. Pohlédni na své dlaně a spatříš, že i na nich jsou stopy po hřebech, a odpusť svému Otcí, že nebylo Jeho vůlí, abys byl ukřižován.

24.5 IV. Výjimečnost versus bezhříšnost

1. Výjimečnost znamená, že nevěříš nikomu jinému kromě sebe a veškerou důvěru vkládáš výhradně do sebe. Všechno ostatní je tvým nepřitelem; obávaným a napadaným, hrozivým a nebezpečným, nenáviděným a hodným pouze zničení. Laskavost, kterou se zdánlivě projevuje, je jen klam, zatímco její nenávisť je skutečná. Jelikož je neustále vystavena hrozbě zničení, musí sama zabíjet, a ty jsi k ní přitahován proto, abys ji mohl zabít jako první. Takto vypadá přitažlivost viny: smrt je povýšena na zachránce, v ukřižování leží jednoznání a spása spočívá pouze ve zničení celého světa s výjimkou tebe samotného.

2. Mohlo by mít tělo jiný smysl než výjimečnost? Právě tento cíl ovšem způsobuje, že jeho obrana je chatrná a bezmocná, jelikož důvodem jeho vzniku bylo připravit o sílu a moc tebe. Úmysl odloučit a rozdělit je jeho prokletím. Těla však nemají žádný cíl, neboť cíl vychází výhradně z mysli, jež může svá rozhodnutí libovolně měnit podle toho, co si zrovna přeje. Její podstata a vlastnosti jsou neměnné, ale účel, který sleduje, se posouvá v souladu s její touhou, již se musí přizpůsobit i tělo. Samo od sebe nemůže udělat vůbec nic; pokud je budeš vnímat jako prostředek k bolesti, stane se bolestí. Jakmile je ovšem budeš považovat za prostředek k uzdravení, bude uzdraveno.

3. Nemůžeš ublížit nikomu jinému než sám sobě. Přestože jsme tuto skutečnost opakovali už mnohokrát, stále je pro tebe těžké ji pochopit, neboť pro mysli, které se soustředí na výjimečnost, je naprosto nepochopitelná. Ty však, jež si přeješ uzdravovat a neútočit, na ní neshledáváš vůbec nic nejasného. Cíl útoku se nachází pouze v mysli a jeho důsledky nelze pociťovat jinde než na tomtéž místě. Jelikož pak mysl není omezená, musí zhoubný záměr ublížit celé mysli. Z pohledu výjimečnosti by nic nemohlo dávat menší smysl, avšak z pohledu zázraků nemůže nic dávat větší smysl. Zázraky totiž znamenají pouze to, že cíl bolesti se změnil na cíl uzdravení. Takovýto posun účelu představuje pro výjimečnost velkou hrozbu, ovšem pouze v tom smyslu, že všechny iluze se cítí „ohroženy“ pravdou, neboť v její přítomnosti neobstojí. Jakou útěchu ti ale kdy přinesly, že jsi ochoten nedat svému Otci dar, který pro Sebe žádá, a raději jej chceš vložit do rukou iluzí? Pokud bys jej dal Jemu, okamžitě bys dostal celý vesmír; jakmile jej však nabídněš jim, žádné dary od nich na oplátku nedostaneš. Budeš-li dávat výjimečnosti, stane se z tebe žebrák, jehož pokladnice bude zet prázdnotou a jejíž otevřené dveře budou zvat všechno, co naruší tvůj mír, aby vstoupilo a ničilo.

4. Už dříve jsem ti říkal, aby ses nezabýval prostředky, jimiž dosáhneš spásy, ani tím, jak jí dosáhneš. Zvaž však, a to velmi pečlivě, zda si přeješ vidět svého bratra jako bezhříšného. Pro výjimečnost musí znít odpověď *ne*, jelikož bezhříšný bratr je jejím skutečným nepřitelem, zatímco hřích – pokud

by byl myslitelný – by byl jejím přítelem. Hřích tvého bratra by prokazoval svou vlastní skutečnost a dával by mu smysl, který pravda popírá. Vše, co je skutečné, potvrzuje jeho bezhříšnost, zatímco vše, co je nesprávné a lživé, svědčí o skutečnosti jeho hříchů. Je-li tedy hříšný, pak tvoje pravá podstata není skutečností, ale jen snem o výjimečnosti, jenž trvá pouhý okamžik, než se rozdrolí na prach.

5. Neochraňuj tento nesmyslný sen, ve kterém je Bůh připraven o to, co miluje, a kde se nacházíš mimo dosah spásy. V tomto proměnlivém světě, jenž ve skutečnosti nemá žádný význam, je jisté pouze jedno: jestliže v celém tvém nitru nezavládne úplný mír a jestliže pociťuješ jakoukoliv bolest, znamená to, že jsi ve svém bratru spatřil hřích a že tě pohled na to, co jsi v něm podle sebe viděl, rozradostnil, neboť tvoje výjimečnost se zdála být kvůli jeho nedostatku v bezpečí. Tím jsi zachránil to, co jsi sám ustanovil svým spasitelem, a ukřižoval toho, koho ti místo něho dal Sám Bůh. Díky Jeho daru jsi s ním však neoddělitelně spojen, jelikož jsi jedno, a protože výjimečnost je jeho „nepřítelem“, musí být i tvým nepřitelem.

24.6 V. Kristus v tobě

1. Kristus v tobě je velmi klidný a tichý. Shlíží na to, co miluje, a poznává v tom sám sebe. Z toho, co vidí, se raduje, protože ví, že je to v naprosté shodě s ním i s jeho Otcem. I výjimečnost se raduje z toho, co vidí, ačkoliv nevidí nic skutečného. Pramen radosti, který hledáš, je zcela v souladu s tím, jak si radost představuješ. To, co si přeješ, je pro tebe skutečné a pravdivé, přičemž samozřejmě není možné, aby sis přál něco, o jehož pravdivosti a skutečnosti bys nebyl přesvědčen. Přání má totiž schopnost obdařovat realitou stejně určitě, jako má vůle schopnost tvořit. Síla přání podporuje iluze stejně jistě, jako láska rozšiřuje sama sebe, ovšem jen s tím rozdílem, že zatímco jedno klame, druhé uzdravuje.

2. Neexistuje žádný sen o výjimečnosti, a to bez ohledu na to, jak utajovaný je nebo v jaké skryté podobě se projevuje, jak krásný se může zdát či kolik naděje na mír a úniku z bolesti vlídně nabízí, v němž bys neodsuzoval sám sebe. Ve snech totiž dochází k záměně příčiny a důsledku, neboť tvůrce snu věří, že se mu děje to, co sám vytvořil. Neuvědomuje si, že tu sebral nit a onde zase útržek látky a utkal obraz z ničeho. Jeho díly k sobě totiž nepatří a výsledný celek ničím nepřispívá k tomu, aby svým jednotlivým částem dodal smysl.

3. Avšak v čem jiném než v odpuštění bys měl hledat prameny svého míru? Kristus v tobě pohlíží pouze na pravdu a nevidí žádné odsuzování, které by vyžadovalo odpuštění. Je klidný, a to právě proto, že nevidí žádný hřích. Jakmile se s ním zcela ztotožníš, nebude mít víc než ty sám. Je tvým zrakem, sluchem, hmatem i tvými kroky. Jak překrásné jsou obrazy, jež vidí, a

zvuky, které slyší. Jak nádherná je jeho ruka, v níž leží ruka jeho bratra, a jak půvabná je cesta, po které kráčí společně s ním a ukazuje mu, co může vidět a slyšet a kde naopak nic neuvidí ani neuslyší.

4. Dovolíš-li však, aby jeho kroky řídila výjimečnost, vydáš se tímtéž směrem i ty. Na cestě budete oba vystaveni neustálému nebezpečí; v temném lese nevidomých, jež na prchavý okamžik osvětlují pouze proměnlivé a mdlé záblesky světlušek hřichu, budete oba odhodláni dovést druhého k neznámé propasti a svrhnout ho do ní. Z čeho jiného než ze zabíjení by se totiž mohla výjimečnost radovat? O co jiného než o pohled na smrt usiluje? Kam jinam než k ničení vede? Nedomnívej se však, že dříve než na tebe pohlédla na tvého bratra; že dříve než tě nenáviděla jeho. Hřích, který v něm její oči spatřují a na nějž pohlíží s nesmírným zalíbením, uviděla právě v tobě a stále se na něj s radostí dívá. Může však pohled na rozklad a šílenství skutečně potěšit, pokud věříš, že tato rozpadající se věc, které už maso odpadává od kostí a místo očí jí zbyly jen nevidomé důlky, je jako ty sám?

5. Raduj se z toho, že nemáš žádné vlastní oči, jimiž bys viděl, žádné uši, kterými bys slyšel, ani ruce, jež by svíraly, či nohy, které by vedly tvoje kroky. Buď rád, že dokud je budeš potřebovat, můžeš použít ty, jež patří Kristu. I ty jsou stejně jako tvoje tělo sice jen iluzemi, avšak jelikož slouží jinému účelu, byla jim díky jeho svatosti dána síla. Tomu pak, co vidí, slyší, drží a vedou, je dáno světlo, aby mohl vést stejně, jako byl sám veden.

6. Kristus v tobě je velmi klidný. Ví, kam jdeš, a po celé cestě k tvému cíli tě vede s laskavostí a požehnaním. Jeho láska k Bohu nahrazuje všechny strach, o kterém ses domníval, že jsi spatřil ve svém nitru. Jeho svatost ti ukazuje jeho vlastní obraz v tom, jehož ruku držíš a koho k němu vedeš. A vše, co vidíš, je stejné jako ty sám. Vždyť co jiného než Krista bys mohl vidět, slyšet, milovat a následovat domů? Když na tebe poprvé pohlédl, zjistil, že nejsi úplný, a tak v každé živoucí bytosti, již vidí a miluje, začal hledat tvou úplnost. A stále ji hledá, aby ti každá z nich mohla dát lásku Boha.

7. I přesto je však klidný, neboť ví, že tuto lásku máš ve svém nitru, kde ji v bezpečí udržuje tatáž ruka, která svírá i dlaň tvého bratra, jelikož Kristus svou rukou udržuje všechny své bratry ve svém nitru. Vrací zrak jejich nevidomým očím a zpívá jim o nebi, aby jejich uši už nezaslechly zvuky bitvy a smrti. Proniká jimi a napřahuje ruku, aby každý mohl požehnat všem živým bytostem a spatřit jejich svatost. Raduje se, že tytéž pohledy společně s ním vidíš i ty a že sdílíš jeho radost. Nabízí ti svůj absolutní nedostatek výjimečnosti, abys mohl všechny živoucí bytosti zachránit před smrtí a od každé z nich dostat dar života, jež svým oduštěním dáváš svému pravému Já. To jediné, co lze vidět, je obraz Krista; to jediné, co lze slyšet, je jeho píseň; a to jediné, co lze uchopit, je jeho ruka. Neexistuje žádná jiná cesta než ta, po které kráčíš společně s ním.

8. Ty, kdo by ses chtěl spokojit s výjimečností a spásu bys chtěl hledat ve válce s láskou, se zamysli nad tímto: sestoupil k tobě Sám svatý Pán nebe, aby ti dal tvou úplnost. To, co je Jeho, je i tvoje, neboť ve tvé úplnosti leží Jeho vlastní úplnost. On, jenž si nepřál být bez Svého syna, by si nikdy nemohl přát, abys byl bez bratrů. A dal by ti snad bratra, který by nebyl stejně dokonale jako ty a stejně svatý jako On, a tedy takový, jaký musíš být i ty?

9. Každý konflikt vždy vzniká na základě určitých pochybností, přičemž jakákoliv pochybnost se vztahuje výhradně k vlastní osobě. Kristus však vůbec nepochybuje a právě jistota je zdrojem jeho klidu. Svou jistotu vymění za všechny tvoje pochybnosti, pokud uznáš, že jste neoddělitelně spojeni, a že tvoje jedinstvo je nekonečná, věčná a snadno dosažitelná, neboť tvoje ruce jsou jeho. Je v tobě, a přesto kráčí vedle tebe i před tebou, aby tě vedl po cestě, po níž musí jít, aby dosáhl své vlastní úplnosti. V jeho klidu nacházíš svou jistotu; a co se stane s pochybnostmi, jakmile přijde jistota?

24.7 VI. Záchrana před strachem

1. V přítomnosti svatosti tvého bratra je celý svět naprosto klidný a snáší se na něj mír, jehož laskavost a požehnání jsou tak úplné, že odstraní i ten poslední náznak konfliktu, který by tě pronásledoval v temnotě noci. Je tvým zachráncem, jenž tě vysvobodí ze snu o strachu. Je léčitелеm, který tě zbaví pocitu nutnosti oběti a strachu, že to, co máš, se obrátí v prach a odletí s větrem. Je zárukou, že Bůh je zde a že je s tebou právě teď. Dokud bude tvůj bratr tím, čím doopravdy je, můžeš si být jist, že Bůh je poznatelný a že Jej poznáš i ty, neboť by nikdy nemohl opustit Svá vlastní stvoření. Svědectví, že tak tomu skutečně je, leží právě ve tvém bratru, jenž ti je přináší, aby ses v přítomnosti jeho svatosti mohl osvobodit od všech pochybností o sobě. Musíš v něm vidět Boží stvoření, jelikož zrovna v něm čeká jeho Otec, až pochopíš a uznáš, že tě stvořil jako Svou neoddělitelnou část.

2. Bez tebe by Bůh a nebe nebyl úplný; syn by neměl Otce a nemohl by existovat žádný vesmír ani realita. To, co si přeje Bůh, je totiž celistvé a zároveň tvoří Jeho nedílnou součást, protože Jeho vůle je jednotná a jediná. Nic, co je živé, nemůže nebyť Jeho součástí a nic nemůže žít jinde a jinak než v Něm. Svatost tvého bratra ti ukazuje, že Bůh je jedno s ním i s tebou; že vše, co má, máš i ty, protože ne jste odděleni ani od něho, ani od jeho Otce.

3. Nepřijdeš ani o jedinou věc z celého vesmíru, neboť vše, co Bůh stvořil, ti také s láskou dal jako věčný dar. Tvoje mysl tak nemůže být ochuzena o žádnou myšlenku, kterou uchovává i Jeho mysl. Přeje si, abys měl sám sebe rád stejně, jako tě miluje On, a pohlížel na sebe tak, jak tě viděl a znal před začátkem světa a stále vidí a zná. Bůh nemění názor na Svého syna podle chvilkových okolností, jež nemají ve věčnosti, kde přebývá a kde s

Ním přebýváš i ty, žádný význam. Skutečnost, že tvůj bratr je opravdu takový, jak ho stvořil, tě vysvobozuje ze světa, který nestvořil.

4. Nezapomínej, že tento svět existuje jen proto, aby mohl být uzdraven Boží syn. Je to jediný smysl, jež v něm spatřuje Duch svatý, a tudíž i jediný, který vůbec má. Dokud nepochopíš, že si nepřejesh nic jiného než pomoci tohoto světa, času i všech jeho projevů uzdravit syna, nepoznáš ani Otce, ani sám sebe. Svět totiž budeš využívat jako prostředek k dosažení toho, co není jeho pravým smyslem, a proto neunikneš jeho zákonům krutosti a smrti. Měj však na paměti, že je ti dáno se nad tyto zákony ve všech ohledech i za všech okolností povznést, překonat pokušení vidět to, co v něm není, a zbavit se přesvědčení, že Boží syn může trpět, neboť sám sebe považuje za to, čím vůbec není. Pohlédni na svého bratra a spatříš v něm úplný opak zákonů, jež zdánlivě řídí tento svět. Jeho svobodu chápej jako svou svobodu, neboť tou také je. Nedovol, aby výjimečnost zakrývala pravdu v jeho nitru, jelikož budeš-li ho spoutávat zákony smrti, sám jim neunikneš. Každý hřích, který v něm vidíš, tě oba udržuje v pekle. Vysvobodit z něho tě může jen dokonalá bezhříšnost, neboť svatost je zcela nestranná a vše, na co se dívá, soudí úplně stejně. Tento soud pak vychází z hlasu, jenž hovoří za Boha ve všem, co žije a sdílí Jeho bytí.

5. To, co mohou spatřit oči vidoucích, je právě Jeho bezhříšnost a Jeho krásu mohou vidět úplně ve všem. Hledají Ho všude a nenacházejí ani jediný pohled, místo či čas, kde by nebyl. Do svatosti tvého bratra, a tedy do rámu, který se dokonale hodí pro tvou spásu i spásu celého světa, je zasažena jasná vzpomínka na Boha, v němž žije tvůj bratr a společně s ním i ty. Nenechej si tedy oslepnout oči závojem výjimečnosti, který před ním i před tebou skrývá tvář Krista, a nedovol, aby ti strach z Boha i nadále zakrýval obraz, jež máš vidět. Pohled na *tělo* tvého bratra ti však Krista neodhalí, neboť ten se ukazuje pouze při pohledu na jeho svatost.

6. Rozhodni se tedy, zda chceš vidět bratrovo tělo, nebo jeho svatost, jelikož to, co si zvolíš, také uvidíš. Avšak vybírat si budeš stále dokola, v nespočetných situacích a v čase, který se zdá nekonečný, tak dlouho, dokud se nerozhodneš pro pravdu. Věčnost se k tobě totiž nemůže vrátit, pokud budeš odmítat Krista, jenž je v nitru tvého bratra. Kde bys mohl najít spásu, pokud by byl jen tělem? V čem jiném než v jeho svatosti leží tvůj mír? A kde jinde by mohl být Sám Bůh, když ne v té Svě části, kterou navěky umístil do svatosti tvého bratra, aby ti dal možnost poznat pravdu o tvé pravé podstatě, a to způsobem, jenž je pro tebe jasný a pochopitelný?

7. Svatost tvého bratra je pro tebe svátostí a požehnáním. Jeho omyly nemohou připravit o Boží dar ani jeho, ani tebe, kdo jej vidíš takového, jaký skutečně je, ale mohou ho pouze zdržovat. Ve tvé moci je ho však z tohoto zdržení vysvobodit, abys oba mohl skončit pouť, která nikdy nezačala, a

proto nevyžaduje, abys došel až na její konec. To, co nikdy nebylo, není tvou součástí. Ty ovšem budeš přesvědčen o opaku do té doby, než si uvědomíš, že to není ani součástí toho, kdo stojí vedle tebe. Tvůj bratr je zrcadlem tebe samého, v němž vidíš obraz, který přisuzuješ ti oběma. Zatímco Kristus v tobě vidí jeho svatost, tvoje výjimečnost pohlíží jen na jeho tělo a jeho právě Já jí zůstává skryto.

8. Vnímej ho tedy takového, jaký je doopravdy, abys nemusel dlouho čekat na jednoznání. Rozhodneš-li se totiž jinak, naděješ se jen nesmyslného a bezúčelného bloumání, jímž svého cíle nikdy nedosáhneš. Bude tě pronásledovat marnost nesplněného poslání, zatímco tvůj bratr bude stále ponořen do hlubokého spánku, a to tak dlouho, dokud nevykonáš úkol, který ti byl určen, aby se mohl probudit ze své minulosti. Ten, kdo odsoudil sám sebe i tebe, ti byl dán proto, aby oba z vás z odsouzení vysvobodil. Oba pak spatříš slávu Boha v Jeho synu, jehož jsi mylně považoval za tělo a spoutal zákony, které nad ním nemají vůbec žádnou moc.

9. Nechtěl by sis s radostí v srdci uvědomit, že tyto zákony nejsou určeny tobě? Pak ovšem nesmíš svého bratra vidět jako jejich vězně. Není možné, aby to, čím se řídí jedna část Boha, neplatilo i pro zbytek. Sám sebe vždy svěruješ do rukou takových zákonů, o nichž se domníváš, že ovládají tvého bratra. Zamysli se nad tím, jak velká musí být láska, kterou k tobě chová Bůh, pokud ti dal část Sebe, aby tě zbavil bolesti a přinesl ti štěstí. Nikdy nepochybuji o tom, že tvoje výjimečnost se vytratí v přítomnosti vůle Boha, jenž každou Svou část miluje stejně a na každé mu stejně záleží. Kristus v tobě vidí tvého bratra takového, jaký skutečně je; chtěl bys tedy popírat svatost, která se mu jasně zjevuje před očima?

10. Výjimečnost je úkol, jež jsi přidělil sám sobě. Týká se výhradně tebe: sebestředné bytosti, která ke své existenci nepotřebuje nikoho a nic a jež není spojena s ničím, co přesahuje hranice těla. V jejích očích jsi samostatným vesmírem, který má moc udržet si uvnitř svých vlastních hranic úplnost a celistvost, a proto zavřel všechny dveře, aby do něho nemohlo nic vstoupit, a zatemnil všechna okna, aby zabránil průniku byť i sebemenšího paprsku světla. Ve snaze dosáhnout cíle výjimečnosti se ocitáš pod neustálými útoky a ovládá tě hněv, jež vždy považuješ za spravedlivý; honíš se za ním s nepolevující ostražitostí a neutuchajícím úsilím, přičemž toto neústupné odhodlání směřuje jen k jednomu: učinit z výjimečnosti pravdu.

11. Nyní se po tobě chce pouze to, abys začal sledovat jiný cíl, který vyžaduje mnohem menší ostražitost, jen nepatrné úsilí a nesrovnatelně méně času a jehož trvání a úspěšné dosažení podporuje moc samotného Boha. I přesto ti však připadá, že z obou cílů je právě tento těžší. Potřebě „obětovat“ vlastní Já rozumíš a vůle ji nepovažuješ za příliš vysokou cenu. Ale troška ochoty, souhlasné přikývnutí Bohu či radostné přivítání Krista v sobě poklá-

dáš za únavné a nudné břemeno, jež je příliš těžké na to, aby ses s ním vláčel. Oddanost pravdě v souladu s tím, jak ji stanovil Bůh, však od tebe nevyžaduje žádnou oběť ani úsilí, ale naopak ti přinese všechnu sílu nebe i moc samotné pravdy, které ti poskytnou patřičné prostředky k úspěšnému dosažení cíle.

12. Ty, kdo věříš, že je snazší vidět tělo tvého bratra než jeho svatost, musíš jasně chápat, co tě k tomuto názoru přivedlo. Zcela zřetelně se v něm ozývá hlas výjimečnosti, jenž mluví proti Kristu a objasňuje ti cíl, kterého můžeš dosáhnout, i to, čeho nikdy dosáhnout nemůžeš. Nezapomínej, že takovýto názor se musí týkat toho, čeho docílíš s výjimečností jako se svým spojencem, neboť to, co vykonáš skrze Krista, je jí neznámé. Pro Krista pak samozřejmě nemá vůbec žádný smysl, jelikož ví, že možné a viditelné je pouze to, co si přeje jeho Otec. V Kristu tedy není vůbec žádný rozpor a právě tato skutečnost je zdrojem tvého míru. Jeho svatý cíl ti pak poskytne prostředky, jež umožní, abys tohoto cíle snadno a bez námahy dosáhl.

24.8 VII. Místo setkání

1. Jak urputně obhajuje každý, kdo je svázaný s tímto světem, výjimečnost, ze které touží udělat pravdu! Jeho přání je mu zákonem, jímž se bezvýhradně řídí. Ať už po něm výjimečnost vyžaduje cokoliv, nic jí neodpírá; nic jí neodmítá, neboť ji miluje. Dokud pak k němu mluví, jiný hlas neslyší. Žádné úsilí není příliš velké a žádná cena není příliš vysoká na to, aby zachránily jeho výjimečnost před sebemenším znevažováním, sebenepatrnějším útokem, zašeptanou pochybností či pouhým náznakem ohrožení a zabezpečily, že k ní nebude chovat nic jiného než hlubokou úctu. Výjimečnost je tvým synem, kterého miluješ stejně, jako tvůj Otec miluje tebe. Avšak postavil jsi ji na místo svých stvoření, jež jsou tvými skutečnými syny a která jsou zárukou toho, že můžeš sdílet otcovství Boha, a nikoliv Ho o ně oloupit. Co je tímto synem, jehož sis vytvořil proto, abys z něho čerpal sílu? Co je tímto dítětem Země, které štědrě zahrnuješ svou láskou? Co je touto parodií na Boží stvoření, jež zaujala jejich místo? A kde teď vůbec jsou, když si hostitel Boha našel jiného syna, kterého před nimi upřednostňuje?

2. Vzpomínka na Boha není osamocená. To, co se nachází v nitru tvého bratra, obsahuje veškeré tvorstvo: vše, co kdy bylo stvořeno i co tvoří, vše zrozené i dosud nenarozené, vše, co je stále v budoucnosti, i to, co je zjevně minulé. To, co je v něm, je neměnné a v přijetí této skutečnosti leží tvoje neměnnost. Svatost v tobě patří jemu, a jakmile ji v něm uvidíš, získáš ji zpět i ty sám. Veškerá úcta, již chováš k výjimečnosti, patří jemu, a jakmile mu ji tedy začneš projevovat, získáš ji zpět i ty sám. Všechna láska a péče, důrazná ochrana, každá myšlenka, kterou se dnem i nocí zabýváš, i upřímná starost patří jemu. Na nic z toho, co jsi dal výjimečnosti, nemá nárok nikdo

jiný než tvůj bratr. A nic z toho, na co má nárok tvůj bratr, nenáleží nikomu jinému než tobě.

3. Jak můžeš poznat svou cenu, pokud si na tebe činí nárok výjimečnost? A jak bys ji mohl naopak nepoznat ve svatosti svého bratra? Nesnaž se udělat ze své výjimečnosti pravdu, protože pokud by jí byla, byl bys bezpochyby bezradný a ztracený. Buď raději vděčný za to, že je ti dáno vidět bratrovu svatost, neboť právě ta je onou hle danou pravdou. To pak, co je pravdivé a opravdové v něm, musí být stejně pravdivé a opravdové i v tobě.

4. Zamysli se nad touto otázkou: můžeš ochránit mysl? Tělo snad ano, a to do určité míry; nikoliv před časem, ale dočasně. Avšak kdykoliv si myslíš, že chráníš, vždy jen ubližuješ. Pro co bys je vlastně chtěl zachránit? Rozhodni se, neboť ve tvé odpovědi leží jak jeho zdraví, tak i jeho újma. Jakmile je budeš ochraňovat pro demonstraci síly, jako návnadu na další rybu či jako stylovější domov pro svou výjimečnost nebo jakmile je použiješ jako krásný rám, jenž bude lemovat tvou nenávisť, odsoudíš je k rozpadu a smrti. Pokud pak takovýto účel těla uvidíš ve svém bratru, odsoudíš k rozpadu a smrti i své vlastní tělo. Využij je tedy spíše jako rám svatosti, do kterého zasadíš svého bratra, aby ho mohly ozářit paprsky pravdy, a abys tak před zkázou a rozkladem zachránil sám sebe.

5. To, co stvořil, udržuje Otec v bezpečí. Nemůžeš tomu ublížit svými falešnými představami, neboť jsi to nestvořil ty. Nedovol tedy, aby ti tvoje pošetilé iluze naháněly strach, jelikož na to, co je nesmrtelné, nelze zaútočit, a to, co je jen dočasné, nemá žádný význam. Smysl má pouze účel, jež v tom vidíš, a pokud ten je skutečný a pravdivý, pak je bezpečí zaručeno. Spatřuješ-li v tom však účel, který není pravdivý a skutečný, znamená to, že nemá vůbec žádný, a v tom případě pak není prostředkem k ničemu. Cokoliv, co vnímáš jako nástroj k dosažení pravdy, sdílí její svatost a stejně jako pravda sama přebývá v klidu a bezpečí ve světle, jež s jeho odchodem nepohasne. Jeho svatý účel mu totiž poskytl nesmrtelnost a zažehl v nebi další světlo, ve kterém tvoje stvoření rozpoznávají tvůj dar, a tedy znamení, že jsi na ně nezapomněl.

6. Zkouška pravdivosti všeho na Zemi je jednoduchá; stačí si položit jedinou otázku: k čemu to slouží? Odpověď ti pak napoví, čím to pro tebe je. Samo o sobě to nemá žádný význam; ten mu však můžeš dodat, a to v souladu s cílem, jemuž sloužíš. Zde na Zemi jsi totiž i ty jen pouhým prostředkem, zatímco Bůh je prostředkem a zároveň i cílem. V nebi jsou prostředky i cíl totožné a v naprosté jednotě a shodě s Bohem. Nebe je pravým stavem tvorstva, který se nenalézá v čase, ale ve věčnosti. Nikomu na tomto světě jej nelze popsat tak, aby mu porozuměl, a neexistuje ani způsob, jakým by bylo možné poznat, co přesně znamená. To lze pochopit teprve tehdy, až

projdeš učením k tomu, co se už naučit nelze a co dostaneš; až obnovíš svatý domov pro svá stvoření.

7. Tvůrce, jenž tvoří společně s Otcem, musí mít syna a tento syn musel být stvořen přesně k Jeho obrazu. Je to tedy dokonalá bytost, všeobsahující a zároveň ve všem obsažená, které nic nechybí a již nelze nic vzít; která nebyla zrozena z rozměrů, místa ani času a již nesvazují žádné hranice ani nejistoty; ve které se prostředky a cíl spojují v jedno. To vše je pravdivé a skutečné, a přesto to nedává žádný smysl tomu, kdo se stále nenaučil být jen jedinou lekcí a jehož mysl obsahuje být jen jedinou myšlenku nejistého účelu nebo jediné přání s protichůdným cílem.

8. Cílem tohoto kurzu není naučit tě nic, co se nelze naučit snadno. Jeho rozsah nepřesahuje tvoje možnosti; jen ti říká, že to, co je tvoje, získáš v okamžiku, kdy na to budeš připraven. Jelikož na Zemi jsou prostředky a cíl oddělené, neboť jako takové byly vytvořené, a tak je tudíž i vnímáš, pracujeme s nimi jako s oddělenými pojmy i v našem kurzu. Je nezbytné, abys měl na paměti, že veškeré vnímání je stále převrácené, a to tak dlouho, dokud nepochopíš jeho pravý smysl. Vnímání se ti totiž nejeví jako prostředek a právě tato skutečnost způsobuje, že je obtížné si uvědomit, do jaké míry je závislé na tom, k čemu podle tebe slouží. Vnímání vyvolává dojem, že tě učí, co vidíš. Ve skutečnosti je tomu však právě naopak: je dokladem toho, co učíš ty. Je to vnější projev nějakého přání; obraz, jež bys chtěl, aby byl skutečný.

9. Podívej se na sebe a uvidíš tělo. Podíváš-li se na totéž tělo v jiném světle, bude vypadat jinak, a beze světla se ti dokonce bude zdát, že úplně zmizelo. I přesto jsi si jist, že se neztratilo, protože se ho stále můžeš dotknout a slyšet, jak se pohybuje. Je to obraz, se kterým se chceš ztotožnit; je to prostředek, jehož pomocí uskutečníš své přání. Dává ti oči, jimiž na ně pohlížíš, ruce, kterými se ho dotýkáš, i uši, jimiž slyšíš jeho zvuky. Je pro tebe tudíž dokladem své vlastní skutečnosti.

10. Z těla se tedy stává teorie o tvé pravé podstatě, která však poskytuje důkaz výhradně o vlastní existenci a nedává naději na únik. Pokud se na ně díváš jeho očima, je jeho vývoj jasně daný: roste a chřadne, kvete a umírá. Sám sebe si nedokáže představit jinak než ve spojení s tělem. Označuješ je za hříšné a nenávidíš jeho jednání, jež považuješ za špatné a zhoubné. Tvoje výjimečnost ti však našeptává: „Toto je můj vlastní milovaný syn, ze kterého mám velkou radost.“ Tento „syn“ se tedy stává prostředkem, jenž slouží cíli jeho „otce“. Nejsou stejní, nejsou si dokonce ani podobní, a přesto je „syn“ nástrojem, který může poskytnout „otci“ to, co chce. Takto vypadá karikatura Božího tvorstva. Neboť stejně jako stvoření Jeho syna přinesla Bohu radost a svědectví o Jeho lásce a přijala Jeho cíl, je tělo důkazem myšlenky, jež je vytvořila, a vypovídá o její skutečnosti a pravdě.

11. Máme tedy dva různé syny, kteří oba zdánlivě krácejí po této Zemi bez místa i možnosti setkání. Jednoho z nich, a to svého vlastního milovaného syna vnímáš tak, jako by se nacházel mimo tebe, zatímco druhý z nich, syn svého Otce, přebývá v nitru tvého bratra a zároveň i v tobě. Neliší se tím, jak vypadají, kam jdou ani co dělají, ale pouze tím, jaký smysl mají. Právě ten je spojuje s těmi, kdo jsou jako oni, a každého z nich naopak odděluje od všech aspektů, jež mají odlišný účel. Syn Boha si uchovává vůli svého Otce, kdežto syn člověka se domnívá, že jeho vůle je jiná, a přeje si, aby taková byla. Jeho způsob vnímání tedy slouží jeho přání tím, že mu dodává zdání pravdy a skutečnosti. Vnímání však může sloužit i jinému cíli; není neoddělitelně spjata s výjimečností, ale výhradně s tvou volbou. Měj na paměti, že vždy máš možnost své rozhodnutí změnit a vnímání využít k jinému účelu. To, co pak uvidíš, ti poslouží jako důkaz o realitě viděného.

25. KAPITOLA Boží spravedlnost

25.1 Úvod

1. Krista máš v sobě, a přesto neobývá tvoje tělo; proto ani ty nepřebýváš v těle. To, co je ve tvém nitru, se nemůže nacházet venku a zároveň nemůžeš být oddělen od toho, co tvoří ústřední bod tvého života. To, co ti dává život, nemůže sídlit ve smrti, kde tedy nemůžeš sídlit ani ty. Kristus se nachází uvnitř rámu svatosti, jehož jediným účelem je zajistit, aby se zřetelně ukázal těm, kteří jej neznají, a díky tomu je tak mohl pozvat k sobě, aby ho spatřil na místě, kde se domníval, že mají tělo. Tehdy se jejich tělo vytratí a do svého nitra přijmou rám jeho svatosti.

2. Každý, kdo v sobě nese Krista, ho musí poznávat všude a ve všem, avšak nikoliv v těle. Dokud bude věřit, že jeho pravá podstata je právě v těle, bude Krista v sobě nosit nevědomky, a proto ho nebude moci ani projevovat a nepozná, kde skutečně přebývá. Přestože syn člověka není vzkříšeným Kristem, přebývá Boží syn přesně na tomtéž místě, kde je i on, a doprovází ho v jeho svatosti všude a stejně jistě, jako se prostřednictvím těla projevuje výjimečnost.

3. Tělo nepotřebuje uzdravit, neboť nemocné není ono, ale mysl, jež se domnívá, že je tělo; právě tu chce tedy Kristus vyléčit. Zahalí tělo do světla svého záměru a naplní je svatostí, která z něho vyzařuje; teprve pak se zřetelně projeví ve všem, co tělo řekne nebo udělá. Pro ty, kdo ho zatím neznají, se tak tělo stane vlídným a laskavým nositelem Krista, a tím i lékem na jejich churavou mysl. Takové je tedy poslání, jež má tvůj bratr pro tebe vykonat. A takové musí být i poslání, které ty máš uskutečnit v zájmu svého bratra.

25.2 I. Spojení s pravdou

1. Úkol, jímž tě pověřil Kristus, nemůže být obtížný, neboť ho za tebe vykoná on sám, a díky tomu poznáš, že tělo, které jsi považoval za nástroj k jeho uskutečnění, je takovýmto prostředkem jen *zdánlivě*. Tělo totiž řídí Kristova svatost pomocí myslí, jež je stejná jako jeho vlastní: patří-li mysl jemu, patří i tobě, a právě díky této skutečnosti se také projevuješ ve svém svatém bratru, stejně jako se on projevuje v tobě. Dochází tedy k setkání Krista se sebou samým, při kterém nestojí mezi jednotlivými aspekty jeho svatosti žádné domnělé rozdíly. Ty se naopak sjednocují, spojují a povznášejí ho k jeho Otci, protože jsou celistvé, čisté a bezvýhradně si zasluhují Jeho věčnou lásku.

2. Jak jinak můžeš projevovat Krista v sobě než tím, že pohlédneš na svatost a v ní ho spatříš? Vnímání ti říká, že v tom, co vidíš, se projevuješ ty; jestliže

tedy uvidíš tělo, budeš věřit, že tvoje pravé Já spočívá v těle. Každé tělo, na něž pak pohlédneš, ti bude připomínat tebe samého: tvou hříšnost, tvou špatnost a především tvou smrt. Nebudeš pak opovrhovat tím, kdo ti právě toto sděluje, a nebudeš usilovat spíše o jeho smrt? Pamatuj si, že poselství i posel jsou jedno a totéž. Ve svém bratru musíš vidět sám sebe, a necháš-li se tedy ohraničit rámem jeho těla, spatříš v něm svou hříšnost, která tě odsuzuje k smrti. Pokud se ovšem necháš zasadit do rámu jeho svatosti, ukáže se, že Kristus v něm jsi ty sám.

3. Vnímání představuje rozhodnutí, jaký chceš být; vybíráš si svět, v němž chceš žít, i stav mysli, který ti podle tebe přinese štěstí a spokojenost. Na základě vnímání určuješ, v čem si myslíš, že spočívá jistota a bezpečí. Ukazuje ti tě samé takové, jaké se chceš vidět, přičemž vždy zachovává věrnost tvému cíli, s nímž je neoddělitelně spjato, a zároveň nikdy nepodává svědectví o ničem, co neobhazuje tvoje mysl. Vnímání je součástí toho, co chceš potvrdit, neboť cíl a prostředky jdou vždy ruku v ruce. Tím poznáváš, že to, co ti připadá, jako by mělo samostatný život, ve skutečnosti nemá vůbec žádný.

4. Ty jsi pro Boha prostředky, které *nejsou* samostatné a jejichž život na Něm *není* nezávislý. v tobě, kdo jsi Jeho syny, se projevuje Jeho život. Každý Jeho aspekt je zasazen do rámu svatosti a dokonalé čistoty, do nekonečně nádherné a naprosté lásky, jež si přeje osvobodit každého, na kterého shlíží. Její jas prostupuje každým tělem, na něž pohlédne, a veškerou jeho temnotu přesouvá do světla pouze tím, že se dívá *mimo* ně směrem ke světlu. Její vlídnost nadzvedá závoj z tváře Krista, kterou tak už nic nezahaluje. Ty i tvůj bratr nyní stojíš před Kristem, abys mu dovolil odhrnout závoj, jenž tě zdánlivě odděluje a izoluje.

5. Jelikož věříš, že jsi oddělený, jako rozdělené se ti jeví také nebe. To sice není pravda, ale spojení, které ti bylo dáno, aby ses mohl k pravdě připojit a přijmout ji, dosáhneš pomocí toho, co pochopíš. Otec, Syn i Duch svatý tvoří neoddělitelnou jednotu, stejně jako se všichni tvou bratři sjednocují v pravdě. Kristus a jeho Otec nikdy nebyli oddělení a Kristus přebývá ve tvém pochopení; v té části tvého Já, jež sdílí vůli jeho Otce. Duch svatý pak spojuje tu zbývající část – tu nepatrnou, šílenou touhu po odloučení a samostatnosti, přání být jiný a výjimečný – s Kristem, aby tomu, co je skutečně jednotné, dal zřetelně najevo jeho jednotu. Na tomto světě tuto skutečnost sice nechápeš, ale je možné tě ji naučit.

6. Kristovu záměru slouží Duch svatý, a to ve tvé mysli, aby mohl být cíl výjimečnosti napraven právě v místě, kde se skrývá pravá podstata omylu. Jelikož Kristův záměr je v trvalém souladu s Otcem i synem, zná Kristus Boží vůli i to, co si skutečně přeješ ty. Pochopit to však může pouze mysl, která je vnímána jako jednotná, jež si je své jednoty vědomá a jako taková je

také prožívaná. Úkolem Ducha svatého je tě naučit, jak takovouto jednotu prožít, co je zapotřebí udělat a kam jít, abys ji pocítil.

7. Při tom všem se na čas a prostor nahlíží tak, jako by byly samostatné a nesouvislé, neboť dokud se budeš domnívat, že část tvého Já je oddělená, nebude ti představa jednoty spojené v Jednoho dávat žádný smysl. Je více než zřejmé, že mysl, která je do takovéto míry rozdělena, nikdy nemůže být učitelem jednoty, jež v sobě spojuje úplně vše. Jejím učitelem tedy musí být to, co se v ní nachází a vše skutečně spojuje. Při své výuce však musí hovořit jazykem, kterému tato mysl rozumí ve stavu, v němž se podle sebe nachází, a musí využít veškeré učení k tomu, aby převedl iluze na pravdu, zbavil tě všech falešných představ o tom, co jsi, a dovedl tě přes ně k pravdě, která se nachází za jejich hranicí. Všechny tyto myšlenky lze velmi snadno vyjádřit prostou větou:

To, co je stejné, nemůže být jiné, a to, co je jedno, nemůže mít odlišné části.

25.3 II. Zachránce před temnotou

1. Není snad zcela zřejmé, že to, co vidí oči těla, tě naplňuje strachem? Možná se domníváš, že v jejich pohledu najdeš naději na uspokojení; možná máš dojem, že obraz světa, jež jimi vidíš, ti přinese určitý klid a potěšení. Nezapomínej však, že výsledek se nikdy nemění: i přes všechny tvoje naděje a představy je jím vždy zoufalství, a to ve všech případech bez výjimky. Jediná hodnota, kterou může mít minulost, spočívá ve skutečnosti, že poznáš, že ti nepřinesla nic, co by sis chtěl uchovat. Pouze prostřednictvím takovéhoho poznání budeš ochoten se jí zřít a navždy ji opustit.

2. Není podivné, že by sis měl stále uchovávat naději, že ti svět, jež vidíš, přinese uspokojení? V žádném ohledu, nikdy a nikde ses od něho nedočkal ničeho jiného než strachu a viny. Jak dlouhou dobu ještě potřebuješ na to, aby sis uvědomil. Že naděje na změnu této neodvratné skutečnosti stojí jen stěží za to, abys oddaloval jinou změnu, která by mohla vyústit v lepší výsledek? Jedno je totiž jisté: způsob, jakým se díváš, ti neposkytuje žádný základ, o němž bys mohl opřít své naděje na budoucnost, ani žádné vyhlídky na úspěch. Vkládat naděje tam, kde žádné nejsou, v tobě musí vyvolávat beznaděj. Avšak tato beznaděj představuje tvoje dobrovolné rozhodnutí, na kterém budeš trvat tak dlouho, dokud budeš hledat naději tam, kde ji nelze najít.

3. Není snad rovněž pravda, že jsi přece jen – avšak mimo tento rámec smýšlení – určitou naději našel? Drobnou jiskřičku, jež je nestálá, mihotavá, a přece spatřitelná, nepatrný náznak, že naději zaručují principy, které nepanují v tomto světě? I přesto ti však naděje, že bys je mohl nalézt i zde, zabraňuje, aby ses vzdal zoufalého a nepřínosného úkolu, jež ses sám

zhostil. Může mít nějaký smysl trvat si na utkvělé představě, že existuje důvod, proč bys i nadále měl usilovat o to, co se doposud nikdy nezdařilo, a pevně věřit, že znenadání se to změní a ty se konečně dočkáš výsledků, které to nikdy předtím nepřineslo?

4. Minulost neuspěla, a proto se raduj, že ti odešla z mysli a už dále nezaťmeňuje to, co se v ní skutečně skrývá. Nezaměňuj formu za obsah, neboť forma je pouze prostředkem pro obsah; rám je pouze nástroj, jenž má nést obraz, aby byl vidět. Rám, který však obraz zakrývá, nemá žádný význam, protože je-li tím, co vidíš, pak to nemůže být rám. Bez obrazu ztrácí rám svůj smysl, jímž je zdůraznit a podtrhnout obraz, a nikoliv sebe sama.

5. Kdo by si na zeď pověsil prázdný rám a stál před ním ve zbožné úctě, jako by do něho bylo zasazeno mistrovské dílo? Přesně to však děláš, pokud vidíš svého bratra jako tělo. Jediné, co lze doopravdy vidět, je mistrovské dílo, které do tohoto rámu umístil Bůh. Tělo je na určitou chvíli jeho rámem, aniž by je ovšem jakýmkoliv způsobem zakrývalo. Avšak to, co stvořil Bůh, žádný rám nepotřebuje, jelikož Své dílo bezvýhradně podporuje a zasazuje Sám do Sebe. A právě toto Své mistrovské dílo ti předkládá a touží po tom, abys ho viděl. Je vůbec možné, že bys místo obrazu chtěl raději vidět jen rám?

6. Duch svatý je rám, jímž Bůh olemoval tu část Sebe Sama, kterou vidíš jako oddělenou. Její rám je však spojen s jejím Stvořitelem a je totéž co On i Jeho mistrovské dílo. Takový je pravý účel rámu, jež nemůžeš přeměnit na obraz jen tím, že ho uvidíš na jeho místě. Rám, který mu dal Bůh, pouze slouží Jeho účelu, a nikoliv tvému, jež považuješ za odlišný a který zakrývá obraz a způsobuje, že si místo něho vážíš rámu. Bůh však ve skutečnosti zasadil Své umělecké dílo do rámu, jenž přetrvá navěky i poté, až se ten tvůj obrátí v prach. I potom ale zůstane obraz nedotčen, neboť to, co stvoří Bůh, odolá jakékoliv zkáze a přetrvá ve věčnosti v nezměněné a dokonalé podobě. Jakmile tedy místo svého rámu přijmeš rám Boha, spatříš Jeho mistrovské dílo. Pohlédni na jeho krásu a pochop mysl, která je jeho tvůrcem; nevnímej je v rámu z masa a kostí, ale v rámu, jenž je stejně nádherný jako sám obraz. Jeho svatost osvětluje bezhříšnost, kterou rám temnoty skrývá, a rozprostírá závoj světla přes tvář obrazu, jež pouze odráží světlo, které z ní vyzařuje směrem k jejímu Stvořiteli. Nezapomínej, že tato tvář nikdy nemohla být temná jen proto, že jsi ji viděl v rámu smrti. Bůh ji uchoval takovou, jaká je, abys na ni jednou mohl pohlédnout a uvidět svatost, jíž ji obdařil.

7. Uprostřed temnoty musíš spatřit zachránce *před* temnotou a pochopit svého bratra tak, jak ti ho ukazuje mysl jeho Otce. Jakmile ho tak uvidíš, vystoupí z temnoty, kterou už nikdy víc nespatříš. Temnota ho nijak nezměnila a nezměnila ani tebe, kdo jsi ho z ní vyvedl, abys ho uviděl v jeho pravé podstatě. Bratrova bezhříšnost zobrazuje tvou bezhříšnost; jeho laskavost

utváří tvou sílu; oba pak radostně obrátíš svůj pohled do tvého nitra a i v něm spatříš svatost, jež v něm musí být právě díky tomu, co jsi spatřil v nitru svého bratra. Tvůj bratr je rám, do kterého je zasazena tvoje svatost, a to, co dal Bůh jemu, muselo být dáno i tobě. I kdyby si mistrovské dílo ve svém nitru neuvědomoval a viděl pouze rám temnoty, je stále tvým jediným úkolem spatřit v něm to, co on sám nevidí. Tvůj zrak se totiž stane základem společného pohledu, jímž místo smrti spatříš Krista.

8. Nebyl by snad Pán nebe potěšen, kdybys pochopil a ocenil Jeho dílo? Co jiného by udělal, než že by tobě, kdo miluješ Jeho syna stejně jako On Sám, poděkoval? Nedal by ti snad dostatečně najevo Svou lásku, kdybys společně s Ním chválil to, co miluje? Bůh opatruje stvoření jako dokonalý Otec, kterým také je, a proto je Jeho radost úplná okamžikem, kdy se jakákoliv Jeho část přidá k Jeho chvále, a On se tak s ní může o Svou radost podělit. Tvůj bratr, a tedy Jeho umělecké dílo, je pro Něj dokonalým darem; raduje se z toho, když vzdáváš díky Jeho dokonalému synu za to, že je to, co je. Všechny Jeho díky i radost ozáří svými laskavými paprsky i tebe, kdo společně se svým bratrem dovršuješ Jeho štěstí, a tím dovršuješ i své vlastní štěstí. Ti, kdo chtějí završit radost svého Otce, a tím i svou vlastní radost, nespattí ani jediný náznak temnoty. Sám Bůh bude vděčný každému, kdo usiluje o totéž co On; nepřeje si být sám, a proto si to nepřeješ ani ty.

9. Jakmile odpustíš svému bratru, už nikdy se nebudeš moci odloučit ani od něho, ani od jeho Otce. Pamatuj si, že žádné odpuštění nepotřebuješ, neboť ti, kdo jsou čistí, nikdy nezhrěšili. Dávej tedy to, co ti dal Otec, abys spatřil Jeho syna v jednotě a celistvosti, a děkuj jeho Otci stejně, jako i On děkuje tobě. Nevěř, že se ti nedostane veškeré Jeho chvály a uznání, neboť to, co dáváš, je Jeho, a tím, že to dáváš, se učíš pochopit, jaký dar jsi od Něho dostal ty. Dávej Duchu svatému to, co on dává stejnou měrou Otci i synu. Nic nad tebou nemá žádnou moc; nic kromě Jeho vůle a tvé vůle, jež je úplně stejná. Právě proto jsi byl stvořen a společně a v jednotě s tebou i tvůj bratr.

10. Ty a tvůj bratr jste stejní, protože Sám Bůh je ve Své vůli jednotný; oba musíš mít stejný smysl a cíl, neboť Bůh ti oběma dal totéž. Jeho vůle se sjednotí v okamžiku, kdy oba pochopíte, že chcete být úplní tím, že úplnost přinesete svému bratru. Nespattřuj tedy v jeho nitru hříšnost, kterou v něm vidí on, ale vzdej mu čest, aby sis mohl vážít sebe i jeho. Ti i tvému bratru byla dána moc zachránit, abys oba mohl uniknout z temnoty a vstoupit do světla a abys viděl jako jednotné to, co nikdy nebylo ani samostatné, ani odloučené od Boží lásky, již dostávají všichni stejnou měrou.

25.4 III. Vnímání a volba

1. Podle toho, nakolik si budeš vážit viny, natolik budeš vidět svět, ve kterém je útok ospravedlněný. Do jaké míry si naopak budeš uvědomovat, že vina nemá význam, do téže míry budeš útok vnímat jako neospravedlnitelný. To je zcela v souladu se základním zákonem, jímž se řídí vnímání: vidíš to, co věříš, že ve světě existuje, a v existenci tohoto věříš proto, že *chceš*, aby to v něm existovalo. Vnímání nepodléhá žádnému jinému zákonu a z toho vyplývá i všechno ostatní, co tvoje přesvědčení podporuje a udržuje. Jedná se tedy o formu vnímání, která je přizpůsobena tomuto světu a vychází z hlavního Božího zákona: láska tvoří jen sebe samu a nic jiného.

2. Ve světě, jemuž vládne vnímání, se Boží zákony neuplatňují přímo, neboť takovýto svět by nemohl být stvořen myslí, pro kterou vnímání postrádá jakýkoliv smysl. I přesto se však Jeho zákony odrážejí úplně ve všem, což ovšem neznamená, že svět, kde jejich důsledky nacházíme, je skutečný. Jeho skutečnost je pouze výsledkem přesvědčení Božího syna, od něhož se Bůh nemůže úplně oddělit. Samozřejmě s ním nemůže vstoupit do říše šílenství, ale je si jistý, že Jeho syna v ní doprovází Jeho přičetnost a zdravý rozum, které zabraňují tomu, aby se navždy ztratil v bláznovství svého přání.

3. Vnímání spočívá ve volbě, zatímco vědění nikoliv. Vědění se řídí pouze jediným zákonem, protože má pouze jediného Stvořitele. Tento svět má však dva tvůrce, již jej vidí odlišně. Pro každého má jiný smysl a každý jej považuje za dokonalý prostředek ke splnění cíle, který v něm spatřuje. Pro výjimečnost představuje dokonalý rám, jenž ji podtrhuje a zvýrazňuje; představuje pro ni dokonalé bojiště, na kterém může vést své války, i dokonalý přibýtek pro iluze, jež touží přeměnit ve skutečnost. Ačkoliv všechny nacházejí podporu v jejím vnímání, žádná z nich nemůže být zcela opodstatněná.

4. Svět má však ještě dalšího tvůrce, který souběžně napravuje šílenou představu, že by cokoliv mohlo být vybudováno a zachováno bez určitého spojení, jež zabezpečuje, že se všechno, co bylo tímto způsobem vytvořeno, stále podrobuje Božím zákonům; neznamená to, že by samotné Jeho zákony udržovaly vesmír v podobě, v jaké ho stvořil, ale spíše byly do jisté míry uzpůsobeny potřebám, které podle sebe má Boží syn. Uvést omyl na pravou míru však znamená omyl odstranit, a právě tak Bůh vždy chránil a stále chrání Svého chybuujícího syna.

5. Svět má ještě jiný smysl než ten, jež vytvořil omyl, protože má i dalšího tvůrce, který dokáže uvést v soulad cíl omylu s cílem Stvořitele. Budeš-li vnímat svět Jeho očima, bude vše, co uvidíš, důvodem pro odpuštění a vidění naprosté bezhříšnosti. Vše, co nastane, bude přijato s okamžitým a úplným odpuštěním. Nic nebude ani na chvíli zakrývat bezhříšnost, jež září nezměněným jasem nad politováníhodnými pokusy výjimečnosti zbavit ji jejího místa v mysli, kde *musí* být, a místo ní rozzářit tělo. Mysl si nemůže

zvolit, kde uvidí nebeské lucerny. Pokud se tedy rozhodneš, že je spatříš jinde než v jejich pravém domově, a budeš se domnívat, že osvětlují místo, kde nikdy nemohou být, pak musí tvůrce světa napravit tvůj omyl, abys nezůstával v temnotě, ve které žádná světla nejsou.

6. Každý na tomto světě vstoupil do temnoty, ale nikdo do ní nevstoupil sám a ani v ní nemusí zůstat déle než jen na kratičkou chvíli. Ve svém nitru si totiž do ní přinesl i pomoc nebe, jež je připravena kdykoliv ho vyvést z temnoty do světla, a okamžik, ve kterém tuto pomoc přijme, záleží pouze na jeho rozhodnutí. Jakmile se tedy rozhodne využít to, co je mu dáno, uvidí, jak se každá situace, již dříve považoval za prostředek, který ospravedlňoval jeho hněv a zlobu, mění na událost, jež ospravedlňuje jeho lásku. Zřetelně uslyší, že výzvy k válce, které doléhaly k jeho uším předtím, jsou ve skutečnosti výzvy k míru. Uvědomí si, že místo, kam přicházel s útokem, je jen oltář, na nějž může stejně snadno, ale s mnohem větším pocitem štěstí položit i odpuštění. Pochopí, že veškeré pokušení představuje jen další příležitost k tomu, jak dosáhnout radosti.

7. Jak by mohlo být nesprávné vnímání hříchu? Všechny omyly svého bratra považuj pouze za příležitost spatřit, jak pracuje pomocník, který ti byl dán proto, abys uviděl svět takový, jaký ho stvořil, a nikoliv takový, jaký sis ho udělal ty. Co je tedy skutečně opodstatněné? Co chceš? Tyto dvě otázky se ptají na totéž, a jakmile je jako totožné pochopíš, učiníš své rozhodnutí. Vidět je jako jednu a tutéž tě totiž vysvobodí z představy, že existují dva pohledy. Tento svět skrývá mnohé, co ti může přispět ke klidu a míru, a může ti poskytnout řadu příležitostí nabídnout odpuštění. Takový je jeho smysl pro ty, kdo chtějí vidět, jak na ně sestupuje mír a odpuštění, a kdo je chtějí dát světu.

8. Tvůrce světa mírumilvnosti má moc vyvážit svět násilí a nenávisti, jenž zdánlivě stojí mezi tebou a jeho laskavostí. V jeho odpouštějících očích neexistuje, a proto nemusí existovat ani ve tvých očích. Hřích je utkvělá představa, že vnímání se nemůže změnit; že to, co jednou bylo zatraceno, je zatracené a neodpustitelné navždy. Pokud však bylo odpuštěno, pak je zřejmé, že způsob, jakým vnímá hřích, musel být nesprávný, a tím vzniká možnost změny. I Duch svatý chápe to, co vidí, jako nezměnitelné, avšak do jeho pohledu nemůže zasáhnout hřích, neboť jeho pohled hřích napravuje. Z toho vyplývá, že se nejednalo o hřích, ale o omyl, jelikož se stalo to, o čem hřích tvrdil, že se nikdy stát nemůže. Trest útočí na hřích a svým útokem mu zajišťuje trvání. Odpustit hřích však znamená změnit jeho stav z omylu na pravdu.

9. Boží syn se nikdy nemůže dopustit hříchu, ale může si přát něco, co mu ublíží, a navíc má moc si myslet, že je možné mu ublížit. Mohla by tato skutečnost poukazovat na něco jiného než na to, že sám sebe nevnímá správně.

ně? Je to hřích, nebo omyl? Je odpustitelný, nebo nikoliv? Potřebuje pomoc, nebo odsouzení? Je tvým úkolem, abys ho zachránil nebo zavrhl? Nezapomeneš-li na to, čím pro tebe je, určí tvoje volba, jaká bude tvoje budoucnost. Rozhoduješ se totiž *ted'*, a tedy v okamžiku, kdy se veškerý čas stává pouze prostředkem k dosažení cíle. Rozhodni se, ale uvědom si, že svou volbou vybíráš a odůvodňuješ i účel, jaký přisoudíš světu.

25.5 IV. Světlo, které přinášíš

1. Mysli, jež jsou spojené a své spojení si uvědomují, necítí žádnou vinu. Nemohou totiž útočit a z této šťastné skutečnosti se radují a spatřují v ní své bezpečí a jistotu. Jejich radost spočívá v nevinnosti, kterou vidí, a proto ji vyhledávají, jelikož jejich cílem je na ni hledět a ve svém pohledu nacházet potěšení. Každý usiluje o to, co mu přinese radost v souladu s tím, jak si ji vymezuje; samotný cíl se tedy neliší. Avšak způsob, jakým je cíl *chápán*, zapřičiňuje nevyhnutelnost volby prostředků a odstraňuje možnost změny, pokud nedojde ke změně cíle. V takovém případě pak dochází k dalšímu výběru prostředků, neboť to, co ti má přinést radost, náhle definuješ jinak, a tím se mění i způsob, jakým toho chceš dosáhnout.

2. Elementární zákon vnímání by tedy mohl znít takto: „Budeš se radovat z toho, co vidíš, neboť to vidíš proto, aby ti to přineslo radost.“ Dokud se tudíž budeš domnívat, že potěšení ti přinesou utrpení a hřích, budeš je i vidět. Škodlivé, nebo naopak prospěšné je jen to, co si přeješ, a pouze tvoje přání je zodpovědné za povahu účinků, jež to na tebe bude mít. Svým přáním si totiž volíš prostředky, kterými těchto účinků dosáhneš, neboť věříš, že ti přinesou radost a štěstí. Tento zákon platí dokonce i v nebi. Boží syn tvoří proto, aby se ze stvořeného radoval, a jeho dílo sdílí cíl jeho Otce, a tedy aby narůstala jeho radost a společně s ní i radost Boha.

3. Ty, tvůrci světa, jenž je jiný než skutečný svět, odpočiň si a nalezni útěchu ve světě, kde přebývá pokoj a mír. Svůj svět si stále neseš s sebou a přinášíš jej ke všem vyčerpaným očím a znaveným srdcím, které se dívají na hřích a tlučou v rytmu jeho smutného refrénu. Pamatuj si však, že právě ty jsi tím, kdo jim může nabídnout odpočinek; z tebe může vzejít svět, na nějž budou pohlížet s potěšením a ve kterém se jim srdce naplní radostí. v tobě se skrývá pohled, jež přeneš na všechny a který je obklopí vlídností a zahálí do světla. V tomto neustále rostoucím světě světla se pak postupně začne temnota, o níž se domníval, že jej prostupovala, rozplývat, až se z ní stanou jen vzdálené, nejasné stíny, které upadnou v zapomnění, neboť jas slunce je rozptýlí do nicoty. Všechny jejich „zlé“ myšlenky a „hříšné“ naděje, všechny jejich sny o vině a nelítostné odplatě i každé jejich přání zraňovat, zabíjet či umřít zmizí v přítomnosti slunce, jež jim přineseš.

4. Nechtěl bys to vykonat pro lásku Boha? A pro sebe? Zamysli se nad tím, co ti to přinese. Tvoje „zlé“ myšlenky, které tě nyní pronásledují, se ti budou stále více vzdalovat a odplouvat do mlhavých dálek, neboť v nitru ti vyjde slunce, jež je svým světlem vypudí. Budou otálet už jen vteřinku, nepatrnou chvíličku, v rozmazaných podobách a příliš daleko na to, aby se daly rozpoznat; a poté navždy zmizí. V záři slunečního světla pak budeš stát pokojní, v nevinnosti a zbaveni jakéhokoliv strachu a ostatní myšlenky, které jsi v sobě našel, se z tebe budou šířit, aby tě už nikdy neopustil mír a nezařechal tě bez domova. Ti, kdo nabízejí mír všem, totiž naleznou domov v nebi, jež svět nedokáže zničit, neboť je dostatečně velký na to, aby ve svém míru udržel i tvůj svět.

5. V tobě se skrývá celé nebe; v tobě ožívá každý list, který se snáší k zemi; v tobě se znovu rozezpívá každý ptáček, jenž kdy zpíval; pro tebe si každá květina, která kdy kvetla, uchovala svou vůni i krásu. Jaký cíl by mohl zaujmout místo vůle Boha i Jeho syna, aby bylo znovu obnoveno nebe pro toho, pro koho bylo stvořeno jako jeho jediný domov? Žádný v minulostech ani žádný v budoucnosti; žádné jiné místo ani žádný jiný stav či čas; žádný, jenž je vzdálenější, ani žádný, který je bližší; zkrátka nic jiného v žádné podobě. To můžeš přinést celému světu jen ty, ale zároveň s tebou do něho mohou vstoupit i myšlenky, jež byly na kratičký okamžik pochopeny nesprávně. Jak lépe bys mohl své vlastní omyly převést na pravdu než tím, že budeš ochoten nést si s sebou světlo nebe na cestě, po které kráčíš za hranice světa temnoty do světla?

25.6 V. Stav bezhříšnosti

1. Stav bezhříšnosti znamená jednoduše toto: jelikož zmizela veškerá touha útočit, neexistuje žádný důvod vnímat Božího syna jinak, než jaký doopravdy je. Zmizela i potřeba viny, protože nemá žádný smysl a bez cíle hříchu je bezvýznamná. Útok a hřích jsou úzce provázané jako jedna iluze, neboť oba jsou zároveň příčinou, cílem i obhájcem druhého. Stojí-li sami, postrádají jakýkoliv smysl, jež jim zdánlivě dodává pouze spojení s druhým, a proto jsou na sobě závislé. Nikdo by nemohl uvěřit v kterýkoliv z nich, pokud by druhý nebyl skutečný, jelikož každý z nich přináší svědectví o tom, že druhý musí být pravdivý.

2. Útok dělá z Krista a současně s ním i z Boha tvoje nepřátele. Neměl by ses tvářit v tvář takovému „nepříteli“ skutečně bát? A neměl by ses bát sám sebe? Vždyť jsi ublížil sám sobě a vlastní Já jsi postavil do pozice svého „nepřítele“. Nyní tedy musíš věřit, že ty nejsi ty, ale „něco jiného“, co je tvému Já úplně cizí; něco, čeho se musíš bát, místo abys to miloval. Vždyť kdo by útočil na něco, co vidí jako úplně nevinné? A kdo, právě proto, že si přejí útočit, by se nedomníval, že musí být sám vinen, aby si stál za svým

přáním, a přitom toužil po nevinosti? Kdo by mohl vnímat Božího syna jako nevinného, a přesto si přát jeho smrt? Pokaždé, když se zadíváš na svého bratra, před tebou stojí Kristus. Neodešel jen proto, že máš zavřené oči. Co však můžeš při hledání svého spasitele spatřit, pokud se na něho budeš dívat nevidomýma očima?

3. Těma totiž nevidíš Krista, ale „nepřítele“, s nímž si ho pleteš a kterého nenávidíš, protože v něm není žádný hřích, jež bys mohl spatřit. Neslyšíš jeho tklivé volání, jehož obsah zůstává bez ohledu na formu stále stejný: aby ses s ním sjednotil a společně s ním sdílel nevinnost a mír. Ani přesto toto volání nezaniká pod nesmyslným vřískáním ega, neboť Bůh je dal tvému „nepříteli“ proto, abys v jeho nitru zaslechl Jeho výzvu a vyslyšel ji tím, že Bohu vrátíš to, co je Jeho.

4. Jediné, co po tobě Boží syn žádá, je, abys mu vrátil to, co mu patří, a on se tak o to mohl s tebou podělit. Ani jeden z vás to nemůže získat sám, neboť tak by to postrádalo smysl pro oba. Společně to však dá každému stejnou sílu zachránit druhého a zároveň s ním zachránit i sám sebe. Tvůj spasil ti nabízí záchranu, pokud mu odpustíš. Jestliže ho však odsoudíš, nabízí ti jen smrt. V každém totiž vidíš pouze odraz svého rozhodnutí, co má pro tebe znamenat. Pokud se tedy rozhodneš v rozporu s jeho skutečnou rolí, tou jedinou, kterou opravdu má, připravuješ ho o radost, již by mu přineslo splnění úkolu, kterým ho pověřil Bůh. Nemysli si však, že nebe je tak pro něho navždy ztraceno. Získá ho zpět pouze tím, že mu bude skrze tebe ukázána cesta, abys ho mohl najít i ty sám, a to tak, že budeš kráčet po jeho boku.

5. Jeho záchrana pro tebe není spojena se žádnou obětí, neboť prostřednictvím jeho svobody získáš svobodu i ty. Umožnit mu, aby mohl splnit svůj úkol, představuje pouze prostředek k tomu, abys mohl ty splnit svou vlastní úlohu. A tak kráčíš směrem k nebi nebo k pecku, ale nikoliv sám. Jak krásná bude jeho bezhříšnost, až ji spatříš! A jak obrovská bude tvoje radost, až bude svobodný, aby ti mohl dát dar pohledu, jež mu Bůh dal pro tebe! Toto je to jediné, co potřebuje: abys mu poskytl svobodu dokončit úkol, který mu Bůh svěřil. Pamatuj si, že to, co dělá on, děláš společně s ním i ty, a podle toho, jak ho vidíš, také definuješ roli, již pro tebe bude hrát, dokud ho nevidíš jinak a nedovolíš mu být tím, čím mu Bůh určil, že má pro tebe být.

V nenávisti, kterou Boží syn může chovat sám k sobě, se zdá, jako by Bůh neměl moc zachránit to, co stvořil, před bolestí pekla. Avšak láska, již Boží syn projevuje sám sobě, dává Bohu svobodu, aby se stala Jeho vůle. Ve svém bratru vidíš obraz vlastního přesvědčení o tom, co pro tebe má Boží vůle znamenat. Odpustíš-li, pochopíš, jakou lásku k tobě chová; dokud ovšem budeš útočit, budeš věřit, že tě nenávidí, a domnívat se, že nebe musí být peklo. Pohlédni ještě jednou na svého bratra, a to s vědomím, že

podle toho, jak jej vidíš, představuje buď cestu do nebe, nebo do pekla. Nezapomínej však, že roli, kterou mu přisoudíš, přisoudíš zároveň i sám sobě, a že po cestě, již mu vytyčíš, budeš kráčet i ty, neboť odpovídá tomu, jakou cenou ses ohodnotil.

25.7 VI. Zvláštní úkol

1. Na odpouštějících očích vlídně spočívá Boží milost a ve všem, na co pohlédnou, se ukazuje Bůh. Ten, kdo se dívá tímto pohledem, nevidí žádné zlo; ve světě nevidí nic, čeho by se měl bát, ani nikoho, kdo by byl jiný než on. Jelikož miluje všechny, které spatřuje, pohlíží s láskou a vlídností i sám na sebe. Neodsoudil by se za své chyby, stejně jako by za ně nezatratil nikoho jiného. Nerozhoduje o odplatě ani netrestá hřích. Jeho pohled vnímá jeho samého se stejnou laskavostí a vlídností, s níž pohlíží i na všechny ostatní, neboť touží pouze uzdravovat a pouze žehnat. A jelikož je v souladu s tím, co si přeje i Bůh, moc uzdravovat a žehnat všem, na kterých spočine jeho zrak prostoupený Boží milostí, skutečně má.

2. Oči si snadno uvyknou na tmou, a pokud jsou dlouho zvyklé vidět jen tlumené odlesky stmívání, způsobuje jim zář jasného dne palčivou bolest. Odvracejí se tak od slunečních paprsků i od světla, jež vrhají na to, na co se dívají. Šero se jim zdá lepší; vidět i rozeznávat je v něm pro ně snazší. Pro takovéto oči je jednodušší pohlížet na to, co je zastřené a nejasné; je to pro ně méně bolestivé než snášet pohled na věci skutečně jasné a jednoznačné. K tomu však oči přece neslouží, a navíc: kdo by mohl tvrdit, že upřednostňuje temnotu, a přitom jedním dechem dodávat, že chce vidět?

3. Přání vidět sesílá na tvoje oči Boží milost a přináší jim dar světla, bez kterého vidět nelze. Chceš spatřit svého bratra? Bůh ti to s radostí umožní. Netouží totiž po tom, aby byl pro tebe tvůj spasitel neznámý, a nepřeje si, aby nemohl vykonat úkol, jež mu Sám světil. Nedovol, aby byl tvůj bratr i nadále sám, neboť ti, kdo jsou sám, jsou ti, kdo nevidí, že ve světě mají úkol, který mohou vykonat; že je v něm místo, kde jsou zapotřebí, a cíl, jež dokonale splní pouze oni sami.

4. Tak vypadá laskavý způsob, kterým Duch svatý vnímá výjimečnost; tak namísto pro ubližování využívá pro uzdravování to, co jsi sám vytvořil. Každému dává ve spáse zvláštní úkol, jež může vykonat pouze on sám; přiděluje mu roli, kterou nemůže sehrát nikdo jiný. Plán spásy však bude dokončen teprve tehdy, až svůj zvláštní úkol pozná každý a až každý splní poslání, jež mu bylo svěřeno, aby sám dosáhl úplnosti ve světě, kterému vládne neúplnost.

5. Na tomto světě, kde nepanují Boží zákony ve své dokonalé podobě, dokáže i přesto vykonat *jedinou* dokonalou věc a učinit *jediné* dokonalé rozhodnutí. Díky takovémuuto skutku zvláštní oddanosti někomu, koho považuje

za jiného, než je on sám, pak pozná, že tento dar byl dán jemu samotnému, a proto musejí být jedním. Odpuštění je jediná role, jež má význam v čase. Je to prostředek, jehož pomocí Duch svatý přeměňuje výjimečnost z hříchu ve spásu. Odpuštění je pro všechny, a jakmile se dotkne všech, bude úplně a dovršené. Společně s ním pak bude splněna i každá funkce tohoto světa, a čas tudíž přestane existovat. Dokud však trvá, stojí před námi řada úkolů, přičemž každý musí vykonat ten, který mu byl přidělen, neboť na jeho splnění závisí celý plán. Každý má zvláštní úkol v čase, jelikož si jej zvolil a tímto svým rozhodnutím souhlasil, že jej vykoná. Jeho přání mu nebylo odmítnuto, ale byla pozměněna jeho forma, aby mohla posloužit jeho bratru i jemu samotnému, a stát se tak místo nástroje ke ztrátě nástrojem ke spáse.

6. Spása je pouze připomínkou, že tento svět není tvým pravým domovem. Nepodléháš jeho zákonům a jeho hodnoty nejsou tvoje. Nic, o čem se domníváš, že v něm vidíš, v něm ve skutečnosti vůbec není. Tuto skutečnost uvidí a pochopí každý v okamžiku, kdy se rozhodne zúčastnit jeho nápravy, stejně jako se účastnil jeho tvoření. V rukou drží a vždy držel prostředky k obojímu, neboť v tomtéž okamžiku, kdy se rozhodl pro výjimečnost, a tím ublížil sám sobě, ustanovil Bůh výjimečnost nástrojem k jeho spáse. Jeho výjimečný hřích byl přeměněn ve výjimečnou milost a jeho výjimečná nenávisť byla přetvořena na jeho výjimečnou lásku.

Duch svatý potřebuje tvůj zvláštní úkol k tomu, aby mohl splnit ten svůj. Nemysli si, že na tomto světě nemáš žádnou výjimečnou cenu; toužil jsi po ní, a proto ti byla dána. Vše, co jsi vytvořil, může snadno a dobře posloužit spáse. Boží syn nemůže učinit žádné rozhodnutí, jež by Duch svatý nedokázal uplatnit v jeho zájmu, a nikoliv proti jeho zájmu. Jako útok se ti výjimečnost jeví pouze v temnotě, zatímco ve světle ji vidíš jako svou zvláštní funkci v plánu, jehož cílem je vysvobodit Božího syna z veškerých útoků a pomoci mu pochopit, že je v bezpečí, jako vždy byl, a v čase i ve věčnosti zůstává stále stejný. Toto je úkol, který ti byl dán pro tvého bratra. Vezmi si jej tedy s láskou z jeho rukou, a umožni tak, aby v tobě mohla být dovršena spása. Udělej tuto *jedinou* věc, aby ti mohlo být dáno úplně vše.

25.8 VII. Skála spásy

1. Dokáže-li Duch svatý převést každý ortel, jež jsi nad sebou vynesl, na požehnání, pak se nemůže jednat o hřích, neboť hřích je to jediné na celém světě, co nelze změnit a co je pevně dané. A právě na základech jeho neměnnosti stojí svět. Kouzlo světa sice může před hříšníky zdánlivě skrýt bolest z hříchu a klamat pozlátkem a záludností, ale i přesto každý ví, že cenou za hřích je smrt. A tou také skutečně je, jelikož hřích je žádostí o smrt, přáním učinit základy tohoto světa stejně neotřesitelné, jako je láska, stejně spolehlivé, jako je nebe, a stejně pevné a silné, jako je Sám Bůh. Svět je

chráněn před láskou pro každého, kdo si myslí, že hřích je možný; a to se nezmění. Je však možné, aby mělo to, co nestvořil Bůh, stejné vlastnosti jako Jeho stvoření, je-li to ve všech ohledech opačné?

2. Není možné, aby „hříšnickova“ touha po smrti byla stejně silná jako Boží vůle po životě, a ani není možné, aby základy světa, který nestvořil Bůh, byly stejně pevné a neotřesitelné jako nebe. Jak by mohlo být peklo stejně jako nebe? A je možné, aby to, co si Bůh nepřál, nešlo změnit? Co je nezměnitelné kromě Boží vůle? A co může mít stejné vlastnosti? Jaké přání se může vzepřít Jeho vůli, a přitom být neměnné? Kdyby sis uvědomoval, že neměnné není nic s výjimkou Boží vůle, nebyl by tento kurz pro tebe vůbec obtížný; ovšem právě této skutečnosti nevěříš. Pokud bys však správně pochopil její podstatu, věřil bys pouze jí, a ničemu jinému.

3. Vraťme se zpět k tomu, o čem jsme už hovořili, a zamysleme se nad tím ještě důkladněji. Jak už jsme říkali, je šílený buď Bůh, nebo tento svět. V tomto světě totiž nedává smysl ani jediná Jeho myšlenka, zatímco naopak nic, co pokládá za pravdivé tento svět, nemá žádný význam v Jeho smýšlení. To, co nedává žádný smysl a nemá žádný význam, je vyšinuté a to, co je vyšinuté, nemůže být pravdivé. Pokud by jediná představa, již si hluboce váží svět, byla pravdivá, pak by každá Boží myšlenka byla jen iluze. A je-li jen jedna jediná Jeho myšlenka pravdivá, pak jsou všechny představy, kterým svět přikládá jakýkoliv význam, falešné a nedávají žádný smysl. V tom spočívá rozhodnutí, jež činíš. Nesnaž se vidět je jinak ani je překroutit do něčeho, čím není, neboť takovéto rozhodnutí je to jediné, které můžeš udělat; zbytek je na Bohu, a nikoliv na tobě.

4. Budeš-li ospravedlňovat byť jen jedinou hodnotu, již prosazuje svět, budeš zavrňovat nejen přičetnost svého Otce, ale i svou vlastní, jelikož Bůh a Jeho milovaný syn nesmyslejší odlišně. A právě shodnost jejich smýšlení vytváří ze syna spolutvůrce s myslí, jejíž myšlenka jej stvořila. Pokud se tedy rozhodne věřit myšlence, která odporuje pravdě, rozhoduje se, že není synem svého Otce, protože syn je šílený, a přičetnost se tak musí nacházet odděleně od Otce i syna. Tomu věříš. Avšak nedomnívej se, že tato představa je závislá na podobě, v níž se projeví. Tomu věří ten, kdo je přesvědčen, že svět je v jakémkoliv směru přičetný, že cokoliv, co si myslí, je odůvodněné nebo že jeho realitu zajišťuje jakákoliv forma soudnosti. Hřích ale není skutečný, a to právě proto, že ani Otec, ani syn nejsou šílení, a tento svět tedy postrádá smysl, jelikož je založen na hříchu. A kdo by dokázal stvořit něco, co je neměnné, pokud to nespočívá na pravdě?

5. Duch svatý má moc přeměnit základy světa, který vidíš, na něco úplně jiného; na podstatu, jež není šílená a ze které vychází rozumné vnímání, a to vnímání jiného světa. V této podstatě nenajdeš nic, co by si odporovalo, a bránilo tak Božímu synu v tom, aby dosáhl přičetnosti a radosti. Nic v ní

nevypovídá o smrti a krutosti či o odloučení a odlišnostech, neboť díky ní je vše vnímáno jako jednotné a nikdo nic neztrácí, aby druhý mohl získat.

6. Podrob vše, čemu věříš, zkouše tohoto jediného požadavku a pochop, že tvou víru si zasluhuje jen to, co jej splňuje, a nic jiného. To, co není láska, je totiž hřích, přičemž každý z nich vnímá svůj protějšek jako šílený a nsmyslný. Láska tvoří základ světa, jež hříšníci, kteří věří, že jejich cesta je cestou k přičetnosti, považují za zcela šílený, zatímco hřích je stejnou měrou šílený z pohledu lásky, jejíž laskavé oči pohlížejí za hranice jeho šílenství a spočívají mírumilovně na pravdě. Každý z nich vidí určitý pevně daný svět, jelikož každý z nich si sám vymezuje neměnnou a věčnou pravdu o tom, čím jsi. Oba pak tuto definici, jaký musí být Otec i Jeho syn, vyjadřují a odrážejí, aby dal svému pohledu smysl a potvrdil jej jako naprosto přičetný.

7. Váš zvláštní úkol na sebe bere podobu, v níž se ti skutečnost, že Bůh není šílený, jeví jako nejrozumnější a nejsmysluplnější. Odpovídá tvým zvláštním potřebám i zvláštnímu času a místu, ve kterých se podle sebe nacházíš, ale kde se můžeš od času, prostoru i všeho, o čem se domníváš, že tě musí omezovat, osvobodit. Boží syn přece nemůže být svázán ani časem a prostorem, ani ničím, co nebylo Boží vůlí. Je-li však na Jeho vůli pohlíženo jako na šílenství, pak musí forma přičetnosti, jež ji co nejlépe zpřístupňuje těm, kdo jsou šílení, vyžadovat zvláštní rozhodnutí. Toto rozhodnutí ale nemohou učinit oni sami, neboť jejich problém spočívá v přesvědčení, že možnost svobodné volby nemají, a proto nemohou volit soudně na základě zdravého rozumu.

8. Svěřit spásu šilencům by skutečně bylo šílené. Jelikož však Bůh šílený není, určil někoho, kdo je stejně rozumný jako On Sám, aby každému, kdo si za svou spásu zvolil šílenství, umožnil pohled na přičetnější svět. Na tomto vyvoleném pak spočívá volba formy, která je pro daného člověka nejvhodnější, a tedy taková, jež nebude útočit na svět, který vidí, ale nenásilně a v tichosti do něho pronikne a ukáže mu, že je šílený. Upozorní ho tak pouze na jinou možnost, na jiný způsob pohledu na to, co viděl dříve a co považuje za svět, v němž žije a o kterém se předtím domníval, že mu rozumí.

9. Tento svět pak musí začít zpochybňovat, neboť podobu druhého světa, jež je mu ukazována, nemůže popírat, přehlížet ani úplně ignorovat. Pro každého je jeho zvláštní úkol uzpůsoben tak, aby jej vnímal jako proveditelný a stále žádanější, protože na jeho základě si postupně uvědomuje, že představuje alternativu, kterou skutečně chce. Z tohoto úhlu pohledu mu pak jeho hříšnost i všechny hříchy, jež vidí ve světě, přinášejí stále méně, až nakonec pochopí, že ho připravily o zdravý rozum a stojí mezi ním a jakoukoliv nadějí na přičetnost. Ani v takovéto situaci však nebyl zbaven možnosti na vysvobození ze šílenství, neboť každý hraje zvláštní roli ve vysvobození všech ostatních. Nemůže být vyčleněn a ponechán svému osudu bez

zvláštního úkolu pro splnění naděje na mír, jelikož Otec nedokáže přehlížet Svého syna a bezmyšlenkovitě a nedbale ho opomíjet.

10. Na co kromě Boží lásky se lze spolehnout? A kde jinde než v Bohu přebývá přičetnost a zdravý rozum? Právě to ti může ukázat ten, který mluví za Boha, a to pomocí alternativy, již vybral speciálně pro tebe. Bůh si přeje, aby ses na tuto skutečnost upamatoval a vynořil se z nehlubšího smutku do naprosté radosti. Přijmi roli, která ti byla přidělena v Božím plánu, abys ukázal Jeho synu, že peklo a nebe nejsou totéž; že v nebi jsou všichni stejní a nepadají mezi nimi rozdíly, jež by z nebe udělaly peklo a z pekla nebe, pokud by ovšem takovéto šílenství bylo vůbec myslitelné.

11. Představa, že někdo o něco přichází, pouze odráží hlavní zásadu, že Bůh musí být šílený. V tomto světě totiž vládne víra, že jeden může získat jen tehdy, pokud druhý ztratí. Kdyby to však byla pravda, pak by Bůh doopravdy musel být šílený. Vždyť čím jiným je takováto představa než pouze jinou formou ještě základnějšího principu, že „hřích je skutečný a vládne světu“, když aby jeden jen trochu získal, musí druhý ztratit a zaplatit odpovídající sumu v krvi a utrpení. Jinak by zvítězilo zlo a za jakýkoliv zisk bys dohromady zaplatil zničením. Ty, kdo věříš, že Bůh je šílený, se nad tím důkladně zamysli a pochop, že šílené musí být buď toto, nebo Bůh, ale jen stěží obojí.

12. Spása představuje znovuzrození myšlenky, že nikdo nemůže ztratit, aby druhý získal, a že každý *musí* získat, pokud získá někdo druhý. Spása znamená opětovné nastolení přičetnosti a zdravého rozumu. A na tomto jediném základě pravdy musí v naprosté jistotě a míru spočívat víra ve věčnou přičetnost Boha; rozum je spokojen, neboť právě zde mohou být všechny šílené představy uvedeny na pravou míru. A je-li to pravda, pak hřích musí být nemyslitelný. Toto je skála, na které stojí spása; toto je úhel pohledu, jehož pomocí dává Duch svatý smysl i směr plánu, v němž má tvůj zvláštní úkol své nezastupitelné místo. Tvoje role je v něm totiž celistvá, neboť sdílí funkci celku.

13. Pamatuj si, že veškeré pokušení je jen šílenou představou, že Boží nepřičetnost ti může přinést tvou vlastní přičetnost a dát ti to, co chceš; že buď Bůh, nebo ty musíš prohrát v boji se šílenstvím, protože tvoje cíle nelze uvést v soulad. Smrt si vyžaduje život, ale život není možné zachovat za jakoukoliv cenu. Nikdo nemůže trpět proto, aby byla splněna Boží vůle. Jeho vůlí je spása, a to právě proto, že je společná. Není určena jen ti samotným, ale Já, které je Božím synem, a ten nemůže ztratit, neboť pokud by ztratil, ztratil by i jeho Otec, pro nějž není žádná ztráta myslitelná. A v tom spočívá zdravý rozum, jelikož taková je pravda.

25.9 VIII. Spravedlnost navrácená lásce

1. Duch svatý dokáže využít vše, co mu dáš, pro tvou spásu. Nemůže ale využít to, co před ním skrýváš, jelikož si to od tebe nemůže vzít, dokud mu to nebudeš ochoten dát. Kdyby totiž mohl, domníval by ses, že si to přisvojil proti tvé vůli, a proto by ses nikdy nedozvěděl, že tvou vůlí skutečně je svěřit to do jeho rukou. Nemusíš mu to dávat úplně ochotně, neboť kdybys musel, nepotřeboval bys ho. Potřebuje však, abys byl raději, že si to vezme, než že si to necháš výhradně pro sebe, a aby sis uvědomil, že jsi doposud nepoznal to, co nikomu nepřináší žádnou ztrátu. Jen tolik a nic víc je zapotřebí připojit k myšlence, že abys získal, nikdo nemusí o nic přijít.

2. To je ta jediná zásada, která je nutná pro spásu. Není ani zapotřebí, aby tvoje víra byla silná, neochvějná a zbavená útoků všech představ, jež jí odporují. Nejsi vázán žádnou neměnnou oddaností. Pamatuj si však, že ti, kdo jsou spaseni, spásu nepotřebují. Nejsi nabádán k tomu, abys udělal něco, co by člověk, který je v nitru stále tak nejednotný, považoval za nemožné. Stačí si uchovat jen nepatrnou víru, že i v takovémto stavu myslí je možné najít moudrost. A buď vděčný za to, že se od tebe žádá jen malá kapka víry, neboť co jiného než troška víry zbývá těm, kdo stále věří v hřích? Co by mohli vědět o nebi a spravedlnosti spasených?

3. Ve spáse najdeš spravedlnost, o níž svět vůbec nic neví. Pro svět jsou spravedlnost a odplata totéž, jelikož hříšníci vidí spravedlnost pouze jako svůj trest, který lze nepřijmout, ale nikdy se mu nelze vyhnout. Zákony hříchu vyžadují oběť, přičemž nesejde na tom, kdo jí bude. Cenou za hřích vždy musí být smrt a tato cena se musí zaplatit, což však není spravedlnost, ale šílenství. Jak by ovšem mohla být spravedlnost vymezena bez šílenství ve světě, kde láska znamená nenávisť a smrt je pokládána za vítězství nad věčností, bezčasovostí a životem?

4. Ty, kdo o spravedlnosti nevíš nic, se na ni přesto můžeš ptát, a dokonce se dozvědět i odpověď. Spravedlnost se na všechny dívá stejně. Není spravedlivé, že jeden by měl strádat, aby druhý mohl mít, neboť takováto myšlenka v sobě skrývá odplatu bez ohledu na to, jakou podobu na sebe vezme. Spravedlnost nevyžaduje žádnou oběť, protože jakákoliv oběť slouží k tomu, aby mohl být zachován a ochráněn hřích. Je to odměna, jež je nabízena za cenu hříchu, ale tato cena není konečná. Zbytek doplatí někdo jiný, aby bylo možno „odčinit“ vše, co si chceš ponechat a čeho se nechceš vzdát. Tímto způsobem je tedy na oběť nahlíženo tak, že z menší části jsi jí ty, ale z větší části někdo druhý. V konečném důsledku to tudíž znamená, že čím větší je jeho podíl, tím menší je ten váš; čím více musí zaplatit druhý, tím méně musíš zaplatit ty. A spravedlnost, jelikož je slepá, je spokojená, že dostala zapláceno, a nehledí na to, kdo požadovanou cenu zaplatil.

5. Může spravedlnost opravdu vypadat takto? Rozhodně ne, protože Bůh nic takového nezná, ale skutečnou spravedlnost zná velmi dobře, neboť ke každému přistupuje zcela nestranně. Boží mysl je odplata zcela cizí, a to právě proto, že ví, jak vypadá spravedlnost. Být spravedlivý znamená být nestranný, a nikoliv pomstychtivý. Nestrannost a odplata nemohou existovat společně, jelikož jedna odporuje druhé a popírá její skutečnost. Je naprosto nemyslitelné, abys sdílel spravedlnost Ducha svatého, a přitom věřil, že je vůbec možná výjimečnost. Jak by přece mohl být Duch svatý spravedlivý, pokud by odsuzoval hříšníka za zločiny, jichž se sice nedopustil, ale sám je přesvědčen o opaku? A kde by byla spravedlnost, kdyby Duch svatý vyžadoval od těch, kteří jsou posedlí myšlenkou na potrestání, aby se jí zřekl, a to sám bez pomoci, a považoval ji za nepravdivou a lživou?

6. Pro ty, kdo stále věří, že hřích má nějaký smysl, je nesmírně obtížné porozumět spravedlnosti Ducha svatého. Myslí si, že je stejně zmatený jako on sám a že se nemohou vyhnout odplatě, již s sebou musí nést jejich vlastní přesvědčení o spravedlnosti. Ducha svatého se tudíž bojí a vidí v něm „hněv“ Boha. Nevěří mu, aby je neusmrtil blesky, které Sám Bůh oderval Svou rozhněvanou rukou od nebeských „ohňů“. Jsou totiž přesvědčeni, že nebe je ve skutečnosti peklo, a nesmírně se bojí lásky. Jakmile jim tedy někdo řekne, že nezhřešili, přemůže je pocit hluboké nedůvěry a zmocní se jich strach, protože jejich svět je závislý na trvání hříchu. „Hrozbu“ toho, o čem Bůh ví, že je spravedlnost, tak vnímají pro sebe i pro svůj svět jako mnohem ničivější než odplatu, již rozumějí a kterou milují.

7. Ztrátu hříchu proto považují za prokletí a prchají před Duchem svatým, jako by byl poslem z pekla, poslem seslaným shůry v proradnosti a lstivosti, aby na nich vykonal Boží odplatu v masce zachránce a přítele. Čím jiným by pro ně mohl být než ďáblem, jenž se převlékl do andělského roucha, aby je oklamal? A jaký jiný únik by jim mohl nabízet než dveře do pekla, které vypadají jako nebeské brány?

8. Spravedlnost však ty, kdo žádají o potrestání, nemůže trestat, ale může jim dát soudce, jenž ví, že jsou zcela nevinní. V zájmu spravedlnosti je musí osvobodit a vzdát jim všechnu čest, kterou si zaslужují a již si sami odpírají, protože nejsou nestranní a nechápou, že jsou nevinní. Láska je pro hříšníky nepochopitelná, jelikož se domnívají, že spravedlnost nemá s láskou nic společného a představuje něco jiného. Lásku tedy považují za slabou, zatímco odplatu za silnou, neboť láska podle nich prohrála, když soudnost opustila své místo, a je proto příliš slabá na to, aby je ochránila před trestem. Odplata bez lásky pak získala na síle, neboť se od ní odloučila a vzdálila se jí. Co jiného než odplata tedy může za takovýchto okolností pomáhat a zachraňovat, když láska je neprůbojná a bezmocná, okradená o spravedlnost a odolnost a zbavená moci ochraňovat?

A o co může láska žádat tebe, kdo si myslíš, že tohle všechno je pravda? Mohla by snad ve spravedlnosti a lásce věřit, že ve svém zmatku máš něco, co bys mohl dát? Nechce po tobě, abys jí důvěřoval úplně a bezvýhradně, ale abys viděl, co ti nabízí a o čem se domníváš, že sám nemůžeš dát. V Boží spravedlnosti uznává vše, čeho jsi hoden, ale zároveň chápe, že to pro sebe nemůžeš přijmout. Jejím zvláštním úkolem je tedy ukázat nabídnout ti 25.9 VIII. Spravedlnost navracená lásce dary, které si zaslужují nevinní. Každý z nich, jež přijmeš, přinese radost jí i tobě. Ví, že nebe bohatne s každým darem, který přijmeš, a Sám Bůh se raduje, pokud Jeho syn dostane to, o čem láskyplná spravedlnost ví, že mu náleží. Láska a spravedlnost totiž nejsou rozdílné, a jelikož jsou totéž, stojí soucit a milosrdenství při Bohu a dává Božímu synu sílu odpustit si své hříchy.

9. Bylo by možné, aby bylo cokoliv odpírání tomu, kdo si zasluhuje vše? To by přece bylo nespravedlivé a nepoctivé vůči veškeré svatosti, již má v nitru, a to bez ohledu na to, zda a nakolik si jí je vědom. Bůh nezná nespravedlnost; nedovolil by, aby Božího syna soudil ti, kdo usilují o jeho smrt a nevidí jeho pravou cenu. Jaké čestné svědky by mohl předvolat, aby mluvil v jeho zájmu? A který z nich by přišel proto, aby ho hájil, a nikoliv aby svědčil proti jeho životu? Ty bys mu spravedlnost neposkytl, ale Bůh zajistil, že synovi, jež miluje, se jí vždy dostane a že bude navždy ochráněn před veškerou nespravedlností, kterou by ses mu mohl snažit nabídnout, protože věříš, že si oprávněně zasluhuje odplatu.

10. Stejně jako se výjimečnost nestará o to, kdo zaplatí cenu za hřích, ale pouze o to, že bude zaplácena, nedbá Duch svatý na to, kdo se dívá na nevinost, pokud ji vidí a uznává, neboť stačí *jediný* svědek, jenž ji skutečně vidí. Prostá spravedlnost nežadá nic víc. Duch svatý se tedy ptá každého, zda chce být tím jediným svědkem, aby se spravedlnost mohla navrátit lásce a být v ní spokojená. Každá zvláštní role, kterou přiděluje, směřuje pouze k tomu, aby všichni poznali, že láska a spravedlnost nejsou oddělené. Bez lásky je spravedlnost předpojatá a slabá, zatímco láska bez spravedlnosti není myslitelná, jelikož láska je nestranná a nedokáže bezdůvodně trestat. Jaký důvod by také mohl opravňovat k útoku na nevinné? Láska tedy napravuje omyly spravedlností, ale nikoliv odplatou, neboť to by bylo nespravedlivé k nevinným.

11. Naprosto vhodným svědkem moci lásky a spravedlnosti můžeš být tehdy, jestliže pochopíš, že je zcela nemožné, aby si Boží syn zasluhoval odplatu. Tuto skutečnost si nemusíš uvědomovat za všech okolností a ani se nemusíš obracet ke zkušenostem z tohoto světa, protože v něm žijí pouze stíny toho, co se ti doopravdy odehrává v nitru. To správné pochopení, jež je zapotřebí, nevychází z tebe, ale z většího Já, které je tak nesmírné a svaté, že nelze zpochybňovat jeho nevinost. Tvou zvláštní rolí je přivolat je k sobě, aby se mohlo usmát na tebe, s kým sdílí svou nevinost. Jeho pochope-

ní se pak stane i tvým pochopením, a tím Duch svatý splní svůj úkol, jelikož Boží syn konečně našel svědka své nevinnosti, a nikoliv svých hříchů. Jak málo stačí dát Duchu svatému, aby ti mohla být poskytnuta takováto prostá spravedlnost.

12. Spravedlnost bez nestrannosti a nepředpojatosti neexistuje. Jak by tedy mohla být spravedlivá výjimečnost? Nesud', a to nikoliv proto, že nemůžeš, jelikož i ty jsi jen bídným hříšník, ale proto, že ti, kdo jsou výjimeční, nedokážou skutečně pochopit, že spravedlnost je stejná pro všechny. Jednomu vzít, aby druhý získal, je nespravedlivé vůči oběma, neboť v očích Ducha svatého jsou si rovni, protože Otec dal oběma totéž dědictví. Ten, kdo by chtěl mít víc nebo méně, si neuvědomuje, že má vše. Nedokáže posoudit to, na co má právo druhý, jelikož se domnívá, že byl o něco připraven. A proto musí závidět a pokouší se brát tomu, koho soudí. Není nezaujatý a nemůže nestranně vnímat nárok druhého, neboť mu není jasný jeho vlastní nárok.

13. Máš právo na celý vesmír; na naprostý mír, úplné vysvobození ze všech následků hříchu i na věčný, radostný a ve všech ohledech dokonalý život, neboť takovýto vlastnický nárok přiznal Svému svatému synu Sám Bůh. Takto vypadá ta jediná spravedlnost, kterou zná nebe, a právě tu přináší Duch svatý na Zemi. Tvůj zvláštní úkol ti ukazuje pouze to, že pro tebe může být prosazena naprostá spravedlnost a že jsi v bezpečí před odplatou v jakékoliv podobě. Svět sice klame, ale nedokáže nahradit Boží spravedlnost svou vlastní verzí, jelikož spravedlivá je jen láska a jen láska umí pochopit, co musí spravedlnost poskytnout Božím synu. Nechej tedy rozhodovat lásku a nikdy se neboj, že by ses ve své nespravedlivosti mohl připravit o to, co jsi dostal přiděleno od Boží spravedlnosti.

25.10 IX. Spravedlnost nebe

1. Co jiného než domýšlivost by tě mohlo přivést k myšlence, že nebeská spravedlnost nedokáže napravit tvoje drobné prohřešky a omyly? A co jiného by to znamenalo, než že se nejedná o omyly, ale o hříchy, jež jsou navždy nenapravitelné a na které čeká odezva v podobě odplaty, a nikoliv spravedlnosti? Jsi ochoten nechat se vysvobodit ze všech důsledků hříchu? Na tuto otázku dokážeš odpovědět teprve tehdy, až pochopíš vše, co s sebou odpověď nese. Pokud totiž odvětiš „ano“, vzdáš se všech hodnot tohoto světa ve prospěch pokoje a míru nebe. Neponecháš si ani jediný hřích a nebudeš mít ani sebemenší pochyby o tom, že zřící se všech hříchů je možné. Nyní už ale věříš, že pravda má větší cenu než iluze, a rovněž chápeš, že ti musí být zjevena, protože nevíš, jaká skutečně je.

2. Dáváš-li neochotně, znamená to, že sám tento dar nedostaneš, protože se zdráháš jej přijmout. Ani tak však o něj nepřijdeš; bude pro tebe uscho-

ván tak dlouho, dokud nezmizí tvoje neochota ho přijmout a dokud nebudeš chtít, aby ti byl skutečně dán. Boží spravedlnost zajišťuje vděčnost, a nikoliv strach. O nic, co dáš, nepřijdeš ani ty, ani nikdo jiný. Tvůj dar bude strážěn a ochraňován v nebi, kde jsou pro Božího syna opatrovány všechny poklady, jež mu byly dány, a jsou nabízeny komukoliv, kdo jen nastaví ruku a bude ochoten je přijmout. Tím, že je tento poklad rozdáván, se však nezmenšuje; s každým darem naopak roste, neboť Bůh je nestranný a nebojuje proti zdráhavosti Božího syna vidět spásu jako Jeho dar. Jeho spravedlnost však nebude vykonána, dokud tento dar nepřijme úplně každý.

3. Můžeš si být jistý, že jakékoliv řešení problému, se kterým přijde Duch svatý, bude vždy takové, při němž nikdo o nic nepřijde, protože od nikoho nežadá žádnou oběť. Řešení, které je spojeno i s tou nejneopatrnější ztrátou pro kohokoliv, problém neřeší, ale naopak ho prohlubuje, zvětšuje, znesnadňuje a umocňuje jeho nespravedlnost. Pro Ducha svatého nepřichází nespravedlnost jako řešení vůbec v úvahu, protože z jeho pohledu se to, co není spravedlivé, musí napravit, a to právě proto, že je to nespravedlivé. Každý omyl pak předpokládá, že alespoň k jednomu ze zúčastněných je přistupováno nespravedlivě. Takovýmto způsobem však nelze vykonávat spravedlnost na Božím synovi, jelikož jakmile je na jednoho pohlíženo tak, jako by o něco přišel, znamená to, že byl odsouzen, a místo spravedlnosti si pak zaslouhuje potrestání.

4. Z pohledu nevinnosti je trest nemyslitelný, zatímco spravedlnost zaručená. Způsob vnímání Ducha svatého nedává důvod pro útok; ten by mohla ospravedlnit pouze ztráta, ale Duch svatý žádnou ztrátu nevidí. Svět však řeší problémy jinak, protože řešení chápe jako stav, v němž je určeno, kdo vyhraje a kdo prohraje; kolik si může vzít vítěz a kolik může poražený ještě ubránit. Problém ale stále zůstává nevyřešený, neboť pouze spravedlnost dokáže nastolit stav, ve kterém není nikdo poražený, v němž není k nikomu přistupováno nepoctivě a nikdo o nic nepřichází, a proto není důvod k odplátě. Odplata nemůže být řešením problému, jelikož v nejlepším případě může jen k původnímu problému přidat další, ve kterém už vražda není tak očividná.

5. Duch svatý řeší problémy tak, že je ukončí. Vyřeší je, protože je postaví před spravedlnost. Dokud se totiž problém nesetká se spravedlností, bude se vracet, protože nebyl vyřešen. A právě myšlenka, že spravedlnost nepředstavuje pro nikoho žádnou ztrátu, je klíčová pro tento kurz, protože zázraky odvisí od spravedlnosti. Nikoliv však od spravedlnosti tak, jak na ni pohlíží tento svět, ale jak ji zná Bůh a jak se tato znalost odráží v pohledu, jež přináší Duch svatý.

6. Nikdo si nezasluhuje o nic přijít, a proto se nemůže vyskytnout nic, co by vůči němu bylo nespravedlivé. Uzdravení musí být pro každého, neboť

proti nikomu nelze vést ospravedlnitelný útok. Může tedy pro zázraky platit jakési pořadí obtížnosti, pokud si nikdo nezasluhuje trpět víc a nikdo míň? A je takováto spravedlnost vhodná pro ty, kdo jsou naprosto nevinní? Zázrak je spravedlnost; není to zvláštní dar určený jen pro někoho a jiným odpíraný, jelikož ho nejsou tolik hodni, jelikož jsou více zavržováni, a proto odříznuti od uzdravení. Komu by však mohla být odmítnuta spása, jestliže je jejím smyslem ukončit výjimečnost? Kde by byla spravedlnost spásy, pokud by některé omyly či prohřešky byly neomluvitelné a vyžadovaly si odplatu namísto nápravy, uzdravení a návratu míru?

7. Cílem spásy nemůže být to, aby Božímu synu pomáhala být více nespravedlivý, než o kolik nespravedlnosti sám usiluje. Pokud by zázraky, a tedy dary Ducha svatého byly dávány pouze vyvolené a zvláštní skupině, zatímco jiným by byly odpírány, jako by si je zaslouhoval méně, pak by byl Duch svatý spojencem výjimečnosti. On však nemůže podporovat něco, co nevidí a nechápe, a proto má každý na jeho dar uzdravení, vysvobození a míru stejný nárok. Světit problém Duchu svatému, aby jej vyřešil, znamená, že ho *chceš* vyřešit, zatímco snažit se ho vyřešit sám bez jeho pomoci znamená, že ses rozhodl, aby zůstal nevyřešený a aby se i nadále projevovala jeho moc, která spočívá v nespravedlnosti a útoku. Nikdo k tobě nemůže být nespravedlivý, pokud se nejprve nerozhodneš být nespravedliví ty. Potom se ti ovšem do cesty začnou stavět problémy a tvůj mír i klid odnese vítr nenávisi.

8. Dokud nebudeš přesvědčen o tom, že všichni tvou bratři mají na zázraky stejné právo jako ty, nemůžeš se u nich svého nároku dožadovat, protože jsi nespravedlivý k někomu s rovnými právy. Jakmile se jim tedy budeš snažit něco odpírat, bude jediným výsledkem tvůj pocit, že je něco odpíráno tobě. Jakmile budeš chtít někoho o něco připravit, připravíš o to pouze sám sebe. Domnívat se, že zázrak můžeš dostat jen proto, že ho nemůže dostat druhý, je mylné, jelikož zázraky skýtá pouze odpuštění; a to musí být spravedlivé ke každému.

9. Z malých problémů, jež si stále ponecháváš a skrýváš, se stávají tvoje utajované hříchy, jelikož jsi svým rozhodnutím nevydat je do správných rukou neumožnil, aby pro tebe byly odstraněny. A tak nejsou řešeny a postupně narůstají, až zahálí vše, co vnímáš, a zabrání ti, abys ke komukoliv byl spravedlivý. Domníváš se, že sám nemáš ani jediné právo, a zahořklost, která ospravedlňuje odplatu a vypuzuje soucit a milosrdenství, tě odsuzuje jako nehodné odpuštění. Ti pak, jimž nebylo odpuštěno, nemají soucit s nikým, a proto musí být tvou jedinou povinností odpustit sám sobě.

10. Zázrak, který dostaneš, zároveň dáš. Jeden každý představuje doklad zákona, na němž je postavena spása: má-li být kdokoliv uzdraven, musí být spravedlnost vykonána na všech. Nikdo nemůže prohrát a všichni musejí

získat. Každý zázrak je příkladem toho, čeho dokáže dosáhnout spravedlnost, jestliže je poskytnuta všem stejnou měrou. Je dáována a zároveň dostávána; znamená pochopení, že dávat a dostávat je totéž. Jelikož nepřistupuje k těm, kdo jsou stejní, různě, nedělá rozdíly tam, kde žádné neexistují, a proto je pro každého stejná. Všem nabízí totéž a všem předává jediné poselství:

To, co patří Bohu, patří každému a každý má na to nezpochybnitelné právo.

26. KAPITOLA: Přechod

26.1 „Obětování“ jednosti

1. Pro „dynamiku“ útoku představuje klíčový pojem oběť. Je to ústřední bod, díky kterému dosahují veškeré kompromisy, zoufalé pokusy o dohodu i všechny konflikty zdánlivě rovnováhy. Je to symbol hlavní myšlenky, že *někdo musí prohrát*, jež je navíc zcela očividně zaměřena na tělo, protože se vždy soustředí na to, aby omezila ztrátu. Skutečnou obětí je však samo tělo, neboť zosobňuje zřeknutí se síly ve prospěch toho, abys pro sebe zachránil alespoň trošku. Vidíš-li bratra tak, jako by byl v těle, jež je oddělené od tvého, vyjadřuješ tím přání vidět pouze jednu jeho malou část a zbytek obětovat. Jestliže se podíváš na svět, neuvidíš nic, co by bylo spojeno s něčím jiným než samo se sebou. Všechny bytosti se mohou trochu přiblížit nebo naopak trochu vzdálit, ale nemohou se spojit.

2. Svět, který vidíš, je založen na „oběti“ jednosti. Je to obraz úplné nedjednoty a naprostého nedostatku spojení. Kolem každé bytosti stojí zeď, jež budí dojem takové bytelnosti, že je zcela nemožné se domnívat, že by to, co je uvnitř, mohlo někdy vystoupit ven, a to, co je vně, by někdy mohlo, proniknou do nitra a spojit se s tím, co je v něm neprostopupně uzavřeno. Každá část musí obětovat tu druhou část, aby si zachovala svou úplnost, neboť pokud by se spojily, obě by ztratily svou vlastní identitu, kterou jim zajišťuje právě skutečnost, že jsou oddělené.

3. To málo, co tělo ohrazuje plotem, se pak stává tvým Já, jež pomoci oběti ochraňuješ před zbytkem. Aby si tento zbytek zachoval nedotčenou vlastní identitu, musí pak o onu malou část přijít a zůstat neúplný. Vnímáš-li sám sebe takto, pak nemůžeš ztrátu, kterou utří tělo, považovat za nic jiného než za oběť, neboť jestliže vidíš těla, znamená to, že oběť nepokládáš za úplnou a věříš, že stále zůstává něco výhradně pro tebe. A právě kvůli tomu málu, jež chceš, aby ti patřilo, dochází k omezování všeho, co existuje mimo tebe, i toho, o čem se domníváš, že ti náleží. Dávat a přijímat je totiž totéž, takže jestliže přijmeš omezení svého těla, znamená to, že tytéž hranice zavedeš pro každého bratra, kterého vidíš, protože ho musíš vidět stejně, jako vidíš sám sebe.

4. Tělo *je* ztráta a *lze* z něho učinit oběť; dokud uvidíš svého bratra jako tělo, jež je od tebe oddělené a izolované ve své cele, budeš vyžadovat oběť od něho i od sebe. Jakou větší oběť by bylo možno vyžadovat, než aby Boží syn vnímal sám sebe, jako by neměl svého Otce, a na jeho Otce bylo nahlíženo, jako by neměl Svého syna? Každá oběť však volá po tom, aby byl odloučen a existoval jeden bez druhého. Má-li být tedy od kohokoliv požadována oběť, pak musí být popřena vzpomínka na Boha. Jaký důkaz o ce-listvosti Božího syna lze spatřit ve světě izolovaných těl, samozřejmě bez

ohledu na to, že sám je velkým důkazem o pravdě? V takovémto světě je totiž neviditelný a nelze v něm uslyšet jeho píseň o jednotě a lásce. I přesto je mu však dána moc, aby svět pod melodií jeho písně ustoupil a pohled očí těla vyměnil za skutečný zrak.

5. Ti, kdo zatouží uvidět důkazy o pravdě namísto o iluzi, pouze žádají o to, aby mohl ve světě spatřit účel, který mu dá smysl a význam. Ačkoliv bez tvé zvláštní role pro tebe tento svět žádný smysl nemá, může se z něho i přesto stát klenotnice, jež bude skrývat poklady stejně nevyčísitelné hodnoty jako samo nebe. V něm pak neuplyne ani jediný okamžik, kdy bys neviděl svatost svého bratra, a nedodal tak bezmeznou cenu každému ubohému kousku a nepatrnému drobečku štěstí, které si přiznáváš jako svůj nárok.

6. Jedinost se ti sice může ztratit z dohledu, ale nikdy nemůžeš obětovat její realitu. To, co chceš obětovat, totiž nemůžeš ztratit a nemůžeš ani zabránit, aby Duch svatý splnil svůj úkol ukázat ti, že jsi nic neztratil. Zaposlouchej se tedy do písně, již ti zpívá tvůj bratr, a nechej tak zmizet svět; přijmi klid, který ti nabízí jeho svědectví ve jménu míru. Nesud' ho, neboť pak bys neslyšel píseň o vysvobození a nepochopil to, o čem má přinést důkazy, abys to společně s ním viděl a radoval se z toho. Nepřinášej jeho svatost jako oběť své víře v hřích, protože zároveň s jeho nevinností obětuješ i svoji a umíráš pokaždé, jakmile v něm spatříš hřích, jenž si zasluhuje smrt.

7. V každém okamžiku se však můžeš znovu narodit a život získat zpět. Ten ti totiž dává svatost tvého bratra; tobě, kdo nemůžeš zemřít, protože Bůh ví o tvé bezhříšnosti, kterou nelze obětovat, stejně jako nelze potlačit světlo ve tvém nitru jen proto, že ho nevidíš. Ty, kdo chceš obětovat život a toužíš po tom, aby tvoje oči a uši podávaly svědectví o smrti Boha i Jeho svatého syna, se nedomnívej, že je ve tvé moci udělat z nich něco, co by odporovalo Boží vůli o tom, jací mají být. V nebi není Boží syn uvězněn v těle a není v samotě obětován hříchu. A takový, jaký je v nebi, musí být navždy a všude, protože je navěky stejný: v každém okamžiku znovuzrozený, nedotčený časem a daleko z dosahu jakékoliv oběti života či smrti. Ani život, ani smrt totiž nestvořil, ale jedno z nich dostal od toho, kdo ví, že Jeho dary nikdy nelze obětovat a utrpět ztrátu.

8. Božího syna láskyplně obklopuje Jeho spravedlnost a ochraňuje ho před vší nespravedlivostí, již se na něm chce dopouštět svět. Je vůbec možné, abys z jeho hříchů učinil skutečnost a obětoval pro něho vůli jeho Otce? Nezatracuj ho tím, že ho spatříš uvnitř vězení prolezlého hnílobou, ve kterém vidí sám sebe. Tvým zvláštním úkolem je postarat se o to, aby se dveře kobky otevřely, a aby tak mohl vyjít ven a ozářit tě světlem nevinnosti, protože tím, že od tebe přijme dar svobody, ho zároveň dá i tobě. V čem jiném spočívá zvláštní úkol Ducha svatého než v tom, aby vysvobodil Božího

syna z vězení, kam se sám poslal, aby se skryl před spravedlností? A mohla by být tvoje role jiná než jeho?

26.2 II. Mnoho forem, jedna náprava

1. Není těžké pochopit důvody, proč nežádáš Ducha svatého o to, aby za tebe vyřešil všechny problémy. Každý z nich dokáže vyřešit stejně snadno; všechny jsou pro něj stejné, protože všechny řeší ze stejného pohledu a pomocí stejného přístupu. Aspekty, jež je třeba vyřešit, se totiž nemění, a to bez ohledu na to, jakou podobu na sebe vezmou. Problém se může projevit v mnoha formách, což také bude tak dlouho, dokud bude trvat, ale úsilí přistupovat k němu jinak než Duch svatý k ničemu nepovede, neboť se bude stále dokola objevovat znovu a znovu, dokud nebude vyřešen jednou provždy a už se nevynoří v žádné podobě. A teprve tehdy se ho zbavíš.

2. Duch svatý ti nabízí vysvobození z každého problému, který podle sebe máš. Nedělá mezi nimi rozdíl, protože každý z nich, ať už se projeví jakkoliv, s sebou nese požadavek, aby někdo utrpěl ztrátu a přinesl oběť, abys ty mohl získat. Jakmile je však situace vyřešena tak, že nikdo o nic nepřichází, problém zmizí, jelikož ve skutečnosti se jednalo jen o chybu ve vnímání, jež byla napravena. Uvést na pravou míru jeden omyl není pro Ducha svatého o nic těžší, než napravit omyl jiný, neboť existuje pouze *jeden* omyl, a tím je představa, že je možné, aby někdo něco ztratil, a druhý tím získal. Kdyby toto byla pravda, pak by byl Bůh nespravedlivý; hřích by byl možný, útok by byl oprávněný a odplata by byla spravedlivá.

3. Tento jediný omyl – v jakékoliv své podobě – má jedinou nápravu. Neexistuje žádná ztráta a myslet si něco jiného znamená se mýlit. Nemáš žádné problémy, ačkoliv jsi přesvědčen o opaku. Tato představa by ti však byla cizí, kdybys spatřil. Jak jeden po druhém mizí bez ohledu na velikost, složitost nebo čas a místo i bez ohledu na to, co v nich podle tebe odlišuje jeden od druhého. V žádném případě se nenechej zmýlit, že omezení, kterými svazuješ to, co vidíš, mohou jakkoliv omezit Boha.

4. Zázrak spravedlnosti dokáže napravit všechny omyly, přičemž každý problém je jen omyl, neboť se na Božím synovi dopouští nespravedlnosti, a proto nemůže být skutečný. Duch svatý nehodnotí nespravedlnost jako větší či menší; v jeho očích nemá žádnou míru. Bere ji pouze jako omyly, kvůli nimž Boží syn trpí, avšak zbytečně, a proto mu vytrhává trny z čela a odstraňuje hřeby z dlaní. Nepřestává, aby posoudil, zda je bolest Božího syna velká či malá; jediný úsudek, ke kterému dochází, je ten, že ubližovat Božímu synu musí být nespravedlivé, a proto to není skutečné.

5. Ty, kdo se domníváš, že neriskuješ tím, pokud dovolíš, aby byly napraveny pouze některé tvoje omyly, zatímco jiné si necháváš pro sebe, si pamatuj toto: spravedlnost je úplná. Nic jako částečná spravedlnost neexistuje.

Jestliže je Boží syn vinen, pak je i odsouzen a od Boha spravedlnosti si nezasluhuje žádnou milost. Nechtěj ovšem po Bohu, aby ho potrestal proto, že ho jako provinilce vidíš ty a že ty chceš, aby zemřel. Bůh ti totiž dává prostředky k tomu, abys spatřil jeho nevinu. Bylo by snad spravedlivé ho potrestat jen proto, že se nepodíváš na to, co v něm lze skutečně vidět? Pokaždé, když chceš nějaký problém vyřešit sám nebo usoudíš, že jej vyřešit nelze, ho zvětšuješ a zbavuješ ho naděje na nápravu. Tím však popíráš, že záznak spravedlnosti *může* být spravedlivý a nestranný.

6. Je-li Bůh spravedlivý, pak nemohou existovat žádné problémy, jež by spravedlnost nedokázala vyřešit. Ty ovšem věříš, že některé nespravedlnosti jsou spravedlivé, dobré a nezbytné k tomu, aby tě chránily. A právě o těchto problémech se domníváš, že jsou velké a neřešitelné, neboť z tvého pohledu existují lidé, kteří mají utrpět ztrátu, a nikoho si nepřeješ úplně ušetřit oběti. Zamysli se znovu nad svým zvláštním úkolem: bratr ti byl dán proto, abys v něm viděl dokonalou bezhříšnost. V takovém případě od něho nebudeš vyžadovat žádnou oběť, protože by sis nemohl přát, aby o něco přišel. Záznak spravedlnosti, jež tak vyvoláš, ochrání tě i jeho. A Duch svatý bude spokojen teprve tehdy, až jej přijme úplně každý, neboť to, co dáváš jemu, patří všem, a díky tomu, že mu to dáš, dokáže zajistit, že se o to stejnou měrou podělí s každým.

Zamysli se nad tím, jak velká bude tvoje úleva, jakmile budeš ochoten přijmout nápravu pro všechny své problémy. Nenecháš si pro sebe ani jeden, protože se už nebudeš chtít smířit s utrpením v jakékoliv podobě, a uvidíš, jak pod laskavým pohledem Ducha svatého mizí každá tvoje nepatrná bolest. Z jeho pohledu je totiž nepatrná veškerá bolest a na to, aby se navždy ztratila a nikdy se nevrátila ani jediná vzpomínka na ni, stačí pouze malé povzdechnutí. Co se kdysi zdálo jako zvláštní problém, jako omyl bez možnosti řešení nebo jako nemoc bez šance na vyléčení, bylo přeměněno na celkové požehnání. Oběť je pryč; místo ní si lze vzpomenout na Boží lásku, která svým světlem spolehlivě zaplaší všechny vzpomínky na oběť a ztrátu.

7. Chceš-li se upamatovat na Boha, musíš spravedlnost milovat, a nikoliv se jí bát. Bůh nedokáže být nespravedlivý k nikomu ani k ničemu, protože ví, že všechno, co existuje, patří Jemu a bude navždy takové, jaké to stvořil. Nic, co miluje, nemůže být jiné než bezhříšné a chráněné před útokem. Tvůj zvláštní úkol otvírá dveře, za nimiž leží vzpomínka na Jeho lásku v naprosto nedotčené a neposkvřené podobě. Jediné, co pro to musíš udělat, je přát si, aby ti místo pekla bylo dáno nebe; každá západka i zámek, které zdánlivě udržovaly dveře pevně zavřené, pak jednoduše spadnou a zmizí. Neboť tvůj Otec netouží po tom, abys dával či přijímal méně, než dal On Sám, když tě stvořil v naprosté lásce.

26.3 III. Hranice

1. Složitost nepochází od Boha. Jak by také mohla, když vše, co zná, je jedno? Zná jedno stvoření, jednu skutečnost, jednu pravdu a jen jediného syna. S jedností není nic v rozporu; jak by v Něm tedy mohla být složitost? A co by se mělo vlastně rozhodovat? Vždyť to je právě rozpor, na jehož základě vzniká možnost výběru. Pravda je prostá; je jen jedna a nemá opak. Jak by tedy mohl do její prosté přítomnosti proniknout konflikt a vnést složitost na místo, kde existuje jedinnost a jednota? Pravda nečiní žádná rozhodnutí, protože neexistuje nic, mezi čím se dá rozhodovat. Volba by představovala nezbytný krok v postupu směrem k jednosti pouze za předpokladu, že by tomu bylo naopak. To ale, co je vším, nenechává žádný prostor pro nic jiného. Jeho rozsah a velikost je však mimo osnovy tohoto kurzu a navíc ani není nutné, abychom přemítali o něčem, co nelze okamžitě pochopit.

2. Mezi tímto světem a nebem stojí hranice myšlenek. Nejedná se o žádné místo a okamžik, kdy k ní dojdeš, není závislý na čase. Je to shromaždiště, kde se setkávají myšlenky, kde se střetávají protichůdné hodnoty a kde jsou všechny iluze postaveny před pravdu a souzeny jako nepravdivé. Toto hraniční území se rozkládá těsně za branami do nebe a každá myšlenka je na něm očištěna a zjednodušena do své původní prostoty. Na něm se zříkáš hříchu a místo něho přijímáš vše, co je.

3. Toto je konec cesty. Mluvili jsme o něm jako o skutečném světě, ale i přesto zde najdeme určitý rozpor: slova totiž vyjadřují jen omezenou realitu, neúplnou pravdu, část vesmíru, jenž byl postaven do správného světla. Je to tím, že vědění neútočí na vnímání. Dojde k jejich spojení, ale jen jedno z nich pokračuje dál za bránu do prostoru, kde přebývá jedinnost. Spása je hranice, kde sice čas, místo i volba stále mají smysl, ale i přesto je zde vidět, že jsou dočasné, nepříslušné a že každá volba už byla učiněna.

4. Nic, čemu věří Boží syn, nelze zničit, ale to, co považuje za pravdu, musí projít tím posledním srovnáním, které ještě udělá; tím posledním hodnocením, jež bude možné provést: konečným soudem o tomto světě. Je to zhodnocení pravdy ve srovnání s iluzí, zhodnocení vědění ve srovnání s vnímáním: „Nemá žádný význam a neexistuje.“ Nejedná se však o tvoje rozhodnutí, ale jen o prosté konstatování jednoduché skutečnosti. V tomto světě ovšem žádné jednoduché skutečnosti neexistují, protože rozdíl mezi tím, co je stejné a co odlišné, zůstává stále nejasný. To vůbec jediné a základní rozhodnutí, které můžeš udělat, spočívá v tom, že je začneš rozlišovat. A v tom také leží rozdíl mezi těmito dvěma světy: na tomto světě je výběr znemožněn, zatímco ve skutečném světě je výběr zjednodušen.

5. Spása končí těsně před nebem, neboť spásu potřebuje pouze vnímání. Nebe nikdy nebylo ztraceno, a proto nemůže být zachráněno. Avšak může se někdo dokázat rozhodnout mezi touhou po nebi a touhou po pekle, pokud

si neuvědomuje, že nejsou totéž? A právě poznat rozdíl mezi nimi je učební cíl, jež stanovil tento kurz. Dál za něj nepůjde, neboť jeho výhradním úmyslem je naučit tě, co je stejné a co je jiné, a utvořit tak prostor pro to, abys mohl učinit to jediné rozhodnutí, které učinit můžeš.

6. Tento spleťitý a komplikovaný svět neposkytuje žádný základ pro volbu, protože nechápe, co je stejné, a vybírá tam, kde ve skutečnosti žádné varianty na výběr neexistují. Skutečný svět je území, kde je výběr možný, nikoliv však kvůli výsledku, ale kvůli pochopení možností pro výběr. Představa, že existuje možnost volby, je iluze, avšak právě v ní spočívá náprava každé iluze, včetně této.

7. Nejedná se snad o totéž jako v případě tvého zvláštního úkolu, kdy musí dojít k nápravě odloučení pomocí změny smyslu v tom, co kdysi bývalo výjimečností a nyní je jednotné? Všechny iluze jsou stejné; všechny iluze jsou jen jedna. Pochopení této skutečnosti přináší schopnost vzdát se všech pokusů si mezi nimi vybírat a rozlišovat. Jak prostá je volba mezi dvěma věcmi, jež jsou tak jasně odlišné; nedávají žádný prostor pro konflikt. Jakmile přijmeš iluzi takovou, jaká doopravdy je, pak tím, že se jí zřekneš, nepřinášíš žádnou oběť. Může být těžké vzdát se toho, co nikdy nebylo skutečné, pokud to bylo veškeré domnělé skutečnosti zbaveno? A může pak být těžké rozhodnout se pro to, co skutečné být *musí*?

26.4 IV. Místo, které opustil hřích

1. Odpuštění tohoto světa je obdobou spravedlnosti nebe. Přeměňuje svět hříchu na jednoduchý svět, kde se může spravedlnost projevovat zpoza prostoru za branou, v němž neexistují žádná omezení. Nic, co je v nekonečné lásce, totiž odpuštění nepotřebuje a laskavost a dobročinnost na tomto světě umožňují, aby prostá spravedlnost prošla branou, která otvírá cestu do nebe. Odpouštíš pouze tehdy, pokud jsi přijal víru v hřích, a kvůli tomu se také stále domníváš, že mnohé se musí odpustit i tobě. Odpuštění se tedy stává nástrojem, jehož pomocí poznáš, že ses nedopustil ničeho, co ti musí být odpuštěno. Odpuštění vždy spočívá na tom, kdo je nabízí, dokud sám nepochopí, že je už nepotřebuje. Tím se vrací ke své skutečné funkci tvoření, již mu jeho odpuštění přineslo zpět.

2. Odpuštění přeměňuje svět hříchu na svět krásy, který skýtá nádherný pohled. Každá květina v něm září v jasném světle a každý ptáček zpívá píseň o radosti nebe. Není v něm žádný smutek ani odloučení, protože vše je úplně odpuštěno. A do tohoto světa pak musí vstoupit všechno, čemu bylo odpuštěno, jelikož se mezi nimi netýčí zeď, jež by je rozdělovala; ti, kdo jsou bez hříchu, musejí chápat, že jsou jedno, neboť mezi nimi nestojí nic, co by je od sebe odstrkovalo. V prostoru, který uvolnil hřích, se pak spojují jako

jeden a radostně si uvědomují, že to, co je jejich součástí, od nich nebylo odděleno.

3. Svaté místo, na němž stojíš, je pouze prostor, odkud odešel hřích a kde spatříš tvář Krista, která se vynořuje na jeho místě. Mohl by si snad někdo, kdo uvidí tvář Krista, nevybavit jeho Otce takového, jaký doopravdy je? Mohl by se snad někdo bát lásky, a přitom stát na území, kde hřích uvolnil místo pro to, aby na něm vyrostl oltář nebe a tyčil se vysoko nad světem i nad veškerým vesmírem, aby se dotkl samotného srdce veškerého stvoření? Co jiného je nebe než píseň o vděčnosti, lásce a chvále, již prameni svého stvoření zpívá vše, co bylo stvořeno? Na místě, kde kdysi zdánlivě žil hřích, stojí nejsvatější ze všech oltářů. K němu pak přichází každé světlo nebe, aby bylo znovu rozdmýcháno a rostlo v radosti, neboť na tomto místě je mu vráceno vše, co ztratilo, a jeho jas se opět spojuje a sjednocuje se září ostatních světél.

4. Zázraky, které přináší odpuštění k bráně do nebe, nejsou malé, jelikož na toto místo přichází sám Boží syn, aby přijal každý dar, jenž ho zavede blíže k domovu. Ani jeden z darů nezůstává nevyužitý a ani jeden není uctíván víc než jiný. Každý z nich stejnou měrou připomíná Božímu synu lásku jeho Otce a každý z nich ho učí, že to, čeho se kdysi bál, miluje nade vše. Co jiného než zázrak by ho mohlo přivést k tomu, aby pochopil, že lásky se nelze bát? A existuje snad kromě tohoto zázraku ještě nějaký jiný?

5. Na místě, kde byl kdysi viděn hřích, vyroste svět, který se stane oltářem pravdy a kde se připojíš ke světlům nebe a společně s nimi budeš zpívat píseň vděčnosti a chvály. Jakmile ti pak vyjdou vstříc, aby tě mezi sebe přijala a konečně se stala úplnými, přidáš se k nim a půjdeš s nimi. Nikdo totiž nemůže slyšet píseň o nebi a zůstat němý, aniž by jí svým hlasem nedodal sílu a líbeznost. A k této písni se pak každý připojuje právě u oltáře, jenž byl vztyčen na nepatrném prostoru, který kdysi hřích prohlašoval za svůj vlastní. To však, co dříve bývalo nepatrné, přerostlo do písně ohromné síly, v níž se spojil celý vesmír do jediného hlasu.

6. Tento nepatrný prostor hříchu, který stojí mezi tebou a tvým bratrem, stále brání tomu, aby se ti otevřely brány do nebe. Zamysli se však nad tím, jak malá je tato překážka, jež ti odpírá bohatství nebe, a jak velká bude radost v nebi, jakmile se připojíš k mohutnému chóru o lásce Boha.

26.5 V. Nepatrná překážka

1. Drobná překážka se samozřejmě může jevit jako obrovská a nepřekonatelná bariéra těm, kdo nechápou, že zázraky jsou všechny stejné. Naučit se to je však cílem tohoto kurzu; v tom spočívá jeho jediný účel, neboť to je to jediné, co je zapotřebí se naučit, a dosáhnout toho lze mnoha různými

způsoby. Veškeré učení představuje buď pomoc, nebo překážku na cestě k branám do nebe a nic mezi tím.

Existují totiž pouze dva učitelé, již směřují každý na jinou stranu. Tvou pouť pak určí to, kterého učitele si zvolíš. Dokud přetrvává čas a volba má stále smysl a význam, můžeš se vydat pouze dvěma směry, avšak jediná cesta, jež kdy bude existovat, bude cesta do nebe, protože v závislosti na svém rozhodnutí můžeš dojít buď do nebe, nebo nikam. A žádné jiné možnosti výběru nemáš.

2. Nic se nikdy nevytratí kromě času, který na konci tvé pouti ztrácí svůj význam. Představuje jen malou překážku na cestě k věčnosti, jež je pro skutečného učitele světa zcela bezvýznamná. Jelikož však věříš ve skutečnost času, proč bys jej měl marnit tím, že se vydáš po pěšině, která nikam nevede, pokud jej lze využít jako prostředek k dosažení toho nejvyššího cíle, k němuž lze dospět učením? Ujišťuji tě, že cesta k nebeské bráně není vůbec náročná, protože není těžké dokázat nic, do čeho se pustíš s určitým záměrem, pevným odhodláním i důvěrou a s bratrem, kterého budeš držet za ruku a kráčet v rytmu nebeské písně. To, co je však skutečně těžké, je sejít z cesty a bloudit sám a nešťastný na pouti, jež nemá žádný smysl ani cíl.

3. Bůh ti dal Svého učitele proto, aby toho, kterého sis vytvořil sám, nahradil, a nikoliv aby s ním bojoval. A to, co nahradil, také doopravdy nahrazeno je. Čas trval ve tvé mysli jen kratičký okamžik a věčnost nijak neovlivnil. Všechn čas už tedy uplynul, a proto je vše přesně takové, jaké to bylo předtím, než sis zbudoval cestu do nicoty. Ta nepatrná vteřinka, v níž se člověk dopustil prvního omylu a společně s ním i všech ostatních, však v sobě skrývala i jeho nápravu a zároveň s tím i nápravu všech ostatních. Po tomto zanedbatelném okamžiku ale čas pomínil, neboť nebyl ničím jiným než jen takovouto kratičkou dobou. To, na co dal Bůh odpověď, je totiž zodpovězeno a pak se navždy vytrácí.

4. Tebe, kdo věříš, že žiješ v čase, a nevíš, že je už dávno pryč, vede Duch svatý nekonečně malým a nesmyslným labyrintem, o jehož existenci jsi v čase stále přesvědčen. Domníváš se, že žiješ v tom, co minulo. Každou věc, na kterou se podíváš, jsi spatřil jen na okamžik – před dlouhou dobou – dříve, než její neskutečnost ustoupila pravdě. V mysli ti nezůstává ani jediná iluze, jež by byla ponechaná bez odpovědi. Nejistota byla přeměněna na jistotu už tak dávno, že je bezpochyby těžké si ji přivínout k srdci tak, jako by bez hnutí stála přímo před tebou.

5. Onen kratičký okamžik, který sis ponechal a přeměnil na věčnost, uplynul v nebi příliš rychle na to, aby bylo možné si vůbec všimnout, že nastal. To, co zmizelo příliš záhy, a nemohlo tak v žádném případě ovlivnit prosté vědomí Božího syna, může jen stěží stále přetrvávat, aby sis to zvolil za

svého učitele. Pouze v minulosti – hluboké minulosti, jež byla tak krátká, že v ní nešlo utvořit svět v odpověď na stvoření – se tento svět zdál skutečný. Bylo to tak dávno a na tak nepatrný okamžik, že v nebeské písni nebyla vynechána ani jediná nota. I přesto je však v každém neodpouštějícím skutku či každé neodpouštějící myšlence, v každém soudu a ve víře ve hřích tento okamžik přivoláván zpět, jako by mohl v čase znovu nastat. Držíš si před očima prastarou vzpomínku, ale ten, kdo žije jen ve vzpomínkách, si neuvědomuje, kde je právě teď.

6. Opuštění představuje nástroj pro vysvobození z času. Je to klíč k poznání, že minulost skončila, že šilenství už nemá žádné slovo, že neexistuje žádný jiný učitel ani žádná jiná cesta. Neboť to, co bylo jednou odstraněno, už není. Kdo může stát na odlehlém břehu a ve snu se přenést přes oceán, do místa a času, které jsou už dávno pryč? Jakou skutečnou překážku může takovýto sen představovat pro to, kde je doopravdy? Jeho místo je totiž skutečnost, jež se nemění a nezáleží na tom, o čem sní. I přesto si však může stále představovat, že je jinde a v jiném čase, a dokonce oklamat sám sebe, že je to pravda. Pouhé fantazie se pak přemění na víru a šilenství, ve kterém bude pevně přesvědčen, že tam, kde by chtěl být, doopravdy je.

7. Je toto překážka pro místo, na němž stojí? Je jakákoliv ozvěna z minulosti, kterou zaslechne, skutečným zvukem, jež lze slyšet tam, kde je nyní? A nakolik mohou jeho iluze o času a prostoru ovlivnit to, aby se změnilo místo, kde doopravdy je?

8. Ten, komu nebylo odpuštěno, je hlas, který volá z dávno minulých a navěky uplynulých časů. Vše, co naznačuje, že je skutečné, je jen přání, aby to, co je pryč, bylo opět skutečné a vnímané jako tady a teď namísto toho, co tady a teď doopravdy je. Je to snad překážka faktu, že minulost je pryč a že ti ji nelze vrátit? A chtěl by sis uchovat ten děsivý okamžik, kdy se nebe zdánlivě ztratilo, a Bůh vyvolával strach a stal se symbolem tvé nenávislosti?

9. Zapomeň na čas hrůzy, jenž byl napraven a odstraněn už před dávnou dobou. Dokáže hřích odolat Boží vůli? Může být na tobě, abys viděl minulost a postavil ji na místo přítomnosti? Zpět jít *nemůžeš*. Vše, co ti ukazuje cestu směrem k minulosti, tě pouze vysílá na misi, jejíhož cíle nelze dosáhnout. Taková je spravedlnost, kterou ti zajistil tvůj všemilující Otec a jíž tě ochraňuje před tvou nespravedlivostí vůči sobě samým: nemůžeš ztratit cestu, protože neexistuje jiná cesta než Jeho, a proto nemůžeš dojít jinam než k Němu.

10. Dovolil by snad Bůh, aby se Jeho syn ztratil na cestě tak dlouho poté, co zmizela vzpomínka na čas? Tento kurz tě naučí pouze to, co je nyní. Strašlivý okamžik ve vzdálené minulosti, který je už dokonale napraven, není důležitý a nemá žádnou cenu. Zapomeňme v pokoji na to, co je mrtvé a

nenávratně pryč, neboť na jeho místo nastoupilo vzkříšení. A nyní jsi součástí vzkříšení, a nikoliv smrti. Žádné minulé iluze nemají moc tě udržet v místě smrti, v hrobce, do níž Boží syn vstoupil jen na okamžik, ale které bylo vzápětí přeměněno na místo naprosté lásky Otce. Jak by bylo možné udržet Božího syna spoutaného v řetězech, jež mu byly už tak dávno sundány a navždy mu zmizely z mysli?

11. Syn, kterého stvořil Bůh, je stále stejně svobodný, jakého ho stvořil, protože se v okamžiku, kdy se rozhodl pro smrt místo pro život, znovu narodil. Nechceš mu tedy nyní odpustit chybu, již udělal v minulosti? Chybu, na kterou si Sám Bůh nepamatuje a jež už není? Stále se posouváš zpět a zase dopředu mezi minulostí a přítomností. Minulost ti někdy přijde tak skutečná, že se domníváš, že je to přítomnost. Slyšíš hlasy z minulosti, ale pak je zase zpochybňuješ. Podobáš se člověku, který žije v halucinacích, avšak tím, co vidí, si není jistý. Pohybuješ se na hranici mezi dvěma světy, stojíš na mostě mezi minulostí a přítomností. Na tomto místě stále prodlévají stíny minulosti, ale i přesto matně rozeznáváš světlo přítomnosti. Jakmile však toto světlo jednou spatříš, už na ně nikdy nezapomeneš. Musí tě vytáhnout z minulosti do přítomnosti, kde doopravdy jsi.

12. Hlasy stínů nemají moc změnit ani zákony času, ani zákony věčnosti. Přicházejí z místa, jež je dávno pryč, a nebrání skutečné existenci toho, co je teď a tady. Skutečný svět je druhou částí halucinace, že čas a smrt jsou opravdové a že lze jejich existenci vnímat. Tato děsivá iluze však byla popřena v jediném kratičkém okamžiku, který Bůh potřeboval na to, aby dal Svou odpověď na všechny iluze, jež se vynoří kdykoliv a za jakýchkoliv okolností. A pak už ji nebylo možno prožívat jako skutečnost.

13. Každý den, každou minutu i každou vteřinu stále znovu prožíváš okamžik, kdy se čas hrůzy usídlil v místě lásky, a tak každý den umíráš, abys mohl znovu žít, dokud nepřekročíš propast mezi minulostí a přítomností, která ve skutečnosti žádnou propastí není. Tak vypadá každý život; jeví se jako období mezi narozením a smrtí a vzápětí dalším životem, jako opakování chvíle, jež uplynula před dávnou dobou a nelze ji znovu prožít. A všemu vládne šílená představa, že to, co skončilo, je stále teď a tady.

14. Odpusť minulosti a nechej ji jít, neboť už je pryč. Už nestojíš na území, které se rozkládá mezi dvěma světy, ale postoupil jsi dál a vkročil do světa, jenž leží u nebeské brány. Splnění Boží vůle nezabrání žádná překážka, a proto ani není nutné, abys stále dokola opakoval pouť, která skončila před dávnou dobou. Zadívej se láskyplně na své ho bratra a spatříš v něm svět, v němž byl pohled na tvou nenávisť přeměněn na svět lásky.

26.6 VI. Určený přítel

1. Cokoliv, co v tomto světě považuješ za dobré a cenné, o co stojí za to usilovat, ti může ublížit, a také ti opravdu ublíží. Nikoliv však proto, že to má moc ubližovat, ale proto, že popíráš, že se jedná pouze o iluzi, a tím z toho děláš skutečnost. Je to pro tebe opravdové a přikládáš tomu platnou hodnotu. A právě společně s touto zdánlivou realitou se vynořil celý svět chorobných iluzí, na jehož základě jsi přijal víru v hřích, v moc útoku, v ubližování i v oběť a smrt. Nikdo totiž nemůže jednu iluzi proměnit na skutečnost, a přitom se vyhnout ostatním iluzím; nikdo se nemůže rozhodnout ponechat si jen ty, které se mu líbí, a přitom najít bezpečí a jistotu, již mu může poskytnout pouze pravda. Vždyť kdo by mohl věřit, že všechny iluze jsou stejné, a stále být přesvědčen o tom, že jedna z nich je nejlepší?

2. Neveď svůj život v samotě a odloučení, s jednou iluzí jako svým jediným přítelem. Takové přátelství není hodno Božího syna a nedokáže ho naplnit spokojeností. Bůh mu dal lepšího přítele, ve kterém je skryta všechna moc Země i nebe. Jeho půvab a vznešenost ale zakrývá iluze, již považuješ za svého přítele a která zabraňuje, abys jeho přátelství a odpuštění přivítal vřelým objetím. Být bez něho ovšem znamená nemít žádného přítele, a proto nevyhledávej nikoho jiného, kdo by mohl zaujmout jeho místo; žádný jiný přítel totiž *není*. To, co stanovil Bůh, nemá žádnou náhradu; jaká iluze tedy může nahradit pravdu?

3. Ten, kdo žije se stíny, je bezpochyby sám, ale samota není Boží vůlí. Dovolil bys, aby si byl jen jediný stín přisvojil trůn, jež Bůh určil pro tvého přítele, pokud by sis uvědomil, že jeho prázdnota znamená prázdnotu i tvého vlastního trůnu? Přítele si tedy nedělej ze žádné iluze, protože takový přítel by se zmocnil místa, které Bůh vyhradil pro toho, koho nazval tvým skutečným přítelem a kdo jím také doopravdy je. Přináší ti dary, jež nejsou z tohoto světa, a pouze on, kterému byly dány, může zajistit, že je dostaneš i ty. Položí je na tvůj trůn, jakmile pro něj uděláš místo na jeho vlastním trůně.

26.7 VII. Zákony uzdravení

1. Toto je kurz zázraků, a proto je zapotřebí, abys dříve, než dosáhneš jeho cíle, pochopil zákony uzdravení. Zopakujme si tedy principy, o nichž jsme doposud hovořili, a uspořádejme je tak, aby stručně vyjádřily vše, co se musí odehrát, aby mohlo dojít k uzdravení. Jakmile totiž nastane situace, kdy je uzdravení možné, pak k němu jednoduše *musí* dojít.

2. Všechny nemoci mají svůj původ v odloučení. Zmizí tedy v okamžiku, jakmile je odloučení popřeno; jakmile je na pravou míru uvedena a rozumným uvažováním nahrazena myšlenka, která je způsobila. Na nemoc a hřích je pohlíženo jako na následek a příčinu, jako na vztah, jenž je před vědomím důsledně skrýván, aby na něho nedopadl ani jediný paprsek světla rozumu.

3. Vina žádá o potrestání a jejímu přání je vždy vyhověno. Nikoliv však ve skutečnosti, ale ve světě stínů a iluzí zbudovaném na hříchu. Boží syn vnímá to, co chce vidět, protože vnímání je vyplněné přání. Vnímání se mění, neboť jeho účelem je převzít místo neměnného vědění. Pravda však zůstává nezměnná; nelze ji vnímat, ale pouze poznat. To, co vnímáš, na sebe může brát řadu různých podob, ale ani jedna nemá sebemenší význam. Jakmile jsou postaveny do světla pravdy, je jejich nesmyslnost jasně patrná, zatímco jsou-li udržovány v odloučení od ní, vypadají, jako by měly smysl a byly skutečné.

4. Zákony vnímání jsou pravým opakem pravdy a to, co platí pro vědění, neplatí pro nic, co je od něho odloučené. I přesto však dal Bůh světu nemocí odpověď, která je platná pro všechny jejich formy, a ačkoliv se uplatňuje v čase, kde je jí zapotřebí, je věčná. Jelikož ale pochází od Boha, zákony času na ni nemají žádný vliv. Nachází se v tomto světě, ale není jeho součástí, neboť je skutečná a přebývá na místě, kde musí být všechna skutečnost. Myšlenky neopouštějí svůj zdroj, a pokud se jejich důsledky ukazují jako samostatné, pak se jedná o pouhé zdání. Myšlenky vycházejí z mysli; jestliže se tedy projeví navenek a přestože se jeví tak, jako by existovaly mimo mysl, nejsou od ní ve skutečnosti vůbec odděleny; jsou pouze následkem toho, co je uvnitř a nikdy neopustilo svůj zdroj.

5. Boží odpověď leží v místě, kde musí přebývat i víra v hřích, neboť pouze tam lze zcela odstranit její následky i příčinu. Zákony vnímání je zapotřebí úplně obrátit, jelikož jsou pravým opakem zákonů pravdy. Ačkoliv zákony pravdy budou platit navždy a nelze je změnit, je i přesto možné je vidět obráceně. A právě to musí být napraveno v místě, kde leží ona iluze o opaku.

6. Je nemožné, aby jedna iluze podléhala pravdě méně než ostatní, ale některým může být přikládána větší hodnota a mohou být před pravdu kvůli nápravě a pomoci stavěny s menší ochotou. Žádná iluze v sobě neskrývá ani zrno pravdy, avšak určité se mohou jevit jako pravdivější, ačkoliv to zcela očividně postrádá jakýkoliv smysl. To jediné, co může ukazovat hierarchie iluzí, je prioritita, nikoliv však realita. Co ale mají priority společného s pravdou? Iluze jsou iluze, a proto budou vždy nepravdivé. Tvoje prioritita z nich nedokáže udělat skutečnost. Ani jedna není v žádném ohledu pravdivá a všechny musejí stejně snadno ustoupit tomu, co dal Bůh jako odpověď na všechny z nich. Boží vůle je jednotná a jakékoliv přání, jež může Jeho vůli zdánlivě odporovat, nemá v pravdě ani ve skutečnosti žádný základ.

7. Hřích není omyl, neboť se posouvá za hranice možnosti nápravy do říše nemožnosti. Avšak víra, že je skutečný, způsobila, že některé omyly se zdají být beznadějně a vytvářejí trvalý základ pro peklo. Pokud by tomu tak bylo, pak by nebe bylo postaveno proti svému vlastnímu opaku, který by byl stejně skutečný jako ono samo. Boží vůle by tedy musela být rozdělena do dvou

a veškeré tvorstvo by se podřizovalo zákonům dvou protichůdných mocí, dokud by Bůh neztratil trpělivost, nerozdělil svět na dvě části a nepřenechal útok Sám Sobě. Tím by však přišel o Svou mysl, neboť by dal najevo, že hřích mu sebral Jeho realitu a konečně složil Jeho lásku k nohám odplatě. Proti takovéto šílené představě lze očekávat šílenou obranu, jež však v žádném případě nemůže potvrdit, že tato představa je pravdivá.

8. Nic nemůže dodat smysl tomu, kde žádný není, a pravda nepotřebuje obranu pro to, aby byla pravdivá. Iluze nemají žádné důkazy ani žádné účinky a ten, kdo je vidí, se klame. Jedinou funkcí ve světě je odpuštění; přináší radost, kterou každému aspektu Božího syna tento svět, kde podle něho vládne hřích, odpírá. Možná nechápeš roli, již hraje odpuštění v úkolu ukončit smrt a odstranit všechny představy, které vystupují z mlžného závoje viny. Hříchy jsou přesvědčení, jež kladeš mezi svého bratra a sebe. Uzavírají tě do hranic času a místa a dávají každému z vás malý, izolovaný kousek prostoru. Takovéto rozdělení je z pohledu vnímání symbolizováno tělem, které je očividně samostatné a oddělené. Ve skutečnosti však tento symbol představuje pouze tvoje *přání* být samostatný a odloučený.

9. Odpuštění boží to, co stojí mezi tvým bratrem a tebou. Je to přání, abys s ním byl spojen, a nikoli od něho oddělen. „Přáním“ je nazýváme proto, že v sobě stále zahrnuje možnost jiné volby a doposud zcela nepřekročilo hranice světa výběru. I přesto je však takovéto přání v souladu se stavem nebe a neodporuje Boží vůli. Ačkoliv ti zdaleka nedává celé tvoje dědictví, odstraňuje překážky mezi nebem, kde jsi, a pochopením, kde a co jsi. Fakta sice zůstávají beze změny, ale i přesto je lze popírat, a tím je nepoznat, třebaže ti byla známa už předtím, než jsi je popřel.

10. Spása, dokonalá a úplná, žádá pouze o jedno malé přání: aby to, co je pravda, byla pravda; žádá o trochu ochoty přehlížet, co není; o nepatrný vzdech, jenž mluví v zájmu nebe jako o přednosti před tímto světem, kde jako by vládly smrt a zmar. V radostné odezvě na takovéto přání se pak v tobě probudí k životu stvoření a nahradí svět, který vidíš, nebem: dokonalým a úplným. Čím jiným je odpuštění než přáním, aby pravda byla pravdou? Co může zůstat neuzdraveno a odpojeno od jednoty, jež v sobě nese úplně vše? Žádný hřích neexistuje a každý zázrak je uskutečnitelný v okamžiku, kdy si Boží syn uvědomí, že jeho přání a Boží vůle jsou totéž.

11. Co je Boží vůlí? Přeje si, aby Jeho syn měl všechno, a to také zaručil tím, že Svého syna jako všechno ostatní stvořil. Je zhola nemožné, abys o cokoliv přišel, jestliže je to, co *máš*, tím, co jsi. Toto je zázrak, kterým se tvoření stalo tvou rolí, a to rolí, již sdílíš s Bohem. V odloučení od Něho ji však nelze pochopit, a proto nemá v tomto světě žádný smysl. Na tomto světě nežádá Boží syn příliš mnoho, ale až příliš málo. Obětoval by vlastní identitu pro to, aby našel nepatrný poklad, který by patřil výhradně jemu.

Toho ale nedosáhne, aniž by se ho zmocnily pocity izolace, ztráty a osamění. Takový je poklad, jež se snaží najít; takového pokladu se však ve skutečnosti musí bát. Je tedy strach pokladem? Může být nejistota tím, co opravdu chceš? Nebo se jedná jen o omyl v tom, co je tvoje vůle a co skutečně jsi?

12. Zamysleme se nad tím, v čem přesně tento omyl spočívá, abys ho mohl napravit, a nikoliv hájit. Hřích je víra, že útok lze přenést ven z mysli, kde tato víra vznikla. V ní je totiž pevné přesvědčení, že myšlenky mohou opustit svůj zdroj, přeměněno na skutečnost a je mu dodán smysl. A právě z této chyby se zrodil svět hříchu a oběti. Takovýto svět by pak měl prokázat tvou nevinnost, ale přitom stále uctívat útok jako nezastupitelnou hodnotu. To však není možné, protože se stále cítíš vinný, ačkoliv nechápeš proč. Následky jsou totiž v tomto případě vnímány tak, jako by existovaly nezávisle na svém zdroji a jako bys neměl moc je ovládat nebo jim předcházet. A to, co udržuješ oddělené, se nikdy nemůže spojit.

13. Příčina a důsledek jsou jedno; nelze je rozdělit. Bůh si přeje, abys poznal, co je navždy pravda: že tě stvořil jako Svou součást. Právě to musí být onou věčnou pravdou, neboť myšlenky neopouštějí svůj zdroj. Takový je zákon stvoření: každá myšlenka, kterou se mysl zabývá, pouze rozmnožuje její bohatství a nikdy z něho nic neubírá. To platí jak pro marná přání, tak i pro upřímnou touhu, jelikož mysl si může přát být klamána, ale nemůže z omylů udělat to, čím nejsou. Věřit, že myšlenky mohou opustit svůj zdroj, znamená vybízet iluze, aby se staly skutečností, avšak neúspěšně, neboť jestliže se budeš pokoušet oklamat Božího syna, nikdy neuspěješ.

14. Zázrak začne být myslitelný v okamžiku, kdy dojde ke spojení příčiny a následku a kdy se nebudeš snažit je od sebe oddělovat. Uzdravení následku bez napravené příčiny může způsobit jedině to, že se její následky projeví v jiných formách. To však v žádném případě nelze považovat za vysvobození.

Boží syn by se nikdy nemohl spokojit s ničím menším než s úplnou spásou a naprostým vysvobozením z viny, protože jinak by se stále dožadoval toho, že musí přinést nějakou oběť, a tím by popíral, že všechno je bez možnosti jakékoliv ztráty jeho. Důsledky i té nejnepatrnější oběti jsou stejné jako důsledky celé představy oběti. Jestliže je možné, aby Boží syn mohl utrpět jakoukoliv ztrátu, pak je připravován o svou celistvost a zbavován své skutečné identity. Nepozná tak, co doopravdy je, a ani si neuvědomí, jaká je jeho vůle. Svou domněnkou se totiž zříká svého Otce i sám sebe a oba staví do pozice svých nenávislných nepřátel.

15. Iluze slouží tomu účelu, pro něhož byly vytvořeny, a z tohoto účelu pak odvozují jakýkoliv význam, který zdánlivě mají. Bůh však dal všem iluzím, jejichž jsi autorem, jiný účel, který má dávat důvod k zázraku, a to bez ohledu na to, jakou podobu na sebe vezmou. V každém zázraku leží úplné uz-

dravení, neboť Bůh odpověděl na všechny iluze, jako by byly jen jednou, již také doopravdy jsou, protože to, co považuje za jedno, musí být stejné. Jestliže věříš, že to, co je stejné, je jiné, pak pouze klameš sám sebe. Co Bůh označil jako jediné, bude navěky jediné, a nikoliv rozdílné či oddělené. Jeho království je jednotné; takové bylo stvořeno a takové navždy zůstane.

16. Zázrak tě volá tvým odvěkým jménem, na něž si musíš rozpomenout, jelikož pravdu máš navěky uloženou ve své paměti. A právě k tomuto jménu volá tvůj bratr pro své i tvoje vysvobození; chceš-li tedy být vysvobozen, nezříkej se ho. Boží syn se bude každým okamžikem neustále rodit do nového života, dokud se nerozhodne, že už nezemře. Každým přáním ublížit si volí smrt namísto toho, co si pro něj přeje jeho Otec, avšak každý okamžik mu také přináší život, jelikož jeho Otec si přeje, aby žil.

17. Jednoznání je spojeno s ukřižováním, neboť tam, kde neexistuje žádná bolest či utrpení, není uzdravení zapotřebí. Na jakýkoliv útok je tou jedinou a správnou odezvou odpuštění; tím je totiž útok připravován o své důsledky a na nenávisť je odpovězeno ve jménu lásky. Buď navěky sláva tobě, komu bylo dáno zachránit Božího syna před ukřižováním, peklem a smrtí. Moc spasit Božího syna máš ty, protože tak si to přál jeho Otec. Ve tvých rukou tudíž leží veškerá spása, aby byla zároveň dávána i dostávána.

18. Využít moc, kterou ti dal Bůh, tak, jak si přál, abys ji využil. Je přirozené. Není vůbec domýšlivé být takový, jakého tě Bůh stvořil, ani využít to, co ti dal jako odpověď na všechny omyly Svého syna, a tím ho vysvobodit. Domýšlivé však je si moci, již ti dal, nevěšmat a namísto toho, co si přeje, si zvolit nepatrné nesmyslné přání. Dar, který ti dal Bůh, je totiž nekonečný a bezmezný; neexistuje žádná situace, na niž by nedokázal odpovědět, ani žádný problém, který by neuměl ve svém laskavém světle vyřešit.

19. Přebývej v pokoji a míru, kde tě chce mít Sám Bůh, a buď prostředky, jejichž pomocí najde tvůj bratr místo, v němž se vyplní tvoje přání. Spojme se v úsilí přinést požehnání světu hříchu a smrti, neboť to, co dokáže zachránit jednoho každého z nás, dokáže zachránit nás všechny. Mezi Božími syny není žádný rozdíl; všechny je zachrání jedno ta, která popírá výjimečnost, neboť to, co je jedno, nemůže mít žádné výjimky. Každému z nich patří úplně vše; neleží mezi nimi žádná rozdílná přání, protože získat na úkor jednoho znamená sebrat všem, zatímco požehnat jen jednomu jedinému znamená dát požehnání všem jako jednomu.

20. Tvoje odvěké jméno patří každému, stejně jako jeho jméno patří i tobě. Jestliže zavoláš jméno svého bratra, odpoví ti Bůh, protože tímto jménem voláš na Něho. Mohl by snad odmítnout ti odpovědět, pokud už všem, kdo na Něho volají, dávno odpověděl? Zázrak nevyvolá žádnou změnu, ale způsobí, že ti, již nevědí, co navždy byla a je pravda, ji náhle pochopí. Pokud tedy Boží syn umožní, aby byl tento malý dar pravdě tím, co skutečně je,

pak umožní sám sobě, aby byl tím, kým doopravdy je, a aby všechna stvoření byla osvobozena a jako jeden volala Boží jméno.

26.8 VIII. Okamžitá spása

1. Poslední problém, který máš, spočívá v tom, že máš pocit, že mezi okamžikem, kdy odpustíš, a okamžikem, kdy se dostaví výsledek tvé důvěry v bratra, uplyne určitá doba. Takovéto přesvědčení však pouze odráží to, že chceš, aby mezi tebou a tvým bratrem stále ještě něco stálo; abys stále mohl být alespoň trochu oddělený. Čas a prostor jsou totiž tatáž iluze, jen v různých podobách. Jestliže se projeví mimo hranice tvé mysli, přemýšlíš o ní jako o čase, ale čím více se přiblíží k místu, kde je, tím více o ní přemýšlíš jako o prostoru.

2. Mezi sebou a tvým bratrem si stále chceš zachovat určitý odstup, jež vnímáš jako čas, protože doposud věříš, že existuješ mimo jeho hranice. Toto přesvědčení však brání tomu, abys mu důvěřoval, a způsobuje, že nevěříš, že by důvěra dokázala vyřešit každý problém hned teď. Proto se domníváš, že je bezpečnější být trochu opatrný a ostražitý vůči zájmům, které vidíš jako odlišné. Z takovéhoho pohledu si však můžeš jen stěžít představit, že bys mohl získat tím, co ti odpuštění nabízí *právě teď*. Vzdálenost, jež podle tebe leží mezi okamžikem, kdy dáš dar a kdy jej dostaneš, představuje období, ve kterém přinášíš oběti a pociťuješ ztrátu. Vidíš sice konečnou spásu, ale nikoliv její okamžité a přímé důsledky.

3. Spása však *je* okamžitá; dokud ovšem tuto skutečnost nepochopíš, budeš se jí bát a věřit, že než se její záměr stane i tvým záměrem a než se u tebe projeví její důsledky, je pro tebe riziko ztráty obrovské. V této podobě není tvůj omyl o pravém zdroji strachu vůbec zřetelný. Spása ale dokáže prostor či čas, jež stále vidíš mezi sebou a svým bratrem, odstranit a umožnit ti, aby ses stal jedním *okamžitě*. Právě představa tohoto spojení však v tobě vyvolává obavy, že bys mohl ztratit.

Nepromítej tento strach do času, protože čas není oním nepřitelem, o kterém se domníváš, že máš. Čas je stejně neutrální jako tělo; záleží na tom, jaký účel v něm spatřuješ. Jestliže si budeš chtít mezi sebou a svým bratrem stále udržet byt' jen malý prostor, budeš si chtít zachovat i trochu času, v němž ti bude odpuštění na malou chvíli odepřeno. A právě to způsobuje, že období mezi tím, kdy je ti odpuštění odepřeno, a tím, kdy je ti dáno, chápeš jako nebezpečné a hrůzu, která ho vyplňuje, považuješ za odůvodněnou.

4. Prostor mezi tebou a tvým bratrem je zjevný pouze v přítomnosti, a tedy *právě teď*, a nelze ho vidět v budoucnosti. Totéž pak platí, chceš-li ho přehlížet: i to je možné pouze v přítomnosti. Budoucí ztráta tudíž není tím, čeho se obáváš; hrůzu ti nahání přítomné spojení. Lze snad bezútěšnost a smutek pociťovat jindy než *nyní*? Jelikož budoucí příčina doposud nemá žádné dů-

sledky, znamená to, že pokud máš strach, musí existovat nějaká *přítomná* příčina. A právě ta, a nikoliv budoucí stav je tím, co je zapotřebí napravit.

5. Všechny plány, jež si děláš v zájmu bezpečí a jistoty, směřuješ do budoucnosti, kde však žádné plány dělat nemůžeš. Budoucnost ještě nemá žádný účel a to, co se v ní odehraje, zatím nemá žádnou příčinu. Kdo pak dokáže předvídat důsledky, aniž by existovala příčina? Není pravda, že by ses jich mohl bát jen proto, že se domníváš, že byly vyvolány a ohodnoceny jako katastrofální *ted'*? Víra v hřích nahání hrůzu a stejně jako její příčina se dívá dopředu i dozadu, ale přehlíží to, co je *ted'* a *tady*. Jenže pokud už byly její důsledky posouzeny jako děsivé, pak tuto příčinu nelze hledat jinde než právě *ted'* a *tady*. Pomocí přehlížení této zřejmé skutečnosti je víra v hřích udržována v bezpečí a ochraňována před uzdravením. Zázrak je totiž *ted'*; stojí zrovna zde, v přítomné milosti, v jediném úseku času, který hřích a strach přehlédly, ale jenž zároveň představuje to jediné, co čas vůbec je.

Uskutečnění veškeré nápravy nezabere žádný čas, avšak přijetí tohoto uskutečnění může zdánlivě trvat nekonečně dlouho. Nový smysl, který do tvého vztahu vnesl Duch svatý namísto toho, jež sis pro něj stanovil ty, v sobě nese všechny důsledky, které uvidíš, a vidět je můžeš *ted'*. Proč bys měl čekat na to, až se projeví v čase, a bát se, že možná neprijdou, ačkoliv už nastaly? Už mnohokrát jsi slyšel, že vše, co pochází od Boha, přináší dobro; i přesto se však zdá, jako by to nebyla pravda. Uvěřit předem dobru v podobě pohromy je skutečně obtížné a navíc tato myšlenka nedává příliš velký smysl.

6. Proč by se mělo dobro zjevovat v podobě zla? A pokud by k tomu došlo, nejednalo by se o klam? Jestliže se vůbec objeví, pak je jeho příčina právě *ted'* a *tady*; tak proč nejsou patrné její důsledky? Proč až v budoucnosti? Snažíš se spokojit s povzdechem a s „rozumnou úvahou“, že *ted'* tomu sice nerozumíš, ale jednou určitě pochopíš a tehdy ti bude jeho smysl zcela jasný. To však není ten pravý důvod, neboť je to nespravedlivé a evidentně to poukazuje na to, že do té doby, než se k tobě okamžik vysvobození přiblíží na dosah, tě čeká trest. Vezmeme-li v úvahu změnu smyslu a účelu tvého vztahu, jež je pro tvoje vlastní dobro, neexistuje důvod pro to, abys období, kdy tě postihne pohroma a neštěstí, považoval za budoucí „dobro“, které nyní vnímáš v podobě bolesti. Tím bys totiž v podstatě obětoval *ted'*, což by v žádném případě nemohla být cena, již Duch svatý vyžaduje za to, co dal bez nároku na jakoukoliv cenu.

7. Tato iluze má však příčinu, která – ačkoliv není pravdivá ani skutečná – už se ti musela usídlit v mysli a nepředstavuje nic jiného než jeden účinek, jež vyvolává, a jednu podobu, ve které je její důsledek vnímán. Období, kdy je odplata pokládána za podobu, v níž se projevuje „dobro“, je pouze jedním

aspektem onoho malého prostoru, který leží v tobě, jemuž stále nebylo odpuštěno.

8. Nespokoj se s budoucím štěstím, protože nemá žádný smysl a není to tvoje spravedlivá odměna. Máš totiž příčinu, která ti dá svobodu *hned teď*. Jaký prospěch by mohla přinést svoboda v podobě vězně? Proč by se mělo vysvobození skrývat pod maskou smrti? Oddalování a prodlévání nemá význam; „rozumná úvaha“, jež by tvrdila, že účinky současné příčiny musejí být odloženy na budoucnost, vyjadřuje pouze popření faktu, že následek a příčina přicházejí zároveň. Neočekávej, že tě vysvobodí čas, ale nechej se vysvobodit z onoho malého prostoru, který mezi vámi stále stojí. Nedovol, aby se ti zjevoval v masce času, a tím si zajišťoval existenci a trvání, protože jeho forma byla změněna, přestože si to, čím nyní je, neuvědomuješ. Cíl Ducha svatého je teď už i tvým cílem; nemělo by pak jeho štěstí být i tvým štěstím?

26.9 IX. Neboť přišli

1. Zamysli se nad tím, jak svatý musíš být ty, z něhož hlas za Boha láskyplně volá na tvého bratra, abys v něm mohl probudit hlas, který na tvoje volání odpoví! A zamysli se nad tím, jak svatý musí být on, v kom dřímá tvoje vlastní spása spojená s jeho svobodou! V jeho nitru je Bůh a vůbec nezáleží na tom, jak moc si přeješ, aby byl odsouzen. Dokud však budeš na domov, jež si Bůh pro Sebe zvolil, útočit a bojovat s Jeho hostitelem, nikdy nepoznáš, že je i ve tvém nitru. Pohlížej tedy na svého bratra, který v sobě nese Krista, laskavýma očima, abys mohl spatřit jeho nádheru a radovat se, že nebe a ty nejsi oddělený.

2. Je snad příliš mnoho žádat o trochu důvěry v toho, kdo ti přináší Krista, aby ti mohly být odpuštěny všechny hříchy a aby ti nezůstal ani jediný, jež bys stále s velkou pečlivostí ochraňoval? Nezapomínej, že stín, který leží mezi tebou a tvým bratrem, zakrývá tvář Krista i vzpomínku na Boha. Chtěl bys je snad vyměnit za prastarou nenávist? Půda, na níž stojíš, je svatá díky těm, kdo na ní stojí společně s tebou a kdo jí požehnal svou nevinností a mírem.

3. Krev nenávisti bledne; tráva se tak opět zelená a květiny bělostně září v letním slunci. To, co kdysi bývalo místem smrti, je nyní živoucím chrámem ve světě světla. A to právě díky nim – díky Bohu a díky Kristu. Právě jejich přítomnost znovu pozvedla svatost, aby zaujala své odvěké místo na svém odvěkém trůnu. Právě díky nim vyrašily zázraky jako nová tráva a svěží květiny na vyprahlé zemi, kterou spálila a zpusťovala nenávist. To, co způsobila nenávist, napravil. A proto teď stojíš na půdě, jež je tak svatá, že se k ní sklání samo nebe, aby se s ní spojilo a učinilo ji takovou, jaké je ono samo.

Ze země, kam vstoupil. Zmizel stín prastaré nenávisti a s ním navěky odešly i zkáza a chřadnutí.

4. Co jsou pro ně stovky, tisíce, nebo dokonce desítky tisíc let? Až přijdou, bude účel času naplněn a vše, co nikdy nebylo, se rozplyne do nicoty. To, co si nárokovala nenávist, bude dáno lásce a svoboda rozjasní každou živou věc a pozvedne ji do nebe, kde se světla, protože dorazí domů, rozzáří ještě větším jasem. Neúplné bude opět úplné a radost nebe bude narůstat, protože to, co mu patří, mu bylo vráceno. Zakrvácená země bude očištěna a ší-lenci odhodí svá roucha bláznovství, aby se mohl připojit k těm dvěma na půdě, kde stojíš i ty.

5. Nebe je vděčné za tento dar, který mu byl tak dlouho odpírán, neboť přišel proto, aby shromáždil to, co jim patří. To, co bylo uzamčeno, je otevřeno; to, co bylo udržováno v odloučení od světla, je světlu vydáno, aby je mohlo ozářit a odstranilo všechnen prostor a vzdálenost, jež stály mezi světlem nebe a světem.

6. To nejsvatější místo na celé Zemi najdeš tam, kde se ze staré nenávisti stala přítomná láska. A Bůh a Kristus neváhal ani na okamžik, aby vstoupil do tohoto živoucího chrámu, který byl ustanoven jejich domovem. V nebi není místo, jež by bylo svatější. Do tohoto chrámu, který jim byl nabídnut, přišel, aby v něm našel místo, kde mohou v míru přebývat a společně s nimi i ty. To, co nenávist uvolnila lásce, se stalo nejtřpytivějším paprskem světla nebe. A všechna nebeská světla se pak z vděčnosti za to, co mu bylo vráceno, rozzáří ještě větším jasem.

7. Kolem tebe se láskyplně vznášejí andělé, aby k tobě nepustil žádnou potměnou myšlenku na hřích a uchoval světlo na místě, do něhož proniklo. Tvoje šlépěje rozjasňují svět, protože všude, kudy kráčíš, s tebou radostně jde i odpuštění. Každý na Zemi vzdává díky tomu, kdo mu vrátil domov a poskytl mu přístřeší před ostrým větrem a mrazivým chladem. A dá snad Pán nebe i Jeho syn méně z vděčnosti za to, co je mnohem více?

8. Chrám živoucího Boha je nyní přestaven, aby se opět stal hostitelem toho, kým byl stvořen. Tam, kde přebývá, s Ním ve věčném spojení přebývá i Jeho syn a společně vzdávají díky, že jsou konečně vítanými hosty. Tam, kde kdysi stával kříž, teď stojí vzkříšený Kristus, jehož pohled zahojí všechny staré jizvy. Přišel pradávny zázrak, aby požehnal a nahradil pradávne nepřátelství, jehož cílem bylo zabíjet. Z laskavé vděčnosti se pak Bůh Otec i Jeho syn navracejí k tomu, co jim patří a bude patřit navždy. Cíl Ducha svatého je tedy splněn, neboť přišli; neboť *konečně* přišli!

26.10 X. Konec nespravedlnosti

1. Co tedy ještě zbývá napravit, aby sis uvědomil jejich přítomnost? Pouze toto: k útoku přistupuješ dvěma rozdílnými způsoby; vidíš ho jinak, pokud je odůvodněný, a jinak, jestliže se domníváš, že je nespravedlivý a mělo by se mu zabránit. V druhém případě si pak myslíš, že reagovat na něho zlobou je spravedlivé. Tím však to, co je stejné, vnímáš jako odlišné, přičemž takováto záměna se neomezuje jen na určitou věc či situaci; pokud k ní dojde, je úplná a její přítomnost, ať už se projeví v jakékoliv formě, zakryje přítomnost Boha Otce i Jeho syna. Ty lze poznat buď zcela jasně, nebo vůbec, a dokud tedy bude tvoje vnímání zmatené a nejasné, bude pro jejich poznání předstávat překážku. Na tom, jak velký je tvůj zmatek nebo nakolik tě ovlivňuje, nezáleží, neboť už pouhá jeho přítomnost uzavírá dveře před přítomností Boha a syna, kteří tak za nimi zůstanou nepoznání.

2. Co to znamená, jestliže útok v určitých podobách chápeš tak, jako by byl vůči tobě nespravedlivý? Znamená to jen jediné: v takovém případě musejí existovat i jiné jeho podoby, jež považuješ za spravedlivé, jinak bys ostatní nemohl pokládat za nespravedlivé. Některým tedy dodáš smysl a vnímáš je jako rozumné, zatímco ostatní vidíš jako bezvýznamné a zbytečné. Tím však popíráš skutečnost, že nesmyslné jsou *všechny*, že všechny postrádají příčinu i následek a nemohou mít na tebe vůbec žádný vliv. Přítomnost Boha i Jeho syna však skryje jakýkoliv závoj, který se rozprostírá mezi jejich zářivou nevinou a tvým vědomím, že tato nevinost je nejen tvoje, ale stejnou měrou patří i všem ostatním. Bůh nic neomezuje, a proto je-li něco omezené, pak to nemůže být nebe. A nemůželi to být nebe, musí to být peklo.

3. Nespravedlnost a útok jsou jedním omylem; jsou tak pevně provázané, že tam, kde vidíš jeden, musíš vidět i druhý. Nikdy s tebou nemůže být zacházeno nespravedlivě; přesvědčení o opaku je jen další formou myšlenky, že tě o něco připravuje někdo druhý, a nikoliv ty sám. U kořenů všeho, co považuješ za nespravedlivé a nezasloužené, stojí představa o oběti. Tuto obět však po sobě vyžaduješ ty sám, a tím se na Božím synovi dopouštíš hluboké nespravedlnosti. Jediným nepřitelem, jež máš, jsi ty sám, a pro Božího syna jím také skutečně jsi, neboť si neuvědomuješ, že Boží syn jsi ty. Mohl by ses tedy na něm dopustit ještě větší nespravedlnosti než té, že ho připravuju o jeho pravé Já, že mu odpíráš právo být sám sebou a vyžaduješ, aby obětoval lásku svého Otce i tvou lásku, jako by nebyly jeho právoplatným nárokem?

4. Vyvaruj se tedy pokušení vnímat se tak, jako by s tebou bylo zacházeno nespravedlivě, jelikož tím by ses snažil najít takovou nevinu, která nepatří Otcí a Jeho synu, ale jen tobě, a již můžeš získat pouze za cenu viny někoho druhého. Můžeš si snad opatřit nevinu tak, že někomu předáš svou vinu?

A je to, co svým útokem na něj chceš dostat, skutečně nevina? Neusiluješ spíše o odvetu za svůj vlastní útok na Božího syna? Není bezpečnější věřit, že jsi v tomto případě nevinný a i navzdory tvé nevině je z tebe dělána oběť? Na tom, jakým způsobem hraješ hru na vinu, však nezáleží, protože jejím výsledkem je vždy ztráta. Někdo musí ztratit svou nevinu, aby si ji od ní mohl někdo druhý vzít a učinit z ní svou vlastní nevinu.

5. O svém bratru si myslíš, že je k tobě nespravedlivý, jen kvůli svému přesvědčení, že má-li být jeden z vás nevinný, musí být druhý nespravedlivý. Právě v této hře vidíš cíl celého tvého vztahu, který se snažíš připojit k účelu, jenž mu byl původně dán. Záměrem Ducha svatého je umožnit ti, aby sis uvědomil a poznal přítomnost svých svatých hostů; a k tomuto záměru nelze nic připojit, neboť svět kromě tohoto smyslu žádný jiný účel nemá. Budeš-li chtít k tomuto jedinému cíli něco přidat nebo z něho naopak něco odebrat, budeš tím svět i sám sebe připravovat o všechnen smysl. Každé nespravedlnosti, které se na tobě svět zdánlivě dopustil, ses ve skutečnosti na něm dopustil ty, neboť jsi ho připravil o jeho pravý účel a zbavil ho role, již v něm vidí Duch svatý. V konečném důsledku to znamená, že každému živému tvorů na Zemi byla odepřena prostá spravedlnost.

6. Nikdy nemůžeš odhadnout, co ti takováto nespravedlnost způsobila; tobě, kdo soudíš nespravedlivě a všechno vidíš v souladu se svým soudem. Svět potemňuje a stává se stále větší hrozbou, takže tvoje oči nespátří ani náznak šťastného třpytu, jež ti přináší spása, aby ti osvětlila cestu. Sám sebe vnímáš tak, jako bys byl ochuzen o světlo, ponechání napospas tmě a nespravedlivě připraven o smysl v bezcenném světě. Svět je však spravedlivý, protože Duch svatý přenesl veškerou nespravedlnost do světla, které září v jeho nitru, kde byla napravena a nahrazena spravedlností a láskou. Pokud tedy kdekoliv kolem sebe uvidíš nespravedlnost, řekni si:

Svým pohledem popírám přítomnost Otce a syna.

Ve skutečnosti však toužím po tom, abych je poznal a neviděl nespravedlnost, již vypudí zářivým světlem své přítomnosti.

27. KAPITOLA: Uzdravení snu

27.1 I. Obraz ukřižování

1. Přání, aby s tebou bylo zacházeno nespravedlivě, představuje pokus učinit kompromis, který by spojil útok s nevinou. Kdo však dokáže spojit to, co je naprosto neslučitelné, a učinit jednotu z něčeho, co nikdy sloučit nelze? Pokud budeš kráčet po láskyplné cestě, nebudeš se obávat žádného zla ani nočních stínů. Nesmíš si však na ni pokládat žádné symboly hrůzy, jelikož tím bys splétal korunu z trnů, z níž by ses ani ty, ani tvůj bratr nikdy nevyvobodil. Nemůžeš totiž ukřižovat jen sám sebe; jestliže je s tebou zacházeno nespravedlivě, musí nespravedlností, kterou před sebou vidíš, trpět i tvůj bratr. Nemůžeš obětovat jen sám sebe, protože oběť je úplná. Kdyby k ní vůbec mohlo dojít, týkala by se celého Božího stvoření, a dokonce i Otce s obětí Jeho milovaného syna.

2. Ve tvém vysvobození z oběti se projevuje vysvobození tvého bratra, a tím se prokazuje, že tvoje vysvobození je jeho vlastní vysvobození. Každou bolest, již trpíš, pak naopak chápeš jako potvrzení, že se provinil útokem. Sám se tak stáváš důkazem, že ztratil svou nevinu, a takovýto pohled na sebe tě utvrzuje v tom, že byl odsouzen. To, co pro tebe bylo nespravedlivé, je nyní pro něho spravedlivé; nespravedlivá odplata, kterou právě zažíváš, patří jemu, a jakmile tudíž bude proti němu obrácena, budeš osvobozen. Nepřej si tedy učinit ze sebe symbol jeho viny, neboť tak nikdy neunikneš smrti, již sis nachystal pro něho; hledej spíše jeho nevinu, protože v ní najdeš svou vlastní.

3. Kdykoliv dovolíš, abys trpěl bolestí, abys byl o něco připravován, aby s tebou bylo zacházeno nespravedlivě nebo abys čímkoliv strádal, znamená to, že obviňuješ svého bratra z útoku na Božího syna. Před očima mu držíš obraz svého ukřižování, aby viděl, že jeho hříchy jsou v nebi skrze tvou krev a smrt jasně viditelné; krácejí před ním a na své cestě mu zavírají brány do nebe a zatracují ho do pekla. Takto však vypadají pouze v pekle, a nikoliv v nebi, kde jsi v bezpečí před útokem a dokazuješ jeho nevinu. Obraz, který ukazuješ jemu, ukazuješ sám sobě a vkládáš do něho veškerou svou víru. Duch svatý však touží po tom, abys mu ukázal jiný obraz své osoby; na něm není žádná bolest ani žádné výčitky. To pak, co trpělo kvůli jeho vině, se stává dokonalým důkazem o jeho nevině.

Síla svědectví je více než víra, protože v jeho důsledku vzniká přesvědčení. Takovýto svědek je zcela důvěryhodný, neboť neukazuje sám sebe, ale to, co představuje. Nemocné a trpící Já tedy pouze zastupuje vinu tvého bratra; je to svědek, jež předvoláváš proto, aby nezapomněl na žádnou bolest, kterou ti způsobil a již ses mu zavázal neprominout. Takovýto chorý a politováníhodný obraz tudíž přijímáš proto, aby mohl sloužit k jeho potrestá-

ní. Nemocní lidé jsou nelítostní ke každému bez výjimky a pod škodlivým vlivem své choroby se snaží zabít. Smrt je pro ně velice mírná cena, pokud mohou říct: „Pohled' na mě, bratře, kvůli tobě umírám.“ Nemoc je totiž svědkem jeho viny a smrt by prokázala, že jeho omyly musejí být ve skutečnosti hříchy. Nemoc je však jen „malá“ smrt; je to určitá forma odplaty, jež ještě není úplná. I přesto ale jasně vypovídá o tom, co zastupuje. Byl jsi to ty, kdo se zármutkem pohlédl na pochmurný a hořký obraz, který jsi předložil svému bratru. A všemu, co mu ukázal, jsi věřil. Protože to bylo dokladem o jeho vině, již jsi v něm viděl a miloval.

4. Nyní však do rukou, které změkly pod jeho dotekem, vkládá Duch svatý obraz jiného tvého Já. Stále je to obraz těla, neboť to, co skutečně jsi, nelze vidět ani vyobrazit. Tento obraz ale neslouží pro účely útoku, a proto na něm není vůbec žádné utrpení. Přináší svědectví o věčné pravdě, že ti nelze ublížit, a ukazuje víc než jen sám sebe: znázorňuje nejen tvou nevinu, ale i nevinu tvého bratra. Takovýto obraz mu tedy předlož, aby viděl, že každá jizva je zahojená a každou slzu vysušil smích a láska. Spatří v něm své opuštění a uzdravenýma očima pohlédne až za jeho hranice na nevinu, již v tobě uvidí. V tomto obraze leží důkaz, že nikdy nezhršesil; že se nic, k čemu ho vybízelo šílénství, ve skutečnosti nikdy nestalo ani nemělo žádné důsledky; že žádná výčitka, kterou si zatížil srdce, nikdy nebyla odůvodněná a že ho žádný útok nikdy nemůže zasáhnout svým otráveným a nesmiřitelným hrotem strachu.

5. Buď svědkem jeho nevinu, a nikoliv viny. Tvoje uzdravení mu přinese útěchu a zdraví, protože dokazuje, že iluze nejsou pravda. Hybnou silou tohoto světa není vůle po životě, ale přání smrti a touto motivací se řídí i úplně každá pozemská myšlenka, jednání či pocit. Jsou to svědci, již byl přivolán proto, aby jim bylo uvěřeno a aby dodal na přesvědčivosti systému, v jehož zájmu hovoří a který zastupují. Každý z nich má mnoho hlasů, jež k tobě i k tvému bratru promlouvají různými jazyky. I přesto je však jejich poselství pro tebe pro oba stejné. Přitažlivostí těla chtějí dokázat, jakými jsou nádhernými svědky viny; zájem o tělo ukazuje, jak křehký a zranitelný je tvůj život a jak snadno lze zničit to, co miluješ. Sklíčenost hovoří o smrti a marnivost vypovídá o tom, že se nestaráš o nic a nikoho jiného než jen o sebe.

6. Nejsilnějším svědkem marnosti, který podporuje i všechny ostatní a pomáhá jim namalovat obraz, na němž hřích vypadá jako oprávněný, je nemoc, a to v jakékoliv podobě, kterou na sebe vezme. Nemocní mají důvod pro každou ze svých nepřírozených tužeb a podivných potřeb. Vždyť kdo by mohl žít život, jenž skončí za tak krátkou dobu, a přitom si nevážit ceny pomíjivých radostí? Jaká trvalá potěšení v něm mohou existovat? Nejsou snad ti, kdo jsou churaví a slabí, oprávněni se domnívat, že každý ukradený kousíček potěšení představuje spravedlivou odměnu za jejich malý život? Jejich smrt zaplatí požadovanou cenu za ně za všechny bez ohledu na to, zda jim

její výhody přinesou radost. Konec života musí přijít a nezáleží na tom, jak ho strávili; proto hledají potěšení v tom, co je chvilkové a rychle pomine.

7. To však nejsou hříchy, ale svědci podivného přesvědčení, že hřích a smrt jsou skutečné a že nevina pomine se smrtí úplně stejně jako hřích. Kdyby to byla pravda, důvod tvého štěstí by skutečně spočíval ve vyhledávání drobných radostí a uctívání prchavých potěšení. Avšak v této představě není tělo vnímáno jako neutrální, ale spíše chápáno tak, jako by mělo cíl, který je s ním neoddělitelně spjatý. Stává se totiž symbolem výčitky a znamením viny, jejichž následky jsou neustále viditelné, aby nikdy nemohla být popřena příčina hříchu.

8. Vaším úkolem je ukázat svému bratru, že hřích nemůže mít žádnou příčinu. Jak marné a bezvýsledné musí být, pokud v sobě vidíš obraz důkazu, že to, co je tvým úkolem, jím nikdy nemůže být! Obraz Ducha svatého nemění tělo do něčeho, co není, ale pouze je zbavuje všech známek obviňování a trestuhodnosti. Je-li totiž zobrazeno beze smyslu, pak není vnímáno ani jako nemocné, ani jako zdravé; ani jako špatné, ani jako dobré, jelikož neexistují důvody, na jejichž základě by mohlo být vůbec hodnoceno. Nemá žádný život, ale zároveň ani není mrtvé. Stojí mimo veškerý prožitek lásky i strachu, neboť v takovém případě zatím není svědkem ničeho. Jeho smysl je totiž stále otevřený a mysl, jež znovu získá svou svobodu, si může zvolit, k čemu ho využije. Teď už tedy není odsouzeno, ale čeká na to, až mu bude dán cíl, aby mohlo splnit úkol, který z něho vyplývá.

9. A právě v tomto prázdném prostoru, z něž byl odstraněn cíl hříchu, se může vynořit vzpomínka na nebe. Může do něho vstoupit jeho mír a na místě smrti se může usídlit dokonalé uzdravení. Tělo se může pro ty, kterým se začalo dělat nevolno z ustavičného vdechování smrdutého zápachu smrti, přeměnit ve znamení života, v příslib jednoznání a dech nesmrtelnosti. Umožni tedy, aby se jeho smyslem stalo uzdravení, neboť pak bude poslem téhož poselství, jež přijalo, a svým zdravím a nádherou bude velebit pravdu a hodnotu, kterou zastupuje. Umožni mu, aby získalo moc zastupovat neko-nečný život bez jakýchkoliv útoků a aby tvému bratru předávalo toto poselství: „Pohleď na mě, bratře, kvůli tobě žiji.“

10. Toho lze dosáhnout velmi jednoduše, jakmile dovolíš, aby si tělo neponechalo žádný smysl z minulosti, kdy sis byl jist, že jeho cílem je podpořovat vinu; v opačném případě by sis totiž neústupně trval na tom, že jeho pokřivený obraz je trvalým znamením toho, co zastupuje. Takováto představa však nedává prostor k tomu, aby mohl být tělu dán jiný smysl. Jeho skutečný smysl *neznáš*; ve skutečnosti jsi pouze dodal iluze o smyslu věci, již jsi utvořil. Abys před sebou skryl svůj opravdový úkol. Tato věc beze smyslu však nedokáže roli, kterou ti stanovil Duch svatý, zakrýt. Umožni tedy, aby

jeho smysl i tvůj úkol konečně byly opět uvedeny v soulad a vnímány jako jedno.

27.2 II. Strach z uzdravení

1. Nahání uzdravení hrůzu? Mnohým ano, protože obviňování je překážkou pro lásku, přičemž talár žalobců, již obviňují, si navlékají poškozená těla. Neústupně stoj v cestě důvěře a míru, protože prohlašují, že ti, kdo jsou churaví, nemají důvěru a ti, kdo jsou pošramocení, nemají důvod k míru. Vždyť mohl by snad někdo milovat a stále důvěřovat svému bratru, který mu ublížil? Už jednou zaútočil, a tudíž zaútočí znovu. Proto ho také nebudeš chránit, jelikož tvoje poškozené tělo ukazuje, že ty se musíš bránit proti němu. Odpuštění může být projevem tvé laskavosti, ale nemá na ně žádný nárok; můžeš ho litovat pro jeho provinění, ale nemůžeš ho zprostit viny. Pokud mu pak jeho prohřešek odpustíš, pouze tím přispěješ k pocitu viny, jež si zasloužil.

2. Ti, kdo nejsou uzdraveni, nedokážou omilostňovat, neboť jsou důkazem o tom, že milost je nespravedlivá, a chtějí zachovat důsledky provinění, které ve svém bratru vidí. Nikdo však nemůže odpustit hřích, o němž se domnívá, že je skutečný. A to, co má určité následky, skutečně být musí, protože na nich je možné vidět, co jejich příčina způsobila. Odpuštění ovšem nemá nic společného s lítostí, která se snaží prominout něco, co považuje za pravdivou skutečnost. Zlo *nelze* oplácet dobrem, jelikož odpuštění neznamena, že se nejprve prokáže hřích, aby byl následně odpuštěn. Kdo může říkat a myslet vážně: „Bratře, ublížil jsi mi, ale i přesto – protože jsem z nás dvou ten lepší – ti promíjím.“ Jeho omilostnění a tvoje újma nemohou existovat společně, neboť jedno popírá druhé, a musí tedy ze sebe vzájemně dělat něco, co není pravdivé.

3. Dokazovat hřích, a přesto jej odpouštět je paradox, jež zdravý rozum nechápe, jelikož vyjadřuje, že to, co ti bylo provedeno, si nezasluhuje milost. Pokud pak svému bratru promineš, milost mu sice udělíš, ale zároveň se utvrdíš v tom, že ve skutečnosti není nevinný. Nemocní se tak nevzdávají své role žalobců; nedokážou odpustit ani svým bratrům, ani sobě, protože nikdo, v kom přebývá skutečné odpuštění, nemůže trpět. Neukazuje totiž svému bratru důkaz o hříchu a to znamená, že jej musel přehlédnout, a že jej tudíž nevidí ani jeho bratr. Odpuštění nemůže být pro jednoho, aniž by současně nebylo i pro druhého. Ten, kdo odpustí, je uzdraven a v jeho uzdravení leží důkaz, že skutečně udělil milost a zřekl se veškerého odsuzování; nejen odsuzování sebe sama, ale i kohokoliv a čehokoliv jiného.

4. Opravdového odpuštění dosáhneš tehdy, pokud přinese uzdravení tvému bratru i ti samotným. Musíš dosvědčit, že na tebe jeho hříchy nemají žádný vliv, a tím dát najevo, že nejsou skutečné. Jak jinak by mohl být bez

viny? A jak jinak by mohla být prokázána jeho nevina než tak, že vyjde najevo, že jeho hříchy nemají žádný vliv, a neopodstatňují tudíž jeho vinu? Hříchy leží mimo hranice odpuštění jen proto, že chtějí vyvolávat následky, které nelze napravit ani zcela přehlížet. V jejich nápravě však spočívá důkaz, že se ve skutečnosti jedná pouze o omyly. Nebraň tedy tomu, abys byl uzdraven, neboť díky uzdravení budeš schopen odpouštět, a tím přineseš spásu svému bratru i sobě.

5. Pochroumané tělo ukazuje, že doposud nebyla uzdravena *mysl*, zatímco zázrak uzdravení dokazuje, že odloučení nemá žádné následky. Tomu, co budeš chtít svému bratru dosvědčit, budeš bezvýhradně věřit, protože síla svědectví vychází z tvého přesvědčení. Vše pak, co říkáš, děláš nebo si myslíš, pouze potvrzuje poselství, jež mu předáváš. Tvoje tělo se tudíž může stát dokonalým prostředkem k tomu, abys mu ukázal, že kvůli němu nikdy netrpělo žádnou bolestí, a svým uzdravením mu může nabídnout němý doklad o jeho ne vině. A právě tento tichý důkaz může hovořit hlasitěji než tisíc hlasů, neboť mu přináší svědectví o jeho odpuštění.

6. Zázrak mu nemůže přinést méně, než přinesl tobě. Tvoje uzdravení tedy poukazuje na to, že tvoje *mysl* byla uzdravena a odpustila mu to, co neudělal. Tím se mu dostane důkazu, že nikdy nepřišel o svou nevinnu, a tak bude uzdraven společně s tebou. Právě takto napravuje zázrak všechny věci, o kterých svět tvrdí, že nikdy napravit nelze. V přítomnosti odvěkého zřetelného volání života pak musí zmizet všechna beznadějí a smrt, neboť toto volání je mnohem silnější než slabý a ubohý pláč smrti a viny. Odvěké volání Otce ke Svému synu i syna ke svému Otci bude tím posledním tónem trumpet, jež svět kdy uslyší. Bratře, žádná smrt není; na to, abys tuto skutečnost poznal, stačí pouhé přání ukázat svému bratru, že ti nijak neublížil. Myslí si, že má na rukou tvou krev, a tak je připraven být odsouzen. Ti je však dáno mu pomocí svého uzdravení dokázat, že jeho vina žije pouze v nesmyslném a bezvýznamném snu.

7. Jak spravedlivé jsou zázraky! Ti i tvému bratru totiž dávají stejný dar jednoznání z hříchu. Tvoje uzdravení ušetří bolesti jeho i tebe, přičemž uzdraven jsi proto, že zdraví přeješ jemu. To je zákon, kterým se řídí zázrak: uzdravení nepřipouští vůbec žádnou výjimečnost. Nevychází totiž z lítosti, ale z lásky a láska prokazuje, že všechno utrpení je jen planá představa, bláhové přání, jež nemá žádné důsledky. Tvoje zdraví je výsledkem tvé touhy vidět, že tvůj bratr nemá žádnou krev na svých rukou ani vinu v srdci, které ztěžko pod důkazem hříchu. A to, co si přeješ vidět, je ti také dáno vidět.

8. „Cenou“ za tvůj klid je jeho klid. Tuto „cenu“ si však Duch svatý a svět vysvětlují každý jinak. Svět ji vnímá jako potvrzení „faktu“, že vlastní spásy dosáhneš tehdy, pokud obětuješ spásu svého bratra. Duch svatý ovšem ví,

že tvoje uzdravení je svědkem jeho uzdravení a že bez něho k němu nemůže dojít. Dokud tedy bude tvůj bratr svolný s utrpením, neuzdravíš se. Ty mu ale můžeš dokázat, že jeho utrpení je zbytečné a postrádá jakoukoliv příčinu. Dáš-li mu tudíž najevo, že jsi uzdraven, nebude už souhlasit s tím, aby nadále trpěl, neboť jeho nevina byla jasně prokázána z tvého i jeho pohledu. Vzdechy pak nahradí smích, protože Boží syn se konečně upamatoval na to, že skutečně je Boží syn.

9. Kdo se tedy bojí uzdravení? Pouze ti, kdo oběť a bolest svého bratra vnímají jako projev svého vlastního klidu. Jejich bezmoc a slabost představují důvody, jimiž si ospravedlňují jeho utrpení. Neustálé bodání viny, které pociťují, slouží jako důkaz, že jejich bratr je sice otrok, ale oni jsou svobodní. Neustálá bolest, jíž trpí, jasně ukazuje, že jsou svobodní právě proto, že ho udržují v řetězech. A nemoc je pak zapotřebí k tomu, aby zabránila v posunu rovnováhy v oběti. Mohl by snad Duch svatý být jen na jediný kratičký okamžik otálet s tím, aby se svou rozumnou úvahou postavil proti takovému argumentu pro nemoc? A musí být tvoje uzdravení pozdrženo jen proto, že ses na chvíli zastavil. Abys naslouchal šílenství?

10. Náprava není tvoje role, ale role toho, kdo zná spravedlnost, a nikoliv viny. Pokud převezmeš úkol nápravy, přijdeš o roli odpouštění. Nikdo totiž ne dokáže odpustit, pokud nepozná, že náprava spočívá v odpuštění a v žádném případě v obviňování. Jelikož ale sám nevidíš, že jsou stejné, nepatří náprava do tvých rukou. Identita a funkce jsou totéž; pomocí své funkce tedy poznáváš sám sebe. Jestliže pak zaměňuješ svou roli s rolí druhého, nemůžeš mít jasno v tom, kdo doopravdy jsi. Co jiného je odloučení než přání připravit Boha o Jeho funkci a popřít, že je Jeho? Není-li však Jeho, není ani tvoje, protože o to, co bereš, přicházíš i ty.

11. Rozštěpená mysl musí identitu vidět jako rozdělenou a nejednotnou, neboť jestliže se ve funkci střetávají protichůdné účely a rozdílné cíle, nemůže ji nikdo vnímat jako sjednocenou. Pro takto rozštěpenou mysl musí být náprava způsobem, jak potrestat hříchy, které považuješ za své vlastní, ale vidíš je v druhém. Ten se tak stává tvou obětí, a nikoliv tvým bratrem; je jiný než ty, jelikož je více vinen, a proto potřebuje tvou nápravu, neboť jsi nevinější než on. Tím ovšem odtrháváš jeho roli od své a každému z vás přisuzuješ odlišnou funkci, a proto nemůžete být vnímáni jako jednota s jedinou rolí, jež obnáší společnou identitu s pouze jedním cílem.

12. Náprava, které chceš dosáhnout ty, musí rozdělovat, jelikož přesně takovouto funkci jsi jí přisoudil. Jakmile ovšem pochopíš, že náprava je totéž co milost, pak rovněž poznáš, že mysl Ducha svatého a tvoje mysl jsou jedno; a tím najdeš svou vlastní identitu. Duch svatý ale musí pracovat s tím, co je mu dáno, přičemž ty jsi mu poskytl pouze polovinu své mysli. Představuje tedy tu druhou polovinu, a proto ti připadá, jako by měl jiný smysl než ten,

jež ctíš ty sám a o kterém se domníváš, že je tvůj. Svou roli tudíž považuješ za rozdělenou, kdy jedna její polovina odporuje té druhé. A právě tyto dvě části se jeví tak, jako by ztělesňovaly rozštěpení uvnitř Já, jež tak vidíš jako dvě.

13. Zamysli se nad tím, jak se takovéto vnímání sebe sama musí rozšiřovat – a nepřehlížej při tom fakt, že každá myšlenka se rozšiřuje, protože takový je její smysl, taková je její pravá podstata. Z představy Já rozděleného do dvou nevyhnutelně vyplývá, že jako rozdělenou musíš vnímat i jeho funkci. To, co bys chtěl napravit, je tedy pouze polovina omylu, který však považuješ za celý. Hlavním cílem nápravy se tudíž stávají hříchy tvého bratra, aby tvoje vlastní chyby a jeho chyby nebyly pokládány za tytéž. Svě chyby považuješ za omyly, ale jeho za hříchy, jež nejsou stejné jako tvoje. Jeho zasloužený trest, ačkoliv je tvůj, by tedy měl být v zájmu spravedlnosti přehlížen.

14. Budeš-li nápravu chápat takto, pak své vlastní omyly nikdy neuvidíš. Ústřední bod nápravy jsi totiž ze sebe přenesl na někoho, kdo nemůže být tvou součástí, dokud si budeš na takovémto pohledu trvat. To, co bylo odsouzeno, nelze nikdy vrátit svému žalobci, který to nenáviděl a stále nenávidí jako symbol svého strachu. A přesně to je tvůj bratr: je to těžiště tvé nenávisti, jež si nezaslouhuje být tvou součástí, a proto se nachází mimo tvoje nitro; je to ona druhá polovina, kterou popíráš. A pouze to, kde chybí jeho přítomnost, pak pokládáš za celé své Já. Pro tuto polovinu pak musí Duch svatý zastupovat onu zbývající část, a to tak dlouho, dokud nepoznáš, že jí ve skutečnosti je tvůj bratr. Tobě i jemu totiž přisoudil roli, jež je stejná, a nikoliv odlišná.

15. Rolí, která ti byla přisouzena, je náprava, avšak dostali jste ji oba, a nikoliv každý sám. Je-li tedy splněna jako společná, pak musí napravovat nejen tvoje omyly, ale i omyly tvého bratra. Není možné, aby je v jednom nechala nenapravené, a přitom druhého osvobodila. Její záměr by byl rozdělený a nesdílitelný, a proto by ani nemohl být cílem, v němž Duch svatý spatřuje svůj vlastní cíl. Buď si však jist, že Duch svatý nikdy nesplní úkol, který nevidí a nepřijímá jako svůj vlastní, neboť pouze tak dokáže zachovat tvou roli v nedotčené podobě i přesto, že ty ji chápeš jinak. Kdyby podporoval a obhajoval rozdělenou funkci, pak bys byl skutečně ztracen. Díky své neschopnosti vidět svůj cíl jako nejednotný a odlišný od tvého cíle i cíle tvého bratra ovšem zajišťuje, že jej nevidíš jinak ani ty. A tím se dostává uzdravení jak tobě, tak i tvému bratru.

16. Nápravu musíš přenechat tomu, kdo ví, že náprava a odpuštění jsou totéž. Jelikož polovina tvé mysli tomu však nerozumí, přenechej nápravu té, jež je sjednocená a funguje jako jedna, protože ji nerozděluje rozštěpený záměr a ví, že má pouze jedinou roli. Funkci, kterou dostala, považuje za

svou vlastní, jež není jiná než to, co si ponechává její dárce, a to proto, že se o ni podělil. A právě ve skutečnosti, že přijme tuto roli, leží prostředek, jehož pomocí dojde ke sjednocení tvé mysli. Jeho jediný cíl totiž spojuje poloviny tvého Já, které vnímáš jako oddělené. Každá pak odpustí té druhé, aby ji mohla přijmout jako svou vlastní součást.

27.3 III. Nade všemi symboly

1. Síla nedokáže klást odpor, neboť ten by ji oslabil a oslabená síla je protimluv; slabá síla postrádá smysl. Cílem síly uplatňované k oslabování je omezovat, a proto musí být sama omezená a slabá, jelikož takový je její záměr. Aby síla byla sama sebou, musí být přijímána bez odporu; nemůže ji narušit žádná slabost, aniž by ji zároveň nepřeměnila v něco, čím není. Oslabovat znamená omezovat a vytvářet opak, jenž popírá myšlenku, na kterou útočí. Takovýmto popíráním pak k této představě připojuje něco, čím ve skutečnosti není, a zapřičiňuje tak její nesrozumitelnost. Kdo by také dokázal pochopit myšlenkový protimluv, jakým je „oslabená síla“ nebo „nenávislná láska“?

2. Rozhodl ses, že tvůj bratr je symbolem „nenávislné lásky“, „oslabené síly“, ale především „žijící smrti“. Nic pro tebe tak neznamená, neboť zastupuje něco, co nedává smysl. Představuje myšlenkový protimluv, v němž je jedna polovina vyrušena druhou. I ta je však okamžitě popřena tou, kterou vyrušila, a proto mizí obě. V takovéto situaci pak tvůj bratr nezastupuje vůbec nic. Symboly, jež znázorňují myšlenky, které jsou nepředstavitelné, totiž musejí reprezentovat jen prázdný prostor a nicotu. Nicota a prázdný prostor ovšem nemohou představovat žádnou překážku; to, co skutečně zasahuje do vědomí o realitě, je přesvědčení, že se za nimi musí skrývat ještě něco jiného.

3. Obraz tvého bratra, jež vidíš, neznamená nic. Není na něm nic, na co by se dalo útočit nebo co by se dalo popírat; nic, co bys mohl milovat či nenávidět; nic, čemu bys dodal sílu, nebo naopak viděl jako slabé. Celý obraz byl úplně vyrušen, protože symbolizoval rozpor, který potřel myšlenku, již zastupuje, a tak postrádá jakoukoliv příčinu. Vždyť kdo by mohl vidět následek bez příčiny? Co jiného než nicota je to, co nemá příčinu? Obraz tvého bratra, který vidíš, neexistuje a nikdy neexistoval. Pochop tedy, že prázdné místo, jež zabírá, je nevyužitě a neobsazené a že čas, který strávíš při pohledu na něj, je promarněný.

4. Prázdný prostor, jenž není vnímán jako vyplněný, a nevyužitý úsek času, který není považován za strávený a plně zabraný, se stávají tichým pozváním, aby do nich vstoupila a usídlila se v nich pravda. Nelze učinit žádné přípravy, jež by ještě zvýšily skutečnou přitažlivost tohoto pozvání, neboť to, co necháš neobsazené, vyplní Bůh a tam, kde je On, musí přebývat pravda.

Stvoření je neoslabená síla, která nemá opak a pro niž neexistují žádné zástupné symboly. Nic neukazuje něco, co se nachází nad pravdou, neboť nic nemůže vyjadřovat více než všechno. Jelikož skutečná náprava však musí být laskavá, je nejprve zapotřebí nahradit tvůj obraz jiným obrazem jiného druhu.

5. Stejně jako nelze zobrazit nicotu, neexistuje zástupný symbol ani pro úplnost. Realita je *poznána* – je neviděna a nemá formu ani vyobrazení. Opuštění sice ještě není síla, která by postrádala jakákoliv omezení, ale rozhodně neklade žádná, jež jsi dobrovolně přijal ty sám. Opuštění je prostředek, jehož pomocí je dočasně znázorněna pravda; umožňuje, aby Duch svatý mohl vyměnit tvůj obraz za svůj, a to na tak dlouho, dokud nenastane okamžik, kdy dosáhneš učebního cíle a pomůcky a nástroje budou zbytečné. Žádná učební pomůcka totiž nemá upotřebení, které by přesáhlo hranice cíle učení, a jakmile je tedy splněn, pozbývá pomůcka svůj smysl. V průběhu učení však má využití, jehož se nyní sice bojíš, ale jednou ho budeš milovat.

6. Obraz tvého bratra, který ti byl dán, aby vyplnil místo, jež bylo teprve nedávno uvolněno a zůstalo neobsazené, nebude potřebovat vůbec žádnou ochranu, neboť ho postavíš na první místo. Neoddaluj tedy okamžik, kdy se rozhodneš, že je tím jediným obrazem, po kterém toužíš. Nezastupuje myšlenkové protimluvy, a ačkoliv je jen poloviční a neúplný, zůstává pořád stejný. Druhá polovina toho, co představuje, je stále nepoznána, avšak nikoliv vyrušena, a tím je umožněno Bohu, aby Sám učinil ten poslední krok. K tomu nepotřebuješ žádné obrazy ani žádné učební pomůcky; to, co nakonec zaujme místo každé učební pomůcky, prostě *bude*.

7. Opuštění se vytrácí, symboly blednou a nezůstává nic, co by se mohlo vnímat jako dřívě – co kdysi viděly oči nebo slyšely uši. Přišla ničím neomezená síla, a to nikoliv proto, aby ničila, ale aby dostala, co jí patří. Už nemáš žádnou možnost výběru role; možnost, o niž jsi se bál přijít, ale kterou jsi nikdy neměl. Už jen ta zdánlivě zasahuje do neomezené síly a jediné myslí, jež je úplná, šťastná a bez jakéhokoliv opaku. Nemáš ani tušení, jaký je poklid síly, které nic nevzdoruje, avšak žádná jiná síla nemůže existovat. Přivítej tedy sílu, jež je nad opouštěním i nad světem symbolů a omezení. Přeje si pouze být, a proto také je.

27.4 IV. Tichá odpověď

1. Odpověď na všechno ti přinese klid, ve kterém je každý problém klidně vyřešen. Rozpor naopak žádnou odpověď ani řešení poskytnout nemůže, neboť jeho cílem je jakékoliv řešení znemožnit a zajistit, aby žádná odpověď nebyla srozumitelná a otevřená. Problém, jenž vznikne v rozporu, nemá žádné řešení, protože je na něj nahlíženo různými způsoby; to, co by bylo řešením z jednoho úhlu pohledu, není řešením z jiné perspektivy. Jelikož

není možné pochybovat o tom, že tě ovládá rozpor, je zcela zřejmé, že nedokážeš vyřešit vůbec nic, protože rozpor neomezuje své důsledky pouze na vybrané aspekty. Jestliže jsi však od Boha dostal odpověď, pak způsob, jakými lze tvoje problémy vyřešit, zkrátka musí existovat, neboť to, co je Jeho vůlí, se už stalo.

2. Z toho nejen vyplývá, že čas nehraje žádnou roli, a každý problém tak může být vyřešen právě *teď*, ale také že ve tvém stavu myslí je řešení zcela nemožné. Proto ti Bůh musel zajistit způsob, jakým bys dosáhl jiného stavu myslí, ve kterém už odpověď a řešení jsou. A tím je právě svatý okamžik; právě jemu bys měl svěřit všechny své problémy a tam je také opustit. Tam totiž patří, neboť tam leží jejich řešení. A kde je řešení, musí být problém jednoduchý a snadno řešitelný. Pokoušet se vyřešit problém někde, kde z něho nelze najít východisko, je marné. Vyřešen bude teprve tehdy, až jej přenesesh na místo, kde bylo jeho řešení už předem určeno.

3. Nepokoušej se tedy vyřešit žádné problémy jinde než v jistotě svatého okamžiku; jedině v něm totiž najdeš východisko a jedině v něm bude problém skutečně vyřešen. Mimo něj řešení nenalezneš, protože mimo něj nelze nalézt žádnou odpověď. Nikde mimo svatý okamžik totiž není položena jednoduchá a prostá otázka. Svět dokáže pokládat pouze dvojaké otázky, avšak otázky, jež mají mnoho odpovědí, nemohou mít ve skutečnosti vůbec žádné, jelikož ani jedna z nich nestačí. Svět nepokládá otázky proto, aby na ně bylo odpovězeno, ale jen proto, aby jinými slovy formulovaly jeho úhel pohledu.

4. Jakákoliv otázka, která je položena v tomto světě, není položená otázka, ale pouze vyjádřený úhel pohledu. Na otázku položenou v nenávisti totiž nelze odpovědět, protože sama o sobě už představuje odpověď. Dvojaká otázka se zároveň ptá i odpovídá a obojím potvrzuje tutéž skutečnost, byť jinou formou. Svět pokládá jedinou otázku, jež zní takto: „Která ze všech těchto iluzí je pravdivá? Která z nich nastoluje mír a přináší radost? A která ti může nabídnout vysvobození ze všeho trápení a bolesti, z nichž je zbudován tvůj svět?“ Bez ohledu na to, v jaké podobě se tato otázka objeví, je její smysl stále stejný: prokázat, že hřích je skutečný, a vyvolat odpověď podle priority. „Kterému hříchu dáváš přednost? Pro ten by ses měl rozhodnout; ty ostatní nejsou skutečné. Po čem z toho, co může získat tělo, toužíš nejvíc? Tělo je tvůj sluha, ale také tvůj přítel. Řekni mu tedy, co chceš, a bude ti dobře a láskyplně sloužit.“ Toto však není otázka, neboť ti říká, co chceš a na koho by ses pro to měl obrátit. Nenechává žádný prostor k tomu, abys mohl zpochybňovat přesvědčení o svém přání; otázce se podobá jen tím, že to, co sděluje, má její podobu.

5. Předstíraná otázka však nemá skutečnou odpověď, neboť ji předpisuje zároveň s tím, jak se ptá. Všechny dotazy v tomto světě tedy nejsou ničím

jiným než formou jeho propagandy. Stejně jako jsou důkazy těla jen pouhými dojmy, které vycházejí z něho samého, jsou i odpovědi na otázky tohoto světa už obsaženy v dotazech, jež vznáší. Pokud ovšem odpovědi zastupují otázky, pak nemohou přinést nic nového a nic se z nich nelze dozvědět. Otevřená otázka je totiž učební pomůckou, jejímž cílem je dozvědět se něco, co nevíš. Pro odpověď nestanovuje žádné podmínky, ale pouze se ptá, jaká by měla být. Ten ale, jehož mysl je zmitána rozporem, nemůže takovouto otázku položit, neboť *netouží* po otevřené odpovědi, která by jeho rozpor ukončila.

6. Otevřenou otázku lze položit pouze ve svatém okamžiku, přičemž z významu otázky pak vyplývá i smysluplnost odpovědi. Ve svatém okamžiku je totiž možné odpověď oprostít od tvých přání, aby ti mohla být nejen dána, ale abys ji zároveň mohl i dostat. Odpověď je přítomná úplně všude, ale uslyšíš ji pouze zde. Otevřená odpověď nevyžaduje žádné oběti, protože odpovídá na upřímně položené otázky. Otázky světa se však pouze ptají, od koho je vyžadována oběť, aniž by se dotazovaly, zda má oběť vůbec nějaký smysl. Dokud tudíž otázka neobdrží odpověď „od koho“, pak zůstane bez povšimnutí a neslyšná, a tedy nedotčená, protože dala odpověď sama sobě. Svatý okamžik představuje prostor, v němž je mysl dostatečně klidná a tichá na to, aby uslyšela odpověď, která není omezená otázkou. Otázka v něm slouží k tomu, aby přinesla něco nového a jiného. Jak by také mohla být zodpovězena, pokud jen opakuje sama sebe?

7. Nepokoušej se tudíž vyřešit problémy ve světě, do nějž má odpověď zakázaný vstup, ale přenes je do jediného místa, kde je pro tebe odpověď s láskou uchovávána. V něm leží odpovědi, které vyřeší tvoje problémy, protože jsou od nich oddělené, a zcela jasně tak chápou, na co lze odpovědět, a tedy jak zní skutečná otázka. Ve světě vyvolávají odpovědi jen další otázky, ačkoliv tu původní nechávají nezodpovězenou, zatímco ve svatém okamžiku můžeš otázku k odpovědi přivést, a tím ji také obdržet.

27.5 V. Příklad uzdravení

1. Jediný způsob jak uzdravit je být uzdraven. Zázrak se šíří i bez tvé pomoci, ale potřebuje tě k tomu, aby mohl začít. Přijmi tedy zázrak uzdravení a ten se pak bude díky své podstatě šířit dál, neboť jeho přirozenou vlastností je se od okamžiku, kdy se zrodí, stále zvětšovat a rozrůstat. Zrodí se pak tehdy, jakmile je dán a přijat. Nikdo nemůže o své uzdravení někoho druhého žádat, ale může se *nechat* uzdravit, a tím mu dát to, co sám dostal. Vždyť kdo může poskytnout druhému něco, co nemá? Kdo se může podělit o něco, co si sám odpírá? Duch svatý hovoří k *tobě*; nehovoří k někomu druhému. Budeš-li mu naslouchat, bude se jeho hlas šířit dál, protože přijmeš to, co říká.

2. Zdraví je svědkem zdraví; dokud není potvrzené, není možné být pevně přesvědčen o jeho existenci. Dokázat je pak lze pouze tím, že se projeví, a tím zároveň přinese důkaz, jenž se stane základem pevného přesvědčení. Nikoho nelze uzdravit prostřednictvím dvojakých poselství. Bude-li tvým přáním pouze být uzdraven, pak budeš uzdravovat; to ti umožňuje tvůj jediný cíl. Pokud se ovšem budeš uzdravení bát, nikdy k němu skrze tebe nedojde, neboť ti, kdo se bojí, nejsou uzdravení, a proto nemohou uzdravovat. To jediné, co je pro uzdravení nutné, je absence strachu, což samozřejmě neznamená, že abys mohl uzdravovat, musí nejprve navěky zmizet rozpor, který ti ovládá mysl. Kdybys jej totiž dokázal úplně odstranit, nebylo by uzdravení vůbec zapotřebí. Znamená to ale, že musíš – byť jen na jediný okamžik – milovat bez útoku; k uzdravení totiž stačí i jediný kratičký okamžik, protože zázraky nečekají v čase.

3. Svatý okamžik je přibýtek zázraků, odkud se každý z nich rodí do tohoto světa jako důkaz o stavu mysli, jež překročila rozpor a dosáhla míru. Z místa míru přináší útěchu na bojiště a ukazuje, že válka nemá žádné následky, neboť všechno utrpení, které se snažila vyvolat, všechna zraněná těla a vyčerpané údy, naříkající umírající i němí mrtví jsou láskyplně pozdvížení a utěšení.

4. V místě, do něhož vstoupil zázrak, aby uzdravil, nepanuje žádný smutek. Na to, aby k tomu všemu došlo, stačí jediný okamžik, kdy budeš milovat bez útoku. Tímto okamžikem budeš uzdraven a v tomto jediném okamžiku se zároveň uskuteční i veškeré uzdravení. Neboť co stojí mimo tebe, pokud přijmeš požehnání, které přináší svatý okamžik? Z požehnání neměj strach, protože ten, kdo ti zehná, miluje celý svět a nenechává v něm nic, čeho by ses mohl bát. Jestliže se však požehnání zalekneš, pak není pochyb o tom, že ti bude svět nahánět hrůzu, jelikož mu odpíráš mír a útěchu, a tím ho odsuzuješ k smrti.

5. Není snad jasné, že se na svět, jenž je takto ochuzený, musíš dívat jako na důvod k odsouzení, který mu přinesl ten, kdo jej mohl zachránit, ale neudělal to, protože měl strach být uzdraven? V očích všech umírajících se zrcadlí výčitka a utrpení šeptá: „Čeho je třeba se bát?“ Zamysli se dobře nad touto otázkou, neboť je určena tobě. Umírající svět žádá pouze o to, abys na chvíli upustil od útoku na sebe sama, aby tak mohl být uzdraven.

6. Vstup do svatého okamžiku a buď uzdraven, neboť nic, co v něm dostaneš, ti nebude odebráno, až se vrátíš do světa. Budeš požehnaný, a proto mu přineseš požehnání. Život je ti dán proto, abys jej dal umírajícímu světu. Trpící oči už nebudou obviňovat, ale rozzáří se, aby poděkovaly tobě, kdo jim dal požehnání. Světlo svatého okamžiku ti totiž rozjasní oči a všem trpícím vrátí zrak, aby viděl dál za své soužení a místo něho spatřil Kristovu tvář. Uzdravení nahrazuje utrpení; ten, kdo vidí jedno, nemůže vnímat dru-

hé, protože obě nemohou existovat zároveň, a toho, co spatří, bude svět svědkem a důkazem.

7. Tvé uzdravení je tedy to jediné, co svět vyžaduje k tomu, aby byl uzdraven. Potřebuje jedinou lekci, již si dokonale osvojiš; pokud ji pak později zapomeneš, láskyplně ti připomene, co jsi svět jejím prostřednictvím naučil. Nic a nikdo ti neodmítne vzdát díky; tobě, kdo ses nechal uzdravit, aby svět mohl žít. Povolá svědky, kteří ti odhalí tvář Krista; tobě, kdo jsi jim vrátil zrak, jehož prostřednictvím ji konečně sám spatřil. Svět obviňování bude nahrazen světem, v němž všechny oči s láskou pohlížejí na přítele, který jim přinesl vysvobození, a tvůj bratr s radostí hledí na přátele, o nichž se domníval, že jsou jeho nepřáteli.

8. Problémy nejsou konkrétní, ale berou na sebe konkrétní podoby; a právě jejich specifické formy pak utvářejí svět. Pravou podstatu svého problému nikdo nechápe, protože kdyby jí rozuměl, žádný problém by neviděl. Jeho podstata totiž spočívá ve skutečnosti, že *není*. Dokud jej proto vidí, nemůže ho chápat takový, jaký doopravdy je. Uzdravení je však v konkrétních případech patrné, a jelikož se vztahuje na všechny, všechny také zahrnuje. To je dáno tím, že ve skutečnosti jsou všechny problémy navzdory svým různým podobám stejné. Veškeré učení směřuje k přechodu, který je završen v okamžiku, kdy jsou dvě situace vnímány jako jedna, neboť všechny prvky, jež obsahují, jsou společné jim oběma. Takovýto přechod ale dokáže uskutečnit pouze ten, kdo nevidí rozdíly, které vidíš ty; konečný přenos tvého učení tedy není na tobě. To ale, co bylo vytvořeno i přes všechny rozdíly, jež stále vnímáš, tě přesvědčuje, že nemohou být skutečné.

9. Tvé uzdravení se bude rozšiřovat a přenese se i na problémy, o kterých ses domníval, že nejsou tvoje vlastní. Zároveň jasně pochopíš, že okamžikem, kdy zmizí kterýkoliv z nich, budou vyřešeny *všechny*, a to nikoliv kvůli jejich odlišnostem, neboť učení nemůže přeskakovat z jedné situace do úplně opačné a přinášet stejné výsledky. Veškeré uzdravení musí postupovat legitimním způsobem, v souladu se zákony, jež byly vnímány správně a nikdy nebyly porušeny. Neboj se tedy způsobu, kterým je chápeš; sice se mýlíš, ale v nitru ti přebývá ten, kdo má pravdu.

10. Přenechej tudíž konečný přenos svého učení tomu, kdo skutečně rozumí jeho zákonům a kdo zajistí, že zůstanou neporušené a ničím neomezené. Tvým úkolem je pouze uplatnit to, co ses díky Němu naučil; to ostatní udělá On Sám. Síla toho, co jsi se naučil. Se prokáže prostřednictvím všech různých svědků, jež jeho zásluhou najdeš. Prvního mezi nimi uvidíš svého bratra, ale za ním stojí tisíce dalších a za každým z nich ještě o tisíc víc. Může se zdát, že všichni mají problém, který je jiný než problémy ostatních, avšak i přesto jsou vyřešeny všechny najednou. Jejich společné řešení pak ukazuje, že nemohly být odlišné.

11. Pokoj tobě, kdo dostáváš uzdravení a kdo poznáš, že pokoj ti bude dán, jakmile uzdravení přijmeš. K tomu, abys pochopil. Že ti přinese prospěch, si nemusíš uvědomovat jeho celkovou hodnotu. O to, co se odehrálo v průběhu okamžiku, kdy do tebe láska vstoupila bez útoku, už nikdy nepři- jdeš. Jedním z důsledků bude nejen tvoje uzdravení, ale i uzdravení tvého bratra. Kamkoliv půjdeš, budeš spatřovat jeho mnohočetné důsledky.

I přesto se však počet všech svědků, jež uvidíš, nebude ani zdaleka rovnat tomu, kolik jich doopravdy je, neboť nekonečno nelze pochopit tím, že pouze spočítáme jeho jednotlivé části. Bůh ti vzdává díky za tvoje uzdravení, proto- že ví, že je to dar lásky pro Jeho milovaného syna, a proto je dán i Jemu Samotnému.

27.6 VI. Svědci hříchu

1. Bolest dokazuje, že tělo musí být skutečné. Je to hlasitý a zastírající hlas, jehož vřeštění touží umlčet slova, která říká Duch svatý, aby ti nepro- nikla do vědomí. Bolest si vyžaduje pozornost; přesouvá ji od Ducha svatého a zaměřuje ji na sebe. Jejím cíl je stejný jako cíl potěšení, neboť obě předsta- vují nástroje, jež mají z těla udělat skutečnost. To pak, co má společný cíl, je stejné. Takový je zákon cíle, který sjednocuje všechny ty, kdo jej sdílejí. Potěšení i bolest jsou stejně neskutečné, protože toho, o co usilují, nelze dosáhnout. Jsou to tedy prostředky, jež neslouží ničemu, neboť jejich cíl je nesmyslný; a stejně nesmyslné jsou tudíž i ony samy.

2. Hřích se přesouvá od bolesti k rozkoši a pak zase zpět k bolesti, neboť obě podávají totéž svědectví: „Jsi zde, v tomto těle, a proto ti může být ublí- ženo. Můžeš sice prožít i rozkoš a potěšení, ale pouze za cenu bolesti.“ K těmto svědkům se pak připojují i mnozí další. Každý z nich se jeví jako od- lišný, jelikož má jiné jméno, a proto také zdánlivě reaguje na jiný podnět. Kromě jména jsou však všichni svědci hříchu stejní. Nazveš-li potěšení bo- lestí, bude tě bolet; nazveš-li bolest potěšením, nebudeš bolest skrytou za potěšením cítit. Svědkové hříchu se pouze posunují od jednoho jména k druhému, a jakmile vystoupí do popředí jeden, druhý se stáhne. Ve skuteč- nosti však nezáleží na tom, který z nich zrovna stojí na prvním místě, proto- že všichni svědkové hříchu slyší pouze volání smrti.

3. Toto tělo, jež samo o sobě nemá žádný smysl, obsahuje všechny tvoje vzpomínky i všechny tvoje naděje. Díváš se jeho očima, posloucháš jeho ušima a dovoluješ mu, aby ti řeklo, co cítí. *Ono však neví.* Říká ti pouze jména, jež jsi mu poskytl, aby je používalo, když předvoláváš svědky jeho reality. Nelze si vybrat, kteří z nich jsou skuteční, protože ať už si zvolíš kte- réhokoliv, bude vždy stejný jako ostatní. Vybíráš si pouze jméno, ale nic víc; z výpovědi svědka nemůžeš udělat pravdu jen proto, že ho nazveš jejím jménem. Pravda je totiž v něm, ale pouze tehdy, pokud je pravda tím, co

zastupuje. V opačném případě jen lže, i kdybys ho tisíckrát nazýval svatým jménem Samotného Boha.

4. Boží svědek nevidí žádné svědky, již by vypovídal proti tělu, ale zároveň ani nenaslouchá svědkům různých jmen, kteří hovoří v zájmu skutečnosti těla. Ví totiž, že tělo není skutečné, protože nic by nemohlo zadržet to, o čem se domníváš, že obsahuje. Nemohlo by říct části Samotného Boha, co by měla cítit a co je její role. Jelikož však cokoliv, co považuješ za cenné, Bůh musí milovat, posílá ti pro každého svědka, jenž promlouvá o smrti těla, jiného, který vypovídá o tvém životě v Něm; v Něm, kdo nezná smrt. Každý zázrak, jež přináší, je svědectvím o tom, že tělo není skutečné. Uzdraví jeho bolesti i potěšení, neboť Jeho svědci zaujmou místo všech svědků hříchu.

5. Zázrak nedělá mezi jmény, jimiž jsou nazýváni svědci hříchu, žádné rozdíly. Pouze dokazuje, že to, co zastupují, nemá žádné důsledky, protože jeho vlastní důsledky je zcela nahradily. Nezáleží na tom, jaké jméno jsi dal svému utrpení; už neexistuje. Ten, který přináší zázraky, je všechny vnímá jako jedno a nazval je jménem *strach*. Strach je svědkem smrti, ale zázrak je svědkem života. Je to svědek, jež nikdo nemůže zapřít, jelikož přináší důsledky v podobě života: umírající žijí, mrtví se znovu rodí a bolest je pryč. Zázrak tedy nehovoří sám za sebe, ale za to, co zastupuje.

6. Ve světě hříchu má však své symboly i láska. Zázrak odpouští, protože zastupuje to, co stojí nad odpuštěním a je pravdivé. Jak bláhové a nerozumné je se domnívat, že zázrak může být spoután zákony, které přišel napravit! Zákony hříchu mají jiné svědky s jinou silou, již přinášejí důkazy o různých podobách bolesti. Avšak pro toho, kdo na svět sesílá zázraky, aby mu požehnal, jsou nepatrný pocit bolesti, malé světské potěšení i samotná muka smrti jen jediným zvukem: voláním po uzdravení, plačtivým voláním o pomoc ve světě utrpení a bídy. A právě o jejich stejnosti zázrak vypovídá; právě jejich stejnost dokazuje. Zákony, které v nich vidí odlišnosti, ruší a ukazuje, že nemají žádnou moc. Takový je cíl zázraků; a Bůh Sám zajistil, že to, o čem podávají svědectví, bude mít sílu.

7. Buď tedy svědkem zázraku, a nikoliv zákonů hříchu, neboť není zapotřebí, abys trpěl, ale naopak je více než žádoucí, abys byl uzdraven. Utrpení a zármutek světa totiž způsobily, že je hluchý ke své spáse a jednoznání. Vzkříšení světa čeká na tvoje uzdravení a tvoje štěstí, abys mohl prokázat jeho uzdravení. Svatý okamžik nahradí všechny hříchy, pokud si v sobě dokážeš nést jeho důsledky. Nikdo pak už nebude chtít dobrovolně trpět. Mohl bys snad posloužit lepšímu cíli? Buď uzdraven, abys mohl uzdravovat, a nedovol, aby pro tebe platily zákony hříchu. Tobě, kdo umožníš, aby symboly lásky převzaly místo hříchu, pak bude zjevena pravda.

27.7 VII. Ten, kdo sní sen

1. Utrpení zdůrazňuje vše, co svět udělal, aby ti ublížil; v utrpení se jasně projevuje vyšinutá podoba spásy, jak ji vnímá svět. Je to jako sen o potrestání, v němž si ten, komu se zdá, neuvědomuje, co je důvodem útoku, kterému je vystaven. Považuje jej za nespravedlivý a domnívá se, že ho napadlo něco jiného, a nikoliv on sám. Je obětí tohoto „něčeho jiného“, této věci, jež existuje mimo něho a za kterou nemá nejmenší důvod se cítit zodpovědný. Musí být nevinen, neboť neví, co činí, ale co je činěno jemu. I přesto však útok proti sobě vede on sám a tato skutečnost je zcela patrná, protože tím, kdo trpí, je právě on. Jelikož ale vidí zdroj svého utrpení jinde než v sobě, nemůže se z něho vysvobodit.

2. Teď je ti ale ukazováno, že se z něho vysvobodit *můžeš*. To jediné, co musíš udělat, je podívat se na problém tak, jaký skutečně je, a nevidět falešnou podobu, již jsi mu dal. Jak jinak by bylo možno vyřešit problém, který je velice prostý, ale jež jsi zahalil těžkými mračny složitosti, jejichž cílem je zabránit jeho vyřešení? Bez těchto mraků se vynoří jeho prvotní jednoduchost a jednoduché pak bude i tvoje rozhodnutí, protože jakmile je viděn v pravém světle, je problém naprosto absurdní. Pro nikoho nemůže být těžké dovolit, aby byl vyřešen, pokud pochopí, že mu ubližuje, a že je navíc velmi snadné ho odstranit.

3. „Rozumná úvaha“, na jejímž základě byl utvořen tento svět, na které stojí a díky níž stále přetrvává, zní jednoduše takto: „Ty jsi příčinou toho, co dělám. Tvoje přítomnost odůvodňuje mou zlobu a existuješ i myslíš jinak než já. Zatímco ty útočíš, já musím být nevinný a to, čím trpím, je právě tvůj útok.“ Nikdo, kdo pochopí, v čem přesně spočívá takováto „rozumná úvaha“, nemůže nevidět, že není logická a nedává smysl. Jako rozumná se však jeví proto, že budí dojem, jako by svět ubližoval tobě. Pak ti samozřejmě nepřipadá, že bys potřeboval zpochybňovat něco, co se z hlediska příčiny jeví jako naprosto jasné.

4. Právě to však opravdu potřebuješ, neboť vysvobodit svět z odsouzení je potřeba, která sjednocuje ty, kdo ji ve světě sdílejí. Tuto společnou potřebu si ale neuvědomují, neboť každý z nich je přesvědčen, že jestliže splní svůj úkol, odpovědnost za odsouzení světa bude ležet na něm. Úplně stejně pak chápe i svůj úkol v jeho jednoznání; odplata totiž musí mít svůj cíl, jinak by došlo k tomu, že by mstitel obrátil hrot nože, jež svírá v ruce, proti sobě. Měli být tedy nedobrovolnou obětí útoku, pak musí tento nůž vidět v ruce někoho jiného, což znamená, že rány, které utrhá, si nezpůsobuje vlastní rukou.

5. V tom spatřuje cíl světa tak, jako ho vidí, a z tohoto pohledu má svět k dispozici i prostředky, jejichž pomocí lze tohoto cíle zdánlivě dosáhnout. Prostředky sice svědčí o cíli, ale samy o sobě nejsou příčinou. Příčinu nelze změnit ani tehdy, pokud ji uvidíš izolovaně od jejích následků, protože příči-

na vyvolává účinky, jež jsou důkazem příčiny a v žádném případě nepodávají svědectví o sobě samých. Pohlédni tedy až za hranice důsledků, neboť v nich příčina utrpení a hříchu neleží; nelpě na utrpení a hříchu, protože jsou jen odrazem své příčiny.

6. Role, kterou hraješ v záchraně světa před odsouzením, spočívá ve tvém vlastním vysvobození. Nezapomínej, že svědek světa zla vypovídá pouze o tom, co v tomto světě chápe pro zlo jako potřebné. A právě v jeho svědectví jsi poprvé spatřil svou vinu. Odloučení od tvého bratra představovalo okamžik, kdy jsi na sebe poprvé zaútočil, a přesně o tom vypovídá svět. Nehledej jinou příčinu a nezaměřuj svůj pohled na řady jeho mocných svědků, abys ho napravil. Neboť pouze podporují jeho požadavek, jímž si vynucuje tvou oddanost. Vždyť to, co pravdu zakrývá, nemůže být místem, kde bys ji mohl najít.

7. Všichni svědci hříchu stojí na jediném malém prostoru, kde také najdeš příčinu svého pohledu na svět. Kdysi sis neuvědomoval skutečnou, nevítanou a nevyžádanou příčinu všeho, co ti svět pod nátlakem zdánlivě vnutil. Jedním jsi si však byl jist: mezi mnoha příčinami, ve kterých jsi viděl zdroj své bolesti a utrpení, nebyla tvoje vina a v žádném případě jsi nežádal o bolest a utrpení. Právě takto ale došlo ke vzniku všech iluzí. Ten, kdo je jejich tvůrcem, však za něho nepovažuje sám sebe a nedomnívá se, že jejich realita závisí na něm. Ať už za nimi stojí jakákoliv příčina, vždy jí je něco mimo něho a to, co vidí, je nezávislé na jeho myslí. Nemůže zpochybňovat realitu svých snů, protože nechápe roli, jakou hraje při jejich tvorbě, a neuvědomuje si, že je to právě on, kdo jim dodává zdánlivé skutečnosti.

8. Nikdo se nedokáže probudit ze snu, jež za něj sní svět; stává se totiž součástí snu někoho jiného. Nemůže se probudit ze snu, jehož není autorem, a proto je jen bezmocnou obětí snu, který vymyslela a opatruje jiná mysl. Takováto mysl pak k němu musí být bezpochyby lhostejná a bezohledná vůči jeho míru a štěstí stejně, jako se o něj nestará počasí nebo 27.7 VII. Ten, kdo sní sen uplyvající hodiny. Nemiluje ho, ale podle své vůle ho obsazuje do takových rolí, jež vyhovují jejímu snu. Jeho cena je pro ni tak zanedbatelná, že není ničím jiným než tančícím stínem, který poskakuje podle nesmyslných zápletek, jež se rozvíjejí v planém snění světa.

9. Jestliže se nepokládáš za toho, komu se zdají tvoje sny, pak je toto ten jediný obraz, který vidíš; ta jediná alternativa, již si volíš; ta druhá možná příčina. To vše podstupuješ na základě svého dobrovolného rozhodnutí, protože popíráš, že příčina utrpení se nachází ve tvé vlastní myslí. Buď však rád, že je právě tam, jelikož díky tomu jsi tím jediným, kdo určuje svůj úděl v čase. Je tedy na tobě, zda si vybereš spící smrt a sny o zlu nebo šťastné probuzení a radost života.

Mezi čím jiným by sis mohl volit než mezi životem a smrtí, probuzením a spánkem, mírem a válkou nebo svými sny a svou pravou podstatou? Existuje nebezpečí, že se budeš domnívat, že smrt je ve skutečnosti mír, protože svět ztotožňuje tělo s Mne, které stvořil Bůh. Avšak nic nemůže být svým vlastním opakem; mírem je zkrátka život. Jakmile se probudíš a zapomeneš na všechny myšlenky o smrti, zjistíš, že v sobě neseš mír Boha. Jestliže je ti ale skutečně dána možnost výběru, pak musíš příčiny toho, mezi čím si vyběráš, vidět takové, jaké doopravdy jsou a kde přesně jsou.

10. Jak by se dalo volit mezi dvěma stavy, když lze jasně rozeznat pouze jeden z nich? Komu by byla dána možnost vybírat si z účinků, pokud se domnívá, že dokáže ovlivnit pouze jeden z nich? Opravdová volba nikdy nemůže být vnímána jako taková, v níž jsou možnosti výběru rozděleny mezi nepatrné Já a obrovský svět, který obsahuje různé sny o tvé skutečné podstatě. Rozdíl mezi realitou a sny nespočívá v tom, o čem sní svět a o čem tajně sníš ty; tyto sny jsou totožné, jsou jedním. Snění světa totiž představuje jen část tvého vlastního snu, jíž ses zbavil a považoval ji zároveň za začátek i konec snění světa. Ve skutečnosti je však spustil tvůj tajný sen, který nevnímáš, přestože byl příčinou vzniku té jeho části, jíž vidíš a o jejíž realitě nepochybuješ. Jak bys ji také mohl zpochybňovat, zatímco spíš a tajně sníš o tom, že její příčina je skutečná?

11. O čem vlastně sníš? O tom, že tvůj bratr je od tebe odloučený, že je tvým odvěkým nepřitelem, vrahem, který tě v noci pronásleduje a plánuje tvou smrt, jež by měla být protahovaná a pomalá. Pod tímto snem se ovšem skrývá ještě jeden, ve kterém se vrahem stáváš ty, v němž jsi ty tajným nepřitelem, mrchožroutem a ničitelem svého bratra i světa. V něm pak leží pravá příčina utrpení i rozdíl mezi tvými malými sny a tvou pravou podobou, který je tak nepatrný, že ho vůbec nevidíš, jenž je rodištěm iluzí a strachu, časem hrůzy i odvěké nenávisti a okamžikem pohromy. V tomto prostoru přebývá příčina nereality a právě v něm ji lze také napravit.

12. Pamatuj si, že ty jsi ten, kdo sní o světě snů; nemá žádnou jinou příčinu, a nikdy ani mít nebude. Božího syna nevydésilo nic hrozivějšího než planý sen, který v něm vyvolal zdání, že přišel o svou nevinu, popřel svého Otce a rozpoutal proti sobě válku. Tento sen je tak děsuplný a tak zdánlivě skutečný, že by se Boží syn nemohl probudit do reality bez krůpějí potu hrůzy na čele a s výkřikem smrtelného strachu na rtech, pokud by jeho procitnutí nepředcházela jiný, vlídnější sen. Ten by umožnil, aby se jeho zklidněná mysl nebála hlasu, jenž ho s láskou volá, aby se probudil, ale aby ho naopak přivítala. V takovémto vlídnějším snu je zbaven všeho utrpení a jeho bratr je mu přítelem. Bůh si totiž přál, aby procitl zlehka a s radostí, a proto mu dal prostředky, jejichž pomocí se probudí beze strachu.

13. Přijmi tedy místo svého snu ten, který ti dal Bůh. Změnit sen není těžké, jakmile si uvědomíš, kdo jej doopravdy sní. Důvěřuj Duchu svatému a dovol mu, aby na místo tvých snů, jež naplňuje hrůza a strach ze smrti, položil své vlastní, vlídnější. Sny, které přináší, jsou smířlivé a nerozhoduje se v nich, kdo je vrah a kdo je oběť, neboť v nich není ani vražda, ani smrt. Díky nim se ti postupně ztrácí z dohledu sen o vině, ačkoliv máš oči stále zavřené, a na tvé spící tváři se tak rozhostí pokojný úsměv. Konečně je tvůj spánek klidný, protože se ti zdají radostné sny.

14. Nechej si tiše zdát o svém bezhříšném bratru, jenž se s tebou spojuje ve svaté nevinnosti, a z tohoto snu pak Svého milovaného syna probudí Sám Pán nebe. Nechej si zdát o laskavosti svého bratra a ve svých snech se nezabývej jeho chybami. Nechej si zdát o jeho ohleduplnosti a nepočítej bolesti, které způsobil. Opuť mu jeho iluze a vzdej mu díky za ochotu, již ti projevuje. Neodmítej jeho četné dary jen proto, že ve tvých snech není dokonalejší a zastupuje v nich svého Otce, o kterém se domníváš, že ti dává jak život, tak i smrt.

15. Bratře, jeho Otec dává pouze život, avšak dary, jež podle sebe od svého bratra dostáváš, zosobňují ty, které ti ve tvých snech dává tvůj Otec. Pohlížej tedy na všechno, co ti tvůj bratr nabízí, jako na dary, jež ti dává laskavě a štědře, a nedovol, aby tvůj sen o hluboké vděčnosti za ně narušovala jakákoli bolest.

27.8 VIII. „Hrdina“ snu

1. Ústřední postavou ve snění světa je tělo. Bez něho neexistuje žádný sen a beze snu zároveň neexistuje ani samo tělo, neboť v něm vystupuje jako osoba, již máš vidět a které máš věřit. Zaujímá klíčové místo v každém snu, jenž vypráví příběh o tom, jak bylo stvořeno jinými těly, narodilo se do světa mimo tělo, chvíli žilo a poté zemřelo, aby se v prachu spojilo s dalšími těly, které umírají stejně jako ono samo. V krátkém čase, jenž mu byl vyhrazen pro život, vyhledává další těla, která se stávají jeho přáteli i nepřáteli. Stará se především o vlastní bezpečí; jeho vůdčí zásadou je pohodlí; snaží se hledat potěšení a vyhýbá se věcem, jež by mu mohly ublížit. Ze všeho nejvíc se však pokouší si vštěpit, že mezi jeho bolestí a radostí je rozdíl a že je lze od sebe odlišit.

2. Snění světa na sebe bere řadu různých podob, protože tělo usiluje mnohými způsoby o to, aby prokázalo svou nezávislost a skutečnost. Obléká se do věcí, které si koupilo za malé kovové kotoučky nebo papírové proužky, jež svět prohlašuje za cenné a skutečné. Pracuje, aby je získalo, dělá kvůli nim nesmyslné činnosti a vyhazuje je za nesmyslné věci, které nepotřebuje, a dokonce ani nechce. Najímá si jiná těla, aby ho chránila, a hromadí další bezcenné věci, aby o nich mohlo tvrdit, že mu patří. Vyhledá-

vá zvláštní těla, jež by se s ním podělila o jeho sny. Někdy sní o tom, že je přemožitelem těl, která jsou slabší, avšak v jiných fázích snu je otrokem jiných, jež mu chtějí ublížit a touží ho mučit.

3. Četná dobrodružství těla – od okamžiku zrození až po jeho smrt – jsou tématem každého snu, který se světu kdy zdál. „Hrdina“ tohoto snu se nikdy nemění a nikdy se nemění ani cíl snu. Ačkoliv se projevuje v mnoha podobách a „hrdinu“ zdánlivě představuje v mnoha různých situacích, jež ho zavádějí na řadu různých míst, je jeho záměr stále stejný a odlišnými způsoby se tě snaží naučit stále totéž. Pořád dokola, znovu a znovu usiluje o to, aby ti vštěpil jedinou lekci: že je příčinou, a nikoliv následkem a že jeho následkem jsi ty, kdo tudíž nemůžeš být jeho příčinou.

4. Z toho vyplývá, že nejsi tím, kdo sní, ale snem, a proto nečinně přecházíš z místa na místo a ze situace do situace, jež ti zinscenuje. Skutečnost, že to je to jediné, co tělo opravdu dělá, nelze zpochybnit, protože představuje pouze postavu ve snu. Mohl by však někdo reagovat na figury ve snu, kdyby je neviděl jako skutečné? V okamžiku, kdy je totiž spatří takové, jaké doopravdy jsou, už na něj nebudou mít žádný vliv, protože pochopí, že moc ovlivňovat jim dal sám tím, že zapříčinil jejich existenci a umožnil, aby vypadaly jako reálné.

5. Nakolik ochotný jsi vysvobodit se z účinků všech snů, které svět kdy měl? Přeješ si, aby žádný sen nevypadal jako příčina toho, co děláš? Jestliže ano, pak se stačí podívat na začátek snu, neboť ta jeho část, již vidíš, je jeho druhá část, jejíž příčina leží v té první. Nikdo, kdo spí a sní ve světě, si nepamatuje na útok, který podnikl proti sobě. Nikdo nevěří, že kdysi skutečně nevěděl nic o těle a nikdy nepovažoval tento svět za skutečný. Jinak by okamžitě pochopil, že tyto představy jsou jen jedna iluze, jež je tak směšná, že jí lze pouze se smíchem přejít. Jak skutečné se ti ale teď zdají! Nikdo si nevzpomíná na dobu, kdy se setkaly pouze se smíchem a nevírou. Na to si však vzpomeneš, pokud se otevřeně zadíváš na jejich příčinu; pak uvidíš důvod k smíchu, a nikoliv důvod se bát.

6. Vraťme sen, který Boží syn předal tomu, kdo považuje sen za něco, co je na něm nezávislé a co se odehrává bez jeho vůle. Do věčnosti, kde všechno existuje jako jedno, se vplížila nepatrná, šílená představa, jíž se Boží syn zapomněl vysmát. Jeho zapomenutí způsobilo, že se z ní stala závažná myšlenka, kterou lze uskutečnit a jež může mít skutečné důsledky. Společně však obojí dokážeme přejít se smíchem a pochopit, že čas nemůže narušit věčnost. Vždyť domnívat se, že čas může přelstít věčnost, která *znamená*, že žádný čas neexistuje, není nic jiného než žert!

7. Bezčasovost, v níž je času dodáno zdání skutečnosti; část Boha, která útočí sama na sebe; odloučený bratr jako nepřítel; mysl uvnitř těla – to všechno jsou jen různé podoby kruhu, jehož konec se nachází na svém

začátku, kde končí u své příčiny. Svět, jež vidíš, zobrazuje přesně to, co sis myslel, že jsi udělal; jenže teď se domníváš, že to, co jsi udělal, bylo ve skutečnosti uděláno tobě. Vínou za to, co sis myslel, jsi přenesl ven ze svého nitra – na provinilý svět, který za tebe sní tvoje sny a myslí tvoje myšlenky. Proto přináší svou vlastní odplatu, a nikoliv tvou. Udržuje tě pevně spoutané v těle, jež trestá kvůli všem těm hříšným věcem, které tělo provádí ve svém snu. Jelikož však nejsi tvůrcem svého těla, nemáš moc je přinutit, aby se svými zlými skutky přestalo, a nemůžeš řídit jeho konání, cíl ani úděl.

8. Svět jasně ukazuje prastarou pravdu: vždy budeš věřit, že druzí ti dělají přesně to, o čem se domníváš, že jsi udělal ty jim. Jakmile se však této iluzi podvolíš a budeš je obviňovat, nespátíš pravou příčinu toho, co dělají, protože *budeš chtít*, aby vina spočívala na nich. Jaká pošetilost se skrývá v urážlivém nástroji, jehož cílem je zachovat tvou nevinu tím, že si vinnu odsuneš z nitra, ale nikdy jí nedovolíš skutečně odejít! Je nesmírně těžké pochopit, že je to jen žert, pokud tvoje oči všude kolem sebe vidí jeho hluboké důsledky, aniž by však spatřily jejich směšnou příčinu. Ačkoliv bez poznání příčiny se jeho následky bezpochyby zdají závažné a smutné, nemohou existovat samostatně, protože vždy jen z něčeho vyplývají. Avšak právě jejich příčina nevyplývá z ničeho a není ničím jiným než žertem.

9. Duch svatý na tuto příčinu reaguje laskavým smíchem a jejími důsledky se nezabývá. Jak jinak by také mohl napravit tvůj omyl, jenž spočívá v tom, že jste příčinu zcela přehlédli? Vyzývá tě, abys před něho předstoupil s každým jejím hrozivým důsledkem, a společně se tak mohl zadívat na jeho pošetilou příčinu a svorně se jí zasmát. Ty soudíš následky, ale *on* posoudil jejich příčinu; a díky jeho soudu všechny následky zmizely. Možná k němu přijdeš se slzami v očích, ale zaposlouchej se do jeho slov: „Můj bratře, svatý synu Boží, pohleď na svůj planý sen, neboť toto všechno se může dít pouze v něm.“ Pak opustíš svatý okamžik se smíchem a zároveň s tebou a s Duchem svatým se bude smát i tvůj bratr.

10. Tajemství spásy spočívá výhradně v tom, že všechno, co činíš, činíš sám sobě; a to je a stále bude pravda bez ohledu na to, jakou podobu na sebe vezme útok nebo kdo se zhostí role nepřítelů a útočníků, i bez ohledu na to, co ti bude připadat jako příčina bolesti a utrpení, které prožíváš. Neboť kdybys věděl, že jen sníš, nikdy bys na postavy ze svého snu nereagoval. Kdyby sis uvědomil. Že je to jen sen, nemohly by mít na tebe žádný vliv, ať už by byly jakkoliv nenávidné a surové.

11. Jakmile si osvojiš tuto jedinou lekci o jednoznání, budeš vysvobozen z utrpení v jakémkoliv jeho podobě. Duch svatý ti ji bude neustále opakovat tak dlouho, dokud se ji nenaučíš, bez ohledu na podobu utrpení, jež ti přináší bolest. Ať už před něho předstoupíš s jakýmkoliv zraněním, vždy ti odpoví touto prostou pravdou, neboť jen ona tě zbaví příčiny všech strastí a soužer-

ní. To, v jaké podobě se projevují, nemá na jeho odpověď vůbec žádný vliv, protože chce, abys poznal tu jedinou příčinu, která stojí za všemi z nich. Pak pochopíš, že zázraky odrážejí jednoduchou skutečnost: „To já jsem to způsobil a právě to chci napravit.“

12. Předstup tedy se všemi podobami utrpení před toho, kdo ví, že všechny jsou úplně stejné. Tam, kde neexistuje žádný rozdíl, také žádný nevidí a naučí tě, jaká je jediná příčina všech. Ani jedna z nich totiž nemá odlišnou příčinu a všechny lze snadno napravit jedinou lekcí, již si skutečně osvojiš. Spása je tajemství, které skrýváš pouze sám před sebou, a o tom jasně vypovídá celý vesmír. Ty ale jeho svědkům nevěnuješ žádnou pozornost, neboť dosvědčují něco, co nechceš poznat, a proto máš dojem, že spásu před tebou skrývají. K tomu, aby všechno bylo napraveno, však stačí, abys poznal, že ses sám dobrovolně rozhodl nenaslouchat a nevidět.

13. Jak jinak uvidíš svět, až si tuto skutečnost uvědomíš! Ze své viny se vysvobodíš v okamžiku, jakmile ji odpustíš světu, neboť tvoje vina není podmínkou jeho nevinu a tvoje nevina nezáleží na jeho hříších. Je naprosto jasné, že ti jediní, před kým skrýváš tajemství, jsi pouze ty sám a právě tato skutečnost je důvodem, proč stále zůstáváš odloučen od světa i od svého bratra. Potřebuješ se tedy naučit, že oba jste nevinní nebo vinní, jelikož je zcela vyloučeno, abyste byli jeden jiný než ten druhý nebo aby obojí byla pravda. Toto je to jediné tajemství, jež ještě musíš poznat; a potom už pro tebe nebude žádným tajemstvím, že jsi uzdraven.

28. KAPITOLA: Odčinění strachu

28.1 I. Vzpomínka na přítomnost

1. Zázrak nic nečiní; pouze odčiňuje, a tím ruší důsledky toho, co bylo uděláno. Nic nepřidává, ale pouze bere, přičemž to, co bere, je už dávno pryč. Jelikož si to však stále uchovááš v paměti, připadá ti, jako by to mělo bezprostřední následky. Tento svět skončil už před dávnou dobou; myšlenky, které jej vytvořily, už dávno opustily mysl, jež si je na kratičkou chvíli myslela a milovala. Zázrak pouze ukazuje, že minulost je pryč a že to, co skutečně skončilo, nemá žádné následky. Vzpomínka na příčinu může vyvolat pouze iluze o její přítomnosti, avšak nemá moc vyvolat skutečné důsledky.

2. Se žádným důsledkem viny se už nesetkáš, protože vina je pryč. S jejím odchodem zmizely i její následky, neboť je opustila příčina. Proč bys na ní tedy měl ve své paměti stále lpět, pokud netoužíš po jejích důsledcích? Vzpomínání je stejně výběrové jako vnímání jen s tím rozdílem, že se jedná o jeho minulou verzi. Je to vnímání minulosti, jako by se odehrávala právě teď a stále ji bylo možné vidět. Paměť – stejně jako vnímání – je schopnost, již sis vytvořil ty sám, a to proto, abys nahradil to, co ti dal Bůh při tvém stvoření. A jako všechno ostatní, co jsi vytvořil. Může sloužit i jinému účelu a může být prostředkem k dosažení jiného cíle. Jestliže si to tedy budeš přát, můžeš ji namísto k ubližování, využít k uzdravování.

3. Nic, co je uplatňováno pro účely uzdravení, nevyjadřuje snahu cokoliv dělat. Představuje pochopení a uvědomění, že nemáš žádné potřeby, které by znamenaly, že se něco musí udělat. Je to neselektivní paměť, jež není využívána k tomu, aby ovlivňovala pravdu. Všechny věci, které Duch svatý dokáže uplatnit v zájmu uzdravení, mu byly dány bez obsahu i účelu, pro něžž byly vytvořeny. Jedná se pouze o schopnosti bez využití, na které teprve čekají. Nejsou ničemu zasvěceny a nemají žádný cíl.

4. Duch svatý tedy dokáže využít paměť pro své účely, neboť se v ní skrývá Sám Bůh. Takováto paměť však neuchovává vzpomínky na minulé události, ale pouze vzpomínku na přítomný stav. Jsi už tak dlouho zvyklý věřit, že paměť obsahuje pouze to, co je minulost, že je pro tebe těžké si uvědomit, že ve skutečnosti se jedná o schopnost, jež si pamatuješ *nyní*. Omezení, která na vzpomínání klade svět, jsou stejně obrovská jako ta, jimiž se od světa necháváš svazovat ty. Paměť nemá žádnou souvislost s minulostí, ovšem pokud chceš, aby ji měla, pak ji také mít bude. Toto spojení však vytvořilo pouze tvoje přání a pouze ty jsi zapříčinil. Že se týká určitého časového období, ve kterém jako by stále přežívala vina.

5. Způsob, jakým paměť využívá Duch svatý, nemá nic společného s časem. Nesnaží se ji uplatnit jako prostředek k uchování minulosti, ale spíše jako nástroj, jehož pomocí minulost necháme odejít. Paměť uchovává sdě-

lení, jež přijímá, a dělá to, co je jí dáno dělat. Samotná sdělení tedy nepíše a ani neurčuje, k čemu mají sloužit; stejně jako tělo je sama o sobě bezúčelná. Jestliže se ti tudíž zdá, že střeží prastarou nenávist a předkládá ti obrazy nespravedlností a bolesti, které sis v ní uschoval, znamená to, že obsah takového sdělení jsi jí určil ty sám, a proto také takový bude. Jelikož je věrně oddána svým hrobkám, naleznesh v ní historii celé minulosti těla. Jsou v ní uchovány všechny zvláštní souvislosti, jež byly vytvořeny proto, aby udržely minulost naživu, i mrtví, kteří čekají jen na tvůj pokyn, aby se k tobě vrátili a znovu žil. Následky, jež vyvolávají, tak zdánlivě rostou s časem, který však odstranil jejich příčinu.

6. Čas je ovšem jen dalším elementem toho, co nic nedělá. Působí ruku v ruce se všemi dalšími prvky, jejichž pomocí se snažíš skrývat pravdu o sobě samém. Přestože čas ani nebere, ani nedokáže vracet, využíváš ho podivným způsobem, jako by minulost zapříčinila přítomnost, jež je však důsledkem, ve kterém nelze provést žádnou změnu, protože jeho příčina zmizela. Změna ale musí mít příčinu, a to takovou, jež by byla trvalá, neboť jinak by nebyla trvalá ani samotná změna. Leží-li tedy příčina přítomnosti v minulosti, nelze v přítomnosti provést žádnou změnu. Podle toho, jaký účel jsi jí přisoudil. Přechovává paměť pouze minulost, a proto je nástrojem, který může být využitý proti přítomnosti.

7. Nepamatuj si nic, co jsi naučil sám sebe, protože obsah tvého učiva byl nesprávný. Kdo by si chtěl uchovávat v paměti nesmyslnou lekci, pokud se dokáže naučit a uchovat nějakou lepší? Jakmile se ti vybaví prastaré vzpomínky na nenávist, vzpomeň si, že jejich příčina je dávno pryč, a proto nemůžeš pochopit, k čemu slouží. Nedovol, aby příčina, již jim připisuješ nyní, byla tou, která z nich udělala to, jakými byly nebo se zdály být. Raduj se, že zmizela, neboť představovala to, za co chceš dostat milost. Místo ní raději pohlédni na nové důsledky příčiny přijaté *ted'*, jež se projevují *tady*. Překvapí tě svou krásou; odvěké a nové myšlenky, které přinášejí, budou radostnými následky příčiny, jež je tak prastará, že zdaleka přesahuje šíři paměti tak, jak ji chápe tvoje vnímání.

8. Právě tuto příčinu si pro tebe zapamatoval Duch svatý pro případ, že bys ji chtěl zapomenout. Nezmizela, neboť nedovolil, aby byla zapomenuta, a nikdy se ani nezměnila, protože ji v každém okamžiku uchovával v bezpečí tvé mysli. Její následky se ti ale budou zdát nové, a to jen proto, že ses domníval, že si nepamatuješ na jejich příčinu, která se ti však z mysli nikdy nevytratila, jelikož vůlí tvého Otce *nebylo*, aby se na Něho Jeho syn neupamatoval.

9. To, co si pamatuješ ty, se nikdy nestalo. Tvoje vzpomínky jsou založeny na bezpříčinnosti, již jsi chybně zaměnil za příčinu. Jakmile poznáš, že sis zapamatoval následky, které neměly žádnou příčinu, a proto skutečnými

následky ani být nemohly, budeš se jen smát. Zázrak ti připomene příčinu, která je navěky přítomná, nedotčená časem ani snahou ji narušit, a jež je tedy stále taková, jaká vždy byla. Jelikož důsledkem této neměnné příčiny jsi ty, jsi i ty stejně neměnný a dokonalý jako ona. Vzpomínka na ni neleží v minulosti ani nečeká v budoucnosti; zázraky ji neodhalují, ale pouze ti připomínají, že se nikdy neztratila. Jakmile jí pak odpustíš své hříchy, už ji nebudeš dále popírat.

10. Ty, kdo se snažíš vynést soud nad svým vlastním Stvořitelem, nemůžeš pochopit, že On není tím, kdo vyřkl ortel nad Svým synem. Chtěl jsi Mu odepřít Jeho vlastní důsledky, ale i přesto Mu nikdy nebyly odepřeny. Neexistoval ani jediný okamžik, kdy by byl Jeho syn odsouzen za to, co nemělo příčinu a bylo proti Jeho vůli. Tvoje vzpomínání pouze dokazuje strach z Boha; to, čeho se bojíš, však neudělal Bůh, a neudělal jsi to ani ty, a proto jsi také nikdy nepřišel o svou nevinu. Abys byl uzdraven, nepotřebuješ uzdravení, ale pouze klidné pochopení, že zázrak je lekce, která tě učí, abys dovolil příčině mít své vlastní následky a nedělal nic, co by jí v tom bránilo.

11. Zázrak pokojně vstoupí do té myslí, jež se na okamžik zastaví a zůstane klidná. Z tohoto klidného okamžiku a z myslí, již díky tomuto klidu uzdravil, se pak rozšiřuje i do dalších myslí, aby i ony mohly sdílet její poklid. Všechny se pak spojí a nebudou dělat nic, co by zabránilo rozšíření světla zázraku zpět do myslí, která byla příčinou existence všech ostatních myslí. Zázrak se rodí ze sdílení, a proto ani v jediné chvíli nemůže nespěchat ke všem nepokojným myslím, aby jim přinesl poklid okamžiku, kdy se jim vybaví vzpomínka na Boha. Jejich vlastní vzpomínání umlkne a na to, co přišlo, aby je nahradilo, už nikdy poté nebudou moci úplně zapomenout. Ten, komu je dán čas, vzdává díky za každý poklidný okamžik, jež dostal, neboť v něm může vzpomínka na Boha nabídnout všechny své poklady Božímu synu, pro kterého byly a jsou pečlivě střeženy. S jakou radostí je dává tomu, pro koho je dostal! A společně s ním vzdává díky i jeho Stvořitel, protože si nepřeje být ochuzen o Své důsledky. Ticho tohoto klidného okamžiku, jež Jeho syn přijme, vítá věčnost i Jeho a dovoluje jim vstoupit tam, kde touží přebývat, neboť v onom okamžiku nedělá Boží syn nic, čím by si sám naháněl strach.

12. Vzpomínka na Boha se v myslí, která nemá strach ji nechat vstoupit, vynoří okamžitě. Tím totiž zmizí její vlastní vzpomínání, a proto nebude mít v paměti žádnou minulost, jejíž děsuplné obrazy by stály v cestě radostnému procitnutí do přítomného pokoje. Klidem tohoto okamžiku se rozléhají tóny trumpet věčnosti, aniž by jej však jakkoliv narušovaly. To, na co si pak vzpomeneš, nebude strach, ale příčina, jež způsobí, že strach bude zapomenut a navěky se vytratí. Klid promlouvá tichým hlasem o lásce, kterou si Boží syn pamatuje z doby předtím, než mezi přítomnost a minulost proniklo jeho vlastní vzpomínání, aby jí zabránilo ve vstupu.

13. Boží syn si tak konečně bude vědom přítomné příčiny i jejích příznivých důsledků. Uvědomí si, že to, co udělal, nemá příčinu, a proto ani žádné důsledky. Neudělal totiž nic, a jakmile to pochopí, pochopí také, že nic udělat nikdy nemusel a také neudělal. Jeho příčina je svými důsledky; kromě ní nikdy neexistovala žádná, jež by dokázala zapříčinit jinou minulost nebo budoucnost. Její důsledky jsou neměnně věčné a zcela mimo dosah strachu i světa hříchu.

14. O co přijdeš, pokud neuvidíš to, co nemá příčinu? A kde bude oběť, když přijde vzpomínka na Boha, aby tuto ztrátu nahradila? Jak lépe lze uzavřít onu malou propast mezi iluzemi a realitou než tím, že dovolíš, aby ji vzpomínka na Boha přeletěla a přeměnila ji na most, po kterém se na druhou stranu dostaneš v jediném kratičkém okamžiku? Neboť Bůh ji uzavřel Sám Sebou; vzpomínka na Něho neprošla netečně kolem Jeho syna a nezanechala ho navěky uvězněného na jednom břehu, z něhož na druhý sice dohlédne, ale nikdy se k němu nedostane. Jeho Otec si přeje, aby byl vzdvihnut a zlehka přenesen na druhou stranu; k tomu postavil most a Svého syna přes něj převede On Sám. Neměj strach, že by nedokázal udělat to, co je Jeho vůle, ani že by se Jeho vůle nevztahovala na tebe, kterému je určena.

28.2 II. Záměna příčiny a následku

1. Bez příčiny neexistují žádné důsledky a bez důsledků neexistuje příčina. Příčina se rodí na základě svých důsledků, a Otec je tedy Otcem prostřednictvím Svého syna. Důsledky sice svou příčinu nevytvářejí, ale budují mezi těmito dvěma hledisky vztah. Syn tudíž dává Otcovství svému Stvořiteli a zároveň sám přijímá dar, jež Mu dal. Jelikož je pak Božím synem, musí být i otcem, který tvoří stejně, jako ho stvořil Bůh. Kruh stvoření není uzavřen; jeho konečný i počáteční bod jsou totožné, ale obsahuje v sobě vesmír všeho stvoření, jenž nemá ani začátek, ani konec.

2. Otcovství je stvoření. Láska se musí rozšiřovat, protože čistotu nic nespoutává. Základní přirozenost nevinných proto spočívá v tom, že je nic nespoutává, že jsou navěky osvobozeni od všech překážek i hranic. Čistota tudíž nemůže pocházet z těla, neboť ji nelze najít nikde, kde se vyskytují určitá omezení. Svými důsledky, které jsou stejně neomezené, jako je ona sama, ho však dokáže uzdravit. K uzdravení pak *musí* dojít, protože mysl se nenachází v těle a její nevinnost leží jinde: na místě, kde najdeš i všechno uzdravení. Kde to tedy je? Pouze tam, kde jsou příčině poskytnuty její důsledky. Nemoc je totiž nesmyslný pokus dodat důsledky bezpříčinnosti, a tak z ní učinit příčinu.

3. Jen v nemoci se Boží syn vždy snaží učinit ze sebe svou vlastní příčinu, čímž ovšem brání tomu, aby byl synem svého Otce. Na základě této své

neuskutečnitelné touhy pak nevěří, že je důsledkem lásky, a za příčinu toho, co je, považuje sám sebe. Jedinou příčinou všeho je však příčina uzdravení, jež má pouze jediný důsledek. Pochopíš-li tuto skutečnost, už nebudeš připisovat bezpříčinnosti žádné důsledky a žádné také neuvidíš. Mysl v těle a ve světě jiných těl, ze kterých má každé svou samostatnou mysl – to jsou tvoje „stvoření“, přičemž ty jsi ta „druhá“ mysl, jež tvoří pomocí důsledků, které jsou jiné než ty, přestože jako jejich „otec“ přeci musíš být stejný.

4. Nestalo se nic jiného než to, že jsi usnul a zdá se ti sen, v němž jsi sám sobě cizincem a součástí snu někoho jiného. Zázrak tě neprobudí, ale pouze ti odhalí, kdo je tím, kdo sní. Učí tě, že zatímco spíš, můžeš si své sny vybírat v závislosti na tom, co je cílem snění. Toužíš po snech o uzdravení, nebo po snech o smrti? Sen se podobá vzpomínce, protože zobrazuje to, co chceš, aby ti bylo ukázáno.

5. Všechny útržky tvých vzpomínek a kousky snů se nacházejí v prázdném skladišti s dokořán otevřenou branou. Pokud si ovšem uvědomuješ, že ten, kdo sní, jsi ty, pak zároveň chápeš alespoň to, že příčinou snu jsi ty sám a že můžeš přijmout i jiný sen. Aby však mohlo dojít ke změně obsahu snu, musíš si být jasně vědom toho, *komu* se zdá sen, který se ti nelíbí. Domníváš se, že je jen určitým důsledkem, jež jsi sice zapříčinil ty, ale v žádném případě jsi nebyl jeho příčinou. Ve snech o vraždě a útoku jsi oběť, která umírá v zavražděném těle, ale v odpouštějících snech není od nikoho vyžadováno, aby se stal trpící obětí. A právě takové jsou radostné sny, jež ti zázrak nabízí výměnou za tvoje vlastní. Nechce po tobě, aby sis vytvořil nový sen, ale pouze aby sis uvědomil. Že autorem toho, který nyní toužíš vyměnit, jsi ty sám.

6. Tento svět nemá příčinu, stejně jako ji nemá ani žádný sen, jenž se v něm komukoliv zdá. Nemá žádné plány, které by byly uskutečnitelné, a nelze v něm nalézt žádnou koncepci, již by bylo možno pochopit. Co jiného lze také očekávat od něčeho, co nemá příčinu? Jestliže však nemá příčinu, pak nemá ani účel. Sen sice můžeš zapříčinit, ale není ve tvé moci mu dát skutečné důsledky, neboť tím bys změnil jeho příčinu, což právě nemůžeš. Ten, komu se zdá sen, není vzhůru, avšak o tom, že spí, neví. Iluze o sobě, které vidí, považuje za špatné nebo dobré, radostné nebo smutné, ale bez neměnné příčiny, jež by zajistila stálé důsledky.

7. Zázrak prokazuje, že sníš sen, jehož obsah není skutečný, což představuje hlavní krok pro vyřešení iluzí. Nikdo se jich totiž nemůže bát, jakmile pochopí, že si je vymyslel. Strach má proto, že si neuvědomuje, že je autorem snu, a nikoliv jen postavou v něm. Následky, které ve svém snu připsal svému bratru, dává sám sobě. A to je to jediné, co sen shromáždil a poskytl mu jako důkaz, že se mu splnila přání. Bojí se tudíž svého vlastního útoku, za nímž však vidí stát někoho jiného. Jako oběť pak trpí jeho důsledky, ale

nikoliv jeho příčinou. Jelikož se nepovažuje za autora svého vlastního útoku, nenese za to, co způsobil, žádnou vinu. Úkolem zázraku je mu pouze dokázat, že nic neudělal; že to, čeho se ve skutečnosti bojí, je příčina bez následků, které by z ní příčinu skutečně učinily. Nemá-li ovšem příčina následky, znamená to, že jí nikdy ani nebyla.

8. Odloučení začalo snem o tom, že Otec byl připraven o Svě důsledky a že si je nedokázal udržet, neboť už nebyl jejich Stvořitelem. V tomto snu vytvořil ten, kdo sní, sám sebe, ale jeho dílo se obrátilo proti němu, neboť si stejně jako on sám přisvojilo roli svého stvořitele a stejně jako on sám nenáviděl svého Stvořitele, nenávidí postavy z jeho snu i jeho. Jeho tělo se stalo jejich otrokem, jež zneužívají, protože si přivlastnily motivy, které mu jako jejich tvůrce sám dal, a nenávidí ho za to, za co se jim chce pomstít. A právě odplata, již vykonávají na těle, se jeví jako důkaz toho, že ten, kdo sní, nemohl být autorem snu. Důsledek a příčina jsou tedy nejprve odděleny a poté obráceny, aby se důsledek stal příčinou a příčina důsledkem.

9. Toto je poslední krok odloučení, kterým však začíná spása, jež postupuje opačným směrem. Tento konečný krok představuje důsledek toho, co je už pryč a jeví se jako příčina. Zázrak je první krok, kterým se příčině navrací její funkce příčinnosti, a nikoliv důsledku, neboť právě na základě této záměny vznikl onen sen. Dokud pak bude trvat, bude ti procitnutí nahánět strach a jeho volání nevyslyšíš, protože v tobě bude vzbuzovat dojem, jako by bylo pozvánkou do světa hrůzy.

10. Stejně jako každá lekce, již si máš podle Ducha svatého osvojit, je i zázrak srozumitelný. Jasně demonstruje to, co se máš naučit, a ukazuje ti, že jeho důsledky jsou tím, po čem doopravdy toužíš. V jeho odpouštějících snech jsou důsledky *tvých* snů uvedeny na pravou míru a z nenáviděných nepřátel se stávají přátelé s laskavými úmysly. Na jejich nepřátelství pohlížíš jako na bezpříčinné, protože jasně vidíš, že ho nezapříčinil. Jelikož pak chápeš, že jejich nenávisť nemá žádné důsledky, můžeš s klidem přijmout roli jejího tvůrce. Vysvobodíš se tak ze svého starého snu, protože si uvědomíš, že svět je neutrální a těl, která se po něm stále zdánlivě pohybují jako samostatné bytosti, není zapotřebí se vůbec bát; a proto už nejsou chorá.

11. Zázrak ti vrací příčinu strachu; tobě, kdo jsi jejím autorem. Zároveň ti také ale ukazuje, že jelikož nemá žádné důsledky, není to příčina, neboť funkcí příčinnosti je mít důsledky. Jestliže tudíž dojde k odstranění důsledků, zmizí i příčina. Takto tedy zázraky uzdravují tělo: dokazují, že tvůrcem nemoci je mysl, jež použila tělo k tomu, aby se stalo obětí – nebol následkem – toho, co vytvořila. Naučit se polovinu lekce však neznamená naučit se ji celou. Zázrak by byl zbytečný, pokud by ses naučil jen to, že tělo lze uzdravit; cílem této lekce je ještě něco jiného. Spočívá v pochopení, že nemocná byla *mysl*, a proto se domnívala, že nemocné může být i tělo. Přenesení její

viny na něco jiného ovšem nezapříčinilo vůbec nic, a tudíž nemělo žádné následky.

12. Tento svět je plný zázraků, které stojí v zářivém mlčení vedle každého snu o bolesti a utrpení, o hříchu a vině. Představují jeho alternativu, možnost být tím, kdo sní, a nikoliv tím, kdo popírá svou aktivní roli při vytváření snu. Jsou to radostné následky, jež vyplývají z toho, že důsledky nemoci byly vráceny zpět své příčině. Tělo je osvobozeno, protože mysl si uvědomuje, že „toto se neděje mně, ale toto dělám já“, a má tudíž možnost se rozhodnout pro jinou variantu. Spása, která začíná právě v tomto bodě, pak bude následně měnit každý krok na sestupné cestě k odloučení, dokud nedojde až na její začátek, neodstraní žebřík a nenapraví všechny sny světa.

28.3 III. Souhlas se spojením

1 To, co čeká v naprostém bezpečí a s naprostou jistotou za spásou, by teď nemělo zajímat, neboť jsi teprve jen svolil k tomu, aby byly tvoje první, nejisté kroky vedeny směrem vzhůru po žebříku, na jehož dolní příčku tě zavedlo odloučení. To jediné, o co by ses měl v současnosti starat, je zázrak; právě u něho musíš začít. A jakmile začneš, otevře se před tebou cesta k procitnutí a k ukončení snu, jež bude poklidná a jednoduchá. Pokud přijmeš zázrak, nepřipojíš ke snu, který se ti už zdá, tvůj starý sen o strachu, neboť bez tvé podpory, jež ho posiluje a dodává mu moc, se rozplyne a společně s ním zmizí i jakékoliv jeho důsledky.

2 Žádná mysl nebude nemocná, dokud s ní jiná nebude souhlasit, že jsou odloučené, čímž se společně rozhodnou, že jsou obě choré. Jestliže se však odmítneš na takovéto dohodě podílet a pokud nepřijmeš roli, kterou hraješ při prokazování skutečnosti nemoci, druhá mysl na tebe nemůže přenést svou vinu, protože jí nedovolíš se vnímat tak, jako by byla jiná než ty a od tebe oddělená. Tělo tak nebude považovat za nemocné ani jedna z obou myslí, byť každá ze svého úhlu pohledu. Spojením s bratrovou myslí totiž zabraňuješ vzniku příčiny nemoci i vnímaných důsledků; důsledkem myslí, jež se spojují, je uzdravení, zatímco důsledkem myslí, které se oddělují, je nemoc.

3 Zázrak tudíž nedělá vůbec nic právě proto, že mysl jsou spojené a nemohou se rozdělit. Ve snu však dochází k převrácení této skutečnosti, kdy jsou rozdělené myslí vnímány jako těla, jež jsou oddělená a samostatná a nikdy se nemohou spojit. Nedovol svému bratru, aby byl nemocný, neboť pokud by skutečně byl, pak by to znamenalo, že jsi ho zanechal napospas jeho snu tím, že jej s ním sdílíš. V něm totiž nevidíš, kde tkví skutečná příčina nemoci, zatímco ty shlédíš na propast, která se mezi vámi klene a jež je místem, kde se nemoc rodí. Jste spojeni nemocí, a stále tak udržuješ onu malou propast, kde je nemoc ochraňována a uctívána a její skutečnost je podporo-

vána pevným přesvědčením pro případ, že by měl přijít Bůh a tuto nepatrnou propast, která vede k Němu, přemostil. Nestav Mu tedy do cesty iluze, neboť Jeho příchod je to, po čem ve skutečnosti toužíš více než po všech věcech, jež se těpytí ve tvém snu.

4 Konec snění znamená konec strachu, neboť ve světě snů nikdy nebyla láska. Ačkoliv ona propast je doopravdy malá, skrývá v sobě zárodky zhoubné nákazy i všech nemocí, jelikož představuje přání oddělovat, a nikoliv spojovat. Zdánlivě tak dodává nemoci příčinu, která jí však ve skutečnosti vůbec není. Jedinou příčinou nemoci je totiž právě účel propasti, jež vznikla proto, aby zachovala tvoje odloučení a udržela tě v těle, které chápeš jako příčinu utrpení a bolesti.

5 Pravou příčinou bolesti je ale odloučení, a nikoliv tělo, jež je pouze jeho důsledkem. Odloučení však není nic než prázdné místo, které nic neohraničuje, nic nedělá a je stejně prchavé jako prostor mezi vlnami, jež vytváří proplouvající loď. Voda jej okamžitě zalije, vlny se spojí, a tím jej překonají. Kde je pak ona mezera mezi nimi, pokud se spojí a zaplní prostor, který je na kratičku chvíli zdánlivě odděloval? Kde jsou pak příčiny nemoci, jestliže se spojí myslí, aby překlenuly malou propast, jež se mezi nimi rozkládá a ve které klíčí semínka nemoci?

6 Bůh staví most, ale pouze na místě, jež pročistil a vyprázdnil zázrak. Neumí totiž překonat zárodky nemoci ani pocit hanby z viny, neboť nedokáže zničit cizí vůli, kterou nestvořil. Umožni tedy, aby důsledky této vůle zmizely, a nesvírej je pevně v rukou s přesvědčením, že si je chceš uchovat. Zázrak je všechny smete stranou, a tím udělá místo pro Něho, kdo si přeje přijít a zbudovat pro Svého syna most, po němž se k Němu navrátí.

7 Stříbrné zázraky a zlaté sny o štěstí považuj za to jediné bohatství, které si chceš uchovat v pokladnici světa. Její dveře jsou dokořán otevřené; nikoliv však pro zloděje, ale pro vyhladovělé bratry, již mylně pokládal lesklý oblázek za zlato a úzkostlivě opěvovával hromádku sněhu, která zářila jako stříbro. Před otevřenými dveřmi nic nemají; vždyť co jiného je svět než malá propast, již vnímají tak, jako by rozdělovala věčnost a rozkládala ji na dny, měsíce a roky? A co jiného jsi ty, kdo v tomto světě žiješ, než obraz Božího syna rozpadlý na části, ze kterých je každá skryta v samostatném a proměnlivém kousku těla z hlíny?

8 Ničeho se neboj, můj bratře, ale dovol, aby tvůj svět rozjasnily svým vídným světlem zázraky, a připoj se ke svému bratru na místě, kde jsi mezi sebou viděl ležet onu malou propast; pak už nespátíš žádnou příčinu nemoci. Sen o uzdravení leží v odpuštění a láskyplně ti ukazuje, že jsi nikdy nezhrěšil. Zázrak by nikdy nedovolil, aby tě byl jen jediný důkaz o vině předvolal jako svědka toho, co se nikdy nestalo. Ve tvé pokladnici tak vytvoří prostor, kde budou Bůh i tvoje pravé Já vítanými hosty. Dveře do ní jsou

dokořán otevřené, aby mohli vstoupit všichni, již už nechtějí hladovět a touží se radovat z bohaté hostiny, která tam na ně čeká. Na ní se setkají s tvými pozvanými hosty, jež zázrak požádal, aby za tebou přišli.

9 Tato hostina je zcela nepodobná těm, které se ti zjevují ve snech světa, neboť čím více při ní kdokoliv dostane, tím více zbude na ostatní; hosté totiž s sebou přinesli neomezené zásoby. Nikomu není nic odpíráno a nikdo nikomu nic neodpírá. Toto je hostina, již Otec prostírá před Svým synem a o vše se s ním dělí stejnou měrou. Jejich sdílení nenechává žádný prostor pro propast, která by zmenšovala její bohatství a hojnost. Nenastanou žádné hubené roky, protože na tuto hostinu, jež nikdy nekončí, nemá čas vliv. Láska totiž prostřela svůj stůl v prostoru, který tě zdánlivě odděloval od tvých hostů.

28.4 IV. Vyšší spojení

1. Přijmeš-li jednoznání, znamená to, že nepodporuješ ničí sen o nemoci a smrti, a že s ním tedy nesdílíš jeho přání se od něho oddělit, a tím umožnit, aby na něho zaútočily iluze. Jelikož si však zároveň ani nepřeješ, aby se místo na něj vrhly na tobě, nemají žádné důsledky. Tak se vysvobodíš ze snů o utrpení a bolesti, protože dovolíš, aby se z nich vysvobodil on. Pokud mu však nepomůžeš, budeš společně s ním prožívat bolest i ty, neboť přesně to si budeš přát. Staneš se postavou v jeho snu o bolesti, stejně jako jí je on ve tvých snech. Oba se tedy přeměníš na iluze a ztratíš svou identitu; budeš moci být kýmkoliv nebo čímkoliv podle toho, čím zlý sen budeš sdílet. Jist si můžeš být pouze jedním: že jsi špatný, neboť se podílíš na snech o strachu.

2. Nalézt opravdovou jistotu však lze právě teď a tady, jestliže odmítneš být součástí děsivých snů bez ohledu na to, jakou podobu na sebe vezmou, protože právě v nich přicházíš o svou pravou totožnost. Sám sebe najdeš tak, že nepřijmeš myšlenku, že jsou tvou příčinou a vyvolávají tvoje důsledky. Jsi od nich oddělen, ale nejsi oddělen od toho, komu se zdají. Tím tedy oddělíš autora od jeho snu, přičemž k prvnímu se připojíš, ale druhého se zbavíš. Sen je jen iluze v mysli; sjednotit se chceš s touto myslí, ale nikoliv se snem. To, čeho se bojíš, totiž není ona mysl, ale její sen. Ty je však pokládáš za jedno a totéž, protože si myslíš, že i ty jsi pouze sen. Pak ovšem nevíš a nedokážeš rozlišit, co v tobě je skutečné a co je jen iluze.

3. Stejně jako ty se i tvůj bratr domnívá, že je sen. Jeho iluzi o sobě s ním ale nesdílejí, neboť na jeho právě podobě závisí tvoje identita. Spíše ho považuj za mysl, jež se stále nezbavila iluzí; vždy ho pokládej jen za mysl, protože ta je pro tebe bratrem. Tvého bratra z něho neudělalo to, o čem sní, a tvým bratrem není ani jeho tělo, a tedy „hrdina“ jeho snu. Tvým bratrem je jeho skutečná podstata, stejně jako je tvoje pravá podstata jeho bratrem –

obě tvoje mysli jsou spojeny bratrstvím. Jeho tělo i sny pouze zdánlivě vytvářejí malou propast, kde se s nimi spojilo i tvoje tělo a tvoje sny.

4. I přesto se však mezi tvými myslimi žádná propast neklene. Připojit se k jeho snům tedy znamená se s ním nasetkat, jelikož jeho sny tě chtějí rozdělit. A proto ho vysvobod', a to pouze svým nárokem na bratrství, a nikoliv nárokem na sny o strachu. Dovol mu poznat, kdo je, tím, že nebudeš svým přesvědčením podporovat jeho iluze, neboť pokud tak učiníš, budeš zároveň věřit i svým vlastním iluzím. A jestliže jim budeš věřit, nejenže ho nikdy neovsobodíš, ale ze zajetí jeho snů se nevymaníš ani ty sám. Onou malou propastí, kterou obývají pouze iluze, jež v mysli svého bratra podporuješ a utvrzuješ, bude neustále obcházet strašidlo děsivých snů.

5. Buď si jist, že jakmile splníš svou roli, splní i on tu svou, neboť se k tobě připojí na místě, kde stojíš. Nevyzývej ho, aby se s tebou setkal v propasti, která se mezi vámi klene, jelikož tím bys dal najevo, že věříš, že tato propast je tvoje i jeho pravá podoba. Přestože není možné, abys splnil *jeho* úkol, právě o to se snažíš, když se stáváš pasivní postavou v jeho snech místo toho, abys sám snil své vlastní. Identita ve snech nemá žádný smysl, protože sen a ten, komu se zdá, jsou jedno a totéž. Ten pak, kdo sdílí sen, musí sám být tímto snem, jelikož sdílením vzniká příčina.

6. To, co ale sdílíš, je nejistota, a proto jsi nejistý; v propasti totiž neexistuje žádné neměnné a stálé Já. To, co je stejné, se zdá odlišné, protože to, co je stejné, se v ní jeví jako nepodobné. Jeho sny jsou tvými sny, neboť jsi umožnil, aby jimi mohly být. Jestliže se však zbavíš svých snů, vysvobodíš svého bratra nejen z nich, ale i z jeho vlastních. Tvoje sny jsou totiž svědky jeho snů, zatímco jeho naopak zase dokládají pravdivost tvých. Pokud ovšem uvidíš, že ve tvých není ani zrnko pravdy, zmizí i jeho a i on pochopí, z čeho se doopravdy skládaly.

7. Duch svatý přebývá v obou tvých myslích, a protože neexistuje propast, jež by oddělovala jeho jednotu od sebe samé, je jedno. Propast, která se klene mezi vašimi těly, není vůbec důležitá, neboť to, co je spojeno v Duchu svatém, je vždy jednotné. Nikdo není nemocný, pokud někdo druhý přijme jednotu, jež oba spojuje. Jeho touha být nemocná/ý a odloučená mysl nemůže přetrvat bez důkazu nebo příčiny; obojí zmizí v okamžiku, kdy si s ním někdo druhý bude přát tvořit neoddělitelnou jednotu. Zdají se mu sny, že byl oddělen od svého bratra, který však tím, že jeho sen nesdílel, zanechal prostor mezi nimi neobsazený. A do něho pak vstupuje Otec, aby se připojil ke Svému synu, jež spojil Duch svatý.

8. Úkolem Ducha svatého je posbírat dílky z rozbitého obrazu Božího syna a poskládat je znovu dohromady. Tento svatý obraz – úplně uzdravený – pak předkládá každé samostatné části, která si myslí, že je sama celým obrazem. Každé nabízí svou identitu, již představuje celý obraz, namísto

malého, rozbitého kousku, o kterém se tvrdošijně domnívala, že je to její pravé Já. Jakmile však spatří úplný obraz, konečně se v něm pozná. Pokud tedy nebudeš sdílet zlý sen svého bratra, položí zázrak tento obraz přes onu malou propast, již nejprve zbaví všech zárodků nemoci i hříchu. A právě na tomto místě přijme Otec Svého syna, protože Jeho syn projevil laskavost sám sobě.

9. Děkuji ti, Otče, neboť vím, že přijdeš, abys uzavřel každou malou propast, která se rozkládá mezi rozbitými kousky Tvého svatého syna. V každém z nich leží Tvá svatost – úplná a bezchybná; všechny jsou spojeny, protože to, co je v jednom z nich, je ve všech. Jak svaté je i to nejmenší zrnko písku, pokud poznáš, že je součástí dokončeného obrazu Božího syna! Podoby, jež na sebe jeho jednotlivé díly zdánlivě berou, nemají žádný význam, jelikož každý z nich obsahuje celek, a každý aspekt Božího syna je tudíž stejný jako jakýkoliv jiný.

10. Nepřipojuj se ke snům svého bratra, ale ke svému bratru; tam pak, kde se připojíš k Jeho synu, je i Otec. Kdo by hledal náhrady, pokud pochopil, že o nic nepřišel? Kdo by toužil po „výhodách“ nemoci, jestliže dostal prostě štěstí zdraví? To, co dal Bůh, s sebou nemůže nést ztrátu, a to, co nepochází od Něho, nemá žádné důsledky. Co bys pak tedy mohl vidět uprostřed propasti? Zárodky nemoci mají původ v přesvědčení, že odloučení přináší radost, a že pokud by ses ho vzdal, přinesl bys oběť. Nebudeš-li však v propasti neústupně vidět něco, co v ní není, budou výsledkem tvého pohledu zázraky. To jediné, co vyžaduje ten, kdo uzdravuje Božího syna, je tvoje ochota opustit iluze. Jakmile to dokážeš, umístí zázrak na místo, kde 28.5 V. Náhradník za sny o strachu dříve byly zárodky nemoci, uzdravení. A s tím není spojena žádná ztráta, ale pouze zisk.

28.5 V. Náhradník za sny o strachu

1. Co jiného je pocit nemoci než pocit omezení; než pocit odtržení a odloučení; než propast či odlišnost, kterou vidíš mezi sebou a svým bratrem a považuješ za zdraví? Z tohoto pohledu ti připadá, jako by se dobro nacházelo mimo tebe, zatímco zlo ve tvém nitru. Nemoc tedy odděluje Já od dobra a v jeho nitru naopak udržuje zlo. Bůh je náhradníkem za sny o strachu; ten, kdo se na nich podílí, tudíž Boha nemůže sdílet. Pokud se ale jeho mysl na nich podílet odmítne, znamená to, že Boha už sdílí. Žádnou jinou možnost na výběr nemáš, a dokud se k ní nepřikloníš, nemůže nic existovat. Ty totiž existuješ proto, že se Bůh s tebou podělil o Svou vůli, jelikož si přál, aby Jeho stvoření mohla tvořit.

2. Zlým snům o nenávisti a zlobě, o hořkosti a smrti, o hříchu a utrpení i o bolesti a ztrátě dodává zdání skutečnosti právě fakt, že jsou sdíleny. V opačném případě jsou vnímány jako bezvýznamné; strach, jež vzbuzují,

zmizí, protože přišel o tvou podporu. Do místa, které opustí strach, pak musí vstoupit láska, jelikož žádné jiné alternativy neexistují. Jakmile se objeví jedna, druhá mizí a ta, již sdílíš, je ta jediná, kterou máš. Máš tedy tu, již přijmeš, a to proto, že je tou jedinou, kterou si *přeješ* mít.

3. Sdílet zlé sny přestaneš v okamžiku, kdy odpustíš tomu, komu se zdají, a pochopíš, že není snem, jež vytvořil. Nemůže tedy být ani součástí tvých snů, protože svým odpuštěním jsi z nich vysvobodil nejen sebe, ale i jeho. Odpuštění vysvobozuje, neboť odděluje zlý sen od toho, komu se zdá. Pamatuj si, že pokud sdílíš zlý sen, svědčí to o tvém přesvědčení, že jsi tento sen. Jelikož ti nahání hrůzu, nechceš ani poznat svou vlastní identitu, protože se domníváš, že je stejně děsivá. Svě pravé Já tudíž budeš popírat a pohybovat se po neznámé zemi, kterou nestvořil tvůj Stvořitel a kde se zdáš být jiný, než jaký doopravdy jsi. Proti svému Já, jež považuješ za nepřítele, rozpoutáš válku, a tím budeš útočit i na svého bratra jako na část toho, co nenávidíš. Neexistuje žádné kompromisní řešení: buď jsi sám sebou, nebo iluzí. Co se může nacházet mezi iluzí a pravdou? Kompromis, kde můžeš být něco, co nejsi, musí být jen sen, ale v žádném případě pravda.

Malý prostor mezi iluzemi a pravdou považuješ za místo, kde se nachází veškerá tvoje jistota a kde tvoje Já bezpečně skrývá to, co jsi vytvořil. Svět, který tím zde buduješ, je nemocný a právě tento svět vidí oči těla; právě zde se nalézají všechny zvuky, jež slyší; právě zde promlouvají hlasy, které mají slyšet uši těla. Avšak obrazy i zvuky, jež vnímá tělo, nemají žádný význam, protože tělo nevidí ani neslyší. Neví, co znamená vidět nebo k čemu slouží sluch. Jeho schopnost vnímat je stejně malá jako schopnost soudit, chápat nebo vědět. Jeho oči jsou slepé; jeho uši jsou hluché. Nedokáže myslet, a proto nemůže mít žádný vliv.

4. Co stvořil Bůh jako nemocné? A co z toho, co nestvořil, vůbec může existovat? Nedovol, aby tvoje oči viděly sen a uši ti přinášely svědectví o iluzi. Nebyly stvořeny proto, aby viděly svět, který neexistuje, a slyšely hlasy, jež nedokážou vydávat žádný zvuk. Existují ale i jiné zvuky a jiné obrazy, které lze vidět, slyšet i pochopit. Oči a uši jsou totiž smysly beze smyslu, jež pouze podávají zprávu o tom, co vidí a slyší, přičemž to, co slyší a vidí, nejsou ony, ale ty, který hromadíš každý zubatý střípek, každý bezvýznamný cár a útržek důkazu, aby ti posloužil jako svědectví o světě, po němž toužíš. Nedovol, aby v propasti, kterou si jen představuješ, vnímaly tvoje uši a oči takovéto nesčetné úlomky, a přinutily tak svého tvůrce, aby uvěřil, že jeho přeludy jsou skutečné.

5. Společnost dokazuje pouze stvoření, protože sdílí funkci, jež je společná všemu stvoření. Neskládá se z drobných střípků skla, kousků dřeva ani tenkých vláken, které jsou poskládány dohromady, aby dosvědčily její opravdovost; na nich realita skutečně nezáleží. Neexistuje žádná propast,

jež by oddělovala pravdu od snů a iluzí, protože pravda jim na žádném místě ani v žádném čase nenechává volný prostor. Vyplňuje totiž každé místo i všechen čas, ze kterých tak činí nedělitelný celek.

6. Ty, kdo se domníváš, že se mezi tebou a tvým bratrem rozkládá malá propast, nevěř tomu, že se v ní nachází svět, jež tam spatřuješ a o kterém si myslíš, že jste v něm uvězněni. Svět, jež vidíš, neexistuje, protože místo, kde ho vidíš, není skutečné. Tato propast je důkladně zahalena mlhou, ze které se vynořují zamřené obrazy, aby ji zakryly neurčitými a nejasnými formami a proměnlivými tvary neskutečné a bezobsažné podoby. V propasti 28.5 V. Náhradník za sny o strachu však ve skutečnosti není nic; nenajdeš v ní žádná děsivá tajemství ani temné hrobky, kde se z kostí mrtvých šíří hrůza a mrtvolný zápach. Jestliže opravdu pohlédneš na tuto malou propast, spatříš nevinné, a jakmile se zbavíš strachu z poznání lásky, uvidíš i prázdnotu hříchu ve svém nitru.

7. Tajné přísahy

7.1. Ten, kdo trestá tělo, je šílený, neboť v něm vidí onu malou propast, jež však ve skutečnosti neexistuje. Tělo se samo neodsoudilo a ani ze sebe neudělalo to, co není. Nesnaží se přeměnit bolest na radost a v prachu hledat trvalé potěšení. Neříká ti, co je jeho smyslem, a nemůže pochopit, k čemu slouží. Z nikoho nedělá oběť, protože nemá žádnou vůli, žádné priority ani žádné pochybnosti. Nezabývá se tím, co je, a proto nemá potřebu soupeřit. Může z něho sice být udělána oběť, ale cítit se jako oběť nemůže. Nepřijímá žádnou roli; pouze dělá to, co je mu nakázáno, a to bez útoku.

7.2. Je naprosto nesmyslné činit věc, která nevidí, zodpovědnou za zrak a dávat jí za vinu zvuky, jež se ti nelíbí, ačkoliv sama neslyší. Trestem, který jí vyměřuješ, netrpí, protože nemá žádné pocity. Chová se tak, jak chceš; nikdy se nerozhoduje sama. Nerodí se a neumírá, ale pouze bezcílně kráčí po cestě, na niž byla vyslána. Jestliže její cestu změníš, dokáže jít stejně snadno i jiným směrem. Neodbočuje a pěšinu, kterou následuje, neposuzuje. Nevidí žádnou propast, protože neumí nenávidět; pro nenávist sice může být využita, ale tím v ní nelze nenávist probudit.

7.3. Tělo nezná to, co nenávidíš, z čeho máš strach, co nemůžeš vystát ani co chceš. Vysíláš ho na misi, aby hledalo odloučení a bylo oddělené, a pak ho nenávidíš; nikoliv však za to, co je, ale za to, jak jsi ho využil. Vyhýbáš se tomu, co vidí a slyší, a nenávidíš jeho slabost a malost. Hnusí se ti jeho jednání, ale nikoliv tvoje. Uvědom si však, že vidí a jedná za tebe a poslouchá tvůj hlas. Slabé a malé je tedy podle tvého přání. Jelikož ti připadá, jako by tě trestalo, zasluhuje si tvou nenávist za omezení, jimiž tě svazuje. Symbol omezení, která chceš, aby měla, viděla a stále si zachovávala tvoje mysl, jsi však z něho udělal ty.

Tělo představuje propast mezi malou částí mysli, již považuješ za svou vlastní, a jejím zbytkem, který ti skutečně patří. Nenávidíš ho, ale i přesto si myslíš, že je to tvoje pravé Já a že bez něho bys o ně přišel. Takto vypadá tajný slib, jež jsi uzavřel se všemi bratry, kdo chtějí kráčet samostatně svou cestou. Je to tajná přísaha, kterou stále obnovuješ, kdykoliv se domníváš, že na tebe bylo zaútočeno. Trpět však můžeš pouze tehdy, pokud máš pocit, jako by byl proti tobě veden útok, jímž o něco přicházíš. Každá přísaha, kterou se zavazuješ nemoci, však není ani vyjádřena, ani slyšena vědomě, a přesto je to slib, jež dáváš svému bratru, že ti bude ubližovat a že na oplátku za to na něho budeš útočit.

7.4. Nemoc je zloba, kterou obracíš proti tělu, aby trpělo bolestí. Je to jasný důsledek přísahy, již jsi uzavřel v tajnosti a v souladu s tajným přáním někoho druhého být odloučený od tebe stejně, jako ty chceš být odloučen od něho. Jestliže se však oba odmítneš shodnout na tom, že takové je tvoje skutečné přání, nemůže mít žádné důsledky. Kdokoliv řekne: „Mezi mou myslí a tvou není žádná propast,“ znamená to, že dodržel Boží slib, a nikoli svou bezvýznamnou přísahu být navždy věrný smrti. Díky jeho uzdravení se pak uzdraví i jeho bratr.

7.5. Uzavřeš mezi sebou jinou dohodu: že s ním vytvoříš jednotu a nebudeš od něho oddělen. Slib, který ti tvůj bratr dá, dodrží, protože to je slib, jež dává zároveň Bohu a který Bůh dává i jemu. Bůh Svě sliby plní; a Boží syn také. Jeho stvořením totiž Bůh vyjádřil tuto myšlenku: „Jsi Mi navždy drahý a Já jsem navždy drahý tobě. Buď stejně dokonalý jako Já, neboť nikdy nemůžeš být jiný.“ Jeho syn si sice nepamatuje, že mu odpověděl „ano, budu“, ačkoliv v tomto slibu se narodil, ale Bůh mu jeho odpověď připomíná pokaždé, když se odmítne podílet na slibu být nemocný a namísto toho umožní, aby byla jeho mysl uzdravena a sjednocena. Jeho tajné přísahy jsou bezmocné před vůlí Boha, jehož sliby sdílí. Vytvoří-li si pak za ně náhrady, není to jeho opravdová vůle, neboť sám sebe zaslíbil Bohu.

28.6 VII. Archa bezpečí

1. Jelikož Bůh o nic nežádá, nepotřebuje stejně jako On o nic žádat ani Jeho syn, protože netrpí žádným nedostatkem. Takovýmto nedostatkem by byl prázdný prostor nebo malá propast; pouze ty by představovaly důvod, že by mohl chtít něco, co nemá. Prostor, kde není Bůh, ani propast či rozdíl mezi Otcem a synem však nejsou vůlí ani jednoho z nich, neboť si dal slib, že budou jedno. Boží slib je takový, který Bůh dává Sám sobě, a proto neexistuje nikdo, kdo by mohl nesouhlasit s tím, co si Bůh přeje jako součást toho, co je. Slib, že mezi Ním a tím, co je, nebude žádná propast ani rozdíl, nemůže být lživý; vždyť jaká vůle může vstoupit mezi to, co musí být jedno a v jehož ucelenosti žádná propast být nemůže?

2. Nádherný vztah, jež máš se všemi svými bratry, je tvou součástí, jelikož je součástí i Samotného Boha. Nejsi snad nemocný, pokud si odpíráš svou celistvost a zdraví, svůj zdroj pomoci, volání po uzdravení i přání uzdravovat? Tvůj spasitel čeká na uzdravení a společně s ním čeká i svět, ze kterého nejsi vydělen. Uzdravení totiž může být jen jedno, a jestliže není, pak není žádné. Co jiného by dokázalo napravit odloučení než jeho vlastní opak? Spása nepřipouští žádný kompromis; buď ji přijmeš úplně, nebo vůbec, neboť to, co je neoddělené, musí být spojené, a co je spojené, nemůže být oddělené.

3. Buď tedy mezi tebou a tvým bratrem existuje rozdíl, nebo jste jedno a totéž. Nic mezi tím není, nemáš žádný jiný výběr a svou oddanost ani nemůžeš mezi obě varianty rozdělit. Rozdělit oddanost totiž znamená být nevěrný oběma, což vede pouze k tomu, že se neustále otáčíš, aby ses nejspíše zachytil jakéhokoliv stébla, jež by mohlo nabízet určitý slib vysvobození a úlevy. Kdo by si však mohl zbudovat svůj domov na stéble trávy a spoléhat na to, že mu poskytne útočiště před větrem? Takovýmto domovem může být právě tělo, protože nestojí na základech pravdy. I přesto – a právě proto – máš možnost ho nepovažovat za svůj domov, ale pouze za nástroj, který ti pomůže dosáhnout domova, kde přebývá Bůh.

4. Dáš-li tělu *takovýto* smysl, pak bude uzdraveno, jelikož ho nebudeš využívat jako svědka snu o odloučení a nemoci a ani ho nebudeš prázdňě vinit z toho, co neudělalo. Bude napomáhat uzdravení Božího syna, a proto nemůže být nemocné; nebude sdílet jiný účel než ten tvůj, čímž se rozhodneš, že nebude nemocné. Na tomto rozhodnutí stojí všechny záznaky, jež ti budou dány v okamžiku, kdy je učiníš. Neobstojíš před ním žádná forma nemoci, protože ho nelze učinit z pohledu formy. Rozhodnutí pro nemoc se může jevit tak, jako by se týkalo jen určité její formy, ale toto zdání je klamné; stejně jako v případě jejího opaku se jedná o celkové rozhodnutí. Buď jsi tedy nemocný, nebo zdravý.

5. Nemocný či zdravý ale nikdy nejsi sám, protože tento svět je jen sen o tom, že můžeš být sám a uvažovat tak, aniž bys ovlivnil ty, kdo jsou od tebe oddělení. Být sám musí znamenat být oddělený, a pokud tedy jsi, nemůžeš být jiný než nemocný. To zdánlivě dokazuje, že musíš být samostatný a nezávislý, avšak ve skutečnosti to pouze znamená, že se snažíš splnit slib zůstat věrný nevěře a nestálosti. Nevěra a nestálost je však nemoc; podobá se domu postavenému na stéble trávy. Ačkoliv vypadá, že je poměrně pevný a odolný, nelze jeho stabilitu posuzovat nezávisle na jeho základech. Jestliže pak stojí na stéble, je zbytečné zavírat dveře na závoru a na okna dávat mříže, protože vítr ho snadno převrhne a dešť ho odplaví do neznáma.

6. Jaký má smysl vyhledávat bezpečí a jistotu v tom, co bylo vytvořeno pro nebezpečí a strach? Proč to zatěžovat dalšími zámky, řetězy a těžkými kot-

vami, když jeho slabost neleží v něm samém, ale v chatrnosti malé propasti nicoty, na které to stojí? Může být snad něco, co stojí na stínu, bezpečné? Chtěl by sis zbudovat svůj domov na tom, co se zhroutí pod vahou pouhého peříčka?

7. Váš skutečný domov je postaven na zdraví tvého bratra, na jeho štěstí, bezhříšnosti a na všem, co mu slíbil jeho Otec. Jeho základy se neotrásají pod žádným tajným slibem, jež jsi učinil namísto pravého slibu. Ačkoliv se do něho bude opírat silný vítr a déšť ho bude bičovat ostrými proudy vody, nic se s ním nestane. Svět bude odplaven, ale tento dům bude stát navěky, neboť jeho síla neleží jen v něm samém. Je to archa bezpečí, která spočívá na Božím slibu, že Jeho syn v Něm nalezne věčnou jistotu. Jaká propast se může vkrást mezi bezpečí takového útočiště a jeho zdroj? Z něho lze tělo vidět takové, jaké skutečně je, a jeho hodnota je v něm určována výhradně podle toho, nakolik ho lze využít k osvobození Božího syna, aby se konečně mohl vrátit domů. Díky tomuto svatému účelu se z něho na chvíli stává domov svatosti, protože společně s tebou sdílí Boží vůli.

29. KAPITOLA: Probuzení

29.1 I. Překlenutí propasti

1. Neexistuje žádný čas, žádné místo ani žádný stav, kde by Bůh nebyl přítomnem. Není se čeho bát; za žádných okolností si nelze představit, že by se v Jeho celistvosti mohla nacházet nějaká propast. Kompromis, jež by představovala i ta nejmenší a nejposlednější odlišnost v Jeho věčné lásce, je zcela nemyslitelný, neboť by vyjadřoval, že Jeho láska by mohla ukrývat náznak nenávisti, že Jeho laskavost by se někdy mohla proměnit v útok a Jeho věčná trpělivost by někdy mohla skončit. A tomu všemu věříš, pokud máš dojem, že se mezi tebou a tvým bratrem rozkládá propast. Jak bys Mu pak mohl důvěřovat? Vždyť Jeho láska by mohla být falešná. Měj se tudíž na pozoru a raději Mu nedovol se příliš přiblížit a udržuj si mezi sebou a Jeho láskou prostor, který můžeš využít jako únikovou cestu pro případ, že bys potřeboval uprchnout.

2. Na tomto lze naprosto jasně vidět strach z Boha; pro ty totiž, kdo se bojí, je láska skutečně zrádná, neboť strach a nenávist nikdy nelze oddělit. Ten, kdo nenávidí, se lásky bojí, a proto se musí bát i Boha. Z toho však vyplývá, že neví, co láska znamená. Bojí se milovat a miluje nenávidět, a tak se domnívá, že láska je děsivá, zatímco nenávist je láska. Tak vypadá důsledek, jež musí ona malá propast přinést těm, kdo ji stále opatrují a myslí si, že v ní spočívá jejich spása i jejich naděje.

3. Strach z Boha! Největší překážka, kterou musí mír překonat, zatím ještě nebyla odstraněna. Ostatní už jsou minulostí, ale tato ti stále stojí v cestě a způsobuje, že ti pouť za světlem připadá temná, hrůzostrašná, nebezpečná a bezútešná. Rozhodl ses, že tvůj bratr je tvůj nepřítel; někdy možná i přítel, ovšem pouze za předpokladu, že existenci tvého přátelství na krátkou chvíli umožní tvoje odlišné zájmy. Nikdy však mezi ním a sebou nepřestáváš vidět určitou propast pro případ, že by se z něho znovu stal tvůj nepřítel. Jen co mu dovolíš se k tobě trochu přiblížit, uskočíš dozadu; jen co se k němu přiblížíš ty, okamžitě ustoupí on. Smlouva, již jste spolu uzavřel, totiž předpokládá obezřetné přátelství, které má ohraničený rozsah a jehož míra je důsledně omezena. Ty a tvůj bratr jste se tudíž dohodli na podmíněné úmluvě a oba jste souhlasili s tím, že bezvýhradně dodržíte článek o odloučení. Jeho porušení pak považuješ za nedodržení smlouvy, jež nelze připustit.

4. Propast mezi tvým bratrem a tebou není prostor, který odděluje samostatná těla, ale jenž zdánlivě rozděluje tvoje samostatné myslí. Je to symbol slibu, že se setkáš, až budeš chtít, a do té doby, než se oba rozhodnete k dalšímu setkání, budete rozděleni. Při takovémto setkání však navazují kontakt jen tvoje těla, která tak pro tebe představují místo, kde se můžeš spojit. Vždy ovšem máš možnost se rozejít a každý kráčet svou vlastní cestou. Za

podmínky „práva“ na rozdělení se tedy dohodneš, že se čas od času sejdeš, ale v obdobích odloučení bude každý sám, čímž si zajistíš ochranu před „obětí“ lásky. Tělo tě tedy chrání, protože utíká před úplnou obětí a poskytuje ti čas, v němž si můžu znovu vybudovat své oddělené Já, o kterém jsi pevně přesvědčen, že se ztrácí v okamžicích, kdy se se svým bratrem setkáváš.

5. Tělo dokáže oddělit tvou mysl od mysli tvého bratra pouze tehdy, pokud chceš, aby se stalo příčinou odloučení a vzdálenosti, již mezi sebou a ním vidíš. Dodáváš mu tak sílu, kterou samo o sobě nemá; a právě v tom leží moc, již nad tebou má. Domníváš se totiž, že tělo určuje, kdy se ty a tvůj bratr setkáš, a omezuje tvou schopnost splynout s jeho myslí. Říká ti, kam máš jít a jak tam máš jít, co je pro tebe proveditelné a co naopak neztvárné. Diktuje ti, co dokáže snést jeho zdraví a co ho naopak unaví a z čeho onemocní. Jeho „vrozená“ slabost tedy nastavuje hranice toho, co můžeš udělat, a zajišťuje, že tvůj cíl bude stále omezený a nepevný.

6. Pokud budeš chtít, tělo se tomuto cíli přizpůsobí. Dovolí ti oddat se „lásce“ jen omezeně a proloží ji intervaly nenávisti; bude ti nakazovat, kdy „milovat“ a kdy se stáhnout do bezpečí strachu. Bude tudíž nemocné, neboť takto nikdy nepoznáš, co opravdu znamená milovat, a proto budeš každou okolnost i každého, s kým se setkáš, zneužívat a uvidíš v nich cíl, který se neshoduje s tvým vlastním.

7. To, co vyžaduje oběť, není láska. Oběť vyžaduje strach, a to oběť lásky, protože v přítomnosti lásky strach nemůže žít, aby sis udržel nenávisť, musíš se lásky bát a lásku smíš zažít jen někdy. Považuješ ji tudíž za zrádnou, neboť přichází a odchází nespolehlivě a nenabízí ti žádnou stabilitu. Přitom si však neuvědomuješ, jak omezená a chatrná je tvoje oddanost a jak často lásku sám žádáš, aby odešla a dala ti „pokoj“.

8. Tělem, jež nemá žádné vlastní cíle, omlouváš své vlastní proměnlivé cíle a nutíš ho, aby je přijalo za své vlastní. Nebojíš se jeho slabosti, ale jeho naprostého nedostatku síly *anebo* slabosti. Chtěl bys poznat, že mezi tebou a tvým bratrem nic nestojí? Chtěl bys poznat, že neexistuje žádná propast, ve které by ses mohl skrýt? Ti, kdo poznají, že jejich spasitel už není jejich nepřítelem, možná prodělají otřes; poznání, že tělo není skutečné, v nich může vzbudit obezřetnost; a radostné poselství, že „Bůh je láska“, by mohl obklopotvat náznak zdánlivého strachu.

9. Avšak to jediné, co se stane, jakmile propast zmizí, je, že přijde věčný mír. Nic víc než to, ale ani nic méně. Co by tě také mohlo přimět k tomu, abys opustil Boha, jestliže se Ho nebudeš bát? Jaké hračky či laciné tretky, jež ti nabízí propast, tě mohou být jen na jediný kratičký okamžik odtáhnout od Jeho lásky? Dovolil bys tělu říci „ne“ jako odpověď na volání nebe, pokud

bys neměl strach, že najdeš-li Boha, přijdu o své Já? Můžeš však o ně přijít tím, že je najdeš?

29.2 II. Příchod hosta

1. Proč bys poznání, že jsi svobodný, neměl chápat jako vysvobození z utrpení? Proč bys neměl pravdu nadšeně přijímat místo toho, aby ses na ni díval jako na nepřítele? Proč se ti jednoduchá cesta, která je tak zřetelně značená, že je zcela nemožné na ní zabloudit, zdá trnitá, hrbolatá a příliš obtížná? Není to třeba tím, že ji vidíš jako cestu do pekla místo toho, aby ses na ni díval jako na jednoduchou cestu, na níž nepřinášíš žádnou oběť a která neznamená žádnou ztrátu a dovede tě přímo do nebe a k Bohu? Dokud si neuvědomíš, že se na ní ničeho nevzdáváš, a dokud nepochopíš, že o nic nepřicházíš, budeš cestu, již jsi si zvolil. Stále odmítat a nepoznáš, že tvoje volba ti přináší jen zisk. Skutečnost, že výhody, které ti nabízí, nevidíš, však nic nemění na tom, že tam doopravdy jsou. Jejich příčina totiž byla uskutečněna, a tam, kam vstoupila ona, musejí být i její důsledky.

2. Jelikož jsi přijal příčinu uzdravení, musíš *být* uzdraven a díky tomu také musíš *mít* schopnost uzdravovat. Zázrak není izolovaná věc, jež se odehraje náhle – jako důsledek bez příčiny – ale ani sám není příčinou. Musí však být tam, kde je jeho příčina. Skutečnost, že ho nevidíš, ovšem neznamená, že není; musí být, protože už byl způsoben. Pohlédni tedy do svého nitra, kde už nespátíš důvod k odmítání, ale příčinu k radostnému veselí a k naději na mír.

3. Pokoušet se najít naději na mír na bojišti bylo beznadějně. Žádat o vysvobození z hříchu a bolesti to, co bylo vytvořeno proto, aby sloužilo jejich zachování, bylo zbytečné. Bolest a hřích jsou totiž jedna a tatáž iluze, stejně jako jí jsou i nenávist a strach nebo útok a vina. Na místě, kde jim chybí příčina, nemají žádné následky, a tam, odkud odejdou, vstoupí láska. Proč se neraduješ? Vždyť jsi vysvobozen z bolesti a nemoci, z utrpení a ztráty i ze všech důsledků nenávisti a útoku. Bolest už není tvým přítelem a vina už pro tebe není bohem; měl bys tedy přivítat důsledky lásky.

4. Váš host už přišel; pozval jsi ho, a proto je zde. Vstoupit jsi ho však neslyšel, neboť jsi ho nevítal s otevřenou náručí. I přesto ale s sebou přinesl své dary, které ti položil k nohám. Nyní tě pouze žádá, abys na ně pohlédl a přijal je, protože tě potřebuje k tomu, abys mu je pomohl dát všem, kdo procházejí kolem a domnívají se, že jsou sami a odloučení. Jakmile přijmeš své dary, budou uzdraveni, jelikož tvůj host přivítá každého, jehož nohy se dotknou svatě půdy, na níž stojíš a na které leží i dary, jež jsou určeny jim.

5. Zatím nevidíš, kolik můžeš díky všemu, co jsi dostal, sám dát; i přesto však ten, kdo vstoupil, čeká, až i ty přijdeš tam, kam jsi ho pozval. Neexistuje žádné jiné místo, kde by mohl najít svého hostitele ani kde by se s ním jeho

hostitel mohl setkat. A na žádném jiném místě nelze ani získat jeho dary míru a radosti i všechno štěstí, které přináší jeho přítomnost, neboť jsou tam, kde je ten, kdo je s sebou přinesl, aby mohly být tvoje. Svého hosta nevidíš, ale můžeš spatřit dary, jež přinesl; jakmile pak na ně pohlédneš, uvěříš v jeho přítomnost, jelikož to, co nyní dokážeš, není možné udělat bez lásky a milosti, které s sebou nese jeho přítomnost.

6. Toto slíbil živoucí Bůh: Jeho syn bude mít život a všechno živé bude jeho součástí; a nic jiného život mít nebude. To, čemu jsi dal „život“ ty, není živé, ale pouze symbolizuje tvoje přání být naživu v odloučení od života; být naživu ve smrti, již vnímáš jako život, zatímco živé vnímáš jako smrt. Jedna záměna pak stíhá druhou, neboť právě na záměně a pouze na ní je založen tento svět. Jeho základy se nemění, ačkoliv ti připadá, jako by byly v neustálém vývoji. O čem jiném to však svědčí než o stavu skutečného zmatku? Stabilita je pro ty, kdo jsou zmatení, bezvýznamná a zákonem, na kterém stojí jejich život, jsou změna a posun.

7. Tělo se nemění, ale pouze symbolizuje rozsáhlejší sen o tom, že změna je možná. Změnit znamená dosáhnout stavu, jenž je zcela nepodobný tomu, ve kterém ses nacházel předtím. V nesmrtnosti však žádná změna není, a proto nebe změnu nezná. Zde na Zemi má však dvojitý účel, neboť ji lze využít jako nástroje, jehož prostřednictvím je možné se naučit dvě zcela opačné věci, přičemž každá z nich je vyjádřením učitele, jenž ti ji vštěpuje. Tělo ti může připadat tak, jako by se měnilo s časem, s nemocí nebo se zdravím a s událostmi, které ho zdánlivě pozměňují. To však neznamená nic jiného než to, že mysl je neměnně přesvědčena o tom, co je účelem těla.

8. Nemoc zosobňuje požadavek, aby tělo bylo něčím, čím není. Jeho nicota však zaručuje, že nemocné být *nemůže*. Představa o nemoci tedy spočívá právě ve tvé žádosti, aby bylo něčím víc, protože jejím prostřednictvím usiluješ o to, aby byl Bůh méně než vše, čím doopravdy je. Co se pak tudíž stává z tebe? Vždyť právě ty jsi tím, od koho je vyžadována oběť, neboť jsi Mu oznámil. Že jedna Jeho část už Mu nepatří. Podle této představy tedy musím obětovat tvoje Já a díky Jeho oběti ty rosteš, zatímco Jeho význam a bohatství se v důsledku toho, že o tebe přišel, zmenšuje. To pak, co se od Něho odloučilo, se stává tvým bohem, jenž zabezpečuje, že nebudeš Jeho součástí.

9. Na tělo, od kterého se vyžaduje, aby se stalo bohem, budou podnikány útoky, protože nechápeš, že ho ve skutečnosti naplňuje pouze nicota, a zdá se ti, jako by samo o sobě mělo moc a sílu. Vidíš-li ho takto, můžeš se domnívat, že má schopnost cítit a jednat a držet tě v pevném sevření jako svého vězně, ale zároveň se i nestát tím, čím ho chceš mít. Budeš ho tudíž nenávidět za jeho malost, jelikož si nebudeš uvědomovat, že jeho selhání neleží v tom, že není něco víc, než by mělo být, ale pouze ve tvé neschop-

nosti pochopit, že není nic. V jeho nicotě však spočívá tvoje spása, před níž se snažíš uprchnout.

10. Jestliže považuješ tělo za „něco“, znamená to, že po něm chceš, aby se stalo nepřítelem Boha, který nahradí to, co Bůh je, malostí, omezeností a zoufalstvím. Pokud pohlížíš na tělo jako na věc, již miluješ nebo nenávidíš, oslavuješ právě skutečnost, že jsi přišel o Boha. Je-li totiž Bůh souhrnem všeho, pak nic, co není v Něm, neexistuje a Jeho úplnost jen podtrhuje nicotu všeho, co je od Něho odloučené. Tvůj spasitel není mrtvý a ani nepřebývá v místě, které bylo postaveno jako chrám k počtě smrti. Žije v Bohu a tvým spasitelem je jen díky této skutečnosti. Nicota jeho těla tě vysvobozuje z nemoci i smrti, neboť to, co je tvoje, nemůže být ani ničím více, ani ničím méně, než doopravdy je.

29.3 III. Boží svědci

1. Nezavrhuj svého spasitele jen proto, že se domnívá, že je tělo, neboť za jeho sny leží jeho skutečná podoba. Než se však bude moci upamatovat na to, co doopravdy je, musí nejprve poznat, že je spasitel, a musí spasit ty, kdo mají být spaseni. Jeho štěstí tedy závisí na tvé spáse, neboť kdo jiný je spasitel než ten, kdo dává spásu? Dává-li ji, poznává, že musí patřit i jemu, a dokud ji nedá, nepochopí, že ji má, protože v dávání se skrývá důkaz o tom, že sám má. Této pravdě neporozumí pouze ti, kdo si myslí, že Boha zmenšuje a omezuje jejich síla. Vždyť mohl by snad někdo dávat, přestože sám nemá, nebo ztratit tím, že dá něco, co dáváním pouze roste?

2. Domníváš se, že Bůh ztratil Sám Sebe, když stvořil tebe? Mohl zeslábnout proto, že se podělil o Svou lásku? Připravila Ho snad tvoje dokonalost o Jeho úplnost? Nebo jsi spíše důkazem o Jeho dokonalosti a úplnosti? Neodpírej Mu Jeho svědka ve snu, jemuž dává Jeho syn přednost před svou pravou podobu. Aby se však z jeho zajetí vymanil, musí se stát spasitelem, který vysvobozuje ze snu, jež si sám vytvořil. Druhého tudíž nesmí vidět jako tělo, ale jako někoho, kdo je s ním jedno a koho neodděluje zeď, kterou svět postavil proto, aby rozdělil všechny živé tvory, již nevědí, že žijí.

3. Ve snech o těle a smrti však i přesto existuje myšlenka pravdy, která možná není větší než nepatrná jiskřička, než prostor prozářený světlem, jenž byl stvořen ve tmě a ve kterém stále září Bůh. Sám sebe sice nedokážeš probudit, ale můžeš se *nechat* probudit; můžeš totiž přehlížet sny svého bratra. Můžeš mu úplně odpustit jeho iluze, takže se pro tebe stane vysvoboditelem z tvých snů. Jakmile pak spatříš jeho zář v prostoru světla, kde v temnotě přebývá Bůh, uvidíš také na místě jeho těla Samotného Boha. V přítomnosti tohoto světla se totiž tělo vytratí stejně, jako musejí světlu ustoupit i tmavé stíny. Temnota se nemůže rozhodnout, že zůstane, protože příchod světla znamená, že je pryč. Svého bratra uvidíš v jeho právě nádheře a

konečně pochopíš, co skutečně vyplňuje onu propast, o níž jsi se tak dlouho domníval, že tě rozděluje. Na jejím místě se pak Boží svědek vydá na vlídnou cestu laskavosti k Božímu synu. Tomu, komu odpustíš, dáváš moc odpustit ti tvoje iluze; a dáš-li svobodu, zároveň ji i sám dostaneš.

4. Uvolni cestu lásce, kterou jsi nestvořil. Ale již můžeš šířit. Na Zemi to znamená, že odpustíš svému bratru, a tím si vypudíš z mysli temnotu. Jakmile se k němu dostane prostřednictvím tvého odpuštění světlo, nezapomene na svého spasitele a nedopustí, aby zůstal nezachráněný. Neboť právě ve tvé tváři spatřil světlo, kterému chce vyhradit místo po svém boku na cestě temnotou k nekonečnému světlu.

5. Jak svatý jsi, když tvým spasitelem uprostřed snů o zkáze a neštěstí může být Boží syn! Pohlédni, jak dychtivě přichází a vystupuje z těžkých stínů, jež ho doposud zakrývaly, a ozařuje tě světlem vděčnosti a lásky. Je sám sebou, ale není jím sám. Jelikož jeho Otec nepřišel tvým stvořením ani o jedinou jeho část, je světlo v jeho nitru stále jasnější, protože jsi k němu přidal i své světlo, abys ho vysvobodil z temnoty; a světlo pak musí v tobě zářit stejně jasně jako v něm. Toto je ona jiskřička, která se třpytí ve snu: můžeš svému bratru pomoci se probudit a být si jist, že jeho procitající oči spočinou na tobě. A díky jeho radostné spáse pak budeš zachráněn i ty.

29.4 IV. Role ve snu

1. Věříš snad, že pravda může být jen nějaká iluze? Vždyť iluze jsou sny, a to právě proto, že nejsou pravdivé; absence pravdy, jež se ve všech z nich projevuje úplně stejně, pak vytváří základ pro zázrak, který znamená pochopení, že sny jsou sny a že vysvobození z nich nezávisí na snu, ale pouze na procitnutí. Myslíš si, že je možné, aby sis některé sny ponechal a z jiných se probudil? Možnost volby nespočívá v tom, které sny si ponecháš, ale zda chceš žít ve snech, nebo z nich raději procitnout, a z toho také vyplývá, že zázrak si nevybírá určité sny, jichž by se jeho dobrodiní nedotklo. Nemůžeš snít jen některé sny, zatímco z jiných se probudit, protože buď spíš, nebo jsi vzhůru, a snění je spojeno pouze s jedním z těchto dvou stavů.

2. Sny, o kterých se domníváš, že se ti líbí, představují stejnou překážku jako ty, v nichž vidíš strach. Každý sen je totiž jen snem o strachu bez ohledu na to, jakou podobu na sebe vezme. Strach vnímáš v něm či mimo něj anebo na obou místech zároveň. Může se rovněž skrývat pod přitažlivou maskou, ale vždy v něm bude, neboť strach je materiál, ze kterého jsou vytvořeny všechny sny. Mohou měnit svou podobu, avšak bez výjimky po každé se budou skládat z téže látky. Zázrak by byl skutečně zrádný, pokud by ti dovolil se stále bát, protože jste v nich tento strach nerozpoznali; chápal bys, že sice připravuje cestu k probuzení, avšak v takovém případě by ses samozřejmě probudit nechtěl.

3. Útok je jednoduše řečeno odezva na nesplněný úkol, a to podle toho, co si pod tímto úkolem představuješ ty. Může se jednat o tvůj úkol nebo o úkol někoho jiného, ale tam, kde ho vidíš, na něj také zaútočíš. Tématem každého snu musí být sklíčenost nebo útok, protože všechny jsou vytvořeny ze strachu. Tenký oděv potěšení a radosti, do něhož mohou být zahaleny, pouze nepatrně zakrývá těžkou hroudu strachu, která sídlí v jejich středu. A právě tu vidí zázrak, jenž naopak nevnímá obal, který ji lemuje.

4. Pokud jsi na někoho rozzloben, není to tím, že nesplnil úkol, jež jsi mu přidělil? A nestává se pak jeho selhání „důvodem“, který ospravedlňuje tvůj útok? Sny, o nichž se domníváš, že se ti líbí, jsou takové, ve kterých jsou úkoly, jež jsi zadal, splněny a potřeby, které jsi si určil. Uspokojeny. Na tom, zda byly splněny a uspokojeny, však ve skutečnosti nezáleží, protože strach pramení už z pouhé představy, že sny doopravdy existují. Sny nemůžeš chtít o něco více nebo o něco méně; buď po nich toužíš, nebo ne. Každý z nich zastupuje určitou roli, kterou jsi mu přidělil; zosobňuje určitý cíl, jež by měly jakási událost, tělo nebo věc představovat a kterého by pro tebe měly dosáhnout. Jestliže uspějí, pak se ti podle tebe daný sen líbí, zatímco v opačném případě jsi přesvědčen, že je neradostný. Jeho úspěch nebo nezdár však není jeho jádrem, ale pouze chatrným a křehkým obalem.

5. Jak šťastné sny bys měl, pokud bys každé postavě v nich nepřipisoval tu „správnou“ roli! Nikdo nemůže selhat – selhává pouze tvoje představa o něm a pouze ona ti může přinést zklamání. Podstata, již snům dává Duch svatý, nemá nikdy nic společného se strachem. Ačkoliv ti může připadat, že jejich obaly se zásahem Ducha svatého nezměnily, změnil se jejich význam, neboť už zakrývají něco jiného. Jak už jsme mnohokrát říkali, je pro obrazy, které vidíš, určující jejich účel, protože se zdají být tím, čemu slouží. Stínová postava, jež na tebe útočí, se tedy může stát bratrem, který ti nabízí pomoc, jestliže ovšem přijmeš, že takový je úkol snu. Sny o neštěstí se tak přemění na sny o radosti.

6. Účel svého bratra neznáš proto, že ti není jasný tvůj vlastní úkol. Nepřipisuj mu tudíž funkci, jež ti podle tvých představ přinese štěstí a spokojenost, a nepokoušej se mu ublížit, pokud se této role, kterou jsi mu určil ve snu o svém životě, nezhodíš úspěšně. V každém snu tě totiž bratr žádá o pomoc, již mu můžeš poskytnout; abys to dokázal, musíš však smysl snu vnímat stejně, jako ho vnímá ten, kdo dokáže všechny sny využít jako prostředky ke splnění úkolu, který dostal. Jelikož miluje toho, kdo sní, a nikoliv sen samotný, stává se z každého snu dar lásky. V jeho středu totiž leží láska, již k tobě chová a která prozařuje každý sen bez ohledu na to, jakou podobu na sebe vezme.

29.5 V. Neměnný příbytek

1. V nitru máš místo, kde už byl celý tento svět zapomenut a kde nepřebývá ani jediná vzpomínka na hřích a iluzi. V nitru máš místo, jež opustil čas a ve kterém jsou slyšet ozvěny věčnosti. V nitru máš tak tiché útočiště, že se v něm neozývá žádný zvuk kromě chvalozpěvu na nebe, jehož tóny lahodí Bohu Otci i Jeho synu. Tam, kde oba přebývají, se lze na ně na oba také upamatovat. A tam, kde jsou oni, je nebe a mír.

2. Nemysli si, že můžeš změnit jejich domov, neboť v nich přebývá i tvoje pravé Já, a tam, kde jsou oni, tudíž navěky musíš být i ty. Neměnnost nebe se nachází v tobě, tak hluboko ve tvém nitru, že vše v tomto světě pouze projde kolem, aniž by to vůbec bylo spatřeno. Obklopuje tě klidná nekonečnost bezmezného míru a laskavě tě svírá v něžném objetí, jež je však mocí svého Stvořitele zároveň tak silné i tak tiché, že nic nemůže narušit klid svatého a nedotknutelného Božího syna v nitru.

3. Na tomto místě najdeš úkol, který dává Duch svatý tobě, kdo čekáš na Božího syna a toužíš ho spatřit probuzeného a radostného. Je tvou součástí a ty jsi jeho součástí, protože je synem svého Otce a nemá žádný jiný smysl, jež bys v něm mohl vidět. Žádá se po tobě pouze to, abys přijal to neměnné a věčné, co mu přebývá v nitru, protože tam se nalézá i tvoje pravé Já. Mír v sobě nalezneš pouze v něm; každá myšlenka lásky, kterou mu nabídneš, tě posune blíže k probuzení do věčného míru a nekonečné radosti.

4. Tento nedotknutelný Boží syn je stejný jako ty; je zrcadlem lásky, již k tobě chová jeho Otec, je nenásilnou připomínkou lásky jeho Otce, kterou byl stvořen a jež stále přebývá nejen v něm, ale i v tobě. Ztiš se a zaposlouchej se do Božího hlasu v jeho nitru, aby ti mohl sdělit, jaká je jeho role. Byl stvořen proto, abys mohl být úplný, neboť pouze to, co je úplné, může být součástí Boží úplnosti, která tě stvořila.

5. Otec od tebe nežadá žádný dar kromě jediného: abys ve všech stvořeních viděl pouze zářící nádheru daru, jež ti dává. Pohlédni tedy na Jeho syna, na dokonalý dar, ve kterém navěky září jeho Otec a jemuž je celé stvoření dáno jako jeho vlastní. Jelikož ho má on, máš ho i ty, a proto svůj mír hledej v jeho nitru; tam, kde leží celé stvoření. Klid, který tě obklopuje, přebývá v něm a z toho klidu se rodí šťastné sny, v nichž se držíš za ruku spojení společnou nevinou. Tyto ruce nedrží meč ve snech o bolesti, neboť už uvolnily stisk, kterým pevně svíraly každou planou iluzi světa. Do jejich prázdných dlaní jim pak byla vložena ruka bratra, v níž spočívá úplnost.

6. Kdybys jen znal nádherný cíl, který leží za odpuštěním, už nikdy by sis nechtěl uchovat ani jedinou myšlenku bez ohledu na to, jak nepatrná se ti může zdát stopa zla, již nese. Chápal bys totiž cenu toho, co Bůh nevložil do mysli, které mohou nasměrovat ruku k požehnání a zavést Božího syna do domu jeho Otce. Nechtěl bys být přítelem toho, koho Bůh stvořil jako Svůj

domov? Chtěl bys na něho útočit rukama nenávisti, jestliže ho Sám Bůh uznává jako hodného Sebe Sama? Kdo by mohl vztáhnout zakrvácené ruce na samotné nebe, a přitom doufat, že najde jeho mír? Tvůj bratr se domnívá, že svírá ruku smrti; nevěř mu, ale naopak místo toho poznej, jak požehnaný jsi ty, kdo ho dokážeš osvobodit jen tím, že ho chytíš za ruku.

7. Dostal jsi sen, v němž je tvým spasitelem, a nikoliv tvým nenávisným nepřitelem. Dostal jsi sen, ve kterém jsi mu odpustil všechny jeho sny o smrti; je to sen o naději, jež s ním sdílíš namísto toho, abys každý sám snil zlé sny o nenávisti. Proč ti připadá tak těžké sdílet takovýto sen? Protože dokud mu Duch svatý nedodá smysl, který mu po právu náleží, bude jeho cílem nenávisť a nepřestane sloužit smrti. Ti, kdo jsou ve službě pána smrti, uctívají každý svůj samostatný svět; každý pozdvihá své titěrné kopí a zrezivělý meč, aby splnil svůj prastarý slib zemřít.

8. Tak vypadá jádro strachu v každém snu, jež sis uchoval, aby ho nemohl využít ten, kdo ve snu spatřuje jinou roli. Jakmile jsou sny sdílené, přicházejí o úkol útočit a rozdělovat, ačkoliv právě za tímto účelem byl úplně každý z nich vytvořen. Nic ve světě snů však není bez naděje na změnu a zlepšení, neboť neměnnost není jeho neodmyslitelným prvkem. Buďme za to rádi a to, co je věčné, nehledejme v tomto světě. Sny o odpuštění jsou prostředky, jejichž pomocí se vymaníš ze snění o světě, který leží mimo tebe, a konečně dojdeš až za hranici všech snů – do míru věčného života.

29.6 VI. Odpuštění a konec času

1. Nakolik jsi ochoten odpustit svému bratru? Jak moc toužíš po míru místo po nekonečných bojích, utrpení a bolesti? Obě otázky se ptají na totéž, jen jinými slovy. Tvůj mír totiž spočívá v odpuštění, neboť v něm leží konec odloučení i snu o nebezpečí a zničení, o hříchu a smrti, o šílenství a vraždě, o žalu a ztrátě. Taková je „oběť“, již vyžaduje spása a za kterou ochotně nabízí mír.

2. Nezavazuj se ke smrti, ty, kdo jsi svatý syn Boží, neboť tím bys uzavíral dohodu, již nemůžeš dodržet. Syn života přece nemůže být zabit – je stejně nesmrtelný jako jeho Otec. A to, jaký je, nelze změnit; je jedinou věcí v celém vesmíru, která musí být jednotná. Všechno, co se jen zdá věčné, bude mít svůj konec; hvězdy se vytratí a zmizí i noc a den. Nic, co přichází a zase pomíjí, příliv a odliv, roční období i život člověka – zkrátka nic, co se mění v čase, co rozkvétá a uvadá, se už nevrátí. Na místě, na němž čas vymezuje konec, však nežije to, co je věčné. Božího syna nikdy nemůže změnit to, co z něho udělali lidé. Vždy bude takový, jaký byl a jaký stále je, neboť čas mu neurčil osud ani nenastavil hodinu jeho narození a smrti. Nezmění ho ani odpuštění, ale právě odpuštění je tím, na co čas čeká, aby mohlo vše dočasné zmizet, protože už to nebude mít žádné využití.

Nic nemůže přežít svůj účel; jestliže je jím tedy smrt, pak zemřít musíš, ovšem nikoliv tehdy, pokud ji jako svůj účel nepřijmeš. Změna je to jediné, co může přinést požehnání na tomto světě, kde účel není pevně dán, ačkoliv se může zdát, že je naprosto neměnný. Nedomnívej se tedy, že si můžeš vymezit cíl, který bude jiný než cíl Boha, a stanovit jej jako neměnný a věčný. Sám sobě sice můžeš dát smysl, jež ve skutečnosti vůbec nemáš, ale nemůžeš se zbavit schopnosti změnit své rozhodnutí a na místě tebou určeného účelu spatřit jiný.

3. Změna je ten největší dar, který dal Bůh všemu, z čeho chceš udělat věčnost, aby zajistil, že to jediné, co nepomine, bude nebe. Nenarodil se proto, abys zemřel; nemůžeš se změnit, protože tvou roli ti určil Bůh. Všechny ostatní cíle jsou stanovovány v čase a mění se tak, aby čas mohl být zachován, s jedinou výjimkou: odpuštění neusiluje o zachování času, ale o jeho ukončení, kdy už nebude mít žádné využití, neboť skončí jeho účel, a proto zmizí. Místo, kde kdysi zdánlivě panoval, pak znovu ovládne úkol, jež Bůh přidělil Svému synu. Čas nedokáže ukončit jeho splnění ani jeho neměnitelnost. Neexistuje žádná smrt, protože ti, kdo žijí, sdílejí úkol, který jim dal jejich Stvořitel. A úkolem života přece nemůže být zemřít, ale naopak život šířit, aby byl navěky a nekonečně jednotný a celistvý.

4. Tento svět ti sváže nohy, spoutá ruce a usmrtí tělo pouze tehdy, pokud se budeš domnívat, že byl vytvořen proto, aby ukřižoval Božího syna. Ačkoliv se jedná pouze o *sen* o smrti, není zapotřebí, aby měl pro tebe tento smysl. Umožníš-li tudíž, aby se změnil jen a pouze jeho smysl, změní se ve světě i všechno ostatní, neboť vše je v něm vymezeno tím, jaký účel v tom spatřuješ.

5. Jak nádherný je svět, jehož účel spočívá v odpouštění Božího syna, neboť je zbaven všeho strachu a naplněn požehnáním a štěstím. Přebývat alespoň na chvíli na tak šťastném místě přináší radost a naplnění a v takovém světě si také nelze nevzpomenout, že bude trvat jen chvíličku, než do něj vstoupí věčnost a v poklidu zaujme místo času.

29.7 VII. Nehledej mimo sebe

1. Nehledej mimo sebe, neboť tvoje hledání bude neúspěšné a budeš prolévat slzy pokaždé, když tě zklame tvoje modla. Nebe totiž nelze najít tam, kde není, přičemž mír nemůže existovat jinde než právě v něm. Žádná modla, již uctíváš, zatímco tě volá Bůh, za Něho nikdy neodpoví, neboť Jeho odpověď nemůžeš nahradit žádnou jinou a v žádné jiné ani nenajdeš štěstí, které přináší ta Jeho. Nehledej mimo sebe, protože všechna tvoje bolest vychází jednoduše z bezvýsledného hledání toho, po čem toužíš, na místě, o němž se neústupně domníváš, že to v něm můžeš najít. Ale co když to v něm není? Chceš mít pravdu, nebo raději být šťastný? Buď upřímně rád, že

se můžeš dozvědět, kde štěstí skutečně přebývá, a už po něm nepátrej jinde, neboť tam nikdy neuspěješ. Přijmi tedy, že je ti dáno poznat pravdu, a nehledej ji jinde než v sobě.

2. Každý, kdo přijde na tento svět, v sobě stále musí uchovávat určitou naději, jakousi přetrvávající iluzi či nějaký sen, že mimo jeho nitro existuje něco, co mu přinese štěstí a mír. Jestliže se však všechno nachází v něm, pak tato domněnka nemůže být pravdivá. Jejím prostřednictvím tedy popírá pravdu o sobě a hledá něco, co je víc než všechno, jako by se jedna jeho část od něho oddělila a usídlila někde, kde se nevyskytuje jeho zbytek. Takový je cíl, který určuje svému tělu: aby hledalo to, co sám postrádá, a dalo mu něco, co by mu přineslo jeho úplnost. To však znamená, že se jen bezcílně potuluje a pátrá po něčem, co nemůže najít, neboť věří, že je něco, co není.

3. Přetrvávající iluze ho donutí k tomu, aby vyhledal tisíc model a za každou z nich další tisíc. Každá z nich ho však zklame; každá kromě jedné: neboť umře a nepochopí, že modla, již hledal, není nic jiného než smrt. Ačkoliv její forma v něm vyvolává dojem, že se nachází mimo něho, usiluje jejím hledáním výhradně o to, aby zabil Božího syna ve svém nitru, a tím dokázal, že nad ním zvítězil. Toto je cíl, který má každá modla, protože toto je úloha, jež je určena každé z nich, přestože nikdy nemůže být splněna.

4. Kdykoliv se pokoušíš dosáhnout cíle, ve kterém je hlavním příjemcem všech výhod tělo, snažíš se pouze uskutečnit svou vlastní smrt. Věříš totiž, že můžeš trpět jakýmsi nedostatkem, přičemž nedostatek je smrt. Obětovat znamená něčeho se vzdát, a tedy nemít a utrpět ztrátu, čímž se ovšem zříkáš života. Nehledej tedy mimo sebe, neboť takovéto hledání naznačuje, že nejsi ve svém nitru úplný, a jelikož se bojíš pohlédnout na svou zkázu, hledáš to, co jsi, raději mimo sebe.

5. Modly nemohou přetrvat, protože nemají život, a to, co je bez života, je znamením smrti. Přišel jsi, abys zemřel; očekáváš tudíž něco jiného, než že uvidíš znamení smrti, o niž usiluješ? Žádný smutek a žádné utrpení nepřináší jiné poselství než modla, kterou sis našel, aby napodobovala život. V takovéto parodii na život je však život na základě své bezživotnosti ve skutečnosti smrt, již považuješ za skutečnou a dodáváš jí formu života. Každá modla tě ale musí zklamat, musí se rozpadnout a shnit, protože žádná forma smrti nemůže být životem a to, co je obětováno, nemůže být celistvé.

6. Všechny modly tohoto světa byly vytvořeny proto, aby zabránily poznání pravdy, kterou máš v sobě, a abys zachoval věrnost snu, že svou úplnost a štěstí najdeš někde mimo sebe. Uctívat modly a doufat, že díky nim najdeš mír, je však marné, neboť Bůh přebývá ve tvém nitru a v Něm spočívá tvoje úplnost. Jeho místo nemůže zaujmout žádná modla, a proto nevzhlížej k modlám a nehledej mimo sebe.

7. Zapomeňme na účel, jež světu dala minulost, neboť jinak bude budoucnost stejná jako minulost, a tedy jen řada skličujících snů, ve kterých modly – jedna po druhé – neustále selhávají a v nichž všude vidíš pouze smrt a zklamání.

8. Abys toto všechno změnil a aby se ti na místě, které se zdálo být jen nekonečným kruhem zoufalství, otevřela cesta naděje a vysvobození, nemusíš udělat nic jiného než se rozhodnout, že pravý účel světa neznáš. Přisuzuješ mu cíle, jež nemá, a tím rozhoduješ, k čemu má sloužit. Snažíš se v něm vidět místo plné model, které se nachází mimo tě a jež má moc učinit úplným to, co je uvnitř, tím, že to, co jsi, rozdělí mezi tebe a svět. Svě sny si volíš, neboť představují to, co si přeješ, a vidíš to tak, jako by ti to už bylo dáno. Tvoje modly dělají jen to, co chceš, aby dělaly, a mají jen takovou moc, kterou jim přisoudíš. Ve svých snech je pak marně pronásleduješ, protože chceš získat jejich sílu pro sebe.

9. Kde jinde se však nacházejí sny než ve spící mysli? A může snad sen úspěšně přeměnit obraz, jež promítá mimo sebe, na skutečnost? Můj bratře, neplýtvěj časem, ale poznej, k čemu čas opravdu slouží, a urychlí smrt model ve světě, který je smutný a nemocný právě proto, že v něm modly vidíš. Tvoje svatá mysl je oltářem Boha a tam, kde je Bůh, nemohou přebývat žádné modly. Strach z Boha je doopravdy jen strach ze ztráty model, a nikoliv strach ze ztráty tvé pravé podstaty. Jelikož jsi z ní však udělal modlu, musíš ji chránit před světlem pravdy. Celý svět se tak pro tebe stává nástrojem, jehož pomocí lze tuto modlu ochraňovat, a proto se ti spása jeví tak, jako by ohrožovala život a přinášela smrt.

10. Tak tomu však není. Spása se snaží dokázat, že žádná smrt neexistuje a že to jediné, co existuje, je život. Obětovat smrt znamená o nic nepřijít; modla nemůže nahradit Boha. Dovol Mu tedy, aby ti připomněl lásku, již k tobě chová, a nepokoušej se přehlušit Jeho hlas písněmi o hlubokém zoufalství, které zpíváš k počtě svým modlám. Nehledej naději mimo svého Otce, neboť naděje na štěstí *není* zoufalství.

29.8 VIII. Antikrist

1. Co je modla? Myslíš si, že to víš? Vždyť modly nikdy nejsou poznány ve své pravé podobě a nikdy nejsou viděny takové, jaké doopravdy jsou. V tom spočívá jediná moc, již mají; jejich smysl je skrytý; bojíš se jich, ale zároveň je uctíváš, a to právě proto, že nevíš, k čemu slouží a proč byly vytvořeny. Modla je obraz tvého bratra, kterého si ceníš víc než toho, co skutečně je. Modly jsou vytvářeny proto, aby tvého bratra nahradily, a to bez ohledu na jejich podobu. Avšak právě tuto skutečnost nikdy nechápeš a nikdy si ji neuvědomuješ, přičemž vůbec nezáleží na tom, zda je modlou tělo nebo věc,

místo, situace či okolnost, předmět, jež vlastníš nebo chceš vlastnit, či právo, kterého se dožaduješ nebo jehož jsi se domohl.

2. Nenechej se oklamat jejich formou, neboť modly jsou pouhé náhražky tvé pravé podoby. Určitým způsobem věříš, že učiním tvoje malé Já úplným, neboť v nich vidíš jistotu ve světě, který považuješ za nebezpečný a jenž shromáždil všechny možné síly, aby zaútočily na tvou sebedůvěru a mír tvé mysli. Mají moc přinést ti to, co ti chybí, a dodat ti cenu, kterou nemáš. V modly ale může věřit pouze ten, kdo se nechal zotročit malostí a ztrátou. Proto pak musí hledat sílu k tomu, aby pozvedl hlavu a oddělil se od všeho utrpení, jež odráží svět, někde mimo toto své malé Já. Takový je trest za to, že jistotu a tichý poklid, který tě vysvobozuje ze světa a umožňuje ti stát v klidu a míru mimo něj, nehledáš ve svém nitru.

3. Modla je falešný dojem nebo mylná představa; je to určitá forma Antikrista, jež vytváří propast mezi Kristem a tím, co vidíš. Modla je přání, kterému byl dodán tvar a zdání skutečnosti, a proto je vnímána tak, jako by byla skutečná a nacházela se mimo hranice mysli. I přesto je však toto zdání stále jen myšlenka, a proto nemůže opustit mysl, jež je jejím zdrojem. Její forma se neliší od představy, kterou zastupuje; všechny formy Antikrista jsou protikladem Krista. Rozprostírají se před jeho tvář jako temný závoj, jež tě od něho – kdo je sám v temnotě – odděluje. Nemohou ale zastínit světlo, které existuje i přes jejich domnělou přítomnost. Vždyť mrak nedokáže uhasit planoucí Slunce a stejně tak závoj nedokáže zapudit to, co zdánlivě odděluje, a už vůbec ne zatemnit samotné světlo.

4. Nelze popírat, že tento svět model skutečně je závoj, jež zahaluje tvář Krista, protože jeho smyslem je oddělit tvého bratra od jeho pravého Já. Je to opravdu temný a hrůzu nahánějící smysl, ale i přesto je to jen myšlenka, která nemá moc přeměnit jediné stéblo trávy z něčeho žijícího na znamení smrti. Její forma není nikde, neboť její zdroj přebývá v mysli, kde nepřebývá Bůh. Kde však může být místo, z něhož bylo vyloučeno to, co je všude? Kdo dokáže pozvednout ruku a zastavit Boha? Čí hlas se může dožadovat, aby nevstoupil? To, co je „více než všechno“, není nic, čeho by ses měl zaleknout a před čím by ses měl třást hrůzou, jelikož Kristův nepřítel není nikde. Žádná podoba, kterou na sebe vezme, z něho totiž nemůže udělat skutečnost.

5. Co je modla? Nic! Aby mohla budit zdání života, musí jí nejprve někdo věřit a dodat jí sílu, aby bylo možno se jí bát. Její život i síla je dar, jež dostává od toho, kdo v ní věří, ale právě tento dar navrací záznak tomu, co život i sílu skutečně má a co je hodno daru nebo a věčného míru. Záznak neobnovuje pravdu, neobnovuje světlo, které závoj nehasil, ale pouze tento závoj nadzdvihá, a tím umožňuje, že pravda může zazářit svým jasem a být

tím, co je. K tomu, aby byla taková, jaká je, nepotřebuje ničí víru, neboť byla stvořena, a proto je.

6. Modla vzniká na základě víry, a jakmile o ni přijde, „umírá“. Právě to je onen Antikrist: prazvláštní představa, že existuje síla mocnější než všemohoucnost, místo za nekonečnem a čas, jenž přesahuje věčnost. Svět model byl zbudován na základě myšlenky, že této síle, místu a času je dána určitá forma, která následně utváří svět, kde se stalo neuskutečnitelné. V něm pak ti, kdo jsou nesmrtelní, umírají, to, co zahrnuje vše, ztrácí a to, co je věčné, se stává otrokem času. V něm se mění neměnné a Boží mír, jenž je navěky dán všem živým, ustupuje před chaosem. Do něho vstupuje Boží syn, stejně dokonalý, bezhříšný a milující jako jeho Otec, aby na chvíli nenáviděl, trpěl a nakonec zemřel.

7. Kde je modla? Nikde! Může snad existovat propast v tom, co je nekonečné? Může snad existovat místo, kde by čas dokázal narušit věčnost? Tam, kde je vše jen světlo, není místo pro temnotu, pro ponurý výklenek oddělený od toho, co je bezmezné. Modla je však za hranicí prostoru, do kterého Bůh navěky umístil úplně vše, a tím zajistil, že nemůže existovat nic kromě Jeho vůle. Jelikož Bůh je tedy vším a všude, modla nemůže být ničím ani nikde.

8. Jaký smysl má tudíž modla? K čemu slouží? Tato otázka má mnoho odpovědí a každá z nich závisí na tom, koho se ptáš. Svět věří v modly; vstupují do něho pouze ti, kdo je uctívají a neustále se snaží najít takovou, jež by jim nabídla dar, který nelze nalézt v realitě. Každý jejich uctíváč chová naději, že jeho zvláštní božstvo mu dá více, než vlastní ostatní lidé. Musí to být více a vůbec nezáleží na tom, více čeho: více krásy, více inteligence, více bohatství, nebo dokonce více trápení a více bolesti. Avšak více něčeho je modla, a pokud tedy jedna zklame, nastoupí na její místo jiná, aby ti přinesla více něčeho jiného. Nenechej se ošálit podobou, již na sebe toto „něco“ bere; modla je jen prostředek, který slouží k tomu, abys získal víc, a proto je v rozporu s Boží vůlí.

9. Bůh nemá *mnoho* synů, ale pouze *jediného*. Kdo by tudíž mohl mít více a kdo by mohl dostat méně? V nebi by se představě, že by modly mohly narušit jeho mír, Boží syn pouze smál. A právě za něj hovoří Duch svatý, když ti říká, že modly nemají v nebi žádný smysl, neboť nikdy nemůžeš mít víc než nebe. Máš-li pak nebe ve svém nitru, proč bys měl hledat modly, jež by z nebe udělaly něco méně a daly ti více, než Bůh věnoval tvému bratru i tobě, který jsi s Ním jedno? Bůh ti dal vše, co existuje, a aby zajistil, že o to nepříjdeš, dal totéž i každému živému tvoru. Proto jsou všichni tvou součástí, stejně jako jsou i Jeho součástí. Žádná modla z tebe neudělá něco víc, než je Bůh; a ty se nikdy nespokojíš s tím, abys byl méně.

29.9 IX. Odpouštějící sen

1. Otrok model je ochotný a přičinlivý otrok, a to proto, že jedině tak se může klanět tomu, co nemá žádný život, a hledat sílu v něčem, co žádnou nemá. Co se stalo svatému Božímu synu, že může mít takové přání? Že dovolí, aby padl níže než kameny na zemi a vzhlížel k modlám, jež ho mají zvednout? Zaposlouchej se do svého příběhu ve snu, který jsi vytvořil, a zamysli se nad tím, zda není pravda, že věříš, že se nejedná o žádný sen.

2. Do mysli, již Bůh stvořil stejně dokonalou, jako je On Sám, pronikl sen o soudu. V tomto snu se nebe změnilo v peklo a Bůh byl přeměněn na nepřítele Svého syna. Jak se z něho může Boží syn probudit? Jelikož se jedná o sen o soudu, pak mu k procitnutí stačí, aby nesoudil. Sen totiž potrvá jen tak dlouho, dokud bude jeho součástí. Nesud' tedy, neboť ten, kdo soudí, potřebuje modly, jež by zajistily, že jeho soud nespočine na něm samém, a nikdy tak nepozná Já, které odsoudil. Nesud', protože tím ze sebe děláš součást zlých snů, kde modly představují tvou „pravou“ totožnost a kde je vysvobození ze soudu ponecháno – v hrůze a vině – pouze na tobě.

3. Všechny postavy ve snu jsou modly, jež byly vytvořeny proto, aby tě z tohoto snu vysvobodily. Jelikož jsou však součástí toho, z čeho tě mají vysvobodit, udržují sen při životě a podporují jeho děsivost; vždyť sen by si mohl přát jen ten, koho ochromila hrůza a kdo je zoufalý. Právě tyto stavy modly zastupují, a jejich uctívání tudíž představuje nejen uctívání zoufalství a hrůzy, ale i samotného snu, z něhož vznikly. Soudit je vůči Božímu synu nespravedlivé, a proto je spravedlivé to, že ten, kdo ho soudí, neunikne trestu, který ve snu, jehož je tvůrcem, stanovil sám pro sebe. Vždyť Bůh zná spravedlnost, a nikoliv trest. Jenže ve snech o soudu útočíš a jsi odsuzován; přeješ si být otrokem model, jež stojí mezi tvým soudem a trestem, který z něho vyplývá.

4. Ve snu – tak, jak ho sníš ty – nikdy nenajdeš spásu, neboť jeho neoddelitelnou součástí musejí být modly, jež tě ochraňují před tím, čeho jsi podle sebe dosáhl a co jsi udělal, aby ses stal hříšníkem a uhasil světlo ve svém nitru. Dítě, světlo v něm však stále máš; pouze sníš a modly jsou hračky, se kterými si hraješ ve snu. Vždyť kdo jiný než děti potřebuje hračky? Děti předstírají, že vládnu světu a dodávají svým hračkám schopnost se pohybovat, mluvit, přemýšlet a cítit. Všechno ale, co jejich hračky zdánlivě dělají, existuje pouze v myslích těch, kdo si s nimi hrají a kdo jsou více než ochotni zapomenout, že sen, v němž jsou jejich hračky skutečné, vytvořil sám a že přání jejich hraček jsou ve skutečnosti jejich vlastní přání.

5. Noční můry jsou dětské sny, ve kterých se hračky obrátily proti dítěti, jež se domnívalo, že jim dodalo skutečný život. Dokáže však sen útočit? Dokáže snad hračka vyrůst a přeměnit se v nebezpečnou, nelítostnou a divokou stvůru? Dítě tomu ale věří, protože se bojí vlastních myšlenek, a proto je

raději podsouvá svým hračkám. Jejich podstata se pak stává jeho vlastní podstatou, neboť v něm vyvolávají dojem, že ho chrání před jeho myšlenkami. Hračky je tím ale stále udržují naživu a dodávají jim zdání skutečnosti; jejich opravdový autor je pak vnímá tak, jako by se nacházely mimo jeho mysl, kde se však mohou obrátit proti němu kvůli zradě, které se na nich dopustil. Věří, že hračky potřebuje, aby mohl uniknout před svými myšlenkami, protože je přesvědčen o tom, že jsou skutečné. Hračku tak dělá ze všeho, aby zajistil, že jeho svět se bude nacházet stále mimo něj, a předstírá, že není jeho součástí.

6. V každém životě nastane okamžik, kdy by mělo dětství pominout a navždy odejít. Nesnaž se stále si ponechávat hračky dětí, ale všechny je posbírej a odlož, neboť je už nepotřebuješ. Sen o soudu je dětská hra, v níž se dítě stává otcem – mocným otcem, který má však rozum dítěte. To, co mu ubližuje, zničí; to, co mu pomáhá, je pro něj posvátné. Soudí ale tak, jak soudí dítě, jež neví, co mu ubližuje a co uzdraví. Zdá se mu, že se dějí zlé věci, a bojí se všeho toho chaosu ve světě, ve kterém podle něho vládnuou zákony, jež samo vytvořilo. Na skutečný svět nemá ovšem ten, o jehož skutečnosti je přesvědčeno, vůbec žádný vliv a jeho zákony nebyly změněny jen proto, že jim nerozumí.

7. Skutečný svět je stále pouze sen jen s tím rozdílem, že se změnila postavy, které v něm vystupují: už nejsou považovány za modly, jež zrazují. Je to sen, ve kterém není nikdo využíván jako náhrada za něco jiného ani stavěn mezi myšlenky, jež se rodí v mysli, a to, co vidí. Nikdo není využíván pro něco, co není, neboť všechny dětské věci už byly odloženy. To, co kdysi bývalo snem o soudu, se přeměnilo na sen, kde je vše radostné, protože takový je jeho účel. To jediné, co se ti tedy nyní zdá, jsou odpouštějící sny, neboť čas už téměř skončil. Postavy, které se v nich objevují, jsou pokládány za bratry; za bratry, jež nesoudíš, ale miluješ.

8. Odpouštějící sny netouží po tom, aby trvaly; nejsou vytvořeny proto, aby oddělovaly mysl od toho, co si myslí; nesnaží se dokázat, že sen, který se ti zdá, sní někdo jiný. V odpouštějících snech zní melodie, na niž si každý upamatuje, přestože ji neslyšel od té doby, co začal čas. Úplné odpuštění totiž přibližuje věčnost do té míry, že lze zaslechnout píseň nebe, a to nikoliv ušima, ale svatostí, která nikdy neopustila oltář, jenž navěky přebývá hluboko v nitru Božího syna. Jakmile pak tuto píseň znovu uslyší, pozná, že neexistoval ani jediný okamžik, kdy by ji neslyšel. A kde pak bude čas, pokud budou odstraněny sny o soudu?

9. Kdykoliv se tě zmocní strach v jakékoliv podobě – a nelze pochybovat o tom, že strach opravdu máš, jestliže nepociťuješ hlubokou spokojenost, jistotu pomoci a tichou záruku, že nebe kráčí všude s tebou – můžeš si být jist, že jsi si vytvořil modlu a uvěřil. Že tě zradí. Pod tvou nadějí, že tě za-

chrání, totiž leží pocit viny, nejistoty a bolest z toho, že ses sám na sobě dopustil zrady, které je tak silný a tak neústupný, že ani sen nedokáže úplně skrýt tvou beznaděj. Zrada na sobě samém musí vyústit ve strach, neboť strach je soud, jenž s jistotou vede k horečnému vyhledávání model a smrti.

10. Odpouštějící sny ti připomínají, že žiješ v bezpečí a že jsi na sebe nezaútočil. Tvoje dětské hrůzy se tak rozplynou a sny se stanou symbolem, že jsi začal úplně nanovo a už se nesnažíš uctívat modly a stále útočit. Odpouštějící sny jsou laskavé ke všem postavám, které v nich vystupují, a tím přinášejí tomu, komu se zdají, naprosté vysvobození ze snů o strachu. Ten už nemá strach ze soudu, neboť nikoho nesoudil a ani se nepokoušel prostřednictvím soudu vysvobodit z toho, co musí po soudu nevyhnutelně následovat. Celou dobu si pak bude vzpomínat na to, co zapomněl, když považoval soud za způsob, jenž ho ochrání před jeho trestem.

30. KAPITOLA Nový začátek

30.1 Úvod

1. Ústředním bodem učení se v této fázi stává nový začátek. Cíl je tedy jasný; teď už jen potřebuješ konkrétní postupy, jejichž pomocí ho dosáhneš. Rychlost, jakou ho docílíš, zaleží na jediné věci: na tvé ochotě procvičovat každý krok. Každý, o který se pokusíš, tě posune o trochu blíže ke kýžené metě a všechny společně tě vyvedou ze snů o soudu a z utrpení a strachu do odpouštějících snů. Nejsou pro tebe ničím novým, ale doposud je považuješ spíše za abstraktní myšlenky než za konkrétní pravidla myšlení. Nyní je tedy budeme muset chvíli procvičovat, dokud je nepřijmeš jako pravidla, podle nichž budeš žít. Pokusíme se, aby sis na ně zvykl natolik, že je budeš připraven uplatnit na cokoliv, co bude zapotřebí.

30.2 I. Pravidla rozhodování

1. Rozhoduješ se neustále, přestože ne vždy víš, že nějaké rozhodnutí činíš. Jestliže ovšem budeš trochu pracovat s těmi, které si uvědomuješ, začnou postupně vytvářet stav, jenž ti pomůže i se všemi ostatními. Není se příliš rozumné zabývat s každým krokem, který děláš. Náležitý stav, jejž přijmeš za vlastní pokaždé, když se probudíš, tě posune o notný kus dopředu. Jestliže zjistíš, že vzdoruješ příliš silně a že tvoje oddanost není pevná, pak to znamená, že ještě nejsi připraven. *Nebojuj se sebou*, ale zamysli se nad tím, jaký den chceš prožít, a řekni si, že existuje způsob, jakým se tento konkrétní den může odehrát přesně podle tvých představ. A pak se ho znovu pokus prožít tak, jak chceš.

2. (1) Začni tím, že si řekneš: ***Dnes neudělám žádná rozhodnutí sám.*** To znamená, že se rozhodneš nebýt soudcem toho, co uděláš, ale zároveň to znamená, že nebudeš soudit ani situace, do kterých se dostaneš. Jestliže je totiž budeš jakkoliv hodnotit, nastavíš si pravidla pro to, jak bys na ně měl reagovat. Jiné řešení pak v tobě pouze vyvolá zmatek, nejistotu a strach.

3. V tomto spočívá tvůj hlavní problém: stále jednáš tak, že se nejprve rozhodneš a teprve *poté* se ptáš, co bys měl udělat. Odpověď, již pak uslyšíš, nemusí vyřešit problém v podobě, v jaké jsi ho původně viděl. To vede ke strachu, jelikož to popírá to, co vnímáš, a proto máš pocit, jako by na tebe někdo zaútočil; a tudíž se také zlobíš. Existují však pravidla, podle kterých – jestliže se jimi budeš řídit – k takovéto situaci nedojde. Zpočátku, dokud se budeš teprve učit jak naslouchat, se jí však nevyhneš.

4. (2) Během dne, kdykoliv se nad ním zamyslíš a budeš mít klidnou chvíli na přemítání, si znovu připomeň, jaký den chceš prožít; jaké pocity chceš mít, co chceš, aby se ti přihodilo a abys to zažil. Řekni si: ***Jestliže nebudu***

žádná rozhodnutí činit sám, bude mi takovýto den dopřán. Až tyto dva první kroky důkladně procvičíš, poslouží ti k tomu, že se necháš beze strachu vést, neboť se neobjeví žádný odpor, z něhož by se následně stal problém.

5. Stále se však budou vynořovat okamžiky, kdy budeš soudit. Odpověď na ně bude vyvolávat útok, dokud si tvoje mysl co nejrychleji nevyjasní, že touží po odpovědi, která bude účinná. Skutečnost, že takováto situace nastala, poznáš velmi snadno podle toho, že *nebudeš* ochoten nic nedělat a pouze požádat o to, aby ti byla odpověď dána. To totiž naznačuje, že už ses sám rozhodl a nevidíš ani nechápeš skutečnou otázku. V takovém případě pak budeš před tím, než se znovu zeptáš, potřebovat rychlou vzpruhu.

6. (3) Připomeň si ještě jednou, jaký den chceš prožít, a připusť, že došlo k něčemu, co by nemělo být jeho součástí. Uvědom si, že jsi sám vynesl otázku, na niž sis také podle svého odpověděl. Pak si řekni: **Nemám žádné otázky. Zapomněl jsem, co bych měl rozhodnout.** Tím vyrušíš svou odpověď a umožníš, aby ti skutečná odpověď ukázala, jak musela doopravdy znít otázka.

7. Pokus se tímto pravidlem řídit bez prodlení, a to i přes svůj vzdor, neboť už jsi rozzloben a strach, že ti bude odpovězeno jinak, než na co se ptá tvoje verze otázky, bude stále větší, dokud neuvěříš, že den, který chceš prožít, je takový, v němž dostaneš *svou* odpověď na *svou* otázku. Tu však nedostaneš, protože by ti zničila den tím, že by tě okradla o to, co doopravdy chceš. Tato skutečnost může být pro tebe těžko pochopitelná, pokud sis už sám dopředu stanovil pravidla, která ti zajistí prožití šťastného dne. I toto rozhodnutí lze ovšem změnit, jestliže se budeš řídit jednoduchými kroky.

8. (4) Pokud se zdráháš dostávat do té míry, že se dokonce ani nedokážeš oprostít od své otázky, můžeš svůj postoj začít měnit tak, že si řekneš: **Přínejmenším se mohu rozhodnout, že to, co právě pociťuji, se mi nelíbí.** Tato skutečnost je naprosto zřejmá a rovněž ti připravuje půdu pro následující snadný krok.

9. (5) Jakmile se jednou rozhodneš, že se ti nelíbí to, co právě pociťuješ, je nejjednodušší pokračovat takto: **A tak doufám, že jsem se mýlil.** Tato myšlenka hraje v neprospěch pocitu vzdoru a připomíná ti, že pomoc ti není vnucována, ale že je něčím, co chceš i potřebuješ, protože se ti nelíbí to, co pociťuješ. Tento nenápadný začátek bude stačit k tomu, abys mohl učinit další kroky, jež musíš udělat, aby sis nechal pomoci.

10. Tím se dostáváš do zlomového bodu, neboť si uvědomíš, že pokud to, k čemu jsi dospěl svým rozhodnutím, není správné, pouze získáš. Než dojdeš do tohoto klíčového okamžiku, budeš stále věřit, že tvoje štěstí spočívá v tom, že jsi měl pravdu. Teď už jsi však natolik rozumný, že víš, že by pro tebe bylo mnohem lepší, kdyby ses mýlil.

11. (6) Toto nepatrné zrnko moudrosti pak bude stačit na to, aby tě zavedlo ještě dále. Uvědomuješ si, že ti nikdo nic nevnucuje, a pouze doufáš, že získáš to, po čem toužíš. A proto můžeš v naprosté upřímnosti říct: **Chci se na to dívat jinak.** Tím změníš svůj postoj k tomu, jak chceš prožít den, a upamatuješ se na to, po čem doopravdy toužíš. Pravý smysl tvé upřímné touhy už nezastiňuje šílené přesvědčení, že něco chceš jen proto, abys měl pravdu, přestože ve skutečnosti se mýlíš. To znamená, že nyní jsi ochoten žádat, neboť v tobě už nevyvolává žádný rozpor, jestliže požádáš o to, co opravdu chceš, a poznáš, že právě o to žádáš.

12. (7) Poslední krok spočívá v tom, že aby se ti dostalo pomoci, musíš pouze přiznat, že nepotřebuješ vzdorovat. Jedná se o vyjádření otevřené myslí, která si sice ještě není jistá, ale je svolná k tomu, aby jí vše bylo objasněno: **Možná existuje i jiný úhel pohledu. Co mohu ztratit tím, že se zeptám?** Tím tedy můžeš položit otázku, jež bude dávat smysl, a smysl proto bude dávat i odpověď. Nebudeš jí vzdorovat, neboť budeš chápat, že ten, komu bude jejím prostřednictvím pomoci, budeš právě ty.

13. Je naprosto zřejmé, že prožít šťastný den je snazší, pokud nedovolíš, aby do něho pronikl jakýkoliv zármutek. K tomu je ovšem zapotřebí procvičovat pravidla, která tě ochrání před pustošivým účinkem strachu. Jakmile toho dosáhneš, bude žalostný sen o soudu navždy napraven. Mezitím však musíš procvičovat pravidla pro jeho nápravu, a proto se znovu zamysli nad úpné prvními rozhodnutími, o nichž jsem hovořil.

14. Uvedl jsem, že šťastný den můžeš začít rozhodnutím, že nebudeš činit žádná rozhodnutí sám. Ačkoliv se to zdá jako skutečné rozhodnutí, sám žádná rozhodnutí dělat *nedokážeš*. Otázkou tedy je, koho si zvolíš za společníka svých rozhodnutí, a nic jiného. První pravidlo v sobě tudíž neskrývá žádný nátlak, ale jedná se pouze o prosté vyjádření prosté skutečnosti: nikdy se nebudeš rozhodovat sám, a to bez ohledu na to, čeho se bude tvoje rozhodování týkat. Rozhodnutí totiž vždy činíš buď s modlami, nebo s Bohem; o pomoc žádáš buď Antikrista, nebo Krista a ten, koho si zvolíš, se k tobě připojí a bude ti říkat, co máš udělat.

15. Váš den není nahodilý, ale odvíjí se podle toho, s kým se ho rozhodneš prožít a jak přítel, kterého jsi požádal o radu, vnímá tvoje štěstí. O radu totiž žádáš před jakýmkoliv rozhodnutím, a jakmile to pochopíš, poznáš, že máš-li být svobodný, nemůže ti být nic vnucováno. Vysvobodit se z toho, co se musí stát, ale nelze, a jestliže jsi přesvědčen o opaku, pak se mýlíš. A i druhé pravidlo je jen konstatováním faktu, neboť předtím, než se něco odehraje, musíš se ty i tvůj rádce shodnout na tom, co chceš, aby se odehrálo; pouze tato dohoda umožňuje, že vůbec k něčemu dojde. Nic totiž nemůže být zapříčiněno bez určité jednoty či shody, ať už se jedná o spojenectví se snem o soudu nebo s hlasem pro Boha. Rozhodnutí vyvolávají důsledky

právě proto, že nejsou činěna v osamocení. Děláš je ty a tvůj rádce, pro sebe a zároveň i pro svět, protože den, jež chceš prožít, dáváš světu, neboť bude přesně tím, o co žádáš, současně bude posilovat vládu tvého rádce, který ve světě panuje. Či království tedy pro tebe představuje svět dnes? Jaký den se rozhodneš prožít?

16. K tomu, aby bylo štěstí přislíbeno celému světu, je zapotřebí pouze dvou, již dnes chtějí prožít šťastný den. Pouze dvou je zapotřebí k tomu, aby pochopil. Že se nemohou rozhodovat každý sám, a aby zajistil. Že radost, o kterou požádal, budou sdílet úplně všichni. Bude jim totiž jasný základní zákon, jenž dává rozhodnutím sílu i všechny důsledky, které kdy bude mít. K tomu je zapotřebí pouze dvou, již se spojí, aby mohlo být učiněno vůbec nějaké rozhodnutí. Toto by měla být ta jediná připomínka, kterou musíš mít neustále na paměti, abys prožil takový den, po němž toužíš, a dal jej světu tím, že ho skutečně prožiješ. Rozhodnutím prožít šťastný den přestaneš na tomto světě soudit. A totéž, co dostaneš, musíš i dávat.

30.3 II. Svoboda vůle

1. Už chápeš, že stavět se proti Duchu svatému znamená čelit sám sobě? Říká ti totiž pouze to, co si přeješ ty; hovoří za tebe. V jeho božské podstatě spočívá tvoje vlastní; to jediné, co zná, jsou tvoje vědomosti, které pro tebe uchránil proto, abys skrze něho mohl uskutečnit svou vůli. Bůh tě *žádá*, abys uskutečnil svou vůli. Spojuje se s tebou, protože Svě království nezbudoval sám; samotné nebe, v němž je vše stvořeno pro tebe, nepředstavuje nic jiného než tvou vůli. Ani jediná jiskřička života nebyla stvořena bez tvého souhlasu, a neodporuje tak tomu, jaká má podle tebe být. Ani jediná myšlenka, kterou kdy Bůh měl, se nezrodila dříve, než jsi jí dal požehnání. Bůh není tvůj nepřítel a nežádá tě o nic víc, než abys Ho nazýval „příteli“.

2. Jak nádherné je uskutečnit svou vůli, neboť v tom spočívá svoboda; a nic jiného by se svobodou nazývat nemělo. Dokud tedy neuskutečníš svou vůli, nebudeš svobodný. Toužil by snad Bůh po tom, aby Jeho syn neměl to, co si sám pro sebe vybral? Bůh ti dal Svou dokonalou odpověď, a tím pouze zajistil, že nikdy nepřijdeš o to, co je tvou vůlí. Proto si ji poslechni, aby sis připomněl Jeho lásku a poznal svou vůli. Jelikož Bůh by nikdy nechtěl, aby se Jeho syn stal vězněm toho, co si nepřeje, spojuje se s tebou přáním, abys byl svobodný. Stavět se proti Němu tedy znamená se rozhodovat ve svůj neprospěch a dobrovolně si nasazovat pouta.

3. Pohlédni znovu na svého nepřítel, na toho, koho ses rozhodl nenávidět místo milovat, neboť tím se v tomto světě zrodila nenávist a byla v něm nastolena vláda strachu. Zaposlouchej se do Boha, který k tobě promlouvá skrze toho, jehož hlas je nejen Jeho, ale i tvůj, a který ti připomíná, že tvou vůlí *není* nenávidět, být vězněm strachu, otrokem smrti a nepatrným stvoře-

ním s nepatrným životem. Tvoje vůle je bezmezná, a proto si nepřeješ, aby ji cokoliv svazovalo. To, co v tobě leží, se při zrodu všeho stvoření spojilo se Samotným Bohem. Upamatuj se na toho, kdo stvořil tě a skrze tvou vůli pak stvořil úplně vše. Všechno ti vzdává díky, neboť to vzniklo jen díky tvé vůli. Každé světlo nebe září pouze pro tebe, protože bylo v nebi utvořeno tvou vůlí.

4. Jaký důvod ke hněvu máš ve světě, jenž pouze čeká na tvoje požehnaní, aby byl svobodný? Jestliže jsi totiž vězněm, pak nemůže být volný ani Sám Bůh, neboť to, co se děje tomu, koho Bůh tak miluje, se děje Samotnému Bohu. Nedomnívej se, že tě chce Bůh, který tě učinil Svým spolutvůrcem vesmíru, spoutat, neboť Jeho přáním je zachovat tvou vůli navěky neohraničenou. Tento svět čeká na svobodu, již mu přineseš, jakmile si uvědomíš, že jsi svobodný. Odpustíš mu však teprve tehdy, až odpustíš tomu, kdo ti dal tvou vůli, jelikož svoboda je dána světu právě skrze ni. A svou vlastní svobodu získáš, pokud budeš součástí toho, jehož svatou vůli sdílíš.

5. Bůh se na tebe obrací se žádostí o vysvobození světa, neboť jeho uzdravení přichází společně s tvou spásou. Každý pak, kdo kráčí po této Zemi, musí být závislý na tvém rozhodnutí, aby poznal, že nad ním smrt nemá žádnou moc, protože sdílí tvou svobodu stejně, jako sdílí i tvou vůli. Tvou skutečnou vůlí totiž je ho uzdravit a tím, že jsi své rozhodnutí učinil společně s ním, se také uzdraví. To znamená, že jsi odpustil Bohu, protože ses rozhodl pohlížet na svého bratra jako na přítele.

30.4 III. Nade všemi modlami

1. Modly jsou poměrně konkrétní, zatímco tvoje vůle je univerzální, jelikož je neomezená. Proto také nemá žádnou formu a její obsah nelze vyjádřit z pohledu formy. Modly znamenají omezení. Zosobňují přesvědčení, že existují formy, které ti přinesou štěstí, a to na základě omezování. Je to totéž, jako bys říkal: „Nepotřebuji všechno, ale chci pouze tuto maličkost, jež mi bude vším.“ Toto tě však nikdy neuspokojí, neboť tvou opravdovou vůlí je mít všechno. Pokud se tedy rozhodneš pro modly, rozhodneš se pro ztrátu. Jakmile se ovšem rozhodneš pro pravdu, bude ti patřit úplně vše.

2. To, co hledáš, není forma. Vždyť jaká forma by mohla nahradit lásku Boha Otce? Jaká forma by mohla zaujmout místo veškeré lásky v Božské podstatě Boha syna? Jaká modla by dokázala rozdělit to, co je jedním? A lze ohraničit bezmezné? Proto nechtěj žádnou modlu; proto si nepřej mít ani jedinou, jelikož ti neposkytne dar, který hledáš. Jakmile se rozhodneš pro formu toho, co chceš, znamená to, že přijdeš o pochopení jeho účelu. Jelikož pak v modle spatřuješ svou vůli, omezuješ ji na určitou formu. Taková ale tvoje opravdová vůle nikdy být nemůže, protože to, co se podílí na celém stvoření, se nemůže spokojit s malými myšlenkami a drobnostmi.

3. Za hledáním každé modly stojí touha po úplnosti. Celistvost však nemá žádnou formu, protože je neomezená. Pátrat po určité osobě nebo věci, jež bys k sobě mohl připojit, abys byl úplný, může znamenat pouze to, že věříš, že ti nějaká forma chybí. Tím pak, že ji najdeš, dosáhneš úplnosti v podobě, která se ti líbí. Toto je smysl modly: aby ses nedíval, co je za ní; abys neviděl zdroj přesvědčení, že jsi neúplný. Takový bys byl jen v tom případě, pokud bys zhřešil. Protože hřích je představa, že jsi sám a oddělen od toho, co je celé. Proto je nezbytné, abys svou celistvost hledal mimo hranice omezení, jimiž ses sám spoutal.

4. To, po čem toužíš, nikdy není modla; chceš to, co ti podle tebe přinese, a o to máš právo požádat, jelikož není možné, aby ti to bylo odmítnuto. Tvoje vůle být úplný není ničím jiným než Boží vůlí, kterou jsi dostal právě proto, že je to *Jeho* vůle. Bůh nezná formy, a nedokáže ti tudíž odpovědět výrazy, jež nemají žádný smysl. Svou vůlí tedy nikdy neuskutečníš pomocí prázdných forem, které byly vytvořeny proto, aby vyplnily propast, jež neexistuje. Toto nechceš. Stvoření nedává moc učinit Božího syna úplným žádné izolované osobě ani žádné izolované věci. A navíc: k jaké modle se může Boží syn obrátit proto, aby mu dala něco, co už má?

5. Jelikož úplnost je *funkce* Božího syna, nepotřebuje ji vůbec hledat. Jeho svatá vůle být jen to, co doopravdy je, stojí nade všemi modlami, protože být více než celý nedává smysl. Pokud by se Boží syn mohl změnit, pokud by mohl být zredukován na jakoukoliv formu a omezen na to, co v něm není, nebyl by takový, jakého ho Bůh stvořil. Jakou modlu tedy potřebuje k tomu, aby byl sám sebou? Může se snad zřítí jedné své části? To, co samo není celé, nedokáže scelit, ale jestliže o něco upřímně žádáš, nemůže ti to být odmítnuto. Tvoje vůle je ti skutečně dána, a to nikoliv ve formě, která by tě neuspokojila, ale v úplné a láskou zcela prostoupené představě, již o tobě má Bůh.

6. Nic, co nezná Bůh, neexistuje, zatímco to, co zná, existuje navěky a neměnně. Myšlenky totiž žijí tak dlouho, dokud trvá mysl, která je zplodila. V mysli Boha se však nenachází žádný konec ani jediná chvíle, kdy by Jeho myšlenky neexistovaly nebo prodělaly nějakou změnu. Myšlenky se nerodí a nemohou zemřít; mají stejné vlastnosti jako jejich stvořitel a není možné, aby žily v odloučení od něho. Svě myšlenky máš ve své mysli, stejně jako se i ty nacházíš v mysli, jež na tebe pomyslela. A proto se v tom, co existuje uvnitř Boží mysli, nenalézají žádné oddělené části. Boží mysl je navěky jednotná a věčně spojená a pokojná.

7. Máš dojem, že myšlenky přicházejí a zase odcházejí. To však pouze znamená, že někdy si je uvědomuješ, zatímco jindy nikoliv. Myšlenka, na kterou si nevzpomínáš, pro tebe znovu obživne, jakmile si ji opět uvědomíš, protože když jsi ji zapomněl, ve skutečnosti vůbec nezemřela. Vždy existo-

vala; jen sis jí nebyl vědom, a proto tvoje zapomnění nezměnilo ani myšlenku, již Bůh myslí na tebe. Bude neustále přesně taková, jaká byla předtím, než jsi ji zapomněl, a úplně stejná bude i tehdy, jakmile si na ni znovu vzpomeneš. Totéž pak samozřejmě platí i pro období mezi zapomněním a opětovnou vzpomínkou.

8. Myšlenky Boha jsou mimo dosah jakékoliv změny a navěky září ve stále stejné podobě. Nečekají na zrození, ale na přijetí a rozpomenutí. Myšlenka, kterou na tebe myslí Bůh, je jako hvězda, jež nezměnitelně svítí na věčné obloze. Nachází se však tak vysoko na nebi, že ti, kdo žijí mimo ně, o její existenci nevědí. I přesto ale bude jako klidný, čistý a nádherný bod zářit celou věčností. Nevyskytl se ani jediný okamžik, kdy by neexistovala; ani jediná chvíle, kdy by pohasl její jas a kdy by byla méně dokonalá.

9. Ten, kdo zná Otce, zná i toto světlo, neboť Otec je onou věčnou oblohou, která je udržuje v bezpečí a nedopustí, aby nebylo pevně ukotveno v nebeské výši. Dokonalá čistota světla nezáleží na tom, zda je na Zemi vidíš nebo ne. Nachází se v bezpečí nebeské náruče, jež je udržuje na jeho dokonalém místě, které je od Země stejně daleko, jako je od ní nebe. Neviditelnost této hvězdy na Zemi nezpůsobuje ani vzdálenost, ani čas; ti ale, kdo vyhledávají modly, nemohou vědět o tom, že vůbec existuje.

10. Myšlenka, již na tebe myslí Bůh, je nade všemi modlami. Myšlenka, kterou na tebe myslí Bůh, zůstává neustále přesně taková, jaká vždy byla: nedotčená vřavou a hrůzou světa, sny o narození a smrti, jež se ti v něm zdají, ani bezpočtem podob, které na sebe může vzít strach. Obklopuje ji tak dokonalé ticho a poklid, že k ní nedolehne žádný zvuk z bitevního pole, a proto žije v jistotě a naprostém míru. V ní je v bezpečí udržována tvoje skutečná podoba; v ní si vůbec není vědoma světa, jenž uctívá modly a nezná Boha. Myšlenka Boha, kterou na tebe myslí, odpočívá v nezpochybnitelné jistotě o své nezměnitelnosti ve svém věčném domově a nikdy neopustila mysl svého Stvořitele, ježž dokonale zná a který ví, že existuje.

11. Mohla by takováto myšlenka přebývat jinde než tam, kde jsi ty? Je snad tvoje skutečná podoba nějaká věc, která žije v odloučení od tebe – ve světě, jenž o ní nic neví? Mimo tvoje nitro neexistuje žádná věčná obloha, žádná nezměnitelná hvězda ani žádná skutečnost. Mysl syna nebe je v nebi, neboť v něm se stvořením, které nemůže nikdy skončit, spojila mysl Otce a syna. Nemáš dvě pravé podoby, ale pouze jednu, a ani není možné, aby sis více než jednu uvědomoval. Tvou podstatou je buď modla, nebo myšlenka Boha, již na tebe myslí. Nezapomínej však, že modly neskrývají to, co jsi, před myslí Boha, ale před tvou vlastní myslí. Ona hvězda nikdy nepřestane zářit; obloha se nikdy nezměnila. To jen ty, kdo jsi svatý syn Samotného Boha, si neuvědomuju své pravé Já.

30.5 IV. Pravda za iluzemi

1. Útočíš na to, co tě neuspokojuje, a proto nevidíš, že jsi to sám vytvořil. Vždy bojuješ jen proti iluzím, neboť pravda, která leží za nimi, je tak nádherná a tak poklidná v milující vlídnosti, že pokud by sis ji uvědomoval, vzdal by ses všech obranných postojů a spěchal do jejího náručí. Na pravdu nikdy nelze zaútočit; a právě to jsi věděl, když sis vytvořil modly, protože jsi chtěl, aby tato skutečnost upadla v zapomnění. Útočíš pouze na falešné představy, a nikoliv na pravdivé myšlenky, přičemž všechny tyto falešné představy nejsou nic jiného než modly, jež sis udělal, aby vyplnily propast, která podle tebe vznikla mezi tebou a tím, co je pravda. Útočíš na ně kvůli tomu, o čem se domníváš, že zosobňují, protože to, co leží za nimi, napadeno být nemůže.

2. Vyčerpávající a neuspokojiví bozi, jež sis vytvořil. Jsou jen zvětšené dětské hračky. Dítě se vyleká, když otevře krabičku a z ní na ně vyskočí dřevěná hlavička na pružince, nebo když popadne mlčenlivého huňatého medvídka a ten najednou zapíská. Pravidla, která si stanovilo pro krabičky a medvídky, ho zklamala a způsobila, že přestalo „ovládat“ to, co ho obklopuje. Bojí se, protože si do té doby myslelo, že tato pravidla ho chrání. Nyní se tedy musí naučit, že krabičky a medvídci ho neoklamaly, že neporušily žádná pravidla a že to vše vůbec neznamena, že by jeho svět byl chaotický a nebezpečný. Jen se mýlilo; jen nesprávně chápalo to, co mu dodávalo pocit bezpečí, a domnívalo se, že o to přišlo.

3. Propast, jež neexistuje, vyplňují hračky bezpočtu různých podob a každá z nich ti připadá, jako by porušovala pravidla, která jsi jí určil. UVědom si ale, že hračky nikdy nebyly tím, za co jsi je považoval, a že pravidla bezpečí zdánlivě porušují jen proto, že nejsou správná. Proto nejsi ohrožen a můžeš se vyskakujícím hlavičkám i pískajícím hračkám smát, stejně jako se jim směje i dítě, jakmile pozná, že pro ně nepředstavují žádnou hrozbu. Dokud si však s nimi hraje, vnímá je tak, jako by se řídily pravidly, jež si stanovilo pro radost ze hry. Stále tedy existují pravidla, která mohou porušovat, a tak ho děsit. Je ale opravdu vydáno svým hračkám na milost? A mohou pro ně skutečně představovat nějakou hrozbu?

4. Realita se řídí zákony Boha, a nikoliv pravidly, jež jsi stanovil ty. A právě Jeho zákony ti zajišťují bezpečí. Iluze, které o sobě máš, se neřídí žádnými zákony, ale pouze chvílku tančí podle pravidel, jež jsi pro ně určil. Pak se však skácí k zemi a nedokážou znovu vstát. Mé dítě, jsou to jen hračky, a proto se kvůli nim nemusíš rmoutit. Jejich tanec ti nikdy nepřinesl radost a zároveň nikdy nebyly ničím, co by tě mělo děsit, nebo v tobě naopak vyvolávat pocit bezpečí, pokud by hrály podle tvých pravidel. Nesmíš je ani cítit, ani na ně útočit, ale pouze se na ně zadívat jako na dětské hračky, které samy o sobě nemají vůbec žádný smysl. Jakmile v nich spatříš byt' jen jeden jediný,

pak je všechny budeš pokládat za skutečnost; jakmile v nich ovšem žádný neuvidíš, nebudou mít na tebe vůbec vliv.

5. Zdání klame, a to právě proto, že je to zdání, a nikoliv skutečnost. Nelpi tedy na něm, neboť pouze zakrývá realitu a kvůli tomu v tobě vzbuzuje strach. Neútoč na to, co jsi vytvořil proto, abys mohl být klamán, jelikož tím bys pouze prokázal, že jsi oklamán doopravdy byl. Útok má moc udělat z iluzí skutečnost, avšak to, co z nich dělá, není nic. Koho by mohla vyděsit síla, jež nemůže mít vůbec žádné účinky? Čím jiným by mohla být než pouhou iluzí, která způsobuje, že věci vypadají stejně jako ona? Pohlédni v poklidu na její hračky a pochop, že to jsou modly, jež pouze tancují do taktu marných tužeb. Neuctívej je, neboť neexistují. Jakmile však na ně zaútočíš, na to všechno zapomeneš. Boží syn nepotřebuje žádnou ochranu před svými sny; jeho modly ho vůbec neděsí. Jediný jeho omyl spočívá v tom, že se domnívá, že jsou skutečné. Co ale dokáže síla iluzí?

6. Zdání může klamat pouze tu mysl, která *chce* být klamána. Ty však máš moc učinit jednoduché rozhodnutí, jež tě z dosahu klamu navždy dostane. Nemusíš se zabývat tím, jak se to stane, neboť to nedokážeš pochopit. To ale, co pochopíš, bude, že dojde k ohromným změnám, jakmile se rozhodneš pro jednu velice prostou věc: že nechceš nic, co ti podle tebe může přinést modla. Tím totiž Boží syn prohlašuje, že se osvobodil ode všech model; a to také znamená, že je skutečně svobodný.

7. Nelze pochybovat o tom, že spása je paradox. Čím jiným by mohla být než šťastným snem? Žádá tě, abys odpustil vše, co nikdo nikdy neudělal; abys přehlížel to, co není, a na to, co je neskutečné, nepohlížel jako na realitu. Chce po tobě pouze to, abys umožnil. Že se stane tvoje vůle, a nepokoušel se už nadále získat věci, které nechceš. Chce po tobě, aby ses nechal vysvobodit ze všech snů o tom, co jsi nikdy nebyl, a nesnažil se nahradit Boží vůli silou marných přání.

8. Ve spáse začne sen o odloučení blednout a mizet, neboť v propasti, jež neexistuje, postupně přestaneš vidět hračky hrůzy, které sis vyrobil. Nic víc se po tobě nežádá; a buď rád, že spása od tebe chce jen takto málo. Ve skutečnosti nežádá vůbec nic, a dokonce i v iluzích vyžaduje pouze to, abys strach nahradil odpuštěním. Toto je jediné pravidlo, jímž se řídí šťastné sny. Jakmile je propast zbavena hraček strachu, je její neskutečnost jasně viditelná. Sny neslouží ničemu, a proto je Boží syn nepotřebuje. Nedávají mu totiž vůbec nic, co by kdy mohl chtít. Z iluzí se vysvobodí vlastní vůlí, a tím se vrátí k tomu, co doopravdy je. V čem jiném by tedy mohl spočívat plán Boha na jeho spásu než v tom, že mu poskytne prostředek, jehož pomocí dá Božího syna Sám Sobě?

30.6 V. Jediný účel

1. Skutečný svět je stav mysli, ve kterém je za jediný účel světa považováno odpuštění. Jeho záměrem není strach, neboť pravým cílem je pro něj vysvobození z viny. Hodnota odpuštění je v něm jasně chápána a zaujímá místo model, jež už nejsou vyhledávány, protože jejich „dary“ nejsou pokládány za cenné. Nejsou planě nastavována prazvláštní pravidla a od nikoho ani od ničeho se nevyžaduje, aby překroutil svou skutečnou podobu tak, aby zapadla do snu o strachu. Namísto toho v něm panuje přání pochopit všechny věci takové, jaké byly stvořeny, a každý si rovněž uvědomuje, že všechno musí být nejprve odpuštěno a teprve poté je možné, aby to bylo i pochopeno.

2. Tomuto světu však vládne představa, že pochopení se dosáhne útokem, zatímco ve skutečném světě je zcela jasné, že útokem se pochopení vytrácí a že snažit se dosáhnout cíle viny je naprosto pošetilé. Nikdo v něm netouží po modlách, neboť vina je chápána jako jediná příčina jakékoliv bolesti. Nikoho nepokouší jejich ješitný půvab, protože si nikdo nepřeje utrpení ani smrt. Možnost, že dosáhneš svobody, ti v něm připadá naprosto reálná, a proto ji vítáš s otevřenou náručí a zároveň přijímáš a chápeš i prostředky, jejichž pomocí jí docílíš. Svět se stává místem naděje, jelikož jediným jeho smyslem je, aby se stal prostorem, kde naděje na štěstí dojde svého naplnění. Neexistuje v něm nikdo, kdo by tuto naději nechoval, neboť svět sjednocuje víra, že má jen jediný účel, který musí být společný úplně všem, má-li být naděje více než jen pouhý sen.

3. Jelikož ses na nebe ještě neupamatoval úplně, je cíl odpuštění stále platný. I přesto si je však každý jistý, že jednoho dne hranice odpuštění překročí, a do té doby žije jen proto, aby odpustil úplně. Nic jiného si nepřeje, a protože je v jednotě se svým záměrem, opustil ho veškerý strach. Naděje na štěstí, již v sobě chová, je natolik jistá a neměnná, že dokáže jen taktak ještě chvíli čekat, zatímco se nohama stále dotýká Země. Nicméně čeká rád, než se spojí všechny ruce a než bude každé srdce připraveno odejít společně s ním, neboť díky tomu bude nachystán na krok, po jehož uskutečnění zanechá všechno odpuštění za sebou.

4. Tento poslední krok vykoná Sám Bůh, protože pouze Bůh dokázal stvořit dokonalého syna a podělit se s ním o Svě otcovství. Nikdo, kdo se nenachází v nebi, neví, jak je to možné, neboť pochopení této skutečnosti znamená samotné nebe. Dokonce i skutečný svět má cíl, který se nalézá stále pod úrovní stvoření a věčnosti, ale není v něm už žádný strach, jelikož jeho smyslem je odpuštění, a nikoliv modlářství. Syna nebe tak připravuje na to, aby byl sám sebou a vzpomněl si, že Boží syn ví všechno, čemu rozumí jeho Otec; a rozumí tomu stejně dokonale jako On Sám.

5. Ve skutečném světě toho ještě nelze dosáhnout, protože takový je cíl Samotného Boha; a přestože patří výhradně Jemu, je společný všem a všichni ho také dosáhnou. Skutečný svět je stav, v němž mysl poznává, jak snadno se vytratí modly, pokud je sice stále vnímáš, ale už po nich netoužíš. Mysl se jich ochotně zbaví, jakmile pochopí, že nejsou nic a nikde a nemají žádný smysl. A teprve tehdy lze vinu a hřích vidět jako bezúčelné a bezvýznamné.

6. Záměr skutečného světa ti vlídně vstupuje do vědomí, aby nahradil cíl hříchů a viny, a odpuštění radostně odnáší vše, co stálo mezi tvou představou o sobě a tím, co jsi doopravdy. Bůh ovšem nepotřebuje stvořit Svého syna znovu, aby mu bylo vráceno to, co je jeho. Mezi tvým bratrem a tebou nikdy neexistoval žádný rozdíl; mezi vámi se nikdy neklenula žádná propast. A to, co Boží syn věděl při svém stvoření, musí znovu poznat.

7. Jakmile se bratři ve světě strachu spojí tím, že přijmou společný cíl, okamžitě překročí jeho hranice a vstoupí do skutečného světa. Možná se ještě otáčejí a myslí si, že vidí modlu, po které touží. Ale i přesto už byla jejich cesta od model odkloněna a směřuje ke skutečnosti. Když se totiž vzal za ruce, doopravdy uchopil Kristovu ruku a pohlédl na toho, jehož dlaň svírájí. Tvář Krista musí Boží syn spatřit dříve, než si vzpomene na Otce, protože vzpomínka na Něho se mu vybaví teprve tehdy, až Jeho syn postoupí přes odpuštění k lásce Boha. Nejprve však přijme lásku Krista a až poté pozná, že jsou jedním.

8. Jak jednoduché je překročit úzké hranice světa strachu, pokud si uvědomíš, koho držíš za ruku! V ruce tím totiž držíš vše, co je zapotřebí k tomu, aby ses s naprostou jistotou navždy vymanil ze strachu a kráčel po rovné pěšině, jež tě rychle zavede k branám samotného nebe, neboť ten, jehož ruku svíráš, čekal pouze na to, až se k němu připojíš. Mohl by snad teď, když sis k němu konečně našel cestu, otálet s tím, aby ti ukázal stezku, po které musí kráčet společně s tebou? Jeho požehnání spočívá na tobě, stejně jako na něm spočívá láska jeho Otce. Vděčnost, již ti projevuje, zatím nemůžeš pochopit, ale věz, že jsi mu umožnil. Aby se vysvobodil z pout a společně s tebou kráčel k domovu svého Otce.

9. Prastará nenávisť opouští svět a společně s ní odchází i všechna zášť a všechen strach. Už se neohlížej, neboť to, co leží před tebou, je to jediné, po čem jsi kdy z celého srdce toužil. Vzdej se světa, ale nechápej to jako oběť, protože ve skutečnosti jsi ho nikdy nechtěl. Získal jsi v něm snad nějaké štěstí, které ti přineslo něco jiného než bolest? Dosáhl jsi snad okamžiků uspokojení, aniž bys za ně musel zaplatit hrůzostrašnou cenu v mincích utrpení? Radost si nemusíš kupovat, jelikož na ni máš nedotknutelné právo, a proto jestliže za něco platíš, pak to není štěstí. Nechej se svou upřímností posunout na cestě o notný kus vpřed a nedovol, aby tě při pohledu zpět

klamaly prožitky z tohoto světa, neboť za všechny jsi tvrdě zaplatil. Aniž by ti však jediný z nich přinesl radostné důsledky.

10. Chceš-li se ohlížet zpět, dbej na to, aby byl tvůj pohled upřímný a otevřený. Jakmile tě pak začne uvádět v pokušení nějaká modla, zamysli se nad tímto:

Nikdy nenastal ani jediný okamžik, kdy by ti modla přinesla něco jiného než „dar“ viny. Všechny sis koupil pouze za cenu bolesti a utrpení a tuto cenu jsi nikdy nezaplatil jen ty sám.

Měj tedy soucit se svým bratrem a nevol si bezohledně a bezmyšlenkovitě modly. Vždy měj na paměti, že stejně jako ty za ně zaplatí i on, neboť pokud se budeš ohlížet, budeš ho zdržovat a nikdy nepochopíš, čím milující ruku držíš. Místo toho se tudíž dívej dopředu a kráčeť pevnými kroky a se šťastným srdcem, jež bije v rytmu naděje, a nikoliv do taktu strachu.

Boží vůle navěky spočívá v těch, kdo se drží za ruce. Když kráčeť každý sám, domníval se, že Bůh je jejich nepřítel, ale jakmile se spojil a přijal tentýž cíl, konečně poznal, že jejich vůle je stejná. Tím umožnil. Že si musí uvědomit i to, jaká je Boží vůle, a že už nebude trvat dlouho, než si vzpomenu, že je to ve skutečnosti jejich vůle.

30.7 VI. Oprávněnost odpuštění

1. Hněv není *nikdy* oprávněný; útok nemá *žádné* opodstatnění. A právě v pochopení těchto skutečností tkví začátek i konec osvobození od strachu, přičemž výměnou za sny plné hrůzy dostaneš skutečný svět. Odpuštění, které je přirozené, totiž stojí právě na těchto pilířích. Nežádá se po tobě, abys udělil milost, pokud útok vnímáš jako náležitý a odůvodněný, protože to by znamenalo, že odpouštíš hřích tím, že přehlížíš to, co skutečně vidíš. V tom však milost nespočívá, neboť z toho by vyplývalo, že na základě reakce, jež není oprávněná, by se milost stala odpovědí na podniknutý útok. Milost by tedy nebyla na místě, jelikož bys ji udělil tam, kde na ni není žádný nárok.

2. Milost je však *vždy* oprávněná a má spolehlivé opodstatnění. Neodpouštíš to, co je neodpustitelné, ani nepřehlížíš skutečný útok, který volá po potrestání. Spása nespočívá v tom, že se po tobě vyžadují nepřirozené odezvy, jež nejsou přiměřené tomu, co je skutečné. Místo toho po tobě chce, abys vhodně reagoval na to, co skutečné není, a to tím, že nebudeš vidět něco, k čemu nedošlo. Kdyby byla milost neoprávněná, znamenalo by to, že bys byl v případě, pokud bys útok oplácel odpuštěním, žádání, abys obětoval svá práva. To jediné, co se však od tebe ve skutečnosti vyžaduje, je, abys chápal odpuštění jako přirozenou reakci na utrpení a bolest, které vyvolává omyl, a proto volá po pomoci. Odpuštění je v takovém případě tou

jedinou rozumnou odpovědí, protože zajišťuje, že nebudou obětována tvoje práva.

3. Toto pochopení je jediná změna, jež umožňuje, že se vynoří skutečný svět a zaujme místo snů o hrůze. Strach se totiž objeví pouze tehdy, jestliže je útok oprávněný, a pokud by byl skutečně oprávněný, pak by neexistoval důvod pro milost. Skutečného světa tudíž dosáhneš, jakmile pochopíš, že důvod pro odpuštění je zcela skutečný a plně oprávněný. Dokud je ale budeš považovat za bezdůvodný dar, musí pouze podporovat vinu, kterou chceš „odpustit“. Neopodstatněné odpuštění je ovšem útok a to je to jediné, co ti svět kdy může dát. „Hříšníky“ sice někdy omilostňuje, avšak stále je přesvědčen o tom, že zhrěšil, a proto na odpuštění, jež jim poskytuje, nemají právo.

4. Doopravdy se tedy jedná o falešné odpuštění, které svět využívá k tomu, aby udržel při životě smysl hříchu. Jelikož uznáváš, že Bůh je spravedlivý, přijde ti nemožné, že by Jeho milost mohla být skutečná. Vnímáš-li tudíž milost jako nezaslouženou, pak je jediným výsledkem strach z Boha, jemuž se nevyhne nikdo, kdo se pokládá za vinného. Pokud však dokáže odpustit, bude od tohoto dilematu osvobozen. Mysl totiž musí smýšlet o svém Stvořiteli stejně, jako smýšlí sama o sobě. Jestliže tedy pochopíš, že tvůj bratr má na milost plné právo, pak také poznáš, že na odpuštění máš stejné právo i ty, a nikdy se nebudeš domnívat, že Bůh se nad vámi chystá vynést děsivý rozsudek, který si tvůj bratr nezasluhuje. Pravdou totiž je, že si nezasluhuješ ani více, ani méně než on.

5. Odpuštění, jež je považováno za zasloužené, uzdravuje, neboť dává zázraku sílu přehlížet iluze, a jeho prostřednictvím poznáváš, že musí být odpuštěno i tobě. Neexistuje žádná podoba iluzí, kterou by za pomoci zázraku nebylo možno přehlížet, jelikož v opačném případě by se musel vyskytovat nějaký hřích, jenž by stál nad odpuštěním. Musela by existovat chyba, která by byla větší než omyl; určitá podoba chyby, jež by byla stále nezměnitelná, věčná a nenapravitelná a ze které by nebylo možno se vymanit. Existoval by omyl, jenž by měl moc zahubit stvoření a vytvořit svět, který by je nahradil a zničil Boží vůli. Pouze tehdy, pokud by toto všechno bylo možné, by se mohlo vyskytovat něco, co by odolalo zázraku a nebylo jím uzdraveno.

6. Nenajdeme jasnější důkaz o tom, že modlářství je to, co si přeješ, než přesvědčení, že existují určité formy nemoci a smutku, jež odpuštění nedokáže uzdravit. V takovém případě si stále raději uchovááš určité modly a zatím nejsi připraven se od nich osvobodit. Proto se rovněž domníváš, že některá zdání jsou skutečná, zatímco jiná nikoliv. Nenechej se však oklamat smyslem pevného přesvědčení, že určitá zdání je těžší přehlížet než jiná, neboť to vždy znamená, že odpuštění musí být podle tebe omezené. Sám pro sebe si tím totiž stanovuješ cíl částečné milosti a omezeného vysvobo-

zení z viny. Co jiného to však může být než falešné odpuštění, jež dáváš nejen sobě, ale i každému, kdo zdánlivě žije v odloučení od tebe?

7. Skutečnost, že zázrak dokáže vyléčit všechny formy nemoci, nelze zpochybňovat, neboť jinak by uzdravovat neuměl vůbec. Jeho cílem totiž není soudit, které formy jsou skutečné a která zdání jsou pravdivá. Kdyby mohlo jediné zdání zůstat nedotčeno uzdravením, musela by jedna iluze být součástí pravdy a pak by ses nemohl vysvobodit z viny zcela, ale pouze zčásti. Božímu synu musíš odpustit úplně, jinak se nezbavíš obrazu o sobě, jež tě nevykresluje jako celistvé, a budeš mít neustále strach pohlédnout do svého nitra, kde bys našel únikovou cestu před modlami. Spása je založena na víře, že nemohou existovat určité podoby viny, které nedokážeš odpustit, a proto nemohou existovat ani zdání, jež by nahradila pravdu o Božím synovi.

8. Pohled na svého bratra s ochotou vidět ho takového, jaký je, a má-li být skutečně uzdraven, nevyučuj z tohoto pohledu ani jedinou jeho část. Uzdravovat znamená scelovat a to, co je celé, nemá žádné chybějící části, které by byly od celku odděleny. Odpuštění spočívá nejen v pochopení této skutečnosti, ale také v radostném přijetí faktu, že nemohou existovat žádné podoby nemoci, jež by zázrak neměl moc vyléčit.

9. Boží syn je dokonalý, jinak by nemohl být Božím synem, ale jeho pravou podobu nikdy nepoznáš, dokud se budeš domnívat, že si nezasluhuje vysvobození z viny ve všech jejích důsledcích i formách. Chceš-li tedy poznat pravdu o sobě, musíš o Božím synovi smýšlet pouze takto:

Děkuji Ti, Otče, za Tvého dokonalého syna, na jehož nádheru budu pohlížet jako na svou vlastní.

Toto radostné prohlášení vyjadřuje, že neexistují žádné podoby zla, které by mohly zvítězit nad Boží vůlí; je to radostné uznání, že vina nedokázala podle tvého přání učinit z iluzí skutečnost. Je tedy něčím jiným než prostým konstatováním pravdy?

10. Pohled na svého bratra s touto nadějí v srdci a pochopíš, že se nemohl dopustit chyby, jež by dokázala změnit pravdu v jeho nitru. Není těžké přehlížet omyly, které nebyly obdařeny žádnými důsledky. To však, co budeš vnímat tak, jako by mělo moc udělat z Božího syna modlu, nebudeš promíjet, neboť takovýto jeho obraz se ti pevně vryl do paměti a stal se pro tebe symbolem smrti. Je snad toto tvůj spasitel? Mýlí se snad Otec ve svém synu? Nebo ses ty zmýlil v tom, kdo ti byl dán, aby tě uzdravil a zajistil ti spásu a jednoznání?

30.8 VII. Nový výklad

1. Nechal by Bůh na tobě, aby sis sám vykládal smysl světa? Pokud ano, pak by neměl *žádný* smysl, protože není možné, aby se smysl neustále měnil, a přitom byl pravdivý. Duch svatý pohlíží na svět tak, jako by měl jediný a neměnně daný účel. Jeho cíl nemůže žádná situace ovlivnit, ale naopak s ním vždy musí být v souladu, neboť každá okolnost může poskytovat pokaždé jiný výklad pouze za předpokladu, že by se jeho cíl mohl s každou situací měnit. Jestliže tudíž do scénáře, jež v průběhu dne bez ustání píšeš, přidáš určitý prvek, pak má vše, co se právě odehrává, jiný smysl. Totéž se pak stane, pokud z něho určitou složku odebereš: v souladu s tvou úpravou se mění i význam.

2. Odrážejí ale tvoje scénáře něco jiného než plány, jaký den bys *měl* prožít? To ovšem znamená, že posuzuješ, co ti přinese pohromu či úspěch, pokrok nebo úpadek i zisk či ztrátu, a všechny tyto soudy činíš v souladu s rolemi, které rozepisuje tvůj scénář. Skutečnost, že samy o sobě nemají žádný význam, lze jasně vidět na snadnosti, s jakou lze tyto nálepky vyměnit za jiné soudy, jež činíš na základě jiných aspektů zkušenosti. Ohlédneš-li se pak zpět, domníváš se, že v tom, co se odehrálo předtím, nyní vidíš jiný smysl, čímž ovšem pouze dokazuješ, že to dříve nemělo smysl žádný. Dané situaci jsi totiž připsal význam na základě cílů, které se mění, a s nimiž se tudíž mění i její význam.

3. Stabilní význam může událostem dodat pouze neměnný účel; všem ale musí dodat jen *jeden*. Pokud by totiž měly odlišné významy, znamenalo by to, že odrážejí odlišné účely, a v tom by spočíval jediný smysl, který by měly. Může však něco takového skutečně být smyslem? Může to, co znamená smysl, být zmatek? Vnímání nemůže neustále prodělávat změny, a přitom brát v čemkoliv ohledy na stabilitu smyslu. Strach je soud, jenž nikdy není opodstatněný; jeho přítomnost má pouze ten význam, že ti ukazuje, že jsi napsal scénář plný hrůzy. Bojíš se tedy v souladu s ním, a nikoliv proto, že to, co ti nahání strach, má samo o sobě děsuplný význam.

4. Jediným prostředkem, jehož pomocí lze stabilizovat vnímání a poskytnout světu i všem prožitkům v něm jediný výklad, je společný účel. V rámci tohoto sdíleného účelu sdílí všichni i všechno, co vidíš, jeden soud, a proto nemusíš soudit, neboť jsi poznal, že všemu byl dán jediný smysl; a skutečnost, že ho vnímáš všude, ti přináší radost. Nemůže se změnit, a to právě z toho důvodu, že ho vidíš všude a že ho neovlivňují žádné okolnosti. Dodáváš ho tedy všem událostem, kterým tím umožňuješ, aby ti poskytl stabilitu.

5. Vysvobození ze soudů leží v této prosté skutečnosti: všechny věci mají pouze jediný účel, jež sdílíš s celým světem. Nic ve světě mu nemůže odporovat, jelikož svět patří všemu, stejně jako patří i tobě. V jednotném účelu se skrývá konec všech představ o oběti, které jsou založeny na předpokladu,

že cíl toho, kdo získává, je jiný než cíl toho, kdo trápí. Kdyby nebylo této myšlenky, neexistovala by ani představa o oběti. Avšak právě myšlenka odlišných cílů způsobuje, že se mění vnímání a posunuje význam. Jediný a jednotný cíl to však znemožňuje, neboť shodný postoj zaručuje, že tvůj výklad bude stabilní a trvalý.

6. Jak může dojít k navázání komunikace, pokud symboly, jež jsou při ní využívány, znamenají různé věci? Jelikož cíl Ducha svatého dodává všemu jednu interpretaci, která je smysluplná pro tebe i pro tvého bratra, dokážeš ty komunikovat s ním i on s tebou. Ze symbolů, jimž oba rozumíš, mizí oběť významu, neboť veškerá oběť s sebou nese ztrátu tvé schopnosti vidět vztahy mezi událostmi. Díváš-li se na ně jako na samostatné a vzájemně neprovázané jevy, nemají žádný smysl, protože postrádají světlo, ve kterém bys je mohl vidět i pochopit. Nemají žádný účel a to, k čemu slouží, nelze rozpoznat. Ani jediná myšlenka ztráty nemá žádný význam, protože nikdo se s tebou neshodne v tom, co znamená. Je to součást zkomoleného scénáře, jež nelze smysluplně vyložit, a proto musí být navždy nesrozumitelný. To však není komunikace; tvoje temné sny jsou jen nesmyslné a oddělené scénáře, které píšeš ve spánku. Nehledej proto význam v odloučených snech, jelikož sdílet je možné pouze sny o milosti, jež mají tentýž smysl pro tebe pro oba.

7. Nesnaž se vykládat nic ze středu své osamělosti, protože to, co z ní vidíš, neznamená nic. Bude se to měnit v tom, co to zastupuje, a ty budeš věřit, že svět je neznámé místo, kde tě na každém kroku doprovází nebezpečí a nejistota. Ve skutečnosti se však jedná pouze o tvoje výklady, které postrádají stabilitu, jelikož nejsou v souladu s tím, co doopravdy jsi. Nacházíš se tedy ve stavu, jenž je zdánlivě natolik nebezpečný, že v tobě musí vyvolávat strach. Bratře, nepokračuj v této cestě. Vždyť máme jednoho společného tlumočníka, který nám poskytuje výklady symbolů, jejichž prostřednictvím jsme spojeni, neboť znamenají totéž pro nás pro všechny. Náš společný jazyk nám umožňuje hovořit se všemi svými bratry a v jednotě s nimi pochopit, že odpuštění bylo dáno nám všem, a proto můžeme opět komunikovat.

30.9 VIII. Neměnná skutečnost

1. Zdání klamou, ale je možné je změnit, zatímco realita je neměnná. V žádném případě neklame, avšak pokud nedokážeš vidět až za hranici zdání, jsi klamán, neboť všechno, co spatříš, se bude měnit. Přestože předtím jsi to považoval za skutečné, nyní musíš tuto představu znovu zvážit. Realitu tak zredukuješ na formu, jež se může měnit. Realita je ale neměnná a právě tato její vlastnost z ní činí skutečnost a udržuje ji v izolaci od všech zdání.

Aby totiž mohla být sama sebou, musí převyšovat všechny formy, a proto se nemůže měnit.

2. Zázrak je prostředek, jehož pomocí se dokazuje, že zdání se mění právě proto, že to jsou zdání a nemohou v sobě zahrnovat neměnnost, kterou s sebou nese realita. Zázrak vypovídá o záchraně před zdáním tím, že ukazuje, že se může měnit. Tvůj bratr má v sobě neměnnost, jež převyšuje jak zdání, tak i klamy, ale která je skrytá, protože neustále měníš svůj názor na to, co považuješ za jeho pravou podstatu. Šťastný sen o něm na sebe bere podobu zdání o jeho úplném zdraví, naprostém osvobození od všech forem nedostatku a bezpečí před jakoukoliv pohromou a neštěstím. Zázrak je dokladem faktu, že ho nesvazuje žádná ztráta ani utrpení, protože je tak snadné je změnit, což svědčí o tom, že nikdy nebyly skutečné a nemohly vycházet z jeho pravé podstaty. Ta je totiž neměnná a nemá žádné důsledky, jež by cokoliv v nebi nebo na Zemi mohlo změnit. Zdání však poukazuje na svou nerealitu, a to právě proto, že se mění.

3. Co jiného je pokušení než přání učinit z iluzí skutečnost? Nejedná se však o přání, aby všechny iluze byly stejně reálné, ale o prosazování přesvědčení, že některé formy model mají silnější přitažlivost než jiné, takže je těžší jim odolat než těm, po jejichž skutečnosti netoužíš. Pokušení tedy není nic víc než úpěnlivá prosba, aby se některých snů zázrak vůbec netýkal; aby jejich nereálnou podstatu zachoval dobře skrytou a místo toho je obdařil realitou. Nebe však na tuto modlitbu nedává žádnou odpověď a ani není možné, aby se ti dostalo zázraku, jenž by uzdravil pouze ty jevy, které se ti nelíbí. Takovýmto přáním totiž nastavuješ určitá omezení, což znamená, že omezuješ sám sebe, a přestože to, o co žádáš, ti je dáno, nedává ti to Bůh, jenž žádná omezení nezná.

4. Realita je neměnná. Zázraky ti pouze ukazují, že to, co jsi postavil mezi realitu a své povědomí o ní, není skutečné a nemá žádnou moc ovlivňovat. Cena, kterou platíš za přesvědčení, že musejí existovat určité jevy bez šance na změnu, spočívá v tom, že zázrak z tebe nemůže vycházet trvale, protože žádáš o to, aby nebyl obdařen mocí uzdravit *veškeré* sny. Pokud *opravdu* toužíš po uzdravení, neexistuje žádný zázrak, jež bys dostal. V opačném případě však neexistuje žádný, který bys dostal mohl. Jakmile si sám budeš vybírat, co chceš uzdravit, znamená to, že jsi tomu, kdo dává všechny zázraky, nedal svobodu, aby Božího syna obdařil Svými dary. Je-li totiž Boží syn v pokušení, popírá realitu a stává se ochotným a příčinlivým otrokem toho, co si zvolil místo ní.

5. Díky tomu, že realita je neměnná, už existuje zázrak, jenž uzdravuje všechny věci, které se mění, a předkládá ti je, abys je – zbavení jakéhokoliv strachu – viděl v jejich šťastné podobě. Takto také budeš pohlížet na svého bratra, avšak nikoliv tehdy, pokud si budeš přát, aby to v určitých ohledech

bylo jinak, neboť tím bys vyjadřoval, že nechceš, aby byl uzdraven a byla mu navrácena jeho celistvost. Kristus v něm je dokonalý; jestliže je tedy tím, co v něm toužíš vidět, pak nedávej přednost snům, v nichž se ti jeví jinak. Krista v něm pak nepochybně spatříš, protože tím umožníš, aby přišel i k tobě. Jakmile se ti zjeví, budeš si jist, že jsi stejný jako on, protože on je tím neměnným, co přebývá ve tvém bratru i v tobě.

6. Přesně to spatříš, jakmile se rozhodneš, že neexistuje ani jediné zdání či obraz, kterými bys chtěl nahradit pravou podstatu svého bratra. Nedovol, aby jakékoliv pokušení upřednostňovat sen před realitou dalo prostor k nejistotě. Nedopusť, aby se v tobě zrodily strach či pocity viny, pokud tě bude svádět sen o tom, jaký je tvůj bratr, a nikdy mu nedodávej moc, aby nahradil to, co je v bratru neměnné. Jestliže budeš místo falešných zdání vyžadovat zázrak, všechna ustoupí a zmizí; tvůj bratr bude osvobozen od veškerého utrpení a bolesti, pokud mu pouze umožníš být to, co doopravdy je. Proč by ses měl bát spatřit Krista, jenž v něm přebývá? Vždyť v tom, co vidíš, vidíš jen sám sebe. Jakmile pak bude uzdraven, budeš z viny vysvobozen i ty, neboť podoba, v jaké uvidíš jeho, bude tatáž, v jaké uvidíš sám sebe.

31. KAPITOLA Konečný pohled

31.1 I. Jednoduchost spásy

1. Spása je tak prostá! Jediné, co prohlašuje, je, že to, co nikdy nebyla pravda, není pravda ani teď a nikdy pravda nebude; že nemožné se nestalo, a proto nemůže mít žádné důsledky. A to je vše. Může být pro někoho, kdo chce, aby takováto prostá skutečnost byla pravda, těžké se ji naučit? Z tak snadné látky dokáže udělat obtížné učivo pouze neochota se je naučit. Vždyť jak těžké je pochopit, že to, co je nepravdivé, nemůže být pravda, zatímco to, co je pravda, nemůže být nepravdivé? Už nemůžeš tvrdit, že mezi pravdou a nepravdou nevidíš žádný rozdíl, protože ti bylo přesně vysvětleno, jak jednu od druhé rozeznat a co udělat, pokud se tě zmocní zmatek a nejasnosti. Proč se tedy stále odmítáš naučit něco tak jednoduchého?

2. Existuje jeden důvod; je však důležité, abys jej nezaměňoval s tím, že snadné lekce, jež se máš podle spásy naučit, jsou obtížné. Spása tě učí jen to, co je zcela zřejmé. Posunuje se od jedné jasné lekce k další, snadnými kroky, které tě nenásilně vedou od jedné k druhé, aniž by to z tvé strany vyžadovalo jakékoliv úsilí. Ačkoliv takovýto postup nemůže být matoucí, přesto jsi zmatený. Z nějakého důvodu totiž věříš, že je snazší se naučit a pochopit něco, co je úplně nejasné. To, co jsi naučil sám sebe, představuje bezpochyby obrovský a naprosto neuvěřitelný učební výkon. Dosáhl jsi ho jen díky tomu, že jsi chtěl; ani na chvíli jsi nepolevil v píli a ani na okamžik tě nenapadlo, abys tuto lekci ohodnotil jako obtížně naučitelnou a příliš složitou na porozumění.

3. Nikdo, kdo skutečně chápe, co ses naučil. Jak pečlivě ses to naučil a kolik bolesti tě stálo nekonečné procvičování a opakování takovýchto lekcí ve všech podobách, na jaké jsi jen dokázal přijít, by nikdy nemohl zpochybňovat sílu tvých učebních schopností. Na světě neexistuje žádná větší síla. Svět jí byl vytvořen, a dokonce ani teď není závislý na ničem jiném. Lekce, které jsi sám sebe naučil. Jsi procvičoval stále dokola a upevnil si je tak, že před tím, co je prosté a zřejmé, visí jako těžké závěsy, jež to dokonale zakrývají. Neříkej tedy, že se neumíš učit, neboť tato tvoje schopnost je natolik silná, že tě dokáže naučit, že tvoje vůle není tvou vůlí, že tvoje myšlenky nepatří tobě, ba dokonce že jsi někdo jiný, než ve skutečnosti jsi.

4. Kdo by mohl tvrdit, že takovéto lekce jsou snadné? I přesto jsi se ale dokázal naučit ještě mnohem víc. Pokračoval jsi dál, bez protestů jsi podnikl každý krok bez ohledu na to, jak obtížný byl, dokud nebyl zbudován svět, který by ti vyhovoval. Každá lekce, jež utváří tento svět, pramení z prvního učebního úspěchu; z počínání takového rozsahu, že před jeho velikostí se zdá hlas Ducha svatého nepatrný a tichý. Svět byl založen jedinou podivnou lekcí, která byla natolik mocná, že dokázala, abys zapomněl na Boha, Jeho

syna přetvořila do podoby, jež je mu úplně cizí, a vyhnala ho z domova, který pro něj zbudoval Sám Bůh. Ty, kdo jsi sám sebe naučil, že Boží syn je vinen, netvrď, že se nedokážeš naučit snadnou látku, již ti vštěpuje spása.

5. Učení je schopnost, kterou jsi sám vytvořil a sám ses jí obdařil. Nevzniklo proto, aby vykonalo Boží vůli, ale aby podporovalo přání, že jí je možné vzdorovat a že vůle, jež je jiná, je ještě skutečnější. Přesně to se učení snažilo ukázat a ty ses pak naučil látku, kvůli jejímuž osvojení bylo vytvořeno. Tvoje odvěké a neustálé procvičování nyní stojí nesmiřitelně proti hlasu pravdy a učí tě, že její lekce nejsou pravdivé; že jsou příliš těžké, že je lze jen stěží pochopit a že jsou v protikladu k tomu, co je skutečně pravda. I přesto se je ale naučíš, neboť jejich osvojení je jediný účel, který Duch svatý spatřuje ve tvých učebních schopnostech. Jeho jednoduché lekce o odpuštění jsou mnohem mocnější než tvoje, protože tě jimi Bůh i tvoje pravé Já vyzývají, abys byl sám sebou.

6. Je to snad hlásek, jenž by byl tak nepatrný a tichý, že by nedokázal vystoupit nad nesmyslný lomoz zvuků, které nemají žádný význam? Bůh si nepřál, aby na Něho Jeho syn zapomněl, a síla Jeho vůle se skrývá v hlase, jenž hovoří za Něho. Kterou lekci se naučíš? Jaký výsledek je nevyhnutelný, stejně jistý jako Bůh a naprosto nezpochybnitelný? Může dojít k tomu, že by tvoje nepatrné učení, jehož výsledky jsou velmi zvláštní a jež je neuvěřitelně obtížné, odolalo prostým lekcím, které jsou ti vštěpovány každou minutou každého dne už od počátku času i zrodu učení?

7. Naučit se lze pouze dvě lekce, přičemž výsledky každé z nich se projevují v jiném světě. Jelikož každý svět nezpochybnitelně odráží svůj zdroj, je výsledkem lekce, že Boží syn je vinen, svět, jež vidíš. Je to svět hrůzy a zoufalství, ve kterém není naděje na štěstí; neskýtá žádný plán na záchranu, jímž by ses mohl řídit a uspět; nemůžeš v něm najít žádnou radost ani naději. To však není ten jediný výsledek, který dokáže vyvolat tvoje učení. Bez ohledu na to, jak moc jsi stále dokola procvičoval úkol, jež sis zadal, je lekce, která zobrazuje lásku Boha, stále silnější. A proto se naučíš, že Boží syn je nevinný, a tím spatříš jiný svět.

8. Výsledkem lekce, jež prohlašuje, že Boží syn je bezhříšný, je svět, ve kterém nepanuje žádný strach a kde všechno prozařuje naděje a třpytí se vlídnou přátelskostí. Neexistuje v něm nic, co by k tobě nepromlouvalo s láskyplnou žádostí, aby ses stal přáteli a navěky se spojil. A takováto prosba pak nikdy není neslyšná, špatně pochopená ani ponechaná bez odpovědi v tomtéž jazyce, jímž tě oslovila. Porozumíš, že právě o toto vždy žádal všichni a všechno v tomto světě, ale ty jsi pravou podstatu jejich volání nikdy nevnímal. Nyní však vidíš, že ses mýlil. Nechal jsi se oklamat formami, ve kterých byla jejich žádost skryta, a proto jsi ji neslyšel a ztratil přítel, jenž chtěl

být navěky tvou součástí. Toto tiché, věčné volání každé části Božího stvoření k celku je ale ve světě, který přináší druhá lekce, nepřeslechnutelné.

9. Neexistuje ani jedna živoucí věc, jež by nesdílela všezahrnující vůli, aby byla celistvá a abys nenechal její žádost bez odpovědi. Bez ní je totiž odsouzena k smrti, ze které je však vysvobozena, jakmile zaslechneš její volání po životě a pochopíš, že není ničím jiným než tvým vlastním voláním. Kristus v tobě si pamatuje na Boha se stejnou jistotou, s jakou zná Jeho lásku. Bůh ale může být láskou pouze za předpokladu, že Jeho syn je nevinný, neboť pokud by mohl být ten, koho stvořil jako nevinného, otrokem viny, pak by Bůh musel být strach. Dokonalý Boží syn si své stvoření pamatuje navěky, ale ve vině to, co doopravdy je, zapomíná.

10. Lekce, jež hovoří o tom, že Boží syn je vinen, vede ke strachu z Boha stejně neochvějně, jako je neodvratné, že si v okamžiku, jakmile pozná svou nevinu, vzpomene na Boží lásku. Nenávist totiž plodí strach a na svého otce se dívá stejně jako na sebe. Jak moc se mýlíš ty, kdo neslyšíš žádost, která se ozývá za každým zdánlivým voláním po smrti, jež zpívá v pozadí každého vražedného útoku a úpěnlivě prosí o to, aby láska vzkřísila umírající svět. Zatím nechápeš, kdo tě volá zpoza každé podoby nenávisti, zpoza každé výzvy k válce. Jakmile mu však odpovíš jazykem, kterým na tebe volá, poznáš jej; zjev se ti, jestliže mu odpovíš, a pak skrze něho poznáš, že Bůh je láska.

11. Co jiného je pokušení než přání učinit nesprávné rozhodnutí o tom, co se toužíš naučit, a získat tak výsledek, jež nechceš? A právě poznání, že se nacházíš v nežádoucím stavu myslí, se stává prostředkem, jehož pomocí přehodnocuješ původní volbu a dospíváš k závěru, že dáváš přednost jinému výsledku. Věříš-li, že chceš dosáhnout neštěstí, nejednoty a bolesti, klameš se, a proto nenaslouchej volání ze svého nitra, jež tě k tomu vyzývá. Místo toho se raději zaposlouchej do hlasu, který se ozývá z ještě větších hlubin a volá po míru a radosti. Radost a mír ti pak dá celý svět, neboť tím, že žádost zaslechneš, na ni také odpovíš. A hled! Tvoje odpověď je důkazem o tom, co ses naučil; jejím výsledkem je svět, jež vidíš.

12. Na chvíli se ztišme a zapomeňme všechno, co jsme se, kdy naučil. Všechny myšlenky, které jsme, kdy měl, i každý předem utvořený úsudek o tom, jaký význam mají věci a co je jejich účelem. Nepamatujeme si své vlastní představy, k čemu slouží svět. Vždyť to nevíme! Dovolme, aby se nám z myslí vytratily všechny obrazy, jež odrážejí náš názor na každého bratra, a nikdy se do ní nevrátily.

13. Už nesuď a nebuď si vědom žádných představ o zlu či dobrotě druhého, které ti kdy vytanuly na myslí. Zatím ho neznáš, ale můžeš ho poznat, a to v jiné podobě, než již jsi mu doposud přisuzoval. Nyní se pro tebe znovu zrodil a ty ses znovu zrodil pro něj; nezatěžuje tě minulost, která ho odsoudi-

la k smrti a společně s ním i tebe. Nyní může žít stejně svobodně jako ty, protože se vytratilo prastaré učení, jež po sobě zanechalo prostor, aby se do něho znovu zrodila pravda.

31.2 II. Chodit s Kristem

1. Prastará lekce se nepřekonává tím, že se proti sobě postaví nové a staré. Aby byla poznána pravda, není třeba starou lekci porazit; není zapotřebí proti ní bojovat, aby podlehla působivosti pravdy. K nastolení nového není nutné chystat žádnou bitvu, vynakládat čas ani sestavovat plány. Proti pravdě je sice veden odvěký boj, ale pravda na něj nereaguje. Mohl by v takovéto válce někdo utřít jiná zranění než taková, která si přivodí sám? Vždyť ve skutečnosti nemá žádného nepřítele. A mohly by snad na něho zaútočit sny?

2. Znovu si připomeňme, co zdánlivě stojí mezi tebou a pravdou o tom, jaký doopravdy jsi. Když se jí zříkáš, postupuješ v souladu s určitými kroky. Nejprve učiníš vlastní rozhodnutí, ale pravda je ti poté zjevena. Ty si ovšem to, co je pravda, chceš určit sám, a na základě tvého přání tudíž vznikají dvě možnosti, mezi nimiž si můžeš vybrat pokaždé, když se domníváš, že máš cokoliv rozhodnout. Ani jedna z nich však není pravdivá, a dokonce se vůbec neliší. I přesto si ale musíš uvědomit obě, abys posléze dokázal pohlédnout až za jejich hranice a spatřit jedinou alternativu, která skutečně představuje jinou možnost. Toho však nelze dosáhnout ve snech, jež jsi si vytvořil. Neboť ty ji před tebou skrývají.

3. To, mezi čím se chceš rozhodovat, ti nedává na výběr, ale pouze v tobě vyvolává iluzi volby. Obě varianty totiž přinášejí tentýž výsledek, a proto se ve skutečnosti nejedná o žádný výběr. Následovník i vůdce se ti jeví jako odlišné role, přičemž každá z nich skýtá výhody, o které bys nechtěl přijít, a naději na uspokojení a mír ti tudíž dává jejich spojení. Sám sebe vidíš tak, jako bys byl mezi těmito dvěma rolemi rozdělen a navěky rozštěpen; z každého přítele či nepřítele se tak stává prostředek, jenž ti má pomoci k tomu, aby tě z této situace vysvobodil.

4. Možná tomu říkáš láska; možná si myslíš, že je to vlastně ospravedlněná vražda. Nenávidíš toho, koho stáváš do role vůdce, když po ní toužíš sám, a stejně tak nenávidíš, jestliže ji nepřijme, jakmile toužíš po tom, aby se v tobě projevil následovník a roli vedení přenechal někomu jinému. A přesně k tomu sis vytvořil svého bratra a naučil ses věřit, že takový je jeho účel. Pokud mu nebude sloužit, nesplní úkol, který jsi mu zadal. Bude si tudíž zasluhovat smrt, protože pro tebe nemá žádný smysl ani užitek.

5. No a co on? Co on chce po tobě? Co jiného by mohl chtít než totéž, co ty chceš po něm. Život je stejně snadný jako smrt, neboť to, co si volíš pro sebe, volíš také pro něho. Předkládáš mu dvě žádosti a tytéž předkládá i on

tobě; ty představují skutečný výběr, protože každá z nich má jiný výsledek. Nezáleží vůbec na tom, zda je pro tebe vůdcem nebo následovníkem, protože ses rozhodl pro smrt. To, na čem skutečně záleží, je, zda volá po smrti, nebo po životě, po nenávisti, nebo po odpuštění, jelikož takovéto alternativy nepřinášejí tentýž výsledek. Jestliže vyslyšíš tu první, budeš od něho odloučen a ztracen. Pokud ale vyslyšíš tu druhou, spojíš se s ním a tvoje odpověď přinese spásu oběma. Hlas, jež slyšíš vycházející z jeho nitra, je totiž tvůj vlastní hlas. O co tě žádá? A poslouvej dobře, neboť žádá o to, co dostaneš ty, protože v něm vidíš obraz sebe sama a slyšíš svůj hlas, který se dožaduje toho, co chceš.

6. Než mu tedy odpovíš, zamysli se nad tímto:

Odpověď, již dám svému bratru, v sobě skrývá to, o co sám žádám. A to, co se dozvím o něm, se dozvím sám o sobě.

Na chvíli se tedy zastavme a ztišme a zapomeňme vše, co jsem si myslel, že jsme slyšeli; připomeňme si, kolik toho nevíme. Tento bratr nás ani nevede, ani nás nenásleduje, ale kráčí vedle nás po úplně stejné cestě. Je jako my; je tak blízko či daleko od toho, co chceme, kolik mu dovolíme. Nezávislaváme nic, co by nezískal společně s námi i on, a pokud nepostupuje kupředu, couváme společně s ním. Neber ho za ruku ve hněvu, ale z lásky, neboť jeho pokrok znamená tvůj vlastní pokrok. Dokud ho nebudeš mít jistě po svém boku, půjdeme všichni po cestě sám.

7. Jelikož jste si před Boží láskou oba rovni, budeš vysvobozen ze všech zdání a odpovíš Kristu, který k tobě volá. Ztiš se a poslouvej; nepřemílej staré myšlenky; zapomeň bezúspěšné lekce, jež ses naučil o tomto Božím synu, který na tebe volá. Kristus volá na všechny stejně laskavě, protože nevidí žádné vůdce ani následovníky a slyší pouze jedinou odpověď, jež je určena jim všem. Slyší totiž jen jeden hlas, a proto k jeho sluchu nemůže dolehnout jiná odpověď než ta, kterou dal, když ho Bůh jmenoval Svým jediným synem.

8. Na okamžik se úplně ztiš; oprosti se ode všech myšlenek na to, co ses kdy předtím naučil, a zbav se všech představ, jež sis vytvořil. To staré se před novým skloní, aniž bys musel vzdorovat nebo o něco usilovat. Proti všem, o kterých ses domníval, že jsou drahocenné a zasluhují si péči, nebude veden žádný útok. Tvoje přání vyslyšet žádost, jež nikdy nebyla vznesena, nebude napadeno. Na tomto svatém místě, kam jsi přišel, abys v tichosti poslouchal a poznal pravdu o tom, co skutečně chceš, ti nic neublíží; na něm se po tobě nebude chtít, abys poznal cokoliv jiného. Jakmile pak tuto pravdu uslyšíš, pochopíš, že to jediné, co musíš udělat, je odloučit se od myšlenek, po kterých jsi netoužil a jež nikdy nebyly pravdivé.

9. Odpusť svému bratru všechna zdání, která nejsou ničím jiným než pra-starou lekcí o hříšnosti v tobě, již ses sám naučil. Slyš pouze jeho volání po milosti a po vysvobození ze všech děsuplných představ o tom, jaký je a jaký musíš být ty. Bojí se kráčet po tvém boku a domnívá se, že by pro něj bylo bezpečnější, kdyby byl možná o kousek za tebou nebo snad před tebou. Můžeš ale postoupit, pokud si budeš myslet totéž? Můžeš se dostat dál tehdy, jestliže on se stáhne, nebo couvat, půjde-li před tebou? Tím by se ti totiž ztrácel ze zřetele cíl cesty, kterým je pouze kráčet společně s ním, aby ani jeden z vás nevedl a ani jeden z vás nenásledoval. Jedině tak můžeš jít spolu, a nikoliv sám. Pokud se tedy rozhodneš pro tuto variantu, změní se výsledek učení, neboť tím se pro tebe pro oba znovu zrodí Kristus.

10. Na to, aby se toto všechno odehrálo, bude stačit kratičký okamžik, jenž strávíš beze svých starých představ o tom, kdo je tvůj skvělý společník a o co by měl žádat. Pochopíš, že jeho cíl je stejný jako tvůj, že žádá o totéž, co chceš i ty, a totéž také potřebuje. Jeho přání se možná projevuje v jiné podobě, ale forma není tím, na co odpovídáš. On žádá a ty dostáváš, neboť na toto svaté místo jste oba přišli s jediným záměrem: poznat, že miluješ svého bratra bratrskou láskou. Jestliže je tvým bratrem, musí být jeho Otec i tvým otcem, neboť ve skutečnosti je stejný jako ty.

11. Společně si vzpomeneš na své společné dědictví a oba je přijmeš, zatímco budeš-li každý sám, bude odepřeno ti oběma. Není snad jasné, že dokud si trváš na tom, že vedeš nebo následuješ, domníváš se, že jdeš sám a nemáš nikoho, kdo by ti krácel po boku? Takováto cesta však nikam nevede, neboť jdeš-li sám, nemůže ti být dáno světlo, a tak nevidíš, kudy kráčíš. Jelikož neustále klopytáš, v temnotě a opuštění, přemáhá tě nejistota a pocit nekonečných pochybností. To všechno jsou ale jen zdání o tom, jaká je cesta a jak je zapotřebí ji podniknout, jelikož vedle tebe je ten, kdo drží světlo, aby byl každý tvůj krok pevný a jistý. Páska přes oči ti bezpochyby zabrání ve výhledu, ale nedokáže zatemnit samotnou cestu. A ten, který cestu je s tebou, světlo vskutku má.

31.3 III. Sebeobviňování

Odsuzují pouze ti, kdo obviňují sami sebe. Pokud se chystáš učinit rozhodnutí, jež vyústí v různé výsledky, musíš se nejprve naučit dokonale ovládat jednu věc. Musíš si osvojit bezmyšlenkovitou odezvu, kterou budeš reagovat úplně na vše, co děláš, aby se pro tebe stala přirozenou reakcí na veškeré pokušení i každou situaci, do níž se dostaneš. Nauč se ji a nauč se ji skutečně dobře, neboť díky ní se zkrátí doba, po kterou budeš oddalovat štěstí. Svého bratra nikdy nenávidíš za jeho hříchy, ale vždy jen za své vlastní. Ať už na sebe jeho hříchy zdánlivě berou jakoukoliv podobu, vždy

jen zakrývají fakt, že věříš, že se jedná o tvoje hříchy, a tudíž si zasluhují „spravedlivý“ útok.

1. Proč by měly být jeho hříchy skutečně hříchy, pokud *nevěříš*, že by nemohly být odpuštěny *tobě*? Proč jsou skutečné v něm, jestliže *nevěříš*, že jsou skutečné i v tobě? A proč na ně všude útočíš, ale nenávidíš sám sebe? Jsi snad ty hřích? Na tuto otázku odpovídáš „ano“, kdykoliv útočíš, neboť útokem prohlašuješ, že jsi vinen, přičemž nemůžeš než dávat to, co si zasloužíš. A co jiného si zasloužíš než to, co jsi? Kdybys *nevěřil*. Že si zaslouhuješ útok, nikdy by tě ani nenapadlo kohokoliv napadnout. Proč bys také měl? Co bys tím získal? Jaký vytoužený výsledek by ti mohl útok přinést? A jaký zisk bys mohl mít z vraždy?

2. Hříchy jsou v tělech; nejsou vnímány v myslích. Nejsou pokládány za účel, ale za čin. Těla jednají, zatímco myslí nikoliv, a proto musí tělo nést odpovědnost za to, co dělá. Není na ně nahlíženo jako na pasivní věc, jež jen poslouchá tvoje příkazy a sama o sobě nedělá vůbec nic. Jestliže jsi hřích, pak jsi tělo, protože mysl nejedná. Účel se v tom případě musí skrývat v těle, a ne v myslí; tělo musí jednat samo od sebe a ke svému konání si také musí samo dávat podněty. Jestliže jsi hřích, zavíráš mysl 31.3 III. Sebeobviňování do těla a její smysl předáváš jejímu vězení, které jedná místo ní. A věznitel přece neposlouchá rozkazy, ale sám je vězni vydává.

3. Skutečným vězněm je však tělo, a nikoliv mysl, jelikož tělo nedokáže zplodit žádné myšlenky. Nemá schopnost se učit, promíjet ani ztročovat. Nevydává žádné příkazy, jež by mysl musela splnit, ani nediktuje podmínky, kterými by se měla řídit. Ve svém vězení však udržuje pouze takovou mysl, jež je *ochotna* v něm přebývat. Churaví z toho, když ho mysl žádá, aby se mohla stát jeho vězněm; stárne a umírá, protože takováto mysl je sama nemocná. To jediné, co může vyvolat nějakou změnu, je učení, a proto se tělo, které tuto schopnost nemá, nedokáže nikdy změnit, dokud po jeho změně nezatouží mysl, aby jeho nová podoba vyhovovala smyslu, jež mu připsala. Mysl se totiž učí *umí*, a právě v ní proto dochází ke všem změnám.

4. Mysl, která se domnívá, že je hřích, má jen jediný cíl: aby tělo bylo zdrojem hříchu, a nepouštělo ji tak z vězení, pro něž se sama rozhodla, které bedlivě střeží, a sama sebe tak drží v šachu; aby byla spícím vězněm vrčících psů nenávisti a zla, nemoci a útoku, bolesti a stárnutí i zármutku a utrpení. V tomto vězení jsou pečlivě ochraňovány myšlenky oběti, neboť v něm vládne vina, jež přikazuje světu, aby byl stejný jako ona; je to místo, kde se nic nedočká slitování a ničivé účinky strachu je možné přežít jedině vraždou či smrtí. V něm je z tebe totiž učiněn hřích, ale hřích nemůže přebývat v tom, co je radostné a svobodné, neboť radost a svoboda jsou jeho nepřátelé, které tudíž musí zabít. Hřích přetrvává smrtí a ti, kdo se domnívají, že jsou hříchy, musejí zemřít právě kvůli tomu, co si myslí, že jsou.

5. Budme rádi, že poznáš, čemu věříš, a že ti byla dána moc to, čemu věříš, změnit. Tělo pouze následuje; nikdy tě nemůže dovést tam, kde si nepřeješ být. Nestřeží tvůj spánek, ale ani ti nebrání v probuzení. Vysvobod tedy své tělo z vězení a pak už neuvidíš nikoho jako vězně toho, z čeho ses vymanil. Už nebudeš chtít dávat vinu svým zvoleným nepřátelům ani udržovat v řetězech iluze o proměnlivé lásce ty, jež považuješ za přátele.

6. Ti, kdo jsou nevinní, vysvobozují z vděčnosti za své vysvobození a to, co spatřují, jen potvrzuje, že se zbavil vězení i smrti. Jestliže tedy otevřeš svou mysl změně, už nebude od tvého bratra ani od tebe vyžadováno, abys zaplatil prastarou pokutu. Bůh totiž prohlásil, že *neexistuje* žádná oběť, která by mohla být vyžadována; že *neexistuje* žádná oběť, jež by mohla být přinesena.

31.4 IV. Skutečná možnost

1. Máš sklon se domnívat, že svět ti může přinést útěchu a únik z problémů, jejichž zachování je jeho cílem. Proč by to tak mělo být? Protože svět je místo, kde si lze vybírat pouze z iluzí. Jelikož pak ovládáš výsledky své volby, myslíš si, že v rámci krátkého úseku mezi narozením a smrtí je ti dáno trochu času, který můžeš využít jen sám pro sebe; trochu času, kdy se s tebou každý dostává do rozporu, ale ty máš možnost si vybrat, která cesta tě z tohoto rozporu vyvede a odkloní tě od těžkostí, jež se tě netýkají. Jenže ve skutečnosti se tě týkají; jak se z nich tedy můžeš vysvobodit tím, že je necháš za sebou? Vždyť to, co s tebou *musí* jít, si s sebou neseš na jakékoli cestě, po které se rozhodneš kráčet.

Skutečný výběr není iluze, avšak svět ti žádný takový nemůže nabídnout. Všechny jeho cesty totiž vedou pouze ke zklamání, nicotě a smrti. Jeho možnosti ti nedávají na výběr, a proto v něm nehledej vysvobození z problémů. Svět byl totiž vytvořen proto, aby únik z problémů znemožnil. Nenechej se oklamat různými jmény, jimiž se honosí jeho cesty, protože všechny končí stejně. Každá z nich je pouze prostředek, jehož pomocí se dostaneš k téměř cíli; k němu tě zavedou všechny jeho cesty bez ohledu na to, jak rozdílně mohly začít nebo jak odlišné se mohly zdát. Mají jediný cíl, protože ti nedávají možnost výběru, a tímto cílem je smrt. Po některých kráčíš zvesela tak dlouho, dokud do nich nepronikne pochmurnost, zatímco na jiných ucítíš bodání trnů okamžitě. Nemůžeš si zvolit, jaký bude jejich cíl, ale pouze to, kdy k němu dojdeš.

2. V případě, že je cíl každé cesty neodvratný, neexistuje možnost výběru. Možná si budeš chtít všechny cesty sám vyzkoušet, než doopravdy poznáš, že ve skutečnosti představují jen jednu jedinou. Cest, které ti tento svět zdánlivě nabízí, je opravdu nezměrné množství, ale jednou musí nastat okamžik, kdy si každý začne uvědomovat, jak se jedna druhé podobají. Toto

zjištění už mnohým způsobilo smrt, protože viděl pouze pěšiny, jež jim předkládá svět. Jakmile pak poznal, že nikam nevedou, ztratil naději. I přesto však mohl být tento okamžik mezníkem, kdy se mohl naučit tu nejdůležitější lekci. Tohoto bodu musejí dosáhnout všichni a všichni také musejí postoupit dál až za něj. Nelze pochybovat o tom, že ve světě neexistuje vůbec žádná možnost výběru; v tom však samotná lekce nespočívá. Ta má totiž svůj smysl a díky němu pak pochopíš, k čemu slouží.

3. Proč by ses snažil vyzkoušet jinou cestu, jinou osobu nebo jiné místo, pokud ses dostal teprve na samý začátek lekce a zatím nechápeš, k čemu slouží? Jejím cílem je odpověď na hledání, které musí absolvovat každý, kdo stále věří, že lze najít i jinou odpověď. Nauč se tedy – a nezoufej – že nemáš šanci najít odpověď ve světě. Lekci, jež tímto pochopením teprve začíná, ale neposuzuj a nehodnoť; nepátrej ve světě po dalším ukazateli, který podle tebe směřuje k ještě jiné cestě; už nehledej naději tam, kde žádná není. Urychli své učení a pochop, že pokud se neposuneš dál za to, co ses už naučil, k tomu, co se ještě zbývá naučit, budeš pouze ztrácet čas. V tohoto výchozího a nejnižšího bodu tvůj totiž učení dovede do výšin štěstí, v nichž cíl lekce jasně spatříš a poznáš, že naučit se ji je zcela ve tvých možnostech.

4. Jen ten, kdo pochopí naprostou marnost všech cest světa, se od nich může ochotně odklonit. A právě toto pochopení by mělo být základem pro to, aby místo nich začal hledat jinou cestu. Mohl by snad uplatnit moc a sílu rozhodování, pokud vidí možnost výběru tam, kde žádná není? Tato obrovská síla se musí uvolnit teprve poznáním, kde ji lze *doopravdy* využít. Jaké rozhodnutí by tedy mohlo mít vůbec nějakou moc, pokud je uplatňováno v situacích, kde neexistuje možnost výběru?

5. Poznání, že svět nabízí pouze jednu možnost bez ohledu na to, jakou podobu na sebe bere, představuje začátek přijetí skutečnosti, že místo toho existuje skutečná alternativa. Bránit se tomuto kroku znamená zamítnout cíl, který na světě máš. Nepřišel jsi na něj, aby ses naučil. Jak najít cestu, jež v něm není. Jestliže ve světě hledáš různé cesty, pouze se tím snažíš najít různé podoby pravdy; a toto hledání vede neodvratně k tomu, že k ní nikdy nedospěješ.

6. Nemysli si, že štěstí můžeš najít na cestě, která vede směrem od něho; vždyť to nedává smysl! Tobě, kdo tento kurz považuješ za příliš obtížný, mi dovol zopakovat, že abys dosáhl určitého cíle, musíš postupovat jeho směrem, a nikoli směrem, jenž vede na opačnou stranu. Žádná cesta, která směřuje opačně, nikdy nezajistí, že se ti cíl přiblíží. Naučit se lekce našeho kurzu je opravdu nemožné pouze a výhradně za předpokladu, že je tato skutečnost pro tebe těžko pochopitelná; její srozumitelnost však zabezpeču-

je, že se doopravdy jedná o snadnou látku, jež tě seznamuje s tím, co je nasnadě.

7. Jakmile poznáš, v čem spočívají skutečné možnosti výběru, konečně budeš moci učinit opravdové rozhodnutí. Než si to však uvědomíš, nebudeš mít mezi čím si volit a to jediné, co budeš moci rozhodnout, bude jak si vybrat nějakou lepší alternativu, která tě zase jen oklame. Tento kurz se tě snaží naučit pouze to, že moc rozhodování nemůže ležet ve volbě mezi různými formami toho, co je stále tatáž iluze a tentýž omyl. Na tom je založeno veškeré rozhodování ve světě: vybíráš si mezi svým bratrem a sebou a získáváš tolik, o kolik on přichází, zatímco to, co ztrácíš ty, je dáno jemu. To je však v úplném protikladu k pravdě! Jediným cílem kurzu je tě naučit, že tvůj bratr přichází o to, o co přicházíš ty, a získává to, co je dáno tobě.

8. Bůh neopustil Svě myšlenky! Ty jsi však zapomněl na Jeho přítomnost a nevzpomínáš si na Jeho lásku. Žádná cesta na tomto světě tě k Němu nezavede a žádný světský cíl není v jednotě s Jeho cílem. Vždyť jaká cesta na celém světě směřuje do nitra, pokud každá z nich byla zbudována jen proto, aby oddělila putování od jeho smyslu, jež musí mít, aby nebylo jen bezcílým potulováním? Všechny cesty, které tě vzdalují od toho, co skutečně jsi, tě dovedou pouze ke zmatku a zoufalství. Bůh však nikdy neopustil Svě myšlenky a nedovolil, aby zemřely, neboť zajistil, že v sobě navěky ponosou svůj zdroj.

9. Neopustil Svě Myšlenky! Nemohl by se od nich odloučit, stejně jako by ho ony nemohly nevpustit do svého nitra. Přebývají v jednotě s Ním a jejich jednota jim zabezpečuje úplnost. Žádná pěšina nevede od Něho, neboť neexistuje cesta, jež by tě odváděla od tebe samého. Jak pošetilé a bláznivé je se domnívat, že jakési putování by mohlo mít takovýto cíl! Kam bys mohl dojít? A jak bys mohl být přinucen po takovéto cestě kráčet a nebýt v souladu se svou pravou podstatou?

10. Odpusť si své bláznovství a zapomeň na všechny nesmyslné cesty a bezcílne cíle. Nemají žádný význam, protože nemůžeš uniknout před tím, co doopravdy jsi. Bůh je totiž milosrdný a nedovolil, aby Ho opustil Jeho vlastní syn. Buď vděčný za to, jaký je, neboť v tom spočívá možnost tvého vysvobození ze šílenství a smrti. Nikde, kde není, se nemůžeš nacházet ani ty; a neexistuje *žádná* cesta, která by nevedla k němu.

31.5 V. Sebepojetí a skutečné Já

1. Učení světa je založeno na pojetí Já, jež je přizpůsobeno vlastní podstatě světa a do které dobře zapadá, neboť je to představa, jež vyhovuje světu stínů a iluzí. Pohybuje se v ní, jako by to byl její domov, kde je s ní všechno, co vidí, v souladu. Cílem učení světa je zbudovat právě takovéto sebepojetí; usiluje o to, abys do něho vstoupil bez jakéhokoliv Já a aby sis je postupně

teprve vytvořil. Než pak dosáhneš „zralosti“, zdokonalíš je natolik, že si se světem budou vzájemně vyhovovat a budou mít společné požadavky.

2. Sebepojetí si vytváříš sám, a proto se vůbec nepodobá tvému skutečnému Já. Je to modla, jejímž účelem je zaujmout místo tvé pravé podstaty jako Božího syna. Pojetí Já, které ti chce vštěpit svět, není tím, čím se jeví, protože bylo utvořeno proto, aby sloužilo dvěma cílům, z nichž si mysl dokáže uvědomit pouze jeden. První z nich představuje tvář nevinnosti, a tedy aspekt, podle něhož jednáš. Tato tvář se usmívá, okouzluje, a někdy ti dokonce připadá, jako by milovala. Vyhledává společníky, pohlíží – občas s lítostí – na utrpení a čas od času poskytuje útěchu. Věří tomu, že se může uprostřed zlého světa chlubit svou dobrotou.

3. Tohoto aspektu se však může zmocnit hněv, neboť svět je špatný a nedokáže nevinným poskytnout lásku a ochranu, kterou si zasluhují. Jeho tvář tedy často zkrápějí slzy, protože svět se chová nespravedlivě k těm, kdo touží být šlechetní a dobří. Nikdy ale není tím aspektem, jenž podnikne útok jako první. Na jeho nevinnost totiž každý den útočí stovky drobností, které ho provokují a dráždí a nakonec vedou k otevřenému napadání a zneužívání.

4. Tvář nevinnosti, již se tak pyšní sebepojetí podle představ světa, dokáže tolerovat útok podniknutý v sebeobraně, neboť není snad dobře známým faktem, že s bezbrannou nevinností nakládá svět krutě a nelítostně? Nikdo, kdo vytváří svůj vlastní obraz, tuto tvář neopomene, protože ji potřebuje. Přestože druhou stranu mince nechce vidět, právě na ni se zaměřuje učení světa, neboť právě do ní je umístěna „realita“ světa, aby zajistila, že přežije jeho modla.

5. Pod tváří nevinnosti leží lekce, pro jejíž osvojení bylo pojetí Já vytvořeno. Je to lekce o děsivém nahrazení a natolik zničujícím strachu, že tvář, která se nad ní usmívá, od ní musí navždy odvrátit svůj pohled, aby neviděla proradnost, již skrývá. Tato lekce tě totiž učí následující: „Jsem věc, kterou jsi ze mě udělal, a jakmile na mě pohlédneš, budeš za to, co jsem, odsouzen.“ Takovéto sebepojetí svět s úsměvem schvaluje, neboť mu zaručuje, že jeho pěšiny budou bezpečně zachovány, a ti, kdo po nich krácejí, z nich nikdy neuniknou.

6. Je to klíčová lekce, jež zajišťuje, že tvůj bratr bude navěky odsouzený, neboť to, co jsi, se stalo jeho hříchem; a to nelze odpustit. Už nezáleží na tom, co dělá, protože na něho ukazuješ – pevně a s vražedným úmyslem – obviňujícím prstem. Skutečnost, že jím ukazuješ i na sebe, je však hluboce skryta za mlžným závojem pod tváří nevinnosti. A v těchto tajných sklepeních jsou opatrovány všechny jeho i tvoje hříchy a uchovávány v temnotě, kde je nelze vidět jako omyly, které by se v přítomnosti světla zcela jasně vynořily. Nemůžeš být obviňován z toho, co jsi, a ani nedokážeš změnit to,

co jsi nucen dělat. Tvůj bratr je tak pro tebe symbolem tvých hříchů; pro tebe, kdo ho potichu, avšak s nepolevující naléhavostí stále odsuzuješ za nenáviděnou věc, jíž jsi.

7. Pojetí se učíš; nejsou přirozená a bez naučení neexistují. Jelikož ti tedy nejsou dána, musejí být udělána. Ani jedno z nich není pravdivé a mnohá pramení z horečných představ, které rozpáluje nenávisť a zkreslené obrazy zrozené ze strachu. Co jiného je pojetí než myšlenka, jíž její tvůrce připisuje svůj vlastní význam? Pojetí jsou prvky, které zabezpečují existenci světa, ale nemohou být použity k tomu, aby dokázaly jeho skutečnost. Všechna jsou totiž vytvořena uvnitř jeho hranic; rodí se z jeho stínu, rostou v souladu s jeho očekáváním a nakonec „dospívají“ v jeho myšlenku. Jsou to obrazy model – namalovány štětcem světa, jenž však nedokáže vytvořit ani jediný portrét, který by vykresloval pravdu.

8. Pojetí Já nemá význam, neboť nikdo na tomto světě nevidí, k čemu skutečně slouží, a proto nemůže zachytit to, co je. Všechno učení, za něž zodpovídá svět, však začíná i končí jediným cílem ti takovéto sebepojetí vštěpit, aby ses dobrovolně rozhodl řídit se jeho pravidly, nikdy se nesnažil kráčet po jiných než jeho cestách a ani si neuvědomil. Jak sám sebe doopravdy vidíš. Duch svatý tedy musí najít způsob, kterým by ti pomohl pochopit, že toto sebepojetí je zapotřebí napravit, má-li do tvé mysli vstoupit mír. Odnaučit se ho můžeš pouze prostřednictvím lekcí, jež ti ukážou, že jsi něco jiného. Jinak by od tebe totiž bylo vyžadováno, abys vyměnil to, v co nyní věříš, za naprostou ztrátu vlastního Já, což by vedlo pouze k tomu, že by se tě zmocnila ještě větší hrůza.

9. Lekce Ducha svatého jsou tak uspořádány do jednoduchých kroků, aby i přesto, že je někdy nebudeš považovat za snadné a budou ti činit potíže, neotřásly tím, co jsi se naučil. Ale pouze ti to, co by mohlo mluvit v jeho prospěch, vyložily jiným způsobem. Zamysleme se tudíž nad tím, jaký důkaz existuje pro to, že jsi to, co z tebe tvůj bratr udělal. Ačkoliv si totiž zatím neuvědomuješ, že totéž si o sobě myslíš i ty, už jsi bezpochyby poznal, že se chováš tak, jako by sis to myslel. Jedná za tebe? Ví přesně, co se stane? Dokáže snad vidět tvou budoucnost a určit, co bys měl v každé situaci dělat, dříve než vůbec nastane? Aby měl takovouto schopnost předvídat věci, které mají přijít, musel vytvořit svět i tebe.

10. Skutečnost, že jsi to, co z tebe tvůj bratr udělal, se zdá nanejvýš nepravděpodobná. I kdyby to skutečně udělal, kdo ti pak dal tvář nevinnosti? Mohl by to být tvůj vlastní příspěvek? Ale kdo je pak ono „ty“, jež tuto tvář vytvořilo? A koho klame všechna tvoje dobrota, a proto na ni útočí? Zapomeňme na pošetilost tohoto pojetí a zamysleme se pouze nad tímto: tvoje představa o vlastním Já se skládá ze dvou částí. Jestliže jednu z nich vytvořil tvůj bratr, kdo je pak tvůrcem té druhé? A před kým je zapotřebí něco

ukrývat? Je-li svět zlý a špatný, pak není nutné před ním skrývat, z čeho jsi vznikl. Kdo v něm by to viděl? A co jiného potřebuje bránit než to, na co je útočeno?

11. Důvod, proč musí být takovéo pojetí udržováno v temnotě, spočívá možná v tom, že ve světle bys tím, kdo by zpochybňoval jeho pravdivost, byl právě ty. Co by se pak stalo se světem, který vidíš, jestliže by byly odstraněny veškeré jeho základy? Tvoje pojetí světa totiž závisí právě na tvém pojetí svého Já. Kdyby bylo kterékoli z nich zpochybněno, zmizela by obě. Jelikož však v tobě Duch svatý nechce vyvolat paniku, žádá tě pouze o to, abys pojal jen malé podezření; abys vznesl jen malou otázku.

12. Pro to, jaký musíš být, existují různé možnosti. Mohl bys například být takový, jak ses rozhodl vidět svého bratra. Tato myšlenka mění pojetí Já jako zcela pasivní představy a alespoň umožňuje aktivní výběr a připouští, že muselo dojít k jakémusi vzájemnému působení. Obsahuje určité pochopení, že ses rozhodl za oba a že to, co pro tebe tvůj bratr zosobňuje, má smysl, jež jsi mu dodal ty. Zároveň také ukazuje, že jsi do zákonů vnímání vnesl určité náznaky představy, že to, co vidíš, odráží stav mysli toho, kdo se dívá. Kdo ale byl tím, kdo učinil ono počáteční rozhodnutí? Jsi-li takový, jaký ses rozhodl, že je tvůj bratr, znamená to, že jsi musel mít na výběr, a že si tedy někdo nejprve musel jednu variantu zvolit a druhou odmítnout.

13. Ačkoliv takovýto krok znamená určitý přínos, stále se ještě nedostává k základní otázce. Předtím, než byla tato pojetí Já přijata, totiž něco muselo zmizet a rovněž muselo existovat něco, co bylo příjemcem učení, na jehož základě vznikla. Hlavní výhoda posunu k druhému od prvního spočívá v tom, že jsi svým rozhodnutím musel hrát roli v jakémusi výběru. Za tento přínos jsi však zaplatil ztrátou téměř stejného rozsahu, neboť nyní jsi odsuzován za vinu za to, jaký je tvůj bratr. Na jeho vině se musíš podílet, protože sis ji pro něj zvolil podle obrazu sebe sama. Zatímco se tedy předtím zrady dopouštěl pouze on, nyní musíš být společně s ním odsouzen i ty.

14. Pojetí Já představuje téma, kterým se svět vždy zabýval s velkým zaujetím; každý v něm věří, že musí najít odpověď na hádanku o tom, kdo je. Spásu nelze chápat jinak než jako vysvobození z pojetí. Nestará se o obsah mysli, ale o jednoduchý fakt, že mysl myslí, přičemž to, co má schopnost myslet, má na výběr a lze mu ukázat, že různé myšlenky mají různé následky. Může tak poznat, že všechno, co si myslí, odráží hluboký zmatek, jenž pociťuje s ohledem na to, jak vzniklo a co je. Na to, co neví, ale sebepojetí dokáže odpovědět jen neurčitě.

15. Nehledej své Já v symbolech, neboť neexistuje žádné pojetí, jež by mohlo zastupovat to, co jsi. Co záleží na tom, které pojetí přijmeš, pokud se budeš vnímat jako Já, jež komunikuje se zlem a reaguje na proradné věci? Tvému sebepojetí tím bude stále chybět význam a nepochopíš, že ten jedi-

ný, s kým můžeš komunikovat, jsi ty sám. Vidíš-li svět, který je naplněn vinou, je to znamení, že tvoje učení se řídilo světem, jež vnímáš stejně jako sám sebe. Pojetí Já postihuje vše, na co se díváš, a z tohoto úhlu pohledu nelze vyloučit vůbec nic. Jestliže ti může cokoliv ublížit, znamená to, že vidíš obraz svých tajných přání – a nic víc. Do svého utrpení a bolesti si pak promítáš svou vlastní skrytou touhu zabíjet.

16. V průběhu učení si utváříš řadu vlastních sebepojetí. Jak se bude měnit tvoje vnímání, bude každé takovéto sebepojetí ukazovat změny ve tvých vztazích. S každou změnou přijde i určitý zmatek, ale buď vděčný za to, že učení světa už povoluje stisk, kterým svírá tvou mysl. S radostí přijmi jistotu, že nakonec se ho zbavíš úplně, a mysl ti tak prostoupí mír. Role žalobce se v tobě vynoří na mnoha místech a v mnoha podobách, přičemž pokaždé ti bude připadat, že ten, kdo je žalován, jsi ty. Nemusíš však mít sebemenší strach, protože vždy dojde k zasloužené nápravě.

17. Svět ti nemůže vštípit žádné představy o tobě samém, pokud se je nebudeš chtít sám naučit. Nastane okamžik, kdy všechny představy a obrazy zmizí a ty pochopíš, že nevíš, kdo jsi. A právě do této neuzamčené a otevřené mysli se vrátí pravda – ničím nezdržovaná a nespoutaná. Tomu, kdo odloží svá pojetí Já, je pravda zjevena přesně taková, jaká je. Jakmile zpochybníš každé pojetí a uznáš, že nebylo učiněno na předpokladech, jež by obstály před světlem, pak může pravda vstoupit do své 31.6 VI. Uznání ducha svatyně, která je čistá a oprostěná od jakékoliv viny. Svět se nebojí žádného prohlášení více než tohoto:

Nevim, kdo jsem, a proto nevím, co dělám, kde jsem nebo jak se mám dívat na svět či sám na sebe.

Z tohoto poznání se však rodí spása; a to, co jsi, ti vyjeví, co je ono samo.

31.6 VI. Uznání ducha

1. Buď vidíš tělo, nebo uznáváš ducha; mezi těmito dvěma možnostmi neexistuje žádný kompromis. Jeli totiž jedno z nich skutečné, pak druhé musí být nepravdivé, neboť to, co je skutečné, popírá svůj opak. Jestliže si chceš zvolit úhel pohledu, jsou tyto dvě alternativy to jediné, z čeho si můžeš vybrat. Ta pak, pro niž se rozhodneš, bude určovat vše, co uvidíš, o čem se budeš domnívat, že je skutečné, a co budeš považovat za pravdu. Na tomto jediném rozhodnutí závisí celý tvůj svět, protože jím stanovíš, co jsi – zda jsi podle svého přesvědčení tělo nebo duch. Pokud si vybereš tělo, pak se neodvratně stane tvou pravou podstatou, neboť svým rozhodnutím vyjadřuješ, že přesně to chceš. Jakmile si ovšem zvolíš ducha, skloní se k tobě celé

nebe; dotkne se tvých očí a požehná tvůj svatý zrak, abys svět těla viděl už jen jako prostředek pro uzdravování, útěchu a požehnání.

2. Spása je náprava. Jestliže si vybereš tělo, uvidíš svět odloučení, nesouvisjících věcí a událostí, které nedávají vůbec žádný smysl. Takovýto svět se vynořuje a mizí se smrtí; je předurčen k utrpení a ztrátě. Nikdo v něm není přesně takový, jaký byl okamžik předtím, a to, jaký bude o chvíli později, nikdy nebude totéž, jaký je nyní. Kdo by mohl důvěřovat něčemu, kde se toho tolik mění; kdo by mohl mít nějakou cenu, pokud není nic jiného než prach? A právě toto všechno spása napravuje, neboť dodává stálost pohledu těm, jejichž oči vysvobodila, aby už nepohlížely na cenu viny, a to tím, že se rozhodl si ji už dále neponechávat, ale naopak se jí zbavit.

3. Spása tě nežádá o to, abys viděl ducha a nevnímal tělo; chce, aby ses sám rozhodl, které možnosti dáš přednost. Tělo vidíš i bez pomoci, ale nechápeš, jak bys měl spatřit svět, jenž se nachází mimo jeho hranice. Spása tvůj svět napravuje a umožňuje ti vidět jiný, který by tvoje oči nikdy nemohly najít. Nezapývej se tím, jak je to možné; vždyť ani nerozumíš tomu, jak to, co vidíš, vzniklo a rozprostřelo se ti před očima. Kdybys to totiž věděl, už by to dávno zmizelo. Přes to špatné i přes to dobré leží rouška neznalosti, již je zapotřebí odhrnout, aby se mohlo obojí ztratit, a vnímání tak už nemělo žádný úkryt. Jak se to udělá? Neudělá se to nijak, neboť co by se ještě muselo udělat ve vesmíru, který stvořil Bůh?

4. Pouze v případě, pokud bys byl namyšlený, by ses mohl domnívat, že cestu do nebe musíš sám pročistit. Ve skutečnosti jsou ti totiž *dány* prostředky, jejichž pomocí spatříš svět, který nahradí ten, jež sis sám vytvořil. Tvoje vůle se stane! A to je navěky pravda jak v nebi, tak i na Zemi. Nezáleží na tom, kde věříš, že se nacházíš, nebo jaká musí být podle tvého názoru pravda o tom, co jsi. Není důležité, na co se díváš ani co se rozhodneš cítit, myslet si nebo přát, neboť Sám Bůh řekl: „Staň se tvá vůle.“ A proto se stane.

5. Ty, kdo věříš, že se můžeš rozhodnout vidět Božího syna tak, jakého ho chceš mít, nezapomeň, že žádná představa o tobě samém neobstojí před pravdou o tom, jaký jsi doopravdy. Zničit pravdu je nemožné, ale změnit představy není těžké. Jediná, jasně pochopená představa, jež nezapadá do obrázku, podle něž jsi Božího syna vnímal dříve, změní pro oči, které se učí vidět, celý svět, protože se změním pojetí Já.

6. Jsi nezranitelný? Pak je z tvého pohledu svět neškodný. Odpouštíš? Pak odpouští i svět, jelikož jsi mu odpustil jeho poklesky, a proto na tebe pohlíží očima, jež vidí stejně jako tvoje. Jsi tělo? Pak celý svět vnímáš jako proradné místo, kterému vládne úmysl zabíjet. Jsi nehynoucí duch a nikdy jsi nedal slib ničit ani tě neposkvrňuje hřích? Pak svět vidíš jako neměnný a zcela hodný tvé důvěry; vidíš ho jako šťastné místo, na němž si můžeš na

chvilku odpočinout, kde není třeba se ničeho bát, ale vše lze pouze milovat. Kdo není vítán těmi, kdo mají laskavé srdce? A co by mohlo ublížit těm, kdo jsou opravdu neviní?

7. Staň se tvoje vůle, svaté Boží dítě. Nezáleží na tom, zda si myslíš, že jsi na Zemi nebo v nebi. To, co si tvůj Otec pro tebe přeje, se nikdy nemůže změnit. Pravda v tobě neustále září jako jasná hvězda, čistá jako světlo a neviná jako láska sama. A ty si plně zaslouhuješ, aby se tvoje vůle stala!

31.7 VII. Spasitelův pohled

1. Učení je změna. Spása se nesnaží využívat nástroj, který je ti příliš vzdálený na to, aby ti mohl pomoci, a ani neusiluje o změny, jež bys nedokázal rozpoznat. Dokud přetrvává vnímání, pak jsou zapotřebí i pojetí; a právě změna pojetí je úkolem spásy. Musí totiž pracovat s kontrasty, a nikoliv s pravdou, která žádný nemá a nemůže se změnit. Podle pojetí světa jsou ti, kdo jsou vinni, „zlí“, zatímco ti „dobří“ jsou neviní. Sebepojetí každého na tomto světě počítá s tím, že ti „dobří“ mu budou promíjet to „špatné“. Zároveň ale „dobru“ v nikom nedůvěřuje, protože věří, že se pod ním musí skrývat to „špatné“. Jelikož takovéto pojetí jen zdůrazňuje proradnost, znemožňuje jakoukoliv důvěru, a dokud budeš ve svém nitru vnímat „špatnost“, nebude možné je ani změnit.

2. Rozpoznat své „zlé“ myšlenky nedokážeš, pokud se budeš domnívat, že útok má určitý význam. Někdy si je sice uvědomíš, ale nebudeš je vidět jako bezvýznamné. Budou k tobě tedy přicházet v děsivé podobě – s pečlivě skrývaným obsahem – aby otráslы tvým politováníhodným pojetím sebe sama a pošpinily je dalším „zločinem“. Sám si nevinu dát nemůžeš, protože jsi ohledně svého Já příliš zmatení. Jakmile ale budeš *jediného* bratra považovat ze svého pohledu za plně hodného odpuštění, tvoje sebepojetí se radikálně změní. Tvoje „zlé“ myšlenky ti totiž budou odpuštěny společně s jeho, protože nedovolíš, aby na tebe měly vliv. Už nebudeš dobrovolně souhlasit s tím, že by pro tebe měl být znamením zla a viny, jež přebývají v jeho nitru. V okamžiku, kdy začneš důvěřovat tomu, co je v něm dobré, začneš důvěřovat i dobrotě v sobě.

3. Z hlediska pojetí ho tedy budeš pokládat za něco víc než jen tělo, neboť dobro není nikdy tím, čím se zdá být tělo. Jednání těla vnímáš tak, jako by vycházelo z „nižší“ části tvé osobnosti, a stejně tak je chápeš i ve svém bratru. Zaměříš-li se tudíž na to, co je v něm dobré, začne se ti tělo postupně ztrácet z dohledu, až ho nakonec uvidíš jen jako pouhý stín, který obklopuje dobro. Tak bude vypadat tvoje sebepojetí, jakmile dosáhneš světa, jenž se nachází za hranicemi toho, co ti může nabídnout pohled tvých očí. To, co uvidíš, si totiž nebudeš vykládat bez pomoci, kterou ti dal Bůh. A z Jeho pohledu *existuje* jiný svět.

4. V takovém světě žiješ stejně jako v tomto, protože oba představují pojetí Já, jež lze střídat, ale nikdy není možné si uchovat obě najednou. Rozdíl mezi nimi je mnohem větší, než si myslíš, neboť Já, které nebylo vytvořeno jen pro tebe, budeš milovat. Jelikož se zrodilo jako dar pro někoho, jež nevnímáš tak, jako bys jím byl ty, bylo dáno tobě. Odpuštění, které mu poskytuješ, je totiž přijato pro tebe pro oba.

5. Aby se mohlo tvoje děsivé pojetí Já změnit, důvěřuj tomu, kdo kráčí společně s tebou. Pohlížej na to, co je v něm dobré, aby ti nenaháněly strach tvoje „zlé“ myšlenky, protože nemají moc zatemnit pohled, jímž ho vidíš. To jediné, co je k takovéto šťastné změně zapotřebí, je tvoje ochota, aby k ní došlo; nic jiného se od tebe nevyžaduje. V jejím zájmu si vzpomeň, co ti přineslo pojetí Já, kterého se nyní držíš, a přivítej radostný opak, jenž ti je nabízen. Natáhni ruku, abys mohl získat dar laskavého odpuštění, které dáváš tomu, kdo je potřebuje stejně jako ty. Umožni tak, aby se tvoje nelibostné pojetí sebe sama změnilo na takové, jež ti přinese mír Boha.

6. Sebepojetí, kterého se nyní držíš, zajistí pouze to, že role, již máš na tomto světě, zůstane navždy neuskutečněna. Odsuzuje tě tudíž k trpkému pocitu sklíčenosti a marnosti. Pokud se však rozhodneš, že je nebudeš udržovat mimo naději na změnu, zachovávat v neměnné podobě a skrývat ve své mysli, nemusí být vůbec pevně dané. Předej je tomu, kdo rozumí změnám, které musí prodělat, aby mohlo posloužit úkolu, jež jsi dostal proto, aby ti přinesl mír; abys mohl mír dávat, a tím ho zároveň i mít. Jelikož máš k dispozici možnosti, ze kterých si můžeš vybrat, sám sebe můžeš vidět i jinak. Nechtěl bys na sebe pohlížet jako na někoho, koho je zapotřebí pro spásu světa, místo aby ses pokládal za nepřítel spásy?

7. Pojetí Já stojí před pravdou jako štít, jako tichá barikáda, jež ji skrývá před tvým pohledem. Všechno, co vidíš, jsou jen dojmy, protože se díváš jakoby zpoza bariéry, která ti zaclání ve výhledu a zkresluje tvůj pohled, takže nic nevidíš zcela jasně. K ničemu, co spatřuješ, nepronikne světlo; nanejvýš můžeš jen letmo zahlédnout stín toho, co leží za překážkou, ale zpravidla se díváš pouze na temnotu a vnímáš vyděšené představy, jež vznikají z provinilých myšlenek a pojetí zrozených ze strachu. To, co vidíš, je peklo, neboť strach je peklo. Avšak všechno, co je ti dáno, slouží k vysvobození: pohled, zrak i vnitřní průvodce – ti všichni tě vyvedou z pekla a společně s tebou vysvobodí i ty, které miluješ, a s nimi celý vesmír.

8. Pohled na úkol, jež máš ve vesmíru! Každou část skutečného stvoření pověřil Pán lásky a života veškerou spásou před utrpením pekla. Každou z nich nadal schopností být spasitelem těch svatých, kteří jí byli svěřeni do výhradní péče. To všechno se dozví, jakmile pohlédne na jediného bratra stejně, jako pohlíží sám na sebe, a spatří v něm svůj vlastní obraz. Tím odloží své původní pojetí Já, neboť nic už nebude stát mezi jeho zrakem a tím,

na co se bude dívat, takže nebude muset už jen odhadovat, co vidí. V tomto jediném pohledu pak spatří tvář Krista a pochopí, že na každého pohlíží stejně jako na něj. Tam, kde totiž dříve bývala temnota, je nyní světlo a rouška, jež mu kdysi bránila ve výhledu, už je odhrnuta.

9. Rouška přes tvář Krista, strach z Boha a ze spásy i láska k vině a smrti – ty všechny představují jen různé pojmenování téže chyby: že mezi tebou a tvým bratrem se rozkládá jakýsi prostor, že tě odděluje iluze o vlastním Já, která zabraňuje, aby ses ty přiblížil k němu i on k tobě. Do rukou iluze o sobě vkládáš zbraň v podobě meče soudu, aby mohla bojovat a zachovat si prostor, jenž udržuje tvého bratra z dosahu lásky. Dokud však svíráš tento meč, znamená to, že za své pravé Já považuješ tělo, neboť je ti znemožněno vidět toho, kdo nastavuje zrcadlo jinému pohledu na to, jaký je, a jaký tudíž musíš být i ty.

10. Co jiného je pokušení než přání zůstat v pekle a nezbavit se utrpení? A co jiného by z něho mohlo vzejít než obraz vlastního Já, který je skličující a nedává naději na únik z pekla a jeho muk? Ten, kdo se naučí pohlížet na svého bratra jinak než takto, se však sám zachrání, a tím se stane spasitelem i všech ostatních. Bůh totiž každému z vás svěřil úplně všechny, protože částečný spasitel by byl někdo, kdo je jen zčásti spasený. Svatí, jejichž záchranou tě Bůh pověřil, jsou úplně všichni, s nimiž se setkáš, aniž bys věděl, kdo jsou; všichni ti, které jsi na okamžik spatřil a poté na ně zapomněl; ti, jež znáš už dlouho, i ti, které teprve potkáš; ti, na něž si nevzpomínáš, i ti, kteří se teprve narodí. Bůh ti totiž svěřil Svého syna, abys ho zachránil před každým pojetím a představou, již kdy měl.

11. Jak by ses však mohl stát spasitelem Božího syna, dokud si stále budeš přát zůstat v pekle? Jak bys mohl poznat jeho svatost, pokud ho budeš vidět tak, jako by byl oddělen od tvé svatosti? Svatost lze totiž spatřit pouze skrze svaté oči, které pohlížejí na nevinu v nitru, a proto očekávají, že ji uvidí všude. Tím ji tudíž vyvolávají v každém, na kom spočine jejich pohled, aby mohl být takový, jaký očekávají. Toto je spasitelova vize: vidět svou nevinu ve všech, na koho pohlédne, a všude spatřovat svou vlastní spásu. Mezi pohledem svých poklidných a otevřených očí a tím, co vidí, nestaví a neudržuje žádnou zeď v podobě sebepojetí. Do všeho, na co shlíží, vnáší světlo, aby to viděl takové, jaké to skutečně je.

12. Bez ohledu na to, jakou podobu na sebe pokušení bere, vždy jen odráží přání, abys byl takový, jaký nejsi. Z tohoto přání se rodí sebepojetí, jež tě učí, že jsi to, co si přeješ být, a takovéhoho pojetí vlastního Já se zbavíš teprve tehdy, jakmile si přestaneš vážit přání, které stálo za jeho vznikem. Dokud ho však budeš cítit, budeš svého bratra vidět jako podobiznu Já, jež z tebe udělalo tvoje přání. Vidění totiž nemůže představovat nic jiného než přání, neboť nemá moc tvořit, ale může se dívat pohledem lásky nebo nená-

visti, a to výhradně v závislosti na prosté volbě, zda se chceš s tím, co vidíš, spojit, nebo se od toho oddělit.

13. Spasitelův pohled není zodpovědný za to, jaký je tvůj bratr, a stejně tak postrádá i jakýkoliv soud, kterým jsi ohodnotil sám sebe. V nikom nevidí žádnou minulost, a proto slouží zcela otevřené mysli, již nezastihují staré představy a která je připravena se dívat pouze na to, co obsahuje přítomnost. Nemůže soudit, protože neví, a jelikož si je této skutečnosti vědoma, pouze se ptá: „Jaký je smysl toho, co vidím?“ A pak dostane odpověď, jež otevře dokořán dveře tváři Krista, aby svým světlem ozářila toho, kdo se upřímně ptá, a on tak mohl pohlédnout za roušku starých myšlenek a odvěkých představ, které si tak dlouho uchovával a uctíval a jež mu znemožňovaly vidět Krista v tobě.

14. Měj se tedy před pokušením na pozoru a pamatuj si, že se jedná jen o tvoje přání – šílené a nesmyslné – udělat ze sebe něco, co nejsi. Zamysli se také nad tím, čím přesně bys chtěl svou pravou podobu nahradit, neboť je to jen věc, která obsahuje šílenství, bolest a smrt; představuje pouze zradu, temné zoufalství a selhávající sny a jedinou nadějí, již ti může přinést, je naděje na smrt, která ukončí sen o strachu. *Toto* je pokušení; nic víc. Může být tedy obtížné se rozhodnout v jeho neprospěch? Proto důkladně zvaž, co pokušení opravdu je, a pochop, z jakých možností si skutečně volíš. Na výběr máš pouze ze dvou; nenechej se oklamat tím, co v tobě vyvolává zdání mnoha alternativ, protože existuje pouze peklo, nebo nebe. A z nich si můžeš zvolit jen jedno.

15. Nedovol, aby světu zůstalo skryto jeho světlo, jež ti bylo dáno. Potřebuje je, protože je skutečně temný, a lidé v něm si zoufají a vidí smrt, neboť je jim odpírán spasitelův pohled. Jejich spasitel – neznající a nepoznaný – na ně pohlíží neotevřenými očima. Dokud se však na ně nezadíívá vidoucíma očima a nenabídne jim společně se svým vlastním odpuštěním i jejich, nikdy neuvidí. Můžeš snad ty, komu Bůh říká: „Vysvobod' Mého syna!“ být v pokušení nenaslouchat, pokud poznáš, že jsi to právě ty, pro koho žádá vysvobození? A co jiného než zrovna toto by tě chtěl kurz naučit? A co jiného by ses také mohl naučit?

31.8 VIII. Rozhodni se ještě jednou

1. Pokušení – ve všech svých podobách a kdekoliv se objeví – ti chce vstěpit jedinou lekci. Touží přesvědčit svatého Božího syna, že je tělo: zrozený v tom, co musí zemřít, neschopný se zbavit svých nedostatků a spoutaný tím, co mu nařizuje, že má cítit. Tělo stanovuje hranice toho, co dokáže udělat; síla těla je jediná síla, kterou má; a nedosáhne dál, než co je v nepatrném dosahu těla. Opravdu bys chtěl být takový, jestliže by se ti Kristus zjevil v celé své nádheře a požádal tě pouze o toto:

Rozhodni se ještě jednou, zda chceš zaujmout své místo mezi spasiteli světa, nebo raději zůstat v pekle a udržet v něm i své bratry.

Neboť už *vskutku* přišel a právě o toto tě žádá.

2. Jak můžeš takovéto rozhodnutí učinit? Vysvětlení je nesmírně snadné: vždy si totiž vybíráš mezi svou slabostí a silou Krista v sobě. Varianta, již si zvolíš, představuje to, o čem se domníváš, že je skutečnost. Nebudeš-li chtít slabosti dodat žádnou moc, stačí, že ji nikdy neupotřebíš k tomu, aby řídila tvoje jednání. Vše, co děláš, tudíž svěříš do péče světla Krista v sobě, neboť mu předáš svou slabost a on ti výměnou za ni dá svou sílu.

3. Zkoušky jsou jen znovu nabízené lekce, které ses nezvládl naučit. Jejich prostřednictvím můžeš nesprávnou volbu, již jsi učinil předtím, nahradit volbou lepší, a tím uniknout veškeré bolesti, kterou ti přineslo tvoje dřívější rozhodnutí. V každé nesnázi, v jakýchkoliv potížích i kdykoliv se tě zmocní zmatek, ti Kristus vlídně říká: „Bratře, rozhodni se ještě jednou.“ Nedovolil by, aby ani jediný zdroj bolesti zůstal neuzdravený a aby jakákoliv představa zakrývala pravdu. Chce tebe, koho Bůh stvořil jako oltář radosti, zbavit všeho utrpení. Nedopustil by, aby v tobě panovala bezútěšnost, abys zůstal sám ve snech o pekle, ale chce ti osvobodit mysl ode všeho, co před tebou skrývá jeho tvář. Kristova svatost je tvoje svatost, protože je jedinou skutečnou mocí, již v sobě máš. Jeho síla je tvoje síla, jelikož on je Já, které Bůh stvořil jako Svého jediného syna.

4. Představy, jež si o sobě vytváříš, nemohou zvítězit nad tím, jakého tě chce mít Sám Bůh. Pokušení se tedy nikdy nemusíš bát, ale pouze ho vidět takové, jaké doopravdy je: jako další příležitost si znovu zvolit a umožnit, aby se v jakékoliv situaci a na každém místě, kam jsi předtím postavil svůj vlastní obraz o sobě, prosadila Kristova síla. To totiž, co zdánlivě zakrývá tvář Krista, je v přítomnosti jeho vznešenosti bezmocné a působením jeho svatého pohledu mizí. Spasitelé světa, kteří vidí stejně jako on, jsou prostě ti, kdo si zvolí jeho sílu místo vlastní slabosti. Vykoupí svět, neboť jsou spojeni ve veškeré moci Boží vůle. A to, co je jejich vůle, není nic než to, co je Boží vůle.

5. Nauč se tedy odpovídat na všechno pokušení považovat se za slabé a nešťastné pomocí těchto slov:

Jsem takový, jakého mě stvořil Bůh. Jeho syn nemůže ničím trpět. A já jsem Jeho syn.

Díky nim přivoláš Kristovu sílu, jež nahradí veškerou tvou slabost mocí, která pochází od Boha a nikdy nemůže zklamat. Tím pro tebe budou zázraky stejně přirozené, jako se ti předtím, než sis zvolil svatost, zdály přirozené

strach a utrpení. Tvoje rozhodnutí totiž odstraní domnělé rozdíly a zbaví tě iluzorních možností, takže nezbude nic, co by stálo v cestě pravdě.

6. Ty opravdu jsi takový, jakého tě stvořil Bůh, a stejně je i vše živé, na co pohlížíš, bez ohledu na obrazy, jež vidíš. To, co vnímáš jako nemoc a bolest, jako slabost, utrpení a ztrátu, je jen pokušení pokládat sám sebe za bezbranného a vidět se v pekle. Jakmile mu ovšem nepodlehneš, veškerá bolest v jakékoliv podobě ti začne mizet před očima jako mlžný opar, který rozpouští paprsky slunce. Zázrak přišel proto, aby uzdravil Božího syna a zavřel dveře za jeho sny o slabosti a zároveň mu otevřel cestu ke spáse a vysvobození. Rozhodni se ještě jednou, jaký by měl podle tebe být, a měj při tom na paměti, že každé tvoje rozhodnutí určuje tvou vlastní identitu: jakou ji uvidíš a jaká budeš věřit, že je.

7. Neodpírej mi tento malý dárek, o němž žádám; vždyť výměnou za něj ti položím k nohám mír Boha a sílu přinášet jej každému, kdo nejistě, osamoceně a v neustálém strachu bloudí světem. Neboť je ti dáno se s ním spojit a skrze Krista v sobě mu sejmut roušku z očí, a tím mu umožnit, aby Krista v sobě spatřil i on.

8. Můj bratře ve spáse, slyš můj hlas a naslouchej mým slovům. Nežádám o nic jiného než o tvoje vlastní vysvobození. Ve světě, jehož nádhera může být tak nesmírná a vše zahrnující, že je to z něho jen jeden krok do nebe, není místo pro peklo. Tvým unaveným očím přináším pohled na jiný svět, který je tak nový, nevinný a čistý, že zapomeš na bolest a smutek, jež jsi viděl dříve. Takovýto pohled však musíš sdílet se všemi, jinak se nerozprostře ani před tvýma očima. Dát tento dar je způsob, jak ho můžeš sám získat. A Bůh ve Své milující vídnosti rozhodl, že je pro tebe.

9. Buďme rádi, že můžeme kráčet po světě a nacházet v něm tolik příležitostí prožít další situaci, ve které můžeme Boží dar ještě jednou rozpoznat jako svůj vlastní! Tím totiž umožníme, že zmizí všechny pozůstatky pekla, tajných hříchů i skryté nenávisti. Veškerá nádhera, již zakrývaly, se před naším zrakem vynoří jako nebeská louka a vyzdvihne nás vysoko nad trnité cesty, po kterých jsme cestovali předtím, než se objevil Kristus. Poslouchej mě, můj bratře, naslouchej a připoj se ke mně. Bůh rozhodl, že mé volání nemůže být marné, a v Jeho jistotě nacházím svůj klid. Neboť ty *vskutku* uslyšíš a *vskutku* se ještě jednou rozhodneš. A tímto rozhodnutím bude každý vysvobozen.

10. Děkuji Ti, Otče, za tyto svaté, již jsou moji bratři, neboť jsou Tvými syny. Má víra v ně je Tvoje. Má jistota, že ke mně přijdou, je stejně neochvějná jako Tvá jistota, co jsou a navěky budou. Dar, který jim nabízím, přijmou, protože jsi mi ho dal v jejich zájmu. A já za ně děkuji. S každým rozhodnutím, jež učiní, se bude celým světem rozléhat píseň spásy, jelikož jsme spojeni cílem a konec pekla je už blízko.

11. V radostném přijetí natahuji svou ruku ke každému bratru, který chce společně se mnou překonat pokušení a s pevným odhodláním hledí směrem ke světlu, jež září nepohasínajícím a neměnným jasem. Dej mi to, co je mé vlastní, neboť to patří Tobě. Mohl bys snad neuspět v tom, co není nic jiného než Tvá vůle? Děkuji Ti za to, jací jsou tvoji bratři. Současně s tím, jak se každý z nich ke mně rozhodne připojit, přeroste píseň díky, která se line ze Země k nebi, z malých, roztroušených útržků melodie do jednotného, vše zahrnujícího chóru světa vykoupeného z pekla, jenž Ti bude vzdávat díky.

12. A nyní říkáme „amen“, neboť Kristus přišel, aby se usídlil v příbytku, který jsi mu – v pokojné věčnosti – přisoudil dříve, než existoval čas. Cesta se uzavírá a končí na místě, kde začala. Nezůstává po ní už ani jediná stopa; žádné iluzi není zachovávána věrnost a nepřetržává ani jediný kousek temnoty, jenž by před kýmkoliv skrýval tvář Krista. Dokonáno jest, Tvá vůle se stala, úplně a zcela, a celé stvoření Tě přijímá a uznává jako jediný zdroj, který má. Světlo, čisté ve Tvé podobě, vyzařuje ze všeho, co žije a pohybuje se v tobě. Neboť jsme došli tam, kde jsme všichni jedno, a jsme doma, kde nás chceš mít.

K O N E C